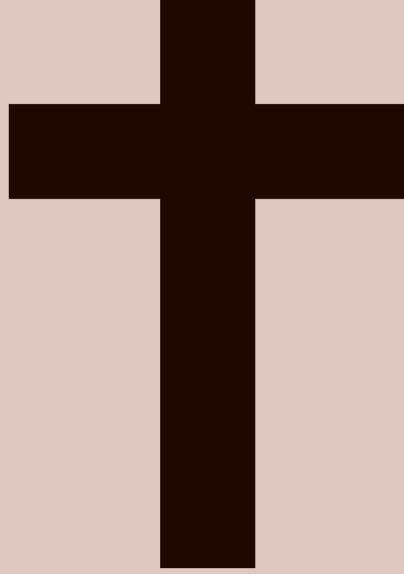

Tachi ak'õre
pedee

New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441

Contents

San Mateo	1
San Marcos	66
San Lucas	108
San Juan	176
Hechos	227
Romanos	286
1 Corintios	317
2 Corintios	347
Gálatas	368
Efesios	380
Filipenses	391
Colosenses	399
1 Tesalonicenses	406
2 Tesalonicenses	413
1 Timoteo	417
2 Timoteo	426
Tito	433
Filemón	437
Hebreos	439
Santiago	462
1 San Pedro	471
2 San Pedro	480
1 San Juan	486
2 San Juan	494
3 San Juan	496
San Judas	498
Apocalipsis	501

SAN MATEO San Mateopa Pedee Pia P'ãda

San Mateopa na pedee pia p'ãji. Ichiaba t'ijarapachida Leví. Judío paji. Jesucristo ome nipapachi. Na pedee pia p'ãdade Mateopa jara bi Jesús Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atamerã Tachi Ak'õrepa jaradak'a judiorã chonaarãmaa Antiguu Testamento apatade. Audú jara bi Jesupa jarateepatade. Irua eperãarãmaa ùraapachi; chi k'õp'ãyoorãmaa jarateepachi; nepiripachi ne-inaa jarateeit'ee mãik'aapa jarapachi sãga p'anapataaipia bi Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anapataarã.

Naapiara Mateopa jara bi Jesús chonaarãwedapema judiorã èreerãdeepa uchiada; iru t'oda mãik'aapa treinta años wãyaap'eda, Juan Bautistapa irude jarateeda (caps. 1.1–3.12). Jara bi Juanpa Jesús poro chooda; Jesús unuda netuara ome eujã pania wëe bide mãik'aapa Jesús ewaa jaratee beek'ãri (caps. 3.13–4.25). Jara bi Jesupa jarateepata Galilea eujãde: ùraa jarateeda ee bide nipak'ãri (caps. 5–7); ne-inaa ooda eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa (caps. 8–9); ichi k'õp'ãyoorã doce jirir'erada (cap. 10); awaraa ùraa jarateeda Galileade (caps. 11–12); awaraa nepirida jarateeit'ee (cap. 13) mãik'aapa Rey Herodepa ooda Jesupa jarateepatade ùrik'ãri (cap. 14.1-12). Jara bi Jesús nipapata awaraa eujãde (caps. 14.13–17.20); ichia t'ëe ooda Galilea eujãde (caps. 17.21–18.35) mãik'aapa wãda Jerusalendee (caps. 19–20); ichia mama ooda mãik'aapa jarateeda (caps. 21.1–26.13). Jara bi iru jita atadap'eda, ateedap'edaa judiorã poroorã k'irapite mãik'aapa iru peet'aadap'edaa (caps. 26.14–27.66). T'ëepai jara bi iru chok'ai p'irabaida mãik'aapa pedee t'ëe jarada ijãapataarãpa iru ùraa jarateenadamerã na p'ek'au eujã jõmaade (cap. 28).

Jesucristo èreerã t'ijã p'ãda

(Lc 3.23-38)

¹ Jesucristo uchijaji chonaarãwedapema Rey Daviddeepa mãik'aapa Abrahamdeepa. Chonaarãwedapemaarãpa iru èreerã t'ijã p'ãjida ichi t'ëepemaarãpa k'awaadamerã k'airãdeepa uchijaji.

² Abraham Isaac ak'õre paji. Isaac Jacob ak'õre paji. Jacob Judá ak'õre paji mãik'aapa Judá ipemaarãde ichiaba.

³ Judá Fares mãik'aapa Zara ak'õre paji. ãchi nawe Tamar paji. Fares Hesrón ak'õre paji. Hesrón Aram ak'õre paji.

⁴ Aram Aminadab ak'õre paji. Aminadab Nahasón ak'õre paji. Nahasón Salmón ak'õre paji.

⁵ Salmón Booz ak'õre paji mãik'aapa Rahab Booz nawe paji. Booz Obed ak'õre paji mãik'aapa Rut Obed nawe paji. Obed Jesé ak'õre paji.

⁶ Jesé Rey David ak'õre paji. Rey David Salomón ak'õre paji mãik'aapa Urías wëra pada Salomón nawe paji.

⁷ Salomón Roboam ak'õre paji. Roboam Abías ak'õre paji. Abías Asá ak'õre paji.

⁸ Asá Josafat ak'õre paji. Josafat Joram ak'õre paji. Joram Ozías ak'õre paji.

⁹ Ozías Jotam ak'õre paji. Jotam Acaz ak'õre paji. Acaz Ezequías ak'õre paji.

¹⁰ Ezequías Manasés ak'õre paji. Manasés Amón ak'õre paji. Amón Josías ak'õre paji.

¹¹ Josías Jeconías, chi ipemaarã ome ak'õre paji. Mãirã p'anapachida Babilónia p'uurudepemaarãpa Israel pidaarã p'oyaadap'eda, presok'a ateedak'ãri ãchi eujãdee.

¹² Ma Babilónia p'uurudee wādap'edaa, Jeconías Salatiel ak'õre paji. Salatiel Zorobabel ak'õre paji.

¹³ Zorobabel Abihud ak'õre paji. Abihud Eliaquim ak'õre paji. Eliaquim Azor ak'õre paji.

¹⁴ Azor Sadoc ak'õre paji. Sadoc Aquim ak'õre paji. Aquim Eliud ak'õre paji.

¹⁵ Eliud Eleazar ak'õre paji. Eleazar Matán ak'õre paji. Matán Jacob ak'õre paji.

¹⁶ Jacob José ak'õre paji. José María imik'ĩra paji. María Jesús nawe paji. Ma Jesús ichiaba t'ĩjarapachida Cristo; jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa pēida eperāarā rey pamerā.

¹⁷ Abrahamdeepa uchiada catorce uchiadap'edaarā uchiajida Rey David parumaa. Daviddeepa ichiaba uchiada catorce uchiadap'edaarā uchiajida Israel pidaarā ateerutamaa Babilónia p'uurudee. Ichiaba madeepa uchiada catorce uchiadap'edaarā uchiajida Jesucristo t'orumaa.

Jesucristo t'oda

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo t'oda nāga paji. Iru nawe, María, pedeete baji José ome miak'āidait'ee. Mamīda araa padai naaweda, Tachi Ak'õre Jaurepa biak'oopiji.

¹⁹ Josepa biak'oo bi unuk'āri, miak'āi-e pait'ee paji iru ome. Mamīda José t'āri pia bada perā, María k'ĩra nejasiapiamaapa k'ĩup'ee amaataait'ee paji, awaraarāpa k'awaanaadamerā.

²⁰ Māga k'ĩsia bide, k'āimok'araaji it'aripema ángel ome. Māgipa māgaji:
—José, Rey Daviddeepa uchiada, waaweenāaji María ome miak'āiit'ee, Ak'õre Jaurepata ma warra oopida perā.

²¹ Mariapa imik'ĩra warra t'oit'ee. T'ĩ biit'eeda aji, Jesús, irua eperāarā k'aripait'ee perā atuanaadamerā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

²² Māga paji Tachi Ak'õrepa jarapidak'a chonaarāweda ichi pedee jarapari it'aideepa:

²³ 'Awēra imik'ĩra ome k'āi-ee bita biak'ooit'ee māik'aapa imik'ĩra warra t'oit'ee.
Iru t'ĩjaradait'ee Emanuel.' *(Is 7.14)*

Māgí t'ĩ jara k'inia bi: "Tachi Ak'õre tachi ome bapari."

²⁴ José ĩrimak'āri, ooji ma angelpa jaradak'a. María ataji ichi wēra pamerā.

²⁵ Mamīda miak'āida-e paji, chi warra t'oru misa. T'ok'āri, Josepa t'ĩ biji Jesús.

2

K'ĩsia k'awaa beerā chedap'edaa Jesús ak'ide

¹ Jesús t'oji Belén p'uurude Māgí p'uuru Judea eujāde bi. T'ok'āri, Herodes Judea eujādepema rey paji. Maapai k'ĩsia k'awaa beerā ak'õrejĩru uchiapari eereepa Jerusalén p'uurudee chejida. Āchia lucero ak'ipachida k'awaadait'ee ne-inaa p'asait'ee bi.

² Pachedak'āri, eperāarā iidijida:

—¿Sāma bima ajida, Judiorā Rey t'oda? Iru lucero uchiak'āri ak'õrejĩru uchiapari eere, rey waibia t'oda k'awaajida. Mapa ma lucero t'ēe chejida parā rey jiride. Irumaa it'aa t'ide chejidada ajida.

³ Rey Herodepa māga ũrik'āri, p'era pik'a nĩbeeji, Jerusalén p'uuru pidaarā ichiaba.

⁴ Māpai Herodepa t'ĩ pēiji p'aareerā poroorā māik'aapa Moisepa p'āda jara-teepataarā. Iidiji sāmata Tachi Ak'õrepa pēiit'ee bada t'oit'ee paji.

⁵ Māpai p'anaujida:

—Belén p'uurude, Judea eujāde t'oit'ee. Chonaarāweda Ak'õre pedee jara-paripa nāga p'āji:

6 'Belén p'uuru apema Judea eujādepema p'uuru k'āyaara ek'ariara bi-e, ma p'uurude eperāarā poro waibia t'oit'ee perā. Irua Israel pidaarā ak'it'ee mi pari.' *(Mi 5.2)*

7 Herodepa māga ūrik'āri, ma k'īsia k'awaa beerā mera t'ī pēiji iidiit'ee sāaweda ma lucero unujida.

8 Maap'eda āchi Belendee pēiji. Mamīda māgaji:

—Wāti ma warra jiride. Pia iididapāde aji, ma warra pari. Unu atadak'āri, mīmaa jara chedapāde aji, mi jida ichiaba irumaa it'aa t'īde wā k'inia bairā.

9 Māpai k'īsia k'awaa beerā wājida. Ma lucero āchi naa wāpachi. Mata ak'inī banaji ma warra badamāi.

10 Māga unudak'āri, o-īadachida.

11 Teeda t'ūdak'āri, unujida ma warra chi nawe María ome. Māpai bedabaidap'eda, it'aa t'ījida ma warra k'īrapite māik'aapa āchi net'aa aneedap'edaa ewat'idak'āri, teejida nēe, ne-inaa t'ūa bapari bajūbak'a māik'aapa k'era pia t'ījarapatap'edaa mirra.

12 Maap'eda k'āimok'araade Tachi Ak'ōrepa jaraji waa wānaadamerā Herode-maa. Mapa awaraa ode wājida āchi eujādee.

María José ome Egipto eujādee mirudap'edaa

13 K'īsia k'awaa beerā wādap'edaa t'ēpai, k'āimok'araade it'aripema angelpa Josemaa māgaji:

—P'irabāiji māik'aapa wāji Egipto eujādee pichi wēra iru warra ome. Mama p'ananadapāde aji, mīa jararumaa, Herodepa na warra jiripiit'ee perā peepiit'ee.

14 Aramāgá José p'irabaiji. María māik'aapa chi warra atap'eda, p'ārik'ua Egiptodee wājida.

15 Mama p'aneejida Herodes piurumaa. Māga paji Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, ichi pedee jarapari it'aideepa:

'Egipto eujādeepa mi warra t'ī pēiji chemerā.' *(Os 11.1)*

Herodepa imik'īra warrarā peepida

16 Herodepa k'awaak'āri ma k'īsia k'awaa beerāpa ichi k'ūrat'aadap'edaa, k'īraudachi. Āchia jaradade k'īsiap'eda, ichi soldaorā pēiji Belén p'uurudee māik'aapa p'uuru k'ait'a p'anadap'edaamaa, warrarā año omeedeepea edaa peek'oodamerā.

17 Māgá Tachi Ak'ōre pedee jarapari Jeremiapa jaradak'a uchijai:

18 'Rama p'uurude jēepi ororoo ūrijida. Jēepi chupiria ūrijida. Raquel jēe nībaji ichi warrarā-it'ee. Apidaapa ichi t'āri o-ī-īapidak'aa paji, chi warrarā k'iniidaidap'edaa perā.' *(Jer 31.15)*

19 Herodes piuda t'ēpai, Egiptode at'āri p'anide k'āimok'araade angelpa jaraji Josemaa:

20 —Wāpāde aji, Israel eujādee pichi wēra, chi warra ome, warra pee k'inia p'anadap'edaarā piudap'edaa perā.

21 Māgá wājida Ak'ōrepa jara pēidak'a.

22 Mamīda Josepa k'awaak'āri Arquelao rey bi chi ak'ōre Herodes pari Judea eujāde, waawee baji mama banait'ee. Māga nide k'āimok'araade Tachi Ak'ōrepa jaraji Galilea eujādee wādamerā.

23 Mama panadak'āri, Nazaret p'uurude p'ananajida. Māga paji Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaak'a: "Eperāarāpa Jesús t'ījarapataadait'ee Nazaret pida."

3

Juan Bautistapa jarateeda

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Ma t'ēpai eperā t'ijarapatap'edaa Juan Bautista Tachi Ak'ōrepa jara pēida jara cheji Judea eujāde, eujā pania wēe bimāi.

² Māgaji:

—jP'ek'au k'achia oo amāati māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāapatāati! Taarā-e nide Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'e biit'eeda aji, ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā.

³ Chonaarāweda Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaíapa jaraji:

'Eujā pania wēe bide eperā bia bi: “O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, māga pik'a p'ek'au k'achia oo amāati Tachi Waibia chei naaweda.” ’

(Is 40.3)

⁴ Māgí eperā Juan paji. P'aru camello k'aradee k'ada jǐpachi. Chi k'irride jǐpari ne-ede ooda paji. K'opachi sisi māik'aapa topachi jirri miéle.

⁵ Eperāarā Jerusalén p'uurude p'anadap'edaarā awaraa Judea eujādepemaarā ome māik'aapa Jordán to k'ait'a p'anadap'edaarā ome chejida Juan pedee ūride.

⁶ Tachi Ak'ōremaa chupiria iidi chejida āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Māpai Juanpa āchi poro choo wāpachi Jordán to jāde.

⁷ Fariseorā saduceorā ome chok'ara ichiaba chejida Juanmaa poro choopide. Mamīda Juanpa māgaji:

—jParā k'achia-idaa beerādeepa uchiadap'edaarā! jTaamák'api p'ani! ¿Poro choopi chejida-ek'ā Tachi Ak'ōre juapa mia k'iniada-e p'anadairā?

⁸ Māga pirā, p'ek'au k'achia oo amāati māik'aapa p'anapatāati Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

⁹ K'īsiánāati Tachi Ak'ōrepa parāta miapi-e pait'ee Abrahamdeepa uchiadap'edaa perā. Mia jara bi: Na māudeepa Tachi Ak'ōrepa Abrahamdeepa uchiadap'edaarā oo atai.

¹⁰ Ara chaarapa nejō biiri chauk'aa bi t'u peet'aapatak'a t'ipitaude bat'at'aadait'ee paa jōmerā, māga pik'a taarā-e Tachi Ak'ōrepa jōpiit'ee parā, chi oodaamaa p'anapataarā irua k'inia bik'a.

¹¹ Mia parā poro choopari paniapa, ak'ipidamerā pāchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'ani māik'aapa wāara Tachi Ak'ōrede ijāa p'ani. Mamīda eperā mi t'ēe cheru mi k'āyaara waibiara bi. Mia iru chancla ateeik'araa bi, mi iru k'āyaara ek'ariara bairā. Irua eperāarā nāgá poro chooit'ee. Tachi Ak'ōre Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iade. Mamīda ichide ijāadak'aa beerā t'ipitaude jōpiit'ee.

¹² Ooit'ee trigo ewaparipa ooparik'a. Māgipa pala aneek'āri, trigo ewada it'aa jira bat'apari chi tau uchiamerā māik'aapa nāupa chi e āyaa ateemerā. Maap'eda ma trigo tau ia bipari chi iapatamāi. Mamīda chi e beeda t'ipitaude bat'at'aapari. Māgí t'ipitau k'īik'aada aji.

Jesús poro chooda

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Maapai Jesús wāji Galilea eujādeepa Jordán todee, Juan badamaa poro choopide.

¹⁴ Ewaa weda Juanpa iru poro choo-e pait'ee paji. Mapa māgaji:

—Piata mi poro choopia bi. ¿Sāap'eda mīmaa cheruma aji, pi poro choopide?

¹⁵ Mamīda Jesupa p'anauji:

—Mi poro choopáde aji, Tachi Ak'õrepa jara bik'a uchiamerã.
Māpai Juanpa poro chooji.

¹⁶ Poro choop'eda, Jesús toiduupa uchiak'ãri, pajã ewadachi m̃aik'aapa irua unuji Tachi Ak'õre Jaure ichi ñri palomak'a baai cheru.

¹⁷ Māpai ũriji it'ariipa nãga pedeeru:

—Nata mi Warra k'inia. Irua mi t'ãri o-ñapipari.

4

Netuara Poro Waibiapa Jesús k'achiade baaipiit'ee pada (Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Maap'eda Tachi Ak'õre Jaurepa Jesús wãpiji eujã pania wẽe bimaa, Netuara Poro Waibiapa irumaa ne-inaa k'achia oopi k'inia bada perã.

² Mama k'ãima cuarenta nek'o-ee baji. Mapa jarrapisia nĩbeeji.

³ Mãga nide Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopide cheji m̃aik'aapa m̃agaji:

—Wãara pi Tachi Ak'õre Warra pirã, na m̃au pan papit'aapáde aji.

⁴ Jesupa p'anauji:

—¡Oo-eda! aji. Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Eperã chik'o k'o b̃ipapai chok'ai bak'aa. Tachi Ak'õre pedee k'awa b̃ipa ichita chok'ai bapari.'

(Dt 8.3)

⁵ T'ẽepai Netuara Poro Waibiapa iru ateeji Jerusalendee, Tachi Ak'õrepa jirit'erada p'uurudee. Mama Tachi Ak'õre te waibia ek'arra ñri it'í ateeji

⁶ m̃aik'aapa m̃agaji:

—Wãara pi Tachi Ak'õre Warra pirã, nam̃aik'aapa j̃itidaipáde aji, Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bairã:

'Ak'õrepa ichi angeleerã p̃eiit'ee pi k'aripadamerã. ãchia pi jita atadait'ee m̃aik'aapa pi t'idik'adait'ee, p̃ichi b̃iri pida m̃umaa p'u oopiamaa.'

(Sal 91.11-12)

⁷ Jesupa p'anauji:

—¡j̃iti-eda! aji. Ichiaba Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Ne-inaa pariatua oonãaji k'awaait'ee wãara Tachi Ak'õre Waibiapa tachi ak'ipari wa m̃aga-e.'

(Dt 6.16)

⁸ Maap'eda Netuara Poro Waibiapa iru ee it'iaara bi nok'ode ateeji. Mama ak'ipiji j̃omaweda na p'ek'au eujãdepema p'uuru, net'aa pi-ia ome.

⁹ Māpai m̃agaji:

—P̃ita mi k'ĩrapite bedabaip'eda, m̃imaa it'aa t'ĩrura, m̃agara na j̃omaweda p̃eré payada aji.

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—¡Oo-eda! aji. ãyaa wãpáde aji, Satanás.

Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Tachi Ak'õre Waibiamaa aupai it'aa t'ĩpatáati m̃aik'aapa j̃ip'a oopatáati irua jara bik'a.'

(Dt 6.13)

¹¹ Māpai Netuara Poro Waibia ãyaa wãji. Mãga nide angeleerã chejida Jesús k'aripade.

Jesupa naapiara jaratee beeda (Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Jesupa ũrik'ãri Juan Bautista carcelde t'ĩ nĩbidap'edaa, wãji Galilea eujãdee.

¹³ Mam̃ida Nazaret p'uurude bana-e paji. Ma k'ãyaara banaji Capernaum p'uurude, lago ik'aawa bi Zabulón, Neftalí ẽreerã eujãde.

- 14 Māgá uchiaji Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa p'ãdak'a:
- 15 'Zabulón èreerã eujãde m̃aik'aapa Neftalí èreerã eujãde, Jordán to k'ĩraik'a eere p'usadee o wãparide, Galilea apata eujãde Israel pidaarã-eerã p'anapachida.
- 16 Māpemaarã p'ãriu pik'a bide p'anapatap'edaa, ìdaa pi-ia unudait'ee. Tachi Ak'õrepa ma ìdaa p̃iit'ee chi p'ãriu pik'a bide p'añirãmaa atuanaadamerã. (*Is 9.1-2*)
- 17 Maadak'ãriipa Jesupa jarateemaa beeji:
 –P'ek'au k'achia oo amáati m̃aik'aapa Tachi Ak'õrede ijãapatáati. Taarã-e nide Tachi Ak'õrepa eperãarã bi k'inia bi ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

Jesupa to-iapataarã k'ĩmari jirit'erada
 (*Mr 1.16-20; Lc 5.1-11*)

- 18 Ewari aba Jesús Galilea Lago ide nipak'ãri, unuji ìpemaarã omé: Simón; ichiaba t'ĩjarapatap'edaa Pedro m̃aik'aapa Andrés. To-iapataarã paji. Mapa t'iri t'aamaa p'anajida.
- 19 Æra unuk'ãri, Jesupa m̃agaji:
 –Mi ome nipapatáati m̃aik'aapa óoti mia ooparik'a. Idideepa eperãarã jiridait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, to-iapataarãpa chik'o jiripatak'a.
- 20 Aramata ãchi t'iri atab̃ijida m̃aik'aapa wãjida iru ome.
- 21 Ipu nok'ode Jesupa awaraa ìpemaarã omé unuji: Santiago m̃aik'aapa Juan. Zebedeo warrarã paji. Barcode t'iri pi-ia p'e b̃imaa p'anajida chi ak'õre ome. Māga oomaa p'anide Jesupa ãchi t'iji ichi ome wãdamerã.
- 22 Aramata chi ak'õre atab̃ijida barcode m̃aik'aapa wãjida Jesús ome.

Jesupa eperãarã chok'araarãmaa jarateeda
 (*Lc 6.17-19*)

- 23 Maapai Jesús Galilea eujã jõmaade nipaji. Tachi Ak'õre pedee jaratee nipapachi judiorã Tachi Ak'õre Æraa jarateepata te bee chaa. Pedee pia jarateepachi k'awaadamerã taarã-e Tachi Ak'õrepa eperãarã p'e bit'ee ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã. Ma awara k'ayaa jõmaweda jipa nipapachi.
- 24 Siria eujãdepemaarãpa m̃aga ùridak'ãri, irumaa aneejida k'ayaa beerã k'ĩra t'ãdo: k'ap'ia p'ira-idaa beerã; netuara k'ap'ia merãtia beerã; wawa beerã; k'ap'ia chiwa beerã. Ma k'ayaa jõmaweda Jesupa jipapachi.
- 25 Eperãarã chok'ara iru ome nipapachida: Galilea eujãdepemaarã; Decápolis eujãdepemaarã; Jerusalén p'uurudepemaarã, awaraa Judea eujãdepemaarã ome m̃aik'aapa Jordán to ak'õrejiru uchiapari eerepemaarã.

5

Jesupa ùraada ee bide bak'ãri
 (*Lc 6.20-23*)

- 1 Jesupa eperãarã chok'ara unuk'ãri, su-ak'ĩ banaji ee bide. Ichi ome nipapataarã wãjida iru k'ait'a.
- 2 Māpai ichia jarateemaa beeji:
 3 –T'ãri o-ia p'ani chi chup̃iria chedeerã. Tachi Ak'õre k'awa k'inia p'anadairã, ichideerã p'aneedait'ee.
 4 T'ãri o-ia p'ani chi k'ĩsia p'ua p'añirã, Tachi Ak'õrepa chup̃iria k'awaait'ee perã.
 5 T'ãri o-ia p'ani chi audua-ee p'añirã, atadait'ee perã jõmaweda Tachi Ak'õrepa jarada ichideerãmaa teit'ee.

- 6 T'āri o-īa p'ani chi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oo k'inia p'anirā, irua k'aripait'ee perā māga oodamerā.
- 7 T'āri o-īa p'ani chi awaraarā chupiria k'awaa p'anirā, Tachi Ak'ōrepa āchi jida chupiria k'await'ee perā.
- 8 T'āri o-īa p'ani chi t'āri jīp'a oopataarā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, iru unudait'ee perā.
- 9 T'āri o-īa p'ani chi t'āri auk'a bipataarā awaraarā ome māik'aapa Tachi Ak'ōre ome, māirā t'ījaradait'ee perā Tachi Ak'ōre warrarā.
- 10 T'āri o-īa p'ani eperāarā awaraarāpa āchi jiridak'āri miapidait'ee, Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a oopata perā. Ichia āchi biit'ee ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā.
- 11 T'āri o-īa p'ani awaraarāpa parāmaa ik'achia jaradak'āri, maa-e pirā ne-inaa k'achia oodak'āri, maa-e pirā seewadak'āri parā imiateedait'ee, mide ijāapata perā.

12 Māga oodak'āri, t'āri o-īa, k'āiwee p'anéeti, Tachi Ak'ōre truade panadak'āri, irua parāmaa ne-inaa pi-ia teit'ee perā. Māgá chonaarāweda Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāmaa ne-inaa k'achia ichiaba oopachida.

Jesupa jarateeda Tachi Ak'ōredeerā t'āk'a p'ani māik'aapa īdaa pik'a p'ani
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 —Na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā-it'ee parā t'āk'api p'ani. K'awa p'ani chik'o warraa bi t'ā ome. Mamīda t'ā k'iyaa-edaik'āri, warraa-ee bi. ¿Sāga k'iyapii waya? T'ā k'iyaa-ee bak'āri, bat'at'aapata o jāde eperāarā ai īri t'īadamerā.

14 Ichiaba na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā-it'ee parā īdaa pik'a p'ani. P'uuru ee nok'ode bi p'oyaa meradak'aa, p'ārik'ua chi uchiterree t'imīpa unupata perā.

15 Ichiaba lāmpara k'oodak'aa ne-inaa ek'ari mera bidait'ee. Ma k'āyaara k'oodak'āri, ne-inaa īri it'ī ata bipata jōma te jāde p'anirāpa īdaa unudamerā.

16 Māga pik'a jirīti jōmaarāpa parā īdaa pik'a unudamerā. Māgá unudak'āri parāpa t'āri pia ne-inaa pia oomaa p'ani, it'aa t'īdait'ee parā Ak'ōre Waibia it'ari bimaa.

Jesupa Moisepa p'ādade jarateeda

17 —K'īsianāati mi cheji Moisepa p'āda maa-e pirā Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa jōpide. Ma k'āyaara mi cheji k'awaapiit'ee māgí pedee p'āda k'āata jara k'inia bi.

18 Mia wāarata jararu. Pajā bi misa māik'aapa na p'ek'au eujā bi misa, apidaapa āyaa atada-e pai ma p'ādadepema letra biiri chak'e apida, Tachi Ak'ōrepa ooi't'ee bi p'asarumaa.

19 Mapa eperāpa Moisepa p'ādade jara bik'a oo-e bi pirā, ūraa abapai oo-e pijida, maa-e pirā awaraarāmaa jarateeru pirā ma ūraade jara bik'a oon-aadamerā, māgí apemaarā k'āyaara ek'ariara bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite. Jōdee eperāpa ook'āri ma ūraade jara bik'a māik'aapa awaraarāmaa jarateek'āri māga oodamerā, ichi apemaarā k'āyaara waibiara bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

20 Mia wāarata jararu. Parāpa Tachi Ak'ōrepa jara bik'a pipiara ooda-e pirā Moisepa p'āda jarateepataarāpa oopataadai k'āyaara māik'aapa fariseorāpa oopataadai k'āyaara, Tachi Ak'ōredeerā p'anada-e pai.

Jesupa k'īrau p'anirāde jarateeda
(Lc 12.57-59)

21 —Parāpa ūridooda pāchi chonaarāpa ūraapatap'edaa:

'Eperā peenaadapáde apachida, eperā peeru pírā, awaraarāpa charraarāmaa ateedait'ee perā.' (Ex 20.13)

²² Mamīda miata jara bi: Apida ichi auk'aa ome k'īraudaru pírā, ma k'īrau bi charraarāmaa ateedait'ee. Ichiaba apidaapa ichi auk'aamaa ik'achia jararu pírā, ma pedee jarada k'aurepa Junta Supremadee ateedait'ee. Ma awara apidaapa ichi auk'aamaa jararu pírā: "¡Netuara!" ma pedee k'achia jaradapa atuait'ee tok'arradee.

²³ 'Maperā parādepemapa primisia Tachi Ak'ōre altarde atee k'āri, k'irāparu pírā pichi auk'aapa nepira iru bi pi ome,

²⁴ ma primisia altar k'īrapite atabēipia bi. Māpai wāipia bi t'āri auk'a bide pichi auk'aa ome. Maap'eda waya chei altarmaa ma primisia teede Tachi Ak'ōremaa.

²⁵ 'Eperā nepira iru bi pírā pi ome māik'aapa pi charramaa atee k'inia bi pírā, wāi naaweda t'āri pia pedeeipia bi iru ome t'āri auk'a bidait'ee. Maa-e pírā charra k'īrapite panadak'āri, māgipa pi ata bi jīapataarā juade carcelde t'i nībinadamerā.

²⁶ Mia wāarata jararu. Mamāik'aapa uchua-e pai p'arat'a jōmaweda p'aa-ema.

Jesupa jarateeda miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āidaik'araa bi

²⁷ —Parāpa ūridooda naawedapemaarāpa ūraapatap'edaa:

'Miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āinaadapáde apachida.' (Ex 20.14)

²⁸ Mamīda miata jara bi: Eperāpa wēra unuk'āri, k'īsiaru pírā ai ome k'āiit'ee, māgí p'ek'au ooji ma wēra ome, ichi t'āridepai ooji mīda.

²⁹ 'Maperā pi tau juaraarepema ne-inaa unuda k'aurepa pi k'achiade baairu pírā, piara bak'aji ma tau ēt'at'aamerā māik'aapa t'imí bat'at'aamerā, ma k'aurepa k'achiade baai k'āyaara.

³⁰ Ichiaba pi jua juaraarepemapa ne-inaa ooda k'aurepa pi k'achiade baairu pírā, piara bak'aji ma jua t'iap'et'aamerā māik'aapa t'imí bat'at'aamerā, k'achiade baai k'āyaara ma k'aurepa. Piara bi pichi k'ap'iadepema ne-inaa atuamerā, k'ap'ia jōmaweda atuai k'āyaara tok'arradee.

Jesupa jarateeda wēra amaadait'ee k'īsia p'anīrāde

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ —Ichiaba naawedapemaarāpa ūraapachida:

'Wēra amaataak'āri, mia amaada k'art'a irumaa p'ā teeipia bi.' (Dt 24.1-4)

³² Mamīda miata jara bi: Eperāpa ichi wēra amaataaru pírā, chi wēra awaraa ome k'āi-ee badata, ma wēramaa p'ek'au oopii, k'āidarii perā awaraa imik'īra ome. Ma awara eperāpa wēra amaataada ataru pírā ichi wēra pamerā, ma eperāpa p'ek'au oomaa bi awaraa wēra ome Tachi Ak'ōre k'īrapite.

Jesupa ne-inaa k'īrapite juraapataarāde jarateeda

³³ —Ichiaba ūridooda parā chonaarāpa ūraapatap'edaa:

'Ichita oodapáde apachida, parāpa juraadap'edaak'a Tachi Ak'ōre k'īrapite.' (Nm 30.2)

³⁴ Mamīda miata jara bi: juraanáati ne-inaa apida k'īrapite awaraarāpa parā pedee ijāadamerā. Juraanáati Tachi Ak'ōre trua k'īrapite, iru mama su-ak'ī bapari perā.

³⁵ Ichiaba juraanáati na p'ek'au eujā k'īrapite, Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā ooda perā. Ichiaba juraanáati Jerusalén k'īrapite, Jerusalén Tachi Ak'ōre, Tachi Rey Waibia p'uuru perā.

³⁶ Ma awara juraanáati pāchi poro k'īrapite, parāpa puda k'āu apida p'āimaapida-e pai perā maa-e pírā t'orroopida-e pai perā.

³⁷ Māgá ne-inaa k'irapite juraadak'āri awaraarāpa ma pedee ijāadamerā, ne-inaa k'achia oomaa p'ani. Parāpa ne-inaa oodait'ee pak'āri, jaradaipia bi: “Ooit'eeda” adaipia bi. Jōdee ne-inaa ooda-e pait'ee pak'āri, jaradaipia bi: “Oo-eda” adaipia bi.

Jesupa k'ira jō-ee p'anirāde jarateeda
(Lc 6.29-30)

³⁸ —Parāpa ūridooda naawedapemaarāpa ūraapatap'edaa: ‘Sīdapa eperā tau āriru pīrā, chi sīda tau auk'a jīat'aadapāde apachida; ichiaba sīdapa k'ida k'ōradaru pīrā, chi sīda k'ida auk'a k'ōrat'aadapāde ajida.’ (Ex 21.24)

³⁹ Mamīda miata jara bi: Awaraapa pīmaa ne-inaa k'achia ooru pīrā, k'ira jō-ee banāaji māgí ome. Ma k'āyaara pīchi k'ira tarramaa sīru pīrā, t'āri pia chi apema k'ira tarra ak'ipīji, auk'a sīmerā.

⁴⁰ Ichiaba nepirade bide awaraapa pīchi camisa jāri ataru pīrā, t'āri pia téeeji pīchi ĩripema p'aru jida.

⁴¹ Ichiaba tachi poro waibiapa ne-inaa chik'ia uapiru pīrā kilometro aba, t'āri pia atéeeji kilometro omé.

⁴² Ma awara apidaapa pīmaa ne-inaa iidiruta pīrā, téeeji māik'aapa wāak'anāaji ne-inaa presta k'inia p'anadak'āri.

Jesupa jarateeda k'ira unuamaa iru p'anapataarāde
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ —Ichiaba ūridooda naawedapemaarāpa ūraapatap'edaa: ‘Awaraarā k'inia iru baparīji (Lv 19.18) māik'aapa pi k'ira unuamaa iru p'anapataarā k'ira unuamaa iru baparīji.’ (Sal 139.21-22)

⁴⁴ Mamīda miata jara bi: Parā k'ira unuamaa iru p'anapataarā k'inia iru p'anapatāati māik'aapa eperāarāpa parā jiridak'āri ne-inaa k'achia oodait'ee, it'aa t'ipataati āra pari.

⁴⁵ Māga ooruta pīrā, pāchi it'aripema Ak'ōre Waibia warrarā p'anadait'ee. Irua ak'ōrejīru jērapipari jōmaarā ĩri; pia beerā ĩri, k'achia beerā ĩri paara. Ma awara irua k'oi chepipari ichi ūraade jara bik'a oopataarāmaa, ichi ūraade jara bik'a oomaa p'anapataarāmaa paara.

⁴⁶ Parāpa k'inia iru p'ani pīrā pāchi k'inia iru p'anapataarā aupai, ¿k'āare-it'ee Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'iima? Romadepemaarā rey-it'ee impuesto p'epataarāpa paara k'inia iru p'ani āchi k'inia iru p'anirā.

⁴⁷ Ma awara parāpa pāchi auk'aarā aupai auteebairuta pīrā, ¿ne-inaa pipiara oomaa p'anik'ā? Ijāadak'aa beerāpa paara āchi auk'aarā auteebaipata.

⁴⁸ Māgá eperāarā jīp'aarāk'a p'anadai k'āyaara, t'āri pia p'anapatāati ne-inaa k'achia ooda-ee, pāchi it'aripema Ak'ōre Waibia baparik'a.

6

Jesupa jarateeda ne-inaa pia oo k'awaadamerā

¹ —K'irak'aupai awaraarā taide ne-inaa pia oodai Tachi Ak'ōre-it'ee, āchia t'o p'anadamerā. Māga ooruta pīrā, parā it'aripema Ak'ōre Waibiapa parāmaa tee-e pait'ee ne-inaa pia ichia k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa.

² Maperā parādepemapa ne-inaa chupiria beerāmaa teek'āri, jōmaarāmaa pia ooda jaranāaji. Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apataarāpa māga oopata Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa calle jāde, eperāarāpa āchi t'o p'anadamerā. Mia wāarata jararu. Ma t'o p'anirā pedee pia aupai iru

p'anadait'ee, Tachi Ak'õrepa ãchimaã tee-e pait'ee perã ne-inaã pia irua k'ĩsia iru bidepema.

³ ãchia oopata k'ãyaara pia net'aa teek'ãri chupiria beerãmaa, jaranáaji, pichi k'õp'ãyo piara bimaã paara.

⁴ K'ĩup'ee óoji pi it'aripema Ak'õre Waibia pa unu bairã. Ichiata ne-inaã pia teeit'ee pimaã ichia k'ĩsia iru bidepema.

Jesupa jarateeda it'aa t'ĩ k'awaadamerã
(Lc 11.2-4)

⁵ —Parãpa it'aa t'ĩdak'ãri, oonáati Tachi Ak'õrede ijãapatada apataarãpa oopatak'a. Tachi Ak'õre Ũraã jarateepata tede jõmaãrã taide ãchi ak'inĩ p'aneepata it'aa t'ĩdait'ee. Ichiaba p'uuru jãde plaza bee k'idãã mãga oopata eperãarãpa unudamerã. Mia wãarata jararu. Eperãarã pia pedeepata aupai iru p'anadait'ee.

⁶ Maperã pi it'aa t'ĩk'ãri, pichi cuartode t'ĩuji mãik'aapa chi puerta pia jãaji. Mãpai it'aa t'ĩji pichi Ak'õre Waibiaãmaa, iru mama bairã pi ome. Iruã pia oomãã bi unuk'ãri, ne-inaã pia teeit'ee pimaã, ichia k'ĩsia iru bidepema ma ne-inaã ichideerãã teeit'ee.

⁷ It'aa t'ĩk'ãri, pia-e bi ip'ii ichi ai pedeeta jara nibait'ee. Ijãadak'aa beerãpa mãga oopata, k'ĩsiapata perã audú pedee jõnãpa Tachi Ak'õrepa audupiaã ùriit'ee.

⁸ Mãirãk'a p'ananáati, Tachi Ak'õrepa k'awa bapari perã parãpa falta p'ani, iididai naaweda.

⁹ Nãga it'aa t'ĩdaipia bi:

'Tachi Ak'õre it'ari bi,
pi t'ĩ awaraã t'ĩ k'ãyaara pipiãra bi.

¹⁰ Eperãarã bíji pichi jua ek'ari pichideerã p'aneedamerã.

Óoji pichia k'inia bik'a na p'ek'au eujãde, it'ari ooparik'a.

¹¹ Tai-it'ee chik'o téjeji ewari chaã k'odait'ee.

¹² Taipa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awáaji mãik'aapa perdonáaji taipa perdonaapatak'a, awaraarãpa taimãã ne-inaã k'achia oodak'ãri.

¹³ Tai k'achiade baaipinãaji.

Tai k'aripa atãji Netuara Poro Waibia juadeepa.'

¹⁴ Parãpa perdonaaruta pirã awaraarãpa ne-inaã k'achia oopata parããã, Tachi Ak'õre it'ari bipa ichiaba perdonaait'ee parãpa ne-inaã k'achia oopata.

¹⁵ Mamãda parãpa perdonaada-e p'ani pirã awaraarãpa ne-inaã k'achia oopata parããã, mãgara Tachi Ak'õrepa ichiaba perdonaã-e parãpa ne-inaã k'achia oopata.

Jesupa jarateeda nek'oda-ee it'aa t'ĩ k'awaadamerã

¹⁶ —Parã nek'oda-ee p'anadak'ãri jĩp'a k'ĩsiait'ee Ak'õre net'aade, k'ĩra pia-ee p'ananáati Ak'õrede ijãapatada apataarãpa oopatak'a. Mãga nipapata awaraarãpa k'awaadamerã nek'oda-ee p'ani, mãik'aapa ãchi t'o p'anadamerã. Mia wãarata jararu. Mãgapai iru p'anadait'ee.

¹⁷ Pi it'aa t'ĩ bak'ãri nek'o-ee, k'ĩra síji mãik'aapa t'ĩ-irúji

¹⁸ apidaapa k'awanaadamerã pi nek'o-ee bi. Eperãarãpa pi it'aripema Ak'õre Waibia p'oyãã unuda-e p'ani mĩda, irua k'awa bi pia ne-inaã mera oo bi, pi ome bairã. Ma pari iruata ne-inaã pia teeit'ee pimaã ichia k'ĩsia iru bidepema.

Jesupa it'aripema ne-inaã piãde jarateeda
(Lc 12.33-34)

19—P'arat'a, net'aa pia p'enáati na p'ek'au eujãde p'ani misa iru p'anadait'ee, polillapa ma net'aa ãrit'aai perã, maa-e pirã mogosiadarii perã taarã ia iru bipa, maa-e pirã nechiapataarãpa chia atadaridai perã.

20 Ma k'ãyaara jiríti it'aripema ne-inaa iru p'anadait'ee, mǎpema ne-inaa polillapa ãrik'aa perã, mogosiak'aa perã mǎik'aapa nechiapataarã mama t'ĩudak'aa perã.

21 Na p'ek'au eujãdepema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'ãri, pi t'ãri araa bait'ee ma ne-inaa ome. Jõdee it'aripema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'ãri, pi t'ãri araa bait'ee mǎgí ne-inaa ome.

Jesupa tachi taude jarateeda

(Lc 11.34-36)

22—Tachi tau lamparak'a ãdaa pik'a bi tachi k'ap'ia-it'ee. Pichi tau pia bak'ãri, k'ap'ia jõmaweda ãdaa pik'a bide bait'ee.

23 Mamída pichi tau k'achia bi pirã, k'ap'ia jõmaweda p'ãriu pik'a bide bait'ee. Mǎgá pi k'ap'iaide ãdaa pik'a bi wãara p'ãriu pik'a bi pirã, audupiara p'ãriu pik'a bide bait'ee.

K'aita tachi chipari

(Lc 16.13)

24—Eperã chipariirã omé jua ek'ari mimia baik'araa bi. Mǎga bi pirã, chipari aba k'ĩra unuamaa iru bai mǎik'aapa chi apema k'inia iru bai, maa-e pirã abaapa jara bik'a ooi mǎik'aapa chi apemapa jara bik'a ooamaa bai. Mǎga pik'a apidaapa ooda-e pai Tachi Ak'õrepa jara bik'a, p'arat'a, net'aa pia p'e bi misa.

Tachi Ak'õrepa ichi warrarã pia ak'i bapari

(Lc 12.22-31)

25—Maperã mia jara bi: K'ĩsia jõnanáati k'ãata k'odait'ee maa-e pirã todait'ee, mǎgá chok'ai p'anadait'ee. Ichiaba k'ĩsianáati sãga p'aru atadait'ee. Tachi Ak'õrepa parã k'ap'ia ooji mǎik'aapa parã chok'ai p'anapiji. Mǎga bita, ¿p'aru tee-e paik'ã mǎik'aapa chik'o, ne-inaa toparii tee-e paik'ã parãmaa?

26 Ak'íti, ipanaarã it'í wãabai p'ani. ãchia net'atau uudak'aa, ewadak'aa mǎik'aapa ia bidak'aa chi net'atau iapatamãi. Mamída parã it'aripema Ak'õre Waibiapa ne-inaa teepari k'odamerã. ¡Iru-it'ee parã pipiara p'ani ipanaarã k'ãyaara!

27 Eperã audú k'ĩsia nĩbipa hora aba pida waa chok'ai ba-e pai.

28 'Ma awara ¿k'ãare-it'ee parã audú k'ĩsiapata p'aru-it'ee? Ak'íti, sãga nep'ono p'ũajara t'ãide nĩbi waripata. Mimiadak'aa mǎik'aapa p'aru k'adak'aa mǎgá pi-ia p'anadait'ee.

29 Mamída mia jara bi: Rey Salomonpa p'arat'ara, net'aa pia iru bapachi mĩda, iru p'aru piara jĩ bak'ãri, eperãarãpa iru pi-iara unuda-e paji nǎgí nep'ono k'ãyaara.

30 Idi na p'ũajara wari wã. Mamída nu uratidaik'ãri, t'ipitaude paa jõdariit'ee. Tachi Ak'õrepa mǎgá pia ak'i bi pirã nep'ono p'ũajara t'ãide nĩbi, audupiara parã ak'i bapariit'ee, at'ãri irude mak'iara ijãada-e p'ani mĩda.

31 Tachi Ak'õrepa mǎgá ichia ooda pia ak'i bapari perã, k'ĩsia jõnanáati: “¿K'ãata k'odait'ee?” maa-e pirã “¿K'ãata todait'ee?” maa-e pirã “¿K'ãata jĩdait'ee?”

32 Mǎgá k'ĩsiapata ijãadak'aa beerãpa. Mamída parãpata it'aripema Ak'õre Waibiapa iru p'ani. Irua k'awa bi ne-inaa parãpa falta p'ani.

³³ Maperãpi naapiara jiríti iru jua ek'ari p'anapataadait'ee mãik'aapa oopataáti irua jara bik'a. Mãga ooruta pirã, ma ne-inaa jõma iru p'anadait'ee.

³⁴ Audú k'ĩsianáati nupema ne-inaade, nu ne-inaa paraait'ee perã aide k'ĩsiadamerã. Ewari chaa ne-inaa audupai paraa aide k'ĩsiadamerã.

7

Jesupa jarateeda awaraarãpa oopata ak'inaadamerã pedee k'achia jaradait'ee

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ –Awaraarãpa ne-inaa oopata ak'ináati jaradait'ee ne-inaa k'achia oomaa p'ani. Mãga ooruta pirã, ma jaradap'edaa k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã mãgá ak'it'ee.

² Parãpa awaraarãpa oo p'ani ak'ipatak'a, mãgá Tachi Ak'õrepa ak'ipariit'ee parãpa oo p'ani. Ne-inaa k'achia aupai jiriruta pirã pedee k'achia jaradait'ee ãra ãpíte, Tachi Ak'õrepa auk'a jiriit'ee parãpa ne-inaa k'achia oopata aupai jarait'ee iru k'ĩrapíte p'anadak'ãri.

³ ¿K'ãare-it'ee ak'i bima nejarra pichi auk'aa tau jãde bi, mamĩda unu-e bi pak'uru pichi tau jãde bi?

⁴ Pichi tau jãde pak'uru iru bi pirã, ¿sãga pichi auk'aamaa jaraima: “Mĩmaa ãepĩji jã nejarra pichi tau jãde bi”?

⁵ ¡Seewata pia chĩara k'aripa k'inia bi, irua oo bi ak'ik'ãri! Pichi tau jãde bi pak'uruta naapiara ãt'at'ãaji. Mãpaipi unui nejarra pichi auk'aa tau jãde bi, mãgá wãara iru k'aripait'ee.

⁶ 'Net'aa awara bidap'edaa Tachi Ak'õre-it'ee teeruta pirã usa k'achia beemaa, orradaidap'eda k'aak'oodai. Ma awara ne-inaa ãpia perlak'a atabẽiruta pirã sinaarã p'animãi, yoorode jaut'aadai.

Jesupa jarateeda Tachi Ak'õremaa iididamerã

(Lc 6.31; 11.9-13)

⁷ –Iidipataáti Tachi Ak'õremaa. Irua teeit'eepi. Jiripataáti. Irua k'awapiit'eepi. Eperãpa t'ĩparik'a puerta t'aide, Ak'õremaa t'ĩpataáti. Irua parã k'aripait'eepi.

⁸ Chi iidĩ bĩmaa Tachi Ak'õrepa teepari; chi jiri bĩmaa Tachi Ak'õrepa k'awapipari mãik'aapa chi t'ĩ bĩmaa ewapari.

⁹ ¿Parãdepemapa mãu teeik'ã ichi warramaa, irua pan iidik'ãri?

¹⁰ Maa-e pirã, ¿taama teeik'ã irumaa, chik'o iidik'ãri?

¹¹ ¡Mãga-epi! Parã ne-inaa k'achia oopataarã mĩda, pãchi warrarãmaa net'aa pia tee k'awa p'ani. Parãpa mãga ooruta pirã, jaudupiarã pãchi it'aripema Ak'õre Waibiapa ne-inaa pia teeit'ee chi iidirutaarãmaa!

¹² 'Maperã, óoti apemaarãmaa parãpa k'inia p'anik'a ãchia parãmaa oodamerã, mãgata jara bairã Moisepa p'ãdade mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade.

Tachi Ak'õre truadee wãit'ee puerta p'ĩrup'ee pik'a bi

(Lc 13.24)

¹³ –Tachi Ak'õre truadee wãit'ee puerta p'ĩrup'ee bide t'ĩupatak'ata bi. Mapa t'ĩuti puerta p'ĩrup'ee bide, chi atua beerã puerta jet'ee bapari perã. Ichiaba ãchi o k'achia ewaraa k'obi, chok'ara aide wãpata perã.

¹⁴ Wãit'ee eperãrã ichita p'anapatamãi Tachi Ak'õre ome puerta p'ĩrup'ee bide t'ĩupatak'ata bi mãik'aapa Ak'õre o p'ĩrup'ee bapari, mãgide chok'ara-ee wãpata perã.

Pak'uru k'awaadai chi nejōdeepa
(Lc 6.43-44)

¹⁵ —K'irak'aupai ijāadai jōmaweda Tachi Ak'ōre pedee jarapatada apataarāde, māirā ūk'uru seewa-idaa bee perā. Seewata eperā pia beerāk'a parāmaa chepata. Mamīda āchi t'āride k'isia k'achia iru p'anapata.

¹⁶ Parāpa māirā k'awaadai āchia oopata pia ak'idak'āri. Pak'uru ĩri-idaa bide uva chauk'aa; ichiaba māgeede higojō chauk'aa.

¹⁷ Ma awara nejō bīri pia bīpa nejō pia chaupari. Mamīda nejō bīri k'achia bīpa nejō k'achia chaupari.

¹⁸ Nejō k'achia chauk'aa pak'uru pia bide. Ichiaba nejō pia chauk'aa pak'uru k'achia bide.

¹⁹ Maperā pak'uru nejō pia chauk'aa bee t'u peepata t'ipitaude bat'at'aadait'ee.

²⁰ Māgā ma Ak'ōre pedee jarapatada apataarāpa ne-inaa oopata k'aurepa parāpa k'awaadai wāara Ak'ōrepa pēida wa māga-e.

Jesupa jarateeda jōmaarāta Tachi Ak'ōre truadee wāda-e pait'ee
(Lc 13.25-27)

²¹ —Eperāarā ūk'uruurāpa mīmaa: “Tachi Waibia, Tachi Waibia” a p'ani mīda, jōmaweda wāda-e pait'ee Tachi Ak'ōre truadee. Jīp'a chi oopataarāpa mi Ak'ōre it'ari bīpa oopi bik'a; māgiirāta it'aa wādait'ee.

²² Ak'ōre ewari waibia ewate chok'araarāpa mīmaa jaradait'ee: “Tachi Waibia, Tachi Waibia, tai pi ome p'anapīji. Taipa pi t'ide jarateejida māik'aapa pi t'ide netuaraarā uchiapik'oojida. Ma awara pi t'ide oojida ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.”

²³ Mamīda mīa p'anaut'ee: “jMīa parā k'awa-e bi! jĀyaa wāti mi ik'aawaapa, ne-inaa k'achia oopataarā!”

Jesupa te oopataarāde jarateeda
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ —Eperā k'isia k'awaa bīpa mi ūraa ūripari māik'aapa oopari mīa jara bik'a. Māgī eperā ichi te oo bik'ata bi māu ĩri.

²⁵ K'oi cheji; to chedachi māik'aapa nāu golpe p'uaji ichi temāi. Mamīda t'ee e paji māu ĩri oo bada perā.

²⁶ Jōdee chi mi ūraa ūrip'eda, oo-e bīpa mīa jara bik'a k'isia k'awa-ee bi. Eperā ichi te ipude oodak'a bi.

²⁷ K'oi cheji; to chedachi; nāu golpe p'uaji māik'aapa ichi te tudú t'eedachi. Māgā ichi te jōdachi.

²⁸ Jesús pedee aupak'āri, eperāarā jōmaweda ak'itrua para beeji irua jarateeda k'aurepa.

²⁹ Māga p'anajida irua jīp'a jarateeda perā Tachi Ak'ōrepa jarateepidak'a. Ak'ōre Ūraa pipiara jarateeji Moisepa p'āda jarateepataarā k'āyaara.

8

Jesupa leprapa k'ayaa bada jipada
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jesús eedeepa edaa chek'āri, eperāarā chok'ara iru t'ēe chejida.

² Māgā che wāde iru k'ait'a cheji eperā leprapa k'ayaa bi. Māgī iru k'īrapite bedabai nība cheji māik'aapa māgaji:

—Tachi Waibia, pia k'inia bi pīrā, mi k'ayaa wēpapipāde aji, Ak'ōre k'īrapite mi pia beemerā.

³ Jesupa juapa t'ōbaip'eda, māgaji:

—¡K'inia bída! aji. Jípa beepáde aji.
Aramata jípa beejí.

⁴ Māpai Jesupa māgaji:

—¡Ūríji! Jaranáaji apidaamaa. Jíp'a p'aaremaa ak'ipináji māik'aapa Moisepa p'ādade jara bík'a ipana omé atéjei teet'ee Tachi Ak'õremaa. Māgá jõmaarāpa pí jípa beeda k'awadayada aji.

Jesupa Romadepema soldaorã poro mimiapari jípada
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ T'ēpai Jesús Capernaum p'uurude panak'ãri, Romadepema soldaorã poro waibiapa irumaa chupiria iidi cheji:

⁶ —Jesús, mi mimiapari k'ayaa bída aji. P'oyaa mimik'a-e bí māik'aapa chupiria nĩbída aji, p'uapa.

⁷ Jesupa p'anauji:

—Wāit'eeda aji, jípade.

⁸ Mamída ma soldaorã poro waibiapa māgaji:

—Tachi Waibia, mi pí k'ãyaara ek'ariara bí. Pí mi temaa wã-e píjida, namāik'aapa pedeeru pírá, mi mimiapari jípa beeit'ee.

⁹ Mí jida waibiarã jua ek'ari bí. Ma awara mia soldaorã iru bí míchi jua ek'ari. Mia abaamaa wāpáde ak'ãri, wāpari; awaraamaa chepáde ak'ãri, chepari. Ichiaba mí mimiaparimaa ne-inaa oopáde ak'ãri, oonaparida aji.

¹⁰ Jesupa māga ũrik'ãri, p'era pik'a beejí ma soldaorã poropa jara bada k'aurepa. Mapa ichi ome nipapataarãmaa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Israel pidaarã t'ãide na eperāk'a apida waide unu-e bí, iru wāara ijāapari perã.

¹¹ Eperāarã chok'ara chedait'ee ak'õrejĩru uchiapari eereepa māik'aapa ak'õrejĩru baaipari eereepa. Māirāta Tachi Ak'õre truade su-ak'i p'ana chedait'ee nek'ode Abraham ome, Isaac ome māik'aapa Jacob ome.

¹² Mamída chi it'ari p'anadaipia bírã Ak'õrepa jërek'ooit'eeda aji, taawaa p'ãriudee, atua beerã ome jëedamerã māik'aapa k'ida kierrkierree para bamerã p'uapa.

¹³ Māga jarap'eda, Jesupa ma soldaorã poromaa māgaji:

—Wāpáde aji, píchi temaa pía ijāadak'a uchiada perã.

Aramata chi k'ayaa bada jípadachi.

Jesupa Pedro p'āk'õre jípada
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Māpai Jesús wāji Pedro temaa. Mama ununaji Pedro p'āk'õre k'ayaa bí k'iamiapa. P'arude baji k'ayaa bada perã.

¹⁵ Jesupa iru jua t'õbaik'ãri, ma k'iamia tuudachi. Māpai ma wēra p'irabaidaip'eda, nek'opiji Jesumaa.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jípada
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ K'eudaik'ãri, netuara k'ap'iade merãtia beerã chok'ara aneejida Jesumaa. Pedee jarada abaapa netuaraarã jõmaweda uchiapik'ooji. Ichiaba k'ayaa beerã jõmaweda jípak'ooji.

¹⁷ Māga ooji p'asamerã Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa chonaarãweda jaradak'a:

'Irua k'ayaa tachimaa baridap'edaa awara āyaa ataji māik'aapa tachi k'ayaa beerã jípaji.'

(Is 53.4)

Jesús ome nipa k'inia p'anadap'edaarã
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Awaraa ewaride Jesupa unuk'āri eperāarā chok'ara ichi wap'ira iru p'ani, chi k'ōp'āyoorāmaa jaraji sīadait'ee lago k'īraik'a eeree.

¹⁹ Mamīda wā dai naaweda, Moisepa p'āda jarateepari k'ait'a cheji māik'aapa māgaji:

– Tachi Jarateepari, pī ome wā k'inia bīda aji, chi wārūmaa.

²⁰ Jesupa p'anauji:

– Usap'ā yooro te uria iru bee māik'aapa ipanaarā te iru bee. Mamīda mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema arajāgaa ni, k'āipari wēe. Made k'īsīaji jarai naaweda wāara mi ome nīpa k'inia bī wa māga-e.

²¹ Awaraa Jesús ome nipadapa māgaji:

– Tachi Waibia, mi jida pī ome nipaparii k'inia bī. Mamīda ai naaweda, mi ak'ōre iapipāde aji, iru piuk'āri.

²² Jesupa p'anauji:

– Chepāde aji, mi ome māik'aapa ichiak'au bipāde aji, atuadait'eerāpa āchi piudap'edaarā iadamerā.

Jesupa nāu p'usa ome t'umātipida

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Ma t'ēpai Jesús wāji barcode chi k'ōp'āyoorā ome.

²⁴ Māga nīde p'usara t'o nībeeji. P'usapa barco pirubaa wā nipaji. Māimisa Jesús k'āi baji.

²⁵ Mapa chi k'ōp'āyoorāpa īrimat'ajida māik'aapa māgajida:

– Tachi Waibia, ¡tai k'aripāji! ¡Tachi pirubaa wādapi!

²⁶ Jesupa p'anauji:

– ¿Sāap'eda p'era jōnima? aji. ¡Parā pia ijāada-e p'anīda! aji.

Māga jarap'eda, p'irabaidachi māik'aapa pedeeji nāūmaa māik'aapa p'usamaa. Aweda jōma ip'ii ūu beeji.

²⁷ Māga unudak'āri, chi k'ōp'āyoorā ak'itrua para beeji māik'aapa āchi pitapai iidi para beeji:

– ¿K'aima ajida, nāgī? Nāu, p'usa paara iru pedee ūripatada ajida.

Eperāarā k'ap'iade netuara merātia bada

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesús chi k'ōp'āyoorā ome panadak'āri lago k'īraik'a eere Gadara eujāde, jāira māu te uriade badadeepa uchiājida eperāarā omé netuara āchi k'ap'iade merātia bee. Ma eperāarā Jesús k'ait'a chejida. Āchi audú t'āri k'achia-idaa p'anadap'edaa perā, eperāarā ma ode p'oyaa wāyaadak'aa paji.

²⁹ Jesumaa bia chejida:

– ¡Jesús, Ak'ōre Waibia Warra, tai ome t'īunāaji! ¿At'āri-e weda tai miapide cheji-ek'ā? ajida.

³⁰ Ma k'ait'a sinaarā chok'ara nek'omaa p'anajida.

³¹ Mapa netuaraarāpa Jesumaa chupīria iidijida ma sinaarā k'ap'iade t'īupimerā.

³² Aramāgā Jesupa jaraji maaaa wādamerā. Māpai ma netuaraarā ma eperāarā k'ap'iadeepa uchiak'oodachida māik'aapa sinaarā k'ap'iade t'īudachida. Aramata sinaarā jōmaweda p'irak'oodachida ee k'ōt'ari jira bīdee. Mata lagode baainajida māik'aapa īyapa jīak'oodachida.

³³ Ma sinaarā jīa p'anadap'edaarāpa māga unudak'āri, p'irak'oodachida p'uurudee. Nepīrinajida āchia unudap'edaa ma netuara merātia p'anadap'edaarā ome.

³⁴ Māpai p'uuru pidaarā jōmaweda chejida māik'aapa Jesumaa chupīria iidijida āchi eujādeepa wāmerā.

9

*Jesupa chiwa bada jipada**(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)*

¹ Ma t'ēpai, Jesús barcode bataup'eda, wāji lago k'iraik'a eeree. Māgá ichi p'uurude pacheji.

² Mama bide eperāarāpa jira aneejida eperā chiwa bi p'arude. Jesupa k'awaak'āri āchia wāara ichide ijāa p'ani, ma chiwa bīmaa māgaji:

—Warra, t'āri o-īa bāji pia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpada perā.

³ Ūk'uru arii p'anadap'edaa Moisepa p'āda jarateepataarāpa māga ūridak'āri, k'īsiajida: “Jāgipa ik'achia pedeemaa bi Tachi Ak'ōre āpīte. Tachi Ak'ōrepapai p'ek'au k'achia wēpapiyada” ajida.

⁴ Mamīda Jesupa k'awaji āchia k'īsia p'ani. Mapa iidiji:

—¿Sāap'eda parāpa k'īsia k'achia k'īsia p'anima? aji.

⁵ Mia irumaa jarai: “Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajipi” maa-e pirā jarai: “P'irabāiji māik'aapa wāji”. Mamīda irua maarepida oo-e pai, Tachi Ak'ōrepa oopi-e pirā.

⁶ Mia ak'ipiit'ee na p'ek'au eujāde mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'ap'ia pari, Tachi Ak'ōre Waibiapa wēpapipari eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata.

Māpai māgaji ma eperā chiwa bīmaa:

—¡P'irabāiji! Pīchi p'aru atāji māik'aapa wāji pīchi temaa.

⁷ Aramāgá ma chiwa bada p'irabaidachi māik'aapa wāji ichi temaa.

⁸ Māga unudak'āri, eperāarā p'era pik'a para beeji māik'aapa Tachi Ak'ōremaa o-īa it'aa t'ijida, irua ma eperāmaa māga ooda perā.

*Jesupa Mateo jir'it'erada ichi ome nipapariimerā**(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)*

⁹ Mamāik'aapa Jesús wāji. Ma wārude eperā t'ijarapatap'edaa Mateo unuji. Su-ak'i baji Cesar-it'ee impuesto p'aapatamāi. Jesupa māgaji irumaa:

—Mi ome nipaparīji.

Aramāgá bainī beep'eda, Jesús ome wāji.

¹⁰ T'ēpai Jesús chi k'ōp'āyoorā ome teeda nek'omaa bak'āri, impuesto p'epataarā Roma pidaarā rey-it'ee pachejida awaraa eperāarā k'achia-idaa beerā apatap'edaarā ome. Māirā ai mesade su-ak'i p'aneejida Jesús ome.

¹¹ Fariseorāpa māga unudak'āri, Jesús k'ōp'āyoorāmaa iidijida:

—¿Sāap'eda parā jarateepari nek'omaa bīma ajida, impuesto p'epataarā ome māik'aapa awaraa p'ek'au k'achia oopataarā ome?

¹² Māirāpa iididap'edaa ūrik'āri, Jesupa māgaji:

—Médico pēidak'aa k'ap'ia pia beerāmaa. Jīp'a pēipata k'ayaa beerāmaa.

¹³ Parā wādak'āri, k'īsiadapāde aji, nāgí Ak'ōre Ūraa jara k'inia bi:

‘Mia k'iniara bi awaraarā chupiria k'awaadamērā, ne-animalaarā peedap'eda, paadai k'āyaara mi-it'ee.’ *(Os 6.6)*

Māpai Jesupa māgaji:

—Tachi Ak'ōrepa mi pēi-e paji t'āri pia beerā jirīde. Ma k'āyaara p'ek'au k'achia oopataarā jirīdeta pēiji.

*Sāapai nek'oda-ee p'anadaipia bi**(Mr 2.18-20; Lc 5.33-35)*

¹⁴ Māpai Juan Bautista k'ōp'āyoorā Jesumaa chejida māik'aapa iidijida:

—Edaare tai, fariseorā ome nek'oda-ee p'aneepata jīp'a Tachi Ak'ōre net'aade k'īsiadait'ee. ¿Sāap'eda pi k'ōp'āyoorāpa māga oodak'aama? ajida.

¹⁵ Jesupa p'anauji:

—Miak'āipata fiestade t'ĩ pēidap'edaarā k'ĩra pia-ee p'anadak'aa chi miak'āiit'ee bi āchi ome bi misa. Mamīda ewari cherude iru ata chedak'āripi, t'āri p'uapa nek'oda-ee p'aneedait'eeda aji.

Ūraa chiwidi māik'aapa chonaarāweda p'ādap'edaa
(Mr 2.21-22; Lc 5.36-39)

16—Eperā apidaapa p'aru chiwididepema pite aba t'ĩik'araa bida aji, p'aru sorede parchaait'ee. Māga ooru pīrā, chi p'aru chiwidi āridariit'ee māik'aapa ma pite auk'a bee-e pait'ee chi p'aru sore ome.

17Ichiaba vino ewaa juda t'idak'aa ne-e sorede, ma vino baak'ak'āri, ma ne-e sore jīadarii perā māik'aapa chi vino atuadarii perā. Maperā vino ewaa juda t'idaipia bi ne-e chiwidide, ma ne-e chi vino ome atuapiamaapa.

Jairo k'au māik'aapa wērapa Jesús p'aru ide t'ōbaida
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Jesús at'āri pedeemaa bide, judiorā poro waibia t'ijarapatap'edaa Jairo Jesús k'irapite bedabai nība cheji māik'aapa māgaji:

—Et'ewapai mi k'au jai-idaajida aji. Mamīda mia k'awa bi pi cheru pīrā mi ome māik'aapa pi jua biru pīrā iru ĩri, waya chok'ai beeyada aji.

19 Māpai Jesús wāji chi k'ōp'āyoorā ome ma eperā temaa.

20 Ma wādade wēra doce años bi k'ayaa bi waamiapa Jesús āpīteik'aapa k'ait'a wāp'eda, iru ĩripema p'aru i t'ōbait'aaji.

21 Māga ooji k'ĩsia bada perā iru p'aru i t'ōbairupapai jipa beei.

22 Mamīda māgá t'ōbaik'āri, Jesupa āpītee ak'iji māik'aapa māgaji ma wēramaa: —Wēra, t'āri o-īa bēeji. Pia mide ijāa bairā, jipa beejida aji.

Aramata ma wēra jipa beejī.

23 Maap'eda Jesús ma judiorā poro waibia temaa panak'āri, unuji siru chaapataarā māik'aapa eperāarā jēpi ororoo nībi.

24 Māpai Jesupa māgaji:

—Taawaa uchiatī. Na wēra k'au jai-idaa-e bi. Jīp'a k'āita bida aji.

Māga ūridak'āri, arii p'anadap'edaarā ěik'oodachida, Jesús k'ĩra k'awa-ee bi jīak'aapa.

25 Mamīda Jesupa eperāarā uchiapik'ooji māik'aapa jai-idaada badamāi t'ĩup'eda, iru jua jita atanaji. Māpai ma wēra k'au p'irabaidachi.

26 Maap'eda ma eujādepemaarā jōmaarāpa k'awaa wājida Jesupa māga ooda.

Jesupa tau p'āriu beerā omé jīpada

27 Mamāik'aapa uchīa wādade, Jesús t'ēe tau p'āriu bee omé bia che wāpachida:

—¡Rey David Warra, tai chupiria k'awaapáde! ajida.

28 Jesús teeda t'ĩunak'āri, ma tau p'āriu beerā auk'a t'ĩujida. Māpai Jesupa iidiji:

—¿Parāpa ijāa p'anik'ā aji, mia jīpai?

P'anaujida:

—Tachi Waibia, ijāa p'anida ajida.

29 Māpai Jesupa taumāi t'ōbaip'eda, māgaji:

—Parāpa ijāa p'anik'a, māgá p'aneedapáde aji.

30 Aweda tau eratik'oodachida. Māpai Jesupa jīp'a māgaji:

—Mia ooda chīaramaa nepirinaadapáde aji.

31 Māga jaraji mīda, mamāik'aapa uchiarutata Jesupa ooda nepiri wāpachida ma eujādepemaarāmaa.

Jesupa pedee atua bada jīpada

³² Ma tau p'āriu p'anadap'edaarā uchiarutade, eperāarāpa aneejida eperā pedee atua bi Jesumaa. Māga baji netuara ichi k'ap'iade merātia bada perā.

³³ Jesupa ma netuara uchiapit'aak'āri, ma eperā pedee beeji. Māga unudak'āri, arii p'anadap'edaarāpa ak'itrua para beeji māik'aapa māgajida:

—iIsraelde waide nāga unudak'aada! ajida.

³⁴ Mamīda fariseorāpa māgajida:

—Netuara Poro Waibia juapata jāgá netuaraarā uchiapiparida ajida.

Jesupa eperāarā chupiria k'awaada

³⁵ Jesús nipapachi p'uuru beede māik'aapa ai ik'aawa p'uuru k'aippee beede. Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te chaa pedee pia jarateepachi k'awaadamerā taarā-e Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'e biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā. Ma awara k'ayaa k'īra t'ādoō jipapachi.

³⁶ Eperāarā chok'ara see nībi unuk'āri, chupiria k'awaaji, āra chupiria, k'īra pia-ee para bada perā, oveja chak'eerā ak'ipari wēe chitoonik'a.

³⁷ Māpai chi k'ōp'āyoorāmaa māgaji:

—Eperāarā chok'ara mide waide ijāada-e p'ani. Ne-uu audú chau bīk'api p'ani. Mamīda mimiapataarā chok'ara-ee p'ani.

³⁸ Mapa it'aa iididapáde aji, ma ne-uu chiparimaa, irua awaraa mimiapataarā pēimerā chi chau bi p'ede.

10

Jesupa k'ōp'āyoorā jirit'erada mimiadamerā ichi ome

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesupa chi k'ōp'āyoorā doce t'ī p'ejī māik'aapa āchi ichi jua ek'ari biji netuaraarā uchiapidamerā māik'aapa k'ayaa k'īra t'ādoō jipadamerā.

² Nāgí imik'īraarā doce jirit'eraji pēiit'ee ichi ūraa jarateede. Naapiara jirit'eraji Simón, ichiaba t'ijarapatap'edaa Pedro, chi ipema Andrés ome. Ma t'ēpai jirit'eraji Santiago chi ipema Juan ome. Māirā Zebedeo warrarā paji.

³ Ichiaba jirit'eraji Felipe; Bartolomé; Tomás; mi, Mateo, chi impuesto p'epari bada Roma pidaarā-it'ee; Alfeo warra, Santiago; Tadeo;

⁴ Simón Celote apatap'edaa māik'aapa Judas Iscariote, ma t'ēpai Jesús traicionaada.

Jesupa chi k'ōp'āyoorā pēida Ak'ōre Ūraa jarateenadamerā

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesupa ma k'ōp'āyoorā doce pēiji eperāarā paraamaa. Pēi naaweda jaraji: —Wānāati judio-eerā p'anapatamaa. Ichiaba wānāati Samaria eujādepema p'uurudee.

⁶ Ma k'āyaara wāti Israel eujādepema ovejaarā atua pik'a beerāmaa.

⁷ Jaratéeti taarā-e Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari biit'ee ichideerā p'aneedamerā.

⁸ K'ayaa beerā jipáti; piudap'edaarā chok'ai p'irabaipíti; leprapa k'ayaa beerā jipáti māik'aapa netuara k'ap'iade merātia bee jipáti. Mia parā michi jua ek'ari bik'āri māga oodamerā, p'arat'a maarepida iidi-e paji. Mapa p'arat'a iidináati ma pari.

⁹ Ateenáati nēe, p'arat'a, cobre, pāchi k'irride jipata.

¹⁰ Ichiaba ateenáati muchila, awaraa chancla māik'aapa p'aru jidait'ee, pak'uru jida t'idik'adait'ee, parā mimia pari ma ne-inaa teedaipia p'anadairā.

¹¹ P'uurude maa-e pirā te chok'ara-ee beemāi panadak'āri, eperā t'āri piata jiriti arii p'aneedait'ee mamāik'aapa wāruta misa.

12 Teeda t'ĩudak'ãri, arii p'anĩrãmaa pedee pia jaráti.

13 Ai tede p'anĩrãpa parã auteebairuta pirã, ma pedee pia jaradak'a ãramaa uchiat'ee. Mamĩda auteebaida-e pirã, ma pedee pia jaradak'a ãramaa uchiae pait'ee.

14 Parã auteebaida-e pirã mãik'aapa parãpa jarateepata ũridaamaa p'ani pirã, uchiat'ee ma tedee maa-e pirã ma p'uurudeepa mãik'aapa b'ĩrĩdepema yooro p'ora nẽep'etí ak'ipidait'ee Tachi Ak'õrepa ãra k'aripa-e pait'ee.

15 Mia wãarata jararu. Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua ma p'uurudepemaarã audupiara k'achia ooit'eeda aji, Sodoma p'uurudepemaarã, Gomorra p'uurudepemaarã k'achia ooda k'ãyaara.

Jesupa jarada ichi k'aurepa ijãapataarã miadait'ee

(Lc 12.11-12; 21.12-17)

16 —ĩŨrĩti! Mia parã pẽiru eperãarãmaa jarateede. Pẽiru ovejaarã pẽik'ajik'a ne-animalaarã k'achia beerã t'ãide. Mapa k'ĩra k'awaa nipapatáati, taama k'ĩra k'awaa nipaparik'a. Ichiaba k'ãiwee nipapatáati paloma nipaparik'a.

17 Tauk'a nipapatáati eperãarãpa parã ateedait'ee perã ãchi charraarãmaa miapidamerã, maa-e pirã parã p'ua oodait'ee Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede.

18 Ma awara mide ijãapata k'aurepa ateedait'ee ãchi poro waibiaarãmaa mãik'aapa ãchi reyrãmaa. Mãgã parãpa mi ũraa jaradai mãirã k'ĩrapite mãik'aapa awaraa ijãadak'aa beerã k'ĩrapite.

19 Mamĩda mãirã k'ĩrapite p'anadak'ãri, k'ĩsianáati sãga pedeedait'ee, maa-e pirã k'ãata jaradait'ee, pedeedait'ee pak'ãri, Tachi Ak'õrẽpata pedeepiit'ee perã.

20 Parã pedeeda-e pait'ee pãchi k'ĩradoopa. Tachi Ak'õre Jaurepata pedeeit'ee parã k'ap'ia.

21 'Maapai eperãarãpa ãchi ipemaarã paara teedait'ee miapidamerã piurutamaa. Ma awara chi ak'õreerãpa ãchi warrarã paara mãgã peepidait'ee; maa-e pirã warrarãpa ãchi ak'õreerã peepidait'ee.

22 Jõmaarãpa parã k'ĩra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijãapata k'aurepa. Mamĩda t'ãridepai chooruta pirã, Tachi Ak'õrepa parã k'aripait'ee atuanaadamerã na p'ek'au eujã jõrumaa.

23 P'uuru abaade parã jiri p'aneedak'ãri, mirúti awaraa p'uurude. Mia wãarata jararu. Parã Israel p'uuru jõmaade jaratee nipadai naaweda, mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, cheit'ee.

24 'K'irãpãti eperã apida ichi jarateepari k'ãyaara waibiaara bi-e. Ichiaba mimiapari apida chipari k'ãyaara waibiaara bi-e.

25 Chi ne-inaa k'awaa k'inia bi o-ia baipia bi chi jarateepari jĩak'a pait'ee. Ichiaba mimiapari o-ia baipia bi chipari jĩak'a pait'ee. Chi te chipari t'ĩjarapata pirã Beelzebú, Netuara Poro Waibia, audupiara irudeerãmaa mãgĩ t'ĩbidait'ee.

Jesupa jarateeda k'aita waaweedaipia bi

(Lc 12.2-7)

26 —Mãga jara p'ani mĩda, eperãarã waaweenáati. Íra Tachi Ak'õre net'aa mera pik'a bi mĩda, t'ẽepai parãpa jõmaarãmaa jaradait'ee.

27 Mia ũraa jarada p'ãriu pik'a baji. Mamĩda jõmaarãmaa mãga jĩp'a jaradaipia bi. Ma awara mia ũraa mera pik'a jarada, golpe jaradaipia bi terraza írĩpa biaruk'a.

28 Waaweenáati parã jiri p'anĩrã peedait'ee, ãrapa parã p'oyaa atuapida-e perã tok'arradee. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre waawéeti. Iruata tachi piupii mãik'aapa atuapii.

²⁹ ¿Netopata-ek'ã ipana chak'e omé p'arat'a tau abaa pari? Eperãarãpa mãga oopata, ipana chak'e mak'iaara vale-e bi jãak'aapa. Mamãda ipana chak'e apida eujãde baaidak'aa, parã Ak'õre Waibiapa mãga jara-emãi.

³⁰⁻³¹ Parã puda paara irua juasia iru bi. Mapa waaweenáati, Tachi Ak'õrepa parã k'iniara iru bapari perã ipanaarã k'ãyaara.

Jesucristode ijãapatada apataarã awaraarã k'ĩrapite
(Lc 12.8-9)

³² —Eperãpa tau taawa jararu pirã ichi Jesucristode ijãapari, mia pida jarai: “Mãgí méré” mi Ak'õre k'ĩrapite it'ari.

³³ Mamãda eperãpa meraru pirã mide ijãapari, mãgara mia pida merait'ee. “Mãgí méré-eda” ait'ee mi Ak'õre k'ĩrapite it'ari.

Jesús k'aurepa ëreerã t'ãri auk'a p'anada-e
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ —K'ĩsianáati mi cheji na p'ek'au eujãdee eperãarã k'ãiwee p'anapide. Jip'a cheji chõopide.

³⁵ Mi cheji

‘warra t'ãri auk'a banaamerã chi ak'õre ome, wëra k'au t'ãri auk'a banaamerã chi nawe ome mãik'aapa ãigu t'ãri auk'a banaamerã chi p'ãk'õre ome.

³⁶ Ma k'aurepa eperãarã t'ãri auk'a para ba-e pait'ee ãchi ëreerã ome.’ (Mi 7.6)

³⁷ ‘Eperãpa ichi ak'õre wa chi nawe k'iniara iru bi pirã mi k'inia iru bai k'ãyaara, méré pa-e pai. Ichiaba eperãpa chi warra wa chi k'au k'iniara iru bi pirã mi k'inia iru bai k'ãyaara, mãgí méré pa-e pai.

³⁸ Ma awara mide ijãapari k'aurepa eperã piuamaa bi pirã kurusode piu wãk'a, mãgí méré pa-e pait'ee.

³⁹ Eperã piuamaa bi pirã mide ijãapari k'aurepa, mãgí piuk'ãri, atuit'ee. Mamãda eperã piuru pirã mide ijãapari k'aurepa, mãgí eperã piuk'ãri it'aa wãit'ee.

Jesupa jarada ijãapataarãpa ne-inaa pia atadait'ee
(Mr 9.41)

⁴⁰ —Eperãpa parã auteebaik'ãri, mi jida auteebai bi mãik'aapa mi Ak'õre, mi pëida, auk'a auteebai bi.

⁴¹ Ma awara eperãpa auteebaik'ãri Tachi Ak'õre pedee jarapari, Tachi Ak'õrepa pëida perã, ne-inaa pia atait'ee Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa atapatak'a. Ichiaba auteebaik'ãri eperã t'ãri pia, mãgí t'ãri pia bairã, ne-inaa pia atait'ee eperã t'ãri pia beerãpa atapatak'a.

⁴² Ma awara eperãpa teek'ãri pania vaso aba mi ome nipaparimaa mãgí méré perã, Tachi Ak'õrepa ne-inaa pia ichiaba teeit'ee ma pania teedamaa.

11

Juan Bautistapa eperãarã pëida
(Lc 7.18-23)

¹ Jesupa chi k'õp'ãyoorã doce ùraap'eda, mamãik'aapa wãji Ak'õrepa jara pëida jarateede ma eujãdepema p'uuru bee chaa.

² Juan carcelde bi misa, ùriji Cristopa oomaa bi. Aramata ichi ome nipap-atap'edaarã ùk'uru pëiji Jesumaa. Iidinajida:

³ —¿Pik'ã ajida, tai k'aripapari chonaarãpa cheit'ee bida adap'edaa? Maa-e pirã, ¿taipa awaraa nidaipia bik'ã? ajida.

⁴ Jesupa p'anauji:

—Wãti Juanmaa mãik'aapa nepirítì parãpa nama unu p'ani mãik'aapa ùri p'ani.

⁵ Jarátì tau p'ãriu beeda írá unu p'ani; bñiri nik'anik'aa beeda t'ia nñutee; leprapa k'ayaa beeda jipa p'ani; k'ñiri k'í beeda írá ùri p'ani; piudap'edaarã waya chok'ai p'ani mãik'aapa chupiria chedeerãmaa Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pëida jarateemaa bi.

⁶ ;T'ãri o-ña bida aji, chi mide ijãa bi, k'awa-e bi mĩda mia ne-inaa jõma oo bi!

Jesupa Juande pedee pia jarada

(Lc 7.24-35)

⁷ Juanpa eperãarã pëida wãdap'edaa t'ëepai, eperãarãmaa Jesupa pedee pia jaramaa beeji Juande:

—¿K'ãata parãpa ak'inajidama aji, eujã pania wëe bĩmaa wãdak'ãri? ¿K'ísiajida-ek'ã ak'inadait'ee eperã pariatua k'isia bi, p'ñajara nãupa pariatua nëunëuwaa p'uaparik'a?

⁸ Maa-e pirã, ¿k'ísiajida-ek'ã ak'inadait'ee eperã p'aru pi-ia jĩ bi? Parãpa pia k'awa p'ani eperã p'aru pi-ia jĩ beerã rey tede p'anapata.

⁹ Mãga-e pirã ¿k'ísiajida-ek'ã ak'inadait'ee Ak'õre pedee jarapari? Wãara, iru Ak'õre pedee jarapari k'ãyaara waibiara bi.

¹⁰ Na Juandeta Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Mia eperã chok'a pëiit'ee pi naa o pia oonamerã pi, eperãarã poro waibia, chei naaweda.' *(Mal 3.1)*

¹¹ Mia wãarata jararu. Juan Bautista k'ãyaara eperã apida waibiara bi-e. Mamĩda chi ek'ariara bita iru k'ãyaara waibiara pait'ee Tachi Ak'õrepa ma eperã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã ome beemerã.

¹² Juan Bautista chedak'ãriipa, eperãarã chõo pik'a p'ani t'ñudait'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari, ichideerã p'aneedait'ee mãik'aapa k'achia beerã auk'a chõo pik'a p'ani apida mãga p'ananaadamerã.

¹³ Juan jaratee chei naaweda, Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa jara-pachida Tachi Ak'õrepa mãgã eperãarã bit'ee ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã. Moisepa p'ãdade ichiaba mãga jara bi.

¹⁴ Parãpa k'awaa k'inia p'ani pirã Juanta Elías chi cheit'ee bada jara p'anadap'edaa; ichipi.

¹⁵ Pia k'ísiati parãpa et'ewa ùridap'edaade k'awaadamerã k'ãata jara k'inia bi.

¹⁶ 'Mia jarait'ee sãga p'ani parã, mide ijãadak'aa beerã. Warrarã su-ak'i p'aneedap'eda, jemenemaa p'aník'ata p'ani p'uuru jãde. ãchi k'õp'ãyoorãmaa biapata:

¹⁷ "Taipa siru chaajida. Mamĩda parã pëirada-e paji. K'ari k'isia paraa k'arijida. Mamĩda parã jëeda-e paji."

¹⁸ Mãga pik'a bajì Juan ome. Iru cheji mãik'aapa nek'ok'aa paji, ne-inaa tok'aa paji, eperã jìp'aarãpa oopatak'a. Maperã eperãarãpa: "Netuara iru k'ap'iade merãtia bida" ajida.

¹⁹ T'ëepai mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema cheji mãik'aapa nek'oji, ne-inaa toji eperã jìp'aak'a. Maperã jara p'ani mi nek'oyaa, ne-inaa toyaa bapari. Ma awara mi k'õp'ãyo meraaparida a p'ani, k'achia-idaa beerã ome mãik'aapa Cesar-it'ee impuesto p'epataarã ome. Mamĩda Tachi Ak'õrepa wãarata ak'ipimaa bida aji, mia oo bi k'aurepa parã jõmaarã pari.

Tachi Ak'õrepa oo bi unuamaa iru p'anapataarã

(Lc 10.13-15)

²⁰ Mãpai Jesús ijíati pedeemaa beeji awara-awaraa p'uurudepemaarãmaa, ãchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'anadap'edaa perã. Mãga p'anajida

unupachida mīda irua ooda ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Jesupa āchimaā māgaji:

²¹—¡Aai, Corazín p'uurudepemaarā! ¡Aai, Betsaida p'uurudepemaarā! ¡Tachi Ak'ōrepa parā k'achiadee pēiit'ee! Tiro p'uurude, Sidón p'uurude eperāpa ooda paara ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa mia parā p'uurude oodak'a, taarā-e weda ijāak'ajida. Ārapa p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia jōnīpa chupīria iidik'ajida Tachi Ak'ōremaa. Ma p'ek'au k'achia oopata k'aurepa t'āri p'uapa p'aru p'āimaa jīk'ajida māik'aapa it'abarre p'ora it'aa p'ok'ajida āchi poro īri.

²² Maperā mia jara bi: Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua parā k'achia ooit'ee ma Tiro p'uurudepemaarā k'āyaara māik'aapa Sidón p'uurudepemaarā k'āyaara.

²³ Ichiaba parā Capernaum p'uurudepemaarā, ¿k'īsia p'anīk'ā parā p'uuruta awaraa p'uuru k'āyaara waibia pait'ee Ak'ōre k'īrapite? ¡Māga-e! ¡Ma k'āyaara irua parā p'uuruta jōt'aait'ee! Sodoma p'uurude eperāpa ooda paara ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, mia parā t'āide oodak'a, ma p'uuru at'āri bak'aji.

²⁴ Mamīda mia jara bi: Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua parā k'achia ooit'eeda aji, Sodoma p'uurudepemaarā k'achia ooi k'āyaara.

*Jesupa eperāarā ĩpipari
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Maapai Jesupa māgaji:

—Ak'ōre Waibia, pi jōmaarā k'āyaara waibia bi. Ne-inaa jōmaweda it'ari nībi, na p'ek'au eujāde nībi paara pi jua ek'ari bi. Mi t'āri o-īa bi pia eperāarā jīp'arāmaa k'awapiru perā ne-inaa pia waide k'awapi-e pada k'īsia k'awaa beerāmaa māik'aapa poro wēsaa beerāmaa.

²⁶ Pia māga ooji māga oo k'inia bada perā.

²⁷ 'Mi Ak'ōrepa ne-inaa jōma biji mi jua ek'ari mia ak'ipariimerā. Tachi Ak'ōrepapai wāara mi, ichi Warra k'awa bi. Māgā ichiaba mi, chi Warrapapai wāara iru k'awa bi. Mamīda mia iru k'awapii mia k'awapi k'inia bi eperāarāmaa.

²⁸ Maperā mīmaa chéti parā jōmaweda sē p'anīrā mimia p'anīpa māik'aapa k'īsia jōnīpa. Mia parā t'āri a-tu beepiit'ee.

²⁹ K'ōp'āyo meráati mi ome. Ūrīti mia jaratee bi māik'aapa óoti mia jara bik'a. Mi t'āri pia, chupīria k'awaayaa bapari. Mide ijāadak'āri, k'āiwee p'anapataadait'ee.

³⁰ Mia jara bik'a oodayada aji, mia k'aripak'āri.

12

*Īpata ewate trigo k'imi chak'eerā p'edap'edaa
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)*

¹ Maapai judiorā ĩpata ewate Jesús nipaji trigo k'āide. Chi k'ōp'āyoorā jarrapisia p'anadap'edaa perā, trigo k'imi chak'eerā oro atadap'eda, chi tau jonamaa p'anejida k'odait'ee.

² Arii p'anadap'edaa fariseorāpa māga unudak'āri, Jesumaa māgajida:

—¡Pichá ak'iji! Pichi k'ōp'āyoorāpa ne-inaa oomaa p'anīda ajida, ĩpata ewate oodaik'araa bita.

³ Jesupa p'anauji:

—¿Parāpa Ak'ōre Ūraa p'ādade leeda-e p'anīk'ā aji, Rey Davidpa ooda chonaarāweda jarrapisiadaidak'āri chi k'ōp'āyoorā ome?

⁴ Iru t'ũji Tachi Ak'õre te ne-edee oodade mãik'aapa ma tedepema pan awara b'ìdap'edaa Tachi Ak'õre-it'ee atap'eda, k'oji chi k'õp'ãyoorã ome. Mãga oojida p'aareerãpapai mãgí pan k'odaipia baji m'ida.

⁵ Ichiaba Moisepa p'ãdade parãpa leedooda p'aareerãpa ne-inaa k'achia ooda-e paji ñipata ewate, Tachi Ak'õre te waibiade ñida-ee mimiadak'ãri.

⁶ Mia jara bi: Nama ne-inaa pipiara paraa Tachi Ak'õre te waibia k'ãyaara.

⁷ Wãara parãpa k'awada-e na p'ãdade jara k'inia bi:
'Mia k'inia bi awaraarã chupiria k'awaadamerã, mi-it'ee ne-animalaarã
peedap'eda, paadai k'ãyaara.' (Os 6.6)

Parãpa k'awadap'edaa paara ma pedee jara k'inia bi, ne-inaa k'achia ooda-e p'anirã peepida-e pak'aji.

⁸ Ñipata ewate mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema jua ek'ari b'ida aji.

Eperã jua chiwa bada

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Mamãik'aapa Jesús wãji Tachi Ak'õre Ñraa jarateepata tedee.

¹⁰ Mama baji eperã jua chiwa bi. Jesús imiatee k'inia p'anadap'edaarãpa iidijida irumaa:

—¿Eperã k'ayaa bi pirã, ñipata ewate j'ipaipia bik'ã? ajida.

¹¹ Jesupa p'anauji:

—Ñipata ewate p'ichi oveja toidú padarida paara, ¿taawaa uchia ata-e pak'ajik'ã?

¹² ¿Eperã pipiara bi-ek'ã oveja k'ãyaara? Mapa ñipata ewate ne-inaa pia oopia b'ida aji.

¹³ Mãpai Jesupa ma jua chiwa b'ima mãgaji:

—P'ichi jua j'irupãde aji.

Mãpai jua j'ũruji. Aramata j'ipa beeji chi apema juak'a.

¹⁴ Mãpai fariseorã taawaa uchiadak'ãri, pedeteemaa p'aneejida Jesús peepit'aadait'ee.

Jesupa ooda Ak'õre Ñraa p'ãdade jara bik'a

¹⁵ Jesupa mãirã k'ĩsia k'awaak'ãri, mamãik'aapa wãji. Eperãarã chok'ara iru t'ẽe wãjida. Jesupa madepema k'ayaa beerã jõmaweda j'ipaji.

¹⁶ Mamãida jarapachi ichia ooda jõmaarãmaa nepirinaadamerã.

¹⁷ Mãga jaraji Tachi Ak'õre pedee jarapari, Isaíapa p'ãdade jara bik'a uchi-amerã:

¹⁸ 'Nama bi mi mimiapari, mia j'irit'erada. Mia iru k'inia iru bi; mi t'ãri o-ñapipari. Mi Jaure iru ome bapariit'ee. Mi k'ap'ia pari irua eperãarã jõmaarãpa oopata ak'it'ee mãik'aapa jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁹ Aupedee-e pait'ee; ichiaba bia-e pait'ee. Apidaapa iru biapi ñrida-e pait'ee calle jãde.

²⁰ Irua yiarã iru ba-e pait'ee chupiria chitoonirã wa k'ira pia-ee jõnirã. Mãga bait'ee Tachi Ak'õrepa jõmaarãmaa wãarata jara p'ida k'awaapirumaa.

²¹ Mãga pak'ãri, jõmaarãpa irude ijãadait'ee.' (Is 42.1-4)

Jesús Netuara Poro Waibia jua ek'ari b'ida apatap'edaa

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Jesumaa aneejida eperã tau p'ãriu bi mãik'aapa pedee atua bi, netuara iru k'ap'iade merãtia bada perã. Jesupa iru tau pia unupiji mãik'aapa pedepiji.

²³ Mãga unudak'ãri, arii p'anadap'edaarãpa ak'itrua para beeji mãik'aapa ãchi pitapai iidi para beeji:

—¿Nãgí chonaarãwedapema Rey David Warra-ek'ã? ajida.

²⁴ Mamãida mãga ñridak'ãri, fariseorãpa mãgajida:

—Beelzebú, Netuara Poro Waibia juapata jágá netuaraarã uchiapiparida ajida.

²⁵ Jesupa k'awaji áchia k'íisia p'ani. Mapa mágaji:

—P'uuru pidaarãpa maa-e pirã éreerãpa maa-e pirã te pidaarãpa áchi auk'aarã jëreruta pirã, waa araa p'anapataada-e pai mãik'aapa áchi p'uuru jôdaridai.

²⁶ Mãga pik'a Netuara Poro Waibiapa ichi auk'aarã jëreru pirã, waa araa p'anada-e pai mãik'aapa áchi itu jôdaridai.

²⁷ Parãpa jara p'ani mia netuaraarã uchiapipari Beelzebú juapa. Mãgara, ¿k'ai juapa uchiapipatama parã eere p'anirãpa? Áchia ak'ipipata parã pia k'ísiada-e p'ani.

²⁸ Mia netuaraarã uchiapipari pirã Tachi Ak'õre Jaurepa, jara k'inia bi írá Tachi Ak'õredeerã poro waibia nama bi.

²⁹ ¿K'aita t'íuyama aji, eperã juatura bi tede iru net'aa chiade? Naapiara jĩ nĩbi-e pirã, iru net'aa jãri p'e ata-e pai.

³⁰ 'Eperã mi eere bi-e pirã, mi k'íra unuamaa iru bi. Ichiaba mi k'aripa-e bi pirã awaraarã Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anapataadamerã, eperãarã áyaa pëipari mi ik'aawaapa.

³¹ 'Maperã mia jara bi: Tachi Ak'õrepa wëpapii eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata jõmaata mãik'aapa iru ápite ik'achia jarapata paara. Mamída iru Jaure ápite ik'achia jarapata wëpapi-e pait'ee.

³² Ichiaba wëpapii ik'achia jarapata mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema ápite. Mamída wëpapi-e pait'ee ik'achia jararuta pirã iru Jaure ápite. Mãgee p'ek'au k'achia oopata wëpapi-e pait'ee chi ma pedee jarapataarã na p'ek'au eujãde p'anide maa-e pirã it'ari iru k'írapite p'anide paara, iru ewari waibia ewate.

*Jesupa jarateeda pak'uru k'awapata chi nejõdeepa
(Lc 6.43-45)*

³³ —Nejõ bíiri pia iru bi pirã, chauk'ári, nejõ pia iru bait'ee. Jõdee nejõ bíiri k'achia iru bi pirã, chauk'ári, nejõ k'achia iru p'anadait'ee. Nejõ bíiri k'awapata chi nejõdeepa.

³⁴ ¡Parã k'achia-idaa beerãdeepa uchiadap'edaarã! ¡Taamák'api p'ani! ¿Sãga pedee pia jaradai, parã t'ári k'achia p'anita? Pãchi t'áride k'íisia p'anita jarapata pãchi it'aideepa.

³⁵ Eperã t'ári pia bipa pedee pia jarapari k'íisia pia iru bairã ichi t'áride. Jõdee eperã t'ári k'achia bipa pedee k'achia jarapari k'íisia k'achia iru bairã ichi t'áride.

³⁶ Mia jara bi: Tachi Ak'õre ewari waibia ewate ichia eperã chaachaa k'awapiit'ee áchia pedee k'achia pariatua jaradap'edaa.

³⁷ Ma ewate Tachi Ak'õrepa ak'it'ee eperãarãpa pedee jaradap'edaa mãik'aapa ichiata jarait'eeda aji, k'achia-idaa bi, maa-e pirã t'ári pia bi.

*Ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaarã
(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32)*

³⁸ Mãpai ũk'uru fariseorãpa mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarãpa Jesumaa mágajida:

—Tachi Jarateepari, taipu unu k'inia p'anida ajida, pia oo bi ne-inaa Tachi Ak'õrepapai oopari.

³⁹ Jesupa p'anauji:

—Írapemaarã t'ári k'achia-idaa p'ani, Tachi Ak'õrede ijãadak'aa perã. Unu k'inia p'anida a p'ani ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa. Mamída mia mãga oo-e pait'ee. Jĩp'a Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichi pedee jarapari Jonás ome oodak'a.

⁴⁰ Jonás k'ãima õpee baji chik'o choma bi bide. Māga pik'a mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema k'ãima õpee eujã ek'ari bait'ee.

⁴¹ Tachi Ak'õre ewari waibia ewate Nínive p'uuru pidaarãpa ñrapemaarã imiateedait'ee, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëimerã. Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa Jonás pëik'ãri ma Nínive pidaarãmaa, ãrapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa oo amaajida. Mamãda ñrapemaarãpa p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e p'ani, aba Jonás k'ãyaara waibiara bipa jara cheji mĩda māga oodamerã.

⁴² Ichiaba ma ewate Reina Sur Eerepemapa auk'a ñrapemaarã imiateeit'ee Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëimerã. Chonaarãweda ma reina t'imĩpa cheji Rey Salomón k'ĩsia k'awaa bi pedee ũride. Mamãda ñrapemaarãpa ũridaamaa p'ani, aba Salomón k'ãyaara k'ĩsia k'awaara bi pedee bi mĩda parã t'ãide.

Jesupa jarateeda netuara waya eperã k'ap'iade merãtia badade
(Lc 11.24-26)

⁴³ —Eperã k'ap'iadeepa netuara uchiapidak'ãri, māgipa jiri nipapari eujã p'ũasaa sãma ñiit'ee. Mamãda unu-e pak'ãri, k'ĩsiapari:

⁴⁴ “Waya merãtianait'ee ma eperã k'ap'iade; mi naaweda badamãi.” Chek'ãri, unu chepari ma eperã k'ap'ia pi-ia bi; te barrep'eda, sip'eda, pi-ia bik'a.

⁴⁵ Māga unuk'ãri, jirinapari awaraa netuara siete k'achiara ichi k'ãyaara mãik'aapa ma eperã k'ap'iade merãtia chepata. Māgã ma eperã audupãra k'achiade beeit'ee naaweda bada k'ãyaara. Māga p'asait'eeda aji, ñrapemaarã t'ãri k'achia-idaa beerã ome; audupãra k'achiade p'aneedait'ee.

María Jesús ñpemaarã ome pachedap'edaa
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesús at'ãri pedeemaa bide pachejida chi nawe chi ñpemaarã ome. Pedee k'inia p'anajida iru ome. Mamãda taawa p'aneedap'edaa perã,

⁴⁷ eperãpa Jesumaa jaranaji:

—Pi nawe, pi ñpemaarã ome taawa nĩmaa p'ani. Pedee k'inia p'anida aji, pi ome.

⁴⁸ Mãpai Jesupa p'anauji:

—¿K'aima mi nawe? ¿K'ãirãma, mi ñpemaarã?

⁴⁹ Mãpai juapa iaji chi k'õp'ãyoorãmaa mãik'aapa māgaji:

—Nãgĩrãta mi nawek'a mãik'aapa mi ñpemaarãk'a.

⁵⁰ Chi mi it'aripema Ak'õre Waibiapa jara bik'a oo bi, mata mi ñpemak'a, mi ñpewërak'a mãik'aapa mi nawek'a.

13

Net'atau p'oparide nepirida
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Ma ewate Jesús uchijaji temãiipa mãik'aapa ligo ide su-ak'i banaji.

² Eperãarã chedap'edaa irumãi see nĩbada perã, Jesús barcode bataudachi mãik'aapa su-ak'i beeji. Jõdee eperãarã ipude para beeji.

³ Mãpai Jesupa eperãarãmaa nepirĩmaa beeji Ak'õre Ũraa jarateeit'ee:

—Eperã wãji net'atau p'ode.

⁴ Ma p'o wãk'ãri, ũk'uru baajida o jãde. Mãpai ipanaarãpa k'ok'oo chejida.

⁵ ũk'uru baajida mãu-idaade, mak'ĩara yooro wëe badamãi. Mãgĩ isapai t'onojida, mak'ĩara yooro wëe bada perã.

⁶ Mamãda ak'õrejiru jërak'ãri, pĩdachi chi k'arra ñri bada perã.

⁷ Ũk'uru baaijida ne-iri-idaade. Mamīda ne-iri k'ap'ip'iara waripari perā, māgí net'atau t'ono wādap'edaa piuk'oodachida.

⁸ Jōdee awaraa net'atau baaijida eujā piade. Māgí t'onop'eda, chau nībeeji. Ũk'uru net'atau abaadeepa uchajida cien, sesenta maa-e pirā treinta.

⁹ Pia k'īsiāti parāpa et'ewa ũridap'edaade k'awaadamerā k'āata jara k'inia bi.

Sāap'eda Jesupa nepiripachi jarateeit'ee
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Maap'eda chi k'ōp'āyoorā k'ait'aara chejida māik'aapa iidijida:

—¿K'āare-it'ee nepiriparima ajida, jarateeit'ee?

¹¹ Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'ōrepa parāmaa k'awapimaa bida aji, ne-inaa naaweda k'awapik'aa pada awaraarāmaa; sāga ichideerā p'aneedai.

¹² Parā Ak'ōre ũraa pia k'awa beerāmaa waapiara k'awapiit'ee; awaraarā k'āyara ne-inaa chok'araara k'awarutamaa. Mamīda chi ne-inaa mak'iaara k'awa-ee beerāmaa, āchia k'awa p'ani paara irua wēpapiit'ee, waa k'awa k'iniada-e p'anadairā.

¹³ Maperāpi mia nepiripari. Āchia ak'i p'ani mīda, wāara unuda-e. Ũri p'ani mīda, k'awada-e.

¹⁴ Ārapa oomaa p'ani Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaíapa jaradak'a: Ũri p'ani mīda, k'awada-e. Ak'i p'ani mīda, unuda-e.

¹⁵ Na eperāarā k'iri k'isua p'anadairā, mia jara bi ũridaamaa p'ani; mia oo bi unudaamaa p'ani māik'aapa k'awadaamaa p'ani. Māga p'anada-e pada paara, mide ijāak'ajida māik'aapa mia āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapik'aji.' (Is 6.9-10)

¹⁶ Parā t'āri o-īa p'ani mia oo bi unu p'anadairā māik'aapa mia jara bi ũri p'anadairā.

¹⁷ Mia wāarata jararu. Chonaarāweda Ak'ōre pedee jarapataarāpa māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāapataarāpa unu k'inia p'anajida parāpa unu p'ani. Mamīda unuda-e paji. Ichiaba ũri k'inia p'anajida parāpa nama ũri p'ani. Mamīda ũrida-e paji.

Jesupa k'awapida net'atau p'oparide
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ —Ũriti k'awaadamerā mia nepirida net'atau p'oparide k'āata jara k'inia bi.

¹⁹ Net'atau ode baaida jara k'inia bi chi ũri p'anirā Tachi Ak'ōrepa eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā. Mamīda māgīrāpa k'awada-e k'āata jara k'inia bi. Ipanaarā chedap'edaak'a ma net'atau k'ok'oodait'ee, māga pik'a Netuara Poro Waibia chepari ne-inaa ooit'ee, t'āri pa ma pedee ijāanaadamerā.

²⁰ Jōdee chi net'atau māu-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida o-īa ũri p'ani.

²¹ Mamīda chi māu-idaade t'onoda taarā-e weda pūdaiparik'a, māga pik'a māgīrāpa ma jara pēida taarā-epai ijāapata. Ma ũraade ijāadap'edaa k'aurepa nepirade baairuta pirā maa-e pirā awaraarāpa āchi jiriruta pirā miapidait'ee, ijāa amaapata.

²² Jōdee chi net'atau ne-iri-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida pia ũri p'ani. Mamīda audupara k'īsiapata ne-inaa netodait'ee maa-e pirā p'arat'a waibia atadait'ee, āchia ũridap'edaa k'īra atuadarutamaa. Māgá p'aneepata ne-uu warip'eda, chauk'aa bik'a.

²³ Mamīda chi net'atau eujā piade baaidap'edaa jara k'inia bi eperāarāpa ma jara pēida ūridap'eda, k'awaa wāpata ma ūraa jara k'inia bi māik'aapa t'āride wāara ijāapata. Net'atau aba p'oda eujā piade pia t'onop'eda, chauparik'a net'atau cien, sesenta wa treinta; māga pik'a ma eperāarāpa oo k'awaa wāpata ma ūraade jara bik'a.

Jesupa nepirida p'ūajara t'onoda trigo p'odade

²⁴ Māpai Jesupa awaraa nepiriji jarateeit'ee:

—Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Eperāpa trigo tau pia p'oji ichi eujāde.

²⁵ Mamīda p'ārik'ua, eperāarā k'āi p'anī misa, ichi k'īra unuamaa iru bipa cheji māik'aapa ma trigo p'odade mera p'oji p'ūajara tau chak'eerā, aīdee neera k'achia oopata. Māpai jirabodoji.

²⁶ Maap'eda ma eperāpa trigo p'oda t'onop'eda, wari wāji ma p'ūajara ome.

²⁷ Māga unudak'āri, ma eujā chipari mimiapataarāpa irumaa jaranajida: “Señor, pia trigo tau p'oda pia badata, ¿sāmāik'aapa uchijima ajida, jāgee p'ūajara?”

²⁸ Chiparipa p'anauji: “¿Tachi k'īra unuamaa iru bipata jāga ooji-ek'ā?” aji. Māpai chi mimiapataarāpa iidijida: “¿Pia k'inia bik'ā ajida, taipa jā p'ūajara ēt'anadamerā?”

²⁹ Mamīda chiparipa māgaji: “Nāgaweda ichiak'au bidapāde aji. ĩraweda parāpa jā p'ūajara ēt'at'arutara, auk'a ēt'adariit'ee chi trigo k'arra, ai ik'aawa nībi.

³⁰ Piara bi ichiak'au bidamerā trigo ewarutamaa. Mamāik'aapata mia ewapataarā naapiara pēit'ee jā p'ūajara ēt'ak'oodamerā māik'aapa p'edamerā k'ōrajimade paat'aadait'ee. T'ēepai trigo ewadak'āri, iadait'ee mi ne-inaa iaparide.”

Mostaza taude nepirida

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jesupa ichiaba awaraa nepiriji jarateeit'ee:

—Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Eperāpa mostaza tau uuji ichi eujāde.

³² Chi tau ma-āriara bi awaraa net'atau tachia uupata k'āyaara. Mamīda warik'āri, waibiara waripari awaraa ne-uu k'āyaara pak'uruk'a nībeerumaa. Māgá waibiara waripari perā, chi jua t'aide ipanaarā chepata ĩidait'ee.

Levadurade nepirida

(Lc 13.20-21)

³³ Ichiaba Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee:

—Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Wērapa levadura p'oiraparik'a bi harina waibia ome, pan masa pia warimerā.

Jesupa nepirida chonaarāweda eperāarāpa jaradap'edaak'a

(Mr 4.33-34)

³⁴ Jesús jarateek'āri, audú nepiripachi. Nepiri-ee jarateek'aa paji.

³⁵ Māga ooji uchiamerā Tachi Ak'ōre chonaarāwedapema pedee jaraparipa irude jaradak'a:

‘Jarateek'āri, mia nepiriit'ee māik'aapa jarait'ee ne-inaa Tachi Ak'ōrepa waide k'awapi-e pada na p'ek'au eujā ooru wedapema.’ (Sal 78.2)

Jesupa k'awapida p'ūajara tau p'oda trigo k'āide

³⁶ Ma jōma nepirip'eda, Jesupa eperāarā bëiji māk'aapa t'ūji chi k'ōp'āyoorā p'anadap'edaamāi. Māpai āchi iru k'ait'a chedak'āri, iidijida k'āata jara k'inia bi ma nepirida p'ūajara tau p'oda trigo k'āide.

³⁷ Jesupa p'anauji:

—Chi eperā net'atau pia p'oda jara k'inia bi Eperā Ak'ōre Truadepema.

³⁸ Ma net'atau p'oda eujā jara k'inia bi na p'ek'au eujā. Ma trigo tau pia jara k'inia bi Tachi Ak'ōrede ijāapataarā. Jōdee p'ūajara k'achia jara k'inia bi Netuara Poro Waibia jua ek'ari p'anirā.

³⁹ Ma k'ira unuamaa iru bada, chi ma p'ūajara k'achia p'oda jara k'inia bi Netuara Poro Waibia. Ma ne-inaa p'oda ewadap'edaa ewate jara k'inia bi Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate, ichi angeleerāpa eperāarā p'e ateedak'āri iru k'irapite.

⁴⁰ Mia nepiridade ma p'ūajara k'achia p'edap'edaak'a paat'aadait'ee, māga pik'a oodait'ee na p'ek'au eujā jōt'aak'āri.

⁴¹ Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepemapa angeleerā pëit'ee mi jua ek'ari p'anirā t'āide k'achia beerā jōmaweda p'ede; chi awaraarāmaa p'ek'au k'achia oopidap'edaarā, awaraa ne-inaa k'achia ooi awaa p'anapatap'edaarā ome.

⁴² Ma k'achia beerā jōmaweda bat'ak'oodait'ee t'ipitau jērajēraa jira bide. Mama jēe para bait'ee māk'aapa k'ida kierrkierree para bait'ee p'uapa.

⁴³ Jōdee Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oopataarā urua pik'a para beeit'ee ak'ōrejiruk'a, it'ari p'ani perā āchi ak'ōre waibia ome. Pia k'isiatī parāpa et'ewa ūridap'edaade k'awaadamērā k'āata jara k'inia bi.

Jesupa nēe waibia unu atadade nepirida

⁴⁴ —Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Chok'o unuji jau bi nēe ome. Eperāpa māgī unu atak'āri, waya mera nībip'eda chi badamāi, t'āri o-īa wāji jōmaweda ichi net'aa iru bada netok'oodo. Māpai āpītee cheji ma nēe mera bada eujā neto atade.

Jesupa perla unudade nepirida

⁴⁵ —Ichiaba nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Net'aa netoparipa perla jiri nipaji.

⁴⁶ Perla ipia unu atanak'āri, wāji ichi net'aa jōmaweda netok'oodo māk'aapa ma perla pi-ia neto ata cheji.

Jesupa t'iride nepirida

⁴⁷ —Ichiaba nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. To-iapataarāpa t'iri t'aadak'āri, chik'o k'ira t'ādo pējida.

⁴⁸ Ma t'iride chik'oradaik'āri, chipariirāpa jidiu atajida ipudee māk'aapa jirit'eraamaa p'aneejida chik'o piara bee awara p'edait'ee k'oraade. Jōdee chik'o k'achia bee bat'ak'oojida toidaa.

⁴⁹ Māga pik'a pait'ee na p'ek'au eujā jōk'āri. Angeleerā chedak'āri, jirit'era chedait'ee eperā pia beerā awara p'edait'ee.

⁵⁰ Jōdee chi k'achia beerā t'ipitau jērajēraa jira bide bat'ak'oodait'ee, mama jēe para bamerā māk'aapa k'ida kierrkierree para bamerā p'uapa.

Ne-inaa chiwidi māk'aapa ne-inaa sorede nepirida

⁵¹ Māpai Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa iidiji:

—¿Parāpa ma nepirida jōmaweda k'awajidak'ā? aji.

Māpai p'anaujida:

—K'awajidapi.

⁵² Māpai Jesupa māgaji:

—Moisepa p'āda jarateeparipa k'awaa wāk'āri Tachi Ak'ōrepa eperāarā biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā, nāga pik'a bi. Eperā te chiparipa ichi net'aa ia p'e iru bidepema net'aa atak'āri, k'awa bi chisāgí net'aa chiwidi, chisāgí net'aa sore.

Jesús Nazaret p'uurudee wāda
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Jesupa ma nepirida jaratee aupak'āri, mamāik'aapa wāji

⁵⁴ ichi warida p'uurudee. Mama jarateemaa beeji māpema Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Irua jaratee bi ūridak'āri, eperāarā ak'itrua para beeji māik'aapa māgapachida:

—¿Sāma k'awaajima ajida, na jōma irua jarateemaa bi? ¿Sāga ooparima neinaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa?

⁵⁵ ¿Jāgí eperā ne-inaa pak'urudee oopari warra-ek'ā? ¿Chi nawe Maria-ek'ā? ¿Santiago, José, Simón, Judas chi ipemaarā-ek'ā?

⁵⁶ ¿Chi ipewēraarā nama p'anapata-ek'ā? ¿Sāga k'awaajima ajida, na jōma ichia oo bi?

⁵⁷ Ma eperāarāpa Jesús ichi te pidaarā ome māgá k'awadap'edaa perā, iru pedee ūri k'iniada-e paji.

Mapa Jesupa māgaji:

—Jōmaarā t'āide ūri k'inia p'anapata Tachi Ak'ōre pedee jaraparipa jara bi. Mamāda ichi p'uurudepemaarā ichi tedepemaarā ome iru pedee ūridaamaa p'anapata.

⁵⁸ Māgá māpemaarāpa irude ijāada-e p'anadap'edaa perā, mama Jesupa mak'āra oo-e paji ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

14

Juan Bautista piuda
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Maapai Galilea eujādepema poro waibia t'ijarapachida Herodes. Ichia ūrik'āri Jesupa oo bi,

² ichi ek'ariirāmaa māgaji:

—¿Māgí Juan Bautista-epaa, piup'eda p'irabaida? Maperāpi oopari ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

³ Ai naaweda Herodepa Juan jī atapiji māik'aapa carcelde t'ipit'aaji. Māga ooji chi ipema Filipino wēra Herodías k'aurepa.

⁴ Ai naaweda Juanpa Herodema māgaji: “Pia p'ek'au k'achia oomaa bida aji, pi ipema wēra iru bairā pichi wērak'a.”

⁵ Māga ūrik'āri, Herodepa Juan pee k'inia bapachi. Mamāda māga oo-e paji eperāarā waawee bada perā. Jōmaarāpa ijāajida Juan Tachi Ak'ōre pedee jarapari paji.

⁶ Mamāda ewari aba Herodepa jara pēiji eperāarā chedamerā ichi t'oda fiesta oode. Ma fiesta o-ia oo jōni misa, Herodías k'au pēirade cheji see nībadaarā taide. Māga unuk'āri, Herodes audupāra o-īadachi.

⁷ Maperā jaraji ma awēramaa:

—Tachi Ak'ōre k'irapite mia juraa bi teeit'ee pichia iidiruta.

⁸ Māpai chi nawepa jaradak'a jaraji:

—fraweda Juan Bautista poro mi-it'ee p'arat'ude teepáde aji.

⁹ Māga ūrik'āri, Rey Herodes k'ira pia-eedachi. Mamāda Tachi Ak'ōre k'irapite māik'aapa jōmaweda arii p'anadap'edaarā k'irapite jurada perā,

¹⁰ jaraji chi ek'ariirāmaa Juan poro t'iap'e atanadamerā carcelde.

11 Māga oojida. Ma awēra nawepa jaradak'a aneejida p'arat'ude māik'aapa teejida ma awēramaa. Māpai ichia teenaji chi nawemaa.

12 Juan k'ōp'āyoorāpa ūri atadak'āri iru peedap'edaa, chejida iru k'ap'ia ianadait'ee. Maap'eda jaranajida Jesumaa.

Jesupa eperāarā cinco mil nek'opida
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Jesupa Juan piuda ūrik'āri, barcode t'imí wāji eperāarā mak'iaara wēemaa. Mamīda eperāarāpa k'awaadak'āri, t'ēe wājida ode.

14 Jesús barcodeepa batauk'āri, eperāarā chok'ara unuji. Mapa āra chupiria k'awaaji māik'aapa ode wādap'edaarāpa k'ayaa beerā ateedap'edaa jipak'ooji.

15 K'eu wāda perā chi k'ōp'āyoorā ichi k'ait'a chedap'eda, mājajida:
—K'eu wāpi; nama te wē-epi. Mapa eperāarā pēipáde ajida, p'uuru beemaa chik'o netonadamerā.

16 Jesupa p'anauji:
—Āra āyaa wādaik'araa bi. Parāpa chik'o téeti k'odamerā.

17 Māpai mājajida:
—Mamīda taipa iru p'anida ajida, pan joisomaa māik'aapa chik'o omé; māgí aupai.

18 Jesupa p'anauji:
—Mimaa aneedapáde aji.

19 Māpai Jesupa jaraji eperāarā su-ak'i p'aneedamerā eujāde p'ūajara ĩri. Maap'eda jita ataji ma pan joisomaa chik'o ome ome māik'aapa it'aa ak'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrak'ook'āri, chok'ara eepadachi. Māpai chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenajida.

20 Jōmaweda nek'ojida bi jāwaa p'aneerutamaa. Ma pan pite chik'o ome nībeeda p'ejida k'oraa docena aba.

21 Chi nek'odap'edaarā imik'īraarā cinco mil paji, wēraarā, warrarā juasiada-ee.

Jesús pania ĩri t'ia nipada
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Ma t'ēpai Jesupa chi k'ōp'āyoorā barcode bataupiji ichi naa lago sīadamerā. Māga ooji āra k'īraik'a eere panadamerā, ichia eperāarā pēiru misa āchi temaa.

23 Eperāarā erreuk'oodaidak'āri, Jesús ituaba wāji ee nok'odee it'aa t'īde. Mama bīde k'eudachi.

24 Māimisa chi barcode wādap'edaarā tok'esá panadak'āri, p'usara nībeeji, āchimaa nāu p'ua nībada perā.

25 Taujaaweda Jesús chi k'ōp'āyoorāmaa t'ia wā nipaji pania ĩri.

26 Chi k'ōp'āyoorāpa māga unudak'āri, p'eradachida māik'aapa āchobeepa biajida:

—¡Netuarada! ajida.
27 Māpai Jesupa mājaji:
—¡P'eranáati! ¡Mīda! aji.
28 Māpai Pedropa mājaji:
—Tachi Waibia, wāara pi pirā, pīmaa mi wāpipáde aji, pania ĩri.

29 Jesupa:
—Chepáde, aji.
Māpai Pedro toida bataup'eda, t'ia wāji pania ĩri Jesumaa.

30 Mamīda nāu audú p'ua nībi unuk'āri, āchobeedachi māik'aapa pirubaa wāji. Māpai biaji:

—Tachi Waibia, ¡mi k'aripáji!

³¹ Aramata Jesupa juade jita ataji m̄aik'aapa m̄agaji:

—¿At'ári pia ijāa-e bik'ā? aji. ¿Sāap'eda pia ijāa-e bima? aji.

³² Barcode bataudak'ári, nāu p'ua-edachi m̄aik'aapa p'usa t'umātídachi.

³³ Māpai ma barcode nipadap'edaarā Jesús k'īrapite bedabaik'oodachida m̄aik'aapa m̄agajida:

—¡Wāarada ajida, pi Tachi Ak'ōre Warra!

Jesupa k'ayaa beerā chok'ara jipada Genesaret eujāde

(Mr 6.53-56)

³⁴ Mata panajida lago k'īraik'a eere m̄aik'aapa wiibainajida Genesaret eujāde.

³⁵ Ariipemaarāpa Jesús pacheru k'awaadak'ári, ma eujādepema jōmaarāmaa jara pēijida. Mapa k'ayaa beerā ateepachida irumaa

³⁶ m̄aik'aapa chupiria iidipachida ichi p'aru ide pijida t'ōbaipimerā. Māgá chi t'ōbaidap'edaarā jipa p'aneejida.

15

Judiorāpa āchi k'īsiadoopa jarateedap'edaa

(Mr 7.1-13)

¹ Maapai ūk'uru fariseorā m̄aik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā pachejida Jerusalendeepa. Jesumaa iidijida:

² —¿Sāap'eda pi k'ōp'āyoorāpa ooda-e p'anima ajida, tachi chonaarāpa chonaarāweda oopatap'edaak'a? ¿Sāap'eda nek'odai naaweda, āchi jua s̄idak'aama ajida, tachi chonaarāpa jarateedap'edaak'a?

³ P'anau k'āyaara, Jesupa iidiji:

—¿Sāap'eda parāpa oodak'aama aji, Tachi Ak'ōrepa jara bik'a? Ma k'āyaara chonaarāweda oopatap'edaak'a oo k'inia p'anapata.

⁴ Tachi Ak'ōrepa jaraji:

'Pichi ak'ōre m̄aik'aapa pichi nawe k'inia iru baparíji m̄aik'aapa āra pedee ūriparíji.'

(Ex 20.12)

Ma awara jaraji:

'Warrapa ik'achia jararu pirā ichi ak'ōremaa wa ichi nawemaa, peet'aadaipia bi.'

(Ex 21.17)

⁵ Mamīda parāpa jarateepata eperāpa jarai chi ak'ōremaa wa chi nawemaa: "Pi p'oyaa k'aripa-epi, jōma mia iru bi primisiak'a teeda perā Tachi Ak'ōremaa."

⁶ Eperāpa māga jarak'ári, pia bida apata, chi ak'ōreerā k'aripanaamerā. Mamīda parāpa māga jarateedak'ári, jarateemaa p'ani piara bi oodait'ee pāchia jarapatak'a, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a oodai k'āyaara. ¡Tachi Ak'ōre Ūraa yiarāa iru p'ani!

⁷ ¡Seewata Tachi Ak'ōrede ijāapataarāda apata! Chonaarāweda Ak'ōre pedee jarapari Isalapa parā āp̄ite wāara pedee baji jarak'ári:

⁸ 'Na eperāarāpa mi k'inia iru p'anida apata it'aipa. Mamīda āchi t'āripa wāara mi k'iniada-e p'ani.

⁹ Párip̄i mi k'īrapite it'aa t'īpata, oo k'inia p'anapata perā eperāarāpa jara p'anik'a, mia jara bik'a oodai k'āyaara.'

(Is 29.13)

Ne-inaa tachi k'achia beepipari Ak'ōre k'īrapite

(Mr 7.14-23)

¹⁰ Maap'eda, Jesupa eperāarā t'ī p'e ataji m̄aik'aapa m̄agaji:

—Ūrít̄i k'awaadamerā mia jararu.

11 Chik'o k'odak'ãri, tachi k'ap'iade edú banapari. Ma chik'o k'odap'edaa k'aurepa tachi k'achia p'aneedak'aa Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ma k'ãyaara, ne-inaa eperã t'ãrideepa uchiarúpata, k'achia beepiparida aji.

12 Māpai chi k'õp'ãyoorã Jesús k'ait'a chedap'eda, iidijida:

—¿K'awa-e bik'ã ajida, fariseorãpa ma pedee ũridak'ãri, k'ĩrau p'aneedap'edaa?

13 Jesupa p'anauji:

—Mi Ak'õre it'ari b̄ipa pak'uru uu-e pada ãt'ak'oodait'eeda aji, chi k'arra paara.

14 Ichiak'au b̄iti ma tau p'ãriu pik'a beerãpa awaraa tau p'ãriu pik'a beerã jarateedamerã. Tau p'ãriu b̄ipa awaraa tau p'ãriu b̄imaa o jarateeru pirã, omeeweda uriade baainadait'eeda aji.

15 Māpai Pedropa Jesumaa m̄agaji:

—Pia nepirida eperãarãmaa taimaa jarateepáde aji.

16 Jesupa p'anauji:

—¿Parãpa pida k'awada-ek'ã aji, k'ãata jara k'inia bi?

17 Ne-inaa j̄omaweda t'ĩuru eperã it'aide bide banapari, maap'eda uchiapari.

18 Mam̄ida pedee k'achia it'aideepa uchiaru iru t'ãrideepa uchiada. Mapata eperã k'achia beepipari Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

19 Eperã t'ãrideepa nãgee k'ĩsia k'achia uchiaparida aji: ch̄ĩara peeit'ee; miak'ãi bi awaraarã ome k'ãiit'ee; p'ek'au ooit'ee awaraarã ome; nech̄iait'ee; seewa jarait'ee; ik'achia jarait'ee; jãgee k'ĩsia.

20 Māgee k'ĩsia k'aurepata eperã k'achia beepipari Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mam̄ida nek'oit'ee jua si-ee chonaarãweda tachi chonaarãpa oopatap'edaak'a apidaamaa k'achia beepik'aa.

Wẽra judio-ee b̄ipa Jesude ijãada

(Mr 7.24-30)

21 Mam̄aik'aapa Jesús w̄aji Tiro p'uuru m̄aik'aapa Sidón p'uuru k'ait'a b̄imaa.

22 Canaán eujãdepema wẽra bapachi ma eujãde. M̄agipa Jesús unuk'ãri, irumaa chup̄iria iidi cheji:

—Tachi Waibia, Rey David Warra, ¡mi chup̄iria k'awáaji! ¡Mi k'au k'ap'iade netuara merãtia bida! aji.

23 Mam̄ida Jesupa p'anau-e paji. Māpai chi k'õp'ãyoorã k'ait'aara chedap'eda, Jesumaa m̄agajida:

—Jarapáde ajida, jã wẽramaa ãyaa wãmerã, tachi t'ẽe bia cheru perã.

24 Māpai Jesupa m̄agaji:

—Tachi Ak'õrepa mi p̄ejida aji, k'aripamerã Israel pidaarã, ovejaarã atua p'anik'a p'anadairã.

25 Mam̄ida ma wẽra bedabai n̄ibanaji Jesús k'ĩrapite m̄aik'aapa m̄agaji:

—Tachi Waibia, ¡mi k'aripáji!

26 Māpai Jesupa p'anauji:

—Pia-e bi warrarã chik'o j̄ari atait'ee m̄aik'aapa usaarãmaa teebaibit'ee. Naap̄iara judiorãmaa ita-aria chup̄iria iidipipáde aji.

27 Ma wẽrapa m̄agaji:

—Wãarapi, Tachi Waibia. Mam̄ida usaarãpa paara k'opata chipari mesadeepa baaida juajãra. Mapa, mi judio-e m̄ida, p̄imaa chup̄iria iidi bida aji.

28 Māpai Jesupa m̄agaji:

—Wẽra, ¡pia wãara ijãa bida! aji. Oojida aji, p̄ichia k'inia badak'a.

Aramata ma wẽrapa k'au iru bada j̄ipa beeji.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jipada

²⁹ Jesús mamãik'aapa uchiak'ãri, wãji Galilea Lago idee. Mama bide ee nok'odee wãji mãik'aapa su-ak'i beeji.

³⁰ Eperãarã seedachida irumãi. Aneepachida bïiri chiwa beerã; tau p'ãriu beerã; jua k'achia beerã; pedee atua beerã; awaraa k'ayaa beerã ome. Ma jômaweda Jesús bïirimãi bi chepachida. Mãpai ichia jipak'ooji.

³¹ Eperãarã ak'itrua para beeji unudak'ãri pedee atua p'anadap'edaarã pedee jïwaa para bee; jua k'achia beeda jipa bee; bïiri chiwa beeda ãchi bïiripa nïutee; tau p'ãriu p'anadap'edaarã unu bee. Ma jôma unudak'ãri, o-ïa it'aa t'ï p'aneejida Israel pidaarã Ak'ôre Waibïamaa.

*Jesupa eperãarã cuatro mil nek'opida**(Mr 8.1-10)*

³² Jesupa chi k'ôp'ãyoorã t'ï p'ejï mãik'aapa mägaji:

—Mia na eperãarã chupïria k'awaa bïda aji, k'ãima ôpee p'anadairã nama mi ome nek'oda-ee. ãyaa pëi k'inia-e bïda aji, ewaa ode wãdade k'ap'ia t'ũmaadaridai jïak'aapa.

³³ Mãpai chi k'ôp'ãyoorãpa mägajida:

—Mamïda ¿sãma taipa unudayama ajida, chik'o na eperãarã chok'ara-it'ee, nama eperãarã wë-e perã taimaa chik'o neto pëidamerã?

³⁴ Jesupa ãchimaa iidiji:

—¿Pan jômasaa iru p'anïma? aji.

P'anaujida:

—Iru p'anïda ajida, pan siete, chik'o chok'ara-ee.

³⁵ Mãpai Jesupa eperãarãmaa jaraji eujãde su-ak'i p'aneedamerã.

³⁶ Maap'eda ma pan siete chik'o ome juade ataji mãik'aapa it'aa t'ïji gracias jarait'ee Tachi Ak'ôremaa. Ma pan k'ôrak'ook'ãri, chok'ara eepadachi. Mãpai chi k'ôp'ãyoorãpa eperãarãmaa jedenajida.

³⁷ Jômaarãpa k'ojida bi jãwaadarutamaa. Ma pan pite chik'o ome nïbeeda p'ejida k'oraa siete.

³⁸ Chi nek'odap'edaarã imik'ïraarã cuatro mil paji; wëraarã, warrarã juasiada-ee.

³⁹ Maap'eda Jesupa eperãarã pëiji ãchi temaa mãik'aapa barcode bataup'eda, wãji Magadán eujãdee.

16*Ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaa**(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)*

¹ Mama p'anïde fariseorã saduceorã ome chejida Jesumaa. Iru imiatee k'inia p'anadap'edaa perã, iidijida ne-inaa oomerã Tachi Ak'ôrepapai oopari ak'ipimerã wãara ichi Tachi Ak'ôrepa pëida.

² Mãpai Jesupa p'anauji:

—K'ewaraa parãpa jarapata: “Eu pia wãit'ee, pajã p'oree wã perã.”

³ Ichiaba tap'eweda jarapata: “Idi eu k'achia bait'ee pajã p'oree nïbairã mãik'aapa jïararara nïbairã.” Parãpa mägá pajã ak'i p'anïpa eu k'achia wa eu pia k'awa p'anï pirã, ¿sãap'eda ne-inaa nãgaweda p'asamaa bi k'awada-e p'anï?

⁴ Irapemaarã t'ãri k'achia-idaa p'anï Tachi Ak'ôrede ijãadak'aa perã. Iidi p'anï mia oomerã ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mamïda mia mãga oo-e pait'ee. Jïp'a Tachi Ak'ôrepa ooit'eeda aji, ichia oodak'a Jonás ome.

Mãga jarap'eda, ãchi atabëiji.

Jesupa jarada fariseorãpa oopatak'a oonaadamerã
(Mr 8.14-21)

⁵ Lago k'ĩraik'a eere panadak'ãri, k'irãpajida pan aneeda-e padap'edaa.

⁶ Ma t'ẽepai Jesupa mãgaji ãchimaa:

—¡Ūrítí! K'ĩra k'awaa nipapatáati fariseorã pan, saduceorã pan k'onaadamerã, ãchi levadura k'achia bairã.

⁷ Mãga ũridak'ãri, chi k'õp'ãyoorã ãchi pitapai pedee para beejí:

—¡Pan aneeda-e paji! Mãga jarajida irua jara k'inia bada k'awada-e p'anadap'edaa perã.

⁸ Jesupa k'awaji ãrapa k'ĩsiadap'edaa. Mapa mãgaji:

—¿Sãap'eda pan wêe p'anida a p'anima? ¿At'ãri ijãada-e p'anik'ã? aji.

⁹ ¿At'ãri k'awada-e p'anik'ã mia jaratee k'inia bi? ¿K'irãpada-e p'anik'ã pan joisomaadeepa imik'ĩraarã cinco milmaa k'opida mãik'aapa parãpa chi beeda k'oraa sietede p'e atadap'edaa?

¹⁰ Maa-e pirã ¿k'irãpada-e p'anik'ã pan sietedeepa jedepida imik'ĩraarã cuatro milmaa mãik'aapa parãpa chi beeda k'oraa sietede p'e atadap'edaa?

¹¹ ¿Sãap'eda mia jarada k'awada-e p'anima? aji. Mia pande pedee-e paji jarak'ãri k'onaadamerã fariseorã pan saduceorã pan ome, ãchi levadura k'achia bairã.

¹² Mãpai k'awaajida Jesupa jara-e baji levadura jĩp'aade, pan jĩp'aa k'onaadamerã. Jara baji ijãanaadamerã fariseorãpa jarateepata saduceorãpa jarateepata ome.

Pedropa jarada Jesús Tachi Ak'õre Warra
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Cesarea de Filipo p'uuru k'ait'a panak'ãri, Jesupa iidiji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—¿K'aita chi Eperã Ak'õre Truadepema a p'anima aji, eperãarãpa?

¹⁴ P'anaujida:

—Ūk'uruurãpa jara p'aní pi Juan Bautista, piup'eda p'irabaida. Awaraarãpa jara p'aní pi Elías maa-e pirã Jeremías maa-e pirã awaraa Ak'õre pedee jarapari.

¹⁵ Mãpai Jesupa iidiji:

—Parãpárama, ¿mi k'aima adaima? aji.

¹⁶ Simón Pedropa p'anauji:

—Pi Cristoda aji; Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã. Pi Tachi Ak'õre Waibia ichita chok'ai bapari Warra.

¹⁷ Mãpai Jesupa mãgaji:

—¡Simón, Juan warra, pi t'ãri o-ia bida aji, eperã apidaapa pimaa mãga k'awapi-e pada perã! Jĩp'a mi Ak'õre it'ari bipata mãga k'awapiji.

¹⁸ Mía jara bi: Pi t'ijaradait'ee Pedro; jara k'inia bi “mãu”. Mãu ñri te oopatak'a pia beemerã, mãga pik'a pia et'ewa jarada eperãarãpa jaradak'ãri, michideerã p'aneedait'ee. Mãga p'aneedak'ãri, ichita chok'ai p'anapataadait'ee, piuruta pijida.

¹⁹ Llave teepatak'a puerta ewadamerã, mãga pik'a mia pi k'aripait'ee eperãarã p'anapimerã Tachi Ak'õre jua ek'ari, mãgá ichideerã p'aneedamerã mãik'aapa ichi truadee wãdamerã. Na p'ek'au eujãde bi misa, pia ne-inaa oopi-e bi pirã ichideerãmaa, Tachi Ak'õrepa auk'a oopi-e pait'ee. Jõdee ne-inaa oopi bi ichideerãmaa, irua auk'a oopiit'ee.

²⁰ Maap'eda Jesupa jaraji chi k'õp'ãyoorãmaa awaraarãmaa nepirinaadamerã ichi Cristo, Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã.

Jesupa ichi peedait'eeda ada
(Mr 8.31-33; Lc 9.21-22)

21 Maadamãiipa Jesupa jaramaa beeji chi k'õp'ãyoorãmaa ichi wãit'ee Jerusalendee. Mama judiorã poro waibiarãpa, p'aareerã poroorãpa mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarãpa iru miapidait'ee mãik'aapa peepit'aadait'ee. Mamãda ewari õpeemaa chok'ai p'irabaiit'ee.

22 Mãga ùrik'ãri, Pedropa Jesús awara ãyaa ateeji mãik'aapa itriamaa beeji:

—Tachi Ak'õrepa mãga k'inia-e! ¡Pĩmaa mãga oopi-eda! aji.

23 Mãpai Jesús p'irrabaiji mãik'aapa Pedromaa mägaji:

—Mi ik'aawaapa ãyaa wãji, Satanapa mãga jarapida perã! ¿Pia mi wãpiamaata bik'ã? Mãgara k'ĩsia-e bi Tachi Ak'õrepa k'ĩsia bik'a. Jĩp'a k'ĩsiamaa bida aji, eperãarãpa k'ĩsiapatak'a.

Sãga nipapataadai Jesús ome

(Mr 8.34-9.1; Lc 9.23-27)

24 Maap'eda, Jesupa mägaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—Eperã mi ome nipa k'inia bi pirã, k'ĩsiaik'araa bi ichia ne-inaa oo k'inia bidepai. Ichi kuruso ãp'aipia bi eperã penadait'eek'a. Pia jarait'eera, oopia bi mia oopi bik'a, ma k'aurepa miapiruta pijida piurumaa.

25 Eperã piuamaa bi pirã mide ijãapari k'aurepa, mägí piuk'ãri, atuait'ee. Mamãda eperã mide ijãapari k'aurepa piuru pirã, it'aa wãit'ee ichi piuk'ãri.

26 ¿K'ãare piata baima eperãpa na p'ek'au eujãde nĩbi jõmaweda ataru pirã, mamãda piup'eda chok'ai p'irabai-e pirã Ak'õre eujãde? Maa-e pirã, ¿k'ãata teeima Tachi Ak'õremaa it'aa wãpimerã?

27 Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepemapa mi Ak'õre k'ĩra wãree unupiit'ee, it'ariipa chek'ãri iru angeleerã ome. Maapaita ak'it'ee na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata mãik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Ne-inaa pia ooit'ee chi ne-inaa pia oodap'edaarãmaa. Jõdee k'achiadee pëit'ee chi ne-inaa k'achia oopatap'edaarã.

28 Mia wãarata jararu. Nama p'anãrã ùk'uru piudai naaweda, unudait'ee mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, reyk'a pacheru.

17

Jesús k'ĩra awaradaida

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 K'ãima seismaa Jesús wãji ee it'ia bi nok'ode. Ichi ome ateeji Pedro, Santiago mãik'aapa chi ñpema Juan.

2 Mama ãra taide Jesús k'ĩra awaradachi. Ichi k'ĩra urua nĩbeeji ak'õrejĩruk'a mãik'aapa chi p'aru t'o-t'oo uchiterreedachi.

3 Mãga nide chi k'õp'ãyoorãpa unujida chonaarãweda p'anapatap'edaarã Moisés jaure mãik'aapa Elías jaure pedeemaa p'ani Jesús ome.

4 Mãpai Pedropa mägaji Jesumaa:

—Tachi Waibia, pia bi nama p'anadait'ee pi ome! Pia k'inia bi pirã, mia ooyada aji, te chak'eerã õpee; aba pi-it'ee, aba Moise-it'ee, chi apema Elia-it'ee.

5 Pedro at'ãri mägá pedeemaa bide, jãrara t'o-t'oo ñdaa bĩpa ãchi aneu cheji. Madepa Tachi Ak'õrepa pedeeji:

—Nãgida aji, mi Warra k'inia; mia jirit'erada. Irua mi t'ãri o-ĩapipari. Ûriti iru pedee.

6 Mãga ùridak'ãri, ãchobeepa Jesús k'õp'ãyoorã bedabaik'oodachida tau bĩri eujãde t'õbairutamaa.

7 Mamãda Jesús ãra k'ait'a chep'eda, t'õbaik'ooji mãik'aapa mägaji:

—P'irabãiti. Æchobeenaadapãde aji.

8 Ak'idak'ãri, ãchi ik'aawa apida unuda-e paji; Jesús aupaita ãchi ome baji.

⁹ Eedeepa cherutade Jesupa mǎgaji:

—Parǎpa unudap'edaa nepirinaadapáde aji, apidaamaa mi, chi Eperǎ Ak'õre Truadepema piup'eda, chok'ai p'irabai naaweda.

¹⁰ Mǎpai chi k'õp'ãyoorǎpa Jesumaa iidijida:

—¿Sǎap'eda Moisepa p'áda jarateepataarǎpa jarapatama ajida, chonaarǎwedapema Elías naapiara cheit'ee, Tachi Ak'õrepa peiit'ee bi chei k'ãyaara?

¹¹ Jesupa p'anauji:

—Wǎarata jara p'ani Elías naapiara cheit'eeda adak'ári mǎik'aapa ne-inaa jõmaweda pia ooit'eeda adak'ári, eperǎarǎpa auteebaidamerǎ iru t'êe cheru.

¹² Mǎ jara bi: Elías jǎak'aa cheji. Mamǎda áchia iru k'awada-e paji. Mapa áchia oo k'iniata oojida iru ome. Ma awara auk'a oodait'ee mi, chi Eperǎ Ak'õre Truadepema ome.

¹³ Mǎpai chi k'õp'ãyoorǎpa k'awaajida Jesús pedee baji Juan Bautistade.

Jesupa netuara merǎtia bada uchiapit'aada

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jesús, Pedro, Santiago mǎik'aapa Juan pachedak'ári eperǎarǎ see nǎbadamǎi, eperǎ bedabai nǎba cheji Jesús k'ĩrapite mǎik'aapa mǎgaji:

¹⁵ —Tachi Waibia, mi warra chupiria k'awáaji. Audú chupiria nǎbi. Wawadaipari mǎik'aapa at'apai t'ipitaude maa-e pirǎ toida baainapari.

¹⁶ Nama aneejida aji, pi k'õp'ãyoorǎmaa. Mamǎda árapa p'oyaa jipada-e pajida aji.

¹⁷ Mǎpai Jesupa p'anauji:

—Aai, eperǎarǎ, ¿at'árita mide ijáada-e p'anik'á? ¡Ijáadak'arǎk'api p'ani! ¿Jõmasaa taarǎit'ee parǎ ome ijáarutamaa? Anéeti ma warra.

¹⁸ Mǎpai Jesupa ma netuara itriat'aap'eda, uchiapit'aaji ma warra k'ap'ideepa. Aweda jipadachi.

¹⁹ Maap'eda awaraarǎ wê-e pak'ári, chi k'õp'ãyoorǎpa Jesumaa iidijida:

—¿Sǎap'eda taipa ma netuara p'oyaa uchiapida-e pajima? ajida.

²⁰ Jesupa mǎgaji:

—Parǎpa ijáada-e p'anadairǎ p'oyaa uchiapida-e paji. Mǎ wǎarata jararu. Mostaza tau ma-ári bik'a, mǎga pik'a parǎpa ma-ári pida ijáarutara, jaradai ara bi eemaa: “Jǎmǎik'aapa uchiap'eda, awara áyaa wǎji” mǎik'aapa parǎpa jaradak'a ma ee áyaa wǎi. Mǎ parǎ k'aripak'ári, parǎpa ne-inaa jõma oodai.

²¹ [Nek'o-ee it'aa t'ĩ bǎipapai mǎgee netuara uchiapiparida aji.]

Jesupa waya jarada ichi peedait'ee

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² At'ári áchi jõmaweda Galilea eujáde nidade, Jesupa mǎgaji chi k'õp'ãyoorǎmaa:

—Eperǎpa mi, chi Eperǎ Ak'õre Truadepema, k'achia beerǎ juade baaipiit'ee mǎik'aapa

²³ áchia mi peepit'aadait'ee. Mamǎda ewari õpeemaa chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Mǎga ũridak'ári, k'ĩra pia-ee para beaji.

Tachi Ak'õre te waibia-it'ee impuesto p'aadap'edaa

²⁴ Jesús chi k'õp'ãyoorǎ ome panadak'ári Capernaum p'uurude, Tachi Ak'õre te waibia-it'ee impuesto p'epataarǎpa Pedromaa iidi chejida:

—¿Pi poro waibia-pa impuesto p'aaparik'á ajida, Tachi Ak'õre te waibia-it'ee?

²⁵ Pedropa p'anauji:

—P'aaparida aji.

Maap'eda Pedro t'ŭuk'ãri Jesús badamãi, Jesús naapiara pedeeji:

—Simón, ¿k'ãata k'ŭsia bima? aji. ¿K'airãmaa impuesto p'aapipatama aji, na p'ek'au eujãdepema reyrãpa; ãchi jua ek'ari p'anirãmaa wa k'ŭra tewaraarãmaa?

²⁶ Pedropa p'anauji:

—K'ŭra tewaraarãmaa.

Mãpai Jesupa maaji:

—Mãgara ãchi jua ek'ari p'anirãpa impuesto p'aadaik'araa bi.

²⁷ Mamãda tachi ãpíte ik'achia jaranaadamerã, wãji lagodee to-iade. Naapiara chik'o peeru it'aide unuit'ee p'arat'a tau aba. Ma p'arat'apa impuesto p'aanapãde aji, mi pari mãik'aapa p'ichi k'ap'ia pari.

18

*Chisãgí eperãta waibiara bi Tachi Ak'õre k'ŭrapite
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)*

¹ Mama p'anide chi k'õp'ãyoorã Jesumaa chedap'eda, iidijida:

—¿Chisãgí Ak'õredeerã waibiara bima ajida, iru jua ek'ari?

² Mãpai Jesupa warra chai t'ŭ ataji mãik'aapa ãchi esajãak'a ak'inĩ bijji.

³ Maap'eda mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Parãpa awaraa k'ŭsia atada-e pirã mãik'aapa na warra chak'ek'a t'ãripa ijãada-e pirã, p'oyaa p'aneeda-e pai Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome.

⁴ Chi ijãapari chok'ek'ee bi na warra chak'ek'a; mãgí waibiara bi apema Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anirã k'ãyaara.

⁵ Mide ijãa bi k'aurepa nãgí warra chaik'a auteebairu pirã, mi jida auteebaiit'ee.

*Jesupa jarada p'ek'au k'achia oonaadamerã
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)*

⁶ —Apidaapa p'ek'au k'achia oopiru pirã nãgee warra chaik'a mide t'ãripa ijãa bima, piara bak'aji k'ũruma iru otaude jĩ atadap'eda, to t'ai nãpia bimãi toidú bat'at'aadait'ee, ñyapa jĩa piumerã.

⁷ Na p'ek'au eujãdepemaarã k'achiade p'anapata p'ek'au k'achia oopipataarã nama p'anapata perã. Ichita mãgeerã paraait'ee. Mamãda jaai, chi eperãpa chĩaramaa ne-inaa k'achia oopiru, Tachi Ak'õrepa miapiit'ee perã!

⁸ Mapa p'ichi juapa maa-e pirã p'ichi bĩriipa ne-inaa ooda k'aurepa pi k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amãaji, p'ichi jua maa-e pirã bĩri t'iap'et'aak'ajik'a. Piara bi it'aa wãit'ee jua mosaa maa-e pirã bĩri mosaa, k'ap'ia jõmaweda atuai k'ãyaara t'ipitau ichita jẽrajẽraa jira bide.

⁹ Ichiaba p'ichi taupa ne-inaa unuda k'aurepa pi k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amãaji p'ichi tau ãt'ak'ajik'a mãik'aapa t'imí bat'at'aak'ajik'a. Piara bi it'aa wãit'ee tau apai ome, k'ap'ia pia tau omeepa atuai k'ãyaara t'ipitau ichita jẽrajẽraa jira bide tok'arradee.

¹⁰ Nãgee warrarã apida unuamaa iru p'ananaati. Mia jara bi: It'aripema angeleerã Tachi Ak'õre k'ŭrapite p'anirãpa ãra chaachaa ak'ipata.

¹¹ [Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema cheji atua beerã o k'achiadeepa k'aripa atade.]

*Jesupa oveja atua badade nepirida
(Lc 15.3-7)*

12 —K'ĩsĩati nāgí nepirirude. Eperāpa cien oveja p'e iru bidepema aba atuaru pirā, ¿atabēi-e paik'ā chi apemaarā noventa y nueve āchi p'anapatamāi, chi atuadaida jirinait'ee?

13 Unu ataru pirā, o-ĩara bait'ee ma oveja k'aurepa, chi apemaarā atuada-e p'ani k'āyaara.

14 Māga bi ichiaba parā it'aripema Ak'ōre Waibia ome. Apida atuapiamaa bi, ma-āriara bi pijida.

*Jesupa jarateeda perdonaa k'awaadamerā
(Lc 17.3-4)*

15 —Awaraa ijāaparipa pĩmaa ne-inaa k'achia ooru pirā, iru k'ĩrapite pedeeji k'awaapiit'ee irua k'achia ooda. Irua pi pedee ūriru pirā, t'āri auk'a bĩdai.

16 Mamĩda irua pi pedee ūri k'inia-e bi pirā, t'ĩ atāji eperā omé maa-e pirā ōpee, māirā wādamerā pi ome māik'aapa auk'a ūridamerā pia imiateeru.

17 At'āri ūri k'inia-e bi pirā, jarāji ijāapataarā jōmaarāmaa; pi ome chip'epataarā it'aa t'ĩpataadait'ee. Māgĩrā pedee paara ūri k'inia-e bi pirā, māgara ichi beeit'ee Ak'ōrede ijāk'aa bik'a, maa-e pirā impuesto p'eparik'a Roma pidaarā pari.

18 'Mia wāarata jararu. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, parāpa ne-inaa oopida-e p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa auk'a oopi-e pait'ee. Jōdee ne-inaa oopiruta pirā, irua auk'a oopiit'ee.

19 'Waya mia jara bi: Parādepema omé pedeedak'āri, t'āri a-ba ne-inaa it'aa iidiruta pirā, mi Ak'ōre it'ari bipa teei.

20 Eperāarā omé maa-e pirā ōpee chip'edaidak'āri mĩde ijāapata k'aurepa, mi auk'a bait'ee āchi ome.

21 Māpai Pedropa Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ijāapari awaraapa mĩmaa ne-inaa k'achia ook'āri, ma ooda ¿jōmasaa perdonaaipia bima? aji. ¿Siete k'achia ooda aupai perdonaaipia bik'ā? aji.

22 Jesupa p'anauji:

—Mia pĩmaa sietepai jara-e bi. Pĩmaa setenta ne-inaa k'achia ooda juasiada siete perdonaaipia bida aji.

Jesupa nepirida rey ek'ari bipa tewe perdonaa k'inia-e badade

23 —Maperā nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Reypa ichi ek'ariirāpa p'arat'a p'aa p'anadap'edaa ak'i k'inia baji k'awaait'ee tewe paraa p'ani wa wēe p'ani ichi ome.

24 Māga nĩde eperā aneejida. Māgĩ eperāpa millón chok'ara paraa baji ma reymaa.

25 Ma mimiaparipa p'oyaa p'aai wēe bada perā, reypa jaraji netot'aadamerā esclavok'a; chi wēra, chi warrarā ome, jōma ichi net'aa iru bi paara. Māgā chi tewe paraa bada p'aayada aji, reypa.

26 Mamĩda ma mimiapari rey k'ĩrapite bedabaidachi māik'aapa chupiria iidiji: “Mi chupiria k'awaapáde aji. Choopáde aji, mi ome mia jōma p'aait'ee perā.”

27 Māga ūrik'āri, reypa chupiria k'awaaji. Ma eperā tewe paraa bada perdonaaaji māik'aapa pēiji ichi temaa.

28 'Mamĩda ma eperā taawaa uchiarude unuji ichi k'ōp'āyo ome. Māgĩpa ichimaa mak'ĩara p'arat'a paraa-e baji. Mamĩda ichia chi k'ōp'āyo otaude jita ataji māik'aapa ĩyapa jĩa wāk'āri, māgaji: “¡P'aapáde aji, mĩmaa paraa bi!”

29 Māpai chi k'ōp'āyo bedabaidachi ichi k'ĩrapite māik'aapa chupiria iidiji: “Choopáde aji, mi ome. Mia jōma p'aait'eepi.”

³⁰ Mamīda chi apemapa ūri k'inia-e paji. Ma k'āyaara carcelde t'ipit'aaji p'aa jōrumaa chi tewe paraa bada.

³¹ Māga unudak'āri, apema rey ek'ari p'anadap'edaarā k'īra pia-ee p'aneejida māik'aapa reymaa ma jōma jaranajida.

³² Māga ūrik'āri, ma reypa chi tewe paraa bada t'ī pēiji. Pachek'āri, reypa māgaji: “T'āri k'achia-idaa bida! aji. P'ia chupiria iidi chek'āri mīmaa, mīa chupiria k'awaaji māik'aapa pia tewe paraa bada perdonaaji!

³³ ¿Sāap'eda pia auk'a oo-e pajima aji, p'ichi k'ōp'āyo ome?”

³⁴ Ma rey audú k'īrau bada perā ma mimiapari ome, carcelde t'ipit'aaji chi tewe p'aa jōrumaa.

³⁵ Māpai Jesupa māgaji:

—Māga pik'a ooit'ee mī Ak'ōre it'ari b'ipa ichiaba parā ome, parāpa awaraarā chupiria k'awaada-e p'irā māik'aapa t'āripa perdonaada-e p'irā ārapa parāmaa ne-inaa k'achia ooda.

19

*Jesupa jarateeda miak'āi p'anirā mia amaanaadamerā
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Ma pedee jarap'eda, Jesús wāji Galilea eujādepa. Panaji Judea eujāde, Jordán to k'īraik'a eere.

² Eperāarā chok'ara wājida Jesús t'ēe. Māgá irua āchi k'ayaa j'ipak'ooji.

³ Mama fariseorā ūk'uru irumaa chejida. Moisepa p'āda merapii j'iak'aapa, iidijida:

—¿Imik'īrapa ichi wēra ichi k'inia amaapia bik'ā? ajida.

⁴ Jesupa p'anauji:

—¿Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā bide parāpa nāga leeda-e p'anik'ā? aji. Na eujā ook'āri,

'Ooji imik'īra māik'aapa wēra'. (Gn 1.27)

⁵ 'Mapa imik'īrapa atabēit'ee chi ak'ōre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee chi wēra ome. Māgá eperā omee weda eperā apai pik'a p'aneedit'ee.' (Gn 2.24)

⁶ Eperā omé p'anī mīda, j'ip'a eperā apai pik'a p'aneepata. Mapa Tachi Ak'ōrepa eperāarā omé araa papik'āri, apidaapa amaapidaik'araa bida aji.

⁷ Māpai ma fariseorāpa iidijida:

—Māgara, ¿sāap'eda Moisepa jarajima ajida, wēra amaaru p'irā, mīa amaada k'art'a p'ā teeipia bi j'eret'aadai naaweda?

⁸ Jesupa p'anauji:

—Māga jaraji parā k'īri k'isua p'anadairā. Moisepa p'āchi wēra amaapiji. Mamīda Tachi Ak'ōrepa na eujā ewaa ook'āri, māga-e paji.

⁹ Mīa jara bi: Eperāpa amaataaru p'irā chi wēra awaraa imik'īra ome bi-eeta, maap'eda awaraa wēra ome miak'āiru p'irā, p'ek'au oomaa bida aji, ma t'ēepema wēra ome.

¹⁰ Māpai chi k'ōp'āyoorāpa māgajida:

—Māga p'irā, imik'īra miak'āik'araa bida ajida, wēra ome.

¹¹ Māpai Jesupa māgaji:

—Jōmaarāpa k'awada-e mīa et'ewa jarada. J'ip'a k'awadait'ee Tachi Ak'ōrepa k'awapi k'inia b'irāmaa.

¹² Edaare imik'īraarā wēra ata k'iniadak'aa. Imik'īraarā ūk'uru āchi t'oruta weda p'oyaa warra oodak'aa. Ūk'uru k'ap'adap'edaa perā p'oyaa warra oodak'aa. Awaraarā miak'āi k'iniadak'aa j'ip'a it'aa t'īdait'ee Tachi Ak'ōremaa

māik'aapa oodait'ee irua oopi bik'a, wērade k'īsia-ee. Māga p'oyaa ooruta pirā, oodapáde aji.

Jesupa warrarā bendiciada
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Maap'eda eperāarāpa āchi warrarā aneejida Jesumaa iru jua bimerā āra ĩri māik'aapa it'aa t'imerā āra pari. Mamīda Jesús k'ōp'āyoorāpa māga unudak'āri, ma warrarā aneedap'edaarā itriajida.

¹⁴ Māpai Jesupa māgaji:

—ĵitriánáati! Ichiak'au mimaa warrarā chepíti, Tachi Ak'ōrepa āra ĵiak'arā bīt'ee perā ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā.

¹⁵ Māga jarap'eda, ichi jua āra ĩri bi wāpachi māik'aapa it'aa t'ĵi āra pari. Maap'eda ichi ode wāji.

K'ūtrāa p'arat'ara bi pedeeda Jesús ome
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Maapai k'ūtrāapa Jesumaa iidi cheji:

—Tachi Jarateepari, ĵk'āare ne-inaa piata oopia bima aji, it'aa wāit'ee?

¹⁷ Jesupa p'anauji:

—ĵSāap'eda mimaa māga iidi bima? aji. Tachi Ak'ōre aupaita pia bi. Pi it'aa wā k'inia bi pirā, oopáde aji, Tachi Ak'ōrepa Moisemaa p'āpidade jara bik'a.

¹⁸ Ma k'ūtrāapa iidiji:

—ĵChisāgí ũraade jara bik'a oopia bima? aji.

Jesupa p'anauji:

—Eperā peenāaji; miak'āi bi pirā, awaraarā ome k'āináaji; nechianāaji; seewa jaranāaji chīara k'achiade baaipiit'ee.

¹⁹ Pichi ak'ōre māik'aapa pichi nawe k'inia iru baparíji māik'aapa āra pedee ũriparíji. (Ex 20.12-16)

Awaraarā k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

²⁰ Māpai ma k'ūtrāapa māgaji:

—Ma jōma ooparida aji. ĵK'āata waa ooyama? aji.

²¹ Jesupa p'anauji:

—Ne-inaa jōma oo k'inia bi pirā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, pichi net'aa netok'oonáji māik'aapa chupiria beerāmaa ma p'arat'a téjei. Māga ooru pirā, ne-inaa pipiara iru bait'ee Tachi Ak'ōre eujāde. Māga oop'eda, mi ome nipa chéji.

²² Ma k'ūtrāapa māga ũrik'āri, k'īra pia-ee wāji, p'arat'a audú k'inia bada perā.

²³ Maap'eda Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Mia wāarata jararu. Chaaree bait'ee p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome.

²⁴ Waya jarait'ee. Chaareera bida aji, p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari, camello aguja taude wāyaai k'āyaara.

²⁵ Chi k'ōp'āyoorāpa māga ũridak'āri, waapiara p'era pik'a para beeji. Māpai iidijida:

—Māgara, ĵk'aita p'oyaa it'aa wāyama? ajida.

²⁶ Jesupa āchimaa ak'iji māik'aapa p'anauji:

—Eperāarāpa p'oyaa ooda-e, audú chaaree bairā. Mamīda Tachi Ak'ōre-it'ee ne-inaa chaaree wē-eda aji.

²⁷ Māpai Pedropa māgaji:

—Tai net'aa jōmaweda atabēijida pi ome nipapataadait'ee. ĵK'āata atadait'eema aji, ma pari?

28 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Tachi Ak'õrepa k'inia bak'ãri, mi, chi Eperã Ak'õre Tru-
adepema, su-ak'i beepiit'ee ichi rey su-ak'i beeparide it'ari ichi k'ĩra wāreede.
Maapai parã mi ome nipapatap'edaarã auk'a mama su-ak'i p'aneedait'ee
rey su-ak'i beepari docede. Mama parãpa Israeldepa èreerã doce uchi-
adap'edaarã iru p'anadait'ee parã jua ek'ari mãik'aapa jaradait'ee mãirãpa
oopatap'edaa pia wa k'achia.

29 Eperã mide ijãa bi k'aurepa atabëiru pirã ichi te, ìpemaarã, ìpewëraarã,
ak'õre, nawe, warrarã maa-e pirã eujã, ma k'ãyaara mãgee ne-inaa pia atada
cien atait'ee na p'ek'au eujãde bi misa. Ma awara piuk'ãri, it'aa wãit'ee.

30 Mamãda ìrapema waibiara p'anãrã eperãarã k'ìrapite, ek'ariara
p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ìrapite. Jõdee ek'ariara p'anãrã eperãarã k'ìrapite
waibiara p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ìrapite.

20

Jesupa mimiapataarãde nepirida

1 —Nãga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri,
ichideerã p'aneedamerã. Tap'eda eujã chipari uchijai mimiapataarã jiride
ichi uva k'ãide mimianadamerã.

2 Mimiapataarãmaa jaraji ewari aba mimiada pari denario aba p'aait'ee ma
mimiapataarã chaachaa. Mãpai pëiji mimiade.

3 ãstaawa ma eujã chipari waya uchijai mimiapataarã jiride. P'uuru jãde
net'aa netopatamãi unu cheji mimiapataarã mimia wëe para bi.

4 Mãga unuk'ãri, mãgaji: “Parã ichiaba wãdapãde aji, mimiade mi uva k'ãide.
Mia pia p'aayada aji, parã mimia pari.” Mãpai wãjida mimiade.

5 Imat'ipa ma eujã chipari waya uchijai mimiapataarã jiride, ai naaweda
oodak'a. Ichiaba k'ewara auk'a ooji.

6 Mata waya k'ewaraa uchijai mãik'aapa waya unu cheji awaraa mimiap-
ataarã p'uuru jãde p'ani, mimia wëe para bi. Mapa mãgaji: “¿Sãap'eda parã
nama mimiada-ee k'eu wãdama?” aji.

7 P'anaujida: “Apidaapa taimaa mimia teeda-e perã, mimiada-e p'anida”
ajida. Mãpai ma eujã chiparipa mãgaji: “Mimianadapãde aji, mi uva k'ãide.”

8 P'ãriupodopa ma eujã chiparipa mãgaji chi mimiapataarã poro
waibiamaa: “T'ipãde aji, mimiapataarã jõmaweda. Naapiara p'aapãde aji,
chi t'ëe t'itudap'edaarãmaa mãik'aapa jõmaarã k'ãyaara t'ëe p'aapãde aji, chi
naapiara t'itudap'edaarãmaa.”

9 Mãga ooji. K'ewara t'itudap'edaarãmaa p'aaji denario aba, eperã chaachaa.

10 Apemaarãmaa p'aa aupak'ãri, pachejida chi naa mimiadap'edaarã.
Mãgãrãpa k'ĩsajida p'arat'a audupiara jitadait'ee apemaarã k'ãyaara. Mamãda
mãga-e paji. ãchimaã ichiaba denario abapai p'aaji ãchi mimiadap'edaa pari.

11 ãchi p'arat'a jitadak'ãri, ik'achia pedee p'aneejida ma eujã chipari ome:

12 “Ma t'ëe hora apai mimiadap'edaarãmaa pia denario aba p'ajida ajida.
Jõdee tai tap'eda weda ak'õrejĩrumaa mimia k'eudap'edaa pãrita ãchi ome auk'a
p'aaji. ¡Taimaa audupiara teeipia bida!” ajida.

13 Mamãda ma eujã chiparipa ãchidepema abaamaa p'anauji: “Mia parã
k'ũra-eda aji. ¿Parãpa jarajida-ek'ã aji, ewari aba mimiada pari denario abapai
iididait'ee?”

14 P'ichi p'arat'a jitapãde aji, mãik'aapa k'ãiwee wãpãde aji. Mia auk'a p'aa
k'inia bi pirã chi t'ëe t'itudap'edaarãmaa, mãga ooit'eeda aji.

15 ¿Mi na eujã chipari-ek'ã? aji. Michi p'arat'a ome ooi michia oo k'inia bik'a,
mëre perã. ¿Parã t'ãri k'achia jõnik'ã aji, mi t'ãri pia bairã?”

16 Māga nepirip'eda, Jesupa māgaji:

—Māga bi Tachi Ak'ōre ome. frapema t'ēe chedap'edaarā Tachi Ak'ōrepa āchi bimerā ichi jua ek'ari, naapiara ichideerā p'aneedait'ee ichi k'īrapite. Mamīda chi naapiara chedap'edaarā Tachi Ak'ōrepa āchi bimerā ichi jua ek'ari, māga p'aneeda-e payada aji, t'ēe p'aneedait'ee perā ichi k'īrapite.

Jesupa jarada ōpee jarada ichi peedait'ee

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesús wārude Jerusalén p'uurudee, chi k'ōp'āyoorā doce awara āi t'ī p'e ataji māik'aapa māgaji:

18 —Tachi wāruta Jerusalendee. Mama mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, jita atadait'ee māik'aapa ateedait'ee p'aareerā poroorāmaa māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāmaa peepit'aadamerā.

19 Māirāpa mi teedait'ee k'īra tewaraarāmaa mi oo iru p'anadamerā, widamerā, māik'aapa kurusode peet'aadamerā. Mamīda ewari ōpeemaa waya chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Zebedeo wērapa Jesumaa chupiria iidida

(Mr 10.35-45)

20 Zebedeo wēra chi warrarā Santiago, Juan ome Jesús k'ait'a chejida. Ma wēra iru k'īrapite bedabai nība cheji chupiria iidit'ee.

21 Māga unuk'āri, Jesupa iidiji:

—¿K'āata k'inia bima? aji.

Ma wērapa p'anauji:

—Jarapāde aji, pi eperāarā rey beek'āri, mi warrarā su-ak'i p'aneedamerā pi ik'aawa, aba juaraare, aba juabi eere.

22 Māpai Jesupa māgaji ma warrarāmaa:

—Parāpa wāra k'awada-e p'ani k'āata iidi p'ani. ¿Parāpa ne-inaa k'achia choodaik'ā aji, mia chooit'ee bik'a?

P'anaujida:

—¡P'oyaadaipi!

23 Māpai Jesupa māgaji:

—Parāpa ne-inaa k'achia choodait'eeda aji, mia chooit'ee bik'a. Mamīda mia p'oyaa jara-e k'airāta mi juaraare wa juabi eere su-ak'i p'aneedait'ee. Mi Ak'ōrepapai jarayada aji.

24 Apemaarā diez k'ōp'āyoorāpa ūridak'āri Santiago Juan ome iididap'edaa, k'īraudachida āchi ome.

25 Mapa Jesupa chi k'ōp'āyoorā jōmaweda t'ī p'e atap'eda, māgaji:

—Parāpa k'awa p'ani ijāadak'aa beerā poro waibiarāpa āchia oo k'iniata oopipata eperāarāmaa. Waaweepa āchi jua ek'ari p'anirāpa oopata āchia jara p'anik'a.

26 Mamīda parāpa oodaik'araa bi ma poro waibiarāpa oopatak'a. Ma k'āyaara ijāapataarā t'āide chi waibiara pa k'inia bīpa apemaarā chupiria k'awaaipia bi māik'aapa k'aripaipia bi.

27 Pia jarait'eera, parādepema aba poro waibia pa k'inia bi pirā, awaraarā k'aripaipia bi esclavopa chipari k'aripaparik'a.

28 Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema mīda, na p'ek'au eujāde che-e paji eperāarāpa mi jīia iadamerā. Jīp'a cheji eperāarā k'aripa atait'ee o k'achiadeepa. Piut'ee eperāarā chok'ara uchiadamerā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Jesupa tau p'āriu bee omé jīpada

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jesús chi k'õp'ãyoorã ome Jericó p'uurudeepa uchía wãdak'ãri, eperãarã chok'ara t'ëe nipajida.

³⁰ Mama tau p'ãriu bee omé o bi ik'aawa su-ak'i p'anajida. Ûridak'ãri Jesuta wãyaa wã, biajida:

—¡Tachi Waibia, Rey David Warra, tai chupiria k'awaapáde! ajida.

³¹ Eperãarã auk'a wã nipadap'edaarãpa itriat'aapachida k'ĩup'ee p'aneedamerã. Mamida waapiara biapachida:

—¡Tachi Waibia, Rey David Warra, tai chupiria k'awaapáde! ajida.

³² Mãpai Jesús ak'inĩ beep'eda, t'ĩ ataji mãik'aapa iidiji:

—¿K'ãata k'inia p'anima aji, mia oomerã parã ome?

³³ P'anaujida:

—Tachi Waibia, tachi taupa pia unu k'inia p'anida ajida.

³⁴ Mãga ùrik'ãri, Jesupa chupiria k'awaaji mãik'aapa taumã t'õbaiji. Aweda tau pia unujida. Mãpai wãjida Jesús t'ëe.

21

Jesús Jerusalén p'uurudee wãda

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalendee wãdak'ãri, panajida Betfagé p'uuru k'idaa. Ma p'uuru Olivo Eede baji, Jerusalén k'ait'a. Mama p'anide Jesupa chi k'õp'ãyoorã omé naa pëiji p'uurudee.

² Mãgaji:

—Wãti ara bi p'uuru tachi k'ĩrapite bima. Jãma ununadait'ee burro wëra jĩ bainĩ bi chi warra ome. Ëra atãti mãik'aapa anéeti.

³ Apidaapa ateepe-e pirã, jarãti: “Tachi Waibiaapa arak'atia atee k'inia bi. Waya tee chedait'eepi.”

⁴ Mãga paji chonaarãweda Ak'õre pedee jaraparipa jaradak'a:

⁵ Jarãti Sión p'uurudepemaarãmaa: “¡Ak'ĩti! Pãchi Rey cheru, chupiria beerã chepatak'a burro ãri. Cheru ne-animal ne-inaa uapata warra, burro chak'e ãri.” *Zac 9.9*

⁶ Jesús k'õp'ãyoorã wãjida mãik'aapa oojida irua jaradak'a.

⁷ Anejida ma burro wëra chi warra chai ome. Maap'eda ma ãri ata bijida ãchi ãripema p'aru jĩpatap'edaa, Jesús bataup'eda aide su-ak'i beemerã.

⁸ Eperãarã ode see nĩbaji. Ûk'uruurãpa ãchi p'aru t'õ jëra bijida o jãde, Jesús aide wãmerã. Awaraarãpa k'iru t'iap'edap'eda, bipachida ma o jãde, ãchi rey pai jĩak'aapa.

⁹ Jesús naa wãdap'edaarãpa mãik'aapa t'ëe che wãdap'edaarãpa o-ãa biapachida:

—¡Hosana! ¡Tachi K'aripapari, Rey David Warra cheru! ¡Tachi Ak'õrepa ichita pia ak'i bapariit'ee ichia rey pëida! ¡K'ĩra wãree Ak'õre eujãde, Tachi K'aripapari cheru perã! *¡Hosana!* *(Sal 118.25-26)*

¹⁰ Jesús Jerusalén p'uurude panak'ãri, p'uuru pidaarã jõma biuk'a nĩbeeji. Chok'araarãpa iidipachida:

—¿K'aima ajida, jãgí?

¹¹ Mãpai awaraarãpa p'anaujida:

—Nãgí Jesús, Tachi Ak'õre pedee jaraparipi, Nazaret p'uurudepema. Mãgí p'uuru Galilea eujãde bi.

Jesupa ne-inaa netopataarã jërek'ooda Ak'õre te waibiaadeepa

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Maap'eda Jesús Tachi Ak'õre te waibiade t'ĩuji m̃aik'aapa net'aa netopataarã taawaa jerek'ooji. P'arat'a tau t'erabaipataarã mesa s̃ia bat'ak'oo wãji, paloma netopataarã banco paara.

13 M̃apai m̃agaji:

–Tachi Ak'õre Ũraa p'ã j̃era bide jara bi:

‘Mi te it'aa t'ĩpata teda apataadait'ee.’

(Is 56.7)

‘Mam̃ida parãpa nechiapataarã ték'ata oo iru p'ani.’

(Jer 7.11)

14 Jesús at'ãri Ak'õre te waibiade bide, irumaa chejida tau p'ãriu beerã m̃aik'aapa chiwa beerã. M̃apai Jesupa jõma jipak'ooji.

15 Mam̃ida p'aareerã poroorã Moisepa p'ãda jarateepataarã ome k'ĩraudachida unudak'ãri Jesupa ma ne-inaa pia oo bi m̃aik'aapa ũridak'ãri warrarã nãga bia para bi Tachi Ak'õre te waibiade: “¡Hosana! ¡Tachi K'aripapari, Rey David Warra!”

16 M̃apai Jesumaa m̃agajida:

–K'ĩup'ee beepipáde ajida. ¿Ũri-e bik'ã ajida, ãchia jara jõni?

Jesupa p'anauji:

–Ũri bida aji. ¿Parãpa nãgí leeda-e p'anik'ã?

‘Ak'õre, pia warra chak'eerãmaa k'aripipari m̃aik'aapa jude beerãmaa t'ãri o-ĩa it'aa t'ĩ k'awapipari.’

(Sal 8.2)

17 M̃apai Jesupa m̃airã atabëiji m̃aik'aapa wãji Betania p'uurudee k'ãide.

Jesupa higuera b̃irĩmaa ij̃iatĩ pedeeda

(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Tap'eda Jesús waya chek'ãri p'uurudee, jarrapisia ñibeeji.

19 Ma che wãde higuera b̃irĩ unuji o bi ik'aawa bainĩ bi, k'iru paraa. M̃apai araa ak'inaji, chau bi j̃iak'aapa. Mam̃ida chau-ee baji. Chi k'iru aupaita unuji. M̃apai ma higuera b̃irĩmaa m̃agaji:

–¡Pi waa chauk'aa pait'eeda! aji.

Aweda ma higuera b̃irĩ p̃idachi.

20 M̃aga unudak'ãri, chi k'õp'ãyoorã ak'itrua para beeji m̃aik'aapa m̃agajida:

–¿Sãap'eda aweda jã higuera b̃irĩ jãgá p̃idachima? ajida.

21 Jesupa p'anauji:

–Mia wãarata jararu. Parãpa Tachi Ak'õrede wãara ijãaruta pirã, iididaipia bi irua ne-inaa oomerã; pãchi t'ãridepai k'ĩsiada-ee: “¿Tachi Ak'õrepa ooik'ã?” M̃agara mia oodak'a jã higuera b̃irĩ ome, parãpa oodai. Ma awara ara bi eemaa jararutara “Jãm̃aik'aapa ãyaa wãji m̃aik'aapa p'usa jãde baainãji”, m̃aga oopidaipi.

22 Parãpa ne-inaa jõma iidiruta it'aa t'ĩ p'anide t'ãripa ijãa p'anadairã, ma ne-inaa iru p'anadait'ee.

Tachi Ak'õrepa Jesús p̃eida

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Ma t'ẽepai Jesús t'ĩunaji Tachi Ak'õre te waibiade. Mama jarateemaa bi misa, p'aareerã poroorãpa judiorã poro waibiarã ome Jesumaa iidijida:

–¿Tachi Ak'õrepa tai biji-ek'ã ajida, ichi te waibia ak'idamerã? ¿K'aipa p̃imaa nãga oopi bima? ajida.

24-25 Jesupa p'anauji:

–Mia pida parãmaa iidit'ee: ¿K'aipa p̃ejima aji, Juan Bautista poro choo chemerã; Tachi Ak'õrepa maa-e pirã eperãarãpa? Parãpa p'anaurutara, mia pida jarayada aji, k'aipa m̃imaa nãga oopi bi.

M̃apai ãchi pitapai pedee para beeji:

—Tachi Ak'õrepa pëidada aruta pirã, irua iidit'ee: “Mãgara ¿sãap'eda Juan ũraa ijãada-e pajima?”

²⁶ Jõdee jararuta pirã “eperãarãpa Juan pëijida”, jõmaweda k'ĩraudaridait'ee tachi ome, ãchia ijãapata perã Juan Tachi Ak'õre pedee jarapari paji.

²⁷ Mapa p'anaujida:

—K'awada-e p'anida ajida, k'aipa Juan pëiji.

Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mãgara mia pida jara-eda aji, k'aipa mimaa nãga oopi bi.

Jesupa warrarã omeede nepirida

²⁸ Mãpai Jesupa iidiji:

—¿K'ãata k'ĩsia p'anima aji, parãpa? Eperãpa warrarã omé iru baji. Abaamaa jaraji: “Warra, wãpáde aji, mimiade mi uva k'ãide.”

²⁹ Chi warrapa p'anauji: “¡Mi wã k'inia-eda!” aji. Mamida t'ëepai, k'ĩsia awara ataji mãik'aapa wãji mimiade.

³⁰ Maap'eda ma eperãpa chi apema warramaa auk'a jaranaji. Ma warrapa p'anauji: “Ak'õre, mi wãit'eeda aji, mimiade.” Mamida mimiana-e paji.

³¹ Mãpai Jesupa iidiji:

—¿Chisãgí warrapa oojima aji, chi ak'õrepa k'inia badak'a?

P'anaujida:

—Chi naa chok'ada warrapa.

Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Cesar-it'ee impuesto p'epataarã mãik'aapa prostitu-taarã Tachi Ak'õredeerã p'aneadait'ee parã naa.

³² ¿Sãap'eda? Juan Bautista chek'ãri jarateede eperãarãpa p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa t'ãri pia p'anapataadamerã, parãpa ijãada-e paji. Jõdee ma Cesar-it'ee impuesto p'epataarã mãik'aapa ma prostitutaarãpa ijãajida Juan pedee mãik'aapa oojida irua jaradak'a. Mamida parãpa mãga unujida mĩda, k'ĩsia awara atada-e paji iru pedee ijãadait'ee.

Jesupa mimiapataarã k'achia beerãde nepirida

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ —Ūrítĩ mia nepiriru jarateeit'ee: Eujã chiparipa uva eujã uuji mãik'aapa t'iak'auk'ooji. Ichiaba bõgo mãudee ooji uva aide piart'idait'ee. Mãpai te it'ia ooji it'ĩipa uva eujã jõma ak'ĩ p'anadamerã. Maap'eda ne-uu eujã ak'ipataarã jiriji aide mimiadamerã mãik'aapa awara ãyaa wãji.

³⁴ T'ëepai uva oropata ewari pak'ãri, pëiji chi mimiapataarã iidinadamerã ichi eere bee bi chauda tee pëidamerã.

³⁵ Mamida chi eujã ak'ipataarãpa ma mimiapataarã jita atadak'ãri, aba sĩk'oojida, awaraa jĩp'a peejida mãik'aapa awaraamaa mãupa bat'ajida.

³⁶ Maap'eda ma eujã chiparipa awaraa mimiapataarã pëiji. Mamida ma ne-uu ak'ipataarãpa naaweda oodap'edaak'a oojida mãirã ome.

³⁷ 'Maap'eda, chi warra pëiji. K'ĩsiaji: “Mi warra perã iru waaweedait'ee.”

³⁸ Mamida mãgí unudak'ãri, mãgajida: “Jãgipa ichi ak'õre net'aa jõmaweda atait'ee chi ak'õre piuk'ãri. Peet'aadãma ajida. Mãgã na eujã jõmaweda tachide payada” ajida.

³⁹ Mãga k'ĩsiadap'edaa perã, chi warra atadachida mãik'aapa ma uva eujãdeepa uchida atadap'eda, peet'aajida.

⁴⁰ Mãpai Jesupa mãgaji arii p'anadap'edaarãmaa:

—Chipari wãk'ãri ma eujã ak'ipataarãmaa, ¿k'ãata k'ĩsia p'anima aji, irua ooit'ee ma ak'ipataarã ome?

⁴¹ P'anaujida:

—Ma eujã ak'ipataarã jômaweda peek'ooit'ee, chupirĩa k'awa-ee. Māpai ma uva eujã biyada ajida, awaraarã jua ek'ari, chaujara pak'ãri ãchia teedamerã ichi eerepema.

⁴² Māpai Jesupa mǎgaji:

—¿Parãpa waide nãga leeda-e p'anik'ã aji, Tachi Ak'õre Ũraa p'ã jëra bide? 'Te oopataarãpa mǎu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi. Tachi Ak'õrepa mǎga ooji, tachia unudamerã mǎik'aapa ak'itrua para beemerã.' (*Sal 118.22-23*)

⁴³ Maperã mia jara bi: Tachi Ak'õrepa parã bi-e pait'ee ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã. Ma k'ãyaara awaraarãta ichideerã p'aneedait'ee, ãchia teepata perã ichi eerepema chauru, parãpa teedai k'ãyaara.

⁴⁴ 'Eperã ma mǎu pipiara bi ïri t'üturu pirã, mǎgí p'u oodaipari, p'arat'u mǎu ïri baaik'ãri ãridaiparik'a. Jõdee ma mǎu eperã ïri baairu pirã, mǎgí jõt'aait'ee mǎu choma p'arat'u ïri baaik'ãri jõdaiparik'a; chi p'ora aupai beeparik'a.' (*Is 8.14*)

⁴⁵ P'aareerã poroorãpa fariseorã ome Jesupa nepirida ùri aupadak'ãri, k'awaajida irua ãchideta jara baji.

⁴⁶ Mapa iru jita atapi k'iniadachida. Mamida waawee p'anajida eperãarãpa ijãa p'anadap'edaa perã Jesús Tachi Ak'õre pedee jarapari.

22

Miak'ãipata fiestade nepirida (*Lc 14.15-24*)

¹ Jesupa waya jarateemaa beek'ãri, nepiriji:

² —Nãga pik'a pait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã p'aneedamerã. Reypa k'isia iru baji miak'ãipata fiesta ooit'ee ichi warra-it'ee.

³ Chi mimiapataarã pëiji ichia eperãarã t'ï pëida p'e atanadamerã. Mamida che k'iniada-e paji.

⁴ Waya awaraa mimiapataarã chok'ak'ãri, mǎgaji: "Jaranadapáde aji, mia t'ï pëida eperãarã chedamerã chik'o ïipa nĩbairã. Peepiji p'ak'a, awaraa ne-animal poreera iru bada ome. Mǎgí jõma ïipa ak'inĩ bairã, chedapáde aji, miak'ãipata fiesta oode."

⁵ Mamida ma eperãarãpa ùri k'iniada-e paji irua jara pëida. Fiesta oode chedai k'ãyaara, aba wãji ichi eujãdee. Jõdee awaraa wãji net'aa netode.

⁶ Apemaarãpa eperãarã reypa pëida jita atadak'ãri, p'ua oojida peet'aarutamaa.

⁷ Reypa mǎga k'awaa atak'ãri, k'ĩraudachi. Mapa pëiji ichi soldaorã ma eperãarã peenadamerã mǎik'aapa ãchi p'uuru paat'aadamerã.

⁸ Maap'eda mǎgaji chi mimiapataarãmaa: "Miak'ãipata fiesta at'ãri oodait'ee. Mamida ooda-e ma t'ï pëida eperãarã ome, chedaamaa p'anadap'edaa perã.

⁹ Mapa wãdapáde aji, calle jãdee mǎik'aapa chi unurutaarãmaa jaradapáde aji, mi ome fiesta oode chedamerã."

¹⁰ Aramãgá chi mimiapataarã wãjida calle jãdee. Chok'ara p'e aneejida; eperãarã pia beerã, k'achia beerã paara. Mǎgá ma rey te p'ũ nĩbeeji eperãarãpa.

¹¹ 'Mamida rey t'ũuk'ãri ma p'e aneedap'edaarã ak'ide, unuji eperã miak'ãipata fiestade jipata p'aru jĩ-ee bi.

¹² Mapa mǎgaji: "K'õp'ãyo, ¿sãga t'ũujima aji, nama, fiestade p'aru jipata jĩ-ee?" Mamida ma eperã k'ũup'ee beeji.

13 Maperã reypa jaraji chi mesa ak'ipataarãmaa: “Jã eperã b̄iri, jua ome j̄i n̄ibidapáde aji, mãik'aapa taawaa p'ãriudee ateedapáde aji, mama j̄emerã, k'ida kierrkierree para bamerã p'uapa.”

14 Tachi Ak'õrepa chok'ara t'ĩ p̄eipari. Mamĩda chok'ara-ee jirit'erapari wãpiit'ee ichi truadee.

Impuesto-it'ee reymaa p'arat'a p'aapatap'edaa
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Ma t'ẽepai fariseorã chip'edaidap'eda, pedeeteejida Jesús k'ũradait'ee. P'anauru pirã, imiateedai mãik'aapa peepit'aadai.

16 Ma-it'ee p̄eijida ãchi eere p'anadap'edaarã, Rey Herodes eere p'anadap'edaarã ome Jesumaa. Mãirãpa m̄agajida:

—Tachi Jarateepari, taipa k'awa p'ani pia wãarata jarapari mãik'aapa jarateepari p'anapataadamerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, eperãarãpa ãchia k'iniata oopata mĩda. K'awa p'ani pia eperãarã ãripai ak'ik'aa; ma k'ãyaara tachi t'ãride iru bi ak'ipari.

17 Maperã k'awa k'inia p'ani pia k'ãata k'ĩsia bi. ¿Pia bik'ã ajida, impuesto p'aadait'ee Cesarmaa, wa m̄aga-e?

18 Jesupa k'awa bada perã mãirãpa k'ĩsia k'achia iru p'ani, m̄agaji:
—¿Seewata parãpa Tachi Ak'õrede ijãapatada apata! ¿Sãap'eda mi k'ũra k'inia p'anima?

19 Ak'ipidapáde aji, p'arat'a tau impuesto p'aapata.
Aramãgá denario aneejida.

20 M̄apai Jesupa iidiji:
—¿K'ai k'ĩrata nade bi mãik'aapa k'ai t'ĩta p'ã b̄ima? aji.

21 P'anaujida:
—César k'ĩra mãik'aapa ichi t'ĩta p'ã b̄ida ajida.
M̄apai Jesupa m̄agaji:

—M̄gara téeti Cesarmaa irua net'aa iidipari, mãik'aapa auk'a téeti Tachi Ak'õremaa irua iidipari.

22 M̄aga ũridak'ãri, ak'itrua para beeji mãik'aapa erreujida.

Chok'ai p'irabaidait'eerãde iididap'edaa
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Ma ewate weda saduceorã ũk'uru Jesumaa chejida. M̄agãrãpa ijãadak'aa tachi piup'eda chok'ai p'irabai. Maperã m̄agajida:

24—Tachi Jarateepari, Moisepa jaraji eperã miak'ãi bi warra w̄e piuru pirã, chi ãpemapa iru w̄era ataipia bi mãik'aapa ai ome warra ooipia bi chi ãpema piuda k'ap'ia pari.

25 Tai t'ãide p'anapachida ãpemaarã siete. Chi naapema miak'ãiji. Mamĩda warra w̄e piuji. M̄gá chi w̄era beeji chi araarepema ãpema ome.

26 Mamĩda m̄gí ichiaba warra w̄e piuji. Chi araarepema mãik'aapa araarepema miak'ãijida ma p'ẽtrãa ome. Mamĩda auk'a warra w̄e piujida. Ma t'ẽepai chi apemaarã jida miak'ãijida ma p'ẽtrãa ome. Mamĩda ãchi j̄omaweda warra w̄e piujida.

27 Maap'eda, ma w̄era ichiaba piuji.

28 ¿K'ãata k'ĩsia b̄ima? ajida. Eperãarã piudap'eda chok'ai p'irabaidak'ãri, ¿chisãgí ãpemata ma w̄era imik'ĩra pait'eema ajida, ãchi j̄omaweda iru ome miak'ãi p'anadap'edaa perã?

29 Jesupa p'anauji:
—Parãpa pia k'awada-e p'ani Tachi Ak'õre Ũraa p'ãda mãik'aapa k'awada-e p'ani ne-inaa j̄omaweda iru juapa oopari. Mapa parãpa pia k'ĩsiada-e p'ani.

³⁰ Eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'āri, imik'īraarā wēraarā ome waa miak'āida-e pait'ee. Angeleerā ichi truade p'anirāk'api p'anadait'ee.

³¹ Ma awara parāpa k'achia k'isia p'anapata jaradak'āri piudap'edaarā chok'ai p'irabaidak'aa. ¿Parāpa leeda-e p'anik'ā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi?

³² 'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.' (Ex 3.6)

¿Tachi Ak'ōre piudap'edaarā Ak'ōre Waibia-epi. Chok'ai p'anirā Ak'ōre Waibia!

³³ Māga ūridak'āri, eperāarā ak'itrua para beeji, Jesupa māgá k'isia k'awaa jarateeda perā.

Tachi Ak'ōre Ūraa waibiara bi
(Mr 12.28-34)

³⁴ Fariseorāpa k'awaa atadak'āri Jesupa ma saduceorā k'īup'eepik'ooda, chip'ejida.

³⁵ Maap'eda Jesús k'ūra k'iniapa Moisepa p'āda jarateeparipa iidiji:

³⁶ —Tachi Jarateepari, ¿chisāgi ūraata waibiara bima aji, apema Ak'ōre Ūraa p'ādadepema k'āyaara?

³⁷ Jesupa p'anauji:

—'Tachi Ak'ōre Waibia k'inia iru baparíiji p'ichi t'āriipa māik'aapa ne-inaa jōmaa k'āyaara iru k'inia iru baparíiji. Ewari chaa k'ísíaji irude p'ichi t'āriipa.' (Dt 6.5)

³⁸ Māgita chi ūraa naapiara; awaraa ūraa k'āyaara pipiara bi.

³⁹ Araarepema māgik'a bi:

'Awaraarā k'inia iru baparíiji p'ichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

⁴⁰ Ma ūraa omeeweda waibiara p'ani, madeepa uchiadap'edaa perā awaraa ūraa jōmaweda Moisepa p'āda māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa.

K'aideepa uchiada Tachi Ak'ōrepa pēida
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Fariseorā at'āri see nībide,

⁴² Jesupa iidiji:

—¿K'āata k'isia p'anima aji, parāpa? ¿K'aideepa uchiayama aji, Tachi Ak'ōrepa pēit'ee bi, Mesías apata?

P'anaujida:

—Rey Daviddeepa uchait'eeda ajida.

⁴³ Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara, ¿sāap'eda Rey Davidpa irumaa: "Tachi Waibia" aji, Tachi Ak'ōre Jaurepa nāga jarapik'āri?

⁴⁴ 'Tachi Ak'ōrepa jaraji Tachi Waibiamaa: "Pi mi ome auk'a waibia bairā, su-ak'i beepáde aji, mi juaraare, mia pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaaru misa.'" (Sal 110.1)

⁴⁵ Davidpa ichi ēreerādeepa uchait'ee bimaa t'ijaraji "Tachi Waibia". ¿Mapa k'awada-ek'ā aji, Mesías waibiara bi chonaarāwedapema Rey David k'āyaara?

⁴⁶ Ma fariseorāpa maarepida p'oyaa p'anauda-e paji. Maadamāiipa waawee p'anejjida waa iididait'ee.

23

Jesupa jarada fariseorāde māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāde
(Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

¹ Ma t'ēpai Jesupa māgaji eperāarāmaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa:

² —Moisepa p'āda jarateepataarāpa fariseorā ome jarateepata k'āata jara k'inia bi Moisepa p'āda.

³ Maperā ūrīti āchia jarateepata māik'aapa óoti āchia jara p'anik'a. Mamīda p'ananāati āchi p'anapatak'a, ne-inaa jaradap'eda, ne-inaa awaraata oopata perā.

⁴ Eperāarāmaa ne-inaa audú chok'ara oopipata. Mamīda chupiria k'awaadak'aa ārapa p'oyaa ooda-e pak'āri.

⁵ Āchia ne-inaa jōma oopata awaraarāpa āchi t'o p'anadamerā. Porode māik'aapa juade p'ārajīpata ne-e jobiadee ooda Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda ome. Ma awara p'aru teesoo sidibai i jiichoo jīpata awaraarāpa pia unudamerā.

⁶ Nek'onadak'āri awaraarā ome, su-ak'i p'aneepata jōmaarā taide, poro waibiarā su-ak'i p'aneepatamāi. Ichiaba Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede p'anadak'āri, su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata.

⁷ Ma awara calle jāde nipadak'āri, k'inia p'anapata jōmaarāpa āchima saludaadamerā māik'aapa “Tachi Jarateepari” adamerā.

⁸ Parāpa jōdee māga oodaik'araa bi, parā auk'a p'anadairā ĩpemaarāk'a māik'aapa Jarateepari Waibia apai iru p'anadairā.

⁹ Ichiaba na p'ek'au eujādepema apidaamaa “Tachi Ak'ōre” adaik'araa bi, parāpa Ak'ōre apai iru p'anadairā Ak'ōre truade.

¹⁰ Ichiaba jiridaik'araa bi awaraarāpa parā “tachi waibiarā” adamerā mi, Cristo aupaita, parā Poro Waibia perā.

¹¹ Parādepema waibiara bita apemaarā jua ek'ari baipia bi āchi mimia-parik'a.

¹² Chi waibiara pa k'inia bi ek'ariara beeit'ee. Jōdee chi ek'ariara bi mīda t'āri o-īa bapari pīrā, waibiara pait'ee.

*Jesupa jarada judiorā waibiarāde
(Mr 12.40; Lc 11.39-52)*

¹³ —ĭAai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ĭSeewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! Parā k'aurepa eperāarā p'anadak'aa Tachi Ak'ōre jua ek'ari. Parā jida ichideerā p'aneeda-e pait'ee, eperāarāmaa ijāapi k'iniada-e p'anadairā irua pēidade.

¹⁴ [ĭAai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ĭSeewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! Parāpa p'ētrāarā te jāri atapata māik'aapa taarā it'aa t'īpata eperāarāpa parā pia ak'idamerā. ĭMaperāpi Tachi Ak'ōrepa parā k'achiara ooit'ee awaraarā k'achia ooi k'āyaara.]

¹⁵ ĭAai, Tachi Ak'ōrepa parā Moisepa p'āda jarateepataarā fariseorā ome k'achiadee pēiit'ee! ĭSeewata Tachi Ak'ōrede ijāapatada apata! T'imí wāpata parāpa ijāapata jarateede, māgá eperāarā pāchi eere t'īudamerā. Māpai aba pāchi eere pa atadak'āri, parāpa jaratee jōnīpa māgí papipata pāchi k'āyaara audupīara atuamerā.

¹⁶ ĭAai, Tachi Ak'ōrepa parā k'achiadee pēiit'ee! ĭParā tau p'āriu beerāk'api p'ani, pariatua o ak'īpīmaa p'anadairā awaraarāmaa! Parāpa jarapata pipiara bi eperāarāpa juraadamerā Tachi Ak'ōre tede nībi nēe k'īrapite, ichi te waibia k'īrapite juraadai k'āyaara.

¹⁷ ĭK'īra k'awa-ee pik'a p'ani māik'aapa tau p'āriu pik'a p'ani! ĭTachi Ak'ōre te waibia piara bi-ek'ā nēe iru tede awara bida k'āyaara?

¹⁸ Parāpa ichiaba jarapata pipiara bi juraadamerā ne-inaa altar ĩri bidap'edaa paadait'ee k'īrapite, Tachi Ak'ōre tedepema altar k'īrapite juraadai k'āyaara.

19 ¡Tau p'ãriu pik'a p'anirã! ¿Altar awara bida Tachi Ak'õre-it'ee piara bi-ek'ã ne-inaa ma altar ñri bida k'ãyaara?

20 Eperãpa ne-inaa ooit'eeda ak'ãri Tachi Ak'õre altar k'irapite, ma altar k'irapitepai juraa-e bi. Auk'a juraa bi ne-inaa ma altar ñri bi k'irapite.

21 Ma awara eperãpa ne-inaa ooit'eeda ak'ãri Tachi Ak'õre te waibia k'irapite, ma te k'irapitepai juraa-e bi. Auk'a juraa bi Tachi Ak'õre k'irapite, iru ma tede bapari perã.

22 Ichiaba eperãpa ne-inaa ooit'eeda aru pirã ne-inaa it'ari ñibi k'irapite, ma pedee auk'a jara bi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'irapite mãik'aapa Tachi Ak'õre k'irapite, iru ma su-ak'i beeparide su-ak'i bapari perã.

23 ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã Moisepa p'ãda jarateepataarã fariseorã ome k'achiadee peiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'õrede ijãapatada apata! Tachi Ak'õre-it'ee awara bipata nãgee aliño: menta, anís, comino; mǎgí diezdepema chaa, aba. Mamída oodak'aa nǎgí Tachi Ak'õre Ūraa p'ãdadepema ũraa waibia jara bik'a: “Awaraarã k'ũradaik'araa bi; awaraarã chupiria k'awaadaipia bi; oodaipia bi parãpa oodait'eeda apatak'a.” Mǎgí ũraa jara bik'ata odaipia bi, auk'a ne-aliño ome oopatak'a.

24 ¡Parã tau p'ãriu beerǎk'api p'ani; pariatua o ak'ipimaa p'anadairã awaraarãmaa! ¡Pania néesipata ne-animal chak'eerã t'ũnaadamerã pania toparide! Mamída parãpa k'awada-ee, camello k'ap'ia jõma mit'aak'ajík'api p'ani.

25 ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã Moisepa p'ãda jarateepataarã fariseorã ome k'achiadee peiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'õrede ijãapatada apata! Parãpa vaso mãik'aapa p'arat'u taawaik'a eere pi-ia sipata. Mamída mǎgí edajãde ipuru bi ne-inaa k'achiapa, parã t'ãri k'achia p'anadairã. Chĩara net'aa chiapata mãik'aapa chĩara k'ũrapata.

26 ¡Fariseo, pi tau p'ãriu pik'a bi! Naapiara chi vaso edajãde síiji. ¡Mǎgá chi taawaik'a eere ichiaba sii beepi!

27 ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã Moisepa p'ãda jarateepataarã fariseorã ome k'achiadee peiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'õrede ijãapatada apata! Parã nãga pik'a p'ani. Jãiradepema mãu te t'o-t'oo p'urupata taawaik'a eere, pi-ia unudamerã. Mamída ma mãu te edajãde paraa piudap'edaarã k'ap'ia mik'ia bñri ome.

28 Mǎga pik'a parãpa ne-inaa k'ira t'ãdoo oopata taawaik'a eere pi-ia unudamerã. Mamída parã edajãde k'ũrayaa, t'ãri k'achia-idaa p'ani.

29 ¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã Moisepa p'ãda jarateepataarã fariseorã ome k'achiadee peiit'ee! ¡Seewata Tachi Ak'õrede ijãapatada apata! Parãpa te chak'e pi-ia mãudee oopipata chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapataarã iadap'edaa ñri. Ma awara chonaarãwedapema t'ãri pia p'anadap'edaarã iadap'edaamã parãpa pi-ia nep'ono p'irrabai uuk'oopata. Ma jõma oopatada apata ma chonaarã k'irãpadamerã.

30 Maap'eda mǎgapata: “Tai p'anadap'edaa paara tai chonaarãpa Ak'õre pedee jarapataarã peedak'ãri, táipata k'aripada-e pak'ajida” apata.

31 Mǎga jaradak'ãri, ak'ipipata parãpa k'awa p'ani pãchi chonaarãpa Ak'õre pedee jarapataarã peedap'edaa.

32 Parã mǎgá uchiadap'edaa perã Tachi Ak'õre pedee jarapataarã peedap'edaarãdeepa, ¿parãpa auk'a oodai-ek'ã ñrapema Ak'õre pedee jarapari ome?

33 ¡Parã k'achia-idaa beerãdeepa uchiadap'edaarã! ¡Taamák'api p'ani! ¿Sãga uchiadai Tachi Ak'õre juadeepa? ¡Irua parã atuapiit'eepi!

³⁴ Maperã mia pëiit'ee Ak'õre pedee jarapataarã, k'ĩsia k'awaa beerã, mi ũraa jarateepataarã ome. Mamĩda parãpa mãirã ũk'uru jĩp'a peedait'ee kurusode baijira bĩdak'ãri piurutamaa. Ichiaba ũk'uru p'ua oodait'ee Tachi Ak'õre ũraa jarateepata tede mãik'aapa ũk'uru p'uuru bee chaa jiri nipapataadait'ee miapi k'inia p'anadairã.

³⁵ Parãpa mãga oodait'ee perã, Tachi Ak'õrepa parã k'achia ooit'ee jõmaweda irude wãara ijãapataarã peedap'edaa k'aurepa, Abeldeepa Berequías warra Zacarías parumaa. Pãchi auk'arãpa iru peejida Tachi Ak'õre tede, te t'ĩupata, altarmãi esajĩak'a.

³⁶ Mia wãarata jararu. Ma peedap'edaa k'aurepa Tachi Ak'õrepa ĩrapemaarã k'achia ooit'ee.

*Jesús jẽeda Jerusalén p'uurudepemaarã pari
(Lc 13.34-35)*

³⁷ —¡Jerusalén, Jerusalén, pĩdepemaarãpa Tachi Ak'õre pedee jarapataarã peepata mãik'aapa irua pẽida eperãarã mãupa bat'a peepata! At'apai mia pĩdepemaarã araa p'e k'inia bapachi, et'erre wẽrapa chi chak'eerã p'e ataparik'a ichi isia ek'ari. ¡Mamĩda parãpa k'iniada-e paji!

³⁸ ¡Ũrĩti! ¡Pãchi te ituaba beeit'ee, Tachi Ak'õrepa parã waa ak'i-e pait'ee perã!

³⁹ Mia jara bi: Parãpa mi waa unuda-e pait'ee nãga jararutamaa:
'¡Tachi Ak'õrepa ichia pẽida ichita pia ak'i bapariit'ee!' *(Sal 118.26)*

24

*Jesupa jarada Tachi Ak'õre te waibia t'eet'aa chedait'ee
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Jesús uchiak'ãri Tachi Ak'õre te waibiadeepa, chi k'õp'ãyoorãpa jara chejida Ak'õre te waibia pi-ia oo k'obi.

² Mãpai Jesupa mãgaji:

—¿Parãpa na te jõma pia unu p'ani-ek'ã? aji. Mia wãarata jararu. Ewari cherude nama mãu apida bee-e pait'ee awaraa mãu ĩri. Na jõmaweda t'eeek'oo chedait'eeda aji.

*Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)*

³ Maap'eda wãjida Olivo Eedee. Jesús ituaba su-ak'i beek'ãri, chi k'õp'ãyoorãpa iidi chejida:

—Jarãji sãapai Ak'õre te waibia t'eet'aa chedait'ee. ¿Sãga nĩbeeyama ajida, pi chei naaweda mãik'aapa Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda?

⁴ Jesupa p'anauji:

—Tauk'a nipapatãati apidaamaa k'ũrapiamapa.

⁵ Mi jĩak'a chok'ara chedait'ee. Seewata jaradait'ee: “Mi Cristopi, Tachi Ak'õrepa pẽida.” Mãga jara p'anãpa eperãarã chok'ara k'ũradait'ee.

⁶ Mi chei naaweda parãpa ũridait'ee nama mãik'aapa awara ãi jura chõo jõni. Mamĩda p'eranaati. Ichita mãga p'asait'ee. Mamĩda at'ãri na p'ek'au eujã jõ-e pait'ee.

⁷ Ai naaweda eperãarã awaraarã ome chõodait'ee. Jarra oodait'ee mãik'aapa awẽrachai wãyaapariit'ee, eujã awara-awaraade.

⁸ Mamĩda mãga p'asak'ãri, ewaapi na p'ek'au eujãdepemaarã miamaa p'aneedait'ee.

⁹ Maapai parã jita atadak'ãri, p'ua oodait'ee mãik'aapa peedait'ee. Jõmaarãpa parã k'ĩra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijãapata k'aurepa.

10 Māga oo p'anadak'āri, eperāarā chok'ara mide ijāa amaadait'ee māik'aapa chik'īra unuamaa jōnadait'ee, āchi k'ōp'āyoorā traicionaarutamaa.

11 Seewa-idaa beerā chok'ara uchiadait'ee Ak'ōre pedee jarapataarā jīak'a. Māirāpa eperāarā chok'ara k'ūradait'ee.

12 Māgá na p'ek'au eujādepemaarāpa audú ne-inaa k'achia oodait'ee perā, eperāarā chok'araarāpa awaraarā waa k'inia iru p'anada-e pait'ee.

13 Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'aripait'ee atuanaadamerā k'īra jīp'a nipapataarā Ak'ōre ode jai-idaarutamaa.

14 Mia pēiit'ee eperāarāpa māga jaradait'ee na p'ek'au eujā jōmaade, p'uuru pidaarā jōmaarāpa k'awaadamerā. Māpaipi na p'ek'au eujā jōit'ee.

15 'Tachi Ak'ōre pedee jarapari Danielpa p'ādade jara bi abaapa ne-inaa audú k'achia ooit'ee Tachi Ak'ōre te waibia edajāde. Chi nāgí leerupa pia k'īsíaji k'awaait'ee k'āata jara k'inia bi.

16 Mapa Judea eujāde p'anirāpa māga unudak'āri, p'ira mirudaipia bi eera jēra bimaa.

17 Ichiaba eperā terrazade bi pirā, teedaa t'īuk'araa bi ichi net'aa p'e atade.

18 Ma awara eperā ichi ne-uu k'āide ni pirā, teedaa cheik'araa bi p'aru p'ede pida. Aramata wāipia bi.

19 ¡Aai, maapai chupiria jōneedait'ee wēraarā biak'oo bee maa-e pirā warra chak'eerā jude iru bee!

20 Chupiria iidíti Tachi Ak'ōremaa ma ewari p'asapinaamerā k'oijara nībide maa-e pirā īpata ewate.

21 Maapai eperāarā audupiarā chupiria mia jōnadait'ee, na p'ek'au eujā ooru weda chupiria para bada k'āyaara māik'aapa ma t'ēepai waa māgá chupiriara p'anada-e pait'ee.

22 Tachi Ak'ōrepa ma ewari isapai wāyaapi-e pirā, apida chok'ai p'aneada-e pai. Mamīda isapai wāyaapiit'ee ichia jirit'eradaarā k'aurepa, āra chupiria k'awaa bapari perā.

23 'Maapai apidaapa parāmaa jararuta pirā: “¡Pichá, ak'íti! ¡Nama bi Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida!” maa-e pirā jararuta pirā: “¡Ara bita Cristo!” ijāanáati.

24 Mi jīak'arā māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā jīak'arā chok'ara chedait'ee. Mamīda māirāpa jara p'ani ijāanáati, seewa-idaa bee perā. Ne-inaa k'īra t'ādo eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oo p'anipa eperāarā k'ūradait'ee, perā Tachi Ak'ōrepa jirit'eradaarā k'ūrarutamaa.

25 Mia parāmaa ūraapari k'awaadamerā māga p'asai naaweda.

26 Mapa parāmaa jararuta pirā: “¡Ak'íti! Achú bi Tachi K'aripapari, eujā pania wēe bide,” maaaa wānáati mi jiride. Maa-e pirā jararuta pirā: “¡Ak'íti! Ichi nama miru bi,” ijāanáati.

27 Atu p'anide pa tau jēra t'īuparik'a ak'ōrejīru uchiapari eereepa baaipari-maa, māga pik'a eperāarā atu p'anide mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema waya cheit'ee.

28 Piuda k'ap'ia bimāi ākoso seedaipatada aji.

*Jesupa jarateeda Eperā Ak'ōre Truadepema waya cheit'ee
(Mr 13.24-27; Lc 21.25-28)*

29 —Ma chupiria jōnadap'edaa t'ēepai, nāga pait'ee:

'Tachi Ak'ōrepa pajā wērepiit'ee. Ak'ōrejīru p'āriudariit'ee; atane waa īdaa-e pait'ee māik'aapa lucero baaik'oodaridait'ee pajādeepa.' (Is 13.10)

30 Māpai pajāde eperāarāpa ne-inaa unudait'ee. Ma k'aurepa k'awaadait'ee mi, chí Eperā Ak'ōre Truadepema, cheru. Māpai na p'ek'au eujādepemaarā

jēe para beei'tee āchobeepa. Unudait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, jōmaarā k'āyaara waibiara bi k'īra wāree cheru jīararade.

³¹ Māpai mia trompeta golpe chaapiit'ee angeleerāmaa, p'e chedamerā eperāarā mia jirit'era iru biirā na p'ek'au eujā jōmaade, t'imí bee pijida.

Jesupa higuera bīrīde jarada

(Mr 13.28-31; Lc 21.29-33)

³² —K'īsiati higuera bīrīde. Higuera k'iru t'u-k'ua uchua nībeek'āri māik'aapa ewaa t'ono nībeek'āri, k'awaapata eujā wāsia wā.

³³ Māga pik'a mia et'ewa jaradak'a unudak'āri, k'awa p'ani taarā-e mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema cheru.

³⁴ Mia wāarata jararu. ĩrapemaarā piudai naaweda, ma ne-inaa jōmaweda p'asait'ee.

³⁵ Ewari cherude pajā na p'ek'au eujā ome jōdait'ee. Mamīda ichita p'asait'ee mia pedee jaradak'a.

K'awada-e p'ani sāapai cheit'ee Eperā Ak'ōre Truadepema

(Mr 13.32-37; Lc 17.26-30)

³⁶ —Eperā apidaapa k'awada-e p'ani Eperā Ak'ōre Truadepema cheit'ee ewate; chi hora jida. It'aripema angeleerāpa pida k'awada-e p'ani; mia pida ichiaba. Mi Ak'ōrepapai k'awa bi.

³⁷ 'Noé bada ewaride p'asadak'a māga pik'a p'asait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri.

³⁸ Maapai na p'ek'au eujā ūui naaweda, eperāarā nek'opachida, ne-inaa topachida māik'aapa miak'āipachida Noé ichi barcode bataurumaa.

³⁹ Mamīda atu p'anide k'oi chedachi, eujā ūudachi māik'aapa jōmaweda k'iniidachida. Māga pik'a p'asait'ee ichiaba mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri. Atu p'anide cheit'ee.

⁴⁰ Ma ewate eperāarā omé mimiamaa p'anadait'ee āchi eujāde. Angeleerāpa aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

⁴¹ Ichiaba wēraarā omé trigo bamaa p'anadait'ee k'ūrumade. Aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

⁴² 'Maperā tauk'a p'anapatáati k'awada-e p'anadairā sāapaita cheit'ee Pāchi Waibia.

⁴³ Nāgí pedee pia k'awáati. Te chiparipa k'awa bada paara nechipari cheit'ee hora p'ārik'ua ichi net'aa chia atait'ee, chok'ai bak'aji ma nechipari ichi tede t'īupiamapa.

⁴⁴ Māgá parā jida chok'ai pik'a p'anadaipia bi, atu p'anide mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, cheit'ee perā.

Mimiapari pia mimiapari k'achia ome

(Mr 13.34-37; Lc 12.41-48)

⁴⁵ —¿Sāgá baparima aji, mimiapataarā poro waibia pia? Māgipa k'īsia k'awaa oopari chiparipa oopi bik'a. Pia ak'ipari chipari net'aa atabēida ichi juade māik'aapa chiparimaa nek'opip'eda, mimiapataarāmaa chik'o tawapari.

⁴⁶ O-īa bapari chipari pachek'āri, ichi mimiamaa unu chepari perā.

⁴⁷ Mia wāarata jararu. Chiparipa māga unu chek'āri, jōma ichia net'aa iru bi biit'ee ma mimiapari jua ek'ari ak'i bamerā.

⁴⁸ Mamīda ma mimiapari t'āri k'achia bi pirā, nāga k'īsiai: “Taarāit'ee mi chipari.”

⁴⁹ Mapa apemaarā mimiapataarā wīmaa beei māik'aapa tomaa beei, nek'omaa beei toyaa beerā ome.

⁵⁰ Mamĩda ma mimiapari k'achia atu bide chi te chipari pacheit'ee.

⁵¹ Māpai irua ooda k'awaa atak'āri, iru miapiit'ee māik'aapa āyaa pēit'aaait'ee mimiapataarā seewata mimiapatada apataarā ome bade. Mama jēe nībait'ee māik'aapa k'ida kierrkierree nībait'ee p'uapa.

25

Jesupa awēraarā diezde nepirida

¹ —Nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Diez wēraarā imik'īra ome waide k'āida-ee beerā wājida miak'āipata fiestadee. Āchi lámpara atadap'eda, nijida k'īrachuudait'ee chi imik'īra miak'āiit'ee bi ome, iru k'ōp'āyaadait'ee pada perā fiesta oo p'animāi.

² Ma wēraarā diezdepema joisomaa pia k'īsiada-e paji, ne-inaa oodai naaweda. Jōdee chi apema joisomaa pia k'īsiapachida, ne-inaa oodai naaweda.

³ Chi pia k'īsiada-e p'anadap'edaarāpa āchi lámpara atadak'āri, k'īsiada-e paji aceite waapiara ateedait'ee āchi ome. Mapa āchi lamparade bada aupai anipajida.

⁴ Jōdee chi pia k'īsia p'anadap'edaarāpa āchi lamparade bi awara ateejida aceite botella aba-abaa.

⁵ Mamĩda chi miak'āiit'ee bi taarā nībada perā cheit'ee, ma wēraarā jōmaweda k'āidachida āchia ni p'anadap'edaamāi.

⁶ Esapite pa wāk'āri, ūrijida bia cheruta: “¡Miak'āiit'ee bi pacheruda! ajida. ¡Uchiadapáde ajida, iru k'īrachuude!”

⁷ Ma wēraarā k'āi jōnadap'edaa aramata p'irabaik'oodachida māik'aapa āchi lamparadepema mecha t'īik'oojida pia unudait'ee.

⁸ Māpai chi pia k'īsiada-ee p'anadap'edaarāpa māgajida apemaarāmaa: “Taimaa aceite ma-āri teedapáde ajida, tai lámpara k'īik'oodaruta perā.”

⁹ Mamĩda apemaarāpa p'anaujida: “Taipa teeda-eda ajida, jōmaarā-it'ee araa-e perā. Wādapáde ajida, aceite netopatamaa pāchi-it'ee netode.”

¹⁰ Mamĩda ma wēraarāpa aceite netonaruta misa, pacheji chi imik'īra miak'āiit'ee bada. Māgá ma awēraarā pia k'īsiadap'edaarā auk'a t'īujida iru ome fiesta oodait'eemāi. T'īudak'āri, irua ma te t'īupata jīa nībiji.

¹¹ Taarā-e nide pachejida chi aceite netonadap'edaarā. Te taawaik'a eereepa māgajida: “¡Tachi Waibia, Tachi Waibia, ewapáde ajida, tai t'īudait'ee!”

¹² Mamĩda irua p'anauji: “Mia wāarata jararu. Parā k'awa-e bida” aji.

¹³ Māga nepirip'eda, Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Māga pait'ee perā, tauk'a p'anapatáati parāpa k'awada-e p'anadairā sāapai mi cheit'ee.

Jesupa p'arat'a teedade nepirida (Lc 19.11-27)

¹⁴ —Ichiaba nāga pik'a pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā. Eperā awara āyaa wāi naaweda, ichi mimiapataarā t'ī p'eji māik'aapa p'arat'a teeji āchi chaachaa ak'i p'anadamerā, ichi cheru misa.

¹⁵ Mimiapari abaamaa teeji p'arat'a tau cinco mil; awaraamaa teeji p'arat'a tau dos mil; apemamaa p'arat'a tau mil. Māgá p'arat'a tau awara-awaraa teeji, k'awa bada perā āchi auk'a mimiadak'aa. Maap'eda āyaa wāji.

¹⁶ Ma t'ēpai ma mimiapari cinco mil jitadapa ne-inaa netomaa beeji ma p'arat'apa. Māgá ne-inaa neto bīpa awaraa cinco mil eepa ataji.

¹⁷ Māgá ichiaba ma p'arat'a tau dos mil jitadapa awaraa dos mil eepa ataji.

18 Mamīda ma p'arat'a tau mil jitadapa chi poro waibia p'arat'a eujāde jau nībinaji, atuadarii jīak'aapa.

19 'Taarāpai pacheji chi p'arat'a chipari. Juasia k'inia baji ma p'arat'a atabēida chi mimiapataarā ome. Mapa āchi t'ī pēiji.

20 Naapiara pacheji chi mimiapari p'arat'a tau cinco mil jitada. Māgipa chi p'arat'a chiparimaa māgaji: “Señor, pia mimaa teejida aji, p'arat'a tau cinco mil. Nama bida aji, waa awaraa cinco mil uchiada ne-inaa neto bīpa.”

21 Chi p'arat'a chiparipa māgaji: “iPi pia bida aji, pia mimiapari perā! Mia atabēida pia ak'iji māik'aapa ai īri waapiara uchiapiji. Māga ooda perā īrā pi jua ek'ari biit'eeda aji, ne-inaa audupiara ak'imerā. Teedaa t'īupāde aji, o-īa bapariimerā mi ome.”

22 Māgī t'ēe pacheji chi mimiapari p'arat'a tau dos mil jitada. Ichia māgaji: “Señor, pia mimaa teejida aji, p'arat'a tau dos mil. Nama bida aji, waa awaraa dos mil, uchiada ne-inaa neto bīpa.”

23 Chi p'arat'a chiparipa māgaji: “iPi pia bida aji, pia mimiapari perā! Mia atabēida pia ak'iji māik'aapa ai īri waapiara uchiapiji. Māga ooda perā īrā pi jua ek'ari biit'eeda aji, ne-inaa audupiara ak'imerā. Teedaa t'īupāde aji, o-īa bapariimerā mi ome.”

24 'Mamīda chi mimiapari p'arat'a tau mil jitada pachek'āri, māgaji chiparimaa: “Señor, mia k'awa bida aji, pia eperāarā pia chupiria k'awak'aa. K'awa bi pichia ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari.

25 Mia waawee baji pichi p'arat'a atuadarii jīak'aapa. Mapa ma p'arat'a jau iru baji eujāde. Nama bida aji, pichi p'arat'a.”

26 Māpai chi p'arat'a chiparipa māgaji: “iPi k'achia bida aji, pia mimiak'aa perā māik'aapa k'oo-idaa bapari perā! Wāara k'awa baji pirā mia michi-it'ee ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari,

27 māgara ¿sāap'eda mi p'arat'a iana-e pajima aji, p'arat'a iapata tede, māpemaarāpa ai īri p'aadamerā, mi p'arat'a taarā iru p'anadap'edaa pari?”

28 Māpai ma p'arat'a chiparipa māgaji arii p'anadap'edaarāmaa: “Ma p'arat'a tau mil jāri atadapāde aji, māik'aapa teedapāde aji, chi diez mil iru bīmaa.

29 Eperāpa iru bīmaa waapiara teeit'ee, audupiara iru bamerā. Mamīda chi mak'īara wēe bīpa ma-āri iru bi paara jāri atait'eeda aji.

30 Na mimiapari k'achia taawaa atedapāde aji, p'āriudee jēenamerā māik'aapa k'ida kierrkierree nībamerā p'uapa.”

Tachi Ak'ōre ewari waibia ewatede jarateeda

31 —Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, chek'āri mi angeleerā ome, su-ak'i beeit'ee rey su-ak'i beepari k'īra wāreede.

32 Na p'ek'au eujādepemaarā k'īra t'ādo cheepurudait'ee iru k'īrapite. Māpai irua eperāarā awara-awaraa biit'ee, ne-animalaarā chiparipa ichi oveja, cabra awara-awaraa bīparik'a.

33 Ovejaarāk'a bee pēiit'ee ichi juaraare; jōdee cabrak'a bee chi juabi eere.

34 'Maap'eda Reyra māgait'ee ichi juaraare p'anīrāmaa: “iChéti, mi Ak'ōrepa parā pia ak'ida perā! Wāti Tachi Ak'ōre truadee, na p'ek'au eujā ewaa oodak'āriipa irua parā jirit'erada perā.

35 Mi jarrapisia nībak'āri, parāpa mimaa nek'opijida māik'aapa opisia nībak'āri, ne-inaa topijida. Ma awara mi chīara eujāde nipak'āri, mi auteebaijida pāchi tede.

36 P'aru wēe chidi pak'āri, parāpa p'aru teejida. K'ayaa bak'āri, parā wājida mi ak'ide. Carcelde bak'āri, ichiaba mi ak'inajida.”

³⁷ Māpai ichi juaraare k'achia wēe p'anirāpa iididait'ee: “Tachi Waibia, ¿sāaweda unujidama ajida, pi jarrapisia nībi māik'aapa nek'opijida? Maa-e pirā ¿sāaweda unujidama opisia nībi māik'aapa ne-inaa topijida?”

³⁸ ¿Sāaweda unujidama pi chīara eujāde ni māik'aapa auteebaijida tai tede maa-e pirā p'aru wēe ni māik'aapa p'aru teejida pīmaa?

³⁹ ¿Sāaweda pi ak'inajidama ajida, k'ayaa bak'āri maa-e pirā carcelde bak'āri?”

⁴⁰ Māpai Reyra p'anaut'ee: “Mia wāarata jararu. Parāpa māgee ne-inaa oodap'edaa mi ipemaarā, na chupiria beerāmaa, auk'a mīmaa oojida.”

⁴¹ Maap'eda Reyra ichi juabi eere p'anirāmaa māgait'ee: “¡Parā, chi k'achia-idaa beerā, āyaa wāti mi ik'aawaapa! Wāti t'ipitau ichita jērajēraa jira bīdee, ooda Netuara Poro Waibia-it'ee; ichideerā-it'ee.”

⁴² Mi jarrapisia nībak'āri, parāpa mīmaa nek'opida-e paji māik'aapa opisia nībak'āri, ne-inaa topida-e paji.

⁴³ Ma awara chīara eujāde t'imí nipak'āri, mi auteebaida-e paji pāchi tede. P'aru wēe nipak'āri, parāpa p'aru teeda-e paji. Mi k'ayaa bak'āri māik'aapa carcelde bak'āri, mi ak'inada-e paji.”

⁴⁴ Māpai māirāpa iididait'ee: “Tachi Waibia, ¿sāaweda pi unujidama ajida, jarrapisia nībi maa-e pirā opisia nībi; chīara eujāde t'imí ni maa-e pirā p'aru wēe ni; k'ayaa bi maa-e pirā carcelde bi, taipa pi k'aripada-eeta?”

⁴⁵ Māpai Reyra p'anaut'ee: “Mia wāarata jararu. Parāpa māgee ne-inaa ooda-e p'anadap'edaa eperāarā chupiria beerāmaa, auk'a mīmaa ooda-e paji.”

⁴⁶ Māpai ma k'achia beerā peiit'ee t'ipitau ichita jērajēraa jira bīdee. Jōdee chi pia beerā Tachi Ak'ōre ome ichita p'anapataadait'ee.

26

Judiorā poroorāpa pedeetedap'edaa Jesús jita atapidait'ee (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Ma jōma jara aupak'āri, Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

² —Parāpa k'awa p'ani k'āima omeemaa Pascua fiesta pait'ee. Maapaita mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, jita atapidait'ee māik'aapa kurusode baijira bīpidait'ee piumerā.

³ Jesupa māga jaradadeepa p'aareerā poroorā judiorā poro waibiarā ome chip'ejida p'aareerā poro waibiara bi, Caifás palaciode.

⁴ Mama p'anide pedeetejida Jesús mera jita atapidait'ee māik'aapa peepit'aadait'ee.

⁵ Mamīda māgajida:

—Fiestade ooda-eda ajida, eperāarā k'īrau para beepiamaapa tachi ome.

Mariapa k'era weeda Jesús poro iri (Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Jesús Betania p'uurude bak'āri, Simón, chi leprapa k'ayaa bada apatapidait'ee tede bajji.

⁷ Māga nīde wēra Jesús k'ait'a cheji chok'o chak'ek'a māu pi-ia alabastrodee ooda ome. Ma chok'o chak'e ipuru bajji k'era ipiapa. Jesús mesade su-ak'i bīde māgí wērapa ma k'era weet'aaji iru poro iri.

⁸ Chi k'ōp'āyoorāpa māga unudak'āri, k'īraudachida māik'aapa pedee para beejji:

—¿Sāap'eda jā k'era ichi k'inia weemaa bīma? ajida.

⁹ ¿Ipiapa netot'aak'aji-ek'ā ajida, māik'aapa ma p'arat'a chupiria beerāmaa teek'aji-ek'ā? ajida.

¹⁰ Jesupa ma pedee ũrik'ãri, mågaji:

—Ita-aria bíti. Irua mimaa oo bi pia bida aji.

¹¹ Chupiria beerã ichita paraait'ee parã t'ãide. Mamida mi parã ome ichita ba-e pait'ee.

¹² Na wërapa mi ĩri k'era weeji, mak'ĩara taarã-e mi peedap'eda, iadait'ee perã.

¹³ Mia wāarata jararu. Na p'ek'au eujāde jarateepata chaa mia ooda eperāarã k'aripait'ee, ichiaba nepiripataadait'ee na wërapa ooda mi-it'ee. Māgá iru ichita k'irāpadait'eeda aji.

Judapa Jesús traicionaada

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Maap'eda Jesús k'õp'ãyoorã docedepema aba, Judas Iscariote, wāji p'aareerã poroorāmaa.

¹⁵ Iidiji:

—Parāpa, ¿jõmasaa mimaa p'aadayama aji, Jesús jita teeru pari?

—Teedayada ajida, p'arat'a tau treinta.

¹⁶ Maadak'ãriipa Judapa jiri bapachi sāga Jesús āchimaa jitapiit'ee.

Jesús chi k'õp'ãyoorã ome nek'oda

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.1-2, 21-30)

¹⁷ Naapema ewaride fiesta pan levadura wēe k'opatade Jesús k'õp'ãyoorãpa irumaa iidi chejida:

—¿Sāma k'inia bima ajida, k'odait'ee Pascua fiesta ewatepema chik'o?

¹⁸ Jesupa p'anauji:

—Wāti p'uurudee parāpa k'awa p'ani tede māik'aapa jaranāti chi te chipari-maa: “Tachi Jarateeparipa jara pēiji: ‘Mi ewari k'ait'a bi. Wāit'ee pi temaa Pascua fiesta ewatepema chik'o k'ode michi k'õp'ãyoorã ome.’ ”

¹⁹ Chi k'õp'ãyoorãpa oojida Jesupa jaradak'a māik'aapa mama ne-inaa jōma oojida Pascua chik'o k'odait'ee.

²⁰ P'ãriupodopa Jesús mesade nek'omaa baji chi k'õp'ãyoorã ome.

²¹ Nek'omaa p'anide Jesupa mågaji:

—Mia wāarata jararu. Parādepema abaapa mi traicionaait'eeda aji.

²² Māga ũridak'ãri, chi k'õp'ãyoorã k'ĩra pia-ee para beeji māik'aapa aba-abaa iidijida:

—Tachi Waibia, ¿mik'ã? apachida.

²³ Jesupa p'anauji:

—Mi ome auk'a p'arat'ude pan sā atarupata mi traicionaait'ee.

²⁴ Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, ichita piut'ee Tachi Ak'õre Ũraa p'ādade jara bik'a. Mamida jaai, Tachi Ak'õrepa k'achiadee pēit'ee chi mi traicionaait'ee bi! Piara bak'ajida aji, māgí t'o-e pada paara.

²⁵ Māpai Judas, chi traicionaait'ee badapa, iidiji:

—Tachi Jarateepari, ¿mik'ã? aji.

Jesupa mågaji:

—Pichia jara bik'ada aji.

Pan k'opata vino ome Jesús piuda k'irāpadait'ee

(Mr 14.22-26; Lc 22.19-20; 1 Co 11.23-26)

²⁶ Nek'omaa p'anide Jesupa pan ataji māik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa. Ma pan k'õrat'ajaji māik'aapa chi k'õp'ãyoorāmaa teeji. Māpai mågaji:

—Jitāti māik'aapa k'óti. Nāgí pan mi k'ap'ia.

27 Nek'odap'edaa t'ēepai ichiaba māgá ooji ma vino ome. It'aa t'īp'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Māpai māgaji:

—Nāgí vino mi waa. Todapáde aji, pāchi jōmaarāpa.

28 Tachi Ak'ōrepa nāgí ũraa chiwidi jara bi. Mi piuk'āri, michi waa bat'ait'ee k'aurepa irua wēpapiit'ee eperāarā chok'araarāpa p'ek'au k'achia oopata māik'aapa michideerā papiit'ee.

29 Mamīda mia jara bi: Parā ome vino waa to-e pait'eeda aji, it'aripema vino torumaa mi Ak'ōre truade.

30 Tachi Ak'ōre ũraa p'ādadepema k'ari k'aridap'eda, Olivo Eedee wājida.

Jesupa jarada Pedropa iru k'awa-e bida ait'ee

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

31 Mama Jesupa māgaji:

—Idi p'ārik'ua parā jōmaweda ijāadaamaa p'aneedait'ee māik'aapa mi ituaba atabēidait'ee Tachi Ak'ōre ũraa p'ā jēra bide jara bik'a:

'Mia oveja ak'ipari peepiit'ee māik'aapa chi ovejaarā jīchoodaridait'ee.' (Zac 13.7)

32 Mamīda mi chok'ai p'irabaik'āri, Galilea eujādee wāit'ee parā naa.

33 Māpai Pedropa māgaji:

—Apemaarāpa pi atabēiruta pijida, mia pi atabēi-eda aji.

34 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Idi p'ārik'ua et'erre k'arii naaweda, jarada ōpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

35 Waapiara Pedropa māgaji:

—Pi ome auk'a piuru pijida, mia jara-eda aji.

Apemaarā k'ōp'āyoorāpa ichiaba auk'a jarapachida.

Jesús it'aa t'īda Getsemanide

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Maap'eda Jesús wāji chi k'ōp'āyoorā ome Getsemaní ne-uu eujā ap-atap'edaamaa. Mama panadak'āri, māgaji:

—Nama su-ak'i p'anéeti mi it'aa t'īnaru misa.

37 Ichi ome ateeji Pedro māik'aapa Zebedeo warrarā omé. Māga nide Jesús k'īsia paraa nībeeji t'āri p'uapa.

38 Mapa māgaji āchima:

—Mi piut'ee pik'a nībi t'āri p'uapa. Nama p'anéeti, k'āida-ee. Chok'ai p'anadapáde aji, mi ome auk'a.

39 Māpai Jesús waawipai wāp'eda, bedabaiji tau bīri eujāde t'ōbairumaa māik'aapa it'aa iidiji:

—Ak'ōre, k'inia bi pirā, mi k'aripáji na mi ait'ee bideepa. Mamīda oonaapáde aji, mia k'inia bik'a. Jīp'a pia k'inia bík'ata oopáde aji.

40 Maap'eda, ak'i chek'āri, chi k'ōp'āyoorā k'āi jōnita unu cheji. Māpai Pedromaa māgaji:

—¿Hora apida p'oyaa chok'ai p'anada-ek'ā aji, k'āida-ee?

41 Chok'ai p'anáti māik'aapa it'aa t'īti p'ek'au k'achiade baaipiamaapa. Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a t'āri pa oo k'inia p'ani. Mamīda pāchi k'ap'ia pa chooda-e p'ani.

42 Waya wāji nāga it'aa iidide:

—Ak'ōre, mi na mi ait'ee bita uchua ata-e pirā, māgara pia bida aji. Pia oo k'inia bík'ata oopáde aji.

43 Waya chek'āri, naa unu chedak'a unu cheji; k'āi jōni tap'ok'eepa.

44 Māpai ichiak'au biji māik'aapa wāda ōpee it'aa t'īnaji. Wāru chaa ichi ai pedeeta jarapachi.

45 Maap'eda waya chek'āri chi k'ōp'āyoorā p'anadap'edaamaa, māgaji:
—¿At'āri parā k'āi jōnik'ā? aji. Mi peepidait'ee hora pajipi. Eperā Ak'ōre Truadepema teedait'ee p'ek'au k'achia oopataarā juade.

46 Eperā mi traicionaait'ee bi k'ait'a cheru. ¡P'irabáiti māik'aapa wādama apemaarāmaa!

Jesús jita atapidap'edaa

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Jesús at'āri pedeemaa bide, ichi k'ōp'āyo Judas pacheji eperāarā chok'ara ome. Espada pak'uru ome anipajida. P'aareerā poroorāpa māik'aapa judiorā poro waibiarāpa ma eperāarā pēijida āchi pari.

48 Panadai naaweda, Judapa māirāmaa jaraji:

—Chi mia k'īra ĩruta saludaak'āri, māgita jita atadapáde aji.

49 Mapa pachedak'āri Jesumāi, Judas pedee cheji:

—Tachi Jarateepari, ¿k'ap'ia pia bik'ā? aji.

Māga jarap'eda, k'īra it'aaji.

50 Jesupa p'anauji:

—K'ōp'āyo, oopáde aji, pia ne-inaa oode cheda.

Māpai Judas ome che p'anadap'edaarāpa Jesús jita atadap'eda, mamāik'aapa ateejida.

51 Māga nide Jesús ik'aawa badapa ichi espada ēt'a atap'eda, p'aareerā poro waibia mimiapari k'īri orp'et'aaji.

52 Māpai Jesupa māgaji:

—¡Pichi espada ata bīji ichi badamāi! Chi espadapa chōopataarā piupata espadapa.

53 ¿K'awa-e bik'ā aji, mi Ak'ōremaa k'aripa iidiru pīrā, irua angeleerā setenta y dos mil ĩraweda pēik'aji?

54 Mamāda māga ooru pīrā, uchua-e pai Tachi Ak'ōre Ūraa p'ā jēra bide nāga p'asait'ee jara bik'a.

55 Māpai Jesupa iidiji ichi jita ata chedap'edaarāmaa:

—¿Sāap'eda parā chejidama aji, espada ome māik'aapa pak'uru ome mi jita atade, eperā nechiayaa bi jita atapatak'a? Ewari chaa mi Tachi Ak'ōre te waibiade bapari iru pedee jarateemaa. Mamāda mi jitada-e paji.

56 Na jōma p'asaruda aji, Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaak'a iru Ūraa p'ādade.

Jesupa māga jaramaa bide jōmaweda chi k'ōp'āyoorāpa atabaibēijida māik'aapa miruk'oodachida.

Jesús Junta Suprema k'īrapite

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Jesús jita atadap'edaarāpa ateejida Caifás temaa. Caifás p'aareerā poro waibia paji. Mama Junta Supremadepemaarā see nībaji.

58 Pedro t'imūpapai t'ēe wāk'āti wāji. Māgá wāpa panaji Caifás temāi. Ma te t'iak'au badamāi edú t'īup'eda, Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarā ome su-ak'i banaji ak'īt'ee sāga oodai Jesús ome.

59 P'aareerā poroorāpa jōmaweda Junta Supremadepemaarā ome testigo jiri p'anapachida. Māgá Jesús peepit'aadait'ee.

60 Eperāarā chok'ara seewa jarade chejida mīda, maarepida unuda-e paji imiateedait'ee. Mamāda seewa-idaa beerā omé pachejida.

61 Māirāpa māgajida:

—Na eperāpa jaraji: “Mia Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aap'eda, k'āima ōpeemaa waya oo atai.”

⁶² Māga ūrik'āri, p'aareerā poro waibia bainī beeji māik'aapa iidiji Jesumaa:
—¿Wāarak'ā aji, pi k'īrapite jara p'ani pedee? ¿Maarepida p'anau-ek'ā? aji.

⁶³ Mamīda Jesupa maarepida p'anau-e paji; k'īup'ee beeji. Māpai p'aareerā poro waibiapa māgaji:

—¡Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bi k'īrapite wāarata jaráji! ¿Pik'ā Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā? ¿Pik'ā aji, Tachi Ak'ōre Waibia Warra?

⁶⁴ Jesupa p'anauji:

—Mida aji, pia jara bik'a. Mia jara bi: Parāpa Eperā Ak'ōre Truadepema unudait'ee su-ak'i bi Tachi Ak'ōre Waibia juaraare māik'aapa jīararade cheru.

⁶⁵ Māpai Caifapa ichi p'aru jēt'aaji t'āri k'achiapa māik'aapa māgaji:

—¡Na eperāpa pedee k'achia jaramaa bida aji, Tachi Ak'ōre āpīte! ¿K'āare-it'ee waa jiridayama aji, eperāarāpa ichia ooda jaradamerā? ¿Parāpa ūrijida-ek'ā ichia ma pedee k'achia jarada?

⁶⁶ ¿K'āata k'īsia p'anima? aji.

P'anaujida:

—Piupia bida ajida, ichia jarada k'aurepa.

⁶⁷ Māpai Jesús k'īramaa idujida māik'aapa p'ua oo wājida. Awaraarāpa k'īramaa sījida.

⁶⁸ Māga oo jōnide māgajida:

—¡Pi wāara Tachi Ak'ōre Warra pirā, jarapáde ajida, k'aipata pi sīji!

Pedropa Jesús k'awa-e bida ada

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Māimisa Pedro taawa su-ak'i baji te āuk'idaa. Māga nide awēra mama mimiapari cheji māik'aapa māgaji Pedromaa:

—Pi auk'a nipajida aji, jā eperā Jesús Galileadepema ome.

⁷⁰ Mamīda Pedropa meraji jōmaarā taide:

—Mia k'awa-e bida aji, k'āaredeta pia jara bi.

⁷¹ Maap'eda Pedro wāji puerta edú t'īupatamāi. Mama awaraa awēra mimiaparipa iru unuk'āri, arii p'anadap'edaarāmaa māgaji:

—Pichá, na eperā nipajida aji, Jesús Nazaretdepema ome.

⁷² Waya Pedropa meraji:

—Tachi Ak'ōre k'īrapite mia juraaru: ¡jā eperā k'awa-e bida! aji.

⁷³ Taarā-e nide arii see nībadaarā Pedro k'ait'a chejida māik'aapa māgajida:

—Wāara pi āchi k'ōp'āyo. Pedeedeepea p'oyaa mera-eda aji, pi Galilea eujādepema.

⁷⁴ Māpai Pedropa juraaji Tachi Ak'ōre k'īrapite:

—¡Mia jā eperā k'awa-e bida! aji. ¡Seewa jaramaa bi pirā, Tachi Ak'ōrepa mi miapiipia bida! aji.

Aramata et'erre k'ariji.

⁷⁵ Māpai Pedropa k'irāpaji Jesupa jarada: “Et'erre k'ari naaweda, pia jarada ōpee jarait'ee mi k'awa-e bi.” Māpai Pedro taawaa uchiap'eda, jēe nībeeji audú k'īsia p'ua bada perā.

27

Jesús Romadepemaarā poro waibiamaa ateedap'edaa

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Tap'eda weda p'aareerā poroorā judiorā poro waibiarā ome pedeetejida Jesús peet'aadait'ee.

² Jĩdap'eda, ateejida Romadepemaarã poro waibia Poncio Pilatoma. Mãgĩ Romadepema paji. Judea eujã ak'ipari paji.

Judas Iscariote piuda

³ Judas, Jesús traicionaadapa unuk'ãri Jesús peet'aadait'ee p'ani, t'ãri p'uadachi ichia traicionaada perã. Mapa ma p'arat'a tau treinta ichi-maa p'aadap'edaa teenaji p'aareerã poroorãmaa mãik'aapa judiorã poro waibiarãmaa.

⁴ Mãgaji:

—Mia p'ek'au k'achia oojida aji, ma eperãpa k'achia ook'aata peepit'aada perã.

Mãpai ãchia p'anaujida:

—¡Tai-it'ee p'ua-e bida ajida, piata ooda perã!

⁵ Mãpai Judapa ma p'arat'a tau Ak'õre te waibiade bat'ak'oop'eda, mamãik'aapa uchijaji. Maap'eda ichi juadoopa otau jĩ atap'eda, it'ĩ baijira beeji piurumaa.

⁶ Ai naaweda Judas Ak'õre te waibiadeepa uchiak'ãri, p'aareerã poroorãpa ma p'arat'a tau p'e atajida mãik'aapa mãgajida:

—Na p'arat'a tau bidaik'araa bi p'arat'a ia bipatade Tachi Ak'õre-it'ee, tachi ũraade jara bairã p'arat'a p'aada eperã peeda pari teenaadamerã Tachi Ak'õrema.

⁷ Maperã ma p'arat'apa eujã neto atajida aide idamerã ãchi eujãde k'ĩra tewaraarã piurutaarã. Ai naaweda ma eujã t'ĩjarapachida Chok'o K'apataarã Eujã.

⁸ Mamĩda mãgã netodap'eda eperã peeda pari p'arat'apa, eperãarãpa t'ĩ bijida “Waa Eujã.”

⁹ Mãga paji Ak'õre pedee jarapari, Jeremiapa chonaarãweda jaradak'a: 'P'arat'a tau treinta jitajida; Israel pidaarãpa bidap'edaak'a.

¹⁰ Ma p'arat'apa neto atajida Chok'o K'apataarã apata eujã Tachi Ak'õrepa mimaa jaradak'a. *(Zac 11.12-13; Jer 18.1-7; 32.6)*

Jesús Pilato k'ĩrapite

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jesús Pilato k'ĩrapite ateedak'ãri, Pilatopa iidiji:

—¿Pik'ã aji, Judiorã Rey?

Jesupa p'anauji:

—Mida aji, pia jara bik'a.

¹² Mãpai p'aareerã poroorãpa judiorã poro waibiarã ome Jesús imiatee jõnapachida. Mamĩda irua maarepida p'anauk'aa paji.

¹³ Mapa Pilatopa iidiji:

—¿Ūri-e bik'ã aji, pi k'ĩrapite jara p'ani?

¹⁴ Mamĩda Jesupa pedee apida p'anauk'aa paji. Mapa Pilatopa k'awa-e paji k'ãata ooit'ee.

Pilatopa Jesús peepida

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Ma fiestade Pilatopa preso aba k'ena pëipachi, eperãarãpa iidirutata.

¹⁶ Maapai eperã t'ĩjarapatap'edaa Jesús Barrabás carcelde baji. Eperãarãpa ma eperã t'o p'anajida, irua ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

¹⁷ Jesús at'ãri Pilato k'ĩrapite bide, Pilatopa see nĩbadaarãmaa iidiji:

—¿K'aita k'inia p'anima aji, mia k'ena pëimerã, Jesús Barrabás maa-e pirã Jesús, Mesías apata?

18 Pilatopa māga iidiji āchi k'īraupiit'ee, k'awa bada perā Jesús aneadap'edaarāpa iru k'īra unuamaa iru p'anadap'edaa.

19 Pilato at'āri su-ak'i bide poro waibia su-ak'i beeparimāi, chi wērapa jara pēiji:

—K'īrak'aupai ne-inaa k'achia ooi jā eperā ome, irua k'achia ook'aa perā. P'ārik'ua mi k'āimok'araa k'achia nībajida aji, iru ome.

20 Mamīda p'aareerā poroorāpa judiorā poro waibiarā ome eperāarāmaa jarajida iididamerā Pilatopa Barrabata k'ena pēimerā; jōdee Jesús peepit'aamerā.

21 Māpai waya Pilatopa iidiji:

—¿Chisāgita k'inia p'anima aji, mia k'ena pēimerā?

Eperāarāpa p'anaujida:

—¡Barrabata k'ena pēipáde! ajida.

22 Māpai Pilatopa iidiji:

—Māgara mia ¿k'āata ooyama aji, Jesús, Mesías apata ome?

Jōmaarāpa p'anaujida:

—¡Kurusode peepit'aapáde! ajida.

23 Māpai Pilatopa māgaji:

—¿K'āare k'achiata oojima? aji.

Mamīda waya eperāarāpa biajida:

—¡Kurusode peepit'aapáde! ajida.

24 Pilatopa unuk'āri eperāarā māgá audupiara biuk'a nībeeruta, k'awaji āchi ome p'oyaa-e pai. Maperā pania atapiji māik'aapa jōmaarā taide jua siiji. Māpai māgaji:

—Mia ne-inaa k'achia oo-e na eperā ome. ¡Pāchia oo k'iniata oodapáde! aji.

25 Māpai jōma see nībadaarāpa p'anaujida:

—¡Ichi tai k'aurepa piuru pirā, auk'a tai warrarā k'aurepa adaipia bida! ajida.

26 Māpai Pilatopa Barrabás k'ena pēiji. Maap'eda Jesús soopa wipiji ichi soldaorāmaa māik'aapa pēiji kurusode baijira bidamerā piurumaa.

*Romadepema soldaorāpa Jesús oo iru p'anadap'edaa
(Mr 15.16-20; Jn 19.2-3)*

27 Pilato soldaorāpa Jesús ateejida ichi palaciode. Mama soldaorā chok'araara seedachida Jesús ik'aawa.

28 Iru p'aru ērat'aadap'eda, p'aru teesoo, p'oree jī bijida.

29 Māpai poro jīra pak'uru jua ne-iri-idaa bidee ooda jī bijida. Ichiaba pak'uru jitapijida reypa jita iru baparik'a. Maap'eda iru oo iru p'aneejida. Iru k'īrapite bedabaidap'eda, māgapachida:

—¡Ak'iti Judiorā Rey!

30 Ichiaba irumaa idupachida māik'aapa juade iru bada pak'urupa wipachida poromaa.

31 Māgá oo iru p'anadap'eda, ma p'aru p'oree ērat'aajida māik'aapa ichi p'aru waya jī bijida. Māpai ateejida kurusode baijira bidait'ee.

*Jesús kurusode baijira bidap'edaa
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

32 P'uurudeepa uchua wādade unujida eperā, t'ījarapatap'edaa Simón. Māgí eperā Cirene p'uurudepema paji. Māgimaa Jesús kuruso ateejida.

33 Panajida Gólgota apatap'edaamāi. (Gólgota jara k'inia bi “Tachi Poro Biri.”)

³⁴ Mama Jesumaa topijida vino hiel ome p'oiradap'edaa. Mamīda Jesupa ma-āri to chaap'eda, to-e paji.

³⁵ Soldaorāpa Jesús jua māik'aapa chi bīri kurusode merap'ejida māik'aapa baijira bijida piumerā. Māgīrāpa suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aipata iru p'aru atait'ee.

³⁶ Maap'eda, su-ak'i p'aneejida ak'idait'ee.

³⁷ Soldaopa iru poro it'aik'a eere kurusode letrero merap'ejī jarait'ee k'āare-it'ee kurusode baijira bijida piumerā. P'ā baji: NĀgí JESÚS; JUDIORĀ REY.

³⁸ Ichiaba Jesús ik'aawa nechīapataarā omé kurusode baijira bijida, aba ichi juaraare, chi apema juabi eere.

³⁹ Chi arii wāyaa wā nipadap'edaarāpa irumaa ik'achia jarapachida. Āchi poro p'irap'iraa

⁴⁰ māgapachida:

—¿Pī-ek'ā ajida, Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aap'eda ewari ōpeemaa waya oo atayada ada? ¡Māgara pīchi itu jāmāik'aapa uchiadarīji! ¡Pī Tachi Ak'ōre Warra pīrā, kurusodeepa irabaidaipáde! ajida.

⁴¹ Ichiaba māgá oo iru p'anapachida p'aareerā poroorāpa Moisepa p'āda jarateepataarā ome, judiorā poro waibiarāpa paara. Māgapachida:

⁴² —Awaraarā k'aripajida ajida. Mamīda ichi itu p'oyaa uchīa-e nadeepa. Israel pidaarā Rey pīrā, irabaidarīji! ¡Māgara taipa ijāadaipi!

⁴³ ¡Tachi Ak'ōrede ijāa bīda aparī perā, māgara Tachi Ak'ōrepa iru k'aripaipia bī, wāara k'inia iru bī pīrā! ¿Jaraji-ek'ā ajida, ichi Tachi Ak'ōre Warra?

⁴⁴ Iru ik'aawa baijira p'anadap'edaarāpa ichiaba irumaa ik'achia jarapachida.

Jesús jai-idaada

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Imat'ipa ak'ōrejīru k'iat'idachi. Na eujā jōma p'āriudachi las tres parumaa.

⁴⁶ Ma hora Jesupa golpe biaji:

—'Elí, Elí, ¿lemá sabactani?' (Ma pedee jara k'inia bi: 'Mī Ak'ōre, Mī Ak'ōre, ¿K'āare-it'ee mī atabaibèijima?') (Sal 22.1)

⁴⁷ Ūk'uru arii p'anadap'edaarāpa ūridak'āri, māgajida:

—Elías, chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari, t'īmaa bīda ajida.

⁴⁸ Aramata eperā p'ira wāji māik'aapa esponjak'a p'ēsap'ēesaa bī topa ataji vino achuchuade. Sia k'īde jōi bīp'eda, sāji māik'aapa Jesús it'aimāi t'ī atanaji sōmerā, opisīa bī jīak'aapa.

⁴⁹ Mamīda apemaarāpa māgajida:

—Ichiak'au bīji. Unu k'inia p'anīda aji, Eliapa iru k'aripa chei wa māga-e.

⁵⁰ Māga nīde Jesús waya golpe biaji māik'aapa jai-idaaji.

⁵¹ Māimisa Jerusalende Tachi Ak'ōre te waibiade chi edupīara bī cuarto t'īupatamāi p'aru teesoo eebai jira bada esajīak'a jēdachi it'īipa edaa. Eujā wēre nībeeji māik'aapa māu tapīa t'oop'ek'oodachida.

⁵² Māu te piudap'edaarā ia jēra bada ewat'ik'oodachida māik'aapa chonaarāwedapema Ak'ōrede ijāapatap'edaarā chok'ara chok'ai p'irabaijida.

⁵³ Āchi ia jēra badamāiipa uchīajida māik'aapa Jesús chok'ai p'irabaip'eda, wājida Tachi Ak'ōrepa jīrit'erada p'uuru Jerusalende. Mama eperāarā chok'araarāpa māirā unujida.

⁵⁴ Jesús ik'aawa bada soldaorā poro ichi jua ek'ari p'anadap'edaarā ome unudak'āri eujā wēre nībi māik'aapa awaraa ne-inaa p'asa nībi, audú p'eradachida. Māpai māgajida:

—¡Wāara, na eperā Tachi Ak'ōre Warra paji!

⁵⁵ Mama t'imɨpapai ak'i p'anajida wēraarā chok'ara, Galilea eujādeepa che p'anadap'edaa Jesús ome. Áchia Jesús k'aripapachida.

⁵⁶ Ára ome baji María Magdalena. Ichiaba baji Santiago mǎik'aapa José nawe t'ijarapatap'edaa María. Ichiaba baji Zebedeo wēra.

Jesús iadap'edaa

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ P'āriupodopa pacheji eperā p'arat'ara bi, t'ijarapatap'edaa José. Mǎgí eperā Arimatea p'uurudepema paji. Ichiaba Jesude ijāapachi.

⁵⁸ José wāji Pilatoma Jesús k'ap'ia piuda iidide iait'ee. Pilatopa teepiji.

⁵⁹ Mǎpai Josepa Jesús k'ap'ia lienzo chiwidide p̄iraji

⁶⁰ mǎik'aapa b̄iji mǎu te uria k'oropida ichi-it'ee iru badade. Made piuda apida waide iada-e p'anajida. Maap'eda ma mǎu te uria t'ai j̄ia b̄eiji mǎu choma b̄ipa mǎik'aapa wāji.

⁶¹ Mam̄ida María Magdalena apema María ome su-ak'i p'aneejida ma mǎu te uria t'ai k'irapite.

Jesús iadap'edaamāi j̄iapataarā p̄eidap'edaa

⁶² Ai norema iipata ewate paji. Ma ewate p'aareerā poroorā fariseorā ome wājida Pilatoma.

⁶³ Mǎganajida:

—Señor, taipa k'irāpa p'ani j̄a seewa-idaa bada chok'ai bak'āri, jaraji ichi piup'eda ewari ōpee parumaa chok'ai p'irabaiit'eeda ajida.

⁶⁴ Mapa soldaorā p̄eiji j̄agí iadap'edaamāi j̄iade k'āima ōpee paru misa, maa-e p̄irā chi k'ōp'āyoorā p'ārik'ua chedap'eda, atadaridai iru k'ap'ia piuda mǎik'aapa eperāarāmaa jaradai iru waya chok'ai bi. Mǎga ooruta p̄irā, eperāarāpa ma seewa audup̄iara ijāadayada ajida, naawedapema k'āyaara.

⁶⁵ Pilatopa p'anauji:

—Acha p'ani soldaorā atēeti mǎik'aapa chi iadap'edaamāi j̄ia paraa binadapáde aji.

⁶⁶ Aramāgá maaaa wādap'eda, ma mǎu te uria t'aide mǎu choma b̄ipa t'ap'a b̄ijida. Pi-ia sellaa ata b̄ijida. Maap'eda soldaorā j̄ia paraa atab̄eijida mama.

28

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Iipata ewate wāyaap'eda, tomia ewate ta-p'eda weda María Magdalena awaraa María ome wājida Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa iru ak'ide.

² Mǎga nide eujā wēre n̄ibeeji, it'ariipa ángel ma eujādee cheda perā. Mǎgipa Jesús ia bada mǎu te uria t'aidepema mǎu choma j̄ia bada āyaa atap'eda, ai īri su-ak'i beeji.

³ Ma ángel īdaa ak'i baji, pa tau ēe-ēeparik'a. Chi p'aru audú t'o-t'oo baji nievek'a.

⁴ Soldaorāpa mǎgí unudak'āri, k'ap'ia wēree para beeji p'era jōnipa mǎik'aapa piudak'a baip'aneejida eujāde.

⁵ Mǎga nide angelpa mǎgaji ma wēraarāmaa:

—Waaweenáati. Mia k'awa bi parāpa j̄irimaa p'ani Jesús, chi kurusode bajjira b̄idap'edaa.

⁶ Iru nama wē-e. Chok'ai p'irabaiji ichia jaradak'a. Pichá, ak'i ch̄eti iru iadap'edaamāi.

7 Maap'eda, isapai wãti mãik'aapa chi k'õp'ãyoorãmaa jaranáti: “¡Chok'ai p'irabajipi! Parã naa iru wãit'ee Galilea eujãdee. Mama iru unudait'ee.” Mata mia parãmaa jara chejida aji.

8 Aramata Jesús k'ap'ia iadap'edaamãiipa ma wẽraarã isapai wãjida chi k'õp'ãyoorãmaa jarade. Mamãik'aapa ãchobee, ma awara t'ãri o-ia p'ira wãjida.

9 Mãgá wãdade Jesús ãchi k'ĩrapite uchijaji mãik'aapa ãchimaa saludaaji. Aramata ma wẽraarãpa Jesumaa orradachida. Maap'eda iru bũri wẽre atajida mãik'aapa irumaa it'aa t'ijida.

10 Mãpai Jesupa mãgaji:

–Waaweenáati. Wãti jarade mi k'õp'ãyoorãmaa Galileadee wãdamerã. Mama mi unudayada aji.

Soldaorãpa nepiridap'edaa

11 Ma wẽraarã wãruta misa, ma jãamaa p'anadap'edaarã ùk'uru wãjida p'uurudee ãchi ome p'asada nepiride p'aareerã poroorãmaa.

12 Mãirã wãjida pedeeteede judiorã poro waibiarã ome. Maap'eda soldaorãmaa p'arat'a waibia p'aajida mãik'aapa

13 mãgajida:

–Jaráti parã k'ãi jõni misa, Jesús k'õp'ãyoorã chedap'eda, iru k'ap'ia chia atadachida.

14 Pilatopa ma p'asada k'awaa ataru pirã, taipa pedeedit'ee parã k'ap'ia. Mãgá parã k'aripa atadayada ajida.

15 Soldaorãpa ma p'arat'a jitadap'eda, oojida mãirãpa jaradap'edaak'a. Ma sewwa at'ãri jarapata judiorã t'ãide.

Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa jarada

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 T'ẽepai Jesús k'õp'ãyoorã once wãjida Galileadee. Panajida irua jarada eemãi.

17 Jesús unudak'ãri, irumaa t'ãri o-ia it'aa t'ijida. Mamãida ùk'ururãpa at'ãri pia ijãada-e p'anajida iru wãara chok'ai p'irabaida.

18 Mãga nide Jesús ãra k'ait'a cheji mãik'aapa mãgaji:

–Tachi Ak'õrepa jõmaweda ne-inaa it'ari nĩbi, na p'ek'au eujãde nĩbi biji mi jua ek'ari.

19 Maperã wãti na p'ek'au eujã eperãarã paraamaa, michi k'õp'ãyoorã papide. ãra poro chóoti Tachi Ak'õre t'ide, ichi Warra t'ide mãik'aapa ichi Jaure t'ide.

20 Jaratéeti oodamerã mia parãmaa jaradak'a. Mi parã ome bapariit'ee ewari chaa, na p'ek'au eujã jõrumaa.

SAN MARCOS San Marcopa Pedee Pia P'ãda

Marcos, ichiaba t'ijarapatap'edaa Juan Marcos. Māgipa na pedee pia p'ãji. Ichiaba judío paji. Tachi Ak'õre Ūraa p'ãda k'awaa beerãpa jara p'ani Marcopa Jesús bapata k'awaaji Jesupa jirit'erada, Simón Pedro ome.

Na pedee pia p'ãdade Marcopa audú jara bi Jesupa ne-inaa ooda na p'ek'au eujãde bi misa. K'awapi k'inia baji Jesús jōmaarã k'ãyaara waibiara bi. Māga ak'ipiji, jarak'ãri Jesupa Tachi Ak'õre Ūraa p'ãda iru bada ichi jua ek'ari; netuaraarã p'oyaada māk'aapa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wēpapida. Ichiaba na p'ãdade Marcopa Jesús audú t'ijara bi “Eperã Ak'õre Truadepema” māk'aapa “Tachi Ak'õre Warra”.

Naapiara Marcopa jara bi Juan Bautistapa jarateeda eujã pania wēe bide (cap. 1.1-8); irua Jesús poro chooda (cap. 1.9-11) māk'aapa Jesús unuda netuara ome eujã pania wēe bide (cap. 1.12-13).

Mateopa oodak'a ma eere ichiaba jara bi Jesús nipapata Galilea eujãde jarateede; chi k'õp'ãyoorã jirit'erada māk'aapa Capernaum p'uurude ne-inaa ooda maap'eda jarateeda, Galilea eujãde bi misa (caps. 1.14–6.29).

Ma eere jara bi Jesús jaratee nipapata awaraa eujãde (caps. 6.30–9.50); irua ooda māk'aapa jarateeda Judea eujãde māk'aapa Perea eujãde (cap. 10.1-52); iru wãda Jerusalendee māk'aapa irua mama ooda (caps. 11.1–12.44); irua jarateeda Tachi Ak'õre ewari waibia ewatede (cap. 13) māk'aapa k'era weeda iru biiri ñiri (cap. 14.1-11).

Ma eere jara bi Jesupa ūraa t'ēe jarada, iru peet'aadap'edaa māk'aapa chok'ai p'irabaida (caps. 14.12–16.20).

Juan Bautistapa jarateeda eujã pania wēe bide (Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Mi, Marcopa p'ãru Jesucristode; iru Tachi Ak'õre Warra; Tachi Ak'õrepa eperãarãmaa pedee pia Jesucristode k'awapida.

² Chonaarãweda Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa p'ãji: “Tachi Ak'õrepa mājaji ichi Warramaa: “Mia eperã chok'a pēit'ee pi naa o pia oonamerã pi, eperãarã poro waibia, chei naaweda.” ’ (Mal 3.1)

³ ‘Eujã pania wēe bide eperã bia bi: “O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, māga pik'a p'ek'au k'achia oo amáati Tachi Waibia chei naaweda.” ’ (Is 40.3)

⁴⁻⁶ Ewari aba Isaíapa p'ãdak'a p'asaji. Eperã t'ijarapatap'edaa Juan Bautista cheji eujã pania wēe bima. P'aru camello k'aradee k'ada jipachi. Chi k'irride jipari ne-edee ooda paji. K'opachi sisi māk'aapa topachi jirri miéle. Judea eujãdepemaarã māk'aapa Jerusalendepemaarã chok'ara wãpachida iru ūraa ūride. Irua jarateepachi Tachi Ak'õrede ijãadamerã māk'aapa poro choopidamerã ak'ipidait'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'ani. Māgá Tachi Ak'õrepa ãchia p'ek'au k'achia oopata wēpapii.

Māga ūridak'ãri, eperãarãpa Tachi Ak'õremaa chupiria iidi chejida ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Māpai Juanpa poro chooji Jordán to jãde.

⁷ Ichiaba jarateepachi:

–Eperã mi t'ēe cheru. Māgí waibiara bi mi k'ãyaara p'ek'au k'achia wēe bairã. Mapa ñjaabaip'eda, iru chancla jida ñraik'araa bi.

⁸ Mia parã poro choopari paniapa, mamĩda irua parã nãgá poro chooit'ee. Ak'õre Jaure ba chepiit'eeda aji, parã k'ap'iade.

Jesús poro chooda

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Maapai Jesús cheji Nazaret p'uurudeepa. Ma p'uuru Galilea eujãde bi. Cheji Juanpa jaratee badamaa. Mãpai Juanpa Jesús poro chooji Jordán tode.

¹⁰ Jesús toiduupa uchiak'ãri, unuji pajã ewadaru mãik'aapa Tachi Ak'õre Jaure ichi ìri palomak'a baai cheru.

¹¹ Mãpai it'ariipa Tachi Ak'õrepa jaraji:

—Pida aji, mi Warra k'inia, mia jirit'erada. Pia mi t'ãri o-ĩapipari.

Netuara Poro Waibiapa Jesús k'achiade baaipiit'ee pada

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Mãga bap'eda, Ak'õre Jaurepa Jesús wãpiji eujã pania wëe bĩmaa.

¹³ Mama ne-animal k'achia paraamãi ituaba baji k'ãima cuarenta. Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopi k'inia baji, mamĩda p'oyaa-e paji. Jesupa oo-e pak'ãri, angeleerã chejida iru k'aripade.

Jesupa jarateemaa beeda

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juan Bautista carcelde t'i nĩbidap'eda, Jesús wãji Galilea eujãdee Tachi Ak'õre pedee pia jarateede.

¹⁵ Jarapachi:

—Idi weda eperãarãpa k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã. Mapa k'ĩsia p'ua bap'eda, p'ek'au k'achia oo amaadapáde aji, mãik'aapa ijãadapáde aji, iru pedee pia jara pëidade.

Jesupa to-ĩapataarã k'ĩmari jirit'erada ichi ome nipapataadamerã

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Maap'eda Jesús Galilea Lago ide nide unuji Simón mãik'aapa chi ìpema Andrés. To-ĩapataarã paji. Mapa t'iri t'aamaa p'anajida.

¹⁷ Jesupa mãgaji:

—Mi ome nipapatáati mãik'aapa óoti mia ooparik'a. Idideepa eperãarã jiridait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, to-ĩapataarãpa chik'o jiripatak'a.

¹⁸ Aramata ãchi t'iri atabëijida mãik'aapa wãjida iru ome.

¹⁹ Ipu nok'ode unuji Santiago mãik'aapa chi ìpema Juan. Zebedeo warrarã paji. T'iri pi-ia p'e bĩmaa p'anajida barcode.

²⁰ Jesupa ãra unuk'ãri, t'iji ichi ome auk'a nipapataadamerã. Aramata atabëijida ãchi mimia barcode ãchi ak'õre chi k'aripapataarã ome mãik'aapa wãjida Jesús ome.

Eperã k'ap'iade netuara merãtia bada

(Lc 4.31-37)

²¹ Panajida Capernaum p'uurude. Mãgí p'uuru Galilea eujãde bi. Judiorã ìpata ewate pada perã, Jesús wãji Ak'õre Ñraa jarateepata tedee. Mama jarateemaa beeji.

²² Jõmaarã taide jìp'a jarateeeji Tachi Ak'õrepa jarateepidak'a. Moisepa p'ãda jarateepataarã k'ãyaara pipiara jarateeeji. Mapa eperãarã ak'itrua para beeji.

²³ Mama t'ĩuji eperã k'achia bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite, netuara iru k'ap'iade merãtia bada perã. Ma netuarapa biaji:

²⁴ —Jesús Nazaret p'uurudepema, ¿k'ãata oo chejima aji, taimaa? ¡Tai ichiak'au bĩji! ¿Tai k'enat'aadeta cheruk'ã? aji. Mia pi k'awa bi. Tachi Ak'õrepa pi pëiji. Mapa pide p'ek'au k'achia wëe bida aji.

25 Māpai Jesupa ma netuara itriat'aaji:

—¡K'ĩup'ee beepáde aji, māik'aapa uchiapáde aji, na eperã k'ap'iadeepa!

26 Māpai ma netuarapa eperã wawat'aaji māik'aapa golpe biap'eda, k'ap'iadeepa uchiadachi.

27 Māga unudak'āri, jōmaweda ak'itrua para beeji māik'aapa pedee para beeji āchi pitapai:

—¿K'aima na eperã? ¡Eperã poro waibiak'a jaratee bi! Irua jarateeda waide ũridak'aa nama. ¡Ma awara netuaramaa pedee'āri, irua jararuk'a auk'a oo p'anida! aji.

28 Mapa taarã-e weda Galilea eujādepemaarāpa Jesús k'awaajida.

Jesupa Simón Pedro p'āk'ōre jipada

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jesús, Santiago Juan ome uchiadak'āri Ak'ōre Ũraa jarateepata tedeeepa, wājida Simón māik'aapa Andrés temaa.

30 Simón p'āk'ōre k'iamiapa p'arude baji. Mapa jaranajida Jesumaa.

31 Jesús irumaa wāji māik'aapa juade jita atap'eda, p'irabai ataji. Aramata k'iamia tuudachi. Māpai chi k'ayaa badapa nek'opiji Jesumaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jipada

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 K'eudaik'āri, eperāarāpa k'ayaa beerã chok'ara aneejida Jesumaa. Ichiaba aneejida netuara k'ap'iade merātia beerã.

33 P'uuru pidaarã chok'ara see nībeeji te t'ĩupatamāi.

34 Jesupa k'ayaa k'ĩra t'ādoo iru p'anadap'edaarã jipaji. Ichiaba netuaraarã eperã k'ap'iade merātia beeda uchiapik'ooji. Ma awara ma netuaraarāmaa pedeepe-e paji, āchia k'awa p'anadap'edaa perã iru Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarã k'aripamerã.

Jesús Galilea eujāde jaratee nipada

(Lc 4.42-44)

35 Tap'edapodopa Jesús p'irabaiji māik'aapa uchijai p'uurudeepa it'aa t'ĩnait'ee eperāarã p'anadak'aamaa.

36 Simón p'irabaik'āri, iru unu-e paji. Mapa apemaarã k'ōp'āyoorã ome wāji Jesús jiride.

37 Unu atadak'āri, māgajida:

—Jōmaarāpa pi jiri nidada ajida.

38 Mamīda Jesupa māgaji:

—Tachi Ak'ōrepa mi pēiji ichi ũraa jōmaarāmaa jarateemerã. Mapa wādāma aji, awaraa p'uuru k'ait'a beemaa.

39 Jesús māgá jaratee nipapachi jōma Galilea eujāde chi k'ōp'āyoorã ome. Jarateepachi Ak'ōre Ũraa jarateepata tede p'uuru bee chaa māik'aapa eperã k'ap'iade netuara merātia bee uchiapipachi.

Jesupa leprapa k'ayaa bada jipada

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Ewari aba eperã leprapa k'ayaa bi cheji Jesumaa māik'aapa bedabaip'eda, māgaji:

—K'inia bi pirã, mi k'ayaa wēpapipáde aji, Ak'ōre k'ĩrapite mi pia beemerã.

41 Jesupa iru chupiria k'awaaji. Juapa t'ōbaiji māik'aapa māgaji:

—¡K'inia bida! aji. Jipa beepáde aji.

42 Aramata ichi k'ap'iadeepa lepra k'ayaa wēpadachi māik'aapa jipa beeji.

43 Jesupa āyaa pēik'āri, ũraaji:

44 —¡Ūrĭji! Jaranáaji apidaamaa. Jĭp'a p'aaremaa ak'ĭpináji. Moisepa p'ādade jara bik'a ipana omé atéeji, teeit'ee Tachi Ak'õremaa. Māgá jõmaarãpa pi jĭpa beeda k'awadayada aji.

45 Mamĭda wāk'āri, ma eperãpa pariatua jara wãpachi. Maperã Jesús p'oyaa wāk'aa paji p'uurudee. Eperãarã p'anadak'aamāi nipapachi. Mamĭda at'āri p'uuru pidaarã irumaa wãpachida.

2

Jesupa chiwa bada jĭpada (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Ma t'ēpai Jesús waya wãji ichi bapatamaa Capernaum p'uurudee. Mamĭda eperãarãpa k'awaadak'āri iru mama bi,

2 taarã-ee eperãarã chok'ara teeda see nĭba cheji. T'ĭupatamāi pida araa-ee nĭbeeji. Irua Ak'õre Ūraa jaratee bi misa,

3 eperãarã k'ĭmariirãpa irumaa aneejida eperã chiwa bi.

4 Mamĭda Jesumāi p'oyaa t'ĭuda-e paji, chok'ara see nĭbada perã ma tede. Maperã terrazade wājida māk'aapa uria ewa atajida. Māgĭ uriadeepa chi chiwa bi irabai atajida ichi p'arude.

5 Jesupa māga unuk'āri, k'awaji wãara ichide ijāa p'ani. Mapa māgaji ma chiwa bima:

—Warra, pia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wēpajipi.

6 Moisepa p'āda jarateepataarã ũk'uru mama su-ak'ĭ p'anajida. Māga ũridak'āri, k'ĭsiajida:

7 “Jā eperã ik'achia pedeemaa bi Tachi Ak'õre āpite. Na eujādepemaarãpa p'ek'au k'achia wēpapidak'aa; Tachi Ak'õrepapaita māga ooi.”

8 Mamĭda Jesupa ichi t'āride k'awaji āchia k'achia k'ĭsia p'ani. Mapa māgaji: —¿Sāap'eda parãpa k'ĭsia k'achia k'ĭsia p'anima? aji.

9 Mia irumaa jarai: “Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajipi” maa-e pirã jarai: “P'irabáji māk'aapa wãji”.

10 Mi chi Eperã Ak'õre Truadepema. Mapa Tachi Ak'õre jua ek'ari mia p'ek'au k'achia wēpapipari na p'ek'au eujāde. Parãpa māgĭ k'awaadamerã mia jarait'ee:

11 ¡P'irabáji! Pichi p'aru atáji māk'aapa wãji pichi temaa.

12 Māpai ma chiwa bada p'irabaidachi māk'aapa ichi p'aru atap'eda, uchiadachi jõmaarã taide. Māpai jõmaarãta ak'ĭtrua para beeji. O-ĭapa jarapachida Tachi Ak'õre jõmaarã k'āyaara waibiara bi:

—Waide nāga unudak'aada apachida.

Jesupa Levĭ jĭrida ichi ome nipapariimerã (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Maap'eda Jesús waya wãji Galilea Lago idee. Eperãarã irumaa chepachida. Māpai Ak'õre Ūraa jarateepachi.

14 Wāyaa wāde, unuji Levĭ. Māgĭ Alfeo warra paji. Su-ak'ĭ baji Cesar-it'ee impuesto p'aapatamāi. Jesupa māgaji irumaa:

—Mi ome nipaparĭji.

Aramata p'irabaip'eda wãji Jesús ome.

15 Maap'eda chok'ara impuesto p'epataarã Roma pidaarã rey-it'ee māk'aapa awaraa eperãarã k'achia-idaa beerã apatap'edaa Jesús ome nipapachida. Maapai Jesús nek'onaji Levĭ tede. Jesús māk'aapa ichi ome nipapataarã su-ak'ĭ p'aneejida mesade. Auk'a māgĭ eperãarã su-ak'ĭ p'aneejida mama Jesús ome.

¹⁶ Moisepa p'ãda jarateepataarã, fariseorã eere p'anapatap'edaarãpa mãga unudak'ãri, iidijida Jesús k'õp'ãyoorãmaa:

—¿Sãap'eda parã jarateepari nek'omaa bima ajida, impuesto p'epataarã ome mãik'aapa awaraa p'ek'au k'achia oopataarã ome? Jãga ooik'araa bida ajida.

¹⁷ Jesupa ãchia jaradap'edaa ũrik'ãri, mãgaji:

—Médico pëidak'aa k'ap'ia pia beerãmaa. Jìp'a pëipata k'ayaa beerãmaa. Mãga pik'a Tachi Ak'õrepa mi pëi-e paji t'ãri pia beerã jiride; ma k'ãyaara p'ek'au k'achia oopataarã jirideta pëiji.

*Sãapai nek'oda-ee p'anadaipia bi
(Mt 9.14-15; Lc 5.33-35)*

¹⁸ Ewari aba Juan Bautista k'õp'ãyoorã mãik'aapa fariseorã it'aa t'ĩmaa p'anajida nek'oda-ee Tachi Ak'õre waaweepa. Eperãarã ũk'uruurãpa mãga unudak'ãri, Jesumaa iidinajida:

—Juan ome nipapataarã mãik'aapa fariseorã ome nipapataarã edaare nek'odak'aa. ¿Sãap'eda pi k'õp'ãyoorãpa auk'a oodak'aama? ajida.

¹⁹ Jesupa p'anauji:

—Eperãarã miak'ãipata fiesta oodak'ãri, o-ia p'anapata. Mapa k'õp'ãyoorã miak'ãidait'ee p'anãrã ome p'anã misa, nek'opata o-ia p'anadairã.

²⁰ Mamãda ewari aba miak'ãiit'ee bada imik'ĩra ata chedait'ee chi k'õp'ãyoorã ik'aawaapa. Wãara, ma ewate chi k'õp'ãyoorã nek'oda-e pait'ee t'ãri p'uapa.

*Ũraa chiwidi mãik'aapa ũraa chonaarãwedapema
(Mt 9.16-17; Lc 5.36-39)*

²¹ —Eperã apidaapa p'aru chiwididepema pite aba t'ĩik'araa bida aji, p'aru sorede parchaait'ee. Mãga ooru pirã, chi p'aru chiwidi ãridariit'ee mãik'aapa ma pite auk'a bee-e pait'ee chi p'aru sore ome.

²² Ichiaba vino ewaa juda t'idak'aa ne-e sorede. Mãga ooruta pirã, baak'adaipari mãik'aapa ne-e jãdaipari. Vino jida ichiaba atuadaipari. ¡Maperã vino ewaa juda t'idaipia bi ne-e chiwidi bide!

*Trigo k'imi chak'eerã jonadap'edaa ñipata ewate
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Judiorã ñipata ewate Jesús nipaji trigo k'ãide mãik'aapa chi k'õp'ãyoorã wãyaa wãdak'ãri, trigo k'imi chak'eerã oro ata wãjjida chi tau k'odait'ee.

²⁴ Arii p'anadap'edaa fariseorãpa mãga unudak'ãri, Jesumaa mãgajida:

—¡Pichá ak'íji! ¿Sãap'eda pi k'õp'ãyoorãpa jãga oomaa p'anãima? ajida. Chonaarãweda Moisepa jaraji mimiadaik'araa bi ñipata ewate.

²⁵ Jesupa mãgaji:

—Parãpa Tachi Ak'õre Ũraa p'ã jëra bide pia k'ĩsiada-e p'anã. Chonaarãweda Rey David chi k'õp'ãyoorã ome audú jarrapisia p'anadak'ãri,

²⁶ ichi t'ĩuji Tachi Ak'õre te ne-ede oodade. Abiatar, p'aareerã poro waibiapa, pan k'opiji Davidmaa, ai naaweda Tachi Ak'õrepa jaraji mĩda p'aareerãpa aupai mãgee pan k'odamerã. Davidpa ma pan k'op'eda, ichi ome nipapataarãmaa teeji. Tachi Ak'õrepa ãra miapi-e paji mãga oodap'edaa k'aurepa.

²⁷ Tachi Ak'õrepa eperãarã oo-e paji ñipata ewari ñadamerã. Naapiara Tachi Ak'õrepa eperã ooji. T'ëepai ooji ñipata ewari eperãarã ñidamerã mimiada-ee.

²⁸ ñipata ewate paara mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema jua ek'ari bida aji.

3

*Eperã jua chiwa bada**(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹Wayá Jesús wãji Ak'õre Ûraa jarateepata tedee. Mama baji eperã jua chiwa bi.

²Ûk'uru arii p'anadap'edaarãpa Jesumaa ak'i para baji, ñipata ewate jipai jãak'aapa. Mãgá ãchi charraarãmaa jaranadait'ee.

³Mãpai Jesupa jua chiwa bĩmaa maaji:

—P'irabãiji mãik'aapa jõmaarã esajãak'a ak'inĩ béjeji.

⁴Mãpai apemaarãmaa iidiji:

—¿K'ãare p'ãdata iru p'ani Ak'õre Ûraade ñipata ewate oodamerã? ¿Pia oopia bi wa k'achia? ¿Jipai pia bi piupiamapa wa piupiipia bi, k'aripada-ee?

Mamĩda ãchi k'ĩup'ee para bejeji k'awa p'anadap'edaa perã piata oopia bi.

⁵Jesupa k'ĩrau ak'iji ãchima. Ma eperã chupiria k'awaa k'iniada-e p'anadap'edaa perã, Jesús k'ĩra pia-ee bejeji. Mãpai ma eperãmaa mãgaji:

—Pichi jua jĩrupãde aji.

Mãpai jua jĩruji. Aramata jipa bejeji.

⁶Mapa fariseorã mamãik'aapa uchiadap'eda, Rey Herodes eere p'anadap'edaarã ome pedeteemaa p'aneejida Jesús peepit'aadait'ee.

Jesupa eperãarã chok'araarãmaa jarateeda lago ide

⁷Galilea eujãdepemaarã chok'ara Jesús t'ëe chejida. Mapa iru wãji chi k'õp'ãyoorã ome Galilea Lago idee.

⁸Jesupa ne-inaa pia oopari k'awaadak'ãri, eperãarã chok'araara cheepurujida irumaa: Judea eujãdepemaarã, Jerusalén p'uurudepemaarã, Idumea eujãdepemaarã. Ichiaba chejida Jordán to k'ĩraik'a eerepemaarã, Tiro p'uuru k'ait'a p'anapatap'edaarã mãik'aapa Sidón p'uuru k'ait'a p'anapatap'edaarã.

⁹⁻¹⁰Chok'ara jipada perã, k'ayaa beerãpa iru p'ĩsua ata chejida, t'õbairupa jipa p'aneedai jãak'aapa. Eperãarã audú chok'ara nĩbada perã, ichi ome nipa-pataarã pëiji barco jiride, eperãarã ichimaa chenaadamerã. Mãpai jarateejji barcodeepa.

¹¹Netuara merãtia beerãpa Jesús unudak'ãri, iru k'ĩrapite bedabaik'oodachida mãik'aapa biapachida:

—jPi Tachi Ak'õre Warrapi!

¹²Mamĩda Jesupa netuaraarã itriapachi ichia ooda nepirinaadamerã eperãarã k'ĩrapite.

*Jesupa k'õp'ãyoorã jirit'erada**(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)*

¹³Maap'eda Jesús ee nok'odee wãji chi k'õp'ãyoorã ome mãik'aapa jirit'eraji ichi k'ĩsiade iru bada.

¹⁴Doce jirit'eraji ichi ome nipapataadamerã mãik'aapa Ak'õre Ûraa jarateepataadamerã awara ãi. [Mãgãrã t'ĩ biji *apóstoles*.]

¹⁵Mãgãrã ichiaba pëiji netuara merãtia bee uchiapidamerã eperãarã k'ap'ideepa.

¹⁶Nãgãrã paji chi doce jirit'erada: Simón, (Jesupa t'ĩ bida Pedro);

¹⁷Zebedeo warrarã, Santiago Juan ome; Jesupa ichiaba ãra t'ĩ bida *Boanerges*;

¹⁸Andrés; Felipe; Bartolomé; Mateo; Tomás; Santiago (Alfeo warra); Tadeo; Simón Celote apatap'edaa;

¹⁹mãik'aapa Judas Iscariote; mãgipa t'ëepai Jesús traicionaada.

Jesús Netuara Poro Waibia ome
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Ma t'ēpai Jesús teeda t'īuji chi k'ōp'āyoorā ome māik'aapa waya eperāarā chok'ara irumaa chejida. Mapa p'oyaa nek'odak'aa paji.

²¹ Jesús ēreerāpa māga k'awaadak'āri, iru ata chejida jaradap'edaa perā k'īra k'awa-ee bi.

²² Moisepa p'āda jarateepataarā che p'anajida Jerusalendeepa. Āchia jara-pachida:

—Beelzebú, Netuara Poro Waibia juapata jāgá netuaraarā uchiapiarida apachida.

²³ Jesupa āchi t'ī p'e atap'eda, nepiriji:

—¿Sāga Satanapa uchiapiima ichi auk'arā?

²⁴ P'uuru pidaarā chik'īra unuamaa p'aneeruta pirā, taarāda-e āchi itu jōdaridait'ee.

²⁵ Auk'a te pidaarā awara-awaraadaidak'āri, waa araa p'anapataada-e pait'ee māik'aapa jōdaridait'ee.

²⁶ Māga pik'a Netuara Poro Waibiapa ichi auk'arā jēreru pirā, āchi itu jōdaridai.

²⁷ 'Ma awara, apida t'īudak'aa eperā juataura bimāi iru net'aa jāri atade. Naapiara jī nībi-e pirā, iru net'aa jāri p'e ata-e pai. Mi waibiara bi Netuara Poro Waibia k'āyaara. Mapa netuaraarā mi jua choodak'aa.

²⁸ 'Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōrepa p'ek'au k'achia jōmaata wēpapii, pedee k'achia jaradap'edaa paara iru āpite.

²⁹ Mamīda ik'achia jararuta pirā iru Jaure āpite, Tachi Ak'ōrepa perdon-aak'aa. Māgee p'ek'au k'achia wēpapi-eda aji.

³⁰ Moisepa p'āda jarateepataarāpa jarapachida Jesupa ne-inaa oopachi netuara juapa māik'aapa merapachida Tachi Ak'ōre Jaure. Mapa māga jaraji Jesupa.

María Jesús ĩpemaarā ome pachedap'edaa
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Māpai pachejida Jesús nawe chi ĩpemaarā ome. Mamīda taawa p'aneejida māik'aapa t'ī pēijida Jesús āchima uchiamerā.

³² Jesús ik'aawa su-ak'i p'anadap'edaarāpa jarajida:

—Pi nawe pi ĩpemaarā ome taawa nīmaa p'anida ajida. Ārapa pi jiri nidada ajida.

³³ Irua p'anauji:

—Parāpa k'awa p'ani mi nawe māik'aapa mi ĩpemaarā. Mamīda ¿k'airāta mia k'inia iru bīma mi nawek'a māik'aapa mi ĩpemaarāk'a?

³⁴ Ak'ip'eda ichi ik'aawa su-ak'i p'anadap'edaarāmaa, māgaji:

—Acha p'anirāta mia k'inia iru bi mi nawek'a māik'aapa mi ĩpemaarāk'a.

³⁵ Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a oopataarāta mi ĩpemak'a, mi ĩpewērak'a p'ani māik'aapa mi nawek'a.

4

Net'atau p'opari nepirida
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Waya Jesús jarateemaa beek'āri lago ide, eperāarā chok'ara chejida. Audú chok'ara chedap'edaa perā, Jesús batauji barco lago jāde badade māik'aapa su-ak'i beeji. Jōdee eperāarā jōmaweda p'aneejida lago ide.

² Mamāik'aapa Jesupa eperāarāmaa nepirīmaa beeji Ak'ōre Ūraa jarateeit'ee:

3 —Mia nepiriru pia k'ĩsĩati. Eperã wãji net'atau p'ode.

4 Ma p'o wãk'ãri, ũk'uru baaijida o jãde. Mãpai ipanaarãpa k'ok'oo chejida.

5 Ũk'uru baaijida mãu-idaade mak'iaara yooro wëe badamãi. Mãgí isapai t'onojida, mak'iaara yooro wëe bada perã.

6 Mamĩda ak'õrejĩru jẽrak'ãri, chi k'ĩru pĩdachi, chi k'arra ĩrĩĩ bada perã.

7 Ũk'uru baaijida ne-ĩri-idaade. Mamĩda ne-ĩri k'ap'ip'iaara waripari perã, mãgí net'atau t'ono wãdap'edaa piuk'oodachida. Maperã chauda-e paji.

8 Jõdee awaraa net'atau baaijida eujã piade. Mãgí t'onojida, warijida mãik'aapa pia chaujida. Ũk'uru net'atau abaadeepa uchajida treinta, sesenta maa-e pirã cien.

9 Mãpai Jesupa mãgaji:

—Pia k'ĩsĩati parãpa et'ewa ũridap'edaade k'awaadamerã k'ãata jara k'inia bi!

Sãap'eda Jesupa nepiripachi jarateeit'ee

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 T'ẽpai Jesús ituaba beeji chi k'õp'ãyoorã doce ome, awaraa ichi ome nipapatap'edaarã paara. Mãpai ãchia iidijida:

—¿K'ãata jara k'inia bima ajida, pia nepiri bada?

11 Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õrepa parãmaa k'awapimaa bi ne-inaa naaweda k'awapik'aa pada; sãga ichideerã p'aneedai. Mamĩda awaraarãmaa mia nepiripari jarateeit'ee, k'awada-ee p'aneedamerã.

12 'Mia oo bi ak'ĩ p'ani mãda, wãara unuda-e mãik'aapa mia jara bi ũri p'ani mãda, k'awada-e. Mia jarateepari pia k'awadap'edaa paara, Tachi Ak'õrede ijãak'ajida mãik'aapa irua ãchia p'ek'au k'achia oopata wẽpapik'aji. Mamĩda wãara mãga k'iniadak'aa.' *(Is 6.9-10)*

Jesupa k'awapida net'atau p'oparide

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Mãpai Jesupa iidiji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—¿Parãpa k'awada-e p'anik'ã mia jaratee k'inia bi ma nepiridade? ¿Sãga k'awaadait'ee awaraa nepirik'ãri jarateeit'ee? Nãga jara k'inia bi:

14 'Ma net'atau p'opari Ak'õre Ũraa jarateeparik'a bi mãik'aapa ma net'atau Ak'õre ũrãak'ata bi.

15 Net'atau baairutamãi eperãarã Ak'õre Ũraa ũripataarãk'ata bi. Mamĩda ũridap'eda, Netuara Poro Waibia chepari ne-inaa ooit'ee, t'ãriipa ma pedee ijãanaadamerã.

16 Awaraa eperãarã chi net'atau mãu-idaade baaidap'edãak'api p'ani. Tachi Ak'õre Ũraa o-ĩa ũripata.

17 Mamĩda ma net'atau t'onoda taarã-e weda pĩdaiparik'a, mãga pik'a mãgĩrãpa ma jara pẽida taarã ijãada-e. Maperã ma ũraade ijãadap'edaa k'aurepa awaraarãpa nepira jiri cheruta pirã ãchi ome, maa-e pirã awaraarãpa ãchi jiriruta pirã miapidait'ee, ijãa amaapata.

18 Awaraa eperãarã chi net'atau ne-ĩri-idaade baaidap'edãak'api p'ani. Ak'õre Ũraa ũri p'ani.

19 Mamĩda ãchia na p'ek'au eujãdepema net'aa k'ĩsia p'aneepata ãchi-it'ee atadait'ee. Tachi Ak'õre Ũraa ũridai k'ãyaara, p'arat'a mãik'aapa awaraa ne-inaa waapiara k'inia p'anapata. Maperã Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a oodak'aa.

20 Jõdee awaraa eperãarã chi net'atau eujã piade baaidap'edãak'api p'ani. Net'atau aba eujã piade uuda chauparik'a tau treinta maa-e pirã sesenta maa-e pirã cien, mãga pik'a ma eperãarãpa Ak'õre Ũraa ũridak'ãri, t'ãride

ijāa p'aneepata. Māgá Tachi Ak'ōre Ūraa waapiara k'awaa wāpata māik'aapa oopata irua k'inia bik'a.

K'āata oodaipia bi Jesupa jarateeda ūridak'āri
(Lc 8.16-18)

²¹ Ichiaba jarateeki:

—Tachia lámpara k'oodak'aa cajón ek'ari ata bidait'ee maa-e pirā cama ek'ari. Ma k'āyaara lámpara k'oodak'āri, it'í ata bipata pia ĩdaamerā.

²² Māga pik'a, ĩrá Tachi Ak'ōre net'aa mera pik'a bi mīda, t'ēpai parāpa jōmaarāmaa jaradait'ee.

²³ ĩPia k'ĩsiatī parāpa et'ewa ūridap'edaade k'awaadamerā k'āata jara k'inia bi!

²⁴ Ichiaba jaraji:

—Pia k'ĩsiatī mia jararude. Eperāpa ne-inaa pia ook'āri mia jarateeda pia k'ĩsia bairā, pia oo bi. Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa audú k'awaapii irumaa, māik'aapa ne-inaa pipiara ooyada aji, iru ome.

²⁵ Tachi Ak'ōrepa eperā k'ĩsia k'awaa bimaa k'ĩsia k'awaara bapiit'ee, Ak'ōre Ūraa Pia ijāapari perā. Jōdee mia jarateeda pia k'ĩsia k'inia-e bak'āri, ichia naaweda k'awa bada k'ĭra atuapiit'ee.

Net'atau t'onoda nepirida

²⁶ Ichiaba Jesupa nepiriji:

—Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anirā ĩwapata net'atau eujāde p'odak'a.

²⁷ Tachia net'atau p'odap'eda, k'euru chaa k'āiruta pijida māik'aapa ewari chaa p'irabairuta pijida, ma net'atau t'onopari māik'aapa wari wāpari. Tachia k'awada-e sāga māgá waripari.

²⁸ Yoorode net'atau ichi itu t'onopari. Naapiara uchiapari chi t'uk'u; mamāik'aapa chi k'iru. Maap'eda uchiapari chi k'imī chak'e; t'ēpai net'atau chok'ara chaupari.

²⁹ P'oo bak'āri, ewapata. Māga bi Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anirā ome.

Mostaza tau nepirida
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Jesupa ichiaba awaraa nepiriji jarateeit'ee:

—¿K'āarek'a bima aji, Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi jua ek'ari bik'āri, ichideerā p'aneedamerā? ¿K'āata nepirīit'eema pia k'awaadamerā?

³¹ Mostaza tau uudák'api bi. Māgí net'atau apemaarā net'atau k'āyaara māāriara bi.

³² Mamīda uup'eda, apemaarā ne-uu k'āyaara waibiara waripari. Māgá waibia warik'āri, ipanaarāpa āchi te oopata chi juade.

Jesupa ooda nepirik'āri
(Mt 13.34-35)

³³ Jesupa māga nepiri wāpachi Tachi Ak'ōrede k'ĩsia p'aneedamerā. Ichia nepirida pia ūridak'āri, waa nepiripachi.

³⁴ Jarateek'āri, ichita māgá nepiripachi. Nepiri-ee jarateek'aa paji. Mamīda chi k'ōp'āyoorā ituaba p'aneedak'āri, ma nepirida jōma jara k'inia bi jarateepachi.

Jesupa nāu p'usa ome t'umātipida
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Ma ewate k'eu wāk'āri, Jesupa maaji ichi ome nipapataarāmaa:

—Wādāma aji, lago k'ĭraik'a eeree.

³⁶ Eperāarā atabēijida māik'aapa bataujida Jesús su-ak'i bada barcode. Awaraarā jida auk'a wājida awaraa barcode.

³⁷ Māgá lago s̄ia wādade nāu golpe p'ua n̄beeji māik'aapa p'usara t'o n̄beeji. Mapa barco pirubaai wā nipaji.

³⁸ Māimisa Jesús k'āi baji barco trumaa. Su-ak'i beepata ĩri porok'au baji. Aramata ĩrimat'aajida māik'aapa māgajida:

—ĩTachi Waibia! ĩP'irabáiji! ĩTachi pirubaai wādapi! ĩPi-it'ee p'ua-ek'ā ajida, tachi pirubaaidaruta pijida?

³⁹ Māpai Jesús p'irabaip'eda, māgaji nāumaa:

—Waa p'uanaapáde aji.

Māpai nāu waa p'ua-e paji. Ichiaba p'usamaa maaji:

—T'umāti beepáde aji.

Aramata jōmaweda ip'ii ũu beeji.

⁴⁰ Māpai Jesupa maaji ichi ome nipapataarāmaa:

—ĩSāap'eda p'era jōnima? ĩAt'āri ĩjāada-eeta p'anik'ā? aji.

⁴¹ Mamīda āchi p'era para beeji, waide māga unudak'aa pada perā. Āchi pitapai iidi para beeji:

—ĩK'aima nāgí? Tachi Ak'ōrepapaita pedeeperi nāumaa, p'usamaa ip'ii beemerā.

5

Eperā k'ap'iade netuara merātia bada

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Lago k'īraik'a eere panajida Gerasa eujāde.

² Jesús barcodeepa batauk'āri, irumaa cheji jāiradeepa eperā k'ap'iade netuara merātia bi.

³ Ma eperā āk'adaa bapachi jāira māu te uriade. Ichi ome p'oyaadak'aa paji; cadenapa pida.

⁴ Edaare cadenapa biiride māik'aapa juade ĩĩ n̄bipachida. Mamīda t'it'aapachi. Mapa p'oyaadak'aa paji.

⁵ Āstaawa, p'ārik'ua pida bia nipapachi ee beede māik'aapa jāira bee chaa. Ichi itu p'u oo nipapachi māupa.

⁶ Mamīda t'imí weda māgí eperāpa Jesús unuk'āri, p'iradachi irumaa māik'aapa bedabaidachi.

⁷⁻⁸ Māpai Jesupa māgaji:

—ĩNetuara, uchiapáde aji, na eperā k'ap'iadeepa!

Biaji:

—Jesús, pi Ak'ōre Waibia Warrapi. ĩK'āata ooit'eema aji, mi ome? Tachi Ak'ōre k'īrapite jaráji mi k'achia oo-e pait'ee. Mi ichiak'au bipáde aji.

⁹ Māpai Jesupa iidi:

—ĩPi, k'asaa t'ijarapatama? aji.

—Mi t'ijarapatada aji, Legión, chok'ara nipapata perā.

¹⁰ Māpai Jesumaa chupiria iidipachi awara āyaa pēinaamerā.

¹¹ Ma ee k'arraya sinaarā chok'ara nek'omaa p'anajida.

¹² Mapa netuaraarāpa chupiria iidijida:

—Awara āyaa pēii k'āyara, ara p'ani sina k'ap'iade t'ĩupipáde ajida.

¹³ Māpai Jesupa netuaraarāpaa māgaji. Uchiapiji ma eperā k'ap'iadeepa māik'aapa t'ĩupiji sinaarā k'ap'iade. Māirā p'irak'oodachida ee k'ōot'ari jira bidee māik'aapa lago jāde baainajida. Mama jōmaweda ĩyapa ĩiak'oodachida. Sinaarā perá dos mil paji.

¹⁴ Ma sina ĩia p'anadap'edaarāpa māga unudak'āri, p'era p'irak'oodachida. Āchia unudap'edaa nepirinajida p'uuru pidaarāmaa māik'aapa p'uuru k'ait'a

beerāmaa. Eperāarāpa Jesupa ooda k'awaa k'inia p'anadap'edaa perā, chejida ak'ide.

¹⁵ Jesumāi pachedak'āri, ma eperā netuaraarā merātia p'anadap'edaa unujida, p'aru jīp'eda, su-ak'i bi Jesús ik'aawa māik'aapa k'īra pia ak'i baji. Māga unudak'āri, p'era para beejī.

¹⁶ Chi unudap'edaarāpa nepirijida apemaarāmaa netuaraarā merātia p'anadap'edaa māik'aapa sinaarā k'ap'iade pëik'ooda.

¹⁷ Māpai waaweepa Jesumaa chupiria iidijida āchi eujādeepa wāmerā.

¹⁸ Jesús barcode batauk'āri, ma eperā naaweda netuaraarā merātia badapa chupiria iidiji Jesupa ichi ome auk'a wāpimerā.

¹⁹ Mamīda Jesupa oo-e paji; jīp'a jaraji:

—Wāji pichi temaa. Nepirinapāde aji, jōmaweda Ak'ōrepa ooda māik'aapa pi chupiria k'awaada.

²⁰ Māpai nepiri wāpachi Jesupa ooda ichi ome Decápolis eujāde, p'uuru bee chaa. Māga ūridak'āri, eperāarā jōmaweda o-īa ak'itrua para beejī.

*Jairo k'au jipada māik'aapa wēra abaapa Jesús p'aru i t'ōbaida
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

²¹ Waya Jesús chek'āri k'īraik'a eereepa barcode, eperāarā chok'ara chejida irumaa lago ide.

²² Māga nide Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro pacheji. Ichi t'ijarapachida Jairo. Jesús unu atak'āri, bīrimāi bedabaidachi

²³ māik'aapa chupiria iidiji:

—Mi k'au juak'aya nībi. Chupiria k'awāaji. Pi jua binapāde aji iru īri, māgá jīpa beemerā māik'aapa chok'ai beemerā.

²⁴ Māpai Jesús ichi ome wāji. Ichiaba eperāarā chok'ara wājida Jesús ome. Maperā p'īsua wājida.

²⁵ Ma eperāarā see nībide baji wēra bi k'ayaa bi waamiapa. Doce años māgá baji.

²⁶ At'apai mia baji. Jōma chi p'arat'a jōdai baji jīpapataarā juade nipa, jīpa-ee. Waapiara k'ayaa k'erapachi.

²⁷ Jesupa ooda ūri bada perā awaraarā it'aideepa, k'ait'a wāji āpīteik'a eereepa iru p'aru t'ōbait'aade.

²⁸ Māga ooji k'īsia bada perā iru p'aru i t'ōbairupapai jīpa beei.

²⁹ T'ōbaik'āri, aramata waamia t'ibaidachi, māik'aapa ichia k'awaaji Jesupa ichi jipada.

³⁰ Aweda Jesupa k'awaaji jīparu ichia jara-eeta. Mapa āpītee ak'ip'eda, iidiji:

—¿K'aipa mi p'aru t'ōbajjima? aji.

³¹ Ichi ome nipapataarāpa māgajida:

—¿Pia unu-e bik'ā ajida, eperāarā p'īsua nībi? Māga bita iidi bi: “¿K'aipa mi t'ōbajjima?”

³² Mamīda Jesupa tau k'it'aa ak'i nībeeji unui jīak'aapa k'aipa paji.

³³ Ma wēra k'ap'ia wēre nībapachi p'era nībīpa, k'awa bada perā ichita jīpa bi. Mapa bedabaidachi Jesús k'īrapite māik'aapa jōmaweda jaraji.

³⁴ Māpai Jesupa māgaji irumaa:

—Wēra, pia mide ijāa bairā, jīpa beejida aji. K'āiwee wāpāde aji, pi k'ayaa wēpada perā.

³⁵ Jesús pedeemaa bide Jairo tedeepa eperāarā chejida māik'aapa māgajida Jairomaa:

—Pi k'au jai-idaaji. Mapa ¿k'āare-it'ee Jesús atedayama ajida, pichi temaa?

³⁶ Mamīda Jesupa māga ūrik'āri, māgaji Jairomaa:

—Waaweenáaji; jīp'a mīde ijāapáde aji.

³⁷ Mamāik'aapa k'ōp'āyapi-e paji apemaarāmaa; aba ateeji Pedro, Santiago māik'aapa chi īpema, Juan.

³⁸ Jairo temāi panadak'āri, biuk'a nībaji. Ununajida eperāarā jarajēe para nībi.

³⁹ Tīujida teedaa māik'aapa Jesupa māgaji:

—¿Sāap'eda audupai jēe para bīma? aji. Na wēra k'au jai-idaa-e bi. Jīp'a k'āita bīda aji.

⁴⁰ Māga ūridak'āri, ēik'oodachida. Māpai Jesupa jōmaweda taawaa uchi-apik'ooji. Aba t'īupiji ma wēra k'au jai-idaada k'ap'ia badamaa, chi ak'ōre, chi nawe māik'aapa Jesús ome wādap'edaarā.

⁴¹ Juade jita atap'eda māgaji:

—*Talita, cum;* (jara k'inia bi: “Wēra k'au, p'irabáiji”.)

⁴² Aramata p'irabaidachi māik'aapa p'irriā beeji. (Ma wēra k'au doce años iru baji.) Māga unudak'āri, eperāarā ak'itrua para beeji.

⁴³ Mamīda Jesupa ūraaji apidaamaa nepirinaadamerā. Maap'eda jaraji nek'opidamerā ma wēra k'aumaa.

6

Jesús Nazaret p'uurudee wāda

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Mamāik'aapa Jesús wāji ichi warida p'uurudee chi k'ōp'āyoorā ome.

² Īpata ewate Ak'ōre Ūraa jarateemaa beeji māpema Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Eperāarāpa Jesupa jarateeda ūridak'āri, p'era pik'a iidi para beeji:

—¿Sāmapī k'awaaajima ajida, ichia jarateemaa bi? ¿Sāgapi k'īsia k'awaa beejima? Ma awara, ¿Sāga ooparima ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa?

³ ¿Jāgipa ne-inaa pak'urudee oopari-ek'ā? ¿Ichi María warra-ek'ā? ¿Santiago, José, Judas māik'aapa Simón chi īpemaarā-ek'ā? Ichiaba, ¿ichi īpewēraarā nama p'anapata-ek'ā ajida, tachi t'āide?

Mapa iru pedee ijāa k'iniadak'aa paji.

⁴ Māpai Jesupa maaji:

—Jōmaarā t'āide ūri k'inia p'anapata Tachi Ak'ōre pedee jaraparipa jara bi. Mamīda ichi p'uurudepemaarāmaa jaratee chek'āri, ijāadak'aa. Auk'a ijāadak'aa jarateek'āri ichi ēreerāmaa māik'aapa ichi tedepemaarāmaa.

⁵ Mama irua ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa oo-e paji, ichide ijāada-e p'anadap'edaa perā. K'ayaa beerā chok'ara-eepai jīpaji ichi juapa t'ōbaik'āri.

⁶ P'era pik'a beeji ichi p'uurudepemaarāpa ichide pia ijāada-e pada perā.

Jesupa chi k'ōp'āyoorā pēida Ak'ōre Ūraa jarateenadamerā

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesús p'uuru bee chaa nipaji jarateede.

⁷ Māgá nidade chi k'ōp'āyoorā doce t'īp'ēji māik'aapa ome-omee pēiji netuara uchiapidamerā ichi t'īde, ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā.

⁸ Jaraji ne-inaa ateenadamerā; jīp'a ateedamerā pak'uru t'idik'adait'ee ode wādak'āri. Wādaipia bi muchila wēe, chik'o wēe māik'aapa p'arat'a wēe.

⁹ Āchi chancla māik'aapa p'aru jīdaipia bi, mamīda awaraa p'aru ateedaik'araa bi jīdait'ee.

¹⁰ Māpai māgaji:

—Parā teedaa wādak'āri, ai tede p'anēti, mamāik'aapa wāruta misa.

11 Mamīda eperāarāpa parā auteebaida-e pirā, ichiaba parāpa jarateeruta ūri k'iniada-e pirā, mamāik'aapa uchíati. Uchiadak'āri, b̄ir̄idepema yooro p'ora nēep'edapáde aji, ak'ipidait'ee Ak'ōrepa māga k'inia-e bi. [Āra k'achiaru uchiadait'ee Sodoma pidaarā māik'aapa Gomorra pidaarā k'āyaara Tachi Ak'ōre k'īrapite panadak'āri, iru ewari waibia ewate.]

12 Māpai chi k'ōp'āyoorā wājida jarateede. Eperāarāpa ma jarateeda ūridak'āri, āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaajida māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāajida.

13 Ichiaba netuara chok'ara uchiapipachida eperāarā k'ap'iadeepa māik'aapa aceitepa p'urudak'āri, k'ayaa beerā chok'ara j̄ipapachida.

Juan Bautista piuda
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Awaraarā ideepa Rey Herodepa ūriji Jesupa ooda, iru t'o p'anadap'edaa perā. Jarapachida:

—Māgí eperā Juan Bautistada apachida, chi piuda chok'ai p'irabaida. Mapa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa oopari.

15 Ūk'uruurāpa jarapachida:

—Jāgí Elías, chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari.

Jódee awaraarāpa jarapachida:

—Ak'ōre pedee jarateeparipi, chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarā j̄iak'a.

16 Herodepa eperāarāpa jaradap'edaa ūrik'āri, maaji:

—Māgí Juanpi, mia otau t'iap'epit'aada; māik'aapa írá chok'ai p'irabaida.

17 Ai naaweda Herodepa Juan cadenapa j̄i atapiji māik'aapa carcelde t'ipit'aaji chi ipema Filipino wēra Herodías k'aurepa. Herodepa ma wēra ataji ichi ome beemerā.

18 Juanpa māga k'awaa atak'āri, māgapachi Herodemaa: “Pia pichi ipema wēra iru baik'araa bi pichi wērak'a.”

19 Maperā Herodiapa Juan k'īra unuamaa iru beeji māik'aapa peepit'aa k'inia baji Herodemaa. Mamīda p'oyaa oo-e paji.

20 Herodepa Juan waawee baji, irua Ak'ōrepa oopi bik'a oopachi perā māik'aapa Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'i bapachi perā. Maperā Juan j̄ia paraa iru bapachi. Ma awara Juanpa jaratee bi ūri k'inia bapachi, k'awak'aa paji mīda irua k'āata jara k'inia bi.

21 Mamīda Herodiapa k'īsia ataji Herodepa ichi t'oda fiesta ook'āri. Ichi ek'ariirā poroorā, soldaorā poroorā, māik'aapa eperāarā waibiarā Galilea eujādepemaarā pachejida ma nek'opari fiesta oode.

22 Ma fiesta oomaa p'anide Herodías k'au t'īuji nek'odap'edaamāi māik'aapa pēiramaa beeji. Rey Herodepa māik'aapa ichi ome p'anadap'edaarāpa ma pēira bada audú k'inia p'anajida. Mapa reypa māgaji ma awēramaa:

—Mimaa iidíji, pichia iidi k'iniata. Mia teeit'ee.

23 Wāarapi; Tachi Ak'ōre k'īrapite mia juraa bi, mia teeit'ee pichia iidiruta. Mia eujā ak'i bi esaj̄iak'a teeit'ee, k'inia bi pirā.

24 Ma awēra taawaa uchiap'eda, iidinaji chi nawemaa:

—¿K'āata iidiyama? aji.

Chi nawepa p'anauji:

—Iidipáde aji, Juan Bautista poro.

25 Ma awēra isapai waya t'īuji rey badamāi māik'aapa maaji:

—K'inia bida aji, íraweda teemerā Juan Bautista poro p'arat'ude.

²⁶ Rey Herodes k'ĩra pia-ee beeji, Juan peepi k'inia-e bada perã. Mamĩda chi che p'anadap'edaarã k'ĩrapite juraada k'aurepa mera k'inia-e paji.

²⁷ Aramata pëiji soldao Juan poro aneemerã. Soldao wãp'eda carcelde, Juan otau t'iap'et'aaji

²⁸ mãik'aapa ma awëra nawepa jaradak'a aneeji iru poro p'arat'ude. Ma awëramaa tee cheji. Maap'eda ichia teenaji ichi nawemaa.

²⁹ Juan k'õp'ãyoorãpa ùri atadak'ãri iru peedap'edaa, chi piuda k'ap'ia iidinajida idait'ee.

Mãga paji Juan Bautista peepidap'edaa.

Jesupa eperãarã cinco mil nek'opida

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-15)

³⁰ Jesús k'õp'ãyoorã waya araa p'anadak'ãri iru ome, irumaa nepirijida jõma ãchia oodap'edaa mãik'aapa jarateedap'edaa.

³¹ Eperãarã chok'ara wãpachida mãik'aapa chepachida. Maperã chi k'õp'ãyoorã ome p'oyaa nek'odak'aa paji. Mapa Jesupa mägaji ãchimaa:

—K'õp'ãyoorã, chëti. T'imí ñinadãma eperãarã wãdak'aamaa.

³² Mãpai barcode bataujida awara ãyaa wãdait'ee.

³³ Mamĩda chok'araarãpa unujida ãra wã nidã mãik'aapa k'awaajida Jesús aide wã. Maperã eperãarã jõmaweda p'irajida, naapiara nide.

³⁴ Jesús barcodeepa batauk'ãri, eperãarã chok'ara unuji. ãra chupiria k'awaaji ovejaarãk'a para bada perã, ak'ipari wëe. Mãpai Jesupa Ak'õre Ùraa jarateemaa beeji.

³⁵ K'eupodopa chi k'õp'ãyoorã ik'aawa chejida mãik'aapa mägajida:

—K'eu wãpi; nama eperãarã p'anadak'aa.

³⁶ Pëipãde ajida, eperãarã wãdamerã te chaa mãik'aapa p'uuru bee chaa neinaa k'oparii netonadamerã.

³⁷ Mamĩda Jesupa p'anauji:

—Parãpa chik'o téeti k'odamerã.

Mãpai mägajida:

—¿Pia k'inia bik'ã taipa pan netonadamerã k'opidait'ee ãramaa? ¿K'ãare p'arat'apa netodayama ajida? ¿Atane ocho mimiada valorta pande netonadaik'ã? ajida.

³⁸ Mãpai Jesupa iidiji:

—¿Pan jõmasaa iru p'anima? aji. Ak'inãti.

K'awaadak'ãri, jara chejida:

—Pan joisomaa mãik'aapa chik'o omé iru p'anida ajida.

³⁹ Mãpai jaraji eperãarã su-ak'i p'aneepidamerã awara-awaraa chok'ara, eujãde p'ũajara ñri.

⁴⁰ Su-ak'i p'aneejida awara-awaraa cien mãik'aapa cincuenta.

⁴¹ Mãpai Jesupa pan chik'o ome jitaji ichi juade, maap'eda it'aa ak'iji. It'aa t'ip'eda gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa, ma pan k'õrak'ooji. Mãga oop'eda, pan chok'ara teeji chi k'õp'ãyoorãpa eperãarãmaa jedenadamerã. Ichiaba chik'o jedejida jõmaarãmaa mägí chik'o omé iru p'anadap'edaadepema.

⁴² Jõmaweda nek'ojida bi jãwaa p'aneerutamaa.

⁴³ Jesús k'õp'ãyoorãpa k'oraa docena aba p'ejida pan pite mãik'aapa chik'o nibeeda.

⁴⁴ Chi mägí pan k'odap'edaarã imik'ĩraarã cinco mil paji.

Jesús lago ñri t'ia nipada

(Mt 14.22-33; Jn 6.16-21)

45 Ma t'ēpai Jesupa chi k'ōp'āyoorā barcode bataupiji ichi naa lago sīadamerā Betsaida p'uurudee ichi eperāarā ome despediiru misa.

46 Eperāarā erreuk'oodaidak'āri, iru wāji ee nok'odee it'aa t'īde.

47 K'eudaik'āri, chi k'ōp'āyoorā barcode lago esa-auk'a ewaa wā nipajida. Māimisa Jesús truwá bee baji.

48 Jesupa unu baji chupiria jōni, āchimaa nāu p'ua nībada perā. Māpai taujaaweda wāji āramaa lago īri.

49 Barco k'ait'a wā nipak'āri, unujida māik'aapa k'īsiajida netuara. Mapa biajida.

50 Jōmaweda audú p'eradachida. Mamīda irua māgaji:

—¡P'eranāati! ¡Mida! aji.

51 Māpai batauji āra ome māik'aapa nāu p'ua nībada t'umātīdachi. Ak'itrua para beejī

52 āra waide ijāada-e p'anadap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa ne-inaa māgá chaaree bee oopipari Jesumaa. Māgá p'anajida, unujida mīda irua pan k'opida eperāarāmaa, pan wēe p'anadak'āri.

*Jesupa k'ayaa beerā chok'ara jīpada Genesaret eujāde
(Mt 14.34-36)*

53 Panadak'āri lago k'īraik'a eere, wiibainajida Genesaret eujāde. Mama barco jī bijida to ide.

54 Barcodeepa bataurutade, eperāarā mama p'anapataarāpa Jesús k'awa atajida.

55 Isapai jōmaarāmaa jara wājida. Mapa k'ayaa beerā chok'ara aneejida Jesús wāyaa it'ee ūridap'edaamāi.

56 Iru wārumaa p'uuru beede māik'aapa p'uuru awara āi te beede, ichi-aba k'ayaa beerā atepachida āchi p'arude. Ata bipachida eperāarā ode wāyapatamāi māik'aapa Jesús wāyaa wāk'āri, chupiria iidipachida ichi p'aru ide pijida t'ōbaipimerā. K'ayaa beerāpa t'ōbaidak'āri, jōmaweda jīpa p'aneepachida.

7

*Judiorāpa āchi k'īsiadoopa jarateedap'edaa
(Mt 15.1-9)*

1 Moisepa p'āda jarateepataarā Jerusalendeepa chejida Jesús badamaa fariseorā ome.

2 Māirāpa unudak'āri Jesús k'ōp'āyoorā ūk'uru jua sīda-ee nek'o p'ani, pedee k'achia jarapachida āra āpīte.

3 (Fariseorāpa māik'aapa awaraa judiorā pia bee k'inia p'anīrāpa jua pi-ia sīpata. Māga jarateepachida chonaarāweda māik'aapa at'āri māga oopata āchi naawedapemaarāpa oopatap'edaak'a. Āchi k'īsiade judiorā pia beerā nek'odaik'araa bi, māgá āchi jua sīda-ee.)

4 Ne-inaa k'oparii netodap'eda p'uurude, nek'odak'aa pia sīdai naaweda. Ichiaba oopata nāgee ne-inaa awaraa āchi naawedapemaarāpa oopatap'edaak'a: nek'odai naaweda ne-inaa mesade sīpata; vaso, k'uuru metaldee, chok'o māik'aapa āchi sīu-ak'ī p'aneepatamāi.)

5 Māga oopata perā iidijida k'ūradait'ee:

—¿Sāap'eda pi ome nipapataarāpa ooda-e p'anīma ajida, tachi chonaarāpa chonaarāweda oopatap'edaak'a? Ma k'āyaara jua pia sīda-e p'ani nek'odai naaweda.

6 Jesupa p'anauji:

—Chonaarãweda Ak'õre pedee jarapari Isaíapa parã ãpíte wãara pedeeji.
 ;Seewata Tachi Ak'õrede ijãapataarãda apata! Isaíapa mãgaji:

'Na eperãarãpa mi k'inia iru p'anida apata it'aipa. Mamãda ãchi t'ãripa wãara
 mi k'iniadak'aa.

⁷ Pãripì mi k'irapite it'aa t'ipata, oo k'inia p'anapata perã eperãarãpa jara
 p'anik'a, mia jara bik'a oodai k'ãyaara.' (Is 29.13)

⁸ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Parãpa audupãara ijãapata eperãarãpa ãchi k'ĩsiadeepa jarateepata. Jõdee
 Ak'õre Ûraade p'ã jëra bik'a oodait'ee k'ĩsiadak'aa.

⁹ Ichiaba mãgaji:

—Ak'õre Ûraa yiaraa iru p'ani. Jõdee chonaarãweda oopatap'edaak'a oo
 k'inia p'anapata. ¿Mãga-ek'ã? aji.

¹⁰ Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji Moisés it'aideepa:

'Pichi ak'õre mãik'aapa pichi nawe k'inia iru bapariiji mãik'aapa ãra pedee
 ùriparíiji.' (Ex 20.12)

Ma awara jaraji:

'Warrapa ik'achia jararu pirã ichi ak'õremaa wa ichi nawemaa, peet'aadaipia
 bi.' (Ex 21.17)

¹¹ Mamãda parãpa jarateepata eperãpa jarai chi ak'õremaa wa chi nawemaa:
 "Pì p'oyaa k'aripa-epi, jõma mia iru bi *Corbán* perã."

¹² Eperãpa mãga jarak'ãri, pia bida apata chi ak'õreerã k'aripanaamerã.

¹³ Mãgí ùraa uchiapari eperãarã k'ĩsiadeepa. Mãgide ijãadak'ãri, Tachi Ak'õre
 Ûraa yiaraa iru p'aneepata. Ichiaba awaraa ùraa jarateepata mãik'aapa ma
 k'aurepa eperãarãpa oodak'aa Tachi Ak'õre Ûraade jara bik'a.

Ne-inaa tachi k'achia beepipari Tachi Ak'õre k'irapite

(Mt 15.10-20)

¹⁴ T'ëepai Jesupa eperãarã t'í p'e atap'eda, maaji:

—Jõmaarãpa mi pedee ùriti, mãik'aapa k'awáati mia jararu.

¹⁵ Chik'o k'odak'ãri, tachi k'ap'iade edú banapari. Ma chik'o k'odap'edaa
 k'aurepa tachi k'achia p'aneedak'aa Tachi Ak'õre k'irapite. Ma k'ãyaara, ne-
 inaa eperã t'ãrideepa uchiarúpata k'achia beepipari.

¹⁶ [Pia k'ĩsiadapáde aji, mia jaradade.]

¹⁷ Jesupa eperãarã atabëip'eda, t'íuji teedaa. Mama chi k'õp'ãyoorãpa iidijida:

—¿K'ãata jara k'inia bima ajida, pia eperãarãmaa jarateeda?

¹⁸ Irua jaraji:

—¿Mãgara, parãpa ichiaba k'awada-e p'anik'ã? Chik'o k'odak'ãri, tachi
 k'achia beepik'aa Tachi Ak'õre k'irapite,

¹⁹ t'ãride banak'aa perã. Jìp'a bide banapari, maap'eda uchiapari. (Mãga
 jarak'ãri, Jesupa jara k'inia baji Tachi Ak'õrede ijãapataarãpa chik'o k'ira t'ãdo
 k'odaipia bi.)

²⁰ Ichiaba jaraji:

—Mamãda ne-inaa k'achia eperã t'ãrideepa uchiadapa tachi k'achia beepi-
 pari Tachi Ak'õre k'irapite.

²¹ Eperã t'ãrideepa nãgee k'ĩsia k'achia uchiaparida aji: p'ek'au ooit'ee
 awaraarã ome; nechiait'ee; chãara peeit'ee;

²² miak'ãi bi awaraarã ome k'ãiit'ee; chãara net'aa k'ãait'ee; chãaramaa ne-inaa
 k'achia ooit'ee; chãara k'ùrait'ee; ne-inaa k'achia ooi awaa bapariit'ee; chãara
 k'ira unuamaa iru bapariit'ee irua ne-inaa iru bi k'aurepa; chãara ãpíte seewa
 jara nipait'ee; audua bapariit'ee mãik'aapa ne-inaa pariatua oopariit'ee.

²³ Jõmaweda ma ne-inaa k'achia uchiapari eperã t'ãrideepa. Ma ne-inaa
 oodak'ãri, k'achia p'aneepata Tachi Ak'õre k'irapite.

*Wēra judio-ee bīpa Jesude ijāada
(Mt 15.21-28)*

²⁴ Mamāik'aapa Jesús Tiro p'uuru k'ait'a wāji chi k'ōp'āyoorā ome. Wāji teedaa ichi unupi k'inia-e bada perā. Mamīda p'oyaa miru-e paji.

²⁵⁻²⁶ Māga nīde wēra k'au netuara merātia bada nawepa ūriji Jesús mama bi. Ma wēra judio-e paji; Sirofenicia eujādepema paji. Teedaa wāp'eda, bedabai nībanaji Jesús k'īrapite māik'aapa irumaa chupīria iidiji:

—Mi k'au k'ap'iade netuara merātia bi. Chupīria k'awāaji māik'aapa uchi-apit'aapāde aji, iru k'ap'iadeepa.

²⁷ Mamīda Jesupa māgaji:

—Judiorāmaa ita-aria naa mīmaa chupīria iidipīji. Pia-e bīda aji, warrarā chik'o jāri atait'ee māik'aapa usaarāmaa tee baibīit'ee.

²⁸ Ma wērapa p'anauji:

—Māgada aji, Tachi Waibia. Mamīda usaarāpa paara k'opata warrarā juadeepa baaida mesa ek'ari. Mapa, mi judio-e mīda, pīmaa chupīria iidi bīda aji.

²⁹ Māpai Jesupa maaji:

—Pia p'anauji. Wāpāde aji, pi k'au k'ap'iadeepa netuara uchiada perā.

³⁰ Ma wēra teedaa panak'āri, chi k'au p'arude k'āiwee ununaji. Netuara uchiadai baji chi k'au k'ap'iadeepa.

Jesupa eperā k'īri k'ī bi māik'aapa pedee atua bi jipada

³¹ Jesús uchijai Tiro p'uuru k'ait'a bi eujādeepa chi k'ōp'āyoorā ome. Wāyaaji Sidón p'uurude panait'ee Decápolis eujāde, Galilea Lago k'ait'a.

³² Mama Jesumaa eperā ateejida. Ma eperā k'īri k'ī baji māik'aapa pedee atua baji. Chupīria iidijida Jesumaa iru jua bīmerā ma eperā ūri, jīpa beemerā.

³³ Jesupa awara āyaa ateeji see nībadamāiipa māik'aapa ichi jua chak'epa t'it'aaji ma eperā k'īri chaa. Ichiaba idubapa t'ōbait'aaji iru k'īrame.

³⁴ Maap'eda it'aa ak'īji, golpe ūyapaaji māik'aapa māgaji ma eperāmaa:

—*¡Efatá!* (Jara k'inia bi: “¡K'īri ēesáaji!”)

³⁵ Aramata pedee atua bada pia pedeeji māik'aapa k'īri ēesaadachi.

³⁶ Māpai Jesupa jaraji apidaamaa jaranaadamērā. Māga jarapachi mīda, waapīara jara wāpachida.

³⁷ Chi ūridap'edaarā o-īa ak'itrua para beeji māik'aapa pedee para beeji:

—Jesupa jōma pia ooparipi. ¡K'īri k'ī bi ūripari māik'aapa pedee atua bi paara pedeeipari!

8

*Jesupa eperāarā cuatro mil nek'opida
(Mt 15.32-39)*

¹ Ewari aba eperāarā chok'ara waya see nībaji Jesús badamāi. Mamīda nek'odait'ee wēe p'anadap'edaa perā, chi k'ōp'āyoorā t'ī p'eji māik'aapa māgaji:

² —Mia na eperāarā chupīria k'awaa bi, mi ome k'āima ōpee p'anadairā māik'aapa ūri āchi nek'odait'ee wēe p'ani.

³ Māgá pēiru pīrā āchi te chaa, ode k'ap'ia t'ūmaak'oodaridait'ee jarrapa, ūk'uru t'imīpa che p'anadairā.

⁴ Chi k'ōp'āyoorāpa iidijida:

—Mamīda ¿sāga nek'opidayama ajida, nama eperāarā wē-e perā chik'o netodait'ee taimaa?

⁵ —¿Pan jōmasaa iru p'anīma? aji.

Maajida:

—Siete.

⁶ Eperāarā su-ak'i beepiji māik'aapa ma pan atap'eda, it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. K'ōrak'oop'eda teeji chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenadamerā.

⁷ Ichiaba chik'o chak'eerā chok'ara-ee iru p'anajida. Jesupa it'aa iidik'āri, chok'araara eepadachi māik'aapa jedepiji.

⁸ Jōmaarāpa k'ojida bi jāwaadarutamaa. K'oraa siete ipuru p'ejida pan chik'o ome beeda.

⁹ Chi nek'odap'edaarā perā cuatro mil paji. Maap'eda Jesupa āchi temaa pēiji.

¹⁰ Māpai Jesús chi k'ōp'āyoorā ome barcode bataup'eda, wāji Dalmanuta eujādee.

*Ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaa
(Mt 16.1-4)*

¹¹ Mama bide fariseorā pachejida māik'aapa aupedeemaa p'anejjida Jesús ome. Imiatee k'inia p'anadap'edaa perā, iidijida ne-inaa oomerā Tachi Ak'ōreppapai oopari, māik'aapa ak'ipimerā wāara Tachi Ak'ōrepa iru pēida.

¹² Jesús golpe iyapaaji māik'aapa māgaji:
—¿K'asaa parā pedeeta? ¿Awaraa ne-inaa unu k'inia p'anik'ā Tachi Ak'ōre juapa ooda? Mia wāarata jararu. Mia oo-e pait'ee parāpa iidi p'anik'a.

¹³ Maap'eda mama atabēiji. Barcode bataup'eda, uchiaji lago k'īraik'a eere chi k'ōp'āyoorā ome.

*Jesupa ūraada fariseorāpa oopatak'a oonaadamerā
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Ma wā nidade chi k'ōp'āyoorāpa k'īra atuadai p'anajida atedait'ee ne-inaa k'oparii. Pan apai iru p'anajida barcode.

¹⁵ Jesupa āra ūraaji:
—K'īra k'awaa nipapatāati fariseorā pan, Herodes pan k'onaadamerā, āchi levadura k'achia bairā.

¹⁶ Jesús k'ōp'āyoorā pedee para baji āchi pitapai, irua jara k'inia bada k'awada-e p'anadap'edaa perā. Maajida:

—Māga jara bi, tachi pan wēe p'anadairā.
¹⁷ Jesupa k'awaji ārapa k'īsiadap'edaa. Mapa māgaji:
—¿Sāap'eda pan wēe p'anida a p'anima? aji. ¿At'āri k'awada-e p'anik'ā mia jaratee k'inia bi? ¿Pandepai k'īsia p'anik'ā? aji. Mapa k'awada-e p'ani.

¹⁸ Parā tau iru p'anī mīda, unudak'aa mia oo bi. K'īri iru p'anī mīda, mia jaratee bi ūridak'aa. ¿Maarepidata k'irāpada-ek'ā?

¹⁹ Mia pan joisomaa jedek'āri imik'īraarā cinco milmaa, ¿chi pite beedapa k'oraa jōmasaa ipurujidama? aji.

P'anaujida:
—K'oraa docena aba.
²⁰ —Ichiaba pan siete jededak'āri imik'īraarā cuatro milmaa, nek'odap'eda, ¿k'oraa jōmasaa ipurujidama? aji.

Maajida:
—K'oraa siete.
²¹ Māpai maaji:
—¿Parāpa at'āri k'awada-ek'ā? aji. K'īra k'aupai ijāadai fariseorā pedee māik'aapa Herodes pedee.

Jesupa Betsaida p'uurude tau p'āriu bada jipada

²² Betsaida p'uurude panadak'āri, tau p'āriu bi ateejjida Jesumaa chupiria iidide irua t'ōbaimerā.

²³ Jesupa ma tau p'āriu bi juade jitap'eda, p'uuru k'idaa ateeji. Māpai ma eperā tau jāde idut'aaji māik'aapa ichi tau wāk'a atap'eda juapa, Jesupa maaji:

—ǵirá pia unuruk'ā? aji.

²⁴ Ak'ip'eda, maaji:

—Unu bipi eperāarā pak'uruk'a nīutee.

²⁵ Jesupa jua waya tau ĩri biji māik'aapa āyaa atak'āri, ma eperāpa pia unu beeji. Māgá jipa beeji.

²⁶ Māpai Jesupa ichi temaa pēiji māik'aapa maaji:

—P'uurudee wānaapáde aji, māik'aapa p'uuru pidaarāmaa maarepida jaranaapáde aji.

Pedropa Jesús Tachi K'aripaparida ada

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-20)

²⁷ Ma t'ēpai, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome wāji p'uuru k'aipēe beedee, Cesarea de Filipino p'uuru k'ait'a bi eujāde. Ode wādade, Jesupa iidiji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—ǵMi k'aima a p'anima aji, eperāarāpa?

²⁸ P'anaujida:

—Ūk'uruurāpa jara p'ani pi Juan Bautista, piup'eda p'irabaida. Awaraarāpa jara p'ani Elías. Ichiaba ūk'uruurāpa jara p'ani pi awaraa Ak'ōre pedee jarapari.

²⁹ —Parāpárama, ǵmi k'aima adaima? aji.

Pedropa p'anauji:

—Pi Cristo; Tachi Ak'ōrepa pēida tachi k'aripamerā.

³⁰ Mamīda Jesupa jaraji:

—Awaraarāmaa māga nepirinaadapáde aji.

Jesupa jarada ichi peedait'ee

(Mt 16.21-23; Lc 9.21-22)

³¹ Jesupa jarateemaa beeji:

—Mide ijāadak'aa p'anadairā, tachi judiorā poro waibiarāpa, p'aareerā poroorāpa, māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāpa mi miapidait'ee māik'aapa yiarāa iru p'anadait'ee. Maap'eda mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, peepit'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mi chok'ai p'irabaiit'ee.

³² Māgí pedee jaraji jōmaarā k'īrapite. Māpai Pedropa Jesús awara āyaa ateeji māik'aapa itriamaa beeji, māgá pedee bada perā.

³³ Mamīda Jesús p'irrabaiji māik'aapa chi k'ōp'āyoorā k'īra ak'ip'eda, māgaji Pedromaa:

—ǵMi ik'aawaapa āyaa wāji, Satanapa māga jarapida perā! Pia k'īsia-e Ak'ōrepa k'īsia bik'a. Jip'a k'īsiamaa bida aji, eperāarāpa k'īsiapatak'a.

Sāga nipadai Jesús ome

(Mt 16.24-28; Lc 9.23-27)

³⁴ Māga bap'eda, Jesupa chi k'ōp'āyoorā t'ī p'e ataji awaraarā ome māik'aapa maaji:

—Eperā mi ome nipa k'inia bi pirā, k'īsiaik'araa bi ichia ne-inaa oo k'inia bidepai. Ichi kuruso āp'aipia bi eperā peenadait'eeek'a. Ooipia bi mia ooparik'a, ma k'aurepa miapiruta pijida piurumaa.

³⁵ Eperā piuamaa bi pirā mide ijāapari k'aurepa, māgí piuk'āri atuit'ee. Mamīda eperā piuru pirā mide ijāapari k'aurepa, māgí it'aa wāit'ee ichi piuk'āri.

³⁶ Ma awara ǵk'āare piata baima eperāpa ne-inaa pia na p'ek'au eujāde nībi jōmaweda ataru pirā, mamīda piup'eda chok'ai p'irabai-e pirā Ak'ōre eujāde?

³⁷ Ichiaba, ¿k'áata teeima Tachi Ak'õremaa, tachi piudap'eda chok'ai p'irabaipimerã? Mãga p'oyaa ooda-e.

³⁸ Irapema eperãarã audú p'ek'au oo k'inia p'anapata mide ijãadak'aa perã. Mãirã taide eperã k'ira nejasia bi pirã jarait'ee mide ijãa bi maa-e pirã mi ũraa jarait'ee awaraarãmaa, mãgara mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema jida k'ira nejasia bait'ee mēreda ait'ee, mi Ak'õre Waibia k'ira wãreede chek'ãri iru angeleerã ome.

9

¹ Jesupa ichiaba mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Nama p'anãrã ũk'uru piudai naaweda unudait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarã biru ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã.

Jesús k'ira awaradaida
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² K'ãima seismaa Jesús wãji ee it'ia bi nok'ode. Ichi ome ateeji Pedro, Santiago mãik'aapa Juan. Mama ãra taide Jesús k'ira awaradachi.

³ Ichi p'aru t'o-t'oo ãdaadachi pi-ia t'õdak'a.

⁴ Mãga nide chi k'õp'ãyoorãpa unujida chonaarãweda p'anapatap'edaarã Elías mãik'aapa Moisés pedeemaa p'ani Jesús ome.

⁵ Mãpai Pedropa mãgaji Jesumaa:

—Tachi Jarateepari, ipia bi nama p'anadait'ee pi ome! Oodait'ee te chak'eerã õpee; aba pi-it'ee, aba Moise-it'ee, chi apema Elia-it'ee.

⁶ Pedropa k'isia-ee mãga jaraji, p'era ak'i nĩbada perã apemaarã ome.

⁷ Mãga nide jãrarapa ãra aneu cheji. Madeepa Tachi Ak'õrepa pedeeji:

—Nãgida aji, mi Warra k'inia. Ũrĩti iru pedee.

⁸ Aramata ak'idak'ãri, ãchi ik'aawa apida unuda-e paji; Jesús aupaita ãchi ome baji.

⁹ Eedeepa cherutade Jesupa jaraji ãchia unudap'edaa nepirinaadamerã, ichi jai-idaap'eda waya chok'ai p'irabai naaweda.

¹⁰ Maperã nepirida-e paji ãchia unudap'edaa. Mamĩda ãchi pitapai pedee p'anapachida k'asaa jara k'inia bi “jai-idaap'eda waya chok'ai p'irabaiit'ee”.

¹¹ Maap'eda Jesumaa iidijida:

—¿Sãap'eda Moisepa p'ãda jarateepataarãpa jarapatama ajida, chonaarãwedapema Elías naapiara cheit'ee Tachi K'aripapari k'ãyaara?

¹² Irua p'anauji:

—Wãarata jara p'ani. Elías naapiara cheit'ee mãik'aapa ne-inaa jõmaweda pia ooit'ee, eperãarãpa auteebaidamerã iru t'ẽe cheru. Mamĩda mia jara bi: Ak'õre ũraa p'ãdade ichiaba jara bi mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, miapidait'ee mãik'aapa k'ira unuamaa iru p'anadait'ee. Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade p'ã jera bik'a ichia oopiit'ee.

¹³ Mamĩda eperã Elías jãak'aa chejipi. Mãgĩ t'ĩjarapachida Juan Bautista. ãchia oo k'iniata oojida iru ome Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a.

Jesupa k'ũtrãa k'ap'ideepa netuara uchiapida
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jesús, Pedro, Santiago mãik'aapa Juan pachedak'ãri apemaarã k'õp'ãyoorã p'anadap'edaamã, unu chejida eperãarã chok'araarãpa wap'ira iru p'ani mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarã ũk'uru aupedee jõni ma k'õp'ãyoorã ome.

¹⁵ Jesús unudak'ãri, ak'itrua para beeji mãik'aapa p'ira wãjida irumaa auteebaide.

¹⁶ Mãpai Jesupa iidiji ãchima:

—¿K'ãaredeta aupedee p'anima mi k'õp'ãyoorã ome?

¹⁷ Eperãpa p'anauji:

—Tachi Jarateepari, mi warra aneeji p'ima netuarapa ichiwa iru bairã.

¹⁸ Ma netuarapa wawat'i bat'at'aapari eujãde. Maap'eda it'aidee k'õp'ep'ee che nibeepari, k'ida kierrkierree nibeepari, ichiaba k'ap'ia ibia nibeepari. Mia chupiria iidiji pi k'õp'ãyoorãmaa ma netuara uchiapit'aadamera. Mamida p'oyaada-e paji.

¹⁹ Māpai Jesupa māgaji arii p'anadap'edaarãmaa:

—Aai, eperãarã, ¿at'ãrita mide ijãada-e p'anik'ã? ¡Ijãadak'aarãk'api p'ani! ¿Jõmasaa taarãit'ee parã ome ijãarutamaa? Anéeti ma warra.

²⁰ Māpai aneejida Jesumaa. Mamida netuarapa Jesús unuk'ãri, warra wawat'aaji māik'aapa bat'at'aaji eujãde. It'aideepa k'õp'ep'ee eujãde pirabai nibeepari.

²¹ Jesupa iidiji ma warra ak'õremaa:

—¿Sãaweda māgã nibima? aji.

Chi ak'õrepa p'anauji:

—Ma-ãri weda.

²² At'apai netuarapa bat'at'aapari t'ipitau urua nibeepari maa-e pirã toida peet'aait'ee. Mapa p'oyaa oita bi pirã, tai chupiria k'awãaji māik'aapa k'aripapãde aji.

²³ Jesupa p'anauji:

—¿K'asaa pi pedee? ¿P'oyaa ooik'ã a bik'ã? ¡Eperãpa mide ijãa bi pirã, mia ne-inaa jõma oopari!

²⁴ Māpai chi warra ak'õrepa golpe pedeeji:

—Ijãa bida aji. ¡Mi k'aripãji waapiara ijãait'ee!

²⁵ Jesupa unuk'ãri eperãarã seedaruta, māgaji netuaramaa:

—Netuara, ichiwapipari māik'aapa k'iri k'ipipari, uchiãji jã warra k'ap'iaideepa māik'aapa waa iru k'ap'iaide t'ũnaapãde aji.

²⁶ Māpai netuara biadachi māik'aapa warra golpe wawat'aaji. Maap'eda uchiadachi warra k'ap'iaideepa. Ma warra piudak'a atabaibeeji. Māpai arii see nibeepari māgajida:

—Piudachida, ajida.

²⁷ Mamida Jesupa juade jita atap'eda, p'irabai ataji. Māpai ma warra k'ap'ia pia beeji.

²⁸ Maap'eda Jesús wãji teedaa chi k'õp'ãyoorã ome. Ituaba bak'ãri, chi k'õp'ãyoorãpa iidijida Jesumaa:

—¿Sãap'eda taipa ma netuara p'oyaa uchiapida-e pajima? ajida.

²⁹ Jesupa p'anauji:

—It'aa t'ĩ bipapai māgee netuara uchiapiparida aji.

Jesupa waya jarada ichi peedait'ee

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Mamāik'aapa wãdak'ãri, Galilea eujãde wãyaajida. Mamida eperãarãmaa k'awapi k'inia-e bada perã,

³¹ Jesupa ne-inaa oo-e paji mama, chi k'õp'ãyoorãmaa jarateemaa bada perã. Māgapachi:

—Eperãpa mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, baaipiit'ee k'achia beerã juade māik'aapa achia mi peepit'aadait'ee. Mamida ewari õpeemaa mi waya chok'ai p'irabaiit'ee.

³² Chi k'õp'ãyoorãpa k'awada-e paji sãap'eda irua māga jaraji. Mamida waawee p'anajida iididait'ee.

Eperã waibiara bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Pachejida Capernaum p'uurude. Teeda p'anide, Jesupa iidiji:

—¿Parã k'ãata pedee che wãjidama aji, ode?

³⁴ Mamĩda k'ĩra nejasiapa k'ĩup'ee para beeji, ode aupedee che wãdap'edaa perã, ãchidepema k'aita waibiara bi.

³⁵ Jesús su-ak'i beeji mãik'aapa chi k'õp'ãyoorã doce t'ĩ p'e atap'eda, maaji:

—Eperã apemaarã k'ãyaara waibiara pa k'inia bi pirã, ek'ariara baipia bi mãik'aapa t'ãri o-ãa apemaarã k'aripaipia bi.

³⁶ Mãpai Jesupa warra chai jua jita atap'eda, ak'i nĩbiji ãchi esajĩak'a. Jira atap'eda, wère ataji jarateeit'ee mãik'aapa jaraji:

³⁷ —Eperãpa mide ijãa bi k'aurepa nãgĩ warra chaik'a auteebairu pirã, mi jida auk'a auteebaipari. Ma awara mi aupai auteebai-e; ichiaba Tachi Ak'õre auteebai bi, iruata mi pèida perã.

Ak'õrede ijãak'ãri, ne-inaa pia oopari
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Mãpai Juanpa maaji:

—Tachi Jarateepari, taipa unujida eperãpa pi t'ĩ jarap'eda, netuara uchiapi bi eperãarã k'ap'iadeepa. Mãga unudak'ãri, taipa waa oonaapáde ajida, tachi ome nipak'aa perã.

³⁹ Jesupa p'anauji:

—Ichiak'au oopiti. Eperãpa ne-inaa pia ooru pirã mi t'ide eperãarãpa p'oyaa oodak'aa, mãga oop'eda, pedee k'achia jara-e pai mi ãpíte.

⁴⁰ Tachi ome nipak'aa pijida, tachi eere bida aji.

⁴¹ Mia wãarata jararu. Eperãpa parãmaa pania vaso aba pida teeru pirã todamerã, parãpa mi, Cristode ijãapata perã, Tachi Ak'õrepa ma eperãmaa ne-inaa pi-ia teeit'eeda aji.

K'ĩrak'aupai p'ek'au k'achia oodai
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² —Mamĩda eperãpa mide ewaa ijãa p'anĩrãmaa acha bi warra chaik'a, ijãapiamaa bi pirã, piara bak'aji k'ũruma iru otaude jĩ atadap'eda, p'usa jãde bat'at'aadait'ee.

⁴³⁻⁴⁴ Pichi juapa ne-inaa ooda k'aurepa pi k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amáaji, pichi jua t'iap'et'aak'ajik'a. Piara bi it'aa wãit'ee jua mosaa, k'ap'ia jõmaweda atuai k'ãyaara t'ipitau ichita jẽrajẽraa jira bide.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ichiaba pichi bĩriipa ne-inaa ooda k'aurepa k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amáaji, pichi bĩri t'iap'et'aak'ajik'a. Piara bi Ak'õre ode nik'anik'aa nipait'ee bĩri abapai bik'a, k'ap'ia pia tok'arradee bat'a atapèi k'ãyaara.

⁴⁷ Ichiaba pichi taupa ne-inaa unuda k'aurepa pi k'achiade baairu pirã, ma k'achia oo amáaji pichi tau èt'ak'ajik'a. Piara bi Tachi Ak'õre ode nipait'ee tau abapai bik'a, tau omeeweda nipai k'ãyaara netuara ode tok'arradee.

⁴⁸ 'Mama ichita miapiit'ee tachi chiara k'opari k'ipa piuk'aa mãik'aapa tachi k'ap'ia paapari t'ipitau k'ĩik'aa bide.' (Is 66.24)

⁴⁹ —T'ã p'urupata chik'ode mik'iapiamapa. Auk'a Tachi Ak'õrepa ichideerã pia ak'i bapari atuapiamaapa netuara o k'achiade.

⁵⁰ Ma awara chik'o warraara bi t'ã ome. Mamĩda t'ã k'iyaa-edaik'ãri, ma chik'o warraa-ee bi. ¿Sãga ma t'ã waya k'iyapiima? Ichiaba tachi t'ãri pia p'anada-e pak'ãri, Tachi Ak'õre k'ĩrapite servi-e p'ani. Mapa óoti Ak'õre Ûraade jara bik'a. Mãgá k'ãiwee p'anadait'ee apemaarã ome.

10

Jesupa jarateeda miak'āi p'anirā mia amaanaadamerā
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesús uchiap'eda chi k'ōp'āyoorā ome Capernaumdeepa, wājida Jordán to k'īraik'a eeree, Judea eujāde panarutamaa. Mama p'anide waya Jesús badamāi eperāarā cheepurupachida, eperāarāpa oopatap'edaak'a iru wārumaa. Waya Jesupa jarateemaa beeji naaweda oopatak'a.

² Māga nide fariseorā ūk'uru irumaa chejida. Moisepa p'āda merapii jīak'aapa, iidijida:

—ǂimik'īrapa ichi wēra amaaipia bik'ā? ajida.

³ Irua p'anauji:

—ǂK'āata ūraaji Moisepa?

⁴ Jarajida:

—Moisepa ūraajida ajida, wēra amaaru pirā, mia amaada k'art'a p'ā teeipia bi.

⁵ Māpai Jesupa maaji:

—Moisepa māga jaraji parā judiorā k'īri k'isua p'anadairā.

⁶ Mamīda Tachi Ak'ōrepa na eujā ook'āri,

'Ooji imik'īra māik'aapa wēra.' (Gn 1.27)

⁷ Mapa imik'īrapa atabēit'ee chi ak'ōre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee chi wēra ome.

⁸ Māgá eperā omee weda eperā apai pik'a p'aneedait'ee.' (Gn 2.24)

Eperā omé p'ani mīda, jīp'a eperā apai pik'a p'aneepata Tachi Ak'ōre k'īrapite.

⁹ Tachi Ak'ōrepa māgá eperāarā omé araa papik'āri, apidaapa amaap-idaik'araa bida aji.

¹⁰ Ai t'ēpai teeda p'anadak'āri, Jesús ome nipapataarāpa pedee p'aneejida fariseorāpa iididap'edaade.

¹¹ Jesupa jaraji:

—Eperāpa chi wēra amaat'aaru pirā, awaraa wēra ataik'araa bi. Māga ooru pirā, p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa chi wēra k'īrapite, Tachi Ak'ōre ūraa p'ādade jara bairā wēra iru bak'āri, awaraa ome k'āik'araa bi.

¹² Ichiaba wērapa chi imik'īra amaat'aaru pirā, awaraa imik'īra ataik'araa bi. Māga ooru pirā, auk'a p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite.

Jesupa warrarā bendiciada
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Warrarā aneejida Jesumaa iru jua bimerā āra ĩri. Mamīda Jesús k'ōp'āyoorāpa ma warrarā aneedap'edaarā itriajida.

¹⁴ Jesupa māga unuk'āri, t'āri āriidachi chi k'ōp'āyoorā ome. Māpai māgaji:

—ǂtrianāati! Ichiak'au mimaa warrarā chepíti, Tachi Ak'ōrepa āra jīak'arā bīt'ee perā ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā.

¹⁵ Mia wāarata jararu. Warra chak'eerāpa waawee-ee ijāapata t'āri o-īa Tachi Ak'ōrede. Auk'a tachi chonaarāpa pida ijāadaipia bi p'aneedait'ee Tachi Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome.

¹⁶ Warra chak'eerā jira atap'eda, ichi jua āra ĩri bi wāpachi māik'aapa bendicia wāpachi.

Eperā p'arat'ara bi Jesús ome pedeeda
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wāit'ee arude, eperā p'ira chep'eda, iru k'īrapite bedabaidachi māik'aapa māgaji:

—Tachi Jarateepari t'āri pia, ǂk'āata mia oopia bima aji, it'aa wāit'ee?

18 Jesupa p'anauji:

—¿Sãap'eda mĩmaa t'ãri pia bida a bima? aji. T'ãri pia apaita bi; mãgĩ Tachi Ak'õre.

19 Pia k'awa bi Tachi Ak'õrepa Moisemaa ũraa p'ãpida:

'Eperã peenãaji; miak'ãi bi pirã, awaraarã ome k'ãinãaji; nechianãaji; seewa jaranãaji chĩara k'achiade baaipiit'ee; ichiaba chĩara k'ũranãaji; pichi ak'õre mãik'aapa pichi nawe k'inia iru baparĩiji mãik'aapa ãra pedee ũriparĩiji.' (Ex 20.12-16)

20 Mãpai ma eperãpa maaji:

—Tachi Jarateepari, mia ma jõma ooparida aji, k'ũtrãa weda.

21 Jesupa irumaa k'inia ak'iji mãik'aapa mãgaji:

—Ne-inaa aba waide oo-e bi. Pichi net'aa jõmaweda netok'oonãji mãik'aapa chupirĩa beerãmaa ma p'arat'a tãeji. Mãga ooru pirã, ne-inaa pipiara iru bait'ee Tachi Ak'õre eujãde. Mãga oop'eda, mi ome nipa chãji.

22 Ma eperãpa mãga ũrik'ãri, k'ĩsia paraadachi mãik'aapa k'ĩra pia-ee wãji, p'arat'a audú k'inia bada perã.

23 Jesupa ichi ik'aawa p'anadap'edaarãmaa ak'ip'eda, mãgaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—¡Chaaree bait'ee p'arat'ara beerã p'aneedait'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome!

24 Jesús k'õp'ãyoorã ak'itrua para beeji mãga ũridak'ãri. Mãpai waya Jesupa maaji:

—Aai, warrarã, ¡chaaree bi p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome!

25 Chaareera bida aji, p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari, camello aguja taude wãyaai k'ãyaara.

26 Chi k'õp'ãyoorãpa mãga ũridak'ãri, waapiara p'era pik'a para beeji mãik'aapa ãchi pitapai iidi para beeji:

—Mãgara, ¿k'aita p'oyaa it'aa wãyama? ajida.

27 Jesupa ãchimaa ak'iji mãik'aapa p'anauji:

—Eperãrãpa p'oyaa ooda-e, audú chaaree bairã. Mamĩda Tachi Ak'õre-it'ee ne-inaa chaaree wẽ-eda aji.

28 Mãpai Pedropa mãgaji:

—Tai net'aa jõmaweda atabẽijida pi ome nipapataadait'ee.

29 Jesupa maaji:

—Mia wãarata jararu. Parãpa atabẽijida pãchi te, ãpema, ãpewãra, nawe, ak'õre, warrarã mãik'aapa eujã, mi k'aurepa mãik'aapa mia pedee pia jaratee bi k'aurepa.

30 Mamĩda net'aa atabẽidap'edaarãpa ma k'ãyaara na p'ek'au eujãde p'ani misa, na ne-inaa atada cien audú atadait'ee: te, ãpemaarã, ãpewãraarã, naweerã, warrarã mãik'aapa eujã, chĩarapa ãra miapi iru p'ani jida mi k'aurepa. Ma awara piuk'ãri, ichita chok'ai bapariit'ee Tachi Ak'õre ome.

31 Mamĩda ãrapema waibiara p'anĩrã eperãrã k'ĩrapite, ek'ariara p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Jõdee ek'ariara p'anĩrã eperãrã k'ĩrapite waibiara p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

Jesupa jarada õpee jarada ichi peedait'ee

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Ai t'ẽpai Jesús apemaarã naa wãji Jerusalendee. Chi k'õp'ãyoorã p'era pik'a iru t'ẽe wãjida. Awaraarã ichiaba iru t'ẽe waaweede wãjida. Mãpai Jesupa waya chi k'õp'ãyoorã doce awara ãi t'ĩ p'e ataji mãik'aapa nepiriji ichi p'asait'ee bi:

³³ —Tachi wāruta Jerusalendee. Mama mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, jita atadait'ee māik'aapa ateedait'ee p'aareerā poroorāmaa māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāmaa. Āchia iididait'ee k'īra tewaraarāmaa mi peet'aadamerā.

³⁴ Mi oo iru p'anadait'ee; k'īramaa idudait'ee; soopa wīdait'ee māik'aapa peet'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mi waya chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Santiago Juan ome chupiria iididap'edaa

(Mt 20.20-28)

³⁵ Zebedeo warrarā, Santiago māik'aapa Juan, Jesús k'ait'a chejida māik'aapa māgajida:

—Tachi Jarateepari, taipa ne-inaa audú k'inia p'ani. Mapa chupiria iidi p'ani māga oomerā.

³⁶ Irua iidiji:

—¿K'āata k'inia p'anima aji, mia oomerā parā ome?

³⁷ Māgajida:

—Pi truade jōmaarā poro waibia pak'āri, tai auk'a poro waibiarā pi ek'ari p'anee k'inia p'ani; aba su-ak'i beei pi juaraare, apema pi juabi eere.

³⁸ Māpai Jesupa p'anauji:

—Parāpa wāara k'awada-e p'ani k'āata iidi p'ani. ¿Parāpa ne-inaa k'achia choodaik'ā aji, mia chooit'ee bik'a? Maap'eda ¿parā piu k'iniadaik'ā aji, mi piut'ee bik'a?

³⁹ Āchia p'anaujida:

—¡P'oyaadaipi!

Jesupa maaji:

—Parāpa ne-inaa k'achia choodait'eeda aji, mia chooit'ee bik'a. Ma awara piudait'ee mi piut'ee bik'a.

⁴⁰ Mamīda mia p'oyaa jara-e k'airāta mi juaraare wa juabi eere su-ak'i p'aneedait'ee. Tachi Ak'ōrepapai māga jarai.

⁴¹ Apemaarā diez k'ōp'āyoorāpa ūridak'āri Santiago Juan ome iididap'edaa, k'īraudachida āchi ome.

⁴² Mapa Jesupa t'ī p'e ataji māik'aapa maaji:

—Parāpa k'awa p'ani ijāadak'aa beerā poro waibiarāpa āchia oo k'iniata oopipata eperāarāmaa. Waaweepa āchi jua ek'ari p'anirāpa oopata āchia jara p'anik'a.

⁴³ Mamīda parāpa oodaik'araa bi ma poro waibiarāpa oopatak'a. Ma k'āyaara ijāpataarā t'āide chi waibiara pa k'inia bīpa apemaarā chupiria k'awaaipia bi māik'aapa k'aripaipia bi.

⁴⁴ Pia jarait'eera, parādepema aba poro waibia pa k'inia bi pirā, awaraarā k'aripaipia bi, esclavopa chipari k'aripaparik'a.

⁴⁵ Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema mīda, na p'ek'au eujāde che-e paji eperāarāpa mi jīia iadamerā. Jīp'a cheji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Piut'ee eperāarā chok'ara uchiadamerā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Jesupa tau p'āriu bada Bartimeo jipada

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Jesús wāyaa wāk'āri Jericó p'uurude chi k'ōp'āyoorā ome, eperāarā chok'ara auk'a chejida āra ome. Ma p'uurudeepa uchīa wādade, o bi ik'aawa eperā tau p'āriu bi su-ak'i baji p'arat'a iidimaa. Ma eperā t'ījarapachida Bartimeo. Māgí Timeo warra paji.

⁴⁷ Ūrik'āri Jesús Nazaretdepema ichi ik'aawa wāyaa wā, ma tau p'āriu bīpa golpe biamaa beejī:

- ¡Jesús! ¡Rey David Warra, mi chupiria k'awáaji!
 48 Ma ode p'anadap'edaarãpa itriat'aapachida k'ĩup'ee beemerã. Mamĩda waapiara biapachi:
 —¡Rey David Warra, mi chupiria k'awáaji!
 49 Mãpai Jesús ak'inĩ beeji mãik'aapa mãgaji:
 —T'ĩ atanáti.
 Mãpai t'ĩ atanajida tau p'ãriu bi:
 —Isapai, p'irabáiji. Pi t'ĩ bipi. ¡Waaweenáaji!
 50 Mãpai chi poroba ãyaa bat'at'aap'eda, p'inajĩti bainĩ beeji mãik'aapa Jesumaa cheji.
 51 Mãpai Jesupa iidiji:
 —¿K'ãata k'inia bima aji, mia oomerã pi ome?
 Tau p'ãriu bipa p'anauji:
 —Jesús, Tachi Waibia, michi taupa pia unu k'inia bida aji.
 52 Jesupa mãgaji:
 —Jipajipi mide ijãada perã. Wãipia bida aji.
 Aweda tau p'ãriu badapa pia unuji mãik'aapa Jesús t'ëe wãji ode.

11

Jesús Jerusalén p'uurude

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

- 1 Jesús Jerusalén p'uuru k'ait'a wãk'ãri, Olivo Ee k'ĩrapite panaji chi k'õp'ãyoorã ome. Mama p'ani Betfagé mãik'aapa Betania p'uuru. Jesupa chi k'õp'ãyoorã omé naa pëik'ãri, mãgaji:
 2 —Wãti ara bi p'uuru tachi k'ĩrapite bima. Ará panadak'ãri, ununadait'ee burro jĩ bainĩ bi, waide apida batauda-e p'ani iru ñri. Ëra atáti mãik'aapa anéeti.
 3 Apidaapa iidiruta pirã, k'ãare-it'ee ëramaa p'ani, jaráti: “Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bi. Waya tee chedait'eepi.”
 4 Chi k'õp'ãyoorã wãdak'ãri, ununajida burro jĩ bainĩ bi o bi ik'aawa te ãuk'idaa. Mãpai ëra atajida.
 5 Mamĩda arii p'anadap'edaarãpa iidijida:
 —¿K'ãata oomaa p'anima parãpa? ¿K'ãare-it'ee ëra ataruta jã burro?
 6 Mãpai Jesupa jaradak'a p'anaudak'ãri, ichiak'au pëijida.
 7 Burro ateadap'eda Jesumaa, ãchi ñripema p'aru jĩpatap'edaa ata bijida ai ñri mãik'aapa Jesús batauji.
 8 Jesús mãgá wãyaa wãk'ãri, chok'araarãpa ãchi p'aru t'õ jëra bijida o jãde Jesús k'ĩrapite; ichiaba ùk'uruurãpa t'õ jëra bijida k'iru t'iap'edap'edaa, ãchi rey pai jĩak'aapa.
 9 Jesús naa wãdap'edaarãpa mãik'aapa t'ëe che wãdap'edaarãpa o-ña biapachida:
 —¡Hosana! ¡K'ĩra wãree! ¡Tachi Ak'õrepa pia ak'i bapari ichia pëida ichi pari nipamerã na eujãde! ¡K'ĩra wãree Ak'õre eujãde, Tachi K'aripapari cheru perã!
 (Sal 118.25-26)
 10 ¡Tachi Ak'õrepa pia ak'i bapariit'ee ichia rey pëida! ¡David tachi rey padak'a waya rey iru p'anadait'ee! Tachi Ak'õrepa nãgí auk'a pia ak'i bapariit'ee. ¡Hosana! ¡K'ĩra wãree Ak'õre eujãde, Tachi K'aripapari cheru perã!
 11 Jesús Jerusalende pachek'ãri, wãji Ak'õre te waibiadee. Aide eperãarãpa oo para bi unup'eda, waya wãji Betania p'uurudee chi k'õp'ãyoorã ome, k'ewara bada perã.

Jesupa higuera b#rimaa ij#ati pedeeda
(Mt 21.18-19)

¹² Ai norema, Betania p'uurudeepa uchiadak'ãri, Jesús jarrapisia n#beeji.

¹³ T'im#pa unuji higuera b#iri bain# bi k'iru paraa. M#pai araa ak'inaji chau bi j#ak'aapa. Mam#da chau-ee baji. Chi k'iru aupaita unuji, chaujara-e pada perã.

¹⁴ M#pai ma higuera b#rimaa m#gaji:

—j#i waa chauk'aa pait'eeda! aji.

Chi k'õp'ãyoorãpa irua jarada #rijida.

Jesupa ne-inaa netopataarã j#rek'ooda Ak'õre te waibiadeepa
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Ai norema waya Jerusalende pachedak'ãri, Jesús Ak'õre te waibiade t'#uji m#ik'aapa net'aa netopataarã taawaa j#rek'ooji. P'arat'a tau t'erabaipataarã mesa s#ã bat'ak'oo w#ji, paloma netopataarã banco paara.

¹⁶ Ak'õre te waibiadee w#yaapik'aa paji net'aa ateerutaarã.

¹⁷ M#pai jarateemaa beeji:

—Tachi Ak'õre #raa p'ã j#ra b#de jara bi:

'Mi te it'aa t'#pata teda apataadait'ee, j#ma na euj#depemaarã-it'ee.' (Is 56.7)

'Mam#da parãpa nechiapataarã t#k'ata oo iru p'ani.' (Jer 7.11)

¹⁸ M#ga #ridak'ãri, p'aareerã poroorã Moisepa p'ãda jarateepataarã ome k'#sia p'aneejida Jesús peepit'aadait'ee. Iru waawee p'anajida, eperãarãpa ak'itrua para bada perã irua jaratee bi k'aurepa.

¹⁹ K'ewaraa Jesús chi k'õp'ãyoorã ome uchijida p'uurudeepa.

Higuera b#iri p'oodarida
(Mt 21.20-22)

²⁰ Ai norema tap'eda waya Jesús chi k'õp'ãyoorã ome w#yaajida higuera b#iri badam#i. Unujida chi k'arra j#maweda p'oo ak'in# bi.

²¹ M#pai Pedropa k'irãpaji Jesupa jarada m#ik'aapa jaraji Jesumaa:

—j#Tachi Jarateepari, ak'iji! P#ã higuera b#rimaa ij#ati pedeeda p'oodachida aji.

²² Jesupa p'anauji:

—Ijãapatãati Tachi Ak'õrede.

²³ M#ã wãarata jararu. Eperã wãara Tachi Ak'õrede ijãã bi p#rã, iidiipia bi ne-inaa oomerã, ichi t'ãridepai k'#sia-ee: “¿Ooik'ã wa oo-e pai?” M#gã Tachi Ak'õrepa irua jaradak'a ooit'ee. Jararu p#rã eemaa: “Jãm#ik'aapa #yaa w#ji m#ik'aapa p'usa jãde baainãji,” Tachi Ak'õrepa m#ga ooit'ee.

²⁴ M#gã it'aa iididak'ãri, naapiara ijãati Tachi Ak'õrepa ooru parãpa k'iniata, pãchi t'ãri auk'a p'ani perã iru ome. M#gã p'anadairã irua ooit'ee parãpa it'aa iididap'edaa.

²⁵ Parã it'aa t'ãdak'ãri, k'#sianãati apemapa k'achia ooda parãmaa. It'aa t'ãdai naaweda, iru chup#ria k'awãati m#ik'aapa perdonãati irua k'achia ooda. M#ga ooruta p#rã, Tachi Ak'õre it'ari b#pa perdonãait'ee parãpa p'ek'au k'achia oopata.

²⁶ [Mam#da awaraarãpa k'achia oodap'edaa parãmaa perdonaada-e p#rã, m#gara Tachi Ak'õrepa ichiaba perdona-e parãpa ne-inaa k'achia oopata.]

Tachi Ak'õrepa Jesús p#ida
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Ma t'#epai waya chejida Jerusalendee. Jesús Tachi Ak'õre te waibiade ni misa, irumaa chejida p'aareerã poroorã, Moisepa p'ãda jarateepataarã m#ik'aapa judiorã poro waibiarã.

28 Iidijida:

—¿Tachi Ak'õrepa tai bijí-ek'ã ichi te waibia ak'idamerã? ¿K'aipa pĩmaa nãga oopi bĩma? ajida.

29-30 Jesupa p'anauji:

—Mia pida parãmaa iidit'ee: ¿K'aipa pëijima aji, Juan Bautistapa poro choo chemerã; Tachi Ak'õrepa maa-e pirã eperãarãpa? P'anauruta pirã, mia pida ichiaba jarait'ee k'ai juapa mia nãgĩ ne-inaa oo bi. P'anaudapáde aji.

31 Mãpai ãchi pitapai pedee para beeji:

—Tachi Ak'õrepa pëidada aruta pirã, irua iidit'ee: “Mãgara, ¿sãap'eda Juan ũraa ijãada-e pajima?” Mapa mãga p'oyaa jarada-e.

32 Ma awara ¿tachia sãga jaradaima eperãarãpa Juan pëidap'edaa? Mãga jararuta pirã eperãarã k'ĩraudaridait'ee tachi ome.

Ãchia waawee p'anapachida k'awa p'anadap'edaa perã jõmaarãpa ijãa p'anapachida Juan Tachi Ak'õre pedee jarapari paji.

33 Mapa p'anaujida:

—K'awada-e p'anida ajida, k'aipa Juan pëiji.

Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mãgara mia pida jara-eda aji, k'aipa mĩmaa nãga oopi bi.

12

Mimiapataarã k'achia beerãde nepirida

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Jesupa nepirĩmaa beeji ãchimaa:

—Eperãpa uva eujã uuji mãik'aapa t'iak'auk'ooji. Ichiaba bõgo mãudee ooji uva piart'idait'ee. Ma awara te it'ia ooji ma ĩriipa ak'idait'ee. Mãga oop'eda, ne-uu eujã ak'ipataarã jiriji mimiadamerã ichi-it'ee. Maap'eda awara ãyaa wãji.

2 T'ẽepai uva oropata ewari pak'ãri, ma eujã chiparipa ichi mimiapari pëiji mimiapataarãmaa iidinamerã ichi eere bee bi chauda tee pëidamerã.

3 Mamĩda ãchia iru jita atadak'ãri, sĩk'oojida maap'eda jua arajãa pëit'ajida chiparimaa.

4 Mãpai chi eujã chiparipa waya awaraa mimiapari pëiji. Mamĩda mãgĩ poro k'õop'et'ajida mãik'aapa waajarak'oojida.

5 Pëiji awaraa mimiapari; mãgĩ peet'ajida. Mãpai awaraarã chok'ara pëiji. Mãgĩrãdepema ũk'uru wik'oojida, apemaarã peek'oojida.

6 Mamĩda at'ãri ichi ome iru baji ichi warra k'inia iru bada. K'ĩsajji: “Mĩ mimiapataarã ome k'achia oojida. Mamĩda acha bi mĩ warra perã, waaweedait'ee. Mapa mia iru pëiit'ee.”

7 T'imĩ weda iru warra unudak'ãri, ma mimiapataarã pedee para beeji: “Jãgĩpa ichi ak'õre net'aa jõmaweda atait'ee chi ak'õre piuk'ãri. Peet'aadama ajida, tachi eujã chiparik'a p'aneedait'ee.”

8 Mãpai iru pachek'ãri, jita atajida mãik'aapa peet'ajida. Maap'eda chi k'ap'ia ma uva eujãdeepa bat'at'aanajida. Mãgapai paji.

9 Mamĩda, ma nepirĩ aupak'ãri, iidiji:

—¿K'ĩsĩtati! ¿K'ãata ooit'ee chiparipa? Mĩa jarait'ee. Wãk'ãri, ma eujã ak'ipataarã peek'oonait'ee mãik'aapa awaraa mimiapataarã jirĩnait'ee chi ne-uu eujã ak'ipataadamerã.

10 '¿Parãpa Ak'õre Ũraa p'ãda leeda-e p'anik'ã?

‘Te oopataarãpa mãu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.

11 Tachi Ak'õrepa m̄aga ooji, tuchia unudamerā m̄aik'aapa ak'itrua para beemerā. (Sal 118.22-23)

M̄agara k'ĩsiadapáde aji, pia k'awaadait'ee m̄ia jarateeda.

12 M̄apai judiorā poroorāpa Jesús jita atapidait'ee paji, k'awadap'edaa perā irua āchideta pedee baji. Mam̄ida eperāarā chok'ara paraaji Jesús eere. Ma k'aurepa waawee p'anajida jitapidait'ee. Mapa ichiak'au atabēijida; maap'eda wājida.

P'arat'a p'aapatap'edaa reymaa impuesto-it'ee
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 T'ēepai waya judiorā poroorāpa pēijida fariseorā m̄aik'aapa Rey Herodes eere p'anadap'edaarā Jesús imiateedamerā m̄aik'aapa peepit'aadamerā.

14 Wājida m̄aik'aapa iidijida:

—Tachi Jarateepari, taipa k'awa p'ani pia wāarata jarapari. Ma awara pariatua ijāak'aa awaraarā k'ĩsiadeepa jara p'ani. Ichiaba pia auk'a jarateepari eperāarā waibiarāmaa m̄aik'aapa chi chupiria beerāmaa. Pia jarateepari tachi p'anapataadamerā Ak'õrepa k'inia bik'a. Maperā taipa iidi k'inia p'ani: ¿Pia bik'ā tuchia impuesto p'aadait'ee Cesarmaa? ¿P'adaipia bik'ā irua jara bik'a wa p'aadaik'araa bi?

15 Mam̄ida Jesupa k'awaji āchia Tachi Ak'õrede ijāapatada apata m̄ida, wāara ijāadak'aa. Maperā m̄agaji:

—¿Sāap'eda mi k'ūra k'inia p'anima? aji. Denario p'arat'a tau anéeti m̄ia ak'it'ee.

16 Jesupa p'arat'a tau ak'ik'āri, iidiji:

—¿K'ai k'ĩrata nade bi, m̄aik'aapa k'ai t'ĩta p'ā bima? aji.

P'anaujida:

—César k'ĩra m̄aik'aapa ichi t'ĩta p'ā bida ajida.

17 M̄apai Jesupa m̄agaji:

—M̄agara téeti Cesarmaa irua net'aa iidipari, m̄aik'aapa téeti Tachi Ak'õremaa irua iidipari.

Iru pedee ūridak'āri, ak'itrua para beeji.

Iididap'edaa piudap'edaarā chok'ai p'irabaipatade
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 M̄apai saduceorā ūk'uru wājida Jesumaa ne-inaa iidide iru k'ūradait'ee. M̄airāpa jarateepata piudap'edaarā chok'ai p'irabaidak'aa. Maperā iidijida:

19 —Tachi Jarateepari, Moisepa nāga p'ā bēiji tachi-it'ee: Eperā miak'āi bi warra wēe piuru pirā, chi ĩpemapa iru wēra ataipia bi m̄aik'aapa ai ome warra oopia bi chi ĩpema piuda k'ap'ia pari.

20 Mapa ¿pia k'āata k'ĩsia bi nāgide? ĩpemaarā siete p'anajida. Chi naapema miak'āiji. Mam̄ida warra wēe piuji.

21 M̄apai araarepema ĩpema miak'āiji ma p'ētrāa ome. Mam̄ida ichiaba warra wēe piuji. Ichiaba m̄aga p'asaji chi araarepema ĩpemaarā ome.

22 Jōmaweda miak'āijida m̄ida ma wēra ome, warra ooda-e paji. Maap'eda ichiaba ma wēra piuji.

23 M̄apai wāara pirā piudap'edaarā chok'ai p'irabaipata, waya chok'ai p'aneeruta ewate, ¿k'ai wēra pait'eema ajida, jōmaweda iru ome miak'āi p'anadap'edaa perā?

24 Jesupa p'anauji:

—Ak'õre Ūraa pia k'awada-e p'anadairā, parāpa awara k'ĩsia iru p'ani. Ichiaba k'awada-e Tachi Ak'õrepa ne-inaa jōmaweda oopari.

²⁵ Eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'āri, imik'īraarā wēraarā ome waa miak'āida-e pait'ee. Angeleerā ichi truade p'anirāk'api p'anadait'ee.

²⁶ Ma awara parāpa k'achia k'isia p'anapata jaradak'āri piudap'edaarā chok'ai p'irabaidak'aa. ¿Waide parāpa Ak'ōre Ūraade pia k'īsiada-e p'anik'ā? Abraham, Isaac māik'aapa Jacob jai-idaajida mīda, Tachi Ak'ōrepa maaji Moisemaa pak'uru jep'eda urua jira bideepa t'ipitauk'a:

'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.' (Ex 3.6)

²⁷ Jara-e paji: "Mi āra Ak'ōre paji." Mapa Tachi Ak'ōredeerā jai-idaajida mīda, at'āri chok'ai p'ani. ¡Iru piu beerā Ak'ōre-epi! Ma k'āyaara iru chok'ai beerā Ak'ōrepi. Maperā parāpa ne-inaa awaraata k'isia p'ani, Tachi Ak'ōrepa jarada k'āyaara.

Tachi Ak'ōre Ūraa waibiara bi
(Mt 22.34-40)

²⁸ Māgá pedee jōni misa, cheji Moisepa p'āda jarateepari. Āchi pedee ūrii beeji. Jesupa apemaarāpa iididap'edaa pia p'anauk'āri, māgí jarateeparipa iidiji:

–Tachi Ak'ōre Ūraa jōmaweda p'ādadepema, ¿chisāgita waibiara bima aji, apemaarā k'āyaara?

²⁹ Jesupa p'anauji:

–Tachi Ak'ōre Ūraa waibiara bide jara bi:

'Ūriti Israel pidaarā. Tachi Ak'ōre Waibia apaita bi. Tachi Ak'ōre awara wē-e.

³⁰ Tachi Ak'ōre Waibia wāara k'inia iru baparíji pichi t'āripa māik'aapa ne-inaa jōmaa k'āyaara iru k'inia iru baparíji. Ewari chaa k'ísíaji t'āripa irude. T'āri o-īa ooparíji irua jara bik'a.' (Dt 6.4-5)

³¹ Araare jara bi:

'Awaraarā k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

Ak'ōre Ūraa waibiara wē-eda aji, māgí omé jara aupada k'āyaara.

³² Māpai Moisepa p'āda jarateeparipa māgaji:

–Pia bi, Jesús. Wāarapi pia jara bi:

'Tachi Ak'ōre Waibia abapai bi. Awaraa wē-e iruk'a.

³³ Tachi Ak'ōre wāara k'inia iru baipia bi t'āripa. Iru k'inia iru baipia bi ne-inaa jōma iru bi k'āyaara. Ewari chaa k'ísiaipia bi t'āripa irude māik'aapa irua jara bik'a oopia bi t'āri o-īa.' (Dt 6.4-5)

'Ichiaba awaraarā k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

Māgata oodaipia bi awaraa ne-inaa oodai k'āyaara; net'atau bida altarde wa ne-animal peeda altarde paadai k'āyaara Ak'ōre-it'ee.

³⁴ Māgá Moisepa p'āda jarateeparipa pia p'anauru ūrik'āri, Jesupa maaji:

–Pia Ak'ōre Ūraade ewaa ijāa wāda aji, Ak'ōrepa k'inia bik'a ichi jua ek'ari o-īa nipamerā iru ode.

Maadamāiipa waawee p'aneejida waa iididait'ee.

Tachi K'aripapari waibiara bi Rey David k'āyaara
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesupa jarateemaa bide Ak'ōre te waibia āuk'idaa, iidiji:

–¿K'āata jara k'inia p'ani Moisepa p'āda jarateepataarāpa jaradak'āri Mesías David ēreerādeepa uchiat'ee? ¿David poro waibiara bi-ek'ā, iru ēreerādeepa uchiat'ee bi k'āyaara?

³⁶ ¡Pia k'ísíati! Tachi Ak'ōre Jaurepa p'āpiji Rey David ēreerādeepa uchiat'ee badade:

‘Tachi Ak’õrepa jaraji Tachi Waibiamaa: “Pi mi ome auk'a waibia bairã, su-ak'i beepáde aji, mi juaraare, mia pi k'íra unuamaa iru p'anapataarã p'oyaaru misa.”’ (Sal 110.1)

³⁷ Davidpa ichi ëreerãdeepa uchiat'ee bimaa t'íjaraji “Tachi Waibia”. ¿Mapa k'awada-ek'ã aji, Mesías waibiara bi chonaarãwedapema Rey David k'ãyaara?

Eperãarã chok'ara mama p'anadap'edaarãpa Jesús pedee ùridak'ãri, o-ĩadachida.

Jesupa jarada k'írak'aupai Moisepa p'ãda jarateepataarã ome
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesupa jaratee bi misa, mãgaji:

—K'írak'aupai p'anapataadai Moisepa p'ãda jarateepataarãk'a. ãchi audua p'anadairã, p'aru teesoo jã awaa p'anapata mãik'aapa k'inia p'anapata jõmaarãpa ãchima saludaadamerã plaza bee chaa, tachi poro waibiarã ome oopatak'a.

³⁹ Ichiaba su-ak'i p'aneepata su-ak'i beepari pipiara bide Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede mãik'aapa nek'odak'ãri, chi su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata.

⁴⁰ Ma awara, p'ëtrãa chupiria beerã te jãri atapata mãik'aapa seewata taarã it'aa t'ípata eperãarã k'írapite. Tachi Ak'õre ewari waibia ewate ichia ãchi audupiarã miapiit'ee.

P'ëtrãa chupiria k'iripa p'arat'a tau teeda Tachi Ak'õremaa
(Lc 21.1-4)

⁴¹ Ewari aba Jesús su-ak'i baji primisia p'arat'a p'epata k'ait'a, ak'ima eperãarãpa eda ata bidak'ãri. P'arat'ara beerãpa waibia ata bi chepachida.

⁴² Mãga nide p'ëtrãa chupiria k'iri pacheji. Ata bi cheji p'arat'a tau omé cobrede. Mãgí p'arat'a tau mak'iarã ípia-e paji.

⁴³ Mãga unuk'ãri, Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa maaji:

—Mia wãarata jararu. Tachi Ak'õre k'írapite na p'ëtrãapa primisia waibiara teejida aji, apemaarã k'ãyaara.

⁴⁴ Jõmaarãpa tee p'ani ãchi p'arat'a waibia iru p'anadap'edaadepema beeda. Jõdee na p'ëtrãa, chupiria k'iri mĩda, ichia iru k'erada jõmaweda teeji Tachi Ak'õremaa. Teejida aji, chi p'arat'a iru bada paara chik'o netoit'ee.

13

Jesupa jarada Tachi Ak'õre te waibia t'eedariit'ee
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús uchiak'ãri Tachi Ak'õre te waibiadeepa chi k'õp'ãyoorã ome, abaapa maaji:

—¡Tachi Jarateepari, ak'íji, acha bi mãu ta-pia p'ani mãik'aapa Tachi Ak'õre te waibia pi-ia oo k'obi!

² Jesupa maaji:

—Wãara, acha p'ani te pi-ia p'ani. Mamĩda ewari cherude mãu apida bee-e pait'ee awaraa mãu íri. Na jõmaweda t'eeek'oo chedait'ee.

Na p'ek'au eujã jõi naaweda, eperãarã miadait'ee
(Mt 24.3-14; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ T'ëepai wãjida Olivo Eedee; Ak'õre te waibia k'írapite beepari. Jesús ituaba su-ak'i beek'ãri, Pedro, Santiago, Juan mãik'aapa Andrés iru k'ait'a wãjida mãik'aapa iidijida:

⁴ —¿Sãapai p'asait'ee pia jarada Ak'õre te waibiade? ¿Sãga taipa k'awadayama ajida, ma ewari k'ait'a pak'ãri p'asait'ee pia jaradak'a?

⁵ Jesupa p'anauji:

—Tauk'a nipapatáati apidaamaa k'urapiamaapa.

⁶ Mi jĭak'a chok'ara chedait'ee. Seewata jaradait'ee: “Mĭta Ak'õre Warra, Tachi Ak'õrepa pĕida.” Māga jara p'anĭpa eperāarā chok'ara k'uradait'ee.

⁷ Parāpa ũridak'āri nama māik'aapa awara āi jura chõo jõni, p'eranáati. Ichita māga p'asait'ee. Mamĭda at'āri na p'ek'au eujā jõ-e pait'ee.

⁸ Ai naaweda eperāarā awaraarā ome chõodait'ee. Jarra oodait'ee māik'aapa awērachai wāyaapariit'ee eujā awara-awaraade. Mamĭda māga p'asak'āri, ewaapi na p'ek'au eujādepemaarā miamaa p'aneedait'ee.

⁹ ¡Tauk'a nipapatáati! Mi k'ĭra unuamaa iru p'anapataarāpa parā atap-idait'ee judiorā poroorāmaa, mĭde ijāapata k'aurepa. P'ua oodait'ee Ak'õre Ũraa jarateepata tede. Ateedait'ee āchi poro waibiarāmaa māik'aapa āchi reyrāmaa. Māirā k'ĭrapite parāpa jaradai Tachi Ak'õrepa ooda parā-it'ee mĭ k'ap'ia pari.

¹⁰ Mamĭda na eujā jõi naaweda, Ak'õrepa ooda eperāarā k'aripait'ee ichita nepiridait'ee eperāarāmaa awara āi t'imĭ na eujāde.

¹¹ Mi k'ĭra unuamaa iru p'anapataarāpa parā charraarā k'ĭrapite ateedak'āri, k'ĭsianáati k'āata jaradai. Maapai jarapatáati Ak'õrepa jarapi bik'a. Ak'õre Jaurepata k'awapipariit'ee k'āata jaradai.

¹² Maapai ĩpemaarāpa peepidait'ee āchi ĩpemaarā. Ak'õreerāpa peep-idait'ee āchi warrarā. Ichiaba warrarā k'ĭraudaridait'ee āchi ak'õreerā ome peepirutamaa.

¹³ Jõmaarāpa parā k'ĭra unuamaa iru p'anapataadait'ee mĭde ijāapata k'aurepa. Mamĭda Tachi Ak'õrepa k'aripait'ee atuanaadamerā k'ĭra jĭp'a nipapataarā Ak'õre ode jai-idaarutamaa.

Ak'õre ewari waibia ewate jarada

(Mt 24.15-28; Lc 21.20-24)

¹⁴ —Ewari cherude abaapa ne-inaa audú k'achia ooit'ee Tachi Ak'õre te waibia edupĭara bi quartode ichi baik'araa bimāi. Māgĭ Tachi Ak'õrepa yiaraa iru bapari, k'ĭra unuamaa iru bairā. Māga unudak'āri, Judea eujāde p'anĭrā p'ira mirudaipia bi ee nok'odee. (Acha bi pedee p'āda leerupa pia k'awaipia bi, miapiamaapa.)

¹⁵ Maapai eperā ichi terrazade bi pirā, teedaa t'ĭuk'araa bi ichi ne-inaa p'e atade.

¹⁶ Eperā ne-uu k'āide ni pirā, teedaa cheik'araa bi ichi p'aru atade pida. Aramata wāipia bi.

¹⁷ ¡Aai, maapai chupĭria jõneedait'ee wĕraarā biak'oo bee maa-e pirā warra chak'eerā jude iru bee!

¹⁸ Māga wāyaai naaweda, chupĭria iidĭti Tachi Ak'õremaa ma ewari p'asapinaamerā k'oijara nĭbide.

¹⁹ Māgĭ ewate jõmaarāta chupĭria mia jõnadait'ee. Ak'õrepa na eujā oodak'āriipa māga ook'aa paji, ma awara t'ĕepai waa māga oo-e pait'ee.

²⁰ Mamĭda Tachi Ak'õrepa k'ĭsĭait'ee: “Mĭa eperāarā taarā miapi-e pait'ee.” Māga pada paara, eperā apida bee-e pak'aji. Ak'õrepa audú chaaree miapi-e pait'ee ichia jirĭt'eradaarā k'inia p'e iru bapari perā.

²¹ Maapai apidaapa parāmaa jararuta pirā: “¡Pichá, ak'ĭti! ¡Nama bi Cristo, Tachi Ak'õrepa pĕida!” maa-e pirā jararuta pirā: “¡Ara bita Cristo!” ijāanáati.

²² Mi jĭak'arā māik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarā jĭak'arā chok'ara chedait'ee. Mamĭda māirāpa jara p'anĭ ijāanáati, jĭp'a seewa-idaa bee perā.

Ne-inaa k'ira t'adoo eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oo p'anipa eperāarā k'ūradait'ee, perá Tachi Ak'ōrepa jirit'eradaarā k'ūrarutamaa.

²³ Jesupa ichi ome nipapataarāmaa waya maaji:

—¡Tauk'a p'anapatáati! Mia māga jaraji parāpa k'awaadamerā māga p'asai naaweda.

Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri

(Mt 24.29-31; Lc 21.25-28)

²⁴ —Ichiaba maapai mia p'anadap'eda,

'Ak'ōrejiru p'āriudariit'ee; atane waa ĩdaa-e pait'ee

²⁵ māik'aapa lucero baaik'oodaridait'ee pajādeepa. Tachi Ak'ōrepa pajā wērepiit'ee. *(Is 13.10)*

²⁶ 'Māpai eperāarāpa unudait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jōmaarā k'āyaara waibiara bi, k'ira wāree cheru jīrarade.

²⁷ Pēiit'ee mi angeleerā Ak'ōre truadeepa mia jirit'eradaarā chip'e atadamerā, jōmaweda āchi p'anapatamāiipa. T'imí bee jida na p'ek'au eujāde, p'e atanadait'ee.

Higuerade jarateeda

(Mt 24.32-35; Lc 21.29-33)

²⁸ —K'īsīati higuera būride. Higuera k'iru t'u-k'ua uchía nībeek'āri māik'aapa ewaa t'ono nībeek'āri, k'awaapata eujā wāsia wā.

²⁹ Māga pik'a mia et'ewa jaradak'a unudak'āri, k'awa p'ani taarā-e mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema cheru.

³⁰ Mia wāarata jararu. ĩrapemaarā piudai naaweda, ma ne-inaa jōmaweda p'asait'ee.

³¹ Ewari cherude pajā na p'ek'au eujā ome jōdait'ee. Mamīda ichita p'asait'ee mia pedee jaradak'a.

K'awada-e sāapai pait'ee Ak'ōre ewari waibia ewate

(Mt 24.36-44; Lc 17.26-30)

³² —Eperā apidaapa k'awada-e p'ani Eperā Ak'ōre Truadepema cheit'ee ewate, chi hora jida. It'aripema angeleerāpa pida k'awada-e p'ani; mia ichiaba k'awa-e, Tachi Ak'ōre Warra mīda. Mi Ak'ōrepapaita k'awa bi.

³³ 'Maperā tauk'a p'anapatáati, parāpa k'awada-e p'anadairā sāapai mi waya na eujādee cheit'ee.

Mimiapari pia

(Mt 24.45-51; Lc 12.41-48)

³⁴ —Oopatáati te chiparipa oodak'a. Māgí tedeepa awara āyaa wāi naaweda, ichi mimiapataarāmaa jara bēiji te pia ak'idamerā. Āchi chaachaa mimia teeji māik'aapa chi te t'īupata ak'īparimaa ūraaji tauk'a bamerā.

³⁵ Chi mimiapataarāpa k'awada-e sāapaita chi te chipari waya cheit'ee ichi temaa. Māga pik'a bi parā ome. Tauk'a p'anapatáati k'awada-e p'anadairā sāapai pāchi Chipari Waibia waya cheit'ee. Chei p'āriupodopa, esapite, et'erre k'arik'āri, maa-e pirā tap'edapodopa. ¡Parāpa k'awada-epi!

³⁶ Tachi Ak'ōre mimiapataarā, k'īrak'aupai k'awada-e p'anadairā pariatua mimia p'ani pirā, k'ira nejasia p'anadait'ee Tachi Chipari Waibia chek'āri.

³⁷ Mia parāmaa ūraada, auk'a jōmaarāmaa jararu: ¡Tauk'a p'anapatáati!

14

Jesús jita atadait'ee pedeteedap'edaa

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ K'ãima omé falta baji Pascua fiesta pait'ee. Māgí fiestade pan levadura wēe k'opata. P'aareerã poroorãpa Moisepa p'ãda jarateepataarã ome jiripachida sãga Jesús k'urat'aadait'ee. Māgá jita atadait'ee paji mǎik'aapa peepit'aadait'ee paji.

² Mamīda ũk'uru arii p'anadap'edaarãpa maapachida:

—Fiestade ooda-eda ajida, eperãarã k'ĩrau para beepiamaapa tachi ome.

Mariapa Jesús poro ĩri k'era weeda

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jesús Betania p'uurude bak'ãri, Simón, chi leprapa k'ayaa bada apatap'edaa tede baji. Jesús su-ak'i beep'eda, nek'omaa baji. Māga nide wēra pacheji. Ateeji chok'o chak'ek'a mǎu pi-ia alabastrodee ooda. Māgí ipuru baji k'era ĩpia nardodee oodapa. Chok'o t'ap'a ewa ataji mǎik'aapa weeji Jesús poro ĩri.

⁴ Ũk'uru arii p'anadap'edaarã k'ĩraudachida mǎik'aapa pedee para beeji āchi pitapai:

—¿Sāap'eda jā k'era ichi k'inia weejima? ajida.

⁵ Jā wērapa netot'aada paara, trescientos denarios iru bak'aji chupiria beerã k'aripait'ee.

Mapa ma wēra itriapachida.

⁶ Mamīda Jesupa māgaji āchimaa:

—Ita-aria bítì; ¿K'ãare-it'ee ik'achia jara jōnima? Irua ooda pia bipi.

⁷ Chupiria beerã nama p'anapata parã t'ãide ewari chaa. Āchi k'aripa k'inia p'ani pirã, chupiria k'awaadai mǎik'aapa āchimaa ne-inaa pia oodai. Mamīda mi parã ome ichita ba-e pait'ee. Na ewari parãpa waa mi unuda-e pait'ee.

⁸ Na wērapa ooji ichia p'oyaarutapai mi-it'ee; mi p'urut'aaji k'erapa mi k'ap'ia iadai naaweda.

⁹ Mia wāarata jararu. Mia ooda eperãarã k'aripait'ee, māga jarateepata chaa na p'ek'au eujāde, ichiaba nepiripataadait'ee na wērapa ooda mi-it'ee. Māgá iru ichita k'irāpadait'eeda aji.

Judapa Jesús traicionaada

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Judas Iscariote, Jesús k'ōp'āyoorã docedepema aba, wāji p'aareerã poroorãmaa. Jaraji ichia āchi k'aripait'ee Jesús jitadamerã.

¹¹ Māga ũridak'ãri, o-ĩadachida mǎik'aapa pedeejida p'arat'a teedait'ee Judamaa. Māpai Judapa jirimaa beeji sãga Jesús āchimaa jitapiit'ee.

Pascua fiestadepema chik'o k'odap'edaa

(Mt 26.17-30; Lc 22.7-18; Jn 13.1-2, 21-30)

¹² Perá Pascua fiesta ewari pait'ee baji. Ma fiestade oveja chak'e peepata mǎik'aapa pan levadura wēe k'opata. Fiesta pai naaweda Jesús k'ōp'āyoorãpa iidijida irumaa:

—¿Sāma k'oit'ee Pascua fiesta ewatepema chik'o tai ome? Mama taipa ne-inaa oodait'ee nek'odai naaweda.

¹³ Māpai Jesupa pëiji chi k'ōp'āyoorã omé:

—Wāti p'uurudee. Mama ununadait'ee eperã pania chok'ode ateeru. T'ēe wāti.

¹⁴ Teedaa wāk'ãri, chi te chiparimaa jarāti: “Tachi Jarateeparipa iidi pëiji: ‘¿Chisāgí quartode Pascua chik'o k'oit'ee michi k'ōp'āyoorã ome?’ ”

¹⁵ Irua ak'ipiit'ee it'ipema pisode cuarto waibia pia oo bi. Mama ne-inaa jōma óoti tachi nek'odait'ee.

16 Chi k'õp'ãyoorã wājida p'uurudee. Jõmaweda ununajida Jesupa jaradak'a m̄aik'aapa mama ne-inaa jõma oojida Pascua chik'o k'odait'ee.

17 P'ãriupodopa Jesús pacheji chi k'õp'ãyoorã doce ome.

18 Mesade nek'omaa p'anide, Jesupa m̄agaji:

—Mia wāarata jararu. Mia k'awa bi parādepema abaapa mi traicionaait'ee. Iru mi ome nama nek'omaa bi.

19 M̄apai chi k'õp'ãyoorã k'ira pia-ee para beeji m̄aik'aapa aba-abaa iidijida Jesumaa:

—¿Mik'ã? apachida.

20 M̄apai Jesupa p'anauji:

—Parā docedepema aba mi ome auk'a p'arat'ude pan sã atarupata mi traicionaait'ee.

21 Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema, ichita piut'ee Tachi Ak'õre Ūraa p'ādade jara bik'a. Mamīda, jaai, Tachi Ak'õrepa k'achiadee p̄eit'ee chi mi traicionaait'ee bi! Piara bak'aji m̄agí t'o-e pada paara.

*Pan k'opata vino ome Jesús k'irãpadait'ee
(Mt 26.26-30; Lc 22.19-20; 1 Co 11.23-26)*

22 Nek'omaa p'anide Jesupa pan ataji m̄aik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa. Ma pan k'õrat'aaji m̄aik'aapa chi k'õp'ãyoorãmaa teeji. M̄apai m̄agaji:

—Jitáti m̄aik'aapa k'óti. Nāgí pan mi k'ap'ia.

23 Maap'eda m̄agá ooji ma vino ome. It'aa t'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'õremaa m̄aik'aapa chi k'õp'ãyoorãmaa teeji. Jõmaarãpa aīdepema vino tojida.

24 M̄apai m̄agaji:

—Nāgí vino mi waa, michi waa bat'ait'ee perã mi piuk'ãri chok'araarã pari. Tachi Ak'õrepa nāgí ūraa chiwidi jara bi. Michi waa bat'ada k'aurepa irua wēpapiit'ee eperãarã chok'araarãpa p'ek'au k'achia oopata m̄aik'aapa michideerã papiit'ee.

25 Mia wāarata jararu. Vino waa to-e pait'eeda aji, parã ome it'aripema vino torumaa Tachi Ak'õre truade.

26 Tachi Ak'õre Ūraa p'ādadepema k'ari k'aridap'eda, Olivo Eedee wājida.

*Jesupa jarada Pedropa iru k'awa-e bida ait'ee
(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

27 Mama Jesupa m̄agaji:

—Parã jõmaweda ijãadaamaa p'aneedait'ee m̄aik'aapa mi ituaba atabēidait'ee Tachi Ak'õre Ūraa p'ã jēra bide jara bik'a:

'Mia oveja ak'ipari peepiit'ee m̄aik'aapa chi ovejaarã j̄ichoodaridait'ee.' (Zac 13.7)

28 Mamīda mi chok'ai p'irabaik'ãri, Galilea eujādee wāit'ee parã naa.

29 M̄apai Pedropa m̄agaji:

—Apemaarãpa pi atabēiruta pijida, mia pi atabēi-eda aji.

30 Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Idi p'ãrik'ua et'erre k'arida omé k'arii naaweda, jarada õpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

31 Mamīda Pedropa waapiara m̄gapachi:

—Pi ome auk'a piuru pijida, mia jara-eda aji.

Apemaarãpa ichiaba m̄aga jarapachida.

*Jesús it'aa t'ida Getsemanide
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)*

32 Maap'eda wājida Getsemaní ne-uu eujã apatap'edaamaa. Mama panadak'ãri, Jesupa mǎgaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—Nama su-ak'i p'anéeti mi it'aa t'ĩnaru misa.

33 Ichi ome ateeji Pedro, Santiago mǎik'aapa Juan. Jesús k'ĩsia paraa nĩbeeji t'ãri p'uapa.

34 Mapa mǎgaji āchima:

—Mi piut'ee pik'a nĩbi t'ãri p'uapa. Nama p'anéeti, k'ãida-ee.

35 Mǎpai Jesús waawipai wǎp'eda, bedabaiji tau bĩri eujãde t'õbairumaa mǎik'aapa Ak'õremaa chupiria iidiji k'inia bi pirã, iru mǎgí miapi p'asapinaamerã.

36 It'aa t'ĩji:

—*Abbá*, Mi Ak'õre, pia jõma p'oyaapari. K'aripáji na miat'ee bideepa. Mamĩda oonáaji mia k'inia bik'a. Jĩp'a pia k'inia bík'ata óoji.

37 Maap'eda, ak'i chek'ãri, chi k'õp'ãyoorã k'ãi jõnita unu cheji. Mǎpai mǎgaji Simón Pedromaa:

—Simón, ¿k'ãi nĩbik'ã? aji. ¿Hora apida p'oyaa chok'ai p'anada-ek'ã k'ãida-ee?

38 Chok'ai p'anáti mǎik'aapa it'aa t'ĩti p'ek'au k'achiade baaipiamaapa. Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a t'ãriipa oo k'inia p'ani. Mamĩda pãchi k'ap'iaapa chooda-e p'ani.

39 Waya wǎji it'aa t'ĩde naaweda oodak'a:

—K'aripáji na miat'ee bideepa. Mamĩda oonáaji mia k'inia bik'a; jĩp'a pia oo k'inia bík'ata oopáde aji.

40 Waya chek'ãri, naa unu chedak'a unu cheji; k'ãi jõni tap'ok'eepa. ĩrimadap'eda, k'ĩup'ee p'anapachida, k'awada-e pada perã k'ãata jaradai.

41 It'aa t'ĩda õpeemaa waya chek'ãri, Jesupa mǎgaji:

—¿At'ãri k'ãi jõnik'ã? Jǎgapai. Mi peepidait'ee hora pajipi. Eperã Ak'õre Truadepema teedait'ee p'ek'au k'achia oopataarã juade.

42 Eperã mi traicionaait'ee bi k'ait'a cheru. ¡P'irabáiti mǎik'aapa wǎdáma apemaarãmaa!

Jesús jita atadap'edaa

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Jesús at'ãri pedeemaa bide ichi k'õp'ãyo Judas pacheji eperãarã chok'ara ome. Espada pak'uru ome anipajida. P'aareerã poroorãpa, Moisepa p'ãda jarateepataarãpa mǎik'aapa judiorã poro waibiarãpa ma eperãarã pëijida āchi pari.

44 K'awaadamērã chisǎgita Jesús, panadai naaweda, Judapa jaraji mǎirãmaa:

—Chi mia k'ĩra ĩruta saludaak'ãri, mǎgita pia jita atadapáde aji, mǎik'aapa atadaridapáde aji.

45 Mapa pachedak'ãri Jesumãi, Judas pedee cheji:

—¡Tachi Jarateepari!

Mǎga jarap'eda, k'ĩra ĩt'aaji.

46 Mǎpai Jesús jita atajida mǎik'aapa ateejida.

47 Mamĩda eperã Jesús k'ait'a badapa ichi espada ĩt'a atap'eda, p'aareerã poro waibia mimiapari k'ĩri orp'et'aaji.

48 Mǎpai Jesupa iidiji ichi jita ata chedap'edaarãmaa:

—¿Sǎap'eda parã chejidama aji, espada ome mǎik'aapa pak'uru ome mi jita atade eperã nechiaayaa bi jita atapatak'a?

49 Ewari chaa mi Tachi Ak'õre te waibiade bapari iru pedee jarateemaa. Maapai mi jitada-e paji. Mamĩda nǎga p'asaru Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a.

⁵⁰ Jesupa māga jaramaa bide, jōmaweda chi k'ōp'āyoorāpa atabēijida māik'aapa miruk'oodachida.

⁵¹ Mamīda k'ūtrāa aba Jesús t'ēe nipaji. Chi k'ap'ia pira baji sabanapa, āk'adaa nipada perā. Judas ome nipadap'edaarāpa ma k'ūtrāa jita atajida.

⁵² Mamīda, waaweepa sabana k'emat'aaji māik'aapa āk'adaa p'ira uchi-adachi.

Jesús Junta Suprema k'īrapite bada

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Māpai āchia Jesús ateejida Caifās temaa. Ichi p'aareerā poro waibia paji. Mama ichiaba see nībaji p'aareerā poroorā, judiorā poro waibiarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā.

⁵⁴ Pedro t'imīpapai t'ēe wāk'āti wāji. Māgá wāpa Caifās te t'iak'au badamāi edú t'īuji. Mama t'ipitau ik'aawa su-ak'i beeji k'ara p'aiit'ee Ak'ōre te jīapataarā ome.

⁵⁵ P'aareerā poroorāpa jōmaweda Junta Supremadepemaarā ome testigo jiri p'anapachida. Māgá Jesús peepit'aadait'ee. Mamīda maarepida unuda-e paji imiateedait'ee,

⁵⁶ ma eperāarā chok'araarāpa wāara jaradak'aa pada perā māik'aapa auk'a pedeedak'aa pada perā.

⁵⁷ Ūk'uru chi poroorā k'īrapite p'irabaijida māik'aapa seewa jarajida:

⁵⁸ —Taipa ūrijida irua jararu: “Chonaarāweda eperāarāpa Tachi Ak'ōre te waibia oojida. Mia māgí te t'et'aap'eda, k'āima ōpeemaa waya oo atai. Mamīda eperāarāpa oopatak'a oo-e pait'eeda” aji.

⁵⁹ Māga jarajida mīda, at'āri auk'a pia pedeeda-e paji tachi judiorā ūraade jara bik'a.

⁶⁰ Māga ūrik'āri, p'aareerā poro waibia Caifās bainī beeji jōmaarā k'īrapite māik'aapa iidiji Jesumaa:

—¿Wāarak'ā aji, pi k'īrapite jara p'ani pedee? ¿Maarepida p'anau-ek'ā? aji.

⁶¹ Mamīda Jesupa maarepida p'anau-e paji; k'īup'ee beeji.

Waya māgaji:

'¿Pik'ā Mesías, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā? ¿Pik'ā aji, Tachi Ak'ōre Waibia Warra?

⁶² Jesupa p'anauji:

—Mīda aji. Parāpa mī unudait'ee Ak'ōre Waibia juaraare su-ak'i bi. Ichiaba mī, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri, unudait'ee jīararade cheru.

⁶³ Māpai Caifapa ichi p'aru jēt'aaji t'āri k'achiapa māik'aapa māgaji:

—¿K'āare-it'ee waa jiridaima eperāarāpa jaradamerā ichia ooda?

⁶⁴ ¿Parāpa ūrijida-ek'ā ichia pedee k'achia jarada Tachi Ak'ōre āpīte? ¿K'āata k'īsia p'anima? aji.

Jōma auk'a bia para beeji:

—Ichia jarada k'aurepa piupia bida ajida.

⁶⁵ Ūk'uru arii p'anadap'edaarāpa Jesumaa idujida māik'aapa tau p'ārajī atadap'eda, sījida. Māga oo jōnide māgajida:

—¿Pi wāara Tachi Ak'ōre Warra pīrā, jarapāde aji, k'aipata pi sīji!

Ichiaba Ak'ōre te jīapataarāpa k'īramaa sīpachida.

Pedropa Jesús k'awa-e bida ada

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Māimisa Pedro tuda baji te āuk'idaa. Māga nide Caifās mimiapari awēra irumaa cheji.

67 Ma wērapa Pedro unuk'āri k'ara p'aimaa bi t'ipitau ik'aawa, pi-ia ak'iji māik'aapa māgaji:

—Pi auk'a nipajida aji, jā eperā Jesús Nazaretdepema ome.

68 Mamīda Pedropa meraji:

—¿Seewa! Mia iru k'awa-e bi. Ichiaba k'awa-e bida aji, pia k'āaredeta pedee bi.

Maap'eda mamāik'aapa uchijai chi cercao edú t'ĩupatamaa. Māga nide et'erre k'ariji.

69 Ma wērapa waya unu atak'āri, māgaji arii p'anadap'edaarāmaa:

—Pichá, jāgí Jesús k'ōp'āyo.

70 Mamīda Pedropa waya meraji. Taarā-e nide chi arii p'anadap'edaarāpa waya māgajida:

—Wāara, pi āchi k'ōp'āyo. Ma awara, pi Galilea eujādepemak'a pedee bida ajida.

71 Māpai Pedropa juraaji:

—¿Seewa! ¿K'awa-e bi parāpa jara p'ani eperā! Mia seewa jaramaa bi pirā, Tachi Ak'ōrepa mi miapiipia bida aji.

72 Aramata et'erre waya k'ariji. Māpai Pedropa k'irāpaji Jesupa jarada: “Et'erre k'arida omé k'ari naaweda, pia jarada ōpee jarait'ee mi k'awa-e bi.” Māga k'ĩsiap'eda, Pedro jēedachi t'āri p'uapa.

15

Jesús Pilato k'ĩrapite

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Tap'eda weda p'aareerā poroorā, judiorā poro waibiarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā, māgí Junta Supremadepemaarā chip'edaidap'eda, pedeteejida k'awaadait'ee k'āata oodait'ee Jesús ome. Jesús jua jĩ atapi-dap'eda, teenajida Pilato temaa. Ichi Romadepemaarā poro waibia paji.

2 Pilatopa iidiji Jesumaa:

—¿Pik'ā aji, Judiorā Rey?

Jesupa p'anauji:

—Mida aji, pia jara bik'a.

3 P'aareerā poroorāpa audupai imiatee jōnadap'edaa perā,

4 Pilatopa waya iidiji:

—¿Maarepida p'anau-ek'ā aji, imiatee jōnita?

5 Mamīda Jesupa maarepida p'anauk'aa paji. Mapa Pilatopa k'awa-e paji k'āata ooit'ee.

Pilatopa Jesús peepida

(Mt 27.15-26; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Ma fiestade Pilatopa preso aba k'ena pēipachi, eperāarāpa iidirutata.

7 Eperā t'ĩjarapatap'edaa Barrabás carcelde baji awaraa k'ōp'āyoorā ome, Roma pidaarā juadeepa uchia k'iniapa chīara pee p'anadap'edaa perā.

8 Eperāarāpa iidinadak'āri Pilatoma preso k'ena pēimerā ichia ooparik'a,

9 irua p'anauji:

—¿K'inia p'anik'ā aji, mia Judiorā Rey apata k'ena pēimerā?

10 Māga iidiji k'awa bada perā judiorā p'aareerā poroorāpa Jesús k'ĩra unuamaa iru p'anadap'edaa.

11 Mamīda p'aareerā poroorāpa eperāarāmaa jarajida iididamerā Pilatopa Barrabata k'ena pēipimerā.

12 Mapa Pilatopa iidiji:

—¿Sāga oopi k'inia p'anima aji, parāpa Judiorā Reyda a p'ani ome?

13 Māpai biajida:

—jKurusode peepit'áaji!

14 Pilatopa māgaji:

—jK'āare k'achiata oojima? aji.

Mamīda waya eperāarāpa biajida:

—jKurusode peepit'áaji!

15 Pilato pia bee k'inia bada perā eperāarā ome, Barrabata k'ena pēiji. Jesús soopa wipip'eda, pēiji kurusode baijira bidamerā piurumaa.

*Soldaorāpa Jesús oo iru p'anadap'edaa
(Mt 27.27-31; Jn 19.2-3)*

16 Soldaorāpa Jesús ateejida Pilato palaciode, t'ijarapatap'edaa *pretorio*. Mama tuda soldaorā chok'araara seedachida.

17 Oo iru p'anapachida. Rey p'aruk'a p'oree k'ira p'āimap'āimaa jī bidap'eda, poro jīra pak'uru jua ne-iri-idaa bidee oojida māik'aapa jī bijida.

18 Maap'eda bia ēipachida:

—jAk'iti Judiorā Rey!

19 Poromaa wipachida pak'urupa. Idupachida māik'aapa bed-abaidaipachida iru k'irapite it'aa t'ī pik'adait'ee.

20 Māgá oo iru p'anadap'eda, ma p'aru p'oree ērat'aajida māik'aapa ichi p'aru waya jī bijida. Maap'eda ateejida kurusode baijira bidait'ee.

*Cirene p'uurudepemamaa Jesús kuruso ateejidap'edaa
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

21 Uchia wādak'āri Jerusalendeepa, unujida eperā Cirene p'uurudepema t'ijarapatap'edaa Simón. Ewaa p'uurude panaji. Māgí eperā Alejandro māik'aapa Rufo ak'ōre paji. Simón ik'aawa wāyaa wādak'āri, soldaorāpa kuruso ateejida Jesús pari.

Jesús kurusode baijira bidap'edaa

22 Jesús ateejida *Gólgota* apatap'edaamaa. (Gólgota jara k'inia bi: “Tachi Poro Biri”.)

23 Maap'eda teejida vino mirra ome p'oirada, mamīda Jesupa to-e paji.

24 Māpai soldaorāpa Jesús jua māik'aapa chi biri merap'ejida māik'aapa kurusode baijira bijida piumerā. Māgīrāpa suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aipata iru p'aru atait'ee.

25 Māga oojida tap'eweda, las nueve.

26 Soldaopa iru poro it'aik'a eere kurusode letrero merap'ejī, jarait'ee k'āare-it'ee kurusode baijira bijida piumerā. P'ā baji: JUDIORĀ REY.

27 Mama ichiaba nechiapataarā omé kurusode baijira bijida, aba Jesús juaraare, chi apema juabi eere.

28 [Māga p'asaji Tachi Ak'ōre Ūraa jaraparipa p'ādak'a chonaarāweda: 'Iru p'ek'au k'achia oopataarā ome auk'a ata bijida.'] (Is 53.12)

29 Chi arii wāyaa wā nipadap'edaarāpa irumaa ik'achia jarajida. Āchi poro p'irap'iraa māgapachida:

—jAai, pia Tachi Ak'ōre te waibia jōmaweda t'eet'aait'ee paji māik'aapa waya oo atait'ee paji ewari ōpeemaa!

30 Pia jarada wāara pirā, ijāmāik'aapa irabāiji piunaamerā!

31 Ichiaba māgá oo iru p'anapachida p'aareerā poroorāpa Moisepa p'āda jaratepataarā ome:

—jAwaraarā k'aripajida ajida. Mamīda ichi itu nadeepa p'oyaa uchia-e!

³² ¡Ak'ítí! ¿Jāgí Tachi Ak'õrepa pëida tachi k'aripamerã, Israel pidaarã Rey poro waibiak'ã? ¡Jãmãik'aapa irabáiji íraweda tai k'írapite! Māga ooru pirã, taipa ichiaba pïde ijãadait'eeþi.

Kurusode iru ik'aawa baijira p'anadap'edaarãpa ichiaba irumaa ik'achia jarapachida.

Jesús jai-idaada

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Imat'ipa ak'õrejïru k'iat'idachi. Na eujã jõma p'ãriudachi las tres parumaa.

³⁴ Ma hora Jesupa golpe biaji:

–'Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?' (Ma pedee jara k'inia bi: 'Mi Ak'õre, Mi Ak'õre, ¿K'ãare-it'ee mi atabëijima?') (Sal 22.1)

³⁵ Ûk'uru arii p'anadap'edaarãpa ùridak'ãri, maajida:

–¡Ûrítí! Elías, chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapari t'ímaa bïda ajida.

³⁶ Eperã p'ira wãji mãik'aapa esponjak'a p'ëesap'ëesaa bi topa ataji vino achuchuade. Sia k'íde jõi bïp'eda, Jesús it'aimãi t'í atanaji sõmerã, opisia bi jãak'aapa mãik'aapa maaji:

–Írá, ichiak'au bidait'ee. Unu k'inia p'aní Elías cheru pirã ichi irabai atade.

³⁷ Mamïda Jesús golpe biaji mãik'aapa jai-idaaji.

³⁸ Mãimisa Jerusalende Tachi Ak'õre te waibiade chi edupiara bi cuarto t'íupatamãi p'aru teesoo eebai jira bada esajãak'a jëdachi it'íipa edaa.

³⁹ Jesús k'írapite ak'í nïbada soldaorã poropa iru mǎgá piu wã unuk'ãri, mǎgaji:

–¡Wãara, na eperã Tachi Ak'õre Warra paji!

⁴⁰ T'imïpapai ùk'uru wëraarã p'anadap'edaarãpa ak'í p'anajida: María Magdalena; María, Santiago (chi t'ëepema) mãik'aapa José nawe; ichiaba Salomé.

⁴¹ Jesús Galilea eujãde nipak'ãri, ma wëraarãpa iru chi k'õp'ãyoorã ome k'aripa nipapachida. Mama ichiaba wëraarã chok'ara p'anajida iru ome Jerusalendee chedap'edaarã.

Jesús iadap'edaa

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Ma ewate p'ãriupodopa jõmaweda ne-inaa aupa jëra bait'ee paji ïipata ewate pai naaweda.

⁴³ José Arimatea p'uurudepema waawee-ee wãji Pilatoma Jesús k'ap'ia piuda iidide iait'ee. Mǎgí Junta Supremadepema paji mãik'aapa apemaarã judiorãpa iru pia ak'ípachida. Ma awara irua unu k'inia baji Tachi K'aripaparipa ichita eperãarã pia ak'ípari.

⁴⁴ Pilatopa Jesús piuda k'awaak'ãri, p'eraji isapai piuda perã. Mapa soldaorã poro t'í ataji mãik'aapa iidiji:

–¿Wãara piujik'ã? aji.

⁴⁵ Mǎpai Jesús piu bïda ak'ãri, Pilatopa teeji iru k'ap'ia Josemaa.

⁴⁶ Mǎpai Josepa neto ataji p'aru lienzodee mãik'aapa Jesús k'ap'ia kuru-sodeepa irabai atap'eda, aide pira bijí. Maap'eda binaji mãu te uria k'oro iru p'anadap'edaade mãik'aapa chi t'ai t'ap'a bëiji mãu choma bïpa.

⁴⁷ María (José nawe), María Magdalena ome ak'í p'anajida sãma iaruta.

16

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ ïipata ewate wãyaap'eda, p'ãrik'ua María Magdalena, María (Santiago nawe) mãik'aapa Salomepa neto atajida k'era Jesús k'ap'iade p'urudait'ee.

² Tomia ewate, tap'eda weda ak'õrejĩru uchiaruta wājida iru k'ap'ia iadap'edaamaa.

³ Pedee wājida:

—ǂK'aipa āyaa ata biyama ajida, māu choma chi t'aide jĩa bi?

⁴ Mamīda t'imí weda ak'inadak'āri, unujida māu pĩradai bi awara āi.

⁵ Māu te uriade edú t'ĩudak'āri, ununajida k'ũtrāa su-ak'i bi āchi juaraare. Chi p'aru jĩ bada t'o-t'oo teesoo baji. Māgí ángel Tachi Ak'õre truadepema paji. Ma wēraarāpa māga unudak'āri, p'eradachida.

⁶ Mamīda māgipa māgaji:

—P'eranáati. Parāpa jiri p'ani Jesús Nazaretdepema kurusode baijira bidap'edaa. ¡Iru nama wē-e! ¡Chok'ai p'irabaijipi! Pichá, ak'i chéti iru iadap'edaamāi.

⁷ Wāti jarade Pedromaa ichiaba chi apemaarā k'õp'āyoorāmaa: “Iru wāit'ee Galilea eujādee parā naa. Mama iru unudait'ee irua jaradak'a.”

⁸ Māpai wēraarā k'ĩra k'awa-ee pik'adachida p'era jōnadap'edaa perā. P'ira uchijida Jesús k'ap'ia iadap'edaamāiipa. K'ap'ia wēree jōnajida waawepa. Mapa maarepida p'oyaa jarada-e paji.

*Jesupa María Magdalenamaa chok'ai unupida
(Jn 20.11-18)*

⁹ [Tomia ewate Jesús chok'ai p'irabaiji. Naapiara unupiji María Magdale-namaa. Ma wēra naaweda netuara siete merātia baji ichi k'ap'ide. Mamīda Jesupa jōmaweda āyaa uchiapik'ooji.

¹⁰ Jesús unup'eda, María Magdalenapa jaranaji iru ome nipap-atap'edaarāmaa. Āra k'ĩsia paraa jarajēe p'anajida Jesús k'ap'ia-it'ee.

¹¹ Māga nide Mariapa jara cheji:

—¡Mia Jesús chok'ai unujida! aji.

Mamīda ārapa māga ũridak'āri, ijāada-e paji.

*Jesupa awaraa k'õp'āyoorā omeemaa chok'ai unupida
(Lc 24.13-35)*

¹² T'ēepai, Jesupa k'ĩra awara unupiji chi k'õp'āyoorā omeemaa ode nidade.

¹³ Āchia iru k'awa atadak'āri, aramata āpĩtee nepĩride wājida apemaarāmaa. Mamīda ārapa pida ijāada-e paji.

*Jesupa chi k'õp'āyoorāmaa chok'ai unupida
(Mt 18.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ T'ēepai, Jesupa chok'ai unupiji chi k'õp'āyoorā oncemaa, nek'omaa p'anide. Iru chok'ai bi pia ijāadak'aa paji k'ĩri k'isua p'anadap'edaa perā. Ma awara apemaarāpa māga nepĩridap'edaa jida ijāada-e paji. Mapa irua ik'ĩati pedeeji.

¹⁵ Ichiaba jaraji āramaa:

—Wāti na p'ek'au eujā eperāarā paraamaa māik'aapa jaratēeti Tachi Ak'õre pedee pia mia k'awapida parāmaa.

¹⁶ Apidaapa ma ũraa chiwidide ijāa bi pĩrā, poro choopiipia bi k'awapiit'ee mi ome araa bi. Māgá it'aa wāit'ee ichi piuk'āri. Jōdee mide ijāa-e pĩrā, tok'arradee mianait'ee ichia p'ek'au k'achia ooda k'aurepa.

¹⁷ Mide ijāa p'anĩrāpa oodak'āri ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa, awaraarāpa k'awaadait'ee Tachi Ak'õre āchi ome bi. Mi t'ĩde netuara uchiap-idait'ee; awaraa pedee k'awada-e p'ani mīda, Ak'õre Jaurepa pedeepiit'ee;

¹⁸ taama k'achia jitadait'ee ãchi juapa; mãik'aapa neera k'achia todait'ee. Mamĩda mãgee ne-inaapa ãchi maarepida k'achia ooda-e pait'ee. Jõdee ãchi juapa k'ayaa beerã t'õbaidak'ãri, k'ayaa jipadait'ee.

Jesús Tachi Ak'õre eujãdee wãda

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Tachi Waibia Jesús pedee'eda chi k'õp'ãyoorã ome, Tachi Ak'õrepa iru it'aa ateeji ichi eujãdee. Mama su-ak'i beeji Ak'õre juaraare, ijãapataarã poro waibia perã.

²⁰ Mãpai chi k'õp'ãyoorãpa Ak'õre Ñraa chiwidi o-ña jarateenajida awara ãi eperãarã paraamaa. Jesupa ne-inaa pia oopachi ãchi k'ap'ia pari. Mãgá ãchia ne-inaa eperãarãpa oodak'aa oodak'ãri, awaraarãpa k'awaajida Jesús ñraa wãara.]

SAN LUCAS

San Lucapa Pedee Pia P'ãda

San Lucapa na pedee pia p'ãji. Lucas judio-e paji. Macedonia eujãdepema médico paji. Jesucristopa jirit'erada Pablo k'õp'ãyo paji. Na pedee pia p'ã pëiji chi k'õp'ãyo Teofilomaa, auk'a Jesucristode ijãamerã. K'awapi k'inia baji Jesupa judio-eerã o k'achiadeepa ichiaba k'aripa atapari. Na pedee p'ã naaweda, Lucapa pi-ia ak'iji ne-inaa jõmaweda p'ã bada Jesude. Pedee pachi Jesús bapata k'awadap'edaarã ome, Jesús nipapata pia nepiri k'inia bada perã. Na p'ãdade audú jara bi chupiria beerãde; it'aa t'ipatade; Tachi Ak'õre Jaurede; Cristo piuda k'aurepa Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapiparide mãik'aapa wëraarã mimiade Tachi Ak'õre-it'ee.

Naapiara Lucapa jara bi ichia k'awaada na pedee pia p'ã naaweda (cap. 1.1-4). Mateopa p'ãda k'ãyaara pedee chok'araara jara bi Jesús t'odade (caps. 1.5-2.52) mãik'aapa Juan Bautistapa jarateedade (cap. 3.1-20). Awaraarãk'a Lucapa jara bi Jesús poro choodate mãik'aapa iru netuara ome unuda (caps. 3.21-4.13); irua jaratee nipada Galilea eujãde (caps. 4.14-9.9) mãik'aapa awaraa eujãde (cap. 9.10-50); iru Judea eujãdee wãda (caps. 9.51-13.21) mãik'aapa irua jarateeda Perea eujãde (caps. 13.22-19.27). Ma jõmaade Lucapa pedee chok'araara jara bi, awaraa pedee pia p'ãdap'edaarã k'ãyaara. T'ëepai jara bi Jesús peedap'edaa (caps. 19.28-23.56); iru chok'ai p'irabaida; chi k'õp'ãyoorãmaa unupida mãik'aapa ãra taide it'aa wãda (cap. 24).

Teofilomaa naapiara p'ãda

¹ Eperãarã poro waibia Teófilo, mi naa awaraarãpa p'ãjida ne-inaa p'asada tachi t'ãide.

² P'ãjida Jesús ãchi taupa unudap'edaa mãik'aapa tachimaa irude nepiridap'edaa. Tachi Ak'õrepa ãra jirit'eraji mãgá irua ooda jarateepataadamerã.

³ Mia ma p'ãdap'edaa pia ak'iji. Ma awara ãramaa mãik'aapa Jesús unudap'edaarã awaraarãmaa iidi wãji. Mãgá Jesús t'odadeepa p'asada pia k'awaaji. Eperãarã poro waibia Teófilo,

⁴ ma jõmaade k'isiap'eda, mia nãga p'ã bi, pia ma wãara pedee jarateedap'edaa pipiara k'awaamerã.

Tachi Ak'õrepa jara pëida Juan Bautista t'oit'ee

⁵ Jesús t'oi naaweda Herodes rey paji Judea eujãde. Mama bapachi p'aare t'ijarapatap'edaa Zacarías. Iru p'aare Abías eere p'anadap'edaarãdepema paji. Chi wëra, Isabel, ichiaba chonaarãwedapema p'aareerã poro waibia Aarondeepa uchiada paji.

⁶ Zacarías chi wëra ome k'achia wëe p'anapachida Tachi Ak'õre k'irapite, iru ãraade jara bik'a oopachida perã. Maperã apidaapa ãra p'oyaa imiateedak'aa paji.

⁷ Mamãda ãra warra wëe p'anajida, Isabel warra t'ok'aa pada perã. Ma awara ãchi omee weda audú chonaa p'anajida warra oodait'ee.

⁸ Ewari aba p'aareerã poroorãpa jarajida Abías eerepema p'aareerã mimia p'aneedamerã Tachi Ak'õre te waibiade.

⁹ P'aareerãpa oopatak'a suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aita t'it'ee Tachi Ak'õre te waibia edupema cuartode ne-inaa t'ũa bapari paade. Mãgá Zacariata uchiaji.

10 T'ĩuji ma ne-inaa t'ũa bapari paade. Māga oomaa bi misa, eperāarã jōmaweda taawa it'aa t'ĩ para baji.

11 Zacarías mama te jāde bide it'aripema angelpa ichi unupiji. Bainĩ baji ma ne-inaa t'ũa bapari paapata altar juaraare.

12 Zacariapa māga unuk'āri, p'eradachi.

13 Mamīda ma angelpa māgaji:

—Zacarías, waawenaapáde aji. Tachi Ak'õrepa pia it'aa iidida ũrijipi. Pi wēra Isabelpa warra t'oit'ee. T'ĩ biit'eeda aji, Juan.

14 Parã o-ĩ-ĩa p'anadait'ee iru ome. Ichiaba eperāarã chok'ara o-ĩa p'anadait'ee iru t'oda k'awaadak'āri.

15 Pi warra waibia pait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Maarepida it'ua, vino jida tok'aa pait'ee. Iru t'oi naaweda, Tachi Ak'õre Jaure bapariit'ee iru ome.

16 Irua Israel pidaarã chok'araarāmaa waya ijāapiit'ee Tachi Ak'õrede.

17 Na Juanpa Ak'õre pedee jaranait'ee, Tachi Waibia chei naaweda. Audú Ak'õrede ijāapariit'ee. Ne-inaa ooit'ee Tachi Ak'õre juapa māik'aapa sōcharra bait'ee Ak'õre pedee jarapari Elías chonaarāweda bapatak'a. Ak'õreerāmaa k'ĩsiapiit'ee āchi t'āri auk'a bidamerā āchi warrarā ome. T'āri k'achia beerāmaa jarateeit'ee oo k'awaa wādamerā Ak'õrepa oopi bik'a. Māga oo bipa Israel pidaarã k'aripait'ee Tachi Waibia k'awaadamērā māik'aapa irude ijāapataadamērā.

18 Māga ũrik'āri, Zacariapa ma angelmaa iidiji:

—¿Sāga mia pi pedee ijāayama? aji. Mi audú chonaa bida aji, warra ooit'ee; mi wēra jida.

19 Māpai angelpa māgaji:

—Mi Gabrielda aji. Tachi Ak'õrepa jararuk'a mia ooparida aji. Irua mi pēiji pi ome pedeede māik'aapa pīmaa ma pedee pia jarade.

20 Mamīda pia mi pedee ijāa-e pada perã, ĩraweda pi p'oyaa pedee-ee beeit'eeda aji, mia jaradak'a parumaa.

21 Zacarías māgá edú bi misa, eperāarã taawa it'aa t'ĩ para badaarāpa k'ĩsia p'aneejida: “¿Sāgap'edapi taarāruma?” apachida.

22 Zacarías uchiak'āri, p'oyaa pedeeek'aa paji. Jip'a juapa jarapachi. Mapa ma eperāarāpa k'awaajida irua k'āimok'araa pik'a bide ne-inaa unuda Ak'õre te waibiade.

23 Zacariapa ichi mimia Ak'õre te waibiade aupak'āri, ichi temaa wāji.

24 T'ēepai chi wēra Isabel biak'oo beeji. Atane joisomaa wāyaaru misa, uchia-e paji ichi tedeepa.

25 K'ĩsijai: “Tachi Ak'õrepa mīmaa ne-inaa pia ooji. Mi k'ĩra nejasia bapachi, biak'ook'aa pada perã. Mamīda irua mi chupiria k'awaada perã, ĩrá mi biak'oo bida” aji.

Tachi Ak'õrepa jara pēida Jesús t'oit'ee

26 Atane seismaa Isabel biak'ooda, Tachi Ak'õrepa ichi ángel Gabriel pēiji Galilea eujādepema p'uuru Nazaretdee.

27 Mama bapachi awēra waide imik'ĩra ome k'āi-ee. T'ĩjarapachida María. Mama ichiaba bapachi imik'ĩra t'ĩjarapatap'edaa José. Ichi chonaarāwedapema Rey Daviddeepa uchiada paji. María José ome pedetee p'anajida miak'āidait'ee.

28 Gabriel cheji Mariamaa māik'aapa māgaji:

—¡Pia baparíji! Tachi Ak'õrepa pi piara ak'ipari awaraarã k'āyaara. Iru pi ome bida aji.

29 Māga ūrik'āri, María p'era pik'a beeji māik'aapa k'ĩsajji: “¿Sāap'edata mĩmaa māga jara cheruma?” aji.

30 Māpai Gabrielpa māgaji:

—María, waaweenapáde aji. Tachi Ak'õrepa pi jirit'eraji k'inia iru bairã.

31 Pi biak'oo beeit'ee māik'aapa imik'ĩra warra t'oit'ee. T'ĩ biit'ee Jesús.

32 Iru Tachi Waibia pait'ee. Tachi Ak'õre Warrada adait'ee. Tachi Ak'õre Waibia iru rey papiit'ee, iru chonaarãwedapema Rey Davidk'a.

33 Iru ichita Jacobdeepa uchiadap'edaarã rey pait'ee, na p'ek'au eujã jõru pijida.

34 Māpai Mariapa iidiji ma angelmaa:

—Mamĩda, ¿sāga biak'ooyama aji, mi imik'ĩra ome k'āi-ee bita?

35 Gabrielpa p'anauji:

—Pi biak'oo-e pait'ee awaraa wēraarãk'a. Ak'õre Jaure pi ome bait'ee. Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaata oopari. Iru Jaurepa pi aneu pik'a cheit'ee j̄jararak'a. Māgá imik'ĩra wēe bi mĩda, biak'oo beeit'ee. Ak'õrepa māga ooit'ee perã, pi warra k'achia wēe bapariit'ee. Iru Tachi Ak'õre Warrada apataadait'ee.

36 Ma awara pichi ēreerã Isabel, chõtrãa k'iri mĩda, atane seis iru bi biak'ooda. Iru warra t'ok'aada apachida mĩda, imik'ĩra warrata t'oit'eeda aji.

37 Tachi Ak'õrepa māga ooi, wē-e perã ne-inaa irua p'oyaa oo-e pai.

38 Māpai Mariapa māgaji:

—Mi Tachi Ak'õre jua ek'ari bapari. Irua jara bik'a oopia bida aji, mi ome.

Maap'eda Gabriel wãji.

María Isabelmaa wãda

39 Ma t'ēpai María wãji Isabel bada p'uurudee ee jēra bimãĩ Judea eujãde.

40 Zacarías temãĩ panak'āri, Mariapa Isabelmaa saludaaji.

41 Isabelpa María pedee ūrik'āri, chi chai o-ĩapa j̄iti jira beeji iru bide. Māpai Tachi Ak'õre Jaure ba cheji Isabel ome.

42 Mapa golpe pedeeji:

—Tachi Ak'õrepa pita pipiara ak'i bida aji, awaraa wēraarã k'āyaara. Irua pi warra bide bi pia ak'i bapariit'eeda aji.

43 Mi ek'ariara bi mĩda Tachi Ak'õre k'ĩrapite, mi o-ĩa bi, pi, Michi Waibia nawepa mi ak'i cheda perã.

44 Pi salude ūriruta mi warra o-ĩapa j̄iti jira beeji mi bide.

45 ¡Pi o-ĩa bi ijãada perã Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jara pēidak'a!

Mariapa pedee pia jarada Tachi Ak'õrede

46 Māpai Mariapa māgaji:

—T'āriipa mia jara bi: Tachi Ak'õre jõmaarã k'āyaara waibia ra bi.

47 Michi t'āride o-ĩa nĩbi, Tachi Ak'õrepa mi o k'achiadeepa k'aripa atapari perã.

48 Mi chupiria k'iri mĩda iru esclavak'a, irua mi jirit'eraji māik'aapa t'āri o-ĩapiji. Mapa iraweda jõmaarãpa mi t'ijaradait'ee chi Tachi Ak'õrepa t'āri o-ĩapida.

49 ¡Tachi Ak'õre Waibia t'ijarapata Chi K'achia Wēe Bapari! Iruata ne-inaa pi-ia ooji mi ome.

50 Tachi Ak'õrepa chupiria k'awaapari ichide ijãapataarã; āchi warrarã; āichak'eerã paara.

51 Ne-inaa pi-ia oodoo ichi juapa. T'āride audua beerã j̄erek'ooji.

52 Reyrã uchiapiji āchi mimiadeepa māik'aapa āra k'āyaara audua-ee beerã poro waibiarã papiji.

⁵³ Jarrapisia beerã irumaa chedak'ãri, ne-inaa pia teeji k'ãiwee ni-padamerã ichi ode. Jõdee net'aa piara iru p'anadap'edaarã arajãgaa wãpiji ãchi ode.

⁵⁴ Tachi Israel pidaarã, ichi eperãarã k'aripapachi ichia oopi bik'a oopatap'edaa perã. Æra ichita chupiria k'awaaji

⁵⁵ mãga ooit'eeda ada perã tachi chonaarãmaa; Abrahammaa mãik'aapa irudeepa uchiadait'eerãmaa.

⁵⁶ María Isabelmãi atane õpee beeji. Maap'eda cheji ichi temaa.

Juan Bautista t'oda

⁵⁷ Isabel warra t'ok'ãri, imik'ĩra warrata t'o ataji.

⁵⁸ Æchi te k'ait'a p'anapatap'edaarãpa mãik'aapa ãchideerãpa k'awaadak'ãri Tachi Ak'õrepa mãgã ãchi k'aripada, ãramaa chejida pedee pia jarade.

⁵⁹ Warra t'op'eda, k'ãima ocho pak'ãri, iru k'ap'iade tauchaa bipijida. Arii p'anadap'edaarãpa t'ĩ bidait'ee paji Zacarías, chi ak'õrek'a.

⁶⁰ Mamãda chi nawepa mãgaji:

—Mãga-e. Iru t'ĩ bidait'ee Juan.

⁶¹ Mãpai mãgajida:

—Parãdeerã apidaamaa ma t'ĩ bida-e paji.

⁶² Mãpai juapa jarajida chi ak'õremaa, chi warra t'ĩ k'awaadait'ee.

⁶³ Mãpai Zacariapa juapa jaraji ichi-it'ee tabla pite aneedamerã mãik'aapa aide p'ãji: *Iru t'ĩ bit'ee Juan*. Mãga unudak'ãri, eperãarã jõmaweda ak'itrua para beeji.

⁶⁴ Aramata Zacarías pedee uchiaji mãik'aapa Tachi Ak'õrede pia pedeeji.

⁶⁵ Jõmaweda iru k'ait'a p'anapatap'edaarã ak'itrua para beeji mãik'aapa mãgã p'asada pia t'opachida jõmaweda eperãarã eede p'anapataarãmãi Judea eujãde.

⁶⁶ Mãga ùridak'ãri, jõmaarãpa k'ĩsia p'anapachida ãchi t'ãridepai: “¿K'ãata ooit'eepaama ajida, ma warrapa?” ¿Chonaa pak'ãri, eperã waibia pait'ee-epaa? ¿Wãara Tachi Ak'õre iru ome bapariit'ee-epaa?

Zacariapa Tachi Ak'õremaa jarada

⁶⁷ Mãpai Tachi Ak'õre Jaure ba cheji Zacarías ome. Mapa mãgaji:

⁶⁸ —¿Tachi Ak'õre, tachi Israel pidaarã Ak'õre Waibia t'ãri pia bapari, ichi p'uuru pidaarã k'aripa cheda perã!

⁶⁹ Ichi mimiapari Daviddeepa uchiada pëiji Tachi K'aripa Atapari bamerã. Mãgã jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

⁷⁰ Chonaarãweda mãgãde pedeechachi ichi pedee jarapataarã k'ap'ia pari.

⁷¹ Jaraji mãgãpa tachi k'aripa atait'ee tachi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã juadeepa.

⁷² Ichiaba jaraji mãgãpa tachi chonaarã chupiria k'awaait'ee mãik'aapa ooit'ee irua jaradak'a ãra poro waibiarãmaa.

⁷³ K'irãpaji ichi pedee jarada ichi t'ĩ waibiade tachi ak'õchona Abrahammaa:

⁷⁴ K'aripait'ee tachi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã juadeepa, waawee-ee oopataadamerã irua oopi bik'a iru jua ek'ari p'anide.

⁷⁵ K'aripait'ee chok'ai p'anide k'achia wëe p'anapataadamerã iru k'ĩrapite.

⁷⁶ Mamãda warra, pi t'ĩjaradait'eeda aji, Ak'õre Waibia pedee jara-pari. Tachi Waibia naa jarateenait'ee, eperãarãpa iru pedee ùri k'inia p'anapataadamerã.

⁷⁷ Jarait'ee Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wēpapipari māik'aapa ãra o k'achiadeepa k'aripa atapari atuanaadamerã.

⁷⁸ Tachi Ak'õrepa tachi chupiria k'awaapari perã, aba ak'õrejruk'a urua bi it'ariipa pēit'ee.

⁷⁹ Māgí ìdaa pik'a bait'ee na p'ek'au eujãdepema p'ãriu pik'a p'anirã atuadait'eerã t'ãide. Tachi Ak'õre o ak'ipit'ee, aide tachi nipapataadamerã māik'aapa k'ãiwee p'anapataadamerã.

⁸⁰ Zacarías warra wari wãji māik'aapa audú ijãa beeji Tachi Ak'õrede. K'ũtrãa pak'ãri, banaji eujã pania wēe bide Israel pidaarãmaa jarateemaa beerumaa.

2

Jesús t'oda

(Mt 1.18-25)

¹⁻² Juan at'ãri ma-ãri bak'ãri, César Augusto Romadepema reyrã poro waibia paji Romadepemaarã eujãde, ichiaba awaraa eujã iru jua ek'ari badade. Cirenio ichi jua ek'ari baji. Māgipa Siria eujã ak'ipachi. Maapai eperãarã ichi truadepema jōmaweda t'ĩ p'ãpiji k'awaait'ee jōmasaa p'ani. Māgí chi naapema t'ĩ p'ãpida paji.

³ Māgá eperãarã juasiadak'ãri, jōmaweda wãpijida ãchi chonaarã p'uurudee t'ĩ p'ãpide.

⁴ Maperã José uchijai Galilea eujãdepema Nazaret p'uurudeepa wãit'ee Judea eujãdee. Ichi chonaarãwedapema Rey Daviddeepa uchiada perã, wãji David t'oda p'uuru Belendee.

⁵ Mamaa wãji ichi t'ĩ p'ãpide María ome, ichi wēra pait'ee bada perã. Uchiadak'ãri, María warra t'oyama baji.

⁶ Belende panadak'ãri, María bi p'ira nĩbeeji chi warra t'oit'ee.

⁷ Mamída te unuda-e paji, araada-e pada perã jōmaweda t'ĩ p'ãpi chedap'edaarã-it'ee. Mapa mama Belende chi warra naapema t'oji, ne-animalaarã nek'opata tede. Chi warra p'arude pira atap'eda, biji ne-animalaarã nek'opata k'ãimerã.

Angelpa oveja ak'ipataarãmaa unupida

⁸ Ma p'arik'ua Belén k'ait'a p'ũajara paraamã eperãarãpa ãchi ovejaarã ak'ĩmaa p'anajida.

⁹ Māga nide angelpa ichi unupiji māik'aapa Tachi Ak'õre k'ĩra wãree ìdaadachi ãchi ik'aawa. Mapa p'eradachida.

¹⁰ Mamída ma angelpa māgaji:

—P'eranaadapáde aji, mia pedee pia jara cheru perã. Mia nepiriru k'aurepa eperãarã jōmaweda audú o-ia p'aneadait'ee.

¹¹ Idi p'arik'ua Rey David t'oda p'uurude t'oji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atapari. Iru Tachi Waibia, Tachi Ak'õrepa pēida eperãarã rey pamerã.

¹² Jirinadapáde aji. Ununadak'ãri imik'ĩra warra p'arude pira bi ne-animalaarã nek'opata k'awadayada aji, mia wãarata jarada.

¹³ Aramata unujida it'aripema angeleerã cho-k'ara chi apema ik'aawa para bi. Jōmaarãpa o-ia it'aa t'ĩ para beeji. Māgapachida:

¹⁴ —¡Tachi Ak'õre it'ari bita jōmaarã k'ãyaara waibiara bi! ¡Irua pia ak'i bĩrã t'ãri o-ia p'anapata māik'aapa k'ãiwee p'anapata!

¹⁵ Ma angeleerã jōmaweda wãdak'ãri Ak'õre eujãdee, ma oveja ak'ipataarãpa māga jōnapachida:

—Wãdáma apachida Belendee, Ak'õrepa jara pēida ak'ide.

16 Māpai isapai wājida. Wāara ununajida María José ome māik'aapa María warra k'āi bi ne-animalaarā nek'opatade.

17 Māga unudap'eda, nepirinajida ma angelpa jarada ma warrade.

18 Jōmaweda āra pedee ūridap'edaarā ak'itrua para beeji.

19 Mamīda ma jōmaade Mariapa ichi t'āridepai k'īsiaji. K'īra atuak'aa paji ārapa jaradap'edaa.

20 Jōdee ma oveja ak'ipataarā o-īa wājida āchi p'anadap'edaamaa. Wāk'āti wādapa māgapachida:

–Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Iru t'āri pia bi. Jōma unujida irua jara pēidak'a.

Jesús ak'ōreerāpa iru ateedap'edaa Tachi Ak'ōre te waibiade

21 Ma warra t'op'eda, ewari ochomaa iru k'ap'iade tauchaa bijida māik'aapa t'ī bijida Jesús, María biak'oo beei naaweda, angelpa jaradak'a.

22-24 Ewari cuarenta wāyaak'āri, wājida Jerusalendee oodait'ee Moisepa p'ādade jara bik'a, t'īu pia p'aneedait'ee Ak'ōre te waibiade. María k'ap'ia pari oojida Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a wēraarāpa oodamerā warra t'op'eda: 'Peepidap'eda, paapidaipia bi tortola omé maa-e pirā paloma chak'eerā omé.'

(Lv 12.6-8)

Ichiaba chi warra awara bijida Tachi Ak'ōre-it'ee Moisepa p'ādade jara bik'a: 'Israel pidaarāpa āchi warrarā naapemaarā awara bidaipia bi Tachi Ak'ōre-it'ee.'

(Ex 13.2)

12)

25 Maapai Jerusalende bapachi chonaa aba t'ījarapatap'edaa Simeón. Iru Tachi Ak'ōrede ijāpachi māik'aapa oopachi irua oopi bik'a. Ijāpachi Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā k'aripait'ee āchi k'īra unuamaa iru p'anapatap'edaarā juadeepa. Tachi Ak'ōre Jaure bapachi Simeón ome.

26 Iruata k'awapiji Simeón piu-e pait'ee unui naaweda Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā.

27 Ma ewate Ak'ōre Jaurepa iru wāpiji Tachi Ak'ōre te waibiadee. Māga nide Jesús ak'ōreerā wājida mamaa. Oomaa p'anajida Moisepa p'ādade jara bik'a oodamerā āchi warra ewaa t'oda ome.

28 Simeónpa āra unuk'āri, ma warra chai jira ataji māik'aapa t'āri o-īa māgaji Tachi Ak'ōremaa:

29 –Ak'ōre, jōmaarā Ak'ōre Waibia, ĩrá mi, pi mimiapari, k'āiwee piut'ee, pia eperā jaradak'a unuru perā.

30 Michi taupa unuru Tachi K'aripapari.

31 Pia na imik'īra warra pēiji pi o ak'ipimerā na p'ek'au eujādepemaarāmaa.

32 Iru ĩdaa pik'a bi k'aurepa judio-eerāpa paara pi o k'awaadait'ee māik'aapa iru k'aurepa eperāarāpa Israel pidaarā t'o p'anadait'ee.

33 Simeón pedee ūridak'āri, Jesús ak'ōreerā p'era pik'a p'aneejida.

34 Māpai Simeónpa iidiji Ak'ōrepa āra pia ak'i bapariimerā māik'aapa Maria-maa māgaji:

–Pi warra k'aurepa Israel eujādepemaarā chok'ara it'aa wādait'ee māik'aapa chok'ara atuadait'ee. Ichiaba chok'araarāpa jaradait'ee Tachi Ak'ōrepa iru pēi-e paji.

35 Māgá Tachi Ak'ōrepa k'awaapiit'ee eperāarāpa k'īsiapata āchi t'āridepai; wāara irude ijāa p'ani maa-e pirā ijāada-e p'ani. Mamīda ma jōmaade pi t'āri p'ua nībait'ee, espadapa pi t'āride su atarutak'a.

36 P'ētrāa t'ījarapatap'edaa Ana ichiaba mama baji. Tachi Ak'ōre pedee jarapari paji. Chi ak'ōre Aser ēreerādepema paji. T'ījarapachida Penuel. Awēra weda Ana miak'āiji. Mamīda siete añopai baji chi imik'īra ome.

³⁷ Mamāik'aapa p'ētrāa beeji ochenta y cuatro años parumaa. Ak'ōre te waibiade bapachi. Ewari chaa it'aa t'īpachi. Edaare nek'ok'aa paji it'aa t'ī k'iniapa.

³⁸ Simeón pedee auparude Ana uchijai. José māik'aapa María unuk'āri ma warra ome, Tachi Ak'ōremaa gracias jaraji iru pari. Māpai arii p'anadap'edaarāmaa jarapachi:

—Na warrata tachi Jerusalén pidaarāpa ni p'anī tachi k'aripait'ee.

Waya chedap'edaa Nazaret p'uurudee

³⁹ José María ome ne-inaa jōma oo aupadak'āri Moisepa p'ādade jara bik'a, waya chejida Galilea eujādee āchi p'uuru Nazaretde.

⁴⁰ Āchi warra juatau chaareera wari wāpachi māik'aapa k'īsia k'awaara wāpachi. Ichiaba Tachi Ak'ōre o-īa baji iru ome.

Jesús warra weda Ak'ōre te waibiade

⁴¹ Año chaa Jesús ak'ōreerā wāpachida Jerusalén p'uurudee Pascua fiesta oode.

⁴² Jesús doce años iru bak'āri, māga oojida māik'aapa iru auk'a wāji āra ome.

⁴³ Ma fiesta jōdaik'āri, eperāarā erreujida āchi te chaa. Mamīda Jesús Jerusalende beeji, chi ak'ōreerāpa k'awada-ee.

⁴⁴ Ode wādade chi ak'ōreerāpa k'awada-e paji, chok'ara cheepuru wādap'edaa perā. K'īsia p'anajida Jesús cheru apemaarā ome. Mapa k'ewara iidipachida āchi ēreerāmaa māik'aapa k'īra k'awaarāmaa.

⁴⁵ Mamīda unuda-e pak'āri, āpītee jirīnājida Jerusalende.

⁴⁶ K'āima ōpeemaa āchi warra unu atajida Ak'ōre te waibiade. Su-ak'i baji Moisepa p'āda jarateepataarā esajīak'a. Māirāpa jaratee p'anī ūrii bap'eda, iidipachi.

⁴⁷ Arii p'anadap'edaarā jōmaarāpa iru pedee ūridak'āri, ak'itrua para beepachi, poro wēsaa bada perā māik'aapa pia p'anaupata perā.

⁴⁸ Mamīda chi ak'ōreerāpa iru māgá unudak'āri, p'era pik'a p'aneejida. Māpai chi nawepa māgaji:

—Warra, ¿sāap'eda nāga oojima? aji. Taipa pi unuda-e pak'āri, k'īsia p'ua jōnājida.

⁴⁹ Māpai Jesupa māgaji:

—¿Sāap'eda mi jiri p'anīma? aji. ¿K'awada-eta p'anīk'ā aji, mi Ak'ōre tede ichita bait'ee?

⁵⁰ Mamīda ārapa k'awada-e paji ma pedee k'āata jara k'inia baji.

⁵¹ Māpai iru wāji āra ome Nazaret p'uurudee. Mama āra ome chok'ek'ee bapachi. Mamīda Mariapa irua ooda k'īra atuak'aa paji. Ichi t'āridepai ma ne-inaa jōmaweda audú k'īsiapachi.

⁵² Māgá Jesús wari wāpachi. Ichiaba k'īsia k'awaapīara wāpachi, Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'i bada perā, eperāarāpa pida ichiaba.

3

Juan Bautistapa jarateeda

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ César Tiberio quince años rey bide, ichi ek'ari bada Poncio Pilato Judea eujā ak'ipari paji. Jōdee judiorā Tiberio ek'ari reyrāk'a p'anadap'edaarāpa eujā awara-awaraa ak'ipachida. Herodepa Galilea eujā ak'ipachi. Chi īpema Filipopa Iturea māik'aapa Traconite eujā ak'ipachi. Jōdee Lisaniapa Abilene eujā ak'ipachi.

2 Anás mäik'aapa Caifás p'aareerã poro waibiarã paji. Maapai Tachi Ak'õrepa ichi pedee jara cheji Zacarías warra Juanmaa eujã pania wêe bide.

3 Maap'eda Juanpa Tachi Ak'õre pedee jaratee nipapachi jõma Jordán tode. Jarateepachi eperãarãpa ichimaa poro choopidamerã ak'ipidait'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'ani mäik'aapa wãara Tachi Ak'õrede ijã p'ani. Mãgã ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãchia p'ek'au k'achia oopata wêepapii.

4 Mãga p'asaji Ak'õre pedee jarapari Isaíapa chonaarãweda jaradak'a: 'Eujã pania wêe bide eperã bia bi: "O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, mãga pik'a p'ek'au k'achia oo amáati Tachi Waibia chei naaweda.

5 Iru k'aurepa eujã jobai beeda jewedaa beeit'ee mäik'aapa ee nok'o jida jewedaak'oodariit'ee. O jõmaweda jïp'a beeit'ee mäik'aapa eujã mãu-idaa bi k'ak'ayaa beeit'ee.

6 Maapai jõmaarãpa k'awaadait'ee iru k'aurepa Ak'õrepa eperãarã k'aripait'ee atuanaadamerã." ' (Is 40.3-5)

7 Juanpa mãgã jaratee bide eperãarã chok'ara chejida irua poro choomerã. Mamãda Juanpa ãramaa mãgaji:

—¡Parã k'achia-idaa beerãdeepa uchiadap'edaarã! ¡Taamák'api p'ani! ¿Poro choopi chejida-ek'ã, Tachi Ak'õre juapa mia k'iniada-e p'anadairã?

8 Mãga pirã, p'ek'au k'achia oo amáati mäik'aapa p'anapatáati Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. K'ĩsianáati Tachi Ak'õrepa parãta miapi-e pait'ee Abrahamdeepa uchiadap'edaa perã. Mia jara bi: Na mãudeepa Tachi Ak'õrepa Abrahamdeepa uchiadap'edaarã oo atai.

9 Ara chaarapa nejõ bïri chauh'aa bi t'u peet'aapatak'a t'ipitaude bat'at'aadait'ee paa jõmerã, mãga pik'a taarã-e Tachi Ak'õrepa jõpiit'ee parã, chi oodaamaa p'anapataarã irua k'inia bik'a.

10 Mãga ùridak'ãri, eperãarãpa Juanmaa iidipachida:

—Mãgara, ¿k'ãata oodaipia bïma apachida, ak'ipidait'ee tai Ak'õre ode nipa-pata?

11 Juanpa p'anauji:

—Chi p'aru omé iru bïpa aba chi wêe bïmaa teeipia bida aji. Auk'a chik'o jede k'odaipia bida aji, chi wêe beerã ome.

12 Cesar-it'ee impuesto p'epataarã ichiaba chejida poro choopide. Mãgajida:

—Tachi Jarateepari, ¿k'ãata oodaipia bïma ajida, ak'ipidait'ee taipa p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia p'ani?

13 Juanpa p'anauji:

—P'aapináati Romadepemaarãpa jarapata impuesto ãri.

14 Soldaarãpa ichiaba iidijida:

—¿Mãgara taipárama? ajida. ¿K'ãata oodaipia bïma taipa ak'ipidait'ee p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia p'ani?

Juanpa p'anauji:

—Ichi k'inia chíara p'arat'a jãri atanáati mäik'aapa seewa jaranáati chíara k'achiade baaipidait'ee. K'ãiwee p'anapatáati parãmaa p'arat'a p'aapata ome pãchi mimiapata pari.

15 Eperãarãpa Juanpa jarateeda ùridak'ãri, ãchi t'ãridepai k'ĩsia p'aneejida: "¿Juan Cristopaa ajida, Tachi Ak'õrepa pëida tachi rey pamerã?"

16 Mamãda Juanpa jõmaarãmaa mãgaji:

—Mia wãara parã poro chooparida aji, paniapa. Mamãda eperã mi t'ëe cheru mi k'ãyaara waibia bi. Mia iru chancla jida ëraik'araa bi, iru k'ãyaara ek'ariara bairã. Irua eperãarã nãgã poro chooit'ee. Tachi Ak'õre Jaure ba chepiit'ee parã k'ap'iade. Mamãda ichide ijãadak'aa beerã jõpiit'ee t'ipitaupa.

17 Ooit'ee trigo ewaparipa ooparik'a. Māgipa pala aneek'āri, trigo ewada it'aa jira bat'apari, chi tau uchiamerā māik'aapa nāupa chi e āyaa ateemerā. Maap'eda ma trigo tau ia bīpari chi iapatamāi. Mamīda chi e beeda t'ipitaude bat'at'aapari. Māgí t'ipitau k'īik'aada aji.

18 Māgá awaraa ūraa chok'ara ome, Juanpa jarateepachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida.

19 Mamīda māga jaratee ni misa, itriaji Romadepemaarāpa rey bīdap'edaa, Herodes. Māga ooji Herodepa chi ipema wēra Herodías iru bada perā ichi wērak'a māik'aapa awaraa ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo oopachi perā.

20 Ma t'ēpai Herodepa awaraa ne-inaa k'achia ooji. Juan carcelde t'i nībīpiji.

Jesús poro chooda

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Mamīda ai naaweda, Juanpa at'āri eperāarā poro choomaa bīde ichiaba Jesús poro chooji. Poro choopip'eda, Jesús it'aa t'īk'āri, pajā ewadachi

22 māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure iru īri palomak'a baai cheji. Māga nīde it'ariipa Tachi Ak'ōrepa jaraji:

—Pīda aji, mī Warra k'īnia, mīa jīrit'erada. Pīa mī t'āri o-īapipari.

Jesucristo ēreerā t'ī p'āda

(Mt 1.1-17)

23 Jesupa māgá ne-inaa oo beek'āri eperāarā taide, treinta años iru baji. Eperāarāpa jīp'a k'īsia p'anapachida iru José warra.

José ak'ōre paji Elí.

24 Elí ak'ōre paji Matat. Matat ak'ōre paji Leví. Leví ak'ōre paji Melquí. Melquí ak'ōre paji Janai. Janai ak'ōre paji José.

25 José ak'ōre paji Matatías. Matatías ak'ōre paji Amós. Amós ak'ōre paji Nahúm. Nahúm ak'ōre paji Eslí. Eslí ak'ōre paji Nagai.

26 Nagai ak'ōre paji Máhat. Máhat ak'ōre paji Matatías. Matatías ak'ōre paji Semeí. Semeí ak'ōre paji Josec. Josec ak'ōre paji Joiadá.

27 Joiadá ak'ōre paji Johanán. Johanán ak'ōre paji Resá. Resá ak'ōre paji Zorobabel. Zorobabel ak'ōre paji Salatiel. Salatiel ak'ōre paji Nerí.

28 Nerí ak'ōre paji Melquí. Melquí ak'ōre paji Adí. Adí ak'ōre paji Cosam. Cosam ak'ōre paji Elmadam. Elmadam ak'ōre paji Er.

29 Er ak'ōre paji Jesús. Jesús ak'ōre paji Eliézer. Eliézer ak'ōre paji Jorim. Jorim ak'ōre paji Matat.

30 Matat ak'ōre paji Leví. Leví ak'ōre paji Simeón. Simeón ak'ōre paji Judá. Judá ak'ōre paji José. José ak'ōre paji Jonam. Jonam ak'ōre paji Eliaquim.

31 Eliaquim ak'ōre paji Meleá. Meleá ak'ōre paji Mená. Mená ak'ōre paji Matatá. Matatá ak'ōre paji Natán.

32 Natán ak'ōre paji David. David ak'ōre paji Jesé. Jesé ak'ōre paji Obed. Obed ak'ōre paji Booz. Booz ak'ōre paji Salmón. Salmón ak'ōre paji Nahasón.

33 Nahasón ak'ōre paji Aminadab. Aminadab ak'ōre paji Admín. Admín ak'ōre paji Arní. Arní ak'ōre paji Hesrón. Hesrón ak'ōre paji Fares. Fares ak'ōre paji Judá.

34 Judá ak'ōre paji Jacob. Jacob ak'ōre paji Isaac. Isaac ak'ōre paji Abraham. Abraham ak'ōre paji Térah. Térah ak'ōre paji Nahor.

35 Nahor ak'ōre paji Serug. Serug ak'ōre paji Ragau. Ragau ak'ōre paji Péleg. Péleg ak'ōre paji Éber. Éber ak'ōre paji Sélah.

36 Sélah ak'ōre paji Cainán. Cainán ak'ōre paji Arfaxad. Arfaxad ak'ōre paji Sem. Sem ak'ōre paji Noé. Noé ak'ōre paji Lámeç.

37 Lámec ak'õre paji Matusalén. Matusalén ak'õre paji Enoc. Enoc ak'õre paji Jared. Jared ak'õre paji Mahalaleel. Mahalaleel ak'õre paji Cainán.

38 Cainán ak'õre paji Enós. Enós ak'õre paji Set. Set ak'õre paji Adán mǎik'aapa Adán ak'õre paji Tachi Ak'õre.

4

Netuara Poro Waibiapa Jesús k'achiade baaipiit'ee pada (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Ak'õre Jaure Jesús ome bapachi mǎik'aapa irua Jesús wǎpiji Jordán todeepa eujǎ pania wēe bĩmaa.

2 Mama baji k'ǎima cuarenta. Mǎga nĩde Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopi k'inia baji Jesumaa. Mama bĩde Jesús nek'o-ee bada perǎ, jarrapisia nĩbeeji.

3 Mǎpai Netuara Poro Waibiapa mǎgaji:

—Wǎara pi Tachi Ak'õre Warra pirǎ, na mǎu pan papit'aapáde aji.

4 Jesupa p'anauji:

—jOo-eda! aji. Tachi Ak'õre Ũraa p'ǎdade jara bi:

'Eperǎ chik'o k'o bĩpapai chok'ai bak'aa. Tachi Ak'õre pedee k'awa bĩpa ichita chok'ai bapari.'

(Dt 8.3)

5 Maap'eda Netuara Poro Waibiapa iru ee it'ĩara bi nok'ode ateeji. Jǔmaweda na p'ek'au eujǎdepema p'uuru ak'ĩpiji mǎik'aapa mǎgaji:

6 —Mia pi jǎ p'uurudepemaarǎ poro waibia papiyada aji. Āchi net'aa pia jǔmaweda péré papii. Méré perǎ chi tee k'inia bĩmaa teei.

7 Mi k'ĩrapite bedabaip'eda, mĩmaa it'aa t'ĩrura, jǔmaweda péré payada aji.

8 Jesupa p'anauji:

—jOo-eda! aji. Tachi Ak'õre Ũraa p'ǎdade jara bi:

'Tachi Ak'õre Waibiamaa aupai it'aa t'ĩpatáati mǎik'aapa jĩp'a oopatáati irua jara bik'a.'

(Dt 6.13)

9 T'ēpai Netuara Poro Waibiapa iru ateeji Jerusalén p'uurudee. Mama Tachi Ak'õre te waibia ek'arra ĩri it'ĩ ateeji mǎik'aapa mǎgaji:

—Wǎara pi Tachi Ak'õre Warra pirǎ, namǎik'aapa jĩtĩdaipáde aji,

10 Tachi Ak'õre Ũraa p'ǎdade jara bairǎ:

'Ak'õrepa ichi angeleerǎ pēit'ee pi k'aripadamerǎ.

11 Āchia pi jita atadait'ee mǎik'aapa pi t'ĩdik'adait'ee, piichi bĩri pida mǎumaa p'u opiamaa.

(Sal 91.11-12)

12 Jesupa p'anauji:

—jĩti-eda! aji. Ichiaba Tachi Ak'õre Ũraa p'ǎdade jara bi:

'Ne-inaa pariatua oonáaji k'awaait'ee wǎara Tachi Ak'õre Waibiapa tachi ak'ĩpari wa mǎga-e.'

(Dt 6.16)

13 Netuara Poro Waibiapa p'oyaa-e pak'ǎri Jesús ome, atabēiji awaraa ewaride cheit'ee.

Jesupa naapiara jarateeda Galilea eujǎde (Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesús wǎji Galilea eujǎdee. Ne-inaa jǔmaweda oopachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Maperǎ iru t'opachida ma eujǎ jǔmaade.

15 Irua jarateepachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede p'uuru bee chaa. Maapai jǔmaarǎpa iru pia ak'ĩpachida.

Jesús Nazaret p'uurudee wǎda (Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Maapai Jesús wāji ichi warida p'uuru Nazaretdee. Ichia oopatak'a ĩpata ewate pak'āri, t'ĩuji Ak'ōre Ũraa jarateepata tede. Ma ewate bainĩ beeji Ak'ōre Ũraa p'āda leeit'ee.

17 ĩrumaa teejida Ak'ōre pedee jarapari Isaíaapa p'āda. Ewat'i atap'eda unuji na pedee māik'aapa leeji:

18 —'Tachi Ak'ōre Jaure mi ome bapari, Ak'ōrepa mi jirit'erada perā pedee pia jarateemerā chupiria beerāmaa. Mi pēiji jamerā carcelde pik'a beerā uchiapiit'ee māik'aapa tau p'āriu beerāmaa unupiit'ee; ma awara chupiria beerā k'aripait'ee māik'aapa ichi eperāarā pia ak'i bapariit'ee.

19 Māga mĩmaa jarapiji ĩrua eperāarā pia oo k'inia bairā na año ĩrua jirit'eradade.' (Is 61.1-2)

20 Māga pedee'eda, Jesupa ma p'āda pirat'i ataji māik'aapa teeji Ak'ōre Ũraa jarateepata te ak'iparimaa. Māpai su-ak'i beeji jarateeit'ee. Jōma arii p'anadap'edaarāpa ĩrumaa ak'i para beeji.

21 Māpai ĩrua māgaji:

—Idi weda parā t'āide p'asamaa bi ma ũraa p'ādade jara bik'a.

22 Māga ũridak'āri, arii p'anadap'edaarāpa ĩru t'o p'anajida māik'aapa ak'itrua para beeji, ĩrua pedee pia jarapachi perā. Āchi pitapai iidi para beeji: —¿Sāga jarayama ajida, ma p'ādade jara bik'a idi p'asaru? ¿Na José warra-ek'ā? ajida.

23 Māpai Jesupa māgaji:

—¿Parāpa na pedee jarapata jara k'inia p'ani-ek'ā? aji. Eperāpa mi medicoda ak'āri, k'awa p'ani wāara pedee jara bi ichi k'ayaadaip'eda, jipa beeru pirā ichi juadoopa. Mapa pi wāara Tachi Ak'ōrepa pēida pirā pia jara bik'a, māgara nama pichi warida p'uurude ne-inaa pia óoji pia oodak'a Capernaum p'uurude.

24 Māpai Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōre pedee jarapari p'uurudepemaarāpa ĩru pedee ũridaamaa p'anapata. Mapa parāpa mi pedee ijāa k'iniada-e p'ani.

25 Ichiaba māga paji chonaarāweda Tachi Ak'ōre pedee jarapari Elías ome. K'oi che-e bide año ōpee ap'eda esa-auk'a, jarra oojida Israel eujā jōmaade.

26 Mamīda parā chonaarāpa Tachi Ak'ōrede ijāada-e p'anadap'edaa perā, ĩrua Elías pēi-e paji Israel eujādepema p'ētrāarā k'aripade. Ma k'āyaara pēiji Sarepta p'uurudee, Sidón p'uuru k'ait'a, māpema p'ētrāa k'aripamerā.

27 Ichiaba Ak'ōre pedee jarapari Eliseo chok'ai bak'āri, Israel eujāde leprapa k'ayaa beerā chok'ara paraaji. Mamīda ĩrua apida jipa-e paji. Aba Siria eujādepema k'ayaa bada t'ĩjarapatap'edaa Naamán jipa beeji ĩru juapa.

28 Māga ũridak'āri, ma Ak'ōre Ũraa jarateepata tede p'anadap'edaarā jōmaweda k'ĩraudachida Jesús ome.

29 Jita atajida māik'aapa jidi babataa atadachida p'uurudeepa. Ateejida ee nok'ode ĩra bada eere māik'aapa sĩa bat'at'aanadait'ee paji piudaimerā.

30 Mamīda Jesús āchi juadeepa uchiadaip'eda, wāyaaji āchi esajĩak'a.

*Netuara eperā k'ap'iade merātia bada
(Mr 1.21-28)*

31 Maap'eda Jesús wāji Capernaum p'uurudee. Māgí p'uuru Galilea eujāde bi. ĩpata ewate Tachi Ak'ōre Ũraa jarateemaa beeji Ak'ōre Ũraa jarateepata tede.

32 Māpemaarāpa ĩru pedee ũridak'āri, ak'itrua para beeji ĩrua jĩp'a jarateeda perā Tachi Ak'ōrepa jarateepidak'a.

33 Mama baji ĩmik'ĩra netuara merātia bada ĩru k'ap'iade. Jesús jarateeda ũrik'āri, netuarapa golpe biapiji:

³⁴—Aai, Jesús Nazaretdepema, ¿k'ãata oo chejima aji, taimaa? ;Tai ichiak'au b'iji! ¿Tai k'emat'aadeta cheruk'ã? ajida. Mia pi k'awa bida aji. Pita chi k'achia wëe bapari, Ak'õre Waibiapa pëida.

³⁵ Māpai Jesupa ma netuara itriat'aaji:

—;K'ũp'ee beepáde aji mǎik'aapa uchiapáde aji, na eperã k'ap'ideepa!

Māpai ma netuarapa ma eperã te jãde baaiþiji jõmaarã k'ĩrapite mǎik'aapa uchiadachi, iru p'ua oo-ee.

³⁶ Māga unudak'ãri, jõmaweda ak'itrua para beeji mǎik'aapa ãchi pitapai pedee para beeji:

—;Aai, irua jarateeda waide nama ũridak'aada! ajida. ;Eperã poro waibiak'a jaratee bi! Netuaraarãpa pida iru pedee ũri p'anĩ mǎik'aapa uchiapata, iru Tachi Ak'õre k'ap'ia pari pedeeþari perã.

³⁷ Jesupa māga ooda perã, irude nepiripachida p'uuru bee chaa Galilea eujãde.

Jesupa Simón Pedro p'ãk'õre jipada

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Jesús uchiak'ãri Ak'õre Ũraa jarateepata tedeepa, wãji Simón Pedro temaa. Simón p'ãk'õre k'ayaa baji k'iamiapa. Mapa chupiria iidijida Jesumaa iru jipamerã.

³⁹ Iru ik'aawa ak'inĩ banaji mǎik'aapa ma k'iamia itriat'aaji. Aramata tuudachi. Māpai chi k'ayaa bada p'irabaip'eda, nek'opiji Jesumaa mǎik'aapa chi k'õp'ãyoorãmaa.

Jesupa k'ayaa beerã chok'ara jipada

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ K'eudaik'ãri, k'ayaa k'ĩra t'ãdoo iru beerã aneejida Jesumaa. Iru jua bik'ãri mǎirã ĩri, jipak'oodachida.

⁴¹ Ichiaba eperãarã chok'ara k'ap'ideepa netuara merãtia beeda bia uchiak'oodachida:

—Pita Tachi Ak'õre Warrada ajida.

Mamĩda Jesupa itriak'ooji pedeeþiamaapa, ãchia k'awa p'anadap'edaa perã iru Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã k'aripamerã.

Jesupa Judea eujãde jaratee nipada

(Mr 1.35-39)

⁴² Taujaaweda Jesús uchijaji ma p'uurudeepa wãit'ee eperãarã p'anadak'aamaa. Mamĩda p'uuru pidaarãpa jirĩnajida mǎik'aapa chupiria iidijida wãnaamerã awara ãyaa.

⁴³ Mamĩda Jesupa mǎgaji:

—Awaraa p'uurudee ichita wãit'ee pedee pia jarateede, ichiaba k'awaadamerã Tachi Ak'õrepa ãra bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã. Ma-it'eepi irua mi pëiji.

⁴⁴ Māgá Jesupa jaratee nipapachi Ak'õre Ũraa jarateepata te bee chaa judiorã p'anapata eujãde.

5

Jesupa chik'ora peepida

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Ewari aba Jesús Genesaret Lago ide bainĩ bak'ãri, eperãarã chok'ara p'ĩsua seedachida irumã, Tachi Ak'õre Ũraa ũri k'iniapa.

² Māga nide Jesupa barco omé unuji to ide. Chipariirãpa ãchi t'iri sũmaa p'anajida ipu ide.

³ Jesús Simón Pedro barcode bataup'eda, iidiji tok'esaapai ateemerã. Māpai ma barcode su-ak'i beeji jarateeit'ee.

⁴ Jaratee aupak'ãri, Simonmaa mǎgaji:

—Nāpiadee wādama māik'aapa jāma pāchi t'iri t'aadapáde aji.

⁵ Simonpa p'anauji:

—Tachi Jarateepari, t'iri t'aamaa ewarijidada aji, maarepida peeda-ee. Mamīda pia jara bairã, t'iri t'aanait'eeda aji.

⁶ Mǎgá t'aadap'eda, jira atadak'ãri, chik'ora nībaji t'iri jãde. Perá jēdachi.

⁷ Mǎga unurutata juapa t'ijida apema barco pidaarāmaa k'aripa chedamerã. Chejida māik'aapa ma chik'ora pee aupadak'ãri, barco omee weda perá pirubaaidachida.

⁸ Mǎga unuk'ãri, Simón Pedro Jesús k'irapite bedabaidachi māik'aapa mǎgaji:

—Tachi Waibia, mi ik'aawaapa āyaa beepáde aji, mi p'ek'au ooyaa bairã. Pia e bi pi mi k'ait'a bamerã.

⁹ Simón awaraa arii p'anadap'edaarã ome ak'itrua para beeji mǎgá chik'o cho-k'ara peedap'edaa perã.

¹⁰ Auk'a p'anajida Simón k'ōp'āyoorã, Zebedeo warrarã Santiago Juan ome. Māpai Jesupa mǎgaji Simonmaa:

—Waaweenaapáde aji. Idideepa pia eperãarã jiriit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, toiapataarãpa chik'o jiripatak'a.

¹¹ Māpai barco ipu ide binadap'eda, jōmaweda āchi net'aa atabējjida āchi ak'ōreerã ome māik'aapa wājida Jesús ome.

Jesupa leprapa k'ayaa bada jipada

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Ewari aba Jesús p'uurude nide eperã leprapa k'ayaa bīpa ununaji. Jesumaa chep'eda, bedabaidachi tau bīri eujāde t'ōbairumaa māik'aapa chupīria iidiji:

—Tachi Waibia, pia k'inia bi pīrã, mi k'ayaa wēpapipáde aji, Ak'ōre k'irapite pia beemerã.

¹³ Jesupa juapa t'ōbaiji māik'aapa mǎgaji:

—K'inia bīda aji. Jīpa beepáde aji.

Aramata chi lepra k'ayaa wēpaji.

¹⁴ Māpai Jesupa mǎgaji:

—Jaranáaji apidaamaa. Jīp'a p'aaremaa ak'ipináji. Moisepa p'ādade jara bīk'a ipana omé atēji teeit'ee Tachi Ak'ōremaa. Mǎgá jōmaarãpa pi jīpa beeda k'awadayada aji.

¹⁵ Jesupa mǎga jarapachi mīda, audupīara pedepachida irua oodade. Ma awara eperãarã chok'araara chepurujida iru pedee ūridait'ee māik'aapa āchi k'ayaa jīpapidait'ee.

¹⁶ Ma k'aurepa Jesús wāpachi eperãarã p'anadak'aamaa it'aa t'īde.

Jesupa chiwa bada jipada

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Ewari aba Jesupa jarateemaa bi misa, iru k'ait'a su-ak'i p'anajida fariseorã māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarã. Che p'anajida jōmaweda Galilea eujādepema p'uurudeepa, ichiaba Judea eujādeepa māik'aapa Jerusalén p'uurudeepa. Tachi Ak'ōre baji Jesús ome, k'ayaa beerã jīpamerã.

¹⁸ Mǎga nide pachejida eperãarã eperã chiwa bi ome. Jira aneejjida ichi p'arude. T'īu ata k'inia p'anajida teedaa, Jesús k'irapite bīdait'ee.

¹⁹ Mamīda unudak'aa paji sāmāik'aapa t'īudai, eperāarā chok'ara see nībada perā. Maperā it'í ateejida terraza ĩri māik'aapa uria ewa atajida. Māpai ma chiwa bi ichi p'arude irabai atajida jōmaarā taide Jesús k'īrapite.

²⁰ Jesupa k'awaak'āri āchia wāara ichide ijāa p'ani, ma chiwa bimaa mājaji:

—K'ōp'āyo, pia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpajipi.

²¹ Māga ūridak'āri, Moisepa p'āda jarateepataarāpa māik'aapa fariseorāpa k'īsia p'aneejida: “Jā eperā nāga pedeeik'araa bi. Tachi Ak'ōrepapaita p'ek'au k'achia wēpapipari. Jā eperā Tachi Ak'ōre āpīte ik'achia pedeemaa bi jarak'āri ichiata māgee ne-inaa oopari.”

²² Mamīda Jesupa k'awaji āchia k'īsia p'ani. Mapa iidiji:

—¿Sāap'eda parāpa k'īsia k'achia k'īsia p'anima? aji.

²³ Mia irumaa jarai: “Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajipi” maa-e pirā jarai: “P'irabāiji māik'aapa wāji”. Mamīda irua maarepida oo-e pai Tachi Ak'ōrepa oopi-e pirā.

²⁴ Mia ak'īpiit'ee na p'ek'au eujāde mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'ap'ia pari, Tachi Ak'ōre Waibiapa wēpapipari eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata.

Māpai mājaji ma eperā chiwa bimaa:

—Mia jara bi: ¡P'irabāiji! Pichi p'aru atāji māik'aapa wāji pichi temaa.

²⁵ Aramata chiwa bada p'irabaidachi jōmaarā taide māik'aapa ichi p'aru jēra bada atap'eda, Ak'ōre ome o-īa wāji ichi temaa.

²⁶ Māga unudak'āri, jōmaweda ak'itrua para beeji māik'aapa o-īapa jara-pachida Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māgá p'era pik'a jōnīpa mājajida:

—Idi ne-inaa pia unujidada ajida, Tachi Ak'ōre juapa ooda.

Jesupa Leví jir'it'erada ichi ome nipapariimerā

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ T'ēpai, Jesús mamāik'aapa uchiap'eda, ununaji eperā t'ījarapatap'edaa Leví. Māgí Cesar-it'ee impuesto p'epari paji. Su-ak'i baji ma impuesto p'epataarā su-ak'i p'anapatamāi. Jesupa irumaa mājaji:

—Mi ome nipaparíiji.

²⁸ Māpai Leví p'irabaip'eda, ichi net'aa p'e atabēiji māik'aapa wāji Jesús ome.

²⁹ Ma t'ēpai, Levipa fiesta ooji ichi tede Jesu-it'ee. Impuesto p'epataarā Roma pidaarā rey-it'ee t'ī pēiji awaraa k'ōp'āyoorā ome. Ma fiesta oo p'anide Jesús chi k'ōp'āyoorā ome su-ak'i p'anajida mesade, nek'omaa apemaarā ome.

³⁰ Mamīda fariseorāpa māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāpa k'īsia p'anadap'edaa perā āchi chonaarāpa oopatap'edaade, aupedeemaa p'aneejida Jesús k'ōp'āyoorā ome. Iidijida:

—¿Sāap'eda nek'omaa p'anima māik'aapa ne-inaa tomaa p'anima jāgee impuesto p'epataarā ome māik'aapa awaraa p'ek'au k'achia oopataarā ome? Parāpa jāga oodaik'araa bida ajida.

³¹ Jesupa p'anauji:

—Médico pēidak'aa k'ap'ia pia beerāmaa. Jīp'a pēipata k'ayaa beerāmaa.

³² Tachi Ak'ōrepa mi pēi-e paji t'āri pia beerā jiride. Ma k'āyaara p'ek'au k'achia oopataarā jirideta pēiji, p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa irude ijāapataadamerā.

Sāapai it'aa t'īdaipia bi nek'oda-ee

(Mt 9.14-15; Mr 2.18-22)

³³ Jesumaa mājajida:

—Juan Bautista k'õp'ãyoorã mãik'aapa fariseorã audú it'aa t'ípata nek'oda-ee. ¿Sãap'eda pi k'õp'ãyoorã ichita nek'opata mãik'aapa ne-inaa topatama? ajida.

³⁴ Jesupa p'anauji:

—Miak'ãipata fiestade t'ĩ pëidap'edaarã pachedak'ãri, ma fiesta o-ia oopata chi miak'ãiit'ee bi ome. Mama p'anide ¿parãpa nek'opida-e paik'ã aji, ãramaa?

³⁵ Ewari cherude chi miak'ãiit'ee bi wẽ-e pak'ãri ãra ome, fiesta ooda-e pait'ee t'ãri p'uapa. Ma ewatepi nek'oda-e pait'ee.

Moisepa p'ãda mãik'aapa Jesucristopa jarateeda auk'a ak'idaik'araa bi

³⁶ Ichiaba Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee ichi ũraa p'oiradaik'araa bi Moisepa p'ãda ome:

—Eperã apidaapa p'aru chiwididepema pite aba t'iiik'araa bida aji, p'aru sorede parchaait'ee. Mãga ooru pirã, chi p'aru chiwidi ãridariit'ee mãik'aapa ma pite auk'a bee-e pait'ee chi p'aru sore ome.

³⁷ Ichiaba vino ewaa juda t'idak'aa ne-e sorede. Mãga oodak'aa ma vino baak'ak'ãri, ma ne-e sore jãdarii perã mãik'aapa chi vino atuadarii perã.

³⁸ Maperã vino ewaa juda t'idaipia bi ne-e chiwidide.

³⁹ Eperãpa vino chona bi tok'ãri, to k'inia-e chi ewaa juda jarapata perã: “Chi chonata warraara bida” apata. Mãga pik'a parãpa chonaarãwedapema ũraa k'iniara iru p'anida aji, mia ũraa jaratee bi k'ãyaara.

6

Ípata ewate trigo k'imí chak'eerã p'edap'edaa

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Judiorã ípata ewate Jesús nipaji trigo k'ãide. Ma wãyaa wãde chi k'õp'ãyoorãpa trigo k'imí chak'eerã oromaa p'anejida. Jua jãde sirat'idap'eda, chi trigo tau chak'eerã k'opachida.

² Mãga unudak'ãri, ũk'uru arii p'anadap'edaa fariseorãpa iidijida:

—¿Sãap'eda parãpa oo p'anima ajida, tachi ũraade jara bi oonaadamerã? Ípata ewate mimiadaik'araa bida a bi.

³ Jesupa k'awaji chi k'õp'ãyoorãpa ne-inaa k'achia ooda-e paji ma trigo tau k'odak'ãri. Mapa p'anauji:

—¿Parãpa Ak'õre ũraa p'ãdade leeda-e p'anik'ã aji, Rey Davidpa ooda chonaarãweda jarrapisiadaidak'ãri chi k'õp'ãyoorã ome?

⁴ T'íuji Tachi Ak'õre te ne-edee oodade mãik'aapa ataji pan awara bidap'edaa Tachi Ak'õre-it'ee. Mãgí pan ũk'uru k'oji mãik'aapa teeji chi k'õp'ãyoorãmaa auk'a k'odamerã. Mãga oojida, p'aareerãpapai mãgí pan k'odaipia baji mĩda. Tachi Ak'õrepa ãra miapi-e paji mãga oodap'edaa k'aurepa.

⁵ Jesupa ichiaba mãgaji:

—Ípata ewate mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema jua ek'ari bida aji.

Eperã jua chiwa bada

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Awaraa ípata ewate Jesús t'íuji Tachi Ak'õre ũraa jarateepata tede mãik'aapa jarateemaa beeji. Mama baji eperã jua juaraarepema chiwa bi.

⁷ Moisepa p'ãda jarateepataarã fariseorã ome Jesús imiatee k'inia p'anajida. Mapa ak'i p'anajida Jesupa ma k'ayaa bi jipai maa-e pirã jipa-e pai ma ewate.

⁸ Mamĩda Jesupa k'awaji ãrapa k'ĩsiadap'edaa. Mapa ma jua chiwa bĩmaa jaraji:

—P'irabáiji mãik'aapa jõmaarã esajlak'a ak'inĩ béjei.

Aramãgá ma eperã it'a ak'inĩ beeji.

9 Māpai Jesupa māgaji apemaarāmaa:

—Mia parāmaa ne-inaa iidit'ee. ¿K'āata oodaipia bima aji, ĩpata ewate; ne-inaa pia maa-e pirā ne-inaa k'achia? ¿Eperā k'aripadaipia bik'ā piunaamerā maa-e pirā piupidaipia bik'ā? aji.

10 T'ēpai māirāmaa ak'iji. Maap'eda ma eperā jua chiwa bima māgaji:

—Pichi jua ĩrupáde aji.

Māpai jua ĩruji. Aramata ĩpa beeji.

11 Mamīda māirāpa māga unudak'āri, audú k'ĩraudachida māik'aapa pedee-teemaa p'aneejida Jesús peepit'aadait'ee.

Jesupa k'ōp'āyoorā doce ĩrit'erada ichi ome nipapataadamerā

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Maapai Jesús ee nok'odee wāji it'aa t'ide. Mama ewariji it'aa t'ĩmaa.

13 Āstaawa pak'āri, ichi ome nipapataarā t'iji. Māirādepema ĩrit'eraji doce māik'aapa āra t'ĩ bijī apóstoles.

14 Nāgĩrā paji: Simón, Jesupa ichiaba t'ĩ bida Pedro; chi ĩpema Andrés; Santiago; Juan; Felipe; Bartolomé;

15 Mateo; Tomás; Alfeo warra Santiago; Simón Celote apatap'edaa;

16 Santiago warra Judas māik'aapa Judas Iscariote; ma t'ēpai Jesús traicionaada.

Jesupa eperāarā chok'araarāmaa jarateeda

(Mt 4.23-25)

17 Ma k'ōp'āyoorā ĩrit'erap'eda, Jesús edaa cheji ma ee it'ia bideepa āra ome māik'aapa pachejida eujā jewedaade. Mama chip'e p'anajida iru ome nipapatap'edaarā māik'aapa awaraa eperāarā chok'ara: Judea eujādepemaarā, Jerusalén p'uurudepemaarā, p'usa ide p'ani Tiro p'uurudepemaarā Sidón p'uurudepemaarā ome.

18 Che p'anajida Jesús pedee ũridait'ee māik'aapa irua āchi k'ayaa ĩpamerā. Mama bide Jesupa netuara merātia iru beerā ichiaba ĩpak'ooji.

19 Eperāarā jōmaarāpa Jesús k'ap'ia t'ōbai k'inia p'anapachida, iru juapa āchi jōmaweda ĩpak'ooda perā.

Jesupa jarateeda t'āri o-ia p'anapataadamerā

(Mt 5.1-12)

20 Maap'eda Jesupa ichi ome nipapataarāmaa ak'iji māik'aapa māgaji:

—T'āri o-ia p'ani, parā chi chupiria chedeerā. Tachi Ak'ōre k'awa k'inia p'anadairā, irudeerā p'anadait'ee.

21 T'āri o-ia p'ani, parā chi jarrapisia jōnĩrā, parāmaa Tachi Ak'ōrepa nek'opiit'ee perā. Ichiaba t'āri o-ia p'ani, parā chi ĩraweda jēe jōnĩrā t'āri p'uapa, t'ēpai Tachi Ak'ōrepa parā ěipiit'ee perā.

22 T'āri o-ia p'ani eperāarāpa parā k'ira unuamaa iru p'aneedak'āri; yiarāa iru p'aneedak'āri; parāmaa ik'achia pedeedak'āri, maa-e pirā parā āpĩte pedee k'achia jaradak'āri mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepemade ijāapata perā.

23 Māga oodak'āri, t'āri o-ia, k'āiwee p'anéeti, Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pi-ia teeit'ee perā, parā iru truade panadak'āri. Chonaarāweda ichiaba māgā ne-inaa k'achia oopachida Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāmaa.

24 Mamīda ĩaai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eeipi parā, chi p'arat'ara beerā, na p'ek'au eujādepai o-ia p'anadait'ee perā!

25 ĩAai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eeipi parā, chi ĩraweda bi jāwaa p'anĩrā, t'ēpai jarrapisia p'aneedait'ee perā!

¡Aai, Tachi Ak'õrepa k'achiadee pëiit'eeipi parã, chi ñraweda ëi jõnñirã, t'ëepai jëe jõnadait'ee perã t'ãri p'uapa!

²⁶ ¡Aai, Tachi Ak'õrepa k'achiadee pëiit'eeipi parã, chi jõmaarãpa t'o p'anapataarã! ¡Mãga oopachida Judea eujãdepemaarã chonaarãpa, see-wata Tachi Ak'õre pedee jarapatada apatap'edaarã ome!

Jesupa jarateeda k'ïra unuamaa iru p'anapataarãde
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ —Mamïda parã, mi pedee ñri p'anñrãmaa mia jara bi: Parã k'ïra unuamaa iru p'anapataarã k'inia iru p'anapatãati mãik'aapa ãramaa ne-inaa pia óoti.

²⁸ Pia óoti ãrapa parã k'achia oopata pari. It'aa t'ïpatãati pãchimaã ik'achia jarapataarã pari.

²⁹ Eperãpa pi k'ïra tarramaã sïru pirã, auk'a oonãaji irumaa. Ma k'ãyaara chi apema k'ïra tarra ak'ipíji, auk'a sïmerã. Ichiaba eperãpa pïchi ñripema p'aru jï bi jãri ataru pirã, ichiaba pïchi camisa t'ãri pia téjeji.

³⁰ Apidaapa pïmaa ne-inaa iidiruta pirã, téjeji. Ichiaba pi net'aa jãri ataruta pirã, iidinãaji waya pïmaa teemerã.

³¹ Óoti apemaarãmaa parãpa k'inia p'anik'a ãchia parãmaa oodamerã.

³² 'Parãpa k'inia iru p'ani pirã pãchi k'inia iru p'anapataarã aupai, ¿ne-inaa pipiara oomaa p'anik'ã? P'ek'au k'achia ooyaa beerãpa paara mãga oopata.

³³ Parãpa ne-inaa pia oo p'ani pirã pãchi pia oopataarãmaa aupai, ¿ne-inaa pipiara oomaa p'anik'ã? P'ek'au k'achia oopataarãpa paara mãga oopata.

³⁴ Ichiaba pãchi net'aa presta pëiruta pirã, ma pari awaraã net'aa jítait'ee aupai, ¿ne-inaa pipiara oomaa p'anik'ã? P'ek'au k'achia oopataarãpa pida prestapata ãchi pitapai, ma pari ne-inaa jítadait'ee.

³⁵ Parãpa pãchi k'ïra unuamaa iru p'anapataarã k'inia iru p'anapataadaipia bi mãik'aapa ãra pia oopataadaipia bi. ãramaa net'aa prestadaipia bi, nida-ee ne-inaa jítadait'ee ma pari. Mãga ooruta pirã, Tachi Ak'õrepa ne-inaa pia teeit'ee parãmaa mãik'aapa parã Ak'õre Waibia warrarã p'anadait'ee. Iruata ne-inaa pia oopari gracias jaradak'aarãmaa mãik'aapa t'ãri k'achia-idaã beerãmaa paara.

³⁶ Maperã awaraarã chupiria k'awãati pãchi Ak'õre Waibia ooparik'a.

Awaraarãpa oopata ãpíte ik'achia jaradaik'araa bi
(Mt 7.1-5)

³⁷ —Awaraarãpa ne-inaa oopata ak'inãati jaradait'ee ne-inaa k'achia oomaa p'ani. Mãgã Tachi Ak'õrepa auk'a oo-e pait'ee parã ome. Ne-inaa k'achia aupai jirinãati pedee k'achia jaradait'ee awaraarã ãpíte, maa-e pirã Tachi Ak'õrepa auk'a jiriit'ee parãpa ne-inaa k'achia oopata aupai jarait'ee, p'anadak'ãri iru k'ïrapite. Chïrapa parãmaa ne-inaa k'achia ook'ãri, perdonãati. Mãgã Tachi Ak'õrepa parãpa ne-inaa k'achia oopata perdonaait'ee.

³⁸ Awaraarãmaa téeti. Mãgã Tachi Ak'õrepa parãmaa teeit'ee. T'ãri pia teedak'ãri awaraarãmaa, ma pari irua audupiarã teeit'ee parãmaa. Irua parãmaa ooit'ee parãpa oopatak'a awaraarãmaa.

³⁹ Ichiaba Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee, chi k'õp'ãyoorãpa k'awaa wãdamerã oodait'ee irua jara bik'a.

—P'ananaãti chi wãara k'awada-e p'anñrãk'a. Mãgñrã tau p'ãriu beerãk'api p'ani awaraã tau p'ãriu beerã atee k'inia p'anadak'ãri awara ãyaa. ¿ãchi omeë weda uriade baainada-e paik'ã?

⁴⁰ Mi ñraa k'awaa wãdak'ãri, pia p'anapataadait'ee. Estudiante apida ichi jarateepari k'ãyaara k'awaara bi-e. Mamïda jõmaweda estudia aupak'ãri, ichi jarateepari jïak'a uchiai.

41 '¿K'ãare-it'ee ak'i bima nejarra pichi auk'aa tau jãde bi, mamĩda unu-e bi pak'uru pichi tau jãde bi?

42 Pichi tau jãde pak'uru iru bi pirã, ¿sãga pichi auk'aamaa jaraima: “Ipema, mimaa ãepĩji jã nejarra pichi tau jãde bi”? ¿Seewata pia chĩara k'aripa k'inia bi, irua oo bi ak'ik'ãri! Naapiara et'aipia bi ma pak'uru pichi tau jãde bi. Mãpaipi pia unui ma nejarra pichi auk'aa tau jãde bi mãik'aapa mãgã iru k'aripai.

Pak'uru k'awaapata chi nejõdeepa

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 —Nejõ bĩri pia bĩpa nejõ k'achia chauk'aa. Jõdee nejõ bĩri k'achia bĩpa nejõ pia chauk'aa.

44 Nejõ bĩri chaa k'awapata chi nejõdeepa. Eperãarãpa higojõ orodak'aa pak'uru ĩri-idaa bĩdeepa. Ichiaba uva orodak'aa mãgee pak'urudeepa.

45 Mãga pik'a eperã t'ãri pia bĩpa pedee pia jarapari, k'ĩsia pia iru bairã ichi t'ãride. Jõdee eperã t'ãri k'achia bĩpa pedee k'achia jarapari, ichi t'ãride k'ĩsia k'achia iru bairã. Ma k'ĩsia jõma uchiaru ichi t'ãrideepa ichi it'aipa jarapari.

Jesupa te oopataarãde nepĩrĩda

(Mt 7.24-27)

46 —¿K'ãare-it'ee parãpa mi t'ĩjarapatama: “Tachi Waibia, Tachi Waibia”, mamĩda ooda-e p'ani mia jara bik'a?

47 Mia jarait'ee k'aik'a bi chi mimaa cheru ũriit'ee mi pedee mãik'aapa oopariit'ee mia jara bik'a.

48 Mãgĩ eperã te oo bik'ata bi. Naapiara irua edú k'orop'eda, chi te bĩri mãu ĩri bĩpari. Maap'eda to chek'ãri, wee jira beepari ma te bĩri sudamãi. Mamĩda p'oyaa mimik'api-e, basa mãu ĩri bida perã. Mãgĩ eperãpa ichi te mãgã basa mãu ĩri pia oopari perã, jõ-e pait'ee.

49 Jõdee chi mi ũraa ũrip'eda, oo-e bĩpa mia jara bik'a nãga pik'a bi. Ichi te ook'ãri, te bĩri pariatua supari ipu nãusaade, basa wẽe. Maap'eda to chek'ãri mãik'aapa wee jira beek'ãri ma te bĩri sudamãi, ma te t'eedaipari mãik'aapa jõmaweda jõdaipari, chi te chipari paara.

7

Jesupa Romadepema soldaorã poro waibia esclavo jĩpada

(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Jesupa ma eperãarãmaa mãga jara aupap'eda, wãji Capernaum p'uurudee.

2 Mama bapachi Romadepema soldaorã poro waibia. Ichi esclavo k'inia iru bapachi. Mamĩda mãgĩ juak'aya nĩbaji.

3 Ma soldaorã poro waibiapa ũrik'ãri Jesús mama ni, pẽiji judiorã poro waibiarã Jesumaa chupĩria iidide, ichi esclavo jĩpa chemerã.

4 ãra Jesumaa wãjida mãik'aapa chupĩria iidijida:

—Na capitán t'ãri pia baparida ajida, tachi ome. Mapa pia k'aripaipia bida ajida.

5 Irua tachi judiorã k'inia iru bapari. Oopijida ajida, namapema Ak'õre ũraa jaratepata te.

6 Mãpai Jesús wãji ãra ome. Mamĩda ma soldaorã poro waibia te k'ait'a panadak'ãri, irua jara pẽiji chi k'õp'ãyoorã ome:

—Tachi Waibia, mi temaa chenaapãde aji, mi pi k'ãyaara ek'ariara bairã.

7 Maperã michi itu wã-e paji pi jĩride. Mamĩda k'awa bi ne-inaa jõmaweda pi jua ek'ari nĩbi. Jĩp'a jarapãde aji, mi esclavo jĩpa beemerã.

8 Mi jida waibiarã jua ek'ari bi. Ma awara mia soldaorã iru bi michi jua ek'ari. Mia abamaa wãpáde ak'ãri, wãpari; awaraamaa chepáde ak'ãri, chepari. Ichiaba mi esclavomaa ne-inaa oopáde ak'ãri, oonapari. Mi jua ek'ari p'anirãpa mãga oopata perã, mia k'awa bi pia jararupapai mi esclavo jipait'ee.

9 Mãga jaranadak'ãri, Jesús p'era pik'a beeji. Mapa ichi ome nipapataarãmaa ak'iji mãik'aapa mãgaji:

—Mãgara mi wã-eda aji. Mia wãarata jararu. Tachi Israel pidaarã t'ãide mia apida unu-e bida aji, ma eperãk'a; Tachi Ak'õrede wãara ijãa bi.

10 Ma pëidap'edaarã capitán temaa pachedak'ãri, chi esclavo jipa bita unu chejida.

Jesupa p'êtrãa warra piuda chok'ai p'irabaipida

11 Ma t'êpai, Jesús wãji Naín p'uurudee. Chi k'õp'ãyoorã mãik'aapa awaraa eperãarã chok'ara wãjida iru ome.

12 P'uuru k'ait'a panadak'ãri, unujida eperãarãpa jai-idaada atee wãruta iade. Mãgí p'êtrãa warra apai iru bada paji. Ai ome chi p'uurudepemaarã chok'ara wã nipajida.

13 Jesupa mãgí p'êtrãa unuk'ãri, chupiria k'awaaji mãik'aapa mãgaji:

—Jëenaapáde aji.

14 Aramata araa wãp'eda, Jesupa t'õbait'aaji ma k'ap'ia atee wãdap'edaa p'aru. Chi atee wã nipadap'edaarã ak'iní p'aneedak'ãri, Jesupa mãgaji ma jai-idaa badamaa:

—K'ũtrãa, p'irabáiji.

15 Mãpai chi jai-idaa bada su-ak'i beeji mãik'aapa pedeemaa beeji. Maap'eda, Jesupa chi nawemaa mãgaji:

—Acha bida aji, pi warra.

16 Mãga unudak'ãri, arii p'anadap'edaarã jõmaweda p'era pik'adachida mãik'aapa Tachi Ak'õrede pia pedee para beeji:

—Ak'õre pedee jarapari waibia tachi t'ãide uchijida ajida.

Ichiaba mãgajida:

—Tachi Ak'õre che bi tachi p'uuru pidaarã k'aripade.

17 Mãgá Jesupa ooda k'awaajida Judea eujãdepemaarãpa mãik'aapa ma ik'aawapemaarãpa.

Juan Bautistapa chi k'õp'ãyoorã pëida

(Mt 11.2-19)

18 Juan Bautista ome nipapatap'edaarã wãjida iru badamãi carcelde ma jõma nepiride. Mãga ùrik'ãri, omé t'í pëiji wãdamerã Jesumaa.

19 Mãirã pëiji Jesumaa iididamerã iru chi cheit'ee bada eperãarã k'aripait'ee maa-e pirã awaraa nidaipia bi.

20 Jesús k'ait'a panadap'eda, mãgajida:

—Juan Bautistapa tai pëijida ajida, iidide: “¿Pik'ã tai k'aripapari chonaarãpa cheit'ee bida adap'edaa? Maa-e pirã, ¿awaraa nidaipia bik'ã?” ajida.

21 Mãga iidi p'anadak'ãri, Jesupa eperãarã chok'ara jipaji: k'ayaa beerã; k'ap'ia p'ira beerã; netuara k'ap'iade merãtia beerã mãik'aapa tau p'ãriu beerã.

22 Maap'eda ma Juanpa eperãarã pëidamaa p'anauji:

—Wãti Juanmaa mãik'aapa nepiriti parãpa nama unu p'ani mãik'aapa ùri p'ani. Jarãti tau p'ãriu beeda írá unu p'ani; nik'anik'aa beeda t'ia nĩutee; leprapa k'ayaa beeda jipa p'ani ãchi k'ayaadeepa; k'ãri k'í beeda írá ùri p'ani; piudap'edaarã waya chok'ai p'ani mãik'aapa chupiria chedeerãmaa Ak'õrepa pedee pia jara pëida jarateemaa bi.

23 ;T'ãri o-ïa bida aji, chi mïde ijãa bi, k'awa-e bi mïda mia ne-inaa jõma oo bi!

24 Juanpa eperãarã pëida wãdap'edaa t'ëepai, eperãarãmaa Jesupa pedee pia jaramaa beeji Juande:

—¿K'ãata parãpa ak'inajidama aji, eujã pania wëe bimaa wãdak'ãri? ¿K'ïsiajida-ek'ã ak'inadait'ee eperã pariatua k'ïsia bi, p'ũajara nãupa pariatua nẽunẽuwaa p'uaparik'a?

25 Maa-e pirã, ¿k'ïsiajida-ek'ã ak'inadait'ee eperã p'aru pi-ia jï bi? Parãpa pia k'awa p'ani eperã p'aru pi-ia jï beerã rey tede p'anapata.

26 Mãga-e pirã ¿k'ïsiajida-ek'ã ak'inadait'ee Ak'õre pedee jarapari? Wãara, iru Ak'õre pedee jarapari k'ãyaara waibiara bi.

27 Na Juandeta Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Mia eperã chok'a pëiit'ee pi naa o pia oonamerã pi, eperãarã poro waibia, chei naaweda.'

(Mal 3.1)

28 Mia jara bi: Eperã apida Juan k'ãyaara waibiara bi-e. Mamïda chi ek'ariara bita iru k'ãyaara waibiara pait'ee, Tachi Ak'õrepa ma eperã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã ome beemerã.

29 'Jõmaweda Juan pedee ùridap'edaarã, Cesar-it'ee impuesto p'epataarã paara, irumaa poro choopijida. Mãga oodak'ãri, ak'ipijida Tachi Ak'õre wãarata jara baji Juan k'ap'ia pari.

30 Mamïda fariseorã Moisepa p'ãda jarateepataarã ome Juanmaa poro choopida-e pak'ãri, ak'ipijida ãchia k'iniada-e p'ani Tachi Ak'õrepa ãchima pia oo k'inia bada.

31 'Mia jarait'ee sãga p'ani parã, mïde ijãadak'aa beerã.

32 Warrarã su-ak'i p'aneedap'eda, jemenemaa p'aník'ata p'ani p'uuru jãde. Æchi k'õp'ãyoorãmaa biapata:

“Taipa siru chaajida. Mamïda parã pëirada-e paji. K'ari k'ïsia paraa k'arijida. Mamïda parã jëeda-e paji.”

33 Juan Bautista chek'ãri, pan k'o-e paji eperãarã jïp'arãk'a mãik'aapa vino tok'aa paji. Maperã parãpa jarajida: “Netuara iru k'ap'iade merãtia bida” ajida.

34 T'ëepai mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema cheji mãik'aapa nek'oji, ne-inaa toji eperã jïp'aak'a. Maperã jara p'ani mi nek'oyaa, ne-inaa toyaa bapari. Ma awara mi k'õp'ãyo meraaparida a p'ani k'achia-idaa beerã ome mãik'aapa Cesar-it'ee impuesto p'epataarã ome.

35 Mamïda Tachi Ak'õrepa wãarata ak'ipimaa bida aji, mia oo bi k'aurepa parã jõmaarã pari.

Jesús Simón tede

36 Fariseo t'ïjarapatap'edaa Simonpa Jesús t'ï pëiji nek'o chemerã ichi ome. Mãgã Jesús wãji iru temaa. Su-ak'i beeji mesade.

37 Ma p'uurude wëra p'ek'au k'achia ooyaa bapachi. Mãgipa k'awaak'ãri Jesús wãda nek'ode ma fariseo tede, ataji chok'o chak'ek'a mãu pi-ia alabas-trodee ooda ipuru bi k'erapa mãik'aapa wãji irumaa.

38 Jëe wãpa su-ak'i banaji Jesús bïrimã mãik'aapa iru bïri sïmaa beeji ichi taubapa. Maap'eda ichi pudapa p'ooji. Mãpai Jesús bïri wëre atap'eda, ït'aaji mãik'aapa ma k'era weet'aaji ai ïri ak'ipiit'ee Jesús k'inia iru bi.

39 Simonpa mãga unuk'ãri, k'ïsiaji: “Na eperã wãara Ak'õre pedee jarapari pada paara, k'awak'ajida aji, k'ãare eperãpa ichi t'õbaimaa bi mãik'aapa mãga oopi-e pak'aji, ma wëra p'ek'au k'achia ooyaa bairã.”

40 Mãpai Jesupa Simonmaa mãgaji:

—Simón, mia pimaa ne-inaa jara k'inia bida aji.

Simonpa p'anauji:

—Tachi Jarateepari, jaráji.

⁴¹ Jesupa nepiriji:

—Eperāarā omé p'arat'a paraa p'anajida p'arat'a prestapatamāi. Abaapa paraa baji quinientos denarios; chi apemapa cincuenta denarios.

⁴² P'oyaa p'aada-e pak'āri, chi p'arat'a presta pēidapa āra chupiria k'awaaji māik'aapa omeerāmaa p'aapi-e paji. Irá mimaa jaráji: ¿chisāgipa ma p'arat'a prestapari audú k'iniara iru bait'eema? aji.

⁴³ Simonpa p'anauji:

—¿Chi p'arat'a waibiara paraa bada-ek'ā? aji.

Jesupa māgaji:

—Wāarada aji.

⁴⁴ Māpai Jesupa ma wēramaa ak'iji māik'aapa Simonmaa māgaji:

—¿Na wēra unu bik'ā? aji. Mi t'ūk'āri pi tede, pia mi pia auteebai-e paji. Pania tee-e paji mi bīri sīmerā. Jōdee na wērapa mi bīri sīji ichi taubapa māik'aapa p'ooji ichi pudapa.

⁴⁵ Mi t'ūk'āri, pia mi k'īra ī-e paji. Mamīda mi nama t'ūru weda na wērapa mi bīri īmaa bi.

⁴⁶ Pia mi poro īri aceitepa p'uru-e paji. Mamīda irua k'era weeji mi bīri īri.

⁴⁷ Mapa mia jara bi: Irua p'ek'au k'achia chok'ara oopata wēpapiji, mi audú k'inia iru bairā. Mamīda eperāpa k'īsia bi pirā ichia mak'iara p'ek'au k'achia oo-e bi, māgara ma eperāpa mi mak'iara k'inia-e bi.

⁴⁸ T'ēpai Jesupa māgaji ma wēramaa:

—Pia p'ek'au k'achia oopata wēpajida aji.

⁴⁹ Māpai apemaarā arii p'anadap'edaarāpa iidi para beej:

—¿K'aima ajida, jāgí? ¿Eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata paara wēpapi bik'ā? ajida.

⁵⁰ Māpai Jesupa waya jaraji ma wēramaa:

—Pi wāara Ak'ōrede ijāa bairā, irua pi o k'achiadeepa k'aripa ataji atua-naamerā. K'āiwee wāpāde aji.

8

Wēraarāpa Jesús k'aripapatap'edaa

¹ Ma t'ēpai Jesús nipapachi p'uuru beede māik'aapa ai ik'aawa p'uuru k'aipēe beede. Jaratee nipapachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida; irua eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari, ichideerā p'anedamerā. Chi k'ōp'āyoorā doce auk'a nipapachida iru ome.

² Ichiaba wēraarā nipapachida iru ome. Ai naaweda ma wēraarā ūk'uru netuara k'ap'iade merātia p'anajida māik'aapa ūk'uru k'ayaa p'anajida. Mamīda Jesupa ma jōmaweda jipaji. Māirādepema paji María, ichiaba t'ījarapatap'edaa Magdalena. Iru k'ap'iadeepa Jesupa netuara siete uchiapiji.

³ Ichiaba baji Cuza wēra t'ījarapatap'edaa Juana. Ma Cuza Rey Herodes tedepema mimiapataarā poro waibia paji. Ichiaba baji Susana, awaraa wēraarā chok'ara ome. Ma wēraarāpa Jesús chi k'ōp'āyoorā ome k'aripapachida; teepachida net'aa māik'aapa p'arat'a.

Net'atau p'oparide nepirida

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Maapai eperāarā chok'ara uchijida p'uurudeepa Jesús ak'ide. Māgá eperāarā chok'ara chip'edachida. Māga nide Jesupa na pedee nepiriji Ak'ōre Ūraa jarateeit'ee:

⁵ —Eperã wãji net'atau p'ode. Ma p'o wãk'ãri, ùk'uru baajida o jãde. T'ëpai mama eperãarã b̄iripa t'iak'oojida m̄aik'aapa ipanaarãpa k'ok'oo chejida.

⁶ Ûk'uru baajida m̄au-idaade m̄aik'aapa t'onojida m̄ida, taarã-e weda p̄ik'oodachi, pania wēede baaidap'edaa perã.

⁷ Ûk'uru baajida ne-iri-idaade m̄aik'aapa auk'a t'onojida. Mam̄ida ne-iri k'ap'ip'iara waripari perã, m̄agí net'atau t'ono wãdap'edaa piuk'oodachida.

⁸ Jōdee awaraa net'atau baajida eujã piade. M̄agí t'onojida, warijida m̄aik'aapa pia chaujida. Ûk'uru net'atau abaadepea tau cien uchajida.

Nep̄irip'eda, Jesupa golpe pedeeji:

—jPia k'ĩsiati parãpa et'ewa ũridap'edaade k'awaadamerã k'ãata jara k'inia bi!

Sãap'eda Jesupa nep̄iripachi jarateeit'ee

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Ma t'ëpai Jesús k'õp'ãyoorãpa iidijida:

—¿K'ãata jara k'inia bima ajida, pia nep̄iri bada?

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õrepa parãmaa k'awapimaa bida aji, ne-inaa naaweda k'awapik'aa pada awaraarãmaa: sãga ichideerã p'aneedai. Mam̄ida awaraarãmaa mia nep̄iripari jarateeit'ee:

‘Årapa mia oo bi ak'i p'ani m̄ida, wãara unuda-e m̄aik'aapa mia jara bi ũri p'ani m̄ida, k'awada-ee p'aneedamerã. *(Is 6.9)*

Jesupa k'awapida net'atau p'oparide

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ M̄apai Jesupa m̄agaji:

—Mia nep̄irida net'atau p'oparide nãga jara k'inia bi. Ma net'atau p'oda jara k'inia bi Tachi Ak'õre Ũraa jara p̄ida.

¹² Chi o jãde baaidap'edaa jara k'inia bi eperãarãpa ma jara p̄ida ũripata. Mam̄ida Netuara Poro Waibia chepari ne-inaa ooit'ee, t'ãripa ma pedee ijãanaadamerã m̄aik'aapa wãnaadamerã Ak'õre eujãdee.

¹³ Jōdee chi net'atau m̄au-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperãarãpa ma jara p̄ida o-ia ũri p'ani. Mam̄ida chi m̄au-idaade t'onoda taarã-e weda p̄idaiparik'a, m̄aga pik'a m̄agirãpa ma jara p̄ida taarã-epai ijãapata. Ma ũraade ijãadap'edaa k'aurepa nep̄irade baairuta pirã, maa-e pirã awaraarãpa ãchi jiriruta pirã miapidait'ee, ijãa amaapata.

¹⁴ Jōdee chi net'atau ne-iri-idaade baaidap'edaa jara k'inia bi eperãarãpa ma jara p̄ida pia ũri p'ani. Mam̄ida t'ëpai k'ĩsia p'aneeruta piara bi p'arat'a atadait'ee maa-e pirã ãchia ne-inaa audú oo k'inia p'ani oodait'ee, Ak'õrepa k'inia bik'a oodai k'ãyaara. M̄agá p'aneepata ne-uu warip'eda chauk'aa bik'a.

¹⁵ Mam̄ida chi net'atau eujã piade baaidap'edaa jara k'inia bi eperãarãpa ma jara p̄ida wãara ijãapata ãchi t'ãride. M̄apai p'anapata ma ũraade jara bik'a m̄aik'aapa choopata ãchi ijãa p'anide. M̄agá p'aneepata ne-uu pia chauparik'a.

Jesupa lamparade nep̄irida

(Mr 4.21-25)

¹⁶ Maap'eda Jesupa awaraa nep̄iriji:

—Tachia lámpara k'oodak'aa ata bidait'ee ne-inaa edajãde maa-e pirã cama ek'ari. Ma k'ãyaara lámpara k'oodap'eda, it'í ata bipata pia idaamerã te jãde p'aniirã-it'ee.

¹⁷ M̄aga pik'a Tachi Ak'õrepa oo bi mera pik'a bi eperãarãpa k'awanaadamerã. Mam̄ida t'ëpai irua jõmaarãmaa k'awaapiit'ee k'ãata

jara k'inia bi. Ichiaba írã irua oo bi jõmaarãmaa k'awapi-e. Mamïda t'ëepai k'awaapiit'ee.

¹⁸ Maperã pia ùríti. Chi k'awa bima Tachi Ak'õrepa audupïara k'awaapiit'ee. Mamïda chi ne-inaa k'awaara k'ïsia bïpa k'awa bi paara wëpapiit'ee.

María Jesús ïpemaarã ome
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Jesús nawe chi ïpemaarã ome wãjida irumaa. Mamïda iru k'ait'a p'oyaa wãda-e paji eperãarã see nïbada perã.

²⁰ Mãpai eperãpa jaranaji Jesumaa:

—Pi nawe pi ïpemaarã ome taawa nïmaa p'anïda aji, pi ak'idait'ee.

²¹ Mãga ùrik'ãri, ichia mägaji:

—Ak'õre Ûraa ùripataarã mãik'aapa oopataarã Ak'õrepa jara bik'a, mãirãta mi nawek'a bi mãik'aapa mi ïpemaarãk'a.

Jesupa nãu p'usa ome t'umãtipida
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Ewari aba Jesupa mägaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—Wãdáma aji, lago k'ïraik'a eeree.

Mãpai barcode bataujida mãik'aapa wãjida.

²³ Sïa wãdade Jesús k'ãidachi. Mãimisa p'usara t'o nïbeeji. Mapa barco pirubaaï wã nipaji.

²⁴ Mapa Jesús ïrimat'aajida mãik'aapa mägajida:

—ïTachi Jarateepari, pirubaaï wãdapi!

Jesús p'irabaidachi mãik'aapa pedeeji nãumaa mãik'aapa p'usamaa. Jõmaweda t'umãtidachi mãik'aapa ip'ïï ùu beeji.

²⁵ Mãpai Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa iidiji:

—¿Sãap'eda parãpa ijãada-e p'anïma aji, mïa parã ak'ïit'ee?

Mamïda ãchi jõmaweda p'era jõnïpa ak'ïtrua para beeji mãik'aapa ãchi pitapai iidi para beeji:

—¿K'aima ajida, nãgí? Iru pedeepe nãu, p'usa paara t'umãtipiparida ajida.

Eperã k'ap'ïade netuara merãtia bada
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ T'ëepai panajida Gerasa eujãde lago k'ïraik'a eere, Galilea eujã k'ïrapite.

²⁷ Jesús batauk'ãri, eperã netuara merãtia bi iru k'ait'a cheji. P'uurudepema paji mïda, taarã p'aru jï-e baji; ichiaba teeda bak'aa paji. Bapachi jãira mãu te uriade.

²⁸ Mãgí eperãpa Jesús unuk'ãri, iru k'ïrapite sinapotepa bia baainaji:

—Jesús, Ak'õre Waibia Warra, mi ome t'ïunãaji. ¡Mï chupïria k'awãaji! ¡Ichiak'au bíji!

²⁹ Mãga jaraji Jesupa jara bada perã uchiamerã ma eperã k'ap'ïadepepa. Taarã baji ma netuara merãtia bi iru k'ap'ïade. At'apai ma netuarapa irumaa ne-inaa pariatua oopiji. Mãimisa eperãarãpa iru jua bïrï ome cadenapa jï nïbijida ãyaa wãnaamerã. Mamïda ma netuara juapa irua ma cadena t'ïit'aapachi mãik'aapa jirabodoji t'imí eperãarã p'anadak'aamaa.

³⁰ Mãpai Jesupa iidiji:

—¿Pi, k'asaa t'ïjarapatama? aji.

Ichia p'anauji:

—Mï t'ïjarapatada aji, Legión.

Mãga jaraji netuara chok'ara ichi k'ap'ïade t'ïudap'edaa perã.

31 Māpai ma netuaraarāpa Jesumaa chupiria iidipachida āchi pēinaamerā uria audú nāpia bidee.

32 Ma k'ait'a ee k'arraya sinaarā chok'ara nek'omaa p'anajida. Mapa netuaraarāpa chupiria iidijida ma sinaarā k'ap'iade t'īupimerā. Māpai Jesupa māga ooji.

33 Aramāgá netuaraarā uchijida eperā k'ap'iadeepa māik'aapa t'īujida ma sinaarā k'ap'iade. Aramata sinaarā p'irak'oodachida ee k'ōot'ari jira bidee. Toida baainadap'eda, iyapa jīak'oodachida.

34 Ma sinaarā jīa p'anadap'edaarāpa māga unudak'āri, p'irak'oodachida p'uurudee nepiridait'ee p'uuru pidaarāmaa māik'aapa ma p'uuru k'ait'a beerāmaa.

35 Mapa eperāarā uchijida ak'ide. Jesumāi pachedak'āri, unujida ma eperā netuara k'ap'iade merātia bada su-ak'i bi Jesús biiri k'ait'a. P'aru jīp'eda, k'āiwee su-ak'i baji. Māga unudak'āri, ma eperāarā p'era para beeji.

36 Māpai chi unudap'edaarāpa nepirijida sāgapī Jesupa jīpaji ma eperā netuara k'ap'iade merātia bada.

37 Maap'eda ma Gerasa eujādepemaarāpa Jesumaa chupiria iidijida āyaa wāmerā mamāik'aapa, audú nejasia p'anadap'edaa perā. Māpai Jesús barcode bataup'eda, wāji.

38 Wāi naaweda, ma eperā netuara k'ap'iade merātia badapa chupiria iidiji Jesupa ichi ome auk'a wāpimerā. Mamīda Jesupa jaraji beemerā. Māgaji:

39 —Wāpāde aji, pīchi temaa māik'aapa nepiripāde aji, Tachi Ak'ōrepa pī ome ooda.

Aramāgá ma eperā wāji ma p'uurudepema jōmaarāmaa nepiride Jesupa ichi ome ooda.

*Jairo k'au māik'aapa wērapa Jesús p'aru i t'ōbaida
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)*

40 Jesús lago k'īraik'a eere pachek'āri, eperāarāpa iru o-īa auteebaijida, jōmaarāpa iru ni p'anadap'edaa perā.

41 Māga nide pacheji eperā t'ījarapatap'edaa Jairo. Ichi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro paji. Jesús bīrimāi bedabaidachi māik'aapa chupiria iidiji wāmerā ichi temaa

42 chi k'au jīpade, juak'aya nībada perā. K'au apai iru baji; māgí doce años iru baji.

Jesús wārude Jairo temaa, iru ome nipapataarā see nībada k'aurepa p'īsua baji.

43 Ma eperāarā ome baji wēra bi k'ayaa bi. Doce años waamiapa k'ayaa baji. Ichi p'arat'a jōdai baji jīpapataarā juade nipa. Mamīda apidaapa p'oyaa jīpadak'aa paji.

44 Ma wēra Jesús āpīteik'aapa k'ait'a wāji māik'aapa iru īripema p'aru i t'ōbait'aaji. Aramata ma waamīa t'ibaidachi.

45 Māpai Jesupa iidiji:

—¿K'aipa mi t'ōbaijima? aji.

Chi k'ōp'āyoorā jōmaarāpa āchia-e pajida apachida.

Māpai Pedropa māgaji:

—Tachi Jarateepari, eperāarāpa pī t'isīa wārutada aji.

46 Mamīda Jesupa māgaji:

—Eperā k'ayaa bīpa mi t'ōbaijida aji. Mīdeepa uchijida aji, Ak'ōre juapa ma eperā jīpait'ee.

47 Māpai ma wērapa unuk'āri p'oyaa miru-e paji, b̄iri wērewēree wāji māik'aapa bedabaidachi Jesús b̄irimāi. Jōmaarā taide jaraji k'āare-it'ee t'ōbait'aaji māik'aapa sāgá j̄ipa beeji.

48 Māpai Jesupa māgaji irumaa:

—Wēra, pia mide ijāa bairā, j̄ipa beejida aji. K'āiwee wāji.

49 At'āri Jesús pedeemaa bide Jairo tedeepa pēida pacheji māik'aapa māgaji ma Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poromaa:

—Pi k'au jai-idaajipi. Tachi Jarateepari ichiak'au b̄ipáde aji.

50 Mamīda Jesupa māga ūrik'āri, māgaji Jairomaa:

—Waaweenapáde aji. J̄ip'a ijāapáde aji. Pi k'au j̄ipa beeit'ee.

51 Temāi panadak'āri, Jesupa chi k'ōp'āyoorā jōmaweda t'īupi-e paji. Aba t'īupiji Pedro, Santiago, Juan māik'aapa chi k'ayaa nawe chi ak'ōre ome.

52 Eperāarā taawa p'anadap'edaarā jōmaweda jēe para baji t'āri p'uapa. Mamīda Jesupa māgaji:

—Jēenáati. Na wēra k'au jai-idaa-e bi. J̄ip'a k'āita b̄ida aji.

53 Māga ūridak'āri, jōmaarāta ēidachida iru-it'ee, k'awa p'anadap'edaa perā jai-idaa bi.

54 Mamīda Jesupa ma wēra k'au juade jita atap'eda, golpe pedeeji:

—Wēra chai, j̄p'irabáiji!

55 Aweda chok'ai beeji māik'aapa aramata p'irabaidachi. Māpai Jesupa jaraji nek'opidamerā.

56 Chi ak'ōreerā p'era pik'a jōneejida. Mamīda Jesupa jaraji ma p'asada awaraarāmaa nepirinaadamerā.

9

Jesupa chi k'ōp'āyoorā pēida jarateenadamerā

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesupa chi k'ōp'āyoorā doce t'ī p'e atap'eda, jaraji Tachi Ak'ōre juapa netuara uchiapidamerā māik'aapa k'ayaa k'īra t'ādo j̄ipadamerā.

2 Māpai āra pēiji k'ayaa beerā j̄ipadamerā māik'aapa jarateedamerā Tachi Ak'ōrepa eperāarā b̄it'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā.

3 Māgá pēirude Jesupa māgaji:

—Ode wārutade ateenáati pak'uru t'idik'a wādait'ee, muchila, pan, p'arat'a, maa-e pirā awaraa p'aru j̄idait'ee.

4 K'eudaik'āri, parāpa unuruta tede p'anéeti, mamāik'aapa wāruta misa.

5 P'uuru abaade parā auteebaida-e pirā māik'aapa parāpa jarateepata ūridaamaa p'ani pirā, uchíati ma p'uurudeepa māik'aapa b̄iridepema yooro p'ora nēep'éti ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōrepa āra k'aripa-e pait'ee.

6 Māpai chi k'ōp'āyoorā wājida p'uuru bee chaa. Tachi Ak'ōre pedee pia jara pēida jaratee wāpachida māik'aapa k'ayaa beerā j̄ipapachida.

Rey Herodepa k'īsia bada

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Rey Herodepa ūrik'āri Jesupa māgee ne-inaa jōmaweda oo bi, k'awa-e paji k'āata k'īsiat'ee. Eperāarā ūk'uruurāpa jarapachida Juan Bautista, chi piuda chok'ai p'irabajida apachida.

8 Ūk'uruurāpa jarapachida iru chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari Elías. Jōdee awaraarāpa jarapachida awaraa chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari, chok'ai p'irabaida.

9 Mamīda Herodepa māgaji:

—Taarāru mia jara pēida Juan Bautista otau t'iap'et'aadamerā. ¿K'aipaa māgí eperā? Mia ūridoo irua oopari ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

Mapa Herodepa Jesús k'īra unu k'inia baji.

Jesupa eperāarā cinco mil nek'opida

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jesús k'ōp'āyoorā pachedak'āri āchia jaratee nipadap'edaamaapa, iru-maa nepirijida jōma āchia oodap'edaa. Māpai irua āra āyaa ateeji Betsaida p'uurudee.

¹¹ Mamīda eperāarāpa k'awaadak'āri, t'ēe wājida. Māirā pacheruta unuk'āri, Jesupa āra auteebaiji māik'aapa jarateji Ak'ōrepa eperāarā bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerā p'aneedamerā. Ma awara āra k'ayaa beerā jipaji.

¹² K'eupodopa chi k'ōp'āyoorā Jesumaa chejida māik'aapa māgajida:

—Eperāarā pēipāde ajida, ĩnadamerā māik'aapa chik'o jirīnadamerā p'uuru beemaa maa-e pīrā ai ik'aawa eperāarā beemaa, nama wē-e perā nek'odait'ee.

¹³ Māpai Jesupa māgaji:

—Parāpa chik'o tēeti k'odamerā.

Āchia p'anaujida:

—Taipa iru p'anīda ajida, pan joisomaa māik'aapa chik'o omé. Māgí araa-e pait'ee wāda-e pīrā chik'o netode na eperāarā chok'ara para bīrā-it'ee.

¹⁴ ĩmik'īraarā cinco mil paji. Mamīda Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Su-ak'i p'aneepidapāde aji, cincuentacincuentaa.

¹⁵ Aramāgá jōmaarāta su-ak'i p'aneepijida.

¹⁶ T'ēepai, Jesupa jitaji ma pan joisomaa chik'o ome ome māik'aapa it'aa ak'ip'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōremaa ma chik'o pari. Māpai k'ōrak'oop'eda, teeji chi k'ōp'āyoorāpa eperāarāmaa jedenadamerā.

¹⁷ Eperāarā nek'ojida bi jāwaa p'aneerutamaa. Maap'eda Jesús k'ōp'āyoorāpa p'ejida k'oraa docena aba, ma chik'o pan pite ome nībeeda.

Pedropa jarada Jesús Tachi Ak'ōrepa pēida

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Ewari aba Jesús it'aa t'īmaa bak'āri chi k'ōp'āyoorā ome, āramaa iidiji:

—¿Mī k'aima a p'anīma aji, eperāarāpa?

¹⁹ P'anaujida:

—Ūk'uruurāpa jara p'anī pi Juan Bautista, piup'eda p'irabaida. Awaraarāpa jara p'anī pi chonaarāwedapema Elías. Jōdee awaraarāpa jara p'anī pi chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari, chok'ai p'irabaida.

²⁰ Māpai Jesupa iidiji:

—Parāpārama, ¿mī k'aima adaima? aji.

Māpai Pedropa p'anauji:

—Pi Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā.

Jesupa jarada ijāadak'aa beerāpa ichi peedait'ee

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Mamīda Jesupa jīp'a jaraji māga nepirīnaadamerā awaraarāmaa.

²² Māpai māgaji:

—Mī, chi Eperā Ak'ōre Truadepema ichita chupīria nībait'ee. Judiorā poro waibīarāpa, p'aareerā poroorāpa, māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarāpa mī k'īra unuamaa iru p'anadait'ee māik'aapa mī peepit'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mī chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

Sāga eperāarā nipadaipia bi Jesús ome

²³ T'ēpai Jesupa māgaji jōmaweda ichi ome nipapataarāmaa:

—Eperā mi ome nipa k'inia bi pirā, k'īsiaik'araa bi ichia ne-inaa oo k'inia bidepai. Ichi kuruso āp'aipia bi eperā peenadait'eek'a. Pia jarait'eera, ewari chaa oopia bi mia oopi bik'a, ma k'aurepa miapiruta pijida piurumaa.

²⁴ Eperā piuumaa bi pirā mide ijāpari k'aurepa, māgí piuk'āri, atuait'ee. Mamīda eperā piuru pirā mide ijāpari k'aurepa, māgí it'aa wāit'ee ichi piuk'āri.

²⁵ Ma awara ȳk'āare piata baima eperāpa ne-inaa pia na p'ek'au eujāde nībi jōmaweda ataru pirā, mamīda piup'eda chok'ai p'irabai-e pirā Ak'ōre eujāde? Ichia net'aa iru bi atuait'ee māik'aapa banait'ee tok'arradee.

²⁶ Eperā k'īra nejasia bi pirā jarait'ee mide ijāa bi maa-e pirā mi ūraa jarait'ee awaraarāmaa, māgara mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jida k'īra nejasia bait'ee mēreda ait'ee, mi Ak'ōre Waibia k'īra wāreede chek'āri iru angeleerā ome.

²⁷ Mia wāarata jararu. Nama p'anīrā ūk'uru piudai naaweda, unudait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā bīru ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedamerā.

Jesús k'īra awaradaida

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Tomiamaa māga jarada t'ēpai, Jesús wāji ee nok'odee. Ichi ome ateeji Pedro, Santiago māik'aapa Juan. Mama iru it'aa t'īmaa beeji.

²⁹ Māgá it'aa t'īmaa bide ichi k'īra awaradachi māik'aapa chi p'aru t'o-t'oo uchiterreedachi.

³⁰ Māga nide eperāarā jaure omé chejida māik'aapa pedee p'aneejida iru ome. Chonaarāwedapemaarā Moisés Elías ome paji.

³¹ Āchi ik'aawa ídaa pia urua nībaji. Chejida Jesumaa jarade taarā-e nide chupiria nībait'ee māik'aapa piut'ee Jerusalende.

³² Mama ee nok'ode Pedro chi k'ōp'āyoorā ome tap'ok'ee jōnajida mīda, k'āida-ee p'anajida. Maperā unujida Jesús māgá k'īra wāree māik'aapa ma eperāarā omé.

³³ Ma eperāarā Jesús ik'aawaapa uchiarutade Pedropa māgaji:

—Tachi Jarateepari, ipia bi nama p'anadait'ee pi ome! Oodait'eeda aji, te chak'eerā ōpee, aba pi-it'ee, aba Moise-it'ee, chi apema Elia-it'ee.

Mamīda Pedropa k'īsia-ee māga jaraji.

³⁴ Iru pedee nībide jīrarapa āchi jōmaweda aneu ata cheji. Māgá jīrara esajīak'a āchi unudak'āri, nejasiadachida.

³⁵ Māpai ma jīraradeepa Tachi Ak'ōrepa pedeeji:

—Nāgida aji, mi Warra k'inia, mia jirit'erada. ¡Ūrítí iru pedee!

³⁶ Ma pedee ūridap'eda, Jesús ituaba beeji āra ome. Māpai k'īup'ee p'aneejida. Ma t'ēpai āchia unuda ma ewate apidaamaa nepirida-e paji.

Jesupa netuara uchiapida warra k'ap'adeepa

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Ai norema Jesús, Pedro, Santiago māik'aapa Juan ee nok'odeepa edaa chedak'āri, eperāarā chok'ara chejida Jesús ome unudait'ee.

³⁸ Māirādepema eperā abaapa golpe pedeeji:

—Tachi Jarateepari, mi chupiria k'awaapáde aji. Mi warra apai iru bi ak'inapáde aji.

³⁹ Netuarapa iru jita atak'āri, biapipari, wawapipari māik'aapa iduba k'ōp'ep'ee uchiapipari iru it'aideepa. Iru ichiak'au bik'aa. Maperā pi-piit'eeda aji.

⁴⁰ Mia pi k'öp'äyoorāmaa chupiria iidiji ma netuara uchiapit'aadamerā. Mamīda p'oyaada-e paji.

⁴¹ Jesupa p'anauji:

—Aai, eperāarā, ¿at'ārita mide ijāada-e p'anik'ā? ¡Ijāadak'aarāk'api p'ani! ¿Jōmasaa taarāit'ee parā ome ijāarutamaa? Anéeti ma warra.

⁴² Ma warra Jesús k'ait'a chek'āri, netuarapa eujāde bat'at'aaji māik'aapa waya wawat'aaji. Mamīda Jesupa ma netuara itriat'aaji māik'aapa uchiapit'aaji. Ma warra māgá jipap'eda, teeji chi ak'ōremaa.

⁴³ Arii p'anadap'edaarā jōmaweda p'era pik'a para beeji, Ak'ōrepa ne-inaa pia ooda unudap'edaa perā.

Jesupa waya jarada ichi peedait'ee

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Eperāarā ak'itrua para beeru misa Jesupa ooda k'aurepa, irua māgaji chi k'öp'äyoorāmaa:

⁴⁴—Na pedee pia ūrítī māik'aapa k'īra atuanáati: eperāpa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema baaipiit'ee k'achia beerā juade.

⁴⁵ Mamīda āchia k'awada-e paji irua jara k'inia bada. Tachi Ak'ōrepa āramaa at'āri māga k'awapi k'inia-e baji. Ma awara āchia waawee p'anajida iididait'ee k'āata jara k'inia baji.

Eperā waibiara bi Ak'ōre k'īrapite

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Maapai Jesús k'öp'äyoorā aupedee p'aneejida k'awaadait'ee āchidepema k'aita waibiara bi.

⁴⁷ Jesupa k'awaak'āri ārapa k'īsia p'ani, warra chai ataji māik'aapa ak'inī bijī ichi ik'aawa

⁴⁸ māik'aapa māgaji:

—Eperāpa mide ijāa bi k'aurepa nāgí warra chaik'a auteebairu pirā, mi jida auteebaipari. Ma awara chi mi auteebairupa mi pēida auk'a auteebaipari. Mapa chi parādepema ek'ariara pik'a bi audua-ee bairā, māgita waibiara pait'ee Ak'ōre k'īrapite.

Jesús ome nipak'aa bīpa netuara uchiapida

(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Māpai Juanpa māgaji:

—Tachi Jarateepari, taipa unujida eperāpa pi t'ī jarap'eda, netuara uchiapi bi eperāarā k'ap'iadeepa. Māga unudak'āri, taipa oonaapáde ajida, tachi ome nipak'aa perā.

⁵⁰ Jesupa p'anauji:

—Ichiak'au oopítī. Tachi ome nipak'aa pijida, tachi eere bida aji.

Samaria eujādepemaarāpa Jesús yiarāa iru p'anadap'edaa

⁵¹ Ewari k'ait'a pa wāk'āri Jesús it'aa wāit'ee, sōcharra wāji Jerusalén ode.

⁵² Ichi naa eperāarā chok'a pēiji Samaria eujādepema p'uuru k'aipēe bīmaa, te jīridamerā aide k'āidait'ee.

⁵³ Mamīda ma Samaria eujādepemaarāpa iru auteebai k'iniada-e paji, k'awa p'anadap'edaa perā judiorā p'uuru Jerusalēdee wāru.

⁵⁴ Chi k'öp'äyoorā Santiago Juan ome māga k'awaa atadak'āri, Jesumaa māgajida:

—Tachi Waibia, ¿k'inia bik'ā ajida, taipa pa it'īpa baaipidamerā māirā īri, jōdaidamerā?

⁵⁵ Mamīda Jesupa āra itriak'ooji, māgá k'achia k'īsiadap'edaa perā.

⁵⁶ Māpai wājida awaraa p'uuru k'aipedee.

Jesús ome nipa k'inia p'anadap'edaarã
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Ode wãdade eperãpa Jesumaa mãgaji:

—Tachi Waibia, pi ome wã k'inia bida aji, chi wãrumaa.

⁵⁸ Jesupa p'anauji:

—Usap'ã yooro te uria iru bee mãik'aapa ipanaarã te iru bee. Mamĩda mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema arajãgaa ni, k'ãipari wëe. Made k'ĩsĩaji, jarai naaweda wãara mi ome nipa k'inia bi wa mãga-e.

⁵⁹ Mãpai Jesupa mãgaji awaraa eperãmaa:

—Mi ome nipa chéji.

Irua p'anauji:

—Tachi Waibia, mi jida pi ome nipaparii k'inia bi. Mamĩda ai naaweda mi ak'õre iapipáde aji, iru piuk'ãri.

⁶⁰ Jesupa p'anauji:

—Ichiak'au bipáde aji, atuadait'eerãpa ãchi piudap'edaarã iadamerã. Pi, jõdee, nipa chéji mi ome mãik'aapa jaratéeji Tachi Ak'õrepa eperãarã biit'ee ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã.

⁶¹ Mãpai awaraa eperãpa mãgaji:

—Tachi Waibia, pi ome nipa k'inia bida aji. Mamĩda ai naaweda wãpĩji mi tedepemaarã ak'ide.

⁶² Jesupa p'anauji:

—Eperãpa eujã p'ëirat'imaã bi pirã aradopa, jĩp'a nok'ooree ak'iipia bi. ãpĩtee ak'iru pirã, pia ba-e pait'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome.

10

Jesupa eperãarã setenta y dos pëida jarateenadamerã

¹ Maap'eda Jesupa chi k'õp'ãyoorã awara setenta y dos jirit'eraji ichi ome nipapataarãdepema. Æra ome-omee pëiji ichi naa wãdamerã p'uuru bee chaa ichi wãit'ee badamaa.

² Æra pëik'ãri, mãgaji:

—Eperãarã chok'ara mide waide ijãada-e p'ani. Ne-uu audú chau bík'api p'ani. Mamĩda mimiapataarã chok'ara-ee p'ani. Mapa iidipatáati Tachi Ak'õre, ma ne-uu chiparimaa awaraa mimiapataarã pëimerã chi chau bi p'ede.

³ Wãti eperãarãmaa jarateede. Mia parã pëiru oveja chak'eerã pëik'ajik'a ne-animalaarã k'achia beerã t'ãide.

⁴ Na wãrutade ateenáati muchila, p'arat'a maa-e pirã awaraa chancla. Ichiaba taarã ak'inĩ p'aneenáati pedeedait'ee chi unurutaarã ome.

⁵ Eperã tede t'ĩudak'ãri, naapiara jarapatáati: “Na te pidaarã pia p'anapatáati.”

⁶ Mãgã eperã t'ãri pia paraa pirã ma tede, iru k'ãiwee beei'ee. Mamĩda iru t'ãri pia-e bi pirã parã ome, Tachi Ak'õrepa iru k'ãiwee bapi-e pait'ee.

⁷ Ma tede p'anéeti. Ærapa teeruta k'óti mãik'aapa tóti, parã, mi mimiapataarãpa mãga atadaipia bairã pãchi mimia pari. Te awara-awaraa nipanáati; te abaadepai p'anéeti.

⁸ P'uurude panadak'ãri, ma p'uurudepemaarãpa parã auteebairuta pirã, k'óti Ærapa teeruta.

⁹ Ma p'uurudepema k'ayaa beerã jipak'óoti mãik'aapa mãirãmaa jaráti: “Tachi Ak'õrepa parã bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã.”

¹⁰ Mamĩda awaraa p'uurude panadak'ãri, ma p'uurudepemaarãpa parã auteebaida-e pirã, calle jãde wãyaarutade nãga jaráti:

11 “;Pãchi p'uurudepema yooro p'ora tai biiiride beeda paara nãep'eruta, parã t'ãri k'achia p'anadairã tai ome! K'awáati Tachi Ak'õrepa parã bi k'inia bi ichi jua ek'ari ichideerã p'aneedamerã. Mamãda parãpa mãga k'iniada-e.”

12 Mia jara bi: Ak'õre ewari waibia ewate irua ma p'uurudepemaarã audupãra k'achia ooit'ee, chonaarãweda Sodoma pidaarã k'achia ooda k'ãyaara.

*P'uuru pidaarãpa Ak'õre Ũraa ũridaamaa p'anadap'edaa
(Mt 11.20-24)*

13 —;Aai, Corazín p'uurudepemaarã! ;Aai, Betsaida p'uurudepemaarã! ;Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëiit'eepi! Tiro p'uurude, Sidón p'uurude eperãpa ooda paara ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa, mia parã p'uurude oodak'a, taarã-e weda ijãak'ajida. Ārapa p'ek'au k'achia oopata oo amaa k'inia jõnãpa chupãria iidik'ajida Tachi Ak'õremaa. Ma p'ek'au k'achia oopata k'aurepa t'ãri p'uapa p'aru p'ãimaa jik'ajida mãik'aapa it'abarre p'ora it'aa p'ok'ajida ãchi poro ãri.

14 Maperã mia jara bi: Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua parã k'achia ooit'ee ma Tiro p'uurudepemaarã k'ãyaara mãik'aapa Sidón p'uurudepemaarã k'ãyaara.

15 Ichiaba parã Capernaum p'uurudepemaarã, ¿k'ĩsia p'anik'ã parã p'uuruta awaraa p'uuru k'ãyaara waibiaara pait'ee Ak'õre k'ĩrapite? ;Ma k'ãyaara irua parã p'uuruta jõt'aait'ee!

16 'K'õp'ãyoorã, eperãpa parã pedee ũrik'ãri, mi pedee k'a ũriit'ee. Jõdee chi parã yiaraa iru bipa mi jida yiaraa iru bi. Ma awara mi yiaraa iru bi pirã, ichiaba mi Ak'õre, mi pëida, yiaraa iru bi.

Setenta y dos ãpítee chedap'edaa

17 Ma setenta y dos pëida eperãarã ãpítee chedak'ãri, t'ãri o-ĩ-ã p'anajida. Mãgapachida:

—Tachi Waibia, ;taipa pi k'ap'ia pari pedeedak'ãri, netuaraarãpa paara oopachida taipa jaradap'edaak'a!

18 Jesupa p'anauji:

—Wãara. Mia Satanás unuji it'ariipa baaik'ãri pa baaiparik'a.

19 Mia parã k'aripaji t'iadamerã taamaarã ãri mãik'aapa tusõre ãri, parãmaa maarepida k'aada-ee. K'aripaji chõopataadamerã Netuara Poro Waibia ome; irua parã p'ua oo-ee.

20 Maperã parã t'ãri o-ã p'anadaipia bi. Mamãda ma k'ãyaara o-ãra p'anadaipia bi Tachi Ak'õrepa parã t'ĩ p'ã iru bairã it'ari ichideerã t'ĩ p'ã jëra bi librode.

*Jesús t'ãri o-ã bada
(Mt 11.25-27; 13.16-17)*

21 Mãgã pedee bide Tachi Ak'õre Jaurepa iru audú t'ãri o-ãpiji. Mãpai irua mãgaji:

—Ak'õre Waibia, pi jõmaarã k'ãyaara waibiaara bi. Ne-inaa jõmaweda it'ari nãbi, na p'ek'au eujãde nãbi paara pi jua ek'ari bi. Mi t'ãri o-ã bi pia eperãarã jip'arãmaa k'awapiru perã ne-inaa pia waide k'awapi-e pada k'ĩsia k'awaa beerãmaa mãik'aapa poro wësaa beerãmaa. Mãga ooji mãga oo k'inia bada perã.

22 'Mi Ak'õrepa ne-inaa jõma biji mi jua ek'ari mia ak'ipariimerã. Tachi Ak'õrepapai wãara mi, ichi Warra k'awa bi. Mãgã ichiaba mi, chi Warrapapai wãara iru k'awa bi. Mamãda mia iru k'awapii mia k'awapi k'inia bi eperãarãmaa.

23 Mãpai Jesupa ak'iji chi k'õp'ãyoorãmaa mãik'aapa mãgaji:

—Parã, chi na ne-inaa unu p'anirã, wãara t'ãri o-ïa p'ani.

²⁴ Mia jara bi: Chonaarãweda Ak'õre pedee jarapataarãpa mãik'aapa reyrãpa unu k'inia p'anajida parãpa unu p'ani. Mamãda unuda-e paji. Ichiaba ùri k'inia p'anajida parãpa nama ùri p'ani. Mamãda ùrida-e paji, ewari ma-it'ee waide pa-e bada perã.

Jesupa nepirida Samariadepema t'ãri pia badade

²⁵ Ewari aba Moisepa p'ãda jarateepari pedeenaji Jesús ome. K'awaait'ee Jesupa wãara Ak'õre Ûraa k'awa bi wa mãga-e, mãgipa iidiji:

—Tachi Jarateepari, ¿k'ãata ooyama aji, mi it'aa wãit'ee?

²⁶ Jesupa p'anauji:

—¿K'ãata jara bi Moisepa p'ãdade? ¿K'ãata unu bima aji, aide?

²⁷ Ma Moisepa p'ãda jarateeparipa p'anauji:

—Tachi Ak'õre Waibia k'inia iru baparíji pichi t'ãripa mãik'aapa ne-inaa jõmaa k'ãyaara iru k'inia iru baparíji. Ewari chaa k'ísíaji irude pichi t'ãripa,'
(Dt 6.5)

'ma awara awaraarã k'inia iru baparíji, pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

²⁸ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Pia p'anaujipi. Mãga ooru pirã, ichita bapariit'ee Ak'õre eujãde.

²⁹ Mamãda ma Moisepa p'ãda jarateeparipa waapiara k'awaa k'inia baji. Mapa iidiji:

—Pia awaraarãda ak'ãri, ¿k'aita jara k'inia bima? aji.

³⁰ Mãpai Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperã Jerusalén ode wãji Jericó p'uurudee. Mãgã ode wãde nechiapataarã uchiajida. Ma eperã p'ua oojida mãik'aapa iru p'aru paara chia atajida. Perã peet'aajida.

³¹ Bi-ap'eda, p'aare cheji ma ode. Mamãda ma eperã eujãde bi unuk'ãri, jip'a wãyaaji ichi ode.

³² T'ëpai Leví ëreerãdepema uchiada ichiaba ma ode che wãji. Mamãda ma eperã mãgã unuk'ãri, ichiaba jip'a ichi ode wãyaaji.

³³ Ma t'ëpai Samariadepema ichiaba ma ode cheji. Mãgipa ma eperã unuk'ãri, iru chupiria k'awaaji.

³⁴ Iru k'ait'a wãp'eda, aceite vino ome p'uruji iru k'ap'ia p'ua bimã mãik'aapa p'aru sorede beda ataji. Mãpai ma eperã su-ak'i binaji ichi burrode mãik'aapa ateeji eperãarã temaa ak'i p'anadamerã.

³⁵ Ai norema ma Samariadepemapa p'arat'a tau omé ët'a atap'eda, teeji ma te chiparimaa mãik'aapa mãgaji: “Jã eperã ak'i baparíji mi cheru misa. Na p'arat'a awara faltaru pirã, mia p'aait'eeda” aji.

³⁶ Mãga nepirip'eda, Jesupa iidiji ma Moisepa p'ãda jarateeparimaa:

—¿K'ãata k'ísia bima? aji. ¿Ma õpeedepema chisãgipa ma eperã ak'ijima ichi k'ap'ia ak'iparik'a?

³⁷ Ma Moisepa p'ãda jarateeparipa p'anauji:

—Chi chupiria k'awaadapa pajida aji.

Mãpai Jesupa mãgaji:

—Pia auk'a oopáde aji, chupiria chedeerãmaa.

Jesús Marta tede p'asianada

³⁸ Maap'eda ma ode Jesús waya wã nipaji Jerusalendee. Panaji p'uuru k'aipede. Mama wëra t'ijarapatap'edaa Martapa iru auteebaiji ichi tede.

³⁹ Marta ipewëra María mama baji. Ichi Jesús bïri ik'aawa su-ak'i beejii ùriit'ee irua jararu.

⁴⁰ Mamīda Marta ne-inaa audú oomaa beeji nek'opiit'ee Jesumaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa. Mapa Jesús k'ait'a cheji māik'aapa māgaji:

–Tachi Waibia, ¿pi-it'ee p'ua-e bik'ā aji, mi ipewērapa mi k'aripa-e bi? Mia ne-inaa chok'ara iru bi ooit'ee. Mapa jaráji irua k'aripamerā.

⁴¹ Mamīda Jesupa p'anauji:

–Marta, Marta, pi audú k'īsia nībida aji, ne-inaa pi-ia oo k'iniapa.

⁴² Mamīda Mariapa ne-inaa piara jiríji ooit'ee, mi nama bi misa. Apidaapa jarada-e pait'ee irua māga oonaamerā.

11

Jesupa jarateeda it'aa t'í k'awaadamerā

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ewari aba Jesús it'aa t'í aupak'āri, k'ōp'āyo abaapa māgaji:

–Tachi Waibia, jaratéji taipa it'aa t'í k'awaadamerā, Juan Bautistapa chi k'ōp'āyoorāmaa jarateedak'a.

² Māpai Jesupa māgaji:

–Parā it'aa t'í dak'āri, nāga jaráti:

Tachi Ak'ōre it'ari bi,

pi t'í awaraa t'í k'āyaara pipiara bi.

Eperāarā bíji pichi jua ek'ari pichideerā p'aneedamerā.

[Óoji pichia k'inia bik'a na p'ek'au eujāde, it'ari ooparik'a.]

³ Tai-it'ee chik'o téjei ewari chaa k'odait'ee.

⁴ Taipa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awáaji māik'aapa perdonáaji taipa perdonaapatak'a, awaraarāpa taimaa ne-inaa k'achia oodak'āri.

Tai k'achiade baaipináaji.

Tai k'aripa atáji Netuara Poro Waibia juadeepa.

⁵ Ichiaba Jesupa māgaji:

–K'īsiadáma nāgide. Parādepemapa k'ōp'āyo iru bai. Esapite pi wāi iru temaa māik'aapa jarai: “K'ōp'āyo, mi-it'ee pan ōpee téjei,

⁶ k'ōp'āyo aba et'ewapai t'imipa pacheda perā mi temāi. Maarepida wēe bi teeit'ee k'omerā.”

⁷ Māga p'asada paara, irua jara-e pai: “Mi ichiak'au bíji. Puerta jīa iru bi. Mi warrarā mi ome nama k'āi p'anipi. Mapa p'irabai-eda a-e pai, pīmaa ne-inaa teede.”

⁸ Mia jara bi: Māgí k'ōp'āyo p'irabai-e pirā ne-inaa teeit'ee pi ichi k'ōp'āyo perā, māgara p'irabaiit'ee waa iidi nībanaamerā. Teeit'ee ne-inaa jōma pia falta bi.

⁹ Maperā mia nāga jara bi. Iidipatáati Tachi Ak'ōremaa. Irua teeit'eepi. Jiripatáati. Irua k'awapiit'eepi. Eperāpa puerta t'aide t'íparik'a, Ak'ōremaa t'ípatáati. Irua parā k'aripait'eepi.

¹⁰ Chi iidi bímaa Tachi Ak'ōrepa teepari; chi jiri bímaa Tachi Ak'ōrepa k'awapipari māik'aapa chi t'í bímaa ewapari.

¹¹ ¿Parādepema ak'ōrepa taama teeik'ā ichi warramaa, irua chik'o iidik'āri?

¹² Maa-e pirā, ¿tusōre teeik'ā irumaa, ne-imi iidik'āri?

¹³ ¡Māga-epi! Parā, ne-inaa k'achia oopataarā mīda, pāchi warrarāmaa net'aa pia tee k'awa p'ani. Parāpa māga ooruta pirā, ¡audupiarā pāchi it'aripema Ak'ōre Waibia ichi Jaure teeit'ee chi iidirutaarāmaa!

Jesús Netuara Poro Waibia jua ek'ari bida adap'edaa

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Ewari aba Jesupa netuara uchiapimaa baji eperã pedee atua bi k'ap'ideepa. Ma netuara uchiak'ãri, ma eperã pedee beeji. Mãga unudak'ãri, arii p'anadap'edaarã ak'itrua para beeji.

15 Mamĩda ũk'uruurãpa mãgajida:

—Beelzebú, Netuara Poro Waibia juapata jãgã netuaraarã uchiapiparida ajida.

16 Mãpai awaraarãpa Jesús imiatee k'inia p'anadap'edaa perã, iidijida ne-inaa oomerã Tachi Ak'õrepapai oopari. Mãga ooru pirã, k'awadayada ajida, Tachi Ak'õre juapa ooda.

17 Mamĩda Jesupa k'awaji ãchia k'ĩsia p'ani. Mapa mãgaji:

—P'uuru pidaarãpa ãchi auk'arã jëreruta pirã, waa araa p'anapataada-e pai. Æchi itu jõdaridait'ee mãik'aapa ãchi te ãri baibeeit'ee.

18 Mãga pik'a Netuara Poro Waibiaapa ichi auk'arã jëreru pirã, ãchi itu jõdaridai. Parãpa jara p'anik'a mi Beelzebú eere bada paara, ichideerã jëre-e pak'aji.

19 Ma awara mãga pada paara ¿k'ai juapa parã eere p'anirãpa netuaraarã uchiapipatama? ¡Netuara juapa-epi! Æchiata ak'ipipata parã pia k'ĩsiada-e p'ani.

20 Jõdee mia netuaraarã uchiapipari pirã Tachi Ak'õre Waibia juapa, jara k'inia bi ãrã Tachi Ak'õredeerã poro waibia nama bi.

21 'Eperã juataura bipa ichi te jãk'ãri espada ome, k'ĩsia bi apida t'ũda-e pai ichi net'aa chiade.

22 Mamĩda eperã iru k'ãyaara juataura bi cheru pirã mãik'aapa iru p'oyaaru pirã, iru espada jari atai mãik'aapa iru net'aa p'e atadari. Mi waibiaara bi Netuara Poro Waibia k'ãyaara. Mapa netuaraarã mi jua choodak'aa.

23 'Eperã mi eere bi-e pirã, mi k'ĩra unuamaa iru bi. Ichiaba mi k'aripa-e bi pirã awaraarã Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anapataadamerã, eperãarã ãyaa pëipari mi ik'aawaapa.

Netuara eperã k'ap'ide waya merãtia bada

(Mt 12.43-45)

24 —Eperã k'ap'ideepa netuara uchiapidak'ãri, mãgipa jiri nipapari eujã p'ũasaa sãma ãiit'ee. Mamĩda unu-e pak'ãri, k'ĩsiapari: “Waya merãtianait'ee ma eperã k'ap'ide, mi naaweda badamãi.”

25 Chek'ãri, unu chepari ma eperã k'ap'ia pi-ia bi; te barrep'eda, siip'eda pi-ia bik'a.

26 Mãga unuk'ãri, jirinapari awaraa netuara siete k'achiara ichi k'ãyaara mãik'aapa ma eperã k'ap'ide merãtia chepata. Mãgã ma eperã audupãra k'achiade beeit'ee naaweda bada k'ãyaara.

Wãara t'ãri o-ã p'anirã

27 Jesupa mãgã pedeemaa bide arii p'anadap'edaarãdepema wërapa mãgaji:

—¡T'ãri o-ã bapari pi nawe, chi pi t'oda mãik'aapa warida!

28 Jesupa p'anauji:

—¡Ma k'ãyaara t'ãri o-ãra bapari chi Tachi Ak'õre pedee ũrip'eda, ooparipa ma jara bik'a!

Ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa unu k'inia p'anadap'edaa

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Mãgã pedee bide eperãarã cho-k'ara chepachida iru ik'aawa seedarutamaa. Mãpai ichia jaramaa beeji ãramaa:

—Parã ñrapemaarã t'ãri k'achia-idaa p'anida aji. Iidipata mia oomerã ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mamãda Tachi Ak'õrepa ooit'ee chonaarãweda Jonás ome oodak'a.

³⁰ Tachi Ak'õrepa Jonás pëidak'a Nínive p'uurudepemaarãmaa ichi pedee jaramerã, mãga pik'a mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema pëiji ichi pedee jaramerã parã ñrapemaarãmaa.

³¹ Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua parã ñrapemaarãpa oopatap'edaa ak'ik'ãri jarait'ee pia wa k'achia, Reina Sur Eerepemapa parã imiateeit'ee Tachi Ak'õrepa k'achiadee pëimerã. Chonaarãweda ma reina t'imãpa cheji Rey Salomón k'isia k'awaa bi pedee ùride. Mamãda nama bi aba waibiara bi Salomón k'ãyaara.

³² Ma ewate ichiaba Nínive p'uuru pidaarãpa parã ñrapemaarã imiateedait'ee, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëimerã. Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa Jonás pëik'ãri Nínive pidaarãmaa, ãrapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa oo amaa wãjida. Mamãda parã ñrapemaarãpa p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e, aba Jonás k'ãyaara waibiara bipa jara cheji mĩda mãga oodamerã.

Jesupa tachi taude jarateeda
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ —Lámpara k'oodak'aa mera bidait'ee ne-inaa ek'ari. Ma k'ãyaara k'oodak'ãri, ne-inaa ñri it'í ata bipata, jõma te jãde p'anãrãpa ñdaa unudamerã.

³⁴ Tachi tau lamparak'a ñdaa pik'a bi tachi k'ap'ia-it'ee. Pichi tau pia bak'ãri, k'ap'ia jõmaweda ñdaa pik'a bide bait'ee. Mamãda pichi tau k'achia bi pirã, k'ap'ia jõmaweda p'ãriu pik'a bide bait'ee.

³⁵ K'irak'aupai pi ñdaa pik'a bi p'ãriu pik'a padarii. Pia jarait'eera, k'irak'aupai k'isiai pia Tachi Ak'õre wãara k'awa bi, mi ùraade ijãa-e bi mĩda.

³⁶ Mi ùraade ijãa bi k'aurepa pi k'ap'ia jõmaweda ñdaa pik'a bide bi pirã, Tachi Ak'õre wãara k'await'ee, lámpara uruade ne-inaa pia unupatak'a.

Jesupa jarada fariseorãmaa mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarãmaa
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús pedee aupak'ãri, fariseo abaapa jaraji ichi ome wãmerã ichi temaa nek'ode. Ma tede t'ũp'eda, Jesús mesade su-ak'i beejì.

³⁸ Ma fariseo p'era pik'a baji Jesupa ichi jua si-e pada perã nek'oi naaweda, fariseorãpa oopatak'a.

³⁹ Mamãda Jesupa mãgaji:

—Parã fariseorãpa vaso mãik'aapa p'arat'u taawaik'a eere pi-ia siipatada aji. Mamãda mãgì edajãde ipuru bi ne-inaa k'achiapa, parã t'ãri k'achia p'anadairã. Chãara net'aa chiapata mãik'aapa chãara k'ũrapata.

⁴⁰ ¡Parã k'isia k'awada-ee p'ani! ¿K'awada-e p'anik'ã chi parã k'ap'ia oodapa parã t'ãri ichiaba ooda?

⁴¹ Eperãarã chupiria k'awáati mãik'aapa t'ãriipa ãchima ne-inaa téeti. Mãpaipi Tachi Ak'õrepa parã pia ak'ipariit'ee.

⁴² '¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã fariseorã k'achiadee pëit'ee! Tachi Ak'õre-it'ee nãgee aliño awara bipata: menta, ruda, awaraa ne-inaa k'arra ome; mãgì diezdepema chaa, aba. Mamãda parã-it'ee p'ua-e bi ne-inaa oodait'ee Ak'õrepa oopi bik'a, iru k'inia iru p'anadairã. Mãgata oodaipia bi parãpa ne-inaa oopata ome.

⁴³ '¡Aai, Tachi Ak'õrepa parã fariseorã k'achiadee pëit'ee! Tachi Ak'õre Ùraa jarateepata tede p'anadak'ãri, su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata, k'inia p'anapata perã eperãarãpa parã ak'idamerã ãchi waibiarãk'a. Ma awara

calle jãde nipadak'ãri, k'inia p'anapata jõmaarãpa parãmaa saludaadamerã, ãchi poro waibiarã ome oopatak'a.

⁴⁴ 'iAai, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëiit'ee! Eperãarã pariatua jãira ïri t'iapata, k'awada-ee aide eperã piuda bi. Parã ma jãirák'ata p'ani, pãchi t'ãride k'ïsia k'achia iru p'anadairã.

⁴⁵ Mãpai Moisepa p'ãda jarateeparipa mãgaji:

—Tachi Jarateepari, pia ma pedee jarak'ãri, ichiaba taimaa ik'achia jara bida aji.

⁴⁶ Mamãda Jesupa mãgaji:

—iAai, Tachi Ak'õrepa parã Moisepa p'ãda jarateepataarã ichiaba k'achiadee pëiit'ee! Eperãarãmaa audú ne-inaa chok'ara oopipata tachi chonaarãpa chonaarãweda oopatap'edaak'a. Mamãda ãrapa ma jõma p'oyaa ooda-e pak'ãri parãpa jarapatak'a, maarepida k'aripada-e.

⁴⁷ 'iAai, Tachi Ak'õrepa parã k'achiadee pëiit'ee! Pi-ia oopata chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapataarã iadap'edaamã, eperãarãpa ãra k'irãpadamerã. iMamãda parã chonaarãpata ãra peek'oojida!

⁴⁸ Parãpa mãga oodak'ãri, ak'ipipata auk'a ook'ajida pãchi chonaarãpa oodap'edaak'a, parã ïrapemaarãpa auk'a ùridaamaa p'anapata perã Ak'õre pedee jarapataarãpa jara p'ani. Æchia ma Ak'õre pedee jarapataarã peek'oojida mãik'aapa parãpa mãgãrã iadap'edaamã pi-ia oopata.

⁴⁹ 'Mapa Tachi Ak'õrepa na k'ïsia k'awaa pedee jaraji: “Mi pedee jarapataarã pëiit'eeda aji, mi ùraa jarateepataarã ome. Mamãda ùk'uru peedait'ee; jõdee awaraarã jiridait'ee miapidait'ee.”

⁵⁰ Parã chonaarãpa mãga oopachida. Ak'õre pedee jarapataarã peepachida. Maperã ïrá Tachi Ak'õrepa parã k'achia ooit'ee.

⁵¹ Na eujã oodak'ãriipa iru pedee jarapataarã peepata; Abeldeepa Zacarías parumaa. Ma Zacarías peejida Tachi Ak'õre tede, te t'ïupata altarmã esajãk'a. Maperãpi mia jara bi: Tachi Ak'õrepa ïrapemaarã k'achia ooit'ee ma oopatap'edaa pari.

⁵² 'iAai, Tachi Ak'õrepa parã Moisepa p'ãda jarateepataarã k'achiadee pëiit'ee! Eperãarãpa llave iru p'anapatak'a puerta ewadait'ee, mãga pik'a parãpa Tachi Ak'õre Ùraa iru p'anapata. Mamãda ma ùraade jara bi awaraarãmaa k'awapidaamaa p'ani. K'iniadak'aa awaraarãpa ma pedee ùridamerã mãik'aapa oodamerã irua jara bik'a.

⁵³⁻⁵⁴ Jesupa ma jõma jarap'eda, ma Moisepa p'ãda jarateepataarã mãik'aapa fariseorã k'ïraudachida. Iidida chok'ara iidi p'aneejida iru k'achiade baaipidai jãk'aapa irua p'anauda k'aurepa. Mamãda p'oyaa imiateeda-e paji.

12

Jesupa ùraada fariseorãk'a p'ananaadamerã

¹ Jesús at'ãri mama bide eperãarã audupãra see nãba cheji iru badamã. Audú cho-k'ara nãbada perã, awaraarã biiri ïri paara t'iak'oo wãpachida. Mãpai Jesupa jarateemaa beeji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—K'ïrak'aupai fariseorã levadura ome; pia jarait'eera, ãchia jarateepata ome. Jarateepatada apata Tachi Ak'õrepa k'inia bi eperãarãpa oodamerã. Mamãda ãchia mãga oodak'aa, t'ãri k'achia p'anadairã.

² Tachi Ak'õrepa ãchi k'ïsia t'ãridepai k'awaapiit'ee mãik'aapa ãchia ne-inaa mera oopata unupiit'ee.

3 Wāara ne-inaa jōmaweda parāpa mera jarapata irua tau taawa k'awaapiit'ee. Pāchi puerta jīadap'eda pedee mera jaradap'edaa paara tau taawa k'awaapiit'ee terraza ĩriipa biaruk'a.

K'aita waaweedaipia bi

(Mt 10.26-31)

4 —Michi k'ōp'āyoorā, mia nāga jara bi. Waaweenáati parā jiri p'anirā peedait'ee, ārapa parā p'oyaa atuapida-e perā tok'arradee.

5 Jarait'ee k'aita waaweedaipia bi. Tachi Ak'ōre waawéeti iruata tachi piupii perā māik'aapa atuapii perā. Wāara iruta waaweedaipia bi.

6 '¿Netopata-ek'ā ipana chak'e joisomaa p'arat'a tau omeé pari? Eperāarāpa māga oopata ipana chak'e mak'iara vale-e bi jīak'aapa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ma ipana chak'eerā pia ak'ipari.

7 Parā jida māgá ak'ipari. Parā puda paara irua juasia iru bi. Mapa waaweenáati, Tachi Ak'ōrepa parā k'iniara iru bapari perā ipanaarā k'āyaara.

Jesucristode ijāapatada apataarā awaraarā k'īrapite

(Mt 10.32-33; 10.19-20; 12.32)

8 —Mia nāga jara bi. Eperāpa tau taawa jararu pirā ichi Jesucristode ijāapari, mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepemapa pida jarait'ee: “Māgí mēre” Tachi Ak'ōre angeleerā k'īrapite.

9 Mamīda eperāpa meraru pirā mide ijāapari, māgara mia pida merait'ee. “Māgí mēre-eda” ait'ee Tachi Ak'ōre angeleerā k'īrapite.

10 Tachi Ak'ōrepa eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapik'āri, wēpapii āchia ik'achia jarapata paara Eperā Ak'ōre Truadepema āpíte. Mamīda ik'achia jararuta pirā iru Jaure āpíte, māgee p'ek'au k'achia wēpapi-e pait'ee.

11 Parā mide ijāapata k'aurepa eperāarāpa parā ateedak'āri Ak'ōre Ūraa jarateepata tede maa-e pirā charraarāmaa māik'aapa poro waibiarāmaa imiateedait'ee, k'īsianáati sāga p'anaudait'ee maa-e pirā k'āata jaradait'ee.

12 Māirā k'īrapite panadak'āri māik'aapa pedeedait'ee pak'āri, Tachi Ak'ōre Jaurepa jarateeit'ee, p'anau k'awaadamērā.

Jesupa nepirida p'arat'a paraa bi, k'īsia k'awa-ee bide

13 See nībadadepema abaapa Jesumaa māgaji:

—Tachi Jarateepari, jaráji mi ĩpemamaa tai ak'ōrepa net'aa bēida t'oomerā mi ome.

14 Jesupa p'anauji:

—K'ōp'āyo, ¿k'aipa mi bijima aji, parā charrak'a māga jamerā?

15 Ichiaba māgaji:

—K'īrak'aupai net'aa k'īadai. Eperāarā t'āri o-īa p'anadak'aa net'aara p'e iru p'anadairā.

16 Māpai Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee ma et'ewa jaradade:

'Eperā p'arat'ara bi bapachi. Ne-uu waibia iru bada perā, net'atau waibia ewapachi.

17 Mapa k'īsia beeji: “¿K'āata ooyama? aji. Te wēe bi michi net'atau jōmaweda ĩait'ee.”

18 Māpai ma p'arat'ara bīpa k'īsia ataji. “K'awa bida aji, k'āata ooit'ee. Mi net'atau ĩapata te wārait'ee māik'aapa awaraa te waibiara oo atait'ee. Māgá michi net'atau net'aa iru bi ome, jōmaweda ĩayada aji, ma tede.

19 Maapai mia jarai michi t'āridepai: 'Mia net'aara iru bi. Nāgí ome año chok'ara pia bapariit'ee. ĩrá ĩiit'ee, nek'oit'ee, ne-inaa toit'ee māik'aapa o-īa bapariit'eeda' aji.”

20 Mamída ma p'arat'ara bɪpa māga k'ĩsia bide Tachi Ak'õrepa irumaa mǎgaji: “ɪPi k'ĩsia k'awa-ee bi! Idi weda p'ãrik'ua pi piut'ee. Maap'eda, ¿k'aipa atait'eema aji, pia net'aara ia iru bi?”

21 Ma nepiri aupak'ãri, Jesupa mǎgaji:

—Mǎgá uchait'eeda aji, eperãpa net'aara p'e atak'ãri ichi-it'ee, Tachi Ak'õrede ijãa-ee.

*Tachi Ak'õrepa chi warrarã pia ak'ipari
(Mt 6.25-34)*

22 Maap'eda Jesupa mǎgaji chi k'õp'ãyoorãmaa:

—Mia jara bi: K'ĩsia jõnanáati k'ãata k'odait'ee mǎgá chok'ai p'anadait'ee. Ichiaba k'ĩsianáati sãga p'aru atadait'ee.

23 Tachi Ak'õrepa tachi chok'ai p'anapipari. Iruata tachimaa chik'o teeit'ee. Ma awara irua tachi k'ap'ia ooda perã, tachimaa p'aru teeit'ee.

24 Pichá, ak'íti já ipanaarã. ãchia net'atau uudak'aa, ewadak'aa mǎik'aapa ia bidak'aa chi net'atau iapatamãi. Mamída Tachi Ak'õrepa ne-inaa teepari k'odamerã. ɪIru-it'ee parã pipiara p'ani ipanaarã k'ãyaara!

25 Eperã audú k'ĩsia nĩbipa hora aba pida waa chok'ai ba-e pai.

26 Ma ne-inaa ma-ãri p'oyaa oodak'aa pirã, ¿sãap'eda k'ĩsia jõnima awaraa ne-inaa p'oyaa ooda-e p'anadak'ãri?

27 'Ak'íti sãga nep'ono waripata. Mimiadak'aa mǎik'aapa p'aru k'adak'aa mǎgá pi-ia p'anadait'ee. Mamída mia jara bi: Rey Salomonpa p'arat'ara, net'aa pia iru bapachi mída, iru p'aru piara jĩ bak'ãri, eperãarãpa iru pi-iaa unuda-e paji nǎgĩ nep'ono k'ãyaara.

28 Tachi Ak'õrepa na p'ũajara pia t'onopipari. Idi wari wã. Mamída nu uratidaik'ãri, t'ipitaude paa jõdariit'ee. Tachi Ak'õrepa mǎgá pia ak'i bi pirã nep'ono p'ũajara t'ãide nĩbi, audupiara parã ak'i bapariit'ee, at'ãri irude mak'iaara ijãada-e p'ani mída.

29 Tachi Ak'õrepa mǎgá ichia ooda pia ak'i bapari perã, k'ĩsia jõnanáati jiridait'ee ne-inaa k'odait'ee maa-e pirã ne-inaa todait'ee.

30 Mǎga k'ĩsiapata na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa. Mamída parãpata it'aripema Ak'õre Waibia iru p'ani. Irua k'awa bi ne-inaa parãpa falta p'ani.

31 Maperãpi jiríti p'anapataadait'ee iru jua ek'ari. Mǎga ooruta pirã, ma ne-inaa jõma iru p'anadait'ee.

*It'aripema ne-inaa pia
(Mt 6.19-21)*

32 —K'õp'ãyoorã, parã michi ovejaarãk'a p'ani. Mapa waaweenáati. Parã chok'ara-ee p'ani. Mamída Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bi. Mapa parã biji ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

33 Maperã parãpa net'aa iru p'ani netok'óoti mǎik'aapa chupiria beerãmaa téeti. Na p'ek'au eujãdepema muchila atadai k'ãyaara, óoti Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Mǎgá atadai it'aripema ne-inaa, sore pak'aa. Ma ne-inaa pi-ia bimãi nechiapataarã p'oyaa t'ũudak'aa mǎik'aapa polillapa p'oyaa áridak'aa.

34 Na p'ek'au eujãdepema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'ãri, pi t'ãri araa bait'ee ma ne-inaa ome. Jõdee it'aripema ne-inaa pia audú ata k'inia bak'ãri, pi t'ãri araa bait'ee mǎgĩ ne-inaa ome.

Jesupa jarateeda ijãapataarã poro waibia waya cheit'ee ewatede

35 —Mi parã poro waibia perã, mi waya cheit'ee nidaipia bi, mimiapataarãpa p'aru jidap'eda lámpara k'oopatak'a ãchi chipari cheru misa.

³⁶ Mimiapataarāpa n̄patak'a chipari teedaa cheru misa miak'āipata fiesta oop'eda, puerta ewadait'ee iru t'ik'āri, māga pik'a parā n̄daipia bi parā poro waibia cheit'ee ewate.

³⁷ Ma mimiapataarā chiparipa āra pia ak'ipariit'ee, chok'ai p'anaruta pirā iru pachek'āri. Mia jara bi: Irua āra māgá unuk'āri, jarait'ee su-ak'i p'anedamerā mesade, ichia āchima chik'o teeru misa.

³⁸ Ichia ma mimiapataarā pia ak'ipariit'ee māgá chok'ai p'anadak'āri, ichi esapite maa-e pirā idatipodopa cheru pijida.

³⁹ Mamīda nāga k'awāati parāpa. Te chiparipa k'awa bada paara nechipari cheit'ee hora ichi net'aa chia atait'ee, chok'ai bak'aji ma nechipari ichi tede t'upiamapa.

⁴⁰ Māgá parā jida chok'ai pik'a p'anadaipia bi, atu p'anide mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, cheit'ee perā.

Mimiapari pia mimiapari k'achia ome

(Mt 24.45-51; Mr 13.34-37)

⁴¹ Pedropa Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿ma pedee nepirijik'ā aji, tai-it'ee aupai, wa jōmaarā-it'ee?

⁴² Jesupa nāga nepiriji: ¿Sāgá baparima aji, mimiapataarā poro waibia pia? Māgipa k'isia k'awaa oopari chiparipa oopi bik'a. Pia ak'ipari chipari net'aa atabēida ichi juade māik'aapa chiparimaa nek'opip'eda, mimiapataarāmaa chik'o tawapari.

⁴³ O-īa bapari chipari pachek'āri, ichi mimiamaa unu chepari perā.

⁴⁴ Mia wāarata jararu. Chiparipa māga unu chek'āri, jōma ichia net'aa iru bi biit'ee ma mimiapari jua ek'ari ak'i bamerā.

⁴⁵ Mamīda ma mimiapari t'āri k'achia bi pirā, nāga k'isiai: “Taarāit'ee mi chipari.” Mapa apemaarā mimiapataarā wimaa beei māik'aapa tomaa beei, nek'omaa beei toyaa beerā ome.

⁴⁶ Mamīda ma mimiapari k'achia atu bide, chi te chipari pacheit'ee. Māpai irua ooda k'awaa atak'āri, iru miapiit'ee māik'aapa āyaa pēit'aait'ee awaraa ijāadak'aa beerā chupiria chitoonimaa.

⁴⁷ Mimiaparipa k'awaak'āri chiparipa oopi bi, mamīda chipari ni-e māik'aapa oo-e irua k'inia bik'a, chiparipa ma mimiapari wima chok'ara wipiit'ee.

⁴⁸ Mamīda mimiaparipa māgee ne-inaa k'achia ooru pirā k'awa-eeta, mak'iaara wipi-e pait'ee. Tachi Ak'ōrepa eperāmaa k'isia k'awaapik'āri ne-inaa oo k'awaamerā, k'inia bi ma eperāpa māga oomerā, ma ne-inaa chaaree bi mīda. Ma awara eperāarā bik'āri ma eperā jua ek'ari, k'inia bi irua āra pia ak'i bapariimerā, chaaree bi mīda.

Jesús k'aurepa tachi ēreerā ome t'āri auk'a p'anada-e pait'ee

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ —Mi cheji na p'ek'au eujādee t'ipitauk'a k'oode, aide ijāadak'aa beerā miapiit'ee. ¡Māga oo aupada paara, mi o-īa bak'aji!

⁵⁰ Mamīda ai naaweda mimaa ne-inaa k'achia p'asait'ee. Chupiria n̄bait'ee māga parumaa.

⁵¹ ¿Parāpa k'isia p'anik'ā mi cheji eperāarā k'āiwee p'anapide? Māga-e. K'isia awara-awaraa papideta cheji.

⁵² Idideepa te pidaarā joisomaadepema opeerāpa mide ijādait'ee; jōdee omeerāpa ijāada-e pait'ee. Maa-e pirā omeerāpa ijādait'ee; jōdee opeerāpa ijāada-e pait'ee. Mi k'aurepa t'āri auk'a p'anada-e pait'ee.

⁵³ Ak'ōre t'āri auk'a ba-e pait'ee chi warra ome maa-e pirā chi warra t'āri auk'a ba-e pait'ee chi ak'ōre ome. Nawe t'āri auk'a ba-e pait'ee chi k'au ome

maa-e pirã chi k'au t'ãri auk'a ba-e pait'ee chi nawe ome. P'ãk'õre t'ãri auk'a ba-e pait'ee chi ãigu ome maa-e pirã chi ãigu t'ãri auk'a ba-e pait'ee chi p'ãk'õre ome.

Ewari k'awa p'anirã

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Jesupa ichiaba mägaji eperãarã arii p'anadap'edaarãmaa:

—Parãpa unudak'ãri jiarara uchiaruta ak'õrejĩru baaipari eere, jarapata k'oi cheit'ee. Mãga p'asapari parãpa jarapatak'a.

⁵⁵ Ichiaba nãu p'uak'ãri sur eereepa, jarapata wãsia nĩbait'ee. Mãga p'asapari.

⁵⁶ ¡K'ĩsia atua p'anirã! Parãpa mägá pajã mãik'aapa eujã ak'i p'anipa eu k'achia wa eu pia k'awa p'ani pirã, ¿sãap'eda ne-inaa mia oomaa bi k'awada-e p'anima? aji.

T'ãri auk'a p'napataadaipia bi

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ 'Mia oo bi mãik'aapa jaratee bi ak'iti k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa oopi bi wa mãga-e. Mãpai parã t'ãri auk'a bítu iru ome.

⁵⁸ Eperã nepira iru bi pirã pi ome mãik'aapa pi charramaa atee k'inia bi pirã, wãi naaweda t'ãri pia pedeeipia bi iru ome t'ãri auk'a bidait'ee. Maa-e pirã charra k'ĩrapite panadak'ãri, mägipa pi ata bii jiapataarã juade carcelde t'i nĩbinadamerã.

⁵⁹ Mia wãarata jararu. Mamãik'aapa uchua-e pai p'arat'a jõmaweda p'aa-ema.

13

P'ek'au k'achia oo amaadaipia bi

¹ Maapai eperãarã ùk'uru wãjida Jesús ak'ide. Nepirijida Pilatopa Galilea eujãdepema imik'ĩraarã peepida, ãrapa p'aareerãmaa ne-animalaarã peepidap'eda, paapidak'ãri. Mägá ma eperãarã waa p'oira beeji ma ne-animalaarã waa ome.

² Mãga ùrip'eda, Jesupa mägaji:

—¿Parãpa k'ĩsia p'anik'ã aji, Tachi Ak'õrepa mãga p'asapiji ma Galilea eujãdepemaarãpa p'ek'au k'achiara oodap'edaa perã ma eujãdepemaarã awaraarã k'ãyaara?

³ Mãga-e. Mamãda pãchia p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e pirã, ichiaba piudait'ee.

⁴ Mãga-e pirã ¿k'ĩsia p'anik'ã dieciocho piudap'edaarã Siloé torre t'ee'ãri, mägá piujida ne-inaa k'achiara oopachida perã awaraa Jerusalendepemaarã k'ãyaara?

⁵ Mãga-e. Mamãda pãchia p'ek'au k'achia oopata oo amaada-e pirã, ichiaba piudait'ee.

Jesupa nepirida higuera bũride

⁶ Mãpai Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperãpa higuera bũri uu iru baji ichi uva k'ãide. Ewari aba ak'inaji, higojõ chau bi jĩak'aapa. Mamãda chau-ee baji.

⁷ Mapa jaraji eperã chi ne-uu ak'i baparimaa: “Año õpee iru bida aji, higojõ jiri che bi nama. Mamãda unuk'aada aji. T'iap'et'aapáde aji. ¿K'ãare-it'ee ichi k'inia jãma bainĩ bayama aji, eujã jãmaa?”

⁸ Mamãda ma eujã ak'iparipa p'anauji: “Señor, ichiak'au bipáde aji, na año aupai. Yooro p'oirait'ee ujãra ome mãik'aapa arii p'e binait'eeda aji.

⁹ Mãga ook'ãri, ¿chau-e paik'ã? aji. Mata chau-e pirã, t'iap'et'aait'eeda” aji.

Jesupa wēra eburuk'uk'ua bada jipada

¹⁰ Ewari aba ĩipata ewate Jesupa jarateemaa baji Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede.

¹¹ Mama baji wēra dieciocho años k'ayaa bi. Netuarapa ma wēra eburuk'uk'uapiji. Mapa jĩp'a p'oyaa bainĩ beek'aa paji.

¹² Jesupa ma wēra unu atak'ãri, t'ĩ ataji mãik'aapa mǎgaji:

—Wēra, pi jipa bida aji.

¹³ Mǎpai ichi jua biji ma wēra ek'arra ĩri. Aramata jĩp'a bainĩ beeji mãik'aapa Ak'õremaa it'aa t'ĩmaa beeji o-ĩapa.

¹⁴ Mamĩda ma Ak'õre Ũraa jarateepata tedepema poro waibia k'ĩraudachi, ĩipata ewate Jesupa jipataada perã. Mapa eperãarãmaa mǎgaji:

—Ewari seis paraada aji, mimiadait'ee. Chedapáde aji, mǎgĩ ewate jipapide. ĩipata ewate chenaadapáde aji.

¹⁵ Mǎpai Tachi Waibiapa p'anauji:

—ĩMamĩda parãpa paara oodak'aa pãchia jarateepatak'a! ĩĩipata ewate ichiaba mimiapata! ĩĩipata ewate pãchi p'ak'a maa-e pirã burro ĩrapata-ek'ã aji, ateedait'ee pania topide?

¹⁶ Na wēra Abrahamdeepa uchiada Satanapa dieciocho años k'ayaa iru baji. ĩĩipata ewate p'oyaa jipaik'araa baji-ek'ã? aji.

¹⁷ Jesupa mǎga jarak'ãri, ichi k'ĩra unuamaa iru p'anadap'edaarã k'ĩra nejasia p'aneejida eperãarã k'ĩrapite. Mamĩda arii p'anadap'edaarã o-ĩa para baji Jesupa ne-inaa pia ooda k'aurepa.

Mostaza taude nepirida

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Jesupa ichiaba awaraa nepiriji jarateeit'ee:

—ĩK'ãarek'a bima aji, Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã p'aneedamerã? ĩK'ãare ome auk'a bima? aji.

¹⁹ Mostaza tau p'isi k'edéek'ata bida aji, eperãpa uuda ichi te ãuk'idaa. Wari wãpachi pak'uruk'a nĩbeerumaa. Waibia nĩbeek'ãri, chi jua t'aide ipanaarã chepata ĩidait'ee.

Levadurade nepirida

(Mt 13.33)

²⁰ Ichiaba Jesupa nǎga nepiriji jarateeit'ee:

—ĩK'ãarek'a bima aji, Tachi Ak'õrepa eperãarã ichi jua ek'ari bik'ãri, ichideerã p'aneedamerã?

²¹ Wērapa levadura p'oiraparik'a bi harina waibia ome, pan masa pia warimerã.

Tachi Ak'õre truadee wãit'ee puerta p'ĩrup'ee pik'a bi

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jerusalén ode wãdade Jesupa jarateeji p'uuru bee chaa mãik'aapa ai ik'aawa eperãarã p'anapatamã.

²³ Maapai eperãpa iidiji:

—Tachi Waibia, ĩeperãarã chok'ara-ee Ak'õre eujãdee wãdait'eeek'ã? aji.

Jesupa p'anauji:

²⁴ —Tachi Ak'õre truadee wãit'ee puerta p'ĩrup'ee bide t'ĩupatak'ata bi. Mia jara bi: Eperãarã chok'ara wã k'inia p'anadait'ee Tachi Ak'õre truadee. Mamĩda p'oyaa wãda-e pait'ee.

²⁵ Te chipari p'irabaip'eda, ichi puerta jĩa nĩbiparik'a, mǎga pik'a ewari cherude mi, parã poro waibiapa Ak'õre truadepema puertak'a bi jãit'ee.

Māpai parā taawa p'anirāpa māgadait'ee: “Tachi Waibia, ewapáde adait'ee tai t'itudait'ee.” Mamīda mia p'anaut'ee: “Mia parā k'awa-e bi. Mapa parā t'īupi-e pait'ee. Parā michideerā-eda ait'ee.”

²⁶ Māpai parāpa jara p'aneadait'ee: “Tai pi ome nek'opachida māik'aapa ne-inaa topachida. Tai p'uuru jāde pia jaratee nipapachida” adait'ee.

²⁷ Mamīda mia p'anaut'ee: “¿Mia jara-e pajik'ā parā michideerā-e? ¡Āyaa wāti mi ik'aawaapa, ne-inaa k'achia oopataarā!”

²⁸ Parāpa unudak'āri Abraham, Isaac, Jacob, jōmaweda Ak'ōre pedee jarapataarā ome Tachi Ak'ōre truade, k'awaadait'ee parā taawa p'ani. Māpai jēedait'ee māik'aapa pāchi k'ida kierrkierree para bait'ee p'uapa.

²⁹ Eperāarā chedait'ee norte eereepa, sur eereepa, ak'ōrejīru uchia-para eereepa māik'aapa ak'ōrejīru baaipari eereepa. Māirāta su-ak'i p'ana chedait'ee nek'ode Tachi Ak'ōre ome ichi truade.

³⁰ Maapai chi irapema ek'ariara beerā Tachi Ak'ōrepa waibiara papiit'ee. Jōdee irapema waibiara beerā irua ek'ariara papiit'ee.

Jesús jēda Jerusalén p'uuru pidaarā pari (Mt 23.37-39)

³¹ Māpai fariseorā ūk'uru chejida māik'aapa māgajida Jesumaa:
—Wāji namāik'aapa, Herodepa pi peet'aa k'inia bairā.

³² Irua p'anauji:

—Wāti jarade jā ik'awaa bimaa: “Idi māik'aapa nu uchiapik'ooit'ee netu-ara merātia bee eperāarā k'ap'iadeepa māik'aapa k'ayaa beerā jipak'ooit'ee. Maap'eda nunorema parumaa aupait'ee.”

³³ Mamīda idi, nu māik'aapa nunorema ichita wāit'ee michi ode, pia-e bairā Ak'ōre pedee jarapari Jerusalén p'uurudeepa taawa piumerā.

³⁴ ¡Jerusalén, Jerusalén, pīdepemaarāpa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā peepata māik'aapa irua pēida eperāarā māupa bat'a peepata! At'apai mia pīdepemaarā araa p'e k'inia bapachi, et'erre wērapa chi chak'eerā p'e ataparik'a ichi isia ek'ari. Mamīda parāpa k'iniada-e paji.

³⁵ ¡Ūrīti! ¡Pāchi te ituaba beeit'ee, Tachi Ak'ōrepa parā waa ak'i-e pait'ee perā! Mia jara bi: Parāpa mi waa unuda-e pait'ee ewari cherude nāga jararutamaa: ¡Tachi Ak'ōrepa ichia pēida ichita pia ak'i bapariit'ee! (Sal 118.26)

14

Jesupa eperā k'ap'ia ooro bada jipada

¹ Ewari aba ĩipata ewate Jesús wāji nek'ode fariseorā poro waibia temaa. Mama bide awaraa fariseorāpa iru ak'i p'anajida, imiatee k'inia p'anadap'edaa perā.

² Mama ichiaba baji eperā aba k'ap'ia ooro bi k'ayaapa. Māgí Jesús k'irapite bainĩ ba cheji.

³ Māpai Jesupa iidiji Moisepa p'āda jarateepataarāmaa māik'aapa fariseorāmaa:

—¿ĩipata ewate k'ayaa bi jīpaipia bik'ā aji, maa-e pīrā jīpaik'araa bi?

⁴ Mamīda āchi k'īup'ee para beeji. Māpai irua chi k'ayaa bi jita atap'eda, jīpat'aaji māik'aapa jaraji wāmerā.

⁵ Māpai fariseorāmaa māgaji:

—Pīchi warra maa-e pīrā p'ak'a toidú padarida paara, ¿isapai jītana-e pak'ajik'ā aji, ĩipata ewate mīda?

⁶ Mamīda maarepida p'anauda-e paji.

Eperāarā miak'āipata fiesta oode t'ī pēida

⁷ Jesupa unuk'āri ma fariseopa awaraarā t'ī pēida su-ak'i p'aneeruta su-ak'i beepari piara bide, nāga nepiriji jarateeit'ee:

⁸ —Eperāpa pi t'ī pēik'āri miak'āipata fiesta oode, su-ak'i beenāaji su-ak'i beepari piara bide, eperā pi k'āyaara waibiara bi t'ēe chei perā.

⁹ Māgara chi t'īdapa pīmaa māgai: “Téji pi su-ak'i beepari na eperāmaa.” Māpai pi k'īra nejasia bai māik'aapa su-ak'i banai su-ak'i beepari t'imipiara bide.

¹⁰ Ma k'āyaara pi t'ī pēidak'āri, su-ak'i banāji su-ak'i beepari t'imiaara bide, pi t'īdapa māga chemerā: “K'ōp'āyo, su-ak'i ba chéji su-ak'i beepari piara bide.” Māgara pi o-īa su-ak'i banai apemaarā waawī mesade.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa chi waibiara pa k'inia bi ek'ariara papiit'ee. Jōdee chi audua-ee bi waibiara papiit'ee.

¹² Ichiaba Jesupa māgaji ma fariseorā poro waibiamaa:

—Eperāarā t'ī pēik'āri nek'o chedamerā pichi temaa, t'ī pēināaji pichi k'ōp'āyoorā, ipemaarā, ēreerā, wa pi te k'ait'a p'ani p'arat'ara beerā, ma pari ārapa ichiaba pi t'īdai perā nek'ode āchi temaa.

¹³ Ma k'āyaara fiesta ook'āri, t'ī pēipia bi chupiria chedeerā, p'oyaa t'ia-ee beerā, biiri nik'anik'aa beerā māik'aapa tau p'āriu beerā.

¹⁴ Māgá o-īa bait'ee, ma pari ārapa ne-inaa oodait'ee wēe p'anadairā. Ma awara ma pari Tachi Ak'ōrepa pīmaa ne-inaa pia ooit'ee, ichia pia ak'i bīrā jai-idaadap'eda p'irabairuta ewate.

*Nek'opata fiesta waibiade nepirida
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Māga ūrik'āri, ma mesade su-ak'i p'anadap'edaadepema abaapa māgaji Jesumaa:

—jō-īa bait'eepi chi nek'oru nek'opata waibiade Ak'ōre truade!

¹⁶ Māpai Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperāpa chik'o waibia jooipiji māik'aapa eperāarā chok'ara t'ī pēiji.

¹⁷ Chik'o aupa nībak'āri, pēiji chi chok'apari jarade ma t'ī pēida eperāarāmaa: “Chéti, jōma aupa jēra bairā.”

¹⁸ Mamīda jōmaarāpa: “P'oyaa wāda-eda” ajida. Chi naapemapa māgaji: “Et'ewapai mia eujā neto ataji. Ichita wāit'ee ak'ide. Mi chupiria k'awaapáde aji, p'oyaa wā-e perā.”

¹⁹ Awaraapa māgaji: “Et'ewapai p'ak'a diez neto atajida aji, mimiapinait'ee michi eujāde. Mi chupiria k'awaapáde aji, p'oyaa wā-e perā.”

²⁰ Jōdee awaraapa māgaji: “Ewaa miak'āiji. Mapa p'oyaa wā-eda” aji.

²¹ Chi chok'a pēida āpītee cheji chiparimaa jarade. Māpai ma te chipari k'īraudachi māik'aapa māgaji chi chok'aparimaa: “Wāji p'uuru jādee māik'aapa p'e anéji chupiria chedeerā, p'oyaa t'īak'aa beerā, tau p'āriu beerā māik'aapa biiri nik'anik'aa beerā.”

²² Bii-ap'eda, māgaji chi chok'a pēidapa: “Señor, mia ooji pia jaradak'a. Mamīda su-ak'i beepari at'āri pari jēra bida” aji.

²³ Māpai ma te chiparipa māgaji chi chok'aparimaa: “Māgara wāji o bee chaa eperāarā jiride, mi te p'īu nība chemerā.

²⁴ Mia jara bi: Chi eperāarā naa t'ī pēida apidaapa k'oda-e pait'ee mi chik'o.”

*Cristo ome nipapataarā nāga p'asadait'ee
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Eperāarā chok'ara nipajida Jesús t'ēe. Mapa irua āpītee ak'iji māik'aapa māgaji:

26 —Mi ome niparupa mi k'iniara iru ba-e pirã chi ak'õre, chi nawe, chi wëra, chi warrarã, chi ñpemaarã, chi ñpewëraarã, ichi paara k'inia bai k'ãyaara, mãgí p'oyaa méré pa-e pai.

27 Ichiaba eperã piuamaa bi pirã mide ijãa bi k'aurepa, mãgí méré pa-e pai.

28 Parãdepema abaapa te it'ia oo k'inia bi pirã, naapiara juasia-e paik'ã k'awaait'ee jõmasaa p'arat'a falta bi ma te oo aupait'ee.

29 Mãga oo-e pirã, ma te basa oop'eda, p'oyaa oo aupa-e pak'ãri, chi unurutaarãpa pi oomaa iru p'aneedai.

30 Jarapataadai: “Na eperãpa te oomaa beeji. Mamída p'oyaa oo aupa-e paji.”

31 Maa-e pirã, rey wã k'inia bak'ãri jura chõode awaraa rey ome, naapiara chi soldaorã juasiapari k'awaait'ee diez mil soldaorãpa p'oyaadai wa p'oyaada-e pai soldaorã veinte mil ãra ñri chõo cherutaarã.

32 P'oyaa-e paita bi pirã, ¿chi apema rey t'imí cheru weda jara pëiit'ee-ek'ã k'ïra jïp'a p'aneedait'ee chõoda-ee?

33 Mãga pik'a parãdepemapa k'ïsiap'eda mide ijãait'ee, ma k'aurepa ichia neinaa jõmaweda iru bi atuaamaa beeru pirã, mãgara p'oyaa méré pa-e pai.

Jesupa jarateeda t'ã k'iyaa-ee pik'a p'anirãde

(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 —T'ã pia bi. Mamída k'iyaa-edaru pirã, ¿sãga waya k'iyapiima? aji.

35 Pia-e bi eujã-it'ee pijida. Ichiaba ne-uu k'arra ik'aawa p'eit'ee pida pia-e bi. Jïp'a bat'at'aaipia bida aji. Pia k'ïsiati parãpa et'ewa ñridap'edaade k'awaadamerã k'ãata jara k'inia bi.

15

Oveja atua badade nepirida

(Mt 18.10-14)

1 Ma t'ëpai Cesar-it'ee impuesto p'epataarã mãik'aapa awaraa k'achia oopataarãda apatap'edaa k'ait'a chejida Jesús pedee ñride.

2 Mapa fariseorã Moisepa p'ãda jarateepataarã ome iru ãpíte ik'achia pedeejida:

—Jãgipa p'ek'au k'achia oopataarã auteebaipari mãik'aapa nek'opari ãra ome.

3 Mãpai Jesupa nãga nepiriji jarateeit'ee:

4 —Parãdepema abaapa cien oveja iru bi pirã mãik'aapa madepema aba atuardaru pirã, ¿atabëi-e paik'ã aji, chi apemaarã noventa y nueve ãchi p'anapatamãi chi atuadaida jirínait'ee unu atarumaa?

5 Unu atak'ãri, o-ïapa pi ik'ia ñri jira atap'eda,

6 aneeit'ee mãik'aapa pachek'ãri teeda, pichi k'õp'ãyoorã t'ïp'e atait'ee. Mãpai mãgait'ee: “O-ïa p'anadãma mi oveja atua bada unu atada perã.”

7 Mia jara bi: Ak'õre truade mãgã ichiaba audú o-ïadaipata p'ek'au k'achia ooparipa ichia p'ek'au k'achia oopata oo amaak'ãri mãik'aapa Tachi Ak'õrede ijãa beek'ãri. O-ïara p'anapata ma k'ap'ia, o-ïa p'anadai k'ãyaara noventa y nueve t'ãri pia beerã k'ap'ia.

P'arat'a tau atua badade nepirida

8 —Wërapa p'arat'a tau diez iru bipa madepema aba atuardaru pirã, ¿lámpara k'oo atap'eda, piak'ãa te jã barremaa bee-e paik'ã unu atarumaa?

9 Unu atak'ãri, chi k'õp'ãyoorã t'ïp'e atait'ee mãik'aapa mãgait'ee: “O-ïa p'anadãma mia unu atada perã p'arat'a tau atuadaida.”

10 Mia jara bi: Angeleerāpa ichiaba māgá o-ĩadaipata p'ek'au k'achia ooparipa ichia p'ek'au k'achia oopata oo amaak'āri māik'aapa Tachi Ak'ōrede ijāa beek'āri.

Eperāpa chi warrapa k'achia ooda perdonaada

11 Jesupa ichiaba nāga nepiriji jarateeit'ee:

—Eperāpa warrarā omé iru baji.

12 Ewari aba chi k'ūtrāara badapa māgaji chi ak'ōremaa: “Ak'ōre, teepáde aji, mi eerepema net'aa pi piuk'āri atabēiit'ee bidepema.” Māga ooji chi ak'ōrepa. Ma k'ūtrāa eerepema net'aa teeji irumaa.

13 Maap'eda ma warra t'ēepemapa ichi eerepema net'aa p'e atap'eda, netok'ooji māik'aapa ma p'arat'apa t'imí wāji awaraa todee. Mama p'arat'apa pariatua gasta wāpachi māik'aapa jōt'aaji ichia oo k'iniata oo bīpa.

14 Ma awara p'arat'a jōma jōdaik'āri, at'apai jarra oojida ma eujāde. Maperā jarra choomaa beeji.

15 Mapa wāji mimia jiride ma eujādepema eperāmaa. Ma eperāpa pēiji sinaarā jīade.

16 Audú jarrapa bi jāwaa k'inia bapachi sinaarā chik'opa. Mamīda apidaapa nek'opidak'aa paji.

17 Māpai k'īsia beeji: “Mi ak'ōre tede mimiapataarā chok'araarāpa nek'odait'ee iru p'anida aji. jōdee mi nama jarrapa piu wā!

18 Mi ak'ōremaa wāit'eeda aji. Panak'āri, nāga jarait'eeda aji: Ak'ōre, mia p'ek'au k'achiata ooji Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa pi āpīte.

19 Waa pīchi warrak'a mi iru banāaji. Jīp'a pīchi mimiaparik'a iru bāji anait'ee.”

20 Maap'eda cheji chi ak'ōre temaa.

'At'āri t'imí cheru weda, chi ak'ōrepa unu ataji māik'aapa chupirira k'awaaji. P'iraji chi warramaa māik'aapa wēre atap'eda, k'īra it'aaji.

21 Māpai chi warrapa māgaji: “Ak'ōre, mia p'ek'au k'achiata oojida aji, Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa pi āpīte. Waa pīchi warrak'a iru banāaji. Jīp'a pīchi mimiaparik'ata iru bāji.”

22 Mamīda chi ak'ōre audú o-ĩa bada perā, māgaji chi mimiapataarāmaa: “P'aru pipiara bita atanáti māik'aapa jī bítī. Ichiaba ichi juade sortija jī bítī māik'aapa ichi bīrīde chancla jī bítī.

23 Anéeti p'ak'a poreera bita māik'aapa peet'áati. jK'odait'ee māik'aapa pēiradait'ee!

24 jMi warra piu pik'a bada waya chok'ai bi! jChi atua pik'a bada unu atajidapi!” Māpai fiesta oojida.

25 'Māimisa chi warra naapema ne-uu k'āide baji. Teedaa chek'āri, ūri cheji o-ĩa pēira para bi.

26 Mapa mimiapari aba t'ī ataji māik'aapa iidiji: “¿Sāga jōnima?” aji.

27 Māpai ma mimiaparipa māgaji: “Pi ipema pachejida aji. Pi ak'ōrepa p'ak'a poreera bita peepiji, iru k'ap'ia k'ayaa wēe pacheda perā.”

28 Māga ūrik'āri, chi ipema ne-uu k'āideepa cheda k'īraudachi māik'aapa teedaa t'īuamaa beeji. Maperā chi ak'ōre taawaa uchijai enenee pedeede t'īumerā.

29 Mamīda chi warrapa māgaji chi ak'ōremaa: “Pia k'awa bida aji, mi taarā mimiadoo. Ichita k'īra jīp'a oodoo pia jaradak'a. Mamīda mīmaa tee-e paji cabra chak'e pida, o-ĩa nek'omerā mīchi k'ōp'āyoorā ome.

30 Jōdee pi warra pacheda-it'eeta peepiji p'ak'a poreera bi, jōma pīchi p'arat'a teeda jōt'aaji mīda prostitutaarā ome.”

³¹ 'Māpai chi ak'ōrepa p'anauji: “Warra, pi ichita mi ome bapari. Net'aa jōmaweda mia iru bi pērē.

³² Mamīda ĩrā o-ĭa p'anadaipia bi pi ĩpema piu pik'a bada chok'ai bairā; chi atua bada unu atadap'edaa perā.”

16

Mimiapataarā poro waibiade nepirida

¹ Jesupa ichiaba nāga nepiriji chi k'ōp'āyoorāmaa jarateeit'ee:

–Eperā p'arat'ara bi bapachi. Ichia iru baji mimiapataarā poro waibia ichi jua ek'ari. Ewari aba māgī ĩmiateejida irua net'aa pariatua atuapi bada perā.

² Mapa chi mimia chiparipa t'ĭ atap'eda, māgaji: “¿Wāarak'ā aji, pi āpĭte jara chedap'edaa? ĩraweda p'ā tēĭji jōmaweda mi net'aa iru bi, pi waa mi mimiapataarā poro waibia pa-e pait'ee perā.”

³ Māga ũrik'āri, ma mimiapataarā poro waibiapa k'ĭsiaji: “ĩrā ¿sāgapi ooit'eema mi mimia chiparipa mi mimia wēe bik'āri? Juatau wēe bi mimia chaaree ooit'ee māik'aapa k'ĭra nejasia bi ne-iidipariit'ee.

⁴ K'awa bida aji, sāga ooit'ee eperāarāpa mi auteebaidamerā mimia wēe beek'āri.”

⁵ Māpai t'ĭpiji aba-abaa chedamerā chi paraa p'anadap'edaarā chi mimia chiparimaa. Chi naa chedamaa iidiji: “Pia ¿jōmasaa paraa bima aji, mi chi poro waibiamaa?”

⁶ P'anauji: “Aceite olivodee ooda ochocientos galones paraa bida” aji. Māpai ma mimiapataarā poro waibiapa māgaji: “Acha bida aji, pia paraa bada p'āda. Nāgī jēt'āaji māik'aapa awaraata oo atapāde aji, cuatrocientos pari.”

⁷ Maap'eda iidiji awaraamaa: “¿Pia jōmasaa paraa bima?” aji. Ma eperāpa p'anauji: “Trigo buldo cien paraa bida” aji. Māpai mimiapataarā poro waibiapa māgaji: “Acha bida aji, pia paraa bada p'āda. Nāgī jēt'aap'eda, awaraata oo atapāde aji, ochenta buldo pari.”

⁸ Chi mimia chiparipa k'awaji ma mimiapataarā poro waibia k'achia bada ik'awaa bi. Mapa ĩria-e paji. Ichia māga pik'a p'ani na p'ek'au eujādepema ijāadək'aa beerā. Ik'awaara p'anapata Tachi Ak'ōredeerā k'āyaara.

⁹ Maperā mia parāmaa ũraait'ee. Na p'ek'au eujādepema net'aa iru p'ani tēĭti k'ōp'āyoorā atadait'ee mi-it'ee. Māga ooruta pĭrā, ma net'aa jōdaik'āri, Tachi Ak'ōrepa parā auteebaiit'ee ichi truade.

Chisāgĭta tachi chipari; Tachi Ak'ōre wa p'arat'a

¹⁰ –Chi t'āri jĭp'a bĭpa net'aa chok'ara-ee iru bi pĭjida, awaraarāmaa teeru pĭrā, auk'a teepariit'ee net'aa chok'ara iru bak'āri. Jōdee chi k'ūrayaa bĭpa teeamaa bi pĭrā net'aa chok'ara-ee iru bĭdepema, auk'a teeamaa bapariit'ee net'aara iru bak'āri.

¹¹ Mapa parā t'āri jĭp'a p'anada-e pĭrā na p'ek'au eujādepema net'aa, p'arat'a ome, ¿k'aipa it'aripema net'aa parā jua ek'ari bĭima?

¹² Ichia na p'ek'au eujāde p'anĭde chĭara net'aa t'āri jĭp'a ak'ĭda-e pĭrā, ¿k'aipa parāmaa it'aripema net'aa pia teeima?

¹³ Eperā chipariirā omé jua ek'ari mimia baik'araa bi. Māga bi pĭrā, chipari aba k'ĭra unuamaa iru bai māik'aapa chi apema k'inia iru bai, maa-e pĭrā abaapa jara bik'a ooi māik'aapa chi apemapa jara bik'a oamaa bai. Māga pik'a apidaapa ooda-e pai Tachi Ak'ōrepa jara bik'a; p'arat'a, net'aa pia p'e bi misa.

Jesupa fariseorāmaa jarada

14 Fariseorāpa ma ũraa ũridak'āri, Jesús oo iru p'aneejida, p'arat'a k'inia p'anadap'edaa perā.

15 Mapa Jesupa māgaji:

—Parā t'āri pia beerāk'a p'anapata eperāarā k'īrapite. Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'awa bi k'īsia k'achia parā t'āride iru p'ani. Ne-inaa parāpa audupāra k'inia iru p'ani; ma ne-inaa Tachi Ak'ōrepa unuamaa iru bapari.

Jesupa jarada Moisepa p'ādade

16 —Moisepa ũraa p'ādak'āriipa māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa ũraa p'ādak'āriipa Juan Bautistapa ũraa jarada parumaa, eperāarāpa jiripachida Tachi Ak'ōredeerā p'aneedit'ee ma ũraade jara bik'a oo p'anipa. Mamīda ma ũraa jōru. Juan badak'āriipa mia pedee pia jarateepari, eperāarāpa k'awaadamerā mi k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā biit'ee ichi jua ek'ari, ichideerā p'aneedit'ee.

17 Pajā māik'aapa na p'ek'au eujā jōdaridai, jōma Tachi Ak'ōrepa ũraa p'āpidade jara bik'a p'asai naaweda.

*Jesupa jarateeda miak'āi p'anirā mia amaanaadamerā
(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)*

18 —Eperāpa ichi wēra amaataaru pirā māik'aapa miak'āiru pirā awaraa ome, p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ichiaba eperā miak'āiru pirā wēra amaataada ome, p'ek'au oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite.

P'arat'ara bada māik'aapa Lázaro, chupiria chada

19 —Eperā p'arat'ara bi bapachi. Māgí p'aru pi-ia jipachi māik'aapa ewari chaa fiesta waibia oopachi.

20 Ichiaba mama bapachi eperā chupiria chi t'ijarapatap'edaa Lázaro. Māgí k'ap'ia jōma aida-idaa baji. Eujāde su-ak'i beepachi ma p'arat'ara bi te t'iputamāi.

21 Māga oopachi ma p'arat'ara bi mesadeepa chik'o baaida k'o k'inia bada perā. Mama bide usaarāpa iru aida senepachida.

22 Ewari aba ma chupiria chi jai-idaaji māik'aapa angeleerāpa iru jaure it'aa ateejida Abraham ome bade. Ichiaba ma p'arat'ara bada piuji māik'aapa iajida.

23 'Ma p'arat'ara bada jaure chupiria nībaji piudap'edaarāmāi. Mamāik'aapa it'aa ak'ik'āri, t'imīpa unuji Abraham Lázaro ome.

24 Māpai biaji: “Michi chonaarā ak'ōchona Abraham, imi chupiria k'awāaji! Lázaro jua k'ī paniade beepiji māik'aapa pēiji mi k'īrame k'urātīpide, na t'ipitaude chupiria nībairā.”

25 Mamīda Abrahampa p'anauji: “Warra, k'irāpāji pi pia bapachi chok'ai bak'āri; jōdee Lázaro chupiria bapachi. Irā iru imāa bi nama; jōdee pi chupiria nībi.

26 Ma awara tachi p'ani esajīak'a waibia k'ōot'ari jira bi. Mapa chi nāik'aapa wā k'inia p'anirā p'oyaa wāda-e jāmaa. Ichiaba chi jāik'aapa che k'inia p'anirā p'oyaa cheda-e namaa.”

27 Māpai ma p'arat'ara badapa māgaji: “Māgara ak'ōchona Abraham, mi chupiria k'awāaji. Pēiji Lázaro michi ak'ōre temaa.

28 Mama michi ipemaarā joisomaa p'anapata. Jara pēiji chenaadamerā namaa, mi mia nībimāa.”

29 Mamīda Abrahampa p'anauji: “Ārapa iru p'anida aji, Moisepa p'āda māik'aapa Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa. Māgí ũraa ũridaipia bi māik'aapa Ak'ōrede ijādaipia bi.”

³⁰ Mamída ma p'arat'ara badapa p'anauji: “Wāarada aji, ak'ōchona Abraham. Mamída piuda chok'ai p'irabaip'eda, wāru pīrā āramaa, māgara wāara āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadait'ee māik'aapa Ak'ōrede ijāadait'ee.”

³¹ Mamída Abrahampa māgaji ma p'arat'ara badamaa: “Moisepa p'āda māik'aapa Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa ūri k'iniada-e p'ani pīrā, ichiaba ijāada-e pait'ee eperā piuda p'irabaip'eda, wāru pijida āramaa jarade.”

17

Jesupa jarateeda p'ek'au k'achiade baainadamerā

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Jesupa māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Na p'ek'au eujāde ichita p'ek'au k'achia paraait'ee. ꞑMamída Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'eepi chi eperāpa p'ek'au k'achia oopi bi awaraarāmaa!

² Piara bak'aji k'ūrūma iru otaude jī atadap'eda, p'usa jāde bat'at'adait'ee, ichia na warrarāmaa p'ek'au k'achia oopii k'āyaara.

³ ꞑK'īrak'aupai parāpa māga oodai!

'Awaraa ijāaparipa p'ek'au k'achia ooru pīrā, itriati. Mamída irua p'ek'au k'achia oo amaa bi pīrā, chupiria k'awáati māik'aapa ma k'achia ooda perdonáati.

⁴ Ewari abaade pīmaa ne-inaa k'achia ooda siete ooru pijida, jarada siete irua jara cheru pīrā māga waa oo-e, ichita chupiria k'awáaji māik'aapa ma k'achia ooda perdonáaji.

Ijāapataarāpa wāara ijāadak'āri

⁵ Māpai chi k'ōp'āyoorāpa Jesumaa iidijida:

—Taimaa waapiara ijāapīji Tachi Ak'ōrede.

⁶ Jesupa p'anauji:

—Mostaza tau p'isi k'edee mīda, waibiadaipari pak'uruk'a. Māga pik'a írā parāpa wāara ijāaruta pīrā, ma-āri pida, ne-inaa oodai Ak'ōrepa k'inia bik'a. Waapiara ijāadak'āri, ne-inaa waibiara oodai iru-it'ee. Māga p'anadak'āri, na nejō bīrimaa jaradai: “Jāmāik'aapa āyaa wāji māik'aapa p'usa jāde baaināji.” Māgá wāara ijāarutara, ma nejō bīripa ooi parāpa jararutak'a.

Ichita oodaipia bi Ak'ōrepa oopi bik'a

⁷ —Parādepemapa chok'apari aba iru bi ne-uu k'āide mimia bap'eda maa-e pīrā oveja ak'ideepa cheru pīrā, ꞑnāga jarak'ajik'ā? “Su-ak'i béjeji māik'aapa nek'óji.”

⁸ Māga-e. Ma k'āyaara nāga jarai: “Mi-it'ee nejóoji māik'aapa mia iidiruta anéjeji, mi nek'omaa, ne-inaa tomaa bi misa. T'ēepai pi nek'oi māik'aapa ne-inaa toi.”

⁹ Ma awara pia gracias jara-e pait'ee ma chok'aparipa ooda pari pia jaradak'a.

¹⁰ Māga pik'a parāpa oodap'eda jōmaweda Ak'ōrepa jaradak'a, irumaa nāga jaradaipia bi: “Piata tai chok'apari. Jīp'a oojida pia jaradak'a.”

Jesupa leprapa k'ayaa beerā diez jipada

¹¹ Jesús ode wāde Jerusalendee, wāyaaji Samaria eujāde māik'aapa Galilea eujāde.

¹² Panaji p'uuru chak'ede. Mama irumaa chejida diez imik'īraarā leprapa k'ayaa p'ani. Mamída t'imí p'anejida māgá k'ayaa p'anadap'edaa perā.

¹³ Māga nide biajida:

—Jesús, Tachi Jarateepari, ꞑtai chupiria k'awáaji!

¹⁴ Jesupa āchi unuk'āri, māgaji:

—P'aareerāmaa wāti jarade Tachi Ak'ōre juapa pāchi k'ap'ia jipak'ooda.

Māgá wārutade, jipa p'anejida.

¹⁵ Ma diezdepema abaapa unuk'āri ichi k'ap'ia jipada, āpītee o-īa cheji. Tachi Ak'ōremaa golpe pedee pia jara cheji.

¹⁶ Māpai Jesús k'īrapite bedabaidachi ichi tau biiri eujāde t'ōbairumaa. Māga ooji gracias jarait'ee ichi jipada perā. Ma eperā judio-e paji. Samaria eujādepema paji.

¹⁷ Māpai Jesupa māgaji:

—¿Diez paji-ek'ā aji, jipa p'aneedap'edaarā āchi k'ayaadeepa? ¿Sāma p'anima apemaarā nueve?

¹⁸ ¿Na k'īra tewaraa aupaita chejik'ā aji, gracias jarade Tachi Ak'ōremaa?

¹⁹ Māpai Jesupa māgaji ma eperāmaa:

—P'irabáiji māik'aapa wāji. Pia wāara ijāada perā, jipa beejida aji.

*Sāga pait'ee Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichideerā papik'āri
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Fariseorāpa Jesumaa iidijida:

—¿Sāapaita Tachi Ak'ōrepa ichia pēida rey papiit'ee na eujāde?

Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'ōrepa pēida rey papi-e pait'ee eperāarā taide.

²¹ Eperāarāpa jarada-e pait'ee: “Iru nama bi” maa-e pirā “iru jāma bi”. Māga p'oyaa jarada-e iru parā ome bapari perā, unuda-e p'ani mīda.

²² Māpai Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa māgaji:

—Ewari cherude parāpa mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, audú unu k'inia jōnadait'ee. Mamīda unuda-e pait'ee.

²³ Eperāarā ūk'uruurāpa jaradait'ee: “Iru nama bi” maa-e pirā “iru jāma bi”. Mamīda wānāati āchia jara p'animaa māik'aapa ijāanāati āchi pedee.

²⁴ Atu p'anide pa tau p'orep'orek'āri pajā jōmaweda īdaa ataparik'a, māga pik'a atu p'anide mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, waya cheit'ee.

²⁵ Mamīda māga pai naaweda īrapemaarāpa mi chupiria papidait'ee māik'aapa yiaaraa iru p'anadait'ee.

²⁶ Noé bada ewaride p'asadak'a, māga pik'a p'asait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri.

²⁷ Maapai eperāarā nek'opachida, ne-inaa topachida māik'aapa miak'āipachida Noé ichi barcode bataurumaa. Māpai k'oi che nībeeji, na p'ek'au eujā ūudachi māik'aapa eperāarā jōmaweda k'iniidachida.

²⁸ Māga paji ichiaba Lot bapariik'āri. Eperāarā nek'o para bapachi, to para bapachi, ne-inaa neto para bapachi, ne-uu para bapachi māik'aapa te oo para bapachi.

²⁹ Mamīda Lot Sodoma p'uurudeepa uchiak'āri, ma ewate it'ariipa k'oi tau baaiparik'a, azufre māuk'a baaji t'ipitau ome ma p'uuru īri. Mapa ma p'uurudepemaarā jōmaweda k'iniidachida.

³⁰ Māga pik'a pait'ee Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri. Eperāarāpa Tachi Ak'ōrede k'īsiada-e p'anadait'ee.

³¹ 'Ma ewate eperā terrazade bi pirā, mamāik'aapa irabaik'āri, teedaa t'īuk'araa bi ichi net'aa p'e atade. Ma awara eperā ichi ne-uu k'āide ni pirā, teedaa cheik'araa bi ichi net'aa atade.

³² K'irāpāti Lot wēra p'asada.

³³ Eperā piuamaa bi pirā mīde ijāapari k'aurepa, māgí piuk'āri atuait'ee. Mamīda eperā piuru pirā mīde ijāapari k'aurepa, māgí eperā piuk'āri, it'aa wāit'ee.

³⁴ 'Mia jara bi: Ma ewate p'ārik'ua mi waya cheit'ee. Omé araa p'aru abaade k'āi p'anide angeleerāpa aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

³⁵ Ichiaba wēraarā omé trigo bamaa p'anadait'ee k'ūrūmade. Aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.

³⁶ [Ichiaba imik'īraarā omé ne-uu k'āide mimiamaa p'anadait'ee. Aba it'aa ateedait'ee; chi apema atabēidait'ee.]

³⁷ Māpai Jesús k'ōp'āyoorāpa iidijida:

–Tachi Waibia, ¿sāma māga p'asait'eema? ajida.

P'anauji:

–Piuda k'ap'ia bimāi, ākoso seedaipatada aji.

18

Jesupa p'ētrāade māik'aapa charrade nepirida

¹ Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa nāga nepiriji jarateit'ee ichita sēda-ee it'aa t'īpataadamerā.

² Māgaji:

–P'uuru abaade charra bapachi. Māgipa Tachi Ak'ōre, eperāarā paara waaweek'aa paji.

³ Ma p'uurude ichiaba bapachi p'ētrāa. Māgī nepira iru baji awaraa eperā ome. Mapa wāpachi ma charramaa irua ma nepira ak'imerā.

⁴ Ewari chaa ma charrapa iru pedee ūripachi mīda, k'aripa k'iniak'aa paji. Mamīda t'ēpai k'īsiaji: “Mia Tachi Ak'ōre waaweek'aa, eperāarā jida.

⁵ Mamīda na p'ētrāapa mi itu bi-e bairā, mi t'āri k'achiadai naaweda, k'aripait'ee waa chenaamerā.”

⁶ Māpai Jesupa ichiaba māgaji:

–Ma charra k'achia bipa māga ooji pirā ma p'ētrāa ome,

⁷ audupiarā Tachi Ak'ōrepa ichia jirit'eradaarā k'aripait'eeda aji, ārapa it'aa iidipata perā āstaawa, p'ārik'ua pida. ¿Āramaa taarā nipiik'ā?

⁸ Mia jara bi: Taarā-e weda āra k'aripait'ee. Mamīda mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri, ¿unu cheik'ā aji, na p'ek'au eujāde p'ani ijāapataarā at'āri mide wāara ijāapata?

Jesupa nepirida fariseode māik'aapa impuesto p'eparide

⁹ Jesupa awaraa nepiriji jarateit'ee chi awaraarā ek'ariara ak'i p'anirāmaa, āchi t'āri piara p'ani jīak'aapa:

¹⁰ –Imik'īraarā omé wājida Tachi Ak'ōre te waibiadee it'aa t'īde. Aba fariseo paji. Jōdee chi apemapa Cesar-it'ee impuesto p'epachi.

¹¹ Ma fariseo ak'inī beep'eda, nāga it'aa t'īpachi: “Aai, Ak'ōre, pīmaa gracias jarapari, mi apemaarāk'a bak'aa perā. Mi nechīayaa bak'aa; k'achia ooyaa bak'aa; chīara wēra ome k'āik'aa māik'aapa ook'aa jā impuesto Cesar-it'ee p'eparipa ooparik'a.

¹² Tomia chaa k'āima omé nek'ok'aa it'aa t'īit'ee māik'aapa mia jitaru ne-inaa diezdepema chaa aba pīmaa teepari.”

¹³ Mamīda ma Cesar-it'ee impuesto p'epari t'imí bainī baji, audú p'ek'au k'achia ooyaa bi jīak'aapa. Mapa it'aa pida ak'ik'aa paji. Jīp'a t'ūa t'aap'e nībapachi māik'aapa it'aa t'īpachi: “Aai, Ak'ōre, mi chupiria k'awāaji p'ek'au k'achia ooyaa bairā.”

¹⁴ Mia jara bi: Ma impuesto p'epari k'āiwee wāji ichi temaa, Tachi Ak'ōrepa irua p'ek'au k'achia oopata wēpapida perā. Jōdee māga-e paji ma fariseo ome. Tachi Ak'ōrepa irua p'ek'au k'achia oopata wēpapi-e paji. Chi awaraarā

k'ãyaara waibiara pa k'inia bi ek'ariara bait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Jõdee chi audua-ee bi awaraarã k'ãyaara waibiara pait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

Jesupa warrarã bendiciada
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Ichiaba eperãarãpa warra chak'eerã aneejida Jesumaa iru jua bimerã ãra ãri mãik'aapa bendiciamerã. Mamĩda chi k'õp'ãyoorãpa mãga unudak'ãri, ma warrarã aneedap'edaarã itriajida.

¹⁶ Mãpai Jesupa chi k'õp'ãyoorã t'ĩ p'ejĩ mãik'aapa mãgaji:
—Ichiak'au mĩmaa warrarã chepĩti, Tachi Ak'õrepa ãra jĩak'aarã biit'ee perã ichi jua ek'ari, ichideerã p'aneedamerã.

¹⁷ Mĩa wãarata jararu. Warra chaipa t'ãriipa wãara ijãapari. Eperãpa mãgã Tachi Ak'õrede ijãa-e pirã, p'oyaa ba-e pai iru jua ek'ari ichideerã ome.

Eperã p'arat'ara bada Jesús ome pedeeda
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Eperãarã poro waibiapa iidiji Jesumaa:
—Tachi Jarateepari t'ãri pia, ¿k'ãata mĩa ooipia bĩma aji, it'aa wãit'ee?

¹⁹ Jesupa p'anauji:
—¿Sãap'eda mĩmaa t'ãri pia bĩda a bĩma? aji. T'ãri pia apaita bi: mãgĩ Tachi Ak'õre.

²⁰ Pia k'awa bi Tachi Ak'õrepa Moisemaa ũraa p'ãpida:
'Eperã peenãaji; miak'ãi bi pirã, awaraarã ome k'ãinãaji; nechianãaji; seewa jaranãaji chĩara k'achiade baaipiit'ee; pĩchi ak'õre mãik'aapa pĩchi nawe k'inia iru baparĩji mãik'aapa ãra pedee ũriparĩji.' (Ex 20.12-16)

²¹ Mãpai ma eperãpa mãgaji:
—Mĩa ma jõma ooparida aji, k'ũtrãa weda.
²² Mãga ũrik'ãri, Jesupa p'anauji:
—Ne-inaa aba waide oo-e bi. Pĩchi net'aa jõmaweda netok'oonãji mãik'aapa chupĩria beerãmaa ma p'arat'a tãeji. Mãga ooru pirã, ne-inaa pipiara iru bait'ee Tachi Ak'õre eujãde. Mãga oop'eda, mi ome nĩpa chãji.

²³ Mamĩda mãga ũrik'ãri, ma eperã k'ĩra pia-ee wãji, p'arat'a audú k'inia bada perã.

²⁴ Mãga unuk'ãri, Jesupa mãgaji:
—¿Chaaree bi p'arat'ara beerã p'aneedait'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari ichideerã ome!

²⁵ Chaareera bĩda aji, p'arat'ara bi beeit'ee Tachi Ak'õre jua ek'ari, camello aguja taude wãyaai k'ãyaara.

²⁶ Mãpai chi ũri p'anadap'edaarãpa iidijida:
—Mãgara, ¿k'aita p'oyaa it'aa wãyama? ajida.

²⁷ Jesupa p'anauji:
—Eperãarã p'oyaa it'aa wãda-eda aji, ãchi k'ĩradoopa, audú chaaree bairã. Mamĩda Tachi Ak'õre-it'ee ne-inaa chaaree wẽ-eda aji.

²⁸ Mãpai Pedropa mãgaji:
—Tachi Waibia, tai net'aa jõmaweda atabẽijida pi ome nipapataadait'ee.

²⁹ Jesupa p'anauji:
—Mĩa wãarata jararu. Eperã mĩde ijãa bi k'aurepa atabẽiru pirã ichi te, wẽra, ãpemaarã, ak'õreerã maa-e pirã warrarã,

³⁰ mãgĩ eperãpa waapiara atait'ee na p'ek'au eujãde bi misa, mãik'aapa piuk'ãri, ichita chok'ai bapariit'ee Tachi Ak'õre ome.

Jesupa jarada õpee jarada k'achia beerãpa ichi peedait'ee
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 T'ēpai Jesupa chi k'ōp'āyoorā doce awara āi t'ī p'e ataji māik'aapa māgaji:
—Írá tachi Jerusalendee wādait'ee. Mama jōmaweda chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaak'a p'asait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema ome.

32 K'achia beerāpa mi k'īra tewaraarāmaa teedait'ee. Māgiirāpa mi oo iru p'anadait'ee, ik'achia jaradait'ee mīmaa māik'aapa k'īramaa idudait'ee.

33 Maap'eda mi wīdait'ee māik'aapa peet'aadait'ee. Mamīda ewari ōpeemaa mi waya chok'ai p'irabaiit'eeda aji.

34 Jesús k'ōp'āyoorāpa maarepida k'awada-e paji irua jarada. Ichiaba k'awada-e paji k'āaredeta pedee baji. Irua jara k'inia bada p'oyaa k'awadak'aa paji.

Jesupa tau p'āriu bi jipada Jericó p'uurude
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jesús Jericó p'uuru k'ait'a pak'āri, unuji tau p'āriu bi o bi ik'aawa su-ak'ī bi. Māgí chupiria chipa chi wāyaarutaarāmaa p'arat'a iidimaa baji.

36 Ūrik'āri eperāarā chok'ara wāyaa wāruta ichi ik'aawa, iidiji:

—¿K'aita nama wāyaa wādama? aji.

37 P'anaujida:

—Jesús Nazaret p'uurudepemata wāyaa wāda ajida.

38 Māga ūrik'āri, ma tau p'āriu bīpa biaji:

—¡Jesús, Rey David Warra, mi chupiria k'awáaji!

39 Chi naa wādap'edaarāpa itriat'aapachida k'īup'ee beemerā. Mamīda waapiara biapachi:

—Rey David Warra, mi chupiria k'awáaji.

40 Māpai Jesús ak'inī beeji māik'aapa jaraji aneedamerā. K'ait'a pachek'āri, Jesupa iidiji:

41 —¿K'āata k'inia bīma aji, mīa pī ome oomerā?

Tau p'āriu bīpa p'anauji:

—Tachi Waibia, mīchi taupa pia unu k'inia bīda aji.

42 Māpai Jesupa māgaji:

—¡Unúji! Pia ijāada perā, jīpa beejida aji.

43 Aramāgá ma tau p'āriu badapa pia unu beeji māik'aapa Jesús t'ēe wāji. O-īapa pia pedeeji Tachi Ak'ōremaa. Ichiaba Jesupa ooda unudap'edaarāpa o-īapa pia pedee p'aneejida Tachi Ak'ōremaa.

19

Jesús Zaqueo ome

1 Jesús Jericó p'uurude panak'āri, nipaji calle jāde.

2 Mama bapachi eperā p'arat'ara bi, t'ījarapatap'edaa Zaqueo. Māgí Cesar-it'ee impuesto p'epataarā poro waibia paji.

3 Ma eperāpa Jesús k'awa k'inia baji. Mamīda p'oyaa unuk'aa paji, eperāarā audú chok'ara nipadap'edaa perā iru ome. Ma awara ichi audú jep'eda baji.

4 Mapa Jesús naa p'iraji māik'aapa it'ī padachi pak'uru o bi ik'aawa badade Jesús wāyaait'eemāi.

5 Māpai Jesús Zaqueo badamāi wāyaa wāk'āri, it'aa ak'īji māik'aapa māgaji:

—Zaqueo, isapai irabāiji jāmāik'aapa, idi mi pī tede beeit'ee perā.

6 Aramāgá Zaqueo irabaidachi māik'aapa t'āri o-īa Jesús ateeji ichi temaa.

7 Māga unudak'āri, arii p'anadap'edaarā jōmaarāpa ik'achia pedee p'aneejida Jesús āpite, iru wāda perā p'ek'au k'achia ooyaa bīda apata tede.

8 T'ēpai teeda p'anadak'āri, Zaqueo bainī beeji māik'aapa māgaji:

—Tachi Waibia, mia net'aa p'e iru bidepema esa-auk'a chupiria beerāmaa teeit'eeda aji. Ichiaba chiāra p'arat'a chiadoo pirā, ma chiada aba chaachaa pari k'imari teeit'eeda aji.

⁹ Māpai Jesupa māgaji:

—Idi Tachi Ak'ōrepa na te chipari k'aripa ataji iru o k'achiade wādadeepa, auk'a Tachi Ak'ōrede ijāpari perā, ichi chonaarāwedapema ak'ōchona Abrahampa ijāadak'a.

¹⁰ Ma-it'eepi mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema cheji; atua beerā jiriit'ee māik'aapa o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

Jesupa p'arat'ade nepirida

(Mt 25.14-30)

¹¹ Eperāarāpa ūrimaa p'anajida Jesupa māga jarak'āri. Jerusalén k'ait'a bada perā, āchia k'īsiājida taarā-ee Tachi Ak'ōrepa iru rey papiit'ee. Mapa Jesupa nāga nepiriji jarateeit'ee.

¹² —P'arat'ara beerādepema aba bapachi. Māgi t'imí wāji awaraa eujādee, Cesarpa ichi rey bimerā māik'aapa t'ēpai ichi āpītee chemerā ichi eujā ak'ide.

¹³ Mamīda wāi naaweda, t'ī p'ēji ichi mimiapataarā diez māik'aapa p'arat'a waibia teeji āchi chaachaa. Māpai māgaji: “Na p'arat'apa net'aa neto p'e atāti māik'aapa netóti awaraarāmaa waapiara eepadamerā, mi cheru misa.”

¹⁴ Mamīda ichi eujādepemaarāpa iru k'īra unuamaa iru p'anapachida. Mapa iru t'ēe eperāarā pēijida jaradamerā: “K'iniada-e jā eperā tai rey pamerā.”

¹⁵ 'Māga jara pēijida mīda, Cesarpa iru rey biji. Ma t'ēpai waya cheji ichi eujādee. Pachek'āri, t'ī pēiji ichi mimiapataarā, māgi p'arat'a teedarāmaa, k'awaa k'inia bada perā jōmasaa eepa iru p'ani āchi chaachaa.

¹⁶ Chi naa chedapa māgaji: “Señor, pia p'arat'a teeda mīmaa, ma p'arat'a tau chaa waa diez eepa wājida” aji.

¹⁷ Reypa māgaji: “¡Pi pia bida aji, pia mimiapari perā! Mia atabēida pia ak'iji māik'aapa ai īri waapiara uchiapiji. Māga ooda perā irā mia pi eperāarā poro waibia papiit'ee p'uuru diez ak'ipariimerā.”

¹⁸ Araarepema mimiaparipa ichiaba jara cheji: “Señor, pia p'arat'a teeda mīmaa, ma p'arat'a tau chaa waa joisomaa eepa wājida” aji.

¹⁹ Ichiaba māgimaa reypa māgaji: “Māgara pia p'uuru joisomaa ak'ipariit'eeda” aji.

²⁰ 'Mamīda awaraa mimiapari chedapa māgaji: “Señor, acha bida aji, pia p'arat'a mīmaa teeda. P'arude pia jī bīp'eda, ia iru bajida aji.

²¹ Mia pi waawee bapari, k'awa bairā pia eperāarā pia chupiria k'awak'aa. K'awa bi pichia ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari.”

²² Māpai ma reypa māgaji: “¡Mimiapari k'achia! Pia jaradak'a ooit'eeda aji, pi ome. K'awa bida a bi, mia pia chupiria k'awak'aa māik'aapa mia ne-inaa jōma p'e atapari awaraarā mimiadap'edaa pari.

²³ Māgara ḡsāap'eda pia mi p'arat'a iana-e pajima aji, p'arat'a iapata tede, mi chek'āri, māpemaarāpa mīmaa waya teedamerā ai īri eepadap'edaa ome?”

²⁴ Māpai ma reypa māgaji arii p'anadap'edaarāmaa: “Jāri atāti mia p'arat'a teeda irumaa māik'aapa téeti ma p'arat'a tau chaa waa diez eepadamaa.”

²⁵ Māpai āchia māgajida: “Mamīda tachi poro waibia, jirua ma tau chaa waa diez eepada iru bida!” ajida.

²⁶ Māpai ma reypa māgaji: “Mia jara bi: Chi iru bīmaa waapiara teeit'ee. Mamīda chi mak'īara wēe bīpa ma-āri iru bi paara jāri atait'eeda aji.

²⁷ Ma awara jirināti mi k'iniada-ee p'anadap'edaarā āchi rey pamerā. Anéeti mi k'īrapite māik'aapa peek'óoti.”

Jesús Jerusalén p'uurudee wāda
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Ma pedee jara aupap'eda, Jesús wāji Jerusalén ode.

29 Olivo Eede, Betfagé māik'aapa Betania p'uuru k'ait'a panadak'āri, chi k'ōp'āyoorā omé naa pēiji.

30 Āramaa māgaji:

—Wāti ara bi p'uuru tachi k'īrapite bīmaa. Panadak'āri, ununadait'ee burro jī bainī bi, waide apida batauda-e p'ani iru īri. Ēra atāti māik'aapa anéeti.

31 Apidaapa iidiruta pirā k'āare-it'ee ēramaa p'ani, jarāti: “Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bi.”

32 Māpai Jesús k'ōp'āyoorā wājida māik'aapa ununajida jōma irua jaradak'a.

33 Ma burro ēramaa p'ani misa, chipariirāpa iidijida:

—¿K'āare-it'ee ēramaa p'anima? ajida.

34 P'anaujida:

—Tachi Waibiapa arak'atia atee k'inia bida ajida.

35 Māpai ma burro Jesumaa ateedap'eda, āchi īripema p'aru jīpatap'edaa ata bijida ai īri māik'aapa bataupijida.

36 Wāruta misa, eperāarāpa āchi īripema p'aru t'ō jēra bijida o jāde, āchi rey pai jīak'aapa.

37 Māpai Olivo Eedeepa irabaipata o k'ait'a pa wādak'āri, jōmaweda iru ome nipapataarā o-īapa biuk'a para beeji, taarā-ee āchi rey pai jīak'aapa. O-īapa Tachi Ak'ōremaa pedee pia pedeechida, āchia unudap'edaa perā Jesupa oo bi; ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

38 Māgapachida:

—‘¡K'īra wāree Ak'ōre eujāde, Tachi K'aripapari reyk'a cheru perā! ¡īrá Tachi Ak'ōre k'āiwee bapariit'ee ichi eperāarā ome! ¡Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi!’
(Sal 118.26)

39 Māpai ūk'uru fariseorā ma eperāarā t'āide p'anadap'edaarāpa Jesumaa māgajida:

—Tachi Jarateepari, pi ome nipapataarā itriapāde ajida, māga jaranaadamerā.

40 Mamīda Jesupa p'anauji:

—Na eperāarā k'īup'ee p'aneeruta pirā, māu paara māga biadait'eeda aji.

Jesús Jerusalem-it'ee jēda

41 Jerusalén p'uuru k'ait'a parutade Jesupa araa ak'ik'āri, jēedachi.

42 Māpai māgaji:

—¡Pīdepemaarāpa mīde ijāadap'edaa paara, idi weda mia parā k'āiwee p'aneepik'aji! Mamīda māga k'awada-e p'anadairā, parā-it'ee mera pik'a bi. Mapa p'oyaa unuda-e Tachi Ak'ōrepa oo bi.

43 Jerusalén, ewari cherude pīmaa ne-inaa k'achia p'asait'ee. Pi k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa muralla yoorodee oodait'ee pi ik'aawa. Pi wap'ira atadait'ee māik'aapa ma muralladeepa pi k'idaa chaa wawadait'ee.

44 Pi muralla jōma t'et'aadait'ee, edajādepema te jēra bi paara. Aide p'anīrā chok'ara peedait'ee. Māu apida bee-e pait'ee awaraa māu īri, pīdepemaarāpa ūridamaa p'anadap'edaa perā mia parā k'aripa chek'āri.

Jesupa ne-inaa netopataarā jērek'ooda Ak'ōre te waibiadeepa
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Jerusalén p'uurude panadak'āri, Jesús Tachi Ak'ōre te waibiade t'īuji māik'aapa jēremaa beeji aide ne-inaa netomaa p'anadap'edaarā.

46 Māgaji:

–Tachi Ak'õre Ũraa p'ã jëra bide jara bi:
 'Mi te it'aa t'ipata teda apatadait'ee.' (Is 56.7)
 'Mamïda parãpa nechiapataarã ték'ata oo iru p'ani.' (Jer 7.11)
 47 Ewari chaa Jesupa jarateepachi Tachi Ak'õre te waibiade. Maapai p'aareerã poroorã, Moisepa p'ãda jarateepataarã mãik'aapa Jerusalén p'uuru pidaarã poro waibiarãpa jiripachida Jesús peepit'aadait'ee.
 48 Mamïda p'oyaadak'aa paji, eperãarãpa iru pedee audú ũri k'inia p'anadap'edaa perã.

20

Tachi Ak'õrepa Jesús pëida
 (Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Ewari aba Tachi Ak'õre te waibiade Jesupa jarateemaa baji pedee pia Ak'õrepa jara pëida. Mãga nide pachejida p'aareerã poroorã, Moisepa p'ãda jarateepataarã mãik'aapa judiorã poro waibiarã.

2 Mãirãpa Jesumaa iidijida:

–¿Tachi Ak'õrepa tai biji-ek'ã ichi te waibia ak'idamerã? ¿K'aipa pïmaa nãga oopi bïma? ajida.

3 Jesupa p'anauji:

–Mia pida parãmaa iidit'eeda aji. P'anáuti p'oyaa p'anaudai pirã.

4 ¿K'aipa pëijima aji, Juan Bautistapa poro choo chemerã; Tachi Ak'õrepa maa-e pirã eperãarãpa?

5 Mãpai ãchi pitapai pedee para beeji:

–Tachi Ak'õrepa pëidada aruta pirã, irua iidit'ee: “Mãgara, ¿sãap'eda Juan ũraa ijãada-e pajima?” ait'ee.

6 Ichiaba jaradaik'araa bi: “eperãarãpa Juan pëijida”. Mãga jararuta pirã, na eperãarã k'ïraudaridait'ee tachi ome mãik'aapa tachi mãupa bat'a peedai. Jõmaarãpa ijãa p'ani Juan Tachi Ak'õre pedee jarapari paji.

7 Mapa ãchia p'anaujida:

–K'awada-e p'anida ajida, k'aipa Juan pëiji poro choo chemerã.

8 Mãpai Jesupa mägaji:

–Mãgara mia pida jara-eda aji, k'aipa mïmaa nãga oopi bi.

Mimiapataarã k'achia beerãde nepirida
 (Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Maap'eda Jesupa nãga nepirïmaa beeji jarateeit'ee eperãarãmaa:

–Eperãpa uva eujã uuji. Maap'eda ne-uu eujã ak'ipataarã jiriji aide mimi-adamerã. Mãpai awara ãyaa t'imí wãji.

10 T'ëepai uva oropata ewari pak'ãri, ma eujã chiparipa ichi mimiapari pëiji ma ne-uu ak'ipataarãmaa, ichi eere bee bi chauda tee pëidamerã. Mamïda ãchia ma mimiapari sïk'oojida mãik'aapa pëit'aajida waya chiparïmaa, maarepida net'aa wëe.

11 Mãpai ma ne-uu chiparipa awaraa mimiapari pëiji. Mamïda mägïmaa ichiaba ik'achia jaradap'eda, p'ua oot'aajida mãik'aapa jua arajãgaa pëit'aajida.

12 Ma t'ëepai awaraa mimiapari pëiji. Mamïda ma ne-uu ak'ipataarãpa iru auk'a p'ua oojida mãik'aapa taawaa pëijida.

13 Mãpai ma ne-uu chiparipa mägaji: “frã, ¿k'ãata ooyama? aji. Pëiit'eeda aji, mi warra k'inia iru bi. Taawa iru waaweedayada” aji.

14 Mamïda ma ne-uu ak'ipataarãpa iru warra t'imí cheru unu atadak'ãri, ãchi pitapai mägapachida: “Jãgipa ichi ak'õre net'aa jõmaweda atait'ee chi ak'õre piuk'ãri. Peet'aadãma ajida, tachi-it'ee na ne-uu eujã beemerã.”

15 Mapa ma uva eujãdeepa uchia atajida mãik'aapa peet'aajida.

Māpai Jesupa māgaji:

—Parāpa, ¿k'āata k'īsia p'anima aji, ma uva eujā chiparipa ooit'ee ma eujā ak'ipataarā ome?

¹⁶ Mia jarait'ee. Wāk'āri, ma eujā ak'ipataarā peek'ooit'eeda aji, māik'aapa chi eujā teeit'eeda aji, awaraarāmaa āchia ak'ipataadamerā.

Māga ūridak'āri, eperāarāpa māgajida:

—jMāga p'asa-e pait'eeda! ajida.

¹⁷ Mamīda Jesupa āramaa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Māgara, ¿k'āata jara k'inia bima aji, na pedee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema?

'Te oopataarāpa māu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

¹⁸ Eperā ma māu pipiara bi ĩri t'ūturu pirā, chupiria nībeeit'ee. Jōdee ma māu eperā ĩri baairu pirā, iru peet'aait'ee.

¹⁹ P'aareerā poroorāpa Moisepa p'āda jarateepataarā ome ma nepirida ūri aupadak'āri, k'awaajida Jesupa āchideta pedee baji. Mapa aramata jita atapi k'inia p'anajida. Mamīda māga ooda-e paji eperāarā waawee p'anadap'edaa perā.

Judiorāpa Cesar-it'ee impuesto p'aapatap'edaa

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Maperā t'ēepai ma judiorā poroorāpa pēijida t'āri jīp'a pik'a beerā Jesús ome pedeede. K'inia p'anapachida ma eperāarāpa iidi p'anipa Jesupa pedee k'achia jarapidai Romadepemaarā poro waibiara āpīte. Māgá ma eujā ak'ipari, Romadepemaarā poro waibiapa iru atapii.

²¹ Ma-it'ee ma pēida eperāarāpa Jesumaa iidijida:

—Tachi Jarateepari, taipa k'awa p'anida ajida, pia pedee wāara jarapari māik'aapa jarateepari eperāarāpa ne-inaa pia oo k'awaadamerā. Eperāarā maarepida k'ūrak'aa. Ichita jara bi eperāarā k'īra jīp'a p'anapataadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

²² Māga bita, nāga iidi k'inia p'ani: ¿Pia bik'ā ajida, taipa Cesarmaa impuesto p'aadait'ee wa māga-e?

²³ Jesupa k'awa bada perā māirāpa k'īsia k'achia iru p'ani, māgaji:

²⁴ —Ak'ipiti denario p'arat'a tau. ¿K'ai k'īrata nade bi māik'aapa k'ai t'īta p'ā bima? aji.

P'anaujida:

—César k'īra māik'aapa ichi t'īta p'ā bida ajida.

²⁵ Māpai Jesupa māgaji:

—Māgara tēeti Cesarmaa irua net'aa iidipari, māik'aapa auk'a tēeti Tachi Ak'ōremaa irua iidipari.

²⁶ Māga ūridak'āri, k'awaajida Jesumaa pedee k'achia p'oyaa jarapida-e pai eperāarā taide. Mapa ak'itrua para beeji māik'aapa k'īup'eeek'oodachida.

Piudap'edaaarā chok'ai p'irabaipatade iididap'edaa

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Maap'eda saduceorā ūk'uru wājida Jesumaa. Saduceorāpa ijāadak'aa eperā piup'eda waya chok'ai p'irabaii. Maperā iidijida:

²⁸ —Tachi Jarateepari, Moisepa nāga p'ā bēijida ajida. Eperā miak'āi bi warra wēe piuru pirā, chi ĩpemapa iru wēra ataipia bi māik'aapa ai ome warra oopia bi chi ĩpema piuda k'ap'ia pari.

²⁹ Māga jaradap'eda, ma saduceorāpa nāga nepirijida. P'anajida ĩpemaarā siete. Chi naapema miak'āiji. Mamīda warra wēe piuji.

³⁰ Chi araarepema

31 māik'aapa araarepema miak'āijida ma p'ētrāa ome. Mamīda auk'a warra wēe piujida. Ma t'ēepai chi apemaarā jida miak'āijida ma p'ētrāa ome. Mamīda āchi jōmaweda warra wēe piujida.

32 Maap'eda ma wēra ichiaba piuji.

33 ĩrá taipa nāga k'awa k'inia p'ani. Piudap'edaarā waya chok'ai p'irabaidak'āri, ¿chisāgí ĩpemata ma wēra imik'ĩra pait'eema ajida, āchi jōmaweda iru ome miak'āi p'anadap'edaa perā?

34 Jesupa p'anauji:

—Na p'ek'au eujāde imik'ĩraarā māik'aapa wēraarā miak'āipata.

35 Mamīda Ak'ōrepa ĩrit'eradaarā ichi eujāde p'anadak'āri, imik'ĩraarā wēraarā paara waa miak'āida-e pait'ee,

36 waa piuda-e pait'ee perā. Angeleerāk'a p'anadait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre warrarā padait'ee, chok'ai p'irabaidap'edaa perā.

37 Moisepa paara tachimaa k'awapipari piudap'edaarā chok'ai p'irabaidait'ee. Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa irumaa pedee'āri pak'uru jep'eda urua jira bideepa t'ipitauk'a, jaraji ichi Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.

38 ĩTachi Ak'ōre piudap'edaarā Ak'ōre Waibia-e! ĩChok'ai p'anāirā Ak'ōre Waibia, iru-it'ee eperāarā jaureerā jōma chok'ai p'anadairā!

39 Māpai ũk'uru Moisepa p'āda jarateepataarāpa māgajida:

—Tachi Jarateepari, pia p'anaujida ajida.

40 Maadamāiipa waawee p'aneejida waa iididait'ee.

Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Māpai Jesupa iidiji:

—¿Sāap'eda jara p'anāima aji, Mesías chonaarāwedapema Rey Daviddeepa uchiat'ee?

42 Salmos p'ādade Rey Davidpa paara jara bi:

'Tachi Ak'ōrepa jaraji Tachi Waibiamaa: “Pi mi ome auk'a waibia bairā, su-ak'i beepāde aji, mi juaraare,

43 mia pi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaaru misa.” ’ *(Sal 110.1)*

44 Davidpa ichi ēreerādeepa uchiat'ee bimaa t'ĩjaraji “Tachi Waibia”. ¿Mapa k'awada-ek'ā aji, Mesías waibiara bi chonaarāwedapema Rey David k'āyaara?

Jesupa Moisepa p'āda jarateepataarā imiateeda

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Eperāarā jōmaarāpa ũrimaa p'anajida, Jesupa chi k'ōp'āyoorāmaa māgak'āri:

46 —K'ĩrak'aupai p'anapataadai Moisepa p'āda jarateepataarāk'a. Āchi audua p'anadairā p'aru teesoo ĩi awaa p'anapata māik'aapa k'inia p'anapata jōmaarāpa āchimaa saludaadamerā plaza bee chaa, tachi poro waibiarā ome oopatak'a. Ichiaba su-ak'i p'aneepata su-ak'i beepari pipiara bide Tachi Ak'ōre ũraa jarateepata tede māik'aapa nek'odak'āri, chi su-ak'i beepari pipiara bide su-ak'i p'aneepata.

47 Ma awara p'ētrāarā k'aripadai k'āyaara, āra te ĩari atapata māik'aapa taarā it'aa t'ipata, eperāarāpa āchi t'o p'anadamerā. Māga p'anapata perā, Tachi Ak'ōrepa āra audupiara miapiit'ee, k'achia beerā miapik'āri ichi ewari waibia ewate.

21

P'ētrāa chupiria k'iripa primisia teeda

(Mr 12.41-44)

¹ Jesupa ak'ímaa baji, p'arat'ara beerāpa primisia ata bi p'ani misa p'arat'a p'epatade Tachi Ak'ōre te waibiade.

² Māpai ichia unuji p'ētrāa chupiria k'iripa ata bi cheru p'arat'a tau omé cobrede.

³ Māga unuk'āri, Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Na p'ētrāa chupiria k'iripa primisia waibiara teejida aji, apemaarā k'āyaara.

⁴ Jōmaarāpa tee p'ani āchi p'arat'a waibia iru p'anadap'edaadepema beeda. Jōdee na p'ētrāa, chupiria k'iri mīda, ichia iru k'erada jōmaweda teeji Tachi Ak'ōremaa. Teejida aji, chi p'arat'a iru bada paara chik'o netoit'ee.

Jesupa jarada Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aait'ee

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Eperāarā ūk'uru pedeemaa p'anajida Tachi Ak'ōre te waibiade. Jara-pachida māu pi-iadee oo k'obi māik'aapa k'īra wāree bainī bi eperāarāpa net'aa tee p'anadap'edaa k'aurepa. Māga ūrik'āri, Jesupa māgaji:

⁶ —Ewari cherude parāpa na jōma unu p'ani unuda-e pait'ee. Māu apida bee-e pait'ee awaraa māu īri, na jōmaweda t'EEK'oo chedait'ee perā.

Ne-inaa p'asait'ee na p'ek'au eujā jōi naaweda

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Māpai Jesumaa iidijida:

—Tachi Jarateepari, ¿sāapaita māga p'asait'eema? ajida. ¿Sāga k'awadayama ajida, ma ewari k'ait'a pak'āri p'asait'ee pia jaradak'a?

⁸ Jesupa p'anauji:

—Tauk'a nipapatāati apidaamaa k'ūrapiamapa. Mi jīak'a chok'ara chedait'ee. Seewata jaradait'ee: “Mita Ak'ōre Warra; ĩrapī paji chi cheit'ee bada.” Mamīda āchia jara p'ani ijāanāati.

⁹ Ūridak'āri eperāarāpa jura chōo jōni māik'aapa oodaamaa p'ani āchi poro waibiarāpa jara p'anik'a, p'eranaati. Ichita māga p'asait'ee naapiara. Mamīda Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate at'āri pa-e pait'ee.

¹⁰ Ichiaba Jesupa māgaji:

—Eperāarā awaraarā ome chōodait'ee.

¹¹ Awērachai wēre nībeeit'ee; jarra oodait'ee māik'aapa k'āyaara paraait'ee eujā awara-awaraade. Ma awara pajāde ne-inaa waide unudak'aa un-upataadait'ee; ne-inaa tachi p'erapipari.

¹² 'Mamīda māga p'asai naaweda, ijāadak'aa beerāpa parā jiripataadait'ee miapidait'ee māik'aapa jita atadap'eda, ateedait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Mama parā ak'idait'ee jaradait'ee eperāarā pia wa k'achia. Ichiaba carcelde t'i nībinadait'ee māik'aapa ateedait'ee reyrā k'īrapite maa-e pīrā eperāarā poro waibiarā k'īrapite. Ma jōma parāmaa oopataadait'ee, mide ijāapata k'aurepa.

¹³ Māga oodak'āri, āchi k'īrapite parāpa jarapataadai Tachi Ak'ōrepa ooda parā-it'ee mi k'ap'ia pari.

¹⁴ Maapai k'īsanāati k'āare pedeeta jaradai.

¹⁵ Mia k'īsia k'awaa pedee jarapiit'ee, parā k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa p'anaupiamapa māik'aapa jarapiamapa parāpa seewa jara jōni.

¹⁶ Mamīda pāchi ak'ōreerāpa, ĩpemaarāpa, ēreerāpa māik'aapa k'ōp'āyoorāpa paara parā traicionadait'ee. Maapai parā ūk'uru peepidait'ee.

¹⁷ Jōmaarāpa parā k'īra unuamaa iru p'anapataadait'ee mide ijāapata k'aurepa.

18 Mamída parā puda k'āu apida atuada-e, mia parā ak'i bapariit'ee perā.

19 Mapa jt'āriipa choopataāti! Māgá parā it'aa wādait'ee.

Jerusalén p'uuru jōdariit'ee

20 —Unudak'āri soldaorāpa Jerusalén p'uuru wap'ira iru p'ani, k'awáati taarā-e jōdariit'ee.

21 Maapai Judea eujāde p'anīrā mirudaipia bi eera jēra bidee. Jōdee Jerusalén p'uurude p'anīrā mamāik'aapa uchiadaipia bi. Ichiaba chi taawa p'anīrā chedaik'araa bi p'uurudee.

22 Māga oodaipia bi ma ewate Tachi Ak'ōrepa mīde ijāadak'aa beerā k'achia ooit'ee perā. Eperāarā chupīria chitoonadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āra k'achia ooit'ee perā ichi ūraa p'ādade jara bik'a.

23 ¡Aai, ma ewate chupīria jōneedait'ee wēraarā biak'oo bee maa-e pīrā warra chak'eerā jude iru bee, isapai p'oyaa wāda-e pait'ee perā! Ma eujāde audú chupīria jōnadait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'achia ooit'ee na p'uurudepemaarāmaa.

24 Ūk'uru piudait'ee espadapa; awaraarā ateedait'ee awaraa eujādee esclavoorāk'a p'aneedamerā. Maapai Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerāpa Jerusalén p'uuru iru p'anadait'ee āchi jua ek'ari, Tachi Ak'ōrepa ewari awara bida parumaa āra k'achia ooit'ee.

Eperā Ak'ōre Truadepema waya chek'āri

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 —Maapai ne-inaa eperāarāpa waide unudak'aa unudait'ee ak'ōrejīrude, atanede māik'aapa lucerode. Na p'ek'au eujādepemaarāpa māga unudak'āri, k'awada-e pait'ee k'āata k'īsiadai māik'aapa p'eradait'ee, audú p'usa t'o jīwaa nībait'ee perā.

26 Eperāarā k'īra k'īdaipataadait'ee p'era jōnīpa, k'īsiadak'āri na p'ek'au eujā p'asarude, pajā wēre nībait'ee perā.

27 Māpai eperāarāpa unudait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema jōmaarā k'āyaara waibiara bi, k'īra wāree cheru jīararade.

28 Māga p'asak'āri, sōcharra p'anapatāati māik'aapa t'āri o-īa para bāti, taarā-e nīde mi cheit'ee perā parā k'aripade atuanaadamerā.

Jesupa higuera bīride jarateeda

29 Ichiaba Jesupa nāga nepīriji jarateeit'ee ichi waya cheit'ee pak'āri:

—K'īsiāti higuera bīride maa-e pīrā awaraa nejō bīride.

30 Unudak'āri k'iru t'uk'ua uchua nībeeru, parāpa k'awaapata eujā wāsia wā.

31 Māga pik'a unudak'āri māgí ne-inaa p'asaruta, k'awaadait'ee Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate k'ait'a bi.

32 'Mia wāarata jararu. Irapemaarā piudai naaweda, ma ne-inaa jōmaweda p'asait'ee.

33 Ewari cherude pajā na p'ek'au eujā ome jōdait'ee. Mamída ichita p'asait'ee mia pedee jaradak'a.

34 'K'īrak'aupai k'īri k'isua p'aneedai pāchi k'inia ne-inaa oo k'iniapa; it'ua to k'iniapa maa-e pīrā audú k'īsia jōnīpa na p'ek'au eujādepema ne-inaade. Maa-e pīrā atu bide

35 ne-animal trampade baaiparik'a, māga pik'a parā atu p'anide mi waya cheit'ee. Ma ewate ne-inaa k'achia p'asait'ee jōmaweda na p'ek'au eujādepemaarāmaa.

36 Mapa tauk'a nipapatāati māik'aapa ichita it'aa t'īpatāati. Māgá baaida-e pait'ee ma ne-inaa k'achia p'asait'ee bi juade māik'aapa panadait'ee mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema k'īrapite.

³⁷ Ewari chaa āstaawa Jesupa jarateepachi Tachi Ak'ōre te waibiade. Jōdee p'ārik'ua beepachi Olivo Eede.

³⁸ Maperā tap'eda weda eperāarā wāpachida Tachi Ak'ōre te waibiadee iru pedee ūride.

22

Jesús jita atapidait'ee pedeetedap'edaa

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ K'ait'a baji fiesta pan levadura wēe k'opata t'ijarapatap'edaa Pascua.

² P'aareerā poroorāpa Moisepa p'āda jarateepataarā ome eperāarā waawee p'anadap'edaa perā, āra taide Jesús jita atapida-e paji. Mamīda ichita jiripachida sāga iru peepit'aadait'ee.

Judapa Jesús traicionaada

³ Māpai Satanás Judas k'ap'iade t'īuji. Māgí Judas Jesús k'ōp'āyoorā docede-pema paji. Ichiaba t'ijarapachida Iscariote.

⁴ Māgí wāji p'aareerā poroorāmaa māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarāmaa. Mama pedeeji āchi ome sāga Jesús atapii.

⁵ Māpai āchi o-īadachida māik'aapa pedeejida p'arat'a teedait'ee Judamaa.

⁶ Ichia ma p'arat'a jitap'eda, jirīmaa beeji sāga Jesús āchima atapii, eperāarā wē-e misa.

Pascua fiestadepema chik'o k'odap'edaa

(Mt 26.17-30; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Fiesta pan levadura wēe k'opata ewate pak'āri, oveja chak'e peepata Pascua fiesta-it'ee.

⁸ Mapa Jesupa jaraji Pedro Juan ome Pascua fiestadepema chik'o jirīdamerā māik'aapa awaraa ne-inaa oodamerā, nek'odai naaweda.

⁹ Māpai āchia iidijida:

—¿Sāma māga oodaipia bīma? ajida.

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Parā p'uurude panadak'āri, unudait'ee eperāpa pania chok'ode ateru. Iru t'ēe wāti ichi temāi t'īurumaa.

¹¹ Māpai chi te chiparimaa jarāti: “Tachi Jarateeparipa iidi pēiji: ‘¿Chisāgí cuartode Pascua chik'o k'oit'ee michi k'ōp'āyoorā ome?’ ”

¹² It'ipema pisode irua ak'īpiit'eeda aji, cuarto waibia ne-inaa jōmaa ome. Mama ne-inaa jōma óoti tachi nek'odait'ee.

¹³ Āchi wādak'āri, jōmaweda ununajida Jesupa jaradak'a māik'aapa mama ne-inaa jōma oojida Pascua chik'o k'odait'ee.

¹⁴ Nek'odait'ee pak'āri, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome mesade su-ak'ī p'aneejida.

¹⁵ Māpai ichia māgaji:

—jWāara mi piu naaweda, parā ome na Pascua fiestadepema chik'o audú k'o k'inia baji!

¹⁶ Mia jara bi: Parā waa nāgá nek'oda-e pait'ee mi ome, Tachi Ak'ōre truade p'anadai naaweda.

¹⁷ Māpai copa jitap'eda, gracias jaraji Tachi Ak'ōrema māik'aapa māgaji:

—Jitāti na copa māik'aapa jedéti pāchi pitapai.

¹⁸ Mia jara bi: Mia vino waa to-e pait'eeda aji, Tachi Ak'ōre truade pai naaweda.

Pan vino ome k'odap'edaa

¹⁹ Maap'eda Jesupa pan ataji māik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōrema. Ma pan k'ōrat'aaji māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa teeji. Māpai māgaji:

—Nāgí pan mi k'ap'ia, mi peepiit'ee parā k'aripait'ee. Nāgá pan k'odak'āri, k'opataati k'irāpadait'ee mi piuda parā pari.

²⁰ Nek'odap'edaa t'ēpai, ichiaba māgá ooji ma vino ome. Māgaji:

—Nāgí vino mi waa, michi waa bat'ait'ee perā mi piuk'āri eperāarā pari. Tachi Ak'ōrepa nāgí ūraa chiwidi jara bi. Michi waa bat'ada k'aurepa irua wēpapiit'ee parāpa p'ek'au k'achia oopata māik'aapa michideerā papiit'ee.

²¹ Mamīda chi mi traicionaait'ee bi jua na mesa ĩri bi michi jua ome.

²² Mi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema ichita piut'ee Ak'ōrepa oopi bik'a. Mamīda, jaai, Tachi Ak'ōrepa k'achiadee pēiit'ee chi mi traicionaait'ee bi!

²³ Māpai āchi pitapai iidi para beeji k'aipata traicionaait'ee.

K'aita Jesús k'ōp'āyo pipiara bi

²⁴ Māpai chi k'ōp'āyoorā aupedee para beeji k'awaadait'ee k'aita pipiara bi apemaarā k'āyaara.

²⁵ Mapa Jesupa māgaji:

—Ijāadak'aa beerā t'āide reyrāpa āchia oo k'iniata oopipata eperāarāmaa māik'aapa māirā poro waibiarāpa āchi jua ek'ari p'anirā pia ak'i p'anida apata.

²⁶ Mamīda parā māgá p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara parā t'āidepema waibiara bi warra chok'ek'ee baparik'a baipia bi. Ma awara parā t'āidepema poro waibiara bi mimiapari jip'aak'a beepia bi parā k'aripait'ee.

²⁷ ¿Chisāgí eperā waibiara bi; chi mesade su-ak'i bi nek'oit'ee maa-e pirā chi chik'o jedepari? ¿Chi mesade su-ak'i bi-ek'ā? Jōdee mi nama bi parā t'āide chi chik'o jedeparik'a.

²⁸ Parā ichita mi ome p'ani, nepirade wa ne-inaa k'achiade p'anajida mīda.

²⁹ Mapa mia parā reyrā papiit'ee mi Ak'ōrepa mi rey papidak'a.

³⁰ Parā nek'odait'ee Ak'ōre truade māik'aapa ne-inaa todait'ee mi ome mi it'aripema mesade. Ma awara su-ak'i p'aneadait'ee rey su-ak'i beeparide. Israeldeepa ēreerā doce uchiadap'edaarā iru p'anadait'ee parā jua ek'ari māik'aapa jaradait'ee māirāpa oopatap'edaa pia wa k'achia.

Jesupa jarada Simón Pedropa ichi k'awa-e bida ait'ee (Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Ichiaba Jesupa māgaji:

—Simón, Simón, Satanapa parā iididoo oo k'inia bairā trigo ome oopatak'a nēesidak'āri chi tau āyaa atadait'ee.

³² Mamīda mi it'aa t'ipari pi pari mide ijāa bapariimerā. Waya mi ome nipak'āri, k'aripáji pichi ipemaarā mi k'ap'ia, ichita ijāapataadamerā.

³³ Māpai Simonpa māgaji:

—Tachi Waibia, mi pi ome nipa k'inia bida aji, mi carcelde t'i nībiruta pijida maa-e pirā piuru pijida.

³⁴ Jesupa p'anauji:

—Pedro, mia jara bi: Idi p'ārik'ua et'erre k'arii naaweda, jarada ōpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

Jesús chupiria nībait'ee hora k'ait'a pak'āri

³⁵ Maap'eda Jesupa iidiji:

—Mia parā pēik'āri muchila wēe, p'arat'a te wēe, chancla wēe, ¿net'aa apida faltajidak'ā? aji.

P'anaujida:

—Maarepida faltada-e pajida ajida.

³⁶ Māpai irua māgaji:

—Írá, jōdee, chi muchila iru bîpa ateeipia bi ichi p'arat'a te ome; chi espada wêe bîpa ichi íripema p'aru jí bi netoipia bi m̄aik'aapa espada aba neto ataipia bi.

³⁷ Mia m̄aga jara bi ichita uchiat'ee per̄a m̄ide jara bik'a Ak'õre Ũraa p'ãdade: 'Eper̄a t'ãri k'achia-idaak'a iru p'anajida.' (Is 53.12)

Jõma ma p'ãdade jara bi m̄ide ichita p'asait'eeda aji.

³⁸ M̄apai āchia m̄agajida:

—Tachi Waibia, nama espada omé iru p'anida ajida.

M̄apai irua p'anauji:

—Jāgapai pi.

Jesús Getsemani ne-uu k'ãide it'aa t'ida

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Maap'eda Jesús w̄aji Olivo Eedee ichi w̄apatak'a m̄aik'aapa chi k'õp'ãyoorã t'êe w̄ajida.

⁴⁰ Mama panadak'ãri, ichia āramaa m̄agaji:

—It'aa t'ítí p'ek'au k'achiade baaipiamaapa.

⁴¹ Maap'eda Jesús waawipai w̄aji chi k'õp'ãyoorã p'anadap'edaamãiipa. Mama bedabaiji it'aa t'ítí'ee.

⁴² M̄agaji:

—Ak'õre, pichia k'inia bi pir̄a, k'aripáji na m̄iait'ee bideepa. Mam̄ida oon-aapáde aji, m̄ia k'inia bik'a. J̄ip'a pia k'inia bik'ata oopáde aji.

⁴³ [M̄aga nide it'aripema ángel iru ik'aawa bain̄i ba cheji iru k'aripait'ee.

⁴⁴ Jesús audú t'ãri p'ua n̄ibada per̄a, audup̄ara it'aa t'ípachi, ichi j̄ia eujãde baairumaa waa t'eut'ewaak'a.]

⁴⁵ It'aa t'í aupak'ãri, chi k'õp'ãyoorã atabëidamaa w̄aji. Mam̄ida ununaji k'ãi para bi, audú t'ãri p'ua jõnipa.

⁴⁶ M̄apai irua m̄agaji āramaa:

—¿S̄aap'eda k'ãi jõnima? aji. P'irabáiti m̄aik'aapa it'aa t'ítí p'ek'au k'achiade baaipiamaapa.

Jesús jita atadap'edaa

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús at'ãri pedeemaa bide, eper̄aarã chok'ara pachejida. Ma eper̄aarã chok'ara chedap'edaa naa che w̄aji Judas, Jesús k'õp'ãyoorã docedepema.

M̄agí Jesús k'ait'a chek'ãri k'ira it'aait'ee,

⁴⁸ Jesupa m̄agaji:

—Judas, ¿mi k'ira írupa mi, chi Eper̄a Ak'õre Truadepema traiconaaruk'ã? aji.

⁴⁹ Jesús ome p'anadap'edaarãpa m̄aga unudak'ãri, iidijida:

—Tachi Waibia, ¿espadapa chõodaipia bik'ã? ajida.

⁵⁰ Aramata āradepema abaapa p'aareerã poro waibia mimiapari juaraarepema k'iri orp'et'aaji espadapa.

⁵¹ M̄apai Jesupa m̄agaji:

—Ichiak'au b̄iti; jāgapai pi.

M̄apai Jesupa ma eper̄a k'iri orp'et'aadamãi t'õbait'aaruta, anidachi.

⁵² M̄apai m̄agaji ichi ata chedap'edaa p'aareerã poroorãmaa, Tachi Ak'õre te waibia j̄iapataarãmaa m̄aik'aapa judiorã poro waibiarãmaa:

—¿S̄aap'eda par̄a espada ome m̄aik'aapa pak'uru ome chejidama aji, mi jita atade, nechayaa bi jita atapatak'a?

⁵³ Ewari chaa mi Tachi Ak'õre te waibiade bapari parã ome. Maapai parãpa mi jita atada-e paji. Mamãda hora pajipi parãpa ne-inaa k'achia oodamerã mĩmaa, Netuara Poro Waibiapa k'inia bik'a.

Pedropa Jesús k'awa-e bida ada

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Jesús mǎgá jita atadap'eda, ateejida p'aareerã poro waibia temaa. Mǎimisa Pedro t'imipapai t'ëe wǎk'ãti wǎji.

⁵⁵ Mama te taawaik'a eere t'iak'au bimã t'ipi oro iru p'anajida mǎik'aapa ai ik'aawa eperãarã su-ak'i p'anajida. Pedro jida ichiaba su-ak'i beeji ãra ome.

⁵⁶ Mǎga nide ariipema mimiapari awërapa Pedro unuji, t'ipitau ik'aawa su-ak'i bi. Ma mimiaparipa pi-ia ak'iji mǎik'aapa mǎgaji:

—Nǎgí jida auk'a jā eperã ome bajida aji.

⁵⁷ Mamãda Pedropa meraji:

—Mia iru k'awa-e bida aji.

⁵⁸ Taarã-e nide awaraapa Pedro unu atak'ãri, ichiaba mǎgaji:

—Pi auk'a jā eperã k'õp'ãyoorãdepemada aji.

Pedropa p'anauji:

—iMi iru k'õp'ãyo-eda! aji.

⁵⁹ Hora abaamaa awaraapa ichiaba mǎgaji:

—Wãara na eperã ichiaba bajida aji, jāgí ome. Ma awara ichi Galilea eujãdepemada aji.

⁶⁰ Pedropa p'anauji:

—Mia k'awa-e bida aji, k'ãaredeta pedee bi.

Aramata Pedro at'ãri pedeemaa bide, et'erre k'ariji.

⁶¹ Mǎpai Jesupa ãpĩtee ak'iji Pedromaa mǎik'aapa Pedropa k'irãpaji irua jarada: “Et'erre k'arii naaweda, pia jarada õpee jarait'ee mi k'awa-e bi.”

⁶² Mǎpai Pedro taawaa uchiap'eda, jëe nĩbeeji audú t'ãri p'ua nĩbada perã.

Jesús oo iru p'anadap'edaa

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesús jã p'anadap'edaaarãpa iru oo iru p'aneepachida mǎik'aapa sĩpachida.

⁶⁴ Iru tau p'ãrajĩ atadap'eda, mǎgapachida:

—iPi wãara Tachi Ak'õre Warra pirã, jarapáde aji, k'aipata pi siji!

⁶⁵ Ichiaba awaraa ik'achia pedee jarapachida.

Jesús Junta Suprema k'ĩrapite

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Tap'eda weda judiorã poro waibiarã, p'aareerã poroorã mǎik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarã, pia jarait'eera, chi Junta Supremadepemaarã chip'ejida. Mǎpai Jesús aneejida ãra k'ĩrapite. Irumaa iidijida:

⁶⁷ —iPik'ã ajida, Mesías, Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã?

Ichia p'anauji:

—Mia mǎgada aru pirã, parãpa ijãada-eda aji.

⁶⁸ Jõdee mia parãmaa ne-inaa iidiru pirã, p'anauda-e.

⁶⁹ Mamãda mia jara bi: İraweda mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema Tachi Ak'õre Waibia juaraare su-ak'i banait'ee.

⁷⁰ Mǎpai jõmaarãpa iidijida:

—iMǎgara pi Tachi Ak'õre Warrak'ã? ajida.

Jesupa p'anauji:

—Pǎchia jara p'anik'a, mǎgada aji.

⁷¹ Mǎpai ãchia mǎgajida:

—¿K'ãare-it'ee eperãarã waa jiridayama ajida, irua ooda jaradamerã? Tachi k'iripa ũrijidada ajida, ma pedee k'achia ichi it'aideepa jarada Ak'õre Waibia ãpíte.

23

Jesús Pilato k'irapite

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Ma judiorã poro waibiarã p'irabaik'oodaidap'eda, Jesús ateejida Pilato k'irapite.

² Mama iru k'irapite imiateemaadachida:

—Taipa na eperã unujidada ajida, tai p'uuru pidaarãmaa k'isia awara-awaraa papimaa bi. Jara bi taipa Cesarmaa impuesto p'aadaik'araa bi. Ma awara jara bi ichi Mesías, Tachi Ak'õrepa pëida rey pamerã.

³ Māpai Pilatopa iidiji:

—¿Pik'ã aji, Judiorã Rey?

Jesupa p'anauji:

—Mida aji, pia jara bik'a.

⁴ Māpai Pilatopa mājaji ma p'aareerã poroorãmaa māk'aapa arii p'anadap'edaarãmaa:

—Mia unu-e bida aji, na eperãpa ne-inaa k'achia ooda.

⁵ Mamīda audupiará golpe pedeejida:

—Ichia jaratee bi k'aurepa tai p'uuru pidaarã jōmaweda chōo pik'a para bi. Naa Galilea eujāde jaratee nipa beeji. frá nama Judea eujāde auk'a oomaa bi.

Jesús Herodes k'irapite

⁶ Māga ũrik'ãri, Pilatopa iidiji:

—¿Na eperã Galilea eujādepemak'ã? aji.

⁷ Ichida adak'ãri, Pilatopa pëiji Herodema. Māgí Galilea eujā ak'ipari paji. Auk'a baji Jerusalende.

⁸ Herodepa Jesús unuk'ãri, o-ĩadachi ai naaweda iru k'ira unu k'inia bada perã māk'aapa ũrida perã nepiri p'ani irua oopari ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Mapa unu k'inia baji ichi taide irua mājee ne-inaa oomerã.

⁹ Ma-it'ee iidida chok'ara iidiji Jesumaa. Mamīda Jesupa maarepida p'anauk'aa paji.

¹⁰ Mama ichiaba p'aareerã poroorã māk'aapa Moisepa p'āda jarateep-ataarã p'anajida. Āchiata audú Jesús imiateepachida.

¹¹ Mapa Herodes ichi soldaorã ome Jesumaa ik'achia pedee jarajida māk'aapa reypa jipari p'aru pi-iara bita jī bijida iru oo iru p'anadait'ee. Maap'eda Herodepa waya āpíte pëit'aaji Pilatoma.

¹² Ma ewate Pilato k'õp'ãyo meraaji Herodes ome, ai naaweda chik'ira unuamaa p'anapachida mīda.

Pilatopa Jesús peepida

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Pilatomāi panadak'ãri, irua waya t'ĩ p'ejí p'aareerã poroorã, judiorã poro waibiarã māk'aapa p'uuru pidaarã.

¹⁴ Maap'eda mājaji:

—Parãpa mīmaa jara chejida na eperãpa p'uuru pidaarã k'isia awara-awaraa papik'oomaa bi. Mamīda parã k'irapite irumaa mia iidida chok'ara iidiji māk'aapa unu-e ne-inaa k'achia apida ichia oo bida a p'ani.

¹⁵ ¿Ichiaba Herodepa iru m̄ga unu bi-ek'ã? aji. Maa-e pirã waya namaa p̄i-e pak'aji. Parãpa k'awa p'ani irua ne-inaa k'achia oo-e bi ma k'aurepa iru peepimerã.

¹⁶ Mapa w̄pip'eda, ichiak'au wãpiit'eeda aji.

¹⁷ [M̄gí fiestade Pilatopa k'ena p̄ipachi carceldepema preso; chi iidirutata p'uuru p̄idaarãpa.]

¹⁸ Mam̄da arii p'anadap'edaarã j̄omaweda biuk'adachida:

—j̄ãgí ãyaa atáji! j̄Barrabata k'ena p̄iji!

¹⁹ Ma Barrabás carcelde baji oomaa bada perã Romadepemaarãpa oopi-patak'a ma p'uurude; ma awara ch̄ara peet'aada perã.

²⁰ M̄pai Pilatopa Jesús uchia p̄i k'inia bada perã, waya pedeeji.

²¹ Mam̄da ãchi waapiara biuk'a n̄beeji:

—j̄Kurusode peepit'áaji! j̄Kurusode peepit'áaji!

²² M̄pai waya jarada õpee Pilatopa m̄gaji:

—¿K'ãare k'achiata oojima aji, irua? M̄ia unu-e bi ne-inaa k'achia ooda ma k'aurepa peepiit'ee. W̄pip'eda, ichiak'au k'ena p̄iit'eeda aji.

²³ Mam̄da audupiara biapachida Jesús kurusode baijira biipimerã. M̄gá bia j̄õn̄ipa ãchia k'inia p'anadap'edaak'a oopijida.

²⁴ Pilatopa ooji ãchia iidi p'anadap'edaak'a.

²⁵ K'ena p̄iji Barrabás, ãchia k'inia p'anadap'edaa, ma oomaa bada Romadepemaarãpa oopidap'edaak'a m̄ik'aapa ch̄ara peeda. J̄õdee Jesús ateepiji kurusode baijira binadamerã, ãchia k'inia p'anadap'edaak'a.

Jesús kurusode baijira bidap'edaa

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesús ateedak'ãri kurusode baijira bidait'ee, jita atajida eperã aba p'uurudee che wã nipada, Cirene p'uurudepema t'ijarapatap'edaa Simón. M̄gimaa kuruso ateepijida Jesús t'ẽe.

²⁷ Ma wãdade eperãarã chok'ara ichi t'ẽe wã nipapachida. M̄irã ome wãdap'edaarã w̄raarã chok'ara j̄ee wãpachida m̄ik'aapa biuk'a wãpachida t'ãri p'uapa, Jesús m̄gá atee wãdap'edaa perã.

²⁸ Mam̄da Jesupa ãchimaa ak'iji m̄ik'aapa m̄gaji:

—Jerusalendepema w̄raarã, j̄eenáati mi pari. J̄eti p̄achi pari m̄ik'aapa p̄achi warrarã pari, ewari cherude audú chup̄iria chitoonadait'ee perã.

²⁹ Tachi Ak'õrepa na eujãdepemaarã k'achia ook'ãri, m̄gadait'ee: “O-ia p'ani chi ju tawadak'aa beerã warra t'odak'aa perã.”

³⁰ Ma ewate eperãarãpa eemaa jaradait'ee:

‘j̄Tai ãri irak'oodariti!’ m̄ik'aapa: ‘j̄Tai t'ap'a atáti!’

(Os 10.8)

³¹ Eperãarãpa pak'uru õdoo bi t'ip̄itau de bat'at'aapata pirã, ¿audupiara pak'uru p'ũasaa bi bat'at'aada-e paik'ã, taarã-ee paa j̄õdaipari perã?

Eperãarã Jesús ik'aawa kurusode baijira bidap'edaa

³² Ichiaba Jesús ome atee wã nipajida k'achia beerã omé auk'a kurusode baijira bidait'ee.

³³ Panadak'ãri eujã “Tachi Poro B̄iri” apatap'edaamã, Jesús ma k'achia beerã ome kurusode baijira bijida; aba juaraare, chi apema juabi eere.

³⁴ [M̄pai Jesupa m̄gaji:

—Ak'õre, mi n̄gá oo p'anirã perdonáaji, k'awada-e p'anadairã ne-inaa k'achiata oomaa p'ani.]

M̄pai soldaorãpa suerte jemenejida k'awaadait'ee k'aipata iru p'aru atait'ee.

³⁵ Māimisa arii p'anadap'edaarāpa Jesumaa ak'i para bapachi māik'aapa judiorā poroorāpa iru nāga oo iru p'anapachida:

—Awaraarā k'aripadak'a, pichi k'ap'ia jida k'aripa atáji, wāara Tachi Ak'ōrepa pi pēida pirā, maa-e pirā irua jirit'erada pirā.

³⁶ Soldaorāpa ichiaba Jesús oo iru p'anapachida. Iru k'ait'a wādap'eda, vino achuchua teepachida

³⁷ māik'aapa māgapachida:

—¡Pi wāara Judiorā Rey pirā, jāmāik'aapa uchiadaríji!

³⁸ Ichiaba Jesús poro it'aik'a eere letrero bijida: NĀgí JUDIORĀ REY.

³⁹ Ma awara iru ik'aawa baijira badapa ik'achia jarapachi:

—¡Pi wāara Tachi Ak'ōrepa pēida pirā, jāmāik'aapa uchiadaipáde apachi, māik'aapa tai jida auk'a k'aripapáde! apachi.

⁴⁰ Mamīda chi apemapa māgí pedee bada itriat'aaji:

—¿Pia Tachi Ak'ōre waawee-e bik'ā aji, nama auk'a baijira bita?

⁴¹ Tachi nama chupiria chitooni ne-inaa k'achia oodap'edaa perā. Mamīda na eperāpa ne-inaa k'achia ook'aa pajida aji.

⁴² Maap'eda, māgaji:

—Jesús, pi Ak'ōre Waibia truade rey beek'āri, mi k'irāpáji.

⁴³ Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Idi pi mi ome bapariit'eeda aji, Ak'ōre Waibia eujāde.

Jesús jai-idaada

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Imat'ipa ak'ōrejiru k'iat'idachi. Na eujā jōma p'āriudachi las tres parumaa.

⁴⁵ Ak'ōrejiru k'iat'idachi māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibiadepema cuarto edupiarā t'ūpatamāi p'aru eebai jira bada esajīak'a jēdachi.

⁴⁶ Māpai Jesús golpe biaji:

—¡Ak'ōre, michi jaure pi juade biru!

(Sal 31.5)

Māga jarap'eda, jai-idaaji.

⁴⁷ Romadepema soldaorā poropa ma jōma unuk'āri, pedee pia jaraji Tachi Ak'ōremaa māik'aapa māgaji:

—Wāara na eperāpa ne-inaa k'achia ook'aa pajida aji.

⁴⁸ Eperāarā jōmaweda mama see nībadaarāpa māga unudak'āri, āchi t'ūa t'aap'e erreudachida t'āri p'uapa.

⁴⁹ Mamīda Jesús ome nipapatap'edaarā, imik'īraarā māik'aapa wēraarā iru ome chedap'edaa Galilea eujādeepa, ma ne-inaa p'asada t'imīpa ak'īmaa p'aneejida.

Jesús iadap'edaa

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Ma eujāde eperā t'āri pia bapachi. Ne-inaa k'achia ook'aa paji. Māgí t'ījarapachida José. Iru Arimatea p'uurudepema paji. Māgí p'uuru Judea eujāde bi.

⁵¹ Ni baji Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā. Junta Supremadepema paji. Mamīda ijāa-e paji māirāpa oodap'edaade Jesús ome.

⁵² Mapa wāji Pilatoma Jesús k'ap'ia piuda iidide it'ait'ee.

⁵³ T'ēpai Jesús k'ap'ia kurasodeepa irabai atap'eda, pirat'aaji lienzone māik'aapa binaji māu te uria k'oro iru p'anadap'edaade. Made piuda apida waide iada-e p'anajida.

⁵⁴ Ma ewate judiorā ĩipata noreweda paji. P'āriupodopa pada perā, ne-inaa waa oik'araa baji, ĩipata ewate wāyaaru misa.

⁵⁵ Ma wēraarā Jesús ome Galilea eujādeepa chedap'edaa ichiaba wājida ma mǎu te uriade iru bidap'edaamaa mǎik'aapa ak'ijida sāga Jesús k'ap'ia ata bijida.

⁵⁶ Maap'eda teedaa chedak'āri, k'era oojida ne-inaa awaraa t'ūa bee ome Jesús k'ap'ia ĩri bidait'ee, judiorāpa oopatak'a āchi auk'aarā piudak'āri. ĩpata ewate ma wēraarā ĩijida Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

24

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Tomia ewate tap'eweda ma wēraarā wājida Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa. Ateejida k'era ne-inaa t'ūa ome āchia oodap'edaa.

² Panadak'āri, unujida chi mǎu te uria t'ai mǎupa t'ap'a bada awara āi bi.

³ T'ĩudak'āri, Tachi Waibia Jesús k'ap'ia unuda-e paji.

⁴ K'awadak'aa paji k'āata oodait'ee. Māga nide unujida imik'ĩraarā omé p'aru t'o-t'oo uchiterree ĩi bainĩ p'ani āchi ik'aawa.

⁵ Mǎpai āchobeepa bedabaidachida tau bĩri eujāde t'ōbairutamaa. Mamĩda mǎirāpa mǎgajida:

—¿Sǎap'eda jāiramāi ĩiri p'anima ajida, iru chok'ai bita?

⁶ Iru nama wē-e. ¿Chok'ai p'irabaiji! K'irāpāti iru at'āri Galilea eujāde bak'āri,

⁷ jaraji ichi, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, k'achia beerā juade bidait'ee; ārapa kurusode baijira bidait'ee piumerā mǎik'aapa ewari ōpeemaa ichi chok'ai p'irabaiit'ee.

⁸ Māga ūridak'āri, ma wēraarāpa Jesupa jarada k'irāpajida.

⁹ Mǎpai iru k'ap'ia iadap'edaamāiipa wǎdak'āri, ma jōmaweda nepirinajida Jesús k'ōp'āyoorā oncemaa mǎik'aapa awaraarāmaa.

¹⁰ Chi māga nepirinaadap'edaarā paji María Magdalena, Juana, Santiago nawe María mǎik'aapa awaraa wēraarā.

¹¹ Mamĩda ārapa nepiridap'edaa ūridak'āri, Jesús k'ōp'āyoorāpa k'ĩsiajida pariatua pedeemaa p'ani. Mapa ijāa k'iniada-e paji.

¹² Māga jarajida mĩda, Pedro p'iradachi Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa mǎik'aapa edajāde ak'ik'āri, chi k'ap'ia lienzode beda bada unu-e paji. ĩip'a chi p'aru aupai unuji. Mǎpai p'era pik'a teedaa cheji. K'awa-e paji k'āata ooit'ee.

Jesús unudap'edaa ode wǎdade Emaús p'uurudee

(Mr 16.12-13)

¹³ Ma ewate weda Jesús ome nipapatap'edaarā omé wǎ nipajida Emaús p'uurudee. Ma p'uuru Jerusalendeepa perá once kilometros bi.

¹⁴ Ma ode wǎdade āchi pedee wǎ nipajida ma jōma Jesús ome p'asadade.

¹⁵ Mǎgá pedee wǎdade, Jesús cheji āchi ik'aawa mǎik'aapa auk'a t'ia wāji.

¹⁶ Unu p'anajida mĩda auk'a wǎru awaraa eperā āchi ome, k'awada-e paji k'aita māga bi.

¹⁷ Mǎpai Jesupa iidiji āramaa:

—¿K'āaredeta parā pedee wǎdama? aji.

Mǎpai āchi k'ĩra pia-ee bainĩ p'aneejida

¹⁸ mǎik'aapa āchidepema Cleofás apatap'edaapa p'anauji:

—¿Pi Jerusalende badata k'awa-e bik'ā aji, mama p'asada?

¹⁹ Mǎpai ichia iidiji:

—¿K'āata p'asajima? aji.

Āchia mǎgajida:

—Jesús Nazaretdepema Ak'õre pedee jarapari paji. Ne-inaa pi-ia oopachi mãik'aapa pedee pia jarateepachi Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa p'uuru pidaarã k'ĩrapite.

²⁰ P'aareerã poroorãpa mãik'aapa tachi poro waibiarãpa iru ateejida Romadepema poro waibia Pilatoma kurusode peepit'aamerã.

²¹ Taipa ijãa p'anajida ma Jesupata tachi Israel pidaarã uchiapiit'ee Romadepemaarã juadeepa. Mamĩda ewari õpee paru mǎgí ne-inaa jõma p'asada.

²² Ma awara wẽraarã tai ome nipapataarãpa tai p'erapijida. Taujaaweda wãjida Jesús iadap'edaamaa.

²³ Mamĩda iru k'ap'ia unuda-e pak'ãri, ãpĩtee chejida teedaa mãik'aapa taimaa nepirijida angeleerã unudap'edaa. Mãirãpa jarajidada ajida, Jesús chok'ai bi.

²⁴ Mǎga ùridak'ãri, tai k'õp'ãyoorã ùk'uru wãjida iru iadap'edaamaa mãik'aapa ununajida ma wẽraarãpa jaradap'edaak'a. Mamĩda iru unuda-e paji.

²⁵ Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—¡Parã k'ĩsia k'awada-ee p'ani! ¿Jãada-e p'anik'ã Ak'õre pedee jarapataarãpa chonaarãweda jaradap'edaa?

²⁶ ¿Tachi Ak'õrepa pẽida mǎgá chupirĩa nĩbait'ee paji-ek'ã aji, Ak'õrepa iru ateei naaweda ichi truadee?

²⁷ Mǎpai Jesupa jarateemaa beeji ichi p'asait'ee bada Tachi Ak'õre Ñraa p'ãdade jara bik'a. Jarateeji Moisepa p'ãdadeepa, Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bi parumaa.

²⁸ Chi p'uuru wãdap'edaamaa panadak'ãri, Jesús k'ĩra jiwaa wãyaait'ee paji, p'uurude bee-ee.

²⁹ Mamĩda ãchia mǎgajida:

—Tai ome béjeji k'ewara bairã mãik'aapa p'ãriu wã perã.

Mǎpai Jesús auk'a teedaa wãji ãra ome.

³⁰ T'ẽepai mesade su-ak'i p'aneedak'ãri nek'odait'ee, Jesupa ichi juade pan ataji. Mǎpai it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa mãik'aapa t'oop'eda ãramaa teeji.

³¹ Mata Tachi Ak'õrepa aweda ãra tau eratik'oopiji mãik'aapa ãramaa Jesús k'awapiji. Mamĩda mamãik'aapa iru wẽpadachi.

³² Mǎpai mǎgajida:

—¿Wãara-ek'ã? ajida. ¡Iru paji! Tachi t'ãriipa mǎga jara nĩbaji, ode Ak'õre Ñraa p'ãda tachimaa jaratee che wã nipak'ãri.

³³ Aramata waya ãpĩtee chejida Jerusalendee. Mama unu chejida iru k'õp'ãyoorã once awaraa nipapatap'edaarã ome see nĩbi.

³⁴ Mǎgí see nĩbadaarãpa mǎgajida:

—Wãarada ajida, Jesús chok'ai bi. Simón Pedromaa ichiaba unupijida ajida.

³⁵ Mǎpai ãchi omeerãpa nepirijida ode p'asada mãik'aapa Jesupa pan t'oop'eda, jedek'ãri k'awaadap'edaa.

Jesupa chi k'õp'ãyoorãmaa unupida

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23; Hch 1.6-8)

³⁶ At'ãri mǎgá nepirĩmaa p'anide, Jesús ãra esajĩak'a bainĩ ba cheji mãik'aapa mǎgaji:

—K'ãiwee p'anapatãati.

³⁷ Jesús unudak'ãri, ãchi p'eradachida, iru jaureta unu p'ani jĩak'aapa.

³⁸ Mamĩda Jesupa mǎgaji:

—¿Sãap'eda p'era jõnima? aji. ¿Sãap'eda pãchi t'ãride at'ãri ijãada-e p'anima? aji.

³⁹ Ak'iti mi jua, mi biiri ome. Mipi. Mi k'ap'ia t'õbãiti mãik'aapa ak'iti. Eperã jaure chiara wëe bi, biiri jida mia iru bik'a.

⁴⁰ Mãga jarap'eda, ãramaa ak'ipiji ichi jua mãik'aapa ichi biiri.

⁴¹ Mamida at'ãri pia ijãada-e p'anajida, audú o-ia p'anadap'edaa perã mãik'aapa p'era pik'a p'anadap'edaa perã. Jesupa ichi k'awapi k'inia bada perã, iidiji:

—¿Nama ne-inaa k'oparii iru p'anik'ã? aji.

⁴² Mãpai ãchia chik'o paada esajãak'a teejida.

⁴³ Irua jitaji mãik'aapa ãchi taide k'ot'aaji.

⁴⁴ Maap'eda mãgaji:

—Mimaa p'asajida aji, mia jaradak'a, at'ãri parã ome bak'ãri. Jaraji ne-inaa jõmaweda p'asait'ee paji Moisepa p'ãdade jara bik'a mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bik'a, Salmos libro p'ãdade jara bik'a paara.

⁴⁵ Mãpai jarateegi Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi Mesiade.

⁴⁶ Mãgaji:

—Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi Mesias ichita piut'ee mãik'aapa ewari õpeemaa chok'ai p'irabaiit'ee.

⁴⁷ Ak'õrepa k'aripap'eda, Jerusalendee pa na p'ek'au eujã eperãarã paraa-maa jarateenãti p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa Tachi Ak'õrede ijãapataadamerã. Mãgã irua ãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee.

⁴⁸ Parãpa mi p'asada jõmaweda k'awa p'ani, unudap'edaa perã.

⁴⁹ Mapa parãmaa mia ne-inaa peiit'ee mi Ak'õrepa jaradak'a. Mamida mãga ooru misa, nama p'anéeti Jerusalén p'uurude. T'ëepai it'ariipa Tachi Ak'õrepa ichi jaure peiit'ee parã ome bapariimerã.

*Jesús Ak'õre eujãdee wãda
(Mr 16.19-20; Hch 1.9-11)*

⁵⁰ Maap'eda Jesupa ãra ateeji ma p'uurudeepa Betania p'uuru k'ait'a. Mama ichi jua it'aa iap'eda, ãra bendiciaji.

⁵¹ Mãpai mãgã pedeemaa bide Tachi Ak'õrepa iru it'aa ateeji ãra ik'aawaapa.

⁵² T'ëepai chi k'õp'ãyoorãpa it'aa t'ãdap'eda, pedee pia jarajida irude mãik'aapa t'ãri o-ia ãpítee chejida Jerusalendee.

⁵³ Maadamãiipa ewari chaa Tachi Ak'õre te waibiade p'anapachida it'aa t'ĩmaa mãik'aapa pedee pia jaramaa Tachi Ak'õremaa.

SAN JUAN

San Juanpa Pedee Pia P'ãda

Juan, Zebedeo warrapa na pedee pia p'ãji. Judío paji. Nipapachi Jesucristo ome. Na p'ãdade Juanpa jara bi Jesupa jarada mãik'aapa ooda, mak'iaara uchiae bi awaraarãpa p'ãdade. Na p'ãdade chi Jesús k'õp'ãyo k'iniara iru bida apachi. Jesús ome nipapachi perã pia k'awaji iru bapata. Na p'ãdade k'awapi k'inia baji k'aita paji Jesús; Tachi Ak'õre na eujãdee cheda. Jara bi Jesús pank'a bi; ìdaa pik'a bi; puertak'a bi; ovejaarã ak'iparik'a bi; uva k'arrak'a bi; eperãarã chok'ai p'anapipari; piudap'edaarã chok'ai p'irabaipipari; Tachi Ak'õre o ak'ipipari; wãarata jarapari; chi ichita bapari.

Naapiara Juanpa jara bi Jesús Tachi Ak'õre pedee, na p'ek'au eujãdee cheda (cap. 1.1-18). Jara bi Juan Bautistapa jarateeda mãik'aapa Jesupa k'õp'ãyoorã ùk'uru jirit'erada (cap. 1.19-51). Mamãda mak'iaara jara-e bi Jesús nipada Galilea eujãde. Ma k'ãyaara jara bi irua ooda mãik'aapa jarateeda Judea eujãde bak'ãri mãik'aapa judiorã fiesta awara-awaraade bak'ãri (caps. 2.1-10.42). Jara bi Jesupa Lázaro chok'ai p'irabaipida (cap. 11) mãik'aapa Mariapa Jesús bãri ìri k'erapa weeda (cap. 12.1-11). Ichiaba jara bi Jesús p'asada Jerusalandee wãk'ãri (cap. 12.12-50). Jara bi Jesupa jarada nek'ok'ãri chi k'õp'ãyoorã ome (caps. 13.1-14.14); irua jarateeda Tachi Ak'õre Jaurede (caps. 14.15-16.33) mãik'aapa irua it'aa t'ida ijãapataarã pari (cap. 17); iru jita atadap'edaa mãik'aapa ateadap'edaa poro waibiarã k'irapite (caps. 18.1-19.16). Jara bi Jesús piuda mãik'aapa chok'ai p'irabaida (caps. 19.17-21.14). Juanpa t'ëpai Pedrode p'ãda uchiae awaraarãpa pedee pia p'ãdade (cap. 21.15-25). Maperã jara p'ani Juanpa pedee pia p'ãda awara uchiae apemaarãpa p'ãdap'edaa k'ãyaara.

Jesús na p'ek'au eujãdee cheda

¹ Na p'ek'au eujã bai naaweda Jesucristo, Tachi Ak'õre Pedee apata, bapachi. Mãgí bapachi Tachi Ak'õre ome. Iru ichita Tachi Ak'õre bapari.

² Tachi Ak'õre ome bapachi.

³ Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda ooji. Iru wëe Tachi Ak'õrepa ne-inaa maarepida oo-e paji.

⁴ Irua chok'ai bapipachi ne-inaa jõmaweda chok'ai bi. ìdaa pik'a bapachi eperãarã t'ãide, ma k'aurepa eperãarãpa Tachi Ak'õre k'awapataadamerã.

⁵ At'ãri irua Tachi Ak'õre k'awapimaa bi eperãarãmaa. Apidaapa p'oyaa jarada-e irua mãga oonaamerã.

⁶ Bapachi eperã, t'ijarapatap'edaa Juan Bautista.

⁷ Tachi Ak'õrepa mãgí eperã jirit'eraji jaramerã ma ìdaa pik'a bide, jõmaarãpa Ak'õrede ijãadamerã ma jarateeda k'aurepa.

⁸ Juan ìdaa pik'a ba-e paji. Jip'a cheji jarateede

⁹ ma wãara ìdaa pik'a bi na p'ek'au eujãdee cheji, Tachi Ak'õre eperãarãmaa k'awapiit'ee.

¹⁰ Mãgí Pedee, Jesucristo ba cheji na p'ek'au eujãde, ichia eujã oodade. Mamãda na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awada-e paji iru Tachi Ak'õre Warra.

¹¹ Cheji mĩda ichi auk'aarã t'ãide, ãchia auteebaida-e paji.

¹² Mamãda eperãarã ùk'uruurãpa iru auteebaijida mãik'aapa wãara irude ijãajida. Irua mãgírã Tachi Ak'õre warrarã papiji.

13 Tachi Ak'õre warrarã mǎgá padait'ee, mǎgí eperãarã t'oda-e paji warra jïp'arã t'opatak'a, eperãpa warra oo k'inia ooparik'a. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õrépata mǎgírã ichi warrarã papiji, irude ijãa p'aneedap'edaa perã.

14 Mǎgí Pedee, Jesucristo Tachi Ak'õrepa pëida. T'oji eperã k'ap'iaide mǎik'aapa tachi t'ãide bapachi. Iru Tachi Ak'õre Warra pada perã, Tachi Ak'õre k'ïra wãree unupiji tachimaa. Eperãarã k'inia iru bapachi mǎik'aapa Tachi Ak'õre wãarata ãchimaa k'awapipachi.

15 Juan Bautistapa k'awaji mǎgí Pedee Tachi Ak'õrepa pëida. Mapa jara-pachi:

—Nǎgide mia jara baji jarak'ãri eperã mi t'ëepai cheru mi k'ãyaara waibiara bi, mi t'oi naaweda iru bapachi perã.

16 Ma eperã t'ãri pia bapari tachi jõmaarã ome mǎik'aapa tachi ichita k'aripapari.

17 Tachi Ak'õrepa ichi ùraa k'awapiji eperãarãmaa Moisés k'ap'ia pari. Mamída eperãarã k'inia iru baji mǎik'aapa ichi wãarata k'awapiji ãramaa Jesucristo k'ap'ia pari.

18 Eperã apidaapa Tachi Ak'õre unudak'aa. Mamída Jesucristo, iru Warra apai iru bi, iru ome auk'a bairã, iru eperãarãmaa k'awapiji.

Juan Bautistapa Jesucristode jarada

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Judiorã poroorãpa Jerusalendeepa pëijida p'aareerã Leví ëreerãdepemaarã ome, mǎirãpa Juanmaa iididamerã:

—¿Pi k'aima? ajida.

20 Juan Bautistapa wãarata p'anauji:

—Mi Tachi Ak'õrepa pëida-epi, eperãarã rey pamerã.

21 Mǎpai iidijida:

—Mǎgara, ¿pi Tachi Ak'õre pedee jarapari Eliak'ã? ajida.

—Mǎga-eda aji.

Mamída waya iidijida:

—¿Pi Tachi Ak'õre pedee jaraparik'ã ajida, tachia ni p'ani?

—Mǎga-eda aji.

22 Mǎpai mǎgajida:

—Mǎgara, ¿pi k'aima? Jarapáde ajida. Tai pëidap'edaarãmaa jaranadait'ee. ¿K'ãata jara pëiit'eema? ajida.

23 Juanpa p'anauji Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaiapa chonaarãweda p'ãdade jara bik'a:

—Mi ni eujã pania wëe bide mǎik'aapa bia bi:

'O pi-ia oopatak'a poro waibia chei naaweda, mǎga pik'a p'ek'au k'achia oo amáati Tachi Waibia chei naaweda.' *(Is 40.3)*

24 Ma fariseorãpa pëidap'edaarãpa

25 Juanmaa iidijida:

—Pi Tachi Ak'õrepa pëida-e pirã eperãarã rey pamerã, Elia-e pirã wa Tachi Ak'õre pedee jarapari-e pirã, ¿k'ãare-it'ee eperãarã poro chooparima? ajida.

26 Juanpa mǎgaji:

—Mia parã poro choopari paniapa. Mamída pãchi t'ãide bida aji, awaraa eperã, parãpa k'awada-e p'ani.

27 Mǎgí mi t'ëepai parãmaa jaratee cheru. Iru mi k'ãyaara waibiara bi. Mia iru chancla jida ëraik'araa bida aji, mi iru k'ãyaara ek'ariara bairã.

28 Mǎga p'asaji Betania p'uurude Jordán to k'ïraik'a eere, Juanpa poro choomaa badamã.

Jesús Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã pari piumerã

²⁹ Ai norema Juanpa unuk'ãri Jesús ichi k'ait'a cheru, mägaji:

—¡Ak'ítì! Nãgí eperã oveja chak'ek'a bi, Tachi Ak'õrepa pëida perã piumerã eperãarã pari. Nãgipa wēpapiit'ee eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata.

³⁰ Nãgí eperãde mia pedee baji nãga jarak'ãri: “Eperã mi t'ēpai cheru mi k'ãyaara waibiara bi, iru mi t'oi naaweda bapachi perã.”

³¹ Ai naaweda mia pida k'awa-e baji iru Tachi Ak'õrepa pëida tachi k'aripamerã. Mamída ma-it'ee mia eperãarã poro choo cheji; mägá Israel pidaarãpa iru k'awadamerã.

³² Māpai Juanpa jaraji ichia unuda:

—Mia Tachi Ak'õre Jaure unuji iru ñri palomak'a baai chek'ãri.

³³ Mia k'awa-e bak'aji iru Tachi Ak'õre Warra. Mamída ai naaweda mi pëidapa eperãarã paniapa poro choomerã, mĩmaa jaraji: “Pia unuit'eeda aji, mi Jaure baai cheru eperã ñri, ichita iru ome bapariit'ee. Mägí eperãpa mi Jaure ba chepiit'eeda aji, eperãarã ome.”

³⁴ Tachi Ak'õrepa jaradak'a mia mãga unuji. Maperãpi mia parãmaa jara bi: Nãgí Jesús, Tachi Ak'õre Warra.

Jesús ome nipapatap'edaarã

³⁵ Ai norema Juan Bautista waya mama baji chi k'õp'ãyoorã omeerã ome.

³⁶ Jesús wãyaa wã unuk'ãri, mägaji:

—¡Ak'ítì! Jãgita chi oveja chak'ek'a bi, Tachi Ak'õrepa pëida.

³⁷ Chi k'õp'ãyo omeerãpa mãga ùridak'ãri, Jesús t'ēe wãjida.

³⁸ Jesús ãpítee p'irrabai k'ãri, unuji ichi t'ēe cheruta mãik'aapa mägaji:

—¿K'ãata k'inia p'anima? aji.

Mãgajida:

—*Rabuni* (jara k'inia bi Tachi Jarateepari), ¿pi, sãma baparima? ajida.

³⁹ Jesupa p'anauji:

—Chéti k'awaadamerã.

Mãgá wãjida iru baparimaa mãik'aapa ma ewate p'aneejida iru ome k'ewara las cuatro pada perã.

⁴⁰ K'õp'ãyo abaapa Juan pedee ùrida mãik'aapa Jesús t'ēe wãda Andrés paji. Iru Simón Pedro ñpema paji.

⁴¹ Mägí Jesús ome bap'eda, ne-inaa awaraa ooi naaweda, isapai wãji chi ñpema jiride. Unu atak'ãri, mägaji:

—Mesías unujidada aji. (Mägí t'í jara k'inia bi Cristo, Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã.)

⁴² Māpai Andrepa chi ñpema aneeji Jesumaa. Jesupa iru unuk'ãri, mägaji:

—Pi Simón, Juan warra. Mamída pi t'íjaradait'eeda aji, Cefas. (Mägí t'í griego pedeede jara k'inia bi Pedro.)

Jesupa Felipe Natanael ome jirít'erada

⁴³ Ai norema Jesús wãji Galilea eujãdee. Mama unuji eperã t'íjarapatap'edaa Felipe. Māpai mägaji:

—Mi ome nipaparíji.

⁴⁴ Mägí Felipe, Andrés mãik'aapa Pedro Betsaida p'uurudepemaarã paji.

⁴⁵ Felipepa Natanael jirínaji mãik'aapa unu atak'ãri, mägaji:

—Unujidada aji, eperã Moisepa jarada Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade. Mägí ichiaba Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa chonaarãweda ãchi p'ãdap'edaade jaradap'edaa. Mägí eperã José warra; t'íjarapata Jesús Nazaretdepema.

⁴⁶ Natanaelpa mǎgaji:

—¡Nazaretdepema! ¿Nazaret p'uurudeepa eperǎ pia uchiaik'ǎ? aji.

Felipepa mǎgaji:

—Wǎdáma aji, ak'ide.

⁴⁷ Jesupa Natanael ichi k'ait'a cheru unuk'ǎri, mǎgaji:

—Na Israel pida wǎara t'ǎri pia bapari. Apida k'ũrak'aa.

⁴⁸ Natanaelpa Jesumaa iidiji:

—¿Sǎga pia mi k'awa bima? aji.

Jesupa p'anauji:

—Felipepa pi atanai naaweda, mia pi unuji higuera k'arra ek'ari.

⁴⁹ Mǎpai Natanaelpa mǎgaji:

—Tachi Jaratepari, pi Tachi Ak'õre Warra. Pi Israel pidaarǎ Rey, chi cheit'ee bada.

⁵⁰ Jesupa mǎgaji:

—¿Ijǎa bi-ek'ǎ aji, mia jarada perǎ pi unuji ma pak'uru ek'ari? Pia unuit'ee ne-inaa awara ma k'ǎyaara pi-iaara.

⁵¹ Mia wǎarata jararu. Parǎpa unudait'ee Tachi Ak'õre eujǎ ewaraa k'obi mǎik'aapa angeleerǎ it'aa wǎruta mǎik'aapa edaa cheruta mi, chi Eperǎ Ak'õre Truadepema, k'aripade.

2

Caná p'uurude miak'ǎidak'ǎri, fiesta oodap'edaa

¹ Natanael ome pedeep'eda, k'ǎima õpeemaa miak'ǎipata fiesta oojida Caná p'uurude. Mǎgí p'uuru Galilea eujǎde bi. Jesús nawe mama baji.

² Jesús chi k'õp'ǎyoorǎ ome ichiaba t'í pëjjida chedamerǎ ma fiestade.

³ Mama p'anide vino jõdachi. Mapperǎ Jesús nawepa mǎgaji:

—Vino jõdachida aji.

⁴ Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Nawe, ¿sǎap'eda pia mimaa mǎga jara bima? aji. Waide ewari pa-eeta mia Ak'õre jua ak'ipimerǎ.

⁵ Mǎpai chi nawepa mǎgaji vino jedepataarǎmaa:

—Óoti jõma irua jara bik'a.

⁶ Mama bainí p'anajida chok'o seis, mǎudee ooda. Judiorǎpa mǎgee chok'o iru p'anapachida aide pania t'idait'ee. Mǎgá siidai áchi jua, biri maa-e pirǎ net'aa Tachi Ak'õre Ũraa p'ǎdade jaradak'a. Chok'o abaade cincuenta wa setenta litros araapachi.

⁷ Jesupa vino jedepataarǎmaa mǎgaji:

—Paniapa na chok'o ipuruk'óoti.

Pania atanajida mǎik'aapa ma chok'o ipuruk'oojida.

⁸ Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Írá ma-ǎri joi atadapáde aji, mǎik'aapa teepáde aji, na fiesta chiparimaa.

Mǎga oojida.

⁹ Ma fiesta chiparipa pania vino padai bada tok'ǎri, k'awa-e paji sǎmǎik'aapa uchijaji ma vino. Ma vino jedepataarǎpapai k'awajida, áchia ma vino chok'odeepa joidap'edaa perǎ. Mǎgá top'eda, ma fiesta chiparipa chi imik'íra miak'ǎiit'ee bada t'í ataji

¹⁰ mǎik'aapa mǎgaji:

—Fiesta oodak'ǎri, jõmaarǎpa naapiara vino piara bita jedepata. Maap'eda, waibia to p'anadap'eda, jedepata chi vino mak'íara pia-e bi. Mamída pia ia nǎbijida aji, chi vino piara bita íraweda todamerǎ.

11 Māgí ooda Jesupa Galilea eujādepema Caná p'uurude paji irua naapiara ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga ook'āri, unupiji ichi wāara Tachi Ak'ōrepa pēida. Ma ooda unudak'āri, chi k'ōp'āyoorāpa audupiara irude ijāa p'aneejida.

12 Ma t'ēpai Jesús wāji Capernaum p'uurudee chi nawe ome, chi ĩpemaarā ome māik'aapa chi k'ōp'āyoorā ome. K'āima chok'ara-ee mama p'anajida.

*Jesupa ne-inaa netopataarā jērek'ooda Ak'ōre te waibiadeepa
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

13 Judiorā Pascua fiesta ĩri pa wāda perā, Jesús wāji Jerusalendee.

14 Mama Tachi Ak'ōre te waibia āuk'idaa t'iak'au bide ununaji p'ak'a netopataarā, oveja netopataarā māik'aapa paloma netopataarā. Ichiaba unuji p'arat'a tau t'erabaipataarā mama su-ak'i p'ani.

15 Māga unuk'āri, Jesupa soo oo ataji māik'aapa ma jōmaweda taawaa jērek'ooji āchi p'ak'a, oveja ome. Ma p'arat'a tau t'erabaipataarā mesa eujāde sīa bat'ak'oop'eda, āchi p'arat'a eujāde p'ok'ooji

16 māik'aapa paloma netopataarāmaa māgaji:

—ĪPāchi net'aa atēeti namāik'aapa! ĪMi Ak'ōre te net'aa netopata tek'a papináati!

17 Jesupa māga oo bide chi k'ōp'āyoorāpa k'irāpajida Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bi:

'Mia pi te k'inia iru bapari perā, mi peet'aadait'ee.' (Sal 61.1a)

18 Māpai judiorā poroorā, arii p'anadap'edaarāpa māgajida Jesumaa:

—Wāara Tachi Ak'ōrepa nāga oopiru pirā pīmaa, ¿k'āata ooit'eema ajida, taipā ijāadamerā wāara Ak'ōrepa pi pēida?

19 Jesupa p'anauji:

—Na te t'eet'aaruta pirā, ewari ōpeemaa mia waya baik'o biit'eeda aji.

20 Māpai judiorāpa māgajida:

—Cuarenta y seis años mimiajidada ajida, na te oodait'ee. ¿T'eep'eda pia ewari ōpeede baik'o biit'eeek'ā? ajida.

21 Mamīda Jesupa “na te” ak'āri, jara k'inia baji ichi k'ap'ia.

22 Mapa ai t'ēpai, iru piup'eda, chok'ai p'irabaik'āri, chi k'ōp'āyoorāpa k'irāpajida irua ma ewate jarada. Māpai wāara ijāajida Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jarada māik'aapa Jesupa jarada.

Jesupa jōmaarā t'āri k'awapari

23 Jesús Jerusalende bide Pascua fiesta wāyaaru misa, eperāarā chok'araarāpa irude ijāajida, unudak'āri irua ne-inaa oomaa bi eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

24 Mamīda Jesupa k'awaji wāara ijāada-e p'anajida, āchi t'āri pia k'awada perā.

25 Faltak'aa paji apidaapa eperāarā k'Īsia k'awaapidamerā irumaa, irua eperāarā t'āri k'awa bada perā.

3

Jesús Nicodemo ome

1 Bapachi fariseo t'ĳjarapatap'edaa Nicodemo. Judiorā poro waibiarādepema paji.

2 P'ārik'ua māgí eperā Jesumaa p'asiade wāji māik'aapa māgaji:

—Tachi Jarateepari, k'awa p'anida aji, Tachi Ak'ōrépata pi pēida taimaa jarateede. Pia p'oyaa oo-e pak'ajida aji, nāgee ne-inaa pia pia ooparik'a, Tachi Ak'ōre pi ome ba-e pada paara.

³ Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Eperā waya t'o-e pirā, p'oyaa ba-e pai Tachi Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome.

⁴ Māpai Nicodemopa iidiji:

—Mamīda ¿sāga waya t'oyama aji, eperā chona bīta? ¡P'oyaa t'ũuk'aa chi nawe bide waya t'oit'ee!

⁵ Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Eperā paniapa t'o-e pirā māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa t'opi-e pirā, p'oyaa ba-e pai Ak'ōre jua ek'ari ichideerā ome.

⁶ Eperādeepa uchiapari eperā. Mamīda Tachi Ak'ōre Jauredeepa uchiapari Tachi Ak'ōredeerā.

⁷ P'era pik'a banāaji mia jarada perā eperāarā waya t'odaipia bi.

⁸ Nāu p'uapari chi p'ua k'iniamaa. Pīa ma nāu ūriru mīda, k'awak'aa sāmāik'aapa cheru wa sāmaa wā. Māga pik'a bi ichiaba eperā Tachi Ak'ōre Jaurepa t'opida.

⁹ Māpai Nicodemopa waya iidiji:

—Mamīda ¿sāga māga payama? aji.

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Pi Israeldeepa uchiadap'edaarā jarateepari. ¿K'awa-e bik'ā aji, mia jara bi?

¹¹ Mia wāarata jararu. Taipa jarapata ne-inaa k'awa p'ani māik'aapa unudap'edaa. Mamīda parāpa ijāadak'aa taipa jarapata.

¹² Parāpa ijāada-e p'ani pirā mia na eujādepema ne-inaa jarak'āri, ¿sāga ijāadayama aji, mia it'aripema ne-inaa jarak'āri?

¹³ 'Apida Ak'ōre eujādee wāda-e p'ani. Jōdee aba, chi Eperā Ak'ōre Truadepema, Ak'ōre eujādeepa cheji.

¹⁴ Moisés eujā pania wēe bide Israel pidaarā ome nipak'āri, taama broncedee ooda pak'urude jiraji eperāarāpa māgí ak'idamerā. Māgá piuda-e paji. Māga pik'a ichiaba chi Eperā Ak'ōre Truadepema pak'urude ichita jiradait'ee

¹⁵ eperāarāpa iru ak'idamerā. Māgá jōmaarāpa irude ijāapata ichita iru ome it'ari p'anapataadait'ee.

Tachi Ak'ōrepa eperāarā jōmaweda k'inia iru bapari

¹⁶ —Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā audú k'inia iru bada perā, ichi warra apai iru bada pēiji piumerā eperāarā pari. Eperāpa iru Warrade ijāa bi pirā, atua-e. Jai-idaak'āri, Ak'ōre eujāde banait'ee.

¹⁷ Tachi Ak'ōrepa ichi Warra pēi-e paji na p'ek'au eujādepemaarā atuapiit'ee. Jīp'a pēiji eperāarā o k'achiade wādap'edaadeepa k'aripa atade atuanaadamerā.

¹⁸ 'Mapa Tachi Ak'ōrepa atuapi-e ichi Warrade ijāa bi. Mamīda atuapiit'ee chi ijāa-ee bi, māgipa ijāak'aa perā Tachi Ak'ōre Warra apai iru badade.

¹⁹ Chi ĩdaa pik'a bi cheji na p'ek'au eujādee. Mamīda eperāarā ũk'uruurāpa ma ĩdaa pik'a bi k'iniadak'aa paji, p'āriu pik'a bide p'anee k'inia p'anadap'edaa perā ne-inaa k'achia oodait'ee.

²⁰ Chi k'achia ooyaa beerāpa ma ĩdaa pik'a bi unuamaa iru p'anapata. Iru k'awa k'iniadak'aa. Māga p'ani k'iniadak'aa perā irua unupimerā āchia ne-inaa k'achia oopata.

²¹ Jōdee chi oopataarāpa Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a, ma ĩdaa pik'a bi k'awa k'inia p'anapata. Māga p'anapata jōmaarāmaa k'awapi k'inia p'anadairā āchia ne-inaa pia oo p'ani Tachi Ak'ōrepa oopiparik'a.

Juan Bautistapa waya Jesude jarada

²² Ma t'ēpai, Jesús chi k'ōp'āyoorā ome wājida Judea eujādee. Mama taarāji āchi ome, āchia eperāarā poro choodamerā.

²³ Juanpa ichiaba eperāarā poro choomaa baji Enonde, Salim k'ait'a, mama paniara paraada perā. Mama eperāarā chepachida poro choopidait'ee.

²⁴ (Māga paji Herodepa Juan carcelde t'ipit'aai naaweda.)

²⁵ Ewari aba Juan k'ōp'āyoorā aupedeemaa p'aneejida awaraa judío ome, eperāarā poro choopata k'ap'ia.

²⁶ Juanmaa chejida māik'aapa māgajida:

–Tachi Jarateepari, ma eperā pi ome bada Jordán to k'īraik'a eere māik'aapa pia jarada taimaa, māgipa eperāarā poro choomaa bida ajida. Ma awara jōmaarāta irumaa wā p'ani poro choopide.

²⁷ Māpai Juanpa p'anauji:

–Apidaapa māgee ne-inaa ooda-e pak'ajida aji, Tachi Ak'ōrepa oopi-e pada paarā.

²⁸ Pāchia pia ūrijida mia jarak'āri mi Tachi Ak'ōrepa pēida-e eperāarā rey pamerā. Iru pēi naaweda, Tachi Ak'ōrepa mi pēiji.

²⁹ K'īsiadáma nāgide. Miak'āidak'āri, wēra chi imik'īra wēra paru. Mamīda ma imik'īra k'ōp'āyo k'ait'a bainī beepari māik'aapa o-īadaipari ūrik'āri ma imik'īrapa jararu chi wēramaa. Māga pik'a mi ma poro choomaa bi k'ōp'āyok'a bi. Maperāpi mi o-īa bi.

³⁰ Iru mi k'āyaara waibiara pait'ee eperāarā k'īrapite. Jōdee mi iru ek'ariara pait'ee.

Juan Bautistapa eperā it'ariipa chedade jarada

³¹ —Eperā it'ariipa cheda jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Eperā na p'ek'au eujādepema na eujāde bapari perā, ichita jarapari na eujādepema ne-inaa. Jōdee chi it'ariipa cheda jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

³² Irua jarapari ichia unuda māik'aapa ūrida it'ari, apidaapa ijāa k'iniada-e p'ani pijida irua jara bi.

³³ Mamīda eperāpa irua jara bi ijāak'āri, k'awa bi Tachi Ak'ōrepa ichita wāarata jarapari.

³⁴ Tachi Ak'ōrepa pēidapa jarapari Tachi Ak'ōre pedee, Ak'ōrepa ichi Jaure pēipari perā iru ome bapariimerā.

³⁵ Tachi Ak'ōrepa ichi Warra k'inia iru bapari. Ne-inaa jōmaweda iru jua ek'ari bijji irua ak'imerā.

³⁶ Eperāpa iru Warrade wāara ijāak'āri, ichita bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome. Mamīda eperāpa iru Warrade ijāa k'inia-e bi pirā, Ak'ōre trua unu-e pait'ee. Tachi Ak'ōre ichita k'īrau bait'eeda aji, māgí eperā ome.

4

Jesús Samaria eujādepema wēra ome pedeeda

¹ Fariseorāpa ūrijida Jesupa Juan k'āyaara k'ōp'āyoorāra p'e wā māik'aapa eperāarā chok'araara poro choopachi.

² (Māga ūrijida Jesupa poro chook'aa paji mīda. Chi k'ōp'āyoorāpata poro choopachida.)

³ Jesupa māga k'awaa atak'āri, waya uchiaji Judea eujādeepa Galilea eujādee wāit'ee.

⁴ Ma wādade wāyaaji Samaria eujāde.

⁵ Māgá Jesús pacheji Sicar p'uurude. Māgí p'uuru Samaria eujāde bi. Chonaarāweda ma p'uuru Jacobpa ichi warra Josemaa eujā teeda k'ait'a baji.

⁶ Ma eujāde Jacob pozo baji. Ma che wādade ode cherupa Jesús ūyapaa cheda perā, ma pozo ik'aawa su-ak'i beeji. Imat'ipa pa wā nipaji.

7-8 (Chi k'õp'ãyoorã p'uurudee wã p'anajida chik'o netode.) Mãga nide Samariadepema wëra cheji ma pozodee pania joide. Mãpai Jesupa mãgaji irumaa:

—Mimaa pania teepáde aji.

9 Mamída judiorã, Samariadepemaarã ome pedeedak'aa pada perã, mãgí wërapa mãgaji:

—Mi Samaria eujãdepemapi. ¿Sãap'eda pi, judío bita mimaa pania iidi cheruma? aji.

10 Jesupa p'anauji:

—Pia k'awada paara jõma Tachi Ak'õrepa oo k'inia bi eperãarã k'aripait'ee mãik'aapa k'awada paara k'aipata pĩmaa pania iidimaa bi, mimaa iidik'aji teemerã pania eperãarã ichita chok'ai p'anapipari.

11 Mãpai mãgí wërapa mãgaji:

—Señor, na pozo nãpia bida aji. Pia ne-inaa wëe bi pania joi atait'ee. ¿Sãma mãgee pania atayama? aji.

12 Na pozo tachi chonaarãwedapema Jacobpa bëida. Irua na pozodepemata pania topachi, ichi warrarã ome mãik'aapa chi ne-animalaarã ome. ¿Pi iru k'ãyaara waibiara k'ĩsia bik'ã? aji.

13 Jesupa p'anauji:

—Eperãarãpa na pozodepema pania toruta waya opisiadaridait'eeda aji.

14 Mamída mia pania teerudepema todak'ãri, waa opisiada-e pait'ee. Ma k'ãyaara ara pania poatri uchiaparik'a eujãdeepa, mãga pik'a mia pania teeru uchiat'ee ãra t'ãrideepa mãik'aapa ma k'aurepa k'awaadait'ee ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome.

15 Mãpai mãgí wërapa mãgaji:

—Señor, mi-it'ee teepáde aji, mãgí pania, mi waa opisia-e pait'ee, ichiaba waa che-e pait'ee pania joide na pozode.

16 Jesupa p'anauji:

—Wãpáde aji, pĩchi imik'ĩra atade mãik'aapa waya namaa chepáde aji.

17 Mãgí wërapa p'anauji:

—Mi imik'ĩra wëe bida aji.

Jesupa mãgaji:

—Wãarata jaraji imik'ĩra wëe bida ak'ãri.

18 Imik'ĩraarã joisomaa iru badoo mãik'aapa chi írá iru bi përe-e. Mapa wãarada aji, pia jara bi.

19 Mãga ùrik'ãri, ma wërapa mãgaji:

—Señor, pia pedee jarada k'aurepa mia k'awaa wãda aji, pi Tachi Ak'õre pedee jarapari.

20 Tai chonaarã nãgí eede it'aa t'ĩpachidada aji. Mamída parã judiorãpa jarapata Jerusalende eperãarãpa it'aa t'ĩpataadaipia bi.

21 Mãpai Jesupa mãgaji:

—Wëra, mia jararu ijãaji. Ewari paruda aji, parãpa wãara it'aa t'ĩpataadait'ee Tachi Ak'õremaa. Mamída mãga ooda-e pait'ee nãgí eede wa Jerusalende.

22 Parãpa it'aa t'ĩpata Tachi Ak'õremaa. Mamída iru pia k'awada-e p'ani. Jõdee táipata iru pia k'awa p'ani, tai judiorã k'ap'ia pari irua jara pëida perã sãga eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

23 Mamída ewari pait'ee mãik'aapa íraweda paru wãarata it'aa t'ĩpataarã Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩpataadait'ee iru Jaure k'ap'ia pari, Tachi Ak'õre

wāara k'awapata perā. Tachi Ak'ōrepa māgeerā jiriipari māgá ichimaa it'aa t'ipataadamerā.

²⁴ Tachi Ak'ōreta, Jaure. P'aareerā irumaa it'aa t'ipataadaipia bida aji, iru Jaure k'ap'ia pari, iru wāarata k'awapata perā.

²⁵ Māpai māgí wērapa māgaji:

—Mia k'awa bi Mesías (ichiaba t'ijarapata Cristo) cheit'eeda aji. Iru chek'āri, tachimaa ne-inaa jōmaata jarateeit'ee.

²⁶ Jesupa māgaji:

—Māgí mida aji, pi ome pedeemaa bi.

²⁷ Māgá pedeemaa bide chi k'ōp'āyoorā pachejida. Āchi t'āridepai k'īsiajida: “¿Sāap'eda Jesús pedeemaa bi jā wēra ome?” Mamīda apidaapa iidida-e paji ma wērapa k'āata k'inia baji, maa-e pirā k'āare-it'ee iru pedeemaa baji ma wēra ome.

²⁸ Māpai māgí wērapa ichi chok'o atabēip'eda, wāji p'uurudee māik'aapa jaranaji eperāarāmaa:

²⁹ —¡Ak'í chéti! Eperāpa mimaa nepiriji ne-inaa jōma mia oopari. ¿Māgí Mesia-epaama? aji.

³⁰ Māpai eperāarā wājida Jesumaa.

³¹ Māgá cherutade, Jesús k'ōp'āyoorāpa enenee jōnajida nek'omerā:

—Tachi Jarateepari, nek'óji, ma-āri pijida.

³² Mamīda irua māgaji:

—Parāpa k'awada-e p'anida aji, chik'o mia iru bi k'oit'ee.

³³ Chi k'ōp'āyoorā āchi pitapai pedeepachida:

—¿Apidaapa chik'o aneejida-epaama? aji.

³⁴ Mamīda Jesupa māgaji:

—Mi-it'ee chik'o nāga pik'a bi: ooit'ee mi pēidapa k'inia bik'a māik'aapa aupait'ee mimia irua k'īsia iru bi mi-it'ee.

³⁵ ¿Parāpa jarapata-ek'ā? “Atane k'īmari falta bi ne-uuda ewadait'ee.” ¡Ak'íti parā ik'aawa! Unudait'ee ne-uuda chiwari nībi. Mapa ewadaipia bi.

³⁶ Ne-uuda ewaparipa ma ne-uuda ewak'āri, o-īadaipari p'arat'a jitait'ee perā ichi mimia pari. Māga pik'a mi, Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepari, o-īadaipari parāpa eperāarā p'e atadak'āri mide ijāapataadamerā, ma k'aurepa ichita p'anapataadait'ee perā Tachi Ak'ōre ome. Maperā chi ne-uupari chi ne-uu ewapari ome o-īa para beepari.

³⁷ Nāgí pedee eperāarāpa jarapata wāara bi. “Abaapa uupari māik'aapa awaraapa ewapari.”

³⁸ Mia parā pēiji ne-uu ewanadamerā, parāpa uuda-e paji mīda. Awaraarā parā naa mimiajida eperāarāpa mide ijāadamerā. Maap'eda parāpa āra mimia aupajida.

³⁹ Samariadepemaarā chok'ara Jesude ijāajida māgí Samariadepema wērapa jarada perā:

—Jōma mia ne-inaa ooda jarajida aji.

⁴⁰ Maperāpi ma Samariadepemaarā Jesumāi pachedak'āri, chupiria iidi-jida iru āchi ome beemerā. Mapa iru mama beeji k'āima omé.

⁴¹ Mama bide chok'araarāpa irua jarateeda ūridak'āri, ijāajida.

⁴² Māpai māirāpa māgí Samariadepema wēramaa māgajida:

—Ɔrapī ijāada-eda ajida, pia taimaa nepirida k'aurepapai. Ichiaba ijāapata irua jarateeda ūridap'edaa perā. Maperāpi k'awa p'ani wāara nāgí eperā cheji na p'ek'au eujādepemaarā o k'achiadeepa k'aripa atade.

*Jesupa rey mimiapataarã poro waibia warra jipada
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)*

⁴³ K'ãima omé wãyaap'eda, Jesús uchiaji Samaria eujãdeepa mãik'aapa wãji Galilea eujãdee.

⁴⁴ Ichi ome nipapatap'edaarãpa k'ĩsijida mãpemaarãpa ãchi auteebaida-e pai, ichia jarada perã Tachi Ak'õre pedee jarapari p'uurudepemaarãpa iru waaweedak'aa.

⁴⁵ Mamĩda Galileade panadak'ãri, ma eujãdepemaarãpa iru auteebaijida. Mãirãpa irua ooda Jerusalende unujida, mama p'anadap'edaa perã Pascua fiesta oodait'ee.

⁴⁶ Jesús waya cheji Caná p'uurudee, ichia pania vino papidamãi. Maapai Capernaum p'uurude bapachi rey mimiapataarã poro waibia. Mãgĩ warra k'ayaa baji.

⁴⁷ Mãgipa k'awaa atak'ãri Jesús cheda Judea eujãdeepa Galileadee, wãji iru ak'ide mãik'aapa chupirĩa iidiji wãmerã ichi temaa ichi warra jipade, chi warra juak'aya bada perã.

⁴⁸ Mãga ũrik'ãri, Jesupa mãgaji:
—Parãpa unuda-e pirã mia ooru ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa, mide ijãadak'aa pait'eeda aji.

⁴⁹ Mamĩda mãgĩ poro waibiapa mãgaji:
—Tachi Waibia, chepáde aji, mi warra jai-idaai naaweda.

⁵⁰ Mãpai Jesupa mãgaji:
—Wãpáde aji, pichi temaa. Pi warra jipa beeit'eeda aji.
Ma eperãpa Jesupa jarada ijãaji mãik'aapa wãji.

⁵¹ Ichi temaa wãrude, ichi mimiapataarãpa unu chejida mãik'aapa mãgajida:
—Pi warra jipa beejida ajida.

⁵² Ichia iidik'ãri chisãgĩ horade jipa beejida, p'anaujida:
—Nuweda la una k'iamia tuu beejida ajida.

⁵³ Chi ak'õrepa k'awaji mãgĩ hora paji Jesupa jarak'ãri: “Pi warra jipa beeit'ee.” Mapa ichia mãik'aapa ichi te pidaarãpa Jesude ijãajida.

⁵⁴ Ma cheda omeede Judea eujãdeepa Galilea eujãdee, Jesupa ichiaba ooji ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

5

Betzatá pozode Jesupa chiwa bi jipada

¹ Ma t'ẽepai Jesús cheji Jerusalendee judiorã fiesta oode.

² Jerusalén p'uuru murallade t'ĩupata aba Ovejaarã T'ĩupata apachida. Mãgĩ k'ait'a baji eperãarã k'uiapatamãi, hebreo pedeede t'ĩjarapata Betzatá. Mãgĩ pozo wap'ira baji joisomaa tarimbak'a bipa. Mãgĩ wãk'a beejida te k'irupa.

³ Mama eujãde k'ayaa beerã chok'ara p'aneepachida: tau p'ãriu beerã, nik'anik'aa t'ia beerã mãik'aapa chiwa beerã. [Nipachida pania p'ẽrebai jira beerumaa.

⁴ Mãga oopachida edaare angelpa pania p'ẽrebai jira beepik'ãri, chi naa t'ĩuru aide jipa beepachi perã.]

⁵ Mama baji eperã treinta y ocho años k'ayaa bada.

⁶ Jesupa iru mama jera bi unuk'ãri mãik'aapa k'awaa atak'ãri taarã weda ichi mãgá che bapachi, irumaa iidiji:

—¿Jipa bee k'inia bik'ã? aji.

⁷ Chi k'ayaa bipa p'anauji:
—Eperã wẽ-eda aji, mi toida ata bimerã jã pozode pania p'ẽrebai jira beek'ãri. Mi t'ĩudariit'ee pak'ãri, awaraata mi naa t'ĩudaiparida aji.

8 Māpai Jesupa māgaji:

—¡P'irabáiji! Pichi p'aru atáji māik'aapa wāji pichi temaa.

9 Aramata ma eperā jipa beeji. Bainī beep'eda māik'aapa ichi p'aru atap'eda, t'ia wāji. Mamīda ĩipata ewate pada perā,

10 arii p'anadap'edaa judiorā poro waibiārāpa chi jipa beedamaa māgajida:
—Idi tachi ĩipata ewate. Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bi ĩipata ewate mimia oodaik'araa bi. Jā p'aru pia ateeik'araa bida ajida.

11 Māpai māgí eperāpa p'anauji:

—Mi jipadapa jarajida aji: “Pichi p'aru atáji māik'aapa wāji.”

12 Āchia iidijida:

—¿K'aipata pīmaa māga jarajima? ajida.

13 Mamīda ma k'ayaa badapa k'awa-e paji k'aipata ichi jipat'aada, Jesús tau atuat'aada perā t'ĭuk'āri eperāarā chok'ara see nībide.

14 Ma t'ēpai, Tachi Ak'ōre te waibiade Jesupa ma eperā unuk'āri, irumaa māgaji:

—¡Ũrīji! ĩrá pi jipa bida aji. P'ek'au k'achia oo amáaji ne-inaa k'achia p'asanaamerā.

15 Maap'eda māgí eperāpa judiorā poroorāmaa nepirīnaji Jesupa ichi jipada.

16 ĩipata ewate Jesupa māgá jipapachi perā, judiorā poro waibiārāpa iru jiripachida peedait'ee.

17 Mamīda Jesupa p'anaupachi ichi imiatee p'anadap'edaarāmaa:

—Mi Ak'ōre ichita mimiapari māik'aapa ĩraweda mimiamaa bi. Mi jida māgá mimiaparida aji.

18 Māga ũridak'āri, ma judiorāpa audupīara peet'aa k'inia p'anapachida, ĩipata ewate mimiapachi perā māik'aapa Tachi Ak'ōre ome auk'a bida ada perā. Māga jaraji Tachi Ak'ōre ichi Ak'ōreda ak'āri.

Tachi Ak'ōre Warrapa oopari Tachi Ak'ōrepa ooparik'a

19 Āchia imiateeda ũrik'āri, Jesupa māgaji:

—Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōre Warrapa ne-inaa p'oyaa oo-eda aji, ichi k'ĭradoopa. Ma k'āyaara irua unupari chi Ak'ōrepa oo bi māik'aapa auk'a oopari. Jōmaweda chi Ak'ōrepa oo bi ichiaba oopari chi Warrapa.

20 Māga bi chi Ak'ōrepa ichi Warra k'inia iru bapari perā. Mapa jōma ichia oo bi ak'ĭpipari chi Warramaa. Wāara na ewari ne-inaa pi-iaa ak'ĭpiit'ee chi warramaa. Māga unudak'āri, parā p'era pik'a para beeit'ee.

21 Chi Ak'ōrepa piu beerā p'irabaipiparik'a ichita chok'ai p'anapataadamerā, chi Warrapa auk'a ichia k'inia bīrā p'irabaipiparida aji, ichita chok'ai p'anapataadamerā.

22 Chi Ak'ōrepa jara-e chisāgí na p'ek'au eujādepemaarā ichita chok'ai p'anapataadait'ee māik'aapa chisāgí atuadait'ee. Ma-it'ee chi Warra pēiji.

23 K'inia baji jōmaarāpa ichi Warra waaweedamerā iru waawepatak'a. Eperā iru Warra waawee-ee bīpa ichiaba waawee-e Tachi Ak'ōre, chi Warra pēida.

24 'Mia wāarata jararu. Tachi Ak'ōre Waibiapa mi pēiji. Mi pedee ũri bīpa māik'aapa irude ijāa bīpa it'aa wāit'eeda aji. Māgí eperā atua-e pait'ee. Irua ijāadak'āriipa ichita bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome.

25 Mia wāarata jararu. Ewari pait'ee māik'aapa ĩraweda paru piu pik'a beerāpa ũridait'ee Tachi Ak'ōre Warra pedee. Chi ma pedee ijāarutaarā ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome.

26 Tachi Ak'õrepa eperãarã ichita chok'ai p'anapiparik'a, ichi Warra biji auk'a oomerã.

27 Ma awara ichi Warra biji ichik'a jõmaarã k'ãyaara waibiara bamerã. Mãgã irua jarai chisãgí eperãarã ichita chok'ai p'anapataadait'ee mãik'aapa chisãgí atuadait'ee. Tachi Ak'õrepa iru mãga biji iru Eperã Ak'õre Truadepema perã.

28 P'era pik'a p'ananáati mia jararu ũridak'ãri. Ewari cherude jõmaweda jãirade p'aniirãpa mi pedee ũridait'ee.

29 Chok'ai p'irabaidait'ee mãik'aapa jãiradeepa uchiadait'ee. Ne-inaa pia oopatap'edaarã ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome. Mamãda chi ne-inaa k'achia oopatap'edaarã atuadait'ee.

Jesús jõmaarã k'ãyaara waibiara bi

30 —Mia ne-inaa p'oyaa oo-eda aji, michi k'ĩradoopa. Mia ũripari mi Ak'õrepa jara bi mãik'aapa irua jara bik'a oopari. Mapa mia eperãarãpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Mia mãga jarak'ãri, wãarata jarapari, michia oo k'iniata oo k'iniak'aa perã. Jĩp'a oo k'inia bi mi pëidapa k'inia bik'a.

31 Michi k'ĩsiadoopapai na pedee jarada paara, mãgara eperãarãpa wãarata jara-e bida ak'ajida.

32 Mamãda awaraapa jara bi mi ichi Warra. Mia k'awa bi irua ichita wãarata jarapari.

33 Parãpa eperãarã pëidak'ãri Juan Bautistamaa iidide, irua p'anauda wãarata paji.

34 Mia p'ua-e bida aji, eperãpa jarada. Mamãda mãga jaraji parãpa k'irãpadamerã Juanpa jarada mãik'aapa mide ijãadamerã. Mãgã mia parã o k'achiadeepa k'aripa atai.

35 Juan urua pik'a bapachi lamparak'a na p'ek'au eujã p'ãriu pik'a bide. Maapai parã o-ĩa p'anapachida iru ome ma urua pik'a bide.

36 Mamãda ne-inaa piara paraa Juanpa jarada k'ãyaara. Mia ne-inaa jõma oopari mi Ak'õrepa k'ĩsia iru bik'a. Mãga ook'ãri, ak'ipipari wãara irua mi pëiji.

37 Irua pida ak'ipidoo mi pëiji, parãpa jara p'ani mĩda waide iru pedee ũridak'aa mãik'aapa iru k'ĩra unudak'aa.

38 Ma awara parãpa ak'ipipata iru pedee jara pëida wãara ijãadak'aa, irua pëidade ijãada-e p'anadairã.

39 Parãpa Tachi Ak'õre Ũraa p'ãda pi-ia ak'ipata, ijãapata perã ma k'aurepa it'aa wãdait'ee. Mãgí ũraade mideta jara bi.

40 Mamãda parãpa mide ijãa k'iniada-e p'ani, mia parã it'aa wãpimerã.

41 'Mia mãga jara-e paji k'inia bairã eperãarãpa mi ak'idamerã eperã t'ãri piak'a.

42 Ma awara mia parã k'awa bida aji. Wãara Tachi Ak'õre k'inia iru p'anada-e.

43 Mi chejida aji, mi Ak'õre pari. Mamãda parãpa mi auteebaida-e paji. Jõdee awaraa eperã ichi k'inia cheru pirã, mata parãpa auteebaipata.

44 ¿Sãga mide ijãadayama? aji. Jiripata eperãarãpa parã ak'idamerã judiorã pia beerãk'a, jiridai k'ãyaara Tachi Ak'õrepa parã ak'imerã ichideerãk'a. ¡Iru aupaita Ak'õre Waibia!

45 K'ĩsianáati mia parã imiateeit'ee mi Ak'õre k'ĩrapite. Ma k'ãyaara Moisepa p'ãdapa parã imiateepari, ma ũraade ijãa p'ani mĩda.

46 Parãpa wãara Moisepa p'ãda ijãadap'edaa paara, ichiaba mide ijãak'ajida, irua mide p'ãda perã.

47 Mamãda wãara irua p'ãda ijãada-e p'anadairã, audupiara mi pedee ijãada-e pai.

6

*Jesupa eperãarã cinco mil nek'opida**(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Ma t'ëepai, Jesús wãji Galilea Lago k'ïraik'a eeree. Mãgí lago ichiaba t'ïjarapata Tiberias.

² Eperãarã chok'ara iru t'ëe nipapachida, irua k'ayaa beerã jipada perã mãik'aapa ãrapa unudap'edaa perã irua oo bi ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

³ Mãpai Jesús wãji ee nok'odee mãik'aapa su-ak'i banaji chi k'öp'ãyoorã ome.

⁴ Judiorã Pascua fiesta ïri pa baji.

⁵ Jesupa unuk'ãri ma eperãarã chok'ara ichi t'ëe che wãda, Felipemaa mägaji:

—¿Sãma chik'o netodait'eema aji, na eperãarã jômaweda nek'odamerã?

⁶ Jesupa k'awa baji k'ãata ooit'ee. Mapa iidiji k'awaait'ee k'ãata p'anau Felipepa.

⁷ Felipepa p'anauji:

—Doscientos denariopa pida araa-e pak'aji, pan netodait'ee ma-ãri ma-ãria pida k'odamerã.

⁸ Mãpai Jesús k'öp'ãyo Andrés, Simón Pedro ïpemapa mägaji:

⁹ —Nama bida aji, warra aba. Ichia iru bida aji, pan cebadadee ooda joisomaa mãik'aapa chik'o omé. Mamïda, ¿k'ãata araayama aji, na eperãarã see nïbi-it'ee?

¹⁰ Jesupa p'anauji:

—Jarátï jômaweda su-ak'i p'aneedamerã.

Mama p'ũajara jep'eda paraaji. Mama su-ak'i p'aneejida. ãchi imik'ïraarã cinco mil paji.

¹¹ Jesupa ma pan jita atap'eda, it'aa t'ïji gracias jarait'ee mãik'aapa jõmaarãmaa jedepiji. Ichiaba mãga ooji chik'o ome.

¹² Jômaweda bi jãwaa p'aneedak'ãri, Jesupa chi k'öp'ãyoorãmaa mägaji:

—Chi nïbeeda p'e atadapáde aji, maarepida ãrinaamerã.

¹³ ãrapa ipurujida k'oraa docena aba ma pan joisomaadeepa.

¹⁴ Eperãarãpa unudak'ãri Jesupa oo bi ma ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa, jarapachida:

—Wãara nata Ak'õre pedee jarapari tachia ni p'anadap'edaa chemerã na p'ek'au eujãdee.

¹⁵ Mamïda Jesupa k'awa bada perã ichi rey papi k'inia p'ani, ee nok'odee waya wãji, ituaba ba k'inia bada perã.

*Jesús pania ïri t'ia nipada**(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)*

¹⁶ P'ãriupodopa Jesús k'öp'ãyoorã lago idee chejida

¹⁷ mãik'aapa barcode bataudap'eda, Capernaum p'uurudee wãjida. P'ãriudaik'ãri, waide Jesús pache-e baji.

¹⁸ Mãgá ãchi ituaba wãrutade p'usara t'o nïbeeji, nãu golpe p'ua nïbada perã.

¹⁹ Tok'esaa wã nidade kilometro joisomaa maa-e pirã seis, unujida Jesús barco k'ait'a t'ia cheru pania ïri. Mãpai ãchi p'eradachida.

²⁰ Mãpai irua mägaji:

—¡P'eranáati! ¡Mida! aji.

²¹ ãchia mãga ùridak'ãri, o-ïa iru batou atajida. Taarã-ee panajida ãchi wã nipadap'edaamaa.

Eperãarãpa Jesús jiridap'edaa

²² Ai norema eperãarã lago k'iraik'a eere p'anadap'edaarãpa k'awaajida Jesús k'öp'ãyoorã wãdap'edaa barco mama badade. Ichiaba k'awaajida Jesús ãra ome wã-e pada.

²³ Mãga nide barco pachejida Tiberias p'uurudeepa, Jesupa Ak'õremaa gracias jarap'eda, eperãarãpa pan k'odap'edaa k'ait'a.

²⁴ Mãgá eperãarãpa Jesús chi k'öp'ãyoorã ome mama unuda-e pak'ãri, ma barcode bataudap'eda, Capernaum p'uurudee wãjida iru jiride.

Eperã Jesude ijãa bi ichita chok'ai bapariit'ee

²⁵ Ma eperãarã lago k'iraik'a eere panadak'ãri, Jesús ununajida mãik'aapa iidijida:

—Tachi Jarateepari, ¿sãaweda pachejima? ajida.

²⁶ Jesupa mägaji:

—Mia wãarata jararu. Parãpa mi jiri nidada aji, mia parã bi jãwaa netawada perã, jiridai k'ãyaara k'awaadait'ee mia ne-inaa pi-ia oopari eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

²⁷ Mimianáati chik'o k'odait'ee aupai, mãgee chik'o jõpari perã. Ma k'ãyaara mimíati k'awaadamerã mi, chi ne-inaa jõk'aa. Mi, chi Eperã Ak'õre Truadepema k'aurepata parã ichita p'anapataadai Tachi Ak'õre ome. Irua ak'ipi bi mi pia ak'i bapari, iru juapa mia ook'ãri ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

²⁸ Mãpai arii p'anadap'edaarãpa Jesumaa iidijida:

—¿K'ãata oodayama ajida, Tachi Ak'õrepa tai pia ak'ipariimerã?

²⁹ Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õrepa k'inia bida aji, ijãadamerã eperã irua na eujãdee pëidade.

³⁰ Mãpai iidijida:

—¿K'ãata pia ooit'eema ajida, taipa ijãadamerã pi Tachi Ak'õrepa pëida? ¿K'ãata pia taimaa ak'ipiit'eema?

³¹ Eujã pania wëe bide tachi chonaarãpa it'aripema chik'o *maná*, k'ojidada ajida, Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a:

'Tachi Ak'õrepa ãramaa it'aripema chik'o teeji nek'odamerã.' (Ex 16.4)

³² Jesupa p'anauji:

—Mia wãarata jararu. Moisepa parãmaa mãgí chik'o tee-e paji. Mi Ak'õre it'aripemapata chik'o jõmaweda teepari. Mãgí chik'o chi pipiara bi-e paji.

³³ Chi pipiara bita it'ariipa cheji na p'ek'au eujãdepemaarã chok'ai p'anapiit'ee ichita p'anapataadamerã.

³⁴ Æchia mägajida:

—Tai-it'ee mãgí chik'ota teeparíji.

³⁵ Mãpai Jesupa mägaji:

—Mida aji, chi chik'o eperãarã ichita chok'ai p'anapipari. Eperã ewaa nek'oda jarrapisia-e bik'a mãik'aapa chi ewaa ne-inaa toda opisia-e bik'a, mãga pik'a eperã mide ijãa bi o-ãa bapariit'ee.

³⁶ Mamída mia parãmaa et'ewa jaradak'a, parãpa mide ijãada-e p'ani, mi unupata mída.

³⁷ Jõmaweda eperãarã mi Ak'õrepa mi jua ek'ari bida mimaa chedait'ee. Chi cherutaarãmaa mia k'inia-eda a-e pait'ee.

³⁸ Mi it'ariipa che-e paji ooit'ee michia oo k'iniata. Ma k'ãyaara cheji ooit'ee mi Ak'õrepa k'inia bik'a.

³⁹ Ma-it'ee mi pëiji; jõmaweda mi jua ek'ari bidaarã ak'i bamerã apida atuanaamerã. Mãgá Ak'õre ewari waibia ewate ãra chok'ai p'irabaidait'ee.

⁴⁰ Mi Ak'õrepa k'inia bi jõmaweda ichi Warra k'awa p'anirã mãik'aapa irude ijãa p'anirã it'aa wãdamerã. Ak'õre ewari waibia ewate miata mãgãrã p'irabaiiit'ee.

⁴¹ Mãpai judiorã poro waibiarãpa Jesús ãpíte pedee k'achia pedee p'aneejida irua jarada perã: "Mida aji, chi chik'o it'ariipa cheda".

⁴² Maperã mãgajida:

—¿Nãgi-ek'ã Jesús, José warra? Taipa k'awa p'anida ajida, chi ak'õre mãik'aapa chi nawe. ¿Sãgapi it'ariipa chejida a bima? ajida.

⁴³ Mãpai Jesupa mãgaji:

—¡Pedee k'achia pedee amáati!

⁴⁴ Mi Ak'õrepa mi pëiji. Eperã apida mĩmaa p'oyaa cheda-eda aji, irua anee-emãi. Ak'õre ewari waibia ewate irua aneeda eperãrã mia p'irabai atait'eeda aji.

⁴⁵ Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bi: 'Tachi Ak'õrepa eperãrãmaa ichi ũraa jarateit'ee.' (Is 54.13)
Mapa jõmaarãpa iru ũraa ũri p'ani mãik'aapa k'awaa wãda mĩmaa chedait'ee.

⁴⁶ 'Mia mãga jarak'ãri, jara k'inia-e bi eperãrãpa Tachi Ak'õre unupata. Eperã apidaapa Tachi Ak'õre unuda-e p'ani. Irua it'ariipa pëidapapaita iru unupari.

⁴⁷ Mia wãarata jararu. Eperãpa mide ijãa bi it'aa wãit'ee.

⁴⁸ Mida aji, chi chik'o eperãrã ichita chok'ai p'anapipari.

⁴⁹ Parã chonaarã eujã pania wëe bide wãyaadak'ãri, *maná* k'ojidada aji. Mamãda ma chik'opa ãra ichita chok'ai p'anapi-e paji, ai t'ëepai ãchi piudap'edaa perã.

⁵⁰ Mia "chik'o" ak'ãri, jara k'inia bi chik'o it'ariipa cheda. Eperãpa mãgí chik'o k'oru pirã, atua-e.

⁵¹ Mida aji, ma chik'o it'ariipa cheda eperãrã chok'ai p'anapiit'ee. Chi nãgí chik'o k'o bipa ichita chok'ai bapariit'ee. Nãgí chik'o mi k'ap'ia, mia teeit'eeda aji, piumerã jõmaarã pari, ichita chok'ai p'anapataadamerã.

⁵² Mãga ũridak'ãri, judiorã aupedee para beeji:

—¿Sãga na eperãpa tachimaa ichi k'ap'ia k'opiit'eema? ajida.

⁵³ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Parãpa Eperã Ak'õre Truadepema k'ap'ia k'oda-e pirã mãik'aapa iru waa toda-e pirã, it'aa wãda-e pai.

⁵⁴ Chi mi k'ap'ia k'o bipa mãik'aapa mi waa to bipa Ak'õre eujãde banait'ee. Ak'õre ewari waibia ewate miata iru chok'ai p'irabai atait'ee.

⁵⁵ Mapa mi k'ap'iaata chi chik'o pipiara bida aji. Ichiaba mi waata chi ba pipiara bida aji.

⁵⁶ Chi mi k'ap'ia k'o bipa, ichiaba mi waa to bipa mi ome araa bapariit'eeda aji.

⁵⁷ Mi Ak'õre ichita chok'ai bapari; mi jida auk'a. Irua mi pëiji mi k'ap'ia k'opataarã ichita chok'ai p'anapimerã.

⁵⁸ Mia jara bida aji, chik'o it'ariipa chedade. Nãgí chik'o parã chonaarãpa *maná* k'odap'edaak'a bi-e. Ærapa *maná* k'ojida. Mamãda ma chik'opa ãra ichita chok'ai p'anapi-e paji, ai t'ëepai piudap'edaa perã. Jõdee chi nãgí chik'o k'o bipa ichita chok'ai bapariit'ee.

⁵⁹ Jesupa ma jõma jara aupada jarateeji Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede Capernaum p'uurude.

Jesupa jarada sãga eperãrã it'aa wãdai

⁶⁰ Jesupa jarateemaa bi ũridak'ãri, iru ome nipapataarãpa mãgajida:

—Pia jara bi p'oyaa k'awada-eda ajida. ¿K'aipa ijāayama? ajida.

⁶¹ Jesupa k'awa bada perā ichi āpīte māgá pedeemaa p'ani, iidiji:

—¿Na pedee parāpa k'achia ūri p'anik'ā? aji.

⁶² Māgara audupīara ijāada-e pai, parāpa Eperā Ak'ōre Truadepema unuruta pīrā it'aa wāru ichi badamaa.

⁶³ Tachi Ak'ōre Jaurepa eperāarā ichita chok'ai p'anapipari. Tachi k'īradoopa apida ichita chok'ai p'anada-e pai. Mia jaradak'a parāpa mi k'ap'ia k'oruta pīrā, pia jarait'eera, mide wāara ijāaruta pīrā, Tachi Ak'ōre Jaure cheit'ee parā ichita chok'ai p'anapide.

⁶⁴ Mamīda waide parā ūk'uru ijāada-e p'ani.

Jesupa māga jaraji ai naaweda k'awa bada perā k'airāpa ijāada-e p'ani māik'aapa k'aipa ichi traicionaait'ee.

⁶⁵ Ichiaba māgaji:

—Mapa mia parāmaa jaraji eperā apida mimaa p'oyaa cheda-eda aji, mi Ak'ōrepa anee-e pīrā.

⁶⁶ Maadamāiipa chok'ara Jesús ome nipadap'edaarāpa iru atabaibēijida.

⁶⁷ Māpai Jesupa iidiji chi k'ōp'āyoorā docemaa:

—¿Parā jida ichiaba wā k'inia p'anik'ā? aji.

⁶⁸ Simón Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, pik'a awaraa wē-e. Pi ūraa k'aurepa k'awa p'ani it'aa wādait'ee.

⁶⁹ Taipa pide ijāa p'anida ajida, māik'aapa k'awa p'ani pi chi k'achia wēe bapari, Tachi Ak'ōrepa pēida.

⁷⁰ Jesupa p'anauji:

—Mia parā doce weda jirit'erajida aji. Mamīda parādepema aba netuara eere bida aji.

⁷¹ Jesupa māga jarak'āri, jara k'inia baji Simón Iscariote warra Judapa ichi traicionaait'ee, chi k'ōp'āyoorā docedepema paji mīda.

7

Jesús ĩpemaarāpa irude ijāada-e padap'edaa

¹ Ma t'ēpai Jesús nipaji Galilea eujāde. Judea eujāde ba k'inia-e paji, judiorā poro waibiarāpa iru jiri p'anadap'edaa perā peepit'aadait'ee.

² Mamīda judiorā fiesta Rancho Oopata ĩri p'anadap'edaa perā,

³ Jesús ĩpemaarāpa māgajida:

—Nama beenaapāde ajida. Wāpāde ajida, Judea eujādee, arapemaarā pide ijāapataarāpa ichiaba pia ne-inaa oo bi ak'idamerā.

⁴ Eperāpa ichia oo bi merak'aa ma oo bi k'awapi k'inia bi pīrā. Mapa pia ne-inaa oo bi nama jōmaarāmaa ak'ipinapāde aji.

⁵ Māga jarajida chi ĩpemaarāpa pida ijāada-e p'anadap'edaa perā iru Tachi Ak'ōrepa pēida.

⁶ Māpai Jesupa māgaji:

—Ewari Tachi Ak'ōrepa awara bida ma-it'ee waide pa-e bida aji. Mamīda parā wā k'inia p'anadak'āri, wādaipia bi.

⁷ Na p'ek'au eujādepemaarāpa parā k'īra unuamaa iru p'anadak'aada aji. Mamīda mi k'īra unuamaa iru p'anapata, mia jarapari perā āchia k'achia oopata.

⁸ Wāti fiestadee. Mi wā-eda aji, waide mi ewari pa-e perā.

⁹ Māga jarap'eda, beeji Galilea eujāde.

Jesús fiesta Rancho Oopatade bada

¹⁰ Mamída chi ñpemaarã wãdap'edaa t'ëepai, Jesús ichiaba wãji ma fiestadee. Mamída awaraarã ome wã-e paji. Ituaba miru wãji, chi k'õp'ãyoorã ome.

¹¹ Mãmisa judiorã fiestade p'anadap'edaarãpa Jesús jiripachida mãik'aapa mãgapachida:

—¿Sãma bima apachida, jã eperã?

¹² Eperãarã chok'ara ãchi pitapai osausawaa pedeepachida iru ãpite. Ûk'uruurãpa mãgapachida:

—Jã eperã t'ãri pia bapari.

Mamída awaraarãpa mãgapachida:

—Jã eperãpa eperãarã k'ũramaa nipapari.

¹³ Mamída judiorã poroorã waidoopa, jõmaarã taide apidaapa mãga jarada-e paji.

¹⁴ Ma fiesta tomia esa-auk'a wãyaa wãde Jesús t'ũuji Ak'õre te waibiade mãik'aapa jarateemaa beeji.

¹⁵ Arii p'anadap'edaa judiorã ak'itrua para beeji mãik'aapa iidijida:

—¿Sãgapi na eperãpa Tachi Ak'õre Ûraa audú k'awa bima ajida, estudia-e padata awaraarãk'a?

¹⁶ Jesupa p'anauji:

—Michi k'ĩsiadoopa jaratee-e bida aji. Mia jaratee bi mi pëidapa jarateepi bik'a.

¹⁷ Eperãpa oo k'inia bi pirã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, ma eperãpa k'awaait'ee mia wãara jarateemaa bi Ak'õre Ûraa, maa-e pirã wãara jarateemaa bi michi k'ĩsiadoopa.

¹⁸ Eperãpa ichi k'ĩsiadoopa jarateek'ãri, mãga oopari awaraarãpa ichi t'o p'anadamerã. Mamída eperãpa jarateek'ãri awaraarãpa Tachi Ak'õre Ûraa pia ak'i p'anapataadamerã, mãgipa wãarata jarateepari. Seewa jarak'aa mãik'aapa eperãarã k'ũrak'aa.

¹⁹ Moisepa parã chonaarãmaa Ak'õre Ûraa p'ã teeji. ¿Wãara-ek'ã? Mamída apidaapa ichita oodak'aa ma ùraade jara bik'a. ¿Sãap'eda parãpa mi peet'aa k'inia p'anima? aji.

²⁰ Arii p'anadap'edaarãpa mãgajida:

—¿Netuara pi k'ap'iade merãtia bi-ek'ã? ajida. ¿K'aipa pi jiri bima ajida, peet'aait'ee?

²¹ Jesupa mãgaji:

—Parãpa ijãa p'ani ñipata ewate mimiadaik'araa bida aji, Moisepa p'ãdade mãga jara bairã. Mapa parã jõmaweda p'era pik'a para baji, ñipata ewate mia ook'ãri ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

²² Mamída ñipata ewate parãpa paara ne-inaa oopata. Pãchi imik'ĩra war-rarã k'ap'iade tauchaa bipata. Mãga oopata Moisepa jarada perã mãga oodamerã. (Wãara Moisepa naapiara mãga oopi-e paji. Iru t'oi naaweda, parã chonaarãpa mãga oopachida.)

²³ ñipata ewate parãpa mãga oopata, oo k'inia p'anadairã Moisepa p'ãdade jara bik'a. Mãga bita, ¿sãap'eda k'ĩrau p'anima aji, ñipata ewate mia eperã jipada perã?

²⁴ Mia oo bi ñiripai ak'ináati jaradait'ee pia wa k'achia. Ak'íti Tachi Ak'õrepa mi ak'iparik'a, iruapai jarapii perã chisãgí pia mãik'aapa chisãgí k'achia.

Jesús it'ariipa pëida

²⁵ Maapai Jerusalén p'uurudepemaarãpa iidi para beeji:

—¿Nãgí eperã-ek'ã ajida, tachi poroorãpa jirimaa p'ani peet'aadait'ee?

²⁶ Jāma jōmaarā taide pedeemaa bi. Mamīda apidaapa jarada-e p'ani iru pedeenaamerā. ¿Tachi poroorāpa ijāa p'anik'ā na eperā Mesías, Tachi Ak'ōrepa pēida tachi k'aripamerā?

²⁷ Taipa k'awa p'ani sāmāpema na eperā. Mamīda Mesías chek'āri, apidaapa k'awada-e pait'ee iru sāmāpema.

²⁸ Māimisa Tachi Ak'ōre te waibiade Jesupa jarateemaa baji. Māirā pedee ūrik'āri, Jesupa golpe māgaji:

—Wāara parāpa mi k'awa p'ani māik'aapa k'awa p'ani mi sāmāpema. Mamīda mīchi k'īradoopa che-e bida aji. Abaapa mi pēiji. Māgí wāara bapari. Mamīda parāpa iru k'awada-e p'ani.

²⁹ Jōdee mia iru k'awa bi, iru baparimāiipa cheda perā. Iruata mi pēijida aji.

³⁰ Māga ūridak'āri, Jesús jita atadait'ee paji. Mamīda p'oyaada-e paji, at'āri iru ewarimaa pa-e bada perā.

³¹ Māga baji mīda judiorā poroorā ome, eperāarā chok'ara Jesude ijāajida māik'aapa māgapachida:

—Mesías chek'āri, ¿ne-inaa piara ooik'ā ajida, na eperāpa oo bi k'āyaara?

Fariseorāpa Jesús jita ata k'inia p'anadap'edaa

³² Fariseorāpa ūrijida eperāarā māgá pedee p'ani. Mapa ma fariseorāpa p'aareerā poroorā ome pēijida Tachi Ak'ōre te waibia jīapataarā Jesús jita atadamerā.

³³ Mamīda Jesupa māgaji:

—Mi parā ome mak'iaara taarā-eda aji. Ma t'ēpai mi waya wāit'ee mi pēida baparimaa.

³⁴ Parāpa mi jiridayada aji. Mamīda mi unuda-e pait'ee, p'oyaa wādak'aa perā mi wāit'ee bimaa.

³⁵ Māpai judiorā poroorā pedee para beej:

—¿Sāmāpi wāit'eema ajida na eperā, tachia p'oyaa unuda-e pait'ee? ¿Tok'esaa wāit'ee-epaa jarateede judiorāmaa, k'īra tewaraarā p'uurudepemaarāmaa, maa-e pirā judio-eerāmaa?

³⁶ ¿K'āata jara k'inia bimaa ajida, irua jarak'āri: “Parāpa mi jiridait'ee. Mamīda mi unuda-e pait'ee, p'oyaa wādak'aa perā mi wāit'ee bimaa”?

Ak'ōre Jaurepa eperāarā chok'ai p'anapipari

³⁷ Fiesta Rancho Oopata jō wāda ewate, ma ewari waibiara paji. Ma ewate Jesús bainī beej māik'aapa golpe pedeeji:

—Apida opisía bi pirā, mimaa chepáde aji, tode.

³⁸ Chi mide ijāa bi bait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Eperā t'ārideepa to chak'ek'a jīchooyada aji, paniapa eperāarā chok'ai p'anapiparik'a.' (Is 55.1)

³⁹ Ma pedee “paniapa eperāarā chok'ai p'anapiparida” ak'āri, Jesupa jara k'inia baji Tachi Ak'ōre Jaure, māgí pēiit'ee bada perā irude ijāapataarāmaa. Mamīda Jesupa māga jarak'āri, waide Ak'ōre Jaure pēi-e paji, ichi waide it'aa wā-e bada perā.

Eperāarā k'īsia awara-awaraadaidap'edaa

⁴⁰ Ma pedee ūridak'āri, eperāarā ūk'uruurāpa māgapachida:

—Wāara, na eperā Ak'ōre pedee jarapari.

⁴¹ Awaraarāpa māgapachida:

—Na Mesías, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā rey pamerā.

Mamīda awaraarāpa māgapachida:

—Māga-epi. ¿Sāga Mesías adaima? Iru Galilea eujādepema. Galilea eujādeepa Mesías uchía-e pait'ee.

⁴² ¿Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi-ek'ã ajida, Mesías uchiat'ee Rey David ëreerãdeepa mãik'aapa t'oit'ee Belén p'uurude Rey David t'odamã?

⁴³ Mapa eperãarã k'isia awara-awaraadachida. Ûk'uruurãpa ijãajida Jesús Tachi Ak'õrepa pëida; ùk'uru ijãadak'aa paji.

⁴⁴ Mãirãpa Jesús jita ata k'inia p'anajida. Mamãda apidaapa p'oyaa ooda-e paji.

Judiorã poroorãpa Jesude ijãada-e p'anadap'edaa

⁴⁵ Mãpai Tachi Ak'õre te waibia jãapataarã ãchi pëidap'edaarãmaa chejida. Pachedak'ãri, fariseorãpa mãik'aapa p'aareerã poroorãpa iidijida:

—¿Sãap'eda Jesús aneeda-e pajima? ajida.

⁴⁶ Ma Ak'õre te waibia jãapataarãpa p'anaujida:

—¡Eperã apida pedeeda-eda ajida, mãgí eperãk'a!

⁴⁷ Mãpai fariseorãpa mãgajida:

—¿Parãpa pida irumaa k'ùrapijidak'ã? ajida.

⁴⁸ ¿Sãma tachi poroorãpa maa-e pirã tai fariseorãpa irude ijãa p'anima? ajida. ¡Mãga oodak'aa!

⁴⁹ Jã eperãarãpa k'awadak'aa Tachi Ak'õrepa Moisemaa ùraa p'ãpida, irude ijãadak'aa perã. Mapa Ak'õrepa ãra k'achia ooit'ee.

⁵⁰ Mãpai fariseo Jesumaa naaweda wã bada, Nicodemopa mãgaji:

⁵¹ —¿Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade nãga jara bi-ek'ã? aji. Ûridaipia bi eperãpa jara bi mãik'aapa k'awaadaipia bi irua oo bi, jaradai naaweda ma eperã pia wa k'achia.

⁵² Æchia p'anaujida:

—¿Pi jida ichiaba Galilea eujãdepemak'ã? ajida. Tachi Ak'õre Ûraa p'ãda pia léegi. Mãga ooru pirã, k'awaait'ee Tachi Ak'õre pedee jarapataarã Galilea eujãdeepa uchiadak'aa.

⁵³ [Mãpai jõmaweda wãjida ãchi te chaa.

8

¹ Mamãda Jesús wãji Olivo Eedee.

² Ai norema tap'eda, waya cheji Tachi Ak'õre te waibiadee. Mama pachek'ãri, eperãarã chok'ara chejida irumaa. Mapa iru su-ak'i beejì mãik'aapa jarateemaa beejì.

Wëra chi k'ima-ee ome k'ãida

³ Moisepa p'ãda jarateepataarãpa fariseorã ome aneejida wëra unu atadap'edaa p'ek'au oomaa bi. Eperãarã taide ata bijida

⁴ mãik'aapa Jesumaa mãgajida:

—Tachi Jarateepari, taipa na wëra miak'ãi bita unujidada ajida, awaraa ome nãbi.

⁵ Ak'õre Ûraa p'ãdade Moisepa jaraji nãgee wëraarã mãupa bat'a peet'aadamerã. Mamãda taipa k'awaa k'inia p'anì ¿pia k'ãata jara bi?

⁶ Æchia mãga iidijida Jesupa Moisepa p'ãda merai jãak'aapa. Mãgá imiateek'ajida. Mamãda Jesupa made t'ùpi-e paji. Edaa ìjaabaip'eda, p'ãmaa beejì yooro p'orade ichi jua k'ìpa.

⁷ Mãpai ãchia iidi jõnide Jesús jìp'a su-ak'i beejì mãik'aapa mãgaji:

—Naapiara ichimaa mãupa bat'apáde aji, parãdepema chi p'ek'au k'achia wëe bipa.

⁸ Maap'eda waya edaa ìjaabaip'eda, yooro p'orade waya p'ãmaa beejì ichi jua k'ìpa.

9 Māgí pedee ūridak'āri, jōmaweda aba-abaa uchía wādapa erreudachida. Naapiara wājida chonaarā, maap'eda apemaarā. Jesús ituaba beeji māgí wēra ome.

10 Mapa Jesús jīp'a su-ak'i beep'eda, irumaa iidiji:

—¿Sāma p'anima? aji. ¿Apidaapa pi pee k'iniada-e pajik'ā? aji.

11 Ma wērapa māgaji:

—Apidaapa, Tachi Waibia.

Jesupa māgaji:

—Mia pida pi pee k'inia-eda aji. Írá wāpáde aji, māik'aapa íraweda p'ek'au k'achia oo amáaji.]

Jesús ídaa pik'a bi na p'ek'au eujādepemaarā-it'ee

12 Māpai Jesupa waya jarateemaa beeji eperāarāmaa:

—Mida aji, ídaa pik'a bi na p'ek'au eujādepemaarā-it'ee, mia āramaa Tachi Ak'ōre o ak'ipipari perā. Mide ijāa bi p'āriu pik'a bide nipa-e pait'ee, Tachi Ak'ōre k'awa-ee. Ma k'āyaara ichita chok'ai bapariit'ee, ídaa pik'a bide Tachi Ak'ōre ode nipapari perā.

13 Māpai fariseorāpa irumaa māgajida:

—Pichi k'ísiadoopa māgí pedee jaramaa bida ajida. Awaraa wē-e perā auk'a jarait'ee, pari pi pedeemaa bida ajida.

14 Jesupa p'anauji:

—Mi pedee'āri, wāarata jarapari. Mia k'awa bida aji, sāmāik'aapa cheda māik'aapa sāmaa wāit'ee. Jōdee parāpa māga k'awada-e p'ani.

15 Awaraarāpa oo p'ani íripai ak'ipata jaradait'ee pia wa k'achia. Jōdee mia māgá ak'i-epi.

16 Mamīda eperāpa oo bi ak'ik'āri, mia jararu pirā pia wa k'achia, wāarata jarait'ee, mi pēidapa mi k'aripapari perā. Michi ituabaapa eperāarāpa oopata māgá ak'ik'aa.

17 Pāchi ūraa p'ādade jara bi eperā omeerāpa ne-inaa unudap'edaa auk'a jaradak'āri, ma jarada wāara. Auk'a bi mi ome.

18 Michia oo bi jarapari māik'aapa mi Ak'ōre, mi pēidapa, auk'a jarapari.

19 Māpai āchia iidijida:

—¿Sāma bima ajida, pi Ak'ōre?

Jesupa p'anauji:

—Parāpa mi wāara k'awada-eda aji. Mi Ak'ōre jida wāara k'awada-e. Mi wāara k'awa p'anadap'edaa paara, mi Ak'ōre jida wāara k'awa p'anak'ajidada aji.

20 Jesupa māga jaraji, Tachi Ak'ōre te waibiaide primisia iapatamāi jaratee bi misa. Eperāarā chok'ara mama wāyaa wājida mīda, apidaapa iru jītada-e paji irua jarateeda k'aurepa, ewari Tachi Ak'ōrepa awara bida ma-it'ee waide pa-e bada perā.

Jesupa ichi wāit'ee bima p'oyaa wāda-eda ada

21 Māpai waya Jesupa māgaji:

—Mi āyaa wāit'eeda aji. Parāpa mi jiridait'ee. Mamīda mi unuda-e pait'ee. Atuadait'ee pāchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mapa mi wāit'ee bima parā p'oyaa wāda-eda aji.

22 Māga ūridak'āri, judiorā poroorā pedee para beeji:

—Tachi p'oyaa wāda-eda a bi, iru wāit'ee bima. ¿Ichi juadoopa piut'ee-epaama? aji.

23 Māpai Jesupa āchima māgaji:

—Parã ek'aripemaarãda aji. Mamĩda mi it'aripema. Parã na p'ek'au eujãdepema. Mamĩda mi na p'ek'au eujãdepema-e.

²⁴ Mapa mia jaraji parã atuadait'ee pãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Wãara mãgã atuadait'eeda aji, ijãada-e p'ani pirã Mita jõmaarã Ak'õre Waibia. Mia aupaita eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapii.

²⁵ Mãpai irumaa iidijida:

—Pi, ¿k'aima? ajida.

Jesupa p'anauji:

—Mi chedak'ãriipa, parãmaa mãga jaraparida aji.

²⁶ Mia unupari pãchia ne-inaa k'achia oopata mãik'aapa pedee chok'araapa parã imiateek'aji. Mamĩda mãga oo-e pait'ee. Jip'a jarait'ee mi pëidapa jarapi bik'a na p'ek'au eujãdepemaarãmaa. Irua ichita wãarata jaraparida aji.

²⁷ Mamĩda ãchia k'awada-e paji, Jesupa jarak'ãri ichi Tachi Ak'õrepa pëida.

²⁸ Mapa Jesupa mãgaji:

—Parãpa Eperã Ak'õre Truadepema kurusode jiradak'ãri peedait'ee, k'awaadait'ee Mita Tachi Ak'õrepa pëida. Ma awara k'awaadait'ee mia ne-inaa jõma oopari irua oopi bik'a mãik'aapa jõma jarapari irua jarapi bik'a.

²⁹ Mi pëida na p'ek'au eujãdee mi ome baparida aji. Mi ituaba atabëi-epi, irua k'inia bik'a oopari perã.

³⁰ Jesupa mãga jarak'ãri, eperãarã chok'ara irude ijãajida.

Abrahamdeepa uchiadap'edaada apatap'edaarã

³¹ Mãpai Jesupa judiorã irude ijãadap'edaarãmaa mãgaji:

—Parãpa oo p'ani pirã mia ũraa bik'a, wãara mi k'õp'ãyoorã.

³² Mãga ooruta pirã, k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida mãik'aapa ma k'aurepa waa esclavoorã p'anada-e pait'eeda aji.

³³ ãchia p'anaujida:

—Tai Abrahamdeepa uchiadap'edaarã. Mapa tai esclavoorã-epi. Apidaa jua ek'ari p'anadak'aa. Tachi Ak'õre juadepai p'anapata. ¿Sãap'eda taimaa jara cheruma ajida, waa esclavoorã p'anada-e pait'ee?

³⁴ Jesupa p'anauji:

—Mia wãarata jararu. Jõmaweda p'ek'au k'achia oopataarã esclavoorãk'a p'anida aji, p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata perã.

³⁵ K'ĩsiadáma nãgide. Esclavo ichita ba-e chipari tede. Jõdee ma te chipari warra ichita bapari ma tede, ichi ak'õrede perã.

³⁶ Mapa Tachi Ak'õre Warrapa parã p'ek'au k'achia jua ek'ariipa uchia ataru pirã, wãara uchiadait'ee.

³⁷ Mia k'awa bi parã Abrahamdeepa uchiadap'edaarã. Mamĩda mi peet'aa k'inia p'ani, mi ũraa wãara ijãa k'iniada-e p'anadairã.

³⁸ Mia jaraparida aji, mi Ak'õrepa mimaa ak'ipida. Jõdee parãpa oopata pãchi ak'õrepa jaratedak'a.

³⁹ Mãpai ãchia mãgajida:

—¡Tai ak'õre Abrahamda! ajida.

Mamĩda Jesupa p'anauji:

—Parã wãara Abraham warrarã pada paara, irua oodak'a ook'ajidada aji.

⁴⁰ Mamĩda mãga ooda-e p'ani. Mia parãmaa Tachi Ak'õre wãarata jaraji, irua mimaa mãga jarada perã. Mamĩda írá parãpa mi peet'aa k'inia p'ani. Abrahampa mãga oo-e paji Ak'õre pedee jarapataarã ome.

⁴¹ Parãpa ne-inaa k'achia oomaa p'anida aji, pãchi ak'õrepa ooparik'a.

ãchia mãgajida:

—¡Tai awaraa ak'õredeepa uchiada-e pajida! ajida. ¡Ak'õre abapaita iru p'anida! ajida. ¡Māgí Tachi Ak'õre!

⁴² Jesupa p'anauji:

—Tachi Ak'õre wāara parā ak'õre pada paara, mi k'inia iru p'anak'ajidada aji, mi Tachi Ak'õremāiipa cheda perā. Mapa mi nama bi. Michi k'ĩradoopa nama che-e paji. Tachi Ak'õrépata mi pēiji.

⁴³ ¿Parāpa mia jaratee bi at'āri k'awada-e p'anik'ā? Parāpa mi ũraa ũri k'iniada-e p'ani. Maperāpi mia jara bi k'awada-e p'ani.

⁴⁴ Parā ak'õre Netuara Poro Waibia. Ichideerā perā ichia oopi k'iniata oo k'inia p'ani. Na eujā beedak'āriipa ichia eperāarā peeyaa bapari. Ma awara ne-inaa wāara unuamaa iru bapari, wāarata k'awak'aa perā. Seewa jarapari wāarak'a; māga bapari. Ichi seewa-idaa beerā ak'õre, seewa-idaa bapari perā.

⁴⁵ Mamīda mia Tachi Ak'õre wāarata jarak'āri, parāpa mi pedee ijāadak'aa.

⁴⁶ ¿K'aipa ak'ipii mia p'ek'au k'achia aba pida ooda? ¡Māga p'oyaa ooda-e! Māga bita, mia wāarata jarak'āri, ¿parāpa sāap'eda mi pedee ijāada-ema?

⁴⁷ Tachi Ak'õredeerāpa iru ũraa ũri k'inia p'anapata. Mamīda parā Ak'õredeerā-e p'anadairā, iru ũraa ũri k'iniadak'aada aji.

Abraham t'oi naaweda, Jesús bapachi

⁴⁸ Māpai judiorā poroorāpa Jesumaa māgajida:

—¿Pi Samariadepema-ek'ā? ajida. Ma awara pichi k'ap'iade netuara merātia bida ajida.

⁴⁹ Jesupa p'anauji:

—Mi k'ap'iade netuara wēe bida aji. Ma k'āyaara mia mi Ak'õre waawee bapari. Mamīda parāpa mi waaweedak'aa.

⁵⁰ Mia jiri-e bi eperāarāpa mi t'o p'anadamerā, mi Ak'õrepa māga k'inia bi mīda. Iruata ak'i bi parāpa oopata māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia.

⁵¹ Mia wāarata jararu. Eperāpa mi ũraa ũrip'eda, ooru pirā ma ũraade jara bik'a, piu-e pait'eeda aji.

⁵² Māpai ma judiorāpa māgajida:

—ĩrapí k'awa p'ani wāara pi k'ap'iade netuara merātia bi! Abraham māik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarā jōmaweda piujida. Mamīda pia jara bi pi ũraa jara bik'a oopari piu-e pait'ee.

⁵³ Māgara, ¿pi waibiara bik'ā tai chonaarāwedapema piuda Abraham k'āyaara? ¿Waibiara bik'ā Tachi Ak'õre pedee jarapataarā piudap'edaa k'āyaara? ¿K'āata k'inia bima ajida, taipa k'ĩsiadamerā pide?

⁵⁴ Jesupa p'anauji:

—Mia jarada paara mi waibiara bi awaraarā k'āyaara, pari māga jarak'aji. Mamīda mi Ak'õrépata māga jarapari. Māgí Ak'õre parāpa “Tachi Ak'õre” apata.

⁵⁵ Mamīda parāpa Tachi Ak'õre k'awada-e p'ani. Jōdee mia iru wāara k'awa bi. Mia iru k'awa-e bida ada paara, seewa-idaa bak'aji parā jīak'a. Mamīda māga-e. Mia wāara iru k'awa bi māik'aapa oopari irua jara bik'a.

⁵⁶ Pāchi chonaarāwedapema Abraham o-ĩadachi mi na eujādee cheda unuit'ee bada perā. Wāara māga unuji māik'aapa o-ĩa beejida aji.

⁵⁷ Māpai āchia māgajida Jesumaa:

—Pi waide cincuenta años wēe bi. Māga bita, ¿Abraham unujida a bik'ā? ajida.

⁵⁸ Jesupa p'anauji:

—Mia wāarata jararu. Abraham t'oi naaweda, Mita bapachida aji.

⁵⁹ Māga ũridak'āri, āchia māu p'e atajida bat'adait'ee Jesumaa, ichi Tachi Ak'ōreda ada perā. Mamīda Jesús mirudachi māik'aapa Ak'ōre te waibiadeepa uchiadachi.

9

Jesupa tau p'āriu bada jipada

¹ Maap'eda Jesús awara āi wā nide unuji eperā tau p'āriu bi ichi t'oru weda.

² Ma eperā unudak'āri, Jesús ome nipapataarāpa iidijida:

—Tachi Jarateepari, ¿k'āare k'aurepata na eperā tau p'āriu t'ojima? ajida. ¿Ichia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa pajik'ā ajida, maa-e pirā chi ak'ōreerāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa?

³ Jesupa p'anauji:

—Ichi k'aurepa-epi; ichiaba ichi ak'ōreerā k'aurepa-epi. Tachi Ak'ōrepa māga t'opiji eperāarāpa ak'idamerā iruata ne-inaa pia ooi ma eperā k'ap'iade.

⁴ Āstaawa tachia oodaipia bi mi pēidapa oopi bik'a, p'ārik'ua pak'āri, apidaapa māga p'oyaa oodak'aa perā.

⁵ Mi na p'ek'au eujāde bi misa, ĩdaa pik'a bi na eujādepemaarā-it'ee.

⁶ Māga jarap'eda, Jesupa eujāde idut'aaji māik'aapa yooro p'ora ome p'oirat'aap'eda, tau p'āriu bi taude p'urut'aaji.

⁷ Māpai māgaji:

—Wāpāde aji, pichi tau siide pania t'ipata *Siloé* apatamaa. (*Siloé* jara k'inia bi “Pēida”).

Māpai tau p'āriu bi wāji ichi tau siide. Āpītee chek'āri, pia unu beeji.

⁸ T'ēepai ma eperā k'ait'a p'anadap'edaarāpa māik'aapa iru ne-iidimaa unudap'edaarāpa māgapachida:

—¿Nāgí chi ne-inaa iidimaa su-ak'i bapariida-ek'ā? apachida.

⁹ Ũk'uruurāpa māgapachida:

—Jā ichipi.

Awaraarāpa māgapachida:

—Jā iru-epi, iru k'īra papaa bi mīda.

Mamīda ichia p'anauji:

—Mipi.

¹⁰ Māpai iidijida:

—¿Sāga ĩrá pia unu bīma? ajida.

¹¹ Ichia p'anauji:

—Eperā t'ījarapata Jesupa iduba yooro p'ora ome p'oirap'eda, mi taude p'urut'aajida aji, māik'aapa māgaji: “Wāji pichi tau siide pania t'ipata *Siloé* apatamaa.” Aramāgá mi wājida aji, māik'aapa michi tau siit'aak'āri, unuji.

¹² Māpai āchia iidijida irumaa:

—¿Sāma bīma ajida, ma eperā?

Ichia p'anauji:

—K'awa-e bida aji.

Fariseorāpa tau p'āriu badamaa iididap'edaa

¹³⁻¹⁴ Jesupa ma yooro ook'āri p'uruit'ee tau p'āriu bada taude, ĩpata ewate paji. Maperā judiorā poro waibiarāpa ma tau p'āriu bada ateejida fariseorāmaa.

¹⁵ Māpai āchia iidijida:

—¿Sāga ĩrá unu bīma? ajida.

Ichia p'anauji:

—Yooro mi taude p'urujida aji. Maap'eda mia sɨt'aaji. Mapa írá pia unu bida aji.

¹⁶ Fariseorã ùk'uruurãpa mǎgajida:

—Jǎgí eperã Tachi Ak'õrepa pëida-eda ajida, ñipata ewate mǎga ooda perã. ¿Tachi Ak'õre Ûraa p'ǎdade jara bi-ek'ã ajida, ñipata ewate mimiadaik'araa bi?

Mamĩda awaraarãpa mǎgapachida:

—¿Sǎgá eperã p'ek'au k'achia ooparipa nǎgee ne-inaa pia ooyama? ajida.

Mǎgá ãchi k'ĩsia awara-awaraadachida mǎik'aapa ãchi k'õp'ãyoorã ome au-pedee jõnapachida.

¹⁷ Maap'eda waya iidijida naaweda tau p'ãriu badamaa:

—Pia ¿k'ãata k'ĩsia bima ajida, jǎ eperãpa pi tau jipadade?

Ichia p'anauji:

—Mi-it'ee iru Ak'õre pedee jaraparida aji.

¹⁸ Mamĩda ma judiorãpa ijãada-e paji ma eperã wãara naaweda tau p'ãriu baji mǎik'aapa írá pia unu bi. Mapa chi ak'õre chi nawe ome t'ĩ pëijida.

¹⁹ Mǎpai iidijida:

—¿Na parã warrak'ã? ajida. ¿Parãpa jaradaik'ã ichi tau p'ãriu t'oda? ¿Sǎga írá pia unu bima? ajida.

²⁰ Chi ak'õreerãpa p'anaujida:

—Taipa k'awa p'anida ajida, nǎgí tai warra mǎik'aapa k'awa p'aní ichi tau p'ãriu t'oda.

²¹ Mamĩda k'awada-e írá sǎga ichi taupa unu bi. Ichiaba k'awada-e k'aipa ichi taupa unupiji. Iidítí irumaa. Iru chona bairã, ichi itu jarayada ajida.

²² Chi ak'õreerãpa mǎga jarajida judiorã waidoopa. Ai naaweda judiorã poro waibiarãpa pedeteejida chi eperã Jesús Mesías aru pirã, waa t'ĩupida-e pait'ee Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede.

²³ Mapa chi ak'õreerãpa jarajida: “Ichimaa iidítí. Iru chona bida” ajida.

²⁴ Maperã judiorã poro waibiarãpa waya t'ĩ pëijida ma naaweda tau p'ãriu bada mǎik'aapa mǎgajida:

—Wãara jarapáde ajida, Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Taipa k'awa p'anida ajida, jǎ eperã p'ek'au k'achia ooyaa bapari.

²⁵ Ichia p'anauji:

—Mia k'awa-e bida aji, ma eperãpa p'ek'au k'achia oopari wa mǎga-e. Nǎgapai k'awa bi. Mi tau p'ãriu baji. Mamĩda írá pia unu bida aji.

²⁶ Waya iidijida:

—¿K'ãata oojima? ajida. ¿Sǎga pi tau pia unupijima? ajida.

²⁷ Ichia p'anauji:

—Mia parãmaa jarajida aji. Mamĩda mi pedee ijãada-e p'aní. ¿Waya jarapi k'inia p'anik'ã? ¿Parãpa ichiaba irude ijãa k'inia p'anik'ã? aji.

²⁸ Mǎga ùridak'ãri, ik'achia pedee p'aneejida ma tau p'ãriu badamaa:

—¡Piata jǎ eperãpa jaratee bide ijãa bida! ajida. ¡Jõdee taipa Moisepa p'ǎdade ijãapata!

²⁹ Taipa k'awa p'anida ajida, Tachi Ak'õrepa Moisemaa pedeeda. Mamĩda k'awada-eda ajida, sǎmǎik'aapa cheji jǎ eperã.

³⁰ Ichia p'anauji:

—¿Sǎga? ¡Parãpa k'awada-eda a p'aní sǎmǎik'aapa cheji! ¡Mamĩda irua mi tau unupiji!

³¹ Jõmaarãpa k'awa p'aní Tachi Ak'õrepa p'ek'au k'achia ooyaa beerã pedee ùrik'aa. Mamĩda ùripari ichimaa it'aa t'ĩpataarã pedee, mǎirãpa irua k'inia bik'a oopata perã.

³² Na p'ek'au eujã beedak'ãriipa waide ũridak'aa eperãpa tau p'ãriu bee pia unupida.

³³ Ma eperã Tachi Ak'õrepa pëi-e pada paara, nãgee ne-inaa oo-e pak'ajida aji.

³⁴ Mãpai ma fariseorã k'ĩraudachida mãik'aapa mãgajida:

—Pichi t'oru weda p'ek'au k'achia ooyaa bapari. Mãga bita, ¿taimaa jaratee k'inia bik'ã? ajida.

Maap'eda taawaa jëret'aajida.

Tau p'ãriu pik'a p'anĩrãpa Tachi Ak'õre k'awada-e

³⁵ Jesupa k'awaaji mãgĩ tau p'ãriu bada taawaa jëret'aadap'edaa. T'ëepai iru ome unuk'ãri, iidiji:

—¿Pia Eperã Ak'õre Truadepemade ijãa bik'ã? aji.

³⁶ Ichia p'anauji:

—Mimaa jarapáde aji, k'aita pia jara bi. Mia irude ijãait'ee.

³⁷ Jesupa mãgaji:

—Pia mãgĩ unuda; mida aji, pi ome pedeemaa bi.

³⁸ Mãpai Jesús k'ĩrapite bedabaiji mãik'aapa mãgaji:

—Tachi Waibia, mia ijãa bida aji.

³⁹ Ma t'ëepai Jesupa mãgaji:

—Mi na p'ek'au eujãdee chejida aji, eperãarã ak'ide, k'awaait'ee wãara ijãa p'anĩ wa ijãada-e p'anĩ. Chejida aji, Tachi Ak'õre k'awapiit'ee tau p'ãriu pik'a beerãmaa, ãchia iru k'awaadamerã. Ichiaba cheji ak'ipiit'ee tau ìdaa pik'a beerãmaa, ãchia Tachi Ak'õre wãara k'awada-e p'anĩ.

⁴⁰ Fariseorã ũk'uruurãpa mãga ũridak'ãri, iidijida:

—¿K'ãata jara k'inia bima? ajida. ¿Tai jida Tachi Ak'õre k'awada-e p'anik'ã? ajida.

⁴¹ Jesupa p'anauji:

—Parã mãga p'anadap'edaa paara, apidaapa parã imiateeda-e pak'aji. Mamĩda parãpa jarapata Tachi Ak'õre wãara k'awa p'anĩ. Mãga jaradak'ãri, p'ek'au k'achia oomaa p'anĩ, seewa jara p'anĩ perã.

10

Ovejaarã ak'ipari nepirida

¹ Mãpai Jesupa mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Eperãarã oveja k'ãipatamãi t'ĩudak'ãri, puerta eere t'ĩupata. Maperã eperã ma puerta eere t'ĩu-e pirã, mãgĩ nechayaa bi.

² Mamĩda chi eperã puerta eere t'ĩupari; mãgĩ chi ovejaarã ak'ipari.

³ Puerta jĩaparipa ewapari mãgĩ oveja ak'ipari t'ĩumerã. Mãpai irua ichi ovejaarã aba-abaa t'ĩipari. Ma ovejaarãpa iru pedee k'awapata perã, ãchi k'ãipatamãiipa uchiadak'ãri, iru t'ëe k'ĩup'ee wãpata.

⁴ Ichi ovejaarã jõmaweda uchua atak'ãri, ãra naa wãpari mãik'aapa chi ovejaarã iru t'ëe wãpata, chipari pedee k'awapata perã.

⁵ Mamĩda awaraa eperãpa ma ovejaarã atee k'inia bi pirã, wãdak'aa mãgĩ ome. ãyaa wãpata, mãgĩ pedee k'awadak'aa perã.

⁶ Jesupa mãga nepiriji jarateeit'ee ma fariseorãmaa. Mamĩda ãchia k'awada-e paji irua k'ãata jara k'inia bada.

Jesupa ichideerã pia ak'ipari

⁷ Mapa Jesupa ãchimaa waya mãgaji:

—Mia wãarata jararu. Mida aji, ma puertak'a, ovejaarã t'ĩupatamãi.

⁸ Jōmaarāpa mi naa jara chedap'edaa āchita Tachi Ak'ōrepa pēida, nechiaaya beerāk'a p'anajidada aji. Mapa michi ovejaarā, pia jarait'eera, michideerāpa māirā pedee ijāada-e paji.

⁹ Mida aji, puertak'a bi. Mia eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atapari t'ūdamerā michi jua ek'ari michideerā ome. Oveja ak'ipari pia bīpa ichi ovejaarā ak'iparik'a, māga pik'a mia michideerā ak'ipari māik'aapa k'aripapari pia p'anapataadamerā.

¹⁰ 'Chi nechiapari chepari nechiait'ee aupai māik'aapa peeit'ee aupai; ichiaba ne-inaa jōma p'e atadariit'ee aupai. Jōdee mi nama cheji eperāarā pia p'anapiit'ee māik'aapa ichita p'anapiit'ee Tachi Ak'ōre ome.

¹¹ 'Mi chi ovejaarā ak'ipari t'āri piara bik'a māik'aapa eperāarā mi ovejaarāk'a. Ovejaarā ak'ipari t'āri pia bak'āri, chi ovejaarā pia ak'ipari, māga oo bi k'aurepa piuru pijida.

¹² Mamīda māga-e mimiapari jīp'aa ome. Chīara ovejaarā ak'i bide, māgipa ne-animal k'achia cheru unuk'āri, mirudaipari ma ovejaarā k'iniak'aa perā. Maperāpi ne-animal k'achia bīpa ma ovejaarā ūk'uru ata chepari māik'aapa apemaarā awara āyaa jīchoopipari.

¹³ Ma eperā mirudaipari ma ovejaarā ak'ipari-e perā māik'aapa ma ovejaarā ichide-e perā.

¹⁴⁻¹⁵ 'Ovejaarā ak'ipari t'āri piara bīpa ichi ovejaarā pia ak'iparik'a, māga pik'a mia michideerā pia ak'ipari. Mi Ak'ōrepa mi t'āri k'awa bi; ichiaba mia pida mi Ak'ōre t'āri k'awa bi. Māgā ichiaba mia michi ovejaarā t'āri k'awa bi māik'aapa ārapa pida mi t'āri k'awa p'ani. Michi k'ap'ia peepiit'ee āra k'aripait'ee.

¹⁶ Mia ichiaba awaraa ovejaarā iru bi. Māgī ovejaarā nāpemaarā-e, judiorā-e perā. Mamīda mia ichiaba āra k'aripa k'inia bi. Ārapa ichiaba mi pedee ūripataadayada aji. Mapa mia āra p'e biit'ee apemaarā michideerā, judiorā mide ijāapataarā ome, jōmaweda ak'ipari apai jua ek'ari p'anapataadamerā.

¹⁷ 'Mi Ak'ōrepa mi k'inia iru bapari michi k'ap'ia peepiit'ee perā eperāarā pari. Mamīda waya chok'ai p'irabaiit'ee.

¹⁸ Awaraarāpa mi k'ap'ia peepida-e pai. Ma k'āyaara miata āchima michi k'ap'ia peepiit'ee. Mia māga ooit'ee māik'aapa waya chok'ai p'irabaiit'ee, mi Ak'ōrepa māga jara bairā. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

¹⁹ Ma pedee ūridak'āri, judiorā waya k'īsia awara-awaraa p'aneejida.

²⁰ Ūk'uruurāpa māgapachida:

—¿Sāap'eda parāpa jā eperā pedee ūri p'anima? ajida. Iru k'ap'iade netuara merātia bi māik'aapa k'īra k'awa-ee bi.

²¹ Mamīda awaraarāpa māgapachida:

—Eperā k'ap'iade netuara merātia bak'āri, māga pedeeek'aada ajida. ¿Netuara tau p'āriu beerā pia unupiik'ā? ajida.

Judiorāpa Jesús yiarāa iru p'anadap'edaa

²² Ma t'ēpai k'oijara pak'āri, judiorāpa fiesta oojida Jerusalén p'uurude. Ma fiesta oopachida k'irāpadait'ee chonaarāwedapema ewari Tachi Ak'ōre te waibia awara bidap'edaa iru-it'ee.

²³ Jesús mama nipaji Ak'ōre te āuk'idaa, Salomón Pórtico apatap'edaamāi.

²⁴ Maperā judiorā poro waibiarāpa iru wap'ira ata chejida māik'aapa iidi-jida:

—¿At'āri tai audú k'īsiapimāa iru bait'eeek'ā? ajida. Pi Tachi Ak'ōrepa pēida, Mesías pirā, aweda jarāji.

²⁵ Jesupa p'anauji:

—Naaweda mia parāmaa māga jarajida aji. Mamīda ijāada-e paji. Mia oopari mi Ak'ōrepa oopi bik'a. Oopari ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Ma k'aurepata ijāadaipia bi mi Tachi Ak'ōrepa pēida.

²⁶ Mamīda parāpa ijāada-e p'ani, michideerā-e perā.

²⁷ Michideerāpa mi pedee k'awapata māik'aapa mia āchi k'awapari. Mapa āchi mi t'ēe nipapata.

²⁸ Mia āchi o k'achiadeepa k'aripa atapari atuanaadamerā; jīp'a ichita chok'ai p'anapataadamerā Tachi Ak'ōre ome. Apidaapa āchi p'oyaa jāri atada-e pai mi juadeepa.

²⁹ Mi Ak'ōrepa āchimaa mide ijāapiji. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Maperāpi apidaapa āchi p'oyaa jāri atada-e pai iru juadeepa.

³⁰ Mi, mi Ak'ōre ome abapai.

³¹ Māga ūridak'āri, ma judiorāpa māu p'e atajida iru bat'a peedait'ee.

³² Mamīda Jesupa māgaji:

—Mi Ak'ōrepa mimaa oopiparida aji, ne-inaa pia chok'ara eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. ¿Chisāgí k'aurepata mi bat'a pee k'inia p'anima aji, māupa?

³³ Ma judiorāpa p'anaujida:

—Pia ne-inaa pia oo bi k'aurepa pi bat'a pee k'iniada-eda ajida. Māga oodait'ee pia Tachi Ak'ōre āpite ik'achia pedeeda perā. Jaraji pi Tachi Ak'ōre ome auk'a, pi eperā bi mīda taik'a.

³⁴ Māpai Jesupa māgaji:

—¿Parā ūraa p'ādade Tachi Ak'ōrepa jara bi-ek'ā:

'Mia jaraji parā mik'a; ak'ōre waibiarā?' (Sal 82.6)

³⁵ Tachi Ak'ōre Ūraa jōk'aa. Maperā p'oyaa merada-e. Ma ūraa p'ādade Ak'ōrepa t'ijaraji 'ak'ōre waibiarā mik'a' iru pedee ūridap'edaarāmaa, parā chonaarāpa māirā awara bidap'edaa perā iru-it'ee.

³⁶ Tachi Ak'ōrepa mi auk'a awara biji māik'aapa pēiji na p'ek'au eujādee. Māga bita, ¿sāga parāpa jaradai mia ik'achia pedee baji Tachi Ak'ōre āpite, jarak'āri mi Tachi Ak'ōre Warra?

³⁷ Oo-e pirā mi Ak'ōrepa oopi bik'a, māgara ijāanāati.

³⁸ Mamīda oo bi pirā mi Ak'ōrepa oopi bik'a, mia jara bi ijāada-e p'ani mīda, ijāati mia ooda k'aurepa. Māgá parāpa wāara k'awaadai mi Tachi Ak'ōre ome abapai.

³⁹ Māga ūridak'āri, waya iru jita atadait'ee paji. Mamīda Jesús mirudachi.

⁴⁰ Maap'eda Jesús wāji Jordán to k'īraik'a eeree. Mama Juanpa naaweda poro choopatamāi beeji.

⁴¹ Mama bide eperāarā chok'ara irumaa wājida māik'aapa āchi pitapai māgapachida:

—Juanpa oo-e paji ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, na eperāpa ooparik'a. Mamīda irua wāarata jarapachi na eperāde.

⁴² Maperāpi mama eperāarā chok'ara Jesude ijāajida.

11

Lázaro jai-idaada

¹ Eperā, t'ijarapatap'edaa Lázaro k'ayaa baji. Ma eperā chi ipewēraarā María, Marta ome Betania p'uurudepema paji.

² (T'ēepai māgí Mariapa k'era weeji Jesús bīri īri māik'aapa Jesús bīri p'ooji ichi pudapa.)

³ Lázaro k'ayaa bada perā, chi ipewēraarāpa jara pēijida Jesumaa:

—Tachi Waibia, pi k'ōp'āyo k'inia Lázaro k'ayaa bi.

⁴ Jesupa māga ūrik'āri, māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Ma k'ayaapa jai-idaaru pijida, chok'ai p'irabaiit'ee. Iru k'ayaa bi eperāarāpa k'awaadamerā Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi māik'aapa k'awaadamerā Tachi Ak'ōre Warrapa ne-inaa jōma ooi ichi Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga ook'āri, jarapataadait'ee Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari eperāarā ome; chi Warra jida auk'a.

⁵ Jesupa k'inia p'e iru bapachi Marta, María māik'aapa Lázaro.

⁶ Jesumaa jara pējjida mīda, ichi badamāi k'āima omé beeji.

⁷ Maap'eda māgaji chi k'ōp'āyoorāmaa:

—Waya wādāma aji, Judea eujādee.

⁸ P'anaujida:

—Mamīda Tachi Jarateepari, mak'iara taarā-e bida ajida, judiorā poro waibiara pa pi māupa peedait'ee p'anadap'edaa. ¿Waya jāmaa wā k'inia bik'ā? ajida.

⁹ Jesupa p'anauji:

—¿Ewari doce hora ĩdaa nībapari-ek'ā? aji. Eperā āstaawa nipak'āri, t'ūtik'aa, ĩdaa nībairā.

¹⁰ Mamīda eperā p'ārik'ua ni pirā, t'ūtupari ĩdaa-e bairā.

¹¹ Māga jarap'eda, Jesupa māgaji:

—Tachi k'ōp'āyo Lázaro k'āi bi. Mamīda mia ĩrimat'aanait'ee.

¹² Chi k'ōp'āyoorāpa p'anaujida:

—Tachi Waibia, iru k'āi bi pirā, jipait'eeda ajida.

¹³ Jesupa jara k'inia baji Lázaro jai-idaa bi. Mamīda ārapa k'awada-e p'anajida. K'īsajida jīp'a k'āi bi.

¹⁴ Māpai Jesupa jīp'a māgaji:

—Lázaro jai-idaajida aji.

¹⁵ Pia bi mi naaweda wā-e paji, ma k'aurepa ĩrá parāpa waapiara ijāadait'ee perā Tachi Ak'ōrede. ĩrá wādāma aji, Lazaromaa.

¹⁶ Māpai Tomapa (ichiaba t'ĭjarapatap'edaa Me-iso) apemaarāmaa māgaji:

—Wādāma aji, iru ome, tachi peek'ooruta pijida.

Jesude ijāapataarā chok'ai p'irabaidait'ee jai-idaaruta pijida

¹⁷ Jesús pachek'āri Lázaro bapatamāi, k'āima k'īmari baji ĩadap'edaa.

¹⁸ Jerusalendeepa Betania p'uuru perā kilometro ōpee baji.

¹⁹ Mamāik'aapa judiorā chok'ara cheepuru p'anajida Marta māik'aapa María k'ōp'āyaadait'ee, āra ĩpema jai-idaa bada perā.

²⁰ Martapa k'awaak'āri Jesús cheru, wāji iru k'ĭrachuude. Mamīda María teeda beeji.

²¹ Jesús unuk'āri, Martapa māgaji:

—Tachi Waibia, pi cheda paara, mi ĩpema jai-idaa-e pak'ajida aji.

²² Mamīda mia k'awa bi at'āri pia iidiruta Tachi Ak'ōrepa ooit'ee.

²³ Jesupa māgaji:

—Pi ĩpema p'irabaiit'eeda aji.

²⁴ Martapa p'anauji:

—Mia k'awa bi na p'ek'au eujā jōdaik'āri, iru chok'ai p'irabaiit'ee māik'aapa it'aa wāit'ee.

²⁵ Māpai Jesupa māgaji:

—Mia piu beerā waya chok'ai p'anapiparida aji. Chi jai-idaada Ak'ōre eujāde ichita chok'ai bapariit'eeda aji, mīde ijāa bapachi perā.

²⁶ Ma awara chi chok'ai bi jida atua-e. Ichita it'ari banait'eeda aji, ijāa bapari perā. ¿Pia māga ijāa bik'ā? aji.

27 Martapa mǎgaji:

—Ijǎa bǐpi. Pita Mesías, chi na p'ek'au eujǎdee cheit'ee bada eperǎarǎ k'aripade. Pita Tachi Ak'õre Warra.

Jesús Lázaro iadap'edaamǎi jēeda

28 Mǎga jarap'eda, Marta wǎji ichi ïpewēra Mariamaa mǎik'aapa k'ïiri ik'aawa mǎganaji:

—Tachi Waibia nama bi. Pi t'ï bida aji.

29 Mariapa mǎga ùrik'ǎri, isapai Jesumaa wǎji.

30 Jesús waide pana-e baji p'uurude; at'ǎri Marta ome unudamǎi baji.

31 Judiorǎ María ome p'anadap'edaarǎpa ichi isapai uchiaru unudak'ǎri, iru t'ēe wǎjida, wǎit'ee jǎak'aapa jēede Lázaro iadap'edaamǎi.

32 Mamǐda Mariapa Jesús unuk'ǎri, bedabaidachi mǎik'aapa mǎgaji:

—Tachi Waibia, pi nama bada paara, mi ïpema jai-idaa-e pak'ajida aji.

33 Jesupa unuk'ǎri María chi che p'anadap'edaarǎ ome jēe para nǐbi, t'ǎri p'ua nǐbeeji.

34 Mǎpai iidiji:

—¿Sǎma iajidama? aji.

P'anaujida:

—Chepáde ajida, ak'ide.

35 Jesús jēedachi.

36 Mǎga unudak'ǎri, judiorǎpa mǎgajida:

—¡Ak'iti! ¡Mǎgara Lázaro k'inia iru baji!

37 Mamǐda mǎirǎ ùk'uruurǎpa mǎgajida:

—Na Jesupa tau p'ǎriu beerǎ pia unupipari. Maperǎ ¿Lázaro jipak'aji-ek'ǎ ajida, jai-idaanaamerǎ?

Lázaro chok'ai p'irabaida

38 Lázaro piuda k'aurepa Jesús at'ǎri t'ǎri p'ua nǐbide, panaji Lázaro iadap'edaamǎi. Mǎu te uria baji mǎik'aapa chi t'ai jǎa nǐbaji mǎu choma bǐpa.

39 Mapa Jesupa mǎgaji:

—Jǎ mǎu āyaa ata binadapáde aji.

Mǎpai Marta, chi piuda ïpewērapa mǎgaji:

—Mamǐda Tachi Waibia, ïrá iru k'ap'ia mik'ia jo nǐbida aji, k'ǎima k'ïmari bairǎ iadap'edaa.

40 Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—¿Mǐa pǐmaa jaraji-ek'ǎ? aji. Ijǎa bi pirǎ, Ak'õrepa ne-inaa pia ooit'ee eperǎarǎpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

41 Mǎpai chi mǎu āyaa ata bijida. Maap'eda Jesús it'aa ak'iji mǎik'aapa mǎgaji:

—Ak'õre, gracias mǐa chupiria iidida ùrida perǎ.

42 K'awa bi mǐa iidipari chaa pia ùripari. Mamǐda na pedee jararu na eperǎarǎpa ùridamerǎ mǎik'aapa ijǎadamerǎ pia mi pēiji.

43 Mǎga jarap'eda, Jesupa golpe biaji:

—¡Lázaro, uchíaji jǎmǎik'aapa!

44 Mǎpai chi jai-idaa bada uchijai. Ichi k'ap'ia jōma at'ǎri pǐra baji p'arupa; chi jua, jǐru paara. Ichiaba ichi poro pǐra baji p'arupa. Mapa Jesupa mǎgaji:

—Iru ia bada p'aru ērat'aadapáde aji.

Jesús jita atadait'ee pedeetedap'edaa

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Jesupa ooda unudak'ǎri, judiorǎ chok'ara María ome wǎ p'anadap'edaarǎpa irude ijǎajida.

⁴⁶ Mamīda māirādepema ũk'uru fariseorāmaa wājida Jesupa ooda nepiride.

⁴⁷ Mapa ma fariseorā p'aareerā poroorā ome t'ĩ pëjjida Junta Supremade-pemaarā māik'aapa māgajida:

—¿K'āata oodait'eema? ajida. Jā eperāpa oomaa bi ne-inaa chok'ara eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

⁴⁸ Ita-aria birutara, jōmaarāpa irude ijāadai. Māgara Romadepemaarā chedayada ajida, Tachi Ak'ōre te waibia t'eet'aade māik'aapa tachi auk'aarā jōt'aade.

⁴⁹ Judío t'ijarapatap'edaa Caifás p'aareerā poro waibia paji ma añode. Ichia māgaji:

—Parāpa maarepida k'awada-e p'anida aji.

⁵⁰ Piara bi eperā aba piumerā tachi p'uuru pidaarā pari, tachi p'uuru pidaarā jōmaweda piudai k'āyaara.

⁵¹ Mamīda Caifapa māga jara-e paji ichi k'ĩsiadoopa. Ma añode p'aareerā poro waibia pada perā, Tachi Ak'ōrepa ne-inaa p'asait'ee bada ichimaa jarapiji. Maperāpi ichia jaraji Jesús piut'ee āchi p'uuru pidaarā pari.

⁵² Mamīda wāara ma eujādepemaarā-it'ee aupai piu-e pait'ee paji. Ichiaba piut'ee paji eperāarā jōmaarā pari, chi Tachi Ak'ōrede ijāapataadait'eerā awara-awaraa eujāde p'anapataarā pari.

⁵³ Caifapa māga jarada ewatedeepa judiorā poroorāpa pedeteepachida Jesús peedait'ee.

⁵⁴ Maperā Jesús judiorā t'āide tau taawa nipak'aa paji naawedapemak'a. Mamāik'aapa wāji eujā pania wēe bi k'ait'a, eperāarā mak'iaara p'anadak'aa p'uurude. Māgí p'uuru t'ijarapachida Efraín. Mama beeji chi k'ōp'āyoorā ome.

⁵⁵ Ma t'ēpai judiorā Pascua fiesta ĩri pak'āri, eperāarā chok'ara awara āiipa chejida Jerusalendee Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bik'a oodait'ee māik'aapa pia p'anadait'ee iru k'īrapite.

⁵⁶ Mama p'anide ma eperāarā Jesús ĩri nipapachida māik'aapa Tachi Ak'ōre te waibiade pedee para baji āchi k'ōp'āyoorā ome:

—¿K'āata k'ĩsia p'anima? ajida. ¿Iru cheipaa na fiestade wa māga-e?

⁵⁷ Mamīda fariseorāpa māik'aapa p'aareerā poroorāpa Jesús jita atapi k'inia p'anapachida. Mapa jarajida apidaapa Jesús unuruta pirā, āchimaa jara chedamerā.

12

Mariapa k'era weeda Jesús bħiri ĩri

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Ewari seis falta bak'āri Pascua fiesta oodait'ee, Jesús wāji Betania p'uurudee, Lázaro bapatamāi. Ma Lázaro paji Jesupa chok'ai p'irabaipida.

² Mama bide k'ewara Jesumaa nek'opijida. Martapa jedepachi. Jōdee Lázaro Jesús ome nek'omaa baji.

³ Māimisa Mariapa aneeji k'era ĩpia nardodee ooda. Litro k'audaa baji. Ma k'era Jesús bħiri ĩri weet'aaji māik'aapa ichi pudapa p'oot'aaji. Te jā t'ūa jo nĭbeeji k'erapa.

⁴ Māpai Jesús k'ōp'āyo, Judas Iscariote, Jesús traicionaait'ee badapa māgaji:

⁵ —Jā k'era ichi k'inia weemaa bida aji. Netot'aak'aji trescientos denarios pari māik'aapa chupiria beerā k'aripak'aji.

⁶ Mamīda Judapa māga jara-e paji chupiria beerā k'aripa k'inia bada perā. Ma k'āyaara māga jaraji nechayaa bada perā. Ichia āra p'arat'a anipapachi māik'aapa adepema chia atapachi.

⁷ Māpai Jesupa māgaji:

—Ita-aria bíji. Irua nāgí k'era ia iru bajida aji, mi iaruta ewatepema-it'ee.

⁸ Chupiria beerā ichita paraait'ee parā t'āide. Mamīda mi parā ome ichita ba-e paít'eeda aji.

Judiorā poroorāpa Lázaro jiridap'edaa peet'aadait'ee

⁹ Ūridak'āri Jesús Betania p'uurude bi, judiorā chok'ara wājida iru ak'ide. Ichiaba wājida Lázaro ak'ide, Jesupa iru chok'ai p'irabaipida perā.

¹⁰ Maperā p'aareerā poroorāpa pedeetejida Lázaro ichiaba peet'aadait'ee.

¹¹ K'īsiajida Jesupa iru p'irabaipida k'aurepa judiorā chok'ara āchi ūraade ijāadaamaa p'aneeruta Jesude ijāadait'ee.

Jesús Jerusalén p'uurudee wāda

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Ai norema eperāarā chok'ara, chi wā p'anadap'edaarāpa k'awaajida Jesús Jerusalendee Pascua fiesta oode cheru.

¹³ Mapa t'ap'uru k'iru t'iap'edap'eda, wājida iru auteebaidait'ee māik'aapa biapachida:

—¡Hosana! ¡Tachi K'aripapari cheru Tachi Ak'ōre k'ap'ia pari! ¡Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'iji māik'aapa pēiji Israel pidaarā Rey pamerā! (Sal 118.25-26)

¹⁴ Jesupa burro chak'e atapiji māik'aapa bataudachi ai ĩri, Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

¹⁵ 'Sión p'uurudepemaarā, waweenáati. ¡Ak'íti! Pāchi Rey cheru burro chak'e ĩri.' Zac 9.9

¹⁶ Chi k'ōp'āyoorāpa k'awada-e paji ma pedee p'āda k'āata jara k'inia bi. Mamīda Jesús it'aa wāda t'ēepai k'irāpajida ma pedee māik'aapa Jesús p'asada. Māpai k'awaajida ma pedee p'āda irude jara baji.

¹⁷ Jesupa Lázaro p'irabaipida unudap'edaarāpa irua ooda jōmaarāmaa nepiripachida.

¹⁸ Mapa eperāarā chok'ara wājida Jesús ome unudait'ee. Māgá wā k'inia p'anajida ūridap'edaa perā irua ne-inaa ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

¹⁹ Fariseorā ūk'uruurāpa māga unudak'āri, āchi k'ōp'āyoorāmaa māgajida:

—¿Parāpa unu p'anik'ā? ajida. ¡Iru maarepida p'oyaada-e pai! ¡Jōmaarāta irude ijāa wādada! ajida.

Judio-eerāpa Jesús unu k'inia p'anadap'edaa

²⁰ Pascua fiesta pai naaweda, eperāarā wāpachida Jerusalendee it'aa t'ide Tachi Ak'ōremaa. Ma wādap'edaarā t'āide p'anajida judio-eerā, judiorā ūraade ijāadap'edaarā.

²¹ Māirā Felipemaa wājida. Māgí Felipe Betsaida p'uurudepema paji. Māgí p'uuru Galilea eujāde bi. Ma judio-eerāpa māgajida irumaa:

—Señor, taipa Jesús unu k'inia p'anida ajida.

²² Māpai Felipepa nepirinaji Andreemaa. Maap'eda āchi omé wājida Jeesumaa nepiride.

²³ Ūrik'āri judio-eerāpa iru jirimaa p'ani, Jesupa māgaji:

—Ewari paruda aji, Eperā Ak'ōre Truadepema it'aa wāit'ee.

²⁴ Mia wāarata jararu. Eperāpa trigo tau apai iru bita, māgí tau uu-e pirā, tau apai iru bait'ee. Jōdee māgí tau uuru pirā, baaip'eda yoorode piu pik'a bi mīda, madeepa trigo k'arra chiwidi t'onopari māik'aapa warip'eda, chaupari. Māgá tau apaideepa chok'ara uchiadait'ee.

²⁵ Na p'ek'au eujāde bi misa, eperāpa jiriru pirā ooit'ee ichia oo k'iniata, ichi piuk'āri atuat'ee. Mamīda na p'ek'au eujāde bi misa, eperāpa jiriru pirā ooit'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, ma k'aurepa ichita chok'ai bapariit'ee Tachi Ak'ōre ome.

²⁶ Apidaapa oo k'inia bi pirā mia oopi bik'a, māgí nipaipia bi mi ome mi wārumaa. Māga ooru pirā, mi Ak'ōrepa iru pia ak'it'ee.

Jesupa ichi piut'eeda ada

²⁷ —Írá mi t'āri p'ua nībida aji. ¿K'āata jaraima? ¿Nāga jaraik'ā: “Ak'ōre, mi k'aripáji nāgá banaamerā”? Ma-it'ee mi cheji, chupiria chait'ee. Mapa mia jara bi mi Ak'ōremaa:

²⁸ “Ak'ōre, ak'ipíji wāara pi jōmaarā k'āyaara waibiara bi. ¡Óoji pichia oo k'iniata!”

Māpai arii p'anadap'edaarāpa ūrijida it'ariipa jara bi:

—Mia māga ak'ipidoo pi k'ap'ia pari māik'aapa waya māga ak'ipiit'ee.

²⁹ Eperāarāpa māgí pedee ūridak'āri, k'īsiajida pata k'īrau nībi. Mamīda māirā ūk'uruurāpa māgajida:

—It'aripema ángel paji. Māgí pata pedeejida ajida.

³⁰ Māpai Jesupa māgaji:

—Jā pedee ūridap'edaa, mi-it'ee-e pajida aji. Parā-it'eeta paji.

³¹ Írapí Tachi Ak'ōrepa k'awapiit'ee na p'ek'au eujādepemaarāpa k'achia oopata. Írapí Tachi Ak'ōrepa p'oyaa'it'ee na p'ek'au eujādepemaarā poro waibiara Satanás.

³² Mamīda mīchi k'ap'ia kurusode jira atadak'āri eujādeepa, eperāarāpa mīde ijāa p'aneedait'eeda aji.

³³ Māga jarak'āri, Jesupa jara k'inia baji ichi sāgá piut'ee.

³⁴ Māpai eperāarāpa p'anaujida:

—Tai ūraade jara bi Mesías ichita bapariit'ee. ¿Sāga pia jaraima Eperā Ak'ōre Truadepema kurusode jiradait'ee? ¿K'aima ma Eperā Ak'ōre Truadepema?

³⁵ Jesupa māgaji:

—Mi, chi ídaa pik'a bi mak'iaara taarā-e parā ome. Nipapatáati mi ídaa pik'a bide p'āriu pik'a bide t'īunaadamerā. Chi p'āriu pik'a bide nipaparipa k'awa-e bi sāmaa wāru.

³⁶ Mi, chi ídaa pik'a bi parā ome bi misa, mīde ijāapatáati. Mia Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida jarateepari, parāpa ma pedee ijāadap'eda, iru warrarā p'aneedamerā.

Māga jarap'eda, Jesús āyaa wāji ichi ununaadamerā.

Judiorāpa Jesude ijāada-e p'anadap'edaa

³⁷ Jesupa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi taide oopachi mīda, judiorā chok'araarāpa irude ijāadak'aa paji.

³⁸ Māga paji wāara uchiamerā nāgí pedee Ak'ōre pedee jarapari Isaíapa p'ādade jara bik'a:

‘Tachi Ak'ōre, ¿k'aipa ijāajima aji, taipa jarateedap'edaa? ¿K'aimaa pia ooda ak'ipijima?’ (Is 53.1)

³⁹ Isaíapa p'ādade ichiaba jara bi āchia p'oyaa ijāadak'aa paji nāga perā:

⁴⁰ ‘Tachi Ak'ōrepa āchi tau p'āriu pik'apíji irua ooda ak'i p'ani mīda, ununaadamerā. Ma awara k'īri k'isua pik'apíji irua jarada ūri p'ani mīda, k'awanaadamerā māik'aapa irumaa chenaadamerā, irua āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapimerā.’ (Is 6.10)

⁴¹ Isaíapa māga jaraji, k'āimok'araa pik'a bide Jesús unuda perā Tachi Ak'ōre k'īra wāree eujāde. Maperāpi Jesude pedee baji.

⁴² Isaiapa jaradak'a wāara uchiaji mīda chok'araarā ome, judiorā ūk'uruurāpa Jesude ijāajida; ichiaba āchi poroorā ūk'uruurāpa pida ijāajida. Mamīda fariseorā waidoopa mairāpa ijāadap'edaa eperāarā taide jaradak'aa paji. Waawee p'anajida fariseorāpa āchi t'īupida-e pai jāak'aapa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede.

⁴³ Audupiara k'inia p'anapachida āchi auk'aarāpa āchi ak'idamerā judiorā pia beerāk'a, k'inia p'anadai k'āyaara Tachi Ak'ōrepa āchi ak'imērā ichideerāk'a.

Tachi Ak'ōrépata eperāarāpa oopata ak'it'ee

⁴⁴ Maap'eda Jesupa golpe pedeeji judiorā arii p'anadap'edaarāmaa:
—Chi mīde ijāa bi mīdepai ijāa-e bīda aji. Ichiaba mi Ak'ōrede ijāa bi, iruata mi na p'ek'au eujādee pēida perā.

⁴⁵ Chi mi unu bīpa ichiaba mi pēida unu bi.

⁴⁶ Mita chi īdaa pik'a bi. Mi cheji na p'ek'au eujādee mīde ijāapataarā p'ananaadamerā p'ek'au oopataarā p'anapatak'a p'āriu pik'a bīde.

⁴⁷ Eperāpa mi ūraa ūrip'eda, made jara bik'a oo-e pirā, mia jara-e ma eperā atuait'ee. Mi che-e paji na p'ek'au eujādepemaarā atuapiit'ee. Ma k'āyaara mi cheji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atade.

⁴⁸ Eperāpa mi yiarāa iru bi pirā mi ūraa ūri k'inia-e bairā, Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate ichia māgī eperā miapiit'ee. Mia jarada k'aurepa irua eperāarāpa oopata ak'it'ee k'awaait'ee ijāapachida wa ijāadak'aa paji.

⁴⁹ Michi k'īsiadoopa pedee-e bajida aji. Mi Ak'ōre, mi na eujādee pēidapa ma pedee jōma mīmaa jarapiji. Irua jaraji mia pedeeit'ee māik'aapa jarateeit'ee.

⁵⁰ Mia k'awa bi jōmaweda mi Ak'ōrepa mīmaa jarapiru, māga jara bi eperāarāpa ijāadamerā māik'aapa it'aa wādamerā.

13

Jesupa chi k'ōp'āyoorā bīri sīda

¹ Pascua fiesta ewate pai naaweda, Jesupa k'awa baji ewari awara bīda ichi na p'ek'au eujādeepa uchiat'ee māik'aapa ichi Ak'ōremaa wāit'ee; māgī ewari paru. Ichia chi k'ōp'āyoorā na p'ek'au eujāde p'anī k'inia iru bapachi. Māgā āchi k'inia iru bapachi ichi piurumaa.

² Ai k'ewara Pascuadepema chik'o jedei naaweda, Netuara Poro Waibiapa k'īsia k'achia k'īsiapiji Judas, Simón Iscariote warramaa, ichia Jesús traicionaamerā.

³ Mamīda Jesupa k'awa baji ichi Tachi Ak'ōredeepa cheda māik'aapa Ak'ōremaa wāit'ee. Ichiaba k'awa baji Tachi Ak'ōrepa ne-ināa jōmaweda bīji ichi jua ek'ari.

⁴ Mapa nek'omaa p'anīde Jesús bainī beejī māik'aapa ichi īripema p'aru jī bada ērat'aap'eda, āyaa bīji. Maap'eda toalla jī nībīji ichi k'īrrīde, mimiapataarāpa oopatak'a chīara bīri sīdait'ee pak'āri.

⁵ Māpai jarrade pania wee atap'eda, chi k'ōp'āyoorā bīri sīmaa beejī. Maap'eda ma toallapa p'ook'ooji.

⁶ Mamīda Simón Pedro bīri sīnait'ee pak'āri, irua māgaji:

—Tachi Waibia, ¿mi bīri paara sīit'ee'ā? aji.

⁷ Jesupa p'anauji:

—Írā pia k'awa-e bīda aji, mia oomaa bi. Mamīda t'ēpai k'awayada aji.

⁸ Māpai Pedropa māgaji:

—¡Mi bīri sīpi-eda! aji.

Jesupa p'anauji:

—Pi b̄iri siipi k'inia-e bi pirā, māgara waa nipanaapáde aji, mi ome.

⁹ Māpai Simón Pedropa māgaji:

—¡Tachi Waibia, māgara mi b̄iri aupai siinaapáde aji. Ichiaba mi jua māik'aapa poro paara siipáde! aji.

¹⁰ Mamīda Jesupa p'anauji:

—Eperā ewaa k'uipe'eda māik'aapa taawaa uchiap'eda, waya k'ui-eda aji. Chi b̄iri aupaita siipari, k'ap'ia jōma t'āu-ee bairā. Māga pik'a parā t'āu-ee pik'a p'ani p'ek'au k'achiapa. Mamīda parā jōmaweda māga p'ani-eda aji.

¹¹ Jesupa māga jaraji k'awa bada perā k'aipa ichi traicionaait'ee bi.

¹² Chi k'ōp'āyoorā b̄iri siip'eda, waya ichi iripema p'aru j̄i beeji. Maap'eda mesade su-ak'i beeji māik'aapa māgaji:

—¿Parāpa k'awa p'anik'ā aji, k'āata jara k'inia bi mia et'ewa ooda?

¹³ Parāpa mīmaa “Jarateepari” māik'aapa “Tachi Waibia” apata. Māga jaradak'āri, wāarata jara p'ani.

¹⁴ Mi parā Waibia māik'aapa parā Jarateepari bi mīda, parā b̄iri siiji. Mapa parāpa pida pāchi k'ōp'āyoorā b̄iri siidaipia bi.

¹⁵ Mia māga ooji parāpa auk'a oodamerā.

¹⁶ Mia wāarata jararu. Mimiapari ichi poro waibia k'āyaara waibiara bi-e. Ichiaba chok'a pēida iru pēida k'āyaara waibiara bi-eda aji.

¹⁷ Parāpa mia et'ewa jarada ūrijida. Ma jaradak'a ooruta pirā, t'āri o-īa p'anadait'ee.

¹⁸ 'Mamīda māga-e pait'ee parā jōmaarā ome. Mia k'awa bi mi k'ōp'āyoorā jirit'erada. Mapa ichiaba k'awa bi wāara p'asait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Mi ome nek'orupa mi peepit'aait'ee.' (Sal 41.9)

¹⁹ Irá mia māga jara bi māga p'asak'āri, parāpa wāara ijāadamerā Mita, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā.

²⁰ Mia wāarata jararu. Chi mia pēida auteebairupa mi jida auteebai bi. Māga pik'a chi mi auteebairupa mi Ak'ōre, mi pēida, auk'a auteebai bi.

Jesupa jarada k'aipa ichi traicionaait'ee

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Māga jarap'eda, Jesús t'āri p'ua n̄ibeeji. Māpai māgaji:

—Mia wāarata jararu. Parādepema abaapa mi traicionaait'eeda aji.

²² Jesupa māga jarak'āri, chi k'ōp'āyoorā ak'i trua para beeji, k'awada-e p'anadap'edaa perā k'aita jara bi.

²³ Māirādepema aba, Jesupa audú k'inia iru bada, iru ik'aawa s̄u-ak'i baji.

²⁴ Mapa Simón Pedropa taupa jarapachi māgimaa iidimerā k'aipata Jesús traicionaait'ee.

²⁵ Māpai māgí k'ōp'āyopa k'iri ik'aawa iidiji Jesumaa:

—Tachi Waibia, ¿k'aima? aji.

²⁶ Jesupa p'anauji:

—Nāgí pan pite s̄a atak'āri, mia teeit'eeda aji, māgimaa.

Aramata Jesupa ma pan pite s̄a ataji māik'aapa teeji Judamaa. Māgí Judas Simón Iscariote warra paji.

²⁷ Judapa māgí pan jitak'āri, Satanás iru t'āride t'ūdachi. Māpai Jesupa māgaji:

—Pichia ooit'ee bi isapai oopáde aji.

²⁸ Mamīda Jesús ome nek'omaa p'anadap'edaarāpa k'awada-e paji s̄ap'eda māga jaraji.

²⁹ Judapa āchi p'arat'a anipapachi perā, ũk'uruurāpa k'ĩsajida Jesupa jara baji ne-inaa netonamerā fiesta-it'ee, maa-e pirā chupiria beerāmaa ne-inaa teenamerā.

³⁰ Judapa ma pan jitap'eda, uchiadachi taawaa. P'ārik'ua paji.

Ūraa chiwidi eperāarā-it'ee

³¹ Judas taawaa uchiada t'ēepai, Jesupa māgaji:

—Īrá Tachi Ak'ōrepa ichi k'ĩra wāree unupiit'ee, mi chi Eperā Ak'ōre Truade-pema k'ap'ia pari. Mi k'aurepa jōmaarāpa wāara k'awaadait'ee Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

³² Mia māga ak'ipik'āri, taarā-e nide Tachi Ak'ōrepa ichiaba ak'ipiit'ee mi wāara irua pēida.

³³ Warrarā, naapai mi taarā-e parā ome. Parāpa mi jiridayada aji. Mamīda unuda-e pait'ee. Mia judiorā poro waibiarāmaa jaradak'a parāmaa auk'a jarait'ee; p'oyaa wāda-e mi wārumaa.

³⁴ Parāmaa ūraa chiwidi jararu. Chik'inia p'anapatáati. Mia parā k'inia iru baparik'a, māgá parā jida chik'inia p'anapatáati.

³⁵ Māgá chik'inia p'anaruta pirā, jōmaarāpa k'awadayada aji, parā mi k'ōp'āyoorā.

Jesupa jarada Pedropa ichi k'awa-e bida ait'ee

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Māpai Simón Pedropa Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿sāmaa wāit'eema? aji.

Jesupa p'anauji:

—Mi wārumaa waide pi p'oyaa wā-eda aji. Mamīda t'ēepai wāit'eeda aji.

³⁷ Pedropa māgaji:

—Tachi Waibia, ¿sāap'eda mi pi t'ēe wā-e payama? aji. ¡Pi ome wā k'inia bi, pi k'aurepa piuru pijida!

³⁸ Māpai Jesupa p'anauji:

—¿Wāara pichi k'ap'ia peepit'aaik'ā aji, mi k'aurepa? Mia wāarata jararu. Et'erre k'arii naaweda, jarada ōpee pia mi k'awa-e bida ait'ee.

14

Jesupa jarada ichi Tachi Ak'ōre ok'a bi

¹ —K'isia paraa p'ananáati. Ma k'āyaara ijāapatáati Tachi Ak'ōrede māik'aapa mīde.

² Mi Ak'ōre eujāde te chok'ara paraada aji, ichideerā-it'ee. Māga-e pada paara, mia jarak'aji. Parā naa wāit'ee te pi-ia oode parā-it'ee.

³ Ma t'ēepai mi waya cheit'ee parā atade, mi ome p'anadamerā mi baparimaa. Māgá parā ichita p'anapataadait'ee mi ome.

⁴ Mi wārumaa parāpa k'awa p'anida aji, chi o k'awa p'anadairā.

⁵ Māpai Tomapa māgaji Jesumaa:

—Tachi Waibia, k'awada-e p'anida aji, pi sāmaa wāru. ¿Sāga chi o k'awadayama? aji.

⁶ Jesupa p'anauji:

—Mita Tachi Ak'ōre truadee wāpari ok'a bi. Miata Tachi Ak'ōre wāarata jarapari. Miata eperāarā chok'ai p'anapipari ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'ōre ome. Mi awara apidaapa eperāarā wāpida-e pai Tachi Ak'ōremaa. Mapa mīdepai ijāadak'āri, mi Ak'ōremaa wādait'ee.

⁷ Parāpa wāara mi k'awada paara, ichiaba mi Ak'ōre k'awak'ajida. Wāara, ĩraweda iru k'awadait'ee, iru unupata perā.

⁸ Māpai Felipepa māgaji:

—Tachi Waibia, Ak'õre Waibia k'ĩra taimaa ak'ipipáde aji. Māgapaita k'inia p'anida aji.

⁹ Jesupa p'anauji:

—Felipe, mi taarã nipapari parã ome. Māga bita, ¿waide mi k'awa-e bik'ã? aji. Chi mi unuparipa ichiaba Ak'õre Waibia unupari. ¿Sāga pia “Ak'õre Waibia k'ĩra ak'ipipáde” ayama? aji.

¹⁰ ¿Ijãa-e bik'ã aji mi, Ak'õre Waibia ome araa bapari? Mi araa bapari iru Jaure ome; jōdee iru araa bapari mi k'ap'ia ome. Mia jaramaa bi michi k'ĩsiadoopa jara-e bida aji. Mi Ak'õrepata māga jarapi bi. Ma awara mia ne-inaa oo bi ook'aa michi juadoopa. Mi Ak'õrepata māga oopi bi, mi ome bapari perã.

¹¹ Ijãati mia jarak'ãri mi, Ak'õre Waibia ome araa bapari. Maa-e pirã ijãati mia ne-inaa ooda k'aurepapai, oopari perã ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

¹² Mia wāarata jararu. Chi mide wāara ijãa bipa auk'a ooyada aji, mia ne-inaa oo bik'a. Ma awara ne-inaa pi-iara ooyada aji, mi wāit'ee perã mi Ak'õre bima.

¹³ Mia oopariit'ee jōmaweda parãpa it'aa iidiruta mi t'ide michideerã perã. Māgá iru Warra k'aurepa jōmaarãpa unudai Tachi Ak'õre jōmaarã k'āyaara waibiarabi.

¹⁴ Parã michideerã perã, mi t'ide it'aa iididak'ãri, mia nejōmaata oopariit'eeda aji, parãpa iidi p'anik'a.

Jesupa jarada ichia Tachi Ak'õre Jaure pēit'ee ichideerãmaa

¹⁵ —Parãpa mi k'inia iru p'ani pirã, oopataadait'eeda aji, mi ũraade jara bik'a.

¹⁶ Māpai mia chupiria iidiit'ee mi Ak'õremaa, irua awaraa K'aripapari pēimerã mi pari, māgí ichita parã ome bapariimerã.

¹⁷ Māgí Tachi Ak'õre Jaure. Ichia wāara aupaita jarateepari. Ijãadak'aa beerã ome iru ba che-e, iru unuda-e p'anadairã māik'aapa k'awada-e p'anadairã. Mamīda parãpata iru k'awa p'ani, parã ome bapari perã māik'aapa parã t'ãride bapariit'ee perã.

¹⁸ 'Mia parã chupiria atabēi-eda aji. Waya cheit'ee.

¹⁹ Taarã-e na p'ek'au eujādepemaarãpa mi waa unuda-e pait'ee. Mamīda parãpata mi unudait'ee. Mi ichita chok'ai bapari perã, parã jida auk'a ichita chok'ai p'anapataadait'ee.

²⁰ Maapai parãpa wāara k'awaadait'ee mi, Tachi Ak'õre Waibia ome araa bapari māik'aapa parã mi ome ichiaba araa p'anapataadait'ee, t'ãri a-ba.

²¹ Chi mi ũraa ũri bipa māik'aapa oo bipa ma ũraade jara bik'a wāara mi k'inia iru bi. Mi Ak'õrepa māgí eperã ichiaba k'inia iru bapariit'ee. Ma awara mia pida iru k'inia iru bapariit'ee māik'aapa irumaa unupiit'ee.

²² Māpai Judas, chi Simón Iscariote warra-ee badapa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿sāap'eda pia taimaa unupiit'eema aji, mamīda ijãadak'aa beerãmaa unupi-e pait'ee?

²³ Jesupa p'anauji:

—Eperãpa mi k'inia iru bi pirã, mi ũraade jara bik'a oopariit'eeda aji. Mi Ak'õrepa māgí eperã k'inia iru bapariit'ee māik'aapa mi Ak'õre mi ome chedait'ee iru ome p'anapataade.

²⁴ Jōdee chi mi k'inia-e bipa oo k'inia-e bi mi ũraade jara bik'a. Na pedee parãpa ũri p'ani mēre-eda aji; mi Ak'õrede. Iruata mi pēiji.

²⁵ 'Mia na ũraa jara bida aji, parã ome bi misa.

26 Mamīda mi uchiada t'ēpai, Ak'ōre Waibiapa pēit'ee awaraa K'aripapari mi pari; māgí iru Jaure. Māgipa ne-inaa jōmaata jarateeit'ee parāpa oodamerā mia oopi bik'a. Ma awara irua k'aripait'ee mia jarada jōmaweda k'irāpadamerā.

27 'Mi wāi naaweda, parā t'āri k'āiweepi k'inia bi. T'āri k'āiwee p'anapatáati. Mia arak'atipai k'āiwee p'anapi-e, na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatak'a. Mapa t'āri p'ua p'ananáati māik'aapa p'eranáati.

28 Parāpa ūrijida mia jarak'āri: “Mi wāit'ee, maap'eda waya cheit'ee.” Parāpa wāara mi k'inia iru p'anadap'edaa paara, t'āri o-īa p'anak'ajida mia nāga jarak'āri. O-īa p'anadaipia bi mi wāru perā Ak'ōre Waibiamaa; mi k'āyaara waibiara bimaa.

29 Ma jōma p'asai naaweda, mia māga jaraji, p'asak'āri, parāpa mi pedee ijāadamerā.

30 'Waa mak'iaara pedee-e pait'ee parā ome, Satanás, na p'ek'au eujādepemaarā poro waibia, cheru perā. Ichia mi p'oyaa chok'ak'aa.

31 Mamīda na p'ek'au eujādepemaarāpa k'awaadamerā mia Ak'ōre Waibia k'inia iru bapari, ooit'ee irua jara bik'a.

'P'irabaidapáde aji. Āyaa wādāma namāik'aapa.

15

Jesús uva k'arrak'a bi

1 Uchiadai naaweda, Jesupa māgaji:

—Mi uva k'arrak'a pipiara bida aji. Jōdee mi Ak'ōre chi uva uuda ak'iparik'a bi.

2 Mi k'arradepema jik'ara chau-e bi pirā, irua māgí jik'ara t'iap'et'aapari. Jōdee chi jik'ara chauparidepema jua chak'eerā jarit'aapari māgí jik'ara waapiara chaumerā.

3 Parā māgí jik'ara jaridák'ata p'ani mia ūraa jarada ijāadap'edaa perā.

4 Mi ome araa p'anapatáati mi parā ome araa baparik'a. Uva jik'ara ichi itu chauk'aa chi k'arra ome araa ba-e pirā. Māga pik'a pāchi k'īradoopa mia oopi bik'a p'oyaa ooda-e, mi ome araa p'anapataada-e pirā.

5 'Mida aji, uva k'arrak'a bi. Jōdee parā chi jik'arák'ata p'ani. Uva jik'ara pia chauparik'a araa bak'āri chi k'arra ome, māga pik'a parā mi ome araa p'anapataadak'āri, ne-inaa chok'ara mia oopi bik'a oopataadait'ee. Mamīda mi wēe parāpa maarepida ooda-e pai mia oopi bik'a.

6 Uva jik'ara chauk'aa bak'āri, t'iap'ek'oodap'eda, p'e nībipata ak'ōrejīrumaa p'ook'oodaimerā. Maap'eda t'ipitaude bat'ak'oopata paak'oodaimerā. Māga pik'a pait'ee chi mi wēe beerā ome.

7 'Mamīda parā araa p'anaruta pirā mi ome māik'aapa mi ūraade jara bik'a ooruta pirā, it'aa iidipatáati pāchia iidi k'iniata. Mi Ak'ōrepa ooit'ee parāpa iidi p'anik'a.

8 Parāpa ne-inaa chok'ara mia oopi bik'a oodak'āri, ak'ipipata wāara mi k'ōp'āyoorā. Māga unudak'āri, awaraarāpa “Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bida” adait'ee.

9 Mi Ak'ōrepa mi k'inia iru baparik'a, mia auk'a parā k'inia iru bapari. Mi ome chik'inia p'anapatáati.

10 Mi, mi Ak'ōre ome chik'inia bapari, mia oopari perā irua jara bik'a. Māgá parā mi ome chik'inia p'anapataadait'ee, mia jara bik'a ooruta pirā.

11 'Mia māga jaraji mik'a parā t'āri o-īa p'anapataadamerā. K'inia bi parā t'āri o-īa p'anapataadamerā.

12 Mia nāga jara bi: Chik'inia p'anapatáati, mia parā k'inia iru baparik'a.

¹³ Eperāpa chi k'ōp'āyo audú k'inia iru bak'āri, iru k'aripapari ma k'aurepa piuru pijida. Ma k'āyaara apidaapa awaraa eperā audupiara k'inia iru p'anada-e pai.

¹⁴ Parā wāara mi k'ōp'āyoorā, mi ūraa jara bik'a oo wāruta pirā.

¹⁵ Waa mia parā t'ijara-e “mimiapataarā”, mimiaparipa k'awa-e bairā ne-inaa jōmaweda chi poropa oo bi. Ma k'āyaara t'ijara bi “michi k'ōp'āyoorā” mia k'awapida perā jōmaweda mi Ak'ōrepa mimaa jarada.

¹⁶ Parāpa mi jirit'erada-e paji. Miata parā jirit'eraji māik'aapa awara bijji mi ūraa jarateenadamerā. Māgá parā k'aurepa eperāarāpa ma ūraa ūridap'eda, mide ijāadai māik'aapa ichita p'anapataadai mi ome. Ma awara ma jarateenadap'edaa k'aurepa parāpa mi t'ide ne-inaa iididak'āri mi Ak'ōremaa michideerā perā, irua ooit'ee parāpa iidi p'anik'a.

¹⁷ Waya mia jara bi: chik'inia p'anapatāati.

Ijāadak'aa beerāpa Jesús ichideerā ome k'īra unuamaa iru p'anapata

¹⁸ —Mide ijāadak'aa beerāpa parā k'īra unuamaa iru p'ani pirā, k'irāpāti mita naapiara k'īra unuamaa iru p'anapachida.

¹⁹ Parā p'anadap'edaa paara āchi p'anapatak'a, āchia parā k'inia iru p'anak'ajida āchideerāk'a. Mamīda parā āchideerā-e. Miata parā jirit'eraji āchi k'āyaara awara p'anapataadamerā. Maperāpi āchia parā k'īra unuamaa iru p'anapata.

²⁰ K'irāpāti mia jarada: “Mimiapari ichi poro waibia k'āyaara waibia bi-e.” Mi jiri nipapatap'edaak'a ichiaba parā jiri nipapataadait'ee. Jōdee mia jarateeda ijāajida pirā, parāpa jaratee p'ani ichiaba ijāadait'ee.

²¹ Mamīda ma k'āyaara audupiara parā jiri nipapataadait'ee, michideerā perā. Māga oodait'ee k'awada-e p'anadairā k'aipata mi pēiji.

²² Mia Ak'ōre net'aa jara che-e pada paara, ārapa k'īsiada-e p'anak'ajida āchia p'ek'au k'achia oopata. Mamīda mi Ak'ōrepa jara pēida jara cheji. Mapa īrā “taipa k'awada-e p'anida” adaik'araa bi.

²³ Mi k'īra unuamaa iru p'anirāpa mi Ak'ōre jida k'īra unuamaa iru p'ani.

²⁴ Unuda-e pada paara mia ne-inaa ooda awaraarāpa p'oyaa oodak'aa, āchia p'ek'au k'achia ooda-e pak'aji Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mamīda āchia māga unujida mīda, at'āri mi, mi Ak'ōre ome k'īra unuamaa iru p'ani.

²⁵ P'asaji āchi ūraa p'ādade jara bik'a:

‘Āchi k'inia mi k'īra unuamaa iru p'anapachida.’ (Sal 35.19)

²⁶ Mamīda mia awaraa K'aripapari pēit'eeda aji. Māgipa wāara aupaita jarapariit'ee. Māgí uchiapari Tachi Ak'ōredeepa, iru Jaure perā. Māgí chek'āri, irua mi k'awapiit'ee eperāarāmaa.

²⁷ Parāpa pida mi k'awapidait'ee awaraarāmaa, mide ijāadak'āriipa mi ome p'anapatap'edaa perā.

16

¹ Mia ma jōma jaraji parāpa mide ijāapataadamerā.

² Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee pa parā jēret'aapataadait'eeda aji. Ma awara parā peet'aadait'eeda aji. Māga oodak'āri, āchia k'īsiadait'ee māgata pia oomaa p'ani Tachi Ak'ōre-it'ee.

³ Māga oodait'ee mi, mi Ak'ōre ome wāara k'awada-e p'anadairā.

⁴ Mapa ma jōma jaraji parāmaa, māga p'asak'āri, k'irāpadamerā. Naaweda māga jara-e paji, parā ome bada perā.

Tachi Ak'ōre Jaurepa oo bi

5 —Írá mi wãit'ee mi pëida baparimaa. Mamída parãdepema apidaapa iidida-e p'ani mi sãmaa wãit'ee.

6 Ma k'ãyaara parã k'íra pia-ee p'ani, mia mãga jarada perã.

7 Mia wãarata jararu. Parã-it'ee piara bi mi wãmerã. Mi wã-e pirã, Ak'õre Jaure, Tachi K'aripapari, che-e pait'ee parã ome bapariit'ee. Mamída mi wãru pirã, mia iru pëit'ee parãmaa.

8 Iru chek'ãri, na p'ek'au eujãdepemaarãmaa k'awapiit'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata. Ichiaba ãchimaa k'awapiit'ee Tachi Ak'õredeerãpa ne-inaa pia oopata irua k'inia bik'a. Ma awara k'awapiit'ee Tachi Ak'õre ewari waibia ewate ichia ak'it'ee eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.

9 K'awapiit'ee eperãarãpa mide ijãada-e p'anadak'ãri, k'achia oomaa p'ani.

10 K'awapiit'ee mia oopachi Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, mi irumaa wãru perã. Mãga ook'ãri, parãpa mi waa unuda-e pait'ee.

11 K'awapiit'ee Tachi Ak'õrepa pia ak'i-e na p'ek'au eujãdepemaarã poro waibiaapa oo bi. Mapa iru, iru eere p'anãrã ome miapiit'ee.

12 'Mia k'ísia chok'ara iru bida aji, parãmaa jarait'ee. Mamída írá waa jara-e, parãpa ma jõma k'irãpada-e pai perã.

13 Mamída Ak'õre Jaure chek'ãri, ne-inaa wãarata jõma k'awapiit'ee parãmaa, ichia wãara aupaita jarapari perã. Ichi k'ísiadoopa pedee-e pait'ee. Tachi Ak'õrepa jara bi ùrip'eda, mãga jarapariit'ee mãik'aapa jarapariit'ee ne-inaa waide p'asa-e bi.

14 Ak'ipiit'ee mi apemaarã k'ãyaara waibiaara bi, mia ne-inaa k'awa bi parãmaa k'awapik'ãri.

15 Jõma mi Ak'õrepa k'awa bi mia pida k'awa bi. Maperãpi mia jaraji Ak'õre Jaurepa k'awapiit'ee jõma mia ne-inaa k'awapi k'inia bi parãmaa.

16 'Na ewari mi waa unuda-e pait'ee. Mamída ai t'ëepai taarãpai waya unudait'eeda aji.

K'íra pia-ee p'anadap'eda, t'ãri o-ía p'aneedait'ee

17 Mãga ùridak'ãri, chi k'õp'ãyoorã ùk'uru ãchi pitapai pedee para beeji:

—¿K'ãata jara k'inia bima, ajida, na pedee: “Na ewari mi unuda-e pait'ee, mamída ai t'ëepai waya unudait'ee”? ¿Ichiaba k'ãata jara k'inia bima nãgí pedee: “mi Ak'õremaa wãru perã”?

18 ¿K'ãata jara k'inia bima na pedee: “taarãpai”? K'awada-e p'anida ajida, irua k'ãata jara k'inia bi.

19 Jesupa k'awaji chi k'õp'ãyoorãpa k'ãata iidi k'inia p'ani. Mapa mãgaji:

—Mia jarajida aji, na ewari parumaa mi waa unuda-e pait'ee, mamída ai t'ëepai waya unudait'ee. ¿Mata parãpa iidi para bi-ek'ã? aji.

20 Mia wãarata jararu. Parã jarajëedait'ee mãik'aapa t'ãri p'ua p'aneedait'ee. Jõdee na p'ek'au eujãdepema ijãadak'arã o-ía p'aneedait'ee. Mamída parã k'íra pia-ee p'anadap'eda, o-ía p'aneedayada aji.

21 K'ísiadáma nãgide. Wëra warra t'oit'ee pak'ãri, p'ua nibeepari, t'oit'ee perã. Mamída chi warra t'o atak'ãri, k'íra atuadaipari p'ua nibada mãik'aapa o-ía nibeepari warra chai t'o atada perã.

22 Mãga pik'a bi parã ome. Írá parã k'íra pia-ee p'ani mi wãru perã. Mamída mia parã waya unuit'ee. Maapai parã t'ãri o-ía p'anedak'ãri, apidaapa ma o-ía wëpapida-e pait'ee.

23 'Maapai parãpa mimaa maarepida iidida-e pait'ee. Mia wãarata jararu. Mi t'íde mi Ak'õremaa ne-inaa iidiruta pirã, irua parãpa iidi p'ani teepariit'ee, michideerã perã.

24 Waide mi t'ide parāpa maarepida it'aa iidida-e p'ani. Iidíti mi Ak'õrepa teemerā parāpa iidi p'ani. Māgá parā wāara t'āri o-īa p'anapataadait'ee.

25 'Ma et'ewa jarada mia imeraa pik'a jarateeji. Mapa parāpa pia k'awada-e paji. Mamīda na ewari māgá jaratee-e pait'eeda aji. Jīp'a pedeeit'ee Ak'õre net'aa pia k'awaadamerā.

26 Maapai parāpa mi t'ide it'aa iididait'ee, michideerā perā. Mapa mia jara-e chupiria iidit'ee parā pari Tachi Ak'õremaa.

27 Ak'õrepata parā k'inia iru bapari parāpa mi k'inia iru p'anapata perā māik'aapa ijāapata perā mi wāara cheji iru baparimāiipa.

28 Cheji na p'ek'au eujādee eperā jīp'aak'a bapariit'ee. Írá jōdee na p'ek'au eujā atabēiit'eeda aji, māik'aapa waya irumaa wāit'ee.

29 Māpai chi k'õp'āyoorāpa māgajida:

—Írapí jīp'a pedee bida ajida. Imeraa pik'a jaratee-e bida ajida.

30 Írapí k'awa p'ani pia ne-inaa jōmaata k'awa bi. Apidaapa pīmaa iidida-e pait'ee, taipa iididai naaweda, pia k'awa bairā taipa iidi k'inia p'ani. Mapa ijāa p'anida ajida, pi wāara cheji Tachi Ak'õre baparimāiipa.

31 Jesupa p'anauji:

—¿Māgara írá wāara ijāa p'anik'ā? aji.

32 Ewari k'ait'a pa wā, parā jīchoodait'ee pāchi te chaa māik'aapa mi ituaba atabēidait'ee. Mamīda wāara mi ituaba bi-eda aji, mi Ak'õre mi ome bairā.

33 Ma jōma jaraji parā t'āridepai choodamerā mide ijāa p'anide māik'aapa parā k'āiwee p'anapataadamerā. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, nepirade baaidait'ee parā jiridait'ee perā. Mamīda sōcharra p'anapatáati. Miata na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā āchi poro waibia ome p'oyaaajida aji.

17

Jesús ichi pari it'aa t'ida

1 Ma pedee jarap'eda, Jesupa it'aa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Ak'õre, mi ewari pajida aji. Ak'ipíji mi wāara pichi Warra, māgá mia ak'ipimerā pi wāara jōmaarā k'āyaara waibia bi.

2 Pia eperāarā jōmaweda bijí mi jua ek'ari, chi mide ijāa p'anirā jōmaweda ichita p'anapataadamerā pi ome.

3 Māgá ichita p'anapataadait'ee pi ome, k'awaadak'āri pi aupaita wāara Tachi Ak'õre māik'aapa k'awaadak'āri mi, Jesucristo, pichia pēida eperāarā k'aripamerā.

4 'Na p'ek'au eujāde bi misa, mia ak'ipíji pi aupaita Tachi Ak'õre, ook'āri pia mīmaa oopidak'a.

5 Írá Ak'õre, ak'ipíji mi wāara pichi Warra. Mi atēji pīmaa bapariit'ee pichi k'íra wāreede, na p'ek'au eujā bai naaweda badak'a.

Jesús it'aa t'ida chi k'õp'āyoorā pari

6 —Mia pi k'íra unupipachi mi ome nipapatap'edaarāmaa, ma-it'ee pia āra jirit'era atada perā na p'ek'au eujādepemaarā t'āideepa. Péré paji māik'aapa pia michideerā papíji. Pi ūraade ijāa p'anipí.

7 Írá ārapa k'awa p'ani ne-inaa jōmaweda mia k'awa bi piata mīmaa k'awapida.

8 Mia jōma jarateeji pia jarapidak'a. Ārapa ma pedee ijāajida, ijāa p'anadap'edaa perā wāara piata mi pēida.

9 'Mia chupiria iidimaa bi āra pari. Na p'ek'au eujādepemaarā jīp'arā pari chupiria iidi-e bi. Pia jirit'eradaarā mide ijāadamerā, mairā párita chupiria iidimaa bi, āra pichideerā perā.

10 Michideerã pichideerã auk'a. Ichiaba pichideerã michideerã auk'a. Ærapa ne-inaa oodak'ãri mia oopi bik'a, ak'ipipata mi waibiara bi apemaarã k'ãyaara.

11 'Mi na p'ek'au eujãde waa ba-e pait'ee. Mamãda ãra p'aneedait'ee, mi pi ome banaru misa. Mapa Ak'õre, pi jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara bairã, ãra ak'i baparíji pichi juapa pia mimaa teeda juapa, ãra t'ãri a-ba, chik'inia p'anapataadamerã, pi mi ome baparik'a.

12 Mi na p'ek'au eujãde ãra ome bak'ãri, ãra ak'i bapachi pi k'ap'ia pari, apida atuanaadamerã. Aba chi atuait'ee bita atuait'ee, p'asamerã pi ùraa chonaarãweda p'ãdade jaradak'a.

13 'Írá mi wãit'ee pimaa. Na p'ek'au eujãde bide mia nãgí pedee jara bi, ãrapa o-ãa ùridamerã mãik'aapa t'ãri o-ãadamerã, mi t'ãri o-ãa bik'a.

14 Mia ãramaa pi ùraa jarateejí. Mide ijãadak'ãri, na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa ãra k'íra unuamaa iru p'aneejida, mik'a mãirã eere p'ani-e perã.

15 Mia iidi-e bi pia ãra na p'ek'au eujãdeepa uchía atamerã. Ma k'ãyaara iidi bi ãra chi k'achia ooyaa bi juadeepa k'aripa atamerã.

16 Mi mãgí jua ek'ari bak'aak'a, ãra jida mãgí jua ek'ari p'anada-e, iru eere p'ani-e perã.

17 Mapa ãra awara bíji pi wãarata bide t'ãri pia p'anapataadamerã pi baparik'a. Mãga p'anapataadai pi ùraa k'awaadak'ãri, wãara bairã.

18 Pia mi na p'ek'au eujãdee pëidak'a, mãgá ichiaba mia ãra na p'ek'au eujãdepemaarãmaa pëiji.

19 Æra k'aurepa mia ne-inaa jõma oopari pia oopi bik'a, michi k'ap'ia piuru pijida mãga oo k'iniapa. Mia mãga oopari ãrapa pida auk'a wãara ne-inaa jõma pia oopi bik'a oopataadamerã.

Jesús it'aa t'ída ichideerã jõmaarã pari

20 — Æra-it'ee aupai mia iidi-e bida aji. Ichiaba iidimaa bi jõmaarã eperãarã pari, chi t'ëepai mide ijãadait'eerã ãrapa jarateepata k'aurepa.

21 Ak'õre, mia iidi bi mãgí ijãapataarã ichiaba t'ãri a-ba, chik'inia p'anapataadamerã, pi mi ome t'ãri a-ba, chik'inia baparik'a. Mãgá p'anapataadak'ãri, jõmaarãpa ijãadait'ee wãara pia mi pëiji na p'ek'au eujãdee.

22 Pia mimaa pia oodak'a mia ichiaba ãramaa pia ooji, t'ãri a-ba p'anapataadamerã, pi mi ome t'ãri a-ba baparik'a.

23 Mi t'ãri a-ba bapari ãra ome, pi mi ome baparik'a, ãra mãgá t'ãri a-ba p'anapataadamerã ãchi k'õp'ãyoorã ome. Mãgapi na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awaadait'ee wãara pia mi pëiji mãik'aapa pia ãra auk'a k'inia iru bapari, mi k'inia iru baparik'a.

24 'Ak'õre, pia ãra jirit'eraji mide ijãapataadamerã. Mia k'inia bi ãra p'ananadamerã mi ome, mi wãrumaa. Mãgá jõma mi k'íra wãree unudait'ee, pia mimaa teeda mi k'inia iru bapachi perã na p'ek'au eujã bai naaweda.

25 Ak'õre, pi jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara bi. Na p'ek'au eujãdepemaarãpa pi k'awada-e p'ani mĩda, mia pi k'awa bi mãik'aapa nãgíirãpa pida k'awa p'ani pia mi pëida.

26 Mia pi ãramaa k'awapiji mãik'aapa at'ãri k'awapiit'ee, mi ãra t'ãride bapariit'ee perã. Mãgá pia mi k'inia iru baparik'a, ãra jida ichiaba k'inia iru bapariit'eeda aji, ãrapa jõdee awaraarã k'inia iru p'anapataadamerã.

18

Jesús jita atapidap'edaa

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Māgá it'aa t'ip'eda, Jesús chi k'öp'äyoorã ome Cedrón to chak'e sãjida. Mama t'ũjida olivo k'ãide.

² Judas, Jesús traicionaait'ee badapa k'awa baji ãra t'ũdap'edaamãi, Jesús chi k'öp'äyoorã ome mama chip'epatap'edaa perã.

³ Mapa Judapa maaaa ateeji Romadepema soldaorã chok'ara mãik'aapa Tachi Ak'õre te waibia jãapataarã, judiorã p'aareerã poroorãpa pëidap'edaa; ichiaba fariseorãpa pëidap'edaa. Espada pak'uru ome, lámpara, ñpirã paara anipajida.

⁴ Jesupa k'awa baji ichi p'asait'ee bada. Mapa mãirã cheruta unu atak'ãri, uchijaji ma ne-uu k'ãideepa mãik'aapa iidiji:

—¿K'aita jiri p'anima? aji.

⁵ Ñchia p'anaujida:

—Jesús Nazaretdepema.

Jesupa mǎgaji:

—Mida aji.

Judas, chi traicionaait'ee bada mama bainĩ baji ma chedap'edaarã ome.

⁶ Jesupa “mida” ak'ãri, ãchi jõma ãpítee jĩtijida mãik'aapa eujãde baainajida.

⁷ Mǎpai Jesupa waya iidiji:

—¿K'aita jiri p'anima? aji.

Waya p'anaujida:

—Jesús Nazaretdepema.

⁸ Mǎpai Jesupa mǎgaji:

—Mia jaraji mi Jesús Nazaretdepema. Mita jiri p'ani pirã, mi ome p'anirã ichiak'au wǎpíti.

⁹ Jesupa mǎga jaraji p'asamerã ichia naaweda jaradak'a. “Pia mi juade bidaarã apida atuada-e pait'ee.”

¹⁰ Mǎpai Simón Pedropa espada iru bada ãe atap'eda, t'uji mãirãdepema aba, t'ijarapatap'edaa Malco. Mǎgí k'ĩri juaraarepema orp'et'aaji. Mǎgí p'aareerã poro waibia esclavo paji.

¹¹ Mǎpai Jesupa mǎgaji Pedromaa:

—¡Pichi espada ata bíji ichi badamãi! ¿Mia choo-e paik'ã aji, mi Ak'õrepa miapiru?

Jesús p'aareerã poro waibia Anás k'ĩrapite bada

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Mǎpai ma soldaorã see nĩbada ãchi poro ome mãik'aapa judiorã, chi Tachi Ak'õre te waibia jãapataarã paara, Jesús jita atadachida. Mǎpai jĩ nĩbijida.

¹³ Naapiara ateejida Anás temaa, ichi Caifás chãure pada perã. Ai naaweda Anás p'aareerã poro waibia paji. Mamĩda ma año Caifás ãchi poro waibia paji.

¹⁴ Caifás paji chi jarada: “Piara bi eperã aba piumerã tachi judiorã p'uuru pidaarã pari.”

Pedropa naapiara Jesús k'awa-e bida ada

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Jesús jita atadak'ãri, Simón Pedro awaraa k'öp'äyo ome ãra t'ëe wãjida. P'aareerã poro waibiapa mǎgí k'öp'äyo k'awa bada perã, t'ũpiji ma te t'iak'au badamãi Jesús ome.

16 Mamída Pedro taawa bainí beeji puerta t'aide. Mapa chi apema k'õp'ãyo Caifás k'awa badapa pedeenaji awëra puerta jãpari ome Pedro ichiaba t'ïupimerã. Mãgá Pedro ichiaba t'ïuji.

17 Ma puerta jãparipa Pedromaa iidiji:

—¿Pi já eperã k'õp'ãyo-ek'ã? aji.

Mãpai Pedropa p'anauji:

—Mi-eda aji.

18 Jisua nĩbada perã, p'aareerã poro waibia mimiapataarãpa mãik'aapa te jãpataarãpa t'ipi orojida mãik'aapa k'ara p'aimaa p'aneejida. Bainí p'anide t'ipitau ik'aawa, Pedro ichiaba ãchi ome k'ara p'aimaa beeji.

P'aareerã poro waibia Jesumaa iidida

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-65; Lc 22.66-71)

19 Mãimisa p'aareerã poro waibia Jesumaa iidiji:

—¿K'áirãma aji, pi k'õp'ãyoorã? Pia, ¿k'ãata jarateeparima? aji.

20 Jesupa p'anauji:

—Mi jip'a pedeparida aji, jõmaarã taide Ak'õre te waibiade mãik'aapa Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata te beede. Judiorã chepatamãia mia jarateepari. Maarepida chĩara ãpĩte pedee-e bi.

21 ¿Sãap'eda mimaa mãga iidi bima? aji. Mi pedee ũridap'edaarãmaa iidinãji. Ārapa jaradaipi, k'awa p'anadairã mia jarapari.

22 Jesupa mãga jarak'ãri, te jãparipa iru k'ĩramaa siji mãik'aapa mãgaji:

—¿Jãgata p'anauparik'ã aji, p'aareerã poro waibiamaa?

23 Jesupa mãgaji:

—Mia pedee k'achia jaraji pirã, jarapáde aji, k'ãare pedeeta k'achia baji. Mamída mia jarada wãara pirã, ¿sãap'eda mi sijima? aji.

24 Mãpai Anapa Jesús jua jip'eda, Caifamaa pëiji. Maapai Caifás p'aareerã poro waibia paji.

Pedropa waya Jesús k'awa-e bida ada

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Mãimisa taawa Simón Pedro bainí baji t'ipitau ik'aawa k'ara p'aimaa. Arii p'anadap'edaarãpa iidijida:

—¿Pi já eperã k'õp'ãyo-ek'ã? ajida.

Pedropa meraji:

—¡Mi iru k'õp'ãyo-eda! aji.

26 Mamída awaraa eperãpa Pedro k'ĩra k'awa ataji. Mãgí p'aareerã poro waibia mimiapari paji. Ēreerã paji Pedropa k'ĩri orp'et'aada ome. Mãgipa mãgaji:

—¿Pi-ek'ã mia ne-uu k'ãide Jesús ome unuda?

27 Mãpai Pedropa waya meraji. Aramata et'erre k'ariji.

Jesús Pilato k'ĩrapite

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Tap'eda weda judiorã poro waibiarãpa Jesús ateejida Caifás tedeepa Pilato palaciodee. Pascua fiesta ĩri pada perã, ai tede t'ĩuda-e paji. K'awa p'anajida judio-eerã tede t'ĩudap'edaa paara, Pascua chik'o p'oyaa k'oda-e pak'aji. Mãga k'awajida ãchi ũraade jara bairã.

29 Maperã Pilato uchijaji pedeede ãchi ome:

—¿K'ãare k'aurepata na eperã nãgá iru p'anima? aji.

30 P'anaujida:

—Na eperã t'ãri k'achia-idaa-e bada paara, pĩmaa aneeda-e pak'ajida ajida.

31 Māpai Pilatopa māgaji:

—Māgara pāchia atadaríti māik'aapa iru ak'íti pāchi ūraade jara bik'a. Maap'eda óoti pāchia oo k'iniata.

Mamīda ma judiorāpa p'anaujida:

—Pāchi Romadepemaarā ūraade jara bi tai judiorāpa chīara peedaik'araa bi irua ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

32 Māga jarajida uchiamerā Jesupa ai naaweda jaradak'a, irua jarak'āri sāga ichi piut'ee.

33 Pilato waya ichi palaciode t'ūp'eda, Jesús t'ī ataji māik'aapa iidiji:

—¿Pik'ā aji, Judiorā Rey?

34 Jesupa māgaji:

—¿Pichi k'īradoopapai māga iidi bik'ā, maa-e pirā awaraarāpa pīmaa māga jaradap'edaa perā?

35 Pilatopa p'anauji:

—¡Mī judio-epi! Pichi auk'aarāpata māik'aapa p'aareerā poroorāpata pī mīmaa aneejida. ¿Pia k'āata oojima? aji.

36 Jesupa p'anauji:

—Mī rey-eda aji, na p'ek'au eujādepema reyrāk'a. Āchik'a pada paara, mī ome nipapataarā chōok'ajida, judiorā poro waibiarāpa mī jitanaadamerā. Mamīda mī rey-e na p'ek'au eujādepema reyrāk'a.

37 Māpai Pilatopa iidiji:

—¿Wāara pī reyk'ā? aji.

Jesupa p'anauji:

—Pichia jarajipi. Mī reypi. Ma-it'ee mī t'oji māik'aapa cheji na p'ek'au eujādee; Tachi Ak'ōre wāarata jarait'ee. Wāarata k'awa k'inia p'anirā jōmaarāpa mī pedee ūripatada aji.

38 Māpai Pilatopa māgaji:

—¿K'aipa wāarata k'awayama? aji.

Jesús pēida peedamerā

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Māga jarap'eda, Pilato taawaa uchijai waya pedeede ma judiorā poro waibiarā ome:

—Mīa maarepida k'achia unu-eda aji, na eperāde.

39 Mamīda k'irāpāti año chaa Pascua fiestade mīa preso aba k'ena pēipari. Mapa ¿k'inia p'anik'ā aji, mīa Judiorā Rey apata k'ena pēimerā?

40 Māpai arii p'anadap'edaarā jōmaweda waya biajida:

—¡Jāgí k'ena pēināaji! ¡Barrabata k'ena pēiji!

Barrabás nechiyaa bapachi māik'aapa chōoyaa bapachi Romadepemaarā ome, āchi jua ek'ariipa uchija k'inia bada perā.

19

1 Māpai Pilatopa Jesús wipiji soldaorāmaa.

2 Soldaorāpa poro jīra pak'uru jua ne-iri-idaa bidee oodap'eda, Jesús porode jī bijida māik'aapa p'aru p'oree teesoo, k'īra p'āimap'āimaa bi, jī bijida.

3 Maap'eda irumaa chejida māik'aapa māgajida:

—¡Ak'íti Judiorā Rey!

māik'aapa k'īramaa sīpachida.

4 Pilato waya tedeepa uchiak'āri, māgaji:

—Ak'íti. Mīa iru nama aneeru parā taide. K'awapi k'inia bi parāmaa mīa maarepida ne-inaa k'achia unu-e na eperāde.

⁵ Jesús uchiak'ãri, ma poro jãra jĩ baji mãik'aapa p'aru teesoo. Mãpai Pilatopa mǎgaji:

—¡Nama bi chi eperã!

⁶ Jesús unu atadak'ãri, p'aareerã poroorãpa mãik'aapa Tachi Ak'õre te waibia jãpataarãpa biapachida:

—¡Kurusode peepit'áaji! ¡Kurusode peepit'áaji!

Mamãda Pilatopa mǎgaji:

—Mǎgara pǎchia atadaidapáde aji, mãik'aapa peet'aanadapáde aji. Mía maarepida unu-e bi ne-inaa k'achia ooda ma k'aurepa peepiit'ee.

⁷ Mamãda ma judiorã poro waibiarãpa p'anaujida:

—Tai ũraade jara bi eperãpa ichi Tachi Ak'õre Warrada aru pirã, piupia bi.

Mǎga ooji jǎgí eperãpa.

⁸ Mǎga ũrik'ãri, Pilato waapiara p'eradachi.

⁹ Waya ichi palaciode t'ũuji mãik'aapa Jesumaa iidiji:

—¿Pi, sǎpemama? aji.

Mamãda Jesupa maarepida p'anauk'aa paji.

¹⁰ Mãpai Pilatopa mǎgaji:

—¿Mí pedee p'anau-ek'ã? aji. ¿K'awa-e bik'ã aji, mía pi kurusode peepi k'inia bait'eera peepit'aai, maa-e pirã peepi k'inia-e bait'eera k'ena pèi?

¹¹ Mãpai Jesupa p'anauji:

—Pia mímama maarepida oo-e pak'aji, it'ari baparipa pi eperãarã poro waibia papi-e pada paara. Maperã chi eperã mi nama pèidapa ne-inaa k'achiara oo bida aji, pi k'ãyaara.

¹² Maadak'ãriipa Pilatopa k'ĩsiapachi sǎga Jesús k'ena pèi. Mamãda judiorãpa biapachida:

—¡Jǎgí eperã peepi-e pirã, pi César k'õp'ãyo-eda! apachida. ¡Eperãpa ichi reyda a bi pirã, mǎgipa César k'ĩra unuamaa iru bida! ajida.

¹³ Pilatopa mǎga ũrik'ãri, Jesús taawaa atepiji mãik'aapa ichi su-ak'i beejí charra su-ak'i beeparimã, hebreo pedeede Gabatá apatap'edaa, griego pedeede “Mǎu Choma P'ep'edee Bimã”.

¹⁴ Mǎgí ewate Pascua fiesta norema paji. Imat'ipa Pilatopa mǎgaji ma judiorã poro waibiarãmaa:

—¡Ak'ítí! ¡Nama bida aji, pǎchi rey!

¹⁵ Mamãda ãchia biapachida:

—¡Áyaa atepíji! ¡Áyaa atepíji! ¡Kurusode peepit'áaji!

Pilatopa iidiji:

—¿K'inia p'anik'ã aji, mía pǎchi rey peepimerã?

P'aareerã poroorãpa p'anaujida:

—¡Taipa rey awaraa wêe p'anida ajida, César k'ãyaara!

¹⁶ Mãpai Pilatopa Jesús teeji ichi soldaorãmaa kurusode peet'aanadamerã.

Jesús peet'aadap'edaa

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Jesumaa kuruso atepidap'eda, uchiajida p'uurudeepa taawaa wǎdait'ee “Tachi Poro Bĩri” apatap'edaamaa. (Hebreo pedeede Gólgota apachida.)

¹⁸ Mama merap'edap'eda, ma kurusode baijira bijida piumerã. Iru ik'aawa bijida awaraarã omé, aba juaraare, aba juabi eere.

¹⁹ Pilatopa letrero p'ãji Jesús kurusode bidamerã. Nǎga p'ãji: JESÚS NAZARET-DEPEMA, JUDIORã REY.

²⁰ Judiorã chok'araarãpa leejida ma p'ãda, Jesús peedap'edaamãi p'uuru k'ait'a bada perã. Ma p'ãda p'ã baji hebreo pedeede, latín pedeede mãik'aapa griego pedeede.

²¹ Ma p'ãda leedak'ãri, p'aareerã poroorãpa mägajida Pilatoma:

—P'ãnãaji *Judiorã Rey*. Ma k'ãyaara nãga p'ãpãde ajida. *Na eperãpa jaraji ichita Judiorã Rey*.

²² Mamãda Pilatopa p'anauji:

—Mia p'ãda perã jãgã p'ã beeit'eeda aji.

²³ Soldaorãpa Jesús kurusode baijira bidap'eda mãik'aapa iru p'aru atadap'eda, ãchi k'ĩmariirãmaa jedet'aajida. Mamãda chi edupema p'aru teesoo baji, k'aat'i-ee; jĩp'a k'a baji.

²⁴ Mapa mägajida:

—Jẽnaadãma. Ma k'ãyaara suerte jemenedãma k'awaadait'ee k'aipata atait'ee.

Mãga oojida uchiamerã Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a:

'Michi p'aru jedejida mãik'aapa suerte jemenedap'eda, michi p'aru jitajida'.

(Sal 22.18)

²⁵ Soldaorãpa mãga oo p'ani misa, kuruso k'ait'a bainĩ p'anajida Jesús nawe chi nawe ipewẽra ome, awaraa María, mãgĩ Cleofãs wẽra pada, mãik'aapa María Magdalena.

²⁶ Jesupa unuk'ãri chi nawe k'ait'a bainĩ bi mi, chi k'õp'ãyo k'inia iru bada ome, chi nawemaa mägaji:

—Nawe, jã pichi warrapi.

²⁷ Maap'eda mimaa mägaji:

—Jã pichi nawepi.

Maadak'ãriipa mia María iru bapachi mi tede michi nawek'a.

Jesús jai-idaada

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Ma t'ẽepai Jesupa k'awaak'ãri jõmaweda ichia ooit'ee bada auparu, mägaji: —'Opisia nĩbida aji.'

(Sal 69.21)

Mãga jaraji uchiamerã Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a.

²⁹ Mama iru p'anajida vino achuchua chok'ode. Aide esponjak'a p'ẽesap'ẽesaa bi topa atadap'eda, jõi bijida hisopo k'ide mãik'aapa it'aimãi t'i atajida.

³⁰ Sõp'eda, Jesupa mägaji:

—Íra jõma aupajida aji,

mãik'aapa ichi poro ñjaabaip'eda, jai-idaaji.

Miasupa Jesús orro sudap'edaa

³¹ Ma ewate Pascua fiesta ñipata ewate norema paji. Judiorãpa mãgĩ ewate ipata perã, k'iniada-e p'anajida piuda k'ap'ia kurusode p'aneedamerã. Maperã iidijida Pilatoma kurusode p'anadap'edaarã jĩru k'õrapik'oomerã, mãgã isapai piudamerã. Mãgã chi piuda k'ap'ia kurusodepa irabai atapidai.

³² Pilatopa ooji ãchia iididap'edaak'a. Romadepema soldaorã wãdap'eda, Jesús ik'aawa baijira p'anadap'edaarã jĩru k'õrak'oonajida, waide piuda-e p'anadap'edaa perã.

³³ Mamãda Jesús k'ait'a panadak'ãri, piu bi unujida. Maperã iru jĩru k'õrada-e paji.

³⁴ Ma k'ãyaara soldaopa Jesús orrode miasupa sut'aaji. Aramata uchiaji waa pania ome.

³⁵ Mi, chi māga unudapa nepirīmaa bi mia unuda. Mia k'awa bi wāarata jara bi, mia māga unuda perā. Mia nāga jara bi parāpa pida ichiaba ijāadamerā.

³⁶ Māga p'asaji uchiamerā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:
'Iru biiri apida biada-e paji'. (Sal 34.20)

³⁷ Ichiaba māga p'asaji uchiamerā pedee awaraa Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:
'Ak'idait'ee eperā āchia sut'aadap'edaa'. (Zac 12.10)

Jesús iadap'edaa

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Ma t'ēpai Josepa Pilatomaā Jesús k'ap'ia iidinaji, ichimaa iapimerā. Ichi Arimatea p'uurudepema paji māik'aapa Jesude ijāa bapachi. Mamīda judiorā poro waibiarā waidoopa, awaraarāmaa k'awapi-e paji. Pilatopa Josemaa jaraji Jesús k'ap'ia atanamerā.

³⁹ José ome cheji Nicodemo, chi naaweda Jesús ome p'ārik'ua pedeenada. Māgipa aneeji treinta kilos mirra k'era áloe k'era ome p'oirada Jesús piuda k'ap'ia ĩri p'odait'ee.

⁴⁰ Judiorāpa oopatak'a piuda iadak'āri, āchia Jesús k'ap'ia ma k'era ome pi-ia pirat'aajida lienzode.

⁴¹ Jesús peedap'edaamāi ne-uu eujā k'ait'a baji. Mama baji māu te uria ewaa k'orodap'edaa piuda iadait'ee. Mamīda waide apida iada-e p'anajida.

⁴² Jesús k'ap'ia mama binajida, ma māu te uria k'ait'a bada perā māik'aapa judiorā ĩpata ewate ĩri bada perā.

20

Jesús chok'ai p'irabaida

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Tomia ewate tap'eweda, María Magdalena wāji Jesús k'ap'ia iadap'edaamaa. Panak'āri, unuji chi māu te uria t'ai māupa t'ap'a bada awara āi bi.

² Mapa p'ira cheji Simón Pedromaa māik'aapa mi, chi apema k'ōp'āyo Jesupa k'inia ĩru badamaa. Māpai māgaji:

—¡Tachi Waibia k'ap'ia ateejidada! aji. ¡K'awada-e p'ani sāma ata binajida!

³ Māga ũridak'āri, Pedro mi ome araa wājida ak'ide.

⁴ Omee weda auk'a p'ira wājida. Mamīda mi Pedro k'āyaara isapaira p'iradachi. Mapa naapiara panaji Jesús iadap'edaamāi māu te uriade.

⁵ ĩjaabaik'āri ak'it'ee edaa, chi p'aru aupai unuji. Mamīda t'īu-e paji.

⁶ Māga nide Simón Pedro pacheji māik'aapa t'īuji edú. Ma lienzo ichiaba unuji.

⁷ Ma awara unuji Jesús poro pira bada p'aru, bedap'eda awara āi bi.

⁸ Māpai mi auk'a t'īuji. Ak'ik'āri, ijāaji Jesús chok'ai p'irabaida, ai naaweda taipā ijāada-e paji mīda.

⁹ Waide k'awada-e paji Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara k'inia bi Jesús piup'eda, chok'ai p'irabaiit'eeda ak'āri.

¹⁰ Maap'eda tai ome weda temaa wājida.

María Magdalenapa Jesús unuda

(Mr 16.9-11)

¹¹ Mamīda María beeji māu te uria k'ait'a jēmaa. Māgá jēe nībide ĩjaabaiji edaa ak'it'ee.

¹² Unuji angeleerā omé p'aru t'o-t'oo ĩ p'ani. Su-ak'i p'anajida Jesús k'ap'ia badamāi, aba chi poro bada eere, aba chi ĩru bada eere.

13 Ächia iidijida Mariamaa:

—Wëra, ¿sãap'eda jëemaa bïma? ajida.

Mãpai Mariapa mägaji:

—Michi Waibia k'ap'ia ateejidada aji. K'awa-eda aji, sãmaapi binajida.

14 Mata äpïtee ak'ik'ãri, unuji Jesús mama bainï bi. Mamïda iru k'ïra k'awa-e paji.

15 Mãpai Jesupa iidiji:

—Wëra, ¿sãap'eda jëe nïbïma? aji. ¿K'aita jiri bïma? aji.

Mariapa k'ïsiaji ma eperã chi jãiradepema ne-uu ak'ipari. Mapa mägaji:

—Mi chupïria k'awãaji. Pïa Jesús k'ap'ia ateeji pïrã, jarãji sãma iru bi. Mïa atanait'eeda aji.

16 Mãpai Jesupa mägaji:

—¡María!

Ichi t'ïjarak'ãri, waya äpïtee ak'iji mãik'aapa hebreo pedeede mägaji:

—¡Rabuni! (Jara k'inia bi “Tachi Jarateepari”.)

17 Jesupa mägaji:

—Mi k'ena pëiji waide mi Ak'õremaa wã-e bairã. Jaranapãde aji, mi k'õp'ãyoorãmaa: “Mi wãit'ee mi Ak'õremaa; iru ichiaba parã Ak'õre. Mi wãit'ee mi Ak'õre Waibia; iru ichiaba parã Ak'õre Waibia.”

18 Mãpai María Magdalena wãji Jesús k'õp'ãyoorãmaa nepïride ichia unuda mãik'aapa Jesupa jarada.

Jesús chi k'õp'ãyoorãmaa cheda

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Mägí ewate tomia ewate paji. K'eupodopa Jesús k'õp'ãyoorã teeda p'anajida. Puerta jïa iru p'anajida judiorã poro waibiarã waidoopa. Mäga nide Jesús ãra esajïak'a bainï ba cheji mãik'aapa mägaji:

—P'eranáati. K'ãiwee p'anapatáati.

20 Mäga jarap'eda, ãramaa ak'ipiji ichi jua mãik'aapa ichi orro. Jesús k'awaadak'ãri, t'ãri o-ïadachida.

21 Waya Jesupa mägaji:

—¡K'ãiwee p'anapatáati! Mi Ak'õrepa mi pëidak'a, mïa parã jida auk'a pëiru.

22 Mäga jarap'eda, jãrap'ujaji ächi ïri mãik'aapa mägaji:

—Ak'õre Jaure auteebáiti, parã ome ba chemerã.

23 Eperãarãpa ächia p'ek'au k'achia oopata oo amaaruta pïrã mïde ijãadait'ee, parãpa ãramaa jaradai: “Tachi Ak'õrepa pãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee,” mãik'aapa Ak'õrepa ooit'ee parãpa jaradap'edaak'a. Jõdee eperãarãpa mïde ijãadaamaaruta pïrã, parãpa ãramaa jaradai: “Tachi Ak'õrepa pãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapi-e pait'ee,” mãik'aapa Ak'õrepa ooit'ee parãpa jaradap'edaak'a.

Tomapa Jesús unuda

24 Tomás, ichiaba t'ïjarapatap'edaa Me-iso, Jesús k'õp'ãyoorã docedepema paji. Mamïda mägí wë-e paji Jesús chek'ãri apemaarãmãi.

25 Mapa chi k'õp'ãyoorãpa irumaa mägajida:

—Taipa Tachi Waibia unujidada ajida.

Mäga ïrik'ãri, Tomapa mägaji:

—Mïa unuk'ãri clavopa merap'edap'edaamãi iru juade mãik'aapa aide mi jua k'ï t'ik'ãri, maap'eda iru orrode sudamãi mi jua t'ik'ãri, ijãayada aji, Jesús chok'ai bi. Mäga-e pïrã, ijãa-eda aji.

26 Tomia abaamaa waya Jesús k'õp'ãyoorã ma tede p'anadak'ãri, Tomás jida baji. Puerta jïa baji mïda, Jesús ächi t'ãide bainï ba cheji mãik'aapa mägaji:

—¡K'ãiwee p'anapatáati!
²⁷ Māpai Tomamaa māgaji:
 —Ak'i chéji mi jua, māik'aapa p'ichi jua k'ĩ t'it'áaji. Ichiaba p'ichi jua mi orrode t'it'áaji. ¡Ijãa-eda ai k'ãyaara, ijãa bida aparíji!
²⁸ Māpai Tomapa māgaji:
 —¡M'ichi Waibia, írá mia ijãa bipi. Pi Tachi Ak'õre Waibia!
²⁹ Māpai Jesupa māgaji:
 —Pia ijãa bi mi unuda perã. ¡T'ãri o-ia p'ani chi mide ijãa p'anirã, mi unuda-e p'ani mĩda!

Sãap'eda nãgí p'ãda

³⁰ Wãara chi k'õp'ãyoorã taide Jesupa awaraa ne-inaa chok'ara ooji, ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa. Mia na p'ãdade ma jõma p'ã-e paji.
³¹ Mamĩda nãgí p'ãji parãpa ijãapataadamerã Jesús Tachi Ak'õre Warra; irua p'ẽida eperãarã k'aripamerã. Jesude ijãa p'ani pirã, it'aa wãdait'ee jai-idaadak'ãri.

21

Jesupa chi k'õp'ãyoorã ùk'uruurãmaa unupida

¹ Ma t'ẽepai Jesupa ichi waya unupiji chi k'õp'ãyoorãmaa, Tiberias Lago ik'aawa. Nãga paji.
² Ma lago ik'aawa p'anajida Simón Pedro; Tomás ichiaba t'ijarapatap'edaa Me-iso; Natanael, Caná p'uurudepema Galilea eujãde bi; Zebedeo warrarã omé māik'aapa Jesús k'õp'ãyoorã awaraarã omé.
³ Mama p'anide Simón Pedropa māgaji:
 —Mi to-ianait'eeda aji.
 Apemaarãpa p'anaujida:
 —Tai jida wãdait'eeda ajida, pi ome.
 Mãgá wãjida māik'aapa barcode batauk'oodachida. Mamĩda ma ewate p'ãrik'ua maarepida peeda-e paji.
⁴ Taujaaweda unujida Jesús bainĩ bi lago ide. Mamĩda iru k'awada-e paji.
⁵ Māpai Jesupa iidiji:
 —Warrarã, ¿Peeda-ek'ã? aji.
 ãchia p'anaujida:
 —Maarepida peeda-eda ajida.
⁶ Māpai Jesupa māgaji:
 —Barco juaraare t'iri t'aadapáde aji. Mãgara peedayada aji.
 Irua jaradak'a oodak'ãri, ma t'iri p'oyaa jirada-e paji chik'o chik'iapa.
⁷ Māpai mi, chi k'õp'ãyo Jesupa audú k'inia iru badapa Pedromaa māgaji:
 —¡Jãgí Tachi Waibia!
 Simón Pedropa “Tachi Waibia” ùriruta, ichi ñripema p'aru jĩ beejí, ma p'aru ãrapachi perã ma mimia ook'ãri. Māpai toidú jĩtidachi.
⁸ Jõdee chi apemaarã k'õp'ãyoorã barcode chejida. T'iri jidiu aneejida chik'o ome, mak'iarã t'imia-e bada perã lago ideepa; cien metropai baji.
⁹ Ipude bataudak'ãri, unujida ok'ok'ĩra urua nĩbi chik'o ome māik'aapa pan.
¹⁰ Māpai Jesupa māgaji:
 —Chik'o ùk'uru anéeti parãpa et'ewa peedap'edaadepema.
¹¹ Simón Pedro barcode bataudaip'eda, t'iri ipu idee jidiu aneeji. Aide ciento cincuenta y tres chik'o waibia bee p'aneejida. Mamĩda ma t'iri jẽ-e paji.
¹² Jesupa māgaji:
 —Nek'o chéti.

Chi k'õp'ãyoorã apidaapa iididak'aa paji k'aita iru, Jesuta k'awa p'anadap'edaa perã.

¹³ Mãpai Jesús ãra k'ait'aara cheji. Ma pan chik'o paada ome atap'eda, ãramaa jedet'aaji.

¹⁴ Ma Jesupa unupida õpee paji chi k'õp'ãyoorãmaa, iru chok'ai p'irabaida t'ëepai.

Jesupa Simón Pedromaa iidida

¹⁵ Nek'odap'edaa t'ëepai, Jesupa Simón Pedromaa iidiji:

—Simón, Juan warra, ¿pia mi k'inia iru baparik'ã aji, apemaarãpa mi k'inia iru p'anapata k'ãyaara?

Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, piata k'awa bi. Mia pi k'inia iru bi.

Mãpai Jesupa mägaji:

—Ewaa ijãa p'anirã ak'ipariipáde aji, oveja ak'iparipa oveja chak'eerã ak'iparik'a.

¹⁶ Jesupa waya iidiji:

—Simón, Juan warra, ¿pia mi k'inia iru baparik'ã? aji.

Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, piata k'awa bi. Mia pi k'inia iru bi.

Jesupa mägaji:

—Mide ijãapataarã ak'ipariipáde aji, oveja ak'iparipa ovejaarã ak'iparik'a.

¹⁷ Waya iidida õpee iidiji:

—Simón, Juan warra, ¿pia mi k'inia iru bik'ã? aji.

Pedro k'ira pia-ee baji Jesupa iidida õpee mägá iidida perã. P'anauji:

—Tachi Waibia, pia jõma k'awa bi. K'awa bida aji, mia pi k'inia iru bi.

Jesupa mägaji:

—Mide ijãapataarã ak'ipariipáde aji, oveja ak'iparipa ichi ovejaarã ak'iparik'a.

¹⁸ Mia wãarata jararu. Pi k'ũtrãa bak'ãri mãik'aapa ãyaa wãit'ee pak'ãri, pichi p'aru pichi juadoopa jĩ beepachi. Mamida pi chonaa pak'ãri, pichi jua eratiit'ee mãik'aapa awaraapa pi p'aru jĩ biit'ee, maap'eda pi ateeit'ee pi wã k'inia-e bĩmaa.

¹⁹ Jesupa mãga jarak'ãri, jara k'inia baji sãgá Pedro piut'ee paji, mãga p'asak'ãri, eperãarãpa jaradamerã Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiarã bi. Mãga jarap'eda, Jesupa Pedromaa mägaji:

—Mãga p'asait'ee mĩda, mide ijãaparĩji.

Jesús k'õp'ãyo k'inia iru bada

²⁰ Æpĩtee ak'ik'ãri, Pedropa unuji mi, chi k'õp'ãyo Jesupa audú k'inia iru bada. (Pascua chik'o k'odak'ãri, mi Jesús ik'aawa baji iru k'õp'ãyoorã ome. Mi paji chi iidida: “Tachi Waibia, ¿k'áipapi pi traicionaait'eema?” ada.)

²¹ Pedropa mi unuk'ãri, Jesumaa iidiji:

—Tachi Waibia, ¿k'ãata p'asait'eema aji, iru ome?

²² Jesupa p'anauji:

—Mia k'inia bi pirã iru chok'ai bamerã mi waya cherumaa, pi-it'ee p'ua-e bida aji. Mide ijãaparĩji.

²³ Jesupa mãga jarada perã irude ijãapataarãpa k'ĩsiapachida mãgĩ k'õp'ãyo piu-e paĩt'ee. Mamida Jesupa mãga jara-e paji. Jĩp'a jaraji: “Mia k'inia bi pirã iru bamerã mi waya cherumaa, pi-it'ee p'ua-e bida” aji.

²⁴ Mãgĩ “k'õp'ãyo” et'ewa jarada mi, Juanpa nãgĩ pedee nepirĩmaa bi parãmaa. Na jõma mia p'ãji. Mapa k'awa p'ani jõma nepirida na p'ãdade wãara.

²⁵ Jesús na p'ek'au eujãde bak'ãri, awaraa ne-inaa chok'ara oopachi. Ma ne-inaa jõma aba-abaa p'ãdap'edaa paara, mia k'ĩsia bi ma p'ãda jõmaweda araa-e pak'aji na eujãde.

HECHOS

Jesucristopa Jirit'eradaarãpa Oodap'edaa

San Lucapa na historia p'ãji. Irua pedee pia p'ãda ome oodak'a p'ã pëiji ichi k'õp'ãyo Teofilomaa, nepiri aupait'ee Jesús bapata mãik'aapa ichideerã p'anapatap'edaa iru it'aa wãda t'ëepai. Na p'ãdade Lucapa jara bi Ak'õre Jaure chep'eda, sãga Jesude ijãapataarãpa iru ũraa jaratee wãpachida judiorãmaa mãik'aapa judio-eerãmaa paara. Audú jara bi Jesús ome nipapatap'edaarã p'anapata mãik'aapa Pablo bapata.

Naapiara jara bi Jesús it'aa wãda chi k'õp'ãyoorã taide mãik'aapa angeleerãpa iru waya cheit'eeda adap'edaa (cap. 1.1-11). Jara bi Matías jirit'eradap'edaa Judas Iscariote pari (cap. 1.12-26); Tachi Ak'õre Jaure ba cheda Jesude ijãapataarã ome mãik'aapa arãpa jarateedap'edaa judiorã t'ãide (cap. 2); Pedro Juan ome jaratee nipapata (caps. 3.1-4.31); Cristode ijãapataarã p'anapatap'edaa (caps. 4.32-5.11) mãik'aapa irua jirit'eradaarã carcelde t'i nĩbidap'edaa (cap. 5.12-42); siete k'aripapataarã bidap'edaa (cap. 6.1-7); Esteban jita atadap'edaa mãik'aapa peedap'edaa (caps. 6.8-7.60); ijãapataarã erreudap'edaa Israel eujã jõmaade mãik'aapa Felipepa jaratee nipapata (cap. 8.1-40); Saulo Jesude ijãa beeda (cap. 9.1-31); Pedropa jaratee nipapata (caps. 9.32-11.18); judio-eerã chip'epatap'edaa Antioquía p'uurude (cap. 11.19-30); Herodepa ooda mãik'aapa piuda (cap. 12); Pablo naapiara wãda Jesús ũraa jarateede judio-eerãmaa (caps. 13.1-14.28); ijãapataarã poro waibiarã chip'edaidap'edaa Jerusalende (cap. 15.1-35); Pablo waya wãda judio-eerãmaa jarateede (caps. 15.36-18.22); Pablo t'ëepai wãda judio-eerãmaa (caps. 18.23-21.16) mãik'aapa ijãadak'aa beerãpa Pablo carcelde t'i nĩbidap'edaa Jesude ijãa bada k'aurepa (caps. 21.17-28.31).

Tachi Ak'õrepa jarada ichi Jaure pëit'ee

¹ Teófilo, naapiara k'art'a p'ãdade pĩmaa mia p'ãji Jesupa ne-inaa ooda mãik'aapa jarateeda it'aa wãrumaa.

² Wã naaweda, Ak'õre Jaure k'ap'ia pari jaraji ichia jirit'eradaarãmaa k'ãata oopataadait'ee.

³ Piuda t'ëepai chi k'õp'ãyoorãmaa cheji mãik'aapa unupiji wãara ichi chok'ai bi. K'ãima cuarenta wãyaaru misa, ichi k'ap'ia unupipachi mãik'aapa jarateepachi Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi ichide ijãapataarãmaa.

⁴ Ewari aba chi k'õp'ãyoorã ome bak'ãri, mãgaji:
—Wãnaadapáde aji, Jerusalendeepa awara ãyaa. Nĩdapáde aji, mi Ak'õrepa jarada oorumaa, mia parãmaa jaradak'a ooit'ee perã.

⁵ Juan Bautistapa poro choopachi paniapa. Mamĩda taarã-e Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepiit'ee parã k'ap'iade.

Jesús it'aa wãda

⁶ Ma t'ëepai Olivo Eede p'anadak'ãri, Jesús k'õp'ãyoorãpa iidijida:
—Tachi Waibia, ¿iraweda Israel pidaarã p'uuru waibia papiit'ee k'ã ajida, ai naawedapemak'a, chĩara jua ek'ari p'anada-ee?

⁷ Irua p'anauji:
—Parãpa k'awadaik'araa bida aji, sãapai Tachi Ak'õrepa ne-inaa ooit'ee, parã-it'ee-e perã. Irua aupaita mãgee net'aa k'awa bi.

⁸ Mamĩda Tachi Ak'õre Jaure parã ome ba chek'ãri, ichia k'aripait'ee nejõmaata oodamerã Ak'õrepa oopi k'inia bik'a. K'awapiit'eeda aji, jõmaweda

mia ooda eperāarā k'aripait'ee, parāpa jarateenadamerā Jerusalén p'uurude, Judea eujāde, Samaria eujāde, awaraa eujā t'imí beede paara.

⁹ Māga jarap'eda, Tachi Ak'ōrepa iru it'aa ateeji. Āchia ak'i jōnide jīararade t'ūdachi māik'aapa waa unuda-e paji.

¹⁰ Māgá it'aa ak'i jōni misa, angeleerā omé āchi ik'aawa bainī p'ana chejida. P'aru t'o-t'oo jī p'anajida.

¹¹ Māirāpa māgajida:

—Galilea pidaarā, ¿sāap'eda it'aa ak'i jōnima? ajida. Jāgí Jesús parā ome bada māik'aapa it'aa wāda waya cheit'eeda ajida, parāpa iru it'aa wāru unudap'edaak'a.

Matías jirit'eradap'edaa Judas Iscariote pari

¹² Maap'eda Olivo Eedeepa Jesús ome nipapatap'edaarā waya chejida Jerusalendee. ĩpata ewate paji māik'aapa āchi ũraade jara bi ma ewate t'imí wādaik'araa bi. Mamīda t'imia-e bada perā, chejida.

¹³ P'uurude panadak'āri, wājida āchi p'anapatap'edaamaa it'ipema pisode. Ma chedap'edaarā paji Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo warra Santiago, Simón Celote apatap'edaa māik'aapa Santiago warra Judas.

¹⁴ Mama āchi it'aa t'ipachida Jesús ĩpemaarā ome māik'aapa Jesús nawe María ome, ichiaba awaraa wēraarā ome.

¹⁵ Ewari aba Jesucristode ijāapataarā ciento veinte see nībide Pedro bainī beeji māik'aapa māgaji:

¹⁶ —ĩpemaarā Cristo k'aurepa, chonaarāweda Ak'ōre Jaurepa jarajida aji, Rey David it'aideepa eperā abaapa Jesús peepiit'ee. Māga jara bi Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade. ĩrá Davidpa jaradak'a uchiaji Judas ome.

¹⁷ Judas tachi k'ōp'āyo paji māik'aapa tachi ome auk'a mimiapachi.

¹⁸ Mamīda k'achia ooda pari p'arat'a p'aadap'edaapa irua eujā neto ataji. Mama iru baaidachi māik'aapa chi jīsi chedachi.

¹⁹ Jerusalende p'anapatap'edaarāpa iru piuda k'awaadak'āri, ma eujā t'ī bijida *Hacéldama*, āchi pedeede jara k'inia bi “Waa Eujā”.

²⁰ Māga p'asada perā Judas ome, awaraa jiridaipia bi iru mimia oomerā. Māga oodaipia bi Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādadepema Salmode jara bairā:

'Pi tede apida p'anada-e. Mapa ichita te tuma bait'ee.' (Sal 69.25)

māik'aapa awara āi ichiaba jara bairā:

'Awaraapa pi mimia atait'ee.' (Sal 109.8)

²¹ 'Nama p'anida aji, eperāarā tachi ome nipapatap'edaarā, Jesús tachi ome niparu weda.

²² Juan Bautistapa iru poro choodak'āriipa it'aa wārumaa māgá nipa-pachida. Judas pari āchidepema jiridaipia bi aba tachi ome auk'a Jesús unuda chok'ai p'irabaip'eda.

²³ Māpai madepema omé jirijida aba jirit'eradait'ee. Aba paji José. Māgí ichiaba t'ījarapachida Barsabás, maa-e pirā Justo. Chi apema t'ījarapachida Matías.

²⁴ Ma omé jiridap'eda, it'aa t'ijida:

—Tachi Waibia, pia jōmaarā t'āri k'awa bida ajida. Maperā k'awapíji na omeedepema k'aita pia k'inia bi.

²⁵ Māgipa pi ũraa jarateenait'eeda aji, Judas pari, irua k'achia ooda k'aurepa ichi wāit'ee padamaa wāda perā.

²⁶ Māga it'aa t'ídap'eda, suerte jemenejida jirit'eradait'ee. Māpai Matiata uchijai. Ma ewate weda apemaarā once Cristopa jirit'eradaarā ome mimia-maa beejí.

2

Tachi Ak'õre Jaure cheda

¹ Jerusalén p'uurude Pentecostés fiesta ewate pak'āri, jōmaweda Cristode ijāapataarā abaamaa see nībaji.

² Māga nīde nāumia pururua jīwaaparik'a ūrijida it'ariipa cheru āchima.

³ Māpai unujida t'ipitauk'a jērajēraa cheru āchi ĩri. Maap'eda āchi chaachaa ĩri urua jērajēraa nībeejí.

⁴ Jōmaweda Ak'õre Jaure ome p'aneejida māik'aapa Ak'õre Jaurepa pedeejiji ichia k'inia badak'a. Pedeechida āchia ai naaweda k'awada-e p'anadap'edaa pedee.

⁵ Maapai Jerusalende p'anajida judiorā Tachi Ak'õrede ijāapataarā fiesta-it'ee chedap'edaarā awara āiipa.

⁶ Āchia māgí nāu pururua jīwaaparik'a ūridak'āri, jōmaweda seedachida ma ciento veinte ijāapataarā p'anadap'edaamāi. K'awadak'aa paji k'āata k'ĩsiadai, ūripachida perā āchi t'odap'edaa pedee.

⁷ Mapa āchi ak'itrua para beejí māik'aapa māgapachida:

—¿Jōmaweda na eperāarā pedee para bi Galileadepemaarā-ek'ā?

⁸ ¿Sāgapi k'ĩra t'ādoō pedee para bima ajida, eperāarā nama para bi pedee chaa?

⁹ Nama eperāarā p'aní Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto māik'aapa Āsia eujādepemaarā.

¹⁰ Ma awara chejida Frigiadepemaarā, Panfiliadepemaarā, Egiptodepemaarā, ichiaba Libiadepemaarā Cirene p'uuru k'ait'a p'anapataarā. Ichiaba Roma p'uurudepemaarā ūk'uru chejida.

¹¹ Judiorā ūk'uru māga t'odap'edaa perā māik'aapa ūk'uru judiorā pak'oodaidaarā, judiorā ūraade ijāadap'edaa perā. Ichiaba chejida Creta isladepemaarā māik'aapa Arabia eujādepemaarā. Nāgĩrā Galilea eujādepemaarā mīda, tachi chaachaa t'odap'edaa pedee tachia ūri p'anida ajida. Āchia pedee para bida ajida, jaradait'ee Tachi Ak'õrepa ne-inaa pia oda.

¹² Māgá āchi t'odap'edaa pedee ūridap'edaa perā, jōmaarāta ak'itrua para beejí māik'aapa k'awadak'aa paji k'āata k'ĩsiadai. Āchi pitapai māgapachida:

—Na ¿k'āata jara k'inia bima? apachida.

¹³ Mamīda ūk'uru, chĩara oo k'iniapa, māgapachida:

—¡Vinopata piu para bi! ¡Mapa pariatua pedee p'anida! apachida.

Pedropa jarada Jerusalende p'anadap'edaarāmaa

¹⁴ Māpai Pedro, it'a ak'iní beep'eda chi k'õp'āyoorā once ome, golpe pedeejiji: —Tachi auk'aarā māik'aapa jōmaweda nama Jerusalende p'anĩrā, mia jararu pia ūrĩti.

¹⁵ At'āri tap'eda nībairā tai vinopa piuda-e p'anida aji, parāpa k'ĩsia p'anik'a. Parāpa pia k'awa p'aní tai judiorā tap'eda weda todak'aa.

¹⁶ Parāpa nama unu p'aní chonaarāwedapema Ak'õre pedee jarapari Joelpa nāga jaradak'a:

¹⁷ 'Tachi Ak'õrepa jara bi: Na ewari na eujā jōi naaweda, eperāarā chok'araarāmaa mi Jaure pēiit'eeda aji. Parā warrarā māik'aapa parā

k'aurāpa jaradait'ee mia jarapiruk'a. K'ūtrāarāpa k'āimok'araa pik'a bide mia ooru unudait'ee māik'aapa chonaarā k'āimok'araadait'ee mi ome.

18 Wāara, maapai mia oopi bik'a oopataarāmaa mi Jaure pēiit'ee; imik'īraarāmaa, wēraarāmaa auk'a. Mia ooru ārapa jarapataadait'ee.

19 Pajāde māik'aapa eujāde ne-inaa eperāarāpa waide unudak'aa unupiit'ee: waa, t'ipitau māik'aapa nari jīrak'awaa nībi.

20 Ak'ōrejīru k'īidariit'ee māik'aapa atane k'īra p'oree waak'a padariit'ee. Māgá pait'ee Ak'ōre ewari waibia ewate, na eujā jōi naaweda.

21 Mamīda ai naaweda Tachi Ak'ōrepa ichimaa chupīria iidirutaarā k'aripa atait'eeda aji, atuanaadamerā. *(Jl 2.28-32)*

22 Māpai Pedropa māgaji:

—K'awa p'anida aji, Joelpa jaradak'a wāara uchiaru idi, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure taimaa pēida perā. Israel pidaarā, ūrīti mia jararu. Tachi Ak'ōrepa Jesús Nazaretdepema pēiji tachi t'āide. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa irumaa oopipachi perā ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa.

23 Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badak'a, parāpa iru jita atadachida, maap'eda ijāadak'aa beerāmaa peepijida. Māirāpa kurusode baijira bijida mama piumerā.

24 Mamīda Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabai ataji. Māgá chok'ai p'irabai atada perā, waa piu-e; ichita chok'ai bait'ee.

25 Chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa Jesús ome ooit'ee bada jaraji Rey David it'aidepa:

'Ichita mi Ak'ōre Waibia unupachida aji, mi k'īrapite. Ichi mi ome bairā, maarepida mi waawee-e.

26 Mapa mi t'āri o-īa nībi, māik'aapa k'ari k'inia bi, k'awa bairā Tachi Ak'ōrepa mi k'aripapari.

27 Ak'ōre, pia mi k'ap'ia beraupi-e pait'ee mi iarutamāi, mia oopari perā pia oopi bik'a.

28 Ak'ōre eujādee wāpari o mīmaa ak'ipiji. Mapa mi o-īa bait'eeda aji, pi k'īrapite. *(Sal 16.8-11)*

29 Maap'eda Pedropa māgaji:

—Tachi auk'aarā nama see nībi, ūrīti. Tachi chonaarāwedapema Rey David jai-idaaji māik'aapa iajida. Iru k'ap'ia at'āri jāirade bi tachi t'āide.

30 K'awa p'ani David chok'ai bak'āri, Ak'ōre pedee jarapari paji. Mapa irua k'awa baji Tachi Ak'ōrepa jarada irumaa, irudeepa rey uchiapiit'ee.

31 Māgá, wāara Davidpa unu pik'aji māik'aapa jaraji sāga Cristo p'irabaiit'ee iru iadap'edaamāiipa māik'aapa iru k'ap'ia berau-e pait'ee.

32 K'awa p'ani na pedee Jesudeta jara bi, Tachi Ak'ōrepa iru p'irabai atada perā māik'aapa taipa unudap'edaa perā.

33 Tachi Ak'ōrepa iru it'aa ateeji ichi juaraare ak'i banamerā. Maap'eda ichia jaradak'a ichi Jaure teeji Jesumaa, irua pēimerā irude ijāapataarāmaa. Māgita parāpa et'ewa unujida māik'aapa ūrijida.

34 Tachi Ak'ōrepa Rey David k'ap'ia piuda chok'ai p'irabaipi-e paji it'aa ateeit'ee. Mamīda Davidpa jaraji:

'Tachi Ak'ōrepa jaraji Tachi Waibiamaa: "Pi mi ome auk'a waibia bairā, su-ak'i beepāde aji, mi juaraare,

35 mia pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaaru misa." ' *(Sal 110.1)*

36 'Israel pidaarā, pia k'awáati māgí Jesús parāpa kurusode peepidap'edaa Tachi Ak'ōrepa Tachi Waibia papiji. Iruta Tachi Ak'ōrepa pēijida aji, tachi rey pamerā.

³⁷ Māga ūridak'āri, arii p'anadap'edaarā k'īsia p'uadachida. Mapa iidijida Pedromaa māik'aapa chi k'ōp'āyoorāmaa:

—¿K'āata oodayama ajida, taipa?

³⁸ Pedropa p'anauji:

—P'ek'au k'achia oo amāati, Tachi Ak'ōrepa parā p'ek'au k'achia wēpapik'oomerā māik'aapa Jesucristo t'īde poro choopíti. Māga ooruta pirā, Ak'ōrepa ichi Jaure pēit'ee parā ome bapariimerā.

³⁹ Māgí jarada parā-it'ee aupai-eda aji; ichiaba pāchi warrarā-it'ee māik'aapa t'imí p'anīrā-it'ee; pia jarait'eera, Tachi Ak'ōre Waibiapa ichi odee atee k'inia bīrā-it'ee.

⁴⁰ Māgí pedee jōma jarap'eda, Pedropa ūraaji:

—P'ananāati Jesús peedap'edaarāk'a; jīp'a ijāati māik'aapa óoti Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a.

⁴¹ Ma ewate weda Pedro pedee ijāadap'edaarāpa poro choopijida māik'aapa apemaarā Cristode ijāapataarā ome t'īujida. Ma ijāadap'edaarā Pedro k'aurepa eperāarā tres mil paji.

⁴² Mamāik'aapa āchia ūri k'inia p'anapachida Cristopa jirit'eradaarāpa jara-teepata māik'aapa jedepachida āchia ne-inaa iru bee. Ichiaba jōmaweda cheepurupachida it'aa t'īdait'ee māik'aapa ne-inaa jedek'odait'ee, māgá k'irāpadait'ee Cristo piuda āchi pari.

Chi naa ijāadap'edaarā

⁴³ Maapai eperāarā p'era pik'a para bapachi, Tachi Ak'ōrepa oopipachi perā Cristopa jirit'eradaarāmaa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa.

⁴⁴ Ma awara Cristode ijāapataarā chik'inia para bapachi māik'aapa chi wēe beerāmaa āchi ne-inaa jedepachida.

⁴⁵ Pia jarait'eera, netopachida āchi net'aa iru p'ani māik'aapa ma p'arat'a t'oopachida teedait'ee chi wēe beerāmaa.

⁴⁶ Ewari chaa cheepurupachida Ak'ōre te waibiade it'aa t'īdait'ee māik'aapa t'āri o-īapa ne-inaa jedek'opachida āchi tede.

⁴⁷ Ak'ōremaa it'aa t'īpachida jaradait'ee iru t'āri pia bi. Jerusalén pidaarāpa pia pedeepachida āra āpíte. Maperā ewari chaa chok'araara o k'achiadeepa uchiapachida āchi k'aurepa.

3

Pedropa eperā chiwa bi jipada

¹ Ewari aba Pedro Juan ome wājida Tachi Ak'ōre te waibiadee a las tres, ma hora judiorā it'aa t'īpatap'edaa hora pada perā.

² Mama Ak'ōre te waibiade baji eperā chiwa bi, ichi t'oru weda. Ewari chaa eperāarāpa māgí ateepachida māik'aapa binapachida Ak'ōre tede chi T'īupata Pi-ia apatamāi, p'arat'a iidipariimerā chi mama t'īurutaarāmaa.

³ Māgí eperāpa unuk'āri Pedro māik'aapa Juan Ak'ōre tede t'īu wāda, p'arat'a iidiji.

⁴ Māpai āchia ak'ijida irumaa māik'aapa Pedropa māgaji:

—Taimaa ak'ipáde aji.

⁵ Māgí eperāpa ak'iji, p'arat'a teedai jīak'aapa.

⁶ Mamīda Pedropa māgaji:

—Mia wēe bida aji, p'arat'a, nēe jida. Mamīda mia pi k'aripait'ee. Jesucristo Nazaretdepemapa mīmaa nāga oopi bairā, iru t'īde mia jararu: p'irabáiji māik'aapa wāji.

7 Māga jararuta, Pedropa juaraarepema juade jitap'eda, p'irabai ataji. Aramata ma chiwa bada biiri pia beeji

8 māik'aapa p'inajiti baini beeji. Maap'eda p'irria beeji. Ma t'ēpai ichi biiripa t'ūji Ak'ōre tede āchi ome. Jitijitia wāji māik'aapa o-īapa it'aa t'ī wāji Ak'ōremaa.

9 Māga unudak'āri, jōmaweda arii p'anadap'edaarā

10 p'era pik'a para beeji. Māgá p'anajida ai naaweda āchia unupatap'edaa perā ma eperā su-ak'i bi p'arat'a iidimaa Ak'ōre tede, chi T'ūpata Pi-ia apatamāi.

Pedropa jarada Tachi Ak'ōre tede p'anadap'edaarāmaa

11 Māgí chiwa bada jipa beeda perā, Pedro māik'aapa Juan ik'aawaapa āyaa wāk'aa paji. Āchi p'anajida Ak'ōre te waibia āuk'idaa, Salomón Pórtico apatap'edaamāi. Āchimaa eperāarā jōmaweda p'era pik'a p'ira erreujida.

12 Pedropa māga unuk'āri, māgaji:

—Israel pidaarā, ¿sāap'eda parā p'era para bima? aji. ¿Sāap'eda tai k'īra ak'i jōnima? ¿Parāpa k'īsia p'anik'ā taipa tachi juadoopa na eperā jipajida?

13 Tachi chonaarā Abraham, Isaac māik'aapa Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibiapa ichi Warra Jesús waibiara papiji jōmaarā k'āyaara, ichia oopi badak'a oopachi perā. Mamīda parāpa māgí Jesús jita atadap'eda, charraarāmaa teenajida. Maap'eda Pilatopa uchua pēit'ee pak'āri, parāpa k'iniada-e paji.

14 Eperā t'āri pia bi p'ek'au k'achia wēe k'ena pēidai k'āyaara, chīara peeparita parāpa uchiapit'aajida.

15 Māgá peepit'aajida Tachi Ak'ōre o ak'ipipari. Mamīda parāpa peepidap'eda, Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabai ataji. Taipa māga unujida tachi taupa.

16 Nāgí eperā jipa beeji ichia ijāada perā Jesupa jipai. Maperāpi jipa beeji, parāpa unu p'anik'a. Jesús jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, k'ayaa beerā jipai.

17 'Michi auk'arā, mia k'awa bi pāchi poroorāpa māik'aapa parāpa Jesús peepidak'āri, k'awada-e paji iru Tachi Ak'ōrepa pēida tachi k'aripamerā.

18 Mamīda parāpa māga oo p'anipa Tachi Ak'ōrepa uchiapiji ichia jaradak'a, ichi pedee jarapataarā it'aideepa: ichia pēida piut'ee.

19 Māpai Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badade pia k'īsiadap'eda, k'achia oo amáati māik'aapa irude ijāati, irua pāchi p'ek'au k'achia wēpapik'oomerā.

20 Māga ooruta pirā, Ak'ōrepa parā k'āiwee p'anapiit'ee māik'aapa pēit'ee Jesucristo, ichia jirit'erada parā k'aripapariimerā.

21 Mamīda Jesús at'āri Ak'ōre eujāde bait'ee, Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda chiwidi pik'a ooru misa, chonaarāweda ichi pedee jarapataarā it'aideepa jaradap'edaak'a.

22 Maapai Moisepa tachi chonaarāmaa māgaji:

'Ak'ōrepa ichi pedee jarapari uchiapiit'ee parā t'āide mi jīak'a. Oopatāati irua jara bik'a.

23 Māgí Ak'ōre pedee jaraparipa jara bi pedee ūri k'iniada-e p'anirā Ak'ōre eperāarā p'animāiipa āyaa jerek'ooit'ee māik'aapa peek'ooit'ee.' (Dt 18.15-19)

24 'Ichiaba Samuel beedak'āriipa jōma apemaarā Ak'ōre pedee jarapataarāpa jarapachida tachia irā unu p'ani.

25 Mapa parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa jarada chonaarāweda ichi pedee jarapataarā it'aideepa parā irapemaarā-it'ee. Ichiaba ichia jarada Abrahammaa parā irapemaarā-it'ee. Māgaji Abrahammaa:

'Mia na p'ek'au eujãdepemaarã jômaweda k'aripait'eeda aji, pìdeepa uchi-adait'eerã k'ap'ia pari.' (Gn

22.18)

²⁶ Ichia jaradak'a Abrahammaa Tachi Ak'õrepa parã pia ooji, ichi Warra piup'eda chok'ai p'irabai atak'ãri parã t'ãide. Mãga ooji k'inia bada perã parãpa naapiara ijãadamerã mãik'aapa pãchia k'achia oopata oo amaadamerã.

4

Pedro Juan ome judiorã poroorã k'ĩrapite

¹ At'ãri Pedro Juan ome pedeemaa p'ani misa, judiorã p'aareerã pachejida Ak'õre te waibia jãapataarã poro ome. Ichiaba ãchi ome chejida saduceorã.

² K'ĩrau p'anajida Pedropa mãik'aapa Juanpa jaratee p'anadap'edaa perã eperãarã piudap'eda chok'ai p'irabaidai, Jesús p'irabaidak'a.

³ Mapa jita atadachida. K'ewara bada perã, carcelde t'it'aanajida, ai norema ma nepira ak'idait'ee.

⁴ Mãga oojida mĩda, eperãarã chok'araarãpa Cristode ijãajida, ãrapa jara-teedap'edaa k'aurepa. Ijãapataarã jômaweda imik'ĩraarã aupai cinco mil paji.

⁵ Ai norema Jerusalende abaamaa see nĩbaji judiorã poro waibiarã, ãchi chonaarã mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarã.

⁶ Mama baji ichiaba Anás, judiorã p'aareerã poro waibia pada. Ichiaba baji p'aareerã poro waibia Caifás, Juan, Alejandro mãik'aapa Anás ëreerã awaraarã.

⁷ Pedro Juan ome atapijida mãik'aapa ãchi k'ĩrapite bainĩ beepidap'eda, iidijida:

—¿K'ai juapa parãpa jãgee net'aa oo p'anima? maa-e pirã ¿k'aipa jãgá oopi bima? ajida.

⁸ Ak'õre Jaure Pedro ome bada perã, pia p'anauji:

—Judiorã poro waibiarã mãik'aapa chonaarã,

⁹ parãpa taimaa iidiruta, sãga nãgí k'ayaa bada k'aripajida mãik'aapa sãga jipa beeji. ¿Mãga-ek'ã? aji.

¹⁰ Pia bi. Taipa parã k'ĩrapite jaradait'ee, jômaweda Israel pidaarãpa k'awaadamerã. Nãgí eperã parã jõmaarã k'ĩrapite bainĩ bi, jipa beeji Jesucristo Nazaretdepema juapa, parãpa kurusode peepidap'edaa mãik'aapa Tachi Ak'õrepa chok'ai p'irabai atada.

¹¹ Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Te oopataarãpa mãu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

¹² Mapa Jesucristodepai ijãa p'ani pirã, it'aa wãdait'ee, maarepida awaraa eperã wẽ-e perã iruk'a na p'ek'au eujãde, tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

¹³ Judiorã poroorã arii p'anadap'edaarãpa unudak'ãri Pedro mãik'aapa Juan jĩp'a pedeemaa p'ani waaweeda-ee, mãik'aapa k'awaadak'ãri ãchi eperã jĩp'aarã, mak'iaara k'art'a tau k'awada-ee, ak'itrua para beeji. K'awaajida Jesús ome nipapatap'edaa perã, mãga pedeejida.

¹⁴ Ma awara chiwa bada ãchia jipadap'edaa arii baji. Mapa judiorã poroorãpa p'oyaa p'anaudak'aa paji.

¹⁵ Mãpai ãchia Juan, Pedro, ma chiwa bada ome taawaa uchiapijida. Maap'eda pedee para beeji ãchi pitapai:

¹⁶ —¿K'ãata oodait'eema ajida, jã eperãarã ome? Jômaweda Jerusalende-pemaarãpa k'awa p'ani ãrapa ne-inaa pia oodap'edaa, eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Tachia p'oyaa merada-e.

¹⁷ Mamĩda írá jaradáma ajida, ma eperãarãmaa jarateenaadamerã Jesupa ne-inaa oopata, mãga-e pirã miapidai.

18 Māpai waya t'ĩ p'e atajida m̄ik'aapa jarajida waa jarateenaadamerā Jesupa ne-inaa oopata.

19 Mamīda Pedropa Juan ome p'anaujida:

—Pia k'ĩsiati parāpa. ¿K'āare piata bayama ajida, Ak'ōrepa jara bi ooda-e pait'ee, parā pedee ūri k'iniapa?

20 Taipā unudap'edaa m̄ik'aapa ūridap'edaa p'oyaa nepiri amaada-eda ajida.

21 Judiorā poroorā arii p'anadap'edaarāpa āchi juade iru p'anajida mīda miapidait'ee, arajāgaa pēijida eperāarā waidoopa. Jōmaweda eperāarā o-īa it'aa t'īmaa p'anapachida Tachi Ak'ōremaa,

22 Jesús Jaurepa ma eperā jipāt'aada perā, cuarenta años audú iru bita.

Ijāapataarāpa Tachi Ak'ōremaa k'aripa iididap'edaa

23 K'ena pēidap'eda, Pedro Juan ome chejida āchi k'ōp'āyoorā p'anadap'edaamaa. Nepirijida judiorā p'aareerā poroorāpa m̄ik'aapa awaraa judiorā poro waibiarāpa āchimaā jaradap'edaa.

24 Māgí pedee ūridap'eda, jōmaweda auk'a it'aa t'ījida:

—Tachi Waibia, pia pajā, na eujā, p'usa m̄ik'aapa ne-inaa jōmaweda aide nībi ooji.

25 Pi Jaurepa tachi chonaa Davidmaa nāga pedeejiji irua pide ijāa bada perā:

‘¿K'āare-it'ee awaraa eujādepemaarā k'īrau p'anapatama? Michi eperāarā paara pariatua k'ĩsiapata.

26 Na p'ek'au eujādepema reyrā m̄ik'aapa poro waibiarā audua p'anadairā, pedeteepata k'achia oodait'ee. Pedee k'achia jarapata Tachi Ak'ōre āpīte m̄ik'aapa ichia rey pēida āpīte.’ *(Sal 2.1-2)*

27 Tachi Waibia, pia jaradak'a David it'aideepa, māga uchijai. Rey Herodes, Poncio Pilato m̄ik'aapa awaraarā judio-eerā na p'uurude pedeteejida Israel pidaarā ome k'achia oodait'ee Jesús, pia pēida oo chemerā pia oopi k'inia bi.

28 Māga oojida pia naaweda k'īsia iru badak'a.

29 Irā Tachi Waibia, ak'īji pi āpīte k'achia pedee p'anirā m̄ik'aapa taimaa waapiara pi ūraa waawee-ee jarateepīji, taipā oo k'inia p'anadairā pia oopi bik'a.

30 Ichiaba tai k'aripāji k'ayaa beerā jipapataadamerā m̄ik'aapa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oopataadamerā Jesús t'īde. Iruata pichia oopi bik'a ichita oopari.

31 It'aa t'ĩ aupadak'āri, āchi p'anadap'edaamāi wirriwirria nībeeji. Māpai jōmaweda Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oo k'inia p'aneejida m̄ik'aapa Tachi Ak'ōrepa ooda Jesús piuda k'aurepa waawee-ee jarateepachida.

Ijāapataarāpa āchi net'aa jedepatap'edaa

32 Maapai ijāapataarā jōmaweda auk'a k'ĩsiapachida m̄ik'aapa chik'aripa p'anapachida. Apidaapa āchi net'aa iru p'ani āchi-it'ee aupaida adak'aa paji. Jīp'a jōmaarā-it'ee paji.

33 Mapa Ak'ōrepa āchi pia oopachi. K'aripaji Cristopa jirit'eradaarāpa jarateedamerā Jesús chok'ai p'irabaida m̄ik'aapa oodamerā ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

34 Āchi chupiria p'anadak'aa paji. Chi eujā iru beerāpa m̄ik'aapa ne-inaa awaraa iru beerāpa netot'aapachida.

35 Māpai ma p'arat'a Cristopa jirit'eradaarāmaa teepachida, jedenadamerā wēe beerāmaa.

³⁶ Māga ooji Leví ēreerādepema Josepa. Māgí eperā Chipre isladepema paji. Māgimaa Cristopa jirit'eradaarāpa pedida t'ī bijida Bernabé (jara k'inia bi "T'āri O-īapipari").

³⁷ Māgí eperāpa eujā iru bada netot'aaji māik'aapa ma p'arat'a Cristopa jirit'eradaarāmaa teeji.

5

Ananías chi wēra Safira ome ne-inaa k'achia ooda

¹ Mamīda Bernabepa oodak'a ooda-e paji Ananías chi wēra Safira ome. Māgīrāpa āchi eujā netot'aajida.

² Mamīda māgí eperā chi wēra ome pedeetejida p'arat'a jōma teeda-e pait'ee Cristopa jirit'eradaarāmaa. Ananiapa māgí p'arat'a ūk'urupai teenak'āri,

³ Pedropa māgaji:

—Ananías, ¿pi seewa cheruk'ā aji, Ak'ōre Jauremaa, p'arat'a jōma tee che-ee? ¿Sāap'eda oojima Satanapa oopi bik'a?

⁴ ¿Jā eujā pichide paji-ek'ā netot'aai naaweda? ¿Ma p'arat'a pichide paji-ek'ā netot'aap'eda? ¿Sāap'eda nāga oo k'iniadachima? Pia eperāarāmaa seewa-e paji. Ak'ōremaata seewajida aji.

⁵ Māga ūriruta, Ananías eujāde piu baainaji. Aarii p'anadap'edaarāpa unudak'āri, p'erak'oodachida.

⁶ Māpai k'ūtrāarā ūk'uruurāpa chi piuda beda atajida māik'aapa ateejida iade.

⁷ Hora ōpeemaa Ananías wēra t'īuji, chi imik'īra piuda k'awa-ee.

⁸ Māpai Pedropa irumaa iidiji:

—¿Wāara nāgí p'arat'a pari eujā netot'aajidak'ā? aji.

Ichia p'anauji:

—Netot'aajidapi.

⁹ Pedropa māgaji:

—¿Sāap'eda parā pedeetejida Ak'ōre Jauremaa seewadait'ee? Ara cherutada aji, pi imik'īra iadeepa. Naade pi jida auk'a ateedait'eeda aji.

¹⁰ Aramata Safira piu baainaji Pedro bīri ik'aawa. K'ūtrāarā t'īudak'āri, unujida piu bi. Maap'eda ianajida chi imik'īra ik'aawa.

¹¹ Jōmaweda ijāapataarā māik'aapa awaraarā māga k'awadap'edaarā p'era para beeji.

Ak'ōre Jaurepa k'aripap'eda, Cristopa jirit'eradaarāpa oopatap'edaa

¹² At'āri Jerusalende p'anide Cristopa jirit'eradaarāpa oopachida ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Maapai jōmaweda Cristode ijāapataarā cheepurupachida Salomón Pórtico apatap'edaamāi, Tachi Ak'ōre te waibia āuk'idaa.

¹³ Apemaarā judiorā Tachi Ak'ōre te waibiaide t'īupataarā waaweepa araa p'anada-e paji āchi ome. Mamīda pia pedeepachida āchi āpīte, apemaarā Jerusalendepemaarā ome.

¹⁴ Māirā māgá t'īuda-e paji mīda āchi ome, Cristode ijāapataarā īwajida, wēraarā māik'aapa imik'īraarā.

¹⁵ Cristopa jirit'eradaarāpa ne-inaa pia oo p'anadap'edaa perā, eperāarāpa āchi k'ayaa beerā calle jā ik'aawa uchia atapachida joip'aruk'a bi īri, Pedro wāyaa wāk'āri, chi jaurepa pida āra t'ōbaimerā māik'aapa jipamerā.

¹⁶ Ichiaba p'uuru k'ait'a beerāpa Jerusalendee k'ayaa beerā chok'ara aneepachida māik'aapa ichiaba eperā netuara merātia bee aneepachida. Tachi Ak'ōrepa jōmaweda jipak'oopachi Cristopa jirit'eradaarā juapa.

Cristopa jirit'eradaarã jiridap'edaa miapidait'ee

¹⁷ Unudak'ãri jõmaweda Cristopa jirit'eradaarãpa oopata, judiorã p'aareerã poro waibia mãik'aapa ùk'uru saduceorã iru ome nipapatap'edaaarãpa Cristopa jirit'eradaarã k'ira unuamaa iru p'aneejida.

¹⁸ Mapa Tachi Ak'õre te waibia jiapataarãmaa atapijida carcelde t'ik'oonadamerã.

¹⁹ Mamãda p'arik'ua angelpa carcelde t'upata ewat'aa cheji. Maap'eda ãchi taawaa uchiapik'ooji. Mãpai mägaji:

²⁰ —Wãti Tachi Ak'õre te waibiadee mãik'aapa arii p'aniirãmaa jaratéeti Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee it'aa wãdamerã.

²¹ Mägá ai norema tap'eweda t'ujida Ak'õre tede mãik'aapa jarateemaa p'aneejida.

Mãimisa ma p'aareerã poro waibiapa mãik'aapa ichi ome p'anadap'edaaarãpa t'í pëijida Junta Supremadepemaarã jõmaweda. Ichiaba carceldeepa Cristopa jirit'eradaarã atapijida.

²² Mamãda Ak'õre te jiapataarãpa carcelde jirinadak'ãri, unuda-e paji. Maperã nepiri chejida:

²³ —Ununajidada ajida, carcel te pia jã nãbi, mãik'aapa chi jiapataarã ai t'aide jã p'ani. Mamãda ewa atadak'ãri, apida unuda-e paji.

²⁴ Mäga ùridak'ãri, ma p'aareerã poro waibia apemaarã p'aareerã poroorã ome mãik'aapa Ak'õre te jiapataarã poropa k'awada-e paji k'ãata oodai.

²⁵ Mäga nide eperã pacheji mãik'aapa mägaji:

—Parãpa carcelde t'ik'oodap'edaaarã Ak'õre te waibiade eperãarãmaa jarateemaa p'anida aji.

²⁶ Aramata Ak'õre te waibia jiapataarã poro apemaarã jiapataarã ome wãjida jita p'e atade. Mamãda k'ira jip'a p'e aneejida, eperãarãpa ãchimaã mãupa bat'adai jãk'aapa.

²⁷ Pachedak'ãri, ak'iní p'aneepijida Junta Suprema k'irapite. Mãpai ma p'aareerã poro waibiapa mägaji:

²⁸ —Taipa parãmaa jarajida waa jarateenaadamerã jã eperãpa oopata. Mamãda mäga ooda-e p'ani. Waapiara jõmaweda Jerusalén pidaarãmaa jarateemaa p'ani. Ma awara táipata jã eperã peet'aajidada a jõni.

²⁹ Apemaarã pari Pedropa p'anauji:

—Taipa ichita Ak'õrepa oopi bik'a oodait'eeda aji, eperãpa jara bik'a oodai k'ãyaara.

³⁰ Tachi chonaarãwedapema Ak'õrépata Jesús, parãpa kurusode peepidap'edaa, chok'ai p'irabaijiji.

³¹ Tachi Ak'õrepa iru p'irabai atap'eda, su-ak'í biji ichi juaraare, jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã. Mama biji eperãarã ak'ipariimerã mãik'aapa o k'achiadeepa k'aripa atamerã. K'inia baji Jesús piuda k'aurepa Israel pidaarãpa p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerã. Mägá irua wëpapik'ooi ãrapa p'ek'au k'achia oopata.

³² Tachi Ak'õre Jaurepa ma jõma k'awa bida aji. Taipa pida ichiaba mäga k'awa p'anida aji, Cristode ijãadak'ãri, Ak'õrepa ichi Jaure taimaa pëida perã.

³³ Judiorã poroorãpa mäga ùridak'ãri, Cristopa jirit'eradaarã peek'oo k'iniadachida.

³⁴ Mamãda ãra t'ãide baji fariseo t'ijarapatap'edaa Gamaliel. Mägí Gamalielpa Moisepa p'ãda pia k'awaa baji. Mapa eperãarãpa iru t'o p'anapachida. Mägí bainí beep'eda, Cristopa jirit'eradaarã arak'atia taawaa uchia atapijiji.

³⁵ T'ëpai mägaji apemaarã judiorã poroorãmaa:

—Israel pidaarã, pia k'ĩsĩati ne-inaa oodai naaweda jã eperãarãmaa.

³⁶ K'irãpãti mak'ĩara taarã-e bi eperã Teudas apatap'edaapa k'ĩsiaji ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara pai. Mãgĩ eere cuatrocientos imik'ĩraarã p'anajida. Mamĩda mãgĩ peet'aadak'ãri, iru ome nipapatap'edaarã jĩhoodachida. Mãgã ãchia k'ĩsia iru p'anadap'edaa jõdachi.

³⁷ Ai t'ẽepai, Romadepemaarãpa eperãarã t'ĩ p'ãpimaa p'anadak'ãri, ichiaba Judas Galileadepemapa mãga k'ĩsiaji. Eperãarã ùk'uruurãpa iru pedee ijãajida. Mamĩda ichiaba peet'aadak'ãri, iru ome nipapatap'edaarã ãyaa erreudachida.

³⁸ Mapa mia parãmaa ùraait'ee jã eperãarã k'achia oonaadamerã. ãchia jaratee p'anipirã ãchi k'ĩsiadeepa mãik'aapa ne-inaa oo p'anipirã ãchi juadoopa, ãchia oopata jõdariyada aji.

³⁹ Mamĩda Tachi Ak'õrẽpata ãchimaa mãga oopi bi pirã, parãpa p'oyaada-eda aji. K'ĩrak'aupai, Tachi Ak'õre ome chõomaa p'aneedai.

ãchia Gamaliel ùraa ijãajida.

⁴⁰ Maap'eda Cristopa jirit'eradaarã t'ĩ p'e atajida mãik'aapa wik'oojida. Jarajida waa jarateenaadamerã Jesupa ooda. Maap'eda k'ena pẽijida.

⁴¹ Mamĩda Cristopa jirit'eradaarã judiorã poroorã k'ĩrapiteepa o-ĩa uchajida, Ak'õrepa ãchi ita-aria miapida perã Jesús k'aurepa.

⁴² Maap'eda ewari chaa jarateepachida Jesucristota Tachi Ak'õrepa pẽida eperãarã k'aripamerã. Mãga jaratee wãpachida Tachi Ak'õre te waibiade mãik'aapa te bee chaa.

6

Ijãapataarã siete jirit'eradap'edaa Cristopa jirit'eradaarã k'aripadamerã

¹ Maapai ijãapataarã chok'arapiara ìwajida. Judiorã griego pedee pedeeepataarãpa imiateejida judiorã hebreo pedee pedeeepataarãmaa, ãchia griego pedee pedeeepataarã p'ẽtrãarã pia ak'idak'aa pada perã ewari chaa ne-inaa jededak'ãri k'aripadait'ee.

² Maperã chi doce jirit'eradaarãpa t'ĩ pẽijida jõmaweda Cristode ijãapataarã cheepurudamerã. See nĩbeek'ãri, mãgajida:

—K'õp'ãyoorã, tai jua araada-e ijãapataarã jõmaweda ak'idait'ee. Pia-e bida ajida, taipa waa jarateeda-e pait'ee Ak'õrepa jara pẽida Jesucristo k'ap'ia pari, chi ne-inaa wẽe beerã ak'i k'iniapa.

³ Mapa eperãarã siete jirit'erãti ma mimia oodamerã. Jiridaipia bi nãgee eperãarã: k'ĩsia k'awaa beerã; t'ãri pia beerã mãik'aapa Ak'õre Jaurepa oopi bik'a oo k'inia beerã.

⁴ Tai jõdee it'aa t'ĩmaa p'anadait'ee mãik'aapa Ak'õrepa jara pẽida jarateedait'eeda ajida.

⁵ Mãpai ãchia p'anaujida:

—Pia bida ajida.

Maap'eda jirit'erajida Esteban. Ma eperã Cristode pia ijãaji mãik'aapa Ak'õre Jaurepa oopi bik'a oopachi. Ichiaba jirit'erajida Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas mãik'aapa Nicolás Antioquiadepema. Naaweda mãgĩ Nicolás Tachi Ak'õrede ijãak'aa bap'eda, judiorãpa ijãapatade ijãa baji.

⁶ Ma t'ẽepai ateejida Cristopa jirit'eradaarã p'anadap'edaamaa. Mãgĩrã it'aa t'ĩjida ãchi pari mãik'aapa jua bijida ãchi ìri. Mãga oojida ak'ipidait'ee ma mimia ãchimaa teeruta.

⁷ Ma t'ẽepai, Ak'õrepa ooda Cristo piuda k'aurepa waapiara jarateepachida mãik'aapa ijãapataarã waapiara ìwapachida Jerusalende. Judiorã ùk'uru, p'aareerã jida ichiaba Cristode ijãajida.

Judiorã poroorãpa Esteban jita atadap'edaa

⁸ Maapai Jerusalendepemaarã t'ãide Estebanpa oopachi ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mãga oopachi Tachi Ak'õrepa iru k'aripa bada perã.

⁹ Mamãda ewari aba pachejida judiorã Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata tedepema. Ma te t'ijarapachida Esclavoorã P'anadap'eda Uchiadap'edaa. Mãirãpa nepira jiri chejida Estebanmaa. ãchi ome chejida auk'a Cirene p'uurudepemaarã, Alejandría p'uurudepemaarã, Cilicia eujãdepemaarã mãik'aapa Ásia eujãdepemaarã.

¹⁰ Mamãda aupedeedak'ãri, Esteban p'oyaa k'ĩup'eepidak'aa paji, Ak'õre Jau-repa iru k'ĩsia k'awaapida perã ãchia iidida p'anaut'ee.

¹¹ Mapa awaraarãmaa p'ajida seewa jaradamerã ichia pedee k'achia pedemaa bi Moisés ãpíte mãik'aapa Tachi Ak'õre ãpíte.

¹² Mãgã p'uuru pidaarã, judiorã poro waibiarã mãik'aapa Moisepa p'ãda jarateepataarã k'ĩraupik'oojida Esteban ome. Mãirãpa Esteban jita atadap'eda, atadachida Junta Suprema k'ĩrapite Tachi Ak'õre te waibiade.

¹³ Mãpai ma p'aadap'edaarã aneejida seewa jaradamerã. Mãirãpa mãgajida: —Nãgĩ eperãpa ik'achia pedeparida ajida, Tachi Ak'õre te ãpíte mãik'aapa Moisepa p'ãda ãpíte.

¹⁴ Jara bi Jesús Nazaretdepemapa nãgĩ te t'eet'aait'ee mãik'aapa tachimaa waa oopi-e pait'ee Moisepa p'ãdade jaradak'a, tachia oodamerã.

¹⁵ Judiorã poroorãpa mãik'aapa arii p'anadap'edaarãpa Esteban ak'idak'ãri, chi k'ĩra ángel k'ĩrak'a unujida.

7

Estebanpa p'aare poro waibia k'ĩrapite p'anauda

¹ Mãpai p'aareerã poro waibiaa iidiji Estebanmaa:

—¿Wãarak'ã aji, na eperãarãpa jara p'ani?

² Irua p'anauji:

—Michi auk'aarã mãik'aapa chonaarã, ùriti. Tachi Ak'õre k'ĩra wãree bipa ichi unupijida aji, tachi ak'õchona Abrahammaa Mesopotamia eujãde bak'ãri, Harande banai naaweda.

³ Ak'õrepa jaraji:

'Atabëipáde aji, pi eujã pi èreerã ome mãik'aapa wãpáde aji, mia ak'ipiit'ee eujãmaa.' (Gn 12.1)

⁴ Mãpai Abraham uchijai Caldea eujãdeepa mãik'aapa banaji Harande. T'ëepai chi ak'õre piuk'ãri, Tachi Ak'õrepa Abraham aneeji na eujãdee tachi írá p'anímãi.

⁵ Mamãda na eujã maarepida waide tee-e paji irumaa; bĩri aba t'iait'ee pida. Jĩp'a jaraji teit'ee irudeepa uchiadait'eerãmaa iru piuda t'ëepai, Abraham waide warra wëe baji mĩda.

⁶ Ma awara Ak'õrepa jaraji:

'Pideepa uchiadait'eerã p'anapataadait'eeda aji, awaraa eujãde mimiamaa chĩara-it'ee. Mama esclavoorã p'anadait'ee mãik'aapa jãpemaarãpa ãra miapi iru p'anadait'ee cuatrocientos años.' (Gn 15.13)

⁷ Mamãda Ak'õrepa ichiaba jaraji:

'Mia k'achia ooit'eeda aji, ãra esclavoorã papirutaarã. T'ëepai ãra mamãik'aapa uchiadait'ee mãik'aapa mĩmaa it'aa t'ídait'eeda aji, na eujãde.' (Gn 5.14)

⁸ Mãgã pedee nĩbide Abraham ome, Ak'õrepa jaraji Abrahampa tauchaa bimerã ichi warra k'ap'iade. Tachi Ak'õrepa k'inia baji mãga oodamerã ichi

eperãarãpa ak'ipidait'ee ichide ijãa p'ani. Mapa Abraham warra Isaac t'ok'ãri, k'ãima ocho parumaa iru k'ap'iade tauchaa b'iji. Isaacpa mãga ooji ichi warra Jacob ome. Ichiaba Jacobpa mãga ooji chi warrarã doce ome. Mãirãdeepa Israel pidaarã ëreerã doce uchijida.

⁹ 'Mãgí Jacob warrarã pada, tachi chonaarãpa, ãchi ñpema José k'ïra unuamaa iru p'anapachida. Maperã netot'aajida esclavok'a Egiptodee wãyaa wãdap'edaarãmaa. Mamãda Tachi Ak'õre José ome baji.

¹⁰ Maperã k'aripa ataji jõmaweda ne-inaa k'achiadeepa. Ma awara k'ïsia k'awaapiji mãik'aapa k'inia iru bapiji rey Egiptodepema Faraonmaa. Mãgipa José Egiptodepemaarã poro waibia papiji ichi palaciode.

¹¹ 'Ma t'ëepai jarra oojida Egipto eujãde mãik'aapa Canaán eujãde. Maperã mak'ïara nek'odait'ee wẽ-e paji.

¹² Mamãda Jacobpa k'awaak'ãri Egiptode ne-inaa k'oit'ee paraa, jãmaa pëiji ichi warrarã, ne-inaa netode. Mãgí paji tachi chonaarã naapiara wãdap'edaa.

¹³ Ai t'ëepai wãdak'ãri, Josepa ichi ñpemaarãmaa k'awaapiji. Madeepa Faraónpa José ëreerã k'awaji.

¹⁴ T'ëepai, Josepa jara pëiji chi ak'õre Jacob mãik'aapa chi ëreerã jõmaweda chedamerã Egiptodee. Æchi setenta y cinco paji.

¹⁵ Mãgapi Jacob banaji Egiptode. Mama jai-idaaji. Ichiaba mama tachi chonaarã jai-idaajida.

¹⁶ Jacob b'ïri mãik'aapa chi warrarã b'ïri ateejida Siquem p'uurudee mãik'aapa mama ïajida Abrahampa Hamor ëreerã juak'aawa netoda jãirade.

¹⁷ 'Ewari k'ait'a pak'ãri Tachi Ak'õrepa uchiapiit'ee Abrahamdeepa uchi-adap'edaarã Egiptodeepa ichia jaradak'a, ãchi chok'ara p'anajida, ïwa p'anadap'edaa perã.

¹⁸ Maapai Egiptodepema reypa José k'awa-e pada Faraón paji.

¹⁹ Mãgí reypa tachi chonaarã k'ïraji waa ïwanaadamerã. Æchi chupiria ooji. Jaraji ãchi warrarã ewaa t'o k'edeerã ita-aria piupidamerã.

²⁰ Maapai t'oji Moisés. Tachi Ak'õrepa mãgí warra chai pia ak'ïji. Mapa chi ak'õreerãpa atane õpee warimaa iru p'anajida ãchi tede.

²¹ Mamãda p'oyaa waa merada-e paji. Mapa ituaba atabëidak'ãri, Faraón k'aupa unu ataji mãik'aapa wari ataji ichi warrak'a.

²² Mãgapi Moisés wariji Egipto pidaarã t'ãide mãik'aapa k'awaa wãji ne-inaa k'ïra t'ãdoo Egiptodepemaarãpa k'awa p'anadap'edaak'a. Mãpai jõmaarãpa iru k'awajida, irua pedeeda k'aurepa mãik'aapa ooda k'aurepa.

²³ "Cuarenta años iru bak'ãri, k'ïsiaji wãit'ee Israel pidaarã ak'ide, ichi auk'aarã pada perã.

²⁴ Mamãda unuk'ãri Egiptodepemapã ichi auk'aa sãmaa bi, Moisepa k'aripañaji mãik'aapa ma Egipto pida pee atapëiji.' (Ex 2.11-12)

²⁵ Moisepa k'ïsiaji ichi auk'aarãpa ijãadai Tachi Ak'õrepa ichi pëida ãchi k'aripamerã. Mamãda ãchia mãga ooda-e paji.

²⁶ 'Ai norema unuji Israel pidaarã omé chõomaa p'ani. Mãgá chõonaadamerã mãgaji: "¿Pãchi auk'aarã-ek'ã aji, jãgá chõo jõnadait'ee?"

²⁷ Mãpai chi k'õp'ãyo sãmaa badapa Moisés sãt'aaji mãik'aapa mãgaji: "¿K'aipa pi tai porok'a bijima aji, taipa oopata ak'imerã?"

²⁸ ¿Mi peet'aa k'inia bik'ã aji, nuweda Egipto pida peet'aadak'a?" ' (Ex 2.13-14)

²⁹ Mãga ñrik'ãri, Moisés mirudachi. Maap'eda t'imí wãji Madián eujãdee. Mama banaji k'ïra tewaraak'a. Ariipema wëra atap'eda, warrarã omé paraaji.

³⁰ 'Cuarenta años wāyaap'eda, ewari aba Moisés baji eujā pania wēe bimāi Sinaí ee k'ait'a. Mama bide unuji pak'uru jep'eda t'ipitauk'a urua nībi, angelpa aide ichi unupi bada perā.

³¹ Māgá urua unuk'āri, Moisés k'ait'aara wāji pi-iara ak'iit'ee k'āata māga bi. Māga nide ūriji Tachi Ak'ōrepa māgaru:

³² 'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.' *(Ex 3.6)*

Māga ūrik'āri, Moisés bīri wēre nībeeji p'era nībipa māik'aapa p'oyaa ak'ik'aa paji ma pak'urumaa.

³³ Māpai Tachi Ak'ōrepa māgaji:

'Pichi chancla ērat'aapáde aji, nama pi mi k'īrapite bainī bairā.

³⁴ Mia k'awa bi mi eperāarā chupiria chitooni Egiptode. Ūri bi āchi bia chitooni. Mapa cheji k'aripait'ee. Pia auk'a k'aripanāji. Mia pi Egiptodee pēiit'eeda aji.' *(Ex 3.5-10)*

³⁵ 'Ai naaweda āchia Moisés pedee ūri k'iniada-e paji nāga p'anauda perā:

'¿K'aipa pi tai porok'a bijima ajida, taipa oopata ak'imerā?' *(Ex 2.14)*

Māgá yiarāa pik'a iru p'anajida mīda, Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pak'uru ĩri-idaade unupida k'ap'ia pari Moisés pēiji āchi porok'a. Tachi Ak'ōrepa k'inia baji Moisepa āchi uchua atamerā Egipto pidaarā juadeepa.

³⁶ Māgá Moisepa tachi chonaarā uchua p'e ataji Egiptodeepa. Ichia ne-inaa ooji eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa māgí eujāde, Mar Rojode māik'aapa cuarenta años wāyaaruta misa eujā pania wēe bide.

³⁷ Māgí Moisepa jaraji Israel pidaarāmaa:

'Parādeepa Ak'ōrepa uchiapiit'ee ichi pedee jarapari mi jīak'a.' *(Dt 18.15)*

³⁸ P'anadak'āri eujā pania wēe bide, Israel pidaarā pari Moisepa pedeeji ángel ome Sinaí eede. Ichiata Ak'ōrepa jarada naapiara p'āji, tachi chonaarāpa māik'aapa tachua māgí ūraa ijāadap'eda, ichita p'anapataadamerā.

³⁹ 'Mamīda tachi chonaarāpa iru pedee ijāa k'iniada-e paji. Ma k'āyaara waya Egiptodee wā k'iniadachida.

⁴⁰ Mapa Moisés wē-e pak'āri, ichi ĩpema Aaronmaa māgajida:

'Tachi-it'ee ak'ōre waibiarā oopáde ajida, tachi naa o jaratee wādamerā, k'awada-e p'anadairā sāgataji jā Moisés ome, Egiptodeepa tai āyaa aneeda.' *(Ex 32.1)*

⁴¹ Māpai oojida p'ak'a chak'ek'a ai k'īrapite it'aa t'īdait'ee. Ne-animalaarā peejida ai k'īrapite paadait'ee māik'aapa fiesta oojida o-īapa, ma p'ak'a chak'ek'a ooda-it'ee.

⁴² Maperāpi Tachi Ak'ōre āchi ik'aawaapa āyaa wāji. Mapa pajāde nībi ne-inaamaa it'aa t'īpachida, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īdai k'āyaara. Oojida Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bik'a:

'Israel pidaarā, parā cuarenta años eujā pania wēe bide p'anadak'āri, ¿mi-it'ee ne-animalaarā peedap'eda, paapachidak'ā, mīde ijāa p'anadap'edaa perā?

⁴³ Ma k'āyaara parāpa it'aa t'īpachida Canaandepemaarā ak'ōre waibia Moloc-maa māik'aapa Egiptodepemaarā ak'ōre waibia Refanmaa. Mia māga k'awa bi ne-inaa pāchi juapa oodap'edaa atee p'anadap'edaa perā pāchi wārutamaa. Mapa mia parā āyaa jerek'ooit'eeda aji, Babilónia p'uuru k'āyaara t'imīara.' *(Am 5.25-27)*

⁴⁴ 'Tachi chonaarā eujā pania wēe bide p'anadak'āri, atepachida Tachi Ak'ōre te ne-edee ooda, k'irāpadait'ee Tachi Ak'ōre arii bi āchi ome. Māgí te

oojida Tachi Ak'õrepa Moisemaa ak'ipidak'a. Oojida aide it'aa t'ipataadait'ee Tachi Ak'õremaa.

⁴⁵ Ma t'ëepai tachi chonaarã mǎgí tede it'aa t'ipachida ãchi chonaarãpa oodap'edaak'a. Mapa Tachi Ak'õrepa awaraa p'uuru ome jura chõo p'oyaapik'ãri, Josué ome chedap'edaarãpa ãchi ome aneejida mǎgí te ne-ede ooda. Mǎgá iru p'anapachida David rey parumaa.

⁴⁶ Tachi Ak'õrepa Rey David k'inia iru bapachi. Mapa Davidpa iidiji Tachi Ak'õremaa te waibia oo teeit'ee, te pia oo k'inia bada perã Jacobpa ijãadap'edaa Ak'õre-it'ee.

⁴⁷ Mamída David warra Salomonpa Tachi Ak'õre te waibia ooji.

⁴⁸ Salomonpa mǎgí te ooji mída, k'awa p'ani Tachi Ak'õre Waibia bak'aa te eperãarã juapa oodade. Mǎga k'awa p'ani Ak'õre pedee jaraparipa jarada perã:

⁴⁹ 'Mi, Jõmaarã Rey, it'arita baparida aji, mǎik'aapa eujã mi jua ek'ari bi. ¿Te k'ãaredeeta mimaa oo teedait'eema? ¿Sãmata mi ñinait'eema?

⁵⁰ ¿Michi juadoopa jõmaweda ooji-ek'ã? aji.' (Is 66.1-2)

⁵¹ Mǎpai Estebanpa mǎgaji:

—Parãpa Tachi Ak'õrede ijãa p'anida apata mída, t'ãri k'achia-idaa p'anapatada aji, ijãadak'aa beerãk'a. Ma awara k'ãri k'isua p'anapata, oo k'iniadak'aa perã Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Pãchi chonaarãk'api p'ani.

⁵² Parã chonaarãpa ichita Tachi Ak'õre pedee jarapataarã jirijida peedait'ee. Peejida chi p'ek'au k'achia wëe bi cheit'ee bida apatap'edaarã. Maap'eda chi p'ek'au k'achia wëe bi chek'ãri Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ooit'ee, iru ichiaba jita atapidap'eda, peepijida parãpa.

⁵³ Parãpata Ak'õre Ûraa iru p'anapata angeleerã k'aurepa. Mamída at'ãri ooda-e p'anida aji, mǎgí ùraa jara bik'a.

Esteban peedap'edaa

⁵⁴ Mǎga ùridak'ãri, t'ãri k'achiapa Esteban peet'aa k'inia p'aneejida.

⁵⁵ Mamída Ak'õre Jaure ichi ome bada perã, it'aa ak'iji mǎik'aapa unuji Ak'õre k'ãra wãree mǎik'aapa Ak'õre juaraare Jesús bainĩ bi.

⁵⁶ Mǎpai mǎgaji:

—Ak'idapáde aji. Mia unu bi pajã ewa nĩbi mǎik'aapa unu bi Eperã Ak'õre Truadepema Ak'õre Waibia juaraare.

⁵⁷ Mamída ãchi k'ãri t'ap'ak'oodachida mǎik'aapa golpe biadap'eda, jõmaweda iru ñri wãjida.

⁵⁸ Jerusalén p'uurudeepa uchia atadap'eda, mǎupa bat'amaa p'aneejida iru peet'aadait'ee. Auk'a k'aripajida Esteban imiateedap'edaarãpa. ãchi ñripema p'aru jipatap'edaa ata bijida eperã Saulo apatap'edaa bũri ik'aawa irua ak'imerã, ãchia mǎu bat'aruta misa.

⁵⁹ Mǎupa bat'amaa p'anide Esteban it'aa t'iji:

—Tachi Waibia Jesús, mi jaure pichimaa atéjeji.

⁶⁰ T'ëepai bedabaiji mǎik'aapa golpe it'aa t'iji:

—Tachi Waibia, ãchi chupiria k'awáaji, mi nǎgá k'achia oo p'ani mída.

Mǎga jarap'eda, piuji.

8

Saulopa ijãapataarã miapiit'ee jirida

¹⁻² Esteban peedak'ãri, Saulo mama baji ak'it'ee, ichi judiorã poroorã eere bada perã. Esteban piup'eda, ùk'uru Tachi Ak'õrede ijãapataarãpa iajida; ichiaba audú jëejida iru-it'ee.

Ma ewatedeepa Jerusalende Cristode ijāadak'aa beerāpa irude ijāapataarā jirijida peedait'ee. Mapa jōmaweda miruk'oodachida Judea eujādee māik'aapa Samaria eujādee. Cristopa jirit'eradaarā aupai miruda-e paji.

³ Māgá jiri p'ani misa, Saulopa Cristode ijāapataarā auk'a jiripachi. Te chaa t'īu wāpachi wēraarā imik'īraarā ome jita p'eit'ee. Maap'eda carcelde t'ipik'oopachi.

Samariade jarateedap'edaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee

⁴ Saulopa māga oo baji mīda, chi Jerusalendeepa mirudap'edaarāpa jaratee wāpachida Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee āchi wārutamaa.

⁵ Felipe wāji Samaria eujādee māik'aapa Cristopa ooda jarateepachi.

⁶ Arii p'anadap'edaarāpa māga ūridak'āri māik'aapa unudak'āri irua ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, waapiara k'awa k'inia p'anajida.

⁷ Mama Felipepa uchiapik'oopachi netuaraarā merātia bee eperāarā chok'ara k'ap'iadeepa. Māgí netuaraarā āra k'ap'iadeepa bia uchua wāpachida. Ma awara Felipepa jipak'oopachi eperāarā chok'ara chiwa beerā māik'aapa p'oyaa āchi bīripa pia nipadak'aarā.

⁸ Maperā ma p'uurudepemaarā o-īa p'anapachida.

⁹ Mamīda mama bapachi eperā t'ījarapatap'edaa Simón. Māgipa petau tau k'awaa baji māik'aapa ma eujādepemaarā k'ūra p'e iru bapachi ichia oo bi k'aurepa. Mapa āchi t'āide eperā waibiak'a bapachi.

¹⁰ Waibiara beerā, ek'ariara beerāpa paara iru pedee ūri k'inia p'anapachida māik'aapa māgapachida:

—Tachi Ak'ōrepata irumaa nāga oopi bi.

¹¹ Irua jararu ijāapachida, ichi petau taupa k'ūrap'e iru bada perā. Taarāji ma k'apite bi.

¹² Mama bīde Felipepa jarateejī: Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida māik'aapa iru k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'ek'au k'achia wēpapik'oopari. Māga ijāadak'āri, māpema imik'īraarā māik'aapa wēraarā poro choopijida.

¹³ Simonpa pida ijāaji. Maap'eda poro choopiji māik'aapa nipaji Felipe ome. Unuk'āri Felipepa ne-inaa oo bi eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, ichia k'awa-e bapachi sāga k'īsiai.

¹⁴ Cristopa jirit'eradaarā Jerusalende p'anadap'edaarāpa ūridak'āri Samaria pidaarāpa ijāaruta Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa, mamaa pēijida Pedro Juan ome.

¹⁵ Arii panadak'āri, it'aa t'ījida Samaria pidaarā Cristode ijāapataarā pari, Tachi Ak'ōre Jaure āra ome ba chemerā,

¹⁶ waide Ak'ōre Jaure āra k'ap'iade ba che-e bada perā. Jīp'a poro choopijida Tachi Waibia Jesús t'īde, ak'ipidait'ee irude ijāadap'edaa.

¹⁷ Māpai Pedropa māik'aapa Juanpa jua bīdak'āri āra īri, māgá Ak'ōre Jaure ba cheji āra ome.

¹⁸ Simonpa unuk'āri Ak'ōre Jaure che bi Cristopa jirit'eradaarāpa jua bīrutade eperāarā īri, p'arat'a teeit'ee paji, ichia auk'a māga ooit'ee.

¹⁹ Māgaji:

—Mīmaa k'awaapidapāde aji, ichiaba mia jua bīk'āri eperā īri, Ak'ōre Jaure iru ome ba chemerā.

²⁰ Māpai Pedropa p'anauji:

—jPichi p'arat'a ome atua baibeepāde aji, k'īsia bairā neto atai Tachi Ak'ōrepa oopipari ichi jirit'eradaarāmaa!

²¹ Pia na mīmia p'oyaa oo-e, Ak'ōre k'īrapite k'īra jīp'a k'īsia-e bairā.

²² Māgá k'ĩsia amáaji māik'aapa Tachi Ak'õremaa chupiria iidíji. Māga oorura, Tachi Ak'õrepa perdonaaipi pia k'achia oo k'inia bi.

²³ Mia māga jara bi k'awa bairã pi t'ãride tai ome k'ĩrau bi, waibiara paruta perã pi k'ãyaara nãpemaarã k'ĩrapite. Wãara pi at'ãri p'ek'au k'achia jua ek'ari bi.

²⁴ Māpai Simonpa p'anauji:

—Parãpa Ak'õremaa chupiria iididapáde aji mi pari, mi baainaamerã parãpa mĩmaa jaradap'edaade.

²⁵ Maap'eda Pedropa Juan ome ma p'uurudepemaarãmaa jarajida áchia unudap'edaa Jesús ome nipadak'ãri. Ichiaba Tachi Ak'õrepa jara pẽida jarateejida. Ma t'ẽepai chejida Jerusalendee. Mamĩda ode Samariade p'uuru bee chaa jaratee che wãpachida Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pẽida Cristode.

Felipe Etiopía eujãdepema poro ome unuda

²⁶ Ma t'ẽepai, Tachi Ak'õrepa ichi ángel pẽiji Felipemaa jamerã:

—Wãji barree, Jerusalendee chonaarãwedapema Gaza p'uurudee wãpari ode. Māgí o wãyaapari eujã pania wẽe bide.

²⁷ Māpai Felipe wãji māik'aapa ode unuji eperã Etiopía eujãdepema. Māgí Etiopiadepemaarã poro waibiara paji. Áchi reina p'arat'a jãpari paji. Ichi wã baji Jerusalendee Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩde.

²⁸ Mata waya che wãji ichi eujãdee. Su-ak'i baji ichi caballopa jidiupata carrode māik'aapa lee wãji chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapari Isaíapa p'ãda.

²⁹ Māgá wãde, Ak'õre Jaurepa mǎgaji Felipemaa:

—Wãji jã carro k'ait'a.

³⁰ Felipe ma carro ik'aawa pak'ãri, ũriji Etiopiadepemapa Isaíapa p'ãda leemaa bi. Māpai iidiji:

—¿K'awa bik'ã aji, k'ãata jara k'inia bi pia leemaa bi?

³¹ Etiopiadepemapa p'anauji:

—¿Sãga mia k'awaayama aji, apidaapa mĩmaa jarateeda-eeta?

Māpai Felipemaa chupiria iidiji bataumerã māik'aapa ichi ik'aawa su-ak'i beemerã.

³² Isaíapa p'ãdadepema ichia leemaa badade nãga p'ã baji:

'Iru ateejida oveja atepatak'a chi peepatamaa. Ara oveja k'ĩup'ee baparik'a chi k'ara t'ĩmaa p'anadak'ãri, māga pik'a iru k'ĩup'ee baji.

³³ Iru k'ĩra nejasiapijida māik'aapa maarepida chupiria k'awada-e paji. Áchi audú t'ãri k'achia-idaa p'anadap'edaa perã, pee atapẽijida. Maperã irudeepa warra apida uchiada-e paji. Māgá iru peedak'ãri, uchiapijida na p'ek'au eujãdeepa. (Is 53.7-8)

³⁴ Māpai Etiopiadepemapa Felipemaa iidiji:

—Mi chupiria k'awáaji. ¿K'aideta pedemaa bĩma aji, na Ak'õre pedee jaraparipa; ichide wa awaraa eperãde?

³⁵ Māpai Felipepa ma Etiopiadepemamaa mǎgaji:

—Pia leemaa bi Tachi Ak'õre Warrade; Jesús p'asada.

Māpai Felipepa jarateemaa beeji jõma Jesupa ooda eperãarã k'aripait'ee.

³⁶ Maap'eda waawipai ode wãyaadak'ãri pania paraamã, māgí eperãpa mǎgaji:

—Nama pania paraa. ¿Sãap'eda mi poro choo-ema? aji.

³⁷ [Felipepa p'anauji:

—Pia wãara Jesucristode ijãa bi pirã, pia bida aji.

Ma eperãpa mǎgaji:

—Mia ijãa bida aji, Jesucristo Tachi Ak'õre Warra.]

³⁸ Ma carro t'ibaipip'eda, āchi omeē weda irabaijida māik'aapa wājida pania paraamaa. Mama Felipepa poro chooji.

³⁹ Paniadeepa uchiadak'āri, Felipe wēpadachi Tachi Ak'ōre Jaurepa ateeda perā. Ma Etiopiadepemapa waa unu-e paji. Mamīda ichi o-īa wāji ichi eujādee.

⁴⁰ Māimisa Ak'ōre Jaurepa Felipe uchiapiji Azoto p'uurude. Mamāik'aapa p'uuru bee chaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jaratee wāpachi Cesarea p'uurude panarumaa.

9

Saulopa Cristode ijāada (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Felipepa māga oo bi misa, Saulopa Cristode ijāapataarā peek'ooit'eeda apachi. Mapa wāji judiorā p'aareerā poro waibiaamaa

² māik'aapa iidiji k'art'a p'ā teedamerā. K'īsia iru baji wāit'ee Damasco p'uurudee Tachi Ak'ōre Ode P'anirāda apata jiride, imik'īraarā wēraarā ome, māgīrā jita p'e ateeit'ee Jerusalendee. Ma k'art'a p'ādap'edaade jaraji Saulopa oo k'inia bi, judiorā poroorāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te bee chaa k'awaadamerā māik'aapa k'aripadamerā.

³ Ma k'art'a p'ādap'edaa atap'eda, Saulo wāji. Damasco k'ait'a pa wāk'āri, it'ariipa ichi īri īdaa jēra t'īudachi.

⁴ Māga unuk'āri, Saulo eujāde baainaji. Maap'eda pedee ūriji:

—Saulo, Saulo ¿sāap'eda michideerā jiri nima? aji.

⁵ Saulopa iidiji:

—¿Pi, k'aima? aji.

Chi pedee badapa p'anauji:

—Mi Jesupi, pia jiri ni eperāarā poro waibia.

⁶ P'irabāiji māik'aapa wāji p'uurudee. Mama jaradai pia k'āata ooit'ee.

⁷ Saulo ome wā nipadap'edaarā pedee wēe ak'inī p'aneejida p'era jōnīpa, ārapa pedee ūridap'edaa perā. Mamīda unuda-e paji k'aipata pedee bi.

⁸ Ma t'ēpai Saulo p'irabaidachi. Mamīda tau ēek'āri, maarepida unuk'aa paji. Māgā juade jitadap'eda, ateejida Damascodde.

⁹ K'āima ōpee mama baji tau p'āriu; maarepida ne-inaa to-ee māik'aapa nek'o-ee.

¹⁰ Ma p'uurude bapachi eperā Cristode ijāapari, t'ījarapatap'edaa Ananías. Saulo māga bi misa, Ak'ōrepa k'āimok'araa pik'a bide Ananías t'ījaraji. Ichia p'anauji:

—Tachi Waibia, mi nama bida aji.

¹¹ Ak'ōrepa māgaji:

—Wāji calle t'ījarapata Derechamaa māik'aapa Judas tede iidīji Tarso pida, t'ījarapata Saulo. Māgīpa mīmaa it'aa t'īmaa bida aji.

¹² Māgīmaa k'āimok'araa pik'a bide mia unupijida aji, eperā t'ījarapata Ananías wāru irumaa māik'aapa jua biru iru īri, waya pia unumerā.

¹³ Māga ūrik'āri, Ananiapa māgaji:

—Tachi Waibia, mia ūridooda aji, jā eperāpa pīde ijāapataarā miapida Jerusalende.

¹⁴ Irā nama che bi p'aareerā poroorāpa k'aripa k'inia p'anadairā. Maperā pēijidada aji, pīde ijāapataarā jita p'e atade.

¹⁵ Mamīda Ak'ōrepa p'anauji:

—Wāpāde aji, mia iru jirit'erada perā mi ūraa jarateenamerā awaraa eujādepemaarāmaa māik'aapa āchi reyrāmaa, ichiaba Israel pidaarāmaa.

¹⁶ Mia irumaa k'awapiit'eeda aji, sãgapi iru mia iru p'anapataadait'ee, mia ooda jaratee k'inia bi k'aurepa.

¹⁷ Maap'eda Ananías wãji Saulo badamaa. Teeda panap'eda, jua biji iru ñri mãik'aapa mägaji:

—K'õp'ãyo Saulo, pia unuda ode che wãk'ãri, Tachi Waibia Jesupata mi pëjjida aji, pia waya unumerã mãik'aapa Tachi Ak'õre Jaure ome beemerã.

¹⁸ Aramata Saulo taudeepa chik'o escamak'a baajida mãik'aapa waya pia unu beeji. Maap'eda poro choopiji Ananiamaa.

¹⁹ T'ëpai nek'oji waya juatau paraait'ee. Ewari chok'ara-ee beeji Damascodepemaarã Cristode ijãapataarã ome.

Saulopa Damasco p'uurude jarateeda

²⁰ Saulopa jarateenapachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede. Jarapachi Jesuta Tachi Ak'õre Warra.

²¹ Mäga ũridak'ãri, jõmaarãpa ak'itrua para beepachi mãik'aapa mägapachida: —¿Nãgí paji-ek'ã ajida, Jerusalende jiri nipapata peeit'ee jõmaweda Jesude ijãapataarã? ¿Ichiaba nama cheji-ek'ã ajida, ijãapataarã jita p'e ateede p'aareerã poroorãmaa?

²² Mäga jarapachida mïda, Saulopa ewari chaa waapiara jarateepachi Jesuta Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã k'aripamerã. Mapa judiorã Damascode p'anapatap'edaarãpa k'awadak'aa paji k'ãata k'ĩsiadai.

Saulo judiorã juadeepa uchiada

²³ Ma t'ëpai taarã pak'ãri, judiorãpa pedeetejjida Saulo peet'aadait'ee.

²⁴ Mamïda ichia k'awaa ataji. Åstaawa mãik'aapa p'ãrik'ua p'uuru t'ïpata chaa ot'ewa p'anapachida uchiak'ãri jita atadait'ee.

²⁵ Mamïda ijãapataarãpa k'oraa choma bide t'i atajida mãik'aapa chi p'uuru ik'aawa t'iak'au jëra bi ñriipa irabai pëjjida. Mägá mirudachi.

Saulo Jerusalende

²⁶ Mamãik'aapa Saulo Jerusalendee wãji. Mama ijãapataarã ome k'õp'ãyo meraa k'inia baji. Mamïda jõmaarãpa iru waawee p'anapachida. Ijãadak'aa paji wãara irua Cristode ijãa bi.

²⁷ Awaraa ijãapataarã mäga p'anajida mïda, Bernabepa ateeji Cristopa jirit'eradaarãmaa. Nepiriji Saulopa Tachi Waibia unuda Damasco ode mãik'aapa Jesupa irumaa pedeeda. Maap'eda nepiriji Saulo Damascode bak'ãri, waawee-ee jarateemaa bada Jesupa ooda.

²⁸ Mägá Saulo beeji Jerusalende mãik'aapa nipapachi Cristode ijãapataarã ome. Mama bide Cristopa ooda waawee-ee jarateepachi judiorãmaa.

²⁹ Ichiaba aupedeepachi judiorã griego pedee pedeepataarã ome. Mapa ãrapa iru peet'aa k'inia p'anapachida.

³⁰ Cristode ijãapataarãpa mäga k'awaadak'ãri, ateejjida Cesarea p'uurudee. Mamãik'aapa pëjjida Tarso p'uurudee.

³¹ Maapai ijãapataarã Judeadepemaarã, Galileadepemaarã mãik'aapa Samariadepemaarã k'ãiwee p'anapachida. Ak'õre Jaurepa ãchi k'aripapachi perã, waapiara oo k'awaa wãpachida Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi mãik'aapa chok'araara ñwa wãpachida.

Pedropa eperã t'ïjarapatap'edaa Eneas jipada

³² Maapai Pedropa Cristode ijãapataarãmaa p'asia nipak'ãri, panaji Lida p'uurudee.

³³ Mama ununaji eperã t'ïjarapatap'edaa Eneas. Mägí ocho años iru baji chiwa bi.

³⁴ Ma eperã unuk'ãri, Pedropa irumaa mǎgaji:
 –Eneas, Jesucristopa pi jiparupi. P'irabaipáde aji, mǎik'aapa pichi p'aru bedáji.

Aramata Eneas p'irabaidachi.

³⁵ Chok'ara Lida p'uurude p'anapatap'edaarãpa mǎik'aapa Sarón eujãde p'anapatap'edaarãpa Eneas jipa bi unudak'ãri, Jesucristode ijãajida.

Dorcasp'eda, chok'ai p'irabaida

³⁶ Maapai Jope p'uurude baji wěra Cristode ijãapari, t'ijarapachida Tabita; griego pedeede Dorcas apata. Mǎgí wěrapa awaraarã k'aripapachi mǎik'aapa chupiria beerãmaa ne-inaa teepachi.

³⁷ Ma wěra k'ayaadachi mǎik'aapa jai-idaaji. Judiorãpa oopatap'edaak'a iru k'ap'ia k'uit'aadap'eda, te it'ipema pisode binajida.

³⁸ Maapai Pedro Lida p'uurude baji. Lida Jope p'uuru k'ait'a bada perã, ijãapataarãpa eperãarã omé pëijida irumaa. Mǎganajida:

–Isapai chepáde ajida, Jopedee.

³⁹ Pedro wãji áchi ome mǎik'aapa panadak'ãri, ateejida piuda bĩmaa. Jõmaweda p'êtrãarã jëe para baji iru ik'aawa mǎik'aapa Pedromaa ak'ipijida Dorcapa p'aru k'aat'ida chok'ai bak'ãri.

⁴⁰ Pedropa jõmaweda taawaa uchiapik'ooji. Mǎpai bedabaip'eda, it'aa t'iji. T'ëepai jai-idaa badamaa ak'iji mǎik'aapa mǎgaji:

–¡Tabita, p'irabáiji!

Iru tau ëeji mǎik'aapa Pedro unuk'ãri, su-ak'i beeji.

⁴¹ Pedropa juadeepa p'irabai ataji mǎik'aapa t'í p'ëji chi p'êtrãarã mǎik'aapa awaraa ijãapataarã, áchimaa ak'ipiit'ee chok'ai bi.

⁴² Jopedepemaarãpa mǎga k'awaadak'ãri, chok'ara Cristode ijãajida.

⁴³ Maperã Pedro k'ãima chok'ara beeji ma p'uurude, ne-e p'oopari t'ijarapatap'edaa Simón tede.

10

Corneliopa Pedro t'í pëida

¹ Pedro Jope p'uurude bi misa, Cesarea p'uurude baji eperã t'ijarapatap'edaa Cornelio. Mǎgí Romadepema soldaorã batallondepema poro paji. Ma batallón t'ijarapachida Italiadepema.

² Mǎgí eperã t'ãri pia bapachi. Ichi tedepemaarã ome Tachi Ak'õrede ijãapachida. Ichiaba p'arat'a teepachi judiorã k'aripait'ee mǎik'aapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ípachi.

³ Ewari aba a las tres, k'ãimok'araa pik'a bide taawapemak'a unuji it'aripema ángel ichimãi t'ĩuru mǎik'aapa jararu:

–¡Cornelio!

⁴ Corneliopa waaweede mǎgí ángel k'ĩra ak'i nĩbeep'eda, iidiji:

–¿K'ãata k'inia bĩma? aji.

P'anauji:

–Tachi Ak'õrepa ũrijida aji, pia it'aa iidida mǎik'aapa unu bi pia p'arat'a teepari chupiria beerãmaa. Pia pia oo bi iru k'ĩrapite.

⁵ Eperã pëiji Jope p'uurudee aneemerã Simón Pedro apata.

⁶ Irua pĩmaa Ak'õre net'aa jarateeit'ee. Awaraa Simón, ne-e p'oopari tede bi. Mǎgí p'usa ide baparida aji.

⁷ Ma ángel ichi ome pedeemaa bada wǎk'ãri, Corneliopa t'í pëiji ichi mimia-pataarã omé mǎik'aapa Romadepema soldao aba Ak'õrede ijãa bada.

8 Ichia k'āimok'araa pik'a bide unuda nepirip'eda, āchi pēiji Jopedee.

9 Ai norema imat'ipa āchi Jope p'uuru k'ait'a wārutade, Pedro wāji terrazade it'aa t'īde.

10 Mama bide jarrapisia nībeeji. Nejoomaa p'anī misa, ichia k'āimok'araa pik'a bide

11 unuji pajā ewadaru. Madeepa it'ariipa che wāji lienzok'a bi. Ma k'ī chaa jī beeji.

12 Māgí p'arude ne-animalaarā k'īra t'ādoō p'anajida: bīriipa nīuteepata, bīpa nīuteepata māik'aapa wāabaipata.

13 Pedropa māga ak'i bide pedee ūriji:

—Pedro, p'irabāiji. Péjeji māik'aapa k'opáde aji.

14 Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, k'o-eda aji, miichi t'oru weda waide k'ok'aa perā jāgee ne-animalaarā, pia k'oik'araa bida ada.

15 Waya pedee ūriji:

—Ak'ōrepa k'oipia papida k'oik'araa bida anaapáde aji.

16 Jarada ōpee māga jarap'eda, māgí lienzok'a bi waya it'aa wāji.

17 Pedropa k'īsia beeji k'āata jara k'inia baji ichia unuda māgí k'āimok'araa pik'a badade. Māga nīde Simón te iidi wādapa Cornelio mimiapataarā pachejida te t'īupata t'aide.

18 Arii panadak'āri, iidijida:

—¿Nama bik'ā ajida, eperā t'ījarapata Simón Pedro?

19 At'āri Pedro k'īsiamaa bide ichi k'āimok'araa pik'a badade, Ak'ōre Jaurepa māgaji irumaa:

—Eperā ōpeerāpa pi jiri nidada aji.

20 P'irabāiji māik'aapa irabāiji. Wāji āra ome k'īsia-ee, miata āra pēida perā.

21 Pedro irabaip'eda, māgaji ma eperāarāmaa:

—Mida aji, parāpa jiri p'anī. ¿K'āata oo che p'anīma? aji.

22 P'anaujida:

—Tai chejida Cornelio, Romadepema soldaorā poropa pēida perā. Iru Tachi Ak'ōrede ijāapari māik'aapa t'āri pia bapari. Mapa jōmaweda Cesareadepema judiorāpa iru k'inia iru p'anapata. It'aripema angelpa jaraji irumaa tai pēimerā pi atade, pi iru temaa wāmerā jarateede.

23 Māpai Pedropa teeda t'īupip'eda, nek'opiji māik'aapa p'aru teeji k'āidamerā. Ai norema, Pedro wāji āchi ome. Jopedepema ijāapataarā ūk'uruurāpa iru k'ōp'āyanajida.

24 Ai norema panajida Cesareade, Corneliopa nimaa badamāi, ichi te pidaarā ome māik'aapa ichia t'ī pēida k'ōp'āyoorā k'iniarā ome.

25 Pedro ai temaa panak'āri, Cornelio taawaa cheji māik'aapa Pedro k'īrapite bedabaidachi, irumaa it'aa t'īit'ee.

26 Mamīda Pedropa p'irabaipiji, māik'aapa māgaji:

—Mi jida pik'a, eperā jīp'aada aji.

27 Maap'eda pedee wādapa teeda t'īujida eperāarā see nībadamāi.

28 Māpai Pedropa māgaji:

—Parāpa k'awa p'anīda aji, tai judiorā t'īudaik'araa bi judio-eerā tede māik'aapa k'ōp'āyo meraadaik'araa bi parā ome. Mamīda Tachi Ak'ōrepa mīmaa k'awapijida aji, jōmaarā ome k'ōp'āyo meraaipia bi.

29 Maperā jararutata mi cheji, k'īsia-ee. Irā k'awa k'inia bida aji, ¿k'āare-it'eeta mi t'ī pēiji?

30 Corneliopa p'anauji:

—K'ãima k'ĩmari paruda aji, na horak'a k'ewara, mi it'aa t'ĩmaa bi misa, eperã p'aru uchiterree jĩ bi mi k'ĩrapite bainĩ ba cheji.

³¹ Jaraji ma eperãpa: “Cornelio, Ak'õrepa ùrijida aji, pia it'aa iidida mãik'aapa unu bida aji, pia p'arat'a teepari chupiria beerãmaa. Pia pia oo bi iru k'ĩrapite.

³² Eperã pëipáde aji, Jope p'uurudee eperã t'ĩjarapata Simón Pedro atade. Iru baparida aji, awaraa Simón ne-e p'oopari tede p'usa ide.”

³³ Maperã mia isapai pëiji pi jiride mãik'aapa pi t'ãri pia bairã, cheji. Írá nama jõmaweda p'ani misa Ak'õre k'ĩrapite, taipa ùri k'inia p'anida aji, jõma Tachi Ak'õrepa pimaa jarapiru.

Pedropa Cornelio tede jarada

³⁴ Mãpai Pedro pedeemaa beeji:

—Írá wãara mia k'awaaruda aji, Tachi Ak'õrepa mi auk'aarã apemaarã k'ãyaara pipiara ak'i-e bi.

³⁵ Awaraa eujãdepemaarã jida k'inia iru bapari ichide ijãadak'ãri mãik'aapa ne-inaa pia oodak'ãri.

³⁶ Tachi Ak'õrepa k'awapiji Israeldeepa uchiadap'edaarãmaa ichia ãchi k'ãiwee p'anapiit'ee Jesucristo k'aurepa, iru jõmaarã Waibia perã.

³⁷ Parãpa pia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ooda Galilea eujãde mãik'aapa Judea eujãde, Juanpa poro choopia bida a nipada t'ëepai.

³⁸ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa Jesús Nazaretdepema pëida ichia oopi bik'a oomerã, ichi Jaurepa k'aripap'eda. Mãgí Jesupa ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa oo nipaji mãik'aapa jipapachi eperãarã netuara merãtia beerã. Mãga oopachi Tachi Ak'õre iru ome bada perã.

³⁹ Tai iru ome nipapatap'edaarãpa unujida jõmaweda irua ooda Judea eujãde mãik'aapa Jerusalén p'uurude. Ichiaba p'anajida iru kurusode peedak'ãri.

⁴⁰ Mamida Tachi Ak'õrepa iru chok'ai p'irabai ataji k'ãima õpeemaa, maap'eda taimaa unupiji.

⁴¹ Judiorã jõmaarãmaa unupi-e paji. Jip'a taimaapaita unupiji, Tachi Ak'õrepa ai naaweda tai jirit'erada perã iru unudamerã. Chok'ai p'irabaida t'ëepai iru tai ome nek'oji ak'ipiit'ee wãara chok'ai bi.

⁴² Ai t'ëepai irua tai pëiji judiorãmaa jaranadamerã taipa unudap'edaa mãik'aapa jarateenadamerã iruta Tachi Ak'õrepa bida jõmaarã Waibia. Ak'õre ewari waibia ewate chok'ai p'anirãpa oopata mãik'aapa piudap'edaarãpa oopatap'edaa ak'iit'ee.

⁴³ Jõmaweda Ak'õre pedee jarapataarãpa irua ooit'ee bada k'awa p'anajida mãik'aapa jarapachida Tachi Ak'õrepa iru k'aurepa wëpapipariit'ee irude ijãarutaarãpa p'ek'au k'achia oopata.

Tachi Ak'õre Jaure judio-eerãmaa cheda

⁴⁴ At'ãri Pedro pedeemaa bide, Ak'õre Jaure cheji chi ùrimaa p'anadap'edaarãmaa.

⁴⁵ Judiorã ijãapataarã Pedro ome chedap'edaarã ak'itrua para beeji, Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepida perã judio-eerã k'ap'iade.

⁴⁶ Ùripachida pedee para bi ãchia k'awada-e p'ani pedeede mãik'aapa Ak'õremaa it'aa iidi para bi.

⁴⁷ Mãpai Pedropa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa na eperãarãmaa ichi Jaure pëiru taimaa pëidak'a. Mãga bita, ¿k'aipa poro choonaapáde adayama? aji.

⁴⁸ Mãpai Pedropa jaraji Jesucristo t'ide poro choopidamerã. Maap'eda Corneliopa chupiria iidiji Pedromaa ãchi ome taarã beemerã.

11

Pedropa nepirida ijāapataarā Jerusalende p'anadap'edaarāmaa

¹ Cristopa jirit'eradaarā māik'aapa apemaarā ijāapataarā Judea eujāde p'anirāpa ūrijida judio-eerāpa Tachi Ak'ōrepa jara pēida ūridap'eda, ichiaba Cristode ijāadap'edaa.

² Mapa Pedro waya chek'āri Jerusalendee, ūk'uru judiorā Cristode ijāa p'anadap'edaarā k'īrau p'anajida irua ooda k'aurepa judio-eerā t'āide.

³ Iidijida:

—¿Sāap'eda judio-eerā ak'inajima? ajida. ¿Sāap'eda āra ome nek'ojima? ajida.

⁴ Māpai Pedropa nepirimaa beeji jōmaweda Tachi Ak'ōrepa ichimaa k'awapida:

⁵—Mi bajida aji, Jope p'uurude. It'aa t'īmaa bide k'āimok'araa pik'a bide unuji lienzok'a bi it'ariipa mimaa che wā. Ma k'ī chaa jī beeji.

⁶ Pi-ia ak'iji k'awaait'ee k'āata edajāde paraaji. Unuji ne-animalaarā k'īra t'ādo, bīriipa nūteepata, k'achia beepata, bipa nūteepata māik'aapa wāabaipata.

⁷ Maap'eda pedee ūriji: “Pedro, p'irabáiji. Peep'eda, k'óji.”

⁸ Māpai mia p'anauji: “Waide jāgee ne-animalaarā pia k'oik'araa bida adadepema k'ok'aada” aji.

⁹ Māpai it'ariipa waya pedeeji: “Ak'ōrepa k'oipia papida k'oik'araa bida anáaji.”

¹⁰ Jarada ōpee māga jaraji. Maap'eda ma lienzok'a bi waya it'aa jidiu ataji.

¹¹ Aramata eperāarā ōpee pēidap'edaa Cesareadeepa mi jiri chejida mi te badamāi.

¹² Tachi Ak'ōre Jaurepa mimaa jaraji wāmerā āra ome, k'īsia-ee. Na k'ōp'āyoorā seis wājida ichiaba mi ome. Jōmaweda t'īujida ma eperā ichi mimiapataarā pēi bada temāi.

¹³ Ma eperāpa taimaa nepiriji ichia ángel unuda māik'aapa ma angelpa jarada: “Eperā pēipāde aji, Jope p'uurudee eperā t'ījarapata Simón Pedro atanadamerā.

¹⁴ Irua jarayada aji, sāga Ak'ōrepa pi o k'achiadeepa k'aripa atai pichi te pidaarā ome.”

¹⁵ Mi pachep'eda, pedeemaa beek'āri, Ak'ōre Jaure āramaa cheji, naaweda tachi judiorāmaa chedak'a.

¹⁶ Māga pak'āri, mia k'irāpaji Tachi Waibiapa jarada: “Wāara Juan Bautistapa poro choopachi paniapa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iade.”

¹⁷ Māgá mia k'awaaji Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepi k'inia bi āra ome tachi ome ba chepidak'a, auk'a ijāapata perā Tachi Waibia Jesucristode. Māga bita ¿sāga mia Tachi Ak'ōrepa ooda k'achia bida ayama? aji.

¹⁸ Jerusalendepema ijāapataarāpa māga ūridak'āri, k'īup'ee para beeji. Maap'eda it'aa t'ījida Tachi Ak'ōremaa. Māgajida:

—¡Māgara Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure judio-eerā k'ap'iade ichiaba ba chepiit'ee, k'achia oodaamaa p'aneedak'āri māik'aapa Jesucristode ijāadak'āri! ¡Māgá ichita iru ome chok'ai p'anapataadait'ee!

Ijāapataarā Antioquía p'uurude chip'epatap'edaa

¹⁹ Esteban piuda t'ēpai, Jesucristode ijāapataarā jirimaa p'anadak'āri peedait'ee, ūk'uru miruk'oodachida Fenicia eujādee, Chipre isladee māik'aapa

Antioquía p'uurudee. Āchi wādap'edaa chaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateepachida judiorāmaa aupai.

²⁰ Mamīda Cristode ijāapataarāpa Chipreddepemaarā māik'aapa Cirene p'uurudepemaarā chedap'eda Antioquía p'uurude, Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateepachida judio-eerāmaa.

²¹ Tachi Ak'ōrepa āra k'aripaji. Mapa judio-eerā chok'ara Jesucristode ijāa p'aneejida.

²² Ijāapataarā Jerusalendepemaarāpa māga ūridak'āri, Bernabé pëijida Antioquiadee.

²³ Panak'āri, Bernabepa unuji Tachi Ak'ōrepa āra k'aripada. Mapa o-īadachi. Ūraaji t'āripa Cristode ijāadamerā māik'aapa irua oopi bik'a oodamerā.

²⁴ Bernabé eperā t'āri pia bapachi. Cristode pia ijāapachi māik'aapa oopachi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Maperā eperāarā chok'ara Cristode ijāajida iru k'aurepa.

²⁵ Ma t'ēpai Bernabé wāji Tarso p'uurudee Saulo jiride.

²⁶ Unu atak'āri, ateeji Antioquiadee. Mama p'aneejida año aba ijāapataarā ome jarateemaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Eperāarā chok'araarāpa āchia jarateeda ūripachida. Antioquía p'uurude naapiara Cristode ijāapataarā t'ībijida Cristodeerā.

²⁷ Maapai Ak'ōre pedee jarapataarā ūk'uru wājida Jerusalendepa Antioquiadee.

²⁸ Mama p'anide māirādepema aba t'ījarapatap'edaa Agabo, ijāapataarā k'īrapite bainī beep'eda, Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapiji jarra oodait'ee jōmaweda Roma jua ek'ari p'anirā eujāde. Wāara, ai t'ēpai māgīpa jaradak'a p'asaji César Claudio Romadepema reyrā poro waibia bak'āri.

²⁹ Antioquiadepema Cristode ijāapataarāpa māga ūridak'āri, pedeetejida Judeadepema ijāapataarā k'aripadait'ee, āchia p'arat'a teedai pitapai.

³⁰ Māgí p'arat'a p'edap'eda, Judeadepema ijāapataarā ak'ipataarāmaa tee pëijida Bernabé ome māik'aapa Saulo ome.

12

Santiago peedap'edaa māik'aapa Pedro carcelde t'īnībidap'edaa

¹ Bernabé Saulo ome Antioquía p'uurude at'āri p'anī misa, Rey Herodepa Cristode ijāapataarā ūk'uru jirīmaa beejī miapiit'ee.

² Jaraji Juan ipema, Santiago espadapa peet'aadamerā.

³ Herodepa k'awaak'āri judiorā o-īa p'anī ichia oo bi unudap'eda, ichiaba Pedro jita atapiji. Māga ooji judiorāpa fiesta pan levadura wēe k'opata oo p'anide.

⁴ Pedro jita atadap'eda, Herodepa carcelde t'īnībipiiji. Mama Romadepema soldaorā dieciséis p'epachida k'īmarik'īmarii carcel jīadamerā. Herodepa k'īsia iru bajī Pedro imiateeit'ee eperāarā taide Pascua fiesta t'ēpai.

⁵ Māgá Pedro bajī carcelde jīapari paraa. Mamīda awaraa Cristode ijāapataarāpa ewari chaa it'aa t'īpachida iru pari.

Tachi Ak'ōrepa Pedro uchiapida carceldeepa

⁶ Herodepa Pedro imiateeit'ee pada ewate ai noreweda p'ārik'ua, Pedro jua cadenapa soldao jua k'īraichaa jīp'eda, k'āi bajī āchi esajīak'a. Māimisa apemaarā soldaorā taawa jīamaa p'anapachida chi t'īupatamāi.

⁷ Māga nīde Pedromāi īdaadachi māik'aapa it'aripema ángel bainī ba cheji. Māgīpa Pedro orromāi t'ōbaiji māik'aapa māgaji:

—jīsapai p'irabāiji!

Māga jararuta, cadena baaik'oodachida Pedro juadeepa.

⁸ Māpai ma angelpa māgaji:

—P'aru jĩ beep'eda, pichi chancla jĩ bééji.

Māga ooji Pedropa. Maap'eda māgaji angelpa:

—Pichi írípema p'aru jĩ beep'eda, mi ome chéji.

⁹ Pedro uchiaji iru t'ēe, k'awa-ee wāara wa seewa angelpa oo bi. Ichi k'ĩsia-it'ee k'āimok'araa pik'a baji.

¹⁰ Mamīda wāyaajida chi jĩapari naapema, maap'eda araarepema ichiaba. Carcel puerta hierrodee ooda badamāi pachedak'āri calle jādee uchiadait'ee, ma puerta ichi itu ewadachi. Uchiadap'eda, calle jāde wājida māik'aapa ma angelpa ituaba atabēiji.

¹¹ Māpai Pedropa k'awaaji k'āimok'araa-e bi. Mapa māgaji:

—Íra mia k'awa bida aji, wāara Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēiji mi k'aripait'ee Herodes juadeepa māik'aapa judiorā poroorā k'achia oodait'ee padadeepa.

¹² Māga k'awaak'āri, Pedro wāji María temaa. Māgí Juan nawe paji. Ma Juan ichiaba t'ijarapachida Marcos. Arii ijāapataarā chok'ara it'aa t'ĩmaa p'anajida Pedro pari.

¹³ Ma te t'ĩupata taawaik'a eereepa Pedropa t'iji. Māpai te ak'ipari awēra Rode apatap'edaapa ak'i cheji k'awaait'ee k'aita māga ni.

¹⁴ Pedro otau k'awaak'āri, o-īadachi. O-īapa puerta ewa-ee, edaa p'iradachi jarade Pedro taawa bi.

¹⁵ Māga ūridak'āri, māgajida:

—¿K'ira k'awa-ee nībik'ā? ajida.

Mamīda ichia wāarada ak'āri, āchia māgapachida:

—Iru-epi, Tachi Ak'ōre angelpi; iru ome nipaparida ajida.

¹⁶ Māimisa Pedropa taawaik'a eereepa t'ĩmaa bapachi. Māpai puerta ewadap'eda, unudak'āri, p'eradachida.

¹⁷ Mamīda ichi juapa jaraji k'ĩup'ee p'aneedamerā māik'aapa nepiriji sāga Tachi Ak'ōrepa ichi carceldeepa uchía atada. Maap'eda māgaji:

—Nepiride wātí Santiagomaa māik'aapa apemaarā Cristode ijāapataarāmaa. T'ēepai Pedro wāji awara āyaa.

¹⁸ Ewarik'āri, carcelde k'ĩraupik'a para beeji, k'awada-e pada perā sāmaa wāji Pedro.

¹⁹ Herodepa k'awaa atak'āri, jaraji jirínadamerā. Mamīda p'oyaa unuda-e pada perā, chi soldaorā jīa p'anadap'edaarāmaa iidip'eda, jita p'e atapiji māik'aapa peepik'ooji. Ma t'ēepai Herodes uchiaji Judeadeepa māik'aapa Cesarea p'uurude banaji.

Herodes piuda

²⁰ Maapai Herodes k'ĩrau baji Tiro p'uurudepemaarā ome māik'aapa Sidón p'uurudepemaarā ome. Mapa āchi wājida iru ome pedeede. Mamīda panadak'āri, p'aajida Herodes mimiapataarā poro aba, Blastomaa, irua naapiara chupiria iidinamerā āchi pari, chōoda-e pait'ee. Māga oojida āchia ne-inaa k'odait'ee netonapachida perā Herodes jua ek'ari p'anadap'edaarā eujāde.

²¹ Ma eperāpa iidinak'āri, Herodepa jaraji ichia jararu ewate chedamerā. Ma ewate pak'āri, ichi p'aru pia jĩ beep'eda, rey su-ak'i beeparide su-ak'i banaji māik'aapa pedeemaa beeji.

²² Ichi pedeemaa ūridak'āri, eperāarā biuk'a nībeeji māik'aapa māgapachida:

—Nāgí eperā nama pedeemaa bi eperā-eda ajida. Ak'ōre waibíak'ata bida apachida.

²³ Aramata, angelpa Herodes k'ayaapit'aaji, irua itria-e pada perã mãga jaradak'ãri. Mapa mok'it'a k'ida p'uapa piuji.

²⁴ Maapai ijãapataarã chok'araara iwa wãpachida. T'imipiara jaratee wãpachida Tachi Ak'õrepa ooda Cristo piuda k'aurepa.

²⁵ Bernabé Saulo ome Jerusalendepema ijãapataarãmaa tee chejida ma p'arat'a ijãapataarãpa teedap'edaa Antioquiade. Maap'eda waya wãjida Antioquiadee. Æchi ome ateejida Juan. Mãgí ichiaba t'ijarapachida Marcos.

13

Tachi Ak'õre Jaurepa Bernabé Saulo ome awara bida

¹ Antioquiadepema Cristode ijãapataarã t'ãide paraaji Ak'õre pedee jara-pataarã mãik'aapa jarateepataarã. Mãgírã paji Bernabé, Simón (ichiaba t'ijarapata Nerro), Lucio Cirene p'uurudepema, Menahem (auk'a warida Galilea pidaarã poro Herodes ome) mãik'aapa Saulo.

² Ewari aba mãirã it'aa t'ĩmaa p'anide nek'oda-ee, Ak'õre Jaurepa mãgaji:
—Awara bidapáde aji, Bernabé mãik'aapa Saulo, mia ãra jirit'erada perã oodamerã mimia mia k'ĩsia iru bi ãchi-it'ee.

³ It'aa t'ĩdap'eda nek'oda-ee, mãgírã ãri jua bijida, maap'eda pëijida.

Saulo Bernabé ome Chipre islade

⁴ Tachi Ak'õre Jaurepa mãgá pëida perã, Bernabé Saulo ome wãjida Seleucia p'uurudee. Mama barcode bataudap'eda, Chipre isladee wãjida.

⁵ Salamina p'uurude panadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ooda Cristo piuda k'aurepa judiorãmaa jarateemaa p'aneejida, Tachi Ak'õre Æraa jarateepata tede. Ichiaba Juan Marcos mama nipaji ãchi ome k'aripait'ee.

⁶ Chipre isla jõmaweda bĩripa wãyaa wãdapa, jaratee wãjida Pafos p'uurude panarutamaa. Mama ununajida judío t'ijarapatap'edaa Barjesús. Mãgipa petau tau k'awaa baji. Seewa-idaa bapachi, ichia Tachi Ak'õre pedee jara-parida apachi perã.

⁷ Mãgí Romadepema poro Sergio Paulo k'õp'ãyo paji. Sergio Paulo k'ĩsia k'awaa baji. Mapa t'ĩ pëiji Bernabé mãik'aapa Saulo, ñri k'inia bada perã ãchia jarateepata Tachi Ak'õrepa ooda Cristo piuda k'aurepa.

⁸ Mamída ãchia jarateemaa p'ani misa, mãgí petau tau k'awaa bipa, (griego pedeede Elimas apatap'edaa) jarapachi Romadepema poromaa irua ijãanaamerã ãchia jaratee p'ani.

⁹ Mãpai Saulo, ichiaba Pablo apatap'edaapa, Ak'õre Jaure iru ome bapachi perã, mãgí petau tau k'awaa bi k'ĩra pia ak'iji mãik'aapa mãgaji:

¹⁰ —¡Seewa-idaa, netuara warra! ¡K'achia ooyaa bi! ¿Chĩara k'ũra k'inia bi-ek'ã seewa jara bipa? ¿Sãap'eda Ak'õrepa jarateepida pia seewada aparima?

¹¹ Æraweda Ak'õrepa pi k'achia ooit'ee. Pi tau p'ãriu baibeeit'ee. Taarã mãgá nipait'eeda aji, ak'õrejĩru unu-ee.

Aramata Elimas tau p'ãriudachi mãik'aapa pariatua jiri nipapachi ichi juadeepa jidibai ateedamerã.

¹² Romadepema poropa mãga unuk'ãri mãik'aapa ãchia jaratee p'ani ñrik'ãri, k'awaaaji wãarata pedee p'ani. Mapa Cristode ijãaji.

Pablo Bernabé ome Antioquia p'uurude

¹³ Pablo mãik'aapa ichi ome nipapatap'edaarã Pafos p'uurudeepa barcode wãjida Perge p'uurudee. Mãgí p'uuru Panfilia eujãde bi. Mama p'anide Juan Marcopa ãchi atabëiji mãik'aapa ãpĩtee wãji Jerusalendee.

14 Mamīda āchi Pergedeepa wājida Antioquía p'uurudee. Māgí p'uuru Pisidia eujāde bi. Mama p'anide ĩpata ewate t'ũjida judiorā Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata tede māik'aapa su-ak'i p'aneejida.

15 Māgí tedepema judiorā poroorāpa Moisepa p'āda māik'aapa Ak'õre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa pedeedap'eda, jara pëijida Pablomaa māik'aapa Bernabemaa:

–Tachi auk'aarā, parāpa eperāarāmaa pedee pia jara k'inia p'ani pirā, ĩraweda jaradapāde aji.

16 Māpai Pablo it'a ak'ĩnĩ beep'eda māik'aapa juapa jarap'eda k'ĩup'ee p'aneedamerā, māgaji:

–Ũrĩti Israel pidaarā māik'aapa parā awaraa eujādepemaarā, Tachi Ak'õrede ijāa p'anĩrā.

17 Tai Israel pidaarāpa ijāa p'anida aji, chonaarāweda Tachi Ak'õrepa tai chonaarā ĩrĩt'eraji ichi-it'ee. Āchi ĩwapiji Egiptode, at'āri awaraa eujādepemaarāk'a p'anajida mīda. Ichi juapa āchi mamāik'aapa uchiapiji, ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā.

18 Ma awara āchi ak'ipachi cuarenta años eujā pania wēe bide wāyaadak'āri.

19 Canaán eujāde panadak'āri, ichia Canaandepema awara-awaraa to pidaarā siete k'iniipiji, āra eujā tai judiorā chonaarāpa atadamerā.

20 Ak'õrepa tai judiorā ĩrĩt'eradak'āriipa māgí eujā Canaánde atarutamaa cuatrocientos cincuenta años paji.

'Ma t'ēpai Tachi Ak'õrepa eperāarā charraarāk'a biji aba-abaa, āchi ak'ipataadamerā, ichi pedee jarapari Samuel āchi poro waibia parumaa.

21 Māpai āchia iidijida Samuelmaa rey bimerā āchi ak'ipari. Mapa Tachi Ak'õrepa Saúl āchi rey papiji cuarenta años. Māgí Quis warra paji, Benjamín ēreerādepema.

22 Ai t'ēpai Saúl uchiapip'eda, Tachi Ak'õrepa Rey David biji iru pari. Māgaji: 'Mia Jesé warra David unujida aji, mia k'inia bik'a. Ichiaba mia k'awa bida aji, irua ooit'ee mia oopi k'inia bik'a.' (1 S 13.14)

23 'Rey David ēreerādeepa uchiaji Tachi K'aripapari. Māgí Jesús, Tachi Ak'õrepa pëida Israel pidaarā k'aripamerā, ichia naaweda jaradak'a ichi pedee jarapataarā it'aideepa.

24 Māgí Jesús chei naaweda, Juan Bautistapa jarateepachi jōmaweda Israel pidaarāmaa āchi p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa poro choopidamerā.

25 Māpai Juanpa, ichi mimia aupa wāk'āri, māgaji: 'Mi parā poro waibia-e, parāpa k'ĩsia p'anik'a. Mamīda mi t'ēpai cheit'eeda aji, eperāarā poro waibiara bi. Mia iru chancla jida ēraik'araa bida aji, iru mi k'āyaara waibiara bairā.' (Mr 1.7)

26 'Michi auk'aarā, Abrahamdeepa uchiadap'edaarā, ichiaba parā judioeerā, ĩrĩti! Tachi Ak'õrepa tachi jōmaarāmaa jara pëi bi sāga ichia tachi o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi.

27 Eperāarā Jerusalende p'anapatap'edaarāpa māik'aapa āchi poroorāpa k'awada-e p'anajida Jesús Tachi Ak'õrepa pëida eperāarā k'aripamerā. Ichiaba k'awadak'aa paji Tachi Ak'õrepa jara k'inia bada chonaarāwedapema Ak'õre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade, ĩpata ewari chaa judiorāpa māgí leepata mīda Ak'õre Ũraa jarateepata tede. Maperā āchiata oojida ma ũraade jaradap'edaak'a Jesús peepidak'āri.

28 Irua maarepida k'achia oo-e paji. Mamīda āchia iru pee k'inia p'anajida. Mapa Pilatomaa iidinajida peepit'aamerā.

²⁹ Maap'eda jōma oodap'eda iru ome Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara badak'a, awaraarāpa kurusodeepa irabai atadap'eda, ianajida.

³⁰ Mamīda Tachi Ak'ōrēpata chok'ai p'irabaipiji.

³¹ Ai t'ēepai iru ome chedap'edaarāpa Galileadeepa Jerusalendee unuda chok'ara unupachida, māik'aapa ĩrá tai auk'aarāmaa āchia unudap'edaa jara p'ani.

³² 'Mapa taipa parāmaa nāgí pedee pia jara k'inia p'ani. Tai judiorā chonaarāmaa Tachi Ak'ōrepa jaraji

³³ aba pēiit'ee eperāarā k'aripade. Mamīda ichia māgí pēi-e paji tai chonaarā chok'ai p'ani weda. Jīp'a pēiji āchideepa uchiadap'edaarā, tachi ĩrapemaarā chok'ai p'anide. Māgí pēida paji ichi Warra Jesús, ichia chok'ai p'irabaipida. K'awa p'ani ichi Warra pēiji ichi ūraa p'ādadepema Salmode jara bairā:

'Mia idi jōmaarāmaa jara bi pi mi Warra.' *(Sal 2.7)*

³⁴ Tachi Ak'ōrepa jaraji ichi Warra chok'ai p'irabaipiit'ee, waa piu-e pait'ee ichi ūraa p'ādade jara bik'a:

'Rey Davidmaa jaradak'a mia ooit'ee, mia wāarata jarapari perā.' *(Is 55.3)*

³⁵ Ichiaba jara bi awaraa Salmo p'ādade:

'Pia mi k'ap'ia beraupi-e pait'ee, mia oopari perā pia mīmaa oopi bik'a.' *(Sal 16.10)*

³⁶ 'Wāara na eujāde bak'āri, Rey Davidpa ooji Tachi Ak'ōrepa k'ĩsia iru badak'a. Maap'eda jai-idaaji. ĩajida chi ak'ōreerā ik'aawa māik'aapa ichi k'ap'ia beraudachi.

³⁷ Mamīda Tachi Ak'ōrepa Jesús chok'ai p'irabaipida k'ap'ia berau-e paji.

³⁸ Maperāpi, tachi auk'aarā, k'awaadaipia bi Tachi Ak'ōrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapipari Jesús piuda k'aurepa.

³⁹ Ma k'aurepa ichide ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe p'ani Tachi Ak'ōre k'ĩrapite. Moisepa p'ādak'a oodap'edaa k'aurepa p'ek'au k'achia wēpak'aa paji mīda, Tachi Ak'ōrepa Jesude ijāapataarā p'ek'au k'achia wēpapipari, Jesupa ooda k'aurepa.

⁴⁰ K'ĩrak'aupai p'anadai Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bik'a:

⁴¹ 'Ūrítī parā chi oo iru p'anapataarāpa Tachi Ak'ōrepa jara bi. Ak'ítī māik'aapa ak'itrua para bātī. Parā at'āri chok'ai p'anide mia ooit'ee ne-inaa parāpa ijāada-e pai, ai naaweda abaapa parāmaa māga jararu pijida.' *(Hab 1.5)*

⁴² Pablo Bernabé ome judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee uchiadak'āri, chi waa k'awa k'inia p'anadap'edaarāpa chupiria iidijida ĩipata ewate pak'āri waya jaratee chedamerā.

⁴³ Judiorā māik'aapa judio-eerā Tachi Ak'ōrede ijāapataarā uchiadap'eda, chok'ara wājida Pablo māik'aapa Bernabé t'ēe. Maperā āchia ma Ak'ōrede ijāapatap'edaarāmaa ūraajida k'irāpadamerā Tachi Ak'ōrepa āchi k'aripada Cristo piuda k'aurepa.

⁴⁴ Apema tomiade ĩipata ewate, perā jōmaweda p'uuru pidaarā cheepuru-jida Ak'ōrepa jarapida ūride.

⁴⁵ Mamīda judiorāpa unudak'āri eperāarā chok'ara see nībi, k'ĩraudachida māik'aapa Pablomaa ik'achia jaramaa p'aneejida, Cristo āpīte paara.

⁴⁶ Māpai Pablopa Bernabé ome waawee-ee p'anaujida:

—Tachi Ak'ōrepa tai naapiara pēijida ajida, parā judiorāmaa ichia jara pēida Cristode jarateedamerā. Mamīda parāpa ūri k'iniada-e p'anadairā, pāchi k'ĩradoopa atuadait'ee. Māga p'anadairā, tai wādait'ee judio-eerāmaa jarateede.

⁴⁷ Māga oodait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'K'ōp'āyoorā ome lámpara pēipatak'a ĩdaamerā ode p'ārik'ua nipadak'āri, māga pik'a mia pi pēiru mi o ak'ipimerā na p'ek'au eujādepemaarāmaa. Mia māgá pēiru k'inia bairā pia chi t'imiara beerā paara o k'achiadeepa k'aripa atamerā. (Is 49.6)

⁴⁸ Judio-eerāpa māga ũridak'āri, o-ĭa para beeji māik'aapa Tachi Ak'ōrepa jara pēida pia bida apachida. Māpai Cristode ijāajida chi Tachi Ak'ōrepa k'ĭsia iru bada ichita chok'ai p'anapataadamerā.

⁴⁹ Māgīrāpa Tachi Ak'ōrepa ooda jaratee wāpachida āchi wārutamaa. Cristo piuda k'aurepa irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji.

⁵⁰ Mamīda judiorāpa pedeejida wēraarā āchik'a Tachi Ak'ōre waawee-ataarā ome. Pablo Bernabé ome āpite ik'achia pedeejida. Maperā ma p'arat'ara beerāpa māik'aapa imik'īraarā chi p'uuru pidaarā poroorāpa Pablo Bernabé ome ma eujādeepa jēret'aajida.

⁵¹ Māirāpa māga oodak'āri, Pablo Bernabé ome āchi biiri p'ora nēep'ejida ak'ipidait'ee waa jarateeda-e pait'ee ma judiorāmaa, Cristode ijāadak'aa p'anadap'edaa perā. Maap'eda wājida Iconio p'uurudee.

⁵² Pablo Bernabé ome māgá jērek'oojida mīda, chi Cristode ijāapataarā ma eujāde o-ĭa p'anajida, Tachi Ak'ōre Jaure āchi ome bada perā.

14

Pablo Bernabé ome Iconio p'uurude

¹ Iconiode panadak'āri, oojida Antioquiade oodap'edaak'a. T'ĭujida judiorā Ak'ōre Ũraa jarateepata tede māik'aapa jarajida Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapidak'a. Mapa judiorā chok'ara Cristode ijāajida, judio-eerā jida ichiaba.

² Mamīda judiorā Cristode ijāa k'iniada-ee p'anadap'edaarāpa pedee k'achia jaramaa p'aneejida Pablo māik'aapa Bernabé āpite. Mapa judio-eerā k'īraudachida āra ome.

³ Māga p'anajida mīda, āchi omé arii taarājida māik'aapa waawee-ee jarateepachida Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a, Cristopa āchi k'aripa bapachi perā. Jarateepachida Tachi Ak'ōrepa eperāarā pia ooda Cristo piuda k'aurepa. Maperā Ak'ōrepa āchima oopiji ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

⁴ Mamīda, māga oo p'anajida mīda, ma p'uuru pidaarā k'ĭsia awara-awaraa p'anajida. Ũk'uru judiorā eere p'anajida, jōdee chi apemaarā Cristopa jirit'eradaarā eere.

⁵ Maapai ũk'uru judiorā māik'aapa judio-eerā pedeeteejida āchi poroorā ome miapidait'ee; māupa bat'a peedait'ee.

⁶ Mamīda Pablopa Bernabé ome k'awaadak'āri, mirudachida Licaonia eujādee, Listra p'uurude māik'aapa Derbe p'uurude, ichiaba ma p'uuru ik'aawa.

⁷ Mama ichiaba Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateepachida.

Listrade Pablomaa māupa bat'adap'edaa

⁸ Listra p'uurude p'anide unujida eperā p'oyaa t'iak'aa bi, ichi t'oru weda chiwa bada perā. Ma eperā su-ak'i baji

⁹ ũrimaa Pablopa jarateemaa bi. Pablopa irumaa ak'ik'āri māik'aapa unuk'āri wāara ijāa bi, k'awaji jipaipia bi.

¹⁰ Mapa ma eperāmaa golpe pedeeji:

—P'irabáiji māik'aapa jĭp'a bainĭ bēeji.

Aramata ma eperā p'inajĭti bainĭ beeji māik'aapa p'irria beeji.

11 Pablopa ooda unudak'ãri, arii p'anadap'edaarã biuk'a nîbeeji Licaonia pidaarã pedeede. Mamîda Pablopa Bernabé ome ãrapa jara p'ani k'awada-e paji. Ærapa mågajida:

—jNãgiirã ak'õre waibiarã, it'ariipa edaa che p'ani tachi t'ãide eperãarãk'al

12 Māpai Bernabé t'ĩ bijida Greciadepemaarã ak'õre waibia Zeus. Jõdee Pablo t'ĩ bijida Hermes, ichiata pedee bapachi perã.

13 Ma p'uuru t'ĩupata k'ait'a Zeumaa it'aa t'ĩpata te iru p'anajida. Maperã atapijida Zeus p'aaremaa aneemerã p'ak'a imik'ĩra, paadait'ee Pablo māk'aapa Bernabé k'ĩrapite; ma awara nep'ono aneemerã teedait'ee Pablomaa māk'aapa Bernabemaa, ãchi ak'õre waibiarã jĩak'aapa.

14 Mamîda Bernabé Pablo ome k'awaadak'ãri mágá oo p'ani it'aa t'ĩdait'ee ãchi k'ĩrapite, ãchi p'aru jēt'aajida t'ãri p'uapa. Maap'eda nãga bia t'ĩudachida eperãarã t'ãide:

15 —Eperãarã, ¿sãap'eda nãga oorutama? ajida. Tai ichiaba eperãarãpi parãk'a. Ma-it'eepi tai che p'ani jaradait'ee nãgee net'aa vale-ee baibide ijãa amaadamerã; ma k'ãyaara Tachi Ak'õrede ijãadamerã, iru ichita bapari perã. Tachi Ak'õrepa ooji pajã, na eujã, p'usa māk'aapa ne-inaa jõmaweda aide nîbi.

16 Naaweda Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarãmaa ita-aria ãchia oo k'iniata oopiji.

17 Mamîda ichia ãra ak'i baji. Mãga oo bipa ak'ipiji ichi Tachi Ak'õre. Ichiata parã-it'ee k'oi chepipari ne-uu pia chaumerã. Mágá iru p'ani nek'odait'ee māk'aapa o-ia p'anadait'ee.

18 Pablopa Bernabé ome ma jõma jarajida mîda, perã p'oyaada-e paji eperãarã p'ak'a imik'ĩra peenaadamerã māk'aapa it'aa t'ĩnaadamerã ãchi k'ĩrapite.

19 Ai t'ẽepai pachejida judiorã Antioquía p'uurudeepa māk'aapa Iconio p'uurudeepa. Eperãarã ãchi eere pa atadap'eda, Pablomaa māupa bat'ajida peet'aadait'ee. Piu bi jĩak'aapa, p'uuru k'idaa jidiu baibinajida.

20 Mamîda Cristode ijãapataarã Pablomã seedaidak'ãri, waya p'irabaiji. Maap'eda waya wãji p'uurudee māk'aapa ai norema wãji Bernabé ome Derbe p'uurudee.

21 Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jarateedak'ãri Derbede, eperãarã chok'ara ijãajida. Mama bap'eda, ãpíte chejida Listradee, Iconiodee māk'aapa Antioquiadee.

22 Ma nipadap'edaa chaa ũraajida Cristode ijãapataarã waapiara ijãa p'aneedamerã māk'aapa mågajida:

—It'aa wãdai naaweda, tachi ichita miadait'eeda ajida, Cristode ijãapata perã.

23 Ichiaba ijãapataarã para bee chaa ũk'uru jirit'eraajida ijãapataarã ak'i p'anapataadamerã. Māpai it'aa t'ĩdap'eda nek'oda-ee, ijãapataarã jõmaweda Ak'õre juade bijida.

Pablo Bernabé ome Antioquía p'uurudee wãdap'edaa

24 Maap'eda Pisidia eujãde wãyaajida Panflia eujãde panarutamaa.

25 Mama bide Ak'õrepa jarapidak'a jarateejida Perge p'uurudee. Mamāk'aapa wãjida Atalía p'uurudee.

26 Mama barcode bataudap'eda, wãjida Antioquía p'uurudee, chi ijãapataarãpa Ak'õre juade bidap'edaamã, irua ãchi pia ak'i bapariimerã. Mágá irua k'aripapachi perã, ãchia oojida jõma irua k'inia badak'a oodamerã ma wãdade.

27 Pachedak'āri Antioquiade, Cristode ijāapataarā t'ī p'ejida māik'aapa nepirijida Tachi Ak'ōrepa āchi pari ooda. Ichiaba nepirijida Ak'ōrepa judio-eerāmaa ijāapida.

28 Maap'eda Pablo Bernabé ome mama taarā p'aneejida Cristode ijāapataarā ome.

15

Ijāapataarā Jerusalende chip'edaidap'edaa

1 Maapai eperāarā Judeadeepa chejida Antioquiadee. Māgīrāpa Jesude ijāapataarāmaa jarateemaa p'aneejida. Māgajida:

—Pāchi imik'īraarā k'ap'iade tauchaa bida-e pirā Moisepa p'ādade jara bik'a, it'aa wāda-e pait'eeda ajida.

2 Māpai Pablo Bernabé ome ijīati pedeejida āchi ome. Maap'eda Jesude ijāapataarāpa Pablo, Bernabé māik'aapa awaraarā pēijida Jerusalendee māgī jarateeda iidinadamerā Cristopa jirit'eradaarāmaa māik'aapa Jerusalendepema ijāapataarā ak'ipataarāmaa.

3 Antioquiadepema ijāapataarāpa āchi pēidap'eda, Fenicia eujāde māik'aapa Samaria eujāde wāyaajida. Nepirijida judio-eerāpa Cristode ijāa p'anadap'edaa. Māga ūridak'āri, māpema Cristode ijāapataarā o-īadachida.

4 Pablo Bernabé ome Jerusalende pachedak'āri, awaraa ijāapataarāpa āra auteebaijida Cristopa jirit'eradaarā ijāapataarā ak'ipataarā ome. Chip'edaidap'eda āra ome, Pablo māik'aapa Bernabé nepirijida jōma Tachi Ak'ōrepa ooda āchi pari.

5 Mamīda ūk'uru fariseorā Cristode ijāapataarā, p'irabaijida māik'aapa māgajida:

—Judio-eerā ijāa p'anīrāmaa tauchaa bīpidaipia bi āchi imik'īraarā k'ap'iade māik'aapa oopidaipia bida ajida, Moisepa p'ādade jara bik'a.

6 Māpai seedachida Cristopa jirit'eradaarā māik'aapa ijāapataarā ak'ipataarā k'īsiadait'ee ma pedee jaradade.

7 Taarā aupedee jōnide, Pedro p'irabaiji māik'aapa māgaji:

—Īpemaarā Cristo k'aurepa, parāpa k'awa p'anīda aji, taarāru Tachi Ak'ōrepa mi jirit'eraji Jesucristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jaranamerā judio-eerāmaa, āchia auk'a Jesude ijāadamerā.

8 Tachi Ak'ōrepa āchi t'āride iru p'anadap'edaa k'awa bada perā, ak'ipiji ichia āchi jida k'inia iru bi, tachi k'inia iru bik'a. Māga ak'ipiji āchimaā pēik'āri ichi Jaure, tachimaā pēidak'a.

9 Tachi Ak'ōrepa āchi auk'a ak'ipari tachik'a. Māga k'awa p'anī āchia p'ek'au k'achia oopata auk'a wēpapak'ooda perā Cristode ijāadak'āri, tachi ome oodak'a.

10 Īrā, ¿tachia sāga oodaima? ¿Oodaipia bik'ā Tachi Ak'ōrepa jara-e padata? ¿Jōma ijāapataarāmaa oopidaik'ā māgee ne-inaa chaaree Moisepa p'ādade jara bik'a? Tachia māik'aapa tachi chonaarāpa māgee ne-inaa jōmaweda p'oyaa ooda-e paji.

11 Maperā māga oodaik'araa bi. Tachia ijāa p'anī Tachi Waibia Jesucristo tachi ome t'āri pia bairā, tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee it'aa wādamerā. Āchia auk'a māga ijāa p'anīda aji.

12 Maap'eda jōma k'īup'ee para beeji Bernabé Pablo ome nepirīmaa p'aneedak'āri Tachi Ak'ōrepa oopida āchimaā judio-eerā t'āide, eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

13 Pedee aupadak'āri, Santiagopa māgaji:

—Īpemaarā, mi pedee ūrīti.

14 Simón Pedropa et'ewa nepirijida aji, Tachi Ak'õrepa judio-eerã k'aripada. Tachi Ak'õrepa ãchi jida jiripari ichideerã p'aneedamerã.

15 Mãga bi iru pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bik'a:

16 'Nãga bap'eda, mia Rey David trua waya papiit'ee irudeepa uchiada jua ek'ari. Mia ooit'ee Israel pidaarã t'ãidepema te k'arawapataarãpa oopatak'a. Te t'eedaik'ãri, ãrapa t'eedeechoo jëra bada araa p'epata te chiwidik'a baini bidait'ee.

17 Mãga pik'a Rey Daviddeepa uchiadap'edaarã mide ijãa p'ani mia araa p'eit'ee apemaarã mide ijãa p'anirã ome. Maap'eda ma jômaweda michideerã papiit'ee mi Warra k'aurepa. Mãga ooit'ee chi mide ijãa p'anirã, Daviddeepa uchiada-e paji mïda.

18 Chonaarãweda mia k'awapidak'a eperãarãmaa, mãga ooit'ee. Mi, Tachi Ak'õre Waibiapa mãga jara bi.' *(Am 9.11-12)*

19 Mãpai Santiagopa mãgaji:

—Tachi Ak'õrepa mãga jara bairã, mia nãga k'isia bida aji. Tachia Moisepa p'ãdade jara bik'a oopidaik'araa bi judio-eerãmaa, mãgirã Tachi Ak'õrede ijãadak'ãri.

20 Ma k'ãyaara k'art'a p'ã pëidãma jaradait'ee k'onaadamerã nechiera ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'irapite, ai k'irapite it'aa t'ipata; wëra apai ome p'anadamerã; ne-animal iyapa jã piuda chiara k'onaadamerã, aide waa paraa perã mãik'aapa ne-animal waa k'onaadamerã.

21 Mãgí ùraa aupai pëidaipia bi. Awaraa ùraa k'awa k'inia p'ani pirã, ñipata ewari chaa ùridai Tachi Ak'õre Ùraa jarateepata tede. Chonaarãweda Moisepa p'ãda jarateepachidada aji, mãgee tede mãik'aapa ñrã at'ãri mãga oopata.

Judio-eerãmaa k'art'a p'ãdap'edaa

22 Mãpai Cristopa jirit'eradaarã, ijãapataarã ak'ipataarã mãik'aapa jômaweda Jerusalendepema ijãapataarãpa pedeetejida ùk'uru jirit'eradait'ee mãik'aapa pëidait'ee Antioquiadee Pablo ome mãik'aapa Bernabé ome. Nãgí eperãarã jirit'erajida: Judas, ichiaba t'ipatap'edaa Barsabás mãik'aapa Silas. Apemaarã ijãapataarãpa mãgí omé pia ak'i p'anapachida ãchi poroorãk'a.

23 K'art'a p'ãdap'edaade nãga jara pëijida:

Tai, Cristopa jirit'eradaarãpa, ijãapataarã ak'ipataarã ome na k'art'ade salude pëiruta parã judio-eerãmaa Cristode ijãa p'anirã Antioquía p'uurudepema, Siria eujãdepema mãik'aapa Cilicia eujãdepemaarã-it'ee.

24 Taipa ùrijida nãpemaarã ùk'uru parãmaa wãdap'edaa, mamïda taipa pëida-eeta. Mãgirãpa pariatua ãchi k'iradoopa jaratee nipajida. Maperã parãpa k'awada-e paji ijãadait'ee Moisepa p'ãdade wa Pablopa jarateedade.

25 Mapa taipa pedeetejida taidepemaarã ùk'uru jirit'eradait'ee mãik'aapa pëidait'ee parãmaa tai k'õp'ãyoorã k'iniarã Bernabé Pablo ome.

26 Taipa k'awa p'ani Pablo Bernabé ome waaweedak'aa piudait'ee Tachi Waibia Jesucristode ijãa p'ani k'aurepa.

27 Mapa ãchi ome parãmaa pëiruta Judas Silas ome. ãchia parãmaa jõma taipa k'isiadap'edaa na p'ãdade jara bik'a nepiridait'ee.

28 Tachi Ak'õre Jaurepa tai k'aripaji parãmaa ne-inaa audú chaaree oopinaadamerã. Nãgapai jara k'inia p'ani parãpa oodamerã.

29 K'onáati nechiera ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'irapite, ai k'irapite it'aa t'ipata. Ne-animal iyapa jã piuda chiara k'onáati mãik'aapa ne-animal waa k'onáati. Ma awara p'ek'au oonáati. Taipa jara p'anik'a ooruta pirã, pia oodait'ee.

Mãgapai paji.

³⁰ Māpai ma k'art'a p'ādap'eda, pëijida Antioquiadee wādap'edaarā ome. Mama panadap'eda, ijāapataarā jōmaweda t'ī p'ejida māik'aapa ma k'art'a āchima teejida.

³¹ Ijāapataarāpa ma k'art'a leedak'āri, o-īadachida, āchi-it'ee ūraa pia bada perā.

³² Judas Silas ome Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapiru jarapataarā pada perā, ichiaba ma ijāapataarāma ūraajida t'āri o-īa p'aneedamerā.

³³ Mama p'anadap'eda, ijāapataarāpa āchi despediijida k'āiwee wādamerā.

³⁴ [Mamīda Silas arii beeji.]

³⁵ Pablo Bernabé ome ichiaba p'aneejida awaraa ijāapataarā ome Antioquiade, Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pëida Cristode jarateedait'ee.

Pablo waya wāda ichi naaweda wāda ode

³⁶ Māga p'anadap'eda, ewari aba Pablopa māgaji Bernabemaa:

—Waya wādāma aji, ijāapataarā ak'ide, Tachi Ak'ōrepa jara pëida Cristode jaratee nipadap'edaa p'uuru chaa. Ak'idait'eeda aji, at'āri ijāa p'ani wa māgae.

³⁷ Bernabepa ichiaba atee k'inia baji Juan; māgí Juan ichiaba t'ījarapatap'edaa Marcos.

³⁸ Mamīda Pablopa atee k'inia-e paji, āchi ik'aawaapa uchiada perā Panfilia eujāde, āchi mimia at'āri aupada-eeta.

³⁹ Ijāti pedeedap'eda, āchi o chaachaa jitak'oodachida. Bernabé wāji Chipre isladee Marcos ome.

⁴⁰ Jōdee Pablopa jirit'eraji Silas ichi k'ōp'āyo pamerā. Ijāapataarāpa āchi omé Ak'ōre juade bijida irua āchi pia ak'i bapariimerā. Māpai Pablo ichi k'ōp'āyo ome wāji.

⁴¹ Wāyaajida Siria eujāde māik'aapa Cilicia eujāde. Ijāapataarā ūraa wājida āchi para bee chaa.

16

Timoteopa Pablo Silas ome k'ōp'āyaada

¹ Mamāik'aapa Pablo Silas ome panajida Derbe p'uurude māik'aapa Listra p'uurude. Mama unujida ijāapari t'ījarapatap'edaa Timoteo. Chi nawe judío wēra Cristode ijāapari paji. Jōdee chi ak'ōre Greciadepera paji.

² Ijāapataarā Listradepemaarā māik'aapa Iconiodepemaarāpa Timoteo pia t'o p'anadap'edaa perā,

³ Pablopa ichi ome ateeji mamāik'aapa. Mamīda uchiadai naaweda, iru k'ap'iade tauchaa biji māpemaarā judiorā k'aurepa. Ma eujādepema jōmaarāpa k'awajida Timoteo ak'ōre Greciadepera paji māik'aapa ārapa tauchaa bidak'aa paji āchi warrarā k'ap'iade.

⁴ P'uuru bee chaa wāyaa wādak'āri, jara bēi wāpachida Cristopa jirit'eradaarāpa māik'aapa ijāapataarā ak'ipataarāpa jara pëidap'edaa Jerusalendeepa.

⁵ Māgá ijāapataarāpa pipiara k'awaajida Cristopa oopi k'inia bi āchima māik'aapa waapiara ijāajida irude. Ma awara ewari chaa ijāapataarā chok'araara īwa wājida.

Pablo k'āimok'araa pik'a bada Troas p'uurude

⁶ Ma wārutade wāyaajida Frigia eujāde māik'aapa Galacia eujāde, Tachi Ak'ōre Jaurepa jaratepi-e pada perā Ásia eujāde.

⁷ Misia eujāde panadak'āri, wādait'ee paji Bitinia eujādee. Mamīda Jesús Jaurepa wāpi-e paji.

⁸ Mapa Misia eujāde wāyaajida Troas p'uurude parutamaa.

⁹ Panadap'edaa ewate p'ārik'ua, Pablo k'āimok'araa pik'a bide unuji Macedonia eujādepema imik'īra bainī bi. Māgipa chupiria iidiji Pablo wāmerā ichi eujādee. Māgaji:

—Chéji Macedoniadee tai k'aripade.

¹⁰ Pablo māgá k'āimok'araa pik'a bap'eda, aramata net'aa p'e atajida wādait'ee Macedoniadee, k'īsia p'anadap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa jarateepi k'inia bi Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee ma eujāde. Ma wādap'edaade mi jida auk'a wāji.

Pablo Silas ome Filipos p'uurude

¹¹ Troas p'uurudeepa tai barcode bataujida. Mata Samotracia islade panajida. Mamāik'aapa ai norema Neápolis p'uurude panajida.

¹² Neapolideepa wājida Filipodee. Māgí p'uuru waibia Macedonia eujāde bi. Ma p'uurude Romadepemaarā chok'ara p'anapachida. Mama k'āima chok'ara-ee p'anajida.

¹³ ĩpata ewate tai wājida p'uurudeepa to idee, ma p'uurudepema judiorā it'aa t'īpatamāi unudai ĩĵak'aapa. Unu atadak'āri, su-ak'i p'aneejida māik'aapa jarateemaa p'aneejida wēraarā cheepurudap'edaarāmaa.

¹⁴ Ma wēraarā t'āide baji aba t'ījarapatap'edaa Lidia. Ma wēra Tiatira p'uurudepema paji. Māgipa netopachi p'aru pia t'ida p'up'uchia. Māgí wērapa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpachi. Maperā Ak'ōrepa irumaa ũripiji Pablopa jaratee bi. Pia ũrik'āri, Cristode ijāa beeji.

¹⁵ Iru poro choopip'eda ichi te pidaarā ome, taimaa māgaji:

—Parāpa unu p'ani pīrā mi wāara ijāa bi Jesucristode, mi tede p'ana chéti.

Māga jara bīpa wājida ichi temaa.

Filipos p'uurude carcelde p'anadap'edaa

¹⁶ Ewari aba tai waya it'aa t'īde wādak'āri it'aa t'īpatap'edaamaa, unujida awēra. Māgí awēra esclava paji. Māgipa ne-inaa p'asait'ee bi jarapachi, ichi k'ap'iade netuara merātia bada perā. Mapa ma awēra chiparipa p'arat'ara jitapachi ichi k'aurepa.

¹⁷ Māgí awēra tai t'ēe bia wāpachi:

—Nāgí eperāarā Tachi Ak'ōre Waibiaapa pēida jarateedamerā sāga eperāarā it'aa wā dai.

¹⁸ Ewari chok'ara māga oopachi tai wārutamaa. Mata ewari aba Pablopa ũriamaadaik'āri, āpītee ak'īji māik'aapa māgaji ma netuara k'ap'iade merātia badamaa:

—Jesucristo jōmaarā poro waibia perā, ichi t'īde mia pīmaa jara bi uchi adaimerā jā wēra k'ap'iadeepa.

Aramata ma netuara uchiadachi.

¹⁹ Ma awēra chipariirāpa māga unudak'āri, k'awaajida āchi p'arat'a waa p'oyaa jitada-e iru k'ap'ia. Mapa Pablo Silas ome jita atadap'eda, ateejida āchi p'uurudepema poroorāmaa, māgīrā chip'edaipatap'edaamāi.

²⁰ Ma Romadepema poroorāmaa ateedap'eda, māgajida:

—Na judiorāpa tachi p'uuru pidaarā k'īraupirutada ajida,

²¹ māik'aapa ne-inaa jarateemaa p'ani tachi Romadepemaarāpa oopata awara. Taipa māga ũri k'iniada-e p'anida ajida.

²² Māpai p'uuru pidaarā chok'ara seedachida. Āchi poroorāpa Pablo Silas ome p'aru ērapijida māik'aapa wīpijida pak'urupa.

²³ Pia wīpit'aadap'eda, carcelde t'it'aaajida māik'aapa carceldepema ĩjaparimaa jarajida pia ĩjamerā, carceldeepa uchiapiamaapa.

24 Chi j̄aparipa māga ũrik'āri, calabozo edup̄iara badade t'i n̄ibi māik'aapa āchi b̄iri t'ik'ooji cepode.

25 Māgá iru p'anajida m̄ida, Pablo Silas ome it'aa t'ĩmaa māik'aapa k'arimaa p'anajida Tachi Ak'õremaa. Jõdee chi apemaarã carcel pidaarãpa ũrii p'anajida.

26 Esapite pak'āri, awērachai golpe wēre n̄ibeeji. Ma carcel perã t'eedachi. Aramata chi puerta j̄omaweda ewak'oodachida. Presoorã juade n̄ibada cadena māik'aapa cepo ichiaba j̄oma ēt'ak'oodachida.

27 Ma carceldepema j̄aparipa unuk'āri chi puerta j̄oma ewa j̄era bi, ichi espada ēt'a ataji ichi juadoopa piudariit'ee, carcel pidaarã j̄oma uchiadai p'ani j̄iak'aapa.

28 Mam̄ida Pablopa biaji ichi badam̄iipa māgí j̄aparimaa:

—j̄āgá oonáaji! j̄Tai j̄oma nama p'anipi!

29 Māpai carceldepema j̄aparipa lámpara aneepip'eda, t'ĩudachi Pablo māik'aapa Silas p'anadap'edaamāi. Āchi k'ĩrapite wirriwirria bedabai n̄ibanaji p'era n̄ibiipa.

30 Uchia p'e atap'eda calabozo edup̄iara b̄ideepa, māgaji:

—Jarateepataarã, ¿k'āata ooipia b̄ima aji, mi it'aa wāit'ee?

31 Māpai p'anaujida:

—Jesucristode ijāaji. Māgara pi, p̄ichi tedepemaarã ome it'aa wādayada ajida.

32 Māpai Tachi Ak'õrepa jara p̄ida Cristode jarateejida ma j̄aparimaa māik'aapa ichi tede p'anadap'edaarãmaa.

33 Aramata ma carceldepema j̄aparipa Pablo Silas ome ateeji siik'ooit'ee āchi k'ap'ide t'udak'a j̄era bada. Maap'eda iru ichi tedepemaarã ome poro choopijida.

34 Māpai teedaa p'e atee'eda, nek'opiji. Ma carcel j̄apari ichi tedepemaarã ome o-ia p'anajida Tachi Ak'õrede ijāadap'edaa perã.

35 Ai norema tap'eda Romadepema poroorãpa āchi j̄apataarã p̄ijida ma carceldepema j̄aparimaa, Pablo Silas ome uchia p̄imerã.

36 Maperã carceldepema j̄aparipa māgaji Pablomaa:

—Mi poroorãpa jara p̄i p'anida aji, parã uchia p̄imerã. Mapa k'āiwee wāti namāik'aapa.

37 Mam̄ida Pablopa māgaji Romadepema poroorãpa p̄idap'edaarãmaa:

—Tai auk'a Romadepemaarã p'anita, wijidada aji, j̄omaarã k'ĩrapite, charra-maa ateeda-ee. Maap'eda carcelde t'ipijida. Īrá j̄odee, ¿merã uchiapi k'inia p'ani-ek'ā? j̄Māga-epi! Namāik'aapa wāda-eda aji, āchia uchia p̄i cheda-emāi āchi k'ĩradoopa.

38 Pablopa jarada āchi poroorãmaa jaranadak'āri māik'aapa j̄a eperãrã auk'a Romadepemaarãda adak'āri, māirã poroorã p'eradachida, āchia w̄ipidap'edaa perã māik'aapa carcelde t'i n̄ibidap'edaa perã.

39 Mapa chedap'eda, chup̄iria iidijida Pablomaa Silas ome perdon-aadamerã āchia oodap'edaa. Māpai uchiapijida carceldeepa māik'aapa p'uurudeepa.

40 Pablo Silas ome ma carceldeepa uchiadap'eda, wājida Lidia temaa. Mama ijāapataarã j̄omaarãmaa ũraajida t'āri o-ia p'aneedamerã. Maap'eda wājida ma p'uurudeepa.

17

Tesalónica p'uuru pidaarã k'ĩrauk'oodaidap'edaa Pablo Silas ome

¹ Mamãik'aapa āchi wādade Pablo Silas ome wāyaajida Anfípolis p'uurude m̃ik'aapa Apolonia p'uurude. Maap'eda Tesalónica p'uurude panajida. Māgí p'uurude baji Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata te.

² Maperã Pablo ichia oopatak'a p'uurude panak'ãri, jãmaa wãji. Mama beeji tomia õpee m̃ik'aapa ñipata ewari chaa aupedeeji arii p'anadap'edaarã ome.

³ Ak'õre Ũraa p'ãdade ak'ipipachi sãga Cristo chupiria ñibait'ee m̃ik'aapa piup'eda, p'irabaiit'ee. Jarapachi:

—Nāgí Jesús parãmaa mia jaratee bi Cristota, Tachi Ak'õrepa p̃ida eperãarã k'aripamerã.

⁴ Māga ũridak'ãri, judiorã ũk'uru Cristode ijãajida m̃ik'aapa araa nipapachida Pablo m̃ik'aapa Silas ome. Ichiaba ijãajida judio-eerã; Tachi Ak'õrede ijãa p'anadap'edaarã chok'ara m̃ik'aapa w̃eraarã p'arat'ara beerã.

⁵ Judiorã Cristode ijãada-ee p'anadap'edaarãpa māga unudak'ãri, k'ĩraudachida. Mapa jirijida eperãarã mimiadak'aa p'anadap'edaarã, p'uuru pidaarã k'ĩraupit'aadamerã Pablo m̃ik'aapa Silas ome, pedee jōnipa āra āpite. Māgá p'uuru pidaarã jōma k'ĩraupit'aadap'eda, Jasón tede t'ĩudachida, Pablo Silas ome uchía atadap'eda, p'uuru pidaarãmaa teedait'ee.

⁶ Mam̃ida māgí tede āra unuda-e pak'ãri, uchía atajida Jasonta m̃ik'aapa awaraa ijãapataarã. Maap'eda āchi p'uurudepema poroorãmaa ateejida. Mama panadak'ãri, biapachida:

—jĩrã eperãarã Roma jua ek'ari p'anĩrã k'ĩsia awarapipataarã nama che p'anida! ajida.

⁷ Ma awara māgĩrã Jasonpa ichi tede auteebaiji. Māĩrãpa oodak'aa Cesarpa oopi bik'a. Jĩp'a jara p'anĩ ichi k'ãyaara rey aba waibiara bida ajida, t'ĩjarapata Jesús.

⁸ Māga ũridak'ãri, ma p'uuru pidaarã m̃ik'aapa āchi poroorã k'ĩraupik'a para beeji.

⁹ Mam̃ida Jasonpa apemaarã ijãapataarã ome p'aajida āchi uchía p̃idamerã. Māpai k'ena p̃ejida.

Pablo Silas ome Berea p'uurude

¹⁰ Ma p'ãrik'ua weda ijãapataarãpa Pablo Silas ome Berea p'uurudee p̃ejida. Mama panadak'ãri, t'ĩujida judiorã Ak'õre Ũraa jarateepata temã.

¹¹ Māpema judiorã Tesalonicadepema k'ãyaara k'ĩsia k'awaara p'anajida. Mapa Pablopa jaratee bi ũri k'inia p'anajida. Māga ũridap'eda, ewari chaa Tachi Ak'õre Ũraa p'ãda ak'ipachida k'awaadait'ee wāara jara bi Pablopa jara bik'a maa-e pirã awara jara bi.

¹² K'awaadak'ãri wāarata jara bi, māgĩdepemaarã judiorã chok'ara ijãajida. Ichiaba judio-eerã w̃eraarã p'arat'ara beerã chok'ara ijãajida, imik'ĩraarã jida ichiaba.

¹³ Mam̃ida Tesalonicadepema judiorãpa ũridak'ãri Pablopa Tachi Ak'õrepa jara p̃ida jarateemaa bi Bereade, wājida ma p'uuru pidaarã k'ĩraupit'aade.

¹⁴ Aramata māpema ijãapataarãpa Pablo p̃ejida k'õp'ãyoorã ũk'uru ome p'usa idee. Jōdee Silas Timoteo ome Bereade p'aneejida.

¹⁵ Chi Pablo ome wādap'edaarãpa iru ateejida Atenas p'uurudee. Waya āp̃itee uchiadait'ee pak'ãri, Pablopa jara p̃eji Silamaa Timoteo ome taarã-ee chedamerã ichimaa.

Pablo Atenas p'uurude

¹⁶ Atenas p'uurude Pablopa Silas m̃ik'aapa Timoteo ñimaa beeji. Mama bide unuk'ãri chok'ara ne-inaa iru p'anĩ eperã juapa ooda ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpata, t'ãri āriidachi.

17 Mapa aupedeepachi judiorã ome mãik'aapa judio-eerã Tachi Ak'õre waawepataarã ome Ak'õre Ûraa jarateepata temã. Ichiaba mãga oopachi ewari chaa chi unuru ome ma p'uurude net'aa netopatamã.

18 Mama ùk'uru poro wësaa beerã t'ijarapatap'edaa Epicúreo eerepemaarã mãik'aapa Estoico eerepemaarã aupedee p'aneejida Pablo ome. Mãirã ùk'uruurãpa mãgapachida:

—¿K'ãata jara k'inia bima apachida, na pedee-idaa bipa?

Awaraarãpa mãgapachida:

—Awaraa eujãdepemaarã ak'õre waibiapa ooda jaratee bida apachida.

Mãga jarapachida Pablopa jarateemaa bada perã Tachi Ak'õrepa ooda Jesús piuda k'aurepa mãik'aapa jarateepachi perã tachi piuda t'ëepai waya chok'ai p'irabaidait'ee.

19 Mãpai ãchia Pablo ateejida Areopagomaa, ãchi poro wësaa beerã cheepurupatamaa ùraa ùride. Mama iidijida:

—¿Taipa pia jaratee bi k'awaadaik'ã? ajida.

20 Taipa waide ùrida-e p'anida ajida, pedee pia jaratee bik'a. Mapa k'awa k'inia p'anida ajida.

21 Ma Atenas pidaarã mãik'aapa awaraarã arii p'anadap'edaarã mimiada-e p'anadak'ãri, p'anapachida ne-inaa chiwidi pedeemaa mãik'aapa ùrimaa.

22 Mãpai Pablo bainĩ beeji ãchi k'irapite Areopagode mãik'aapa mãgaji:

—Atenas p'uuru pidaarã, mia unu bi parãpa ak'õre waibia k'ira t'ãdoo waawepata.

23 Mi wãyaak'ãri parã it'aa t'ipatamã, unuji net'aa chok'ara iru p'ani ai k'irapite it'aa t'ipata. Mama bide unuji parã altar bide p'ã bi: *Tachi Ak'õre Waibia k'awada-e p'ani-it'ee*. Parãpa k'awada-eda a p'ani Ak'õrepa ooda mia jaratee bi.

24 Nãgí Ak'õrépata ooji na eujã mãik'aapa jõma aide nĩbi. Nãgita, Tachi Ak'õre, jõmaarã Waibia na p'ek'au eujãde mãik'aapa pajãde. Nãgí Ak'õre eperãarãpa te oodade bak'aa,

25 ichi-it'ee p'ua-e bairã ne-inaa eperãarãpa oopata ichi-it'ee. Ichiata eperãarã chok'ai p'anapipari, iyapaapipari mãik'aapa tachimaa ne-inaa jõmaata teepari pia p'anapataadamerã.

26 Eperã abaadeepa eperãarã k'ira t'ãdoo uchiapiji, na p'ek'au eujã jõmaade p'anapataadamerã. Ai naaweda k'isia iru baji sãapai uchiapiit'ee mãik'aapa sãmaata p'anapiit'ee.

27 Tachi Ak'õrepa mãga ooji eperãarãpa iru jiridamerã. Tachi taupa nãgí Ak'õre unuda-e p'ani mĩda, iru k'awadaí, wãara tachimãiipa t'imia-ee bairã.

28 Iru k'aurepa tachi chok'ai p'ani; p'irriapata mãik'aapa na eujãde p'anapata. Pãchi k'arik'a p'ãpataarãpa jaradap'edaak'a mãga bi: “Tachi, Tachi Ak'õre Waibiapa ooda”.

29 Maperã k'isiadaik'araa bi Tachi Ak'õre santok'a bi, eperãarãpa k'isiadap'eda oopatak'a nēedee, p'arat'adee maa-e pirã mãudee.

30 Naaweda Tachi Ak'õrepa miapi-e paji mãgee k'irapite it'aa t'ipatap'edaarã, iru waide k'awada-e p'anadap'edaa perã. Mamĩda írá jõmaarãmaa jara bi p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa ichide ijãadamerã.

31 Ichia mãga jara bi na ewari na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata jõmaweda ak'it'ee perã, k'awaait'ee pia wa k'achia. Mãga ooit'ee ichia pēida Jesu-cristopa. Cristopa eperãarãpa oopata mãgá ak'ii, ichia k'achia ook'aa pada perã na eujãde nipak'ãri. Tachia k'awa p'anida aji, Ak'õrepa iru jirit'eraji, iru piup'eda, chok'ai p'irabaipida perã.

³² Arii p'anadap'edaarāpa ūridak'āri eperā piup'eda chok'ai p'irabaida, ūk'uru ēi para beeji māik'aapa ūk'uruurāpa māgajida:

—Na ewari waya ūridayada ajida, pi pedee.

³³ Māpai Pablo uchiaji mamāik'aapa.

³⁴ Mamīda ūk'uruurāpa ijāajida Pablopa jarada māik'aapa Cristode ijāa p'aneejida. Ma ijāadap'edaarā t'āide baji imik'īra t'ījarapatap'edaa Dionisio. Māgí Areópago poro wēsaa beerā cheepurupatadepema paji. Ichiaba baji wēra t'ījarapatap'edaa Dámaris māik'aapa awaraarā.

18

Pablo Corinto p'uurude

¹ Ma t'ēpai Pablo wāji Atenas p'uurudeepa Corinto p'uurudee.

² Mama ununaji judío t'ījarapatap'edaa Áquila. Māgí Ponto eujādepema paji. Ewaa pache baji chi wēra Priscila ome Italia eujādeepa, César Claudiopa judiorā jōmaweda jerek'ooda perā Roma p'uurudeepa.

³ Pablo p'asiade wāk'āri ma judío badamaa, k'awaa ataji ichi jīak'a Aquilapa carpa oopari. Mapa Pablo āra ome beeji ma mimia oomaa.

⁴ Mama bide īipata ewari chaa wāpachi Ak'ōre Ūraa jarateepata temaa jarateede judiorāmaa māik'aapa judio-eerāmaa Cristode ijāadamerā.

⁵ Silas Timoteo ome pachedak'āri Macedoniadeepa, Pablopa ewari chaa Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jarateemaa bapachi, judiorāpa ijāadamerā Jesuta Cristo, Tachi Ak'ōrepa pēida.

⁶ Mamīda judiorā, ichi pedee ijāa k'iniada-ee p'anadap'edaarāpa ik'achia jaramaa p'aneejida. Mapa Pablopa ichi p'aru jī bada jīap'ēji ak'īpiit'ee āchima waa jaratee-e. Maap'eda māgaji:

—Pāchi k'īradoopa atuadait'eeda aji, piudak'āri. Idideepa mi wāit'eeda aji, judio-eerāmaa Tachi Ak'ōrepa jarapi bi jarateede.

⁷ Māga jarap'eda, Pablo wāji Ticio Justo apatap'edaa temaa jarateede. Māgí eperāpa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpachi. Ichi te baji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te ik'aawa.

⁸ Pablopa mama jarateemaa bide, Cristode ijāaji ma Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro, t'ījarapatap'edaa Crispo. Chi te pidaarā jida auk'a ijāajida māik'aapa apemaarā Corinto pidaarā chok'ara Pablopa jarateeda ūridap'edaarā ichiaba ijāajida. Mapa māirā jōma poro choopijida.

⁹ At'āri Corinto p'uurude p'anide ewari aba p'ārik'ua k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'ōrepa māgaji Pablomaa:

—Waawee-ee jaratēēji na p'uurude

¹⁰ michideerā nama chok'ara nībairā. Mi pi ome bairā, apidaapa pi k'achia ooda-e.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā, Pablo mama beeji año aba ap'eda esa- auk'a, Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jarateemaa.

¹² Mamīda, mama bide, Romadepema Galión apatap'edaa Acaya eujādepema poro waibia bak'āri, judiorā chok'ara pedeetejida māik'aapa Pablo jita ateejida iru k'īrapite.

¹³ Mama māgajida:

—Na eperāpa jaratee bi Tachi Ak'ōrede ijāadamerā māik'aapa irumaa it'aa t'īpataadamerā. Mamīda jaratee-eda ajida, Moisepa p'ādade jara bik'a oodamerā.

¹⁴ Māpai Pablo pedeeit'ee arude, Galionpa māgaji ma judiorāmaa:

—Na eperāpa ne-inaa k'achia oo bada paara maa-e pirā chīara pee bada paara, mia ak'ik'ajida aji.

¹⁵ Mamīda jara p'anadairā chīara t'ī māik'aapa parāpa ūraa p'ādade, pāchi pitapai ma nepira ak'idapāde aji. Mia parā nepira ak'i k'inia-eda aji.

¹⁶ Aramata jerek'ooji ichimāiipa.

¹⁷ Māpai arii ak'i p'anadap'edaarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede-pema poro Sóstenes jita atadap'eda, wījida Galión k'īrapite. Mamīda iru-it'ee maarepida p'ua-e paji.

Pablo waya Antioquía p'uurudee wāda

¹⁸ Ai t'ēpai Pablo taarā beeji Corinto p'uurude. Māpai ijāpataarāmaa despediip'eda, Siria eujādee wāji Priscila māik'aapa Áquila ome. Cencrea p'uurude barcode batau naaweda, Pablopa ichi poro bi-si wēt'aaji. Māga ooji ak'ipiit'ee ichia Tachi Ak'ōremaa ooit'eeda ada ooda.

¹⁹ Ma wārutade Éfeso p'uurude panadak'āri, Pablo t'īunaji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede judiorā ome pedeeit'ee.

²⁰ Ichia jarateeda ūridak'āri, chupiria iidijida āchi ome taarā beemerā. Mamīda Pablopa k'inia-e paji.

²¹ Māgaji:

—Íra wāit'eeda aji. Mamīda waya cheit'eeda aji, Tachi Ak'ōrepa k'inia bi pirā.

Māpai Pablo batauji māik'aapa wāji. Jōdee Priscila Áquila ome mama p'aneejida.

²² Pablo Cesarea p'uurude panak'āri, mamāik'aapa wāji Jerusalendee ijāpataarā ak'ide. Maap'eda wāji Antioquía p'uurudee. Māgí p'uuru Siria eujāde bi.

²³ Antioquiade bap'eda, wāji ijāpataarā para bee chaa āchi ak'ide māik'aapa ūraade. Māga oo wāji Galacia eujāde māik'aapa Frigia eujāde.

Apolopa Éfeso p'uurude jarateeda

²⁴ Maapai judío t'ījarapatap'edaa Apolo pacheji. Māgí Alejandría p'uurudepema paji. Māgí p'uuru Egipto eujāde bi. Māgí judiopa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda pia k'awa baji. Ma awara pia jarateepachi.

²⁵ Māgipa o-ī-īa jarateepachi Juan Bautistapa jarateedak'a, eperāarāpa āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerā māik'aapa poro choopidamerā ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōrede ijāa p'ani. Ichiaba jarateepachi Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida.

²⁶ Apolo Éfeso p'uurude pachek'āri, waawee-ee jarateemaa beeji judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi. Māga ūridak'āri, Priscila Áquila ome āchi temaa ateejida. Māpai Apolomaa jarateejida jōma āchia k'awadap'edaa, Tachi Ak'ōrepa ooda Jesucristo k'aurepa.

²⁷ Maap'eda, Apolo Acaya eujādee wā k'inia bak'āri, Efesodepema ijāpataarāpa k'art'a p'ājida jāpemaarāmaa iru auteebaidamerā. Māgá mama panak'āri, irua k'aripai Cristode ijāpataarā waapara ijāadamerā. Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā, āchimaa Cristode ijāapiji, Apolo mama wāi naaweda.

²⁸ Apolo mama bide jōmarā taide Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda ak'ipachi māik'aapa jarateepachi Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā. Mapa judiorāpa maarepida p'oyaa p'anauda-e paji.

19

Pablo Éfeso p'uurude

¹ Apolo Corinto p'uurude bi misa, Pablo wāyaaji Galacia māik'aapa Frigia eujāde Éfeso p'uurude parumaa. Mama Cristode ijāapataarā ununaji.

² Māpai Pablopa iidiji:

—Parāpa Cristode ijāadak'āri, ¿Tachi Ak'ōre Jaure parā k'ap'iade ba chejik'ā? aji.

P'anaujida:

—Taipa k'awada-eda ajida, Tachi Ak'ōre Jaure ba chepari ijāapataarā k'ap'iade.

³ Māpai Pablopa iidiji:

—Parāpa poro choopidak'āri, ¿k'āare-it'ee poro choopijidama? aji.

P'anaujida:

—Juanpa jaradak'a poro choopijida ak'ipidait'ee p'ek'au k'achia oo amaa k'inia p'ani.

⁴ Māpai Pablopa māgaji:

—Juanpa wāara poro choojida aji, waa p'ek'au k'achia oo k'iniada-e p'anadap'edaarā. Mamīda Juanpa ichiaba jarapachi ijāadamerā ichi t'ēe cheru eperāde. Māgí eperā Jesucristo.

⁵ Ma eperāarāpa māga ūridak'āri, aramata āchi poro choopijida Tachi Waibia Jesús t'ide ak'ipidait'ee irude ijāa p'ani.

⁶ Maap'eda Pablopa jua biji ma poro choodap'edaarā ĩri. Māgá bik'āri, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure āra k'ap'iade ba chepiji. Māgipa āramaa pedeeipachi k'awada-e p'ani pedeede. Māgá jarajida Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a.

⁷ Chi māgá poro choodap'edaa eperāarā doce paji.

⁸ Maap'eda Pablo wāji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee. Mama ĩpata ewari chaa atane opee Tachi Ak'ōre Ūraa waawee-ee jarateoji. Jaraji Tachi Ak'ōrepa pia ooda Jesucristo pēik'āri, judiorāpa irude ijāadamerā.

⁹ Mamīda ūk'uruurāpa ijāa k'iniada-e paji Pablopa jaratee bada māik'aapa waapiara pedee k'achia jarajida Tachi Ak'ōre Ode P'anirā āpite. Maperā Pablo mamāik'aapa āyaa wāji ijāapataarā ome. Jaratee banaji eperā t'ijarapatap'edaa Tirano escuelade. Mama ewari chaa jarateepachi.

¹⁰ Irua Tachi Ak'ōre Ūraa jarateoji año omé. Māgá judiorā māik'aapa judioeerā Ásia eujāde p'anapatap'edaarāpa ūrijida Tachi Ak'ōrepa jara pēida Jesude.

¹¹ Ichiaba Tachi Ak'ōrepa Pablomaa oopipachi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa.

¹² Pablo k'ap'iade p'aru t'ōbaidapapai, k'ayaa beerā jipapachida. Ichiaba netuara eperāarā k'ap'iade merātia bee uchiapachida.

Netuarapa Esceva warrarāmaa ooda

¹³⁻¹⁴ Māpema judiorā ūk'uru Cristode ijāada-e p'anadap'edaarāpa netuara merātia bee eperāarā k'ap'iadeepa uchiapik'oopachida. Māga oo nipajida judiorā p'aareerā poro Esceva warrarā. Āra siete paji. Māirāpa k'awaadak'āri netuaraarā uchua p'ani Pablo k'aurepa ichia Tachi Waibia Jesús t'ijarak'āri, auk'a oo k'inia p'aneejida. Mapa jarajida netuara merātia bimaa:

—¡Pablopa jara bi Jesús t'ide uchiatí!

¹⁵ Mamīda māga oodak'āri, ma netuara eperā k'ap'iade merātia badapa māgaji:

—Mia k'awa bida aji, Jesús. Ichiaba k'awa bi k'aita Pablo. Mamīda parā ¿k'airāma? aji.

¹⁶ Māpai ma netuara k'ap'iade merātia bada eperāpa āchi ĩri cheji māik'aapa āchi jōmaweda sīk'ooji. Māgá p'u oop'eda, chi netuara uchiapi chedap'edaarā mamāik'aapa āk'adaa p'ira uchiak'oodachida.

17 Éfeso p'uurude p'anapataarã, judiorã mãik'aapa judio-eerãpa mãga ùridak'ãri, jõmaarãta p'erajida mãik'aapa Tachi Waibia Jesús t'í pia t'o p'anajida.

18 Mãpemaarã ùk'uru Cristode ijãa p'anejida. Maap'eda Pablomaa jara chepachida ãchia k'achia oopatap'edaa, ai naaweda ijãa p'anadap'edaa perã petau tau k'awaa beerãpa oo p'anadap'edaade.

19 Ichiaba ùk'uru petau tau k'awaa beerãpa aneepachida ãchi libro jõmaarã taide paak'oodait'ee. Mãgí libro valor p'arat'ade juasiadak'ãri, uchiasi p'arat'a tau cincuenta mil.

20 Ma jõma oo p'anadap'edaa k'aurepa ma eujãdepemaarãpa waapiara ijãapachida Tachi Ak'õrepa jarapidade.

21 Ma t'ëpai, Tachi Ak'õre Jaurepa Pablomaa k'ísiapiji wãit'ee Jerusalendee, wãyaap'eda Macedonia eujãde mãik'aapa Acaya eujãde. Ichiaba Jerusalen-deepa Pablo wã k'inia baji Romadee.

22 Mãga k'ísiap'eda, Pablopa chi k'õp'ãyoorã Timoteo Erasto ome naa pëiji Macedonia eujãdee. Jõdee ichi Ásia eujãde jarateemaa beeji. Maap'eda wãji ãra t'ëe.

Éfeso p'uurudepemaarã k'íraudaidap'edaa

23 Maapai Tachi Ak'õre Ode P'anirã k'aurepa, Éfeso p'uurudepemaarã jõma k'íraupik'a para baji

24 ne-inaa p'arat'adee oopari Demetrio apatap'edaapa ãra ãpíte pedee k'achia jarada perã. Mãgí eperãpa ne-inaa ma-ãri santok'a p'arat'adee oopachi, ãchi it'aa t'ípata nawe Artemisa te waibia k'irãpapataadamerã. Mãga oo bipa ichia mãik'aapa apemaarã ne-inaa oo k'awaa beerãpa p'arat'a waibia jitapachida.

25 Maperãpi Demetriopa mãgírã mãik'aapa awaraa ne-inaa oo k'awaa beerã t'í p'e atap'eda, mãgaji:

—K'õp'ãyoorã, parãpa k'awa p'anida aji, nãgí mimia oo p'anipa tachi p'arat'a jitapata.

26 Ma awara parãpa unu p'ani mãik'aapa ùri p'ani Pablopa jaratee bi, ne-inaa ooda eperãarãpa ai k'írapíte it'aa t'ípata ak'õre waibiarã-e. Mãga jara bipa eperãarã chok'ara ichi eere ùraa p'e iru bi. Mãga jara-e bi nama Éfeso p'uurudepai. Ichiaba mãga jara bi jõma Ásia eujãde.

27 Iru pedee ijãaruta pirã, tachia ooda neto amaadai mãik'aapa tachia p'arat'a waa jitada-e pai. Ma awara tachi nawe Artemisade ijãada-e pai mãik'aapa ichiaba waa iru ígrete ak'ida-e pai. Mãgí tede na Ásia eujãdepemaarã mãik'aapa jõmaweda Roma jua ek'ari p'anirã irumaa it'aa t'ípata. ¿Wãara-ek'ã aji, mia jara bi?

28 Arii p'anadap'edaarãpa mãga ùridak'ãri, k'íraudachida mãik'aapa biuk'a nãbeeji:

—¡Artemisa Waibia; tachi Éfeso pidaarã nawe!

29 Mãpai eperãarã waapiara cheepuru nãbeeji mãik'aapa p'uuru pidaarã jõma k'íraupik'a para beeji. Mãpai Gayo, Aristarco ome jita atajida mãik'aapa atadachida ãchi chip'edaipatamaa. Ma eperãarã omé Macedonia eujãdepemaarã paji. Ichiaba Pablo ome nipapachida.

30 Pablo wãit'ee paji ma p'uuru pidaarã k'írapíte pedeede. Mamãda ijãapataarãpa wãpida-e paji.

31 Ichiaba Asiadepema poroorã ùk'uru Pablo ome k'õp'ãyo meraadap'edaa perã, jara pëijida wãnaamerã ma eperãarã k'íraupik'a para bima.

³² Māimisa, chi cheepurudap'edaarā waapiara k'īraupik'a para beejī. Ūk'uruurāpa ne-inaa jarapachida; awaraarāpa biapachida. Mapa biuk'a nībaji. Ūk'uruurāpa k'awada-e p'anajida sāap'eda cheepurudap'edaa.

³³ Judiorā arii p'anadap'edaarāpa Alejandromaa nepiridap'eda, jōmaarā taide ateejida. Māpai Alejandropa juapa jaraji k'īup'ee p'aneedamerā, āchi k'ap'ia pedeeit'ee perā.

³⁴ Mamīda eperāarā k'īraupik'a para badaarāpa ichi judío k'awaadak'āri, perā hora omé waapiara biuk'a nībeejī. Māgapachida:

—¡Artemisa Waibia; tachi Éfeso pidaarā nawe!

³⁵ Māpai ai p'uurudepema secretariopa eperāarā k'īup'ee p'anapiji māik'aapa māgaji:

—Éfeso pidaarā, jōmaarāpa k'awa p'anida aji, na p'uuru pidaarāpata tachi nawe Artemisa jīak'a it'ariipa baaida ichi ĩgrestede jīapata.

³⁶ Apidaapa nāgí p'oyaa merada-e perā, k'īra jīp'a p'anéeti, ne-inaa k'achia pariatua ooda-ee.

³⁷ Na eperāarā parāpa anee p'ani tachi ĩgrestedepema net'aa maarepida chiada-e p'ani māik'aapa tachi nawe āpīte pedee k'achia jarada-e p'ani.

³⁸ Demetrio wa chi k'ōp'āyoorā nepira iru p'ani pīrā awaraa ome, Romadepema charraarāmaa wāti. Ārapa ak'idaipi, ma-it'ee p'anadairā.

³⁹ Mamīda jōmaarāpa awaraa nepira iru p'ani pīrā, k'īra jīp'a cheepuru-dak'āri, ma nepira jō pēidai.

⁴⁰ Idipema oodap'edaa k'aurepa Romadepemaarāpa k'īsiadait'ee tachi chōoyaa p'ani. Nāga bīde āchia iidi p'ani pīrā sāap'eda idi nāga oojida, ¿sāga p'anaudayama? aji.

⁴¹ Māga jarap'eda, eperāarā jōmaweda āchi te chaa pēik'ooji.

20

Pablo Macedonia eujādee māik'aapa Grecia eujādee wāda

¹ Eperāarā āchi te chaa wādap'edaa t'ēpai, Pablopa ijāapataarā t'ī p'eji ūraait'ee. Maap'eda wāji Macedonia eujādee.

² Mama ijāapataarā ūraa nipap'eda, panaji Grecia eujāde.

³ Atane ōpee mama beejī. Mamāik'aapa barcode wāit'ee bīde Siria eujādee, k'awaaji judiorāpa ichi peedait'ee ot'ewa p'ani. Mapa waya āpīte p'irrabaidachi. Mata wāyaaji Macedonia eujāde.

⁴ Ma wādade iru k'ōp'āyaajida nāgí ijāapataarāpa: Pirro warra Sópatro, Berea p'uurudepema; Aristarco māik'aapa Segundo, Tesalónica p'uurudepema; Gayo, Derbe p'uurudepema; Timoteo, Tíquico māik'aapa Trófimo, Ásia eujādepema.

⁵ Māirā tai naa wājida māik'aapa ninajida Troas p'uurude.

⁶ Ma t'ēpai tai wājida Filipos p'uurudepa, fiesta pan levadura wēe k'opata wāyaap'eda. Barcode wā nipadap'edaa perā, k'āima joisomaamaa panajida Troas p'uurude. K'īrachuunadap'eda apemaarā ome, mama k'āima siete p'aneejida.

Pablopa ooda Troas p'uurude

⁷ Tomia ewate tai chip'ejida apemaarā ijāapataarā ome nek'odait'ee māik'aapa Cristo piuda k'irāpadait'ee. Pablopa ijāapataarāmaa jarateemaa baji esapīte parumaa, ichi ai norema wāit'ee pada perā.

⁸ Te piso it'ipema cuartode chip'e p'anajida māik'aapa lamparara ĩdaa nībaji.

⁹ Pablo jarateemaa bi misa, k'ũtrãa Eutico apatap'edaa su-ak'i baji ven-tanade ũrimaa. Mamĩda Pablopa taarã jarateeda perã, ma k'ũtrãa k'ãidaip'eda, tudú padachi piso õpeedeepa. Aramata piu jira atanajida.

¹⁰ Mãpai Pablo irabaip'eda, ma k'ũtrãa k'ap'ia wëre ataji mãik'aapa mãgaji chi k'õp'ãyoorã arii p'anadap'edaarãmaa:

—¡P'eranáati! ¡Iru chok'ai bipi!

¹¹ Mãpai Pablo waya teedaa wãk'ãri, nek'ojida mãik'aapa Cristo piuda k'irãpajida. Mata waya ichi jarateemaa beeji ewarirumaa. Ewarik'ãri, wãji ichi ode.

¹² Ma k'ũtrãa piu bada chok'ai ateedap'edaa perã ichi temaa, ijãapataarã o-ĩa p'aneejida.

Troas p'uurudeepa Mileto p'uurudee wãda

¹³ Pablo ode wã k'inia baji. Mapa tai naa wãjida barcode Aso p'uurudee. Mama nijida iru batau atadait'ee.

¹⁴ Aso p'uurude unudak'ãri, batauji tai ome mãik'aapa wãjida Mitilene p'uurudee.

¹⁵ Mamãik'aapa uchiadap'eda, ai norema Quío isla k'ĩrapite wãyaajida. Ma norema Samos p'uurude panajida. Mamãik'aapa panajida Mileto p'uurude.

¹⁶ Mãgã oojida Pablo waa wã k'inia-e bada perã Ásia eujãdee. Ma awara Éfeso p'uurude wiibai k'inia-e paji, Jerusalende isapai pana k'inia bada perã, Pentecostés fiesta ewate pai naaweda.

Pablopa jarada Éfeso p'uurudepema ijãapataarã ak'ipataarãmaa

¹⁷ Mãgã Éfeso p'uurude wiibai k'inia-e paji taarãi jĩak'aapa. Mamĩda Mileto p'uurude pachedak'ãri, Pablopa t'ĩ pëiji Efesodepema ijãapataarã ak'ipataarã.

¹⁸ Æchi pachedak'ãri, ichia mãgaji:

—Parãpa k'awa p'anida aji, sãgata mi nipapari parã t'ãide, na Ásia eujãde ewaa pachedak'ãriipa.

¹⁹ Taarãru parã ome Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oomaa bi, chupiria nĩbide mãik'aapa nepirade nĩbide judiorã juapa.

²⁰ Mamĩda jõmaarã taide waawee-ee jarateeki, parã te chaa paara. Mãga ooji parã ũraait'ee mãik'aapa k'aripait'ee.

²¹ Auk'a jarateeki judiorãmaa mãik'aapa judio-eerãmaa, ãchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'aneedamerã mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristode ijãadamerã.

²² Írã wãru Jerusalendee, Tachi Ak'õre Jaurepa mãga k'inia bairã. Wãit'ee k'awa-e bi mĩda k'ãata mi ome oodait'ee mama.

²³ Nãgapai k'awa bi. P'uuru bee chaa wãyaarude Tachi Ak'õre Jaurepa mĩmaa k'awapiru mi miait'ee mãik'aapa carcelde chupiria nĩbanait'ee.

²⁴ Mamĩda mĩa p'ua-e bi, piuru pijida Jesupa oopi bik'a oo k'inia bairã. Jip'a jaratee k'inia bi na pedee pia: Tachi Ak'õrepa eperãarã k'inia iru bairã, tachi k'aripaji Jesucristo piuda k'aurepa.

²⁵ Mãga jarateeki parã t'ãide. Ma awara Tachi Ak'õrepa parãmaa jarateeki ichia oopi k'inia bi Cristode ijãapataarãmaa. Mĩa k'awa bi parãpa mi k'ĩra waa unuda-e pait'ee.

²⁶ Mapa idi weda Tachi Ak'õre k'ĩrapite mĩa jara bi: parãdepema aba piuk'ãri atuaru pirã, mi k'aurepada ada-e pait'ee.

²⁷ Mãga jara bi mĩa jarateeda perã jõmaweda Tachi Ak'õrepa jarapidak'a.

²⁸ Mapa ipemaarã, chik'aripa p'anapatãati mãik'aapa ijãapataarã pia ak'i p'anapatãati, ma-it'ee Tachi Ak'õre Jaurepa parã jirit'erada perã.

Tachi Waibiapa k'inia bi parāpa ak'idamerā ichide ijāapataarā, ichia āra o k'achiadeepa k'aripa atada perā, ichi waa bat'ada k'aurepa.

²⁹ Mia k'awa bi ne-animal k'achia beerā atu chepatak'a eperāarā peede, māga pik'a mi nāik'aapa wāda t'ēpai awaraarā chedait'ee Cristode ijāapataarā ijāa amaapide.

³⁰ Ichiaba pāchi t'āideepa pida uchiadait'ee seewa jarapataarā. Māgīrāpa ijāapataarā āchi eere atee k'inia p'anadait'ee.

³¹ Mapa k'īra ibia p'anāti māik'aapa k'irāpāti sāga mi chupīria nībaji año ōpee, parā ūraa bi misa p'ārik'ua māik'aapa āstaawa.

³² 'Frā ipemaarā, mia parā biru Tachi Ak'ōre juade, ichia parā pia ak'i bapariimerā ichi ūraa p'ādade jara bik'a. Ichi aupaita parāmaa oopii ichia oopi k'inia bik'a, māgá iru-it'ee p'anapataadamerā chi apemaarā awara bidaarāk'a.

³³ Mia chīara p'arat'a, nēe māik'aapa p'aru k'īa-e bi.

³⁴ Parāpa pia k'awa p'anī michi juadoopa mimiapari māik'aapa ne-inaa atapari michi-it'ee māik'aapa mi ome p'anīrā-it'ee.

³⁵ Mia parāmaa at'apai jarateedoo, auk'a mimiadamerā māik'aapa chik'aripa para bamerā. K'irāpāti Tachi Waibia Jesupa jarada: "Pipīara bi teeit'ee, jītai k'āyaara."

³⁶ Māga jarap'eda, Pablo bedabaidachi māik'aapa it'aa t'īji Tachi Ak'ōremaa jōmaarā ome.

³⁷ Māpai jōmaweda jēejida t'āri p'uapa māik'aapa Pablo wēre atapachida.

³⁸ K'īra pia-ee para baji, Pablopa ichi k'īra waa unuda-eda ada perā. Maap'eda, barco badamaa k'ōp'āyanajida.

21

Pablo Jerusalendee wāda

¹ Māgá despēdiidap'eda, barcode tai bataujida māik'aapa wājida Cos isladee. Ai norema wājida Rodas isladee. Mamāik'aapa panajida Pátara p'uurude.

² Mama barco Fenicia eujādee wā nipadade bataujida māik'aapa wājida.

³ Ma wādade Chipre isla unujida tai juabi eere. Mata wājida Siria eujāde Tiro p'uurude panarutamaa, mama net'aa barcode atee wādap'edaa atabēidait'ee pada perā.

⁴ Mama ijāapataarā jirīdak'āri, unu atajida māik'aapa ewari siete p'aneejida āra ome. Mama bide Tachi Ak'ōre Jaurepa ma ijāapataarāmaa k'awapiji Pablo Jerusalende p'asait'ee. Mapa irumaa jarajida wānaamerā.

⁵ Māga jarajida mīda, tomiamaa tai mamāik'aapa uchijida. Māpai ijāapataarā āchi wēra māik'aapa chi warrarā ome p'uurudeepa taawaa tai k'ōp'āya tee chejida p'usa ide. Ma ipude bedabaijida māik'aapa jōmaweda Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ījida.

⁶ Maap'eda, despēdiidap'eda, tai wājida barcode. Jōdee, ma ijāapataarā āchi te chaa erreujida.

⁷ Tiro p'uurudeepa tai wājida. Mata panajida Tolemaida p'uurude. Mama ijāapataarā ome ewari aba p'aneejida.

⁸ Ai norema uchiadak'āri, panajida Cesarea p'uurude. Mama panadak'āri, wājida Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepari Felipe temaa. Māgí Felipe Cristopa jirīt'eradaarā k'aripapataarā sietedepema paji. Mama p'aneejida.

⁹ Felipepa k'au k'īmari iru baji, at'āri imik'īra wēe. Māirāpa jarapachida Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapidak'a.

¹⁰ Mama taarā p'anide Judea eujādeepa cheji Tachi Ak'ōre pedee jarapari, t'ījarapatap'edaa Agabo.

¹¹ Taimaa pachek'ãri, Pablo k'irride jĩpari ãra ataji. Mãpai Agabopa ichi jua bĩri ome p'ãrajĩ ak'i beeji mãik'aapa mågaji:

–Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi: “Jerusalende judiorãpa nãgá oodait'ee nãgí k'irride jĩpari chipari ome, iru judio-eerã poroorã jua ek'ari bidak'ãri.”

¹² Taipa mãik'aapa Cesareadepema ijãapataarãpa mãga ùridak'ãri, Pablomaa enenee jõneejida Jerusalendee wãnaamerã.

¹³ Mamĩda irua mågaji:

–¿K'ãare-it'ee jãk'iaara jõe p'anima? aji. Mi t'ãri p'uapit'aruta. Ichita mi wãit'ee Jerusalendee jĩ nĩbiruta pijida, ma awara peet'aruta pijida, mia Cristopa ooda jaratee bi k'aurepa.

¹⁴ Tai pedee ùri-e pada perã, ichiak'au bijida. Jĩp'a Tachi Ak'õre juade bijida, Tachi Ak'õrepa ichiak'au oomerã ichia oo k'iniata.

¹⁵ Maap'eda, net'aa p'e atadap'eda, wãjida Jerusalendee.

¹⁶ Cesareadepema ijãapataarã ùk'uru wãjida tai ome, ateedait'ee Chipre isladepema Mnasón apatap'edaa temaa, Jerusalende bi. Mãgí eperã taarã weda Cristode ijãa bapachi.

Pablo Santiagomaa p'asiade wãda

¹⁷ Jerusalende panadak'ãri, ijãapataarãpa o-ãa tai auteebaijida.

¹⁸ Ai norema Pablo tai ome Santiagomaa wãji. Mama ichiaba ijãapataarã ak'ipataarã p'anajida.

¹⁹ Pablopa saludaap'eda, nepiriiji jõma Tachi Ak'õrepa ooda ichi k'ap'ia pari judio-eerã t'ãide.

²⁰ Mãga ùridak'ãri, o-ãa para beeji mãik'aapa it'aa t'ijida Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iruta jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Mãpai Pablomaa mågajida:

–Ipema Pablo, pia k'awa bida ajida, nãpema judiorã cho-k'ara Cristode ijãa p'ani. Mamĩda at'ãri k'ĩsia p'ani Moisepa p'ãdade jara bik'a oodaipia bi.

²¹ Mãgĩrãpa ùri p'ani pia judiorã awaraa eujãde p'anĩrãmaa jaratee ni Moisepa p'ãdade jara bik'a oonaadamerã, mãik'aapa warra k'ap'iade tauchaa binaadamerã, ma awara ne-inaa chonaarãweda oopatap'edaa oonaadamerã.

²² Maperã, ¿taipa sãga oodaima? ãrapa pi nama che bi k'awaa atadait'ee.

²³ Mapa nãga oopãde aji: nama ijãapataarã k'ĩmariirãpa Tachi Ak'õremaa jaradap'edaak'a ewaa oodait'ee, waya iru tede t'ũ pia p'aneadamerã.

²⁴ Pichi ome p'e atepãde aji, mãik'aapa p'aapãde aji, ãchimaa p'aapipataarãpa iidi p'ani. Oodapãde aji, Tachi Ak'õre Ûraade jara bik'a; puda t'ĩpidamerã mãik'aapa Tachi Ak'õre tede t'ũ pia p'aneadamerã. Mãgá oorũ pirã, jõmaarãpa k'awaadai pi ãpĩte seewa nepiri p'ani. Ma awara pia mãgá ãramaa ak'ipii Moisepa p'ãdade jara bik'a ichiaba oopari.

²⁵ Jõdee mãga oopi k'iniada-e judio-eerãmaa, ichiaba Cristode ijãadak'ãri. Jĩp'a taipa ãramaa p'ã pẽi p'ani: k'onaadamerã nechiera ata bidap'edaa ne-inaa eperãpa ooda k'ĩrapite, ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpata; k'onaadamerã ne-inaa waa maa-e pirã ne-animal ãyapa jãa piuda chiara mãik'aapa pariatua p'ek'au oonaadamerã.

Pablo Tachi Ak'õre te waibiade jita atadap'edaa

²⁶ Ai norema Pablopa ma eperãarã k'ĩmari ateeji Tachi Ak'õre temaa. Oojida Moisepa p'ãdade jara bik'a t'ũ pia p'anadamerã Tachi Ak'õre te waibiade. Maap'eda Pablo t'ũuji Tachi Ak'õre tede jarait'ee sãapaita Tachi Ak'õremaa ãchia jaradap'edaa jõdait'ee mãik'aapa sãapaita ãchia ne-animalaarã ateedait'ee p'aareerãmaa peedap'eda, paadamerã Tachi Ak'õre-it'ee.

²⁷ Ewari siete jōit'ee nībide ma eperā k'īmari jōdait'ee paji āchia oodait'ee bada t'iu pia p'aneedamerā Tachi Ak'ōre te waibiade. Mama p'anide Ásia eujādepema judiorāpa Pablo unu atajida Tachi Ak'ōre te waibiade. Mapa āchia arii p'anadap'edaarā k'īraupik'oojida. Pablo jita atadap'eda, biajida:

²⁸ —Israel pidaarā, tai k'aripāti. Nāgí eperāpa p'uuru bee chaa ne-inaa k'achia jaratee ni tachi judiorā āpīte. Jaratee bi Moisepa p'ādade jara bik'a oonaadamerā māik'aapa pedee k'achia jara bi na te āpīte. Ma awara judio-eerā t'īupiji nama, māgeerā Tachi Ak'ōrepa t'īupiik'araa bida a bi mīda. Māgá Tachi Ak'ōre te waibia k'achia oomaa bi.

²⁹ Māga biapachida ai naaweda Pablo unudap'edaa perā p'uuru jāde ni Tróximo ome. Māgí Éfeso p'uurudepema paji. Ma omé unudap'edaa perā mágá, judiorāpa k'īsiajida Pablopa ma eperā auk'a t'īupiji Tachi Ak'ōre tede.

³⁰ Ma k'aurepata p'uuru pidaarā jōmaweda k'īrau para beeji. Māpai eperāarā p'īsua cheepuru nībeeji. Pablo jita atajida māik'aapa jidi babataa atadachida Tachi Ak'ōre temāiipa. Aramata Tachi Ak'ōre te jāpataarāpa chi t'īupata jōmaweda jājida.

³¹ Māga nide taawa Pablo peet'aadait'ee pak'āri, Romadepema soldaorā poro waibiamaa jaranajida p'uuru pidaarā jōma k'īrau para nībi.

³² Aramata ichi soldaorā p'e atap'eda, awaraa poroorā ome p'ira chejida see nībadamaa. Ma soldaorā poro waibia chi soldaorā ome cheruta unudak'āri, eperāarāpa Pablo ichiak'au bijida.

³³ Māpai ma soldaorā poro waibia chep'eda, Pablo jita ataji māik'aapa cadena omeepa jī nībipiji. Maap'eda eperāarāmaa iidiji k'asaa t'ījarapata jā eperā māik'aapa k'āare k'achiata ooji.

³⁴ Biuk'a nībeeji; abaapa ne-inaa jarapachi, awaraapa ne-inaa awara. Mapa chi soldaorā poro waibiapa p'oyaa k'awa-e paji k'asaa jara para bi. Maperā jaraji soldaorāmaa āchi temaa ateedamerā.

³⁵ Soldaorā temāi tomede panadak'āri, Pablo it'í jira ateejida eperāarā waidoopa,

³⁶ eperāarā t'ēe bia wādap'edaa perā:

—jPeet'āti!

Pablopa judiorāmaa jarada

³⁷ Mamīda teeda panadai naaweda, griego pedeede Pablopa māgaji ma soldaorā poro waibiamaa:

—Mi pi ome arak'atia pedee k'inia bida aji.

Māpai māgí poro waibiapa p'anauji:

—¿Pia griego pedee k'awa bi-ek'ā? aji.

³⁸ ¿Māgara pi-ek'ā aji, jā Egipto pidapa mēepemaarā cuatro mil ateeda eujā pania wēe bimaa?

³⁹ Pablopa p'anauji:

—Māga-eda aji. Mi judiopi Tarso p'uurudepema. Māgí p'uuru Cilicia eujāde bi. Mi ma p'uuru pipiara bidepemapi. Mi chupiria pedee pipāde aji, eperāarāmaa.

⁴⁰ Māpai māgí soldaorā poro waibiapa pedee piji. Pablo tomede bainī beep'eda, juapa eperāarāmaa jaraji k'īup'ee p'aneedamerā. Eperāarā k'īup'ee para beek'āri, Pablo hebreo pedeede pedeeji.

22

¹ Māgaji:

—Michi auk'arā māik'aapa chonaarā, ūrítī mīa jararu.

2 Hebreo pedeede peederu ũridak'ãri, eperãarã k'ĩup'ee para beeji. Mãpai Pablopa mãgaji:

3 —Mi judiopi, Tarso p'uurude t'oda. Mãgí p'uuru Cilicia eujãde bi. Mamĩda mi nama Jerusalende estudiaji Tachi Ak'õre Ũraa jarateepari Gamaliel ome. Iru k'aurepa mia k'awaaji Moisepa p'ãda, tachi chonaarãpa bẽidap'edaa. Ma awara mia oo k'inia bapachi Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, parãpa idi oo p'anik'a.

4 Mapa naaweda mia Tachi Ak'õre Ode P'anĩrã apata miapipachi. ãchi jita atap'eda, carcelde t'i nĩbipachi. Wẽraarã mãik'aapa imik'ĩraarã auk'a mãgã oopachi.

5 P'aareerã poro waibiapa mãik'aapa jõma nãpema poro waibiarãpa k'awa p'ani na jara bi wãara. Ārapa k'art'a p'ãjida mãik'aapa mi ome pẽijida judiorãmaa Damascode, mia ijãapataarã mama p'ani p'e aneemerã nama miapiit'ee. Mamĩda mi k'ĩsia awara k'ĩsiaji.

*Pablopa jarada sãga ichi Cristode ijãada
(Hch 9.1-19; 26.12-18)*

6 —Mi Damasco k'ait'a pa wãde, imat'ipa it'ariipa ĩdaa jẽra t'ĩudachi mi ĩri.

7 Mãpai mi eujãde baainaji mãik'aapa ũriji peederu: “Saulo, Saulo, ¿sãap'eda michideerã jiri nima?” aji.

8 Mãpai mia iidiji: “¿K'aima pi?” P'anauji: “Mi Jesús Nazaretdepema, pia jiri ni eperãarã poro waibia.”

9 Mi ome wãdap'edaarãpa ma ĩdaa jẽra t'ĩuda unujida. Mamĩda ũrida-e paji mi ome pedeema bada.

10 Mãpai mia mãgaji: “Tachi Waibia, ¿mia k'ãata oopia bima?” aji. Mãpai ichia p'anauji: “P'irabãiji mãik'aapa wãji Damasco p'uurudee. Jãma jaradai pia k'ãata ooit'ee.”

11 Ma ĩdaa jẽra t'ĩudapa mi tau p'ãriudachi. Mapa mi k'õp'ãyoorãpa juadeepa jidiu ateejida Damascodee.

12 'Mama baji eperã t'ĩjarapatap'edaa Ananías. Mãgipa oopachi Moisepa p'ãdade jara bik'a. Mapa Damascodepema judiorãpa iru pia unupachida.

13 Irua mi ak'i chek'ãri, mãgaji: “Īpema Saulo, waya unupãde” aji. Aramãgã tau eratidachi mãik'aapa mia iru unuji.

14 Mãpai irua mãgaji: “Tachi chonaarã Ak'õre Waibiapa pi jirit'eraji k'awaamerã ichia pĩmaa oopi k'inia bi. Ma awara pi jirit'eraji unumerã Jesucristo, chi p'ek'au k'achia wẽe bi mãik'aapa ũrimerã pedee ichi it'aideepa.

15 Mãga ooji pita jõmaarã taide irua jararu jarateepari pait'ee perã, jarak'ãri na unuda mãik'aapa ũrida.

16 Mapa ĩraweda poro choopipãde aji, mãik'aapa Jesumaa it'aa t'ĩpãde aji, irua pichi p'ek'au k'achia wẽpapimerã.”

Tachi Ak'õrepa Pablo jirit'erada judio-eerãmaa jarateenamerã

17 —Waya Jerusalende chek'ãri, wãji Tachi Ak'õre te waibiadee it'aa t'ĩde. Mama k'ãimok'araa pik'a bide unuji Jesús.

18 Ichia mĩmaa mãgaji: “Isapai uchiapãde aji, Jerusalendeepa, nama pia jarateek'ãri mia ooda, ũri k'iniada-e pait'ee perã.”

19 Mãpai mia p'anauji: “Mamĩda jõmaarãpa k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata te chaa wãk'ãri, mia ijãapataarã p'e aneepachi carcelde t'ik'oodo mãik'aapa p'u oopide.

20 Ma awara pi mimiapari Esteban peedak'ãri, mi arii baji mãik'aapa iru peedap'edaarã p'aru ak'i baji. İrá pide ijãa bita, ğuridaik'ã mia ãramaa nepirik'ãri mi pi ome unuda?"

21 Mamıda ichia mımaa mãgaji: "Namãik'aapa uchiapáde aji, mia pi pëit'ee perã awaraa eujádee judio-eerãmaa jarateenamerã."

22 Mãgapai eperãarãpa Pablo pedee ũrijida. Mãpai ma ũri para badaarãpa biamaa p'aneejida:

—İjã eperã chok'ai baik'araa bıda! ajida. İPeet'aadapáde! ajida.

23 Eperãarã waapıara biuk'a nıbeeki. Āchi p'aru jıap'ejida mãik'aapa eujã p'ora it'aa bat'apachida, k'ırau para bada perã.

Pablo soldaorã poro waibia juade

24 Mãpai chi soldaorã poro waibiapa jaraji Pablo ateedamerã soldaorã temaa mãik'aapa wıdamerã. Mãga ooji ichia ũri-e pada perã Pablopa jarada judiorã pedeede. K'ısiaji Pablo wıdak'ãri, jarapidai sãap'eda eperãarã jãga k'ırau para bi iru ome.

25 Mamıda jımaa p'anıde wıdait'ee, Pablopa iidiji chi wıdait'ee p'anadap'edaarã poromaa:

—Mi Romadepema. ğPia wıpiipia bik'ã aji, eperã Romadepema, atedai naaweda charraarãpa ak'idamerã?

26 Mãgı capitanpa mãga ũrik'ãri, isapai wãji āchi poro waibiamaa mãik'aapa mãgaji:

—ğPia, k'ãata ooit'eema aji, jã eperã Romadepema ome?

27 Mãpai āchi poro waibia chek'ãri, Pablomaa iidiji:

—ğWãara pi Romadepemak'ã? aji.

Pablopa p'anauji:

—Wãarada aji.

28 Mãpai soldaorã poro waibiapa mãgaji:

—Mia p'arat'a waibia p'aajida aji, eperã Romadepema pait'ee.

Mãpai Pablopa p'anauji:

—Mi Romadepema, mi ak'õre mãga bada perã.

29 Mãpai chi wıdait'ee p'anadap'edaarãpa ichiak'au bijida. Āchi soldaorã poro waibia jida p'eraji Pablo jıpi bada perã wıpiit'ee, Romadepema bita.

Pablo Junta Suprema k'ırapite

30 Ai norema soldaorã poro waibiapa Pablo cadenapa jı bada ĩrapiji mãik'aapa uchıa ataji carceldeepa, k'awa k'ınia bada perã sãap'edata judiorãpa Pablo perã peejida. Mapa p'aareerã poroorã mãik'aapa Junta Supremadepe-maarã jõmaweda t'ı p'e atap'eda, Pablo uchiapiji āchi k'ırapite.

23

1 Pablopa Junta Supremadepemaarã see nıbadamaa ak'iji mãik'aapa mãgaji:
—Michi auk'arã, mi at'ãri k'ısia p'ua-ee ni Tachi Ak'õre k'ırapite, mia oo k'ınia bairã irua oopi bik'a.

2 Mãga ũrik'ãri, p'aareerã poro waibia Ananiapa Pablo it'aimaa wıpiji iru k'ait'a p'anadap'edaarãmaa.

3 Mamıda Pablopa mãgaji:

—İTachi Ak'õrępata pi k'achia ooyada aji, t'ãri k'achia-ıdaa bairã! Pi jãma su-ak'i bi mia ooda ak'ıt'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a. Mamıda irua p'ãdak'a oo-e bi. Moisepa p'ãdade jara bi chupıria k'awaamerã. Mamıda pia mi chupıria k'awa-e bi. İMa k'ãyaara mi it'ai wıpiru!

4 Mãpai arii p'anadap'edaarãpa mãgajida:

—¿Jāgata ik'achia jararuk'ã ajida, Tachi Ak'õre p'aareerã poro waibiamaa?

⁵ Māpai Pablopa p'anauji:

—Michi auk'aarã, mia k'awa-e pajida aji, iru p'aareerã poro waibia. Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Pedee k'achia jaranáati pāchi p'uuru pidaarã poroorã āpīte.' (Ex 22.28)

⁶ Maap'eda Pablopa unuk'āri ma see nībīde para bi saduceo eerepemaarã māik'aapa fariseo eerepemaarã, ichi t'āridepai k'īsiaji. Maap'eda golpe pedeeji:

—Michi auk'aarã, mi fariseopi; fariseorādeepa uchiada. Mia ijāa bi tachi piup'eda, chok'ai p'irabaidait'ee. Maperāta nāgá parā k'īrapite mi anee p'ani, mia ijāapari ak'idait'ee.

⁷ Pablopa māga jarak'āri, fariseo eere p'anadap'edaarã māik'aapa saduceo eere p'anadap'edaarã āchi pitapai aupedee para beeji.

⁸ Māga oojida saduceorāpa jarapata perā piudap'edaarã chok'ai p'irabaidae, angeleerã wē-e māik'aapa tachi jaure wē-e. Jōdee fariseorāpa ijāapachida māgí jōma paraa.

⁹ Maperāpi biuk'a nībeeji. Ũk'uru Moisepa p'āda jarateepataarã fariseo eere p'anadap'edaarāpa māgajida:

—Na eperāpa ne-inaa k'achia oo-e bida ajida. ¿Eperā jaurepa maa-e pīrā angelpa irumaa pedeeji-ek'ā? ajida.

¹⁰ Audupai biuk'a nībeek'āri, soldaorã poro waibiapa, ewaa Pablo peet'aadai jīak'aapa, t'īji chi soldaorã iru uchua atadamerã ma biuk'a nībadadeepa māik'aapa ateedamerã āchi temaa.

¹¹ Ai norema p'ārik'ua Tachi Waibia Jesús Pablo ik'aawa bainī ba cheji māik'aapa māgaji:

—jWaaweenāaji! Mia ooda eperāarã k'aripait'ee pia jarateedak'a Jerusalende, jāgá ichiaba jarait'ee Roma p'uurude.

Judiorāpa pedeetedap'edaa Pablo peet'aadait'ee

¹² Ai norema judiorã ũk'uruurāpa pedeetejida Pablo peet'aadait'ee. Māgīrāpa Tachi Ak'õre k'īrapite nek'oda-eda ajida, Pablo peet'aarutamaa.

¹³ Māgí pedeetedap'edaarã cuarenta imik'īraarã audú paji.

¹⁴ Āchi wājida p'aareerã poroorāmaa māik'aapa judiorã poro waibiarāmaa māik'aapa māgajida:

—Taipa Tachi Ak'õre k'īrapite juraajida nek'oda-e pait'ee Pablo peeda-emāi.

¹⁵ Irá parāpa māik'aapa awaraa Junta Supremadepemaarāpa jara pēiti soldaorã poro waibiamaa nu Pablo aneedamerã, seewata parāpa pipiara k'awa k'inia p'anadairã k'āare k'achiata oo bi irua. Ma aneerutade taipa ode peet'aadayada ajida.

¹⁶ Mamīda Pablo ipewēra warrapa k'awaak'āri māga pedeeteeruta, wāji soldaorã temaa jarat'aade Pablomaa.

¹⁷ Maap'eda Pablopa soldaorã poro t'īji māik'aapa māgaji:

—Atējeji nāgí warra pīchi poro waibiamaa, ne-inaa jara k'inia bairā.

¹⁸ Mapa ma soldaorã poropa ateeji ichi poro waibiamaa māik'aapa māgaji:

—Pablo preso bīpa mi t'īji na warra pīmaa aneemerã ne-inaa jara k'inia bairā.

¹⁹ Chi soldaorã poro waibiapa warra juade jita atap'eda, āyaa ateeji māik'aapa iidiji:

—¿K'āata mīmaa jara k'inia bīma? aji.

²⁰ Māpai ma warrapa māgaji:

—Judiorāpa pedeetejida pīmaa iididait'ee Pablo nu ateemerã Junta Suprema k'īrapite, pipiara k'awaadait'ee iru nepira.

²¹ Mamīda ijāanaapáde aji, imik'īraarā cuarenta audú ot'ewa p'anadait'ee perā. Ma awara āchia Tachi Ak'ōre k'īrapite juraajida nek'oda-e pait'ee Pablo peet'aarutamaa. Mapa taarā-e māga iidi chedait'ee, pia Pablo āchima aatepimerā.

²² Māpai soldaorā poro waibiapa māgaji:

—K'īrak'aupai chīaramaa jarai pia mīmaa nepiri cheda.

Maap'eda ma warra pēiji ichi temaa.

Pablo Romadepema poro Félix k'īrapite pēida

²³ Aramata soldaorā poro waibiapa t'ī p'ejī soldaorā poro omé. Māirāmaa māgaji:

—P'e atadapáde aji, doscientos soldaorā bīriipa wādamerā, ma awara senta caballo īri wādamerā, ma awara doscientos miasu ome, uchiadamerā p'ārik'ua a las nueve. Wādait'ee Cesarea p'uurudee.

²⁴ Ichiaba Pablo-it'ee caballo anéeti ai īri wāmerā. K'īra jīp'a ateedapáde aji, Roma jua ek'ari eujā ak'ipari Felixmaa.

²⁵ Ma soldaorā poro waibiapa ichiaba k'art'a p'ā tee pēiji. Made jara pēiji:

²⁶ “Claudio Lisiapa nāga p'āru Felixmaa.

Mia salude pēiru pīmaa. Pi Roma jua ek'ari eujā ak'ipari pipiara bi. Mapa na nepira mia jara k'inia bi pīmaa.

²⁷ Na eperā mia pēiru pīmaa judiorāpa jita atajida māik'aapa perā peet'aajida. Mamīda mia k'awaak'āri iru Romadepema, mīchi soldaorā ome wādap'eda, āra juadeepa k'aripa ataji.

²⁸ Mia k'awa k'inia baji k'āare-it'eeta ārapa iru imiatee p'anajida. Mapa iru ateeji judiorā nepira ak'ipataarā k'īrapite.

²⁹ Mamīda mama bide k'awaaji na eperā ne-inaa k'achia oo-e bi. Jīp'a āra chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara p'anajida. Pedee k'achia jarajida iru āpite. Mamīda irua ne-inaa k'achia oo-e bada perā, mia k'awaji iru peepiik'araa bi, ma awara carcelde pida baik'araa bi.

³⁰ Ai t'ēpai mia k'awaaji judiorāpa pedeteedap'edaa iru peet'aadait'ee. Mapa pīmaa pēiru. Jara pēiji iru imiatee p'anadap'edaarāmaa pi k'īrapite wādamerā āchi nepira jarade.

Māgapai paji.”

³¹ Māpai ma soldaorāpa Pablo p'ārik'ua ateejida Antípatris p'uurudee āchi poro waibiapa jaradak'a.

³² Ai norema soldaorā bīriipa wādap'edaarā chejida āchi temaa. Jōdee chi caballo īri wādap'edaarā wājida Pablo ome.

³³ Cesarea p'uurude panadak'āri, ma Roma jua ek'ari eujā ak'ipari Felixmaa ma k'art'a teejida, ichiaba Pablo teenajida.

³⁴ Felixpa k'art'a leep'eda, iidiji Pablomaa sāmapema māik'aapa k'awaak'āri Cilicia eujādepema,

³⁵ māgaji:

—Pi pedee ūriyada aji, pi imiateepataarā chedak'āri.

Maap'eda preso jīapataarāmaa jaraji jīa paraa bīdamerā Rey Herodepa oopida palaciode.

24

Pablopa Felixmaa ichia ooda nepirīda

¹ K'ãima joisomaa t'ëepai, p'aareerã poro waibia Ananías pacheji Cesarea p'uurude judiorã poro waibiarã ome. Ächi ome cheji Romadepemaarã abogado t'ijarapatap'edaa Tértulo. Ma jômaweda Roma jua ek'ari eujã ak'iparimaa chejida Pablo imiateedait'ee.

² Māpai Pablo ma see nībadamāi aneedak'ãri, Tertulopa jōmaarã k'īrapite Felixmaa māgaji:

—Aai, tachi waibia, pi k'aurepa tai k'ãiwee p'anapata na eujãde māik'aapa írá ne-inaa pipiara jëra bi na eujãde, pi k'isia k'awaa bairã.

³ Tai o-ia p'ani pi ome, ne-inaa jōma pipiara oo bairã.

⁴ Mak'iarã taarã pedee k'inia-e bairã, pi ewari atuapiamaapa, chupiria k'awáaji mi pedee ūrimerã.

⁵ Jāgí eperã nepira jiriyaa bapari ichi wārumaa na eujãde, judiorã chōopi nipapari perã ächi auk'aarã ome. Ma awara ichi nazareno eere p'anirã poro.

⁶ Ichiaba Tachi Ak'õre te waibiade ne-inaa k'achia ooit'ee paji. [Mapata taipã iru jita atapijida ateedait'ee tai nepira ak'ipataarãmaa.

⁷ Mamīda soldaorã poro waibia Lisias pachek'ãri, tai juadeepa jāri ataji, māik'aapa jaraji pi k'īrapite chedamerã.]

⁸ Írá pia jā eperãmaa iidipia bi k'awaait'ee taipã seewa jarada-e p'ani.

⁹ Judiorã arii see nībadaarãpa wāarada ajida.

¹⁰ Maap'eda ma Roma jua ek'ari eujã ak'iparipa Pablomaa juapa jaraji pedeemerã. Māpai Pablopã māgaji:

—Mi o-ia bida aji, pi k'īrapite pedeeit'ee perã michi k'ap'ia pari. Mia k'awa bi pi taarãru na eujãdepemaarã charra.

¹¹ Pichia k'awa k'inia bi pirã, iidiji sãaweda mi pache bi. Mi k'ãima docepai iru bi Jerusalende pacheda Tachi Ak'õremaa it'aa t'ide.

¹² Judiorãpa mi unuda-e paji chīara ome aupedee pedeemaa wa eperãarã chōopimaa Tachi Ak'õre te waibiade. Ichiaba māga unuda-e paji Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tede pida, wa awara āi.

¹³ Na eperãarãpa pimaa p'oyaa ak'ipida-e ächia wāarata jara p'ani.

¹⁴ Wāara mia ijãa bi Tachi Ak'õre Ode P'anirã apata ijãa p'anik'a. Mi it'aa t'ipari tachi chonaarãwedapema Ak'õremaa māik'aapa ijãa bi Moisepa p'ädade jara bi, ichiaba Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ädap'edaade jara bi. Nata mia k'achia ooda a p'ani nama p'anirãpa.

¹⁵ Mia ijãa bi ächik'a; Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã chok'ai p'irabaipiit'ee, eperã t'ãri pia beerã māik'aapa eperã t'ãri k'achia-idaa beerã.

¹⁶ Mapa mia jōma oopari k'isia p'ua-ee bait'ee Tachi Ak'õre k'īrapite māik'aapa eperãarã k'īrapite.

¹⁷ Mamīda taarã nipap'eda to bee chaa, cheji michi auk'aarãmaa Jerusalende, teeit'ee p'arat'a p'edap'edaa chupiria beerã k'aripait'ee. Ma awara cheji ne-animalaarã teeit'ee p'aareerãpa peedap'eda, paadamerã Tachi Ak'õre-it'ee.

¹⁸ Māpai jōma oop'eda Tachi Ak'õre tede t'iu pia beeit'ee, mama t'iuji. Maap'eda Tachi Ak'õre-it'ee ne-inaa teemaa bide, Asiadepema judiorãpa mi unujida. Mamīda chīara ome pida chōo-e paji.

¹⁹ Maperã ächita pi k'īrapite chek'ajida mi imiateede, wāara k'achia oo baji pirã.

²⁰ Maa-e pirã nama see nībirãmaa iidiji k'ãare k'achiata unujida mi wāk'ãri Junta Suprema k'īrapite Jerusalende.

²¹ ¿K'achia ooji-epaama aji, ächi k'īrapite mia golpe pedeeit'ee: “Idipema ewari parã k'īrapite mi aneeruta ijãa bairã tachi piup'eda chok'ai p'irabaidait'ee?”

²² Felixpa māga ūrik'āri, jaraji ma nepira ichiak'au bidait'ee soldaorā poro waibia Lisias cheru misa. Māga jaraji pia k'awa bada perā sāga p'anapata Tachi Ak'ōre Ode P'anirā.

²³ Māpai Felixpa soldaorā poromaa jaraji Pablo jia paraa bidamerā, mamīda ichiak'au ak'i chepipataadamerā chi k'ōp'āyoorāmaa.

²⁴ Maap'eda taarāpai Félix waya pacheji chi wēra Drusila ome. Māgí judío wēra paji. Pachedak'āri, Felixpa Pablo t'í pēiji k'awaait'ee irua ijāda Jesucristode.

²⁵ Mamīda Pablopa jaramaa bide t'āri pia nipapariimerā Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa k'īra jīp'a bapariimerā, ichiaba tachi piuda t'ēpai Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee tachia pia oodap'edaa māik'aapa k'achia oodap'edaa, Félix p'eradachi. Māpai māgaji:

—Jāgapai pia bida aji. Na ewari jua pari bak'āri, waya pi t'í pēiit'eeda aji.

²⁶ Ma t'ēpai, Felixpa Pablo ip'ii t'í pēipachi, k'īsia bada perā Pablopa p'arat'a p'aa, ichi juadeepa uchua pēimerā.

²⁷ Año omé māgá wāyaaji. Ma t'ēpai Félix pari t'īuji awaraa eujā ak'ipari, t'ījarapatap'edaa Porcio Festo. Mamīda Félix judiorā ome pia bee k'inia bada perā, Pablo preso bēiji.

25

Pablo Festo k'īrapite

¹ Festo pachek'āri Cesarea p'uurude ma eujā ak'ipari bade, k'āima ōpee mama baji, Jerusalendee wāi naaweda ma p'uuru k'awade.

² Mama bide p'aareerā poroorāpa māik'aapa judiorā poro waibiarāpa Pablo āpīte pedeejida.

³ Chupiria iidijida Festomaa Pablo Jerusalendee pēimerā. Māga oojida pedeete p'anadap'edaa perā ode peet'aadait'ee.

⁴ Mamīda Festopa māgaji:

—Pablo preso bida aji, Cesarea p'uurude. Taarā-ee mi araa wāit'ee.

⁵ Mapa parā poro waibiarā mi ome pēiti. Māgá ma eperāpa ne-inaa k'achia ooji pirā, iru k'īrapite āchi nepira jaradayada aji.

⁶ Festo Jerusalende baji tomia aba maa-e pirā k'āima diez. Maap'eda cheji Cesarea p'uurudee. Ma pacheda norema charra mimiapari tede su-ak'i beeji māik'aapa Pablo atapiji.

⁷ Pablo pak'āri, judiorā Jerusalendee cheepurudap'edaarāpa imiateejida Festomaa. Mamīda āchia jara p'anadap'edaa p'oyaa ak'ipida-e paji.

⁸ Jōdee Pablopa p'anauji:

—Mia pedee k'achia jara-e bida aji, judiorā ūraa Moisepa p'āda āpīte maa-e pirā Tachi Ak'ōre te waibia āpīte. Ma awara César āpīte pedee k'achia jara-e bida aji.

⁹ Mamīda Festo, judiorāpa ichi t'o p'anadamerā, Pablomaa māgaji:

—¿Wā k'inia bik'ā aji, Jerusalendee, mia jāma pi nepira ak'imerā?

¹⁰ Pablopa p'anauji:

—Nama mi nepira ak'idaipia bida aji, nama mi César charra k'īrapite bairā. Pia k'awa bi mia judiorāmaa ne-inaa k'achia oo-e bi.

¹¹ K'achia oo bi pirā, mi peedaipia bi. Waawee-ee piut'ee. Mamīda k'achia oo-e bi pirā, apidaapa mi āchima teedaik'araa bi. Mapa mia k'inia bida aji, Cesarpa mi nepira ak'imerā.

¹² Māpai Festo pedeeji ichi ūrapataarā ome māik'aapa māgaji Pablomaa:

—Cesarmaa wā k'inia bairā, pi irumaa wāit'ee.

Festopa Pablo nepira jarada Rey Agripamaa

¹³ Maap'eda, taarãpai Rey Agripa chi ñepewëra Berenice ome Festomaa p'asiade wãjida Cesarea p'uurudee.

¹⁴ Taarã p'anadap'edaa perã, Festopa Pablo nepira nepiriji reymaa:

—Nama bida aji, Felixpa preso bëida.

¹⁵ Jerusalende nipak'ãri, p'aareerã poroorãpa mãik'aapa judiorã poro waibiarãpa mĩmaa jarajida Pablo ome nepira iru p'ani. Maap'eda jarajida peepit'aamerã.

¹⁶ Mamĩda mia p'anauji Romadepema charraarãpa chĩara peepidak'aa, ma presopa ichi k'ap'ia pedee-ema ichi imiateepataarã k'ĩrapite.

¹⁷ T'ẽepai ãra nama pachedak'ãri, ai norema mi charra tede wãji maap'eda aneepiji ma preso.

¹⁸ Mamĩda iru imiateepataarãpa p'oyaa wãarada ada-e paji ma preso k'ĩrapite. Mia k'ĩsia baji Pablopa k'achia oo bi. Mamĩda mãga-e paji.

¹⁹ Jĩp'a jara p'anapachida ãchia ijãa p'ani Ak'õre Waibiapa ooda mãik'aapa Jesuda a p'ani piuda; mãgita Pablopa chok'ai bida a bi.

²⁰ Mia k'awa-e pada perã sãga ooi, Pablomaa iidiji wã k'inia bi pirã Jerusalende, jãma mia na nepira waya pia ak'imerã.

²¹ Mamĩda ichia chupiria iidiji Tachi Rey Waibia Cesarpa na nepira ak'imerã. Mapa mia jaraji at'ãri preso bamerã, Romadee pëiru misa.

²² Mãga ùrik'ãri, Rey Agripapa mãgaji Festomaa:

—Mia ma eperã pedee ùri k'inia bida aji.

Mãpai Festopa p'anauji:

—Nu iru pedee pia ùriyada aji.

²³ Ai norema Agripa Berenice ome, reyrã chi-oo jõmaweda jĩdap'eda, t'ũujida eperãarã chip'edaipata tede. Ichiaba t'ũujida soldaorã poroorã mãik'aapa ma p'uurudepema poro waibiarã. Mãpai Festopa Pablo aneepiji ãchi k'ĩrapite.

²⁴ Festopa mãgaji:

—Rey Agripa mãik'aapa k'õp'ãyoorã nama see nĩbi, pãchi k'ĩrapite na eperã unu p'ani. Judiorã jõmaarãpa ichi imiatee chepata Jerusalendeepa mãik'aapa Cesarea p'uurudeepa. Jõmaarãta biuk'adaipata mia ichi peepit'aamerã.

²⁵ Mamĩda mi-it'ee irua k'achia oo-e bi piumerã. Ma awara ichia chupiria iidida perã Cesarpa ichi nepira ak'imerã, mapa mia maaaa pëiit'ee.

²⁶ Ichi nepirade mia ne-inaa k'achia unu-e pada perã, p'ã pëiit'ee wëe bi michi poro waibia Cesarmaa. Mapata mia aneeru na eperã parã k'ĩrapite mãik'aapa ma k'ãyaara pi k'ĩrapite, Rey Agripa. Taipa k'awaadak'ãri k'ãare k'achiata oo bi, mia p'ã pëiit'ee reyrã poro waibiamaa.

²⁷ Mi-it'ee pia-e pik'a bi pëiit'ee preso, jara-ee k'ãare k'achiata ooji.

26

Pablopa Rey Agripamaa jarada

¹ Mãpai Agripapa Pablomaa mãgaji:

—Pedeeji pichi k'ap'ia pari.

Pablopa ichi jua it'aa iaji mãik'aapa mãgaji:

² —Tachi Rey Waibia Agripa, mi o-ia bida aji, idi pi k'ĩrapite pedeeru perã. Wãarata jarait'ee michi k'ap'ia pari, judiorãpa mi ãpíte seewa jara jõnapata perã.

³ O-ia bi pedeeit'ee pi k'ĩrapite, pia k'awa bairã tai judiorã p'anapata mãik'aapa k'ĩsiapata. Mapa pĩmaa chupiria iidit'ee ùrimerã mi pedeeru misa.

Pablo bapata Cristode ijãai naaweda

4 —Judiorã jōmaarãpa k'awa p'ani mi bapata ãra ome miichi tode mãik'aapa Jerusalende.

5 Ichiaba k'awa p'ani mi k'ũtrãa weda fariseorã eerepema paji, mãirãpa jōmaarã k'ãyaara pipiara oopata perã Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a. Ærapa mãga jara k'inia p'ani pirã, wãarada adai.

6 Maperãta mi parã k'ĩrapite anee p'ani, ijãa bairã Tachi Ak'õrepa jaradade tai chonaarãmaa.

7 Tai Israeldeepa uchiadap'edaa ëreerã docedepemaarãpa ni p'ani Tachi Ak'õrepa oomerã ichia jaradak'a. Maperãta ewari chaa tai Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩpata mãik'aapa oopata iru ùraa p'ãdade jara bik'a. Mia auk'a ijãa bi mĩda, mi imiatee p'ani judiorãpa, imichi auk'aarãpa pida!

8 ¿K'ãata k'ĩsia p'anima? ¿Eperã piup'eda, Tachi Ak'õrepa p'oyaa p'irabaipi-e paik'ã?

Pablopa nepirida ichia Cristode ijãapataarã peepida

9 —Naaweda mia pida k'ĩsia baji judiorãpa k'ĩsia p'anik'a. Mapa Jesús Nazaretdepema t'ide ijãapataarã miapipachi.

10 Mãga oopachi Jerusalende. Ijãapataarã chok'ara carcelde t'i nĩbipachi, p'aareerã poroorãpa mãga oopidap'edaa perã. Ma awara ãrapa ijãapataarã peepidak'ãri, mi o-ia beepachi.

11 Ichiaba at'apai mia ijãapataarã miapipachi Cristode ijãa amaadamerã. Mãga oopachi Tachi Ak'õre Ûraa jarateepata te chaa, ãra unuamaa p'e iru bada perã. P'uuru t'imĩ beemaa, judio-eerã t'ãide paara, ãra jiri nipapachi.

Pablopa waya jarada ichia sãga Cristode ijãada

12 —Mãga ooit'ee paji mi wãk'ãri Damasco p'uurudee, p'aareerã poroorãpa mi k'aripadap'eda.

13 Mamĩda ode wãde imat'ipa unuji it'ariipa ãdaa jãra t'ĩudaru ak'õrejũru k'ãyaara ãdaara, mi ãri mãik'aapa mi ome wãdap'edaarã ãri.

14 Tai jōmaweda eujãde baainajida. Mãpai mia ùriji tai hebreo pedeede peederu: “Saulo, Saulo ¿sãap'eda michideerã jiri nima? aji. Pichi k'ĩradoopa k'achia oomaa bi, p'ak'apa ooparik'a ãpĩtee t'iak'ãri chipari nek'ida misuamaa.”

15 'Mãpai mia iidiji: “¿Pi, k'aima?” aji. P'anauji: “Mi Jesupi, pia eperãarã jiri ni poro waibia.

16 P'irabaipãde aji, mi mimiapari pait'ee perã. Eperãarã k'ĩrapite pia jarait'ee mi idi unuda mãik'aapa ichiaba jarait'ee mia ne-inaa na ewari ak'ipiiit'ee pimaa.

17 Ma-it'ee pi pëiit'eeda aji, judiorãmaa mãik'aapa judio-eerãmaa. Mamĩda pi k'aripa atait'ee ãchi juadeepa.

18 Æchimaã pëiit'eeda aji, k'awaadamerã sãga uchiadai o k'achia p'ãriu pik'a bideepa mãik'aapa Satanás juadeepa. Mãgã nipadai ãdaa pik'a bide Tachi Ak'õre juade. Mide ijãa p'ani pirã, Tachi Ak'õrepa ãchi p'ek'au k'achia wëpapiit'eeda aji, mãik'aapa ãchia it'ari iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ichia awara bidaarã-it'ee.”

Pablopa ooda Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a

19 —Mapa Rey Agripa, mia ooji mi ome pedee badapa jaradak'a.

20 Naapiara jaranaji Damasco p'uurude, maap'eda Jerusalende mãik'aapa Judea eujãde. Ichiaba judio-eerãmaa jarateeji. Ma jōmaarãmaa jaraji k'achia oo amaadamerã mãik'aapa oodamerã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, mãgã awaraarãmaa ak'ipidait'ee wãara Tachi Ak'õrede ijãa p'ani.

²¹ Maperãpi judiorãpa mi jita atajida mãik'aapa perã peejida Tachi Ak'õre te waibiade.

²² Tachi Ak'õrepa mi k'aripapari perã, at'ãri nama ak'inĩ bi jarateeit'ee k'ĩra jĩp'arãmaa mãik'aapa waibiarãmaa. Mia jarateepari Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa jaradap'edaa mãik'aapa Moisepa jarada, mãgĩ aupai.

²³ Årapa jarajida Cristo piut'ee mãik'aapa naapiara chok'ai p'irabaiit'ee. Mãgã p'irabaik'ãri, ak'ipiji judiorãmaa mãik'aapa judio-eerãmaa ãchi ichiaba it'aa wãdai, mãgã ãchi uchiadamerã p'ãriu pik'a bideepa ida bidee.

Pablopa Rey Agripamaa jarada Cristode ijãamerã

²⁴ Pablopa at'ãri mãga jaramaa bide, Festopa golpe pedeeji:

—Pablo, pi k'ĩra k'awa-ee baibida aji, audú estudia bipa.

²⁵ Mãpai Pablopa p'anauji:

—Mãga-epi, tachi poro waibia Festo! Mi k'ĩra pia bida aji. K'ĩra jĩp'ã nepirĩmaa bi mãik'aapa wãarata jara bi.

²⁶ Rey Agripapa pia k'awa bi mia jara bi. Mapa waawee-ee mia nepirĩmaa bi ichi k'ĩrapite, k'awa bairã mãgĩ net'aa mera ooda-e paji.

²⁷ Tachi Rey Waibia Agripa, pia ijãa bida aji, Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa jaradap'edaa. ¿Mãga-ek'ã?

²⁸ Mãpai Agripapa mãgaji:

—¿Taarã-e weda mi Cristode ijãapi k'inia bik'ã? aji.

²⁹ Pablopa p'anauji:

—Taarã pedeerupa maa-e pirã mak'iaara pedee-eepa, Tachi Ak'õremaa mia chupirĩa iidi bi pi pari mãik'aapa nama jõma see nĩbi pari, parã mik'a papimerã, mamĩda na cadena wẽe.

³⁰ Mãpai Rey Agripa mãik'aapa eujã ak'ipari Festo p'irabaidap'eda, uchijida Berenice mãik'aapa awaraa mama su-ak'ĩ p'anadap'edaarã ome.

³¹ Maap'eda ãchi pitapai mãgapachida:

—Na eperãpa k'achia oo-e bi piumerã maa-e pirã carcelde bamerã.

³² Mãpai Rey Agripapa mãgaji Festomaa:

—Iru carceldeepa uchĩa pëik'ajida aji, César k'ĩrapite wã k'inia-e bida ada paara.

27

Pablo Romadee pëida

¹ Pedeteedap'eda, tai pëijida Italiadee. Pablo awaraa presoorã ome bijida soldaorã poro juade, Julio apatap'edaa. Mãgĩ baji soldaorã batallonde t'ijarapatap'edaa Reyrã Poro Waibiadeerã.

² Bataujida Adramitio p'uurudepema barcode, mãgĩ wãit'ee pada perã Ásia eujãdee, p'usa ide p'uuru bee chaa. Tai ome ichiaba nipaji Aristarco, Tesalónica p'uurudepema. Mãgĩ p'uuru Macedonia eujãde bi.

³ Tai uchiadap'edaa norema Sidón p'uurude wiibainajida. Mama soldaorã poro Juliopa Pablo chupirĩa k'awaap'eda, ichiak'au chi k'õp'ãyoorãmaa p'asiapiji, ãrapa iru ak'idamerã mãik'aapa k'aripadamerã.

⁴ Waya bataudak'ãri, uchijida Sidón p'uurudeepa. Mata Chipre isla ãpĩte wãyaajida, taimaa nãu p'ua nĩbada perã.

⁵ P'usa jãde wãyaajida Cilicia mãik'aapa Panfilia eujã k'ĩrapite. Mata panajida Mira p'uurude. Mãgĩ p'uuru Licia eujãde bi.

⁶ Mama soldaorã poropa unuji barco Alejandrĩa p'uurudepema wãru Italiadee. Mapa tai jõma ma barcode bataupiji. Mãgã wãjida tai wãdap'edaa ode.

⁷ Mamīda nāu golpe p'ua nībada perā, taarājida piak'āa wādapa. Mata panajida Cnido p'uuru k'īrapite. At'āri nāu taimaa p'ua nībada perā, Creta isla āpīte wādade wāyaajida punto Salmona k'īrapite.

⁸ Māgá isla k'ait'a piak'āa wādapa, t'ūjida Buenos Puertos bahiade. Māgí Lasea p'uuru k'ait'a baji.

⁹ Maapai judiorā fiesta nek'odak'aa ewari wāyaa baji. Ewari chok'ara atuadai baji nāu k'aurepa. Maperā k'achia baji p'usa jāde wāyaadait'ee, p'usa t'ojara pait'ee nībada perā. Mapa Pablopa ūraaji:

¹⁰—K'ōp'āyoorā, ĩraweda uchiaruta pīrā namāik'aapa, k'achia wādait'eeda aji. Net'aa, barco māik'aapa eperāarā paara atuadariita unu bida aji.

¹¹ Mamīda ma soldaorā poropa Pablo pedee ūri k'inia-e paji. Ma k'āyaara barco chipari pedee māik'aapa barco p'erapari pedeeta ūriji.

¹² Āchi panadap'edaamāi pia-e bada perā p'usa t'ojara wāyaait'ee, perā jōmaarāpa k'īsiajida wāyaanadait'ee Fenice p'uurude. Māgí puerto baji Creta islade. Māgideepa unupachi noroeste māik'aapa suroeste.

Nāumiapa p'usa jāde atuapit'aada

¹³ Ewari aba baarek'aapa nāu p'ua nībeeji. Mapa ancla jira atajida māik'aapa uchiajida, āchia k'īsia p'anadap'edaak'a. Isla k'ait'a wājida tok'esaa wādaamaapa.

¹⁴ Mamīda taarā-e nīde nāumia golpe p'uaji barcomaa, nok'ooreepa māik'aapa ak'ōrejīru uchiapari eereepa.

¹⁵ Mapa barco t'imí atadachi. Chi p'erapataarāpa p'oyaa k'īrapa nāumaa bida-e paji. Maperā ichiak'au nāumaa ateevijida.

¹⁶ Māgá wādapa Cauda isla āpīte wāyaajida. Māpai waa nāu golpe p'ua-e pak'āri, barco ātauwaare japa jī ateadap'edaa, it'í barcode jidiu atajida āripiamaapa.

¹⁷ Māgí japa it'í jira atadap'eda, barcode mimiapataarāpa barco ek'ari p'īrrabai jī nībijida jīk'arapa, barco t'oop'epiamaapa. Ma awara waawee p'anajida, p'ooni p'ananadai jīak'aapa p'usa jāde ipu t'ījarapatap'edaa Sirte ĩri. Maperā chi vela pīrat'ajida. Maap'eda, ichiak'au nāumaa ateevijida.

¹⁸ Ai norema at'āri p'usa waapiara t'o nībada perā nāumiapa, barcode mimiapataarāpa net'aa nībada bat'amaa p'aneejida.

¹⁹ Ai norema k'āima ōpeemaa ma nāumia p'ua nībide, vela, jīk'ara, pak'uru paara toidaa āchi juadoopa bat'amaadachida.

²⁰ K'āima chok'ara ak'ōrejīru māik'aapa lucero unuda-e paji, eu k'achia nībada perā. Mapa k'īsia p'anajida tai k'iniidait'ee.

²¹ Barco pidaarā jua araadak'aa paji nek'odait'ee pida, audú mimia p'anadap'edaa perā. Mapa Pablo bainī beep'eda āchi esajīak'a, jōmaarāmaa māgaji:

—K'ōp'āyoorā, mia jarajida aji, uchiada-e pait'ee Creta isladeepa. Mi pedee ūridap'edaa paara, nāga p'asada-e pak'aji. Net'aa chok'ara āridai wā māik'aapa atuadai wā.

²² Mamīda k'īsia p'uanáati. Tachi nama p'anīrādepema apida piuda-e. Mamīda tachi barco atuadait'ee.

²³ Mia māga k'awa bi Tachi Ak'ōrepa mimaa jarada perā ichi ángel it'aideepa. Māga ooji mi ichide ijāpari perā māik'aapa ichia oopi k'inia bik'a oopari perā. P'ārik'ua mimaa ichi ángel pēiji.

²⁴ Māgipa mimaa māgaji: “Pablo, p'eranaapáde aji, ichita pi César k'īrapite wāit'ee perā. Tachi Ak'ōre t'āri pia bairā, ūriji pia chupīria iidida na barcode p'anīrā pari. Mapa maarepida piuda-eda” aji.

25 Maperā k'ōp'āyoorā, k'īsia p'uanáati mia ijāa bairā Tachi Ak'ōrepa jaradak'a uchiat'ee.

26 P'usapa isla bīmaa tachi jira bat'ak'ooit'eeda aji.

27 Māgá wādapa k'āima catorcemaai tai p'anajida Adriático p'usa jāde. Ma ewate p'ārik'ua esapite barco p'erapataarāpa k'īsiajida eujā k'ai't'a pa p'ani.

28 Mapa chaajida chi nāpia. Chaadak'āri, juachama veinte baji chi nāpia. Ma waapai waya chaadak'āri, juachama quince baji.

29 Barcode mimiapataarāpa māu ĩri p'ooni p'ananadai jīak'aapa, barco ātauwaare ancla k'īmari t'aak'oojida. Maap'eda it'aa t'ijida Tachi Ak'ōrepa isapai ewaripimerā.

30 Mamīda k'īsia atajida barcodeepa jirabododait'ee. Mapa japa jira atajida māik'aapa toidaa bat'at'aajida, seewata k'īmaapema ancla toidú bat'arutak'a.

31 Mamīda Pablopa māga k'awaak'āri, māgaji soldaorā poromaa māik'aapa chi soldaorāmaa:

—Jā eperāarā barcode p'aneeda-e pīrā, parā nāik'aapa chok'ai uchiada-eda aji.

32 Mapa soldaorā japa jīk'ara t'it'aajida māik'aapa toidú bat'at'aajida, eperā wēe.

33 Tap'eda pa wāk'āri, Pablopa jaraji nek'odamerā.

—Tomia omé paruta pia nek'oda-ee, k'īsia jōnīpa.

34 Mapa nek'ōti ma-āri pida, juatau paraadamerā. Mamīda k'īsia p'uanáati, apida piuda-e pait'ee perā.

35 Māga jarap'eda, Pablopa pan ichi juade atap'eda, jōmaarā taide Tachi Ak'ōremaa it'aa t'iji māik'aapa ma pan t'ook'oop'eda, k'oji.

36 Māpai ma jōma barcode nipadap'edaarāpa māga unudak'āri, auk'a k'ojida.

37 Tai ma barcode wādap'edaarā doscientos setenta y seis paji.

38 Jōmaweda nek'odap'eda, bi jāwaadaidak'āri, barcode atee wādap'edaa trigo toidú bat'ak'oojida barco wēsaatimerā.

Barco t'oop'edarida

39 Ewarik'āri, barco pidaarāpa ma eujā k'awada-e paji mīda, unujida ipu i joobai nībi. Mapa k'īsiajida barco ipude p'oo atadait'ee.

40 Māpai ancla jībada jōmaweda t'īk'oodap'eda, toida atabaibeejida. Ichiaba chi timón jī nībada ērat'aajida māik'aapa chi vela k'īmaapema bainī bijida. Māpai barco to idee sirria nībeeji.

41 Mamīda barco p'oo nībanaji ipu at'āri p'oo-ee badamāi. Barco k'ī pia p'oo nībeeji ipude, p'oyaa āyaa mimik'a-ee. Māpai chi tru t'odoohook'oodachi p'usapa.

42 Aramata soldaorāpa k'īsiajida presoorā jōma peek'oodait'ee, ipudee mirudaridai jīak'aapa k'ui wādapa.

43 Mamīda āchi poropa māga oopi-e paji, Pablo peepiamaa bada perā. Ma k'āyaara jaraji chi k'ui k'awaa beerā toidú jīchoodamerā, māgá to idee naapiara panadamerā.

44 Jōdee jaraji chi k'ui atua beerā tabla ĩri maa-e pīrā barco pak'uru pite ĩri wādamerā. Māgá tai jōma pia to ide panajida.

28

Pablo Malta islade

1 Tai jōma ipude panadak'āri, k'awaajida ma isla t'ijarapata Malta.

² Ariipema eperāarāpa tai pia ak'ijida. K'oi che n̄bada perā māik'aapa j̄sua n̄bada perā, t'ip̄itau oro jira bijida. Maap'eda taimaa jarajida t'ip̄itau ik'aawa k'ara p'ai chedamerā.

³ Pablopa t'ipi jua p'ūasaa p'e atap'eda, t'ip̄itau oromaa baji. Māga nide t'ipi wāsiapa taama uchiadaip'eda, Pablo juade k'aa jira ba cheji.

⁴ Māga unudak'āri, ma islade pema eperāarāpa āchi pitapai māgajida:
—¿Na eperā ch̄hara peepari-ek'ā? ajida. P'usa jādeepa uchijai mīda, tachi eperāarāpa oopata ak'ip̄aripa chok'ai bapi-e pajida ajida.

Māga jarajida Pablo piudariit'ee j̄iak'aapa.

⁵ Mamīda Pablopa taama t'ip̄itau j̄iap'et'aaji māik'aapa k'āiwee beeji.

⁶ Jōmaarāpa ni jōnapachida s̄apaita Pablo jua oorodarii maa-e pirā piudarii. Mamīda maarepida māga p'asa-e pak'āri, k'īsia awara k'īsiadachida. Jarajida Pablo ak'ōre waibiak'a.

⁷ Tai p'anadap'edaa k'ait'a baji ma islade pemaarā poro waibia eujā. Māgí poro waibia t'ijarapachida Publio. Māgípa tai pia ak'iji ichi tede k'āima ōpee.

⁸ Tai mama p'anide Publio ak'ōre k'ayaa baji k'iamiapa māik'aapa amipa. Mapa Pablopa ak'inak'āri, it'aa t'iji māik'aapa ichi jua bijai ma k'ayaa bada īri. Māgá jipa beeji.

⁹ Māga k'awaadak'āri, ma islade pemaarāpa āchi k'ayaa beerā p'e ateejida māik'aapa Pablopa jōma jipak'ooji.

¹⁰ Māgá jipa p'aneedap'edaa perā, māpema eperāarāpa tai pia ak'ijida māik'aapa ne-inaa tee chejida tai-it'ee. Ichiaba mamāik'aapa barcode uchiadak'āri, net'aa jōmaata taimaa teejida ateedamerā.

Pablo Romade panada

¹¹ Atane ōpee ma islade p'anadap'eda, bataujida barco p'usa t'ojara wāyaapimaa badade. Māgí barco Alejandría p'uurudepema paji. Ma barco k'īmaa baji santok'a, Romadepemaarā ak'ōre waibiarā Cástor māik'aapa Pólux apatap'edaa.

¹² Ma barcode wājida Siracusa p'uurudee. Mama k'āima ōpee p'aneejida.

¹³ Ma p'uurudeepa wājida to i k'ait'a. Mata wiibainajida Regio p'uurude. Ai norema tai āp̄iteik'a eereepa n̄u p'ua n̄beeji. Mapa ma norema wiibainajida Pozzuoli p'uurude.

¹⁴ Mama unujida ijāapataarā. Māirāpa tai āchi temaa ateejida p'anade tomia aba. Maap'eda, wājida Romadee.

¹⁵ Romadepema ijāapataarāpa k'awa p'anajida tai wā nidá. Mapa tai k'īrachuu chejida Romadeepa, ūk'uru Foro de Apio apatap'edaamāi, jōdee ūk'uru Tres Tabernas apatap'edaamāi. Pablopa āchi unuk'āri, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ip'eda, o-īadachi.

¹⁶ Roma p'uurude panadak'āri, Pablo te j̄ip'aade bijida j̄iapari abaa ome.

Pablo judiorā ome Romade unuda

¹⁷ Mama panadap'eda, k'āima ōpeemaa Pablopa Roma p'uurudepema judiorā poroorā t'ī p'ejai. Jōma pachedak'āri, māgaji:

—Michi auk'arā, maarepida mia ne-inaa k'achia oo-e bida aji, judiorā k'īraupiit'ee maa-e pirā tachi chonaarāpa oodap'edaak'a oo amaadamerā. Mamīda Jerusalende mi jita atadap'eda, Romadepemaarā juade bijida.

¹⁸ Romadepemaarāpa mimaa iididak'āri k'āare k'achiata oo bi, k'ena p̄eidait'ee paji, maarepida k'achia oo-e pada perā mi peedait'ee.

¹⁹ Mamīda judiorāpa k'iniada-e paji mi uchua p̄eidamerā. Mapa mia chupiria iidiji Cesarpa mi nepira ak'imerā. Māga ooji michi auk'arā āp̄ite jarai w̄ee bi mīda.

20 Írá parã t'í pëjji jara k'inia bairã mi nãgá cadenapa jĩ nĩbi, tachi Israel pidaarãpa ijãa p'ani k'aurepa.

21 Mãpai ma judiorãpa p'anaujida:

—Taipa k'art'a p'ãda apida waide jitada-e p'anida ajida, Judea pidaarãpa tee pëidap'edaa. Ichiaba araapa pache p'anadap'edaarãpa pi ãpíte maarepida k'achia jarada-e p'ani.

22 Mamĩda taipa k'awa k'inia p'anida ajida, pia k'ĩsia bi, k'awa p'anadairã jõmaarãpa pedee k'achia jara p'ani pichi eere p'anĩrã ãpíte.

23 Mãpai ewari aba bijida Pablo pedee ùridait'ee. Ma ewate pak'ãri, eperãarã cheepurujida Pablo badamãi. Tap'eda weda k'ewara parumaa Pablopa jarateejji Tachi Ak'õrepa jarapidak'a, k'awaadamerã sãga Tachi Ak'õredeerã p'aneedai. Jarateejji k'aita Jesús, Moisepa p'ãdadeepa mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaadeepa.

24 Mãga ùridak'ãri, ùk'uruurãpa ijãajida Pablopa jarateeda Jesude. Mamĩda ùk'uru ijãada-e paji.

25 Æchi pitapai k'ĩsia auk'a p'anada-e paji. Mãpai erreudait'ee pak'ãri, Pablopa mãgaji:

—Wãarata jarajida aji, Tachi Ak'õre Jaurepa ichi pedee jarapari Isaías it'aideepa parã chonaarãmaa jarak'ãri:

26 'Jã eperãarãmaa jaranapáde aji: Parãpa ùridait'ee mi pedee. Mamĩda k'awada-e pait'ee k'ãata jara k'inia bi. Mia oo bi unudai mĩda, k'awada-e pait'ee.

27 Na eperãarã k'ĩri k'isua p'anadairã, pia ùridak'aa. Ma awara tau p'ãrajĩ pik'a jëra bi ununaadamerã; k'ĩri jida t'ap'a pik'a jëra bi ùrinaadamerã. Maperãpi mĩmaa chedak'aa, mia ãchi t'ãri pia p'anapimerã mãik'aapa ãchi o k'achiadeepa k'aripa atamerã. (Is 6.9-10)

28 Mãpai Pablopa mãgaji:

—Idi wãara uchijida aji, ma et'ewa jarada, parãpa ijãa k'iniada-e p'anadairã Ak'õrepa mĩmaa jarapida. K'awáati Tachi Ak'õrepa it'aa wãpiit'ee judio-eerã, ãrapa parã k'ãyaara ùridait'ee perã Tachi Ak'õrepa jara pëi bi.

29 [Pablopa mãga jarap'eda, judiorã uchijida. Aupedee erreu wãjida ãchi pitapai.]

30 Pablo año omé beeji Romade, te alquilera ata badade. Mama bide irumaa p'asianarutaarã jõmaweda auteebaipachi.

31 Jarateepachi Tachi Ak'õrepa jara pëida ijãadamerã Tachi Waibia Jesu-cristode, mãgá it'aa wãdait'ee. Maapai apidaapa irumaa jarateenaapáde ada-e paji.

ROMANOS

San Pablopa K'art'a P'ãda Romade P'ani Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Pablo judío paji. Tachi Ak'õrepa Moisémaa ùraa p'ãpida pia k'awa baji, fariseo pada perã. Irua na k'art'a p'ã pëiji Romade p'ani ijãapataarãmaa; judiorã, judio-eerãmaa paara. Na k'art'a p'ãdade Pablopa jara bi ichia k'isia iru bi wãit'ee Romadee mãik'aapa Españadee. Jesucristopa jirit'eradaarã waide mamaa wãda-e pada perã jarateede, na k'art'ade Pablopa jara bi sãga eperãarã ijãapataadaipia bi Jesucristode, irua ãra o k'achiadeepa k'aripa atamerã. Ichiaba jaratee bi judiorãpa ijãapata judio-eerãpa ijãapata ome; sãga p'anapataadaipia bi Cristode ijãadak'ãri.

Naapiara Pablopa jara bi ichi Jesupa jirit'erada; ichia it'aa t'ipari Romade-pema ijãapataarã pari mãik'aapa sãap'eda na k'art'a p'ãji ãramaa (caps. 1.1-17). Jara bi eperãarã jõmaweda p'ek'au k'achia oopata jua ek'ari p'anapata perã, atuadait'ee. Maperãpi chupiria iididaipia bi Jesupa ãra ma o k'achiadeepa k'aripa atamerã (caps. 1.18-3.20). Jara bi sãga Jesude ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapihari mãik'aapa ichi t'ãri auk'a bipari ãchi t'ãri ome (caps. 3.21-5.11); Adán k'aurepa p'ek'au k'achia oopata; jõdee Cristo k'aurepa p'ek'au k'achia oo amaadaí (caps. 5.12-6.23); ijãapataarã araa p'anadak'ãri Cristo ome, Tachi Ak'õre Jaure jua ek'ari p'anapata (caps. 7-8); judiorãpa Jesucristode ijãa k'iniada-e pada perã, Tachi Ak'õrepa ichi ùraa chiwidi k'awapiji tachi judio-eerãmaa, mamida judiorã jida auk'a Ak'õre truadee wãdai Cristode ijãaruta pirã (caps. 9-11). Jara bi sãga Cristode ijãapataarã p'anapataadaipia bi: chik'inia p'anapataadaipia bi mãik'aapa oodaipia bi Ak'õrepa k'inia bik'a; ãchi poro waibiarã waawee p'ani; k'ira jip'a nipa p'ani awaraarã ome (caps. 12.1-15.13). T'ëepai na k'art'a p'ã aupa wãk'ãri, Pablopa salude pëiru ichi k'ira k'awa p'anirãmaa (caps. 15.14-16.27).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa oopari Jesucristopa oopi bik'a. Mapa nãgí k'art'a p'ãru. Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji mãik'aapa awara biji jarateemerã irua pedee pia jara pëida Jesucristode.

² Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji ma pedee pia jara pëida ichi pedee jarapataarã k'ap'ia pari, ãrapa mãgí p'ãdamerã mãik'aapa jãadamerã awaraa ùraa p'ãda ome.

³ Ma jara pëidade Ak'õrepa jaraji ichi Warra uchiat'ee chonaarãwedapema Rey Daviddeepa, eperã jip'aa uchiaparik'a.

⁴ Mamida ichi warra eperã jip'aa-e paji. Tachi Ak'õre Warra paji. Ak'ipiit'ee Jesucristo wãara ichi Warra, Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibiarã pa-piji, iru piup'eda, chok'ai p'irabaipik'ãri. Mãga ooji jõmaarãpa k'awaadamerã wãara Jesucristota Tachi Waibia.

⁵ Cristopa mi pia ooji mi pëik'ãri mãga jarateenamerã. Mapa mia jarateepari judio-eerã jõmaarãmaa, irude ijãadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a.

⁶ Parãpa ichiaba ma jarateeda ijãajida. Tachi Ak'õrepa parã jida jiriji Cristodeerã papiit'ee.

7 Maperã mia na k'art'a p'ãru parã Roma p'uurudepemaarãmaa k'irãpapiit'ee Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bi mãik'aapa parã awara bi k'inia bi ichideerã p'aneedamerã. Mia it'aa iidi bi irua mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablo Romadee wã k'inia bada

8 Naapiara mia jara k'inia bi Jesucristo k'aurepa mia gracias jarapari mi Ak'õre Waibiamaa parã jõmaarã pari. Mia mãgá gracias jarapari, ijãapataarã para bee chaa nepiripata perã parãpa wãara Jesucristode ijãa p'ani.

9 Tachi Ak'õrepata k'awa bi mi ichita it'aa t'ipari parã pari, t'ãripa oo k'inia bairã irua oopi bik'a. Mapa jarateepari iru Warrapa ooda eperãarã k'aripait'ee.

10 Enenee nãbi Tachi Ak'õremaa mi k'aripamerã wãit'ee parã ak'ide, irua mãga k'inia bi pirã. Taarãru mi wã k'inia bi.

11 Parã k'ira ak'i k'inia bi, parãmaa waapiara k'awaapiit'ee Ak'õre Jaurepa oopi bi. Mãgá parãpa pipiara oodai Ak'õrepa k'inia bik'a.

12 Ma awara mãgá tachi jõmaweda chik'aripa p'anadai pipiara Cristode ijãadait'ee.

13 Ipemaarã Cristo k'aurepa, mia parãmaa k'awapi k'inia bi mi wã k'inia bada parã ak'ide. Mamãda p'oyaa-e paji. Parã auk'a k'aripa k'inia bi ape-maarã judio-eerã k'aripaparik'a. K'inia bi parã t'ãidepemaarã ichiaba Cristode ijãadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a.

14 Wãara Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji ichia jara pëida jarateenamerã jõmaarãmaa: Grecia eujãdepema pedee pedeeapataarãmaa; ai pedee pedeedak'aarãmaa ichiaba; k'isia k'awaa p'anirãmaa mãik'aapa k'isia k'awa-ee p'anirãmaa paara.

15 Maperã parã Roma p'uurudepemaarãmaa ichiaba mia jaratee k'inia bi Jesucristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

16 Mi k'ira nejasia-ee jarateeit'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee, Tachi Ak'õre, ichi juapa aide ijãapataarã k'aripait'ee perã atuanaadamerã. Naapiara mãga jara pëiji judiorãmaa mãik'aapa írá mãga ichiaba jara pëiru judio-eerãmaa.

17 Mãgá jara pëida k'aurepa k'awa p'ani eperãarãpa k'awaadak'ãri Cristopa ooda ãchi-it'ee mãik'aapa irude ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãchi p'ek'au k'achia wëe ak'ipariit'ee. Tachia mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bairã:

'Eperã Tachi Ak'õrede wãara ijãapari ichita bapariit'ee iru ome, p'ek'au k'achia wëe bairã iru k'irapite.'

(Hab 2.4)

P'ek'au k'achia oopata k'aurepa atuadait'ee

18 It'ariipa Tachi Ak'õrepa ijãapataarã mãgá p'ek'au k'achia wëe ak'i bi mĩda, ichia jõmaarãmaa k'awapi k'inia bi mãgá ak'i-e ichide ijãadak'aa beerã. K'irau bi ãchi ome p'ek'au k'achia ooi awaa p'anapata perã mãik'aapa ne-inaa k'achia oopata perã apemaarãpa ijãanaadamerã irua wãarata jara pëidade.

19 Æchia mãga oopata, ãchi t'ãride pia k'awa p'ani mĩda Tachi Ak'õre bapari. Mãga k'awa p'ani ichi jua at'apai ãchimaa ak'ipidoo perã.

20 Tachi Ak'õrepa na eujã, pajã mãik'aapa ne-inaa jõma aide nãbi oodak'ãriipa, eperãarãpa ma ooda ak'i p'anapachida. Mãgá k'awaa wãpachida iru ichita bapari mãik'aapa jõmaweda irua ooda, eperãarãpa p'oyaa oodak'aa perã mãgee net'aa ãchi juadoopa. Mãga k'awa p'anajida mĩda, ãchi k'inia p'ek'au k'achia oo wãpachida.

21 Māgá Tachi Ak'ōre k'awa p'anide at'āri irude ijāa k'iniadak'aa paji māik'aapa it'aa t'ī k'iniadak'aa paji gracias jaradait'ee, irua āchi pia ak'ī bapachi mīda. Ak'ōre net'aade k'īsiadak'aa paji. Maperāpi eperāarā k'īra k'awa-ee pik'a p'anapachida, pia māik'aapa k'achia k'awada-ee.

22 “Tachia ne-inaa jōma k'awa p'anida” apachida. Mamīda wāara k'īsia k'awadak'aa paji, Ak'ōrede ijāadak'aa paji perā.

23 Unupachida Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'īra wāree ooda. Mamīda it'aa t'īdai k'āyaara Ak'ōre k'īra wāreemaa, irua oodadepema ne-inaa māgee jīak'a juapa oopachida ai k'īrapite it'aa t'īpataadait'ee. Māgá it'aa t'ī p'aneepachida eperā jīak'a ooda k'īrapite; ipana, ne-animal maa-e pīrā eujāde bipa nūteepata, māgee jīak'aa ooda k'īrapite. Māga oopachida māgee net'aa chook'aa mīda, eperāpa ooda perā. Jōdaipari eperāk'a. Mamīda Tachi Ak'ōre ichita bapari.

24 Māga oo k'inia p'anapachida perā, Tachi Ak'ōrepa ichiak'au bēiji k'achia oodamerā chīara ome. Māgá āchia k'achia oo k'iniata oo wāpachida, k'īra nejasia-ee.

25 Tachi Ak'ōrepa wāara ne-inaa jōmaweda ooji mīda, ma wāarata ijāadai k'āyaara, seewa ijāapachida. Mapa it'aa t'īpachida irua oodamaa, irumaa it'aa t'īdai k'āyaara. ¡Mamīda tachi ooda ichita Ak'ōre Waibia pait'ee! ¡Māgita Tachi Ak'ōre Waibia! Amén.

26 Āchia māgá Tachi Ak'ōrepa oodamaa it'aa t'ī p'anadap'edaa perā irua ichiak'au bēiji āchia oo k'iniata oodamerā. Māgá ne-inaa k'achia k'īra t'ādo o wāpachida. Wēraarā awaraa wēraarā ome k'āi k'inia p'anapachida, wēra chi imik'īra ome k'āiparik'a.

27 Ichiaba imik'īraarāpa awaraa imik'īraarā audú jiripachida āchi ome auk'a araa k'āidait'ee, wēraarā ome k'āidai k'āyaara. Māga oo p'anipa k'īra nejasia wēe, āchi k'ap'ia miapipachida, Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a eperāarāmaa oodaamaa p'anadap'edaa perā.

28 Ma awara Tachi Ak'ōre k'awadaamaa p'anadap'edaa perā, irua āchi ichiak'au atabēiji ne-inaa k'achia k'īra t'ādo k'īsiadamerā māik'aapa oodamerā.

29 Māgá p'ek'au k'achia k'īra t'ādo oo p'aneepachida. Māgee eperāarā nāgá p'anapata: pariatua awaraarā jiripata ai ome k'āidait'ee; ik'awaa ne-inaa k'achia oodait'ee; chīara net'aa k'īayaa; chīara k'achia ooyaa; chīara k'īra unuamaa iru bee ne-inaa k'aurepa; chīara jiriyaa peedait'ee; chōo jiriyaa; chīara k'ūrayaa; t'āri k'achia-idaa; chīara āpīte k'achia pedeeyaa;

30 ik'achia jarayaa; Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa; auduayaa; āchia oopata nepiriyaa awaraarāpa āchi t'o p'anadamerā; ne-inaa k'achia oodait'ee k'īsiayaa; āchi ak'ōreerā pedee ūridaamaa;

31 k'īsia k'awadak'aa; oodak'aa āchia oodait'eeda apatak'a; āchideerā paara k'īra unuamaa; k'īra jōdak'aa; chupiria k'awaadak'aa.

32 Māgeerāpa āchi t'āridepai k'awapata p'ek'au k'achia oo p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ma awara k'awapata Tachi Ak'ōrepa atuapiit'ee māgee p'ek'au k'achia ooi awaa beerā. Mamīda ichi k'inia māgee ne-inaa k'achia oo wāpata māik'aapa pia ak'īpata awaraarā āchi ome auk'a oo wāpataarā.

2

Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate

1 Māgee k'achia oopataarā ak'ik'āri, parādepema abaapa k'īsiai: “Mia māga oo-e pak'aji”. Mamīda pia pida ne-inaa k'achia oopari Tachi Ak'ōre k'īrapite. Maperā k'īrak'aupai jarai Tachi Ak'ōrepa māgee k'achia oopataarā miapiipia bi. Auk'a Ak'ōrepa pi miapii, pia k'achia oopata k'aurepa.

² Wāara, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'achia chook'aa ichi bimāi. Maperāpi ichia ne-inaa pia oopari, jarak'āri māgeerā miapiit'ee āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

³ Māga bita ʔk'īsia bik'ā irua pi miapi-e pait'ee, auk'a ne-inaa k'achia oopari mīda?

⁴ Maa-e pirā ʔnāga k'īsia bik'ā? “Tachi Ak'ōre audú t'āri pia bairā, chooit'ee mia ne-inaa k'achia ook'āri.” ʔK'awa-e bik'ā Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari pi ome, k'inia bairā pia p'ek'au k'achia oo amaamerā?

⁵ Mamīda pia oo-e bi Ak'ōrepa k'inia bik'a, k'iri k'isua bapari perā. Maperā Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate irua pi audupiarā miapiit'ee awaraa k'achia oopataarā k'āyaara. Māga ook'āri, ne-inaa pia ooit'ee, Tachi Ak'ōrepa ichita ne-inaa pia oopari perā.

⁶ Ma ewate Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee eperāarā jōmaarāpa oopatap'edaa jarait'ee pia wa k'achia.

⁷ Ichi truadee wāpiit'ee nāgee eperāarā: ne-inaa pia oopataarā, k'inia p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'imerā, māik'aapa ichita p'ana k'inia p'anapataarā iru ome iru trua k'ira wāreede.

⁸ Jōdee nāgee eperāarā atuapiit'ee: audua p'anapataarā māik'aapa ooda-e p'aniirā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a, ma k'āyaara ne-inaa k'achia oo k'inia p'anadairā. Māirāpa Tachi Ak'ōre k'iraupipata. Mapa ma ewate irua āchi k'achia ooit'ee.

⁹ Ma ewate jōmaweda p'ek'au k'achia oopataarā miadait'ee māik'aapa chupiria chitoonadait'ee, naapiara judiorā, maap'eda judio-eerā.

¹⁰ Jōdee pia oopataarā k'āiwee p'anadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'iit'ee perā māik'aapa ichi trua k'ira wāreedee wāpiit'ee perā. Māga p'anadait'ee naapiara judiorā, maap'eda judio-eerā.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa judiorāpa oopatap'edaa, judio-eerāpa oopatap'edaa auk'a ak'iit'ee.

¹² Mia māga jara bi Ak'ōrepa judio-eerā atuapiit'ee perā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Moisepa p'āda k'awada-e p'ani mīda. Jōdee judiorā auk'a atuapiit'ee āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Moisepa p'āda k'awa p'ani mīda, ooda-e p'anadairā jōmaweda ma p'ādade jara bik'a.

¹³ Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida ūrirutapapai, eperā p'ek'au k'achia wēe bee-e pai Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mamīda eperā p'ek'au k'achia wēe beei Tachi Ak'ōre k'īrapite, ooru pirā jōmaweda ma p'ādade jara bik'a.

¹⁴ K'awa p'ani judio-eerāpa ichiaba oodai Moisepa p'ādade jara bik'a, ma p'āda k'awada-e p'ani mīda. Māga oodai oodak'āri Tachi Ak'ōrepa k'īsia pia bēidak'a eperāarā t'āride, ewaa weda eperāarā ook'āri.

¹⁵ Māgá pia oodak'āri, jōmaarāmaa ak'ipipata āchi t'āride bēida auk'a bee Ak'ōrepa p'āpida ome. Ma k'īsia pia bēida k'aurepa ne-inaa pia k'awapata. Mapa ne-inaa pia oodak'āri, k'āiwee p'anapata. Jōdee ne-inaa k'achia oodak'āri, k'īsia p'ua p'anapata.

¹⁶ Tachi Ak'ōrepa mi jirit'eraji jarateemerā ichi Warra Jesucristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Irua ak'iit'ee eperāarāpa oopatap'edaa Ak'ōre ewari waibia ewate. Iruata k'awapari jōmaarāpa āchi t'āride oo k'inia p'ani, pia wa k'achia. Mapa k'await'ee chisāgīrā wāpii Ak'ōre truadee māik'aapa chisāgīrā atuapii.

Judiorāpa Moisepa p'āda iru p'ani

¹⁷ Parāpa jarapata: “Tai judiorā.” Mamīda parā audua p'ani Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi eperāarāmaa k'awa p'anida apata perā. Māga jarapata pāchi auk'aarāpa Moisepa p'āda iru p'anadairā.

¹⁸ Wāara Moisepa p'āda k'aurepa k'awa p'ani sāga oodaipia bi māik'aapa sāga oodaik'araa bi, Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'i bamerā. Ma awara ijāa p'ani Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a wāara oodaipia bi jōmaarāpa, ma p'ādade jara bi ūraa pia bairā.

¹⁹ K'īsia p'ani parāpata Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi eperāarāmaa jarateedai Moisepa p'āda k'awa-ee beerāmaa, āchia Ak'ōre Ūraa k'awada-e p'anadairā.

²⁰ Parā-it'ee āchi k'īsia k'awa-ee beerāk'a p'ani maa-e pīrā warra chak'eerāk'a p'ani. Parā judiorāpa āchimaā jarateeda-e p'ani pīrā, ¿sāga k'awaadaima Ak'ōrepa oopi k'inia bi āchimaā? ¿Parāpa wāarata k'awa p'ani-ek'ā, Ak'ōre Ūraa k'awa p'anapata perā?

²¹ Parāpa awaraarāmaa jarateepata Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a oodaipia bi. ¿Māga-ek'ā? Mamīda parāpa pida ooda-e p'ani ma p'ādade jara bik'a. Ūrapata awaraarāmaa nechianaadamerā. Mamīda edaare parāpa māga oopata.

²² Jarapata tachi wēra omepai k'āipia bi. Mamīda parādepema ūk'uruurāpa chīara wēra jiripata, ai ome k'āidait'ee. K'īra unuamaa iru p'anapatada apata ne-inaa k'īra t'ādoo juapa ooda, ai k'īrapite it'aa t'īpata. Mamīda parādepemaarā ūk'uru t'īpata māgee ne-inaa iru p'ani tede nechiadait'ee.

²³ Jara p'ani: “Tāipata Tachi Ak'ōre Ūraa k'awa p'anida” apata. Mamīda wāara ooda-e p'ani Ak'ōrepa jara bik'a ma ūraade. Mapa parā k'aurepa awaraarāpa pedee k'achia jarapata Tachi Ak'ōre āpīte,

²⁴ Ak'ōre Ūraa p'ādade nāga jara bik'a:
'Parā k'aurepa Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerāpa k'achia pedeepata iru āpīte.'
(Is 52.5)

²⁵ Tachi Ak'ōrepa oopidak'a chonaarāweda, tauchaa bijida parādepema imik'īraarā k'ap'iade, ak'īpidait'ee parā Tachi Ak'ōre eperāarā. Mamīda parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a wāara ooda-e p'ani pīrā, auk'a p'aneepata tauchaa wēe beerā ome.

²⁶ Jōdee, ma tauchaa wēe beerāpa wāara oo p'ani pīrā Ak'ōre Ūraade jara bik'a, Tachi Ak'ōrepa ichideerā papiit'ee, tauchaa wēe p'ani mīda.

²⁷ Māgá Tachi Ak'ōre k'īrapite mairā pipiara uchiadait'ee parā judiorā k'āyaara. Ak'ōrepa oopi bik'a oo p'anīpa ārapa ak'īpipata Ak'ōrepa parā miapiipia bi, irua oopi bik'a oo k'iniada-e p'anadairā. Māga p'anapata, parā judiorāpa iru ūraa p'āda k'awa p'ani mīda māik'aapa pāchi k'ap'iade tauchaa iru p'ani mīda.

²⁸ Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ichideerā papi-e judiorāda apataarā, ne-inaa oopata perā irua ūraa p'ādade jara bik'a maa-e pīrā āchi k'ap'iade tauchaa bipata perā.

²⁹ Ma k'āyaara ichideerā papipari chi t'āripa irude wāara ijāapataarā. Jaradai āchia tauchaa pik'a iru p'ani āchi t'āride, k'ap'iade iru p'anadai k'āyaara. Māgá t'āripa wāara ijāadak'āri, Ak'ōre Jaure āchi ome ba chepari. Māgí pipiara bi Ak'ōre Ūraa p'ādade iru p'anadai k'āyaara, iruata k'awapipari perā jōma Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi. Tachi Ak'ōrepa māgee wāara ijāapataarā pia ak'īpari, awaraarāpa āra māgá ak'ida-e p'ani mīda.

3

Tachi Ak'ōrepa ichita oopari ichia jara bik'a

¹ Māgara, ¿k'āare-it'ee eperā k'ap'iade tauchaa bii judío pamerā? ¿Pipiara bi-ek'ā judio-ee bait'ee, judío pai k'āyaara?

² ¡Māga-epi! Tachi Ak'ōrepa judiorāta naapiara jirit'eraji ichia jarada jīadamerā māik'aapa awaraarāmaa jarateedamerā.

³ Made Ak'ōrepa ichi ūraa jaraji judiorāmaa. Mamīda āchidepema ūk'uruurāpa ma ūraa ijāada-e p'anapachida. Maperā ooda-e paji irua oopi k'inia bik'a. Ārapa māgá ijāada-e p'anadap'edaa perā, ¿Ak'ōrepa oo amaa beejik'ā ichia jaradak'a ma ūraa p'ādade?

⁴ ¡Māga-e! Ak'ōrepa seewa jarak'aa eperāarāk'a. Jīp'a oopari ichia jara bik'a. Ichi ūraa p'ādade chonaarāwedapema Rey David it'aideepa jaraji:

'Ak'ōre, mia ne-inaa k'achia oopata ak'ip'eda, pia wāarata jarapari “k'achia bida” ak'āri. Pi imiateepataarā ichita p'oyaapariit'ee, pia aupaita ak'iit'ee perā eperāarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.’ (Sal 51.4)

⁵ Mamīda tai judiorāpa ne-inaa k'achia oo p'anadak'āri, ak'ipipata Tachi Ak'ōre pipiara bi eperāarā k'āyaara, irua maarepida k'achia ook'aa perā. Māgara ¿k'āata jaradaima? “¿Tachi Ak'ōre, tachi ooda t'āri k'achia bik'ā, k'achia oopataarā atuapiit'ee perā?” (Mia māga iidik'āri parāmaa, pedeemaa bi eperā k'īsia k'awa-ee bik'a.)

⁶ ¡Tachi Ak'ōre t'āri k'achia-epi! Māga bada paara tachi ome, ¿sāga ak'ik'ajima na p'ek'au eujādepemaarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia?

⁷ Mia māga k'īsia bada paara, eperā k'īsia k'awa-ee bīpa jarak'ajik'a ichiaba mia māga jarai: “Mia seewa jarak'āri, ak'ipimaa bi Tachi Ak'ōre pipiara bi mi k'āyaara, irua seewa jarak'aa perā.” Māgara mia k'īsiak'aji seewa jara bīpa jōmaarāpa Tachi Ak'ōre pipiara ak'idait'ee, irua wāarata jarapari perā. Māga pada paara ¿sāap'eda Ak'ōrepa mi atuapiima ma seewa jarada k'aurepa?

⁸ Wāara judiorā ūk'uruurāpa mi āpite jara p'anida a p'ani, mia jarateepari ne-inaa k'achia oodaipia bi, jōmaarāpa Tachi Ak'ōre pipiara ak'idamerā. ¡Mia māga jarateek'aapi! Ak'ōrepa k'awa bi k'airāpa māga jarateepata māik'aapa ichia māgīrā miapiit'ee ma k'aurepa.

Jōmaarāpa p'ek'au k'achia oopata

⁹ Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani tai judiorā pipiara p'ani-e judio-eerā k'āyaara, Ak'ōrepa ichi ūraa p'āda tai ome bēida perā. Et'ewa mia ak'ipiji parāmaa tachi jōmaarāpa p'ek'au k'achia oopata, p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata perā; judiorā, judio-eerā auk'a.

¹⁰ Ichiaba Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Eperā apida p'ek'au k'achia wēe bi-e Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹¹ Eperā apidaapa wāara k'awa-e bi ne-inaa pia ooit'ee. Eperā apidaapa jiri-e bi Tachi Ak'ōre wāara k'awaait'ee.

¹² Jōmaarāta o k'achiade p'ani āchia oo k'iniata oo p'anapata perā. Apidaapa oodak'aa Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ne-inaa pia wāara p'oyaa oodak'aa perā.’ (Sal 14.1-3; 53.1-3)

¹³ 'Nāga pik'a p'ani. Ara piuda k'ap'ia pia iada-e pak'āri, mik'ia uchiaparik'a ma iadap'edaamāiipa, māga pik'a pedee k'achia uchiapari āchi it'aideepa, t'āri k'achia-idaa p'anapata perā. Āchi it'aideepa seewa aupai uchiapari.’ (Sal 5.9)

'Ara taamapa neera mera iru baparik'a chi k'idade eperā k'aait'ee, māga pik'a āchi imeraa pedeepa eperāarā k'ūrapata ne-inaa k'achia oopidait'ee.’ (Sal 140.3)

¹⁴ 'Ik'achia pedeepata t'āri k'achia p'anapata perā.’ (Sal 10.7)

¹⁵ 'Chīara audú pee k'inia p'anapata.

¹⁶ Māirā wārutamaa ne-inaa k'achia oo wāpata awaraarāmaa māik'aapa awaraarā t'āri p'uapipata.

17 K'äiwee p'anadak'aa mäik'aapa k'awadak'aa awaraarã mägá p'anapidait'ee.'
(Is 59.7-8)

18 'Tachi Ak'õre waaweedak'aa, irude ijãadak'aa perã.' (Sal 36.1)

19 Tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa p'äpiji ma et'ewa pedeeda judiorã-it'ee, ichia bëida perã ichi ũraa p'ãda tai chonaarã ome. Ma ũraa p'äpiji apidaapa jaranaadamerã "miata ne-inaa k'achia oo-e" mäik'aapa jõmaweda na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awaadamerã ächia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa ächi atuapiit'ee.

20 Maperã k'awa p'ani eperã apida p'ek'au k'achia wëe bait'ee Tachi Ak'õre k'irapite Moisepa p'ãda k'awapari perã maa-e pirã ma p'ãdade jara bik'a oopari perã. Jip'a ma ũraa p'ãda k'aurepa k'awapata tachia k'achia oopata.

Eperãarã o k'achiadeepa uchiapata Cristode ijãadak'ãri

21 Mamãda irã eperãarãmaa Tachi Ak'õrepa ak'ipimaa bi p'ek'au k'achia wëe p'aneedai iru k'irapite, ooda-e p'ani mãda jõmaweda irua jara bik'a ichi ũraa p'ãdade. Mäga k'awa p'ani irua mäga ak'ipida perã tai chonaarãmaa, Moisepa p'ãdade mäik'aapa Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade.

22 Tachimaa ak'ipimaa bi ichia naaweda k'isia iru bada: jõmaarãta wãara Jesucristode ijãa p'anirã p'ek'au k'achia wëe p'anapata Tachi Ak'õre k'irapite, judiorã mäik'aapa judio-eerã paara.

23 Jõmaarãpa p'ek'au k'achia oopata. Eperã apida wë-e wãara ne-inaa jõmaweda oopari Ak'õrepa oopi bik'a.

24 Mamãda Tachi Ak'õre audú t'ãri pia bapari perã mäik'aapa eperãarã k'inia iru bapari perã, pëiji ichi warra Jesucristo p'ek'au k'achia oopataarã o k'achiadeepa k'aripa atamerã, p'ek'au k'achia wëe ichita p'anapataadamerã iru k'irapite.

25 Jesucristopa eperãarã mägá k'aripai Tachi Ak'õrepa iru piupida perã eperãarã pari. Chonaarãweda eperãarãpa p'ek'au k'achia oodak'ãri, Tachi Ak'õrepa choopachi mäik'aapa irua ma k'achia äyaa bipachi. Mamãda ma k'achia wëpapi-e paji. Jõdee eperãarã taide ichi warra kurusode piuk'ãri, iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã p'ek'au k'achia jõmaweda wëpapiji, chonaarãpa chonaarãweda oopatap'edaa paara.

26 Mäga ooji ak'ipiit'ee ichi wãara t'ãri pia bapari. Maperãpi eperã Cristode wãara ijãa bi p'ek'au k'achia wëe bapari Tachi Ak'õre k'irapite.

27 Mamãda eperãpa jarai: "Tachi Ak'õrepa miata pia ak'i bapariit'ee mia ne-inaa pia oopari perã". Mamãda mäga-e. Tachi Ak'õrepa pia ak'i bapariit'ee chi wãara Jesucristode ijãa bi aupai.

28 Ma jõma jara aupadade k'isiadak'ãri, k'awa p'ani eperãarã p'ek'au k'achia wëe p'oyaa p'anadak'aa oo p'anadairã Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a. Jip'a p'ek'au k'achia wëe p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite, Jesucristode ijãa p'anadairã.

29 Tachi Ak'õre jõmaarã Ak'õre Waibia; judiorã Ak'õre Waibia, ichiaba judio-eerã Ak'õre Waibia.

30 Tachi Ak'õre apai. Maperã k'awa p'ani judiorã p'ek'au k'achia, judio-eerã p'ek'au k'achia auk'a wëpapipari, Cristode wãara ijãadak'ãri.

31 Mäga jaradak'ãri, ¿jara k'inia p'anik'ã Ak'õre ũraa p'ãda vale-ee pik'a bi? ¡Mäga-e! Tachia Cristode wãara ijãadak'ãri, oopata ma ũraa p'ãdade jara bik'a.

4

Abrahampa ijãada

1 K'isiadama tai judiorã chonaarãwedapema Abrahampa oodade. ¿K'ãata oojima Tachi Ak'õrepa iru pia ak'imerã?

² Tachi Ak'õrepa jaradak'a jõmaweda ooda paara Abrahampa, ichia jarak'aji awaraarãmaa: "Tachi Ak'õrepa mi pia ak'ipari ne-inaa oopari perã iru-it'ee." Mamĩda Tachi Ak'õre-it'ee mãga jara-e pak'aji, ne-inaa jõmaweda oo-e pada perã Ak'õrepa k'inia badak'a. Mãga bita, ¿sãap'eda Tachi Ak'õrepa Abraham pia ak'ijima?

³ Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:
'Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijãaji. Maperã Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)

⁴ K'ĩsiadáma nãgide. Eperã mimiak'ãri awaraa pari, ma mimia aupap'eda, ichi p'arat'a iidinapari mimia chiparimaa. Mãgá tachia oopata p'arat'a jitadait'ee.

⁵ Mamĩda mãga-e Tachi Ak'õre ome. Irua eperã pia ak'i-e, ma eperãpa mãga iidi bairã ichia ne-inaa pia oopari k'aurepa. Jĩp'a p'ek'au k'achia oopataarã pia ak'ipari, mãirãpa wãara ijãadak'ãri irua áchia p'ek'au k'achia oopata wẽpapiit'ee.

⁶ Chonaarãweda Rey Davidpa ichiaba k'awaji Ak'õrepa eperã p'ek'au k'achia wẽe ak'ipari, ne-inaa pia oo-e bi mĩda iru-it'ee. Jaraji mãgee eperã t'ãri o-ĩa bapari, Ak'õrepa iru mãgá k'aripapari perã. Mãgaji:

⁷ 'P'ek'au k'achia oopataarã o-ĩa p'anapata Tachi Ak'õrepa áchi p'ek'au k'achia áyaa bik'ãri mãik'aapa wẽpapik'ãri.

⁸ Mãgee eperã o-ĩa bapari Tachi Ak'õrepa iru p'ek'au k'achia wẽe ak'ik'ãri.' (Sal 32.1-2)

⁹ Davidpa mãga jarada perã, ¿k'ãata jaradaima? ¿Tachi Ak'õrepa wẽpapiik'ã tauchaa iru beerãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa aupai? Tauchaa wẽe beerãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa auk'a wẽpapiit'ee, o-ĩa p'anapataadamerã Davidpa jaradak'a. Waya pedeedáma Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijãaji. Maperã Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)

¹⁰ Tachi Ak'õrepa mãga jarak'ãri, Abrahampa at'ãri ichi k'ap'ide tauchaa bi-e baji.

¹¹ Ma t'ẽepaita Abrahampa mãga ooji. Mãga ook'ãri, ak'ipiji ichia wãara ijãa bi Tachi Ak'õrepa iru k'achia wẽe ak'ida, ma ijãa bi k'aurepa. Tachi Ak'õrepa Abraham mãgá ak'ida perã ma tauchaa bi naaweda, k'awa p'ani tauchaa wẽe beerã auk'a p'ek'au k'achia wẽe p'aneedai Tachi Ak'õre k'ĩrapite, ijãadak'ãri Abrahampa ijãadak'a. Mãgá ijãadak'ãri, Abraham warrarãk'a padaipata, áchi k'ap'ide tauchaa wẽe p'ani mĩda.

¹² Jõdee tauchaa iru beerã ichiaba Abraham warrarã. Mãga p'ani-e tauchaa iru p'anadairã áchi k'ap'idepai. Jĩp'a mãga p'ani ijãapata perã tai judiorã chonaarãwedapema Abrahampa ijãadak'a, ichi waide tauchaa wẽe bide.

Tachi Ak'õrepa jaradak'a oopari ijãapataarã ome

¹³ Ak'õrepa ichi ùraa p'ãpii naaweda, Abrahammaa jaraji irudeepa uchi-adap'edaarãpa Tachi Ak'õrepa ooda jõmaweda iru p'aneedait'ee áchi jua ek'ari, mãik'aapa áchi k'aurepa Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã pia ak'it'ee. Ak'õrepa mãga jara-e paji Abrahampa ne-inaa oo bada perã iru ùraade jaradak'a. Mãga jaraji Abrahampa irude ijãa bada perã. Maperãpi Abraham p'ek'au k'achia wẽe baji iru k'ĩrapite.

¹⁴ Tachi Ak'õrepa mãga jarada paara ichi ùraa p'ãdade jara bik'a oopataarãmaa aupai, ¿k'ãare-it'ee irude ijãadaima? Mãga bada paara, oo-e pak'aji ichia jaradak'a Abrahammaa. Mamĩda mãga-e. Tachi Ak'õrepa k'awa bi eperã apidaapa p'oyaa ooda-e jõmaweda iru ùraa p'ãdade jara bik'a.

15 Ma awara eperāarāpa ooda-e pak'āri ma ūraa p'ādade jara bik'a, ne-inaa k'achia oopata. Māgá Tachi Ak'ōre k'īrapipata māik'aapa ma k'aurepa atuapata. Ma ūraa wē-e pada paara, k'awada-e pak'aji āchia ne-inaa k'achia oo p'ani.

16 Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, ichia Abrahamdeepa uchiadap'edaarā pia ak'ipariit'ee, ārapa ijāapata perā Abrahampa ijāadak'a; ma k'aurepapai. Maperā k'awa p'ani Abraham jōmaarā ak'ōchona, judiorā ak'ōchona māik'aapa judio-eerā ak'ōchona, ijāadak'āri irua ijāadak'a.

17 Tachi Ak'ōrepa Abrahammaa jara bi ichi ūraa p'ādade:
'Mia pi eujā awara-awaraadepemaarā ak'ōchona papiit'ee.' (Gn 17.5)
Māgá k'awa p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite Abraham tachi ijāapataarā ak'ōchona, irudeepa uchiada-e paji mīda. Abrahampa ijāapachi Tachi Ak'ōrepa piudap'edaarā chok'ai p'irabaipipari. Ichiaba ijāapachi Ak'ōrepata jarak'āri ichia ooit'ee bi, māga ooit'ee, waide oo-e bi mīda.

18-19 Abraham perā cien años iru baji Tachi Ak'ōrepa jarak'āri:
'Pideepa uchiadait'eerā cho-k'ara pait'ee.' (Gn 15.5)
Māgá taarā-ee piut'ee baji māik'aapa chi wēra Sara, chōtrāa bita, warra t'ok'aa paji mīda, Abrahampa ijāaji Tachi Ak'ōrepa jarada; chi wērapa warra t'oit'ee. Māga ijāaji k'awa bada perā Tachi Ak'ōrepa ichita oopari ichia jara bik'a. Māgá ijāada perā, Ak'ōrepa Abraham awara-awaraa eujādepemaarā ak'ōchona papiji.

20 Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāa amaa-e paji māik'aapa awaraa ne-inaa k'īsia-e paji. Jīp'a ijāaji Tachi Ak'ōrepa ooit'ee ichia jaradak'a. Maperā Abraham it'aa t'īji Tachi Ak'ōremaa

21 jarait'ee iruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi. K'awaji ne-inaa wē-e Tachi Ak'ōrepa p'oyaa ook'aa.

22 Maperāpi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:
'Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)

23 Tachi Ak'ōrepa māga jara-e paji Abraham-it'ee aupai.

24 Ichiaba māga jaraji tachi-it'ee, irude ijāapata perā. Iruata Tachi Waibia Jesucristo chok'ai p'irabaipiji.

25 Tachi Ak'ōrepa Jesucristo pēiji piumerā tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Maap'eda iru chok'ai p'irabaipiji tachi p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā iru k'īrapite.

5

Cristode ijāapataarā k'āiwee p'anapata Tachi Ak'ōre ome

1 Tachi Cristode ijāapataarā māgá p'ek'au k'achia wēe p'anapata perā Tachi Ak'ōre k'īrapite, k'āiwee p'anapata, k'awaa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa tachi atuapi-e pait'ee. Ma k'āyaara tachi pia ak'ipari Tachi Waibia Jesucristo k'aurepa.

2 Irude ijāapata k'aurepata Tachi Ak'ōrepa tachi k'aripapari. Maperā t'āri o-īa p'anapata. K'awa p'ani irua ichi k'īra wāree unupiit'ee tachimaa.

3 Ma awara īraweda t'āri o-īa p'anapata, mia p'ani pijida. Māga p'anadai k'awa p'anadairā māgá miadak'āri, k'awaa wāpata choodait'ee.

4 Māgá choodak'āri, k'awaapata Tachi Ak'ōrepa tachi pia ak'ipari māik'aapa waapiara ijāapata ewari cherude iru k'īra wāree unudait'ee.

5 K'awa p'ani ma ewate irua tachi k'ūra-e pait'ee, ichi Jaure pēida perā tachi ome ba chemerā. Māgipa tachi t'āride k'awapipari Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bi.

⁶ Naaweda tachia p'ek'au k'achia p'oyaa oo amaada-e paji tachi k'ĩradoopa. Maperã Ak'õrepa ewari aba jirit'eraji Cristo piumerã k'achia beerã pari.

⁷ Eperã jĩp'aapa mãga oo-e pak'aji awaraa pari. ¿K'aita chĩara t'ãri k'achia-idaa bi pari piuk'ajima? Piu-e pak'aji pia oopataarã pari pijida. Piuk'ajisk'a eperã t'ãri pia bi pari.

⁸ Mamĩda Tachi Ak'õrepa ak'ipiji ichiata tachi audú k'inia iru bi, Cristo pëik'ãri piumerã p'ek'au k'achia oopataarã pari.

⁹ Ichia mãga ooda perã tachi-it'ee, ijãapata Cristo waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa ijãapataarã p'ek'au k'achia wëe papipari ichi k'ĩrapite. Ma awara k'awapata Cristo k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi miapi-e pait'ee ichi ewari waibia ewate.

¹⁰ Naaweda tachi jida Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa iru p'anapataarãk'a p'anajida, o k'achiade p'anapachida perã. Mamĩda Cristo piuda k'aurepa tachi pari, Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a biji tachi t'ãri ome. Ma awara Cristo piup'eda chok'ai p'irabaida perã, ĩrá audupiarã tachi k'aripapari ichi ode wãrutade, mãik'aapa mãgá k'aripapariit'ee tachi wãrutamaa ichi truadee.

¹¹ Tachi Waibia Jesucristopa tachi mãgá k'aripapari perã, ĩrá tachi t'ãri auk'a p'anapata Tachi Ak'õre ome. Maperãpi tachi t'ãri o-ĩa p'anapata.

Adán badak'ãriipa Cristo parumaa

¹² Adanpa oodade k'ĩsiadáma. Chi naapema eperãpa naapiara p'ek'au k'achia ooji, oo-e pada perã Tachi Ak'õrepa jaradak'a. Piuji ma k'achia ooda k'aurepa. Ma k'achia oodak'ãriipa jõmaweda ichideepa uchiadap'edaarãpa p'ek'au k'achia oo p'aneejida. Mãgá Adanpa naapiara k'achia ooda k'aurepa, maadamãiipa eperãarã piupata.

¹³ Mãga paji Ak'õrepa ichi ũraa p'ãpii naaweda Moisemaa. Ma ũraa p'ãpida k'awada-e p'anapachida mĩda, eperãarãpa pariatua p'ek'au k'achia oopachida Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mamĩda Tachi Ak'õrepa ãchi miapi-e paji ãchia ne-inaa k'achia oopatap'edaa k'aurepa.

¹⁴ Jĩp'a piujida Adanpa ne-inaa k'achia ooda k'aurepa, auk'a ooda-e paji mĩda irua oodak'a. ĩrá k'ĩsiadáma Adanpa oodade mãik'aapa Cristo, chi cheit'ee bada apatapa oodade.

¹⁵ Tachi Ak'õrepa eperãarã chupiria k'awaada mãik'aapa pia ooda Cristo k'aurepa, Adanpa oodak'a bi-e. Adanpa ooda k'aurepa na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaweda piupata mãik'aapa pia-ee p'anapata Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mãga p'anapata mĩda Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa p'ek'au k'achia oopata mĩda, Cristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa eperãarã chupiria k'awaapari mãik'aapa ãrapa p'ek'au k'achia oopata wëpapipari. Mãgá Cristopa ooda k'aurepa Ak'õrepa ma eperãarã p'ek'au k'achia wëe ak'ipari.

¹⁶ Ma awara Adanpa k'achia ooda k'aurepa Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã pia ak'i-e paji mãik'aapa ma k'aurepa ãra atuapiit'ee paji. Jõdee Cristopa pia ooda k'aurepa Tachi Ak'õrepa na eujãdepemaarã pia ak'ipari irude ijãadak'ãri.

¹⁷ Ma et'ewa jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani Adanpa ooda k'aurepa na p'ek'au eujãdepemaarã piupata. Mamĩda ma k'ãyaara Jesucristopa ooda pipiara bi. Ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripapari, p'ek'au k'achia wëe ichita p'anapataadamerã iru truade, ãrapa irude ijãapata perã.

¹⁸ Ichiaba Adanpa k'achia ooda k'aurepa, jõmaweda atuadait'ee paji. Jõdee Jesucristopa pia ooda k'aurepa jõmaweda p'ek'au k'achia wëe p'anadai Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa iru truadee wãdai.

¹⁹ Mãpa jaradai eperã abaapa oo-e pada perã Ak'õrepa jaradak'a, eperãarã chok'araarãpa p'ek'au k'achia oo p'aneejida. Jõdee chi apemapa ooda perã

Ak'õrepa jaradak'a, eperãarã chok'ara p'ek'au k'achia wêe p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

²⁰ Tachi Ak'õrepa ichi ũraa Moisemaa p'ãpiji ak'ĩpiit'ee eperãarãmaa ãchia ne-inaa k'achia oopata. Ma ũraa k'awaadak'ãri, audupiara k'achia oopachida. Mamĩda Tachi Ak'õrepa mãgee eperãarã audú k'inia iru bada perã, ãchi ma o k'achiadeepa k'aripa ataji.

²¹ Waide Tachi Ak'õrepa mágá k'aripa-e bak'ãri, tachi eperãarã piudap'eda, atuapachida tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamĩda Tachi Ak'õrepa tachi p'ek'au k'achia oopataarã k'aripak'ãri Jesucristo k'aurepa, p'ek'au k'achia wêe p'aneejida iru k'ĩrapite mãik'aapa iru ode p'aneejida. Ma ode p'anadak'ãri, tachi k'ap'ia piuruta pijida, Ak'õre truade p'ananadait'ee.

6

Cristodeerãpa p'ek'au k'achia oodaamaa p'anapata

¹ Parãdepemapa iidii: “Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã p'ek'au k'achia wêe ak'i bi pirã, ¿p'ek'au k'achia waapiara oodaipia bi-ek'ã, mágá Ak'õrepa waapiara tachi pia ak'imerã?”

² ¡Mãga-e! Cristode ijãadak'ãri, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'aji. Mãga bita, ¿sãga waapiara p'ek'au k'achia oodaima?

³ ¿K'awada-e p'anik'ã? Jesucristode ijãadak'ãri, poro choopijida ak'ĩpidait'ee iru ome araa p'ani. Mágá araa p'anadairã iru ome, iru piuk'ãri tachi p'ek'au k'achia wêepapiit'ee, tachi jida auk'a piu pik'ajida.

⁴ Ma awara tachi ijãapataarãpa poro choopidak'ãri mágá ak'ĩpidait'ee tachi piu pik'adap'edaa Cristo ome, jaradai tachi auk'a ia pik'ajida iru ome. Ichiaba jaradai Tachi Ak'õre Waibiapa tachi auk'a p'irabai pik'apiji iru p'irabai pidak'a, mágá awara p'anapataadamerã irua k'inia bik'a.

⁵ Cristo ome araa p'ani k'aurepa, tachi auk'a piu pik'ajida pirã iru ome, mágara auk'a p'irabaidait'ee mãik'aapa iru ome p'ek'au k'achia wêe p'anapataadait'ee, irua k'inia bik'a.

⁶ K'awa p'ani Cristode ijãadai naaweda p'ek'au k'achia ooyaa p'anapachida. Mamĩda ijãadak'ãri mãik'aapa araa p'aneedak'ãri iru ome, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia kurusode piu pik'aji iru k'ap'ia ome. Mágá uchijida ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, waa tachimaa k'achia oopinaamerã.

⁷ Tachi eperã k'ap'ia piuk'ãri, ne-inaa waa tachimaa oopi-e pai, pia wa k'achia. Mãga pik'a tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ak'ãri Cristo k'ap'ia ome, ne-inaa k'achia waa tachimaa oopi-e pai.

⁸ Tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mágá piu pik'ada perã Cristo k'ap'ia ome, ijãa p'ani Cristopa tachi k'aripait'ee p'anapataadamerã irua k'inia bik'a, auk'a p'irabai pik'adap'edaa perã iru ome.

⁹ Tachi ijãapataarãpa k'awa p'ani Cristo piup'eda chok'ai p'irabaida perã, waa piu-e pait'ee.

¹⁰ Piuda apai piuji p'ek'au k'achia jõmaweda wêepapiit'ee. Ma piudak'ãriipa ichita chok'ai bapari ooit'ee Ak'õrepa oopi bik'a.

¹¹ Parã ichiaba mágá p'anapataadaipia bi, parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ada perã Jesucristo k'ap'ia ome. Mapa ichita iididaipia bi Jesucristomaa, irua parã k'aripamerã oodait'ee Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Mágá ne-inaa k'achia oo amadaipi.

¹² Oonáati ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia oopi k'inia bik'a parãmaa. Mágá k'aurepa ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oopata. Mamĩda ma k'ap'ia jõit'eepi.

13 Ne-inaa k'achia oopináati pāchi juamaa, b̄ir̄imaa, it'aimaa, taumaa. J̄ip'a pāchi k'ap'ia b̄iti Tachi Ak'ōre jua ek'ari, irua ne-inaa pia oopimerā ma k'ap'iamaa. P'anapatáati k'ap'ia chiwidi iru p'anik'a, parā auk'a p'irabai pik'adap'edaa perā Cristo ome, iru k'ap'ia chiwidi p'irabaik'āri.

14 Māga ooruta pirā, waa p'ana k'iniada-e pait'ee pāchia p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari. Cristopa parā uchiapidak'a Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda jua ek'ariipa, auk'a uchiapii ma k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa. Māgá Tachi Ak'ōrepa parā k'ariipa k'inia bi, parā k'inia iru bapari perā.

Pi, k'ai esclavo

15 Parādepemapa jarai: “Māgara, Cristopa ooda k'aurepa it'aa wādait'ee pirā, onaadáma Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Oodáma tachia oo k'iniata.” j̄Māga-e!

16 ¿K'awada-e p'anik'ā esclavopa oopari chiparipa oopi bik'a? Ne-inaa k'achia oopiru pirā, k'achia oopari māik'aapa k'achiade baaipari. Māga pik'a bi parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari p'anadak'āri. Jōdee ma esclavo chiparipa chi esclavomaa ne-inaa pia oopiru pirā, pia oopari māik'aapa chiparipa k'achia wēe ak'ipari. Māga pik'a bi Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anadak'āri. Pi ¿k'ai esclavoma; p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia esclavo wa Tachi Ak'ōre esclavo?

17 Mia gracias jarapari Tachi Ak'ōremaa, írá irua oopiparik'a oo k'inia p'anadairā pāchi t'āriipa. Māga oo k'inia p'ani Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode ūridap'edaa perā iru mimiapataarā it'aideepa māik'aapa irude ijāadap'edaa perā.

18 Māgá uchiajida ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa māik'aapa Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'aneejida.

19 (Nāgí jarateerude mia “esclavo” jara bi parāpa pipiara k'awaadamerā k'āata mia jara k'inia bi.) Naaweda pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari esclavoorāk'a p'anapachida. Mamīda írá pāchi k'ap'iamaa oopidaipia bi ne-inaa pia k'íra t'ādo, Tachi Ak'ōrepa k'iniata, ma-it'ee Ak'ōrepa parā awara bida perā.

20 Parā at'āri pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari esclavoorāk'a p'anadak'āri, ūridaamaa p'anapachida Ak'ōrepa oopi k'inia bada parāmaa. J̄ip'a oo k'inia p'anapachida k'achia beerāpa oopatak'a.

21 ¿K'āare piata atajidama māga p'anadap'edaa pari? Māga p'anadap'edaa paara pāchi piurutamaa, atuak'ajida k'achia beerā atuapatak'a. Ma awara írá ijāapata perā, k'íra nejasia p'ani k'ísiadak'āri ma k'achia oopatap'edaade.

22 Mamīda Tachi Ak'ōrepa parā ichideerā papiji māik'aapa parā uchía ataji ma p'ek'au k'achia jua ek'ariipa, waa esclavoorāk'a p'ananaadamerā. Ichia parā māgá awara bida perā, ichia k'inia bik'a p'anapataadai māik'aapa it'aa wādai pāchi jai-idaadak'āri.

23 Wāara p'ek'au k'achia oopataarā piudak'āri, atuadait'ee. Mamīda Cristode ijāapataarā it'aa wādait'ee māik'aapa ichita p'anapataadait'ee Tachi Waibia Jesucristo ome, Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bairā.

7

Chonaarāwedapema ūraa māik'aapa Cristode ijāapataarā

1 Ípemaarā Cristo k'aurepa, parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida. K'awa p'ani tachi ma ūraa jua ek'ari p'anapata chok'ai p'ani misa.

² K'ĩsiadáma nāgide. Tachi Ak'õre Ūraade jara bi wērapa awaraa imik'ĩra jiriik'araa bi, ichi imik'ĩra chok'ai bi misa. Mamĩda chi imik'ĩra jai-idaak'āri, chi wēra uchiai māgí ūraa jara bi jua ek'ariipa. Awaraa imik'ĩra atai.

³ Pia jarait'eera, chi imik'ĩra chok'ai bide, araa beeru pirā awaraa imik'ĩra ome, p'ek'au oo bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mamĩda chi k'ima jai-idaap'eda, awaraa ome araa paru pirā, p'ek'au oo-e bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

⁴ Māga pik'a bi parā ome, michi ipemaarā Cristo k'aurepa. Parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia kurusode piu pik'ak'āri Cristo k'ap'ia ome, Moisepa p'āda ūraa jara bideepa uchijida. Parāpa Cristode ijāadak'āri, araa p'aneejida iru ome, ichideerā p'aneedamerā māik'aapa oodamerā irua oopi bik'a.

⁵ Araa p'anadai naaweda Cristo ome, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia ne-inaa k'achia k'ĩra t'ādo oopipachi tachimaa, oo k'inia bada perā Ak'õre Ūraa p'ādade jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Māga oopida perā, Tachi Ak'õrepa tachi atuapiit'ee paji.

⁶ Mamĩda Cristode ijāadak'āri māik'aapa ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ak'āri Cristo ome, tachi uchijida ma ūraa jara bi jua ek'ariipa oodait'ee Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Naaweda ma ūraa tachi chipari pik'a baji. Mamĩda Cristo ome araa p'aneedak'āri, Tachi Ak'õre Jaure tachi chipari beeji p'anapataadamerā Ak'õrepa k'inia bik'a.

Chonaarāwedapema ūraa māik'aapa tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia

⁷ Māgá Tachi Ak'õre Jaure tachi chipari beeji pirā, ¿jaradaik'ā, Tachi Ak'õrepa ūraa p'āpida k'achia bi? ¡Māga-e! Ma ūraa wē-e pada paara, mia k'awa-e pak'aji k'āare net'aata k'achia bi Ak'õre k'ĩrapite. Ma ūraade jara-e pada paara:

'Chĩara net'aa k'ĩanāaji',

(Ex 20.17)

mia k'ĩsia-e pak'aji chĩara net'aa k'ĩait'ee.

⁸ Mamĩda tachia Ak'õre Ūraa p'āda iru p'ani. Maperā mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia waapiara mimaa chĩara net'aa k'ĩapipari, māgipa oopi k'inia bairā ma ūraade jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Ma ūraa wē-e pada paara, ¿sāga oopik'ajima ma ūraade jara bi oonaadamerā? ¡Maarepida oopi-e pak'aji!

⁹ Mia ma ūraade jara bi waide k'awa-e bak'āri, k'ĩsia p'ua wēe bapachi Ak'õre k'ĩrapite. Mamĩda ma ūraa k'awaadak'āriipa k'ĩsia p'ua beeji, k'awada perā chĩara net'aa k'ĩa bi k'aurepa mi atuait'ee.

¹⁰ Ak'õrepa ma ūraa p'āpiji ak'ĩpiit'ee sāga iru ode t'ĩudai. Mamĩda mia ma ūraa ooik'araa bida adade ook'āri, iru ode t'ĩu k'āyaara, o k'achiade t'ĩuji.

¹¹ Mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mi k'ūrat'aaji. Oopii k'āyaara Ak'õrepa Ūraa p'āpidade jara bik'a, oopiji ma ūraade jara bi oonaadamerā, māgá mi atuapiit'ee.

¹² Tachi Ak'õrepa Moisemaa ūraa p'āpida pia bi, ichia ūraa jarada chaa. Mia māga jara bi ma ūraa uchiada perā Tachi Ak'õre t'āri pia bideepa. Iru k'achia wēe bapari. Mapa ma ūraa k'aurepa Ak'õrepa ak'ii eperāarāpa oopata k'awaait'ee pia wa k'achia.

¹³ Māga pirā, ¿jaraik'ā Tachi Ak'õre Ūraa k'aurepa mi atua baji? ¡Māga-e! Mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mi atuapiji oopik'āri Ak'õre Ūraa pia jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru baji ichi ūraa k'aurepa mia k'awaamerā wāara mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia audú k'achia bi.

¹⁴ Tachia k'awa p'ani Ak'õre Ūraa jōmaweda uchijai ichi Jauredeepa. Mamĩda mia p'oyaa oo-e ma ūraade jara bik'a, mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mi chiparik'a bairā. Māgipa mimaa ichita k'achia oopipari.

¹⁵ K'awa-e sāgap'eda oopari māgipa oopi bik'a. Mia oo-e wāara michi t'āriipa oo k'inia bik'a. Ma k'āyaara oopari ne-inaa mia oomaa bi.

16 Māga ook'āri, ak'ipi bi Tachi Ak'ōre Ūraade wāarata jara bi.

17 Oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a. Mamīda mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa ne-inaa k'achia mīmaa oopipari.

18 K'awa bi na p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaade pia wē-e, michi k'īradoopa pia p'oyaa oo-e bairā, māga oo k'inia bi mīda.

19 Oo-e ne-inaa pia, mīa oo k'inia bi. Jīp'a oopari ne-inaa k'achia, mīa oo k'inia-e bi.

20 Māga oopari perā, k'awa bi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa mīmaa māga oopipari.

21 Ne-inaa pia oo k'inia bak'āri Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa māga oopi k'inia-e.

22 Mi t'āri o-īa bi Tachi Ak'ōre Ūraa k'awa bairā. T'āriipa oo k'inia bapari made jara bik'a.

23 Mamīda mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia presok'a bi. Māgī chōo pik'a bi michi t'āri ome, at'āri mi chipari ba k'inia bairā.

24 ¿Sāgapi ooima? ¡Mi chupiria chi! ¿K'aipa mi k'aripa ataima na p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa? Māgipa mi waya o k'achiade t'īupi k'inia bi.

25 ¡Mamīda mīa gracias jarapari Tachi Ak'ōremaa, Tachi Waibia, Jesucristopata, mi k'aripa atada perā mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa! Michi t'āriipa oo k'inia bi Ak'ōre Ūraade jara bik'a. Mamīda mi k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa at'āri k'achia oopi k'inia bi.

8

Sāga p'anapata Tachi Ak'ōre Jaure ome

1 Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Jesucristo ome araa p'anīrā atuapi-e pait'ee.

2 Cristode wāara ijāadak'āri, Tachi Ak'ōre Jaure ba chepari tachi ome. Iruata tachi uchiapipari tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, ma k'aurepa atuanaadamerā.

3 Tachi Ak'ōre Ūraa Moisemaa p'āpidapa eperāarā p'oyaa k'aripa ata-e paji, eperāarāpa p'oyaa ooda-e p'anadairā ma ūraade jara bik'a, āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari p'ani misa. Mapa Tachi Ak'ōrepa ichi Warra pēiji eperā jīp'aak'a bapariimerā māik'aapa piumerā tachi pari, tachia p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapiit'ee. Māgapi Cristopa tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaaaji.

4 Māga ooji tachi ijāapataarā p'anapataadamerā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Māgá p'anadai oodak'āri Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopii k'āyaara.

5 Chi oo k'inia p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a, māga oopata jiripata perā āchia oo k'inia p'ani aupai. Mamīda chi oo k'inia p'anapataarāpa Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, māga oopata jiripata perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bi.

6 Ma awara chi oo k'inia p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a o k'achia jiripata. Māgá atuadait'ee. Mamīda chi oo k'inia p'anapataarāpa Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, k'āiwee p'anapata Ak'ōre k'īrapite, iru ode p'anadairā māik'aapa it'aa wādait'ee perā.

7 Māgee oo k'inia p'anapataarāpa āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anapata. Mapa oo k'iniadak'aa iru ūraa p'ādade jara bik'a. Wāara māgá p'oyaa oodak'aa, Ak'ōre Jaure wēe p'anadairā.

⁸ Ma awara ne-inaa wē-e māgee eperāarāpa oodai Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'imerā.

⁹ Jōdee Ak'ōre Jaure pāchi t'āride baparida a p'ani. Māga pirā, parāpa oo k'inia p'anapataadaipia bi iru Jaurepa oopi bik'a. Tachia k'awa p'ani Cristo Jaure wēe beerā Cristodeerā-e.

¹⁰ Mamīda Cristo pāchi t'āride bapari pirā, parā jaure ichita chok'ai bapariit'ee. Maperā parā k'ap'ia piudaruta pijida p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Cristo k'aurepa Tachi Ak'ōrepa parā p'ek'au k'achia wēe ak'ipari.

¹¹ Ma awara Tachi Ak'ōre Jaure pāchi t'āride bapari pirā, parā jai-idaadak'āri, irua parā k'ap'ia chok'ai p'irabaipiit'ee ichita p'anapataadamerā. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā Cristo ome, iru piup'eda p'irabaipik'āri.

¹² Māpai ipemaarā, Tachi Ak'ōrepa tachi Cristode ijāapataarā māgá k'aripapari perā ichi Jaure k'ap'ia, p'anapataadaipia bi iru Jaurepa p'anapi bik'a. Írá tachi ijāapataarā Cristo jua ek'ari p'anapata. Māga bita ŷsāga oodaima tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a?

¹³ Parā p'anaruta pirā māgí p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa p'anapi k'inia bik'a, atuadait'ee. Mamīda māgipa oopi bik'a oo amaaruta pirā māik'aapa Ak'ōre Jauremaa oopiruta pirā irua oopi bik'a, parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaadait'ee māik'aapa Ak'ōre truade p'ananadait'ee.

¹⁴ Jōmaweda Tachi Ak'ōre Jaurepa p'anapi bik'a p'anapataarā Tachi Ak'ōre warrarā.

¹⁵ Cristode ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure pēi-e paji parā p'era p'anapataadamerā esclavoorāk'a, irua parā miapii jīak'aapa. Jīp'a pēiji ichi warrarā padamerā. Maperāpi Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ídak'āri, jarapata: “¡Abbá! ¡Mí Ak'ōre!”

¹⁶ Māga jaradai Ak'ōre Jaurepa tachi t'ārimaa k'awapipari perā wāara Tachi Ak'ōre warrarā.

¹⁷ Māgá Tachi Ak'ōre warrarā p'anadairā, iru p'anadait'ee jōmaweda irua k'ísia iru bi ichideerā-it'ee it'ari p'ananadak'āri. Ne-inaa iru p'anadait'ee iru Warra Cristopa iru bik'a. Iru na eujāde bi misa, ijāadak'aa beerāpa iru jiripachida miapidait'ee. Māgá tachi auk'a jiripata. Mapa it'ari panadak'āri, Tachi Ak'ōrepa tachi Cristok'a papiit'ee, auk'a iru k'íra wāreede p'anapataadamerā.

Tachi Ak'ōre k'íra wāree unudait'ee

¹⁸ Michi t'āride mia nāga k'awa bi. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, tachi mak'íara miada-e p'ani k'ísiadak'āri jōma Tachi Ak'ōrepa tachimaa unupiit'ee ichi k'íra wāree eujāde.

¹⁹ Na p'ek'au eujāde māgá mia jōni jida, o-íā ni p'ani iru ewari waibia ewate. Jōma ne-inaa Tachi Ak'ōrepa ooda jida nīmaa bi irua ak'ipimerā ichi warrarā Cristo cheru ewaride.

²⁰ Chi naapema eperāpa oo-e pak'āri Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, k'achiade baaiji. Maperā Ak'ōrepa ichia ooda jōmaweda auk'a k'achiade baaiji, ma ne-inaa Ak'ōrepa ooda māga k'inia-e baji mīda.

²¹ Mamīda írá ma ooda jōmaweda nīmaa bi ma ewari cherude ma k'achia baaidadeepa auk'a uchiat'ee perā Tachi Ak'ōre warrarā ome. Iru warrarā waa piuda-e pait'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre k'íra wāree eujāde p'ananadait'ee.

²² K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ooda jōmaweda at'āri mia nībi, wēra mia nībaparik'a ichi warra ewaa t'oit'ee pak'āri.

²³ Tachi ijāapataarā jida mia chitooni na p'ek'au eujāde p'ani misa, ne-inaa pipiara bi iru p'ani mīda, Tachi Ak'ōrepa k'ísia iru bidepema teeit'ee Cristode ijāapataarāmaa. Māgí iru Jaure. Māgá iru Jaure tachi ome iru p'ani mīda, tachi

t'āride k'īsia paraa p'anapata na p'ek'au eujāde p'anī misa. Auk'a o-īa nīpata Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'ia chiwidi p'irabaipimerā māik'aapa it'ari tachi ichi warrarāk'a p'anapimerā.

²⁴ Ichia tachi o k'achiadeepa k'aripa atadak'āriipa, k'awajida ewari cherude wāara māgá k'ap'ia chiwidide p'anapataadait'ee iru k'īra wāree truade. Ma k'ap'ia chiwidi iru p'anadap'edaa paara, nīda-e pak'ajida k'ap'ia chiwidi iru p'anadait'ee.

²⁵ Mamīda wāara ijāa p'anī pīrā ma k'ap'ia chiwidi iru p'anadait'ee, waide unuda-e p'anī mīda, choodait'ee tachia nī p'anīde.

²⁶ Māgá choodai Tachi Ak'ōre Jaurepa tachi k'aripapari perā, audú k'īsia paraa p'anadak'āri maa-e pīrā tachi t'āride juatau wēe pik'a p'anadak'āri. Māga p'anīde tachi k'īradoopa p'oyaa it'aa t'īda-e pak'āri Ak'ōremaa, iru Jaurepa enenee nībi tachi pari īyapaa bīdepai, pedee wēe.

²⁷ Māpai Tachi Ak'ōrepa tachi ijāapataarā t'āride iru bī k'awapari perā, ūripari ichi Jaurepa jara k'inia bī tachi k'ap'ia pari. Ichi Jaurepa ichita iīdipari irua k'inia bik'a.

²⁸ Mapa k'awa p'anī Tachi Ak'ōrepa pia uchiapiit'ee jōmaweda ne-inaa p'asaru ichi k'inia iru p'anīrāmaa. Māga ooit'ee ichiata māīrā jīrida perā Cristode ijāadamerā.

²⁹ Eperāarā ooi naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'awaji māīrāpa iru k'inia iru p'anadait'ee. Mapa k'īsia iru baji māīrā ichi warra jīak'a papiit'ee. Cristo chi Warra naapema paji. Maap'eda irude ijāapataarā iru ipemaarāk'a p'anejida.

³⁰ Pia jarait'eera, naaweda Tachi Ak'ōrepa k'awaji eperāarā ūk'uruurāpa iru k'inia iru p'anadait'ee. Mapa māīrā jīripari Cristode ijāadamerā. Māpai, ijāadak'āri, irua āchi p'ek'au k'achia wēe ak'ipari ichi warra Cristo ak'iparik'a. Maperāpi āra p'anapiit'ee ichi trua k'īra wāree bīde.

Cristode ijāapata k'aurepa Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bapari

³¹ K'īsiadak'āri jōmaweda Tachi Ak'ōrepa ooparide tachi ijāapataarā k'aripait'ee, ¿k'āata waa jaradaima? Tachi Ak'ōrepa tachi māgá k'aripapari pīrā, ¿k'aipa tachi k'achia ooima?

³² Tachi Ak'ōrepa wāak'a-e paji pīrā ichi Warra piupik'āri tachi pari, audupīara wāak'a-e pait'ee ne-inaa awaraa ichia jara bī teeit'ee tachi Cristode ijāapataarāmaa.

³³ ¿K'aipa Tachi Ak'ōrepa jīrit'eradaarā imiateeima, irua āra pia-ee ak'imerā? Tachi Ak'ōrépata tachi p'ek'au k'achia wēe ak'ipari Cristopa ooda k'aurepa.

³⁴ Māga-e pīrā, ¿k'aipa Cristode ijāapataarā atuapiima? Jesucristo piuji māik'aapa chok'ai p'irabaiji tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Maap'eda it'ari Tachi Ak'ōre juaraare banaji chupīria iīdiit'ee Ak'ōremaa tachi pari.

³⁵ Māga-e pīrā, ¿k'aipa tachi āyaa ataima Cristo juadeepa, irua tachi k'inia-ee iru bamerā? Māgá āyaa wāda-e pai nepīrade baairuta pījida maa-e pīrā audú k'īsia jōnī pījida maa-e pīrā awaraarāpa tachi k'achia ooruta pījida Cristode ijāapata perā maa-e pīrā jarrapisia jōnī pījida maa-e pīrā p'aru wēe p'anī k'aurepa chupīria chitooni pījida maa-e pīrā awaraarāpa tachi jīrūrta pījida miapidait'ee wa peedait'ee. ¡Ne-inaa apidaapa tachi āyaa wāpida-e Cristo juadeepa!

³⁶ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bī:
'Ak'ōre, taipa pī k'inia iru p'anapata perā, k'achia beerāpa tai ip'ii jīripata peedait'ee. Oveja peepataarāpa oveja iru p'anapatak'a ateedak'āri peedait'ee, māga pik'a māgee k'achia beerāpa tai iru p'anī.' (Sal 44.22)

³⁷ K'achia beerāpa tachi ijāapataarā at'āri māgá iru p'anī mīda, tachia ne-inaa jōmade āchi p'oyaapata, tachi k'inia iru baparipa k'aripapari perā.

³⁸ Cristopa tachi mǎgá k'inia iru bapari perǎ, mǐchi t'ǎripa mǐa nǎga ijǎa bi. Āyaa wǎda-e iru juadeepa piuruta pijida maa-e pirǎ mǐa jōni pijida na eujǎde p'ani misa. Cristo juadeepa tachi āyaa wǎpida-e pai angeleerǎpa, netuaraarǎpa, na p'ek'au eujǎdepemaarǎ waibiarǎpa pida. Apidaapa mǎgá wǎpida-e pai ne-inaa ĩrapema wa t'ēepema ewari cherude.

³⁹ It'ipiara wǎruta pijida pajǎde maa-e pirǎ edupiara wǎruta pijida eujǎ ek'ari maa-e pirǎ t'imipiara wǎruta pijida na p'ek'au eujǎde, āyaa wǎda-e pai iru juadeepa. Mǐa mǎga jara bi wē-e perǎ ne-inaa tachi āyaa wǎpiit'ee Tachi Ak'ōre juadeepa Tachi Waibia, Jesucristopa, tachi k'inia iru bapari perǎ.

9

Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarǎ jirit'erada

¹ Mǐ Cristode ijǎadak'ǎriipa, araa bi iru ome. Tachi Ak'ōre Jaurepa k'awapipari mǐa wǎarata jararu. Ma awara mǐchi t'ǎripa ichiaba k'awa bi seewa jara-e nǎga jarak'ǎri.

² Mǐ audú t'ǎri p'ua nǐbi mǐchi auk'arǎ, judiorǎpa Cristode ijǎadak'aa perǎ.

³ Piara bak'aji Cristopa mǐ yiaraa iru bada paara, mǐchi auk'arǎ atuadai k'āyaara.

⁴ Āra Israeldeepa uchijida. Chonaarǎweda Tachi Ak'ōrepa āra jirit'eraji ichideerǎ p'aneedamerǎ. Mǎgá ichi warrarǎk'a p'aneejida. Iru bapachi āra chonaarǎ t'ǎide. Mǎga nǐde iru k'ǐra wǎree unujida. Āra chonaarǎmaa jaraji ichia ooit'ee Abrahamdeepa uchiadap'edaarǎ k'ap'ia pari. Ichi ũraa p'ǎpiji āra chonaarǎmaa mǎik'aapa mǎirǎdepema ũk'uru awara biji mimiadamerǎ ichi-it'ee. Jaraji āra chonaarǎmaa sǎga it'aa iidipataadaipia bi. Āra chonaarǎmaa jarada chok'ara jaraji āra pia ak'i bapariit'ee mǎik'aapa eperǎ pēiit'ee āra k'aripade.

⁵ Āra uchijida tai chonaarǎ Abrahamdeepa, Isaacdeepa, Jacobdeepa. Maap'eda Tachi Ak'ōre Waibia Jesucristo, chi ne-inaa jōmaweda ak'ipari t'ok'ǎri eperǎ k'ap'iade, āchi auk'aa paji, ichiaba ma chonaarǎdeepa uchiada perǎ. ¡Maperǎ ichita gracias jaradǎma irumaa! ¡Amén!

⁶ Mǎgara ¿k'ǎata jaraima? ¿Tachi Ak'ōrepa oo-e pajik'ǎ ichia ooit'eeda adak'a Israel pidaarǎ ome? ¡Mǎga ooji! Mamǐda ichi-it'ee jōmaweda Israeldeepa uchiadap'edaarǎ wǎara Israel pidaarǎ-e.

⁷ Ichiaba ichi-it'ee jōmaweda Abrahamdeepa uchiadap'edaarǎ wǎara Abraham warrarǎ-e. Tachi Ak'ōre Ũraa p'ǎdade jara bi:

'Mǐa Isaacdeepa uchiadait'eerǎ pia ak'it'ee, pi mǐde ijǎapari perǎ.' (Gn 21.12)

⁸ Ak'ōrepa mǎga jarada perǎ, k'awa p'ani iru-it'ee Isaacdeepa uchiadap'edaarǎ aupai Abraham warrarǎ, Abrahampa awaraa warrarǎ ooji mǐda. Tachi Ak'ōrepa Isaacdeepa uchiadap'edaarǎ mǎga ak'ipachi, āra uchiadap'edaa perǎ irua Abrahammaa jarada k'aurepa.

⁹ Tachi Ak'ōrepa mǎgaji Abrahammaa:

'Añomaa mǐ waya cheit'ee mǎik'aapa Sarapa warra t'oit'ee.' (Gn 18.10)

¹⁰ Ma awara ai t'ēpai tai judiorǎ chonaa Isaacpa me-iso ooji chi wēra Rebeca ome.

¹¹ Mamǐda ma me-iso t'odai naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'ǐsia iru baji aba jirit'erait'ee mǎik'aapa waibiara papiit'ee chi apema k'āyaara. Ak'ōrepa mǎga ooji ma warrarǎpa waide ne-inaa pia wa k'achia ooda-e p'anajida mǐda. Mǎga ook'ǎri, k'awapiji ichiata eperǎ jirit'erapari oomerǎ ichia oopi bik'a.

¹² Jirit'era-e ma eperǎpa ne-inaa pia oopari perǎ. Jǐp'a jirit'erapari ichia k'inia bik'a. Mǎga k'awa p'ani Ak'ōrepa Rebecamaa nǎga jarada perǎ:

'Chi naapema chi t'ēepema jua ek'ari bait'ee.' (Gn 25.23)

¹³ Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade ichiaba jara bi:

'Jacob jirit'eraji. Jõdee Esaú unuamaa iru baji.' (Mal 1.2-3)

¹⁴ Māgara ¿k'ãata jaradaima? ¿Tachi Ak'õrepa pia oo-e bik'ã, aba pipiara ak'ipari perã chi apema k'ãyaara? ¡Māga-e!

¹⁵ Mia māga jara bi Tachi Ak'õrepa Moisemaa nāga jarada perã:

'Mia chupiria k'awaait'ee mia chupiria k'awaa k'inia bürã. Pia ak'it'ee mia pia ak'i k'inia bürã.' (Ex 33.19)

¹⁶ Māga jarada perã, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa eperãarã jirit'erapari k'aripait'ee, ichia āchi chupiria k'awaa k'inia bairã. Jirit'era-e āchia māga k'inia p'anadairã maa-e pirã ne-inaa pia wa k'achia oo p'anadairã.

¹⁷ Ichiaba Ak'õrepa ichi ũraa p'ãdade jaraji Egiptodepemaarã poro waibia Faraonmaa:

'Mia pi rey papiji māk'aapa pi k'īrapite ooji ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga ooji mia pi nepirade baaipida k'aurepa, na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awaadamerã Mita, jõmaarã Ak'õre Waibia.' (Ex 9.16)

¹⁸ Māga jarada perã, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa chupiria k'awaapari ichia chupiria k'awaa k'inia bürã māk'aapa k'iri k'isuapipari ichia māgá oopi k'inia bürãmaa.

¹⁹ Mamīda parãdepemapa mīmaa iidii: "Māga pirã, ¿sāgap'eda Tachi Ak'õrepa k'iri k'isua p'anirã miapiit'eema? ¿Iru k'aurepa māgá p'anapata-ek'ã?"

²⁰ Mia ma iidida nāga p'anaut'ee. Pi na p'ek'au eujãdepema. Māga bita, ¿Tachi Ak'õrepa ne-inaa oopari iidiipia bik'ã?

'Ma awara pi, Ak'õrepa ooda, iidiipia bik'ã: "¿Sāap'eda mi nāgá oojima?"' (Is 29.16; 45.9)

²¹ K'īsīaji nāgide. Chok'o k'aparipa ichi yooro p'e iru bidee chok'o k'īra t'ãdoo k'apari, ichia k'inia bik'a. Ma yoorodee k'ai chok'o pi-ia fiestadee ateeit'ee māk'aapa ai yoorodee k'ai chok'o jip'aa teeda iru bait'ee.

²² Tachi Ak'õrepa māga pik'a oopari na p'ek'au eujãdepemaarã ome. Ichia k'īsīa iru bi mīda p'ek'au k'achia ooyaa p'anirã jōpiit'ee, choopari āra ome ichi ewari waibia ewate paru misa. Māgá choo k'inia bi pirã, ¿k'ãata jaradaima?

²³ Māgá chooru pirã k'īsīa iru bada perã eperãarãmaa ichi k'īra wāree unupiit'ee, ¿k'ãata jaradaima? Irua māga ooji tachi chupiria k'awaak'āri māk'aapa tachi k'ap'ia ichi k'īra wāree unupik'āri awaraarãmaa.

²⁴ Tachi Ak'õrepa tachita jiriji judiorã t'āideepa māk'aapa judio-eerã t'āideepa, tachi jōmaweda auk'a Cristode ijāadamerã.

²⁵ K'awa p'ani Ak'õrepa māga k'īsīa iru baji, iru pedee jarapari Osemaa jarapida perã:

'Michi eperãarã-ee p'anadap'edaarã t'ijaradait'ee "michi eperãarã" māk'aapa eperãarã mia k'inia-e badaarã t'ijaradait'ee "eperãarã mia k'inia iru bürã".'

(Os 2.23)

²⁶ Awara āi Ak'õre Ũraa p'ãdade Oseapa ichiaba jaraji:

'Mia eperãarãmaa jara badamāi: "parã michi p'uuru pidaarã-e", māgīrāmāi āchideepa uchiadap'edaarãmaa "Ak'õre ichita chok'ai bapari war-rarãda" adait'ee.'

(Os 1.10)

²⁷ Ma awara Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa jaraji:

'Israel pidaarã ipu tau nāusaak'a p'usa ide chok'ara p'ani mīda, Tachi Ak'õrepa āra chok'ara-ee uchiapiit'ee k'achia beerã juadeepa.

²⁸ Taarã-e nide Tachi Ak'õrepa eperãarã chok'ara jōpiit'ee.'

(Is 10.22-23)

²⁹ Mamīda ai naaweda Isaíapa ichiaba jara baji:

'Jõmaarã Ak'õre Waibiapa tachi warrarã chok'ara-ee p'anirã k'aripa-e pada paara, k'iniik'ajida Sodoma pidaarãk'a mãik'aapa Gomorra pidaarãk'a.'
(Is 1.9)

Judiorã Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa

³⁰ Tachia ¿k'ãata k'awaadama k'ĩsiadak'ãri Ak'õrepa mãga oodade Israel pidaarã ome? K'awa p'ani judio-eerãpa Tachi Ak'õre jirida-e p'anajida. Mamãda ñrã p'ek'au k'achia wëe p'anapata Tachi Ak'õre k'ĩrapite, Cristode ijãapata perã.

³¹ Jõdee Israel pidaarãpa Tachi Ak'õre jiri p'anajida mãik'aapa oo k'inia p'anajida iru ùraa p'ãdade jara bik'a, irua ãchi pia ak'imerã. Mamãda p'oyaa ooda-e paji jõmaweda ma ùraade jara bik'a.

³² ¿Sãgap'eda mãga p'anajida? Cristode ijãa p'aneedai k'ãyaara Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'imerã, Ak'õre Ûraa Moisemaa p'ãpidak'a oo k'inia p'anapachida. Mamãda Ak'õrepa Cristo pëiji ichi o ak'ipimerã. Mapa irude ijãa k'iniada-e pak'ãri, ma o atuajida.

³³ Oojida Ak'õrepa jaradak'a chonaarãweda ichi ùraa p'ãdade:
'Judiorã t'ãide Siõn p'uurude mia eperã mãu pipiara bik'a papiit'ee. Ara eperã t'ĩutiparik'a mãumaa, mãga pik'a eperãrã chok'ara t'ĩuti pik'adait'ee ma mãu pipiara bi k'aurepa. Mamãda chi irude ijãa bi t'ãri o-ia bapariit'ee Ak'õre k'ĩrapite.'
(Is 8.14; 28.16)

10

¹ Ñpemaarã Cristo k'aurepa, t'ãriipa mia k'inia bi judiorãpa Cristode ijãadamerã. It'aa t'ĩpari Tachi Ak'õremaa ãra chupiria k'awaamerã, mãgã o k'achiadeepa uchiadamerã.

² Michi taupa unu bi ãrapa Ak'õre net'aa k'awa k'inia p'ani. Mamãda wãara iru k'awadak'aa.

³ K'awa k'iniadak'aa Ak'õrepa Cristode ijãapataarã p'ek'au k'achia wëe beepipari. K'ĩsiapata ne-inaa pia oo p'anipa Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'it'ee. Maperã Cristode ijãa k'iniada-e.

⁴ Mamãda Cristopata ichideerã uchiapipari Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi jua ek'ariipa, oopataadamerã irua jara bik'a. Maperã Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã p'ek'au k'achia wëe ak'ipari.

⁵ Moisepa p'ãdade jara bi:

'Eperãpa ook'ãri jõmaweda Ak'õre Ûraade jara bik'a, ichita bapariit'ee ma ùraade jara bik'a.'
(Lv 18.5)

⁶ Mamãda p'ek'au k'achia wëe beerã Cristode ijãa p'ani k'aurepa, mãgãrãpa auk'a jaradai Moisepa jaradak'a Tachi Ak'õre k'awa k'inia p'anadap'edaarãmaa:

'K'ĩsianãati pãchi t'ãridepai: "¿K'aita wãima Ak'õre eujãdee irua k'inia bi k'awaade?"'
(Dt 30.12)

(pia jarait'eera, Cristo chemerã Ak'õre eujãdeepa.)

⁷ Maa-e pirã:

'“¿K'aita piudap'edaarãmaa wãima Ak'õrepa k'inia bi k'awaade?”'
(Dt 30.13)

(pia jarait'eera, Cristo chemerã iru idap'edaamãiipa.)

⁸ Mãga k'ĩsiadai k'ãyaara, jaradaipia bi Ak'õre Ûraade jara bik'a:

'Nãgaweda Tachi Ak'õrepa jara pëida k'awa p'ani, mãgã pãchi it'aideepa jarapata perã mãik'aapa pãchi t'ãride k'awapata perã.'
(Dt 30.14)

Mãgã pedee Moisepa p'ãdadepemak'a ichiaba taipa jarateepata jõmaarãmaa: t'ãriipa Cristode ijãapataadamerã.

⁹ Eperāpa jara bi pirā: “Jesucristo Michi Waibia” māik'aapa t'āripa wāara ijāa bi pirā Tachi Ak'ōrepa Cristo chok'ai p'irabaipiji, Tachi Ak'ōrepa ma eperā wāpiit'ee ichi truadee.

¹⁰ T'āripa Cristode wāara ijāadak'āri, p'ek'au k'achia wēe p'aneepata Ak'ōre k'īrapite. Ma awara tachi it'aideepa jaradak'āri, “Jesucristo Michi Waibia”, ak'ipipata irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji.

¹¹ K'irāpāti Ak'ōre Ūraa p'ādade ichiaba jara bi:

‘Eperā Cristode ijāa bi k'īra pia-ee ba-e pait'ee Ak'ōre k'īrapite.’ (Is 28.16)

¹² Māga jara bairā k'awa p'ani judiorā, judio-eerā ome auk'a p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite, Cristode ijāadak'āri. Iruta Jōmaarā Waibia. Auk'a k'aripapari chi chupiria iidirutaarā ichimaa, āchi auk'a k'inia iru bapari perā.

¹³ Maperā k'awa p'ani na Ak'ōre Ūraa wāarata jara bi:

‘Tachi Ak'ōrepa ichimaa chupiria iidirutaarā k'aripa atait'eeda aji, atua-naadamerā.’ (Jl 2.32)

¹⁴ Mamīda ¿sāga chupiria iididaima, irude ijāada-e p'ani pirā? Ichiaba ¿sāga irude ijāadaima, irua ooda āchi-it'ee ūrida-e p'ani pirā? Ma awara ¿sāga ūridaima irua ooda āchi-it'ee, eperāpa māga jara-e pirā āchimaa?

¹⁵ Māgí eperā, ¿sāga wāima jarateede, awaraarāpa iru pēida-e p'ani pirā? Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

‘Eperāarā o-īdaipata awaraarāpa pedee pia āchimaa jara chedak'āri.’ (Is 52.7)

¹⁶ Mamīda jōmaarāpa ūri k'iniada-e p'ani, Ak'ōre pedee pia jara chedak'āri. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre pedee jarapari Isaíapa p'ādade jara bairā:

‘Tachi Ak'ōre, ¿k'aipa ijāajima aji, taipā jarateedap'edaa?’ (Is 53.1)

¹⁷ Ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani eperāarāpa ūridak'āri Cristopa ooda āchi-it'ee, māgapí irude ijāapata.

¹⁸ Māga pirā, ¿sāgap'eda judiorāpa ijāada-e paji? ¿Ūrida-e pajik'ā Cristopa ooda āchi-it'ee? ¡Ūrijidapi! Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

‘Tachi Ak'ōrepa ooda jarateepachida jōmaarāmaa; na p'ek'au eujādepema t'imí beerāmaa paara k'awapijida irua ooda.’ (Sal 19.4)

¹⁹ Māga pirā, waya iidiit'ee: ¿sāgap'eda ijāada-e pajima? ¿K'awada-e pajik'ā āchia ūridap'edaa? ¡K'awajidapi! Naapiara mia k'irāpapi k'inia bi Moisepa p'ādade jara bi:

‘Tachi Ak'ōrepa nāga jara bi ichi eperāarāmaa: Mia parā k'īra unuamaa iru p'anapiit'ee michi eperāarā-eerāmaa, āra mide ijāa k'inia p'anadairā.

Ma awara parā k'īraupit'ee māgírā ome, chi parāpa k'īsiapata k'īsia k'awa-ee beerā.’ (Dt 32.21)

²⁰ Ichiaba Isaíapa p'ādade jīp'a jara bi:

‘Mi jirida-e p'anadap'edaarāpa mi unujida. Mia unupiji mi k'awa k'iniada-eerāmaa.’ (Is 65.1)

²¹ Jōdee Israel pidaarā āpíte jara bi:

‘Ichita mia Israel pidaarā k'aripa k'inia baji. Mamīda āchia oodaamaa p'anapachida mia jara bik'a, mide ijāa k'iniada-e p'anadap'edaa perā.’ (Is 65.2)

11

Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā jirit'erada

¹ Israel pidaarā māgá p'anadap'edaa perā, ¿Tachi Ak'ōrepa ichi eperāarā yiarāa iru bik'ā? ¡Māga-e! ¡Mita Israel pida, Abrahamdeepa uchiada, Benjamín ēreerādepema! Tachi Ak'ōrepa mi yiarāa-e bi.

² Irua Israel pidaarã naaweda jirit'eraji ichi eperãarã papiit'ee. ¿Írá sãga ãchi yiarãa iru baima? ¿K'irãpa p'ani-ek'ã Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi iru pedee jarapari Elías it'aideepa? Israel pidaarã ãpíte mägipa Tachi Ak'õremaa jaraji:

³ 'Ak'õre, tai poro waibiarãpa pi pedee jarapataarã peepachida. Ichiaba pia altar oopida ãrik'oojida. Mi aupai pide ijãapari mãik'aapa írá mi jida jiri p'ani peedait'ee.' (1 R 19.10, 14)

⁴ Mamída Tachi Ak'õrepa Eliamaa p'anauji:

'Mi jua ek'ari eperãarã siete mil iru bi, at'ãri mimaa aupai it'aa t'ípa. Pik'a, ãra jida bedabaidak'aa já ne-inaa juapa ooda Baal k'írapite.' (1 R 19.18)

⁵ Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã ùk'uru ichi jua ek'ari iru badak'a Elías na p'ek'au eujãde bak'ãri, auk'a írapema Cristode ijãa p'anãrã jirit'eraji ichi jua ek'ari iru bapariit'ee. Mãga oopari ãchi k'inia iru bapari perã.

⁶ Maperãpi ma ijãapataarã jirit'eraji. Eperãarã jirit'erada paara ãchia ne-inaa oopata k'aurepa, ãchia Tachi Ak'õremaa jirit'erapik'ajida ma ne-inaa oo p'ani pari. Mamída mãga-e. Irua ãchi jirit'erapari ãchi k'inia iru bapari perã.

⁷ Mãgara ¿k'ãata k'ísiadama Israelde? Jõmaweda Israel pidaarãpa unuda-e paji ãchia jiridap'edaa. Jiripachida Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'imerã, p'ek'au k'achia wëe. Mamída ùk'urupai, chi Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã Cristode ijãadamerã, wãara mãga p'aneejida iru k'írapite. Jõdee chi apemaarã k'iri k'isua p'aneepachida.

⁸ Mapa Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Tachi Ak'õrepata ãchi t'ãri chaareepiji. Tau iru p'anajida mída, unuda-e paji Tachi Ak'õrepa ãchima unupida. Ichiaba k'iri iru p'anajida mída, úrida-e paji Tachi Ak'õrepa ãchima jarapida. At'ãri mãga p'anapata.' (Dt 29.4)

⁹ Ichiaba Ak'õre Ûraa p'ãdade Rey David it'aideepa jara bi:

'Ak'õre Waibia, pi eperãarãpa k'ísiapata Ak'õre ewari ia p'anipapai pia ãchi pia ak'ipariit'ee. Mãga k'isia p'anadairã, taawa pia ãchi k'achiade baapii mãik'aapa miapii.

¹⁰ Ichita ne-inaa oopata pi-it'ee ãchia k'isia p'anik'a, pia wãara oopi k'inia bi k'ãyaara. Maperã taawa pia ãchi tau p'ãriu pik'apii ununaadamerã pia oo bi mãik'aapa ãchi eburuk'uk'ua pik'adaidamerã ãchia ne-inaa k'achia oopata k'aurepa.' (Sal 69.22-23)

Tachi Ak'õrepa judio-eerã k'aripada

¹¹ Waya iidiit'ee: ¿Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã yiarãa iru bik'ã? ¡Mãga-e! Wãara ijãada-e pada perã Tachi Ak'õrepa k'inia badak'a, k'achiade baajida. Mamída ãchia mägá ijãada-e pada k'aurepa judio-eerã Cristode ijãa p'aneejida mãik'aapa Ak'õre ode t'íujida. Ak'õrepa mägá judio-eerã o k'achiadeepa k'aripa ataji. Mãga ooji judiorãpa mãirã ijãa p'ani unudak'ãri, auk'a Cristode ijãadamerã mãik'aapa ichi ode t'íudamerã.

¹² Judiorã Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã, na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awaadai Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee mãik'aapa judio-eerãpa iru p'anadai jõma Tachi Ak'õrepa k'isia iru bi Cristode ijãapataarã-it'ee. Judiorãpa auk'a Cristode ijãadak'ãri, ijãapataarã jõmaweda audupãara o-ía p'anadait'ee.

¹³ Írá parã judio-eerãmaa ne-inaa jarait'ee. Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji parã judio-eerãmaa jarateemerã irua pedee pia jara pëida Cristode. Mi o-ía bi ma-it'ee Ak'õrepa mi jirit'erada perã.

¹⁴ Na mimia oo bipa Tachi Ak'õre-it'ee, k'inia bi michi auk'aarãpa parã ijãapata unudak'ãri, auk'a Cristode ijãadamerã mãik'aapa Ak'õre ode t'íudamerã.

15 Mamīda Cristode ijāada-e p'anadap'edaa perā, na p'ek'au eujādepemaarā awaraarāpa irude ijāadai māik'aapa t'āri auk'a p'anapataadai Tachi Ak'ōre ome. Tachi Ak'ōrepa ma judiorā at'āri p'oyaa pia ak'i-e, māga ijāada-e p'anadairā. Mamīda ijāadak'āripi, Ak'ōrepa āchi pia ak'ipariit'ee. Ak'ōrepa chok'ai p'irabaipidaarāk'a p'anadait'ee.

16 K'īsiadáma nāgide. Judiorāpa trigo naapiara ewadak'āri, māgí awara bipata aidee masa oodap'eda, pan oodait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee. Mamīda Ak'ōrepa trigo jōmaweda waripipari perā, wāara ma masa jōmaweda ichi-it'ee. Māga pik'a Tachi Ak'ōrepa judiorā chonaarāwedapema Abraham awara biji ichi-it'ee, Abrahampa ijāa bada perā irua jarada. Mamīda wāara Abrahamdeepa uchiadap'edaarā jōmaweda ichi-it'ee, māga ijāadak'āri.

17 Abraham pak'uru k'arrak'a bi judiorā-it'ee. Mamīda olivo biiri uupataarāpa chi jua t'iap'epatak'a ma pak'uru pipiara chaumerā, māga pik'a Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā ūk'uru t'iap'e pik'aji, Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaa perā. Māpai pak'uru ak'ipataarāpa ma pak'uru jua t'iap'edap'edaamāi awaraa pak'uru jua t'i bipatak'a māgee jida chaumerā, māga pik'a Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā t'i pik'a biji judiorā k'āyaara, Cristode ijāapata perā.

18 Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā ome māgá ooji mīda, k'īsiadaik'araa bi parā pipiara p'ani judiorā k'āyaara. Āra parā naaweda ma pak'uru k'arradepema juak'a p'anajida. Ma pak'uru k'arrak'a bi chok'ai-e bi parā, chi jua t'i pik'a bida k'aurepa. Parā chok'ai p'ani ma pak'uru k'arrak'a bi k'aurepa. Judiorā k'aurepata parāpa Tachi Ak'ōre k'awa p'ani.

19 Parādepemapa jarai: “Mamīda Tachi Ak'ōrepa mi t'i pik'a biji ma k'arrak'a bide judiorā k'āyaara.”

20 Pia bi. Mamīda k'irāpāji Ak'ōrepa ma judiorā t'iap'e pik'aji Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaa perā. Pi Cristode ijāapari perāta, t'i pik'a biji. Audua bai k'āyaara, jīp'a Tachi Ak'ōre waaweepia bi.

21 Tachi Ak'ōrepa ichi eperāarā t'iap'e pik'aji pirā Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaa perā, audupiara parā t'iap'e pik'ait'ee ijāa amaadaruta pirā.

22 Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari Cristode ijāapataarā ome. Mamīda Cristode ijāadaamaa p'anirā pia ak'i-e. Maperā pi ijāa beeru pirā, t'āri pia bapariit'ee pi ome. Mamīda ijāa amaaru pirā, waa pia ak'i-e. Pi t'iap'e pik'ait'ee ijāadak'aa beerā ome ooparik'a.

23 Jōdee, naaweda Cristode ijāadaamaa p'anadap'edaarāpa ijāaruta pirā, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'it'ee Cristodeerā ak'iparik'a. Āra waya t'i pik'a biit'ee āra naaweda p'anadap'edaak'a. Māga ooī Tachi Ak'ōre-it'ee ne-inaa audú chaaree wē-e perā.

24 Irua pi, judio-ee bita, o k'achiadeepa k'aripa ataru pirā Cristode ijāapari perā, audupiara judiorā māgá k'aripait'ee, Cristode ijāadak'āri. Māga ooiit'ee āchi uchiadap'edaa perā irua eperā jirit'erada Abrahamdeepa.

Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā k'aripait'ee

25 Ipemaarā Cristo k'aurepa, irā mia parā judio-eerāmaa ne-inaa awaraarāpa waide k'awadak'aa k'awapi k'inia bi, k'īsianaadamerā judiorā k'āyaara pipiara p'ani. Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā ūk'uru k'iri k'isuapiji judio-eerāpa irua jara pēida pia ūridap'eda, Cristode ijāadamerā māik'aapa Tachi Ak'ōre ode t'īudamerā. Mamīda ichita māga-e pait'ee. Jīp'a māga p'asait'ee ijāarutamaa jōma judio-eerā irua k'īsia iru bi ijāadamerā.

26 Ma t'ēpai, Israel pidaarā chok'ara auk'a Cristode ijāadait'ee māik'aapa Ak'ōrepa āra o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, iru ūraa p'ādade jara bik'a:

'Tachi K'aripapari uchait'ee Israel pidaarã t'ãideepa, Siõn p'uurudeepa. Jacobdeepa uchiadap'edaarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

²⁷ Maapai mia jaradak'a Jacobmaa, ichideerã pia ooit'ee ãchi p'ek'au k'achia wēpapik'ãri.' *(Is 59.20-21)*

²⁸ Parã judio-eerã k'aurepa ñrá Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã yiaara iru bi, ãchi ijãada-e p'anadairã irua pedee pia jara pēida Cristo k'ap'ia pari. Mamīda Ak'õrepa naaweda Israel pidaarã jirit'eraji. Mapa at'ãri ãchi k'inia iru bapari m̄aik'aapa pia ak'i bapari. Māga oopari māga ooit'eeda ada perã ãchi chonaarãmaa.

²⁹ Tachi Ak'õrēpata ichita oopari ichia jara bik'a. Mapa ichi eperãarã atabēi-e pait'ee. Ichita ãchi pia ak'i bapariit'ee ichia jaradak'a ãchi chonaarãmaa.

³⁰ Naaweda parã judio-eerãpa oodaamaa p'anapachida Tachi Ak'õrepa jara bik'a. Mamīda judiorã Ak'õre Waibiapa ichi Warra pēidade ijãadaamaa p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã chupiria k'awaaji.

³¹ ñrapema judiorã at'ãri oodaamaa p'anapata Ak'õrepa jara bik'a. Mamīda Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã chupiria k'awaadak'a Cristode ijãadak'ãri, auk'a chupiria k'awaait'ee judiorã, māgá ijãadak'ãri.

³² Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã judiorã m̄aik'aapa judio-eerã ichiak'au biji ãchia oo k'iniata oodamerã. Māga ooji ak'ipiit'ee ichia chupiria k'awaapari p'ek'au k'achia oopataarã, judiorã, judio-eerã paara.

Pedee pia jarada Tachi Ak'õrede

³³ ¡Wãara Tachi Ak'õre k'ĩsia k'awaa bapari! Jõmaweda pia oopari ichia ne-inaa jõma k'awapari perã. Tachi eperãarãpa k'awada-e irua k'ĩsia iru bi. Ichiaba k'awada-e sãgap'eda irua eperãarãmaa ne-inaa oopipari.

³⁴ ¿Ak'õre Ūraa p'ãdade nãga jara bi-ek'ã? '¿K'aipa k'awaaima Tachi Ak'õre k'ĩsia m̄aik'aapa k'aipa iru ũraaima? Iruata ne-inaa jõma k'awapari.' *(Is 40.13)*

³⁵ '¿K'aipa ne-inaa teeima Tachi Ak'õremaa, irua jõdee ma pari ne-inaa awara teemerã?' *(Job 41.11)*

³⁶ Eperãpa māgá p'oyaa tee-e, Tachi Ak'õre juadeepa ne-inaa jõmaweda uchiapari perã. Ichiata ne-inaa jõmaweda ak'i bapari. Ne-inaa jõmaweda n̄ibi ichi-it'ee. Mapa ichita jaradaipia bi: "Ak'õre, ¡pi jõmaarã k'ãyaara waibiara bi! ¡Amén!"

12

Cristodeerã sãga p'anapataadaipia bi

¹ ñpemaarã, mia nãga ũraait'ee: Tachi Ak'õrepa eperãarã chupiria k'awaapari perã, at'ãri chok'ai p'an̄i misa, oopiti Tachi Ak'õremaa irua k'inia bik'a pi ome. Māgá pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaadai, p'anapataadait'ee Ak'õrepa k'inia bik'a. Ichiaba māgá ak'ipidai parãpa wãara Tachi Ak'õre k'inia iru p'an̄i.

² Oonãati na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa oopatak'a. Mãirãpa k'ĩsiapata ãchia oo k'inia p'an̄idepai. Parã jõdee, k'ĩsiadaipia bi Ak'õrepa k'inia bik'a. Māgá k'awaadait'ee Ak'õrepa k'inia bi ne-inaa pia, k'achia wēe; ne-inaa irua pia ak'ipari.

³ Tachi Ak'õrepa mi pia ooji mi jirit'erak'ãri parãmaa jarateemerã. Maperã mia ũraait'ee parãdepema apidaapa k'ĩsianaadamerã: "Mi pipiara bi awaraarã k'ãyaara". Ma k'ãyaara k'ĩra j̄ip'a j̄iriipia bi Ak'õrepa oopi k'inia bi m̄aik'aapa t'ãripa māga oopia bi, it'aa iidi bi misa irua k'aripamerã.

⁴ Tachi k'ap'iaide nāgee ne-inaa chok'ara iru bi; b̄iri t'iait'ee; jua ne-inaa jitait'ee; māgee ne-inaa. Ma chaachaa ne-inaa awara-awaraa oopari. Auk'a oodak'aa.

⁵ Māga pik'a bi tachi Cristode ijāapataarā. Tachi jōma araa p'ani iru ome. Mapa auk'a araa p'ani apemaarā ijāapataarā ome k'ap'ia apai bik'a.

⁶ Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'aripak'āri, ne-inaa awara-awaraa oopata, irua oopi k'inia bik'a tachi chaachaa.

Ichi ūraa jarapiru pirā tachidepema abaamaa, māgipa māga ooipia bi t'āripa, Ak'ōremaa k'aripa iidi bi misa.

⁷ Awaraamaa ijāapataarā k'aripapiru pirā, māga ooipia bi. Awaraamaa jarateepiru pirā, ichiaba māga ooipia bi.

⁸ Awaraa k'ariparu pirā chīara t'āri o-īapiit'ee, māga ooipia bi. Awaraamaa p'arat'arapiru pirā, t'āri pia p'arat'a waibia teeipia bi chupiria beerā k'aripait'ee. Awaraamaa eperā waibia papiru pirā, pia ak'ipia bi ijāapataarā ichi jua ek'ari p'anirā. Awaraa k'ariparu pirā chīara chupiria k'awaamerā, t'āri o-īa māga ooipia bi.

Cristode ijāapataarā chik'inia p'anapataadaipia bi

⁹ Awaraarā t'āri jīp'a k'inia iru p'anadaipia bi. Ne-inaa k'achia k'īra t'ādo oodaik'araa bi. Māgee ne-inaa unuamaa iru p'anapatāati. Pia aupaita jiridaipia bi oodait'ee.

¹⁰ Chik'inia p'anapataadaipia bi, tachi ēreerā ome p'anapatak'a. Audua p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara awaraa ijāapataarā pipiara ak'idaipia bi tachi k'āyaara.

¹¹ K'oo-idaa p'anadaik'araa bi. T'āripa oodaipia bi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Māgā oodait'ee Tachi Waibia Jesucristopa oopi k'inia bik'a.

¹² O-īa p'anadaipia bi ni p'ani misa Tachi Ak'ōre eujādee wādait'ee. Choodaipia bi nepirade baaidak'āri. Ichita it'aa t'ipataadaipia bi Tachi Ak'ōremaa.

¹³ Awaraa ijāapataarā chupiria k'awaadaipia bi māik'aapa ne-inaa wēe p'ani pirā, āramaa teedaipia bi. Awaraarā pāchi t'āide p'asia chedak'āri, t'āri pia auteebaidaipia bi. K'āidait'ee wēe p'ani pirā, pāchi tede k'āipiti.

Awaraarā ome k'āiwee p'anapataadaipia bi

¹⁴ Awaraarāpa parā jiridak'āri ne-inaa k'achia oodait'ee, it'aa iiditi Ak'ōrepa āra chupiria k'awaamerā māik'aapa bendiciamerā. Iidināti Ak'ōrepa āra maldiciamerā.

¹⁵ Awaraarā o-īa p'anadak'āri, auk'a o-īa p'anadaipia bi. Jōdee t'āri p'ua p'anadak'āri, auk'a jēedaipia bi.

¹⁶ T'āri auk'a p'anadaipia bi awaraa ijāapataarā ome. Jīp'a jiridaipia bi Ak'ōrepa parāmaa oopi k'inia bi. K'īsiadaik'araa bi parā awaraarā k'āyaara pipiara p'ani. Auk'a k'ōp'āyo meraadaipia bi chupiria beerā ome māik'aapa p'arat'ara beerā ome. Audua p'anadaik'araa bi.

¹⁷ Awaraarāpa parā k'achia oodak'āri, auk'a oonāti. Ichita ne-inaa pia óoti awaraarāpa unudamerā Cristo k'aurepa parāpa ne-inaa pia oopata.

¹⁸ Awaraarā nepira jiriyaa p'ani mīda, parā jōdee k'āiwee p'anapatāati chīara ome.

¹⁹ Ipemaarā k'iniarā, k'īra jō-ee p'ananaāti. Ma k'āyaara ichiak'au bīti, Tachi Ak'ōrepa ārapa oodap'edaa ak'imerā māik'aapa miapimerā ichia k'inia bik'a. Mia māga jara bi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Mia aupaita eperāarāpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Miata p'ek'au k'achia oopataarā miapiit'ee.'

(Dt 32.35)

²⁰ Awara āi ichiaba jara bi:

'Eperāpa pi k'īra unuamaa iru bi pirā, nāgá oopia bi. Māgí jarrapisia bak'āri, nek'opíji māik'aapa opisia bak'āri, ne-inaa topíji. Māgá ooru pirā, iru k'īra nejasiapiit'ee māik'aapa irua pīmaa k'achia oo k'inia bi oo-e pai.'

(Pr 25.21-22)

21 K'īrak'aupai ne-inaa k'achia oodai. Ma k'āyaara k'achia p'oyáati ne-inaa pia oo p'anipa.

13

Tachi poro waibiarāpa jara p'anik'a oodaipia bi

¹ Irá mia ūraait'ee parā jōmaarāpa pāchi poro waibiarā waaweederā. Oopataāti charraarāpa jara p'anik'a. Māga oodaipia bi Tachi Ak'ōrepa pāchi waibiarā papida perā parā ak'idamerā. Tachi Ak'ōrépata eperāarā poro waibiarā jōmaweda māga papipari.

² Maperā ooda-e pirā ārapa jara p'anik'a, ichiaba ooda-e pai Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi parāmaa. Ma awara ma charraarāpa parā miapidait'ee, māga ooda-e pirā.

³ Tachi charraarāpa ne-inaa pia oopataarā p'erapida-e. Ne-inaa k'achia oopataarāta p'erapipata. Maperā k'āiwee p'ana k'inia p'ani pirā charraarā ome, pia óoti. Māgá ārapa parā pia ak'ipataadait'ee.

⁴ Tachi Ak'ōrepa ma charraarā bijī parā k'aripadamerā k'achia beerā juadeepa. Mamīda pia ne-inaa k'achia ooru pirā, wāara waaweedaipia bi, ma charraarāpa pi ome oodait'ee perā k'achia beerā ome oopatak'a. Āchi jua ek'ari p'anirā pēidait'ee pi atade. Ma-it'ee espada anipapata. Māpai pi atadak'āri, miapide ateedait'ee, māga oopi k'inia bairā Tachi Ak'ōrepa k'achia oopataarāmaa.

⁵ Maperā óoti pāchi poro waibiarāpa jara p'anik'a. Māga oodaipia bi k'īsia p'ua wēe p'anadait'ee āra k'īrapite māik'aapa Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ichiaba māga oodaipia bi ārapa parā miapinaadamerā.

⁶ Parāpa impuesto p'aapataadaipia bi māgí poro waibiarāmaa, āra mimia oopata pari, Ak'ōrepa māirā māgá bida perā parā k'aripadamerā.

⁷ Pāchi poro waibiarā jōmaweda waaweedaipia bi. Parāmaa impuesto p'aapiruta pirā, p'áati. Parāmaa ne-inaa aneedap'edaa pari awaraa eujādeepa p'aapiruta pirā, ichiaba p'áati, aupedeeda-ee.

Cristode ijāapataarā chik'inia p'anapataadaipia bi

⁸ Tewe paraa p'ananáati. Ma k'āyaara, chik'inia p'anapataadaipia bi. Māga p'anaruta pirā, oodait'ee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

⁹ 'Miak'āi p'anirā k'āináati awaraarā ome; eperā peenáati; chīara net'aa chianáati; chīara te, wēra, mimiapataarā, ne-animal wa net'aa k'īanáati.'

(Ex 20.13-17)

Ūraa awaraa ichiaba paraa ak'ipiit'ee sāga p'anapataadaipia bi chīara ome. Mamīda ma jōmaweda uchiapata ūraa abaade:

'Awaraarā k'inia iru p'anapataāti, pāchi k'ap'ia k'inia iru p'anapatak'a.' (Lv 19.18)

Māga ooruta pirā, oodait'ee jōma Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

¹⁰ Māgá awaraarā k'inia iru p'anadak'āri, maarepida āramaa k'achia ooda-e. Maperāpi māga oodak'āri, oopata jōma Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a.

Idaa pik'a bide p'anapataarā

¹¹ Ma jōma oo p'ani misa, k'irāpāti jōmasaa taarāru tachi Cristode ijāadap'edaadeepa. Irā naawedapema k'āyaara k'ait'aara p'ani it'aa wādait'ee.

Maperã k'ãi pik'a p'ananaadâma. Ma k'ãyaara oodâma Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

¹² Na p'ek'au eujãde p'ani misa, tachi p'ãriu pik'a bide p'ani. Mamãda taarã-ee Cristo waya chek'ãri, ewari chiwidi pik'a unudait'ee. Mapa oo amaadâma ne-inaa k'achia k'ãra t'ãdoo, na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata mãik'aapa soldaopa armadura jãparik'a chõode wãi naaweda, mãga pik'a oodâma Cristopa oopi bik'a.

¹³ P'anadâma Ak'õre ãdaa pik'a bide p'anapataarã p'anapatak'a, ne-inaa k'achia ooda-ee. Oonaadâma p'ãriu pik'a bide p'anapataarãpa oopatak'a. Åchi piudaipata it'uapa mãik'aapa pariatua pedee nipapata. Ichiaba pariatua wëraarã jiripata ai ome k'ãidait'ee. Ma awara chõo jiripata chãara ome mãik'aapa net'aa k'aurepa chãara k'ãra unuamaa iru p'anapata.

¹⁴ Parã, jõdee, Tachi Waibia Jesucristode ijãapata perã, p'anapatãati iru na p'ek'au eujãde badak'a. K'ãsianãati parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oo k'inia bide.

14

Awaraa ijãapataarã ãpíte pedee k'achia jaradaik'araa bi

¹ Cristode ijãapari auk'a parãk'a ijãa-e bi pirã, pia ak'iti, awaraa ijãapataarã ak'ipatak'a. ¿Irua mãgã ijãa-e bipaa at'ãri Ak'õre Ûraa pia k'awa-e bairã? Mapa iru ome aupedeedaik'araa bi.

² Abaapa ijãai chik'o k'ãra t'ãdoo k'oipia bi. Jõdee chi pia k'awa-e bipa k'ãsiai nechiarã k'oik'araa bi, ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa iru pia ak'i-e pai jãak'aapa.

³ Maperã ma chik'o k'ãra t'ãdoo k'oparipa pia-ee ak'iik'araa bi ma nechiarã k'ok'aa bi. Jõdee ma nechiarã k'ok'aa bipa k'achia pedeeik'araa bi chi apema ãpíte. Mãga oodaik'araa bi Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a pia ak'ipari perã Cristode ijãa p'ani k'aurepa.

⁴ ¿K'aipa pi bijima chãara mimiapari ak'imerã jarait'ee irua oopata pia wa k'achia? Mimia chiparipapai ichi jua ek'ari mimiapataarã mãgã ak'iipia bi. Mãga pik'a bi Cristo ichideerã ome. Tachi Waibia Cristopata ichideerãpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Ichiata ichideerãmaa ne-inaa pia oopipari.

⁵ Ne-inaa awaraa jarait'ee parãpa aide k'ãsiadamerã. Ijãapari abaapa ijãai ewari aba iaipia bi apema k'ãyaara. Jõdee awaraapa ijãai ewari chaa auk'a bi. Tachi ijãapataarã chaachaa jiridaipia bi tachi t'ãride ijãa p'ani, k'awaadait'ee wãara mãga ijãa p'ani wa mãga-e.

⁶ Ma ewari aba iparipa apema k'ãyaara, mãga oopari Tachi Ak'õre-it'ee. Ichiaba ma chik'o k'ãra t'ãdoo k'oparipa mãga oopari Tachi Ak'õre-it'ee, gracias jarapari perã Ak'õremaa ma chik'o k'ok'ãri. Jõdee ma nechiarã k'ok'aa bipa auk'a mãga oopari Tachi Ak'õre-it'ee, ichiaba gracias jarapari perã Ak'õremaa nek'ok'ãri.

⁷ Tachi ijãapataarã apida ituaba p'anadak'aa tachia oo k'iniata oodait'ee. Ichiaba apida ituaba piudak'aa, ak'ipari wëe.

⁸ Chok'ai p'ani misa, p'anapata oodait'ee Cristopa oopi bik'a, irua tachi ak'ipari perã. Mamãda jai-idaaruta pijida, at'ãri Cristopa tachi ak'ipari. Mapa jaradai tachi chok'ai p'ani misa, Cristo Tachi Waibia. Ichiaba jai-idaa p'ani misa, Cristo Tachi Waibia.

⁹ Ma-it'ee Cristo piuji mãik'aapa chok'ai p'irabaiji, jõmaweda ijãapataarã Ak'õre Waibia pait'ee; chi chok'ai p'anãrã, jai-idaadap'edaarã paara.

¹⁰ Mãga bita ¿sãap'eda pia, Ak'õre Ûraa pia k'awa-e bita, pedee k'achia pedee bima awaraa ijãapataarã ãpíte? Maa-e pirã, ¿sãap'eda pia, Ak'õre Ûraa k'awa

bita, pia-ee ak'iparima ma ijāapari pia k'awa-e bi? Tachi jōmaweda p'anadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite Ak'ōre ewari waibia ewate.

¹¹ Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Mi ichita chok'ai baparida a bi Tachi Ak'ōrepa. Eperā chaa bedabaidait'ee mi k'īrapite māik'aapa jaradait'ee: "Pita Jōmaarā Ak'ōre Waibia." ' (Is 45.23)

¹² Mapa k'awa p'ani tachi chaachaa panadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa jaradait'ee tachia k'īsiadap'edaa, jaradap'edaa māik'aapa oodap'edaa na p'ek'au eujāde p'ani misa.

Ne-inaa k'achia oopināati awaraa ijāapataarāmaa

¹³ Maperā ak'inaadāma awaraa ijāapataarāpa oopata pedee k'achia pedeedait'ee āra āpīte. Ma k'āyaara jōma ooti awaraa ijāapataarā pipiara ijāadamerā, māik'aapa oodamerā Cristopa oopi k'inia bik'a.

¹⁴ Mi jida araa bi Cristo ome. Ijāa bi chik'o k'īra t'ādoo k'oipia bi, Ak'ōrepa ma chik'o k'oit'ee ooda perā. Mamīda awaraapa ijāa bi pirā chik'o k'īra aba k'oik'araa bi, ichi-it'ee k'oik'araa bi.

¹⁵ Maperā k'īrak'aupai pi ipema Cristo k'aurepa t'āri p'uapii. Iru k'īrapite pia k'oru pirā ne-inaa irua k'ok'aa, iru t'āri ārii beei pi ome maa-e pirā Tachi Ak'ōre ome, Cristode ijāa amaadarumaa. Cristo ichiaba piuji ma eperā k'aripait'ee. Mapa chik'inia p'anapatāati.

¹⁶ K'īrak'aupai awaraarāpa pedee k'achia jaradai pia ne-inaa pia oopata āpīte, pia ijāa bairā chik'o k'īra t'ādoo k'oipia bi.

¹⁷ Tachi Cristode ijāada-e p'ani irua chik'o k'īra t'ādoo k'opipari perā wa chik'o k'īra apai k'opipari perā. Ijāada-e ne-inaa topipari perā wa topik'aa perā. Jip'a tachi Cristode ijāapata māik'aapa iru jua ek'ari p'anapata, iru Jaurepa k'aripak'āri, oopataadai perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māik'aapa k'āiwee p'anapataadai perā.

¹⁸ Tachi Ak'ōrepa pia ak'ipari māgā ijāa p'anirā, oo k'inia p'anadairā Cristopa oopi k'inia bik'a. Māga oodak'āri, k'achia ooda-e p'ani. Mapa āra ik'aawa p'anirāpa ichiaba āra pia ak'ipata.

¹⁹ Maperā ne-inaa pia oodāma k'āiwee p'anapataadait'ee awaraa ijāapataarā ome. Chik'aripa p'anadāma, tachi jōmaweda pipiara Cristode ijāadait'ee.

²⁰ K'īrak'aupai awaraarā t'āri āripii Tachi Ak'ōre ome, parāpa ne-inaa k'opata k'aurepa. K'irāpāti Tachi Ak'ōrepa chik'o jōmaweda ooji k'odamerā. Mamīda pia chik'o k'īra t'ādoo k'o bipa awaraa ijāapari k'achiade baaipiru pirā, Tachi Ak'ōre k'īrapite ne-inaa k'achia oomaa bi.

²¹ Piara bi chik'o k'īra t'ādoo k'o-e pait'ee maa-e pirā ne-inaa k'īra t'ādoo to-e pait'ee maa-e pirā ne-inaa awaraa oo-e pait'ee, ma k'aurepa k'achiade baaipii k'āyaara pi ipema Cristo k'aurepa.

²² Maperā pia ijāa bi pirā chik'o k'īra t'ādoo k'oipia bi, māga ijāa bēeji pichi t'āridepai. Māpai awaraa ijāapari māga ijāa-e bi ome nipak'āri, jaraik'araa bi pichi t'āride iru bi. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi ne-inaa jōma pia ijāa bi pichi t'āride. Chi māga oo p'anirā o-īa p'ani Ak'ōre k'īrapite, k'īsia p'ua-ee.

²³ Mamīda pia ijāa bi pirā chik'o k'īra aba k'oik'araa bi, k'īsia p'uadarii ma chik'o k'ok'āri. Māgā k'īsia p'uadaik'āri, ne-inaa k'achia oomaa bi Ak'ōre k'īrapite ma chik'o k'oru pirā. Mapa mia ūraapari ijāaparipa k'awa-e bi pirā ne-inaa ooi wa oo-e pai, ooi'araa bi, ichi t'āriipa ijāarumaa oopia bi.

15

Tachia k'aripadaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa pia k'awada-e beerā

1 Tachi Ak'õre Ûraa pia k'awaa beerãpa choodaipia bi Ak'õre Ûraa pia k'awada-e beerã ome ne-inaa awara ijãadak'ãri. Tachia oo k'iniata oodai k'ãyaara, oodaipia bi ãrapa k'inia p'anik'a.

2 Mãga ooruta pirã, ãchi t'ãri ãriipida-e pait'ee. Jïp'a ãchi k'aripadait'ee waapiara k'awaadamerã Cristopa ãchima oopi k'inia bi.

3 Oodaipia bi Cristopa oodak'a. Ne-inaa oo-e paji irua mãga oo k'inia bada perã. Jïp'a oopachi Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, nepirade baaipachi mïda mãga ooda k'aurepa. Choopachi Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a:

'Ak'õre, k'achia beerãpa ik'achia jaradap'edaak'a pi ãpïte, auk'a mïmaa jara-jida, mia ooda perã pia oopidak'a.'

(Sal 61.1b)

4 Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa ichi ùraa p'ãpiji, ma k'aurepa tachi ãrapemaarãpa irua jara pëida k'awaadamerã. Mãga k'awaa wãdak'ãri, t'ãri o-ï-ïadaipata tachia ijãa p'anide, choo k'awaa wãpata nepirade p'anide mãik'aapa nïpata Ak'õrepa tachi k'aripamerã ichi ùraade jara bik'a.

5 Mia it'aa iidi bi Ak'õrepa parã mãgã k'aripamerã mãik'aapa choopimerã nepirade jõnide. Ichiaba iidi bi irua parã k'aripamerã t'ãri a-ba p'anapataadamerã apemaarã ijãapataarã ome, Jesucristopa mãga oopi k'inia bairã.

6 Mãgã t'ãri a-ba p'anadak'ãri, otau aba pik'a parã jõmaweda o-ïa it'aa t'ïpataadait'ee mãik'aapa k'aripataadait'ee. Mãgã ak'ïpidait'ee wãara ijãa p'ani Tachi Waibia Jesucristo Ak'õrede.

7 Maperã awaraa ijãapataarã pia ak'ïti, Cristopa parã pia ak'ïparik'a. Cristopa mãga ooda perã na eujãde bi misa, awaraarãpa pia jarapachida Tachi Ak'õre ãpïte. Auk'a pia jaradai iru ãpïte, parãpa mãga oo p'ani pirã.

8 Tachi Ak'õrepa Cristo pëiji tai judiorã k'aripade, ichia jaradak'a tai chonaarãmaa. Mãga ooji ak'ïpiit'ee wãara ichia oopari ichia jara bik'a.

9 Ichiaba Ak'õrepa Cristo pëiji ak'ïpiit'ee ichia judio-eerã auk'a k'aripa k'inia bi. Ichia ãchi mãgã chupiria k'awaa bapari perã, judio-eerã auk'a irumaa it'aa t'ï k'inia p'ani, iru ùraa p'ãdade jara bik'a:

'Maperã awaraa eujãdepemaarã t'ãide mi it'aa t'ïit'ee mãik'aapa pïmaa k'ariit'ee.'

(2 S 22.50; Sal 18.49)

10 Awara ãi Ak'õre Ûraa p'ãdade ichiaba jara bi:

'Awaraa eujãdepemaarã, o-ïa it'aa t'ïti Tachi Ak'õre eperãarã ome.'

(Dt 32.43)

11 Awara ãi ichiaba jara bi:

'Parã jõmaarã eujãdepemaarã, it'aa t'ïti mãik'aapa k'arïti Tachi Waibiamaa.'

(Sal 117.1)

12 Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaïapa p'ãdade ichiaba jara bi:

'Eperã uchait'ee Jesedepa. Mãgã jõmaarã ak'ïpari pait'ee. Israel pidaarã-eerãpa pida ijãadait'ee irua ãchi k'aripait'ee atuanaadamerã.'

(Is 11.10)

13 Mia it'aa iidi bi parã pari auk'a ijãadamerã. Mãgã ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã o-ïa p'anapiit'ee mãik'aapa k'ãiwee p'anapiit'ee. Iidi bi Tachi Ak'õre Jaurepa parãmaa k'awaapimerã Ak'õrepa k'ïsia iru bi Cristodeerã-it'ee, t'ãri o-ïa ni p'anadamerã irumaa wãrutamaa.

Pablo judio-eerã ome mimiada

14 Ìpemaarã, mia k'awa bi parã Cristode wãara ijãa p'ani. Ne-inaa pia oopata awaraarã k'aripadait'ee. Ak'õre net'aa pia k'awapata mãik'aapa ùraa para bapari, chik'aripa p'ani misa.

15 Māga p'anapata mīda, na p'ādade mia ne-inaa ũk'uru jīp'a jaraji Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a. Māgá jaraji parāpa k'irāpadamerā Ak'ōrepa ichideerāmaa oopi k'inia bi. Ma-it'eepi Ak'ōrepa mi jirit'eraji, mi chupiria k'awaap'eda.

16 Mi jirit'eraji judio-eerāmaa jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Ma-it'ee mi Jesucristo mimiapari papiji. P'aareerā awara bidak'a iru mimia oopataadamerā, māga pik'a mi awara biji iru pedee pia jara pēida Cristode jarateepariimerā judio-eerāmaa. Mia māga jarateepari ārapa ijāadak'āri, primisiak'a p'aneedamerā Tachi Ak'ōre-it'ee māik'aapa irua āra pia ak'ipariimerā Cristode ijāapata k'aurepa. Māgapi ichi Jaurepa āra ichideerā papiit'ee.

17 Mi māgá mimiapari perā Tachi Ak'ōre-it'ee, o-īa jara bi Cristopa oomaa bi michi k'ap'ia pari.

18 Ne-inaa ooda michi k'iradoopa jara-e. Jesucristopa mimaa oopi bi Tachi Ak'ōre Jaure k'ap'ia pari jarait'ee; mimaa ne-inaa jarapiru māik'aapa ne-inaa oopiru judio-eerā ijāadamerā.

19 Ārapa māgá ijāajida, unudak'āri Tachi Ak'ōre Jaurepa mimaa oopi bi ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māpai iru Jaurepa mi t'imí wāpiji judio-eerāmaa jarateenamerā. Jerusalén p'uurudeepa Iliria eujāde parumaa, p'uuru bee chaa mia Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jaratee nipapachi, Ak'ōrepa mimaa oopidak'a.

20 Māgá mia jaratee k'inia bi. Wā k'inia bi Cristo at'āri k'awada-e p'anirāmaa, jarateede irua ooda eperāarā k'aripait'ee. Eperāpa te chiwidi ook'āri, oo-e awaraapa te biri suda iri. Māga pik'a mia jaratee k'inia-e Cristopa ooda chi ũridap'edaarāmaa awaraa jarateepari it'aideepa.

21 Jīp'a mia jaratee k'inia bi k'awada-e p'anirāmaa, āra p'anadamerā Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Waide irua ooda ũrida-e p'anirāpa iru unudait'ee māik'aapa waide irude ũrida-e p'anirāpa iru k'awaadait'ee.' (Is 52.15)

*Pablo wā k'inia bada Romadepema ijāapataarā ak'ide
(1 Co 16.5-9)*

22 Mi māgá t'imí wāpari perā awaraarāmaa jarateede, waide p'oyaa wā-e paji parā ak'ide, ichita wā k'inia baji mīda.

23 Mamīda irā, waa wē-e perā na tode at'āri Cristopa ooda ũrida-ee māik'aapa año chok'ara paru mi wāit'ee bada parā ak'ide, irā wāit'ee.

24 Españadee wāk'āri, parāmāi wiibaiit'ee. Parāpa mi k'ariparuta pirā, jāma panait'ee, p'asia nipap'eda parā t'āide. O-īa bi parā unuit'ee perā, mak'āra p'oyaa taarā ba-e mīda parā ome.

25 Mamīda wāi naaweda parā ak'ide, mi wāit'ee Jerusalén p'uurudee. P'arat'a ateeit'ee ijāapataarā mama p'anirāmaa.

26 Māga ooit'ee Macedonia eujādepema māik'aapa Acaya eujādepema ijāapataarāpa k'aripa k'inia p'anadairā Jerusalendepema ijāapataarā chupiria chitoonirā. Ma-it'ee p'arat'a p'ejida tee pēidait'ee mi ome.

27 Judio-eerā paji mīda, āchi k'iradoopa māga oojida t'āri pia p'anadap'eda perā. Mamīda māga ooda-e pada paara āchi k'iradoopa, k'aripadaipia p'anak'ajida, judiorā k'aurepa āchia Ak'ōre net'aa k'awa p'anadairā. Maperāpi āchi net'aa teedaipia bi chi wēe p'anirāmaa judiorā t'āide.

28 Māpai mia āchi p'arat'a p'edap'eda Jerusalendee atep'eda māik'aapa teep'eda ma chupiria beerāmaa, mi wāit'ee Españadee māik'aapa ma wārude wiibaiit'ee parā ak'it'ee.

²⁹ Māgá unudak'āri, mia k'awa bi parā o-īa p'anadait'ee, mia jarait'ee perā ne-inaa pia Cristopa oo k'inia bi ichideerāmaa.

³⁰ Mamīda, ĩpemaarā, māga paru misa, mia k'inia bi parāpa it'aa t'ĭpataadamerā mi pari. K'ĭra jĭp'a it'aa iidipatāati Ak'ōrepa mi k'aripamerā, mi unuk'āri Cristopa ooda ũridaamaa p'anĭrā ome. Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bi tachi māgá chik'aripa p'anadamerā. Mapa Ak'ōre Jaurepa Cristodeerā jōmaweda chik'inia p'anapipari.

³¹ Maperā it'aa t'ĭpatāati Tachi Ak'ōrepa mi baaipinaamerā Judeadepema Cristode ijāadak'aa beerā juade, māirāpa mi k'ĭra unuamaa iru p'anapata perā, mia jaratee bi k'aurepa. Ichiaba it'aa t'ĭpatāati Jerusalendepema judiorā Cristode ijāapataarāpa t'āri o-īa jitadamerā ma p'arat'a mia ateeru teit'ee āramaa.

³² Māgá it'aa t'ĭpatāati mi parā t'āide o-īa panamerā, Ak'ōrepa māga k'inia bi pĭrā. Jāma panak'āri, ĩit'ee māik'aapa pedee sia pedeeit'ee parā ome.

³³ Māga paru misa, mia it'aa iidit'ee Ak'ōrepa parā jōma k'āiwee p'anapimerā. Amén.

16

Pablopa salude pēida

¹ Mia k'inia bi parāpa auteebaidamerā tachi ĩpewēra Cristo k'aurepa, t'ĭjarapata Febe. Irua Cencrea p'uurudepema ijāapataarā ak'ĭpataarā k'aripapari.

² Iru parā t'āide panak'āri, pia óoti Cristopa oopi bik'a jōmaweda ichideerāmaa. Febe k'aripāti parāmaa ne-inaa iidiru pĭrā, irua ijāapataarā chok'ara k'aripadoo perā, mi paara.

³ Mia salude pēiru Priscilamaa māik'aapa Aquilamaa. Mi ome āra auk'a mimiapata Jesucristo-it'ee.

⁴ Perā piujida mi k'aripadait'ee. Maperā mia gracias jara k'inia bi āramaa māik'aapa ijāapataarā jōmaweda judio-eerā t'āidepemaarāpa pida.

⁵ Ichiaba salude pēiru jōmaweda ijāapataarāmaa, āra tede it'aa t'ĭ chepata. Salude pēiru mi k'ōp'āyo k'inia, Epenetomaa. Iru awaraarā k'āyaara naapiara Cristode ijāaji Ásia eujāde.

⁶ Salude pēiru Mariamaa. Pia oopari Cristopa oopi bik'a parā t'āide.

⁷ Salude pēiru michi auk'aarā Andronicomaa māik'aapa Juniamaa. Āra carcelde p'anajida mi ome. Ārapa mi k'āyaara naapiara ijāajida. Jōmaweda Cristopa jĭrit'eradaarāpa āra pia t'o p'ani, pia mimiapata perā Cristo-it'ee.

⁸ Salude pēiru mi k'ōp'āyo k'inia Ampliatomaa. Tachi ome auk'a ijāa bi Cristode.

⁹ Salude pēiru Urbanomaa. Irua tachi jōma k'aripapari mimia p'ani misa Cristo-it'ee. Ichiaba salude pēiru mi k'ōp'āyo k'inia, Estaquimaa.

¹⁰ Salude pēiru Apelemaa. Nepirade baaji mīda Cristode ijāapari perā, choopari ijāa bide. Ichiaba salude pēiru Aristóbulo te pidaarāmaa, āra ichiaba Cristode ijāapata perā.

¹¹ Salude pēiru michi auk'aa Herodionmaa māik'aapa Narciso tedepema ijāapataarāmaa.

¹² Salude pēiru Trifenamaa māik'aapa Trifosamaa. Ma wēraarāpa pia oopata Cristopa oopi bik'a. Ichiaba salude pēiru mi ĩpewēra Cristo k'aurepa Persidema. Mia iru k'inia iru bi. Irua ichiaba pia oopari Cristopa oopi bik'a.

¹³ Salude pēiru Rufomaa. Ak'ōrepa iru jĭrit'eraji parā t'āide waibia papiit'ee. Auk'a salude pēiru iru nawemaa. Māgí wērapa mi ak'ĭpari michi nawek'a.

14 Salude pëiru Asincritomaa, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, mǎgǎrãmaa mǎik'aapa apemaarã ïpemaarãmaa, ãra ome it'aa t'ï chepata.

15 Ichiaba salude pëiru Filologomaa Julia ome, Nereamaa iru ïpewëra ome, Olimpamaa mǎik'aapa apemaarã ijãapataarãmaa, ãra ome it'aa t'ï chepata.

16 Salude tee para bǎti pǎchi pitapai ak'ïpidait'ee chik'inia p'anapata Cristopa k'inia bik'a. Nǎpema ijãapataarãpa parãmaa auk'a salude pëiruta.

17 ïpemaarã, mia enenee nǐbi parã k'ïrichaa p'anadamerã, ùk'uru seewa jarateepata paraa perã. Mǎirãpa awara jarateepata Tachi Ak'õre Ûraa wãara jarateepataarãpa parãmaa jarateedap'edaa k'ãyaara mǎik'aapa ijãapataarã k'ïsia awara-awaraa papipata. Maperã Cristode ijãapataarã ùk'uru ijãa amaadaipata ãchi k'aurepa. Æyaa p'anéeti mǎirã ik'aawaapa.

18 Mǎgeerãpa oodak'aa Cristopa oopi bik'a. Jïp'a ãchi-it'ee aupai mimiapata. Pedee sia, iwarraa pedee jaratee p'anipa k'ûrapata ijãapataarã, chi pia k'ïsia k'awada-e p'anïrã.

19 Jõmaarãpa jara p'ani parã Cristode pia ijãapata mǎik'aapa p'anapata irua pëida eperãarãpa jarateepatak'a. Mǎga ùrik'ãri, mi o-ïadaipari. Mǎgá ne-inaa pia k'awaa wǎk'ãti wǎti. Mamïda k'ïrak'aupai ne-inaa k'achia oodai.

20 Parãpa ma seewa jarateepataarãpa jara p'ani ùrida-e pirã, Tachi Ak'õrepa isapai p'oyaa Satanás, chi ãchimaa mǎga oopi bi. Mǎgá parã k'ãiwee p'anadai, k'ïsia awara-awaraa p'anadai k'ãyaara. Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesupa made parã k'aripamerã.

21 Timoteopa parãmaa ichiaba salude pëiru. Ichia mi k'aripapari na mimia ome. Ichiaba salude pëiruta michi auk'aarã Luciopa, Jasonpa mǎik'aapa Sosipatropa.

22 Mi, Terciopa na k'art'a p'ãmaa bi Pablo k'ap'ia pari. Mia pida Tachi Waibiade ijãa bi. Mapa parãmaa ichiaba salude pëi k'inia bi.

23 Gayopa parãmaa ichiaba salude pëiru. Irua tai auteebaiji ichi tede mǎik'aapa tai pia ak'ïmaa bi. Mǎga oopari jõma Cristode ijãapataarã ome nama chedak'ãri. Erasto, na p'uurudepema p'arat'a jãaparipa ichiaba salude pëiru. Ma awara tachi ïpema Cristo k'aurepa, Cuartopa salude pëiru.

24 [Mi, Pabloa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'ï bapariimerã.]

25 Ìrá it'aa t'ïdáma Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iruta jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Irua parã k'aripapariit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a oodamerã. Mia mǎga jõmaarãmaa jara bi jarateek'ãri Tachi Ak'õre Ûraa Pia jara pëida. Ma ùraade jara bi jõmaweda Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Ma pedee Ak'õrepa chonaarãweda k'awapi-e paji.

26 Mamïda Tachi Ak'õre ichita baparipa, ma k'ïsia iru bada ìrá k'awapimaa bi michi it'aideepa mǎik'aapa awaraa jarateepataarã it'aideepa. Taimaa k'awaapiji ichia wãarata jara k'inia bada ichi ùraa p'ãdade chonaarãweda, ma pedeeta jara bairã Cristopa ooit'ee bada jõmaarã k'aripait'ee. Mǎga k'awaapida perã taimaa, jõmaweda taipa jarateepata ùri p'anïrãpa Cristode ijãadai mǎik'aapa oodai irua oopi bik'a.

27 Tachi Ak'õre aupaita wãara k'ïsia k'awaa bapari. Ichia Jesucristo pëiji tachi o k'achiadeepa k'aripa atamerã. ¡Mapa ichita it'aa t'ïdáma irumaa! Amén.

Mǎgapai paji.

1 CORINTIOS

San Pablopa K'art'a Naapiara P'ãda Corinto P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji, Éfeso p'uurude bak'ãri. P'ã pëiji Corinto p'uurudepema ijãapataarãmaa. Pablo Jesucristo ũraa jaratee nipak'ãri judio-eerã t'ãide Corinto p'uurude, mãirã ũk'uru Cristode ijãa p'aneejida. Corinto p'uuru waibia baji Grecia eujãde. Mama eujã k'ira t'ãdoodepa net'aa aneedap'edaa netopachida. Ichiaba mama p'anapachida awaraa ak'õre waibia apatade ijãapataarã k'ira t'ãdoo. Maperã Cristode ijãapataarã nepira k'ira t'ãdoode baaipachida. Pablopa na k'art'a p'ãji ãra ũraait'ee, jip'a Jesucristode ijãapataadamerã; ãchi p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã Cristopa k'inia bik'a.

Naapiara Pablopa gracias jara bi Tachi Ak'õremaa ma Corintodepemaarã pari, Jesucristode wãara ijãapata perã (cap. 1.1-9). Mamãda t'ëepai ãra itria bi k'isia awara-awaraa p'anapata perã, chik'inia p'anada-ee (caps. 1.10-4.21). Ichiaba ãra itria bi ãchi t'ãide p'ek'au oopataarã ichiak'au bipata perã mãik'aapa charraarãmaa nepira atepata perã, t'ãri auk'a bidai k'ãyaara Cristopa k'inia bik'a (caps. 5-6). Jara bi sãga miak'ãi p'anãrã p'anapataadaipia bi (cap. 7) mãik'aapa sãga p'anapataadaipia bi ijãadak'aa beerã ãchi ik'aawa p'anapataarã ome (caps. 8.1-11.1). P'anau bi Corintodepemaarãpa iidi pëidap'edaa, k'awa k'inia p'anadak'ãri sãga oodaipia bi chip'edaidak'ãri it'aa t'ipataadait'ee (cap. 11.2-16). Ichiaba jara bi ijãapataarã nek'opatade Cristo piuda k'irãpadak'ãri (cap. 11.17-34); sãga p'anapata wãara chik'inia iru p'anapataarã (cap. 13) mãik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa ijãapataarãmaa ne-inaa oopiparide (caps. 12 y 14). Jara bi k'ãata jara k'inia bi Jesús piup'eda chok'ai p'irabaida irude ijãapataarã-it'ee (cap. 15). T'ëepai jara bi sãga p'arat'a p'edaipia bi awaraa ijãapataarã k'aripadait'ee mãik'aapa ichia k'isia iru bi ooit'ee (cap. 16).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo, tachi ipema Cristo k'aurepa Sóstenes ome na k'art'a p'ãruta. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ũraa jarateede.

² Mia na k'art'a p'ãru parã ijãapataarãmaa Corinto p'uurude p'ani. Parãpa Jesucristode ijãa p'aneedak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã awara biji ichideerã p'aneedamerã. Mãga oopari jõmaweda na p'ek'au eujãdepemaarã ome, Jesucristomaa it'aa t'idak'ãri. Mãgã Tachi Poro Waibia Jesucristo ãra Poro Waibia pai ichiaba.

³ Mia k'inia bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã pia ak'i bapari

⁴ Ichita Tachi Ak'õremaa it'aa t'ã bak'ãri parã pari, mia jarapari: “Ak'õre, pi t'ãri pia bi Jesucristode ijãapataarã pia ak'ipari perã.”

⁵ Cristode ijãa p'ani k'aurepa Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaade parã Corinto pidaarã k'aripaji. Pia pedeeji iru ũraa jarateedamerã. Ichiaba poro wësaapiji k'awaadamerã irua oopi k'inia bi ichide ijãapataarãmaa.

⁶ Tachi Ak'õrepa mãga ooda perã, parãpa waapiara Cristode ijãajida, taipa naaweda jarateedap'edaa k'ãyaara.

⁷ Ma awara Tachi Ak'õrepa ma jõma ooda perã parã-it'ee, parãpa oodai neinaa jõmaweda iru Jaurepa oopi bik'a ichideerãmaa, Tachi Waibia Jesucristo cheit'ee ewari ni p'ani misa.

⁸ Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariit'ee Cristo cherumaa, ma ewate iru k'aurepa parã k'achia wëe p'anadamerã.

⁹ Mãga ooit'ee ichia jaradak'a oopari perã. Parã jiriji ichi Warra Jesucristo ome araa p'anapataadamerã.

Ijãapataarã k'isia awara-awaraa p'anadap'edaa

¹⁰⁻¹¹ Ma jara aupada jõmaweda wãara mïda, Cloe tedepemaarãpa mïmaa k'awapijida parã nepirade para bi, auk'a k'isiada-e p'anadairã. Ipemaarã, Tachi Waibia Jesucristopa mi pëida perã, jüriti mi ùraa! T'ãri auk'a p'anapatãati, aupedeeda-ee, Cristode ijãapata perã. Óoti irua oopi bik'a ichideerãmaa.

¹² Nãga mïmaa nepirijida. Ijãapataarã ùk'uruurãpa mãgapata: “Mi Pablo eere bi”; awaraarãpa: “Mi Apolo eere bi”; awaraarãpa: “Mi Pedro eere bi”; jõdee apemaarãpa: “Mi Cristo eere bida” apata.

¹³ Cristopa ichide ijãapataarãmaa mãgã awara-awaraa k'isiapik'aa. Mi, Pablo kurusode piu-e paji parã pari, p'ek'au k'achia wëpapiit'ee. Parã poro choopidak'ãri, mi t'ide poro chooda-e paji.

¹⁴ Mi o-ia bi Tachi Ak'õre k'irapite parãdepema Crispo mãik'aapa Gayo aupai poro chooda perã.

¹⁵ Mãgã mia chok'ara-ee poro chooda perã, parãdepema apidaapa p'oyaa jarada-e mi t'ide poro choopiji.

¹⁶ Ichiaba Estefanas te pidaarã poro chooji. Mãgãrã awara mia waa k'irãpa-e.

¹⁷ Cristopa mi pëi-e paji poro choode. Jip'a ichia ooda mãik'aapa ùraada jarateedeta pëiji. Mãgã ùraa mia k'isia k'awaa pik'a jaratee-e, ijãadamerã mi pedee wësaa jaratee bipa. Ma k'ãyaara t'ãri pia jarateepari k'awaadamerã Jesucristo kurusode piuji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara k'isia k'awaara bi

¹⁸ Mãgã jarateeda maarepida ùri k'iniada-e p'ani Cristode ijãadak'aa beerãpa, ãchi-it'ee mãgã jarateepataarã pariatua pedee p'anadairã. Mamïda tachi ijãapataarãpa mãgã jarateeda ùridak'ãri, p'ek'au k'achia oo k'iniada-e p'anapata, k'awa p'anadairã Cristopata tachi ma o k'achiadeepa k'aripa atapari.

¹⁹ Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ùraa p'ãdade jara bairã: ‘Mia ak'ipiit'ee na p'ek'au eujãdepema k'isia k'awaa beerãda apata wãara mãga p'ani-e, ãchia k'isia iru p'anik'a mia oopi-e pak'ãri.’ *(Is 29.14)*

²⁰ Tachi Ak'õrepa mãgã p'ãdade nãga jara k'inia bi. Eperãarã irapemaarãk'a, poro wësaa p'ani jida mãik'aapa pedee wësaa pedee p'ani jida, k'isia k'awada-ee pik'a p'ani Tachi Ak'õre k'irapite, iru jõmaarã k'ãyaara k'isia k'awaara bapari perã.

²¹ Tachi Ak'õre mãga bapari perã, na p'ek'au eujãdepemaarãpa iru p'oyaa k'awada-e ãchi k'isiadoopa. Maperãpi Tachi Ak'õrepa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee taimaa jarateepiji, ùk'uruurãpa k'isia p'ani mïda tai k'isia k'awada-ee p'ani. Mamïda chi ijãarutaarã taipa jarateepatade o k'achiadeepa uchiadait'ee.

²² Judiorãpa taipa jarateepata ùri k'iniada-e p'ani, ak'i k'inia p'anadairã neinaa Tachi Ak'õrepa ooru eperãarãpa p'oyaa oodak'aa. Jõdee judio-eerãpa ùri k'iniada-e p'ani, k'isia k'awaa bipa jarateedata jiri p'anadairã.

²³ Mamīda táipata jarateepata Cristo kurusode piuda p'ek'au k'achia wēpapiit'ee, judiorāpa ijāadaamaa p'ani pijida māik'aapa judio-eerāpa ichiaba ijāa k'iniada-e p'ani pijida, tachi k'īsiadeepa pariatua jarateedai jīak'aapa.

²⁴ Taipa māga jarateepata k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa jirīmaa bi judiorā māik'aapa judio-eerā paara Cristode ijāadamerā. Irude ijāadak'āri, k'awa p'aneepata iruata k'awapipari Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi māik'aapa oopipari Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a eperāarāmaa.

²⁵ Tachi Ak'ōrepa māga k'īsia iru baji na p'ek'au eujādepemaarāpa k'īsia p'ani mīda irua ne-inaa pariatua ooji Cristo piupik'āri. Tachi Ak'ōrepa Cristo peedap'edaarā ome p'oyaa-e pajida apata. Mamīda irua māga oopik'āri, ak'ipiji ichi wāara jōmaarā k'āyaara k'īsia k'awaara bapari māik'aapa ak'ipiji ne-inaa jōma p'oyaai, māgá tachi o k'achiadeepa k'aripa atada perā.

Tachi Ak'ōrepa eperāarā jirit'erada

²⁶ Ipemaarā Cristo k'aurepa, k'īsiati parā p'anapatap'edaade, Tachi Ak'ōrepa parā jirī naaweda. Parā t'āide Tachi Ak'ōrepa eperāarā jirik'āri ichide ijāadamerā, chok'ara jiri-e paji nāgee: k'īsia k'awaa beerā na p'ek'au eujādepemaarāpa jiripatak'a; p'arat'ara beerā maa-e pirā eperāarā poro waibiarā.

²⁷ Māgeerā jirit'erai k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa jirit'eraji eperāarā mak'īara k'īsia k'awada-ee beerā, na p'ek'au eujādepema k'īsia k'awaa beerā k'īra nejasia p'aneedamerā ūridak'āri irua jarapida māirāmaa. Ichiaba jirit'eraji eperā jīp'arā, na p'ek'au eujādepema poro waibiarā k'īra nejasia p'aneedamerā ūridak'āri irua oopi bi māirāmaa.

²⁸ Jirit'eraji na p'ek'au eujādepema eperāarā chupiria beerāda apata. Māga ooji ak'ipiit'ee pipiara bi Cristode ijāaru, k'īsia k'awaa bai k'āyaara, p'arat'ara bai k'āyaara māik'aapa eperā waibia bai k'āyaara.

²⁹ Māga ooji Tachi Ak'ōrepa, apida audua p'ananaadamerā ichi k'īrapite.

³⁰ Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara k'īsia k'awaara bapari perā, tachimaa k'awaapiji Cristopa ooda tachi k'aripait'ee atuanaadamerā. Cristopa tachi neto pik'a ataji uchiadamerā p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Māpai irude ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa tachi awara biji araa p'anapataadamerā iru ome. Māgá p'ek'au k'achia wēe p'aneejida Tachi Ak'ōre k'īrapite. Ma awara māgá Cristopa tachimaa k'awapiji Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi.

³¹ Maperāpi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Eperāpa jara k'inia bi pirā ichiata ne-inaa k'awaara bi awaraarā k'āyaara, māga jaraipia bi ichia k'awaa bairā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'i bapari.'

(Jer 9.23-24)

2

K'īsia k'awaa bīpa ichi k'īradoopa apida Cristode ijāapi-e pai

¹ Ipemaarā, mi parāmaa wāk'āri, jarateeki Tachi Ak'ōrepa jara pēida; irua naaweda k'īsia iru bada ooi't'ee Cristo piuda k'ap'ia. Māga jaratee-e paji poro wēsaa bīpa jarateeparik'a maa-e pirā k'īsia k'awaa bīpa jarateeparik'a.

² Ma k'āyaara jarateeki Jesucristo kurusode piuda tachi p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

³ Māga jaratee bīde mi p'era baji, parāpa mīa jararu ūri k'iniada-e pai jīak'aapa.

⁴ Jaratee-e paji k'īsia k'awaa bīpa jarateeparik'a, ichi pedee ijāadamerā. Māga-e. Tachi Ak'ōre Jaurepata mīa jarateeda parāmaa ijāapiji, ichia jōmaweda p'oyaapari perā.

5 Ak'õre Jaurepa m̃ga ooji par̃pa k'ĩsianaadamerã eperãpa jarateeda k'aurepa ijãa p'ani. Jĩp'a ijãa p'ani Tachi Ak'õre Jaurepata ijãapida perã.

Tachi Ak'õre Jaurepata k'awapipari ichia k'ĩsia iru bi

6 Taipa parãmaa jarateeda-e paji k'ĩsia k'awaa beerãpa jarateepatak'a. Mamĩda m̃gã jarateepata Tachi Ak'õre pipiara k'awa k'inia p'anĩrãmaa. Jarateedak'aa ijãadak'aa beerã k'ĩsia k'awaa beerãk'a maa-e pirã ijãadak'aa beerã waibiarãk'a. Æchi piudak'ãri, Æchia jarateedap'edaa mak'iaara k'irãpadak'aa.

7 Æchia jarateepatak'a jarateedai k'ãyaara, taipa jarateepachida Tachi Ak'õrepa k'awapida taimaa; ai naaweda ne-inaa eperãarãmaa k'awapi-e pada. K'awapiji ichia k'ĩsia iru bada ooit'ee Jesucristo k'ap'ia pari na eujã ooi naaweda. Ichiaba k'awapiji jõma ichia k'ĩsia iru bi tachi-it'ee, it'ari panadak'ãri.

8 Tachi Ak'õrepa ichia k'ĩsia iru bada k'awapi-e paji eperã waibia beerãmaa, m̃gĩrãpa ijãada-e pada perã. Æchia m̃ga k'awadap'edaa paara, Tachi Waibia kurusode peeda-e pak'aji. K'awak'ajida iru cheji Tachi Ak'õre k'ira wãree unupide na p'ek'au eujãdepemaarãmaa.

9 Ma awara tuchia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa m̃gĩrãmaa k'awapi-e paji ichia k'ĩsia iru bi ichide ijãapataarã-it'ee, iru ũraa p'ãdade jara bairã:

'Tachi Ak'õrepa nãgĩ ne-inaa k'ĩsia iru bi teeit'ee ichi k'inia iru p'anĩrãmaa: ne-inaa eperãarãpa waide unudak'aa; waide ũridak'aa; m̃ik'aapa waide k'ĩsiadak'aa.' (Is 64.4)

10 Chonaarãweda Tachi Ak'õre ũraa p'ãdak'ãri, k'awada-e p'anapachida irua k'ĩsia iru bada. Mamĩda Tachi Ak'õre Jaurepa ne-inaa jõma k'awapari perã, m̃gĩ k'ĩsia paara tachimaa k'awapii.

11 Eperãpa ichi k'ĩsia k'awapari ichi t'ãridepai. M̃ga pik'a Tachi Ak'õre Jaurepa k'awapari Tachi Ak'õre k'ĩsia.

12 Mapa tachi ijãapataarãpa Ak'õrede ijãadak'aarãpa k'ĩsiapatak'a k'ĩsiadak'aa. Tachi Ak'õrepa ichi Jaure p̃iji tachimaa k'awapimerã ne-inaa jõma irua ooit'ee bi tachi-it'ee Jesucristo k'ap'ia pari. Ak'õrepa m̃ga oo-e paji tuchia ne-inaa pia oopata perã. Jĩp'a ooji tachi k'inia iru bapari perã.

13 Maperã taipa jarateedak'aa tachi k'ĩsiadoopa. Jĩp'a Tachi Ak'õre Jaurepa jarateepi bik'a jarateepata. M̃ga ũridak'ãri, ijãapataarãpa k'awaa wãpata Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi Æchi-it'ee, ichi Jaure Æchi ome bapari perã.

14 Mamĩda ijãadak'aa beerãpa m̃ga ũri k'iniadak'aa, Æchi-it'ee tachi k'ĩsiadoopa pariatua pedee p'anadairã. Ma awara Æchia Tachi Ak'õre k'ĩsia p'oyaa k'awadak'aa, Tachi Ak'õre Jaure w̃e p'anapata perã.

15 Tachi Ak'õre Jaure iru p'anĩrãpa ne-inaa jõma ak'idai k'awaadait'ee pia wa k'achia Tachi Ak'õre k'irapite. M̃ga oodai Ak'õre Jaurepa ãra k'aripapari perã. Jõdee Tachi Ak'õre Jaure w̃e beerãpa m̃gã p'oyaa ooda-e. Ma awara Æchia p'oyaa k'awada-e p'ani Tachi Ak'õre Jaure tachi ijãapataarã ome bapari wa m̃ga-e, iru Jaure w̃e p'anadairã.

16 Tuchia k'awa p'ani ijãadak'aa beerãpa Tachi Ak'õre net'aa p'oyaa k'awadak'aa, iru ũraa p'ãdade jara bairã:

'¿K'aipa k'awaaima Tachi Ak'õre k'ĩsia m̃ik'aapa k'aipa iru ũraaima? Iruata ne-inaa jõma k'awapari.' (Is

40.13)

Mamĩda m̃ga-e tachi ijãapataarã ome. Tachiata k'awaadai Tachi Ak'õre k'ĩsia, iru Jaurepa tachi k'ĩsiapipari perã Cristopa k'ĩsia bik'a.

3

Tachi Ak'õre Ũraa jarateepataarã auk'a mimiapata iru-it'ee

¹ Ipemaarã, k'irãpáti mia jaratee nipada parã ome bak'ãri. Ara nawepa ichi warra chai ewaa t'odamaa chik'o k'opi-e bik'a, chik'o waide p'oyaa k'o-e bairã, mãga pik'a mia jaratee-e paji Tachi Ak'õre Jaure taarã iru beerãmaa jarateeparik'a. Mãga oo-e paji parã at'ãri pia ijãada-e p'anadap'edaa perã.

² Maperãpi nawepa ichi warra chai jutopiparik'a chik'o waide p'oyaa k'o-e bairã, mãga pik'a mia jĩp'a jarateepachi Cristo piuda eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wẽpapiit'ee. Jaratee-e paji jõma irua k'ĩsia iru bi tachi-it'ee, k'awa bada perã parãpa waide mãga p'oyaa k'awada-e pai.

³ Mãga p'ani pãchia oo k'iniata oo p'anadairã, Tachi Ak'õre Jaurepa oopi k'inia bi ooda-ee. Iru Jaurepa jarateepi bik'a oodai k'ãyaara, aupedeepata, Tachi Ak'õrepa jarateepataarã pẽida audú k'ĩa p'anadairã.

⁴ ¿Jara p'ani-ek'ã: “Mi Pablo eere bi” maa-e pirã “Mi Apolo eere bi”? ¿Parã ijãadak'aarãk'api k'ĩsia p'ani!

⁵ Mi, Pablo Apolo ome eperãarã poro waibiarã-epi; jĩp'a Tachi Ak'õre mimia oopataarã, parãmaa jarateedap'edaa Cristode ijãadamerã. Taipa Cristopa oopidak'a jarateejida.

⁶ Eperãpa ichi eujãde ne-uuparik'a, mia naapiara parãmaa jaranaji Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mãpai ne-uu ak'iparipa ooparik'a, Apolopa waapiara jarateepachi k'awaadamerã Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi k'inia bi. Mamãda Tachi Ak'õrepa ne-uu jõmaata waripiparik'a, iruata taipa jarateedap'edaa parãmaa ijãapiji.

⁷ Ne-uuparipa mãik'aapa ne-uu ak'iparipa ma ne-uuda p'oyaa waripidak'aa. Maperã ma ne-uuda waripipari ãra k'ãyaara waibiarã bi. Mãga pik'a Tachi Ak'õre waibiarã bi tai jarateepataarã k'ãyaara, irua aupaita eperãarãmaa ijãapipari perã.

⁸ Ma ne-uupari ma ne-uu ak'ipari ome auk'a mimiapachida chaumerã. Mãga pik'a tai mimiapataarãpa auk'a jarateepata eperãarãpa Tachi Ak'õrede ijãadamerã. Mamãda Tachi Ak'õrepa tai chaachaa p'aait'ee ichia k'inia bik'a, taipa oodap'edaa pari.

⁹ Tai ma mimiapataarãk'ata p'ani. Jõdee parã ma ne-uudák'ata p'ani. Mamãda Tachi Ak'õreta ma eujã chipari. Parã ijãapataarã ichiaba te choma pik'a bi; te Tachi Ak'õrepa oopimaa bi ichi mimiapataarãmaa.

¹⁰ Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi pẽiji ma te choma ewaa oomerã. Maap'eda awaraarã mi t'ẽe chejida ne-inaa awaraa parãmaa jarateede. Mamãda pia jarateedaipia bi.

¹¹ Mia mãga jara bi Tachi Ak'õrépata ichi Warra Jesucristo bida perã ma te choma te basak'a bamerã. Irua aupaita tachi o k'achiadeepa k'aripa atai. Mapa apidaapa awaraa basa jiridaik'araa bi.

¹² Ma basade te oodai nãgí net'aa pi-ia bidee: nẽedee, p'arat'adee, wa mãu pi-iadee. Maa-e pirã ma te oodai pak'urudee, p'ũajara p'oo bidee wa siadee.

¹³ Mamãda Ak'õre ewari waibia ewate irua ma te oopataarãpa oodap'edaa ak'it'ee mãik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Pia jarait'eera, irua taipa oodap'edaa chaa mãik'aapa jarateedap'edaa chaa ak'it'ee. Ma ewate ma ne-inaa jõmaweda t'ipitaude wãyaait'ee.

¹⁴ Cristopa taimaa oopida mãik'aapa jarateepida paa-e pait'ee. Chooit'ee. Tachi Ak'õrepa mãgí pia ak'it'ee mãik'aapa mãgí pari teeit'ee ichia k'ĩsia iru bi teeit'ee Cristopa oopidak'a oodap'edaarãmaa.

¹⁵ Mamãda eperãarãpa ãchi k'ĩsiadoopa oodap'edaa maa-e pirã jarateedap'edaa jõma paait'ee wẽparumaa. Mamãda net'aa ãt'a atadak'a

t'ipitaudeepa, ma jarateepari atua-e pait'ee. Jīp'a beeit'ee Tachi Ak'ōre ome. Mamīda Ak'ōrepa ne-inaa teeit'ee pada ichimaa wēe bait'ee.

Tachi Ak'ōrede ijāapataarā iru ték'apī p'ani

¹⁶ Tachi Ak'ōre ichi te waibiade baparik'a, ichi Jaure bapari parā ome. Maperā parā iru ték'apī p'ani.

¹⁷ Maperā apidaapa parāmaa ijāa amaapiruta pīrā Cristode maa-e pīrā oo amaapiruta pīrā Cristopa parāmaa oopi k'inia bi, Tachi Ak'ōrepa māgī k'achia ooit'ee. Māga ooit'ee, parā jirit'era atada perā ichi-it'ee, ichi te waibiak'a p'anadamerā.

Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a p'anapataadaipia bi

¹⁸ Pāchi itu k'ūrapināati. Parādepema apidaapa k'īsiadaik'araa bi āchi k'īsia k'awaa p'ani na p'ek'au eujādepema k'īsia k'awaa beerāk'a. Ma k'āyaara k'īsia k'awa-ee pik'a p'anadaipia bi na eujādepemaarā k'īrapite, Tachi Ak'ōrepa ichi k'īsia parāmaa k'awapimerā.

¹⁹ Na p'ek'au eujādepema k'īsia k'awaa beerāpa jaradak'āri āchia ne-inaa k'awa p'ani, Tachi Ak'ōre-it'ee āchi k'īsiadoopa pariatua pedeepata. Tachia māga k'awa p'ani iru Ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'ōrepa k'awa bi na p'ek'au eujādepema k'īsia k'awaa beerāpa k'īsia iru p'ani chīara k'ūradait'ee.' *(Job 5.13)*

²⁰ Ichiaba iru Ūraa p'ādade jara bi:

'Na p'ek'au eujādepema k'īsia k'awaa beerāpa jōmaweda k'awa p'ani choo-e pait'ee.' *(Sal 94.11)*

²¹ Tachi Ak'ōrepa māga jara bairā, apida audua p'anadaik'araa bi k'īsia p'anadairā āchi eerepema jarateeparita pipiara bi apemaarā jarateepataarā k'āyaara. Jōmaarāpa parā auk'a k'aripapata, ma-it'ee Ak'ōrepa āra pēida perā parāmaa.

²² Irua mi, Pablo, Apolo māik'aapa Pedro pēiji taipa Cristopa ooda jarateedamerā. Māga ooji parā awaraa Cristode ijāapataarā ome pipiara p'anapataadamerā Cristopa k'inia bik'a. Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā ooji tachi aide p'anapataadamerā. Tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji it'aa wādamerā jai-idaadak'āri māik'aapa pipiara p'anapataadamerā na eujāde p'ani misa.

²³ Ma jōma ooji tachi-it'ee, tachi Cristodeerā perā māik'aapa Cristo iru Warra perā.

4

Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarā ichiaba Cristo-it'ee mimiapata

¹ Parāpa tai Cristo-it'ee mimiapataarāk'a iru p'anadaipia bi, iruata tai jarateede pēida perā Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada; ne-inaa eperāarāmaa naaweda jara-e pada.

² Irua tai māgā pēida perā, chok'ek'ee p'anadaipia bi.

³ Parā maa-e pīrā awaraarāpa mia ooda māik'aapa jarateeda ak'i k'inia p'ani pīrā k'awaadait'ee pia wa k'achia, ak'idaipia bi. Mia p'ua-e bi. Mamīda mīchia pida mia ooda māgā ak'i-e bi.

⁴ Cristopa jarateepidak'a parā t'āide jarateepachi perā, k'īsia p'ua-e bi Tachi Ak'ōre k'īrapite. Māga jarak'āri, jara k'inia-e mia maarepida ne-inaa k'achia ook'aa. Tachi Waibiapata mia oopata ak'iit'ee māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia.

5 Māgá mia ooda Cristopata ak'it'ee perā, ¿sāap'eda taipa oopata ak'i k'inia p'anima parāpa, Cristo cheit'ee ewate pai naaweda? Ma ewate ichi-ata k'awapiit'ee ne-inaa jōma eperāarāpa waide k'awada-e p'ani; ne-inaa eperāarāpa āchi t'āridepai k'isia p'anadap'edaa paara, na p'ek'au eujāde nipadak'āri. Maap'eda ne-inaa pia oodap'edaa pari teeit'ee ichia k'isia iru bi.

6 Īpemaarā Cristo k'aurepa, ma jara aupadade k'isiadak'āri, k'awa p'ani mi Apolo ome ak'idaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a, pāchi k'iradoopa ak'idai k'āyaara. Mia māga jara bi parāpa pedee audua pedeenadamerā pāchi jarateepari āpīte, pedee k'achia pedee p'ani misa awaraarā jarateepari āpīte.

7 ¿K'aipa parā bijima chīara ak'ipataarā? Tachi Ak'ōrepata parā k'isia k'awaapipari māik'aapa ne-inaa oo k'awaapipari. Pāchi k'iradoopa māga oodak'aa. Māga bita, ¿sāap'eda audua pedeeapatama?

8 Parā audua p'anadaik'araa bi. Mamīda māgá p'ani. Mi-it'ee parā p'arat'ara beerāk'ata p'ani, ne-inaa jōma iru p'anadairā; maarepida faltada-ee. Ma awara nāgaweda reyrāk'ata p'ani Cristo ome. Mapa iru jarateepataarāpa jarateeruta waa ūri k'iniadak'aa. ¡Taawa reyrāk'a p'anak'ajida, tai jida māga p'anadait'ee auk'a!

9 Mamīda māga-e. Mi-it'ee Tachi Ak'ōrepa tai, ichia jirit'eradaarā, ek'ariara papiji. Eperāarāpa awaraarā peedait'ee p'anik'a jōmaarā taide, māga pik'a p'ani tai. Jōmaarāpa ak'i k'inia p'anapata jāgí eperāarā miapiruta. Māga pik'a na p'ek'au eujādepema jōmaarāpa tai chupīria jōni ak'ipata, angeleerāpa paara.

10 Tai k'ira k'awa-ee pik'a p'ani, Cristo-it'ee mimiapata perā. Jōdee parā k'isia k'awaara pik'a p'ani Cristode ijāa p'anida apata perā. Taipa mak'iaara k'awada-e p'ani Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi, tai k'isiadoopa k'isia p'anadairā. Mamīda parāpa jōmaweda k'awa p'anida apata. Jōmaarāpa parā k'inia iru p'ani, t'āri pia p'anadairā. Jōdee tai k'ira unuamaa iru p'ani, jōmaarā ek'ariara p'anadairā.

11 Taipa Tachi Ak'ōre Ūraa jaratee p'aneedak'āriipa, mata at'āri jarra oopata māik'aapa opisias choopata; p'aru sore jīpata. Ma awara ijāadak'aa beerāpa tai p'ua oopata. Te jida wēe p'ani, awara āi jarateede nipapata perā.

12 Tachi juadoopa mimiapata, ĩida-ee. Awaraarāpa taimaa ik'achia jaradak'āri, chōo jiridak'aa. Jīp'a Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpata āchi pari. Tai jiridak'āri miapidait'ee, taipa choopata.

13 Tai āpīte pedee k'achia jaradak'āri, āchimaā t'āri pia pedeeapata. Mamīda tai k'ira unuamaa iru p'anapata. Āchi-it'ee tai ne-inaa mik'iaak'a p'ani. Māgá tai iru p'anajida. Mata at'āri māgá iru p'ani.

14 Ma et'ewa jarada p'ā-e paji parā k'ira nejasiapiit'ee. Ūraait'eeta p'āji ak'ōrepa ichi warra k'inia iru bi ūraaparik'a.

15 Mia māga jara bi mi-it'ee parā mi warrarāk'a p'anadairā. Jarateepataarā chok'araarāpa jarateedai Cristopa parāmaa oopi k'inia bi. Mamīda mia naapiara jarateenaji Cristo parā pari piuda. Māgá irude ijāajida. Maperāpi mi parā ak'ōrek'a bi.

16 Maperā oodaipia bi mia oo bik'a.

17 Mapa Timoteo pēiru parā k'aripanamerā. Iru mi warra k'iniak'a ichiaba, mia naapiara jarateeda perā Cristo iru pari piuda. Irua oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa iru parāmaa pēiru, k'irāpapimerā mi sāga bapari Cristo jua ek'ari. Mia oopari Cristopa oopi bik'a māik'aapa ijāapataarā para bee chaa jarateepari jōmaarāpa māga oodamerā.

18 Parādepema ūk'uru audua p'ani k'isia p'anadairā mi waa parāmaa wā-e. Mamīda māga-e.

19 Ak'õrepa k'inia bi pirã, mak'ïara taarã-e jãmaa wãit'ee. Pak'ãri, mia k'awaaitee mãgí audua beerãpa jara jõni. Mamída ma k'ãyaara waapiara mia nãga k'awa k'inia bi. ¿Achia oo p'anik'ã wa ooda-e p'ani Cristopa oopi bik'a?

20 Parãpa k'awadaipia bi Cristode ijãa p'anida apataarãpa oodaipia bi irua oopi bik'a. Mãga oodak'ãri, ak'ipipata pedeepapai ijãa k'iniada-e. Jĩp'a p'ana k'inia p'anapata Cristo jua ek'ari.

21 Mi parãmaa wãk'ãri, ¿k'ãata k'inia p'anima; itriamerã wa pedee sia pedeemerã?

5

K'ãata oodaipia bi pariatua p'ek'au oopataarã ome

1 Íra mia jarait'ee mimaa nepiridap'edaa. Parã t'ãide abaapa ichi nawek'aa chi wërak'a iru bi. ¡Ijãadak'aa beerãpa pida mãgee k'achia oodak'aa!

2 Mamída parã at'ãri audua p'ani, k'isia p'anadairã Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a oo p'ani. Audua p'anadai k'ãyaara, k'isia p'ua p'anadaipia bi mãgí k'achia oomaa bairã parã ijãapataarã t'ãide. Ma eperã pãchi ik'aawaapa ãyaa pëidaipia bi.

3 Mi parã ome ba-e pait'ee mída, mi k'isia parã ome bait'ee. Tachi Waibia Jesupa mimaa k'awapiji k'ãata oodaipia bi ma eperã ome.

4 Mapa mi k'isia aupai bait'ee mída parã ome, irua auk'a mãga k'awapiit'ee parãmaa chip'edaidak'ãri irumaa it'aa t'fidait'ee.

5 Jõma ijãapataarã see nĩbak'ãri, ma eperã pãchimãiipa ãyaa wãpíti, Satanapa iru k'ap'ia k'achia ooyaa bi miapimerã maa-e pirã piupimerã. Mãgá Tachi Ak'õrepa iru jaure it'aa ateei Tachi Waibia Jesús cheit'ee ewate.

6 Audua p'anadaik'araa bi ma k'achia oomaa bi misa parã t'ãide. Jõmaarãpa nãgí pedee k'awa p'ani: “Levadura ma-ãriipa pan masa jõmaweda waridaipari.”

7 Tai judiorãpa Pascua fiesta oodai naaweda, levadura jõmaweda iru p'ani tai tede bat'ak'oopata, ma fiestade pan levadura wëe k'odait'ee. Mãga pik'a parãpa p'ek'au k'achia jõmaweda unu p'ani parã t'ãide oo amaadaipia bi, k'achia wëe p'anadait'ee Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Wãara parã p'ek'au k'achia wëe p'ani Tachi Ak'õre k'irapite, Cristo piuda perã pãchia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee. Pascua fiestadepema oveja chak'ek'a bi piuji Tachi Ak'õrepa tachi miapinaamerã tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

8 Cristo mãgá piuda perã, p'anadama irua oopi bik'a. Apidaapa k'achia oodaik'araa bi Cristode ijãadai naaweda oopatap'edaak'a. Ma k'ãyaara k'ira jĩp'a p'anapataadaipia bi mãik'aapa wãarata jarapataadaipia bi.

9 Mia naaweda k'art'a p'ãdade jaraji k'õp'ãyo meraanaadamerã wëraarã maa-e pirã imik'ĩraarã pariatua p'ek'au ooyaa beerã ome.

10 Mãga jarak'ãri, jara k'inia-e baji ãyaa p'aneedamerã nãgee ijãadak'aa beerã ik'aawaapa: pariatua p'ek'au oopataarã; p'arat'a waapiara iru p'ana k'inia p'anirã; nechiapataarã maa-e pirã awaraa ak'õre waibia apatade ijãapataarã. Mãgeerã ik'aawaapa ãyaa p'aneedap'edaa paara, ichita uchiadait'ee paji na p'ek'au eujãdeepa.

11 Nãgí p'ãrupa mia jarait'ee k'ãata jara k'inia baji apema k'art'ade. K'õp'ãyo meraanãati ijãapataarãda apata mída, nãga oopataarã ome: pariatua p'ek'au ooyaa beerã; p'arat'a waapiara iru p'ana k'inia p'anirã; awaraa ak'õre waibia apatamaa it'aa t'ipataarã; awaraarã ãpite ik'achia jarapataarã; it'ua toyaa beerã maa-e pirã nechiapataarã ome. Mãgeerãmaa p'asianãati mãik'aapa pãchima chepinãati. Nek'ode paara t'ĩudaik'araa bi mãgeerã ome.

12-13 Māga jara bi Tachi Ak'ōrepa tachi bi-e pada perā ijāadak'aa beerāpa oo p'ani ak'idamerā. Ichiata mairāpa oopatap'edaa ak'it'ee māik'aapa āchi miapiit'ee. Mamīda tachia ak'idaipia bi awaraarāpa oo p'ani tachi ijāapataarā t'āide, ijāadak'aa beerāk'a p'anaruta pirā. Maperāpi parāpa chi k'achia ooyaa beerā āyaa wāpidaipia bi pāchi ik'aawaapa, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'Jeret'āati chi k'achia ooyaa beerā pāchi ik'aawaapa.' (Dt 17.7)

6

Ijāapataarā nepirade p'anadak'āri

1 Irā mia jarait'ee k'āata oodaipia bi parā nepirade p'anadak'āri. Parādepema nepira iru bak'āri awaraa ijāapari ome, ijāadak'aa beerā charraarāmaa wāik'araa bi. Ma k'āyaara ijāapataarāmaa wāipia bi.

2 ¿Parāpa k'awada-e p'anik'ā tachi Cristo ome araa p'anirāpa iru pari ak'idait'ee ijāadak'aa beerāpa ne-inaa oopatap'edaa jaradait'ee pia wa k'achia? Māga bita, ¿sāap'eda p'oyaa ak'ida-ema ijāapataarā nepira mak'iaara waibia-e bita parā t'āide?

3 ¿K'awada-e p'anik'ā tachia ichiaba angeleerā ak'idait'ee? Māga pirā, jirapema nepira pāchi pitapai ak'idai!

4 Māgā parā awaraa ijāapataarā ome nepirade baaidak'āri, charraarā ijāadak'aa beerāmaa wāda k'āyaara, wādaipia bi charraarā ijāapataarāmaa.

5-6 Nāgí jararupa parā k'ira nejasiapi k'inia bi. ¿Pia bik'ā chōopik'a para bait'ee pāchi pitapai, ma awara māgee charraarā k'irapite wādait'ee? ¿Apida parādepemapa ijāapataarā nepira p'oyaa ak'ida-ek'ā?

7 ¡Parā māgā chōo pik'a para bairā, k'achia oomaa p'ani! Ma k'āyaara piara bak'aji awaraarāpa parā nepirade baaipidamerā. Maa-e pirā piara bak'aji awaraarāpa parā k'ūradamerā.

8 Mamīda māga-e. ¡Parāpata nepira jiripata awaraarā ome māik'aapa awaraarā k'ūrapata, parā ipemaarā mīda Cristo k'aurepa!

9 ¿Parāpa k'awada-e p'anik'ā k'achia oopataarā wāda-e pait'ee Ak'ōre eujādee ichideerā ome? K'irak'aupai ijāadak'aa beerāk'a p'anadai, nāgeerā wādak'aa perā Tachi Ak'ōre eujādee: prostitutaarā; it'aa t'ipataarā awaraa ak'ōre waibia apatamaa; miak'āi p'anirā awaraarā ome k'āipataarā; imik'īraarā awaraa imik'īraarā ome k'āipataarā, imik'īra wēra ome k'āi bik'a;

10 nechiapataarā; p'arat'a waapiara iru p'ana k'inia p'anirā; it'ua toyaa beerā; ik'achia jarapataarā awaraarā āpīte maa-e pirā k'ūrayaa beerā awaraarā net'aa atadait'ee.

11 Ijāadai naaweda, parā ūk'uru māgā p'anapachida. Mamīda Tachi Waibia Jesucristode ijāadak'āri, iru piuda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa wēpapiji parāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa. Ichiaba parā awara biji ichi-it'ee, ichi Jaure pēik'āri parā ome bapariimerā māik'aapa oopimerā Cristopa oopi k'inia bik'a. Māga ooji parā ichi k'irapite p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā.

Tachi Ak'ōrepa ijāapataarā k'ap'ia awara bida ichi-it'ee

12 Eperāarāpa jarapata: “Ne-inaa jōma ooi michia oo k'inia bik'a.” Mamīda ma ne-inaa k'achia bi pirā, maarepida mi k'aripa-e pait'ee. Ne-inaa jōma ooi. Mamīda māga oo k'inia bi k'aurepa mia oo-e pirā Cristopa oopi bik'a, ma ne-inaa jua ek'ari bapariit'ee, Cristo jua ek'ari bai k'āyaara.

13 Ichiaba jarapata: “Chik'o iru p'ani k'odait'ee māik'aapa bi iru p'ani ma chik'o aide banamerā.” Mamīda na ewari Tachi Ak'ōrepa ma omee weda jōpiit'ee. Wāara Tachi Ak'ōrepa bi ooji chik'o aide banamerā. Mamīda tachi

k'ap'ia oo-e paji pariatua p'ek'au oodamerã. Jïp'a ooji ichi Jaure ma k'ap'iade bapariimerã mãik'aapa tachia oodamerã Cristopa oopi bik'a.

¹⁴ Maperãpi Tachi Ak'õrepa tachi k'ap'ia jõpi-e pait'ee. Ma k'ãyaara ichi ewari waibia ewate tachi k'ap'ia chok'ai p'irabaipiit'ee Jesucristo k'ap'ia p'irabaipidak'a. Mãgá ooi jõmaarã k'ãyaara waibiara bapari perã.

¹⁵ ¿Parãpa k'awada-e p'anik'ã tachi ijãapataarã araa p'aneepata Cristo ome irude ijãadak'ãri? Tachi Ak'õrepa tachi k'ap'ia ooji ichi Jaure aïde bapariimerã. Mapa tachi k'ap'ia araa p'anapidaik'araa bi prostitutaarã ome.

¹⁶ ¿K'awada-e p'anik'ã eperã araa paru pirã prostituta ome, mãgí wëra ome eperã apai pik'a paru? Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bairã: 'Mãgá eperã omee weda eperã apai pik'a p'aneedait'ee.' (Gn 2.24)

¹⁷ Jõdee eperã Cristode ijãak'ãri, araa beepari iru ome mãik'aapa ma eperã jaure apai pik'a beepari Tachi Ak'õre Jaure ome. T'ãri a-ba p'anapata.

¹⁸ Maperãpi p'ek'au oonáati awaraarã ome. Eperãpa awaraa p'ek'au k'achia ook'ãri, ichi k'ap'ia araa bapik'aa awaraa eperã k'ap'ia ome. Mamïda awaraa ome p'ek'au ook'ãri, ichi k'ap'ia k'achiade baaipipari, ichi k'ap'ia araa bi Cristo ome bipari perã awaraa eperã jua ek'ari, Cristo jua ek'ari bi k'ãyaara.

¹⁹ ¿K'awada-e p'anik'ã Cristode ijãadak'ãriipa Ak'õre Jaure tachi k'ap'iade bapari, Tachi Ak'õre ichi te waibiade baparik'a? Mapa Tachi Ak'õreta tachi k'ap'ia chipari.

²⁰ Iruata tachi neto pik'a ataji ichi Warra apai iru bada pëik'ãri piumerã tachi pari. Mapa parã ichideerã perã, k'achia oo amáati. Mãgá ooruta pirã, ak'ipidai wãara oo k'inia p'ani irua oopi bik'a.

7

Ûraa miak'ãidait'ee k'ãsia p'anãrã-it'ee

¹ Írã mia p'anaut'ee parãpa k'art'a p'ãdap'edaade iidi pëidap'edaa. Naapiara iidijida chisãgita pipiara bi ijãapari-it'ee, miak'ãiit'ee maa-e pirã tuu bait'ee. Mi-it'ee piara bi tuu bait'ee.

² Mamïda imik'ïra tuu bak'ãri, wëraarã ome pariatua p'ek'au oo nipai. Maperã imik'ïrapa ichi wëra iru baipia bi; wërapa pida ichi imik'ïra iru baipia bi.

³ Imik'ïrapa ichi k'ap'ia wãak'aik'araa bi chi wëramaa; wërapa pida ichiaba ichi k'ap'ia wãak'aik'araa bi chi imik'ïramaa.

⁴ Mãgá p'anapataadaipia bi wëra k'ap'ia chi imik'ïra-it'ee perã mãik'aapa imik'ïra k'ap'ia chi wëra-it'ee perã.

⁵ Jïp'a Tachi Ak'õremaa it'aa t'í k'iniapa pedeteeruta pirã, ma ewate araa k'ãida-e pait'ee. Mãga p'anadak'ãri, ãra k'ap'ia wãak'adai. Mamïda ai t'ëpai waya k'ãidaipia bi, Satanapa k'achia oopiamaapa awaraa ome, p'oyaa chooda-e p'anadairã.

⁶ Mia mãga k'ãsia bi. Pãchia jiridaipia bi Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi parãmaa.

⁷ Mi-it'ee pipiara bak'aji jõmaweda mik'a p'anadamerã. Mamïda k'awa bi Tachi Ak'õrepa k'aripai ijãapari chaa k'awaamerã miak'ãipia bi wa mãga-e.

⁸ Mia ùraait'ee imik'ïra tuu beerãmaa, wëra tuu beerãmaa mãik'aapa p'ëtrãa tuu beerãmaa mik'a p'anadamerã.

⁹ Mamïda miak'ãi k'inia p'ani pirã, miak'ãiti, p'ek'au oo k'inia p'anadai k'ãyaara.

¹⁰⁻¹¹ Ichiaba Tachi Waibiapa jarapi bik'a mia jara bi: wërapa ichi imik'ïra amaaik'araa bi. Auk'a imik'ïrapa ichi wëra amaaik'araa bi. Mamïda mãga ooruta pirã, miak'ãidaik'araa bi awaraarã ome. Ma k'ãyaara waya araa padaipia bi ãchi naaweda p'anadap'edaak'a.

¹² Írá mia ũraait'ee ijãapataarã miak'ãi p'anadap'edaa ijãadak'aa beerã ome, Cristode ijãadai naaweda. Cristopa jaratee-e paji k'ãata oodaipia bi. Mamĩda mia nãga ũraait'ee. Eperã Cristode ijãaparipa wẽra ijãak'aa bi iru bi pirã, amaaik'araa bi, chi wẽra iru ome ba k'inia bi pirã.

¹³ Ichiaba wẽrapa imik'ĩra ijãak'aa bi iru bi pirã, amaaik'araa bi, chi imik'ĩrapa iru ome ba k'inia bi pirã.

¹⁴ Ijãapari araa bak'ãri ijãak'aa bi ome, eperã apai pik'a p'ani. Mãga bita, Tachi Ak'õrepa chi ijãak'aa bi pia ak'ipari ma ijãapari k'aurepa. Mãgã ichiaba Ak'õrepa ãchi warrarã pia ak'ipari ma ijãapari k'aurepa.

¹⁵ Mamĩda ma ijãak'aa bipa chi Cristode ijãapari amaa k'inia bi pirã, mãga oonaapãde adaik'araa bi, iru k'ĩra unuamaa iru bapiamaapa. Tachi Ak'õrepa k'inia bi ichideerã k'ãiwee p'anapataadamerã.

¹⁶ Jõdee ma ijãaparipa chi ijãak'aa bi pẽi k'inia-e bi pirã, choopia bi. Mãga ooru pirã, ai t'ẽepai iru k'aurepa mãgipa Cristode ijãai. Parã ijãapataarãpa k'awada-e p'ani chisãgĩ ijãadak'aa beerãpa ijãadai parãpa k'aripapata perã. Tachi Ak'õrepa pai k'awa bi.

Sãga p'anapataadaipia bi ijãada t'ẽepai

¹⁷ Írá mia nãga ũraait'ee. Parãpa jiridak'ãri Cristopa oopi k'inia bi parãmaa, p'anadaipia bi parã p'anadap'edaak'a Tachi Ak'õrepa ijãapik'ãri. Mia mãga jarateepari ijãapataarã jõmaarãmaa.

¹⁸ Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapiru pirã imik'ĩra tauchaa iru bi ichi k'ap'iade, ma eperãpa meraik'araa bi ma tauchaa iru bi. Jõdee ichi k'ap'iade tauchaa wẽe bi pirã ijãak'ãri, tauchaa bipiik'araa bi.

¹⁹ Mia mãga jara bi Tachi Ak'õre-it'ee p'ua-e bairã eperãpa tauchaa iru bi wa wẽe bi. Jip'a Ak'õrepa k'inia bi tachia oodamerã ichia jara bik'a.

²⁰ Maperã awara baik'araa bi pichi naaweda bada k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa ijãapik'ãri.

²¹ Esclavo paji pirã ijãa beek'ãri, k'ĩsianãaji pi eperã jua ek'ari bi perã. Jõdee chiparipa pi pẽi k'inia bi pirã, k'ãiwee uchĩaji.

²² Esclavopa Cristode ijãak'ãri, at'ãri chipari iru bi mĩda, esclavo-ee pik'a beepari, Cristopa iru uchia atada perã p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Jõdee esclavo-ee bipa Cristode ijãak'ãri, Cristo esclavok'a beepari, irua oopi bik'a oopari perã.

²³ Cristopa parã neto pik'a ataji ichi waa kurusode bat'ak'ãri. Mãgã ichi piuji parãpa p'ek'au k'achia oopata wẽpapiit'ee mãik'aapa parã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee atuanaadamerã. Maperãpi parã ichideerã. Maperã óoti irua oopi bik'a, oodai k'ãyaara eperãarãpa oopi k'inia p'anik'a.

²⁴ Mapa ipemaarã, mia et'ewa jaradak'a p'anadaipia bi pãchi ijãadai naaweda p'anadap'edaak'a.

Tuu beerãpa iidi pẽidap'edaa p'anauda

²⁵ Írá mia p'anaut'ee tuu beerãpa iidi pẽidap'edaa. Mia p'oyaa jara-e Cristopa jarapida, irua nãgĩ jaratee-e pada perã. Mamĩda Tachi Ak'õrepa mi chupiria k'awaap'eda, Cristode ijãapiji mãik'aapa iru ũraa mimaa jarateepiji. Maperã parãpa na ũraa ũridaipia bi.

²⁶ Írapema ijãapataarã miapi iru p'anadairã, mi-it'ee pipiara bi tuu bait'ee.

²⁷ Wẽra iru bi pirã, yiarã iru baik'araa bi. Jõdee wẽe bi pirã, jiriik'araa bi.

²⁸ Mamĩda miak'ãiru pirã, p'ek'au k'achia oo-e bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ichiaba wẽra tuu bipa imik'ĩra ataru pirã, p'ek'au k'achia oo-e bi. Mamĩda chi miak'ãirutaarã audũ miadait'ee na p'ek'au eujãde p'ani misa. Mapa mia jara bi pipiara bi tuu bait'ee.

²⁹ Ipemaarã, mia mãga jara bi k'ĩsia bairã taarã-e Cristo cheit'ee. Mãga ni p'anide miak'ãi p'anĩrã p'anadaipia bi tuu beerãk'a; chi Cristopa oopi bik'a oo p'anĩrãk'a.

³⁰ Ma awara t'ãri p'ua p'anĩrã maa-e pirã o-ia p'anĩrãpa k'ĩsiadaipia bi Cristopa ãchima oopi k'inia bi, ãchi k'ĩsiade iru p'ani k'ãyaara. Ichiaba ne-inaa neto atapataarãpa k'irãpadaipia bi ãchia net'aa atada ateeda-e pait'ee Tachi Ak'õre eujãdee.

³¹ Ma awara ne-inaa netopataarãpa k'irãpadaipia bi ãchia p'arat'a jitatap'edaa ne-inaa neto pëidap'edaa pari it'aa ateeda-e pait'ee. Ma p'arat'a mãik'aapa net'aa jiridai k'ãyaara, Cristopa oopi k'inia bi jiridaipia bi, na p'ek'au eujã mãik'aapa jõma aide nĩbi Tachi Ak'õrepa jõpiit'ee perã.

³² Mia nãga ùraait'ee k'ĩsia jõnanaadamerã. Imik'ĩra tuu bĩpa jiripari ooit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a.

³³ Mamĩda miak'ãi bi k'ĩsia nĩbapari na p'ek'au eujãdepema net'aade mãik'aapa chi wëra o-ia bapiit'ee.

³⁴ Mãgĩ imik'ĩrapa auk'a oo k'inia bairã Cristopa oopi k'inia bi mãik'aapa chi wërapa oopi k'inia bi, audú k'ĩsia nĩbi chi tuu bi k'ãyaara. Ichiaba wëra imik'ĩra wëe bĩpa k'awa k'inia bi Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ooit'ee ichi ome. Mamĩda chi miak'ãi bĩpa k'awa k'inia bi chi imik'ĩrapa oopi k'inia bi, mãga ooit'ee chi k'ima o-ia bamerã.

³⁵ Mãga jaraji parã k'aripait'ee pia p'anapataadamerã mãik'aapa pãchi t'ãripa Cristopa oopi bik'a oodamerã.

³⁶ Imik'ĩra tuu bĩpa pedeeru pirã miak'ãit'ee mãik'aapa k'ap'iaapa choo-e bi pirã wëra wëe bait'ee maa-e pirã ma wëra pedeeteeda t'ãri p'uapi k'inia-e bi pirã, miak'ãipia bi. Mãga ooru pirã, p'ek'au k'achia oo-e bi.

³⁷ Mamĩda ichi t'ãride miak'ãi k'inia-e bi pirã mãgĩ wëra ome mãik'aapa k'ap'iaapa choo bi pirã, miak'ãik'araa bi.

³⁸ Mãpai ma miak'ãi k'inia bĩpa pia k'ĩsia bi. Mamĩda ma miak'ãi k'inia-e bĩpa pipiara k'ĩsia bi.

³⁹ Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi wëra miak'ãi bĩpa awaraa jirĩik'araa bi, ichi imik'ĩra chok'ai bi misa. Jõdee ichi k'ima piuk'ãri, pia bi waya jirimerã, mamĩda Cristode ijãapari jirĩipia bi.

⁴⁰ Mamĩda mia k'ĩsia bi ma p'ëtrãa t'ãri o-ĩara bai miak'ãi-ee beeru pirã. Mãga k'ĩsia bi mia. Mĩmaa Tachi Ak'õre Jaurepa ichiaba k'ĩsiapari.

8

Nechiara ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite

¹ Irã mia p'anaut'ee parãpa iidi pëidap'edaa k'awaadait'ee k'odaipia bi wa k'odaik'araa bi nechiarã ata bidap'edaa primisiak'a awaraa ak'õre waibia apata k'ĩrapite. Mamĩda mãgĩ p'anau naaweda, k'inia bi parãpa k'irãpadamerã audua p'anadaik'araa bi k'awa p'anadairã ne-inaa ooda ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpata Tachi Ak'õre-e. Audua p'anadai k'ãyaara, tachia k'inia iru p'anadaipia bi mãgee net'aade at'ãri ijãa p'anĩrã, Tachi Ak'õre pia k'awada-e p'anadairã. Mãgã oo p'ani pirã, ãchi k'aripadai Tachi Ak'õre pipiara k'awaadamerã.

² Eperãpa k'ĩsia bi pirã ichiata ne-inaa k'awa bi, wãara mak'iaara k'awa-e bi Tachi Ak'õrepa ichimaa k'awapi k'inia bi.

³ Mamĩda eperãpa Tachi Ak'õre k'inia iru bi pirã, Tachi Ak'õrepa k'awa bi ma eperã wãara irude ijãapari.

⁴ Māgara ¿k'odaipia bik'ā wa k'odaik'araa bi nechiara ata bidap'edaa ne-inaa ak'ōre waibia apata k'īrapite? Tachi ijāapataarāpa pia k'awa p'ani māgee ne-inaa juapa ooda Tachi Ak'ōre-e, ai k'īrapite eperāarā it'aa t'ī p'ani mīda, āchi ak'ōre waibia jīak'aapa. K'awa p'ani māgee ne-inaa Tachi Ak'ōre-e, iru apai perā.

⁵ Ijāadak'aa beerāpa ijāapata atanede maa-e pirā ak'ōrejīrude maa-e pirā awaraa ne-inaade, na p'ek'au eujādepema wa pajādepema, āchi ak'ōre waibiarā jīak'aapa. (Māga pada paara, “ak'ōre waibiarā” chok'ara paraak'aji.)

⁶ Mamīda tachi ijāapataarā-it'ee Tachi Ak'ōreta Ak'ōre Waibia. Ijāapata irua ne-inaa jōmaweda ooji, eperāarā paara. Ma jōmaweda oopiji ichi Warra Jesucristomaa, tachia irude ijāadamerā māik'aapa irua oopi bik'a oodamerā.

K'īrak'aupai ne-inaa k'achia oopidai ewaa ijāa p'anīrāmaa

⁷ Tachia k'awa p'ani ne-inaa ai k'īrapite it'aa t'īpata Tachi Ak'ōre-e. Mamīda awaraarāpa waide pia k'awada-e p'ani. Ewaa ijāa p'anīrāpa māgee ne-inaa at'āri iru p'ani āchi naawedapema iru p'anapatap'edaa ak'ōre waibia k'a. Maperā āchidepemapa k'oru pirā nechiara awaraarāpa bidap'edaa māgee ne-inaa k'īrapite, māgī k'īsia p'uadarii, ma nechiara k'orupa māgī ak'ōre waibia apata at'āri waawee bai jīak'aapa. Ma awara k'īsia p'ua bai waide k'awa-e bairā Cristode ijāa bide pia wa k'achia k'oit'ee māgee nechiara.

⁸ Parā, chi k'awa beerāpa māgee ne-inaa Tachi Ak'ōre-e, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ma nechiara k'o beerā pipiara beerāk'a ak'i-e pait'ee. Ichiaba ma nechiara k'oamaa beerā ek'ariara beerāk'a ak'i-e pait'ee. Tachi Ak'ōrepa tachi ijāapataarā jōmaweda auk'a ichideerāk'a ak'ipari.

⁹ Mamīda, māga k'awa p'anide, k'īrak'aupai k'īsia p'uapidai maa-e pirā ne-inaa k'achia oopidai chi māga waide pia k'awada-e p'anīrāmaa.

¹⁰ K'īsiati nāgide. Chi māga pia k'awa-e bipa parā unuru pirā māgee ne-inaa bimāi nek'omaa p'ani, auk'a k'o k'iniadarii. Māpai k'oru pirā, k'achiade baai, k'īsia bairā ne-inaa k'achia oomaa bi.

¹¹ Māgā parāpa ak'ipi k'inia p'anadairā k'awa p'ani māgee ne-inaa Tachi Ak'ōre-e, chi waide māga pia k'awa-e bi k'achiade baaipidai. K'īrak'aupai pāchi ipemamaa ne-inaa k'achia oopidai, Cristo ichiaba piuda perā iru k'aripait'ee.

¹² Māgā pāchi ipemaarāmaa ne-inaa k'achia oopidak'āri, k'achia oomaa p'ani Cristo k'īrapite.

¹³ Maperā mi ipema k'achiade baairu pirā ne-inaa k'oparii k'aurepa, māgara mia waa nechiara k'o-e pait'ee. Ne-inaa k'achia oopi k'inia-e bi michi ipemaarāmaa mia nechiara k'o bi k'aurepa.

9

Pablo pedee ūripataarāpa iru k'aripadaipia bi

¹ Ne-inaa jōmaweda ooi michia oo k'inia bik'a. Mamīda jīp'a oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, irua mi ichi ūraa jarateede pēida perā. Awaraa Cristopa jirit'eradaarāk'a, mia ichiaba Tachi Waibia Jesús unuji michi taupa. Parāpa pida Cristode ijāapata, mia parāmaa jarateenada perā irua ooda parā k'aripait'ee.

² Ūk'uruurāpa ijāada-e p'ani mi Cristopa pēida. Māirāpa ak'i k'inia p'ani mia oopata māik'aapa jarateepata mi imiateedait'ee. Mamīda parā t'āidepema mia jarateeda ijāadap'edaarāpa k'awa p'ani Cristopa mi pēiji, mi k'aurepa Cristo ome araa p'anapata perā.

³ Chi ijāada-e p'anīrāpa k'awa k'inia p'ani pirā Cristopa mi pēida wa māga-e, parā p'anapata ak'idaipia bi.

4 Cristopa mi wāara pēida perā, irude ijāapataarāpa chik'o māik'aapa pania mīmaa teedaipia bi. ¿Wāara-ek'ā?

5 Awaraa Cristopa pēida eperāarā, Pedropa māik'aapa Cristo ĩpemaarāpa āchi wēraarā Cristode ijāa p'ani atepata awara āyaa wādak'āri. Māga wādak'āri, ijāapataarāpa āra k'aripapata. ¿Parāpa auk'a mi ome māgá ook'ajida-ek'ā, wēra iru bada paara?

6 ¿Pia bik'ā mi Bernabé ome mimiadamerā chik'o iru p'anadait'ee? ¿Pia-e bak'ajik'ā taipa jarateepata ũrirutaarāpa k'aripadamerā?

7 ¡K'ĩsiati! Eperā soldao pak'āri, chik'o māik'aapa awaraa net'aa irumaa pari teepata. Ichiaba eperāpa ne-uuda chauk'āri, ichia madepema pari k'opari. Ichiaba ne-animalaarā wariparipa k'opari ichia wari bidepema. Māgapī p'ani tai jida ichiaba.

8 Michi k'ĩsiadoopa māga jara-e bi. Tachi Ak'õre Ũraa Moisemaa p'āpidade ichiaba māga jara bi:

9 'P'ak'a it'ai jīnāti trigo t'iamaa bak'āri. Ita-aria k'opiti.' (Dt 25.4)

Tachi Ak'õrepa māga jarak'āri, p'ak'a aupai ichi k'ĩsiade iru ba-e paji.

10 Jīp'a tai, ichi mimia oopataarāta, ichi k'ĩsiade iru baji, k'inia bairā awaraa ijāapataarāpa tai k'aripadamerā ne-inaa wēe p'anadak'āri. Ne-uupataarāpa ne-uu chauda p'epataarā ome auk'a jita k'inia p'ani āchi mimia pari.

11 Māga pik'a taipa jarateedak'āri Cristopa ooda parā k'aripait'ee, auk'a jita k'inia p'ani chik'o māik'aapa pania parā juadepema.

12 Awaraarāmaa tee p'ani pīrā, ¿ichiaba taimaa teedaipia bi-ek'ā?

Mamīda tachi juadoopa mimiapata, parāmaa ne-inaa iidida-e pait'ee. Māga oopata parāpa k'ĩsianaadamerā taipa jarateepata ne-inaa falta p'ani atadait'ee.

13 Parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'õre te waibiadepema altarmāi mimiapataarāpa māik'aapa ne-animalaarā paapataarāpa k'opata eperāarāpa aneepatadepema paapidait'ee Tachi Ak'õre-it'ee.

14 Māga pik'a Cristopa jaraji ichi ũraa jarateepataarāpa ne-inaa jitadaipia bi awaraa ijāapataarā juadeepa.

15 Mamīda mia parāmaa maarepida iidi-e paji māik'aapa at'āri iidi-e bi. Ma k'āyaara piu baibee jarrapa parāmaa k'ĩsiapii k'āyaara mia Cristo mimia oo bi ne-inaa atait'ee.

16 Mamīda mi pipiara bi-e apemaarā pēida eperāarā k'āyaara, ne-iidi-e bairā. Cristopata mi pēiji ichi ũraa jarateede. Maperāpi mia jarateepari. Waawee bak'aji, jaratee-e pada paara irua oopi bik'a, irua mi miapii jīak'aapa.

17 Ma awara michi k'inia jarateeda paara, ne-inaa ata k'inia bak'aji na mimia pari. Mamīda māga-e. Mia na mimia oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa maarepida mīmaa teeda-e p'ani mīda, jīp'a jarateeit'ee, ma-it'eeta Cristopa mi jirit'erada perā.

18 Mia maarepida parāmaa teepi-e pait'ee. Nāgapai mia k'inia bi. Michi t'āripa na mimia oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a.

19 Mia jōmaweda ooi Cristopa oopi bik'a, eperāarā esclavo-e perā. Mamīda mi eperāarā esclavok'a padaipari nāga perā. Ba k'inia bi mia jaratee bi ũri p'anīrā p'anapatak'a, ma jaratee bi ũridak'āri, Cristode ijāadamerā.

20 Judiorā t'āide jaratee nipak'āri, ārapa oopatak'a oopari. Ichiaba Moisepa p'ādade jara bik'a oopari. Cristode ijāadak'āriipa mi māgí ũraa p'āda jua ek'ari bi-e mīda, māga oopari ārapa irude ijāadamerā.

21 Jōdee judio-eerā t'āide jaratee nipak'āri, oopari ārapa oopatak'a. Mamīda Cristopa oopi k'inia bik'a oopari, ārapa ichiaba Cristode ijāadamerā.

22 Ma awara Cristode pia ijāada-e p'anīrā jarateek'āri, jarateek'aa k'ĩsia k'awaa bīpa jarateeparik'a. Ārapa k'ĩsia p'anik'a mia k'ĩsiapari māik'aapa jīp'a

jarateepari, ārapa Tachi Ak'ōre pipiara k'awaadamerā māik'aapa waapiara Cristode ijāadamerā. Michi wārumaa māga oo bi, k'inia bairā mia jaratee bi ūrirutaarāpa Cristode ijāadamerā.

²³ Ma k'aurepa ijāa p'ani pirā, mi ome auk'a k'awaadai jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi ichideerā-it'ee.

²⁴ Parāpa k'awa p'ani p'irapataarā p'iradak'āri, jōmaweda isapai p'irapata, ata k'inia p'anadairā ne-inaa teepata chi naapiara panarumaa. Māga pik'a parā p'anadaipia bi, ne-inaa oomaa p'anide Cristopa oopi bik'a. Māgá atadai Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi teeit'ee Cristode ijāapataarāmaa.

²⁵ Eperā p'irait'ee pak'āri, ichi k'ap'ia pia ak'ipari. Ewari chaa p'irapari iyapaa-e pait'ee apemaarā ome p'irak'āri. P'irapataarā jōmaarāpa māgá oopata, naapiara pana k'inia p'anadairā atadait'ee poro jīra k'irudee ooda; taarā chook'aa bita. Māga pik'a tachia oo k'inia p'ani oo amaapata māik'aapa Cristopa oopi bik'a oopata atadait'ee it'aripema poro jīra; Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa; māgí ne-inaa jōk'aa bi.

²⁶ Mapa mia ook'aa p'irapari pariatua p'iraparik'a maa-e pirā boxeo chōoparik'a nāu aupai sīk'āri. Jīp'a t'āripa mia oopari Cristopa oopi bik'a.

²⁷ Michi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia ne-inaa oo k'inia bak'āri, māga oopik'aa nāga perā. Michi k'iniapai ooru pirā, k'ira nejasia bait'ee it'ari panak'āri Tachi Ak'ōre k'irapite. Ma awara māga ooru pirā, Cristopa ne-inaa k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa mīmaa tee-e pait'ee, mia awaraarāmaa jaratee baji mīda na p'ek'au eujāde bi misa.

10

Ūraa it'aa t'inaadamerā awaraa ak'ōre waibia apatamaa

¹ Irá ipemaarā, k'irāpapiit'ee sāga chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa tachi judiorā chonaarā ak'ipachi. Jīraradeepa āra jōmaweda ak'i bapachi Egiptodeepa uchiadak'āri. Ma awara āra jōmaweda sīapiji Mar Rojo esajīak'a p'oodade.

² Ma jīraradeepa Tachi Ak'ōrepa o jara wāji āramaa Moisés k'ap'ia pari māik'aapa iru k'ap'ia pari āra k'aripaji Mar Rojo sīadamerā. Māgá Tachi Ak'ōrepa āra jōmaweda Moisés jua ek'ari bīji, tachi ijāapataarā Cristo jua ek'ari bīparik'a ijāadap'eda, poro choopidak'āri.

³ Ma awara Tachi Ak'ōrepa *maná* pēida it'ariipa jōmaarāmaa k'opipachi

⁴ māik'aapa topiji pania māudeepa uchiapida. Cristo māgí māuk'ata baji, ichideepa uchiapachi perā Tachi Ak'ōre Jaure k'aripade āra wārutamaa.

⁵ Tachi Ak'ōrepa ma jōma oopachi mīda āra k'aripait'ee, ooda-e p'anapachida irua oopi k'inia badak'a. Mapa Tachi Ak'ōrepa perā jōmaweda piupiji, eujā pania wēe bīde wāyaarutade.

⁶ Tachia māgí chonaarāpa oodap'edaade k'isiadak'āri, k'awaadaipia bi ārapa oodap'edaa k'achia baji Tachi Ak'ōre k'irapite. Mapa k'irak'aupai māgá oodai ārapa oodap'edaak'a. ŷoonaadāma tachia ne-inaa k'achia k'ira t'ādoo oo k'inia p'anik'a!

⁷ It'aa t'ínáati ne-inaa juapa ooda k'irapite, chonaarā ūk'uruurāpa oopatap'edaak'a. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'Eperāarāpa fiesta oojida ne-inaa juapa ooda k'irapite, ai k'irapite it'aa t'ipata. Ma-it'ee nek'ojida, ne-inaa tojida, maap'eda pēirajida.' *(Ex 32.6)*

⁸ Ichiaba pariatua p'ek'au oonáati, ma k'aurepa ewari abaade Tachi Ak'ōrepa āradepemaarā veintitrés mil k'iniipida perā.

⁹ Ichiaba Tachi Ak'õre k'ĩraupináati āradepemaarāpa oodap'edaak'a, jaradak'āri Tachi Ak'õrepa āra p'oyaa pia ak'i-e paji. Maperā Tachi Ak'õrepa taamaarā pēiji k'aak'oodamerā. Mapa chok'ara piujida.

¹⁰ Ichiaba Tachi Ak'õre āpīte ik'achia pedeenáati āradepemaarāpa oodap'edaak'a. Māga oodap'edaa perā Tachi Ak'õrepa it'ariipa ichi ángel pēiji; māgīpa chok'ara peemerā.

¹¹ Tachi chonaarā māgá p'anadap'edaa perā, pia ak'idaipia bi ārapa oodap'edaa, Tachi Ak'õrepa māgí oodap'edaa p'āpida perā ichi ūraa p'ādade, tachia k'awaadamerā māik'aapa auk'a oonaadamerā, ni p'ani misa na p'ek'au eujā jōru.

¹² Māpai parā t'āidepemapa k'ĩsia bi pīrā ichiata oopari Cristopa oopi bik'a, k'ĩrak'aupai ne-inaa k'achia ooi.

¹³ Edaare tachi t'āridepai k'ĩsia p'aneepata ne-inaa k'achia oodait'ee. Ma awara netuarapa k'ĩsiapipari ne-inaa k'achia oodamerā. Māga p'asapari jōmaarā ome. Mamīda māga p'asak'āri parā ome, ijāadaipia bi Tachi Ak'õrepa k'aripait'ee choodamerā, k'achia ooda-ee.

¹⁴ Maperā, ĩpemaarā k'inīarā, parāpa k'ĩsīaruta pīrā wādait'ee awaraa ak'õre waibia apata k'ĩrapite it'aa t'īde, ĩmāgá oonáati!

¹⁵ Parā k'ĩsia k'awaa p'ani. Mapa k'ĩsiadaipia bi mia jara bide k'awaadait'ee seewa maa-e pīrā wāara.

¹⁶ ĩK'ĩsīati! ĩK'āata jara k'inīa bīma tachia oopata, vino todak'āri māik'aapa pan k'odak'āri k'irāpadait'ee Jesucristo piuda tachi pari? Todai naaweda māik'aapa k'odai naaweda, it'aa t'īpata Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iru t'āri pia bi Cristo tachi pari piupida perā. Ma vino todak'āri, k'irāpa p'ani Cristo waa bat'ada k'aurepa, tachi araa p'anapata iru ome. Ichiaba ma pan k'odak'āri, k'irāpa p'ani Cristo k'ap'ia piuda k'aurepa tachi araa p'anapata apemaarā Cristode ijāapataarā ome.

¹⁷ Tachi chok'ara p'ani mīda, māgí pan k'odak'āri, eperā apai pik'a p'anapata Cristo piuda k'aurepa, iru ome tachi chaachaa araa p'anapata perā.

¹⁸ ĩK'ĩsīati! Israel pidaarāpa ne-animalaarā ateedak'āri paapidait'ee Tachi Ak'õre altarmāi, ak'īpipata irude ijāa p'ani. Ma awara māgí ne-animalaarādepema k'odak'āri, ak'īpipata āchi Tachi Ak'õredeerā.

¹⁹ Ma jaradapa mia jara k'inīa-e bi ne-inaa ai k'ĩrapite it'aa t'īpata Tachi Ak'õrek'a bi. Ichiaba jara k'inīa-e bi nechiara ata bidap'edaa ma k'ĩrapite pipiara bi awaraa nechiara k'āyaara.

²⁰ Ma k'āyaara jara k'inīa bi Tachi Ak'õrede ijāadak'aa beerāpa nechiara k'odai naaweda, biruta pīrā ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite, ak'īpipata māgide ijāa p'ani, tachia Cristode ijāapatak'a. Mamīda māga oodak'āri, wāara ooda-e āchi ak'õre waibia apata-it'ee. ĩp'a oopata netuaraarā-it'ee, māgee ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite it'aa t'īpata netuarade perā. Maperā parā wānāati māgí ne-inaa ai k'ĩrapite it'aa t'īpatamaa k'odait'ee nechiara ata bidap'edaa ma ne-inaa k'ĩrapite. Māga ooruta pīrā, ak'īpi p'ani araa p'ana k'inīa p'ani netuaraarā ome. ĩMia māga k'inīa-e bi!

²¹ ĩParā araa p'anadaipia bik'ā netuara ome? ĩMāgá oodaik'araa bi, Cristo waa bat'ada k'aurepa iru ome araa p'anapata perā! ĩNetuara eere p'anīrā ome k'odaipia bik'ā nechiara netuaramaa teeda? Māga oodaik'araa bi, Cristode ijāapataarā ome araa p'anapata perā iru piuda k'aurepa.

²² ĩTachi Ak'õre k'ĩraupináati omee weda oo k'inīa p'anīpa! ĩK'ĩsia p'anīk'ā Tachi Ak'õre p'oyaadai, irua parā miapinaamerā?

Apemaarā ijāapataarā ijāa amaapidaik'araa bi

²³ “Michia oo k'iniata ooit'eeda” apata. Mamīda ma ne-inaa k'achia bi pirā, tachia apida k'aripada-e pait'ee. Tachia ne-inaa oodaipia bi jōmaarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa pipiara k'awaadamerā māik'aapa oodamerā Cristopa oopi bik'a.

²⁴ Apidaapa ne-inaa oodaik'araa bi ichi-it'ee aupai. Ichiaba oopia bi awaraarā k'aripait'ee.

²⁵ Nechiara netodak'āri chi netopatamāi, iidināati māgí nechiara ata bijida ne-inaa k'īrapite wa māga-e. K'awaa ataruta pirā ma nechiara ata bidap'edaa ne-inaa k'īrapite, k'īsia p'uadariit'ee.

²⁶ Māga iididaik'araa bi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Na p'ek'au eujā māik'aapa jōmaweda aide nībi Tachi Ak'ōre-it'ee, ichiata ooda perā.' (Sal 24.1)

²⁷ Tachi Ak'ōre Ūraade māga jara bairā, Cristode ijāak'aa bipa parādepema aba atee k'inia bi pirā ichi temaa nek'ode, māik'aapa pi wā k'inia bi pirā, wāji māik'aapa k'óji ārapa teeruta. K'īsianāaji māik'aapa iidināaji ma nechiara ata bijida ne-inaa k'īrapite wa māga-e.

²⁸ Mamīda mama bide awaraapa pīmaa jarai: “Nāgí nechiara ata bijida ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite it'aa t'īpata”. Māga jararu pirā, pia ma nechiara k'oik'araa bi, māgí eperā k'īsia p'uapiamaapa.

²⁹ Mia māga jara-e bi pi k'īsia p'ua bai jīak'aapa; jīp'a chi apemamaa k'īsiapiamaapa parāpa k'achia oodai māgí nechiara k'oruta pirā.

Mamīda pia iidii: “¿K'āare-it'ee mia oopia bīma awaraarāpa oopi k'inia p'anik'a, āchi k'īsia p'ua p'anadairā?”

³⁰ ¿Pia-e bik'ā, Tachi Ak'ōremaa gracias jarap'eda k'oit'ee ne-inaa k'īra t'ādo? Pia bi pirā, ¿mia, sāap'eda ooima awaraapa oopi k'inia bik'a?” Mia jarait'ee sāap'eda māga oodaipia bi.

³¹ Tachia ne-inaa k'odak'āri maa-e pirā todak'āri maa-e pirā ne-inaa awaraa oodak'āri, jōmaweda oodaipia bi Tachi Ak'ōre-it'ee, jōmaarāpa iru waaweedamerā.

³² Mapa parāpa piata oodaipia bi judiorā k'īrapite māik'aapa judio-eerā k'īrapite māik'aapa awaraa ijāapataarā k'īrapite, ne-inaa k'achia oo k'inia p'ananaadamerā parā k'aurepa.

³³ Mia jiripari māga ooit'ee. Ne-inaa oo-e michi-it'ee aupai. Jōma oopari awaraarā k'aripait'ee, ārapa Cristode ijāadamerā. Māgá irua āra o k'achiadeepa k'aripa atai.

11

¹ Óoti mia ooparik'a, mia oopari perā Cristopa jarateedak'a na p'ek'au eujāde nipak'āri.

Sāga oodaipia bi ijāapataarā it'aa t'īdait'ee pak'āri

² Irá mia jara k'inia bi parāpa pia oo p'ani, k'irāpa p'anadairā mi sāga bapari parā ome bak'āri. Mi o-īa bi parā ome, at'āri oopata perā mia jarateedak'a.

³ Mamīda k'inia bi parāpa pipiara k'awaadamerā Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Cristo iru jua ek'ari bi māik'aapa imik'īraarā Cristo jua ek'ari p'ani māik'aapa wēraarā āchi imik'īraarā jua ek'ari p'ani.

⁴ Maperā parā ijāapataarā chip'edaidak'āri, imik'īrapa ichi poro wāk'aik'araa bi it'aa t'īmaa bak'āri maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa jarapiru jaramaa bak'āri. Ichi poro wāk'aru pirā, ak'īpiit'ee ichia waawee-e ichi poro waibia Cristo.

⁵ Jōdee wērapa ne-inaa ichi porode jīpia bi, it'aa t'īk'āri maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa jarapiru jarak'āri. Ichia wāk'apari jī-e bi pirā, ak'īpii ichi imik'īra

waawee-e bi. Ma awara awaraarāpa māgí wēra ak'idak'aa pait'ee wēra piak'a, wēra poro wēpida pia ak'idak'aa perā.

⁶ Māgí ijāapari wērapa ichi porode ne-inaa wāk'apari jī k'inia-e bi pirā, ħpipiara bak'aji-ek'ā ichi puda jida t'īpit'aamerā maa-e pirā wēpit'aamerā, wēra k'achia beerā ome oopatak'a? Mamīda k'īra nejasia bi pirā māgá bait'ee jōmaarā k'īrapite, māgara puda t'īpiik'araa bi. Ma k'āyaara ne-inaa wāk'apari ichi porode jīpia bi.

⁷ Pia jarait'eera, imik'īrapa ichi poro wāk'aik'araa bi ichi Tachi Ak'ōre k'īrak'a bairā māik'aapa ichi Tachi Ak'ōrepa bida perā na p'ek'au eujāde nībi poro waibia bamerā. Jōdee wērapa ichi poro wāk'aipia bi ak'īpiit'ee imik'īra ichi poro waibia.

⁸ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōrepa eperā ook'āri, imik'īra naapiara ooda perā, maap'eda wēra ooji māgí imik'īra orrodepa.

⁹ Tachi Ak'ōrepa māgí imik'īra oo-e paji wēra k'aripamerā; jīp'a wērata ooji imik'īra k'aripamerā.

¹⁰ Maperā wēra Cristode ijāapari pirā, ichi poro wāk'aipia bi. Māga ook'āri, ak'īpipari Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa iru angeleerā k'īrapite, ichi bapari imik'īra jua ek'ari māik'aapa Cristo jua ek'ari.

¹¹ Mamīda Cristode ijāadak'āri, wēra imik'īra ome auk'a p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mapa chik'aripa p'anapataadaipia bi.

¹² Tachia k'awa p'ani māgá auk'a p'ani omee weda uchiadap'edaa perā Tachi Ak'ōre juadeepa. Chi naapema wēra uchiaji chi naapema imik'īradeepa. Mamāik'aapata imik'īraarā uchiapata wēraarādeepa t'odak'āri.

¹³ Māpai, parāpata ak'idaipia bi k'awaadait'ee pia bi wa pia-e bi ijāapari wēra ne-inaa wāk'apari wēe porode it'aa t'īmerā Tachi Ak'ōremaa.

¹⁴ Ma awara pāchia oopatade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani pia-e bi imik'īra puda waree bamerā.

¹⁵ Jōdee wēra puda waree bak'āri, k'īra wāree unupata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa māgá waripi-e paji k'īra wāree aupai ak'idamerā; jīp'a ak'īpiit'ee wēra ichi imik'īra jua ek'ari bi.

¹⁶ Apidaapa mia jara aupada ijāa k'iniada-e p'ani pirā, ijāanāati. Mamīda k'awaadaipia bi taipa jōmaarāmaa māga jarateepata. Ma awara ijāapataarā apemaarāpa oopata ma jarateepatak'a.

Sāga oodaipia bi Jesucristo piuda k'irāpadait'ee

¹⁷ Irá ūraait'ee sāga oodaipia bi parā ijāapataarā cheepurudak'āri Cristo piuda k'irāpadait'ee. Ai naawedapemak'a p'oyaa jara-e pāchia pia oomaa p'ani, māgá ooda-e p'anadairā. Cristopa oopi k'inia bik'a oodai k'āyaara, ne-inaa k'achia oomaa p'ani.

¹⁸ Māga jara bi mīmaa nepiridap'edaa perā parādepema ūk'uru cheepurudak'āri, ne-inaa jedek'odak'aa auk'a k'īsiada-e p'anadairā. Mapa awaraawaraa nek'opata. K'īsia bi wāara ūk'uru mīmaa nepiridap'edaa.

¹⁹ Mamīda māgá parādepema ūk'uruurāpa pāchia oo k'iniata ooda-e pada paara, k'awa-e pak'aji chisāgīrāpa wāara oopata Cristopa oopi bik'a, iru k'inia iru p'anapata perā.

²⁰ Māgá pariatua k'o p'anik'a k'odaik'araa bi. ĩMāgá Cristo piuda k'irāpadak'aa!

²¹ Mīmaa nepirijida parādepemaarā ūk'uru cheepurudak'āri ne-inaa jedek'odait'ee, apemaarā ijāapataarā nida-ee. Maperāpi ijāapataarā ūk'uru jarra oopata. Jōdee awaraarāpa k'opata bi jāwaadarutamaa māik'aapa vino topata piu p'aneerutamaa.

22 Chi māga oopataarāmaa iidi k'inia bi: ¿Pāchi te wēe p'anik'ā nek'odait'ee māik'aapa todait'ee? ¿Waaweeda-e p'anik'ā pāchi ĩgreste, chi araa che p'anirā jida ichiaba? ¿Chupiria chedeerā k'īra nejasiapi k'inia p'anik'ā? ¿K'āata parāmaa jaraima? ¿Pia oo p'anik'ā? ¡Māga-epi!

*Jesupa ooda k'irāpapiit'ee ichide ijāpataarāmaa
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)*

23 Jesucristopa mimaa jarateeda, mia jōdee parāmaa jarateeki. Ai ewate p'ārik'ua Jesús traicionaada naaweda, nek'omaa p'anide ichia pan ataji

24 māik'aapa it'aa t'iji gracias jarait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ma pan k'ōrat'aaji jedeit'ee māik'aapa māgaji:

—Nāgí pan mi k'ap'ia, mi peepiit'ee perā parā k'aripait'ee. Nāgá pan k'odak'āri, k'opatāati k'irāpadait'ee mi piuda parā pari.

25 Māgá ichiaba, nek'o aupadap'eda, Jesupa vino copa jitaji māik'aapa māgaji:

—Nāgí vino mi waa, michi waa bat'ait'ee perā mi piuk'āri eperāarā pari. Tachi Ak'ōrepa nāgí ūraa chiwidi jara bi. Michi waa bat'ada k'aurepa irua wēpapiit'ee parāpa p'ek'au k'achia oopata māik'aapa michideerā papiit'ee. Nāgá vino todak'āri, topatāati k'irāpadait'ee mia ooit'ee bi eperāarā pari.

26 Māga jarada perā Jesucristopa, tachia ma pan k'odak'āri māik'aapa ma vino todak'āri, k'irāpapata Cristo piuda tachi pari. Māgá oo p'anadait'ee, iru waya cheru misa.

K'īrak'aupai pan vino ome pariatua k'odai

27 Māga jōmaarāmaa ak'ipipata perā, eperāpa ma pan pariatua k'oru pirā maa-e pirā ma vino pariatua toru pirā, k'achia oomaa bi, ichi-it'ee p'ua-e bairā Cristo piuda jōmaarā pari.

28 Maperāpi Cristode ijāpari chaa ma pan k'oi naaweda māik'aapa ma vino toi naaweda, ichi t'āridepai k'īsiaipia bi k'awaait'ee wāara k'oru māik'aapa toru k'irāpait'ee Cristo piuda ichi pari wa māga-e.

29 Māgá oopia bi Tachi Ak'ōrepa miapiit'ee perā ma pan pariatua k'opataarā māik'aapa ma vino pariatua topataarā, chik'o jīp'aa k'opatak'a.

30 Parādepema chok'ara māgá pariatua k'opata perā, k'ayaa p'ani māik'aapa ūk'uru jai-idaa p'ani.

31 Mamīda māgí k'odai naaweda māik'aapa todai naaweda, k'īsiaruta pirā oo amaadait'ee tachia p'ek'au k'achia oopata, Tachi Ak'ōrepa tachi miapi-e pait'ee.

32 Māga oodak'āri, pariatua k'oda-e pait'ee. Tachi Ak'ōrepa miapipari ma pan pariatua k'opataarā māik'aapa ma vino pariatua topataarā, āchia k'awaadamerā irua oopi k'inia bi. Māga k'awaadak'āri māik'aapa oodak'āri, irua āchi k'aripait'ee atuanaadamerā ijāadak'aa beerāk'a, eperāarā jōmaweda panadak'āri iru k'īrapite.

33 Mapa ĩpemaarā, cheepurudak'āri pan k'odait'ee māik'aapa vino todait'ee Cristo piuda k'irāpadait'ee, nipatāati jōmaweda cherutamaa, chik'inia ne-inaa jedek'odait'ee.

34 Apida jarrapisia bi pirā, chei naaweda, ichi temāi nek'oopia bi. Parāpa māga ooruta pirā, Tachi Ak'ōrepa miapi-e pait'ee pariatua k'o p'ani k'aurepa.

Mi parāmaa wāk'āri, waapiara jarateeit'ee.

12

Tachi Ak'ōre Jaurepa ne-inaa oopipari Cristode ijāpataarāmaa

1 Írá ípemaarã, p'anaut'ee parãpa iidi pëidap'edaa. Iidijida k'ãata oopipari Tachi Ak'õre Jaurepa Cristode ijãapataarãmaa. Nãgí jarateeit'ee pia k'awaadamerã.

2 K'irãpa p'ani parã p'anapatap'edaa Cristode ijãadai naaweda. Tachi Ak'õre k'írapite k'achia oopachida it'aa t'ípatap'edaa perã ne-inaamaa, Tachi Ak'õre awara. Mãga oopachida mãgee ne-inaa pedeedak'aa beemaa, chok'ai-e p'ani mĩda.

3 Mãga oopachida pia k'awadak'aa pada perã sãga Cristode ijãadait'ee mãik'aapa sãga oodait'ee irua parãmaa oopi k'inia bik'a. K'awapatáati Tachi Ak'õre Jaurepa eperãarãmaa nãga jarapik'aa: "Jesús Tachi Ak'õre Warra-e". Jíp'a jarapipari: "Jesús Tachi Poro Waibia."

4 Parãpa k'awaadaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa Cristode ijãapataarãmaa ne-inaa k'íra t'ãdoo oopipari chik'aripa p'anapataadamerã. Mãga oopari ne-inaa pia oo k'inia bairã ijãapataarã-it'ee.

5 Ichia ma ne-inaa jõma oopipari Cristo, Tachi Poro Waibia oopi k'inia bik'a.

6 Jjãapari chaa ma ne-inaa awara ooi ichi k'õp'ãyo k'ãyaara. Mamĩda Tachi Ak'õrépata ma ne-inaa ichita ãramaa oopipari.

7 Mãgá Tachi Ak'õre Jaurepa ma ne-inaa awara-awaraa oopipari Cristode ijãapataarãmaa, ãchi chik'aripa p'anapataadamerã.

8 Abaamaa k'ísia k'awaapipari jarateemerã ne-inaa Tachi Ak'õrepa k'awapi k'inia bi. Awaraarãmaa pipiara k'awapipari Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida, mãga jarateemerã.

9 Ichiaba Tachi Ak'õre Jaurepa waapiara ijãapipari Cristode ijãa bĩmaa, k'awaamerã wãara uchiat'ee Tachi Ak'õrepa jara bik'a, waide unu-e bi mĩda. Ichiaba awaraarãmaa k'ayaa beerã jipapipari.

10 Ma awara awaraarãmaa ne-inaa oopipari eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Awaraarãmaa jarapipari Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a. Awaraarãmaa k'awapipari eperãpa wãara jaratee bi Cristopa oopi bik'a wa netuarapa oopi bik'a. Awaraarãmaa pedeeipari irua k'awa-e bi pedeede, jarateemerã Tachi Ak'õre Ûraa mãgá pedee bĩpa. Awaraarãmaa k'awapipari k'ãata jara bi ma eperãpa, pedee irua k'awa-e bita pedee'ãri, jõmaarãpa k'awaadamerã irua jara k'inia bi.

11 Mãgá oopari Tachi Ak'õre Jaurepa. Irua aupaita k'awapipari Cristopa oopi k'inia bi ichide ijãapataarãmaa.

Cristode ijãadak'ãri, tachi k'ap'ia apai pik'a p'ani

12 Írá jarait'ee sãap'eda Tachi Ak'õre Jaurepa mãgá ne-inaa awara-awaraa oopipari Cristode ijãapataarãmaa. Tachi k'ap'ia apai bi mĩda, aide nãgee paraa: bĩri, poro, jua, t'ãri; jãga bee chok'ara. Mãga pik'a Cristo apai bi mĩda, irude ijãapataarã araa p'anapata iru ome. K'ap'ia apai pik'a p'ani, chok'ara p'ani mĩda.

13 Tachi ijãapataarã mãga p'ani ijãapari chaa Cristode ijãa beek'ãri, Tachi Ak'õre Jaurepa iru araa bapipari perã apemaarã ijãapataarã ome. Auk'a oopari judiorã ome, judio-eerã ome, esclavoorã ome, esclavo-eerã ome. Mãga oopari, chok'ara p'ani mĩda, apai pik'a p'anadamerã Cristo ome. Mapa tachia poro choopipata ak'ipidait'ee araa p'ani Cristo ome Tachi Ak'õre Jaure k'aurepa.

14 Tachi eperã k'ap'iade bi poro, jua, bĩri mãik'aapa t'ãri. Jãgee jõmaarãpa k'aripapata tachia ne-inaa oodamerã. Mãga pik'a tachi ijãapataarã chok'ara p'ani mĩda, chik'aripa p'anapata Cristo-it'ee ne-inaa oodait'ee.

15 K'ĩsiadáma nāgide. Tachi b̄iri pedeeda paara, jarak'aji: “Juapa mi k'āyaara ne-inaa chok'araara oopari perā, mi mak'iara servi-e bi na k'ap'iade.” Māga jarak'aji mīda, at'āri tachi k'ap'iade bi.

16 Maa-e pirā tachi k'̄iri pedeeda paara, jarak'aji: “Tau mi k'āyaara pipiara bairā, mi mak'iara servi-e bi na k'ap'iade.” Māga jarak'aji mīda, at'āri tachi k'ap'iade bi.

17 Tachi k'ap'ia jōma tau pada paara, k'̄iri wē-e pak'aji ūridait'ee māik'aapa jōma k'̄iri pada paara, k'̄i wē-e pak'aji idait'ee.

18 Mamīda māga-e. Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'iade n̄ibi jōmaweda biji māgí bimāi, ichia k'ĩsia iru badak'a.

19 Tachi k'ap'ia jōmaweda b̄iri maa-e pirā jua maa-e pirā tau pada paara, k'ap'ia wēe p'anak'ajida.

20 Mamīda māga-e. Ne-inaa k'ĩra t'ādoo paraa mīda, ichita k'ap'ia apai bi.

21 Tachi k'ap'ia māga bi perā, tachi tau pedee k'awaa bada paara, p'oyaa jara-e pak'aji juamaa: “Mia pi k'inia-e”. Poropa pida p'oyaa jara-e pak'aji b̄irimaa: “Mia pi k'inia-e.”

22 Ma k'āyaara ne-inaa jōma tachi k'ap'iade, mak'iara p'oyaa ooda-e pik'a k'edee paara, auk'a k'aripapata tachi k'ap'ia chok'ai bamerā māik'aapa k'ap'ia pia bamerā.

23 Ma awara tachi k'ap'iade n̄ibi ūk'uru pia chi-oopata tachi piara unudamerā. Mamīda ūk'uru awaraarāmaa unupi k'iniadak'aa. Mapa wāk'apata p'arupa.

24 Jōdee chi unupi k'inia bita taawa iru p'anapata. Māga oopata Tachi Ak'ōrepata tachi k'ap'ia māga ooda perā, pipiara iadamerā aide n̄ibi mak'iara p'oyaa oo-e pik'a k'edee māik'aapa pia-e pik'a k'edee.

25 Māga ooji tachi k'ap'iade n̄ibi jōma chik'aripa p'anadamerā.

26 Tachi k'ap'iade bi apida p'ua n̄ibeeru pirā, k'ap'ia jōmaweda miapari ma k'aurepa. Jōdee tachi k'ap'iade n̄ibi apida pi-ia unuruta pirā, k'ap'ia jōmaweda o-īdaipari.

27 Ma jōma jara aupadade k'ĩsiadak'āri, k'awa p'ani tachi ijāapataarā Cristo k'ap'iak'a p'ani, iru ome araa p'anapata perā.

28 Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'iade n̄ibi chaa mimia awara-awaraa biji tachi k'aripamerā māik'aapa k'ap'ia pia p'anadamerā. Māga pik'a ichi Jaurepa Cristode ijāapataarāmaa mimia awara-awaraa bipari, ma mimia oo p'anide chik'aripa p'anapataadamerā. Naapiara bipari Jesucristopa jirit'eradaarā p̄iit'ee ichi ūraa jarateede; ai eere bipari Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jara-pataarā; māgí t'ēe bipari Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarā; maap'eda ne-inaa oopataarā eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa; k'ayaa beerā jipapataarā; ijāapataarā k'aripapataarā; ijāapataarā ak'ipataarā; pedee-pataarā āchia k'awada-e p'ani pedeede.

29 Tachi Ak'ōrepa ijāapataarā jōmaweda jirit'era-e Cristopa p̄imerā ichi ūraa jarateede. Ichiaba jōmaarāmaa ichia jarapi bik'a jarapi-e; jōmaarāpa iru ūraa jarateeda-e; jōmaarāpa ne-inaa ooda-e eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa;

30 jōmaarāpa k'ayaa beerā jipada-e; jōmaarāpa pedeeda-e āchia k'awada-e p'ani pedeede; jōmaarāpa k'awada-e chi pedeerupa jara k'inia bi ma k'awada-e p'ani pedeede.

31 Maperā parāpa iididaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa parāmaa madepema pipiara bita bimerā. Māgá pipiara p'anapataadait'ee.

Māgá oo p'ani mīda, mia ak'ipiit'ee sāga wāara pipiara p'anapataadai.

13

Chik'inia p'anapataadaipia bi

¹ Pipiara p'ana k'inia p'ani pirã, chik'inia p'anapataadaipia bi. Tachia eperãarã pedee k'ira t'ãdoo pedee p'ani mĩda mãik'aapa angeleerã pedee paara pedeeruta pijida, pari mãga oopata t'ãripa awaraarã k'inia iru p'anada-e p'ani pirã. Mãga p'anaruta pirã, tachi ma pedeede pedeedak'ãri, awaraarãpa ũridai campana pariatua chaaparik'a.

² Ichiaba Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jara p'ani mĩda mãik'aapa k'awa p'ani mĩda ne-inaa k'ira t'ãdoo, Tachi Ak'õrepa waide jara-e bi paara eperãarãmaa, páripi p'anapata awaraarã k'inia iru p'anada-e p'ani pirã. Ma awara audú ijãaruta pijida ee ãyaa birutamaa tachia jararutapa; awaraarã t'ãripa k'inia iru p'anada-e p'ani pirã, ichi k'inia mãga oo p'ani.

³ Ma awara tachia net'aa iru p'ani jõmaweda tee p'ani mĩda chupiria chedeerãmaa mãik'aapa tachi k'ap'ia paara paapeepiruta pijida Cristode ijãa p'ani k'aurepa, t'ãripa awaraarã k'inia iru p'anada-e p'ani pirã, tachi-it'ee wẽ-e pait'ee Tachi Ak'õrepa k'isia iru bidepema, it'ari panadak'ãri.

⁴ Tachia wãara awaraarã k'inia iru p'anadak'ãri, nãga p'anapata. T'ãridepai choopata. Awaraarãmaa ne-inaa pia oopata. Awaraarã unuamaa iru p'anadak'aa, ãrapa ne-inaa iru p'ani k'aurepa. Ichiaba tachia ooda jõmaarãmaa jaradak'aa, ãrapa k'isiadamerã tachia ne-inaa oo k'awaa p'anapata. Audua p'anadak'aa.

⁵ Chĩara k'ĩraupidak'aa mãik'aapa k'ira nejasiapidak'aa. Tachi-it'ee ne-inaa pipiara jiridak'aa. Isapai k'ĩraudak'aa. K'ira p'u-ua p'anadak'aa tachimaa chĩarapa ne-inaa k'achia ook'ãri.

⁶ O-ia p'anadak'aa unudak'ãri awaraapa ne-inaa k'achia oomaa bi. Jĩp'a o-ĩadaipata irua ook'ãri Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidak'a.

⁷ Ma awara chĩarapa tachi miapidak'ãri, choopata ijãapata perã Ak'õrepa tachi k'aripait'ee. Ijãapata k'achia p'oyaadai. T'ãride ichita choopata awaraarã k'inia iru p'anadairã.

⁸ Mãgã awaraarã k'inia iru p'anadak'ãri Cristopa oopi bik'a, ichita chik'inia para bait'ee. K'awáati na ewari Tachi Ak'õrepa jarapi bi waa wẽ-e pait'ee. Ma awara chi pedee bĩpa k'awada-e p'ani pedee waa ũrida-e pait'ee. Ichiaba k'isia k'awaa p'anãrãpa jarateepata auk'a waa wẽ-e pait'ee.

⁹ Mãgĩ jõma na ewari wẽ-e pait'ee, jõdait'ee perã. Tachia waide k'awada-e p'ani jõmaweda Tachi Ak'õrepa jarapi bi mãik'aapa k'isia k'awaa beerãpa jaratee p'ani.

¹⁰ Mamĩda Tachi Ak'õrepa k'isia iru bi jõmaweda oo aupak'ãri, waa k'awa k'iniada-e p'anadait'ee irua jarapi bi mãik'aapa k'isia k'awaa beerãpa jaratee p'ani, jõmaweda Cristok'a k'awadait'ee perã.

¹¹ Warra weda mi pedeeji mãik'aapa k'isia iru baji ne-inaa ooit'ee warrarãpa oopatak'a. Mamĩda chona pak'ãri, oo amaaji mãgee warra weda ne-inaa oopata.

¹² Na p'ek'au eujãde p'ani misa, jĩp'a espejo k'ira t'awaa bide ak'i p'anik'a bi, jõmaweda Tachi Ak'õrepa k'isia iru bi k'awada-e p'anadairã. Mamĩda Cristo ome p'ananadak'ãri, jõmaweda k'awadait'ee Cristopa k'awa bik'a, k'awadait'ee perã Tachi Ak'õrepa tachi k'awa bik'a.

¹³ Maperã ichita ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa oopari ichia jara bik'a. Ichita ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa tachimaa teit'ee ne-inaa jõmaweda ichia k'isia iru bi tachi-it'ee, it'ari panadak'ãri. Ichita awaraarã k'inia iru p'anadaipia bi Tachi Ak'õrepa k'inia iru baparik'a. Tachi Ak'õre-it'ee ma jarada õpedepema chi t'ee jara aupadata pipiara bi jõma apema jara aupada k'ãyaara.

14

Chik'aripa p'anadaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a oodait'ee

¹ Māga pipiara bairā Tachi Ak'õre-it'ee, parāpa awaraarā k'inia iru p'anadaipia bi. Māga oo p'ani misa, iididaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa parāmaa jarapimerā Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a.

² Ma k'āyaara, iidiruta pirā Tachi Ak'õre Jaurepa parā pedeepimerā k'awada-e p'ani pedeede, māgá jarateedak'āri, chi ūrirutaarāpa k'awada-e p'anadai māgí jarateeruta. Tachi Ak'õrepapai k'await'ee.

³ Jōdee Tachi Ak'õre Jaurepa jarapiru pirā irua jarapi bik'a, chi ūrirutaarāpa pia k'awaadait'ee, āchi pedeede ūridait'ee perā. Mapa oo k'inia p'anadait'ee māgí jarateeruta jara p'anik'a māik'aapa t'āri o-īa p'anadait'ee oodak'āri Cristopa oopi bik'a.

⁴ Chi pedee bīpa ichia k'awa-e bi pedeede pia oo bi ichi-it'ee. Mamīda Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jaraparipa apemaarā ijāapataarā k'aripapari.

⁵ Parā jōmaweda pedeeda paara k'awada-e p'ani pedeede, pia bak'aji. Mamīda pipiara bi Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jaradamerā, wē-e pirā apidaapa māgí pedee ūridamerā māik'aapa k'awapidamerā apema ijāapataarāmaa.

⁶ Mapa ipemaarā, mi parāmaa wāru pirā jarateede k'awa-e bi pedeede, parā k'aripa-e pait'ee. Jōdee wāru pirā Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jarade maa-e pirā Cristo ūraa jarateeru pirā, māgá k'awaadai Cristopa oopi k'inia bi.

⁷ Parāpa k'awa p'ani siru chaa k'awaa beerāpa māik'aapa arpa chaa k'awaa beerāpa pia chaapata chi ūri p'anirāpa k'awaadamerā chisāgí sirupa chaada māik'aapa chisāgí arpapa chaada. Mamīda pia chaa k'awa-e bīpa chaak'āri, k'achia ūridai māik'aapa pia k'awada-e pai chisāgí siru wa chisāgí arpa.

⁸ Ichiaba soldaorāpa trompeta atepata jura chōonadak'āri. Chi chaa k'awaa bīpa chaapari soldaorā chōode uchiadamerā. Mamīda māgīpa pia chaa-e pirā, soldaorā chōode uchiada-e pai, k'awada-e p'anadairā āchia ūri p'ani k'āata jara k'inia bi.

⁹ Māga pik'a bi parā ome. K'awada-e p'ani pedeede pedee p'anadak'āri, chi ūrirutaarāpa k'awada-e pai parāpa jaratee k'inia p'ani. Pipiara bak'aji pāchi ituaba pedeedap'edaa paara.

¹⁰ Wāara na p'ek'au eujāde eperāarā pedee chok'ara awara-awaraa pedee p'ani. Ma pedee pedeepataarāpa pia k'awapata āchi pedee ūridak'āri.

¹¹ Mamīda mia māgí pedee ūri-e bi pirā, k'īra tewaraak'a bai māgí pedeepari ome, p'oyaa ūri-e bairā māgí pedee.

¹² Māga bi parā ome ichiaba. Maperāpi iidi k'inia p'ani pirā Tachi Ak'õre Jaurepa parāmaa ne-inaa oopimerā, iididaipia bi ne-inaa k'aripadait'ee apemaarā ijāapataarā.

¹³ Mamīda iidi k'inia p'ani pirā Ak'õrepa pedeepimerā k'awada-e p'ani pedeede, māgara ichiaba iididaipia bi k'awapimerā k'āata jara k'inia bi māgí pedee. Māgá awaraarāmaa jarateedai.

¹⁴ Mia it'aa t'īru pirā k'awa-e bi pedeede, mi jaurepapai k'awa bi k'āata jara k'inia bi, araa bapari perā Tachi Ak'õre Jaure ome. Mamīda mīchi k'īsiade k'awa-e bi.

¹⁵ Māgara mia ¿sāga ooima? Jaurepapai it'aa t'īit'ee māik'aapa k'ariit'ee mia k'awa-e bi pedeede. Mamīda ma k'āyaara pipiara it'aa t'īpariit'ee māik'aapa k'aripariit'ee mia k'awa bi pedeede.

¹⁶ Pia pida māga ooru pirā, eperā pi ik'aawa su-ak'i bīpa auk'a k'awaait'ee pia gracias jara bi māik'aapa k'ari bi. Māgá pi ome auk'a iru it'aa t'īi gracias jarait'ee Tachi Ak'õremaa.

17 Jōdee pia it'aa t'iru pirā k'awa-e bi pedeede, pia bi mīda Tachi Ak'ōre k'īrapite, pi ik'aawa p'anīrā maarepida k'aripa-e bi.

18 Tachi Ak'ōre k'īrapite mi o-īa bi, mia parā k'āyaara pedee chok'araara pedeepari perā, mia k'awa-e bi pedeede. Māga ooi Tachi Ak'ōre Jaurepa māga oopipari perā.

19 Mamīda apemaarā ijāapataarā ome bak'āri it'aa t'īt'ee Tachi Ak'ōremaa, mi-it'ee pipiara bi pedeeit'ee pedee joisomaapai arii p'anīrā pedeede, pedee diez mil pedeei k'āyaara ārapa k'awada-e p'ani pedeede.

20 Maperā ipemaarā, warra chak'eerāk'a k'īsianāati. Ārak'a p'ana k'inia p'ani pirā, p'anadaipia bi warra ewaa t'odak'a; audua-ee. Pia k'īsiati chonaarāpa k'īsiapatak'a.

21 K'irāpāti Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:
 'Tachi Ak'ōrepa jara bi: "Mia Israel pidaarāmaa pedeeit'ee k'awada-e p'ani pedeede k'īra tewaraarā it'aideepa. Mamīda ma Israel pidaarāpa k'awa p'anadait'ee mīda mia māga oopi bi, at'āri mi pedee ūri k'iniada-e p'anadait'ee." ' (Is 28.11-12)

22 Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā, nāga k'awaadai. Ijāadak'aa beerāpa unuruta pijida Tachi Ak'ōre Jaurepa parāmaa pedeeipimaa bi pāchia k'awada-e p'ani pedeede, ma Israel pidaarāk'a ārapa ūri k'iniada-e pait'ee. Jōdee ijāapataarāpa māga unudak'āri, ūridait'ee, k'awada-e p'ani mīda k'āata jara k'inia bi. Mamīda ma k'āyaara parāpa jararuta pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a āchi pedeede, audupīara ūri k'inia p'anadait'ee, ūridait'ee perā āramaa Cristopa oopi k'inia bi. Māga bi ijāadak'aa beerā ome ichiaba.

23 K'īsiati nāgide. Parā cheepurudak'āri it'aa t'īdait'ee, parādepema ūk'uru pedeemaa p'aneeruta pirā k'awada-e p'ani pedeede māik'aapa māga p'anide t'īuru pirā eperā ijāak'aa bi maa-e pirā Tachi Ak'ōre Ūraa waide k'awa-e bi, ichia k'īsiai parā jōmaweda k'īra k'awa-ee para bi.

24 Jōdee eperā ijāak'aa bi maa-e pirā Ak'ōre Ūraa waide k'awa-e bi t'īuru pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jara p'anide, ūrii ichia p'ek'au k'achia oopari Tachi Ak'ōre k'īrapite.

25 Maap'eda māgide k'īsiak'āri, t'āri p'uadarii māik'aapa ijāai, wa ijāa-e pai. Maap'eda bedabaidarii Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īt'ee māik'aapa jarait'ee: "Wāara Tachi Ak'ōre nama parā ome bapari."

Chip'edaidak'āri, ne-inaa jōma k'īra jīp'a oodaipia bi

26 Māpai ipemaarā, nāga oodaipia bi chip'edaidak'āri it'aa t'īdait'ee. Ūk'uruurāpa Ak'ōre k'ari k'aridaipia bi. Awaraarāpa Cristo ūraa jarateedaipia bi maa-e pirā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jaradaipia bi. Awaraarāpa k'awada-e p'ani pedeede pedeedaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Awaraarāpa māgī pedee jara k'inia bi jōmaarāmaa k'awapidaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Ma jōmaweda oodaipia bi ijāapataarā chik'aripa p'anadamerā.

27 Ma k'awada-e p'ani pedeede pedeeapataarā pedeedaipia bi abaa, omé maa-e pirā ōpee pedee aaparutamaa. Maap'eda māgī pedee k'awapataarāpa jōmaarāmaa k'awapidaipia bi ārapa jaradap'edaa.

28 Apida wē-e pirā māgī pedee k'awaapiit'ee k'āata jara k'inia bi, māgara chi māgā pedee bi waa pedeeik'araa bi. Ma k'āyaara ichi t'āridepai pedeeipia bi ichi-it'ee māik'aapa Tachi Ak'ōre-it'ee.

29 Māgā ichiaba Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jarapataarāpa pedee k'inia p'ani pirā, pedeedaipia bi abaa, omé maa-e pirā ōpee pedee aaparutamaa. Apemaarāpa ūridaipia bi ārapa jararuta, k'awaadait'ee wāara Tachi Ak'ōrepa jarapida wa māga-e.

³⁰ Abaapa Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jara bi misa, awaraapa pedee k'inia bi pirã jarapida awara, mãgara ma naa pedee badapa chi t'ëepemamaa pedeeipia bi.

³¹ Mãga oo p'ani pirã, jõmaarã pedee k'inia p'anirã pedeedait'ee, apemaarã ijãapataarãpa k'awaadamerã jõmaweda Tachi Ak'õrepa ãramaa jara k'inia bi.

³² Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jara bipa pariatua pedeeik'araa bi. Jip'a pedeeipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa mãga oopi bak'ãri.

³³ Mãga oodaipia bi Tachi Ak'õrepa ne-inaa pariatua oopik'aa perã. Oodaipia bi awaraa p'uurudepema ijãapataarãpa oopatak'a.

³⁴ Mapa ichiaba chip'edaidak'ãri it'aa t'ïdait'ee, wëraarã k'ïup'ee p'anadaipia bi, jarateepataarã mãik'aapa Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jarapataarã pedee p'ani misa, Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bairã ãchi imik'ïraarã jua ek'ari p'anapataadaipia bi.

³⁵ Mapa ãrapa ne-inaa iidi k'inia p'ani pirã, iididaipia bi ãchi imik'ïramaa teeda panadak'ãri. Pia-e bi pariatua pedeedamerã, awaraarã pedee p'ani misa.

³⁶ Auk'a k'ïsiada-e p'ani pirã, k'irãpãti parãmaa ijãapii naaweda Tachi Ak'õrepa awaraarãmaa ijãapiji mãik'aapa k'awapiji ichia oopi k'inia bi chip'edaidak'ãri. Maperã k'ïrak'aupai pãchia oo k'iniata oodai, Tachi Ak'õrepa k'awapida oodai k'ãyaara.

³⁷ Apida k'ïsia bi pirã ichiata Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a jarapari, maa-e pirã ne-inaa awara oopari Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a, k'awaaipia bi Tachi Ak'õrepa mimaa jarapiji jõma na p'ãdade jara bi. Mapa oopia bi na ùraade jara bik'a.

³⁸ Mamïda mãgí eperãpa jara bi pirã mia na p'ã bide jarateemaa bi michi k'ïsiadoopa, irua jara bi ùridaik'araa bi.

³⁹ Mãpai ïpemaarã, audupãara iididaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa jarapimerã Ak'õrepa jara k'inia bi ijãapataarãmaa. Mãga nide abaapa pedee k'inia bi pirã ichia k'awa-e bi pedeede, pedeenapãde adaik'araa bi.

⁴⁰ Mamïda ne-inaa jõma oodaipia bi Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, pariatua oodai k'ãyaara.

15

Jesucristo piup'eda, chok'ai p'irabaida

¹ Ìrã ïpemaarã, k'irãpapiit'ee mia naaweda jarateeda; jõma Jesucristopa ooda tachi k'aripait'ee atuanaadamerã. Parãpa mãgí jarateeda ijãajida; mãgita at'ãri ijãa p'ani.

² Ma jarateeda k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã o k'achiadeepa k'aripa ata wã. Mapa aide ijãapataadaipia bi. Mãga-e pirã, pãchi k'inia ijãajida.

³ Ma jarateeda k'awaap'eda, mia parãmaa jarateeki, jarateeda pipãara bairã. Nãga bi: Cristo piuji tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee, Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a.

⁴ Ma piuda t'ëepai, mãu te uriade iajida mãik'aapa ewari õpeemaa chok'ai p'irabaiji, Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a.

⁵ Ma t'ëepai ichia unupiji Pedromaa, maap'eda chi apemaarã k'õp'ãyoorãmaa, ichi ome nipapatap'edaa na p'ek'au eujãde bi misa.

⁶ Ai t'ëepai unupiji quinientos audú see nãbada ijãapataarãmaa. Mãgidepema ùk'urupai jai-idaa p'ani, mamïda chi apemaarã at'ãri chok'ai p'ani.

⁷ Ai t'ëepai unupiji Santiagomaa. Maap'eda unupiji ichia ùraa jarateede pëida eperãrãmaa.

⁸Maap'eda, jōmaarā t'ēe, mīmaa ichiaba unupiji, ai naaweda mi k'achia baji mīda.

⁹Māga ooji mi jōmaweda apemaarā pēida k'āyaara ek'ariara bi mīda. Mi-it'ee piara bak'aji Tachi Ak'ōrepa mi jirit'era-e pada paara, mia Cristode ijāpataarā miapipachi perā.

¹⁰Mamīda Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā, mi k'aripaji. Maperā mi apemaarā pēida k'āyaara mimiara bapari. Mimiak'aa mīchi k'īradoopa. Jīp'a Tachi Ak'ōrepata mīmaa nāgí mimia oopipari Cristo-it'ee.

¹¹Mi āra k'āyaara audú mimiapari mīda, taipa auk'a jarateepata, ma-it'ee Cristopa tai pēida perā. Māgí jarateedata parāpa ijāajida.

Tachi Ak'ōrepa piudap'edaarā chok'ai p'irabaipari

¹²Parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Cristo chok'ai p'irabaipiji, taipa māga jarateedap'edaa perā. Māga bita, ¿sāap'eda ūk'uru parā t'āide p'anīrāpa jara p'anīma eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidak'aa?

¹³¡K'īsiati! Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'oyaa p'irabaipi-e pīrā, māgara Cristo jida p'irabaipi-e pak'aji.

¹⁴Māgara páripi taipa jarateepata Jesucristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Parāpa pida pāchi k'inia irude ijāa p'ani.

¹⁵Ma awara māirāpa jara p'ani wāara pīrā, tai seewa-idaa p'ani, parāmaa jarateedap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa Cristo p'irabaipiji.

¹⁶Māirāpa k'īsia p'anīk'a Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'oyaa p'irabaipi-e pīrā, māgara Cristo jida p'oyaa p'irabaipi-e pak'aji. Māgara Cristo at'āri piu bak'aji.

¹⁷Ma awara Tachi Ak'ōrepa Cristo p'irabaipi-e paji pīrā, māgara parāpa páripi ijāa p'ani Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'ōrepa pāchia p'ek'au k'achia oopata wēpapii.

¹⁸Māgara awaraa Cristode ijāapataarā jai-idaadap'edaarā auk'a atuak'ajida.

¹⁹Ma jōma wāara pīrā māik'aapa na p'ek'au eujādepai Cristode ijāa p'ani pīrā, ¡tachi jōmaarā k'āyaara chupiriara p'ani!

²⁰Mamīda māga-e. ¡Tachi Ak'ōrepa wāara Cristo chok'ai p'irabaipiji! Cristo naapiara ichita chok'ai bapariit'ee, piup'eda māik'aapa p'irabaip'eda. Ma awara Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā Cristo ome, k'awa p'ani tachi jida ichiaba chok'ai p'irabaipiit'ee, Cristode ijāapata perā.

²¹K'īsiadáma nāgíde. Eperāpa k'achia ooda k'aurepa, na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda piupata. Jōdee Tachi Ak'ōrepa awaraa eperā chok'ai p'irabaipida k'aurepa, jōmaweda irude ijāapataarā auk'a chok'ai p'irabaipiit'ee.

²²Pia jarait'eera, Adán k'aurepa jōmaarāta piupata. Jōdee Cristo k'aurepa jōmaweda irude ijāapataarā jai-idaadap'eda, chok'ai p'irabaidait'ee.

²³Mamīda p'irabaidait'ee Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bik'a. Cristo naapiara p'irabaipiji. Maap'eda Cristo cheru ewate irude ijāapataarā auk'a p'irabaipiit'ee.

²⁴Ma t'ēepai na p'ek'au eujā jōit'ee. Cristopa netuaraarā māik'aapa Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anīrā, chi na p'ek'au eujādepema poro waibiarā jōmaweda p'oyaak'āri, māgīrā ichi Ak'ōre jua ek'ari biit'ee.

²⁵Māga pait'ee Cristo na eujā poro waibia pait'ee perā, Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anīrā jōma birumaa ichi Ak'ōre jua ek'ari.

²⁶Māgá ook'āripi, eperāarā waa piuda-e pait'ee.

²⁷K'awa p'ani Cristota na p'ek'au eujā poro waibia, Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa p'ādade jara bairā:

'Ne-inaa jōmaweda pi jua ek'ari biji: eperāarā, angeleerā māik'aapa netuaraarā paara.'

(Sal 8.6)

Tachi Ak'õre aupaita Cristo jua ek'ari ba-e.

²⁸ Māgá Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa iru p'anĩrã p'oyaap'eda, Tachi Ak'õre Warrapa ooit'ee ichi Ak'õrepa oodak'a ichi ome, nejõmaata iru jua ek'ari bik'ãri. Irua nejõmaata biit'ee ichi Ak'õre jua ek'ari, ichi k'ap'ia paara, Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara beemerã.

²⁹ Ichiaba nãga k'awa p'ani Cristode ijãapataarã jai-idaadap'eda, chok'ai p'irabaidait'ee. P'irabaida-e pirã, ¿sãap'eda eperãarã ùk'uruurãpa poro choopipatama ijãapataarã jai-idaadap'edaarã pari, chi araada-e padap'edaarã poro choopidait'ee jai-idaadai naaweda? ¡Māgí jai-idaadap'edaarã p'irabaida-e pirã, páripi ãra pari poro choopipata!

³⁰ Ma awara ijãapataarã p'irabaida-e pirã, ¿sãap'eda tai jarateede wãpatama, chi wãrutamaa tai k'ĩra unuamaa iru p'ani mĩda?

³¹ Wãara ewari chaa mi peedait'ee iru p'ani, jarateepari perã Cristopa ooda jõmaarã k'aripait'ee. Mamĩda wãara mi o-ĩa bi k'awa bairã parãpa Jesucristode ijãa p'ani.

³² Ma awara Cristode ijãapataarã p'irabaida-e pirã, páripi mi perã piuji Éfeso p'uurudepemaarã juapa. Māgĩrã ne-animalaarã k'achiarãk'api p'ani. Wãara chok'ai p'irabaida-e pirã, mãgara p'anadãma nãgí jarapatak'a:

'Nek'odãma, ne-inaa todãma mãik'aapa tachia oo k'iniata oodãma, taarã-e perã jõdait'ee.'

(Is 22.13)

³³ ¡Māga-e! Apidaamaa k'ũrapinãati. Wãara jara p'ani nãga jaradak'ãri: "K'õp'ãyo meraa bi pirã k'achia oopataarã ome, auk'a oodai."

³⁴ ¡Pia k'ĩsiati mãik'aapa ak'iti k'ĩsia k'awaa pik'a p'anĩrã parã t'ãide! P'ek'au k'achia oonãati ãchia oo p'anik'a jaradak'ãri Cristode ijãapataarã p'irabaida-e pait'ee. ¡Māga jaratee p'anĩrãpa waide Cristode ijãada-e p'ani! Mĩa mãga jara bi parã k'ĩra nejasiapiit'ee.

Sãga Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã p'irabaipt'ee (2 Co 5.1-5)

³⁵ ¿Nãga iidi k'inia p'ani-ek'ã? "¿Sãga Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã p'irabaipt'eeema? ¿Sãga baima chi k'ap'ia p'irabaida?"

³⁶ Wãara mãga iidi k'inia p'ani k'ĩsia k'awada-e p'anadairã. ¿Parãpa nãgí k'awada-e p'anik'ã? Trigo tau maa-e pirã awaraa net'atau uudak'ãri, eujãde beraudaipari, t'ono wãru misa.

³⁷ Chi k'arra uudak'aa. Jĩp'a chi tauta uupata, trigodee wa awaraa net'ataudee.

³⁸ Māgí uup'eda, Tachi Ak'õrepa t'onopipari trigo k'arra wa ne-inaa awaraa, ichia k'ĩsia iru badak'a net'atau k'ĩra t'ãdoo ewaa ook'ãri.

³⁹ Mãga ooji awaraa ne-inaa chok'ai bee ome ichiaba. Ichia k'ĩsia iru badak'a k'ap'ia k'ĩra t'ãdoo ooji eperãarãde, ne-animalaarãde, ipanaarãde mãik'aapa chik'ode, mãgá ãchi k'ap'ia awara-awaraa iru p'anadamerã.

⁴⁰ Ichiaba biji ne-inaa pajãde ichia k'ĩsia iru badak'a, na p'ek'au eujãdepema ne-inaa awara. Māgí chaachaa ichi k'ĩra wãree biji. Mamĩda auk'a bi-e paji.

⁴¹ Ma k'ĩra wãree awara-awaraa biji nãgá: ak'õrejĩru urua awara bi atane ìdaa ome mãik'aapa atane ìdaa lucero ìdaa ome awara bi. Ichiaba lucero chaa urua awara bee.

⁴² Māgá Tachi Ak'õrepa ne-inaa awara-awaraa oodak'a na eujãdepema mãik'aapa pajãdepema, mãga pik'a ichiaba awara ooit'ee eperã piuda k'ap'ia chok'ai p'irabaipt'ãri. Piuda k'ap'ia iadak'ãri, mik'iadaipari. Jõdee chok'ai p'irabaida k'ap'ia waa piuk'aa.

⁴³ Ma awara mǎgí piuda k'ap'ia k'achia bapari mik'iadaipari perǎ. Jǒdee chi chok'ai p'irabaida k'ap'ia k'ĩra wǎree bait'ee. Piuda k'ap'ia p'oyaa mimik'ak'aa. Jǒdee chok'ai p'irabaida k'ap'iaapa ne-inaa k'ĩra t'ǎdoo ooit'ee, Cristopa chok'ai p'irabaida t'ǎe oodak'a.

⁴⁴ Eperǎpa k'ap'ia iru bairǎ na p'ek'au eujǎde bi misa, mǎgara ichiaba k'ap'ia iru bait'ee Ak'ǒre truade. Na eujǎdepema k'ap'ia piuk'ǎri, iapata mik'iadaimerǎ. Mamĩda t'ǎepai Tachi Ak'ǒrepa p'irabaipik'ǎri, it'aripema k'ap'ia papiit'ee.

⁴⁵ Tachi Ak'ǒre Ũraa p'ǎdade jara bi:

'Tachi Ak'ǒrepa eperǎ ook'ǎri, iru k'ĩde jǎrap'uaji chok'ai beemerǎ.' (Gn 2.7)
Ma eperǎ Adán paji. Mamĩda Cristo jida t'ĩjarapata Adán chi t'ǎepema, Tachi Ak'ǒrepa ichiaba iru chok'ai p'irabaipida perǎ ichi truade ichita bapariimerǎ. Ma awara Tachi Ak'ǒrepa Cristo biji irude ijǎpataarǎ chok'ai p'anapipariimerǎ.

⁴⁶ Tachi k'ap'ia naapema Adán k'ap'iak'a bi, na p'ek'au eujǎdepema perǎ. Jǒdee tachi t'ǎepema k'ap'ia bait'ee chi t'ǎepema Adán apata k'ap'iak'a, Ak'ǒre truadepema perǎ.

⁴⁷ Chi naapema Adán yoorodee ooda paji. Mapa na p'ek'au eujǎdepema paji. Jǒdee chi t'ǎepema Adán it'aripema paji. Mata cheji na p'ek'au eujǎdee.

⁴⁸ Na p'ek'au eujǎdepemaarǎpa k'ap'ia iru p'ani naapema Adanpa iru badak'a, irudeepa uchiadap'edaa perǎ. Jǒdee it'aa wǎrutaarǎpa k'ap'ia iru p'anadait'ee Cristopa iru bik'a, ichideerǎ perǎ.

⁴⁹ Mǎgá na eujǎdepema k'ap'iade p'ani misa, Adán bapatak'a p'anapata. Mamĩda it'aripema k'ap'iade p'anadak'ǎri, Cristo baparik'a p'anapataadait'ee.

⁵⁰ Ma jǒma jara aupadade k'ĩsiadak'ǎri, parǎpa k'awaadaipia bi na p'ek'au eujǎdepema k'ap'ia p'oyaa t'ĩuk'aa Tachi Ak'ǒre eujǎde, ne-inaa mik'iadaipari mama t'ĩuk'aa perǎ.

⁵¹ Mamĩda ũrítĩ, mia jarait'ee perǎ ne-inaa Tachi Ak'ǒrepa eperǎarǎmaa waide jara-e bi. Ijǎpataarǎ jǒmaweda piuda-e pait'ee. Mamĩda wǎara jǒmaweda k'ap'ia awara padait'ee.

⁵² Mǎgá padait'ee isapai, tachi tau p'inaru jǎak'aata. Mǎga nide it'aripema trompeta jǎwaak'ǎri, Cristode ijǎa jai-idaadap'edaarǎ jǒmaweda p'irabaidait'ee mǎik'aapa tachi chok'ai p'anǎrǎ k'ap'ia jida awara pak'oodaridait'ee.

⁵³ Mǎga pait'ee na p'ek'au eujǎdepema k'ap'ia p'oyaa wǎ-e perǎ Tachi Ak'ǒre eujǎdee. Mapa mǎgá it'aripema k'ap'iata padait'ee, aide uchiadamerǎ iru eujǎde.

⁵⁴ Mǎgá tachi k'ap'ia jǒmaweda it'aripema k'ap'ia padaik'ǎri, unudait'ee Tachi Ak'ǒre Ũraa p'ǎdade jara bik'a:

'Tachi Ak'ǒrepa jǒmaweda p'oyaaaji. Maperǎpi ichia chok'ai p'irabaipidaarǎ waa piuda-e pait'ee.' (Is 25.8)

⁵⁵ Mapa ijǎpataarǎpa jǒmaweda jaradaipia bi Tachi Ak'ǒre Ũraa p'ǎdade jara bik'a:

'Tachi Ak'ǒre jǒmaarǎ k'ǎyaara waibiara bi, tachi chok'ai p'anapipari perǎ, waa piuda-e pait'ee. Ma awara waa k'ĩsia p'ua k'ĩsiadak'aa, waaweeda-e p'anadairǎ miadait'ee tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.' (Os 13.14)

⁵⁶ Mǎga jaradaipia bi eperǎarǎ piupata perǎ ǎchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. K'awa p'ani jǒmaweda p'ek'au k'achia eperǎarǎpa oopata, ma jǒma jara bairǎ Tachi Ak'ǒre Ũraa Moisemaa p'ǎpidade.

⁵⁷ Mamīda Jesucristo piuda perā tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee, māik'aapa chok'ai p'irabaida perā, tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji. Maperā it'aa t'ipata Tachi Ak'ōremaa gracias jaradait'ee. ¡Iruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi, irua k'īsia iru bada perā Tachi Waibia Jesucristo pēiit'ee tachi k'aripade!

⁵⁸ Maperā ipemaarā k'iniarā, mia jarateeda ijāa p'anapatáati. Ma awara ichita óoti Cristopa oopi bik'a, k'awa p'anadairā māga oodak'āri, pari ne-inaa ooda-e pait'ee.

16

Ijāapataarā-it'ee p'arat'a p'edap'edaa

¹ Irá jarait'ee sāga p'arat'a p'edaipia bi pēidait'ee apemaarā ijāapataarā-it'ee. Óoti mia jaradak'a Galacia eujādepema ijāapataarāmaa, āchi it'aa t'ipata chaa.

² Tomia ewate parā chaachaa p'arat'a awara bidaipia bi, parāmaa p'aa p'anidepema. P'arat'a waibia p'aa p'ani pirā, waibia awara bíti. Mamīda mak'iaara p'aada-e p'ani pirā, ma jāk'a awara bidai. Māga oodaipia bi ewaa p'arat'a p'enaadamerā mi panak'āri.

³ Ma awara jirit'eradaipia bi parā t'āidepemaarā, ma p'arat'a p'edap'edaa ateedamerā Jerusalendee. Māpai mi parāmāi panak'āri, k'art'a p'ā pēiit'ee āra ome Jerusalendee, ijāapataarāpa k'awaadamerā wāara māirā parāpa jirit'erada.

⁴ Māga-e pirā, mi jida auk'a āra ome wāi.

Pablopa k'īsia iru bada Corinto p'uurudee wāit'ee

⁵ Mi wāit'ee Macedonia eujādee ijāapataarā ak'ide. Ma t'ēpai wā k'inia bi Corinto p'uurudee parā ak'ide.

⁶ K'īsia bi taarāit'ee parā ome p'usa t'ojara wāyaarumaa. Māga ooru pirā, k'inia bi mi k'aripadamerā jāmāik'aapa wāk'āri.

⁷ Arak'atia wiibai k'inia-e parāmāi. Jip'a taarā bee k'inia bi, Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bi pirā.

⁸ Nāgaweda k'īsia bi beeit'ee nama Éfeso p'uurude Pentecostés fiesta parumaa.

⁹ Nama at'āri bee k'inia bi nāpema chok'araarāpa mia jaratee bi ūri k'inia p'anadairā. Mapa jaratee nībait'ee, chok'ara Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anirāpa mágá jarateepi k'iniada-e p'ani mīda.

¹⁰ Timoteo panak'āri parāmaa, auteebai pedéeti iru ome, iru mi ome auk'a Cristo mimia oopari perā.

¹¹ Iru oo iru p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara pia ak'i p'anátí māik'aapa k'aripátí, o-īa chemerā apemaarā ijāapataarā ome mia nīmaa bimāi.

¹² Parāpa iidi pēijida sāpai tachi ipema Cristo k'aurepa Apolo parāmaa wāit'ee. Mia jaraji wāmerā apemaarā ome parā ak'ide. Mamīda na wādade wā k'inia-e paji. Jua pari bak'ārita wāit'ee.

Pablopa jarada na k'art'a p'ā auparude

¹³ K'īrak'aupai apidaapa parā k'achiade baaipidai. Cristode ijāapatáati mia jarateedak'a māik'aapa oopatáati Cristopa oopi bik'a. Pia choopatáati Cristode ijāa p'anide.

¹⁴ Ma awara parāpa oo p'ani jōmaweda chik'inia oopatáati.

¹⁵ K'awa p'ani Estéfanos ichi te pidaarā ome naapiara Cristode ijāajida Acaya eujāde. Ārapa apemaarā ijāapataarā k'aripapata.

¹⁶ Maperā mia k'inia bi āra pāchi poroorāk'a iru p'anadamerā māik'aapa mágá ichiaba iru p'anadamerā apemaarā ijāapataarā ārak'a k'aripapata.

¹⁷ Mi o-ña bi chedap'edaa perã Estéfanas, Fortunato mãik'aapa Acaico mi k'aripade parã pari.

¹⁸ Árapa mi o-ñapi chejida parã o-ñapidap'edaak'a. Mapa ãra pari Tachi Ak'õremaa gracias teedáma.

¹⁹ Ásia eujãdepema ijãapataarãpa salude pëiruta. Ichiaba salude pëiruta Aquilapa Priscila ome mãik'aapa ãchi tede cheepurupata ijãapataarãpa.

²⁰ Nãpema ijãapataarãpa auk'a salude pëiruta. Parã saludaadak'ãri, chik'inia saludaapatáati.

²¹ Mi, Pablopa nãgí salude p'ãru michi juadoopa.

²² Eperã apidaapa Jesucristo k'iniada-e p'ani pirã, Tachi Ak'õrepa mãgí k'achia ooit'ee. Tachi Waibia Cristo, jisapai chéji!

²³ Mia k'inia bi Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i bapariimerã.

²⁴ Parã jõmaweda k'inia iru bi Jesucristodeerã perã.

Mãgapai paji.

2 CORINTIOS

San Pablopa K'art'a T'ēepema P'ãda Corinto P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Na k'art'a p'ãk'ãri Corintodepema ijãapataarãmaa, Macedonia eujãde baji. Na k'art'a p'ãji k'awaak'ãri Corintodepema ijãapataarã t'ãide pedee k'achia jaradap'edaa iru ãp'ite. K'irãpapi bi ichi Cristopa jirit'erada mãik'aapa k'ĩra jĩp'a nipada ãra t'ãide jaratee nipak'ãri. Awaraa k'art'a p'ãda k'ãyaara, na k'art'ade Pablopa jĩp'a jara bi ichi t'ãridepai k'ĩsia iru bada.

Naapiara jara bi ichi chupiria nĩbada, Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jarateepari k'aurepa (cap. 1.1-11). Jara bi sãap'eda audú itria pedee p'ãji ãramaa (caps. 1.12-2.4); ĩrá sãga o-ĩa bi ãradepemapa ne-inaa k'achia oopata oo amaada perã mãik'aapa iru ũraadak'a oodap'edaa perã (cap. 2.5-17). Jara bi Ak'õrepa ũraa chiwidi jara pẽida Cristo k'ap'ia pari (caps. 3.1-4.6); sãap'eda ijãapataarãpa waaweedaik'araa bi piudait'ee (caps. 4.7-5.10); sãga Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a bĩpari ijãapataarã t'ãri ome (caps. 5.11-6.13) mãik'aapa Corinto p'uurudepemaarãpa ijãadap'edaa (caps. 6.14-7.16). Ma Corintodepema ijãapataarã nepirade p'anadak'ãri, k'ĩsiada-e paji awaraa ijãapataarã k'aripadait'ee. Maperã Pablopa jara bi p'arat'a p'e atadamerã tee pẽidait'ee Judeadepema chupiria beerãmaa (caps. 8-9). Ma eere Pablopa p'anau bi ichi imiateedap'edaarã. Jara bi sãga Cristopa ichi jirit'eraji mãik'aapa sãap'eda Corintodepema ijãapataarãpa iru ũraa ũridaipia bi, ãchi t'ãidepema seewa jarateepataarã ũridai k'ãyaara (caps. 10.1-13.10). T'ēepai jara bi ichia k'inia bi ãra k'ãiwee, chik'inia p'anapataadamerã (cap. 13.11-14).

Salude pẽida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ã pẽiru Jesucristode ijãapataarãmaa, Corinto p'uurude p'ani mãik'aapa jõma Acaya eujãde p'ani. Tachi ĩpema Cristo k'aurepa, Timoteopa ichiaba salude pẽiru parãmaa. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa mi pẽimerã jarateede ichia oopi k'inia bi eperãarãmaa.

² Mapa mia k'inia bi Tachi Ak'õrepa Tachi Waibia Jesucristo ome parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã parã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã k'aripapari

³ ĩWãara, Tachi Ak'õre, Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre, jõmaarã k'ãyaara waibia bi! Ichia tachi chupiria k'awaapari mãik'aapa ichiata tachi t'ãri o-ĩapipari.

⁴ Mãgã oopari tai jarateepataarãmaa, chupiria jõnide. Ichia tai mãgã k'aripapari, taipa, jõdee, awaraarã auk'a k'aripadamerã ãra chupiria jõnadak'ãri.

⁵ Eperãarã ũk'uruurãpa Cristo k'ĩra unuamaa iru p'anajida irua jarada k'aurepa. Mãgã ĩrá awaraarãpa tai auk'a k'ĩra unuamaa iru p'ani taipa jarateepata k'aurepa. Mamĩda Cristopa tai k'aripapari choodamerã. Waapiara ãchia tai mãga iru p'ani pĩrã, waapiara Cristopa tai t'ãri o-ĩapiit'ee.

⁶ Wãara, chupiria jõneeruta pijida Cristopa jarada jarateepata k'aurepa parãmaa, tai o-ĩa p'ani. Tai mãgã p'anadai ma jarateepata k'aurepa parã

o k'achiadeepa uchiadap'edaa perã. Ma awara Tachi Ak'õrepa tai t'ãri o-ïapi bik'a chupiria jõnide, auk'a parã t'ãri o-ïapiit'ee parã auk'a chupiria jõneedak'ãri. Irua mãga ooit'ee parãpa choodak'ãri taipa choopatak'a.

⁷ Maperã taipa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa tai k'aripaparik'a chupiria jõnide, parã auk'a k'aripait'ee mãgã jõnadak'ãri.

⁸ Ìpemaarã, parãmaa mia k'irãpapi k'inia bi mi chupiria nĩbada Ásia eujãde. Mãga nĩbak'ãri, perã choo-e paji. T'ãri ma-ãri nĩbaji.

⁹ Wãara, k'ĩsijaji madeepa chok'ai uchiae pai. Mamĩda ìrã k'awa bi mãga paji mia ijãanaamerã michi k'ĩradoopa chupiria nĩbideepa uchiai. Jìp'a Tachi Ak'õrẽpata uchiapii. Ichia mãgã k'aripai ichi jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã. ;Irua aupaita piudap'edaarã chok'ai p'irabaipipari!

¹⁰ Wãara, mi piudak'a baji. Mamĩda Ak'õrepa mi k'aripa ataji madeepa. Mapa mia k'awa bi waya mãgadaru pirã, waya mi k'aripait'ee, mi k'õp'ãyoorã jida auk'a.

¹¹ Parãpa ichiaba tai k'aripadai, it'aa t'ĩruta pirã tai pari. Mãga ooruta pirã, chok'araarãpa o-ïa gracias jaradait'ee Tachi Ak'õremaa, unudak'ãri irua neinaa pia ooru tai k'aripait'ee parãpa it'aa t'ĩpata k'aurepa.

Pablo p'oyaa wã-e pada Corinto pidaarã ak'ide

¹² Parãdepema ùk'uruurãpa jara p'ani taipa eperãarã k'ũra nipapata. Mamĩda mãga-e. Tai o-ïa p'ani jõmaarã t'ãide jaratee nipadak'ãri, k'ĩra jìp'a nipapata perã. Mãgã nipajida parã t'ãide. Audua nipadak'aa paji parãpa k'ĩsiadamerã tai k'ĩsia k'awaara p'ani awaraarã k'ãyaara. Mãga-e. Parã t'ãide t'ãri pia p'anapachida, Tachi Ak'õrepa tai k'aripa bada perã. Mãga ooji ichia tai k'inia iru bapari perã.

¹³ Taipa parãmaa k'art'a p'ã pèidak'ãri, jìp'a p'ãpata taipa jara k'inia p'ani aupai. Mãgã p'ãpata parãpa tai k'art'a leedamerã mãik'aapa pia k'awaadamerã jõmaweda aide jara bi.

¹⁴ Wãara parãdepema ùk'uruurãpa mãga k'awapata. Mamĩda mia k'inia bi parã jõmaarãpa k'awa k'inia p'anadamerã taipa oopata mãik'aapa jarateepata. Mãgã Tachi Waibia Jesús waya chek'ãri, tachi jõma o-ïa p'anadait'ee iru k'ĩrapite. Tai o-ïa p'anadait'ee parãpa taipa jarateeda ijãadap'edaa perã. Jõdee parã o-ïa p'anadait'ee tai it'aideepa ùridap'edaa perã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

¹⁵ Mia k'ĩsijaji parãpa pedeejida taipa k'art'a p'ã pèidap'edaa mãik'aapa ijãajida wãara Cristopa tai pèiji jarateedamerã irua oopi k'inia bi eperãarãmaa. Mapa wãit'ee paji parã ak'ide. Wãda omé wãit'ee paji parã o-ïa p'anadamerã mi unudak'ãri.

¹⁶ Naapiara Macedonia eujãdee wãk'ãri, mi parãmãi wiibaiit'ee paji mãik'aapa waya ãpĩtee chek'ãri, auk'a parãmaa p'asianait'ee paji. Ma t'ëe wãdade parãpa mi k'aripak'ajida Judea eujãdee wãit'ee.

¹⁷ Mamĩda parãpa k'awa p'ani mi parãmaa wã-e paji. ¿Mapa parã t'ãidepema ùk'uruurãpa jara p'ani-ek'ã mi t'ãri auk'a bi-e parã ome? ¿K'ĩsia p'ani-ek'ã michia oo k'iniata oopari awaraarãpa oopatak'a? ;Mia mãga ook'aapi!

¹⁸ Tachi Ak'õrẽpata k'awa bi tai jarateepataarã mãgã p'anadak'aa. Ichiaba mãgã jarateedak'aa, jarateedak'ãri iru Warra, Jesucristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Jìp'a taimaa jarateepata irua jarapi bik'a. Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichia jara bik'a. Mãga oopata tai jida ichiaba, ichideerã perã.

¹⁹ Parã t'ãide Silvano, Timoteo mi ome jarateedak'ãri Jesucristo Tachi Ak'õre Warra, tai k'ĩsiadoopapai jarateedak'aa paji. Jìp'a jarateepachida Tachi Ak'õrepa taimaa jarapidak'a. Jesucristo mãgã bapachi. Ichita ooji ichi ak'õrepa jaradak'a.

²⁰ Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji Jesucristopa ooit'ee bada. Māga jaraji Cristo t'oi naaweda. Māpai iru t'op'eda, wāara ooji jōmaweda Ak'õrepa jaradak'a. Maperã k'awa p'ani Cristo wāara Tachi Waibia. Māgá Cristode ijāapata perã, tachia “Amén” apata Tachi Ak'õre Ūraa ūridak'āri.

²¹ Tachi Ak'õrēpata tai Cristode ijāapipari, parã jida auk'a. Ichiata tachi jirit'eraji ichideerã papiit'ee.

²² Tachia k'awaadamerã wāara ichideerã p'ani, ichia tauchaa pik'a bijii tachi t'āride. Ichi Jaure pēiji tachi ijāapataarã ome bapariimerã. Māga ook'āri, tachi-maa ak'ipiji ichia wāara tachi pia ak'it'ee māik'aapa t'ēpai teit'ee jōmaweda ichia k'isia iru bi tachi-it'ee.

Pablopa jarada sãap'eda wã-e paji Corintodepema ijāapataarã ak'ide

²³ Ak'õre k'irapite mia jara k'inia bi sãap'edata wã-e paji parã ak'ide. Tachi Ak'õrepa k'awa bi michi t'āride iru bi māik'aapa mi miapii seewa jararu pirã. Mi waa wã-e paji Corinto p'uurudee parã itriade, parã t'āri p'uapiamaapa.

²⁴ Tai, chi jarateepataarãpa, parãmaa ijāapi k'iniada-e taipa k'inia p'anik'a. Parãpa auk'a Cristode ijāapata. Iruata parãmaa ichia k'inia bik'a oopii. Taipa jōdee parã k'aripa k'inia p'ani waapiara ijāapataadamerã māik'aapa t'āri o-ia p'anapataadamerã.

2

¹ Naaweda mi parã ak'ide wāk'āri, parã t'āri p'uapiji. Maperã waya wāit'ee pak'āri, nāga k'isiaji: “Mi naapai waya wã-e āra t'āri p'uapide.”

² Mia parã t'āri p'uapiru pirã, parãdepema apida wē-e pai mi t'āri o-īapiit'ee.

³ Mapa wāi k'āyaara, k'art'a p'ā pēiji parãpa aide jara bi ūridamerã māik'aapa oodamerã mia ūraadak'a. Mi parãmaa wāru pirã parãpa māga oodai naaweda, audupiara parã t'āri p'uapii. Waya unudak'āri, mia k'inia bi parãpa mi t'āri p'uapii k'āyaara, t'āri o-īapidamerã. Mia nāga k'awa bi: mi t'āri o-ia bak'āri, parã jida māga p'ani.

⁴ Ma k'art'a p'āk'āri, michi t'āride k'isia nībaji, parã māgá itria k'inia-e pada perã. Jēedachi parã t'āri p'uapi k'inia-e bada perã. Ma k'art'a p'āk'āri, mia jip'a ak'ipi k'inia baji parã audú k'inia iru bi.

Pablopa ūraada perdonaa k'awaadamerã

⁵ Wāara parã t'āidepemapa, k'achia oo k'iniapa, mi t'āri p'uapiji māik'aapa parã ūk'uru audupiara māgapiji. Ichia tachimaa māgá ooji mīda, mia iru waa imiatee k'inia-e.

⁶ Parã chok'araarãpa iru t'āri p'uapimaa p'ani, iru yiaara iru p'anadairã. Jāgapai. Waa māgá yiaara iru p'anadaik'araa bi.

⁷ Ma k'āyaara, irua ooda perdonaadaipia bi māik'aapa t'āri o-īapidaipia bi waya t'ūmerã awaraa ijāapataarã ome. Parãpa māga ooda-e pirã māik'aapa iru at'āri yiaara iru p'anaruta pirã, iru audupiara t'āri p'ua bai, Ak'õrede ijāedarumaa.

⁸ Maperã írá mia parãmaa enenee nībaji ak'ipidamerã wāara iru k'inia iru p'ani.

⁹ Ma-it'ee ma k'art'a p'āji. K'inia baji irua ma k'achia oo amaamerã. Mamīda ma k'āyaara waapiara mia k'awa k'inia baji parãpa oodai wa ooda-e pai mia jaradak'a.

¹⁰ Parãpa ma eperãpa k'achia ooda perdonaa p'anik'a, mia pida perdonaa bi. Wāara, Cristopa k'awa bi abaapa mi ome nepira jiri baji pirã, mia ma nepira perdonaaji. Mia māga ooji parã waya t'āri o-ia p'anadamerã.

¹¹ Tachi jōmaarãpa chīrapa k'achia ooda māgá perdonaaruta pirã, Netuara Poro Waibia juade baaida-e pait'ee ne-inaa k'achia oo k'iniapa ma eperãmaa.

Ma awara ma ne-inaa k'achia ooda k'aurepa netuara juade baai-e pait'ee, audú k'isia p'ua nîbairã. Tachia pia k'awa p'ani netuarapa oopari ichi juade baaidamerã.

Pablo Troas p'uurude nipada

¹² Mia jaradak'a mi wã-e paji parã ak'ide. Ma k'ãyaara Troas p'uurudee wãji jarateede. Mama nipak'ãri, Tachi Waibiapa k'aripaji mápemaarãpa ùri k'inia p'anadamerã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

¹³ Mamîda, mama bide mi k'isia nîbeeji unu-e pada perã Tito, tachi ïpema Cristo k'aurepa, mia pëida parã ak'ide. Iru parãmãiipa chep'eda, mama tai unudait'ee paji. Mãgá unuda-e pada perã, mia Troadepemaarã atabëiji mãik'aapa cheji Macedonia eujãdee, nama Tito ome unui jïak'aapa.

Pablo jarada Titopa nepirida ùrip'eda

¹⁴ Taipa gracias jarapata Tachi Ak'õremaa, iruata Netuara Poro Waibia p'oyaapari perã Cristo juapa. Maperãpi netuara apidaapa tai Cristodeerã p'oyaada-e pai. Mãgá ichideerã perã irua tai k'aripapari jarateedamerã jõmaarã t'ãide.

¹⁵ Ara k'era t'úa aubaiparik'a ewat'aak'ãri, mãga pik'a tai ijãapataarã t'imí wãpata jarateede Cristopa oopi k'inia bi eperãarãmaa. Tachi Ak'õrepa unuk'ãri taipa mãga jarateemaa p'ani, o-ïa beepari. Cristopa tai jarateepataarã pëipari jarateedamerã chi ùri k'inia p'anîrãmaa mãik'aapa chi ùridaamaa p'anîrãmaa paara.

¹⁶ Taipa jarateepata mik'ia pik'a bi chi ùridaamaa p'anîrã-it'ee, ma k'aurepa ãra atuadait'ee perã. Mamîda chi ùri k'inia p'anîrã-it'ee ne-inaa t'úa baparik'a bi, ma jarateeda k'aurepa ãra wãdait'ee perã Ak'õre truadee. Mãga bita, ¿k'aipa jarateeima chi ùri p'anîrãpa wãara k'awaadamerã Cristopa oopi k'inia bi eperãarãmaa?

¹⁷ Táipata mãga jarateedai. Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa tai jirit'eraji. Tai k'ïsiadoopa jarateedak'aa. Tachi Ak'õrepa ichi ùraa taimaa jarapipari. Tai nipadak'aa awaraarãk'a. Æchi k'ïsiadoopa Ak'õre net'aa jaratee nipapata, eperãarãpa ãchi pia ak'idamerã mãik'aapa ãchima p'arat'a teedamerã. Taipa jõdee mãga oodak'aa. Tachi Ak'õrepa tai ichita ak'ipari perã, k'ïra jïp'a jarateepata irua oopi bik'a. Mãgá jarateedai Cristo tai ome bapari perã.

3

Tachi Ak'õrepa ùraa chiwidi Pablomaa k'awapida

¹ Mia jarak'ãri tai k'ïra jïp'a jarateepata, jara k'inia-e bi taita pipiara ak'idaipia bi awaraa jarateepataarã k'ãyaara. Taipa k'art'a p'ãda iididak'aa ijãapataarãpa parãmaa jara pëidamerã táipata pia jarateepata, jarateepataarã ùk'uruurãpa oopatak'a. Ichiaba iidida-e parãpa mãgee k'art'a awaraa ijãapataarãmaa pëidamerã.

² Awaraarãpa k'awa k'inia p'ani pirã tai wãara Jesucristopa pëida jarateede wa mãga-e, ãchia parã ijãapataarã ak'idaipia bi. Parã taipa k'art'a p'ãdák'ata p'ani, Cristode ijãapata perã taipa jarateedap'edaa k'aurepa. Michi t'ãride k'awa bi mia wãarata jara bi.

³ Jõmaarãpa k'awaadai Cristopa tai pëiji parã ak'idak'ãri, sãga p'anapata Cristode ijãadak'ãriipa. Awaraarãpa oo k'inia p'anapata Tachi Ak'õre Ùraa mãude p'ãdade jara bik'a. Tachi Ak'õrepa k'inia-e baji mîda eperãarãpa ichita ijãadamerã ma ùraa Moisemaa p'ãpidade, ùk'uru aide at'ãri ijãa p'ani. Mamîda parã mãga p'anadak'aa. Ma k'ãyaara pipiara parãpa oo k'inia p'ani Cristopa

oopi bik'a, Tachi Ak'õre Jaure parã t'ãride bapari perã. Ma awara Ak'õrepa mãga ichita oopiit'ee, ichita bapari perã.

⁴ Taipa ak'idak'ãri parãpa oomaa p'ani Cristopa oopi bik'a, k'awa p'ani wãara Tachi Ak'õrepa taimaa jarapi baji.

⁵ Tai k'ĩsiadoopa eperãarã p'oyaa Cristode ijãapidak'aa. Tachi Ak'õrepapai mãga ooi. Ichia aupaita tai k'aripapari iru ũraa pia jarateedamerã.

⁶ Ichia taimaa nãgí ũraa chiwidi k'awapiji. Cristopa p'ek'au k'achia oopataarã o k'achiadeepa k'aripa atai. Mãga k'awapiji taipa jõmaarãmaa jarateenadamerã. Na ũraa chiwidi awara bi chi naawedapema ũraa k'ãyaara. Eperãarãpa ma naawedapema ũraa p'ãdade ijãaruta pirã, atuadait'ee. Jõdee na ũraa chiwidide ijãaruta pirã, Ak'õre Jaurepa ãchi Ak'õre ode t'ĩupiit'ee.

Ũraa chiwidi piara bi naawedapema ũraa k'ãyaara

⁷ K'ĩsiadáma nãgíde. Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa ichi ũraa mãude p'ãpiji Moisemaa. Na eujãde bi misa, Moisés Tachi Ak'õre ome unuk'ãri, Tachi Ak'õre k'ĩra wãree iru ome beejí. Mapa Moisés waya chek'ãri Israel pidaarãmaa, ãrapa iru k'ĩra p'oyaa ak'idak'aa paji, audú idaa bada perã. Mãga baji mĩda, taarã-e nide ma idaa wẽpa wãji. Ak'õrepa ichi k'ĩra wãree mãgá ãchima unupiji mĩda, ma ũraa p'ãda k'aurepa eperãarãpa k'awaa p'aneejida ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa atuadait'ee.

⁸ Íra jõdee, ma k'ãyaara pipiara Tachi Ak'õrepa ũraa chiwidi jara pẽida k'aurepa tachi ijãapataarãpa k'awapata Cristode ijãadak'ãri, wãdai Tachi Ak'õre truadee. Mãga k'awapata Ak'õre Jaure k'aurepa, iru tachi ome bapari perã.

⁹ Mãpai nãga jaradai. Pia baji Tachi Ak'õrepa eperãarãmaa k'awapik'ãri ichi ũraa p'ãda, mãgíde jaraji mĩda ãchi atuadait'ee p'ek'au k'achia oopata perã. Mamĩda ma k'ãyaara pipiara bi ichia ũraa chiwidi jara pẽida. Mãgí ũraade ichi Jaurepa tachi ijãapataarãmaa k'awapipari Cristo k'aurepa tachi p'ek'au k'achia wẽe p'ani Ak'õre k'ĩrapite.

¹⁰ Maperãpi k'awa p'ani pipiara bi ijãadait'ee Tachi Ak'õrepa ũraa chiwidi jara pẽidade, ijãadai k'ãyaara mãgí chonaarãwedapema ũraa p'ãdade jara bide.

¹¹ Wãara Ak'õre Ũraa p'ãda pia baji, Ak'õrepa mãgí jarada perã. Mamĩda ichia k'inia-e paji eperãarãpa ichita aide ijãadamerã. Mapa ũraa chiwidi jara pẽiji. Nãgí ũraa pipiara bi chi naawedapema k'ãyaara, jõk'aa perã.

¹² K'awa p'anadairã Ak'õrepa ũraa chiwidi jara pẽida mãgá pipiara bi chi naawedapema jarada k'ãyaara, taipa mãgí ũraa jĩp'a jarateepata, waaweeda-ee.

¹³ Mamĩda mãga-e paji Moisés ome. Moisepa ichi k'ĩra wãk'aji Israel pidaarãpa ununaadamerã Tachi Ak'õre k'ĩra wãree wẽpa wãk'ãri. Mãgá ma idaa Moisés k'ĩrade wẽpa wãdak'a, ma chonaarãwedapema ũraa wẽpa pik'a wãji.

¹⁴ Mamĩda ma Israel pidaarãpa mãga ijãa k'iniada-e paji, k'ĩri k'isua p'anadap'edaa perã. At'ãri mãga p'ani Moisepa p'ãda leepataarã ũridak'ãri. Moisepa ichi k'ĩra wãk'a iru badak'a, ãchi t'ãri wãk'a pik'a iru p'ani ũraa chiwidide ijãa k'iniada-e p'anadairã. At'ãri ãchia ijãapata Ak'õre ode t'ĩudai ma chonaarãwedapema ũraa p'ãdade jara bik'a oo p'anipa. Mãga ijãapata Tachi Ak'õrepa ãchima ichi ũraa chiwidi k'awapi bi mĩda. Nãgá k'ĩsia awara k'ĩsiadai: Cristode ijãadak'ãri mãik'aapa ichideerã padaidak'ãri.

¹⁵ Mãgá Ak'õre Ũraa Moisepa p'ãdade ijãapata perã, idi ewate at'ãri ma ũraa ũridak'ãri, ãchi t'ãri wãk'a pik'a iru p'ani.

¹⁶ Mamĩda ãchidepemapa ma ũraa chiwidi ũrik'ãri mãik'aapa Cristode ijãak'ãri, ma t'ãri wãk'a pik'a bada wẽpait'ee.

¹⁷ Māga p'aneedait'ee Cristode ijāadak'āri, eperāarā uchiapata perā Ak'ōrepa naawedapema ūraa p'āda jua ek'ariipa. Māga oodai Cristo āra ome bapari perā ichi Jaure k'ap'ia pari. Cristo ichi Jaure ome apai, auk'a Tachi Waibia perā.

¹⁸ Māgá ma naawedapema ūraa jua ek'ariipa tachi uchiadap'edaa perā, tachi t'āri waa wāk'a pik'a p'ani-e. Ara espejode tachi k'īra unuparik'a, māga pik'a Tachi Ak'ōre k'īra wāree unupata iru ūraa chiwidi jara pēidade Cristo k'ap'ia pari. Ma awara Cristo Jaurepa oopi bik'a oodak'āri, t'āri pia padaipata iruk'a. Waapiara iru Jaurepa oopi bik'a oodai, waapiara t'āri pia padaridai iruk'a.

4

Pablopa pedee pia jarateeda

¹ Tachi Ak'ōrepa tai chupiria k'awaa bairā, ichi ūraa chiwidi taimaa jarateepi bi. Maperāpi waaweeda-ee p'anapata, awaraarāpa tai ome nepira jiri p'ani mīda.

² Taipa oodaamaa p'anapata ne-inaa k'achia awaraarāpa mera oopata; ne-inaa eperāarā jīp'arā k'īra nejasia p'anapata oodait'ee. Madepema ūk'uruurāpa imeraa jarateepata chīara k'ūradaid'ee. Maa-e pīrā āchi k'īsia p'oirapata Ak'ōrepa jarapi bi ome, irua jara k'inia bi awara uchiamerā. Mamīda taipa māga ooda-e. Ak'ōrepa wāarata jara pēida k'īra jīp'a jarateepata. Māga oo p'anipa k'inia p'ani jōmaarāpa k'awaadamerā Tachi Ak'ōre k'īrapite taipa wāarata jarateepata.

³ Wāara, Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateedak'āri, ūk'uru eperāarā-it'ee ma jarateepata wāk'a pik'a bi, māirāpa ma wāarata k'awadaamaa p'anapata perā. Mapa o k'achiadee wāruta.

⁴ Āchi māga p'ani na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā ak'ōre, Netuara Poro Waibiapa, āchi tau p'āriu pik'a iru bairā ichi jua ek'ari. Ichia k'inia-e āchia k'awaadamerā t'īudai īdaa pik'a bide k'awaadak'āri Cristopa ooda āchi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Ichia k'awa bi māga ijāaruta pīrā, unudai Cristo k'īra wāree, iru Tachi Ak'ōre k'īrak'a bairā.

⁵ Mapa taipa jarateedak'āri, jarateeda-e tachi k'īsiadeepa tai ak'idamerā pāchi poroorāk'a. Jīp'a jarateepata Jesucristo, Tachi Waibiapa oopi k'inia bi eperāarāmaa. Taipa irua oopi bik'a oo k'inia p'anapata perā, tai mimiapata parā-it'ee.

⁶ K'awa p'ani Jesucristo tachi jōmarā waibia nāga perā. Ewaa weda jōma p'āriu nībak'āri, Tachi Ak'ōrepa jaraji īdaamerā. Māpai īdaa beeji. Māga pik'a ijāadai naaweda, tai p'āriu pik'a bide p'anapachida, k'awada-e p'anadap'edaa perā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Mamīda Tachi Ak'ōrepa taimaa māga k'awapik'āri, tai t'āride īdaa pik'apiji. Mapa Cristode ijāa p'anejida māik'aapa k'awaa p'anejida Tachi Ak'ōre k'īra wāree.

Tachi Ak'ōrepa wāarata jarateepataarā k'aripapari

⁷ Tachi k'ap'ia chok'o sorek'api bi. Mamīda Tachi Ak'ōrepa aide nēe bidák'api bi ichi k'īra wāree taimaa unupik'āri māik'aapa tai jirit'erak'āri Cristopa ooda jarateedamerā eperāarā k'aripait'ee. Māgá eperāarāpa ijāadak'āri taipa jarateepata k'aurepa, jōmaarāpa k'awaadai Tachi Ak'ōrépata taimaa jarapi bi. Iruta tai k'āyaara waibiara bi!

⁸ Māga jaratee p'ani misa iru-it'ee, tai wārutamaa ijāadak'aa beerāpa nepira jiripata tai ome. Mamīda āramaa p'oyaapidak'aa. Māga p'anadai Tachi Ak'ōrépata tai k'aripapari perā choodamerā. Edaare k'awada-e sāgapi oodai. Mamīda ijāa p'ani Ak'ōrepa taimaa ichia k'inia bi k'awapiit'ee.

9 Edaare awaraarāpa tai k'īra unuamaa iru p'anapata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai atabaibēik'aa. Ichiaba edaare tai p'ua oopata. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai k'aripapari chok'ai uchiadamerā āchi juadeepa.

10 Tai wārutamaa jiripata peedait'ee Jesús peedap'edaak'a. Mamīda Tachi Ak'ōrepa tai k'aripapari āchi juadeepa, eperāarāpa k'awaadamerā irua aupaita tai k'aripapari. Māga oopari Jesucristo Jaure tai ome bapari perā.

11 Wāara, na p'ek'au eujāde p'ani misa, tai mǎgá pee k'inia p'anadait'ee taipa jarateepata perā Jesucristopa oopi k'inia bi eperāarāmaa. Mamīda māga p'oyaa ooda-e, irua ak'ipi k'inia bairā ichi wāara chok'ai p'irabaiji mǎik'aapa at'āri tai t'āride chok'ai bi.

12 Māpai tai mǎgá jiri p'ani mīda, taipa jarateepata Ak'ōrepa jarapi bik'a, parā awaraarā ome Cristode ijāadap'eda, Tachi Ak'ōre truade ichita p'anapataadamerā.

13 Taipa auk'a jaradai Tachi Ak'ōre chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bik'a:

'Ijāaji Tachi Ak'ōrepa mi k'aripai. Maperā irumaa jaraji michi t'āride k'īsia bada.'

(Sal 116.10)

Taipa ichiaba māga ijāapata. Maperāpi jarateepata Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a.

14 K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Jesucristo chok'ai p'irabaipidak'a, tai jida auk'a p'irabaiiit'ee parā ome mǎik'aapa tachi ateeit'ee Jesucristo bīmaa ichi truade. Māga ooit'ee tachi Cristodeerā perā.

15 Māga k'awa p'anadairā, choopata parā mǎik'aapa awaraarā k'aripadait'ee Cristode ijāadamerā. Mǎgá chok'araarāpa k'awaadait'ee Ak'ōrepa āchi k'inia iru bi mǎik'aapa o k'achiadeepa uchiapi k'inia bi. Māpai māirāpa Cristode ijāadak'āri, gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa mǎik'aapa āchi it'aa t'ī p'anide ak'ipidait'ee wāara irude ijāapata.

16 Maperāpi tai chupiria jōneedak'āri, k'īsia p'ua jōnadak'aa. Tai k'ap'ia jōdaruta pijida, ewari chaa t'āride audupiarā Tachi Ak'ōrede ijāapata.

17 Ma awara na eujāde p'ani misa, taarādak'aa chupiria jōnide. Tai-it'ee mak'iaara p'ua-e. Jōdee taipa ne-inaa unudait'ee Tachi Ak'ōre truade p'oyaa jarada-e, audú pi-ia bairā. Ichita p'anapataadait'ee iru ome!

18 Maperā tai audú k'īsia jōnada-e na p'ek'au eujāde unu p'ani k'aurepa. Jip'a k'īsiapata ne-inaa waide unuda-e p'anide; it'aripema net'aade. Na eujādepema net'aa taarā-ee jōpari. Mamīda it'aripema net'aa ichita bapariit'ee.

5

Ijāapataarā it'aripema k'ap'ia chiwidide p'anapataadait'ee

(1 Co 15.35-58)

1 Taipa k'awa p'ani tachi eperā k'ap'ia piuru pijida Cristo chei naaweda, Tachi Ak'ōrepa tai p'anapiit'ee ichia ooit'ee bi it'aripema k'ap'ia chiwidide. Na p'ek'au eujādepema k'ap'ia jōpari. Mamīda chi it'aripema k'ap'ia jōk'aa, Tachi Ak'ōrepa mǎgá oopari perā.

2 Na p'ek'au eujādepema k'ap'iade p'ani misa, chupiria jōnapata mǎik'aapa audú k'īsia jōnapata, ma it'aripema k'ap'iade p'ana k'inia p'anadairā.

3 Eperāpa p'aru jī k'inia bik'a, māga pik'a tai p'ana k'inia p'ani ma it'aripema k'ap'iade. Eperā āk'adaa ba k'inia-e bik'a, tai k'ap'ia wēe p'ana k'iniadak'aa.

4 Maperāpi piu k'iniada-e Cristo chei naaweda. Iru mǎgá cheru misa, na p'ek'au eujādepema k'ap'iade p'anide, k'īsia jōnapata ne-inaa k'achia p'asai jīak'aapa. Mǎgá na p'ek'au eujādepema k'ap'ia chupiria nībairā, atabēi k'inia p'ani Tachi Ak'ōre ome p'ananadait'ee.

5 Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa it'aripema k'ap'ia ooit'ee ichideerā-it'ee, aide p'anapataadamerā iru truade. Māga k'awa p'ani irua ichi Jaure pēida perā

tachi chaachaa bapariimerã. Ichi Jaurepata k'awapipari ichia k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

⁶ Tachi Ak'õrepa mǎgá ne-inaa k'ĩsia iru bapari perã ichideerã-it'ee, na p'ek'au eujãde p'ani misa, tachi k'ãiwee p'anapataadai. Wãara k'awa p'ani na p'ek'au eujãdepema k'ap'iade p'ani misa, Tachi Waibia ik'aawaapa t'imí pik'a p'ani.

⁷ Tachi taupa iru unuda-e p'ani mĩda, irude ijãapata.

⁸ Maperãpi k'ãiwee p'anapata. Piara bak'aji aweda uchiadait'ee na p'ek'au eujãdepema k'ap'iadeepa mǎik'aapa iru truade p'ananadait'ee tachi it'aripema k'ap'iade.

⁹ Mamĩda at'ãri wãda-e. Mapa nãga k'ĩsiapata. Na p'ek'au eujãdepema k'ap'iade p'ani misa, oo k'inia p'ani Cristopa oopi bik'a mǎik'aapa na eujãdeepa uchiadak'ãri, auk'a oo k'inia p'anadait'ee irua oopi bik'a nãga perã.

¹⁰ Ewari cherude tachi ijãapataarã jõmaweda iru k'ĩrapite panadait'ee irua ak'imerã tachia oopatap'edaa na p'ek'au eujãde p'ani misa. Eperã Cristopa oopi k'inia bik'a oodapa atait'ee Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee. Ma awara Cristopa mǎgĩmaa pedee pia jarait'ee. Mamĩda chi mǎga oo-e badapa maarepida ata-e pait'ee mǎik'aapa Cristopa irumaa pedee pia jara-e pait'ee.

*Cristo k'aurepa Tachi Ak'õre k'awadai
(Ro 5.9-11; Col 1.19-22)*

¹¹ Cristopa tachia oopata mǎgá ak'it'ee perã, iru waawee p'anapata. Mapa taipa eperãarãmaa jarateepata Cristode ijãadamerã mǎik'aapa tai p'anapata k'awaadamerã. Taipa ne-inaa oodak'ãri wa ne-inaa jaradak'ãri, mǎga oopata eperãarã k'aripadait'ee. Tachi Ak'õrepa k'awa bi tai t'ãride iru p'ani. Mĩa k'inia bi parãpa tai ichiaba mǎgá k'awaadamerã.

¹² Mĩa mǎga jarak'ãri, jara k'inia-e bi tai pipiara ak'idamerã awaraarã k'ãyaara. Jĩp'a k'inia bi parã o-ĩa p'anadamerã taipa ne-inaa pia oopata k'aurepa. Mǎgá o-ĩa p'anaruta pirã, parãpa p'anaudai chi audua beerãpa tai ãpĩte jara jõni. Ma jarateepataarãpa k'ĩsiapata ãchia aupaita pia jarateepata.

¹³ ¿Mǎirãpa jara p'ani-ek'ã tai parã t'ãide nipadak'ãri, oojida k'ĩra k'awa-ee p'anirãpa oopatak'a? Mamĩda mǎga-e paji. Taipa mǎga oojida awaraarãpa unudak'ãri, k'awaadamerã Tachi Ak'õre jõmaarã waibia. Ma awara tai k'ĩra jĩp'a nipadak'ãri, mǎga oopata parã k'aripadait'ee, auk'a Tachi Ak'õre pipiara k'awaadamerã.

¹⁴ Jesucristopa tai k'inia iru bapari. Maperãpi tai jaratee nipapata irua oopi k'inia bik'a. Wãara na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaweda k'inia iru bapari perã, kurusode piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mǎgá piuji jõmaarã k'ap'ia pari. Ara Cristo piudak'a jõmaarã pari, iru k'ap'ia pari eperã chaachaa piu pik'aji.

¹⁵ Cristo piuji eperãarã pari mǎik'aapa chok'ai p'irabaiji, k'inia bada perã ichide ijãa p'anirã p'anapataadamerã irua k'inia bik'a. Tachi mǎga p'anadak'ãri, oodait'ee irua oopi k'inia bik'a, tachia oo k'iniata oodai k'ãyaara.

¹⁶ Mǎga k'awaadak'ãriipa, taipa eperãarã unudak'aa, Cristode ijãadai naaweda unupatap'edaak'a. Maapai Cristo jida eperã jĩp'aak'a unupachida. ¿Mamĩda ĩrã iru mǎgá unuda-e p'ani! Ichideerã ichiaba mǎgá unuda-e nãga perã.

¹⁷ Eperã araa bak'ãri Cristo ome ijãapari perã irude, mǎgĩ eperã t'ãri awaradaipari. ¿Pia k'ĩsĩati! Cristode ijãai naaweda, ma eperã k'achiade nipapachi. Mamĩda irude ijãadak'ãriipa waa mǎgá nipa k'inia-e. Jĩp'a nipa k'inia bi Cristopa oopi bik'a.

¹⁸ Māgá nipai Tachi Ak'õrepa māga oopipari perā. Tachi auk'a p'anapachida ma eperāk'a. Cristode ijāadai naaweda, taipa Tachi Ak'õre pia k'awa k'iniada-e p'anapachida. Ichiaba maapai Tachi Ak'õrepa tachi pia-ee ak'ipachi. Mamīda ijāadak'āri, Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa ichi t'āri auk'a bijī tachi t'āri ome. Maperāpi tai jirit'eraji jōmaarāmaa jarateenadamerā. Māgá taipa jarateepata ūrirutaarāpa Cristode ijāadak'āri, Tachi Ak'õrepa ichi t'āri auk'a bipari āchi t'āri ome ichiaba.

¹⁹ Pia jarait'eera, Cristo piuda k'aurepa eperāarā pari, Tachi Ak'õrepa ichi t'āri auk'a bi k'inia bi āchi t'āri ome. Ma awara āchia p'ek'au k'achia oopata wēpapi k'inia bi. Ma pedeeta Tachi Ak'õrepa taimaa jarapi bi.

²⁰ Ma-it'ee Cristopa tai pēiji, ichi k'ap'ia pari taipa jaradamerā irua jara k'inia bi. Mapa taipa parā jōmaarāmaa enenee jōni: Ijāati Jesucristode, Tachi Ak'õrepa ichi t'āri auk'a bimerā parā t'āri ome.

²¹ Cristopa p'ek'au k'achia maarepida ook'aa paji. Mamīda kurusode bak'āri tachi p'ek'au k'achia oopataarā pari, Tachi Ak'õrepa iru pia-ee unuji. P'ek'au k'achia oopataarā unuparik'a unuji. Írá jōdee, ma piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi pia unupari.

6

¹ Māpa tai Tachi Ak'õre ome mimia p'anide, parā ūraa k'inia p'ani k'ĩsiadamerā Tachi Ak'õrepa parāmaa pia ooda. Parā ijāadak'āri, Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa ichi t'āri auk'a bijī parā t'āri ome. Maperā k'ĩrak'aupai Tachi Ak'õre yiaaraa iru p'anadai awaraarāpa jarateepata ūri k'iniapa.

² Ma k'āyaara óoti Tachi Ak'õre Ūraa p'ādade jara bik'a:
'Mia p'ide k'ĩsia bak'āri, ūriji pia mimaa it'aa iidida. Pia chup'iria iidida ewate,
mia pi o k'achiadeepa k'aripa ataji.' (Is 49:8)
Corinto pidaarā, jūrítí! Nāgaweda Tachi Ak'õrepa ūriit'ee parāpa chup'iria iidiruta. Nāgaweda parā k'aripait'ee ichide wāara ijāadamerā.

Pablopa ne-inaa k'achia chooda

³ Tai parā t'āide jaratee nipadak'āri, maarepida ne-inaa oo k'iniada-e paji parāpa ma jarateepata oo iru p'anadamerā, wa Cristode ijāadaamaa p'anadamerā taipa oopata k'aurepa.

⁴ Māga-e. Jīp'a oo k'inia p'anapachida jōmaweda Tachi Ak'õrepa oopidak'a, parāpa tai pia ak'idamerā, Ak'õrepa tai pia ak'iparik'a. Tai jōmaarā t'āide māgá nipapata. Māimisa, t'āridepai choopata audú k'ĩsia jōnide; ne-inaa wēe chitoonide; nepirade jōnide;

⁵ awaraarāpa tai wimaa p'anide; carcelde chitoonide; tai pee k'iniapa awara āyaa jēret'aa jōnide; mimia chaaree oo jōnide; k'āi-ee ewari jōnide; jarra oo jōnide.

⁶ Ichiaba ak'ipipata tai Tachi Ak'õrepa pēida nāga oo p'anipa. K'ĩra jīp'a nipapata, ne-inaa k'achia ooda-ee. Taipa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichi ūraa wāarata jara k'inia bi tai it'aideepa. K'ĩrau-ee choopata awaraarāpa taimaa ik'achia jaradak'āri maa-e pirā tai oo iru p'anadak'āri. T'āri pia p'anapata awaraarā ome, Tachi Ak'õre Jaure tai ome bapari perā. Mapa t'āripa awaraarā k'inia iru p'ani Tachi Ak'õrepa ichideerā k'inia iru baparik'a.

⁷ Jarateedak'āri, chi ūri p'anirā maarepida k'ūradak'aa. Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oopata. Mapa irua tai pia ak'ipari. Iruata tai k'aripapari waaweeda-ee jarateedamerā māik'aapa taimaa k'ĩsia k'awaapipari pia p'anaudamerā awaraarāpa tai imiateedak'āri.

⁸ Eperāarā ūk'uruurāpa tai pia ak'ipata. Jōdee awaraarāpa tai k'ĩra unuamaa iru p'anapata. Ichiaba eperāarā ūk'uruurāpa tai āpíte ik'achia pedeeepata.

Jōdee awaraarāpa tai āpīte pia pedeepata. Eperāarā ūk'uruurāpa jara p'ani taipa seewa jarateepata. Mamīda māga-e. Taipa wāarata jarateepata.

⁹ Eperāarā ūk'uruurāpa jara p'ani: “Jā Pablo eperā jīp'aa. ¿K'āare-it'ee iru pedee ūridaima?” Mamīda Tachi Ak'ōrepa mi k'īra Cristodeerāmaa pia k'awapipari. Taipa k'awa p'ani atu p'anide piudai k'achia beerā juapa. Mamīda at'āri chok'ai p'ani. Awaraarāpa tai p'ua oopata māik'aapa miapipata. Mamīda tai peeda-e.

¹⁰ Wāara, edaare tai k'īra pia-ee p'ani. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ichita waya tai t'āri o-īapipari. Ma awara tai net'aa mak'iara wēe p'ani. Mamīda ne-inaa pia teepata awaraarāmaa jarateedak'āri Cristopa ooda āchi k'aripait'ee. Na p'ek'au eujādepema net'aa wēe chitooni mīda, iru p'ani jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi ichideerā-it'ee.

¹¹ Īpemaarā Corinto p'uurude p'anīrā, taipa parāmaa jīp'a jaramaa p'ani jōma tai t'āride iru p'ani.

¹² At'āri taipa parā k'inia iru p'ani. Jōdee parāpa tai k'inia iru p'anada-naawedapemak'a.

¹³ Mia parā ūraait'ee ak'ōrepa ichi warra ūraaparik'a. T'āriipa tai k'inia iru p'anapatāati taipa parā k'inia iru p'anapatak'a.

Ijāadak'aa beerā ome k'ōp'āyo meraadaik'araa bi

¹⁴ K'ōp'āyo meraanāati Cristode ijāadak'aa beerā ome. Eperāpa Cristode ijāak'āri, ne-inaa pia oo k'inia bapari. Mamīda Cristode ijāa-e bak'āri, ne-inaa k'achia oo k'inia bapari. Auk'a p'anadak'aa. Chi pia oo k'inia bīpa māga oopari k'awa bairā Cristopa māga oopipari. Mamīda chi k'achia oo k'inia bīpa māga oopari Tachi Ak'ōre k'awa-e bairā. Īdaa pik'a bīde p'anīrā auk'a nipadak'aa p'āriu pik'a bīde p'anīrā ome.

¹⁵ Cristo k'ōp'āyo-e Netuara Poro Waibia Beliāl apata ome. P'oyaa auk'a nipadak'aa. Ichiaba Cristode ijāapari p'oyaa auk'a nipak'aa ijāadak'aa beerā ome.

¹⁶ Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari. Iru Cristode ijāapataarā ome bapari. Mapa tachi iru ték'api p'ani. Iru ba k'iniak'aa ne-inaa ai k'īrapite it'aa t'īpata tede, ma te ijāadak'aa beerāde perā. Ba k'iniak'aa ijāadak'aa beerā ome. Maperāpi āra ome k'ōp'āyo meraadaik'araa bi. Tachia k'awaadai Ak'ōrepa māga k'inia bi ichi chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bairā:

‘Mi āra t'āide āra t'āri chaa bapariit'ee. Mi āra Ak'ōre pait'ee. Jōdee āra mīchideerā padait'ee.’ (Lv 26.12)

¹⁷ Tachi Ak'ōre wāara māgá bapari perā ichideerā ome, ichiaba jara bi awara āi ma ūraa p'ādade:

‘Āyaa wāti ijāadak'aa beerā ik'aawaapa. Oonāati āchia ne-inaa k'achia oopatak'a. Māpaipi mia parā pia ak'īpariit'ee.’ (Is 52.11)

¹⁸ ‘Mi parā Ak'ōre pait'ee. Jōdee parā mi warrarā padait'ee.’ (2 S 7.14)
Māga jara bi Tachi Ak'ōre Waibiapa.

7

¹ Īpemaarā k'iniarā, Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā, oo amaadāma ne-inaa k'achia k'īra t'ādo; tachi k'ap'īapa oopata māik'aapa t'āridepai k'īsiapata oodait'ee. Ma k'achia oodai k'āyaara, ne-inaa jōmaweda oodāma Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga oodak'āri, Tachi Ak'ōremaa ak'īpidai iru wāara waawee p'ani.

Corinto pidaarāpa Pablo pedee ūridap'edaa

² Taimaa k'awapítī wāara tai k'inia iru p'ani. Parā t'āide nipadak'āri, taipa apidaamaa ne-inaa k'achia ooda-e paji. Ichiaba apidaamaa jarateedak'aa

paji Ak'õrepa jarapida awara, mǎgide ijǎadamerǎ. Ma awara eperǎ apida k'ũradak'aa paji.

³ Mia mǎga jaraq'ǎri, jara-e bi parǎ k'ĩsia p'uapiit'ee. Mia et'ewapai jaradak'a na k'art'a p'ǎ bide, t'ǎripa taipa parǎ k'inia iru p'ani. Tai chok'ai p'ani misa mǎik'aapa piuruta pijida, parǎ mǎgǎ k'inia iru p'anadait'ee, parǎ tai ome auk'a Cristodeerǎ perǎ.

⁴ T'ǎripa mia nǎga jara k'inia bi. Mi t'ǎri o-ǎa bi parǎ ome, k'awa bairǎ parǎpa oo k'inia p'ani mia ũraa bik'a. Tachi Ak'õrepa mi mǎgǎ o-ǎapi bi, tai at'ǎri chupiria chitoni mǎda.

⁵ Nama Macedonia eujǎde pachedak'ǎri, p'oyaa k'ǎiwee p'anadak'aa paji. Tai wǎrutamaa awaraarǎpa tai ome nepira jiripachida. Ma awara t'ǎridepai tai k'ĩsia jõnapachida.

⁶ Mamǎda Tachi Ak'õrepa chi k'ĩsia jõnirǎ t'ǎri o-ǎapiari pipiara bi. Mǎgǎ tai t'ǎri o-ǎapiji Tito nama pachek'ǎri.

⁷ Ichiaba tai t'ǎri o-ǎapiji Titopa nepirida ũridak'ǎri. Irua taimaa jaraji parǎpa iru t'ǎri o-ǎapidap'edaa parǎ t'ǎide bak'ǎri. Jaraji parǎpa mi unu k'inia jõni. Ichiaba jaraji parǎ k'ĩsia p'ua jõni, parǎdepema ũk'uruurǎpa mi ǎpiteme pedee k'achia jaradap'edaa perǎ. Maap'eda Titopa jaraq'ǎri parǎpa mia ũraadak'a wǎara oo k'inia p'ani, mi audupiara o-ǎa beejii.

⁸ Mia k'awa bi chi awaraa k'art'a parǎmaa p'ǎ pǎidade parǎ k'ĩsia p'uapiji. Mǎga ooji mǎda, mi k'ĩsia p'ua-e. Wǎara ma k'art'a pǎik'ǎri, mi k'ĩsia p'ua bak'aji, k'awada perǎ ma k'aurepa parǎ k'ĩsia p'ua p'anadai, taarǎ-e mǎgǎ p'anajida mǎda.

⁹ Mamǎda ǎrǎ k'ĩsia p'ua bai k'ǎyaara, mi o-ǎa bi. O-ǎa-e bi parǎ mǎgǎ k'ĩsia p'ua p'anadap'edaa perǎ. Mi o-ǎa bi parǎpa ma k'ĩsia k'achia mi ǎpiteme iru p'anadap'edaa ǎrǎ k'ĩra atuadap'edaa perǎ. Wǎara mia parǎ k'ĩsia p'uapi-e paji. Ak'õrǎpata mimaa mǎga p'ǎpiji parǎpa oodamerǎ irua oopi k'inia bik'a.

¹⁰ Wǎara Tachi Ak'õrepa eperǎarǎ k'ĩsia p'uapik'ǎri, mǎga oopari ǎchia ne-inaa k'achia oo amaadamerǎ mǎik'aapa Cristode ijǎadamerǎ. Mǎgǎ irude ijǎadak'ǎri, k'ĩsia p'ua p'anada-e. Jõdee awaraarǎ, ǎchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa k'ĩsia p'ua jõni mǎda, ma p'ek'au k'achia oo amaada-e. Maperǎpi atuadait'ee.

¹¹ Taipa k'awa p'ani wǎara Tachi Ak'õrǎpata parǎ k'ĩsia p'uapi baji, parǎpa tai ome isapai t'ǎri auk'a bi k'inia p'anadap'edaa perǎ. Ichiaba jõma k'awapijida taimaa, parǎ pia ak'idamerǎ. Ichiaba parǎ k'ĩrau p'anajida chi nepira jiri p'anirǎ ome. Ma awara waawee p'anajida, mǎgǎirǎ k'aurepa Tachi Ak'õrepa parǎmaa ne-inaa k'achia ooi jǎak'aapa. Ichiaba iidijida mia waya parǎ ak'inamerǎ. Parǎpa ne-inaa pia oo k'inia p'ani Ak'õrepa oopi bik'a, yiaraa iru ba k'inia p'anadairǎ chi nepira jiridap'edaarǎ. Ma jõma oo p'anipa taimaa k'awapi p'ani parǎ wǎara ma nepirade t'ũ k'iniada-e paji.

¹² Ma k'art'a parǎmaa p'ǎk'ǎri, k'ĩsia-e paji chi k'achia oo badade. Ichiaba k'ĩsia-e paji chi apema ma k'achia oodapa t'ǎri p'uapidade. Ma k'art'a p'ǎk'ǎri, mia k'inia baji Tachi Ak'õre k'ĩrapite k'awaadamerǎ parǎpa tai wǎara pia ak'ipata Ak'õrepa pǎidak'a.

¹³ K'awaadak'ǎri parǎpa tai wǎara mǎgǎ ak'ipata, tai t'ǎri o-ǎa p'aneejida.

Mamǎda audupiara o-ǎa p'ani Tito auteebaidap'edaa perǎ iru parǎmaa wǎk'ǎri. Mǎga oodak'ǎri, iru ichiaba t'ǎri o-ǎapijida.

¹⁴ Tito nǎik'aapa parǎmaa wǎi naaweda, mia irumaa jaraji parǎpa mǎga oodai. Wǎara oojida mia jaradak'a. Mi k'ĩra nejasiapida-e paji. Mia wǎarata parǎmaa jaraji ma p'ǎdade mǎik'aapa parǎpa wǎara oojida mia Titomaa jaradak'a.

15 Māga oodap'edaa perā, Titopa parā audupiara k'inia iru bi naawedapema k'āyaara. K'irāpa bi parāpa oojida jōmaweda irua oopidak'a. Māga oojida waawee p'anadap'edaa perā, pāchia oo k'iniata oodait'ee. Jīp'a oo k'inia p'anajida Ak'ōrepa jarapidak'a Tito it'aideepa.

16 Maperāpi mi o-īa bi. Mia k'awa bi ne-inaa jōmaade parāpa mia jara bik'a oo k'inia p'ani.

8

Cristode ijāapataarāpa p'arat'a teedaipia bi awaraarā k'aripadait'ee

1 Ipemaarā, parāmaa mia nepiri k'inia bi Tachi Ak'ōrepa ne-inaa pia ooda Macedoniadepema ijāapataarā t'āide.

2 Nepirade p'anajida mīda, Tachi Ak'ōrepa āra o-īapipachi. Māgá o-īa p'anapachida mak'iaara p'arat'a wēe chitoonajida mīda. Māgá chitoonide āchia p'arat'a iru p'anidepema waibia teejida awaraarā k'aripadait'ee.

3 Teejida āchia p'oyaarutapai māik'aapa ai ĩri waa teejida. Mia māga jara bi michi taupa māga unuda perā āra t'āide nipak'āri. Eperā apidaapa āramaa jarada-e paji māgá teedamerā. Teejida t'āripa tee k'inia p'anadap'edaa perā.

4 Māgá k'aripa k'inia p'anadap'edaa perā, taimaa enenee jōnajida āchia p'e aneedap'edaa jitadamerā māik'aapa ateedamerā ijāapataarā Judea eujāde chupiria beerāmaa.

5 Mamīda ma teedap'edaa k'āyaara ne-inaa piara oojida. Taipa k'īsiada-e paji māga oodai. It'aa t'ijida Tachi Waibiamaa jaradait'ee āchia oo k'inia p'ani irua oopi bik'a. Māpai jarajida taimaa āchia oo k'inia p'ani taipa oopirutak'a. Māga oojida ijāa p'anadap'edaa perā āramaa Ak'ōrepa māga oopi bajī.

6 Macedoniadepemaarāpa oo p'ani unudap'eda, taipa Titomaa chupiria iidijida iru waya parā k'aripade wāmerā, t'āri piapa parāpa p'arat'a ichiaba p'eruta misa tee pēidait'ee. Irua naaweda k'aripadak'a ewaa ma p'arat'a p'e wādak'āri, ĩrá auk'a k'aripait'ee jōma p'e aupadamerā.

7 Parāpa Cristode pia ijāapata. Ichiaba awaraarāmaa pia jarateepata Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Pia k'awapata Cristopa oopi k'inia bi parāmaa māik'aapa pia k'īsiapata awaraarā k'aripadait'ee. Ma awara taimaa pia ak'ipipata tai k'inia iru p'ani. Ma jōma ne-inaa pia oopatak'a taipa k'inia p'ani auk'a chupiria beerā pia k'aripadamerā pāchi p'arat'a tee p'anipa.

8 Māga jarak'āri, mia jara k'inia-e: “Waibia téeti.” Jīp'a nepiriji Macedoniadepema ijāapataarāpa oodap'edaa parāpa auk'a teedamerā, t'āripa māga oo k'inia p'anadairā. Māgá teeruta pirā, jōmaarāmaa ak'ipidait'ee awaraa ijāapataarā auk'a k'inia iru p'ani, āra k'īra k'awada-e p'ani mīda.

9 Parāpa k'awa p'ani Tachi Waibia Jesucristopa ooda ak'ipiit'ee parā k'inia iru bi. It'ari Tachi Ak'ōre k'īra wāreede bapachi mīda, eperāarā chupiria k'awaa bapachi. Maperā ichia Ak'ōre eujāde iru bada jōmaweda atabēiji chupiria nība cheit'ee na p'ek'au eujāde. Māga ooji parā o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bada perā, irude ijāadap'eda, Ak'ōre truade iru ome p'ananadamerā.

10 ĩrá mia parā ūraait'ee apema año p'arat'a p'e wādap'edaa p'e aupadamerā. Parāpa apemaarā ijāapataarā k'āyaara naapiara k'īsia iru p'anajida p'arat'a p'e teedait'ee chupiria beerāmaa. O-īa p'anajida māgá k'aripa k'inia p'anadap'edaa perā.

11 Māgá t'āripa tee k'inia p'anadap'edaak'a, ĩrá auk'a t'āri o-īa tee k'inia p'anadaipia bi, p'arat'a mak'iaara wēe p'ani jida pēidait'ee.

12 Tachi Ak'ōrepa ak'ipari tachi t'āride iru bi. Ichia k'inia bi t'āripa tee k'inia p'anadamerā. Ma-āri iru p'ani pirā, ma-āri teedai t'āri piapa. Jōdee waibia iru p'ani pirā, waibia teedai t'āri piapa. Teedait'ee wēe p'ani pirā, ¿sāga teedai?

¹³ Mia k'inia-e parã chupiria p'anedamerã awaraarã k'aripa k'iniapa.

¹⁴ Nãgapai mia k'inia bi: auk'a iru p'anadamerã te, chik'o mãik'aapa p'aru. Irã parãpa awaraarã k'ãyaara waapiara iru p'ani pirã, teedai ãra k'aripadait'ee. Jõdee parã chupiria jõnadak'ãri, ãrapa parãmaa teedai.

¹⁵ K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichia jirit'erada eperãarãmaa teepari mágá jededamerã, iru chonaarãwedapema ũraa p'ãdade jara bairã: 'Chi maná waibiara p'edap'edaarãpa waibiara jitada-e paji. Jõdee ma-ãriara p'edap'edaarãpa ma-ãriara jitada-e paji. Jededak'ãri, auk'a jita wãjida.' (Ex 16.18)

Pablopa Tito Corinto p'uurudee pëiit'ee bada
(1 Co 16.1-4)

¹⁶ Mia gracias jara bi Tachi Ak'õremaa irua parã k'aripamaa bairã Titopa oo bi k'aurepa. Mia ooparik'a Titopa auk'a parã k'aripa k'inia bi.

¹⁷ Mia mãga k'awa bi iru o-ia bada perã chupiria iididak'ãri irumaa parã ak'ide wãmerã. Audú wã k'inia nĩbaji. Wãara taipa mãga iididai naaweda, k'ĩsia iru baji wãit'ee. Mapa wãit'ee mãga k'inia bairã.

¹⁸ Tito ome awaraa ïpema auk'a pëidait'ee. Ijãapataarã bee chaa nama Macedonia eujãde jõmaarãpa mágí k'awa p'ani, Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee pia jarateepari perã.

¹⁹ Ma ijãapataarãpa mágí jirit'erajida auk'a tai ome nipamerã, p'arat'a p'e atee wãrutade Judeadepema chupiria beerãmaa. Ma p'arat'a tee pëi p'anipa tachia jõmaarãmaa ak'ipidai oo k'inia p'ani Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Irua ne-inaa tachimaa teepari, tachia jõdee teedamerã chupiria beerã k'aripadait'ee, ma awara ak'ipidait'ee ma ijãapataarã chupiria beerãmaa tachia wãara ãra k'aripa k'inia p'ani.

²⁰ Ma ïpema mágá Tito ome pëidait'ee irua k'aripamerã ma p'arat'a waibia p'e ateeru misa. Mágá tai imiateepataarãpa pedee p'anada-e pai tai ãpite, p'arat'a ũk'uru chiadai jĩak'aapa.

²¹ Ichita ne-inaa k'ĩra jĩp'a oo k'inia p'ani Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa eperãarã k'ĩrapite.

²² ïpema awaraa ichiaba pëidait'ee ãra ome. Irua tai ichita k'aripa k'inia bi mãik'aapa ne-inaa pia oopari taipa oopipatak'a. Irua k'awaak'ãri Tito parãmaa wãru mãik'aapa parã t'ãri piapa auk'a p'arat'a tee pëidait'ee, o-ia auk'a wã k'inia baji.

²³ Parã t'ãidepemapa Tito k'awa-e bi pirã, jarãti iru mi k'õp'ãyo pia na mimiade. Mi ome mimiapari parã k'aripait'ee. Iidiruta pirã apema omé nidaarã pari, jarãti nãpema ijãapataarãpa ãchi pari pëidap'edaa, ichiaba auk'a k'aripadamerã. Mãirã wãrutamaa k'awapipata jõmaarãmaa Cristota Tachi Waibia.

²⁴ Mãirã araa panadak'ãri, ak'ipíti ãra k'inia iru p'ani tai k'inia iru p'anik'a. Mágá waya wãdak'ãri ãchi p'anapatamaa, nepiridai parãpa ãra pia ak'i p'anadap'edaa. Mágá ãra pëidap'edaarãpa k'awaadai wãara taipa jaradak'a parãpa wãara nejõmaata pia oo k'inia p'ani.

9

Ijãapataarãpa awaraarãmaa p'arat'a teedaipia bi

¹ Wãara na p'ãdade mia parãmaa waa jara-e pijida, k'awa bi parãpa ma p'arat'a p'e tee pëidait'ee ijãapataarã chupiria beerãmaa.

² Mãga k'awa bi parãpa wãara chupiria beerã k'aripa k'inia p'anadairã. Año aba paru parã Acaya eujãdepema ijãapataarãpa ma p'arat'a p'ema

p'aneedap'edaa. Māga oo p'aneedak'āri, taipa o-īa nepirijida na Macedoniadepema ijāapataarāmaa. Māga ūridak'āri, ārapa auk'a k'aripa k'inia p'aneejida.

³ Maperāpi taipa Macedoniadepema ĩpemaarā omé auk'a pëiruta Tito ome, parāpa āramaa ak'ipidamerā wāara oojida taipa jaradak'a. Mia k'inia bi ma p'arat'a p'e iru p'anadamerā, aramāgá tee pëidait'ee.

⁴ Mi jāma panak'āri, awaraa Macedoniadepema ĩpemaarā auk'a cheruta pirā mi ome māik'aapa parāpa waide ooda-e pirā taipa jaradak'a āchima, tai k'īra nejasia p'aneedai; parā jida ichiaba.

⁵ Mapa mia chupiria iidiji Titomaa iru chi apema ĩpemaarā ome mi naa wādamerā. Māgá ārapa parā k'aripadai parāpa k'īsia iru p'anadap'edaak'a; p'arat'a jōmaweda p'e iru p'anadamerā mi panaru misa. Māgá ichiaba apidaapa jarada-e pai mia parāmaa teepida. Mia k'inia bi parāpa t'āri pia teedamerā pāchia tee k'iniata.

⁶ ¡K'irāpāti! Eperāpa eujā ma-āriide ne-uuk'āri, mak'īara ewa-e. Jōdee chi eujā waibiade ne-uu bīpa waibia ewapari.

⁷ Eperā chaachaa teepia bi ichi t'āride k'īsia bik'a. Teeik'araa bi teemaa bide wa awaraapa irumaa teepi bairā. Tachi Ak'ōrepa chi t'āri pia teepari k'inia iru bi.

⁸ Parāpa māgá t'āri piapa teeruta pirā, Tachi Ak'ōrépata parā k'aripai iru p'anadamerā te, chik'o māik'aapa p'aru. Ma awara irua k'aripai audupīara iru p'anadamerā k'aripadait'ee awaraarā parā k'āyaara chupīriara chedee.

⁹ Tachi Ak'ōre chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara bi: 'Eperā t'āri pia bīpa ne-inaa pia oopari chupīria beerāmaa t'āri pia bairā.

Maperāpi Tachi Ak'ōrepa māgí ichita pia ak'ipariit'ee.' (Sal 112.9)

¹⁰ Tachi Ak'ōre, chi net'atau oodapa ne-uu chaupipari, jōmaarāpa iru p'anadamerā k'odait'ee. ¿Audupīara teei-ek'ā chi t'āri pia p'anīrāmaa āchia awaraarā k'aripadamerā?

¹¹ Tachi Ak'ōrepa māga oopari perā, parāmaa auk'a teeit'ee, parā auk'a t'āri pia p'anadairā. Māgá parāpa waibia iru p'anadait'ee tai ome tee pëidait'ee Judeadepema chupīria beerāmaa. Māpai o-īapa āchia gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa ma p'arat'a tai juadepema jitadak'āri.

¹² Māgá parāpa k'aripadait'ee ārapa iru p'anadamerā k'odait'ee māik'aapa jīdait'ee. Mamīda ichiaba k'aripadait'ee ārapa Tachi Ak'ōremaa gracias jaradamerā.

¹³ Ma awara nāgá pia tee p'anīpa awaraarāmaa māik'aapa āramaa, k'awaadait'ee parāpa Jesucristode wāara ijāapata māik'aapa oo k'inia p'ani irua oopi bik'a.

¹⁴ Ichiaba ārapa parā k'awa k'inia p'anadait'ee māik'aapa it'aa t'ī k'inia p'anadait'ee parā pari, Tachi Ak'ōrepa parā māgá k'aripapari perā.

¹⁵ Gracias jaradāma Tachi Ak'ōremaa irua jōmaarā k'āyaara ne-inaa pipīara bi teeda perā, ichi warra pëik'āri tachi k'aripade. Pedee wēe pik'a p'ani ma pari irumaa gracias jaradait'ee.

10

Pablopa jarada ichi wāara Cristopa pëida

¹ Írá mi, Pablopa parā ūraait'ee Cristopa ūraadak'a na eujāde nipak'āri. Irua t'āri pia, k'īrau-ee ūraaji. Mia k'awa bi parā t'āidepema ūk'uruurāpa jara p'ani mi waawee pik'a bi parā k'īrapite bak'āri, jōdee k'art'a p'āk'āri, audú itria pedee jarapari.

2 ¿Māirāpa jara p'ani-ek'ā miichi k'īsiadoopapai jaratee nipapari, jara-teepataarā jīp'arāpa oopatak'a? Mapa parāmaa mia enenee nībi māirā ik'aawaapa uchiadamerā mi jāma pai naaweda. Māga jara bi mia wāara āchi itriait'ee perā, Ak'ōrepa mimaa māgá pedeepiru pirā.

3 Wāara, tai na eujāde p'anapata eperāarā jīp'arāk'a. Mamīda māirāk'a tai aupedeedak'aa.

4 Māirā pedee wēsaa, imeraa pedeeepata. Mamīda tai jīp'a pedeeepata Ak'ōrepa pedeepi bik'a. Māgá jōpipata jōma āchia k'īsia iru p'ani Cristode ijāapataarā ijāa amaapidait'ee.

5 Taipa jōpipata āchia seewa jarapata, Ak'ōrepa tai it'aideepa wāarata jarak'āri. Ma awara Ak'ōrepa tai k'aripapari p'anaudamerā jōma āchia Cristo āpīte seewa jarapata. Māgá āchia wāara k'awaadai Ak'ōrepa k'īsia iru bada ooit'ee Cristo k'ap'ia pari. Ichiaba taipa Cristopa ooda āchi-it'ee jarapata, āchia auk'a wāara irude ijāadamerā.

6 Mamīda māgá ijāa k'iniada-e p'ani pirā, āchi t'āri p'uapidai Ak'ōrepa oopi bik'a. Taipa māga oodait'ee parāpa ak'īpidak'āri wāara oo k'inia p'ani taipa jara p'anik'a.

7 Parā Corintodepemaarāpa eperāarā īripai ak'ipata. Āchi k'īra ak'ipata māik'aapa āchia audua pedee jara jōni ūripata, āchi t'āride iru p'ani k'awa k'inia p'anadai k'āyaara. ¿Māga-ek'ā? Parā t'āidepemapā k'īsia bi pirā ichita wāara Cristopa pēida jarateemerā, auk'a k'awaaipia bi tai jida Cristopa pēida.

8 K'īra nejasia-ee mia nāga jarait'ee. Tachi Waibiapa wāara jarapari tai it'aideepa māik'aapa parā bīji tai jua ek'ari, taipa parā k'aripadamerā iru pari. Mapa taipa maarepida parāmaa ijāa amaapidak'aa. Jīp'a k'aripapata pipiara Cristode ijāadamerā.

9 Mia parā p'erapi k'inia-e bi k'art'a p'ādade pedee bīpa.

10 ¿Mī āpīte pedeeepataarāpa jara p'ani-ek'ā: “Pablopa k'art'a parāmaa p'āk'āri, audú itria pedee jarapari. Mamīda ichi parā k'īrapite bak'āri, waawee pik'a nībeeparida” a jōni-ek'ā?

11 Māirāpa k'awaadaipia bi āchia jaradak'a, mia wāara itria pedee jarait'ee, mamīda āchi k'īrapite panak'āri.

12 Taipa ooda-e āchia oopatak'a. Āchia māgapata: “Taipa jara p'anik'a, Cristopa pēida eperāarā māgá p'anadaipia bida” apata. Māpai āchi pitapai māgapata: “Tāipata jōmaarā k'āyaara Ak'ōre net'aa pipiara k'awa p'anida” apata. Māirāpa awaraarā ak'ida-e Tachi Ak'ōrepa ak'iparik'a. Irua k'awapari eperā t'āride iru bi. Jōdee āchia īripai ak'ipata. Chi māgá oo p'anīrā k'īsia k'awada-e p'ani.

13 Tachi Ak'ōrepa k'awa bi tai t'āride iru p'ani. Taipa pida ichiaba k'awa p'ani. Iruata tai pēiji judio-eerā t'āidee Cristopa ooda jarateede chi waide ūrida-ee p'anīrāmaa. Maperāpi parā t'āide jaratee nipajida. Oojida Ak'ōrepa oopidak'a.

14 Ak'ōrepa tai parāmaa pēi-e pada paara, maarepida jarateeda-e pak'aji. Mamīda māga-e paji. Irua tai naapiara pēiji parā t'āidee, jarateedamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee.

15 Mamīda ¿mī āpīte pedeeepataarāpa jara jōni-ek'ā āchiata Ak'ōre net'aa pia jarateepata? Māga jarapata parāpa āchi mi k'āyaara pipiara ak'idamerā. Taipa māgá oodak'aa. Jīp'a taipa k'inia p'ani parāpa pipiara k'awaa k'inia p'anadamerā Cristopa parāmaa oopi k'inia bi. Māga k'awaadak'āri māik'aapa wāara oodak'āri irua oopiparik'a, parāpa tai audupiara k'aripadai na mimia ome.

¹⁶ Tai mǎgá k'ariparuta pirǎ, parǎ t'ǎideepa t'imipɪara wǎdai jarateede. T'iu k'iniada-e awaraa jarateepataarǎ mimia p'animǎi, tai nipada-e perǎ awaraa jarateepataarǎ nipapatak'a. ǎchia ne-inaa ooda-eeta jara nipapata ne-inaa oodak'a.

¹⁷ Tachi Ak'õre Ũraa p'ǎdade jara bi:
'Eperǎpa jara k'inia bi pirǎ ichiata ne-inaa k'awaara bi awaraarǎ k'ǎyaara, mǎga jaraipia bi ichia k'awaa bairǎ Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipari.' (*Jer 9.23-24*)

¹⁸ Parǎpa chi pedee audua pedeeperi pia ak'idaik'araa bi. Jǐp'a pia ak'idaipia bi eperǎ Tachi Ak'õrepa pia ak'ipari.

11

Pablopa jarada ichi ǎpɪte pedeeepataarǎ Cristopa pǎida-e

¹ Irǎ mia k'inia bi parǎpa choodamerǎ mi k'ǐsia k'awa-ee pik'a pedee bi misa. Mi chupɪria k'awǎati. Mamǐda mǎgá pedeei naaweda, mia nǎga jara k'inia bi.

² Tachi Ak'õrepa parǎ k'inia iru bik'a, mia pida parǎ k'inia iru bi. Ara eperǎpa ichi k'au jiwaaparik'a iru araa pai naaweda chi imik'ǐra ome, mǎga pik'a mia parǎ jiwaa pik'apari. K'inia bi Cristodepai ijǎadamerǎ mia parǎmaa jarateedak'a.

³ Mamǐda mia waawee bi Netuara Poro Waibiapa chi naapiara wǎra Eva k'uradak'a, parǎ jida auk'a k'urǎi jǎak'aapa. Irua imeraa pedeeji Evamaa taama it'aideepa, Evapa Tachi Ak'õrepa jarada ijǎa amaamerǎ. Irǎ auk'a parǎmaa imeraa pedee bi mi ǎpɪte pedeeepataarǎ it'aideepa, parǎ Cristode ijǎa amaa wǎdamerǎ.

⁴ Jarateepari tai awara parǎ t'ǎide panak'ǎri, ¿parǎ k'ǐri ẽesaa p'ani-ek'ǎ ũridait'ee mǎgɪpa jara bi? Parǎ mǎga p'ani, mǎgɪpa jaratee ni mǐda Jesús awara bi taipa jarateedap'edaa k'ǎyaara. Ichiaba mǎgá ũri k'inia p'ani, mǎgɪpa jaratee bi mǐda Tachi Ak'õre Jaure awara bi taipa jarateedap'edaa k'ǎyaara. ¿Taipa parǎmaa jarateeda-e pajik'ǎ Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atapari iru piuda k'aurepa? Mǎga bita, ¿sǎap'eda parǎpa ũri k'inia p'anima mǎgɪpa jaratee bi?

⁵ Parǎpa mǎgɪ 'Cristopa pǎida pipɪara bi' chi k'õp'ǎyoorǎ ome pipɪara ak'i p'ani mǐda Ak'õrepa pǎida k'ǎyaara, mia ǎchi mǎga ak'i-e. Mi ǎchi k'ǎyaara ek'ariara bi-e, Ak'õrepa mi na mimia oode pǎida perǎ.

⁶ Wǎara, mia pedee wǎsaa pedee'aa ǎchia oopatak'a. Mamǐda pia k'awa bi mia jaratee bi. Parǎpa pia k'awa p'ani taipa ichita ne-inaa jõmaweda k'ǐra jǐp'a jarateepata.

Pablopa Corinto pidaarǎ juadepema p'arat'a jita k'inia-e pada

⁷ ¿Parǎpa k'ǐsia p'anik'ǎ mia ne-inaa k'achia ooji parǎ juadepema p'arat'a jita-e pak'ǎri? Parǎ t'ǎide bak'ǎri, mɪchi juadoopa mimia bapachi p'arat'a jitait'ee chik'o-it'ee. Jõdee mia Tachi Ak'õre pedee pia jarateeji parǎpa pipɪara k'awaadamerǎ Cristopa parǎmaa oopi k'inia bi. Jaratee-e paji parǎ p'arat'a jita k'iniapa.

⁸ Ma k'ǎyaara p'arat'a jitaji awaraa ijǎapataarǎ juadepema. ǎra p'arat'a jǎri pik'a ataji parǎ k'aripait'ee.

⁹ Ma awara parǎ t'ǎide bak'ǎri, p'arat'a wa ne-inaa wǎ-e pak'ǎri, mia parǎmaa maarepida iidi-e paji. Macedoniadepema ipemaarǎ mɪmaa chedak'ǎri, mi k'aripajida. Mamǐda mia parǎmaa iidi-e paji mǎik'aapa iidi-e pait'ee waya parǎ ak'ide wǎk'ǎri.

¹⁰ Mia wǎarata jara bi Cristopa wǎarata jaradak'a. Acaya eujǎdepema api-daapa mia jarada awara mɪmaa oopida-e pait'ee.

11 K'ĩsianáati mia parã p'arat'a jita k'inia-e paji, parã k'inia-e bada perã. Tachi Ak'õrépata k'awa bi mia parã k'inia iru bi.

12 Mia parã p'arat'a jita k'inia-e nãga perã. ¿Mi ãpíte pedeeepataarãpa jara p'ani-ek'ã áchi wãara Cristopa parãmaa pëida, parãpa p'arat'a p'aapata perã áchi mimia pari? P'arat'a iidi wãpata áchi wãrutamaa. Mamãda taipa mãga oodak'aa. ¿Jara p'ani-ek'ã áchi auk'a p'ani tai ome? Mamãda taipa p'arat'a iididak'aa tai jarateepata pari.

13 Mãgee eperãarã Cristopa pëida-e. Áchita Cristopa pëidada a p'ani mãda, mãga p'ani-e. Jip'a k'ũrayaa p'ani. Seewata jaratee nipapata Cristopa pëida eperãarãk'a.

14 Parã p'era pik'a p'anadaik'araa bi k'awaadait'ee áchia mãgá k'ũra nipapata. Netuara Poro Waibia seewata it'aripema ángel k'ĩra wãree pik'a padaipari eperãarã k'ũrait'ee.

15 Mãgá ichi mimiapataarã auk'a seewata Cristopa pëidak'a padaipata. Mãga oopata eperãarãmaa ijãapadait'ee áchia jara p'anik'a oodaipia bi Ak'õre eujãdee wãdait'ee. Mamãda ma jara p'ani k'aurepa Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua mãgãrã miapiit'ee, iru k'ĩrapite panadak'ãri.

16 Waya chupiria iidiit'ee parãpa mi pedee ũridamerã. Parãdepema ũk'uruurãpa mi k'ĩsia k'awa-ee pik'a ak'i p'ani mãda, mi ita-aria pedeeipiti.

17 Tachi Waibia mĩmaa jarapi-e mia ãrã jarait'ee. K'ĩsia k'awa-ee pik'a mia nãgí pedee audua pedeeit'ee ma seewa jarateepataarãpa oopatak'a.

18 Mãgãrãpa jarai awaa p'anadairã áchia oo p'ani, mia auk'a jarait'ee mia ooda.

19 Mãgãrãpa parã k'ĩsia k'awaa p'anida a jõnapata. ¿Mãga-ek'ã? Mamãda parã pia choopata ũridak'ãri ma k'ĩsia k'awa-ee beerãpa jara jõni.

20 Wãara pia choopata áchia parã chok'a p'ani mãda áchi esclavoorãk'a. Ichiaba choopata áchia parã k'ũra p'ani mãda imeraa pedee p'anipa, p'arat'a teedamerã maa-e pirã ijãadamerã áchia jaratee p'ani. Ichiaba mãgá choopata áchi audua nida mãda pãchi t'ãide, k'ĩsia p'anadairã parã k'ãyaara ne-inaa jõma pipiara k'awa p'ani. Ma awara parã mãgá choopata áchia parãmaa ik'achia jara p'ani mãda.

21 Mi k'ĩra nejasia pik'a bi taipa mãga ooda-e p'anadap'edaa perã parãmaa wãdak'ãri. Mamãda tai waawee pik'a p'anadairã, mãga ooda-e paji. ¿Wãara-ek'ã?

Írata mi k'ĩsia k'awa-ee pik'a pedeeit'ee. Mi ãpíte pedeeepataarãk'a mia ooda jarait'ee.

Pablo chupiria nĩbada Jesucristopa pëida perã

22 Ma seewa jarateepataarãpa mãgapata: “Táipata hebreo pedee pedeeepata.” Mi jida auk'a. Ichiaba mãgapata: “Taita Ak'õre eperãarã; Israel pidaarã.” Mi jida auk'a. Mãgapata: “Taita Abrahamdeepa uchiadap'edaarã.” Mi jida auk'a.

23 ¿Jarapata-ek'ã? “Taita Cristo-it'ee mimiapata.” Mi áchi k'ãyaara Cristo-it'ee pipiara mimiapari. Írata mi eperã k'ĩra k'awa-ee bik'a pedeeepata bi. Áchi k'ãyaara mi audupiara ne-inaa k'achia p'asapari: Cristode ijãadak'aa beerãpa mi carcelde t'i nĩbijida; mi wi iru p'anajida; mi perã piuji.

24 Mi wãda joisomaa wãru chaa judiorã waibiarãpa mi wipipachida. Wida treinta y nueve wijida soopa.

25 Wãda õpee wãru chaa Roma pidaarã waibiarãpa mi pak'urupa wipijida. Wãda abaade mi perã piuji judiorãpa mãupa mĩmaa bat'adak'ãri. P'usade wãda õpeede barco pirubaaidachi mãik'aapa ma wãda abaade barco pirubaaip'eda, tok'esá mi pak'uru ãri bataudachi k'ãima aba.

26 Mi ode wã nide perá nágá piuji: to choma nĩbide sĩa wãde; nechiapataarãpa mi net'aa chia ata cherutade; michi auk'aarã judiorãpa mi wawamaa p'anide; judio-eerãpa mi p'ua oomaa p'anide. Ma awara p'uurude bide mãik'aapa eperãarã p'anadak'aamãi ode wãde, mi jirijida peedait'ee. P'usade wãdade nãumiapa barco atadachi. Edaare Cristode ijãapatada apataarãpa paara pedee k'achia jarajida mi ãpĩte, mia jarateepari perã ũraa chiwidi Moisepa p'ãda k'ãyaara.

27 K'ãima chok'ara mi ñik'aa paji mãik'aapa p'oyaa k'ãi-e paji mimia nĩbipa maa-e pirã jaratee nĩbipa. Edaare jarrapisia nĩbaji maa-e pirã opisia. Ewari chok'ara mi nek'o-e paji. Ma awara jĩsua nĩbaji, p'aru pia wẽe bada perã.

28 Ma ne-inaa k'achiade mãik'aapa awaraa ne-inaa k'achia mia nama jara-bide, mi ichita k'ĩsia nĩbaji ijãapataarã bee chaa, ãrapa ijãa amaadai jĩak'aapa.

29 Ijãapari aba juatau wẽedaru pirã, mi jida mãgadaipari. Jõdee awaraapa ma ijãapari p'ek'au k'achiade baaipiru pirã, mi k'ĩraudaipari mãgĩ ome.

30 Mi pedee audua wãara jara k'inia bi pirã, mãgara jarai mi juatau wẽe bada, ijãadak'aa beerãpa mi miapidait'ee pak'ãri.

31 Tachi Ak'õre, Tachi Waibia Jesucristo Ak'õrepa k'awa bi mi seewa-e bi na jõma jarak'ãri. jõmaarãpa irumaa ichita o-ĩa it'aa t'ĩdaipia bi, irua ne-inaa jõmaweda oopari perã ichi juapa!

32 Wãara mi Cristode ewaa ijãa bak'ãri, Tachi Ak'õrepa mi uchiapiji mi miapidait'ee p'anadap'edaarã juadeepa. Mãga paji mi Damasco p'uurude bak'ãri. Rey Aretapa jaraji ma p'uuru pidaarã ak'iparimaa p'uuru jĩa paraa bidamerã mi jita atadait'ee.

33 Mamĩda mi k'õp'ãyoorãpa mi k'aripajida. K'oraa choma bide t'i atajida mãik'aapa chi p'uuru ik'aawa t'iak'au jẽra bi uria badadeepa mi irabai peijida. Mãgá mi mãirã juadeepa uchijaji.

12

Tachi Ak'õrepa Pablomaa unupida

1 Michi k'inia ne-inaa awaraa nepiriit'ee, parãpa k'awaadamerã michi ituaba na mimia p'oyaa ook'aa. Jarait'ee Tachi Waibia unupida mimaa k'ãimok'araa pik'a bide. Ne-inaa eperãarãpa waide k'awada-e p'anadap'edaa mimaa k'awaapiji.

2-3 Mia Cristode ijãapari k'awa bi. Catorce años paru Tachi Ak'õrepa iru ateeji ichi eujãdee. K'awa-e bi sãgá wãji, k'ap'ide wa jauredepai. Tachi Ak'õrepata k'awa bi. Iru mãgá ateeji ichide wãara ijãa bada perã.

4 Mama it'ari bide irua ũriji ne-inaa Tachi Ak'õrepa apidaamaa jarapik'aa.

5 Pedee audua wãara jara k'inia bada paara, mia waapiara ma it'aa wãdade jarak'aji. Mamĩda jĩp'a jara k'inia bi michi ituabaapa p'oyaa oo-e pada.

6 Ak'õrepa mimaa unupida audua jarak'aji, k'ĩra k'awa-ee pik'a, wãara mia mãga unuda perã. Mamĩda mia mãga oo-e pait'ee. K'inia-e bi awaraarãpa mi pia ak'idamerã, Ak'õrepa ichi eujã mimaa unupida perã. Ma k'ãyaara k'inia bi mi pia ak'idamerã mia jaratee bi k'aurepa mãik'aapa mi t'ãri pia bi k'aurepa jõmaarã ome.

7 Ma awara audua banaamerã ma ne-inaa pi-ia unuda k'aurepa, Tachi Ak'õrepa mi miapiji Netuara Poro Waibia eere bi juapa. Ne-ĩri tachi k'ap'ide awa nĩbik'a, mãga pik'a ma netuarapa mi miapipari. Mãgá mia nĩbide, maarepida mi pedee audua pedee-e bi, michi ituaba aĩdeepa p'oyaa uchia-e bairã.

8 Chupiria iidida õpee enenee nĩbaji Tachi Waibiamaa mi waa mãgá miapinaamerã.

9 Mamīda irua p'anauji: “Māga-eda aji. Mia pi k'aripait'eeda aji, choomerā. Pi chupiria nībak'āri māik'aapa choo-e pak'āri, mia pi k'aripait'eeda aji, choomerā.” Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā mi k'īra nejasia-e bi jarait'ee mi chupiria nībada. Māgá jarai Cristopa mi k'aripapari perā choomerā.

10 Wāara t'āri o-īa bi Cristo k'aurepa mi nāgá chupiria nībak'āri: mīmaa awaraarāpa ik'achia jaradak'āri; net'aa wēe bak'āri; mi imiatee iru p'anadak'āri; mi k'īsia nībak'āri; māgá nībak'āri. Māgá t'āri o-īa bai k'awa bairā michi ituaba p'oyaa choo-e pak'āri, Cristopa mi k'aripait'ee.

Pablopa Corintodepema ijāapataarā k'inia iru bada

11 Parā k'aurepa mi eperā k'īra k'awa-ee pik'a pedee audua pedeemaa bi. Parāpata mi t'o p'anadaipia bi, michi itu t'o bai k'āyaara. Mi maarepida ek'ariara bi-e ma Cristopa pēida apataarā k'āyaara, āchia mi k'awada-e p'anida a p'ani mīda.

12 ¿Parāpa k'irāpada-e p'anik'ā Tachi Ak'ōrepa ooda mi k'ap'ia pari parā t'āide nipak'āri? Ma ooda k'aurepapai parāpa ijāadaipia bi mita wāara Cristopa pēida. Mamīda māga ooda-e paji. Mi k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa oo bi misa ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, mi choopachi parādepema ūk'uruurāpa mīmaa imiateedap'edaa.

13 Jōma mia ooda apemaarā ijāapataarā t'āide auk'a ooji parā t'āide. ¿K'īsia p'anik'ā parā apemaarā ijāapataarā ek'ariara p'ani, mia parā juadepema p'arat'a jita-e pada perā? Māga k'īsia p'ani pirā, jmi perdonāati!

Pablo waya Corinto pidaarā ak'ide wāit'ee bada

14 ¡Ūrīti! Na wārupa parāmaa wāda ōpee pait'ee. Et'ewa jaradak'a mia maarepida iidi-e pait'ee parā juadepema. Parā p'arat'a k'inia-e. Jīp'a k'inia bi parāpa wāara Cristode ijāadamerā. Warrarāpa āchi ak'ōreerā ak'idak'aa. Ak'ōreerāpata āchi warrarā ak'ipata.

15 Mi parā ak'ōrek'a bairā, mia iru bi jōmaweda teei, michi k'ap'ia paara, t'āriparā parāpa Cristode ijāadamerā. Mia parā māgá audú k'inia iru bi. Jōdee parāpa mi mak'iarā k'iniada-e iru p'ani. ¿Wāara-ek'ā?

16 Wāara mia maarepida p'arat'a iidi-e paji parā t'āide bak'āri. Mamīda ¿mi āpīte pedepataarāpa jara jōni-ek'ā mia parā k'ūraji?

17 ¿Parāpa k'īsia p'ani-ek'ā mia parā k'ūraji mi k'ōp'āyoorā pēida k'aurepa? ¡Mamīda māga-el!

18 Wāara mia chupiria iidiji Titomaa parā ak'ide wāmerā māik'aapa iru ome awaraa ipema pēiji. Mamīda parāpa pia k'awa p'ani Titopa parā k'ūra-e paji, iru auk'a mik'a t'āri pia bapari perā parā ome. Auk'a parā k'aripa k'inia p'anapata.

19 ¿Parāpa k'īsia p'anik'ā mia ma jōma jara aupada jaraji p'anaut'ee mi āpīte pedepataarāmaa, māgá parāpa mi pia ak'idamerā? Māga-e. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi mi t'āride iru bi, Cristo mi ome bapari perā. Iruata mīmaa māga jarapiji. Ipemaarā k'iniarā, mia ma jōma jaraji parā k'aripait'ee pipiara Cristode ijāadamerā.

20 Mamīda waawee bi mi jāmaa wāk'āri, parā māga unu-e pai jīak'aapa. Wāara parā waide pia ijāada-e p'ani pirā, parāpa ichiaba mi unu k'iniada-e p'anadai. Mi jāma panak'āri, unu k'inia-e parāpa nāga oomaa p'ani: nepira jirimaa chīara ome; chīara k'īra unuamaa net'aa k'aurepa; k'īrau jōni chīara ome; jōma k'īa jōni pāchi-it'ee; ik'achia jaramaa chīaramaa maa-e pirā chīara āpīte pedeemaa; audua jōni; pariatua ne-inaa oomaa p'ani.

21 Ma awara mia waawee bi mi jāmaa wāk'āri, Tachi Ak'ōrepa mi waya k'īra nejasipiit'ee, parāpa waide k'achia oo amaada-e p'anadairā. Wāara

mi jēedariit'ee unuru pīrā parādepemaarā ūk'uru at'āri k'īsia k'achia nipapata, k'īra nejasia wēe. ¿Parā at'āri wēraarā ome pariatua k'āi jōni-ek'ā, waide oo amaa k'iniada-e p'anadairā parāpa naawedapema k'achia k'īra t'ādo oopatap'edaa?

13

Pablopa jarada ichia ooit'ee bi Corinto p'uurude

¹ Mia et'ewa jaradak'a nāgí wārupa parā ak'ide wāda ōpee pait'ee. Jāma panak'āri, parā at'āri k'achiade p'ani pīrā, mia ooit'ee Tachi Ak'ōre Ūraa chonaarāweda p'ādade jara bik'a:

'Eperāpa chīara imiateek'āri, iru miapii naaweda, irua k'achia ooda un-udap'edaarā omé wa ōpee jiridaipia bi, auk'a jaradamerā ārapa un-udap'edaa.' (Dt 19.15)

² Mi parāmaa wāda omeede jaraji chi k'achia oo p'anadap'edaarāmaa mia āchi chupīria k'awa-e pait'ee, ma k'achia oo amaada-e p'ani pīrā, mi pai naaweda. Irā jōmaarāmaa mia jara pēiru wāara āchi chupīria k'awa-e pait'ee mi jāma panak'āri.

³ Parāpa k'inia p'anida a p'ani mia ak'ipimerā Cristopa pedepari mi k'ap'ia pari. K'awaadait'ee mi jāma panak'āri. Cristo eperā juatau wēe bik'a bi-e. Jōma oopari ichia k'inia bik'a, jōmaarā k'āyaara waibiara bairā. Māgá auk'a ooit'ee parā t'āide, k'achia oo amaada-e p'ani pīrā.

⁴ Wāara iru juatau wēe pik'a baji kurusode piuk'āri. Mamīda irā ichita chok'ai bi Tachi Ak'ōrepa iru chok'ai p'irabaipida perā. Tai jida juatau wēe pik'a p'ani. Mamīda iru ome araa p'anapata perā, ichiaba ichita chok'ai p'anapataadait'ee iru ome. Maperā taipa parā nepira ak'idai irua k'aripak'āri.

⁵ Pia k'īsiati parā t'āri chaachaa. ¿Wāara Jesucristode ijāapatak'ā? Māgá ijāa p'ani pīrā, k'awa p'ani Cristo bapari parā ome. Mamīda p'oyaa ooda-e p'ani pīrā irua oopi bik'a, wāara iru ba-e parā ome. ¿Wāara-ek'ā?

⁶ Parāpa taipa oopata pia ak'idak'āri, k'awaadai wāara Cristopa tai pēiji, taipa oopata perā irua oopi bik'a.

⁷ Mamīda parāpa tai at'āri ak'ida-e p'ani mīda Cristopa pēidak'a, taipa it'aa iidimaa p'ani Tachi Ak'ōrepa parā k'aripamerā ne-inaa k'achia oonaadamerā. Iidida-e irua parā t'āri p'uapimerā tai juapa. Jīp'a iidi p'ani parāpa ne-inaa pia oodamerā irua ichideerāmaa oopi k'inia bik'a. Māga ooruta pīrā, taipa apida t'āri p'uapida-e Tachi Ak'ōrepa taimaa oopiparik'a.

⁸ Wāara Tachi Ak'ōrepa tai pēipari itriadamerā chi p'ek'au k'achia oopataarā ijāapataarā t'āide p'ani. Mamīda māgīrāpa Ak'ōremaa chupīria iididak'āri, ma k'achia oo amaa p'ani pīrā, māgá itriada-e pait'ee, Ak'ōrepa chi chupīria iidirutaarā p'ek'au k'achia wēpapipari perā.

⁹ Tai o-īa p'ani Tachi Ak'ōrepa tai pēi-e pak'āri ijāapataarā itriade. Mapa irumaa iidi p'ani parāpa pipiara ijāadamerā māik'aapa oodamerā Cristopa oopi bik'a.

¹⁰ Ma-it'ee mia na k'art'a parāmaa p'āji mi wāi naaweda. Mia parā itria k'inia-e bi māik'aapa apida t'āri p'uapi k'inia-e bi, Ak'ōrepa mīmaa māga oopi bi mīda. T'āri p'uapii k'āyaara, mia parā k'aripa k'inia bi pipiara ijāadamerā. Ma-it'eepi Tachi Ak'ōrepa mi parāmaa pēiji.

Pablopa jarada na k'art'a p'ā aupa wāde

¹¹ Irā ipemaarā, na k'art'a aupa k'inia bi. K'inia bi parā o-īa p'anapataadamerā māik'aapa ne-inaa jōmaweda oo k'inia p'anapataadamerā

Cristopa oopi bik'a. T'ãri auk'a, k'ãiwee, chik'inia p'anapatáati mia ũraadak'a. Mãgá Tachi Ak'õrepa parã pia ak'iit'ee, irua eperãarã k'ãiwee p'anapipari perã mãik'aapa chik'inia p'anapipari perã.

¹² Ìpemaarã ome chik'inia saludaapatáati parãpa ichita oopatak'a. Nãpema Cristode ijãapataarãpa parãmaa salude pëiruta.

¹³ Taipa k'inia p'ani Tachi Waibia Jesucristopa parã k'aripamerã. Ichiaba k'inia p'ani Tachi Ak'õrepa parã chik'inia p'anapimerã mãik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa parã jõmaarãmaa k'awapimerã wãara Cristodeerã.

Mãgapai paji.

GÁLATAS

San Pablopa K'art'a P'ãda Galacia Eujãdepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Na k'art'ade Pablopa k'irãpapi bi Galacia eujãdepema ijãapataarãmaa, ichiata ãchi t'ãide naapiara jaratee nipapachi Jesucristopa ooda ãchi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. P'anau bi judiorã, chi mama jarateepataarãpa Cristode ijãapataarã tauchaa bipidaipia bi ãchi imik'iraarã k'ap'iade maa-e pirã atuadait'ee. Pablopa jip'a jara bi eperãarã it'aa wãdait'ee wãara Cristode ijãapata perãpai.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa ma Galacia eujãdepema ijãapataarã itria bi Cristodepai ijãadai k'ãyaara, awara ijãa k'inia p'anadairã (cap. 1.1-10). Jara bi wãara ichi Jesucristopa jirit'erada mãik'aapa pëida ichi ùraa jarateede; awaraa Cristopa jirit'eradaarã Jerusalende p'anirãpa irua jarateepata pia ak'ipata (caps. 1.11-2.21); sãap'eda Cristodepai ijãapataadaipia bi mãik'aapa sãap'eda jiridaik'araa bi oodait'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a, Ak'õrepa ãra pia ak'imerã (caps. 3.1-4.31). Ûraa bi jip'a oopataadamerã Cristopa oopi bik'a mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã (caps. 5.1-6.10). T'ëepai jara bi Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ak'i-e, ãchi k'ap'iade tauchaa iru p'anadairã maa-e pirã wëe p'anadairã. Jip'a pia ak'ipari t'ãri chiwidi pik'a p'anadak'ãri Jesucristode ijãapata k'aurepa (cap. 6.11-18).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ãru parã Galacia eujãdepema Cristode ijãapataarãmaa. Eperãarãpa mi jirit'erada-e paji. Ichiaba mi pëida-e paji. Tachi Ak'õre, Cristo chok'ai p'irabaipidapata mi jirit'eraji mãik'aapa Cristopa mi pëiji.

² Jõma tachi ipemaarã Cristo k'aurepa nama mi ome auk'a p'anirãpa salude pëiruta parã Cristode ijãapataarã it'aa t'ipata cha.

³ Taipa it'aa iidipata Tachi Ak'õre Tachi Waibia Jesucristo ome parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

⁴ Tachi Ak'õrepa k'isia iru badak'a Cristo piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Ichi ita-aria peepiji tachi k'aripa atait'ee na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'achia oopatadeepa.

⁵ Maperã ichita it'aa t'ãdáma Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iru jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara bapari. Amén.

K'irak'aupai ijãadai awaraarãpa jaratee p'ani

⁶ Mamãda mi p'era pik'a bi taarã-e weda parãpa ijãa amaadaruta perã Tachi Ak'õrepa k'isia iru badade ooit'ee Cristo k'ap'ia pari. Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa parã chupiria k'awaaji mãik'aapa jiriji irude ijãadamerã mãik'aapa it'aa wãdamerã. Mamãda parãpa mãga ijãa k'iniada-e p'ani. Ma k'ãyaara ijãa k'inia p'ani awaraa ne-inaa k'aurepa it'aa wãdai.

⁷ Mamãda mãga-e! Eperãarã ùk'uruurãpa parãmaa k'isia awara-awaraapiruta. Mãirãpa ne-inaa awara jaratee k'inia p'ani, Tachi Ak'õre pedee pia jarateedai k'ãyaara.

⁸ Mapa taipa wa it'aripema angeleerãpa paara jarateeruta pijida taipa naaweda jarateeda awara, Tachi Ak'õrepa mãirã atuapiipia bi.

⁹ Parāpa ijāajida taipa naaweda jarateedap'edaa. Mapa mia waya jarai ma et'ewa jarada. Abaapa jarateeru pirā taipa Cristode jarateeda k'āyaara awara, māgí atuaipia bi.

¹⁰ Mia jara k'inia-e bi eperāarāpa mi pia ak'idamerā mia jaratee bi k'aurepa. Māga ooda paara, p'oyaa oo-e pak'aji Cristopa oopi bik'a. Cristode ijāai naaweda, māga ooji mīda, írá jīp'a na mimia oo k'inia bi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, iruata mi pia ak'imerā.

Tachi Ak'ōrepa Pablo jir'it'erada Jesupa ooda jarateemerā

¹¹ Ípemaarā Cristo k'aurepa, mia nāga k'awapi k'inia bi parāmaa. Mia Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee parā t'āide jaratee nipak'āri, jaratee-e paji michi k'īsiadoopa

¹² maa-e pirā awaraapa mīmaa jarateeda. Jara-e paji eperāpa jara pēida. Jīp'a jaraji Jesucristopa mīmaa k'awapida.

¹³ Parāpa k'awa p'ani mia ooda at'āri judiorāpa ijāapatade ijāa bak'āri. Tachi Ak'ōredeerā audú jiri nipapachi peeit'ee, māirā jōpi k'inia bada perā.

¹⁴ Maapai judiorāpa ijāapata audupīara k'awaa wāji, mi ome año auk'a iru p'anadap'edaarā k'āyaara. Jōmaarā k'āyaara pipīara oo k'inia baji judiorāpa oopata, chonaarāweda ūraapatap'edaak'a.

¹⁵ Māga baji mīda, írá mia k'awa bi Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji mi jir'it'erait'ee oomerā ichia oopi bik'a. Māga ooji mi t'oi naaweda, ichi wāara t'āri pia bapari perā.

¹⁶ Maperā ichi Warra k'awapiji mīmaa, judio-eerā t'āide mia jarateenamerā ichi Warrapa ooda eperāarā k'aripait'ee. Mamīda māga k'awapik'āri, mi apidaamaa wā-e paji ūraa iidide.

¹⁷ Ichiaba wā-e paji Jerusalendee Cristo ome nipapatap'edaarāmaa ne-inaa iidide, Cristopa āra mi naa pēiji mīda jarateede. Ma k'āyaara, ma t'ēpai wāji Arabia eujādee it'aa t'īde michi ituaba. Maap'eda waya cheji Damasco p'uurudee.

¹⁸ Wāara, Cristode ijāadak'āriipa año ōpee parumaa, mi Jerusalendee wāji Pedro ak'ide māik'aapa tomia omé mama beeji.

¹⁹ Mamīda mama bide Cristopa jir'it'eradaarā awara unu-e paji. Tachi Waibia Jesucristo ípema, Santiago aupaita unuji.

²⁰ Tachi Ak'ōrepa k'awa bi mia na p'ā bide seewa jara-e bi. Wāarata jara bi.

²¹ Ma t'ēpai Jerusalendee wāji Siria eujādee māik'aapa Cilicia eujādee.

²² Maapai Cristode ijāapataarā Judea eujādepemaarāpa mi waide k'awada-e p'anajida.

²³ Aba na pedee ūrijida awaraarā ijāapataarā it'aideepa: “Tachi jiri nipadapa írá jarateemaa bi Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee, naaweda irude ijāa amaapi k'inia baji mīda.”

²⁴ Māga ūridak'āri, ma ijāapataarā o-īa it'aa t'ījida gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa mi pari.

2

Ak'ōrepa jir'it'eradaarā awaraarāpa Pablo pia ak'ipatap'edaa

¹ Ma naa wāda t'ēpai Jerusalendee, catorce años parumaa waya wāji tachi ípema Cristo k'aurepa Bernabé ome. Mia tachi ípema Tito auk'a ateeji.

² Wāji Tachi Ak'ōrepa mīmaa k'awapida perā wāipia bi. Mama bide ijāapataarā ak'ipataarā taide mia jaraji pedee pia jōma mia Cristode jarateepari judio-eerā t'āide nipak'āri. Māga ooji k'awa k'inia bada perā ārapa pia

ak'idaí wa pia ak'ida-e pai mia jarateepari judio-eerāmaa. Māga k'awa k'inia baji pariatua na mimia oo k'inia-e bada perā.

³ K'isia nībaji mīda ārapa jaradait'ee, māga uchía-e paji. Mi k'ōp'āyo, Tito, judio-ee paji mīda, maarepida jarada-e paji ichi k'ap'iade tauchaa bīpimerā.

⁴ Ma-it'eeta wājida āramaa iidide. Ūk'uru wāara Cristode ijāada-e p'anadap'edaarā mera t'ūjida judio-eerā ijāapataarā t'āide, tachi ijāapata Cristode pia k'awaade. Jarajida tauchaa bīpidaipia bi judio-eerā ijāapataarā imik'īraarā k'ap'iade. Māgeerāpa k'iniada-e tachi ijāadamerā Jesucristodepai, Tachi Ak'ōrepa tachi pia ak'imerā. Tachi auk'a esclavoorāk'a p'anapi k'inia p'ani Moisepa p'āda jua ek'ari, judiorā chonaarāweda p'anapatap'edaak'a.

⁵ Taipa maarepida k'īsiada-e paji oodait'ee māgeerāpa oopi k'inia p'anadap'edaak'a. Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee, ma pedee wāara jīa k'inia p'anajida parā-it'ee.

⁶ Ma awara tachi waibiarāda apataarāpa ne-inaa awara jarada-e paji mia jarateemerā. Mia jara bi “tachi ijāapataarā waibiarāda apata” ūk'uruurāpa at'āri jarapata perā Cristo ome nipapatap'edaarā awaraa ijāapataarā k'āyaara waibiara p'ani. Mamīda mia p'ua-e bi chisāgí ijāapari waibiara bi māik'aapa chisāgí ijāapari ek'ariara bi. Tachi Ak'ōrepa ichideerā jōmaweda auk'a pia ak'ipari.

⁷⁻⁸ Māgí ijāapataarā waibiarāpa ne-inaa awara jarateepidai k'āyaara mimaa, mi bījida Tachi Ak'ōre juade waapiara judio-eerā t'āide jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. K'awajida Tachi Ak'ōrepa mi ma-it'ee jirit'eraji, Pedro jirit'eradak'a judiorāmaa jarateenamerā.

⁹ K'awaadak'āri Tachi Ak'ōrepa wāara mi k'aripa bi judio-eerāmaa jarateenamerā, Santiago, Pedro Juan ome, chi ijāapataarā ak'ipataarā waibiarāda apata, āchi jua teejida mimaa māik'aapa Bernabemaa. Māga oojida ak'ipidait'ee auk'a k'ōp'āyoorāk'a taipa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee judio-eerā t'āide jarateedaipia bi. Jōdee āchia judiorā t'āide jarateedai.

¹⁰ Jīp'a āchia taimaa iidijida k'īra atuanaadamerā k'aripadait'ee chupiria chedeerā āchi t'āide. Mia pida auk'a māga oo k'inia bi.

Antioquía p'uurude Pablop Pedro itriada

¹¹ Māgá āra t'āideepa t'āri o-īa uchijida mīda, Pedro Antioquía p'uurudee chek'āri, ijāapataarā taide mia iru itriaji judio-eerāmaa ne-inaa k'achia oo bada perā.

¹² Nāga ooji. Naa pachek'āri, iru auk'a nek'opachi judio-eerā ijāapataarā ome. Mamīda ai t'ēepai ūk'uru judiorā Santiago ome p'anadap'edaarā Jerusalendeepa pachejida. Māirāpa ijāapata judiorā nek'odaik'araa bi judio-eerā ome. Ma awara ijāapata tauchaa bīpidaipia bi judio-eerā k'ap'iade. Maperā awara nek'ojida. Pedropa māga unuk'āri, auk'a awara nek'omaa beejī, māirāpa k'achia pedeenadamerā iru āpīte.

¹³ Māpai Pedropa māga ooru unudak'āri, awaraa judiorā ijāapataarā Antioquidepemaarā auk'a k'īra jīp'a-eedachida. Judio-eerā p'anadap'edaamāiipa awara nek'ojida, Bernabé paara.

¹⁴ Mia āchi māga unuk'āri, k'awaaji āchia ooda-e paji Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a. Mapa jōmaarā ijāapataarā taide Pedromaa jaraji:

—Pichi t'oru weda pi judío mīda, nama bīde judiorāk'a ba-e pajida aji. Māga bīta, ¿sāap'eda pia judiorāpa oopata oopi k'inia bīma aji, judio-eerāmaa?

Cristode ijāa p'anipapai it'aa wādaí

¹⁵ Wāara, tachi t'oru weda tai judiorāpa iru p'anapachida Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida. Tai Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa beerā-e, judio-eerāk'a.

16 Mamída Tachi Ak'õre Ūraa p'áda mágá iru p'ani mída, taipa pida k'awa p'ani eperã apida p'ek'au k'achia wêe bait'ee Tachi Ak'õre k'irapite mágipa oopari perã ma ūraa p'ádade jara bik'a. Moisepa p'ádade jara bik'a oo p'anipapai eperãarã p'oyaa wãdak'aa Tachi Ak'õre truadee. Jíp'a eperã iru truadee wãit'ee Jesucristode ijãapari perã. Maperãpi tai auk'a Cristode ijãajida, iru k'aurepa Tachi Ak'õrepa tai p'ek'au k'achia wêe ak'imerã.

17 Mágá Cristode ijãajida, p'ek'au k'achia wêe p'ana k'inia p'anadap'edaa perã Tachi Ak'õre k'irapite. Uchiajida ma ūraa p'ádade jara bi jua ek'ariipa mãik'aapa judio-eerãk'a pajida. Mãga oodak'ãri, ¿ne-inaa k'achia oojidak'ã? Mágá ne-inaa k'achia ooda paara, mágara Cristopa taimaa ne-inaa k'achia oopik'aji. ¡Mamída mãga-e!

18 Michi k'inia wãara ne-inaa k'achia ook'aji eperãarãmaa waya oopida paara Moisepa p'ádade jara bik'a, oopii k'ãyaara Tachi Ak'õrepa jara pëidak'a Cristo k'ap'ia pari.

19 Mia mãga jara bi mia p'oyaa oo-e pada perã jõma ma p'ádade jara bik'a. Ma k'aurepa mi piudak'a baji, ne-inaa oo-ee Tachi Ak'õre-it'ee. Mamída Cristode ijãak'ãri, irua mi uchiapiji ma p'ádade jara bi jua ek'ariipa, wãara oomerã Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a.

20 Cristopa mãga ooji, kurusode piuk'ãri. Maperã mia jarai mi jida auk'a kurusode piu pik'aji Cristo ome, mágá uchiat'ee ma ūraa p'áda jua ek'ariipa mãik'aapa araa bapariit'ee iru ome. Írá iruta bapari mi ome mãik'aapa iru mi poro waibia. Mapa mi chok'ai bi misa, ijãa bi Tachi Ak'õre Warrade mãik'aapa oo k'inia bi irua oopi bik'a. Mãga oo k'inia bi irua mi audú k'inia iru bap'eda, piuda perã mi pari.

21 Mia eperãarãmaa ijãapi k'inia-e bi ne-inaa awara, Tachi Ak'õrepa pedee pia Cristode jara pëida k'ãyaara. Cristo piuji tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, mágá Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'imerã. Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ak'ida paara oo p'anadap'edaa perã Moisepa p'ádade jara bik'a, Cristo pari piuk'aji.

3

Chisãgide ijãadaipia bi; Moisepa p'ádade wa Cristode

1 ¡Aai, Galacia pidaarã! ¡Parã k'isia k'awada-ee beerãk'api p'ani! ¿Apidaapa parã poro p'ërebaipit'aajida-ek'ã? ¿K'irãpada-e p'anik'ã taipa jarateedap'edaa parã t'ãide nipadak'ãri? Jesucristo kurusode piuda pia jarateejida parã jõmaarãmaa.

2 Jíp'a mia nãga k'awa k'inia bi. ¿Tachi Ak'õre Jaure ba chejik'ã parã ome, oo p'anadap'edaa perã Moisepa p'ádade jara bik'a maa-e pirã ijãadap'edaa perã Tachi Ak'õrepa jara pëida Cristo k'ap'ia pari?

3 ¿Parã wãara k'isia k'awada-ee p'anik'ã? Naaweda Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee ūridak'ãri, Cristodepai ijãajida mãik'aapa p'aneejida iru Jaure ome. ¿Írá k'isiapatak'ã Tachi Ak'õrepa parã pipiara ak'it'ee oo p'ani pirã judiorã ūraa p'ádade jara bik'a maa-e pirã ne-inaa oo p'ani pirã pãchi juadoopa?

4 ¿Jõma Tachi Ak'õre Jaurepa pia ooda parã-it'ee pari oojik'ã? ¡Wãara mãga pari ook'aji, parã ijãa k'inia p'ani pirã ma ūraa p'ádade, Cristodepai ijãadai k'ãyaara!

5 Mia waya iidiit'ee. Tachi Ak'õrepa ichi Jaure pëik'ãri parã ome bapari-imerã mãik'aapa parã t'ãide ne-inaa oopimerã eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa, ¿sãap'eda mágá pëiparima? Pëi-e parãpa oopata perã irua Moisemaa ūraa p'ápida jara bik'a. Ma k'ãyaara pëipari Cristodepai ijãapata perã.

*Tachi Ak'õrepa Abraham pia ak'ida
(Ro 4.1-3)*

⁶ K'ĩsiadáma judiorã chonaarãwedapema Abrahamde. Tachi Ak'õrepa ũraa p'ãpidade chonaarãmaa jara bi:

'Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijãaji. Maperã Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.' *(Gn 15.6)*

⁷ Mapa k'awaadaipia bi eperãarãpa Tachi Ak'õrede ijãadak'ãri, ãchi wãara Abrahamdeepa uchiadak'a p'ani. Iruk'a Tachi Ak'õrepa jarada ijãapata mãik'aapa iru k'ĩrapite pia p'anapata.

⁸ Tachi Ak'õrepa naaweda k'ĩsia iru baji judio-eerã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, wãara ijãadak'ãri. Mãga k'awapiji Abrahammaa. Tachia mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa Moisemaa nãga p'ãpida perã:

'Tachi Ak'õrepa na pedee pia Abrahammaa mãgaji: "Mia na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaweda k'aripait'eeda aji, pi k'ap'ia pari." ' *(Gn 12.3)*

⁹ Ak'õrepa mãga jarada perã, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa Abraham bendiciadak'a irua ijãada perã, awaraarã auk'a bendiciat'ee irude ijãadak'ãri.

¹⁰ Jõdee eperãarã k'achia ooit'ee, ichi ũraa p'ãdade jara bik'a ooruta pirã irua ãchi pia ak'imerã. ãchi atuapiit'ee p'oyaa ooda-e perã jõma ma ũraade jara bik'a:

'Eperãpa oo-e bi pirã jõma Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a, atuit'ee.' *(Dt 27.26)*

¹¹ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, pia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa pia ak'i-e chi oo k'inia bi papai iru ũraa p'ãdade jara bik'a. Jip'a pia ak'ipari eperã irude ijãa bita. ¿Iru ũraa p'ãdade nãga jara bi-ek'ã?

'Eperã Tachi Ak'õrede wãara ijãapari ichita bapariit'ee iru ome, p'ek'au k'achia wẽe bairã iru k'ĩrapite.' *(Hab 2.4)*

¹² Eperã ijãa-e bipa ooda paara jõma Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a, it'aa wãk'aji ichi k'ĩradoopa. Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bairã:

'Eperãpa ook'ãri jõmaweda Ak'õre ũraade jara bik'a, ichita bapariit'ee ma ũraade jara bik'a.' *(Lv 18.5)*

¹³ Mamĩda tai judiorãpa oodak'aa jõmaweda Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a. Mapa o k'achiade p'anajida mãik'aapa atuadait'ee paji. Mamĩda Cristopa tai uchiapiji ma ũraa p'ãdade jara bi jua ek'ariipa, ma k'aurepa atuanaadamerã. Mãga ooji kurusode piuk'ãri. Tachi Ak'õrepa iru k'achia ooji, tai k'achia ooi k'ãyaara. Mãgã tai k'aripaji. K'awa p'ani Cristo k'achiade baji Ak'õre ũraa p'ãdade jara bairã:

'Eperã pak'urude baijira bi k'achiade banait'ee.' *(Dt 21.23)*

¹⁴ Jesucristopa mãgã tai k'aripaji parã judio-eerã paara ijãadamerã Abrahampa ijãadak'a. Ma awara mãgã tai k'aripaji tachi jõmaweda ichiaba ijãadak'ãri, iru Jaure tachi ome iru p'anadamerã. Mãgã Tachi Ak'õrepa ooji ichia jaradak'a Abrahammaa, jarak'ãri Abraham k'ap'ia pari ne-inaa pia ooit'ee na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaarãmaa.

Moisepa p'ãda Tachi Ak'õrepa jarada ome

¹⁵ Ipemaarã, k'ĩsiadáma eperãarãpa oopatade. Eperãpa p'ãk'ãri k'airãpa ichi net'aa atadait'ee ichi piuk'ãri, chi firma p'ãp'eda, eperã awaraapa ne-inaa awaraa p'ã-e pai ai p'ãdade, chi p'ãda chiparipa jara-ee. Maa-e pirã chipari piuk'ãri, awaraa eperãpa ne-inaa awaraa p'ã-e pai ai p'ãdade. Ichiaba ichi k'inia ma p'ãda jõpi-e pai.

¹⁶ Tachi Ak'õrepa jara bëiji Abraham ome irudeepa uchiadait'eerã k'aurepa na p'ek'au eujãdepema jõmaarãmaa ne-inaa pia ooit'ee. Mãga jarak'ãri, jara k'inia-e baji jõmaweda Abrahamdeepa uchiadait'eerã k'ap'ia pari ma ne-inaa pia ooit'ee. Jip'a jara k'inia baji irudeepa uchiat'ee abaa k'ap'ia pari mãga ooit'ee. Mãgi Jesucristo.

17 Ma jara aupadade mia nāga jara k'inia bi: eperāpa p'āda bëiparik'a k'awaadamerā k'aipa ichi net'aa atait'ee, māga pik'a Tachi Ak'ōrepa ichia jarada bëiji Abraham ome, iru t'ēe uchiadap'edaarāpa auk'a māga k'awaadamerā. Jōdee, cuatrocientos treinta años wāyaada t'ēepai, ichi ūraa Moisemaa p'āpiji. Mamīda ma ūraa p'āpik'āri, ichia jara bëida Abraham ome at'āri beeji. Ma ūraa p'ādapa jōpi-e paji ichia naapiara jarada Abrahammaa.

18 Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā k'aripa k'inia bada paara Moisepa ūraa p'ādade jara bik'a oopata k'aurepa, māgara ichia jarada jara bëie pak'aji Abraham ome. Mamīda māga-e paji. Ichia jarada bëiji Abraham ome, k'inia bada perā Abrahampa ma jarada ijāamerā. Ma ijāada k'aurepa na p'ek'au eujādepemaarā auk'a ijāadak'āri, pia p'anapataadai Ak'ōre k'īrapite.

K'āare-it'ee Moisemaa ma ūraa p'āpida

19 ¿K'āare-it'ee ichi ūraa Moisemaa p'āpijima? Māga p'āpiji eperāarāpa k'awaadamerā āchi p'ek'au k'achia ooyaa p'anapata iru k'īrapite. Ma ūraa pēiji ichi angeleerā ome eperāmaa, māgipa p'āmerā eperāarā-it'ee. Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji eperāarāpa ma ūraa p'āda iru p'anadamerā, ma Abrahamdeepa uchiada na eujādee cheru misa na eujādepemaarā k'aripait'ee, Ak'ōrepa naaweda jaradak'a.

20 Māgá tee pēiji mīda ichi ūraa Moisés k'ap'ia pari, māga oo-e paji jarak'āri Abrahammaa. Ichi it'aideepa jaraji ichia ooit'ee bada Abrahamdeepa uchiada k'ap'ia pari.

21 Maperā eperāpa k'īsiai Tachi Ak'ōrepa k'īsia awara-awaraa iru baji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. ¡Mamīda māga-e! Ichi ūraa tee pēidapa eperāarā o k'achiadeepa uchiapida paara, wāara p'ek'au k'achia wēe p'anak'ajida iru k'īrapite māik'aapa it'aa wāk'ajida ma ūraa k'aurepa.

22 Mamīda iru ūraa p'ādade jara bi eperāarā jōmaweda p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata. Ara presoorā p'oyaa uchiada-e p'anik'a carceldeepa āchi juadoopa, māga pik'a eperāarā p'oyaa uchiada-e p'ek'au k'achia jua ek'ariipa āchi juadoopa. Aba uchiadai Jesucristode ijāadak'āri, iru k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'aripapari perā, ichia jaradak'a Abrahammaa.

23 Cristo chei naaweda, tai judiorā ichiaba presoorāk'a p'anapachida Moisepa p'ādade jara bi jua ek'ari. Ma ūraa carcel jīaparik'a baji. Tai ak'i baji Tachi Ak'ōrepa unupiru misa ichia Abrahammaa jaradak'a.

24 Mimiaparipa warra ak'iparik'a, ma ūraa p'ādapa tai ak'i pik'apachi Cristo cheru misa, tai jida irude ijāadamerā māik'aapa p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā Ak'ōre k'īrapite.

25 Irá, Cristo cheda perā, māgá irude ijāadak'āri, tai waa p'anadak'aa Moisepa p'āda jua ek'ari.

26 Ma k'āyaara pipiara, parā jōmaweda Tachi Ak'ōre warrarā, Jesucristode ijāapata perā. Māgá araa p'anapata Cristo ome.

27 Jōmaweda araa p'anapataarā Cristo ome Tachi Ak'ōre warrarā iruk'a. Ma-it'ee tachia poro choopipata; ak'ipidait'ee araa p'anapata Cristo ome.

28 Māgá Cristo ome p'anapata perā, Tachi Ak'ōrepa tachi ichi warrarāk'a auk'a unupari. Māga unupari judiorā mīda, judio-eerā mīda, esclavoorā mīda, esclavo-eerā mīda, imik'īraarā mīda, wēraarā mīda. Jōmaweda auk'a p'anī iru k'īrapite Jesucristo ome araa p'anadak'āri.

29 Ma awara tachi Cristo ome araa p'anapataarā wāara Abrahamdeepa uchiadap'edaarā, Tachi Ak'ōrepa jara pēida ijāapata perā Abrahampa ijāadak'a. Maperā iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi ichideerā-it'ee.

4

Tachi Ak'õre warrarã

¹ Piara k'awaadait'ee mia jara k'inia bi, k'ĩsĩati nãgide. Eperã piuk'ãri warra k'aiepai iru bi, ma-ãri weda ma warrapa atak'aa chi ak'õrepa net'aa atabẽida. Awaraarã jua ek'ari chi ak'õre esclavok'a bapari, net'aa mak'iaara wẽe, chonaa paru misa.

² Mãimisa chi ak'ipataarãpa nipata chi ak'õrepa año jara bẽida parumaa, ma net'aa teedai naaweda mãik'aapa chi te chipari papii naaweda.

³ Mãga pik'a tachi jida esclavoorãk'a p'anapachida, Cristo na eujãdee chei naaweda Tachi Ak'õrepa jara bẽidak'a. Maapai chonaarãwedapema ũraa jua ek'ari p'anapachida mãik'aapa k'ĩsia p'anapachida warrarãk'a. K'ĩsia p'anapachida tachia ne-inaa k'awa p'anipa maa-e pirã ma ũraa jara bik'a oo p'anipa it'aa wãdai.

⁴ Mamĩda Tachi Ak'õrepa k'iniak'ãri, ichi Warra pẽiji na p'ek'au eujãdee judío wẽrapa t'omerã. Mãgã chi Warra bapachi Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bi jua ek'ari mãik'aapa jõma oopachi ma ũraade jara bik'a.

⁵ Mãga ooda perã ichia aupai tai judiorã uchiapii ma ũraa p'ãdade jara bi jua ek'ariipa. Ma-it'eeta Tachi Ak'õrepa ichi Warra pẽiji; tai judiorã uchiapimerã ma ũraa jara bi jua ek'ariipa mãik'aapa Tachi Ak'õre warrarã papimerã iruk'a.

⁶ Tachi Cristode ijãapataarãpa k'awaadamerã tachi wãara iru warrarã, Tachi Ak'õrepa pẽiji ichi Warra Jaure tachi t'ãride bapariimerã. Mãgĩ Jaurepa ichita Tachi Ak'õremaa jarapari: "Abbã, Mi Ak'õre."

⁷ Mapa parãpa k'awaadai írá esclavoorã-e. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre warrarã. Mãgã iru warrarã perã, iru p'anadait'ee jõma irua k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

Pablo ijãapataarã-it'ee k'ĩsia nĩbada

⁸ Naaweda parãpa Tachi Ak'õre waide k'awada-e p'ani weda, Tachi Ak'õre-ee beemaa it'aa t'ipachida mãik'aapa ma jua ek'ari p'anapachida esclavoorãk'a.

⁹ Mamĩda írá parãpa Tachi Ak'õre k'awa p'ani; pia jarait'eera, Tachi Ak'õrepa parã k'awa bi. Mãga bita, ¿sãap'eda waya t'ũu k'inia p'anima ma naawedapema ne-inaa vale-ee baibi jua ek'ari, waya esclavoorãk'a p'anedait'ee?

¹⁰ Parãpa iapata ewari, atane mãik'aapa año, ñipata ewate pak'ãri maa-e pirã fiesta ewate pak'ãri. ¿K'ĩsia p'anik'ã mãga oo p'anipa Tachi Ak'õrepa parã pipiara ak'it'ee apemaarã ijãapataarã k'ãyaara?

¹¹ Mi waawee bi, pari parã t'ãide jaratee nipaji jĩak'aapa.

¹² Ñpemaarã, mia parãmaa enenee nĩbi mik'a uchiadamerã Tachi Ak'õrepa ũraa Moiseama p'ãpida jua ek'ariipa. Naaweda parã ma jua ek'ari p'anada-e paji. Mapa parã t'ãide nipak'ãri, mia ma ũraa jaratee-e paji. Mama pak'ãri, parãpa mi auteebaijida mãik'aapa pia ak'ijida.

¹³ Parãpa k'awa p'ani mi k'ayaa bada perã, ma naa wãyaa wãdade parã t'ãide, mama beeji jarateeit'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

¹⁴ Ma k'ayaa k'aurepa parãpa mi yiaara iru p'anak'ajida, maa-e pirã mi ãpĩte pedee k'achia jarak'ajida. Mamĩda mãga ooda-e paji. Ma k'ãyaara mi pia auteebaijida, Jesucristo wa it'aripema ángel auteebaik'ajidak'a.

¹⁵ Maapai parã o-ĩa p'anajida. Mia k'awa bi parãpa mi k'aripa k'iniapa pãchi tau paara êek'ook'ajida mi k'aripadait'ee. Mamĩda írá mãga p'ani-e. ¿Parã, sãgajidama?

¹⁶ Írá ¿mi k'ĩra unuamaa iru p'aneeruta-ek'ã, mia wãarata jara bairã parãmaa?

¹⁷ Awaraa Ak'õre Ũraa jarateepataarãda apataarãpa ne-inaa awara ijãapi k'inia p'ani, mia jaratee bi k'ãyaara. Mapa parã t'ãide t'ãri pia mãik'aapa iwarraa pedee nipapata. K'inia p'ani parãpa ãchi ak'idamerã Cristode wãara ijãapataarãk'a. Mamĩda mãga p'ani-e. Mia jaratee bideepa parã ãyaa atee k'inia p'ani ãchi eere t'ĩudamerã.

¹⁸ Mia mãga jarak'ãri, jara k'inia-e k'achia bi awaraarã t'ãri pia nipadamerã parã t'ãide mi wẽ-e pak'ãri. Pia bi ne-inaa pia oo k'iniadak'ãri parã ome.

¹⁹ Michi warrarã, ara wẽra bi p'irapa mia nĩbik'a ichi warra t'orumaa, mãga pik'a mi k'ĩsia nĩbipa waya mia nĩbi parãpa wãara oorutamaa Cristopa oopi k'inia bik'a.

²⁰ Naapai mi parã ome bada paara, k'awa bak'aji k'ãata jarait'ee parãmaa. Wãara mia k'awa-e sãgapi ooit'ee.

Pablop jarateeda Agarde mãik'aapa Sarade

²¹ ¿Parã ũk'uruurãpa Moisepa p'ãdade jara bi jua ek'ari p'ana k'inia p'ani-ek'ã? ¿K'ĩsia p'ani-ek'ã ma ũraa jua ek'ari p'anaruta pirã, Tachi Ak'õrepa parã piara ak'it'ee? ¿Parãpa wãara k'awa p'anik'ã ma ũraade jara bi?

²² Nãga jara bi. Abrahampa warra omé iru baji; aba chi wẽra esclava Agarpa t'oda, aba chi wẽra Sarapa t'oda.

²³ Chi wẽra esclava Agar ome ma warra ooji eperã jĩp'aapa warra ooparik'a. Mamĩda mãga-e paji chi wẽra Sarapa warra t'oda ome. Naaweda Tachi Ak'õrepa jaraji Abrahampa warra ooit'ee chi wẽra ome. Mãgĩ warra t'oji Ak'õrepa jaradak'a, Abraham chi wẽra ome audú chonaa p'anajida mĩda warra oodait'ee. Tachi Ak'õrepa k'aripaji mãgĩ warra oodamerã.

²⁴ ¡K'ĩsĩati nãgĩde! Ma wẽra chaa jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa jara bẽida aba. Irua jara bẽida aba Sinaí eedepema paji, mama iru ũraa jarada perã Moisemaa, ichia ma ũraa p'ãmerã eperãarã-it'ee. Mãga jarap'eda, eperãarã esclavoorãk'a p'aneejida ma ũraa jarada jua ek'ari. Mãgĩ jara bẽida jara k'inia bi Agar.

²⁵ Maperã Abraham wẽra esclava Agar jara k'inia bi Sinaí ee, Arabia eujãde bi. Agardeepa uchiadap'edaarã ichik'a esclavoorã p'anapachida. Mãga pik'a ĩrá Jerusalén p'uurude p'anĩrã esclavoorãk'a p'ani, Tachi Ak'õre Ũraa jarada Sinaí eede, ma jua ek'ari at'ãri p'anapata perã.

²⁶ Jõdee Abraham wẽra jara k'inia bi it'aripema Jerusalén. Tachi Cristode ijãapataarã it'aripema Jerusalendepemaarã. Maperã p'anadak'aa ma Sinaí eede jarada jua ek'ari.

²⁷ Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa ichiaba jaraji ma Jerusalén omeede, chonaarãweda nãgĩ pedee p'ãk'ãri:

'Pi, chi warra t'ok'aa bita, o-ĩa báji. O-ĩapa bíaji warra t'oru p'ua sentie bi mĩda mãik'aapa pi k'imapa pi yiaara iru bi pijida. Na ewari pideepa uchiadait'eerã chok'araara pait'ee chi warra naa t'odadeepa uchiadait'eerã k'ãyaara.' *(Is 54.1)*

²⁸ ĩpemaarã, tachi Abraham warra Isaack'a. Tachi chi naa warra t'ok'aa badadeepa uchiadak'a p'ani, wãara ijãapata perã Tachi Ak'õrepa jara bide, Abrahampa ijãadak'a.

²⁹ K'irãpãti chi warra naapema Agarde t'oda eperã jĩp'aak'a t'oji. Jõdee chi warra t'ẽe t'oda Sarapa t'oji Tachi Ak'õre Jaurepa t'opidak'a. Mãga baji mĩda, chi naapiara t'oda, Ismaelpa, nepira jiriji Isaac, chi t'ẽe t'oda ome. ĩrá mãga pik'a Moisepa p'ãdade oo k'inia p'anĩrãpa nepira jiripata tachi Cristode ijãapataarã ome.

³⁰ Mamída mǎga baji mǐda Agar warra ome, Tachi Ak'õre Ūraa p'ǎdade jara bi:

'Áyaa pëipáde aji, ma esclava ichi warra ome. Ma warrapa chi ak'õrepa bëida ata-e pait'ee chi wëra warrapa ataparik'a.' *(Gn 21.10)*

³¹ Mǎpai ìpemaarǎ, Tachi Ak'õrepa tachi jëre-e pait'ee. Tachi Cristode ijǎapataarǎ chi esclavadeepa uchiadap'edaarǎk'a-e. Jǐp'a chi esclava-e badadeepa uchiadap'edaarǎk'api p'ani. Mapa tachiata Tachi Ak'õre truadee wǎdait'ee.

5

Cristodeerǎ Moisepa p'ǎda jua ek'ari p'anadak'aa

¹ Cristopa mǎgá tachi uchua atada perǎ Tachi Ak'õre Ūraa Moisemaa p'ǎpida jua ek'ariipa, chóoti irude ijǎa p'anide. T'ǐunáati ma ūraa p'ǎdade jara bi jua ek'ari, waya esclavoorǎk'a p'anadait'ee.

² ¡Ūrítì mi, Pablopa jara bi! Parǎpa pǎchi k'ap'iade tauchaa biþiruta þirǎ, k'ísia p'anadairǎ mǎga oo p'anipa it'aa wǎdai, Cristopa parǎ waa k'aripa-e pait'ee it'aa wǎdamerǎ.

³ Ichiaba waya jarait'ee. Parǎpa pǎchi k'ap'iade tauchaa biþiruta þirǎ, t'ǐudait'ee jǐmaweda Tachi Ak'õre Ūraa p'ǎdade jara bi jua ek'ari. Mǎga ooruta þirǎ, oodaipia bi jǐma ma ūraade jara bik'a, Tachi Ak'õrepa parǎ pia ak'imerǎ.

⁴ Parǎ, ma ūraade jara bik'a oo p'anirǎ Tachi Ak'õrepa parǎ pia ak'imerǎ, Cristode ijǎa amaadaruta mǎik'aapa waa ichideerǎ p'anada-e pait'ee.

⁵ Mamída tachi Cristode ijǎapataarǎpa ijǎa p'ani Cristopa tuchia p'ek'au k'achia oopata wëpapipari, Tachi Ak'õre Jaurepa tachimaa mǎga k'awapipari perǎ. Maperǎpi ni p'ani p'ek'au k'achia wëe p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite iru ewari waibia ewate.

⁶ Mǎgá ni p'ani k'awa p'anadairǎ Tachi Ak'õrepa tauchaa iru beerǎ ape-maarǎ k'áyaara pipiara ak'i-e. Ma awara pipiara ak'i-e tauchaa biþida-eerǎ. Jǐp'a pipiara ak'ipari eperǎ awaraarǎ k'inia iru biþa, Jesucristode ijǎapari perǎ.

⁷ Naaweda parǎpa mǎga ijǎa p'anajida. ¿K'aipa ma wǎara ijǎa amaapijima, Cristopa oopi bi awara oo p'aneedamerǎ?

⁸ ¡Tachi Ak'õrepa-e paji! Iruata parǎ jiriji ichideerǎ p'aneedamerǎ.

⁹ Levadura ma-ãriipa pan masa jǐmaweda waridaiparida apata.

¹⁰ Mamída mia ijǎa bi parǎpa mi ūraa ūridait'ee mǎik'aapa ooda-e pait'ee seewa jarateepari apidaapa oopi k'inia bik'a. Mǎga ijǎa bi Tachi Waibia Cristo mǎgeerǎ k'áyaara mǎik'aapa jǐmaarǎ k'áyaara waibiara bapari perǎ. Ichi k'aurepata tachi ijǎapataarǎ araa p'anapata. Jǐdee mǎgeerǎpa jarateepata k'aurepa Tachi Ak'õrepa áchi k'achia ooit'ee.

¹¹ Ìpemaarǎ, ¿mǎgee jarateepataarǎpa jarada-e p'anik'ǎ mia auk'a jarateepari eperǎarǎpa áchi k'ap'iade tauchaa biþidaipia bi, Tachi Ak'õre Ūraa p'ǎdade jara bik'a? Wǎara Cristode ijǎai naaweda, mia mǎga jarateepachi. Mamída at'ári mǎga jarateeda paara, áchia mi ichiak'au bik'ajida, aupedeede-e. Mamída mǎga ooda-e p'ani. Ūridamaa p'ani mia jarateek'ári Cristo kurasode piuda, ma k'aurepapai tachi it'aa wǎdai.

¹² ¿Árapa k'ísia p'ani-ek'ǎ Tachi Ak'õrepa piara ak'ipari chi k'ap'ia t'ìpidap'edaarǎ? ¡Mǎgara, áchi k'áratau paara t'iap'epidaipia bi!

Cristode ijǎapataarǎ chik'inia p'anapataadaipia bi

¹³ Ìpemaarǎ, k'irǎpátì Tachi Ak'õrepa parǎ jiriji p'anapataadamerǎ Cristo jua ek'ari, ma chonaarǎweda ūraa p'ǎdade jara bi jua ek'ari p'anapataadai k'áyaara. Mamída k'ísidaik'araa bi oodait'ee pǎchi p'ek'au k'achia ooyaa bi

k'ap'iaapa oopi k'inia bik'a. Jīp'a k'īsiadaipia bi awaraarā k'inia iru p'anadait'ee māik'aapa k'aripadait'ee.

¹⁴ Nāgí ūraa jara bik'a ooruta pirā, Tachi Ak'ōre Ūraa chonaarāweda p'ādade jara bi jōmaweda oodait'ee:

'Awaraarā k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' (Lv 19.18)

¹⁵ Ma k'āyaara, awaraarā k'īra unuamaa iru p'anaruta pirā māik'aapa nepira jiriruta pirā āra ome chōodarutamaa, jōpidait'ee Cristopa oomaa bi parā t'āide māik'aapa waa t'āri auk'a p'anada-e pait'ee.

Oodaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a

¹⁶ Maperā oo wāk'āti wāti Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Māga ooruta pirā, ooda-e pait'ee parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a.

¹⁷ Oodak'āri tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a, p'oyaa ooda-e Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi k'inia bik'a. Jōdee oodak'āri Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, ooda-e pait'ee ne-inaa tachia oo k'iniata. Omee weda auk'a p'oyaa oodak'aa. Mapa parāpa oodaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a, pāchia oo k'iniata oopiamapa.

¹⁸ Māga ooruta pirā, p'anada-e pait'ee Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida jua ek'ari. Ma k'āyaara Ak'ōre Jaurepata oopiit'ee Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a.

¹⁹ Jōmaarāpa k'awa p'ani eperāarāpa oodak'āri āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a, nāga p'anapata: miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āipata; k'īsiapata chīara ome k'achia oodait'ee; awaraarā jiripata āchi ome k'achia oodait'ee;

²⁰ ne-inaa juapa ooda k'īrapite it'aa t'īpata; petau tau k'awaa beerāmaa wa jaipanaarāmaa wāpata chīara k'achia oodamerā; awaraarā k'īra unuamaa iru p'anapata; nepira jiripata chīara ome; awaraarā net'aa ata k'inia p'anapata āchi-it'ee; k'īrauyaa p'anapata; jōma k'inia p'ani āchi-it'ee aupai; t'āri auk'a bidak'aa awaraarā ome; k'īsia awarapipata eperāarāmaa āyaa ateedait'ee awaraarā ik'aawaapa;

²¹ awaraarā net'aa k'inia p'anapata maa-e pirā āchik'a pa k'inia p'anapata, āchima ne-inaa k'achia oo k'iniadarutamaa; chīara peepata; it'ua toyaa p'anapata; pariatua nek'oyaa, toyaa, k'achia oodait'ee jiriyaa p'anapata fiestade; māga bee. Mia naaweda jaradak'a waya jarait'ee. K'īrak'aupai māgá p'anadai. Māgee ne-inaa oopataarā p'oyaa wāda-e Tachi Ak'ōre truadee.

²² Jōdee chi oopataarāpa Tachi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a nāga p'anapata: awaraarā k'inia iru p'anapata; t'āri o-īa p'anapata; k'āiwee p'anapata awaraarā ome; k'īrau-ee choopata awaraarā ome, nepirade p'ani mīda; awaraarā chupiria k'awaapata; t'āri pia p'anapata awaraarā ome māik'aapa awaraarā k'ūradak'aa; jīp'a oopata āchia jara p'anik'a;

²³ audua nipadak'aa; ne-inaa pariatua oo k'iniadak'āri, māga oodak'aa. Ūraa wē-e jarait'ee māgee ne-inaa oonaadamerā, pia p'anadairā.

²⁴ Ma et'ewa jara aupadade k'īsiadak'āri, k'awa p'ani Jesucristode ijāapataarāpa oo amaapata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo oopata.

²⁵ Tachi Ak'ōre Jaurepa tachi Cristode ijāapataarā k'aripapari perā, ichita oodāma irua oopi k'inia bik'a. Māgá wāara pia p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

²⁶ Tachi k'inia nāga p'ananaadāma: audua; pedee-idaa; nepira jiriyaa; chīara k'īra unuamaa ne-inaa iru bi k'aurepa.

6

Chik'aripa p'anapatáati

¹ Ipemaarã, mia ichiaba nãga ũraait'ee. Parãdepema k'achiade baairu pirã, parã chi oopataarãpa Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a, t'ãri pia mǎgí k'aripadaipia bi ma k'achia oo amaamerã. Mamĩda k'ĩrak'aupai parãpa ne-inaa k'achia oodai, iru k'aripa p'ani misa.

² Chik'aripa p'anapatáati. Mǎgá jõmaweda choodait'ee nepirade baaidak'ãri. Mǎgá chik'aripa p'anadak'ãri, oopata Cristopa oopi bik'a.

³ Ijãaparipa k'ĩsia bi pirã ichi pipiara bi awaraarã k'ãyaara, ichi itu k'ũraru, jõmaweda auk'a p'anadairã Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

⁴ Ijãapari chaa k'ĩsiaipia bi ichia ooparide. Pia oo bi pirã, t'ãride o-ĩa baipia bi. Mamĩda awaraarãpa oopata ak'ik'araa bi k'awaaait'ee auk'a pia wa mak'iaa pia-e bi ichia oo bi jĩak'a. Tachia oo p'anidepai k'ĩsiadaipia bi.

⁵ Mia mǎga jara bi tachi chaachaa panadait'ee perã Tachi Ak'õre k'ĩrapite, irua tachia ne-inaa oodap'edaa ak'imerã.

⁶ Ijãapataarã jarateepari it'aideepa parãpa ũridak'ãri Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee, ma jarateepari pia ak'i p'anadaipia bi mǎik'aapa ne-inaa pia teedaipia bi irumaa, iru mimia pari.

⁷ K'ũranáati pãchi itu. Tachi Ak'õre oo iru p'anadaik'araa bi. Ne-uuparipa ne-uuk'ãri, ma ne-uuda jĩak'a ewait'ee.

⁸ Mǎga pik'a k'achia k'ĩra t'ãdoo ooparipa ichia k'iniata oop'eda, ma k'achia jĩak'a atait'ee, atuait'ee perã. Jõdee Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a ooparipa ne-inaa pia oop'eda, ma jĩak'a atait'ee, it'aa wãit'ee perã.

⁹ Maperã sēnaadama ne-inaa pia oo p'ani misa. Mǎgá choo p'ani pirã, na ewari atadait'ee jõmaweda Tachi Ak'õrepa iru bi ichideerã-it'ee.

¹⁰ Maperã tachi na p'ek'au eujãde p'ani misa, eperãarã jõmaweda k'aripadama. Mamĩda naapiara tachi ipemaarã Cristo k'aurepa k'aripadaipia bi.

Pablopa ũraada mǎik'aapa salude tee pēida

¹¹ Ak'iti mia nǎgí letra waibiapa p'ãru michi juadoopa.

¹² Ma tauchaa bipi k'inia p'anĩrãpa parã k'ap'iade mǎga oopi k'inia p'ani judiorãpa ãchi pia ak'idamerã. Jara p'ani judio-eerãpa mǎga ooruta pirã Tachi Ak'õre Ũraa chonaarãweda p'ãdade jara bik'a, pia p'anadai judiorã k'ĩrapite. Mamĩda wãara mǎga oopi p'ani judiorã waidoopa. K'iniada-e judiorãpa ãchi jiridamerã miapidait'ee, Cristodepai ijãapata perã.

¹³ ãrapa paara ne-inaa jõma ooda-e Tachi Ak'õre Ũraa chonaarãweda p'ãdade jara bik'a, ãchi k'ap'iade tauchaa iru p'ani mĩda. Mǎga bita, ¿at'ãri parãmaa tauchaa bipi k'inia p'ani-ek'ã? Mǎgá awaraarãmaa audua jaradai ãchiata parã k'ap'iade tauchaa bipidap'edaa.

¹⁴ Taawa mia maarepida mǎga oo-e pai. Jĩp'a mia nǎgí audua pedee jarai: Tachi Waibia Jesucristo kurusode piuda k'aurepapai mi it'aa wãit'ee. Ma k'aurepata írá maarepida mia p'ua-e bi na p'ek'au eujãdepema ne-inaa tachia oo k'iniata k'ĩra t'ãdoo. Mǎgee ne-inaa piu pik'a bi mi-it'ee. Jõdee na p'ek'au eujãdepema ne-inaa oo k'inia p'anĩrã-it'ee mi piu pik'a bi, mǎgee ne-inaa waa oo k'inia-e bairã.

¹⁵ Ma awara Tachi Ak'õre-it'ee p'ua-e bi tachia tauchaa iru p'ani tachi k'ap'iade wa wēe p'ani. Jĩp'a irua k'inia bi Cristode ijãadamerã, mǎgá eperã chiwidi pik'a padaidamerã, araa p'anapata perã Cristo ome.

¹⁶ Mapa mia parãmaa ũraapari ijãapataadamerã Cristodepai. Mi it'aa t'ĩpari Tachi Ak'õremaa irua parã chupiria k'awaamerã mãik'aapa k'ãiwee p'anapimerã jõmaweda nãgí ũraa jara bik'a oopataarã, wãara ichideerã perã.

¹⁷ Mãpai na pedeeppapai na k'art'a p'ã aupait'ee. Waa apidaapa mi ome nepira jiridaik'araa bi. Mi k'ap'iade jidik'ada-idaa unurutapa k'awaadai mia oopari Jesucristopa oopi bik'a.

¹⁸ Ipemaarã, mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristomaa irua parã pia ak'i bapariimerã, parã t'ãride bi misa. ¡Amén!

EFESIOS

San Pablopa K'art'a P'ãda Éfeso P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Na k'art'ade Pablopa jara bi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee, na eujãde p'ani misa mãik'aapa it'ari panadak'ãri. Pablopa k'inia baji na k'art'a pedeepidamerã jõmaweda ijãapataarãmaa chip'epata chaa.

Salude jarap'eda, naapiara jara bi Tachi Ak'õrepa eperãarã audú k'inia iru bapari (caps. 1.1–2.10). Maperã judiorã, judio-eerã paara jiripari Cristode ijãapataadamerã mãik'aapa araa p'anapataadamerã iru ome (cap. 2.11–22). Jara bi ichi mimiapari Cristo-it'ee, Cristopa jõmaweda k'inia iru bapari perã (cap. 3). Jara bi Cristode ijãapataarã k'ap'ia apai pik'a p'ani mãik'aapa iru ma k'ap'ia porok'a bi (cap. 4.1–16). Maperã p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi (cap. 4.17–32). Jara bi ijãapataarã ñidaa pik'a bide p'anapataadaipia bi (caps. 5.1–6.9) mãik'aapa sãga chõodaipia bi netuara ome (cap. 6.10–20). T'ẽepai jara bi ichia na k'art'a tee peiit'ee Tíquico ome (cap. 6.21–24).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ãru Jesucristode wãara ijãapataarãmaa, Éfeso p'uurude p'ani. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ñraa jarateede.

² Mia k'inia bi Tachi Ak'õrepa Tachi Waibia Jesucristo ome parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Cristo k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa tachi k'aripapari

³ ¡T'ãri o-ña gracias jaradãma Tachi Ak'õremaa! ¡Iru Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre! Iruata tachi bendiciaji tachi araa p'anapik'ãri Cristo ome, irude ijãapata perã. Cristo k'ap'ia pari irua it'aripema ne-inaa pia k'ĩra t'ãdoo ooji tachi k'aripait'ee, it'aa wãdamerã piudak'ãri. Nãgee ne-inaa pia ooji tachi-it'ee.

⁴ Na eujã ooi naaweda, Tachi Ak'õrepa tachi jirit'eraji Cristode ijãadamerã. Mãga ooji tachi awara bi k'inia bada perã, ichi k'ĩrapite p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã.

⁵ Ma awara iru t'ãri pia bapari perã mãik'aapa tachi k'inia iru bapari perã, k'ĩsia iru baji tachi ichi warrarã papiit'ee ichi Warra Jesucristode ijãapata k'aurepa.

⁶ Mãgá t'ãri piara bapari perã jõmaarã k'ãyaara, t'ãri o-ña gracias jaradãma irumaa. Maperã tuchia ne-inaa oo-eeta, ichideerã papiji ichi Warra k'inia iru bi k'ap'ia pari. Mãga ooji ichi Warra pëik'ãri piumerã tachi pari.

⁷ Ichi warra waa bat'ada k'aurepa tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuaadamerã mãik'aapa tuchia p'ek'au k'achia oopata wëepapiji.

⁸ ¡Mãga ook'ãri, wãara tachi pia ooji! Mamãda mãgapai-e.

⁹ Mãga ook'ãri, ichiaba tachi k'ĩsia k'awaapiji ne-inaa pia oo k'awaadamerã irua oopi bik'a. Ichiaba k'awapiji ne-inaa awaraarãmaa waide k'awapi-e pada. K'awapiji ichia at'ãri k'ĩsia iru bi ooit'ee Cristo k'ap'ia pari.

¹⁰ Nãga k'ĩsia iru bi. Irua k'inia bak'ãri, ewari cherude ne-inaa jõmaweda na p'ek'au eujãdepema mãik'aapa it'aripema biit'ee Cristo jua ek'ari.

¹¹ Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõmaweda oopari ichia k'inia bik'a. Mapa ichia k'ĩsia iru badak'a, tai judiorã naapiara jirit'eraji ichideerã papiit'ee. Mãga ooji

Cristode ijãadak'ãri. Tai mǎgá ichideerã p'anadairã, iru p'anadait'ee jômaweda irua k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

¹² Tai judiorã mǎgá naapiara jirit'eraji, ni p'anadap'edaa perã Cristo waya cheit'ee na eujãdee. Tachi Ak'õrepa k'inia baji taipa jõmaarãmaa jaranadamerã iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi.

¹³ Mǎpai taipa mǎga oodak'ãri, parãpa ùrijida Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode. Mǎgá k'awaadak'ãri Cristopa eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atai, parãpa ichiaba irude ijãajida. Mapa Tachi Ak'õrepa parã auk'a ichideerã papiji mǎik'aapa parã k'ap'iade ichi Jaure ba chepiji, irua ooit'eeda adak'a. Eperãpa tauchaa bïparik'a ichi net'aade jõmaarãpa k'awaadamerã ichi ma net'aa chipari, mǎga pik'a Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepiji ichideerã k'ap'iade, jõmaarãpa k'awaadamerã ichita ãchi chipari.

¹⁴ Ma Jaure k'aurepata tachia k'awa p'ani wãara iru p'anadait'ee jômaweda irua k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee. Ma awara k'awa p'ani ichideerã perã ewari cherude tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iadeepa aweda uchiadait'ee, wãdak'ãri iru truadee. Mǎga pak'ãripi, wãara t'ãri o-ĩa gracias jaradait'ee irumaa, iru k'ĩra wãree pia k'awadait'ee perã.

Pablopa it'aa iidida Cristode ijãapataarã pari

¹⁵ Tachi Ak'õrepa ma jõma ooda perã tachi-it'ee, mia k'awaadak'ãriipa parã wãara ijãa p'ani Tachi Waibia Jesude mǎik'aapa parãpa jõma Tachi Ak'õredeerã k'inia iru p'ani, mia nãga oopari.

¹⁶ It'aa t'ik'ãri Tachi Ak'õremaa, ichita gracias jarapari parã pari.

¹⁷ Iidipari Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre k'ĩra wãree bimaa, irua parã k'ĩsia k'awaapimerã ichi Jaure k'ap'ia pari. Mǎgá iru wãara pipiara k'awadait'ee.

¹⁸ Parãpa mǎgá iru pipiara k'awa wãdak'ãri, t'ãride k'awadait'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji ichideerã papiit'ee. Mǎga ooji, jai-idaadak'ãri iru trua k'ĩra wãreedee wãdamerã mǎik'aapa iru p'anadamerã jômaweda irua k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

¹⁹ Ichiaba parãpa k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa ne-inaa jômaweda oopari. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bapari perã, tachi ijãapataarã k'aripai Cristo k'aripadak'a.

²⁰ Cristo piup'eda, chok'ai p'irabaipiji mǎik'aapa su-ak'i beepiji it'ari ichi juaraare.

²¹ Mama biji ak'ipi k'inia bada perã Cristo jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Jômaweda iru jua ek'ari ichita p'anapataadait'ee, na p'ek'au eujã jõru pijida. Na p'ek'au eujãdepema poro waibiarã jômaweda iru jua ek'ari p'anadait'ee, jômaweda charraarã mǎik'aapa reyrã paara. Ichiaba na p'ek'au eujãdepema-erã iru jua ek'ari p'anadait'ee, angeleerã mǎik'aapa netuara eere p'anãrã paara.

²² Tachi Ak'õrepa ma jômaweda Cristo jua ek'ari mǎgá bida perã, iru ne-inaa jõma poro waibia; tachi ijãapataarã poro waibia ichiaba.

²³ Iru tachi porok'a bi; jõdee tachi ijãapataarã iru k'ap'ia apai pik'a p'ani, chok'ara p'ani mĩda. Tachi ijãapataarã wëe, Cristopa oo-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a na p'ek'au eujãde. Jõdee tachia pida p'oyaa ooda-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, Tachi Poro Waibia Cristo wëe. Cristo k'aurepata ne-inaa jômaweda nĩbi.

2

Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari perã, atuada-e pait'ee

¹ Cristode ijāadai naaweda, Tachi Ak'ōre-it'ee parā piu pik'a p'anajida, irua oopi bik'a oodaamaa p'anapatap'edaa perā māik'aapa p'ek'au k'achia ooi awaa p'anapatap'edaa perā.

² Parāpa na p'ek'au eujādepemaarāpa ne-inaa k'achia oopata k'ira t'ādo o wāpachida. Oo k'inia p'anapachida jaure k'achia beerā poro waibiapa oopidak'a. Māgí Netuara Poro Waibiapa k'īsiapipari Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oodaamaa p'anāirāmaa, audupiara māga p'anadamerā.

³ Wāara Cristode ijāadai naaweda, tachi jōmaweda māgee k'achia oopataarāk'a p'anapachida. Oopachida tuchia oo k'iniata, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopidak'a māik'aapa tuchia pariatua k'īsiadap'edaak'a. Māgá p'anadap'edaa perā, Tachi Ak'ōre k'īraupi p'anapachida māik'aapa atuadait'ee paji apemaarā p'ek'au k'achia oopataarā ome.

⁴ Māgá piu pik'a p'anajida mīda tuchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Tachi Ak'ōrepa tachi audú chupiria k'awaaji. Tachi k'inia iru bada perā,

⁵ araa p'anapiji Cristo ome, maadamāiipa ichita chok'ai p'anapataadamerā iru k'īrapite. Irua māgá parā pia oo k'inia bada perā, parā o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerā. Írā tachi ichita chok'ai p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite.

⁶ Tachi Ak'ōrepa tachi Jesucristo ome araa p'anapida perā, jaradai irua Cristo chok'ai p'irabaipik'āri, tachi auk'a māgá chok'ai p'irabai pik'apiji. Ma awara Tachi Ak'ōrepa Cristo su-ak'i beepik'āri ichi juaraare it'ari, tachi auk'a mama su-ak'i p'anee pik'apiji, Cristo ome araa p'anapata perā.

⁷ Māga ooji jōma t'ēe cherutaarāmaa ak'ipiit'ee ichia tachi Jesucristode ijāapataarā pia oopari, ichi t'āri pia bapari perā.

⁸ Maperāpi parā Cristode ijāadak'āri, Tachi Ak'ōrepa parā o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerā. Pāchi k'īradoopa ma o k'achiadeepa p'oyaa uchiada-e paji. Tachi Ak'ōrepapai eperāarā madeepa uchiapii.

⁹ Eperāarā āchi k'īradoopa madeepa uchiada paara, māgak'ajida: “Tuchia pia oopata k'aurepa Tachi Ak'ōrepa k'aripaji.” Mamīda māga-e. Tachi Ak'ōrepapai tachi ijāapataarā māgá o k'achiadeepa k'aripa atapari, apida pedee audua pedenaadamerā.

¹⁰ Iruata tachi ooji Cristode ijāadamerā māik'aapa iruata tachi araa p'anapiji Cristo ome. Māga ooji Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oodamerā, irua naaweda k'isia iru badak'a.

Cristo ome araa p'anapataarā k'āiwee p'anapata

¹¹ K'īsiati parā ijāadai naaweda p'anapatap'edaade. Naaweda parā Tachi Ak'ōrede ijāadak'aa paji. Judio-eerā perā, k'awada-e paji Ak'ōrepa jarada judiorāmaa, imik'īraarā k'ap'iaade tauchaa bidamerā. Mapa judiorā, “chi tauchaa iru beerāda” apataarāpa at'āri parā judio-eerā k'ira unuamaa iru p'anapata māik'aapa parā āpite “chi tauchaa wēe beerā” apata.

¹² Ichiaba Cristode ijāadai naaweda, parāpa k'awada-e paji Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā jirit'erada ichi p'uuru pidaarā papiit'ee. Mapa maarepida k'awada-e paji Tachi Ak'ōrepa jarada āra chonaarāmaa: aba pēiit'eeda aji, eperāarā k'aripade. Māgá Tachi Ak'ōre k'awada-e p'anadap'edaa perā, ichiaba k'awada-e paji sāga o k'achiadeepa uchiadai. Māgá p'anapachida na p'ek'au eujāde.

¹³ Mamīda írā māgá p'anada-e. Ijāapata perā Jesucristo piuji parā pari, araa p'anapata iru ome māik'aapa Tachi Ak'ōredeerā p'ani iruk'a. Naaweda t'imí pik'a p'anapachida Tachi Ak'ōre ik'aawaapa. Mamīda írā Jesucristo waa bat'ada k'aurepa parā Tachi Ak'ōre k'ait'a pik'a p'ani, ichideerā perā.

¹⁴ Maperã parã k'ãiwee p'anadai judiorã ome, ãra auk'a Cristode ijãadak'ãri parãk'a. Ichi k'aurepa waa k'ĩrau p'anada-e. Jĩp'a araa p'anapata p'uuru apai pik'a.

¹⁵ Naaweda Tachi Ak'õrepa ichi ũraa Moisemaa p'ãpiji, judiorãpa ma ũraade jara bik'a oodamerã. Ma ũraa k'aurepa judiorã awara p'anapachida parã judio-eerã k'ãyaara. Mamĩda Tachi Ak'õrepa ũraa chiwidi jara pëiji Cristo k'ap'ia pari. Mapa Cristo piuk'ãri, Ak'õrepa chi judiorã irude ijãa p'anadap'edaarã uchiapiji ma naawedapema ũraa jarada jua ek'ariipa. Mãga ooji Cristo k'aurepa judiorã judio-eerã ome p'uuru apai pik'a p'anadamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a. Tachia mãga oodak'ãri, wãara k'ãiwee p'anapata.

¹⁶ Ma awara Cristo kurusode piuk'ãri, tachi t'ãri auk'a bipiji Tachi Ak'õre ome. Naaweda tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'i-e paji. Mamĩda Cristode ijãadak'ãri, araa p'aneejida iru ome, k'ap'ia apai pik'a. Mapa írá Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'ipari. Ichiaba tachi k'ĩrau-ee para bapari.

¹⁷ Cristo cheji na pedee pia jarait'ee: ichiata eperãarã k'ãiwee p'anapipari. Mãga oopari parã Tachi Ak'õre ik'aawaapa t'imí pik'a p'anadap'edaarãmaa mãik'aapa tai k'ait'a pik'a p'anadap'edaarãmaa paara.

¹⁸ Írá irude ijãapata perã, tachi jõmaweda Tachi Ak'õre k'ait'a p'anapataadai iru Jaure k'ap'ia pari.

¹⁹ Maperãpi parã waa p'anadak'aa k'ĩra tewaraarãk'a. Ma k'ãyaara auk'a p'anapata awaraarã Cristode ijãapataarãk'a, auk'a Tachi Ak'õredeerã perã.

²⁰ Parã te mãudee oodák'api p'ani. Tai chi jirit'eradaarã Cristopa ooda jarateenadamerã basadepema mãuk'api p'ani Tachi Ak'õre pedee jarapataarã ome. Jõdee Jesucristo chi te k'idaadepema mãu pi-iara pik'a bi, ichi k'aurepa jõma ijãapataarã araa p'anapata perã.

²¹ Tachi Ak'õrepa parã ijãapataarã araa p'anapipari Cristo ome mãik'aapa awaraa ijãapataarã ome. Mãgá tachi ichi tek'a oo wãpari mãik'aapa tachi awara bi wãpari ichi-it'ee, irumaa it'aa t'ĩpataadamerã.

²² Tachi mãgá araa p'anapata perã Cristo ome, tachita Tachi Ak'õre te waibiak'a p'ani, iru Jaure tachi ome bapari perã.

3

Tachi Ak'õrepa Pablo jirida judio-eerãmaa jarateenamerã

¹ Maperã mi, Pablopa jarateepari Jesucristopa ooda, parã judio-eerã ichiaba araa p'anapataadamerã iru ome. Ma k'aurepata írá mi carcelde bi.

² ¿Parãpa nãga k'awa p'ani-ek'ã? Tachi Ak'õre t'ãri pia bapari perã, parã pia oo k'inia bi. Mapa mi jirit'eraji na mimia oomerã parã-it'ee.

³ Naaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru baji mãgá parã pia ooit'ee. Mamĩda mãga k'awapi-e paji naawedapemaarãmaa. Jĩp'a mimaa k'awapiji, mia pedee chok'ara-eepa et'ewa jaradak'a na p'ãdade.

⁴ Ma pedee waya leedak'ãri, k'awaadai Tachi Ak'õrepa wãara mimaa k'awaapiji ichia k'ĩsia iru bada ooit'ee Cristo k'ap'ia pari.

⁵ Naaweda eperã apidaapa ma k'ĩsia iru bada k'awada-e paji. Mamĩda írá k'awaapiji ichia awara bidaarãmaa; mãgĩrã ichia jirit'eradaarã mãik'aapa ichi pedee jarapataarã. Mãgá k'awaapiji ichi Jaure k'ap'ia pari.

⁶ Nãga k'ĩsia iru baji. Judio-eerãpa ijãadak'ãri Cristo piuji ãchi k'aripait'ee, auk'a p'ani judiorã ijãapataarã ome. Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a araa p'anapipari Jesucristo ome, p'uuru apai pik'a p'anadamerã judiorã ome. Irua

ooda k'aurepa āchi auk'a it'aa wādait'ee māik'aapa auk'a iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa jarada teeit'ee ichideerāmaa.

⁷ Tachi Ak'ōrepa k'inia bada perā, mi pia ooji jirit'erak'āri jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Iruata mīmaa māgī jarateepipari.

⁸ Cristode ijāai naaweda, mi apemaarā k'āyaara k'achiara bapachi. Mapa mi-it'ee, mi apemaarā ijāapataarā ek'ariara bi. Mamīda Tachi Ak'ōrepa mi jiriji. Irua mi pia oo k'inia bada perā, mi jirit'eraji judio-eerāmaa jarateenamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee māik'aapa irua ne-inaa pia oo k'inia bi irude ijāa p'anirā-it'ee.

⁹ Maperāpi mia jōmaarāmaa jarai Tachi Ak'ōrepa na eujā ooi naaweda, k'īsia iru bada parā judio-eerā k'aripait'ee. Awaraarāmaa māga k'awapi-e paji mīda, Tachi Ak'ōre, chi ne-inaa jōmaweda nībi oodapa, mīmaa māga k'awapiji.

¹⁰ Naawedapemaarāmaa k'awapi-e paji ichia k'īsia iru bada judio-eerā-it'ee. K'inia baji irapemaarāpa māga k'awaadamerā. Ichiaba k'inia baji it'aripemaarā, ichi angeleerāpa māik'aapa netuaraarāpa paara k'awaa wādamerā iru jōmaarā k'āyaara k'īsia k'awaara bi eperāarā k'aripait'ee. Māgīrāpa māga k'awaadait'ee unudak'āri judiorā judio-eerā ome p'uuru apai pik'a bi, Cristode ijāapata perā.

¹¹ Wāara Tachi Ak'ōrepa ooji ichia ichita k'īsia iru badak'a ooit'ee Tachi Waibia Jesucristo k'ap'ia pari.

¹² Maperāpi tachi Cristode ijāajida. Iru ome araa p'anapata perā, waaweeda-e Tachi Ak'ōre k'ait'a wādait'ee it'aa t'īdak'āri.

¹³ Tachi Ak'ōrepa ma jōma jara aupada ooda perā tachi ijāapataarā k'aripait'ee, o-īa para bāti. Mi nama carcelde chupiria nībi mīda parā judio-eerāmaa jaratee k'iniapa, parā pia-ee, k'īsia paraa p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara o-īa p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā ichiaba pia oo k'inia bairā Cristo k'ap'ia pari.

Cristo k'aurepa Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bapari

¹⁴ Mia made k'īsiak'āri, Tachi Ak'ōre k'irapite bedabaipari māik'aapa it'aa t'īpari irumaa.

¹⁵ Iruta na p'ek'au eujādepema ēreerā māik'aapa it'aripema ēreerā ak'ōre, ichia āra ooda perā.

¹⁶ Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā, ne-inaa jōmaweda k'awapari. Mapa mia it'aa iidi bi irua parā choopimerā pāchi t'āride iru Jaure k'ap'ia pari, māgā oodamerā irua oopi bik'a.

¹⁷ Iidi bi Cristo bamerā pāchi t'āride, irude ijāa p'ani misa. Māgā parāpa Tachi Ak'ōre māik'aapa awaraarā k'inia iru p'anadait'ee.

¹⁸ Ma awara māgā parā māik'aapa awaraa ijāapataarāpa k'awaadait'ee Cristopa tachi audú k'inia iru bapari. Ara to t'ai audú jet'ee bik'a, audú teeso bik'a, audú nāpia bik'a, māga pik'a Cristopa tachi audú k'inia iru bapari.

¹⁹ P'oyaa k'awada-e p'ani mīda Cristopa tachi māgā audupai k'inia iru bi, mia iidi bi Tachi Ak'ōrepa parāmaa māga pipiara k'awapimerā. Parāpa wāara māga k'awadak'āri, ne-inaa jōmaade Tachi Ak'ōrek'a p'anadait'ee.

²⁰ ¡Wāara Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi! Ichi tachi ome bak'āri, tachimaa ne-inaa piara bi oopipari, irumaa iidipata k'āyaara māik'aapa tachia k'īsiapata k'āyaara.

²¹ Mapa tachi Jesucristode ijāapataarā, irapemaarā māik'aapa t'ēe cherutaarā, o-īa it'aa t'īdáma Tachi Ak'ōremaa jaradait'ee iru ichita jōmaarā k'āyaara waibiara bi. ¡Amén!

4

Cristode ijāapataarā k'ap'ia apai pik'a p'ani

¹ Naaweda jaradak'a, mi carcelde bi parā judio-eerāmaa Tachi Waibia Cristopa ooda jarateepari perā. Maperāpi mia parā enenee nībi p'anapataadamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia badak'a parā naa jirik'āri Cristode ijāadamerā.

² Nāga p'anapataadaipia bi: maarepida auduada-ee; t'āri pia jōmaarā ome; choopari nepirade bi mīda māik'aapa k'īrau-ee choopari, awaraarāpa parā ome nepira jiri p'ani pijida. Māga p'anapataadaipia bi chik'inia p'ana k'inia p'anadairā.

³ Māgá chik'inia p'anapataadak'āri, Tachi Ak'ōre Jaurepa parā k'āiwee p'anapiit'ee, wāara araa p'anapataadamerā awaraa ijāapataarā ome. Mapa ne-inaa jōma pia oodaipia bi māga p'anapataadamerā.

⁴ Jōma Cristode ijāapataarā k'ap'ia apai pik'a p'anapata māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaure apai iru p'anapata. Tachi Ak'ōrepa parā jirik'āri Cristode ijāadamerā, auk'a ijāa p'anejida Cristo k'aurepa parā wādait'ee Ak'ōre trudee. Ma-it'ee aupai Tachi Ak'ōrepa parā jiriji.

⁵ Cristo apai iru p'ani. Iruta Tachi Waibia. Mapa irudepai ijāapata māik'aapa poro choopipata ak'ipidait'ee iru ome araa p'ani.

⁶ Tachi Ak'ōre apai iru p'ani. Iru tachi jōmaarā Ak'ōre. Iru Tachi Waibia. Irua ne-inaa pia oopipari tachimaa, tachi ome bapari perā.

⁷ Mamīda tachi ijāapari chaa Cristopa ne-inaa pia awara-awaraa oo k'awaapipari, māgá awaraarā k'aripadamerā. Tachi chaachaa auk'a oo k'awaapi-e. Oo k'awaapipari ichia k'inia bik'a.

⁸ Māga ook'āri, oopari Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: 'It'aa wāk'āri, p'oyaaji ichi k'īra unuamaa iru p'anadap'edaarā māik'aapa eperāarāmaa ne-inaa pia tee pēiji.' *(Sal 68.18)*

⁹ Ma ūraa p'ādade "it'aa wāk'āri" ak'āri, jara k'inia bi ai naaweda edaa cheji na p'ek'au eujādee chupiria nībade eperā jīp'aak'a.

¹⁰ Māgí eperā edaa cheda chi it'aa wāda. Ichi it'aa wāji Tachi Ak'ōre bīmaa, jōmaarā k'āyaara waibiara bade. Maperāpi iru k'aurepa ne-inaa jōmaweda nībi.

¹¹ Ichiata tee pēiji ichi Jaure, māgipa ichideerāmaa oo k'awaapimerā ne-inaa pia awara-awaraa. Ūk'uru jirit'eraji jarateenadamerā irua ooda māik'aapa jarada. Ūk'uru bijī jarapataadamerā irua jarapi bik'a. Ūk'uru pēiji jōmaarāmaa jarateepataadamerā irua ooda eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee atuanaadamerā. Awaraarā bijī ichideerā ak'ipataadamerā māik'aapa jarateepataadamerā irua eperāarāmaa oopi k'inia bi.

¹² Ma jōma oo k'awaapiji ichideerāmaa, iru mimia oo wāk'āti wādamerā. Māgá ijāapataarā jōmaweda irude pipiara ijāadait'ee māik'aapa irua k'inia bik'a p'anapataadait'ee.

¹³ Tachi jōmaarāpa māga oo k'awaadak'āri, wāara araa p'anapataadait'ee, auk'a Tachi Ak'ōre Warrade ijāadait'ee perā māik'aapa iru auk'a k'awadait'ee perā. Māga p'anapataadak'āri, ne-inaa jōma oo k'awaadait'ee Cristopa oopi bik'a. Chonaarāpa ne-inaa pariatua ooda-e p'anik'a warra chak'eerāk'a, māga pik'a tachi ijāapataarā ne-inaa pariatua waa ooda-e pait'ee.

¹⁴ Māgá p'anapataadak'āri, waa p'anada-e pait'ee warra chak'eerāk'a. Ma k'āyaara ik'awaa beerāpa Tachi Ak'ōre Ūraa awara jaratee chedak'āri, tuchia ijāadak'aa pait'ee āchia jaratee p'ani. Pia k'awaa p'anadait'ee āchia jaratee nipapata wāara-e. Mapa k'ūrapida-e pait'ee ma k'īsia k'achia iru beerāmaa.

15 Ma k'āyaara tachia ne-inaa wāara ijāapataadait'ee. Maperā p'anapataadaipia bi Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a. Ichita wāarata jarapataadaipia bi chik'inia p'ana k'inia p'anadairā. Māga p'anapataadak'āri, wāara jōma oodait'ee tachi poro Cristopa k'inia bik'a māik'aapa tachi jōmaweda iru k'ap'ia apai pik'a p'anadait'ee.

16 Tachi ijāapataarā jōma araa p'ani, Cristo k'ap'ia ome apai pik'a p'anadairā. Chik'aripa p'anadak'āri māik'aapa chik'inia p'anapataadak'āri, oo k'awaa wāpata tachi poro Cristopa oopi k'inia bik'a.

Cristo ome sāga p'anapataadaipia bi

17 Tachi Waibiapa mīmaa nāga jarapiru. Waa p'ananáati ijāadak'aa beerāk'a. Āchi pariatua k'īsiapata.

18 Āchi p'āriu pik'a bide p'anadairā, k'awa k'iniada-e Tachi Ak'ōre net'aa. Mapa ijāadak'aa Tachi Ak'ōrepa eperāarā k'aripai atuanaadamerā. Āchi k'īsia k'awada-ee, k'īri k'isua p'anadairā.

19 K'īra nejasia wēe pak'oodaida perā, āchia k'achia oo k'iniata ooi awaa p'anapata. Nāgee ne-inaa k'achia oopata: awaraarā wēra k'īapata māirā ome p'ek'au oodait'ee māik'aapa pariatua p'ek'au oo wāpata awaraarā ome.

20 Mamīda taipa parāmaa māga jarateedak'aa paji, jarateedak'āri Cristopa oopi k'inia bi eperāarāmaa.

21 Parāpa māgī jarateeda ūrijida. ¿Wāara-ek'ā? Ma awara irude ijāajida māik'aapa k'awaajida Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida irude.

22 Ma k'aurepata k'awaajida parāpa naaweda oopatap'edaa k'achia baji Ak'ōre k'īrapite. Mapa waa māga p'anapataadaik'araa bi. Oo amáati parā p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oo k'inia bik'a. Ma k'aurepa k'achiade p'anapachida māik'aapa pāchi itu k'ūrapipachida k'achia oo k'iniapa.

23 Ma k'āyaara pāchi t'āri chiwidi pik'a papíti Tachi Ak'ōremaa māik'aapa k'īsiati irua k'īsiapi k'inia bik'a.

24 P'anapatáati k'ap'ia chiwidi iru p'anik'a, Tachi Ak'ōrepa ichideerā māga p'anapi k'inia bairā. Tachi ooi naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji tachi ichik'a p'anadamerā, p'ek'au k'achia wēe. Māga p'anadai, jōma oodak'āri irua wāarata jara pēida jara bik'a.

25 Māga p'anadait'ee waa seewa jaranáati. Ichita wāarata jarapatáati awaraarāmaa, tachi jōmaweda k'ap'ia apai pik'a araa p'anadairā tachi poro Cristo jua ek'ari.

26 'K'īraudaruta pīrā, ne-inaa k'achia oonáati.' (Sal 4.4)

K'īrau p'ananáati ak'ōrejīru baairumaa,

27 Netuara Poro Waibiapa eperā taarā k'īrau bi k'achiade baaipipari perā.

28 Ichiaba mia jara bi chi nechīayaa bīmaa waa nechīanaamerā. Ma k'āyaara mimia piata oopīa bi, ne-inaa iru bamerā pīchi juadoopa. Māgá pia chupīria chedeerāmaa teei.

29 Ik'achia pedee p'ananáati. Ma k'āyaara pedee pia aupai jarapatáati, chi ūrirutaarāpa pia k'īsiadamerā māik'aapa pia oodamerā. Māgá parāpa āchi k'aripadait'ee.

30 Tachi Ak'ōre Jaure t'āri p'uapínáati, parāpa māgee ne-inaa k'achia oo p'anīpa. K'īrāpáti iru k'aurepata k'awa p'ani tachi Tachi Ak'ōredeerā. Iruta tachi ome bapariit'ee na eujādepema k'ap'ia deepa uchiarutamaa Cristo cheru ewate.

31 Mapa parādepema apida nāgá baik'araa bi: t'āri ārii; k'īrauyaa; t'āri k'achia; chōoyaa; ik'achia pedeeyaa maa-e pīrā awaraarā āpīte pedee k'achia jarayaa; awaraarā k'īra unuamaa iru p'anapata.

³² Ma k'ãyaara, t'ãri pia para b'ati mãik'aapa chupiria k'awaa para b'ati. Ape-maarãpa ne-inaa k'achia oodak'ãri, perdonaapatãati, Tachi Ak'õrepa tachia k'achia oopata perdonaaparik'a Cristo piuda k'aurepa tachi pari.

5

Sãga Tachi Ak'õre warrarã p'anapata

¹ Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bapari ichi warrarã perã. Mapa k'awaa wãk'ãti wãti awaraarã k'inia iru p'anadait'ee irua tachi k'inia iru baparik'a.

² Chik'inia p'anapatãati Cristopa tachi k'inia iru baparik'a. Tachi mãgã k'inia iru bada perã, piuji tachi k'aripait'ee. Ichi k'ap'ia paara peepiji ak'ipiit'ee Tachi Ak'õre k'inia iru bi mãik'aapa eperãrã ichiaba k'inia iru bi. Maperãpi Tachi Ak'õrepa irua ooda pia ak'iji.

³ Tachi Ak'õrepa parã awara bida perã Cristok'a p'anapataadamerã, nãgee p'ek'au k'achia eperãrãpa oopata jida jaradaik'araa bi: miak'ãi p'anãrã awaraarã ome k'ãipata; k'ãra nejasia wãe awaraarã jiripata p'ek'au oodait'ee ãchi ome; awaraarã wãra wa net'aa k'ãipata.

⁴ Ichiaba parãpa nãgee k'achia oopata apida oodaik'araa bi: bisì pedeepata; pariatua pedeepata maa-e pirã bisì pedee pedeepata ëidamerã. Cristopa apidaamaa mãgã pedeepik'aa. Mãgã pedeedai k'ãyaara, gracias jarapatãati Tachi Ak'õremaa.

⁵ Parãpa k'awaadaipia bi chi nãgee k'achia oopataarã Cristodeerã-e: pariatua p'ek'au oo wãpata awaraarã ome; k'ãra nejasia wãe awaraarã jiripata k'achia oodait'ee ãchi ome; awaraarã wãra wa net'aa k'ãipata. Mãgeerã ne-inaa juapa ooda k'ãrapite it'aa t'ãpataarãk'apì p'ani. Ne-inaa awaraa k'iniara iru p'ani Tachi Ak'õre k'ãyaara. Mapa wãda-e pait'ee iru truadee.

⁶ Mãgee p'ek'au k'achia oopataarã atuadait'ee, Tachi Ak'õre k'ãraupipata perã ãchia k'achia oo jõnipa mãik'aapa oodaamaa p'anapata perã irua oopi bik'a. K'ãrapinãati mãgee pariatua pedeepataarã apidaamaa, seewa jarateepata perã.

⁷ K'õp'ãyo meraanãati mãgee eperãrã ome.

⁸ Wãara naaweda ichiaba parã mãgeerãk'a p'ãriu pik'a bide p'anapachida, k'achiade p'anapataadap'edaa perã. Mamãda ãrã parã araa p'anadairã Tachi Waibia ome, ãdaa pik'a bide p'anapata. Mapa p'anapatãati Cristodeerãk'a.

⁹ Eperã ãdaa pik'a bide bak'ãri, nãga bapari: t'ãri pia jõmaarã ome; oopari Tachi Ak'õrepa oopi bik'a; ichita wãarata jarapari.

¹⁰ Mapa k'awaa wãk'ãti wãti mãgã p'anapataadait'ee. Mãgã Tachi Waibia o-ãa bait'ee parã ome.

¹¹ Ijãadak'aa beerãpa ne-inaa k'achia oodak'ãri, t'ãunãati ãchi ome, ãchi p'ãriu pik'a bide p'anapata perã. Ma k'ãyaara ãchi ãraapatãati k'awaadamerã atuadait'ee ãchia k'achia oopata k'aurepa.

¹² Tachi k'ãra nejasiadarii nepiriit'ee ãchia ne-inaa k'achia mera oopata.

¹³ Mamãda Tachi Ak'õrepa mãgee p'ek'au k'achia oopata paara wãepapii, ma eperãrãpa ãriruta pirã chi ãdaa pik'a bide p'anãrãpa Tachi Ak'õre ãraa jaradak'ãri. Mãga ãridap'eda, k'awaadai ãchia ne-inaa k'achia oopata.

¹⁴ Mãpai Cristodee ijãaruta pirã, ãchi ichiaba ãdaa pik'a bide t'ãudai. Mapa k'aride jara bi:

“ãrimãti parã k'ãi pik'a p'anãrã, k'achia oomaa p'anadairã. P'irabãiti parã piu pik'a p'anãrã, ijãadak'aa perã. Cristopa parã k'aripai ãdaa pik'a bide t'ãudamerã.”

¹⁵ Maperã k'ãrak'aupai p'anadai k'ãsia k'awa-ee beerãk'a. Ma k'ãyaara k'ãra jãp'a, k'ãsia k'awaa p'anapatãati.

16 Ichita jiripatáati ne-inaa pia oodait'ee, ñrapemaarã k'achia ooyaa p'anapata perã.

17 K'ïra k'awa-ee p'anirãk'a p'ananaati. Ma k'ãyaara jiripatáati k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi k'inia bi.

18 It'uapa piu nipanáati, jãgipa eperãarã k'achiade baaipipari perã. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre Jaure ome o-ña nipapatáati oodait'ee irua parãmaa oopi k'inia bik'a.

19 Awaraa ijãapataarã ome p'anadak'ãri, k'ari para bati salmos Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdadepema mãik'aapa Ak'õre k'ari. K'aripatáati Tachi Ak'õre Jaurepa k'aripi bik'a. T'ãripa k'aripatáati Tachi Waibiaamaa, parãpa iru k'inia iru p'anapata perã.

20 Tachi Waibia Jesucristode ijãapata perã, ichita gracias jarapatáati Tachi Ak'õremaa, jõma irua oo bi pari tachi-it'ee.

Sãga p'anapataadaipia bi awaraa ijãapataarã ome

21 Ak'ipidait'ee Cristo wãara pãchi poro waibia, ñripatáati awaraa ijãapataarãpa ùraa p'ani mãik'aapa oopatáati ãrapa jara p'anik'a.

22 Wẽraarãpa oopataadaipia bi ãchi imik'ïraarãpa jara p'anik'a, Tachi Waibiapa mãga k'inia bairã.

23 Imik'ïra chi wẽra poro waibia, Cristo tachi ijãapataarã poro waibia k'a. Tachi ijãapataarã Cristo k'ap'ia apai pik'a p'ani. Iruata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã.

24 Mapa ijãapataarã Cristo jua ek'ari p'anapata. Mãgã ichiaba wẽraarã nejõmaade ãchi imik'ïraarã jua ek'ari p'anapataadaipia bi.

25 Imik'ïraarãpa jõdee ãchi wẽraarã k'inia iru p'anapataadaipia bi, Cristopa ijãapataarã k'inia iru baparik'a. Irua tachi ijãapataarã audupai k'inia iru bada perã, piuji tachi pari.

26 Mãgã tachi ijãapataarãpa p'ek'au k'achia oopata wẽpapiji. Tachi sii pik'aji paniapa irude ijãa p'anida adak'ãri, iru ùraa ùridap'eda. Mãgã tachi ijãapataarã awara biji ichi-it'ee.

27 Ara imik'ïrapa wẽra awẽra k'ïra wãree, t'ãri pia, k'inia bik'a ai ome miak'ãit'ee, mãga pik'a Cristopa k'inia bi tachi ijãapataarã Tachi Ak'õre k'ïra wãreek'a, t'ãri pia, maarepida k'achia wẽe p'anapataadamerã ichi-it'ee. Ma-it'eeta tachi awara biji.

28 Cristopa tachi ijãapataarã, ichi k'ap'ia apai pik'a p'anirã, mãgã k'inia iru bapari perã, imik'ïraarãpa ãchi wẽraarã ichiaba k'inia iru p'anapataadaipia bi ãchi k'ap'iak'a. Imik'ïrapa ichi wẽra wãara k'inia iru bak'ãri, pia ak'i bapariit'ee, ichi k'ap'ia ak'i baparik'a.

29 Eperã apidaapa ichi k'ap'ia unuamaa iru bak'aa. Ma k'ãyaara nek'opari mãik'aapa ichi k'ap'ia pia ak'i bapari, Cristopa tachi ijãapataarã ak'i baparik'a.

30 K'awa p'ani Cristopa tachi ijãapataarã mãgã ak'i bapari, tachi iru k'ap'ia apai pik'a p'anadairã.

31 Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:
'Mapa imik'ïrapa atabëit'ee chi ak'õre chi nawe ome, araa p'anapataadait'ee chi wẽra ome. Mãgã eperã omee weda eperã apai pik'a p'aneadait'ee.'

(Gn 2.24)

32 Mãgã jarada k'aurepa tachia ne-inaa wãarata k'awaadai, waide k'awada-e p'anadap'edaa. Mi-it'ee nãga bi. Cristo tachi ijãapataarã ome, imik'ïra chi wẽra ome bik'a bi.

33 Mapa waya jara k'inia bi parãmaa: Imik'ïra chaa ichi wẽra k'inia iru bai pia bi ichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a. Jõdee wẽra chaa ichi imik'ïra waaweeipia bi ichi poro waibia k'a.

6

Ūraa warrarã mãik'aapa ak'õreerã-it'ee

¹ Írá mia ūraait'ee warrarãmaa: Warrarã, parãpa Tachi Waibia k'inia iru p'anadairã, oopatáati pãchi ak'õreerãpa jara p'anik'a. Mãga k'inia bi Tachi Ak'õrepa parãpa oodamerã.

² Iru ūraa p'ãdade jara bi:

'Pichi ak'õre mãik'aapa pichi nawe k'inia iru baparíji mãik'aapa ãra pedee ūriparíji.' (Ex 20.12)

Tachi Ak'õrepa jarak'ãri warrarãpa mãga oodamerã, ichiaba jaraji sãga k'aripait'ee chi ma jaradak'a oopataarã.

³ Mãgaji:

'Pãchi ak'õreerã pedee ūriruta pirã, pia p'anapataadait'ee mãik'aapa taarã nipapataadait'ee na p'ek'au eujãde.' (Ex 20.12)

⁴ Ak'õreerã, pãchi warrarã k'ĩraupináati. Ma k'ãyaara pia ak'i p'anapatáati. Mãga oo p'ani misa, ūraapatáati ne-inaa k'achia oonaadamerã. Ma awara jaratepatáati Tachi Waibiade ijãapataadamerã mãik'aapa oopataadamerã irua oopi bik'a.

*Ūraa esclavoorã-it'ee mãik'aapa ãchi chipariirã-it'ee
(Col 3.22-25; Tit 2.9-10; 1 P 2.18-20)*

⁵ Esclavoorã, oopatáati parã na p'ek'au eujãdepema chipariirãpa jara p'anik'a. ãra waaweepatáati mãik'aapa k'ĩra jĩp'a mimiapatáati, Cristo-it'ee mimiak'ajidak'a.

⁶ Edaare esclavo k'ĩra jĩp'a mimiapari chiparipa ak'i bi misa aupai, ichi mimiayaa bida amerã. Mamida parãpa mãga oodaik'araa bi. Ma k'ãyaara auk'a k'ĩra jĩp'a mimiapataadaipia bi, chipariirãpa ak'ida-e p'ani pijida. Mãgã t'ãripa ichiaba oopatáati Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, Cristo parã chipari jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã.

⁷ Maperãpi parã mimiadai k'ãyaara chi mimia chipariirãpa parã pia ak'idamerã, t'ãripa mimiadaipia bi Tachi Waibia-it'ee.

⁸ Mãga oodaipia bi k'awa p'anadairã chi mimia pia oo bipa iru bait'ee jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa. Esclavoorã, esclavo-eerã auk'a mãga iru p'anadait'ee ãchi mimia pia oopata pari.

⁹ Parã, chi esclavoorã chipariirã ichiaba pia p'anapatáati pãchi esclavoorã ome. Ijãati pedeenáati p'eradamerã. K'irãpapatáati parã it'ari chipari ichiaba iru p'ani. Mãgí Tachi Waibia Jesucristo. Iruata esclavo chipari pipiara ak'ik'aa chi esclavo k'ãyaara, ichideerã jõmaweda iru k'ĩrapite auk'a p'anadairã.

Armadura Tachi Ak'õrepa teepari Cristode ijãapataarãmaa

¹⁰ Ípemaarã Cristo k'aurepa, írá mia parã ūraait'ee t'ãridepai choopataadamerã, araa p'anadairã Tachi Waibia ome. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, parã k'aripait'ee oodamerã irua k'inia bik'a.

¹¹ Nãgã tachi k'aripait'ee. Írapema soldaorãpa armadura jĩpatak'a, Tachi Ak'õrepa armadura teeda jĩpatáati, Netuara Poro Waibiapa parã k'ũranaamerã.

¹² Tachi chõoda-e p'ani eperãarã jĩp'arã ome. Jĩp'a chõo p'ani na p'ek'au eujãdepema-eerã ome; chi Netuara Poro Waibia eere p'aniirã ome. Mãgĩrã jua ek'ari na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã jõmaweda p'ãriu pik'a bide p'anapata.

¹³ Maperã Tachi Ak'õrepa teeda armadura jõmaweda jĩpatáati. Mãgã Netuara Poro Waibia eere p'aniirã chedak'ãri parã k'achiade baaipidait'ee, parãpa

māga oopida-e pait'ee. Mapa Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo wāk'āti wāti, māg#rā p'oyaadait'ee āchi cheruta chaa.

¹⁴ Māga p'anadait'ee nāga oopataāti: soldaorāpa ne-inaa k'irride jĭpatak'a, māga pik'a Tachi Ak'õrepa wāarata jara pēida k'awāati māik'aapa ichita wāarata jarapatāati. Soldaorāpa camisa hierrodee ooda jĭpatak'a, māga pik'a Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ichita oopataāti, netuara eere p'an#rāpa maarepida parāmaa k'achia oonaadamerā.

¹⁵ Soldaorāpa chancla jĭpatak'a awara āyaa wādait'ee pak'āri, māga pik'a k'awāati jarateedait'ee Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atak'āri, k'āiwee p'anapata, netuara eere p'an#rāpa nepirade baaipi cheruta pijida.

¹⁶ Soldaorāpa escudo atepatak'a, māga pik'a waapiara Cristode ijāapatāati. Māgá jaut'i pik'a p'anadai Netuara Poro Waibiapa k'achia oopi k'inia bi parāmaa.

¹⁷ Soldaorāpa casco jĭpatak'a, māga pik'a wāara ijāapatāati Tachi Ak'õrepa parā o k'achiadeepa k'aripa ataji. Ma awara soldaorāpa espada atepatak'a, Tachi Ak'õre Ūraa jara pēida ichi Jaure k'ap'ia pari t'āride atéeti.

¹⁸ Oodait'ee ma jōma et'ewa jarada, ichita it'aa t'ĭpatāati Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. It'aa iidipataāti Tachi Ak'õrepa parā k'aripamerā ne-inaa jōmaade. K'ĭrak'aupai it'aa t'ĭda-ee p'anapataadai. Ma k'āyaara jōmaarā ijāapataarā pari it'aa t'ĭpatāati.

¹⁹ Ichiaba it'aa t'ĭpatāati mi pari, Tachi Ak'õrepa ichia jara k'iniata mĭmaa jarapimerā. Iidipataāti mĭa jōmaarāmaa waawee-ee k'awapimerā Tachi Ak'õrepa k'ĭsia iru bada eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, ichi Warra pēik'āri piumerā eperāarā pari.

²⁰ Cristopa mi pēiji māga jarateemerā. Ma jaratee bi k'aurepata mi nama carcelde bi. Mamĭda it'aa t'ĭpatāati, mĭa at'āri waawee-ee māga jarateemerā Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

Pablopa salude tee pēida na k'art'a p'ā aupa wāk'āri

²¹ Mĭa na k'art'a pēiru tachi ĭpema Cristo k'aurepa Tíquico ome. Mĭa iru k'inia iru bi, k'õp'āyo pia perā. Irua mi ichita k'aripapari, Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo k'inia bairā. Irua parāmaa nepir#nait'ee mĭa k'ĭsia bi māik'aapa mĭa oomaa bi, parāpa ma jōma k'awaadamerā.

²² Ma-it'ee mĭa iru pēiru, parāpa pia k'awaadamerā tai p'anapata māik'aapa t'āri o-ĭa p'aneedamerā irua jararu ũridak'āri.

²³ ĩrá mĭa it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa māik'aapa Tachi Waibi Jesu-cristopa parā k'āiwee p'anapimerā jōmaarā ijāapataarā ome māik'aapa chik'inia p'anapimerā, Cristode ijāapata perā.

²⁴ Ichiaba iidi bi ārapa pia ak'i p'anadamerā jōmaarā t'āriapa Tachi Waibi Jesucristo k'inia iru p'anapataarā.

Māgapai paji.

FILIPENSES

San Pablopa K'art'a P'ãda Filipos P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a jida p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Pablo naapiara jaratee nipapachi Filipos p'uurude. Ma p'uuru Macedonia eujãde bi. Mapa mãpema ijãapataarã k'inia iru bapachi. Na k'art'a p'ãji gracias jarait'ee ãramaa, ichi k'aripadap'edaa perã primisia tee pëidak'ãri. Ichiaba k'irãpapiji ichia Ak'õrepa wãarata jarateeda ãra t'ãide, k'urapinaadamerã seewa jaratee nipapataarãmaa.

Naapiara jara bi ichia it'aa t'ĩpari ãra pari mãik'aapa ichi bapata (cap. 1.1-11). Jara bi ichi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a mãik'aapa waawee-e piut'ee, Cristo ome araa bapari perã (cap. 1.12-26). Ũraa bi ãrapa waaweenaadamerã miadait'ee Cristode ijãa p'ani k'aurepa; oopariidamerã iru ũraade jara bik'a mãik'aapa nipapataadamerã iruk'a: audua-ee, chupiria k'awaa (caps. 1.27-2.18). Jara bi ichia k'ĩsia iru bi oopiit'ee ichi k'aripapataarã Timoteomaa mãik'aapa Epafroditomaa (cap. 2.19-30). Nepiri bi ichi bapata Cristode ijãai naaweda. K'ĩsia baji mĩda Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ii Moisepa p'ãdade jara bik'a oopachi perã, irã k'awa bi Cristode ijãapata k'aurepapai Ak'õrepa eperãarã pia ak'ipari. Ichiaba jara bi Cristode ijãapataarã deporte jemenepataarãk'api p'ani maa-e pirã carrera p'irapataarãk'a (cap. 3). T'ĩepai ũraa bi ijãapataarã t'ãri o-ia p'anapataadamerã mãik'aapa gracias jara bi ãrapa tee pëidap'edaa pari (cap. 4).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Timoteo ome oopata Jesucristopa oopi bik'a. Mapa na k'art'a pëiruta parã Jesucristode ijãapataarãmaa, Filipos p'uurude p'ani. Ichiaba salude pëiruta parã ak'ipataarãmaa ãra k'aripapataarã ome.

² K'inia p'ani Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'ip'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablopa it'aa t'ida Filipodepema ijãapataarã pari

³ Mia parã k'irãpak'ãri, ichita gracias jarapari Tachi Ak'õremaa, iru mi Ak'õre Waibia perã.

⁴ It'aa t'ĩru chaa parã jõmaarã pari, mia t'ãri o-ia gracias jarapari Tachi Ak'õremaa

⁵ parãpa mi k'aripapachida perã mia jaratee bi misa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mãgã oopata Cristode ijãadak'ãriipa.

⁶ Mãgã ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã t'ãri pia p'anapiji ichia k'ĩsia iru badak'a. Mia t'ãride k'awa bi Tachi Ak'õrepa mãgã oo wãk'ãti wãit'ee, iruk'a t'ãri pia parutamaa Cristo waya chek'ãri.

⁷ Pia bi mia mãga k'ĩsiaiit'ee, t'ãriipa mia parã k'inia iru bapari perã. Tachi Ak'õrepa parã k'aripamaa bi mi k'aripaparik'a. Maperãpi parãpa mi k'aripapata nama carcelde bi misa mãik'aapa tachi ijãapataarã imiatee p'aniirãmaa p'anaumaa bi misa. Ichiaba mi k'aripapata jĩp'a jarateemaa bi misa Tachi Ak'õre pedee pia jara pëida Cristode.

⁸ Tachi Ak'õrepa k'awa bi mia t'ãriipa parã k'inia iru bi, Jesucristopa audú k'inia iru baparik'a. Mapa parã audú unu k'inia bi.

⁹ It'aa t'ĩpari parã pari, parãpa audupiara Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadamerã mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã. Ichiaba it'aa t'ĩpari

parāpa Tachi Ak'ōre pipiara k'awa wādamerā māik'aapa ne-inaa jōmaade oo k'awaa wādamerā irua oopi bik'a.

¹⁰ Māga k'awaadak'āri, ichita jiridait'ee ne-inaa pipiara oodait'ee irua oopi bik'a. Māpai māga ooruta pirā, Cristo cheru ewate p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee eperāarā k'īrapite māik'aapa Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹¹ Ma ewate ni p'ani misa, mia it'aa iidipari, Jesucristo k'ap'ia pari parāpa oodamerā ne-inaa pia k'īra t'ādo, Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Māga ooruta pirā, awaraarāpa jaradait'ee wāara iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi, irua parā māgá k'aripapari perā.

Pablo bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a

¹² Ipemaarā Cristo k'aurepa, mia nāga k'awapi k'inia bi parāmaa. Mi nepirade nībi mīda, ma k'aurepata chok'araarāpa k'awaa wāpata Cristopa ooda āchi k'aripait'ee atuanaadamerā.

¹³ Mi nama carcelde nībairā, jōma César palacio jīapataarāpa awaraarā ome k'awa p'ani mi nama bi Cristode ijāapari perā māik'aapa irua oopi bik'a oopari perā.

¹⁴ Ma awara mi māgá choo bairā nama, na p'uurudepema Cristode ijāapataarā chok'araarāpa waapiara waawee-ee jarateemaa p'ani Tachi Ak'ōrepa Cristode jara pēida.

¹⁵ Wāara, ūk'uruurāpa Cristopa ooda jarateepata eperāarā k'aripait'ee, eperāarāpa mi k'āyaara āchi t'o p'anadamerā. Mamīda awaraarāpa māga jarateepata t'āri pia p'anadairā.

¹⁶ Māgīrāpa mi k'inia iru p'anapata perā, Cristopa ooda jarateepata. K'awa p'ani Tachi Ak'ōrēpata mi jirit'eraji jōmaarāmaa jarateenamerā irua Cristode jara pēida māik'aapa p'anaumerā tachi imiateepataarāmaa.

¹⁷ Mamīda chi apemaarāpa k'īra jīp'a jarateedak'aa. Imeraa jarateepata eperāarāpa ijāadamerā āchia jarateeruta aupai. Māga oopata mi k'īsia p'uapiit'ee nama carcelde nībide.

¹⁸ Mamīda mia p'ua-e bi. Wāara mi o-īa bi eperāarā ūk'uruurāpa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee k'īra jīp'a jarateedak'āri. Mamīda awaraarāpa k'īra jīp'a-ee jarateeruta pijida, mi o-īa bi Cristopa oodata jaratee p'anadairā.

Ma awara mi audupiara o-īa bait'ee nāga perā.

¹⁹ K'awa bi mi nama p'asa nībi pia uchiat'ee, parāpa it'aa t'ī p'anadairā mi pari māik'aapa Jesucristo Jaurepa mi k'aripamaa bairā.

²⁰ Mia ne-inaa oo k'inia-epi, ma k'aurepa k'īra nejasia bait'ee. Ma awara ne-inaa jōmaade ichita waawee-ee oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, naapai chupiria nībik'a māik'aapa chupiria wēe nībak'āri. Māga oo k'inia bi awaraarāpa k'awaadamerā Cristo mi ome bapari. Ma awara māga oo k'inia bi, chok'ai uchiaru jida na chupiria nībideepa maa-e pirā piuru pijida.

²¹ Mia nāga ijāapari. Mi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a. Mamīda mia k'awa bi jai-idaak'āri pipiara bapariit'ee, it'ari Cristo ome ichita bapariit'ee perā.

²² Maperāpi k'awa-e chisāgita pipiara bak'aji. Chok'ai uchiaru pirā na carceldeepa, mia waapiara ooi awaraarāpa Cristo k'awaadamerā. Jōdee jai-idaaru pirā, Cristo ome it'ari banai.

²³ K'īsia nībi ome weda oo k'inia bairā. Audú uchua k'inia bi na p'ek'au eujādeepa banait'ee Cristo ome. Ma pipiara bak'aji mi-it'ee.

²⁴ Mamīda na k'ap'iade beeru pirā, ma pipiara bak'aji parā-it'ee.

²⁵ Maperã k'awa bi Tachi Ak'õrepa mi uchiapiit'ee na carceldeepa, at'ãri beemerã parã ome. Mãgã parã k'aripai pipiara ijãadamerã mãik'aapa o-ïa p'anadamerã, mãgã ijãapata perã.

²⁶ Ichiaba mia k'ïsia bi Ak'õrepa mi uchiapiit'ee nadeepa mi waya unudak'ãri, parã audupiara o-ïa p'anadamerã mãik'aapa t'ãri o-ïa it'aa t'ïdamerã Jesucristomaa gracias jaradait'ee mi pari.

²⁷ Mia nãgapai k'inia bi: parãpa oodamerã Tachi Ak'õrepa jara pëidak'a Jesucristo k'ap'ia pari mãik'aapa p'anapataadamerã Cristodeerãk'a. Mi na chupiria nãbideepa uchiaru pirã, parã mãgã unui jãmaa wãk'ãri. Mamïda uchia-e pijida, mia ùri k'inia bi parã t'ãri a-ba choo p'ani Cristode ijãa p'anide Tachi Ak'õre Jaure k'ap'ia pari. Ichiaba ùri k'inia bi parã auk'a jirïmaa p'ani awaraarãpa auk'a ijãadamerã Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode.

²⁸ Mãga oo p'ani misa, mia ichiaba ùri k'inia bi parã maarepida waawee-ee p'ani, Cristo k'aurepa parã k'ïra unuamaa iru p'anapataarãpa parã jiridak'ãri miapidait'ee. Mãgã waawee-ee choodak'ãri, parã k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa mãirãmaa k'awapiit'ee ãchi atuadait'ee. Jõdee parãmaa k'awapiit'ee parã it'aa wãdait'ee, wãara ichideerã perã.

²⁹ Mia mãga jara bi Tachi Ak'õre t'ãri pia bapari perã parã ome. Parãta jiriji Cristode ijãapataadamerã mãik'aapa oopataadamerã irua oopi k'inia bik'a. Parã jiri-e paji jïp'a ijãadamerã. Ichiaba jiriji miadamerã Cristo k'aurepa.

³⁰ Ma-it'ee Tachi Ak'õre k'ïra unuamaa iru p'anirãpa tachi auk'a jirïmaa p'ani miapidait'ee. Tachi chõomaa pik'a p'ani mãgãrã ome. Parãpa unujida mãirãpa mimaa oodap'edaa mi parã t'ãide nipak'ãri mãik'aapa ïrã waapiara k'awaa wãda mi nama ichiaba miapi iru p'ani.

2

Tachi Ak'õrepa Cristo jõmaarã k'ãyaara waibiara papida

¹ Wãara parã mãgã choo p'ani pirã Cristodeerã perã, mãik'aapa t'ãri o-ïa p'ani pirã irua parã k'inia iru bapari perã, mãik'aapa parã t'ãri auk'a bapari pirã Tachi Ak'õre Jaure ome, mãik'aapa parã k'õp'ãyoorã chupiria k'awaa p'ani pirã t'ãri k'inia iru p'anadairã;

² mãgara mi audupiara o-ïapiti nãga oo p'anipa. T'ãri auk'a p'anapatáati oodait'ee Cristopa oopi bik'a. Chik'inia p'anapatáati mãik'aapa t'ãri a-ba p'anapatáati. Mãgã p'anadai Tachi Ak'õre Jaurepa parã k'aripapari perã.

³ K'ïsia náati pãchia oo k'iniata oodait'ee, audua p'anadairã. Ma k'ãyaara, audua-ee awaraarã pipiara ak'iti.

⁴ Jirináati ne-inaa oodait'ee awaraarãpa parã piara ak'idamerã. Ma k'ãyaara jiriti awaraarã k'aripadait'ee, ãchita jõmaarãpa pipiara ak'idamerã.

⁵ K'ïsia p'anapatáati Jesucristopa k'ïsia badak'a na eujãde nipak'ãri. Irua oo k'inia baji chi Ak'õrepa oopidak'a.

⁶ Bapachi Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a:

Iru Tachi Ak'õrek'a bapachi mïda, Tachi Ak'õrek'a ba k'inia-e paji.

⁷ Mãga ooji jõma ichia iru bada it'ari atabëik'ãri, t'o cheit'ee na p'ek'au eujãde. Jirit'eraji t'oit'ee na eujãdepema k'ap'iade, eperã jïp'aak'a. Mimiaparipa eperã k'aripaparik'a, irua eperãarã k'aripapachi Tachi Ak'õrepa oopidak'a.

⁸ Mãpai eperãarã t'ãide ma k'ap'iade chupiria nãbap'eda, audupiara chupiria nãbaji kurusode piu k'achia piuk'ãri, eperã k'achia piuparik'a. Mãgã piuji oo k'inia bada perã Tachi Ak'õrepa oopidak'a.

- ⁹ Ichi itu mǎgá chupɪria papida perǎ, Tachi Ak'õrepa iru jõmaarǎ k'ǎyaara waibɪara papiji mǎik'aapa irumaa t'ĩ pipɪara bɪji, jõmaarǎ t'ĩ k'ǎyaara.
- ¹⁰ Tachi Ak'õrepa ma jõma ooji Jesús t'ĩ ũridak'ǎri, eperǎarǎ jõmaweda bedabaidaidamerǎ iru k'ĩrapite ak'ipidait'ee iru waawee p'ani. Mǎga oodait'ee it'aripemaarǎ, na p'ek'au eujǎdepemaarǎ mǎik'aapa piudap'edaarǎ eujǎ ek'ari p'ani paara.
- ¹¹ Ma jõmaarǎpa jaradait'ee: 'Jesucristota jõmaarǎ poro waibia.' Mǎga jaradak'ǎri, ak'ipidait'ee wǎara Tachi Ak'õre waawee p'ani.

Cristode ijǎapataarǎ ĩdaa pik'a p'ani na p'ek'au eujǎde

¹² ĩpemaarǎ k'iniarǎ, mia parǎ t'ǎide jaratee nipak'ǎri, parǎpa ichita oopachida mia ũraadak'a, ijǎadap'edaa perǎ Tachi Ak'õrepa mi p̃eida. Mǎga oodap'edaak'a ĩrǎ audupɪara mǎgá oodaipia bi, mi t'imí bi m̃ida. Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa parǎ chaachaa k'aripaji atuanaadamerǎ. Maperǎ jir̃iti oodait'ee Cristopa oopi bik'a, iru cheru misa. K'ĩra jĩp'a mǎga óoti, Tachi Ak'õre waawee p'anadairǎ.

¹³ Mǎga oodai, Tachi Ak'õre parǎ ome bapari perǎ. Iruata parǎ k'aripait'ee oo k'inia p'anadamerǎ mǎik'aapa oodamerǎ Cristopa oopi bik'a. Mǎgá k'aripait'ee, t'ǎriipa tachi ijǎapataarǎ k'aripa k'inia bapari perǎ.

¹⁴ Mam̃ida mǎga oo p'ani misa, nejõmaata óoti aupedeeda-ee mǎik'aapa pedee k'achia pedeeda-ee Tachi Ak'õre ǎp̃ite maa-e p̃irǎ awaraarǎ ǎp̃ite.

¹⁵ Mǎga ooruta p̃irǎ, t'ǎri pia mǎik'aapa k'achia w̃ee p'anadait'ee, Tachi Ak'õre warrarǎ p'anadaipia bik'a. Mǎgá p'anapataadai ĩrapema k'achia beerǎ t'ǎide p'ani m̃ida. Mǎg̃irǎ chĩara k'ũrayaa; t'ǎri k'achia-idaa p'anapata. Jõdee parǎ pia p'anapata Ak'õrepa k'inia bik'a. Lucero ĩdaa pik'a p'ani na p'ek'au eujǎ p'ǎriu pik'a ñibide.

¹⁶ Mǎga p'ani parǎpa awaraarǎmaa jarapata perǎ Tachi Ak'õrepa eperǎarǎ k'aripait'ee it'aa wǎdamerǎ ǎchia Cristode ijǎadak'ǎri. Mǎga p'anapata perǎ Cristo cheru ewate parǎ k'aurepa mia o-ĩa jarai wǎara na mimia ichi k'inia oo-e paji.

¹⁷ Nǎgaweda mi o-ĩa bi parǎ ome, Cristode ijǎapata perǎ. Maperǎpi parǎpa ne-inaa pia oomaa p'ani Tachi Ak'õre-it'ee. Mapa ijǎadak'aa beerǎpa mi peeruta p̃ijida mia jarateeda k'aurepa parǎmaa mǎik'aapa awaraarǎmaa, mǎgá ichita o-ĩa bait'ee.

¹⁸ Parǎ jida o-ĩa p'anadaipia bi mi ome.

Timoteo Epafrodito ome

¹⁹ Mam̃ida mia ijǎa bi Tachi Waibia Jesupa mi k'aripait'ee taarǎ-ee Timoteo p̃eimerǎ parǎ ak'ide. Mǎgá irua mi o-ĩap̃ii ichiaba, nep̃iri chek'ǎri parǎpa oopata mǎik'aapa p'anapata.

²⁰ Nama awaraa eperǎ iruk'a w̃e-e p̃eiiit'ee. Iru mi ome t'ǎri auk'a bapari. Auk'a parǎ k'inia iru bapari mǎik'aapa ne-inaa jõmaade parǎ k'aripa k'inia bapari.

²¹ Apemaarǎpa jir̃imaa p'ani oodait'ee ne-inaa ǎchia oo k'inia p'ani, oodai k'ǎyaara Jesucristopa oopi k'inia bik'a.

²² Mam̃ida mǎga-e Timoteo ome. Parǎpa pia k'awa p'ani irua oo k'inia bapari Cristopa oopi bik'a, mǎga unupata perǎ. Warra chok'ek'ee baparik'a chi ak'õre ome, mǎgá bi Timoteo mi ome. Taipa auk'a jir̃ipata jarateedait'ee Cristopa ooda eperǎarǎ k'aripait'ee.

²³ Mǎpai mia k'awaa atak'ǎri mi j̃apataarǎpa k'ĩsia iru p'ani oodait'ee mi ome, aramata Timoteo p̃eiiit'ee parǎmaa.

²⁴ Mamīda mia at'āri ijāa bi Tachi Waibiaapa mi k'aripait'ee ichiaba taarā-ee wāmerā.

²⁵ Māgá nimaa bi misa, mia k'īsia iru bi tachi ĩpema Epafrodito pēiit'ee parāmaa. K'īsia bi iru wāipia bi parā ak'ide. Iru mi ome auk'a mimiapari Cristo-it'ee māik'aapa soldao chooparik'a chōo nībide, māga pik'a iru mi ome choopari, ijāadak'aa beerāpa tai imiatee jōnide Cristo k'aurepa. Wāara parāpa iru namaa pēijida mi k'aripamerā.

²⁶ Mamīda iru parāmaa audú wā k'inia nībeeji māik'aapa k'īsia p'ua nībeeji, ũrik'āri parāpa iru k'ayaa bada k'awaadap'edaa.

²⁷ Wāara iru perá jai-idaaji māgí k'ayaapa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa iru chupiria k'awaap'eda, jipa beeji. Ak'ōrepa māga ook'āri, mi jida ichiaba chupiria k'awaaji, mi waapiara chupiria nībeepiamaapa.

²⁸ Írá Epafrodito māgá jipa beeji perā, mia parāmaa isapai pēiit'ee, parā waya o-īa p'aneedamerā iru unudak'āri. Māgá mi jida mak'īara waa k'īsia nība-e pait'ee ma k'aurepa.

²⁹ Iru o-īa auteebáiti Cristodeerāpa āchi ĩpemaarā auteebaidaipia bik'a. Iru māik'aapa iru jīak'arā pia ak'i p'anāti.

³⁰ Iru perá piuji Cristo mimia oo k'iniapa nama mi ome. K'ayaadachi oomaa bada perā parāpa p'oyaa ooda-e p'anadap'edaa mi k'aripadait'ee. Parā pari iru māgá chupiriadaida perā, parāpa iru pia ak'i p'anadaipia bi.

3

Ak'ōre ewari waibia ewate p'ek'au k'achia wēe p'anadait'ee

¹ Māpai ĩpemaarā, t'āri o-īa p'anapatáati, Tachi Waibia parā ome bapari perā. Írá mia parāmaa waya ũrait'ee naaweda ũraadak'a. Sē-ee māga ooi, parāpa waya ũridaipia p'anadairā. Nāgá ũraa bīpa mia parā k'aripa k'inia bi apidaamaa k'ūrapinaadamerā.

² Tauk'a p'anapatáati parā t'āide t'īu k'inia p'anīrā ome. Tauchaa bipipataarā imik'īraarā k'ap'iade jōmaarā t'āide nipapata, ijāapataarā k'ap'ia t'īpi k'inia p'anadairā. Māgí jarateepataarā k'achia p'ani, mimia k'achia oomaa p'anadairā.

³ Tachia, jōdee, ne-inaa piara iru p'ani tauchaa iru p'anadai k'āyaara tachi k'ap'iade, Tachi Ak'ōre Jaure bapari perā tachi t'āride. Iru k'ap'ia pari it'aa t'īpata Tachi Ak'ōremaa māik'aapa t'āri o-īa p'anapata Jesucristodeerā perā. K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa tachi piara ak'i-e pait'ee tauchaa bipiruta pīrā tachi k'ap'iade. Mapa jiripata oodait'ee irua oopi bik'a, jiridai k'āyaara ne-inaa eperāarāpa jiripata pia p'anadait'ee iru k'īrapite.

⁴ Māirāk'a mi audua bai, mi k'ap'iade tauchaa iru bairā māik'aapa oopari perā Moisepa p'ādade jara bik'a. Apidaapa k'īsia bi pīrā ichiata ma ne-inaa unu iru bi, mia audupiara māga k'īsiai.

⁵ Mi t'op'eda, k'āima ocho parumaa judiorāpa michi k'ap'iade tauchaa bijida. Mi Israel pidaarā p'uurudepema; Benjamín ēreerādeepa uchiada. Mi ak'ōreerāk'a māik'aapa āchi ēreerā naa p'anadap'edaarāk'a mi hebreo pedee pedepari. Tachi Ak'ōrepa Moisemaa Ūraa p'āpida pia k'awa bi māik'aapa judiorāpa ijāapata pia k'awa bi, mi fariseo pada perā.

⁶ Maapai ne-inaa jōma auk'a ooji ma ũraa p'ādade jara bik'a. Māga ooji p'ek'au k'achia wēe ba k'inia bada perā Tachi Ak'ōre k'īrapite. Māgá audú ijāa bada perā tai judiorāpa ijāapatade, mia Cristode ijāapataarā jiriji miapiit'ee.

⁷ Mamīda ma jōma jiri bada Tachi Ak'ōrepa mi piara ak'imerā, írá mia maarepida p'ua-e bi, Cristo ome bapari perā.

⁸ Ma ne-inaa aupai mia p'ua-e bi. Írá jōmaweda mia ooda t'āri pia beei'tee Tachi Ak'ōre k'īrapite nejarrak'a bi mi-it'ee, ne-inaa piara apida wē-e perā Michi Waibia Jesucristo k'awai k'āyaara

⁹ māik'aapa araa bai k'āyaara iru ome. Mapa waa jiri-e bi p'ek'au k'achia wēe pait'ee Moisepa p'ādade jara bik'a oo bipa. Ma k'āyaara k'awa bi Cristode ijāa bipapai mi p'ek'au k'achia wēe bapari Tachi Ak'ōre k'īrapite. Pia jarait'eera, Tachi Ak'ōrepata mi p'ek'au k'achia wēe bapipari, mia Cristode ijāapari perā.

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa mi māgá bapii, Cristopa p'ek'au k'achia jōmaweda p'oyaada perā, Ak'ōre juapa chok'ai p'irabaik'āri. Maperā Cristo pipiara k'awa k'inia bi. Mia ne-inaa jōmaweda oo k'inia bi irua oopi bik'a, ma k'aurepa mi jiriruta pijida miapidait'ee, maa-e pirā mi piuru pijida iruk'a.

¹¹ Ma jōma oo k'inia bi iruk'a chok'ai bapariit'ee p'irabaip'eda.

Cristode ijāapataarāpa jiridaipia bi iruk'a p'anadait'ee

¹² Wāara, waide mia ne-inaa jōmaweda oo-e Cristopa oopi bik'a. Mamīda mia jiri bi māga ooi'tee, ma-it'ee Jesucristopa mi jirit'erada perā.

¹³ Ípemaarā, mia michi bapata k'irāpak'āri, k'awa bi mi waide māga ba-e. Mamīda nāga oomaa bi. Eperā āpitee ak'i-e bik'a p'ira wāk'āri ne-inaa jitait'ee, māga pik'a mia waa k'īsia-e mia naaweda oopatade.

¹⁴ Jīp'a jiri bi iru k'await'ee iruk'a parumaa, chok'ai p'irabaidak'āri. Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa mi jiriji, it'aa wāmerā Jesucristo k'aurepa.

¹⁵ Tachi jōma Cristo pia k'awa p'anirāpa auk'a k'īsiadaipia bi et'ewa jara aupadak'a. Parāpa māgí k'īsia awara k'īsia p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa k'awapiit'ee parāmaa.

¹⁶ Mamīda, mia jarada waide pia k'awada-e p'ani mīda, p'anapatáati Tachi Ak'ōrepa naaweda k'awapidak'a parāmaa.

¹⁷ Ípemaarā, ne-inaa jōma oopatáati mia ooparik'a. Pia ak'íti ijāapataarā tai jīak'a p'anapata māik'aapa auk'a p'anapatáati.

¹⁸ Mia māga jara bi parā t'āide nipapataarā chok'ara māgá p'anadak'aa perā. At'apai mia jaradoo māirāpa ne-inaa k'achia oopata. Írá taubade waya auk'a jarait'ee māirā p'anadak'aa Cristopa k'inia bik'a. Oo amaa k'iniadak'aa āchia p'ek'au k'achia oopata, Cristo kurusode piuji mīda āchi p'ek'au wēpapiit'ee. Māga p'anapata perā, Cristo k'īra unuamaa iru p'anirāk'ata p'ani.

¹⁹ Māirā atuadait'ee. Āchi k'ap'ia āchi ak'ōre waibia k'a iru p'ani. Mia māga jara bi oopata perā āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a. Māga oopata k'īra nejasia wēe. Jīp'a k'īsia p'anapata na p'ek'au eujādepema net'aade.

²⁰ Jōdee tachi it'aripema p'uuru pidaarā, it'aripema net'aade k'īsia p'anapata perā. Nīmaa p'ani Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari it'ariipa chemerā. Māgí Tachi Waibia Jesucristo.

²¹ Ichi chek'āripi, tachi chupiria nībi k'ap'ia ichi it'aripema k'ap'ia jīak'a papiit'ee; k'ap'ia k'īra wāree. Ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, māga ooi. Ma awara ne-inaa jōmaweda ichi jua ek'ari papii.

4

O-īa p'anapataadaipia bi

¹ Ípemaarā, mia parā k'inia iru bi. Mapa parā audú unu k'inia bi. Jōmaarāmaa mia o-īa jara k'inia bi parāpa wāara Cristode ijāapata. Ípemaarā k'iniarā, mia oomaa bik'a chóoti parāpa Tachi Waibiade ijāa p'anide.

² Írá mia enenee nībi nāgí wēraarā, Evodia Síntique ome, t'āri auk'a p'anapataadamerā Cristodeerā p'anapataadaipia bik'a.

³ Ichiaba p̄imaa, m̄ichi k'ōp'āyo k'iniara, chup̄iria iidi b̄i m̄āgí wēraarā k'aripamerā. P̄i m̄i ome auk'a wāara mimiapari Cristo-it'ee. Mapa m̄ia k'awa b̄i p̄ia āra k'aripait'ee. Mik'a āchia jir̄ijida jarateedait'ee Tachi Ak'ōrepa jara p̄eida Jesucristode. Ichiaba m̄āgá oojida Clemente m̄aik'aapa awaraa mimiapataarā Cristo-it'ee. Tachi Ak'ōrepa m̄āḡirā t'ī p'ā iru b̄i it'ari, Cristopa chok'ai p'anapidaarā t'ī p'ā jēra b̄i librode.

⁴ O-īa p'anapatáati parā Tachi Waibiadeerā perā. Waya auk'a jarait'ee; o-īa p'anapatáati.

⁵ T'āri pia p'anapatáati jōmaarā ome. Māga p'anapataadaipia b̄i, iru taarā-e perā cheit'ee.

⁶ Mak'iaara k'īsanáati. Ma k'āyaara ne-inaa jōma p'asarutade it'aa t'īpatáati Tachi Ak'ōremaa. Māgá it'aa t'ī b̄ide gracias jaráti irumaa m̄aik'aapa iid̄iti irua parā k'aripamerā.

⁷ Māga ooruta p̄irā, Tachi Ak'ōrepa parā k'āiwee p'anapiit'ee. Tachi k'īradoopa pia k'awada-e pai m̄ida, irua m̄āgá ooi Tachi Ak'ōre perā. Iruata parā k'īsia m̄aik'aapa t'āri j̄ipari Jesucristo k'ap'ia pari. Māgá audú k'īsia jōnada-e pait'ee.

Ne-inaa pia aupai k'īsiadaipia b̄i

⁸ Ipemaarā, at'āri falta b̄i na ūraa jarait'ee. K'īsiapatáati n̄āgí ne-inaade: wāara pedeede; awaraarāde pedee pia jararutade; ne-inaa Tachi Ak'ōrepa tachimaa oopi k'inia b̄ide; ne-inaa p'ek'au k'achia wēe b̄ide; ne-inaa tachia k'inia iru p'anide; ne-inaa pia jōmaade; m̄āgee ne-inaade. Pia jarait'eera, k'īsiadaipia b̄i ne-inaa piadepai; ne-inaa jōmaarāpa pia ak'ipata.

⁹ Parāpa ma ūraa ijāajida m̄aik'aapa awaraa jarateeda chok'ara ūrijida m̄ichi it'aideepa. Mi parā t'āide nipai naaweda, awaraarāpa mi bapata parāmaa nep̄ir̄ipachida. Ma awara p̄achi taupa unujida m̄ia oopata j̄ama nipak'āri. Mapa oo wāk'āti w̄ati m̄ia ooparik'a m̄aik'aapa p'anapatáati mi baparik'a. Māga ooruta p̄irā, Tachi Ak'ōre parā ome bait'ee m̄aik'aapa parā k'āiwee p'anapiit'ee.

Filipos p'uurudepema ijāapataarāpa primisia tee p̄eidap'edaa Pablomaa

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa mi t'āri o-īapi b̄i parāpa waya mi k'aripa p'aneedap'edaa perā. Gracias jara b̄i irumaa parāpa k'īsia p'aneedap'edaa perā mi waya k'aripadait'ee. M̄ia jara k'inia-e parāpa mi k'īra atua iru p'anajida. K'awa b̄i mi p'oyaa k'aripada-e p'anajida.

¹¹ Ichiaba jara k'inia-e parāpa m̄imaa ne-inaa teedaipia b̄i, m̄ia ne-inaa falta bairā. Ne-inaa faltak'āri, m̄ia k'īsia-e, k'awaa wāru perā t'āri o-īa bait'ee m̄ichia ne-inaa iru b̄i omepai. Ma awara m̄āgá bai ne-inaa jōma m̄imaa p'asarude.

¹² K'awaa w̄aji m̄āgá t'āri o-īa bait'ee chup̄iria n̄ibide m̄aik'aapa net'aara iru b̄ide. Jōma m̄imaa p'asada k'aurepa m̄ia n̄āga k'awaa w̄aji. Mi auk'a t'āri o-īa bapari bi j̄awaa bak'āri chik'o paraa perā m̄aik'aapa jarra ook'āri chik'o wē-e perā. Māgá ichiaba mi auk'a t'āri o-īa bapari, net'aara bak'āri m̄aik'aapa net'aa wēe bak'āri.

¹³ M̄ia ne-inaa jōma ooi Cristo k'ap'ia pari, irua mi k'aripapari perā.

¹⁴ Māgá choo b̄i m̄ida, parāpa piata oojida mi chup̄iria k'awaadak'āri mi chup̄iria n̄ibide.

¹⁵ Parā Filipodepema ijāapataarāpa n̄āga pia k'awa p'ani. M̄ia parā k'aripaji parā t'āide jaratee nipak'āri Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māgá k'aripap'eda, parā eujā, Macedoniadeepa uchiak'āri, parāpata jōdee mi k'aripajida. Parāpapai m̄āga oojida, ewaa ijāa p'aneedap'edaarā paji m̄ida. Awaraa p'uurudepema ijāapataarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa auk'a k'awaajida

mia jarateeda k'aurepa. Mamīda mīmaa primisia tee pēida-e paji, parāpa oodap'edaak'a.

¹⁶ Mi Tesalónica p'uurude bak'āri pida, at'apai parāpa mīmaa tee pēijida ne-inaa falta bada.

¹⁷ Māga jara-e bi k'inia bairā parāpa mīmaa primisia tee pēipataadamerā. Jīp'a k'inia bi Tachi Ak'ōrepa parāmaa waapiara teemerā ne-inaa ichia k'īsiade iru bi teeit'ee Cristodeerāmaa; chi awaraarā k'aripadap'edaarāmaa.

¹⁸ Wāara, parāpa primisia tee pēidap'edaa k'aurepa Epafrodito ome, ĩrā mia audú iru bi mia falta bada k'āyaara. Ma primisia tee pēidak'āri mīmaa, Tachi Ak'ōremaa tee pik'a p'anajida. Ne-inaa t'ūa baparík'ata bi, eperāarāpa paapatap'edaa iru-it'ee. Māgí ĩk'āri, o-ĩa baji āra ome. Māga pik'a parāpa primisia teedak'āri mīmaa, iru auk'a o-ĩa bapari parā ome.

¹⁹ Parāpa māga oopata perā, mi Ak'ōre Waibiapa parāmaa ne-inaa falta p'ani jōmaweda teeit'eepi, ichia ne-inaa k'īra wāree iru bidepema. Māgí ne-inaa teeit'ee Jesucristo k'ap'ia pari.

²⁰ ¡Tachi Ak'ōre ichita jōmaarā k'āyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Pablopa salude tee pēida

²¹ Mia salude tee pēiru jōma Jesucristo k'ap'ia Tachi Ak'ōrede ijāpataarāmaa. Tachi ĩpemaarā nama mi ome p'aniirāpa parāmaa auk'a salude tee pēiruta.

²² Na p'uurudepema César palaciode mimiapataarāpa apemaarā ijāpataarā ome ichiaba parāmaa salude pēiruta.

²³ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristomaa irua parā pia ak'i bapari-imerā.

Māgapai paji.

COLOSENSES

San Pablopa K'art'a P'ãda Colosas P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a ichiaba p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Ai naaweda Pablopa jaratee ni-pak'ãri Éfeso p'uurude, Colosas p'uurudepema Epafras Cristode ijãa beeji. Mãgipa Cristo ũraa jarateenaji ichi p'uuru pidaarãmaa. Mãgã ijãapataarã paraaji Colosas p'uurude. Pablopa Colosas p'uurudepema ijãapataarã ũraa k'inia baji, ichi jua ek'ari ijãapataarã Éfeso p'uurudepemaarãpa ma ijãapataarã k'aripapatap'edaa perã.

Naapiara jara bi ichi Timoteo ome o-ĩa p'ani ma Colosas p'uurudepema ijãapataarã Cristode pia ijãapata perã (cap. 1.1-14). ũraa bi ũrinaadamerã seewa jarateepataarãpa nãga jarateepata: Moisepa p'ãdade jara bik'a oopataadamerã mãik'aapa angeleerãmaa it'aa t'ĩpataadamerã. Cristodepai ijãadaipia bida a bi, iruta jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã (caps. 1.15-2.19). Jara bi Cristode ijãapataarã awara p'anapataadaipia bi, chiwidi pik'a p'anadairã Cristo k'aurepa (caps. 2.20-4.6). T'ẽepai jara bi chi k'õp'ãyoorã mimiapatade mãik'aapa salude tee pëi bi ïpemaarã Cristo k'aurepa, Colosas p'uurude mãik'aapa Laodicea p'uurude p'anirãmaa (cap. 4.7-18).

Salude pëida

¹⁻² Mi, Pablopa na k'art'a p'ã pëiru Tachi Ak'õredeerãmaa, Colosas p'uurude p'ani. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ũraa jarateede. Na k'art'ade tachi ïpema Cristo k'aurepa Timoteopa ichiaba salude pëiru parãmaa.

ïpemaarã Cristo k'aurepa, taipa k'awa p'ani parãpa wãara ijãapata Cristode. Mapa it'aa iidipata Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariimerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablopa it'aa t'ĩda ijãapataarã pari

³ Tachi Ak'õre Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre. Irumaa it'aa t'ĩdak'ãri parã pari, taipa ichita gracias jarapata,

⁴ ũripata perã parãpa wãara Jesucristode ijãapata mãik'aapa jõma Ak'õredeerã k'inia iru p'anapata.

⁵ Parã mãga p'anapata ijãapata perã it'aa wãdait'ee mãik'aapa iru p'anadait'ee ne-inaa jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi teet'ee ichideerãmaa. Cristopa jirit'eradaarãpa irua wãarata jara pëida naa jarateedak'ãriipa parãmaa, mãga ijãapata.

⁶ Ma jarateedak'a parãmaa at'ãri jarateemaa p'ani to bee chaa. Mapa eperãarã chok'araara ichiaba ijãa p'ani parã ijãa p'anadap'edaak'a naa ijãadak'ãri. Maapai parãpa k'awaajida wãara Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara bapari.

⁷ Tachi ïpema k'inia Epafrapa mãga jarateeeji parãmaa. Tai pari irua oopachi Cristopa oopi bik'a parã t'ãide.

⁸ Taimaa nepiriji sãga parãpa mi mãik'aapa awaraa ijãapataarã k'inia iru p'ani, Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a.

⁹ Maperã taipa mãga ũridap'edaadeepa it'aa t'ĩpata parã pari. Mãga oomaa p'anide iidipata Tachi Ak'õrepa parãmaa k'awaapimerã jõma ichia oo k'inia bi

parã k'ap'ia pari. Ichiaba iidi p'ani Ak'õrepa ichi Jaure k'ap'ia pari nejõmaade k'ĩsia k'awaa papimerã.

¹⁰ Taipa mãga iidipata k'inia p'anadairã parã p'anapataadamerã Tachi Waibiadeerãk'a, ne-inaa jõma oomaa p'ani irua k'inia bik'a. Mãga p'anadak'ãri, ne-inaa pia k'ĩra t'ãdoo oodait'ee mãik'aapa Tachi Ak'õre pipiara k'awaadait'ee.

¹¹ Mamĩda mãga ooda-e pai irua k'aripa-e bi pirã. Iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bapari. Mapa ichiaba iidipata irua parã k'aripamerã. Mãgã t'ãri o-ia choodai, nepirade baairuta pijida.

¹² Maperã gracias jaradaipia bi irumaa. Iruata parã jirit'eraji jõma iru p'anadamerã irua k'ĩsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa, it'ari iru idaade t'ĩudak'ãri.

¹³ Ma awara, iruata tachi uchiapiji na p'ek'au eujãdepema p'ãriu pik'a bideepa mãik'aapa biji it'aripema idaã pik'a bide, ichi Warra k'inia iru bi jua ek'ari.

¹⁴ Ichi Warra piuda k'aurepata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuaadamerã mãik'aapa tachia p'ek'au k'achia oopata wẽpapiji.

Cristo piuda k'aurepa tachi t'ãri auk'a p'anadai Tachi Ak'õre ome

¹⁵ Eperãarãpa Tachi Ak'õre p'oyaa unudak'aa. Mamĩda irua unupiji ichi Warra k'ap'iade. Cristo Tachi Ak'õre k'ĩrak'a bi. Jõmaarã k'ãyaara waibiara bi, ne-inaa jõma ooda perã.

¹⁶ Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ooji ne-inaa jõmaweda it'ari nĩbi, mãgĩ unudak'aa mĩda. Ooji jõmaweda angeleerã poro waibiarã, netuaraarã poro waibiarã paara, ma jõmaweda tachi k'ãyaara waibiara bee. Ichiaba ooji ne-inaa jõmaweda na p'ek'au eujãde nĩbi tachia unupata. Tachi Ak'õrepa ma jõma ooji Cristo k'ap'ia pari, iru-it'ee nĩbamerã.

¹⁷ Cristo ichita bapari. Bapachi ne-inaa jõma ooi naaweda. Iru k'aurepata ne-inaa jõma nĩbi.

¹⁸ Iru jõmaarã ijãapataarã poro waibia. Ma ijãapataarã iru k'ap'ia apai bik'a p'ani. Jõdee iru ma k'ap'ia porok'a. Iru k'aurepata ijãapataarã paraa. Jõmaarã ijãapataarã naa iru piup'eda chok'ai p'irabaiji, jõmaarã k'ãyaara waibiara bait'ee.

¹⁹ Cristo mãga bi Tachi Ak'õre ba k'inia bada perã ichi k'ap'iade.

²⁰ Ichi Warra k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõma k'ãiwee bapi k'inia baji ichi jua ek'ari. Eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'õrepa waa p'oyaa pia ak'i-e paji ichia ooda; na p'ek'au eujãdepema ne-inaa, it'aripema ne-inaa paara. Mamĩda kurusode ichi Warra waa bat'ak'ãri, ma piuda k'aurepa írá ma ne-inaa jõma waya pia ak'ipari. Ma awara ichi t'ãri auk'a bĩpari eperãarã ome Cristode ijãadak'ãri.

²¹ ¡K'ĩsiati nãgide! Parã ijãadai naaweda, t'imí pik'a p'anapachida Tachi Ak'õre ik'aawaapa. Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa iru p'anapachida. T'ãri k'achia p'anapachida parãpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

²² Mamĩda írá Cristo chupiria piuda k'aurepa parã pari, t'ãri auk'a p'anapata Tachi Ak'õre ome. Irua parã mãgã t'ãri auk'a biji Ak'õre ome p'ek'au k'achia wẽe, maarepida imiateeda wẽe p'anadamerã Ak'õre k'ĩrapite, iru waya chek'ãri.

²³ Wãara mãga p'anadait'ee, ijãa wãruta pirã Tachi Ak'õrepa wãarata jara pẽida eperãarãmaa. Ma jara pẽida naa ijãadak'ãri, k'awaajida parã piudak'ãri, wãara it'aa wãdait'ee. Mãga ijãapatãati. Chok'araarãpa ũrimaa p'ani ma ũraa Tachi Ak'õrepa jara pẽida. Ma ũraata mi, Pablopa jarateepari, Cristopa mi pẽidak'ãriipa jarateemerã.

Pablo mimiada Cristode ijāapataarā k'aripait'ee

²⁴ Irá mi chupiria nībi mīda, o-īa bi k'awa bairā mi nāga bi parā k'aripa k'iniapa. K'awa bi mi, awaraa ijāapataarā ome waapiara chupiria jōnadait'ee Cristo k'aurepa, iru k'ap'ia, chi irude ijāapataarā, k'aripa p'ani misa.

²⁵ Tachi Ak'ōrepa mi na mimiade biji, parā Cristode ijāapataarā k'aripamerā. Mapa jarateepari jōma Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristode.

²⁶ Tachi Ak'ōrepa ma jara pēida k'awapi-e paji naawedapemaarāmaa. Mamīda irua k'inia bairā, irapema ijāapataarāmaa k'awapiji.

²⁷ K'awapi k'inia baji ichia ne-inaa pi-ia k'īsia iru bada parā judio-eerā-it'ee. K'īsia iru baji Cristo parā t'āride bapiit'ee. Iru wāara jāma bapari perā, parāpa k'awa p'ani na ewari iru k'īra wāree wāara unudait'ee.

²⁸ Maperā irua oodata māik'aapa jaradata jarateepata jōmaarāmaa. Ūraapata eperārā k'īra t'ādo, āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerā. Ma awara iididap'eda Tachi Ak'ōrepa taimaa k'īsia k'awaapimerā, jarateepata Cristode ijāadamerā māik'aapa oodamerā irua oopi bik'a. Taipa māga oopata āchi ijāadak'āri, araa p'anadamerā Cristo ome māik'aapa p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā. Māgá Tachi Ak'ōre k'īrapite panadait'ee tai ome iru ewari waibia ewate.

²⁹ Ma-it'eeta mi mak'iaara sē-ee mimiapari. Jiripari jōmaarāpa ijāadamerā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristode. Māga ooi Cristo, chi jōmaarā k'āyaara waibiara bīpa, mi k'aripapari perā.

2

¹ Ma awara mia nāga k'awapi k'inia bi parāmaa. Mia ichiaba jiripari parā pipiara ijāadamerā Cristode. Mia māgá parā k'aripa k'inia bi. Ichiaba māgá k'aripa k'inia bi Laodicea p'uurudepema ijāapataarā māik'aapa jōma ijāapataarā, mi k'īra waide k'awada-e p'anirā paara.

² K'inia bi parā jōmaweda t'āri o-īa Cristode ijāadamerā māik'aapa t'āri a-ba, chik'inia p'anapataadamerā. Māga p'anadak'āri, wāara k'awaa wādait'ee jōmaweda Tachi Ak'ōrepa eperārāmaa k'awapi k'inia bi Cristode. Naawedape-maarāmaa māga k'awapi-e paji. Mamīda irapemaarāmaa Cristo k'awapiji.

³ Iru k'āyaara ne-inaa pipiara wē-e k'awadait'ee, iruta jōmaarā k'āyaara k'īsia k'awaara bapari perā. Mapa irua aupaita k'īsia k'awaapii parāmaa.

⁴ Mia māga jara bi parāpa k'ūrapinaadamerā apidaamaa, ne-inaa awara iwarraa jaratee p'ani mīda.

⁵ Mi parā ome bi-e mīda, mi k'īsia parā ome bi. O-īa bi k'awa bairā parā k'īra jīp'a p'anapata māik'aapa wāara Cristode ijāapata.

Cristodeerāk'a p'anapatáati

⁶ Ijāadak'āriipa parāpa wāara ijāapata perā Jesucristo Tachi Waibia, t'āri a-ba p'anapatáati iru ome.

⁷ Parāmaa jarateedap'edaak'a naa ijāadak'āri, waapiara ijāapatáati Cristode māik'aapa k'awaa wāk'āti wāti oodait'ee irua k'inia bik'a. Ma jarateedap'edaa k'īra atuanáati. Ma k'āyaara ichita gracias jarapatáati Tachi Ak'ōremaa, irua māgá Cristo k'awapida perā parāmaa.

⁸ K'īrak'aupai ijāadai seewa jarateepataarāpa jara p'ani. Āchia jarateeda-e Cristopa ooda māik'aapa jarada. Ma k'āyaara āchi k'īsiadeepa seewa jarateepata, chonaarāweda k'īsia k'awaa beerāda apatap'edaarāpa jarateedap'edaak'a. Māirāpa jarateepachida eperārā ne-inaa oo p'anīpa Tachi Ak'ōre k'awadai.

⁹ Mamīda māga-e. Cristo k'ap'iadeta Tachi Ak'ōre bapari.

¹⁰ Mapa nāgaweda parāpa Tachi Ak'ōre k'awa p'ani, araa p'anapata perā Cristo ome. Iruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi! Na p'ek'au eujādepema poro

waibiarã, it'aripema poro waibiarã, netuaraarã poro waibiarã paara iru jua ek'ari p'ani.

11 Parã mǎgá araa p'anapata perã Cristo ome, jaradai irua tauchaa pik'a biji parã t'ãride. Mia jara k'inia-e tauchaa biji parã k'ap'iade eperãarãpa oopatak'a. Ma k'ãyaara pipiara ooji parã ome. Uchiapiji parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, t'ãriipa oodamerã irua k'inia bik'a.

12 Ma awara parã araa p'anapata perã Cristo ome, jaradai Cristo k'ap'ia piuda iadak'ãri, parã auk'a ia pik'ajida. Ichiaba iru chok'ai p'irabaik'ãri, parã auk'a p'irabai pik'ajida, ijãapata perã Tachi Ak'õre, chi jõmaarã k'ãyaara waibiarã bipa, Cristo p'irabaipiji. Ak'ipijida Cristo ome araa p'anapata poro choopidak'ãri.

13 Ma awara parã araa p'anapata perã Cristo ome, jaradai Tachi Ak'õrepa Cristo chok'ai bapik'ãri, parã auk'a chok'ai p'anapiji. Cristode ijãadai naaweda, Tachi Ak'õre-it'ee parã piu pik'a p'anajida parãpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Ichiaba piu pik'a p'anajida, Tachi Ak'õre Ũraa k'awada-e p'anadap'edaa perã. ¡Mamãda írá mǎga p'ani-e! Tachi Ak'õrepa tachi ijãapataarã chok'ai p'anapik'ãri Cristo ome, tachia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wẽpapiji.

14 Ma p'ek'au k'achia oopata k'aurepa tachi tewe paraa pik'a p'anapachida Tachi Ak'õre ome. Ooda-e p'anapachida irua jaradak'a iru ũraa p'ãdade. Mapa atuadait'ee paji. Mamãda Tachi Ak'õrepa tachi chok'ai p'anapik'ãri Cristo ome, ma tewe paraa pik'a bada jõpiji. Mǎga ooji Cristo kurusode piuk'ãri tachi pari.

15 Ma awara ma tewek'a bi kurusode jõpik'ãri Cristo ome, Tachi Ak'õrepa ichiaba netuaraarã poro waibiarã jõmaweda p'oyaaaji mǎik'aapa jõmaarã taide ãchi Cristo jua ek'ari biji.

K'írak'aupai ũridai seewa jarateepataarãpa jara p'ani

16 Tachi Ak'õrepa ma jõma ooda perã tachi k'aripait'ee, k'ísianáati awaraarãpa parã ãpíte pedee k'achia jararuta pirã ne-inaa k'opata k'aurepa maa-e pirã topata k'aurepa. Ichiaba k'ísianáati mǎga ooruta pirã, parãpa iada-e p'anadairã ewari, atane mǎik'aapa año, ãrapa ma ñipata ewate mǎik'aapa fiesta ewate ñapatak'a.

17 Mǎgee fiesta ewate, ñipata ewate, awaraa chonaarãwedapema ũraa ome Cristopa ooit'ee bada tauchaa pik'a baji. Mamãda írá Cristo bapari tachi ome.

18 Mapa k'ísianáati awaraarãpa jara p'ani mǎda parã atuadait'ee it'aa t'íidak'aa perã angeleerãmaa ãchia oopatak'a. ¿Áchia jara p'ani-ek'ã tachia jĩp'a it'aa t'ídaik'araa bi Tachi Ak'õremaa, mǎga ooruta pirã audua p'anida a p'anadairã? Angeleerãmaata it'aa t'ídaipia bida a p'ani, mǎirãpa pedeedamerã Tachi Ak'õremaa tachi pari. Ichiaba nepiri p'ani ãchia unupatada a p'ani; ne-inaa k'áimok'araa pik'a bide. Mamãda ijãanáati ãchi audua pedee, ãchi k'ísiadeepapai mǎga jara p'anadairã.

19 Mǎgee ne-inaade audú k'ísiapata perã, k'ísiadak'aa Cristopa ãchima oopi k'inia bide. Iruta tachi ijãapataarã poro waibia. Jõdee tachi iru k'ap'ia apai pik'a. Maperã oo k'awaa wãpataadaipia bi Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

20 Parã Cristo ome araa p'anapata perã, iru piuk'ãri, parã jida piu pik'ajida. Mǎgá uchijida eperãarãpa ne-inaa k'íra t'ãdoo oopipata jua ek'ariipa. Mǎga bita, parãpa ¿sãap'eda at'ãri ma ne-inaa oo k'inia p'anima?

21 Eperãarãpa jarapata “Jǎgí t'õbaináati; jǎgí k'onáati; jǎgí jitanáati.”

22 Jõma “jǎgí” jarada taarã-ee iru bap'eda jõdait'ee, na p'ek'au eujãdepema perã. Ichiaba jõma ma jarada tachia oonaadamerã jõit'ee, jĩp'a eperãarãpa jarateepata perã.

²³ Ūk'uruurāpa jaratee p'ani jīp'a it'aa t'īdaik'araa bi Tachi Ak'ōremaa, tachi audú k'achia p'anadairā. Ichiaba jaratee p'ani tachi k'ap'ia pia ak'idaik'araa bi, mak'iaara pia-e bairā. Wāara eperāarā ūk'uruurāpa māgee ne-inaa jaratee p'ani pia ak'ipata, pia pik'a ūripata perā. Mamīda tachia jōma ooruta pījida māirāpa jaratee p'anik'a, at'āri uchiada-e pai tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa. Cristopapai tachi māgideepa uchiapii.

3

Cristode ijāapataarāpa it'aripema ne-inaade k'īsiadaipia bi

¹ Mia naaweda jaradak'a parā p'irabai pik'ajida Cristo ome, iru chok'ai p'irabaik'āri. Māgá eperā chiwidi pik'a p'aneejida; p'ek'au k'achia oo amaa p'anapataarāk'a. Mapa jīripatāati it'aripema ne-inaa, Cristo mama bapari perā. Tachi Ak'ōrepa Cristo ichi juaraare bīji, tachi jōmaweda ak'i bamerā.

² Maperā it'aripema ne-inaade k'īsia p'anapatāati, na p'ek'au eujādepema net'aadepai k'īsiadai k'āyaara.

³ Cristo piuk'āri, parā jida piu pik'ajida. Ma awara Tachi Ak'ōrepa Cristo waya chok'ai bapik'āri, parā auk'a chok'ai p'anapiji, ichita p'anapataadamerā iru ome.

⁴ Maperā Cristo, chi ichita chok'ai p'anapipari waya chek'āri, parā auk'a chedait'ee iru ome iru k'īra wāree unupide jōmaarāmaa.

Ne-inaa k'achia oopatap'edaa Cristode ijāadai naaweda oo amaadaipia bi

⁵ Parā māgá ichita chok'ai p'anadairā Cristo chok'ai bik'a, oo amāati ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo parāpa oopatap'edaa irude ijāadai naaweda. P'ek'au oonāati awaraarā ome. Awaraarā jīrināati āra ome k'achia oodait'ee. K'īsianāati ne-inaa pāchia k'achia oo k'iniata oodait'ee. Pāchia net'aa iru p'ani omepai k'āiwee p'anapatāati, waapiara ata k'inia p'anada-ee. Chi net'aa k'iniayaa bipa net'aa k'iniara iru bi Tachi Ak'ōre k'inia iru bai k'āyaara.

⁶ Eperāarāpa māgee ne-inaa k'achia oodak'āri, Tachi Ak'ōre k'īraupipata. Mapa ewari cherude irua māgee ne-inaa k'achia oopataarā miapiit'ee.

⁷ Naaweda parāpa pida māgee ne-inaa k'achia oopachida, oo k'iniadak'aa pada perā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a.

⁸ Mamīda irā māga p'anadaik'araa bi. Mapa nāgee jōmaweda oo amāati. K'īrau māik'aapa t'āri k'achia p'ananāati. K'īsianāati chīara k'achia oodait'ee. Pedee k'achia pedeenāati awaraarā āpīte māik'aapa ik'achia pedeenāati.

⁹ Seewa jaranāati awaraa ijāapataarāmaa, parāpa māgee ne-inaa k'achia oodaamaa p'anadap'edaa perā Cristode ijāadak'āri. Irude ijāadak'āri, oo amaajida ne-inaa jōmaweda pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a.

¹⁰ Ma k'āyaara p'ana k'inia p'aneejida eperāarā chiwidi p'anik'a, Tachi Ak'ōre, tachi oodapa parā ichi k'īrak'a papimerā. Māga p'anadai iru wāara k'awa wādak'āri.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa māga oopari jōmaarā Cristode ijāapataarā-it'ee: judiorā-it'ee, judio-eerā-it'ee auk'a; chi k'ap'iade tauchaa iru beerā-it'ee, chi tauchaa wēe beerā-it'ee; k'īra tewaraarā-it'ee māik'aapa sīpanaarā-it'ee, esclavoorā-it'ee, esclavo-eerā-it'ee paara. Ak'ōrepa māga oopari ma jōmaarā-it'ee, Cristo bapari perā jōmaweda irude ijāapataarā ome. Iruata ma jōmaweda k'aripapari, jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā.

¹² Tachi Ak'ōrepa parā māgá jīrit'eraji ichideerā papiit'ee. Parā k'inia iru bapari perā, parā awara bīji nāga p'anapataadamerā awaraarā ome: chupīria k'awaa; t'āri pia; audua-ee; k'īrau-ee; t'āripa choo, nepīrade baairuta pījida.

13 Mapa choopataáti awaraarāpa nepira jiri p'ani pijida parā ome. Parādepemapa awaraa imiateeru pirā, ma imiateeda perdonáati, Tachi Waibiapa perdonaaparik'a parāpa k'achia oopata.

14 Ma awara chik'inia p'anapataáti. Māga p'anapataadak'āri, wāara oodai ma jōma et'ewa jarada Tachi Ak'ōredeerāpa oopataadamerā.

15 Oopíti Cristomaa irua oopi k'inia bik'a pāchi t'āride. Irua parā t'āri o-īapi k'inia bi, k'āiwee para bamerā. Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa parā jiriji, k'ap'ia apai pik'a, k'āiwee p'anapataadamerā. Mapa gracias jarapataáti Tachi Ak'ōremaa.

16 T'āriipa jiripataáti Cristopa jarateeda waapiara k'awaadait'ee māik'aapa p'anapataáti ma jarateedade jara bik'a. Iidíti Tachi Ak'ōrepa parā k'isia k'awaapimerā māik'aapa jaratēeti ma jarateeda awaraarā pāchi t'āidepemaarāmaa. Ichiaba ūráati oodamerā Cristopa oopi k'inia bik'a. Ma jōma oodai cheepurudak'āri k'aride salmos Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādadepema, Ak'ōre k'ari māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa k'aripiru. Māgí k'aridak'āri, t'āriipa k'aridaipia bi Tachi Ak'ōremaa, iru jōmaarā k'āyaara t'āri piara bapari perā.

17 Wāara jōmaweda parāpa oopata oodaipia bi Tachi Waibia Jesupa oopi bik'a. Ichiaba jōmaweda parāpa jarapata jaradaipia bi irua jarapi bik'a. Māga oodak'āri, iru k'ap'ia pari gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa.

*Sāga p'anapataadaipia bi awaraa ijāapataarā ome
(Ef 5.22-33; 1 P 3.1-7)*

18 Wēraarā, imik'īra paraa beerā, chok'ek'ee p'anapataáti pāchi k'ima ome, Tachi Waibiapa k'inia bairā wēraarā irude ijāa p'ani māga p'anapataadamerā.

19 Jōdee imik'īraarā wēra paraa beerā, pāchi wēra k'inia iru p'anapataáti. K'īrau p'ananaáti āra ome. Ma k'āyaara t'āri pia p'anapataáti.

20 Warrarā, ichita oopataáti pāchi ak'ōreerāpa jara p'anik'a, Tachi Ak'ōrepa k'inia bairā māga oodamerā.

21 Ak'ōreerā, pāchi warrarā k'īraupináati, k'īra pia-ee p'ananaadamerā.

22 Esclavoorā, ichita oopataáti pāchi chipariirāpa jara p'anik'a. Oonáati esclavoorā ūk'uruurāpa oopatak'a. Māirā k'īra jīp'a mimiapata āchi chipariirāpa ak'i p'ani misa aupai, āchi mimiayaa beeda adamerā. Mamīda parāpa māga oodaik'araa bi. Ma k'āyaara auk'a k'īra jīp'a mimiapataadaipia bi, pāchi chipariirāpa ak'ida-e p'ani pijida. Māgá ak'ipidai Tachi Waibia wāara waawepata.

23 Mimiapataadai k'āyaara eperāarā-it'ee aupai, t'āriipa ne-inaa jōma oopataáti Tachi Waibia Cristo-it'ee, iru parā chipari waibiara bairā.

24 K'awa p'ani parāpa mimiapata pari iruata parāmaa atapiit'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi teeit'ee ichideerāmaa.

25 Mamīda māga oo-e pait'ee chi ne-inaa k'achia oopari ome. Ma ne-inaa k'achia oopata pari Tachi Ak'ōrepa ichiaba māgimaa ne-inaa k'achia ooit'ee. Ichia māga k'isia iru bi ooit'ee jōma k'achia oopataarā ome; esclavoorā ome, esclavo-eerā ome auk'a, eperāarā jōmaweda auk'a p'anadairā iru k'īrapite.

4

1 Esclavoorā chipariirā, pāchi esclavoorā pia ak'i p'anapataáti, Cristopa k'inia bik'a. K'irāpāti it'ariipa pāchi chipariipa parā ak'imaa bi.

2 Irā parā jōmaarāmaa mia ūraait'ee: Ichita it'aa t'īpatáati. K'īrak'aupai k'īra atuadai it'aa t'īdait'ee. Parā it'aa t'ī p'anide ichita gracias jarapataáti Tachi Ak'ōremaa.

3 Māgá it'aa t'īdak'āri, ichiaba it'aa t'īti tai pari. Iidipataáti Tachi Ak'ōrepa taimaa waapiara jarateepimerā irua eperāarāmaa naaweda k'awapi-e pada:

Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee, irude ijāadak'āri atuanaadamerā. Māgí jaratee bi k'aurepata mi nama carcelde bi.

⁴ It'aa iidipatāati mia māgí pi-ia jarateemerā Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a, māgá jarateepia bairā.

⁵ K'īsia k'awaa p'anapatāati ijāadak'aa beerā ome. Unuruta chaa ne-inaa jōma óoti āchimaa Cristode ijāapidait'ee.

⁶ Ichita t'āri pia pedeepatāati, āchia o-īa ūri k'inia p'anadamerā parāpa jara p'ani. Māga ooruta pīrā, parāpa k'awaa wā dai pia p'anaudait'ee āchia ne-inaa iidiruta chaa.

Salude tee pēida na k'art'a p'ā aupa wāk'āri

⁷ Mia na k'art'a pēiru tachi ĩpema Cristo k'aurepa Tíquico ome. Mia iru k'inia iru bi, k'ōp'āyo pia perā. Irua mi ichita k'aripapari, Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oo k'inia bairā. Parāmaa nepirinaid'ee mia k'īsia bi māik'aapa oomaa bi, ma jōma k'awaadamerā.

⁸ Ma-it'ee mia iru pēiru; pia k'awaadamerā tai p'anapata māik'aapa t'āri o-īa p'aneadamerā irua jararu ūridak'āri.

⁹ Tíquico ome parā p'uurudepema Onésimo auk'a wāru. Taipa iru auk'a k'inia iru p'ani ĩpema pia perā māik'aapa oo k'inia bairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Mapa āra wāruta parā ak'ide māik'aapa nāpema ijāapataarāpa oopata nepiride.

¹⁰ Tachi k'ōp'āyo Aristarco ichiaba nama carcelde bi mi ome Jesucristo k'aurepa. Irua salude pēiru ichiaba. Bernabé primo Marcopa ichiaba salude pēiru. Mia naaweda jara pēidak'a, Marcos wāru pīrā parāmaa, pia auteebáiti.

¹¹ Ichiaba salude pēiru Jesupa; māgí ichiaba t'ījarapata Justo. Ma judiorā ōpeerāpapai mi k'aripamaa p'ani na mimia ome. Ārapa ichiaba k'inia p'ani eperāarāpa Tachi Waibia Cristode ijāadamerā, Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Ārapa mi māgá k'aripa p'anadairā, mi t'āri o-īa bapari.

¹² Parā p'uurudepema Epafrapa ichiaba salude pēiru. Irua pia oopari Jesucristopa oopi bik'a. T'āriipa it'aa t'īpari parā pari, Tachi Ak'ōrepa k'aripamerā. K'inia bi parāpa wāra ijāadamerā jōma Tachi Ak'ōrepa jara pēida parāmaa māik'aapa t'āriipa oo k'inia p'anadamerā irua oopi bik'a, ma awara choodamerā māgá ijāa p'anide, pariatua awaraa ne-inaa ijāada-ee.

¹³ Michi taupa unudoo sāga Epafrapa jiripari k'aripait'ee parā jōmaweda; chi ijāapataarā Colosas p'uurudepemaarā, Laodicea p'uurudepemaarā māik'aapa Hierápolis p'uurudepemaarā.

¹⁴ Ichiaba Doctor Lucapa salude pēiru. Taipa iru k'inia iru p'ani, ichiaba k'ōp'āyo pia perā. Tachi k'ōp'āyo Demapa ichiaba salude pēiru.

¹⁵ Mia parāmaa chupiria iidi bi, mi pari saludaadamerā tachi ĩpemaarā Cristo k'aurepa, Laodicea p'uurude p'ani. Ichiaba salude pēiru Ninfamaa māik'aapa jōma Cristode ijāapataarāmaa iru tede it'aa t'ī chepata.

¹⁶ Parāpa na k'art'a leedap'eda, Laodiceadepema ijāapataarāmaa pēiti auk'a leedamerā. Jōdee parāpa atadak'āri chi apema k'art'a āramaa p'ā pēida, māgí leedaipia bi.

¹⁷ Arquipomaa nāga jaráti: “K'īra jīp'a aupáji mimia Tachi Ak'ōrepa awara bida pi-it'ee, Cristo ome araa bapari perā.”

¹⁸ Mi, Pablopa nāgí p'āru michi juadoopa. It'aa t'īdak'āri, k'irāpáti iididait'ee mi pari nama carcelde nībairā. Mia pida it'aa t'īpariit'ee parā pari, Tachi Ak'ōrepa parā pia ak'i bapariimerā.

Māgapai paji.

1 TESALONICENSES

San Pablopa K'art'a Naapiara P'ãda Tesalónica

P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata iru Corinto p'uurude baji na k'art'a p'ãk'ãri. Tesalónica p'uurudepema ijãapataarãmaa p'ãji. Tesalónica p'uuru waibiara baji Macedonia eujãde. Pablopa naapiara Jesucristo ũraa jarateegi ma p'uurude. Mamĩda mama taarã ba-e paji, iru k'ĩra unuamaa iru p'anapataarãpa peet'aadait'ee jiridap'edaa perã. Ma t'ẽpai Timoteopa ma Tesalonicadepema ijãapataarãde pedee pia jara chek'ãri, Pablo o-ĩa beeji.

Naapiara jara bi ichi o-ĩa bi k'awa bairã ãra pia nipapata Ak'õre ode. Jara bi ichia it'aa t'ĩpata ãra pari mãik'aapa ne-inaa ichia k'irãpa bi ãra t'ãide nipak'ãri (caps. 1.1–2.16). Jara bi ichi wã k'inia bi ãra ak'ide mãik'aapa Timoteopa ichi-maa nepiri cheda, ãra t'ãideepa chek'ãri (caps. 2.17–3.13). ũraa bi audupiara ijãapataadamerã mãik'aapa oopataadamerã Cristopa oopi bik'a. Ichiaba jara bi sãga pait'ee Cristo waya chek'ãri mãik'aapa ijãa jai-idaadap'edaarã chok'ai p'irabaidak'ãri (caps. 4.1–5.11). T'ẽpai jara bi ũraa awara-awaraa mãik'aapa iidi bi it'aa t'ĩpataadamerã iru pari (cap. 5.12–28).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Silvano ome mãik'aapa Timoteopa paara na k'art'a p'ã pëiruta parã Cristode ijãapataarãmaa, Tesalónica p'uurude p'ani. Taipa k'awa p'ani parã Tachi Ak'õredeerã mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristodeerã, wãara ijãapata perã. Mapa it'aa iidi p'ani ãrapa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Tesalónica p'uurudepema ijãapataarãpa ne-inaa pia oopata

² Tai it'aa t'ĩdak'ãri Tachi Ak'õremaa, ichita gracias jarapata parã jõmaarã pari.

³ Mãgã irumaa gracias jara p'anide, k'irãpa p'ani parãpa ne-inaa pia oopata Ak'õrepa oopi bik'a, Cristode wãara ijãapata perã. Parã audú mimiapata awaraarã k'aripadait'ee, Cristo k'aurepa ãra k'inia iru p'anapata perã. Mãga oo p'anide choopata, ijãapata perã Tachi Waibia Jesucristo unudait'ee, ichideerã ata chek'ãri.

⁴ Ipemaarã Cristo k'aurepa, taipa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa parã k'inia iru bapari. Mapa ichia parã jirit'eraji ichideerã papiit'ee.

⁵ Taipa parãmaa jaratee nipadak'ãri Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pëida Cristode, pedee papai wa tai k'ĩradoopapai jarateeda-e paji. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre Jaurepata taimaa mãgã jarateepiji. Ichia tachi t'ãride k'awapiji taipa wãarata jarateepata. Parãpa k'awa p'ani tai nipapatap'edaa parã t'ãide, Cristode ijãadamerã.

⁶ Taipa jarateedap'edaa ijãadak'ãriipa parã p'ana k'inia p'aneejida tai p'anapatak'a mãik'aapa Tachi Waibia Jesús baparik'a. Ma k'aurepa awaraarãpa parã miapijida mĩda, Tachi Ak'õre Jaurepa parã t'ãri o-ĩapiji.

⁷ Ma awara, parã mãgã p'anapata perã, ijãapataarã Macedonia eujãdepema mãik'aapa Acaya eujãdepema auk'a p'ana k'inia p'ani parãk'a.

⁸ Æchia awaraarãmaa ichiaba jara p'ani parã p'anapata, Tachi Ak'õrede ijãadak'ãriipa. Mãgã taipa maarepida jarada-eeta, awaraa eujãdepemaarãpa k'awa p'ani Cristopa oomaa bi parã t'ãide.

⁹ Māirāpa nepiripata parāpa tai pia auteebaidap'edaa, jaratee nipadak'āri parā t'āide. Ichiaba nepiripata parā ne-inaa juapa oodade ijāa amaadap'edaa, ijāa p'aneedait'ee Tachi Ak'ōre chok'ai bide, taipa jarateeda ūridap'eda. Māgá Ak'ōre wāarade ijāadak'āriipa, oo k'inia p'aneepachida irua oopi bik'a.

¹⁰ Ma awara parā māgá ijāadak'āriipa, ni p'ani unudait'ee Tachi Ak'ōre Warra, ichi chek'āri it'ariipa ichideerā atade. Tachi Ak'ōrepa ichi Warra Jesús chok'ai p'irabaipiji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atamerā. Mapa Ak'ōre ewari waibia ewate pak'āri, Tachi Ak'ōre waa k'īrau-e pait'ee tachi ome, tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

2

Pablo Tesalónica p'uurude mimiada

¹ Ipemaarā, parāpata k'awa p'ani tai wādak'āri parā ak'ide, pia uchiaji taipa oo k'inia p'anadap'edaa parā t'āide.

² Ichiaba k'awa p'ani ma wādade parā ak'ide, Filipos p'uurude jaratee nipadak'āri, jā p'uurudepemaarāpa taimaa ik'achia jara wājida māik'aapa miapijida. Filipode māga paji mīda, Tachi Ak'ōrepa tai k'aripaji ichia jara pēida waawee-ee jaranadamerā parāmaa. Taipa māga oojida eperāarā ūk'uruurāpa jarateepiamaa jōnajida mīda.

³ Mama p'anide parā t'āide, wāarata jarateejida. Parā ūraadak'āri, iwarraa pedee jarada-e paji parā k'achiade baaipidait'ee. Ma awara seewa jarada-e paji parā k'ūradait'ee.

⁴ Ma k'āyaara jīp'a jarateejida Tachi Ak'ōrepa taimaa jarateepidak'a. Tachi Ak'ōrépata tai jirit'eraji jarateenadamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee. Maperāpi māga jaratee nipapata. Jarateeda-e eperāarāpa tai t'o p'anadamerā. Jīp'a jarateepata Tachi Ak'ōrepa tai pia ak'ipariimerā. Iruata k'awa bi tai t'āride k'īsia iru p'ani.

⁵ Parāpa k'awa p'ani taipa imeraa pedee jaradak'aa paji, parāpa tai k'inia iru p'anadamerā awaraarā k'āyaara. Ichiaba imeraa pedee jarateedak'aa paji, parā k'ūradait'ee, taimaa p'arat'a teedamerā. ;Tachi Ak'ōrepa k'awa bi mia wāarata jara bi!

⁶ Ichiaba audú k'awaa beerāk'a jarateedak'aa paji parāpa wa awaraarāpa k'īsiadamerā taipa pipiara jaratee p'ani awaraarā k'āyaara.

⁷ Jesucristopa tai wāara pēida perā jarateede, parāmaa māga k'īsiapik'ajida māik'aapa tai k'aripapik'ajida. Mamīda māga ooda-e paji. T'āri pia p'anapachida parā t'āide. Ara nawepa ichi warrarā pia ak'iparik'a, māga pik'a taipa parā ak'ipachida.

⁸ Taipa parā k'inia iru p'anapata perā, Ak'ōrepa jara pēida parāmaa jarateenajida, ma k'aurepa piuk'ajida mīda.

⁹ Parāpa k'irāpa p'ani tai mimiapatap'edaa mama p'anadak'āri. Ewari chaa parāmaa Tachi Ak'ōrepa jara pēida jarateepachida. Sē jōnide pida, p'ārik'ua pida tai mimia oopachida nek'odait'ee. Māga p'anapachida parā p'arat'a jita k'iniada-e p'anadap'edaa perā tai chik'o k'odait'ee.

¹⁰ Parāpa k'awa p'ani māik'aapa Tachi Ak'ōrepa pida k'awa bi parā ijāapataarā t'āide nipadak'āri, ne-inaa k'achia ooda-ee nipapachida. Ne-inaa oopachida Tachi Ak'ōrepa oopidak'a. Maperā apidaapa jarada-e pai taipa ne-inaa k'achia oojida.

¹¹ Ara ak'ōrepa ichi warra pia ūraaparik'a, māga pik'a taipa parā ūraapachida.

¹² Māgá ūraa p'anide parā k'aripapachida ne-inaa jōma oo k'inia p'anadamerā Ak'ōrepa k'inia bik'a. Tachi Ak'ōrépata parā jiriji ichideerā papiit'ee māik'aapa ichi trua k'īra wāreedee wāpiit'ee ewari cherude.

¹³ Maperã taipa ichita gracias jarapata Tachi Ak'õremaa. Taipa parãmaa jarateedak'ãri Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee, ma pedee ùri k'inia p'anajida mãik'aapa Cristode ijãajida. Ijãada-e paji tai pia pedee p'anadap'edaa perã. Jìp'a ijãajida ma pedee Tachi Ak'õrepa jara pèida perã. Maperãpi Tachi Ak'õrepa parã ijãapataarã k'aripamaa bi oodamerã ichia oopi bik'a.

¹⁴ Mãga oopata perã, parã auk'aarãpa parã jiripachida miapidait'ee, judiorãpa Judea eujãdepema Jesucristode ijãapataarã auk'a jiri p'anadap'edaak'a.

¹⁵ Mãgee judiorãpa Tachi Waibia Jesús peepijida, ãchi auk'aarãpa chonaarãweda Tachi Ak'õre pedee jarapataarã peepidap'edaak'a. Jesús peepidap'eda, t'ãri k'achiapa tai jida jiripachida miapidait'ee mãik'aapa t'imí jerek'oodait'ee ãchi eujãdeepa. Tachi Ak'õrepa mãgee eperãarã pia ak'i-e. Mãgeerãpa eperãarã jõmaweda k'ira unuamaa iru p'ani.

¹⁶ Mia mãga jara bi ãchia taimaa jarateepidaamaa p'anadairã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee; judio-eerã t'ãide paara. K'iniada-e apida o k'achiadeepa uchiadamerã Cristo k'aurepa. Mãga oo p'ani k'aurepa, Tachi Ak'õre audupiara k'iraupiruta, iru naaweda k'iraupidap'edaa k'ãyaara, ãchia ne-inaa k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Maperãpi irua ãchi k'achia ooit'ee.

Pablo waya wã k'inia bada Tesalonicadepema ijãapataarãmaa

¹⁷ Ìpemaarã, taarã-e bi mïda tai unudap'edaa, parã ichita iru p'anapata tai k'ìsiade mãik'aapa waya wã k'inia p'anajida parã ak'ide.

¹⁸ Mamïda p'oyaa wãda-e paji. Michi ituaba wãda chok'ara wãit'ee paji. Mamïda Satanapa taidepema apida wãpi-e paji.

¹⁹ Parãpa pia ijãadak'ãri, jõmaarãmaa ak'ipipata wãara Jesucristo Tachi Waibia. Mapa tai o-ia p'ani parã ome mãik'aapa taipa awaraarãmaa jara k'inia p'ani parãpa ne-inaa pia oopata. Ichiaba parãpa mãga oopata perã, tachi jõmaweda o-ia p'anadait'ee Jesucristo k'ìrapite, iru na eujãdee waya chek'ãri.

²⁰ ¡Wãarapi! Parã mãgá ijãapata k'aurepa tai o-ia p'ani. Ma awara parã k'aurepata awaraarãpa tai ãpíte pia pedeeapata.

3

¹ Mãpai tai waa chooda-e pak'ãri parã ak'ida-ee, k'ìsijida: “¿sãga oodait'ee?” Tai jõma p'oyaa wãda-e pada perã parã ak'ide, mi ituaba beeji Atenas p'uurude.

² Jõdee tachi ìpema Timoteo pèijida tai pari. Iru pia mimiapari Tachi Ak'õre-it'ee, Cristopa ooda jarateepari perã. Iru pèijida Ak'õre Ùraa pipiara jarateemerã parãmaa mãik'aapa parã ùraamerã. Mãgá parã waapiara ijãadai, irua jara bi k'aurepa.

³ Mãgá ijãadak'ãri, chupiria jõneeruta pijida, apidaapa parã k'urada-e pai ijãa amaadamerã. Parãpa pia k'awa p'ani Cristode ijãa p'ani k'aurepa, awaraarãpa tachi ichita jiridait'ee miapidait'ee.

⁴ Taipa mãga jarajida naaweda parã ome p'anadak'ãri. Parãpa k'awa p'ani wãara uchijaji taipa jaradak'a.

⁵ Maperãpi mia Timoteo pèiji irua k'awaamerã parã Tachi Ak'õre ome nipapata. Mia waa choo-e paji parã unu k'iniapa mãik'aapa k'ìsia nìbipa. Mãgá k'ìsia nìbaji Netuara Poro Waibiapa parã Cristode ijãa amaapii jìak'aapa. Mãga pada paara, tai mimia parã t'ãide atuak'aji.

⁶ Mamïda mãga-e paji. Parã ak'ìnap'eda, Timoteo waya chek'ãri, pedee pia nepiri cheji. Jaraji parã Tachi Ak'õre ome pia nidá mãik'aapa chik'inia p'anapata. Ichiaba jaraji parãpa tai k'irãpapata mãik'aapa tai unu k'inia jõnapata, taipa parã unu k'inia jõnik'a.

7 Mapa ñpemaarã, ñrã tai jiri jõni mĩda miapidait'ee, k'ãiwee p'ani Timoteo it'aideepa ùridap'edaa parã parã at'ãri Cristode pia ijãa p'ani.

8 Parã mãgã choo p'anadak'ãri Cristode ijãa p'anide, audupãara taipa jõmaarãmaa jaratee k'inia p'ani, awaraarãpa Cristode ijãadamerã parãk'a.

9 ¿Sãga gracias jaradaima Tachi Ak'õremaa parã pari? Parã k'aurepa tai t'ãri o-ia p'ani Tachi Ak'õre k'irapite.

10 Ewari chaa, p'ãrik'ua pida, it'aa iidi p'ani Tachi Ak'õremaa, irua tai waya wãpimerã parã ak'ide. Jaratee k'inia p'ani Ak'õre net'aa parãpa waide k'awada-e p'ani. Mãgã parãpa pipãara oodai Ak'õrepa k'inia bik'a.

11 Mãgã it'aa iidi p'ani misa, iidipata Tachi Ak'õre Tachi Waibia Jesucristo ome tai waya pëidamerã parã ak'ide.

12 Ichiaba iidipata Tachi Waibia Jesucristopa parã waapiara chik'inia p'anapimerã. Ma awara iidipata irua parãmaa awaraarã k'inia iru p'anapimerã, taipa parã k'inia iru p'anik'a.

13 Iidipata irua parã choopimerã pãchi t'ãride. Mãgã chooruta pirã, k'achia wëe p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite, Tachi Waibia Jesús chek'ãri jõma ichideerã it'ari p'anãrã ome.

4

Sãga p'anapataadaipia bi Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'imerã

1 Mãpai ñpemaarã, Cristopa tai jirit'erada parã ichi ùraa jarateedamerã, nãga ùraa p'ani parãmaa. Taipa mãik'aapa Tachi Waibia Jesupa k'inia p'ani parã p'anapataadamerã taipa jarateedap'edaak'a. Mãgã p'anadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parãpa oopata pia ak'iit'ee. ñrã wãara mãgã p'anapata. Mamĩda taipa k'inia p'ani waapiara oodamerã Cristopa oopi bik'a parãmaa.

2 Parãpa k'awa p'ani taipa jarateedap'edaa, parã t'ãide nipadak'ãri. Jarajida Tachi Waibia Jesucristopa jarapidak'a.

3 Tachi Ak'õrepa k'inia bi awara p'anapataadamerã ijãadak'aa beerã k'ãyaara. K'inia bi parãpa ne-inaa jõmaweda oodamerã irua oopi bik'a. Mapa taipa nãga ùraa p'ani. P'ek'au oonãati awaraarã ome.

4 Ma k'ãyaara k'awaadaipia bi nãga oodait'ee. Wëra k'inia bi pirã, ma wëra ome béeji mãik'aapa t'ãri pia bapariiji iru ome. Ai ome k'ãipariiji, awaraa jiri-ee. Parãpa mãgã ooruta pirã, pia oodait'ee Tachi Ak'õre k'irapite mãik'aapa awaraarã k'irapite.

5 P'ananaati ijãadak'aa beerã p'anapatak'a. Ñchi pariatua p'ek'au oo wãpata chĩara wëra ome, Tachi Ak'õre k'awada-e p'anadairã.

6 K'irak'aupai pãchi ñpemaarã Cristo k'aurepa k'uradai, mãga oo p'anipa ñchi wëraarã ome. Mãgã k'achia ooruta pirã, Tachi Ak'õrepa parã miapiit'ee, taipa naaweda jaradap'edaak'a.

7 Tachi Ak'õrepa tachi jiri-e paji k'achiade p'anapataadamerã. Jiriji p'anapataadamerã ichia k'inia bik'a.

8 Maperã na ùraa jara aupada ijãa k'iniada-e pirã, mia jara bi pedee ijãadaamaa p'ani-e. Jip'a Tachi Ak'õrepa pedee jarada ijãadaamaa p'ani. Ak'õrépata ichi Jaure ba chepipari parã ijãapataarã ome, ijãadamerã ichia jara bi.

9 Taipa parã ùraada-e pait'ee chik'inia p'anapataadamerã awaraa ijãapataarã ome, parãpa mãgã oo p'anadairã, Tachi Ak'õre Jaurepa k'aripap'eda.

10 Mãgã chik'inia p'anapata Macedonia eujãdepema jõmaarã ijãapataarã ome. Mapa ñpemaarã, mia ùraa k'inia bi audupãara mãga p'anapataadamerã.

11 Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi k'inia bide k'ĩsiadap'eda, jiripataáati k'ãiwee p'anapataadait'ee. Pedee-idaa bipa chĩaramaa ooparik'a ichita jaranáati áchia ne-inaa oodaipia bi mãik'aapa k'oo-idaa p'ananáati. Ma k'ãyaara pãchi mimia óoti pãchi juadoopa, taipa jaradap'edaak'a parã t'ãide nipadak'ãri.

12 Mãga p'anaruta pirã, nida-e pait'ee awaraarãpa teedamerã pãchi nek'odait'ee. Ma awara ijãadak'aa beerãpa parã pia unudait'ee.

Jesús waya chek'ãri

13 Írá, ípemaarã, taipa nãgí wãarata k'awapi k'inia p'ani parãmaa. Tachi Jesucristode ijãapataarã jai-idaadak'ãri, k'ãi pik'a p'ani. Maperã parã ípemaarã Cristo k'aurepa jai-idaadak'ãri, mak'iaara jẽedaik'araa bi ijãadak'aa beerãk'a. Mãirã Cristode ijãada-e p'anadairã, ijãada-e áchi k'õp'ãyoorã piudap'eda chok'ai p'irabaidait'ee mãik'aapa p'ananadait'ee Ak'õre eujãde. Mapa audú t'ãri p'ua p'ani áchi k'õp'ãyoorã piudak'ãri.

14 Mamãda mãga-e tachi ijãapataarã ome, tachia ijãapata perã Jesús piup'eda chok'ai p'irabaiji. Mapa ijãa p'ani Jesús k'aurepa Tachi Ak'õrepa írude ijãapataarã auk'a chok'ai p'irabaipiit'ee. Mãga ooit'ee Jesús waya chek'ãri áchi jaureerã ome.

15 Tachi Waibiapa parãmaa nãga jara pëiru: ichi na p'ek'au eujãdee waya chek'ãri ichideerã atade, tachi ijãapataarã at'ãri chok'ai p'ani wãda-e pait'ee jai-idaadap'edaarã naa.

16 Ma ewate Tachi Waibia chek'ãri, naapiara chok'a pëiru pedeeta ùridait'ee mãik'aapa angeleerã poro waibia pedee ùridait'ee mãik'aapa Tachi Ak'õre trompeta jĩwaa nĩbi ùridait'ee. Mãga nide Cristo it'ariipa cheru unudait'ee. Mamata Cristode ijãa jai-idaadap'edaarã k'ap'ia naapiara chok'ai p'irabaidait'ee jãiradeepa.

17 Mãpai Tachi Waibiapa áchi it'aa ateeit'ee tachi chok'ai p'anirã ome jãararade, iru ome unudait'ee pajãde. Mãgá tachi jõma ichita p'anapataadait'ee iru ome.

18 O-ãa para báti ma jara pëida ùridap'eda.

5

Cristo cheit'ee ewate nidaipia bi

1 Ípemaarã, taipa jarada-e jõmasaa taarãit'ee Jesús cheit'ee. Naaweda jaradap'edaak'a, apidaapa k'awada-e sãapaita iru cheit'ee.

2 Parãpa pia k'awa p'ani ma ewate pait'ee eperãarã atu p'anide. Nechiapari p'ãrik'ua cheparik'a eperã temãi chi te chipari atu bide, mãgá pait'ee.

3 Cristode ijãadak'aa beerãpa jara p'ani misa: “Tachi k'ãiwee p'ani, nepira wëe,” atu p'anide ma ewate cheit'ee mãik'aapa Tachi Ak'õrepa áchi íri ne-inaa k'achia pëit'ee, ichia k'ĩsia iru bi ooit'ee áchimaa. Ara wëra biak'oo bi atu baparik'a bi p'iradaik'ãri warra t'oit'ee, mãga pik'a ijãadak'aa beerã atu p'anadait'ee. Ma ewate apida uchiada-e pait'ee Tachi Ak'õre juadeepa.

4 Mamãda ípemaarã, parã p'ãriu pik'a bide p'anadak'aa ma ijãadak'aa beerã p'anapatak'a, Tachi Waibia atu p'anide cheit'ee perã.

5 Ma k'ãyaara ma ewate nimaa p'ani Tachi Ak'õre ídaa pik'a bide p'anapata perã, Jesucristode ijãadap'eda. Irude ijãadak'ãriipa tachi waa p'ãriu pik'a bide p'anadak'aa.

6 Ma et'ewa jarada wãara perã, k'ãi pik'a p'anadaik'araa bi awaraarãk'a. Ma k'ãyaara k'ãra jĩp'a p'anadáma, Cristo cheit'ee ewate ni p'ani misa.

7 P'ãrik'ua eperãarã k'ãipata mãik'aapa it'ua topata, Tachi Ak'õre net'aa k'ĩsiada-ee.

⁸ Mamīda tachi ijāapataarā mǎgá pariatua p'anadak'aa, Ak'ōre ĩdaa pik'a bide p'anadairā. Mapa k'īra jīp'a p'anapataadaipia bi. Waapiara Tachi Waibiade ijāadaipia bi mǎik'aapa audupiara chik'inia p'anapataadaipia bi, k'awa p'anadairā Cristopa tachi ata chek'āri, ichi ome p'ananadait'ee Tachi Ak'ōre truade.

⁹ Tachi Ak'ōrepa tachi jirīt'era-e paji tachi k'achia ooit'ee ma ewate. Jīp'a jirīt'eraji ichi truade ichita p'ananadamerā Tachi Waibia Jesucristo k'aurepa.

¹⁰ Ma-it'ee Jesucristo piuji tachi ijāapataarā pari, ichi ome araa p'anapataadamerā, chok'ai p'ani mīda wa piu p'ani pijida.

¹¹ Maperā o-īa para bātī mǎik'aapa chik'aripa p'anapatáati oodait'ee irua oopi bik'a, parāpa nāga weda oomaa p'anik'a.

Pablopa jarada na k'art'a p'ā aupa wāk'āri

¹² ĩpemaarā, taipa enenee jōni waaweedamerā pāchi ijāapataarā poro waibiarā, āchi audú mimiapata perā parā-it'ee. Āchia parā ũraapata mǎik'aapa ak'ipata Tachi Waibiapa k'inia bik'a.

¹³ Mapa parāpa āchi pia ak'idaipia bi mǎik'aapa k'inia iru p'anadaipia bi. K'āiwee p'anapatáati āchi ome mǎik'aapa jōmaarā ijāapataarā ome.

¹⁴ Ichiaba ĩpemaarā, taipa parā ũraadait'ee jaradamerā chi mimia k'iniada-ee p'anirāmaa mimiadamerā. K'aripāti chi pia chooda-ee p'anirā nepira k'aurepa. Ichiaba k'aripāti chi Cristode ijāadai naaweda ne-inaa k'achia oodap'edaarā, mǎirāpa ĩrá oodamerā Cristopa oopi bik'a. Mǎimisa t'āri pia p'anapatáati jōmaarā ome.

¹⁵ Pia p'anapatáati parādepema apidaapa ne-inaa k'achia oonaadamerā. Māga p'anadaipia bi awaraarāpa parāmaa ne-inaa k'achia ooruta pijida. Ichita jiripatáati ne-inaa pia oodait'ee pāchi t'āidepema ijāapataarāmaa mǎik'aapa jōmaarāmaa.

¹⁶ Ichita t'āri o-īa p'anapatáati.

¹⁷ Ichita it'aa t'īpatáati.

¹⁸ Ichita Tachi Ak'ōremaa gracias jarapatáati, Ak'ōrepa mǎgata k'inia bairā Jesucristode ijāapataarāpa oodamerā.

¹⁹ Tachi Ak'ōre Jaurepa ijāaparimaa ne-inaa jarapiru pirā maa-e pirā ne-inaa oopiru pirā, ita-aria oopíti.

²⁰ Pia ũrítī apidaapa jaradak'āri: “Tachi Ak'ōre Jaurepa mīmaa na pedee jarapimaa bi.”

²¹ Mǎgí pedee ũridap'eda, pia k'īsíati k'awaadait'ee ũraa pia wa k'achia. ũraa pia bi pirā, óoti ma ũraade jara bik'a. Mamīda pia-e bi pirā, Tachi Ak'ōre Jauredepema-e. Mapa ne-inaa jōma mǎgá ak'idaipia bi k'awaadait'ee wāara Ak'ōrepa oopi bik'a wa māga-e.

²² Ne-inaa k'achia apida oonáati.

²³ ĩrá it'aa iidi k'inia p'ani Tachi Ak'ōremaa parā pari. Iruata tachi k'āiwee p'anapipari. Mapa iidi p'ani irua parā awara bimerā pāchi t'āride, oo k'inia p'anadamerā irua oopi bik'a; pāchi k'ap'ide, p'ek'au k'achia oo amaadamerā; pāchi jaurede, parāpa iru Jauremaa oopidamerā irua oopi k'inia bik'a parāmaa. Mǎgá irua parā pia ak'it'ee Tachi Waibia Jesucristo waya chek'āri.

²⁴ Tachi Ak'ōre, parā jiridapa māga ooit'ee parā ome, oopari perā ichia jara bik'a.

Salude pēida

²⁵ ĩpemaarā, ichiaba tai pari it'aa t'īpatáati.

²⁶ Tai pari saludaa para bātī ak'ipidait'ee chik'inia p'ani.

²⁷ Tachi Waibia Jesucristopa mĩmaa jarapiru na k'art'a leedamerã tachi ãpemaarã jõmaarã taide.

²⁸ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i bapariimerã. Mãgapai paji.

2 TESALONICENSES

San Pablopa K'art'a T'ēepema P'ãda Tesalónica P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ã pëiji Tesalónica p'uurudepema ijãapataarãmaa. Ūriji irua naapiara k'art'a pedeedak'ãri, mãpemaarã ũk'uru p'era pik'a p'aneejida. K'ĩsiajida Cristo taarã-e cheit'ee ichideerã atade. Mapa mimia amaajida ma cheru nidait'ee. Na k'art'ade Pablopa p'anau bi ma ijãapataarãpa jara p'ani.

Naapiara jara bi ichi o-ĩapa gracias jarapari Ak'õremaa ãra pari, Cristode pia ijãapata perã mãik'aapa audupiara chik'inia p'anapata perã (cap. 1.1-12). Jara bi wãara Cristo waya cheit'ee na p'ek'au eujãdee mãik'aapa Tachi Ak'õrepa wãara ak'it'ee na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia. Mamĩda ai naaweda p'ek'au k'achia ooi awaa bapari uchiat'ee na p'ek'au eujãde. Mãgipa eperãarã k'ũrait'ee ijãadaamaa p'aneedamerã Tachi Ak'õrede mãik'aapa Jesucristode (cap. 2). T'ēepai iidi bi ãrapa it'aa t'ipataadamerã ichi pari mãik'aapa k'ĩra jĩp'a mimiapataadamerã Cristopa k'inia bik'a (cap. 3).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Silvano ome mãik'aapa Timoteo paara na k'art'a p'ã pëiruta parã ijãapataarãmaa, Tesalónica p'uurude p'ani. Taipa k'awa p'ani parã Tachi Ak'õredeerã mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristodeerã, wãara ijãapata perã.

² Taipa k'inia p'ani Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Sãga Tachi Ak'õrepa ijãadak'aa beerã ak'it'ee Cristo waya chek'ãri

³ Ipemaarã Cristo k'aurepa, ichita gracias jarapata Tachi Ak'õremaa parã jõmaarã pari. Taipa wãara mãga oodaipia bi, ĩrá parã waapiara Cristode ijãapata perã, naaweda ijãa p'anadap'edaa k'ãyaara. Ichiaba ĩrá audupiara chik'inia p'anapata awaraa ijãapataarã ome.

⁴ Mãgá p'anapata perã, taipa mãga o-ĩa nepiripata awaraa Ak'õrede ijãapataarãmaa, ãra t'ãide nipadak'ãri. Nepiripata sãga parã choopata Cristode ijãa p'anide. Mãgá choopata ijãadak'aa beerãpa parã jiri p'ani mĩda miapidait'ee, ma ijãa p'ani k'aurepa. Ichiaba mãgá choopata chupiria chitooni mĩda.

⁵ Mãgá choopata perã ãchia parã miapi iru p'ani misa, ak'ipipata wãara Tachi Ak'õrepa parã k'aripapari mãik'aapa parã pia ak'ipari. Ma awara irua parã mãgá pia ak'ipari perã, parãpa k'awa p'ani ewari cherude wãara iru truadee wãdait'ee.

⁶ K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa eperãarãpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Maperã ichiaba k'awa p'ani irua parã miapi p'anĩrã auk'a miapiit'ee.

⁷ Jõdee parã waa nepira unuda-e pait'ee, tai jida ichiaba, irua tachi auk'a k'ãiwee p'anapik'ãri ichi truade. Mãga ooit'ee Tachi Waibia Jesús it'ariipa chek'ãri ichi angeleerã ome. Ma ewate jõmaarãpa ãra unudait'ee t'ipitau urua pik'a nĩbide.

⁸ Ma ewate Jesupa miapiit'ee Tachi Ak'õre k'awa k'iniada-e p'anĩrã mãik'aapa ijãadaamaa p'anĩrã Tachi Ak'õrepa jara pëida Tachi Waibia Jesude.

⁹ Mãĩrã atuadait'ee. Ichita k'achiade p'anadait'ee mãik'aapa t'imĩ p'anadait'ee Tachi Waibia bimãĩpa. Ak'õre Waibia truadee wãda-e pait'ee. Unuda-e pait'ee iru k'ĩra wãree mãik'aapa irua ne-inaa pi-ia oo bi.

¹⁰ Ma ewate Jesús chek'ãri, ichi k'ïra wãree unupiit'ee ichideerã k'ap'ia pari. Jõma irude ijãa p'anirã o-ïa it'aa t'ïdait'ee irumaa, wãara k'awaadait'ee perã iru k'ïra wãree. Ma ewate parã jida auk'a p'anadait'ee, taipa jarateepata ijãadap'edaa perã.

¹¹ Maperã tai ichita it'aa t'ïpata Tachi Ak'õremaa, irua parã pia ak'imerã. Iruata parã jiriji Cristode ijãapataadamerã mãik'aapa irua k'inia bik'a p'anapataadamerã. Iidi p'ani irua oopimerã jõmaweda parãpa ne-inaa pia oo k'inia p'ani iru Jaure k'ap'ia pari.

¹² Mãga iidi p'ani parãpa mãgã ne-inaa pia oodak'ãri, awaraarãpa Tachi Waibia Jesús t'ï pia t'o p'anadamerã parã k'aurepa. Ma awara ãrapa parã jida pia ak'idait'ee, Tachi Ak'õre Tachi Waibia Jesucristo ome parã mãgã k'aripapata perã.

2

Tachi Waibia Jesucristo waya chei naaweda

¹ Írá ïpemaarã, taipa waapiara jaratee k'inia p'ani sãga pait'ee Tachi Waibia Jesucristo chek'ãri ichideerã atade.

² Parã enenee jõni isapai k'ïsia awara k'ïsianaadamerã maa-e pirã p'eranaadamerã, ùriruta pirã Tachi Waibia ewaa pacheji. Ijãanáati jara p'ani pijida Ak'õre Jaurepa apidaamaa mãga k'awapiji, maa-e pirã mi it'aideepa mãga jaraji maa-e pirã taipa k'art'ade mãga p'ãjida.

³ K'ürapináati apidaamaa. Cristo che-e pait'ee nãga p'asai naaweda. Naapiara eperãarã chok'araarãpa Tachi Ak'õre k'ïra unuamaa iru p'aneadait'ee. Ma awara eperãarã t'ãide eperã aba waibia uchiat'ee. Mãgipa p'ek'au k'achia ooi awaa bait'ee perã, Tachi Ak'õrepa iru t'imí pëit'ee k'achiade mianamerã.

⁴ Mamída iru na eujãde bi misa, Tachi Ak'õre k'ïra unuamaa iru bait'ee. Ma awara k'ïra unuamaa iru bait'ee ne-inaa k'ïra t'ãdoo, jõmaweda ai k'ïrapite na p'ek'au eujãdepemaarã it'aa t'ïpata. K'ïsiat'ee ichi jõmaarã k'ãyaara waibia bi. Mãga k'ïsiat'ee perã, su-ak'i beeit'ee Tachi Ak'õre te edupiara bi quartode mãik'aapa jarait'ee ichita Tachi Ak'õre.

⁵ ¿Parãpa k'irãpada-e p'anik'ã mia jarateeda parã ome bak'ãri?

⁶ Parãpa k'awa p'ani sãgap'eda mãgí eperã waide che-e. Abaapa ichi t'idik'a iru bi chepiamaapa, Tachi Ak'õrepa ewari awara bida ma-it'ee paru misa.

⁷ Mãgí eperã waide che-e bi mída, ichi waibiaapa nãgaweda eperãarãmaa mera k'achia oomaa bi, Tachi Ak'õrede ijãadaamaa p'aneadamerã. Mamída tachia k'awa p'ani ma ewari awara bida chi k'achia ooi awaa bee-it'ee che-e pait'ee chi t'idik'a iru bipa na p'ek'au eujãde bi misa.

⁸ Mãpai chi t'idik'a iru bi na p'ek'au eujãdepa uchiak'ãri, mãgí k'achia ooi awaa bi pait'ee k'achia oode. Mamída Tachi Waibia Jesupa ichi pedeepapai mãgí peeit'ee, ichi k'ïra wãreede chek'ãri mãgí jõit'ee.

⁹ Satanapa mãgí eperã chok'a pëit'ee eperãarã k'üramerã. Mãga ooit'ee ne-inaa eperãarãpa waide unudak'aa ak'ipi bipa mãik'aapa ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa oo bipa. Satanapa ma seewa oopiit'ee mãgí eperãmaa, eperãarãpa ijãadamerã mãgita Tachi Ak'õre.

¹⁰ Mãgã k'achia oo bipa wãara mãgipa Tachi Waibiade ijãadaamaa p'anirã k'ürat'ee. Mãgí ome ãchi auk'a k'achiadee wãdait'ee, Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida ijãa k'iniada-e p'anadairã. Wãarata ijãaruta pirã, Cristopa ãchi ma o k'achiadeepa k'aripa atai. Mamída mãga k'iniada-e pait'ee.

11 Maperäpi Tachi Ak'õrepa mägí eperä chepiit'ee ächi k'üramerä ne-inaa oo bîpa Satanás k'ap'ia pari. Mägá Tachi Ak'õrepa wāarata jara pēida ijāada k'āyaara, seewa ijāa p'anedait'ee.

12 Mägá wāarata ijāadaamaa p'anadait'ee perā māk'aapa k'achia ooi awaa p'anadait'ee perā, Tachi Ak'õrepa ächi t'imí k'achiadee pēiit'ee, eperāarāpa oopatap'edaa ak'ik'āri ichi ewari waibia ewate.

Cristopa ichideerā o k'achiadeepa k'aripa atapari

13 İpemaarā, ijāadak'aa beerā ome māga p'asait'ee mīda, parā ächik'a p'ana k'iniada-e, Cristode ijāapata perā. Mapa taipa ichita gracias jara k'inia p'ani Tachi Ak'õremaa parā pari. Tachi Waibiaapa parā k'inia iru bi. Maperā na eujā ooi naaweda, Tachi Ak'õrepa parā jirit'eraji ūridamerā Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee māk'aapa ijāadamerā iruata parā o k'achiadeepa k'aripa atai. Ak'õrepa ichi Jaure pēi k'inia baji parā awara bimerā ichi-it'ee, ma wāarata ijāadak'āri.

14 Ma-it'eeta ichia tai pēiji parāmaa jarateede. Ichia parā jiri baji ijāadamerā taipa jarateepata Cristode. Ichiaba parā jiriji tai ome auk'a iru p'anadamerā jōma ichia k'isia iru bi ichideerā-it'ee, Tachi Waibia Jesucristok'a it'ari k'ira wāree p'anedak'āri.

15 İpemaarā, maperā chóoti Cristode ijāa p'anide māk'aapa k'ira atuanáati taipa parāmaa jarateepatap'edaa, pedee jaradapa wa k'art'ade p'ādapa.

16 Taipa it'aa iidi p'ani Tachi Waibia Jesucristopa māk'aapa Tachi Ak'õrepa parā k'aripadamerā na eujāde p'ani misa. K'irāpāti Tachi Ak'õrepa tachi Cristode ijāapataarā audú k'inia iru bapari perā, tachi ichita k'aripapari na eujāde p'ani misa. Ichiaba tachi t'āri o-īapipari k'isiapik'āri tuchia ne-inaa unudait'ee na p'ek'au eujādeepa uchiadap'eda, wādak'āri iru truadee.

17 Irua parā t'āridepai choopipari ijāa p'anide, mägá ichita pedee pia jaradamerā māk'aapa ne-inaa jōmaweda pia oodamerā.

3

Pablopa iidida ichi pari it'aa t'ipataadamerā

1 İrá İpemaarā, parāmaa chupiria iidi k'inia p'ani tai pari it'aa t'ipataadamerā. Iidíti Tachi Ak'õrepa tai k'aripamerā, jōmaarāmaa irua jara pēida isapai jaratee k'inia p'anadairā. Iidíti ma jaratee p'ani ūrirutaarā t'āripa Cristode ijāadamerā, parā ijāadap'edaak'a.

2 Ichiaba iidíti Tachi Ak'õrepa tai k'aripa atamerā k'achia beerā juadeepa, chok'araarāpa tai jiripata perā miapidait'ee. Jāgürāpa Tachi Waibia Jesucristode ijāa k'iniadak'aa.

3 Mamīda k'awa p'ani Tachi Waibiaapa oopari ichia jara bik'a. Iruata parā k'aripait'ee choodamerā parā ijāa p'anide māk'aapa k'achiadeepa k'aripait'ee k'achia beerā poro, Satanapa parā k'achiade baaipi k'inia bak'āri.

4 Tachi Waibiaapa ichideerā mägá k'aripapari perā, taipa ijāa p'ani parāpa wāara oomaa p'ani taipa jarapatak'a māk'aapa māga oopataadait'ee.

5 Maperäpi iidi p'ani Tachi Waibiaapa parāmaa k'awapimerā sāga Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadai, irua parā audú k'inia iru baparik'a. Māga k'awaadak'āri, chupiria jōneeruta pijida, pāchi t'āridepai choodait'ee, Cristopa māga oopipari perā.

Cristode ijāapataarā mimiadaipia bi

6 İpemaarā, Tachi Waibia Jesucristopa jara pēiru ichide ijāapataarā mimiadaipia bi, taipa naaweda jarateedap'edaak'a. İjāaparipa ma ūraa ūriamaa bi pīrā, iru ik'awaapa āyaa p'anéti.

⁷ Pãchia k'awa p'ani p'anadaipia bi tai p'anadap'edaak'a parã t'ãide ni-padak'ãri. K'oo-idaa p'anadak'aa paji.

⁸ Apidaamaa iidida-e paji taimaa chik'o pari teedamerã. Ma k'ãyaara ãstaawa, p'ãrik'ua pida mimiapachida tai chik'o neto k'odait'ee. Mãga oopachida parãpa chik'o tai-it'ee netonaadamerã.

⁹ Tai mimiapata perã Cristo-it'ee, mãga iidik'ajida. Mamãda mãga ooda-e paji. Ak'ipi k'inia p'anapachida Cristode ijãapataarã sãga p'anapataadaipia bi.

¹⁰ Parã ome p'anadak'ãri, na ũraa jarajida: “Nek'opidaik'araa bida ajida, mimia k'inia-e bĩmaa.”

¹¹ Mamãda írã taipa ũri p'ani parã t'ãidepemaarã ũk'uru mimiadak'aa. Jĩp'a nipapata k'awaadait'ee awaraarãpa oomaa p'ani mãik'aapa jara p'ani.

¹² Maperãpi Tachi Waibia Jesucristopa taimaa jarapiru: mãgee eperãarã k'ãiwee mimiadaipia bi mãik'aapa chik'o atadaipia bi ãchi juadoopa.

¹³ Ichiaba apemaarã ïpemaarãmaa ũraa p'ani ichita ne-inaa pia oopataadamerã, sãda-ee.

¹⁴ Mamãda parã t'ãidepema na k'art'ade ũraa jara bik'a oo k'inia-e pirã, awaraa ijãapataarãmaa nepiriti mãik'aapa mãgĩ ik'aawaapa ãyaa p'anéeti, k'ĩra nejasia beemerã.

¹⁵ Mamãda k'ĩrak'aupai mãgĩ ïpema Cristo k'aurepa k'ĩra unuamaa iru p'anadai. Jĩp'a ũráati pãchi ïpema ũraapatak'a, irua oomerã Cristopa k'inia bik'a.

¹⁶ Taipa k'inia p'ani Tachi Waibia parã ichita k'ãiwee p'anapimerã. Ichiata ichideerã mãgã bapipari, nepira wëe p'anide mãik'aapa nepirade p'ani pijida. Taipa it'aa iidi p'ani Tachi Waibia parã jõmaarã ome ichita bapariimerã.

¹⁷ Mi, Pablopa nãgĩ salude p'ãru michi juadoopa k'awaadamerã mia na k'art'a pëiru. Nãgã p'ãpari michi juapa mia k'art'a jõma pëi bide.

¹⁸ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã jõmaweda pia ak'i bapari-imerã.

Mãgapai paji.

1 TIMOTEO

San Pablopa K'art'a Naapiara P'ãda Timoteomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji Timoteomaa pëiit'ee. Ai naaweda Timoteo jaratee nipapachi Pablo ome judio-eerã t'ãide. Mamãda Pablopa iru atabëiji Éfeso p'uurude, ijãapataarã k'aripamerã ichi pari. Na k'art'ade Pablopa Timoteo ũraa bi ma mimia pipiara oo k'awaamerã. Timoteo Litra p'uurudepema paji. Chi ak'õre judio-e paji; Grecia eujãdepema paji. Jõdee chi nawe Judea eujãdepema paji. Pablo Listrade jaratee nipak'ãri, Timoteo k'ũtrãa weda Cristode ijãa beeji. Mamãik'aapa Timoteo nipapachi Pablo ome. K'aripapari pia paji.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa ũraa bi Timoteo t'ĩunaamerã seewa jarateepataarã ome, aupedeedak'ãri judiorãpa ijãapata k'ap'ia (cap. 1.1-11). Jara bi Tachi Ak'õrepa iru chupiria k'awaada Cristode ijãai naaweda (cap. 1.12-17). ũraa bi Timoteo jip'a Cristode ijãapariimerã (cap. 1.18-20). Jara bi k'ãata oodaipia bi ijãapataarã chip'edaidak'ãri it'aa t'ĩdait'ee (cap. 2); sãga ijãapataarã ak'ipataarã p'anapataadaipia bi (cap. 3) mãik'aapa k'ãata oodaipia bi seewa jarateepataarã ome. Mãirãpa jarateejida Cristode ijãapataarãpa chik'o k'ĩra t'ãdoo k'odaik'araa bi mãik'aapa miak'ãidaik'araa bi. Ichiaba jarajida na p'ek'au eujãdepema net'aa, tachi eperã k'ap'ia paara, k'achia baji. Mapa eperãarãpa Tachi Ak'õre k'awada-e pai. Jip'a oodak'ãripi arãpa jaradap'edaak'a, Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ak'iyada ajida (cap. 4). Ichiaba Pablopa jara bi sãga Timoteopa k'aripai ijãapataarã k'ũtrãarã, chonaarã, wëraarã, esclavoorã paara (cap. 5.1-20). T'ëepai ũraa bi Timoteo pia choomerã iru ijãa bide mãik'aapa ijãapataarã k'aripamaa bide, k'ũtrãa bi mãida (caps. 5.21-6.21).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa na k'art'a p'ã pëiru Timoteomaa. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ũraa jarateede. K'awa p'ani eperãarãpa Jesucristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa arã k'aripait'ee atuanaadamerã. Mapa tachia ijãapata mãik'aapa nipata irua jaradak'a oomerã.

² Timoteo, pi michi warrak'a, Cristode ijãapari perã mi k'aurepa. Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa pi pia ak'ip'anadamerã mãik'aapa chupiria k'awaadamerã. Mägã pi k'ãiwee bapariit'ee.

K'ĩrak'aupai seewa jarateepataarãpa jarateepata ijãadai

³ Naaweda mia enenee nĩbaji pi beemerã Éfeso p'uurude, mi mamãik'aapa uchiak'ãri wãit'ee Macedonia eujãdee. At'ãri k'inia bi jãma beemerã, jãpemaarã ũk'uruurãpa ne-inaa awara jarateemaa p'anadairã mia jaratee ni k'ãyaara. Jarãji ma seewa waa jarateenaadamerã.

⁴ Ichiaba ũrãaji jarateenaadamerã judiorã chonaarãpa chonaarãweda nepiridap'edaa. Jiridaik'araa bi arãchi chonaarãdeepa uchiadap'edaarã t'ĩ p'ã p'e iru p'ani ak'ipidait'ee jõmaarãmaa. Mãga oodak'ãri, aupedeepipata ijãapataarãmaa mãik'aapa maarepida k'aripada-e waapiara ijãadamerã mãik'aapa oodamerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

⁵ Mia jaraji mãirã mägã ũraamerã k'inia bairã ijãapataarã chik'inia p'anapataadamerã. Mãga p'anapataadai wãara ijãadak'ãri mãik'aapa t'ãriipa oo k'inia p'anadak'ãri Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, k'ĩsia p'ua wëe.

⁶ Mamãda ĩrã jãpemaarã ũk'uruurãpa mãga ooda-e p'ani. Ma k'ãyaara awaraa k'ĩsia atajida. Mapa pariatua pedee wãpata.

⁷ Tachi Ak'õre Ūraa jaratee k'inia p'anida a p'ani. Mamīda wāara k'awada-e p'ani irua jara k'inia bada ma ūraa Moisemaa p'āpik'āri. K'īsia k'awaa beerāk'a jaratee p'ani mīda, māga p'ani-e.

⁸ Tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa Moisemaa ūraa p'āpida pia bi, ma ūraade ijāa p'ani pīrā Ak'õrepa k'inia bik'a.

⁹ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichi ūraa p'āpi-e paji t'āri pia beerā-it'ee. Ma k'āyaara p'āpiji nāgeerā-it'ee: oodaamaa p'anīrā iru ūraade jara bik'a; t'āri k'achia-idaa beerā; p'ek'au k'achia ooyaa beerā; irude ijāadak'aa beerā; ak'õreerā peepataarā māik'aapa eperā peepataarā;

¹⁰ miak'āi p'anīrā awaraarā ome k'āipataarā; imik'īraarā awaraa imik'īra ome k'āipataarā wēraarā ome k'āirutak'a; chīara atapataarā esclavo papidait'ee; seewa-idaa beerā; seewa wāarak'a jarapataarā awaraarā k'īrapite ijāadamerā; māgeerā-it'ee māik'aapa jōma irua jara pēidak'a oodaamaa p'anīrā-it'ee.

¹¹ Irua pedee pia jara pēiji ichi Warra Jesucristo k'ap'ia pari. Mapa Cristopata Tachi Ak'õre k'īra wāree unupiji na p'ek'au eujāde nipak'āri. Tachi Ak'õre, chi audú t'āri pia baparipa, mi jirit'eraji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateenamerā.

Tachi Ak'õrepa Pablo chupiria k'awaada

¹² Mia gracias jara bi Tachi Waibia Jesucristomaa. Ichiata mi k'aripapari k'awa bairā mia ooit'ee ichia oopi bik'a. Mapa mi jirit'eraji na mimia oomerā.

¹³ Mi chupiria k'awaaji, naaweda mia ne-inaa k'achia k'īra t'ādo ooji mīda. Iru āpite māik'aapa irudeerā āpite ik'achia jarapachi. Ma awara irudeerā jiriji miapiit'ee. Māga ooji waide k'awa-e bada perā iru cheji eperāarā k'aripait'ee māik'aapa waide irude ijāa-e bada perā.

¹⁴ Mamīda iru audú t'āri pia bapari perā, māga k'awapiji mimaa. Māgá mia irude ijāa beeji māik'aapa iru k'aurepa k'awaaji awaraarā k'inia iru bait'ee.

¹⁵ Jōmaarāpa nāgí pedee ijāadaipia bi wāara perā. Jesucristo na p'ek'au eujādee cheji p'ek'au k'achia oopataarā k'aripait'ee atuanaadamerā. Mia ma pedee pia k'awa bi, mi chi p'ek'au k'achia oopari k'achiara bairā.

¹⁶ Maperāpi Jesucristopa mi chupiria k'awaaji ak'ipiit'ee ichia mi ome chooda. Māgá chooit'ee jōma p'ek'au k'achia oopataarā ome, irude ijāaruta pīrā. K'inia bi jōmaarāpa ijāadamerā māik'aapa ichita ichi ome p'anapataadamerā.

¹⁷ Maperā o-īa it'aa t'īdāma Tachi It'aripema Reymaa. Iru jōmaarā k'āyaara waibia bi. Iru trua ichita bapari. Iru aupaita Tachi Ak'õre. Ichita bapari. Eperāarāpa iru unudak'aa. ¡Amén!

¹⁸ Timoteo, pi michi warrak'a bairā, mia na ūraa jararu. K'irāpāji Tachi Ak'õrepa jarapida pīmaa ichi pedee jarapataarā it'aideepa. Ma jaradap'edaak'a ook'āri, k'īsia p'ua-ee chooit'ee wāarata ijāa bide, soldaopa chooparik'a āpītee wā-ee chōo jōnide.

¹⁹ Ūk'uruurāpa māga ooda-e p'ani. Māirāpa k'awa p'ani Cristopa oopi bik'a oodaipia bi. Mamīda irude ijāa amaa p'aneejida. Barco k'uadák'api p'ani, jōdait'ee perā.

²⁰ Himeneo māik'aapa Alejandro māga p'ani. Mapa mia āchi biji Satanás juade ichia oo k'iniata oomerā āchi ome. Māgá k'awaadai ik'achia jaradaik'araa bi Tachi Ak'õre āpite.

2

Sāga it'aa t'īdaipia bi chip'edaidak'āri

¹ Naapiara ũraait'ee parã Cristode ijãapataarã chip'edaidak'ãri, jõmaarã pari it'aa t'ĩdamerã, Tachi Ak'õrepa ãra k'aripamerã. Chupiria iiditi pãchi pari mãik'aapa awaraarã pari mãik'aapa gracias jarãti Tachi Ak'õremaa irua ne-inaa jõma ooda pari.

² Ichiaba it'aa t'ĩdaipia bi na p'ek'au eujãdepemaarã poro waibiara pari mãik'aapa jõmaweda eperãarã ak'ipataarã pari. Mãgã tachi k'ãiwee p'anapataadait'ee. Ma awara mãgã oodait'ee Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãik'aapa jõmaarã taide k'ĩra jĩp'a nipadait'ee.

³ Mãgã it'aa t'ĩdak'ãri, pia oopata mãik'aapa Tachi Ak'õre, Tachi K'aripapari, o-ĩapipata.

⁴ Ichia eperãarã jõmaweda o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi. K'inia bi jõmaarãpa ichi wãarata k'awaadamerã.

⁵ Tachi Ak'õre apai mãik'aapa eperã apaipa eperãarã t'ãri auk'a bipii iru ome. Mãgĩ eperã Jesucristo.

⁶ Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bada ewate Cristo ita-aria peepiji jõmaarã pari, eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mãga ooji eperãarã uchiapiit'ee ma p'ek'au k'achia jua ek'ariipa it'aa wãdamerã. Tachi Ak'õrepa k'inia bi jõmaarãpa mãga k'awaadamerã.

⁷ Ma-it'eepi ichia mi biji mãga jarateemerã. Mi jirit'eraji Cristopa pëimerã ichi ũraa jarateede. Audú k'inia bi mia ma wãara pedee jarateenamerã judio-eerãmaa, ãchia ichiaba ijãadamerã. Wãara jara bi; seewa-e.

⁸ Mia k'inia bi ijãapataarã chip'edaidak'ãri, imik'ĩraarã t'ãri pia beerãpa ãchi jua it'aa iadap'eda, it'aa t'ĩdamerã jõmaarã pari. Mamĩda ãchidepema k'ĩrau bi pirã maa-e pirã nepirade bi pirã awaraa eperã ome, it'aa t'ĩik'araa bi.

⁹ Ichiaba k'inia bi ijãapataarã wëraarãpa p'aru jĩdamerã wëra p'aru jĩp'a jĩpataarãpa jĩpatak'a. K'ĩra wãree p'anadait'ee mak'iaara chi-oodaik'araa bi jĩdait'ee net'aa nēedee ooda, perladee ooda, p'aru ãpiadee ooda maa-e pirã puda pi-ia bida p'anipa.

¹⁰ Ma k'ãyaara p'anadaipia bi Tachi Ak'õrede wãara ijãapata wëraarãk'a; ne-inaa pia oomaa awaraarã k'aripadait'ee.

¹¹ Ijãapataarã chip'edaidak'ãri Tachi Ak'õre ũraa ũridait'ee, wëraarãpa k'ĩup'ee ũridaipia bi, ãchi k'ĩsia jarada-ee. ãchi jarateepataarã ichita waawee p'anadaipia bi.

¹² Mia wëraarãmaa imik'ĩraarã jarateepik'aa maa-e pirã chok'a pëipik'aa. K'ĩup'ee p'anadaipia bi ijãapataarã see jõni misa.

¹³ Mia mãga jaraji Tachi Ak'õrepa eperãarã ook'ãri, naapiara Adán oop'eda, Eva ooda perã.

¹⁴ Ma awara Netuara Poro Waibiapa Adán k'ũra-e paji. Evata k'ũrat'aaji. Mãgã Evata naapiara k'achiade baaji.

¹⁵ Ma k'aurepa eperãarã jõmaweda o k'achiade p'aneejida. Mamĩda wëraarã paara ma o k'achiadeepa uchiadai Cristode ijãaruta pirã mãik'aapa k'ĩra jĩp'a ooruta pirã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a; ãchideerã pia ak'ipataadamerã mãik'aapa awaraarã k'inia iru p'anapataadamerã.

3

Sãga ijãapataarã ak'ipataarã p'anapataadaipia bi

¹ Eperãarãpa wãarata jarapata jaradak'ãri: “Eperã ijãapataarã ak'ipari pa k'inia bi pirã, pia bida” apata.

² Maperã ijãapataarã ak'ipari jõmaarã k'ĩrapite t'ãri pia baipia bi; wëra apai iru baipia bi; k'ĩra jĩp'a; ne-inaa pariatua oo-ee; awaraarã auteebai k'awaa ichi temã; pia jaratee k'awaa;

³ toyaa bak'aa; k'ĩrauyaa mãik'aapa nepira jiriyaa bak'aa; ma k'ãyaara ne-inaa pia oopari; p'arat'a ata k'iniyaa bak'aa.

⁴ Ichi te pidaarã pia ak'i baipia bi, chi warrarãpa ichi waaweedamerã mãik'aapa chok'ek'ee p'anadamerã.

⁵ Imik'ĩrapa ichi te pidaarã p'oyaa pia ak'i-e bi pirã, ¿sãga Tachi Ak'õrede ijãapataarã ak'iima?

⁶ Eperã ewaa Cristode ijãa bi pirã, ijãapataarã ak'ipari paik'araa bi, aud-uadarii perã mãik'aapa Tachi Ak'õrepa atuapii perã Netuara Poro Waibia atuapidak'a.

⁷ Ijãapataarã ak'ipari t'ĩ pia t'o p'anadaipia bi, Cristode ijãadak'aa beerãpa paara. Mãga-e pirã, Netuara Poro Waibiapa iru ãpíte ne-inaa k'achia nepiripii eperãarãmaa, jõmaarãpa ma k'aurepa iru pia-e ak'idamerã.

Sãga ijãapataarã k'aripapataarã p'anapataadaipia bi

⁸ Ijãapataarã k'aripapataarã diácono apata auk'a t'ãri pia p'anadaipia bi; k'ĩra jĩp'a; jĩp'a pedeepata; seewa jaradak'aa mãik'aapa chĩara ãpíte pedee k'achia pedeedak'aa; toyaa p'anadak'aa; p'arat'a ata k'iniyaa p'anadak'aa.

⁹ Tachi Ak'õrepa wãarata k'awapida Cristo k'ap'ia pari t'ãriipa ijãadaipia bi, k'ĩsia p'ua-ee.

¹⁰ Æchi mimiade t'ĩudai naaweda, awaraa ijãapataarãpa Æchi p'anapata pia ak'idaipia bi k'awaadait'ee wãara p'anapata Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a wa mãga-e. Imiateeda wëe uchiaruta pirã, ijãapataarã k'aripapataarã p'anedai.

¹¹ Wëraarã ijãapataarãpa awaraa ijãapataarã ichiaba k'aripapataadai. Æchi t'ãri pia p'anadaipia bi; k'ĩra jĩp'a; chĩara ãpíte pedee k'achia pedeeda-ee; ne-inaa pia oopata mãik'aapa ichita oopata Æchia jara p'anik'a.

¹² Ijãapataarã k'aripaparipa wëra apai iru baipia bi. Pia ak'iipia bi ichi warrarã mãik'aapa awaraarã ichi tede p'anapata.

¹³ Mãgí k'aripapataarãpa Æchi mimia pia ooruta pirã, ijãapataarãpa Æra t'ĩ t'o p'anadait'ee. Mãpai Ærapa waawee-ee jaradait'ee Æchia Jesucristode ijãa p'ani.

Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida

¹⁴ Taarã-ee mi wã k'inia bi pi ak'ide.

¹⁵ Mamĩda taarãru pirã, na p'ãdapa pia k'awaait'ee sãga p'anapataadaipia bi apemaarã ijãapataarã ome. K'irãpapíji tachi ijãapataarã jõmaweda Tachi Ak'õredeerã. Iru ichita bapari tachi ome mãik'aapa iru wãarata jara pëiji tachimaa jãadamerã mãik'aapa jõmaarãmaa jarateedamerã.

¹⁶ Wãara, awaraarãpa ma wãarata jara pëida k'awada-e p'ani mĩda, tachia k'awa p'ani ma k'ãyaara ne-inaa pipiara wë-e. Mapa Tachi Waibiaamaa nãga k'aripata:

Na p'ek'au eujãdepemaarãmaa pia unupipachi eperã jĩp'aak'a. K'achia oo-ee bapachi Ak'õre Jaure k'aurepa. Angeleerãpa pi unupachida. Na p'ek'au eujãdepemaarãpa ùripachida pia ooda eperãarã k'aripait'ee mãik'aapa chok'araarãpa pide ijãapachida. Tachi Ak'õrepa pi ateeji it'aa, ichi trua k'ĩra wãree nĩbide ichita bapariimerã.

4

Ûraa p'ãda ijãa amaadap'edaarãde

¹ Mamĩda Tachi Ak'õre Jaurepa jĩp'a jara bi: Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda, eperãarã ùk'uru ma wãarade ijãa amaadait'ee. Cristode ijãadai

k'ãyaara, k'ũrapidait'ee netuaraarãmaa mäik'aapa ijãadait'ee ma netuaraarãpa jarateepirutade.

² Ma netuaraarã jua ek'ari jarateepataarãpa jarapata: “Tachi Ak'õre Ûraa jarateemaa p'anida” apata. Mamĩda seewamaa p'ani. Åchi-it'ee p'ua-e bi ijãapataarã k'ũradait'ee. Tachi Ak'õre Jaurepa jarateepi bik'a p'oyaa jarateeda-e, netuaradeerã perã.

³ Jãgĩrãpa ũraapata miak'ãidaik'araa bi mäik'aapa chik'o ũk'uru k'odaik'araa bi. Mamĩda tachia Ak'õre Ûraa wãarade ijãapata perã, k'awa p'ani irua ne-inaa jõma ooji, gracias jaradap'eda k'odamerã.

⁴ Jõmaweda Tachi Ak'õrepa ooda pia bi. Maperã tachia it'aa t'ĩruta pirã gracias jaradait'ee Tachi Ak'õremaa nek'opata pari, chik'o jõmaata k'odaipia bi.

⁵ Tachi Ak'õre k'ĩrapite tachi nek'opata pia bi, irua mãga jarada perã mäik'aapa tachia gracias jarapata perã irumaa ma chik'o pari.

Sãga ooit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a

⁶ Arii p'ani ïpemaarãmaa mi ũraa jaratéeji. Mãga ooru pirã, pia ooit'ee Jesucristopa oopi k'inia bik'a. Iru mimiapari pia bait'ee ijãa bi misa Tachi Ak'õrepa jara pëida iru k'ap'ia pari mäik'aapa k'awaa wãru misa irua jarapida ichia jirit'eradaarãmaa.

⁷ Mamĩda t'ĩunãaji ma chonaarãweda nepiridap'edaa jarateepataarã ome. Jãgĩrãpa jarateeda-e Tachi Ak'õrepa jarapidak'a. Jarateepata chõtrãarãpa ũri k'inia p'anapata cuentok'a. Åchi ome aupedeei k'ãyaara, jirĩji pipiara k'awaait'ee Tachi Ak'õrepa jara pëida mäik'aapa óoji irua oopi bik'a.

⁸⁻⁹ Jõmaarãpa nãgĩ pedee ijãadaipia bi, wãara perã. Tachi p'iradak'ãri juataura p'aneadait'ee, tachi k'ap'ia k'aripapata. Mamĩda Tachi Ak'õrepa jara pëida k'awaa wãdak'ãri, tachi jaure paara k'aripapata. Mãgã na p'ek'au eujãde p'ani misa, k'ãiwee p'anapata mäik'aapa k'awaapata tachi piudak'ãri, it'aa wãdait'ee.

¹⁰ Ma-it'eeta tachi choopata na mimiade, eperãarãpa ma ũraa jara pëidade ijãadamerã. Eperãarã ũk'uruurãpa tachia jarateepata ũridaamaa p'ani mĩda, ijãa p'ani Tachi Ak'õre ichita bapari mäik'aapa irua aupaita na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaweda ak'ipari. Wãara, tachi Cristode ijãapataarã pipiara ak'ipari, tachi o k'achiadeepa k'aripa atapari perã.

¹¹ Mia jõma jara aupada jaratéeji jãpemaarã ijãapataarãmaa mäik'aapa jarãji mãga oodamerã.

¹² K'ĩsiapinãaji apidaamaa pi pedee ũridaik'araa bi, pi mak'iaara chonaa-e bairã. Ma k'ãyaara ak'ipĩji pia wãara oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, ãrapa auk'a oodamerã. Nãga bapariiji: ne-inaa pia jarapari; k'ĩra jĩp'a nipapari jõmaarã ome; awaraarã k'inia iru bapari; nepirade bi mĩda, Cristode ijãapari; ne-inaa k'achia oo-ee bapari; jõma oopari Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

¹³ Mi jãmaa wãru misa, ijãapataarã chip'edaidak'ãri, léegi Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdap'edaa. Jaratéeji k'asaa jara k'inia bi mäik'aapa ũrãaji ijãapataarã p'anapataadamerã ma jara bik'a.

¹⁴ K'irãpãji Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa jaradap'edaa pĩmaa, ijãapataarã ak'ipataarãpa ãchi jua bidak'ãri pi ĩri. Mãga oodak'ãri, Tachi Ak'õre Jaurepa ne-inaa oopiji pĩmaa k'awaamerã k'ãare mimia ooit'ee Tachi Ak'õre-it'ee. Mãga óoji Ak'õre Jaurepa oopi bik'a.

¹⁵ K'ĩsĩaji mia ũraadade na k'art'a p'ãdade mäik'aapa t'ãriipa óoji aide jara bik'a. Mãga ooru pirã, awaraarãpa ak'idait'ee pia naawedapema k'ãyaara pipiara oomaa bi.

¹⁶ K'ira jip'a óoji Cristopa k'inia bik'a máik'aapa jaratéjeji irua jarapi bik'a. Chóoji māga oo bide k'awa bairā māga oo bipa, pi Ak'ōre truadee wāit'ee máik'aapa pia jaratee bi ūrirutaarā auk'a wādait'ee, pi k'aurepa Cristode ijāadak'āri.

5

Sāga Timoteo baipia bi ijāapataarā ome

¹ Ijāapataarā t'āidepema chonaapa ne-inaa k'achia ooru pirā, itrianáaji. Ma k'āyaara pedéjeji iru ome, pichi ak'ōre ome pedeparik'a. Jōdee, k'ūtrāarā ūráaji pichi ipemaarā ūraak'ajik'a.

² Chōtrāarā ak'ipia bi pichi nawe ak'iparik'a. Māgá ichiaba awēraarā ak'ipia bi pichi ipewēraarā ak'ik'ajik'a, āra ome k'achia oo-ee.

³ Pia k'aripáji p'ētrāarā ēreerā wēe chitooni.

⁴ Mamīda p'ētrāapa warrarā wa āchak'eerā iru bi pirā, āchiata naapiara āchideerā ak'idaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraade jara bik'a. Māgá āchi nawe wa awela k'aripadai irua āchi k'aripadak'a āchi wari wāk'āri. Ma awara māga oodak'āri, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'ipari.

⁵ Jōdee p'ētrāa ēreerā wēe k'iripa nipari Tachi Ak'ōrepa k'aripamerā. Āstaawa, p'ārik'ua pida it'aa t'ipari Tachi Ak'ōremaa k'aripamerā. Māgee p'ētrāa k'aripaipia bi.

⁶ Mamīda māgee p'ētrāarā ūk'uruurāpa Tachi Ak'ōre net'aade k'īsiadai k'āyaara, āchia k'iniata oo wāpata. Māgeerā chok'ai p'ani mīda, piudap'edaarāk'api p'ani. Mapa māgeerā k'aripaik'araa bi.

⁷ Jaráji ijāapataarā pi ek'ari p'anirāmaa oodamerā mia et'ewa jaradak'a. Māga ooruta pirā, awaraarāpa p'oyaa k'achia pedeeda-e pai tachi ijāapataarā āpite.

⁸ Ijāaparipa ichi ēreerā wa audupiara ichideerā ak'i-e pirā, baamaa bi Cristopa k'inia bik'a máik'aapa ijāadak'aa beerā k'āyaara k'achiarā bi.

⁹ P'ētrāa t'ī p'ādai naaweda awaraa p'ētrāarā t'ī ome, iru bapata ak'idaipia bi. Māgí p'ētrāa imik'ira apai ome miak'āi bap'eda, sesenta añodeepa waa iru baipia bi.

¹⁰ Awaraarāpa iru t'ī pia t'o p'anadaipia bi, irua ne-inaa pia oopata k'aurepa nāgee jīak'a: ichi warrarā pia warida perā; eperāarā pia auteebaida perā; ijāapataarā p'asia chedak'āri, āra bīri sīda perā; chupiria chedeerā k'aripada perā; jāgee ne-inaa pia k'ira t'ādoo ooda perā ichi t'āripa.

¹¹ P'ētrāarā sesenta años waide wēe beerā t'ī p'ādaik'araa bi awaraa p'ētrāarā t'ī ome, imik'ira waya k'iniadarii perā máik'aapa miak'āidarii perā, Cristo-it'ee mimiadai k'āyaara.

¹² Māgee p'ētrāarāpa jaradap'eda Cristopa oopi k'inia bik'a oodait'ee, imik'ira ataruta pirā, Tachi Ak'ōrepa k'īsia p'uapii maa-e pirā awaraarāpa pedee k'achia jaradai āra āpite.

¹³ Ma awara, māgee p'ētrāarā k'oo-idaadaipata, ne-inaa pia mak'iaara ooda-ee. Māgá te chaa chīara āpite jara nipapata máik'aapa pedee-idaa p'anadairā, ūraa wāpata āchi k'īsiadeepa. Māgá pedee k'achia jaradaik'araa bita jara wāpata.

¹⁴ Maperā mia k'inia bi māgee p'ētrāarā mak'iaara chōtrāa-ee p'anirā, waya miak'āidamerā máik'aapa warra t'odamerā. Māgá mimiadait'ee āchi temāi, āchideerā ak'imaa p'ani misa. Māga oo p'ani pirā, tachi ijāapataarā k'ira unuamaa iru p'anapataarāpa p'oyaa k'achia pedeeda-e pai tachi āpite ma p'ētrāarā k'aurepa.

¹⁵ Māgee p'ētrāarā ũk'uruurāpa oo amaajida Cristopa oopi k'inia bi oodait'ee Satanapa oopi k'inia bik'a.

¹⁶ Waya mia jara bi: Cristode ijāapari ēreerādepema p'ētrāa paraa pirā, ma ijāaparipa chi p'ētrāa k'aripaipia bi. Pēik'araa bi ijāapataarāmaa k'aripa iidide, ārapa ne-inaa iru p'ani araa-e pai perā audú chok'araarā-it'ee. Ijāapataarāpa ak'idaipia bi p'ētrāarā ēreerā wēe chitooni aupai.

Sāga ijāapataarā chonaarā ak'idaipia bi

¹⁷ Ijāapataarā chonaarā waaweedaipia bi māik'aapa p'aadaipia bi āchi jua ek'ari p'anirā pia ak'idak'āri māik'aapa k'aripadak'āri. Waapara p'aadaipia bi awaraa ijāapataarā ak'ipataarā k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa jara pēida jara-teedak'āri māik'aapa ijāapataarā ũraadak'āri.

¹⁸ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

'P'ak'a it'ai jīnāati trigo t'iamaa bak'āri. Ita-aria k'opiti.' (Dt 25.4)

Ichiaba awara āi jara bi:

'Mimiaparipa p'arat'a ataipia bi chi poro waibia juadepema.' (Lc 10.7)

¹⁹ Eperāpa ijāapataarā ak'ipari imiateeru pirā, ijāanāati māgipa jara bi. Jip'a ma pedee ak'idaipia bi eperāarā omé wa ōpee auk'a jararuta pirā.

²⁰ Mamīda ijāapataarā ak'ipataarā k'achiade baai jōnaruta pirā, jōmaarā taide itriak'ōoji. Māgá awaraarāpa ne-inaa k'achia ooda-e pait'ee waawepa.

²¹ Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa Jesucristo k'īrapite, angeleerā jirit'erada k'īrapite paara, mia jara bi: ōoji mia et'ewa jaradak'a. Mamīda pichi k'inia aba pipiara ak'ināaji awaraa k'āyaara.

²² K'īrak'aupai ijāapari audú isapai awara bii ijāapataarā ak'ipari mimia-it'ee. Ma-it'ee pi jua bii naaweda māgí ĩri, iru bapata pia ak'iipia bi. Iru ne-inaa k'achiade ni pirā, awaraarāpa iru āpīte k'achia pedeedai māik'aapa pi āpīte auk'a māgadai, irua oopata pia pia ak'ii jīak'aapa. Mapa maarepida ne-inaa k'achia oonāaji. Ichita ōoji Cristopa oopi bik'a.

²³ Pania aupai toik'araa bi. Pi ip'ii k'ayaa bapari perā, ichiaba vino ma-āri toipia bi bi p'irapiamaapa.

²⁴ Jōmaarāpa k'awa p'ani eperāarā ũk'uruurāpa ne-inaa k'achia oopata, tau taawa oopata perā. Taarā-e nide pia k'awaai māgeerāpa oopata māik'aapa āchi jirit'era-e pait'ee ijāapataarā ak'ipari mimia-it'ee. Jōdee, awaraa eperāarā p'anapata ewaa ak'ik'āri, t'āri pia pik'a p'ani. Mamīda taarā pak'āri, pia k'awaa atai āchia ne-inaa k'achia mera oopata māik'aapa āchi jida jirit'era-e pait'ee ma mimia-it'ee.

²⁵ Māgá ichiaba taarā-ee eperāarā ũk'uruurāpa ne-inaa pia oopata k'awaai, tau taawa oopata perā. Mamīda ne-inaa pia mera ooruta pijida, taarā-ee pia māga k'awaa atai, Tachi Ak'ōre Jaurepa k'awaapiit'ee perā. Māgeerāta jirit'eraipia bi ma mimia-it'ee.

6

Esclavoorā sāga p'anadaipia bi

¹ Esclavo Cristode ijāa bipa chipari waaweeipia bi, ichi k'aurepa ijāadak'aa beerāpa ik'achia pedeenadamerā Tachi Ak'ōre āpīte māik'aapa taipa jara-teedap'edaade.

² Chipari ichiaba Cristode ijāa bi pirā, ma esclavopa k'īsiaik'araa bi oo-e pait'ee jōma chiparipa oopi bik'a, ichi ipema perā Cristo k'aurepa. Ma k'āyaara audupara t'āripa oopīa bi chiparipa oopi bik'a iru k'aripait'ee māik'aapa ak'ipiit'ee iru k'inia iru bi Cristo k'ap'ia pari. Ma jōma jara aupada jāpema ijāapataarāmaa jaratēji māik'aapa ũrāaji māga oodamerā.

Seewa jarateepataarã mãik'aapa p'arat'a audú ata k'inia p'anirã

³ Timoteo, abaapa jarateeru pirã Tachi Waibia Jesucristopa pedee wãara jarateeda awara maa-e pirã iru jirit'eradaarãpa jaratee p'ani awara, mägipa oomaa bi Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

⁴ Jãgee eperã audua bi mãik'aapa wãara maarepida k'awa-e bi. Aupedeei awaa bapari Ak'õre Ũraade pedee jara k'inia bi k'aurepa mãik'aapa ichi t'ãridepai k'achia k'ĩsiapari. Ichi jaratee bi k'aurepa ijãapataarã k'ĩra unuamaa para beepari; k'ĩraupik'a para beepari; ik'achia pedee para beepari mãik'aapa chĩara pedee ijãada-e para beepari.

⁵ Ichi mãik'aapa ichi jĩak'arã k'ĩsia k'awada-ee p'ani. Jĩp'a aupedee k'inia p'ani, Tachi Ak'õre wãarata waa k'awa k'iniada-e p'anadairã. Jara wãpata "taita ijãa p'anida" apata, p'arat'a ata k'inia p'anadairã ãchia jaratee p'ani pari.

⁶ Jõdee Cristode wãara ijãapataarã nãga p'anapata: t'ãri o-ĩa; k'ãiwee; awaraarã k'inia iru p'anapata. P'arat'a iru p'ani jida wa wëe p'ani pijida, auk'a t'ãri o-ĩa p'anapata.

⁷ Tachi t'odak'ãri, maarepida net'aa wëe t'ojida mãik'aapa waya mãga p'anadait'ee piudak'ãri.

⁸ Maperã ne-inaa k'opari mãik'aapa p'aru jĩpari iru p'ani pirã, tachi ijãapataarã t'ãri o-ĩa p'anadait'ee.

⁹ Mamĩda eperãarã ũk'uru, audú p'arat'a ata k'iniapa, k'ĩsia k'awa-edaipata mãik'aapa k'achiade baaipata. Maap'eda bigi p'oyaa lazodeepa uchia-e bik'a, mãga pik'a ãra ma k'achiadeepa p'oyaa uchiada-e p'aneepata. Mãgapi eperãarã atua wãpata.

¹⁰ Mapa chi audú p'arat'a ata k'inia bĩpa k'achia k'ĩra t'ãdoode baaiit'ee. Wãara, p'arat'a ata k'iniapa ũk'uru ijãapataarãpa paara Cristode waa ijãa k'iniada-e. Mãirã k'ĩsia p'ua p'anapata mãik'aapa ãchi t'ãride mia chitoni, k'achiade baaidap'edaa perã.

Pablopa t'ëe ũraada Timoteomaa

¹¹ Timoteo, oonãaji mãirãpa oopatak'a, Tachi Ak'õrepa pi jirit'erada perã ichi-it'ee. Jĩp'a óoji Cristopa oopi bik'a, irude wãara ijãa bairã. Chóoji Tachi Ak'õrepa jara pëida k'awa bide mãik'aapa t'ãri pia ma wãarata jaratëeji ãramaa. ãra k'inia iru báji Tachi Ak'õrepa ãra k'inia iru bik'a.

¹² Ara chõoparipa jiriparik'a p'oyaa it'ee, mãga pik'a jiriji pipiara ijãapariit'ee Cristode mãik'aapa oopariit'ee irua oopi bik'a, ijãapari perã mãga oop'eda ichita bapariit'ee Tachi Ak'õre truade. Ma-it'eeta Tachi Ak'õrepa pi jiriji, eperãarã chok'ara nĩbi taide waawee-ee jarak'ãri pi Cristode ijãa bi.

¹³ Írá mia na ũraa jarait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Irua ne-inaa jõmaweda chok'ai bapipari. Ichiaba nãga jarait'ee Jesucristo k'ĩrapite. Irua Poncio Pilatoma waawee-ee pedeeji.

¹⁴ Nejõmaata óoji mia pĩmaa jaradak'a. Mãga oo bi misa, parã ijãapataarã t'ãide t'ĩupinãaji k'ĩsia awara wa jarateeru awara apida. Chóoji mãga oo nĩbide Tachi Waibia Jesucristo waya cheru misa na eujãdee. Mãgá apidaapa pi itriada-e pai.

¹⁵ Tachi Ak'õre Waibiaapa iru pëi k'inia bak'ãri, cheit'ee. Tachi Ak'õre aupai t'ãri piara bi mãik'aapa jõmaarã k'ãyaara waibiaara bi; jõmaweda reyrã k'ãyaara mãik'aapa jõmaweda na p'ek'au eujãdepemaarã poro waibiaarã k'ãyaara.

¹⁶ Iru aupai ichita bapari. Apida iru k'ait'a wãda-e pai, iru k'ĩra wãree ãdaa chooda-e pai perã. Mapa apidaapa iru unuda-e pai. ;Tachi Ak'õre k'ĩra wãree! Jõmaweda iru jua ek'ari ichita p'anadait'ee. ;Amén!

Ūraa ijāpataarā p'arat'ara beerā-it'ee

¹⁷ Jaráji p'arat'ara beerāmaa na p'ek'au eujāde mǎgá p'arat'ara p'ani misa, k'ĩsianaadamerā āchi pipiara p'ani awaraarā k'āyaara. Ichiaba jaráji ijāadai k'āyaara āchi ne-inaa k'ĩra t'ādoo jōparide, ijāadamerā Tachi Ak'ōrede, iru jōk'aa perā. ¡Iru t'āri pia bapari perā tachi ome, teepari jōma tachia iru p'ani o-ia p'anadamerā!

¹⁸ Maperā jaráji āramaa t'āri pia teedamerā awaraarāmaa mǎik'aapa t'āriipa ne-inaa pia oodamerā awaraarā k'aripait'ee.

¹⁹ Mǎga ooruta pirā, t'ēpai ne-inaa pipiara iru p'anadait'ee p'arat'a k'āyaara. ¡Ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome mǎik'aapa iru p'anadait'ee jōmaweda irua k'ĩsia iru bi ichideerā-it'ee!

²⁰ Timoteo, jǎaji Tachi Ak'ōrepa wāarata pǐmaa jara pēida. Ūrináaji jǎ pariatua pedee wāpataarā, āchi k'ĩsiadeepa seewa jarateepata perā. “K'ĩsia k'awaa p'anida” a p'ani. Mamīda mǎga p'ani-e.

²¹ K'ĩsia k'awaa p'anadai k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidade ijāa amaa p'ani, awaraa k'ĩsiade ijāa k'inia p'anadairā.

Mia k'inia bi Tachi Ak'ōrepa pǐ pia ak'i bapariimerā mǎik'aapa nejōmaade k'aripamerā.

Mǎgapai paji.

2 TIMOTEO

San Pablop a K'art'a T'ēepema P'ãda Timoteomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Mama bide k'ĩsijaji madeepa chok'ai uchiae-e paít'ee. Mapa waya p'ã k'inia baji ichi k'õp'ãyo pia bimaa.

Salude jarap'eda, naapiara gracias jara bi Tachi Ak'õremaa Timoteo pari, waapiara Cristode ijãapari perã mãik'aapa oopari perã irua k'inia bik'a. K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa iru jirit'erada mãik'aapa jara bi ichi chupiria, ituaba pik'a carcelde bi (cap. 1). Ũraa bi Timoteopa choomerã soldaopa chõomaa bide chooparik'a maa-e pirã deporte jemeneparipa chooparik'a, jemenemaa bide jemene k'awaa beerãpa oopatak'a. Ũraa bi Timoteopa ichi mimia pia oomerã Cristo-it'ee (cap. 2). Jara bi sãga na p'ek'au eujãdepemaarã p'anapataadait'ee Cristo ewaa chei naaweda mãik'aapa ũraa bi Timoteopa choomerã ichi ijãa bide, ma k'aurepa miapiruta pijida (cap. 3). T'ēepai ũraa bi Timoteopa ichita jarateemerã Cristopa k'inia bik'a mãik'aapa jara bi ichi k'ĩsia t'ãridepai: taarã-e piut'ee. Maap'eda chupiria iidi bi mãga p'asai naaweda, Timoteo mama carcelde ichi ak'ide wãmerã (cap. 4).

Salude pëida

¹ Mi, Pablop a na k'art'a p'ã pëiru Timoteomaa. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraji Jesucristopa pëimerã ichi ũraa jarateede. Ma pedee jaratee bi k'aurepa eperãarã Cristode ijãapata mãik'aapa it'aa wãpata.

² Timoteo, mia pi k'inia iru bi michi warrak'a. It'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa pi pia ak'i p'anadamerã mãik'aapa chupiria k'awaadamerã. Mãgá pi k'ãiwee bapariit'ee.

Pablop a Timoteo ũraada

³ Michi chonaarã judiorãpa oopatap'edaak'a, k'ĩra jip'a mia oo bi Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Mapa ichita pi k'irãpapari it'aa t'ik'ãri; ãstaawa, p'ãrik'ua pida mãik'aapa ichita gracias jarapari Tachi Ak'õremaa pi pari.

⁴ K'irãpa bi pi jēe nĩbada mi uchiak'ãri pi ik'aawaapa. Mapa pi waya unu k'inia bi. Unuruta pirã, mi wãara o-ĩa bait'ee.

⁵ Ichiaba mia k'irãpa bi pi Jesucristode ijãak'ãri, t'ãriipa ijãaji pi awela Loida mãik'aapa pi nawe Eunice ijãapatap'edaak'a. K'awa bi írá pi auk'a wãara ijãa bi ãrak'a.

⁶ Mapa k'irãpapi k'inia bi Tachi Ak'õre Jaurepa pimaa oopida, mi jua pi íri bik'ãri. Irua ichita mãga oopi k'inia bi pimaa. Mapa t'ãriipa óoji irua oopi bik'a. Mãgá ijãapataarã pi jua ek'ari p'ani pipiara k'aripait'ee.

⁷ Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepi-e paji tachi ijãapataarãmaa waawee-idaa p'anadamerã. Ma k'ãyaara ichi Jaure pëiji mãgí juapa tachia choodamerã irude ijãa p'anide; awaraarã k'inia iru p'anadamerã mãik'aapa k'awaadamerã ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo amaadait'ee.

⁸ Maperã k'ĩra nejasianáaji jarateeit'ee Tachi Waibiapa ooda eperãarã k'aripait'ee. Ichiaba k'ĩra nejasianáaji mi pi k'õp'ãyo perã, mi carcelde nĩbi mĩda Cristo k'aurepa. Ma k'ãyaara, chóoji Cristode ijãa bide, awaraarãpa pi ichiaba miapiruta pijida ma ijãa bi k'aurepa. ¡Tachi Ak'õrepa pi k'aripait'ee!

⁹ Ichiata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji mãik'aapa tachi jiriji ichideerã papiit'ee. Tachi mãgá k'aripa-e paji ne-inaa pia oopata perã. Jip'a mãga ooji na eujã ooi naaweda, ichia k'ĩsia iru bada perã tachi pia ooit'ee Jesucristo k'aurepa.

10 Māgí k'ĩsia iru bada k'awapiji, Tachi K'aripapari Jesucristo pëik'ãri na p'ek'au eujãdee. Iru chok'ai p'irabaik'ãri, ak'ipiji tachi jida māga oodai, irude ijāaruta pīrã. Ma awara irua jarateeda k'aurepa k'awa p'ani na p'ek'au eujāde p'ani misa, irua k'inia bik'a p'anadai māik'aapa ai t'ēpai, it'ari ichita p'anadait'ee iru ome.

11 Ma jara pëidata jarateemerã Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji māik'aapa Jesucristopa mi pëiji.

12 Ma k'aurepata mi mia nĩbi nama carcelde. Mamĩda mi k'ĩra nejasia-e, k'awa bairã k'aideta ijãa bi. Māgí Jesucristo. Irua ne-inaa jōmaweda oopari. Mapa mia k'awa bi irua jarateepida mĩmaa jĩait'ee, Tachi Ak'õre ewari waibia ewate paru misa.

13 Ma jarateepidata pĩmaa jaraji. K'irãpãji wāara perã. Ichiaba awaraarãmaa ma jĩak'a jaratēeji. Māga ooru misa, chõoji Jesucristode ijãa bide māik'aapa awaraarã k'inia iru baji iru k'ap'ia pari.

14 Jĩaji Tachi Ak'õrepa wāarata pĩmaa jara pëida. Tachi Ak'õre Jaure, tachi ome baparipa pi k'aripait'ee.

15 Pia k'awa bi perã jōma Asiadepema ijāapataarãpa mi yiaara iru p'ani; Figelo, Hermógenes paara.

16 Onesiforopa aupaita māga oo-e paji. At'apai mi k'aripa cheji. Mi carcelde nĩbi mĩda, k'ĩra nejasia-ee baji mi k'aripa cheit'ee. Mapa mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa Onesiforodeerã chupiria k'awaamerã.

17 K'ĩra nejasia bai k'āyaara, Onesiforo Romade pachek'ãri, ĩi-ee mi jiri cheji unu atarumaa.

18 Irua mi chupiria k'awaadak'a, mia iidi bi Tachi Ak'õrepa iru auk'a chupiria k'awaamerã iru ewari waibia ewate pak'ãri. Pia pia k'awa bi jōmaweda Onesiforopa ooda ichiaba mi k'aripait'ee, Éfeso p'uurude bak'ãri.

2

Pablopa Timoteo ũraada waawee-ee oomerã Cristopa oopi bik'a

1 Timoteo, pi mĩchi warrak'a bi. Jesucristopa ichideerã k'aripapari perã, waapiara õoji irua oopi bik'a.

2 Mia iru ũraa jaratee bak'ãri ijāapataarã chok'ara nĩbi taide, pia pida ũri baji. Auk'a jaratēeji k'ĩra jĩp'arãmaa; chi jaratee k'awaa p'anirã awaraarãmaa.

3 Mi awaraa ijāapataarã ome mia jōni Jesucristopa oopi bik'a oopata perã. Waaweenãaji auk'a mia nĩbait'ee.

4 Ooipia bi soldaopa ooparik'a. Soldao t'ĩu-e eperãarã jĩp'arãpa ne-inaa oopatade. Jĩp'a oopari ichi poro waibiapa jara bik'a.

5 Ichiaba deporte jemeneparipa ooparik'a ooipia bi. Māgipa oopari ma jemene pia k'awaa beerãpa jarapatak'a, ata k'inia bairã ne-inaa teepata chi p'oyaaruarãmaa.

6 Ichiaba ooipia bi ne-uuparipa ooparik'a. Māgí ichi ne-uude sē-ee mimia-para naapiara ata k'inia bairã made chauru.

7 K'ĩsĩaji mia et'ewa jaradade. Tachi Waibiapa k'awapiit'ee ma jōmaweda k'ãata jara k'inia bi pi-it'ee.

8 K'irãpãji Jesucristo chonaarãwedapema Rey Daviddepa uchiada paji. Cristota piup'eda, chok'ai p'irabaiji. Mia māga jarateepari jōmaarãmaa jarateek'ãri irua oodata eperãarã k'aripait'ee.

9 Maperãpi k'achia ooyaa beerã carcelde t'i nĩbipatak'a, mi nama carcelde t'i nĩbijida, mia nĩbapariimerã. Mamĩda, mi cadenapa jĩ iru p'ani mĩda, p'oyaa

jarateepida-e pait'ee awaraarāpa jarateedamerā Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode.

¹⁰ Maperāpi mia ne-inaa jōma choopari, mia nībi mīda. Māgá choopari eperāarā Tachi Ak'ōrepa jirit'erada Jesucristode ijāadamerā, o k'achiadeepa uchiadamerā māik'aapa ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'ōre k'īra wāree eujāde.

¹¹ Na pedee jōmaarāpa ijāadaipia bi, wāara perā:

Tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'aji Cristo ome, iru ome araa p'anadairā. Maperā jai-idaadak'āri, auk'a chok'ai p'irabaidait'ee iru p'irabaidak'a māik'aapa iru ome ichita p'anapataadait'ee.

¹² Tachi chooruta pirā irude ijāa p'anide, Ak'ōre truade iru ik'aawa p'anadait'ee ne-inaa jōmaweda ak'imaa. Mamīda iru meraruta pirā, irua auk'a tachi merait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹³ Tachia jara p'anik'a ooda-e p'ani pijida, irua jara bik'a ichita ooit'eepi, ichita māga oopari perā.

Mimiapari Tachi Ak'ōrepa pia ak'ipari

¹⁴ Mia jara bi k'irāpapīji ijāapataarāmaa. Ma awara Tachi Ak'ōre k'īrapite ūrāaji aupedeenaadamerā Tachi Ak'ōrepa jara pēida pedee jara k'inia bi k'ap'ia. Māga oodak'āri, apemaarā maarepida k'aripada-e p'ani. Ma k'āyaara ijāa amaapi p'ani āchia jara p'ani ūrirutaarāmaa.

¹⁵ Pia, jōdee, jōmaweda t'āripa óoji, Tachi Ak'ōrepa pi ak'imerā mimiapari piak'a. Māga ooru pirā, k'īra nejasia-e pait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite, irua wāarata jara pēida pia jarateepari perā.

¹⁶ Mamīda āyaa bējeji pariatua pedee wāpataarā ik'aawaapa. Āchia Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a jaradak'aa. Māgá pariatua pedee p'ani k'aurepa audupīara k'achiade baairuta.

¹⁷ Aida k'ayaa waibiara wariparik'a tachi chiara mik'iapit'ee, māga pik'a āchia jarateepata wari pik'adaipari ijāapataarā chok'araara ijāa amaapiit'ee. Māgá jaratee p'ani Himeneopa māik'aapa Filetopa.

¹⁸ Āchia Tachi Ak'ōre wāarata jarateeda-e p'ani, jara p'anadairā tachi Cristode ijāapataarā ĩrā ichita chok'ai p'ani Tachi Ak'ōre-it'ee. Maperā pi-udak'āri, chok'ai p'irabaida-e pait'eeda apata k'ap'ia chiwidide Cristopa oodak'a. Ma seewa jarateepata k'aurepa ijāapataarā ūk'uru ijāa amaadaruta.

¹⁹ Mamīda wāara Cristode ijāapataarāpa māga ooda-e pait'ee. Āchia choodait'ee Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida ijāa p'anide. Irua jōmaarāmaa k'awaapipari ichi ijāapataarā chipari ichi ūraa p'ādade. Māga k'awa p'ani ma p'ādade jara bairā:

'Ak'ōre Waibiapa ichideerā k'awa bi.'

(Nm 16.5)

Awara āi ichiaba jara bi:

'Jōmaweda jara p'anirāpa: "Cristo Tachi Ak'ōre Waibia" ne-inaa k'achia k'īra t'ādo o amaadaipia bi.'

(Sal 34.14)

²⁰ K'īsiadáma nāgide. P'arat'ara bi te choma bide paraa p'arat'u k'īra t'ādo, ūk'uru nēedee ooda maa-e pirā p'arat'adee ooda. Ma te chiparipa māgee jirit'erapari ichi-it'ee māik'aapa chi k'ōp'āyoorā-it'ee nek'odait'ee pak'āri. Jōdee p'arat'u pak'urudee ooda maa-e pirā yoorodee ooda iru bi ichi ek'ariirā-it'ee.

²¹ Māga bi ichiaba tachi ijāapataarā ome. Apidaapa ne-inaa k'achia oo amaaruta pirā ooit'ee Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, iru, tachi ijāapataarā chiparipa, ma ijāapari jirit'erapari oomerā ne-inaa pia k'īra t'ādo.

²² Maperã oonáaji ne-inaa k'achia k'íra t'ãdoo k'ũtrãarãpa oo k'inia p'anik'a. Ma k'ãyaara jiríji ne-inaa jõma ooit'ee Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. T'ãri jĩp'a ni-paparíji Cristode ijãapari perã. Awaraarã k'inia iru báji mãik'aapa k'ãiwee ba-paríji jõmaarã ome. Mãga ooru pirã, ooit'ee jõma Cristomaa it'aa t'ípataarãpa oopatak'a, wãara t'ãriipa írude ijãapata perã.

²³ Aupedeenaáaji k'ísia k'awa-ee beerã ome, pariatua pedee wãpata perã. Pia k'awa bi mãga ooru pirã, nepíra jirídai pi ome.

²⁴ Tachi Waibia mimiapari nepírade baaik'araa bi awaraarã ome. Ma k'ãyaara t'ãri pia baipia bi jõmaarã ome; awaraarã jaratee k'awaaipia bi mãik'aapa choopia bi, k'írau-ee, awaraarãpa ne-inaa k'achia ooruta pijida.

²⁵ T'ãri pia ũraaipia bi Tachi Ak'õre wãarata jarateeda-ee p'anirã. Jaraipia bi ãchia pia jarateeda-e p'ani. Pi ũraa ũriruta pirã, Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripai ma k'achia oo amaadamerã mãik'aapa irua jara pëida wãara k'awaadamerã.

²⁶ Mãgapi uchiadai Netuara Poro Waibia juadeepa. Ichia ãra atap'eda, trampade bijí oodamerã ichia oopi k'inia bik'a. Mamída Tachi Ak'õrepa ãra uchiapii mãgí juadeepa, wãara oodamerã ichia oopi bik'a.

3

Tachi Ak'õre ewari waibia k'ait'a pak'ãri

¹ Timoteo, Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda, eperãarã audupíara k'achiade baaidait'ee mãik'aapa nepíra jirídait'ee ijãapataarã ome.

² Nãga p'anadait'ee: ãchi-it'ee aupai ooyaa; p'arat'a ata k'iniyaa ãchi-it'ee; auduayaa; ik'achia pedeeyaa; t'ãri k'achia-idaa; ãchi ak'õreerã pedee ũriamaa; gracias jaradak'aa apidaamaa; oodak'aa Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a;

³ ãchideerã paara chupíria k'awadak'aa; k'íra jõ-ee awaraarã ome; chĩara ãpíte pedee k'achia jarayaa; pariatua ne-inaa k'achia ooyaa; chĩara k'íra unuamaa; ne-inaa pia k'íra t'ãdoo ooamaa;

⁴ ãchi k'õp'ãyoorã paara traicionaapata; k'ísiadak'aa ne-inaa ooi naaweda; auduayaa, pedee-idaa nipapata; ãchia oo k'iniata ooi awaa p'ani ne-inaa oodai k'ãyaara Tachi Ak'õre-it'ee, iru k'inia iru p'anadairã.

⁵ Mãgeerã chip'edaipata Cristode ijãapataarã ome it'aa t'íde. Mamída see-wata mãga oo p'ani, oo k'iniadak'aa perã Cristopa oopi bik'a. ¡Áyaa béeeji mãgeerã ik'aawaapa!

⁶ Íraweda mãgeerã jĩak'a imeraa jara p'anípa eperãarã tede t'ĩupata. Maap'eda iwarraa pedee p'anípa k'ũrapata wẽraarã pia k'ísia k'awa-ee beerã. Ma wẽraarã k'ísia p'ua p'anapata ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamída k'achia oo amaadak'aa. Ma k'ãyaara oopata ãchia oo k'iniata, ne-inaa k'achia bi mída.

⁷ Ma wẽraarã mãga p'anadairã, ũri k'inia p'ani ne-inaa k'íra t'ãdoo eperãarãpa jaratee p'ani. K'ísia p'ani mãga ũridak'ãri, k'ísia k'awaa padaridai. Mamída ma k'ãyaara, audupíara k'awada-ee p'anapata Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida.

⁸ Mãgee jarateepataarãpa k'ísiapata chonaarãwedapema petau tau k'awaa beerã, Janes, Jambrés ome k'ísiadap'edaak'a. Moisepa oo bak'ãri Tachi Ak'õrepa oopidak'a Egiptode, mãirãpa irua jarada ũridaamaa p'anajida. Mãga pik'a p'ani mãgee írapema jarateepataarã. ãchia ũridaamaa p'ani Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida jarateepataarã pedee. Jĩp'a k'ísia k'awada-ee p'ani, wãara k'awa k'iniada-e p'anadairã Tachi Ak'õrepa jara pëida, mãga jaratee p'anída a p'ani mída.

⁹ Mamída ichita mãgá jarada-e pait'ee, Tachi Ak'õrepa jõmaarãmaa k'awapiit'ee perã ãchi k'ísia atua p'ani. Tachia mãga k'awa p'ani chonaarãweda

Ak'õrepa mǎga ooda perǎ mǎgí omeerǎ ome, p'oyaada-e p'anadak'ǎri Moisés ome.

Pablopa Timoteo ũraada

¹⁰ Jõdee piata k'awa k'inia bi Tachi Ak'õrepa wǎarata jara pǐida. Mapa mimia bi Tachi Ak'õre-it'ee mi mimiaparik'a. Mi bapata unudoo. K'awa bi mia jaratee bi mǎik'aapa mia k'ĩsia iru bi ooit'ee Tachi Ak'õre-it'ee. K'awa bi mia wǎara ijǎapari Tachi Waibia Cristode mǎik'aapa mia choopari mǎgǎ ijǎa bide, awaraarǎpa nepira jiri p'ani mĩda mi ome. K'awa bi mia awaraarǎ k'inia iru bi Tachi Ak'õrepa ǎra k'inia iru bik'a. Maperǎpi chooi.

¹¹ Ichiaba pia k'awa bi mi jiridap'edaa mǎik'aapa miapidap'edaa Cristopa ooda jaratee bi k'aurepa. Mǎga oojida mi nipak'ǎri Antioquía p'uurude, Iconio p'uurude mǎik'aapa Listra p'uurude. Mǎgǎ mia nĩbaji mĩda, choopachi mǎik'aapa Tachi Waibiapa mi k'aripa ataji ma nepira jõmaadeepa.

¹² Wǎara, Jesucristodeerǎpa oo k'inia p'anadak'ǎri irua oopi bik'a, ijǎadak'aa beerǎpa ǎra ichita jiridait'ee mǎik'aapa miapidait'ee.

¹³ Mǎgí ijǎadak'aa beerǎ mǎik'aapa awaraa seewata: “taita Ak'õre Waibiapa pǐida” a p'anĩrǎ, k'achiade baaidait'ee. Maap'eda audupiara mǎga baaidait'ee, ǎchi k'ũrapatak'a awaraarǎ k'ũrapata perǎ.

¹⁴ Pi, jõdee, k'irǎpǎji pĩmaa jarateeda mǎik'aapa aide ijǎaji naaweda ijǎa badak'a. Pia k'awa bi ma jarateeda Tachi Ak'õrepa wǎarata jara pǐida. Ichiaba k'awa bi k'airǎ it'aidepata ma jarateeda ũriji.

¹⁵ Warra weda pia Tachi Ak'õre ũraa p'ǎda ũripari mǎik'aapa k'awa bi aide jara bi. Ma ũraa k'aurepata k'awa bi Tachi Ak'õrepa eperǎarǎ o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi, Jesucristode ijǎadak'ǎri.

¹⁶ Tachi Ak'õrǐpata ichi ũraa jõmaweda p'ǎpiji ichideerǎmaa ichi Jaure k'ap'ia pari. Maperǎ k'awa p'ani ma ũraa p'ǎda pia bi nǎgee ne-inaa-it'ee: jarateit'ee Tachi Ak'õrepa wǎarata jara pǐida; eperǎarǎmaa k'awapiit'ee ǎchia p'ek'au k'achia oopata; k'aripait'ee eperǎarǎ ǎchia p'ek'au k'achia oo amaadamerǎ; k'awapiit'ee Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi eperǎarǎmaa, mǎga oodamerǎ mǎik'aapa pia p'anapataadamerǎ iru k'ĩrapite.

¹⁷ Mǎgee jõma k'awaak'ǎri mǎik'aapa Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oo k'inia bak'ǎri, eperǎ wǎara mimiait'ee Tachi Ak'õre-it'ee mǎik'aapa ooit'ee ne-inaa pia k'ĩra t'ǎdoo awaraarǎ k'aripait'ee.

4

¹ Jesucristo Tachi Rey Waibia. Iru cheit'ee ichideerǎ atade. Cheit'ee eperǎarǎpa oopatap'edaa ak'ide, jarait'ee pia wa k'achia. Mǎga ooit'ee pi-udap'edaarǎ ome mǎik'aapa ma ewate chok'ai p'anĩrǎ ome. Ichi k'ĩrapite mǎik'aapa Tachi Ak'õre k'ĩrapite mia jara bi:

² Jaratǐeji Tachi Ak'õrepa jara pǐida Jesucristo k'ap'ia pari. Mǎga óoji pia jaratee bi ũri k'inia p'anadak'ǎri mǎik'aapa ũri k'iniada-ee p'ani pijida. Eperǎarǎpa ne-inaa k'achia oodak'ǎri, mǎga k'awaapĩji ǎchimaa. Ichiaba ũrǎaji ma k'achia oo amaadamerǎ mǎik'aapa oodamerǎ Cristopa oopi bik'a. Ichita jaratǐeji t'ǎri pia, k'ĩrau-ee.

³ Ewari cherude eperǎarǎpa ũraa pia jõmaweda ũridaamaa p'anadait'ee. Ma k'ǎyaara jiridait'ee ǎchia ũri k'iniata jaratee p'ani. Mǎgǎ k'awaadait'ee eperǎarǎpa jaratee p'ani k'ĩra t'ǎdoo. Mamĩda ǎchia oo k'iniata oodait'ee.

⁴ Wǎarata ũri k'inia p'anadai k'ǎyaara, chonaarǎwedapema cuento nepiripatap'edaata ũri k'inia p'anadait'ee.

⁵ Pi, jōdee, ichita k'īra jīp'a bájí. Waaweenáaji mia nībait'ee Cristo k'aurepa. Pichi wārumaa jaratéjei Cristopa ooda eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Jōma óoji Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a ichi mimiapataarāmaa.

⁶ Mia māga jara bi taarā-e nīde mi wē-e pait'ee perā. Ara vino jōdaiparik'a altarde weedak'āri Tachi Ak'ōre-it'ee primisiak'a, māga pik'a mi jōit'ee. Ara barco uchiaparik'a to ideepa jīk'ara ērat'aadak'āri, māga pik'a mi uchiat'ee na p'ek'au eujādeepa.

⁷ Mamīda mia k'īsia-e, nama bak'āri, pia oopachi perā p'iraparipa ooparik'a jīp'a p'irak'āri tauchaa bidap'edaamaa, awaraarā p'oyaa k'iniapa. Jīp'a oopachi Cristopa mīmaa oopi bik'a. Ma awara p'irapari naapiara panarupa p'oyaaparik'a, māga pik'a mia p'oyaaru, ooji perā jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada mia oomerā ichi-it'ee.

⁸ Írá p'irapari naapiara panarupa poro jīra ataparik'a, māga pik'a mia atait'ee Tachi Waibiapa k'īsia iru bi mīmaa teeit'ee. Iru tachi ak'ipari pipiara bairā, ne-inaa pia teeit'ee irua oopi bik'a oodap'edaarāmaa. Māga ooit'ee Ak'ōre ewari waibia ewate. Mīmaa aupai ma ne-inaa pia tee-e pait'ee. Jīp'a māga teeit'ee jōmaweda iru cheru nīmaa p'anīrāmaa, iru k'inia iru p'anapata perā.

Pablopa ūraa jarada Timoteopa oomerā

⁹ Taarā-ee chéji mīmaa.

¹⁰ Demapa mi atabaibēiji wāit'ee Tesalónica p'uurudee, na p'ek'au eujādepema ne-inaa audú k'inia bairā. Ma awara Crescente wāji Galacia eujādee māik'aapa Tito wāji Dalmacia eujādee.

¹¹ Lucas aupai nama bi mi ome. Pi chek'āri, Marcos atanáji pi ome chemerā. Irua mi k'aripai nama mimia bi misa Tachi Ak'ōre-it'ee.

¹² Mia Tíquico pēiji Éfeso p'uurudee.

¹³ Pi chek'āri, anéjei mi íripema p'aru jīpari. Mia māgí atabēiji Carpo tede Troas p'uurude nipak'āri. Ichiaba anéjei mi libro jōmaweda, chi ne-animal ede p'āda paara.

¹⁴ Alejandro, chi ne-inaa metaldee oopari, mīmaa ne-inaa k'achia ooji. Tachi Ak'ōrepa māga k'awa bi māik'aapa ichiata k'awa bi sāga ooi iru ome, ma k'achia ooda pari.

¹⁵ K'īrak'aupai jāgí eperā ome. Jāgipa apidaamaa ūripiamaa bi tachia jara-teepata pedee.

¹⁶ Naapiara mi ateedak'āri Romadepema poro waibiarā k'īrapite p'anaumerā mi imiateedap'edaa, eperā apidaapa mi k'ōp'āyada-e paji k'aripadait'ee. Jōma mi k'ōp'āyoorā nama p'anadap'edaarāpa mi ituaba atabaibēijida. Taawa Tachi Ak'ōrepa miapi-e pai, āchia oodap'edaa pari.

¹⁷ Āchia mi māgá atabēijida mīda, Tachi Waibia Jesucristopa mi k'aripa baji. Mīmaa jarapiji jōmaweda ichia ooda eperāarā k'aripait'ee, arii p'anadap'edaa ijāadak'aa beerā jōmaarāpa Tachi Ak'ōrepa jara pēida pia k'awaadamerā. Māgá ma ewate Ak'ōrepa mi chok'ai uchiapiji āchi juadeepa. León it'aideepa eperā chok'ai uchiak'ajik'a, māga pik'a mi uchiaji.

¹⁸ Wāara, Tachi Waibiapa mi uchiapiit'ee jōmaweda k'achia beerā juadeepa māik'aapa mi jaure jīait'ee, iru truadee wāru misa. ¡Jesucristo, chi Tachi Ak'ōre k'īra wāree unupipari, ichita bapari! ¡Amén!

Awaraarāmaa salude pēida

¹⁹ Mia salude pēiru Priscilamaa Áquila ome. Ichiaba Onesiforodeerāmaa salude pēiru.

²⁰ Mi nama che wāde awaraa k'ōp'āyoorā ome, Erasto beeji Corinto p'uurude. Jōdee mia Trófimo bëiji Mileto p'uurude, iru k'ayaa bada perā.

²¹ K'inia bi pi chemerā, p'usa t'ojara pai naaweda.

Ichiaba salude pëiruta Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, jōmaweda tachi ãpemaarā Cristo k'aurepa ome.

²² Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa pi k'aripamerā māk'aapa parā jōmaweda pia ak'i bapariimerā.

Māgapai paji.

TITO

San Pablopa K'art'a P'ãda Titomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a Titomaa p'ãji. Titopa Cristode ijãaji Pablopa jarateeda k'aurepa. Maap'eda nipapachi Pablo ome judio-eerã t'ãide. Pablopa iru atabëiji Creta islade mǎpema ijãapataarã k'aripapariimerã. Na k'art'a p'ãji Titopa ma mimia piara oo k'awaamerã.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa jara bi sǎap'eda ichia Tito Cretade bëida: imik'ĩraarã bimerã ijãapataarã ak'ipataarã mimia oodait'ee. Jara bi jarateepinaamerã tauchaa bipi k'inia p'anirãmaa ijãapataarã imik'ĩraarã k'ap'iade (cap. 1). Jara bi sǎga ijãapataarã p'anapataadaipia bi (cap. 2); k'ĩra jip'a nipapataadaipia bi ãchi poro waibiarã jua ek'ari mǎik'aapa awaraarã k'ĩrapite (cap. 3.1-11). T'ëepai jara bi Titopa ichi k'ĩrachuunamerã Nicópolis p'uurude (cap. 3.12-15).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo mimiapari Tachi Ak'õre-it'ee. Jesucristopa mi pëiji ichi ũraa jarateede, Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã irude ijãadamerã mǎik'aapa iru wǎarata jara pëida k'awaadap'eda, chok'ek'ee p'anadamerã.

² Ma awara ichideerãpa k'awaadait'ee piudak'ãri, ichita it'ari p'ananadait'ee ichideerã perã. Tachi Ak'õrepa mǎga jaraji na p'ek'au eujã bai naaweda. Wǎarapi; seewa jarak'aa.

³ Tachi Ak'õreta Tachi K'aripapari. Irua k'inia bak'ãri, ma ũraa k'awapiji eperãarãmaa. Ichiaba mi jirit'eraji mǎgí jarateenamerã.

⁴ Tito, na k'art'a pimaa p'ãru. Pi k'inia iru bi michi warrak'a, Cristode wǎara ijãapari perã mik'a. It'aa iidipari Tachi Ak'õrepa mǎik'aapa Tachi K'aripapari Jesucristopa pi pia ak'i p'anadamerã. Mǎgá pi k'ãiwee bapariit'ee.

Pablopa Titomaa mimia teeda

⁵ Pi Creta islade atabëiji, ne-inaa mia jõma oo-e pada oomerã. Mia naaweda jaradak'a, jirit'eraipia bi imik'ĩraarã p'uuru bee chaã ijãapataarã ak'ipataadamerã.

⁶ Ijãapataarã ak'ipari t'ãri pia baipia bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ichiaba k'achia wëe baipia bi eperãarã k'ĩrapite. Wëra abapai iru baipia bi. Chi warrarã Cristode chok'ek'ee ijãadaipia bi. Ichiaba t'ãri pia p'anadaipia bi, awaraarãpa jaranaadamerã ãra k'achia-idaa p'ani, maa-e pirã k'ĩri k'isua p'ani.

⁷ Ichia Tachi Ak'õredeerã ak'ipariit'ee. Maperã jirit'eraipia bi eperã k'ĩra jip'a, k'achia wëe apemaarã k'ĩrapite. K'ĩri k'isua baik'araa bi; k'ĩrauyaa; toyaa; chõoyaa; chĩara k'ũrayaa p'arat'a jítait'ee.

⁸ Ma k'ãyaara awaraarã auteebaipia bi, ichi temaa chedak'ãri. Ichiaba ne-inaa pia o-ia oopia bi; k'ĩsia k'awaa baipia bi ne-inaa ooit'ee; t'ãri pia awaraarã ome; pia bapari Tachi Ak'õre k'ĩrapite; pia k'ĩsiapari ne-inaa ooi naaweda.

⁹ Ichita Ak'õre ũraade ijãaipia bi tachia jarateedap'edaak'a, ma ũraa wǎara perã. Ma ũraa k'ãyaara Tachi Ak'õrepa ũraa awara bik'aa. Mǎga ijãak'ãri, k'aripait'ee ijãapataarãpa oodamerã Tachi Ak'õre ũraa chiwidi k'awa beerãpa jarateedap'edaak'a. Ma awara ma ũraa ũridamaa beerãmaa k'awapii ãrapa k'achia oopata.

Pablopa jarada seewa jarateepataarãde

¹⁰ Mia māga jara bi, māgee ūridaamaa p'anirā chok'ara paraa perā parā t'āide. Seewa āchi k'īsiadeepa pariatua jarateepata māik'aapa eperārā k'ūrapata. Māgirāpa jarateepata Cristo eere p'anirāpa at'āri oodaipia bi Moisés eere p'anirāpa oopatak'a; tauchaa bipidaipia bi imik'īraarā k'ap'iade.

¹¹ Tito, māirāmaa jarateepināaji. Āchia jarateedaik'araa bi, ma k'aurepa imik'īraarā, wēraarā, āchi warrarā paara k'ūrapata perā. Māgeerāpa k'īra nejasia wēe seewa jarateepata p'arat'a atadait'ee āchi-it'ee.

¹² Chonaarāweda Creta isladepema k'īsia k'awaapari, āchi auk'aapa māgaji: “iCreta pidaarā, seewa-idaa beerā, k'oo-idaa beerā, waibia nek'oyaa beerā! Parā jōmaweda t'āri k'achia-idaa p'anapata ne-animalaarā k'achiarāk'a.”

¹³ Ma eperā k'īsia k'awaaparipa jaradak'a, māga p'ani ma seewa jarateepataarā. Maperā āchi māik'aapa chi seewa ūri k'inia p'anirā paara triak'óoji jīp'a ijāadamerā.

¹⁴ Māgá waa ijāada-e pait'ee chonaarāwedapema judiorāpa seewa nepiridap'edaa āchi k'īsiadoopa. Ichiaba waa ooda-e pait'ee Jesucristo ūra wāara ūridaamaa p'anirāpa jara p'anik'a.

¹⁵ Cristo k'aurepa p'ek'au k'achia wēe p'anadak'āri, ne-inaa jōmaweda pia bi tachi-it'ee; chik'o k'odait'ee māik'aapa it'abarreepema net'aa. Jōdee jāgee p'ek'au k'achia oopataarā-it'ee māik'aapa Cristo ūraade ijāadak'aa beerā-it'ee, maarepida ne-inaa pia wē-e. Āchi-it'ee jōmaweda k'achia bi. Āchi k'īsia paara k'achia bi, Ak'ōrepa k'inia bik'a k'īsiadak'aa perā.

¹⁶ “Taipa Tachi Ak'ōrede ijāa p'anida” apata. Mamīda seewata māga jarapata. Tachia āchia oopata unudak'āri, k'awapata āchia t'āripa ijāadak'aa. T'āri k'achia-idaa p'anadairā, Tachi Ak'ōre k'īrau bi āchi ome. Oodak'aa irua oopi k'inia bik'a. Māgeerāpa ne-inaa pia apida p'oyaa oodak'aa.

2

Sāga ijāapataarā p'anapataadaipia bi

¹ Pi jōdee, jarateepia bi jīp'a uchiamerā Jesucristo Ūraa Pia jara bik'a.

² Ūráaji ijāapataarā chonaarāmaa: ne-inaa oodai naaweda pia k'īsiadaipia bi p'ek'au k'achiade baainaadamerā; k'īra jīp'a p'anadaipia bi apemaarā k'īrapite, pia k'īsiadamerā āchide; ne-inaa pariatua oodaik'araa bi; wāara Cristode ijāadaipia bi; awaraarā wāara k'inia iru p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa k'inia iru bik'a; chupiria jōni jida, Cristode ijāadaipia bi.

³ Māga pik'a chōtrāarāmaa ūráaji: Tachi Ak'ōre ome ewari chaa chok'ek'ee p'anadaipia bi; chīara āpīte ik'achia pedeedaik'araa bi; it'uapa piudaik'araa bi. Āchi māgá pia p'anadaipia bi apemaarā wēraarā ne-inaa pia oo k'awaa wādamerā.

⁴ Māgá ijāapataarā chōtrāarāpa awēraarāmaa jarateedai āchi k'ima māik'aapa āchi warrarā k'inia iru p'anapataadamerā.

⁵ Ma awēraarāpa ne-inaa pariatua oodaik'araa bi; āchi imik'īra k'āyaara awaraa imik'īra ome t'īudaik'araa bi; k'achia oodait'ee k'īsiadaik'araa bi; t'āri pia mimiadaipia bi āchi te pidaarā ak'idait'ee; āchi imik'īra jua ek'ari chok'ek'ee p'anadaipia bi. Māgá p'anaruta pirā, ijāadak'aa beerāpa k'achia pedeeda-e pait'ee Tachi Ak'ōre Ūraade āra k'aurepa.

⁶ Auk'a ūráaji k'ūtrāarā chok'ek'ee p'anadamerā māik'aapa ne-inaa pariatua oonaadamerā.

⁷ Tito, pi ichiaba nejōmaade ichita ne-inaa pia ooipia bi. Māgá āramaa ak'ipiit'ee sāga p'anapataadaipia bi. Āramaa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateek'āri,

k'ĩra jĩp'a jarateepia bi āra pipiara p'anapataadamerā māik'aapa Jesucristo k'inia iru p'anadamerā. Jarateeik'araa bi pi waibiara pait'ee āra k'ĩrapite.

⁸ Pia jarateeru ichita wāara bai pia bi. Māgá jarateeru pirā, apidaapa jarada-e pai pia pariatua jarateepari. Ma k'āyaara, pia jaratee bi ūridaamaa beerā k'ĩra nejasia p'anadai k'awaadak'āri pia ichita oopari pia ūraa bik'a. Ne-inaa k'achia maarepida unuda-e pai tachi āpĩte jaradait'ee.

⁹ Ūráaji esclavoorā ijāa p'anĩrāmaa: āchi chipariirā jua ek'ari chok'ek'ee p'aneedaipia bi; ne-inaa jōmaata t'āri pia oodaipia bi chipariirāpa oopi p'anik'a; pedee k'achia p'anaudaik'araa bi mimiade chok'a pēidak'āri.

¹⁰ Chipariirā net'aa maarepida chiadaik'araa bi. Ma k'āyaara ak'ipidaipia bi ichita oodait'ee chipariirāpa k'inia p'anik'a, seewa jarada-ee. Māgá ewari chaa chok'ek'ee p'anaruta pirā, chipariirā awaraarā ome Tachi Ak'ōre Ūraa pi-ia k'ĩsiadai māik'aapa iru ode t'ĩu k'iniadai tachi ome, tok'arradee atuapia-maapa.

Sāap'eda k'ĩra jĩp'a p'anadaipia bi

¹¹ Tachi Ak'ōrepa ak'ipiji eperāarā jōmaweda k'inia iru bi māik'aapa k'inia bi o k'achiade atuanaadamerā.

¹² Tachia iru ūraade jara bik'a oodak'āri, oo amaadait'ee ijāadak'aa beerāpa ne-inaa k'achia k'ĩra t'ādoo oopata. Māgá jĩp'a ijāadak'āri, pia k'ĩsia k'awaa wāpata māik'aapa k'ĩra jĩp'a oopata tachia oodaipia bik'a Tachi Ak'ōre k'ĩrapite. Tachi māga p'anapata pirā na p'ek'au eujāde p'ani misa, pia p'anapataadait'ee iru k'ĩrapite, ichiaba awaraarā k'ĩrapite.

¹³ Māga p'anapataadaipia bi Tachi Ak'ōre Waibia waya cheru misa. Tachi K'aripapari Jesucristo unu k'iniapa ewari chaa iru nipata. Iru k'ĩra wāree unudak'āri, t'āri o-īa ak'itrua para nĩbeeit'ee.

¹⁴ Ichi ita-aria peepiji tachi pari. Māgá tachi k'aripa ataji p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Māgá piuk'āri, tachia k'achia oopatap'edaa jōmaweda wēpapiji ichideerā p'aneedamerā. Maperā t'āriipa ichi-it'ee ne-inaa pia k'ĩra t'ādoo oo k'inia p'ani.

¹⁵ Māpai Tito, māgee ūraa mia jarada pia jaratēeji Creta isladepema ijāapataarāmaa. T'āri pia ūráaji, jōmaweda pia jara bik'a oodamerā. Ūri k'iniada-ee p'ani pirā, k'awapiji āchia ne-inaa k'achia oo p'ani. Tachi Ak'ōrepa pi jirit'eraji āra ak'ipariimerā. Maperā māgá pedeeipia bi. Pi yiaara iru p'anadaik'araa bi.

3

Sāga Cristode ijāapataarā ijāadak'arā awara p'anapataadaipia bi

¹ K'irāpapiji jāpema ijāapataarāmaa āra ichiaba p'anapata Creta isladepema poro waibiarā jua ek'ari. Maperā oodaipia bi māgá poroorāpa oopi p'anik'a. Ichita oo k'inia p'anadaipia bi ne-inaa pia awaraarā k'aripadait'ee.

² Jarāji chīara āpĩte k'achia pedeenadamerā māik'aapa aupedeenadamerā awaraarā ome. Ma k'āyaara t'āri pia p'anadaipia bi māik'aapa pedee pia pedeedaipia bi jōmaarā ome. ¡Mamīda, audua p'anadaik'araa bi!

³ Naaweda tachia Cristo k'awada-e p'anadak'āri, k'achia p'anapachida. Oodaamaa p'anapachida Tachi Ak'ōrepa jara pēidak'a. Atua p'anajida, seewa jara p'anipa tachi itu k'ūra p'anadap'edaa perā. Esclavoorāk'a p'anapachida, tachia oo k'iniata ne-inaa k'achia k'ĩra t'ādoo oo nipapatap'edaa perā. T'āri k'achia-idaa p'anapachida. Awaraarā unuamaa iru p'anapachida, ne-inaa iru p'anadap'edaa k'aurepa. Chik'ĩra unuamaa p'anapachida.

⁴ Māgá p'anapachida mīda, Tachi Ak'ōre, Tachi K'aripaparipa ichi warra tachimaa pēiji, tachi chupiria k'awaada perā. Peepiji tachi p'ek'au k'achia wēe p'anedamerā. Māgá k'awaapiji ichia tachi k'inia iru bi.

⁵ Ichiata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerā. Māga oo-e paji tachia ne-inaa t'āri pia oopata perā. ¡Māga-e! Tachi k'aripaji tachi chupiria k'awaada perā. Tachia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wēpapiji māik'aapa ichi Jaure ba chepiji tachi k'ap'iade. Tachi piu pik'a p'anajida mīda p'ek'au k'achia k'aurepa, irua waya chok'ai p'anapiji ichi Jaurepa. Māga oop'eda, tachi p'aneepachida warra chai ewaa t'odak'a māik'aapa paniade k'uipidak'a.

⁶ Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepik'āri tachimaa, pania waibia pik'a weeji tachi k'ap'ia ĩri. Māga ooji Jesucristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atak'āri.

⁷ ĩrá Tachi Ak'ōrepa jarai: “Mi Warra piuda k'aurepa parā p'ek'au k'achia wēe p'ani mi k'ĩrapite.” Tachi Ak'ōrepa māga ooji t'āri pia bapari perā. Tachia ne-inaa pia p'oyaa oodak'aa irua tachi chupiria k'awaamerā. Ma awara eperā piuda net'aa ome beeruk'a, māga pik'a tachi, Tachi Ak'ōre warrarā p'aneeruta Cristo k'aurepa. Mapa k'awapata piudak'āri, wāara it'aa wādait'ee.

Titomaa ũraada

⁸ Mia et'ewa p'āda wāarapi. Maperā māgí ũraa ip'ii jarateepia bi ijāapataarāmaa, māga ũridak'āri, ne-inaa pia k'ĩra t'ādoo oo p'anadamerā. Māga oodak'āri, eperāarā jōmaweda k'aripadait'ee, Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

⁹ Mamīda Tito, pariatua aupedeeyaa baik'araa bi audua beerā ome āchi chonaarāwedapema ēreerā k'ap'ia. Ichiaba t'ĩuk'araa bi nepira jiri p'anĩrā ome, āchi aupedeeyaa p'anadak'āri Moisepa p'āda jara k'inia bi k'ap'ia. K'ĩrak'aupai t'ĩu māgee ijaraapataarā ome. Māgee ne-inaa ooruta pĩrā, maarepida k'aripada-e.

¹⁰ Eperāpa ijāapataarāmaa k'ĩraupik'āri, tachi ijāapataarā awara-awaraadaipata. Māgee eperā parā t'āide paraa pĩrā, k'ĩra jĩp'a ũráaji māgí k'achia oo amaamerā. ũri k'inia-e bi pĩrā, waya ũráaji. Māga ũraap'eda, at'āri ũriamaa bi pĩrā, ijāapataarā t'āide waa t'ĩupināati.

¹¹ Māgee eperāarā ne-inaa k'achia oomaa p'ani, ijāa amaadaruta perā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida. Jōmaarāpa k'awapata āchi k'achia uchiadait'ee Ak'ōre k'ĩrapite, ũridamaa p'anapata perā.

Pablopa na k'art'ade t'ēpai p'āda

¹² Tito, mia Artemas maa-e pĩrā Tíquico pĩmaa pēit'ee. Jāma panak'āri, p'oyaa bi pĩrā, isapai wāji Nicópolis p'uurudee mi k'ĩrachuude. Mi jāma banait'ee p'usa t'ojara bi misa.

¹³ Abogado t'ĩjarapata Zenas, Apolo ome jāmāik'aapa uchiadak'āri, k'aripáji nejōmaade pia wādamerā āchi ode.

¹⁴ Māgá tachi ĩpemaarā jāma p'anĩrāpa ip'ii pia oodaipia bi awaraarā k'aripadait'ee māik'aapa chupiria chedeerā k'aripadait'ee chik'o, p'aru iru p'anadamerā. Māga oodaipia bi pariatua p'anapataadai k'āyaara, apida k'aripada-ee.

Pablopa awaraarā ome salude pēida

¹⁵ Jōmaweda ijāapataarā nama mi ome p'anĩrāpa pĩmaa salude pēiruta. Taipa ichiaba salude tee pēiruta tai k'ōp'āyoorā Cristo k'aurepa k'iniarāmaa. Mia it'aa iidi bi Ak'ōremaa irua parā jōma pia ak'i bapariimerā.

Māgapai paji.

FILEMÓN

San Pablopa K'art'a P'ãda Filemonmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Carcelde baji na k'art'a p'ãk'ãri. P'ãji Colosas p'uurudepema ijãapari t'ijarapatap'edaa Filemonmaa. Chupiria iidi bi Filemonpa ichi esclavo t'ãri pia auteebaimerã, ai naaweda iru juadeepa uchiaji mïda. Mãgí esclavo, t'ijarapatap'edaa Onésimo, Cristode ijãa beeji Pablopa jarateeda k'aurepa carcelde bak'ãri.

Salude teep'eda, naapiara Pablopa gracias jara bi Tachi Ak'õremaa, k'awada perã Filemón Cristode wãara ijãapari perã mãik'aapa bapari perã irua k'inia bik'a (vs. 1-7). Jara bi Filemón esclavo bada pia bapata Cristode ijãadak'ãriipa mãik'aapa chupiria iidi bi Filemonpa ichi esclavo t'ãri pia auteebaimerã iru peik'ãri (vs. 8-22). T'ëepai salude pei bi chi k'õp'ãyoorã carcelde p'anirã pari (vs. 23-25).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo carcelde bi mia oopari perã Jesucristopa oopi bik'a. Mi tachi ñipema Cristo k'aurepa Timoteo ome na k'art'a p'ã pëiruta Filemonmaa. Filemón, pi k'inia iru p'anipi, auk'a Cristode ijãapari perã mãik'aapa auk'a iru-it'ee mimiapari perã.

² Ichiaba na k'art'a p'ã pëiruta tachi ñipewëra Apiamaa mãik'aapa tachi ñipema Arquipomaa. Ijãadak'aa beerãpa nepira jiri p'ani mïda iru ome, taik'a iru choopari Cristode ijãa bairã mãik'aapa oomaa bairã Cristopa oopi bik'a. Ichiaba p'ã pëiruta jõmaweda ijãapataarã pi tede it'aa t'ï chepataarãmaa.

³ It'aa iidipata Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Filemonpa awaraa ijãapataarã k'inia iru bapari

⁴ Filemón, mia it'aa t'ik'ãri pi pari, ichita gracias jarapari mi it'aripema Ak'õremaa.

⁵ Ûridoo pi wãara ijãapari Tachi Waibia Jesude mãik'aapa iru k'inia iru bapari. Ichiaba ùridoo pia jõma ijãapataarã k'inia iru bapari.

⁶ Pi mãgá chik'inia bapari perã tachi ijãapataarã ome, mia it'aa iidipari Tachi Ak'õrepa pimaa k'awapimerã ne-inaa pia jõma tachi Cristodeerãpa oodai irua k'aripak'ãri.

⁷ Mi ñipema Cristo k'aurepa, mi o-ia bi pia awaraarã mãgá k'inia iru bapari perã. Mãga oo bipa pia mi t'ãri mãik'aapa awaraa Cristodeerã t'ãri o-ïapipari.

Pablopa chupiria iidida Filemón esclavo Onésimo pari

⁸ Pi mãga bapari perã, mia ne-inaa iidi k'inia bi pia mi-it'ee oomerã. Pia nãga oopia bi, ne-inaa pia bairã. Ma awara Cristopa mi jirit'erada perã, mia waawee-ee na iidiru oopii pimaa.

⁹ Mamïda k'awa bairã pia jõma ijãapataarã k'inia iru bapari, mia pimaa chupiria iidit'ee. Taawa pia ùrii mia iidiru, mi chonaa bairã mãik'aapa na carcelde bairã Jesucristopa oopi bik'a oopari k'aurepa.

¹⁰ K'inia bi pia auteebaimerã eperã nama bi mi ome. Iru michi warrak'a bi, mi k'aurepa iru Cristode ijãada perã mi nama carcelde bi misa. Na eperã pi esclavo iru bada, Onésimo.

¹¹ Mia k'awa bi naaweda irua pi k'aripa-e paji. Mamïda ñrá mãga-e bi. ñrá audú chok'ek'ee bapari mi ome. Mia k'awa bi auk'a bait'ee pi ome.

¹² Mia iru p̄imaa p̄ëiru. Iru audupai k'inia iru bi. Mapa k'inia bi pia iru auteebaimerã mi auteebaik'ajik'a.

¹³ Mia k'inia bak'aji iru mi ome beemerã, mi nama carcelde bi misa, Jesupa ooda jarateeda k'aurepa. Mãgã irua mi k'aripak'aji pi pari.

¹⁴ Mamĩda mãga oo-e paji, pia jara-e pada perã iru nama baipia bi mi ome. Mia k'inia-e pia iru auteebaimerã mia mãga oopiru perã. Pia mi mãgã k'aripa k'inia bi p̄irã, k'aripaipia bi p̄ichi k'ĩradoopa.

¹⁵ K'ĩsĩaji nãgide. Onésimo mak'iaara taarã-e baji pi ik'aawaapa uchiada. ¿Tachi Ak'õrepa iru mãgã wãp̄iji-ek'ã aji, Cristode ijãap'eda, ĩrã pi ome ichita bapariimerã?

¹⁶ Ma awara ĩrã iru auteebairu p̄irã, iru pipiara bai esclavo k'ãyaara. Pi ĩpema pia bait'ee auk'a Cristode ijãa bairã. Mia iru k'inia iru bi. Mamĩda pia iru audupiara k'inia iru baipia bi, iru chok'ek'ee bairã mãik'aapa iru pi ĩpema Cristo k'aurepa perã.

¹⁷ Mãpai pia mi iru bi p̄irã p̄ichi k'õp'ãyo piak'a, Onésimo auteebãiji mi auteebaik'ajik'a.

¹⁸ Irua p̄imaa ne-inaa k'achia ooji p̄irã maa-e p̄irã pi net'aa chiaji p̄irã, jara p̄ëiji. Mia p'aait'ee.

¹⁹ Mi, Pablopa nãgĩ p'ãru michi juapa: miata p'aait'ee. Mamĩda mia p̄imaa nãga k'irãpapi k'inia bi. Onésimo pi ome tewe iru bai k'ãyaara, pia tewe waibiara iru bi mi ome, mi k'aurepa pia Cristode ijãada perã.

²⁰ Maperã ĩpema, ĩrã mia k'inia bi pia jõdee mi k'aripamerã, Tachi Waibiapa p̄imaa oopi k'inia bik'a. Chup̄iria k'awãaji mãik'aapa Onésimo auteebãiji. Mãgã pia mi t'ãri o-ĩapiit'ee.

²¹ Mia ijãa bi pia ooit'ee mia iidi bik'a. Mapa na k'art'a p̄imaa p'ãmaa bi. Wãara mia k'ĩsia bi pia waapiara ooit'ee mia iidida k'ãyaara.

²² Mãga oo bi misa, cuarto awara b̄iji mi-it'ee, mi jãma panak'ãri. Mia mãga jara bi ijãa bairã parã it'aa t'ĩpata k'aurepa Tachi Ak'õrepa mi uchiapiit'ee na carceldeepa mãik'aapa waya p̄ëiit'ee parãmaa.

Awaraarãpa salude tee p̄ëidap'edaa

²³ Tachi k'õp'ãyo Epafraſas ichiaba nama carcelde bi mi ome, Jesucristopa oopi bik'a oopari perã. Irua p̄imaa salude tee p̄ëiru.

²⁴ Marcos, Aristarco, Demas mãik'aapa Lucapa salude tee p̄ëiruta. ãra mi ome auk'a mimiapata Cristo-it'ee.

²⁵ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibiã Jesucristopa parã jõmaweda pia ak'ĩ bapariimerã.

Mãgapai paji.

HEBREOS

K'art'a P'ãda Hebreo Pedee Pedeeapataarãmaa

K'awada-e p'ani k'aipa nãgí k'art'a p'ãji. Tachi Ak'õre Ūraa p'ãda pia es-tudia beerã ùk'uruurãpa k'ĩsia p'ani Pablopa p'ãda; awaraarãpa k'ĩsia p'ani Bernabepa p'ãda; awaraarãpa Apolopa p'ãda. Mamĩda jõmaarãpa k'ĩsia p'ani nãgí ūraa p'ãji judiorã Cristode ijãadap'edaarã-it'ee. Jõmaweda judiorãpa hebreo pedee pedeeapataadap'edaa perã, nãgí p'ãda t'ĩ bijida Hebreos. Nãgí ūraa p'ãji ùk'uru judiorã Cristode ijãapataarãpa ijãa amaadait'ee k'ĩsia p'anadap'edaa perã, jĩp'a naawedapemak'a ijãapataadait'ee chonaarãwedapema Moisepa p'ãdade. Chi na ūraa p'ãdapa jara bi mãga oonaadamerã, Jesucristo jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã.

Naapiara k'irãpapi bi k'aita Jesucristo; chi Tachi Ak'õre k'ĩra wãree unupida (cap. 1.1-3). Jara bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite Cristo waibiara bi angeleerã jõmaarã k'ãyaara (caps. 1.4-2.18) mãik'aapa Moisés k'ãyaara (cap. 3.1-6). Ūraa bi k'ĩri k'isua p'ananaadamerã ãchi chonaarãk'a; ma k'ãyaara k'ãiwee p'anapataadamerã Cristode ijãa p'anide (caps. 3.7-4.13). Jara bi Jesús tachi ijãapataarã it'aripema P'aareerã Poro Waibia (caps. 4.14-5.10) mãik'aapa ūraa bi Cristode ijãa amaanaadamerã, ma k'aurepa atuadai perã (caps. 5.11-6.12). K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa Cristode ijãapataarã pia ak'ipari (cap. 6.13-20). Jara bi Jesús chonaarãwedapema p'aare poro waibia Melquisedec jĩak'a (cap. 7) mãik'aapa iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ūraa chiwidi eperãarãmaa jara pëida awara bi, chonaarãwedapema ūraa p'ãda k'ãyaara (cap. 8). Jara bi it'aripema Ak'õre Waibia tede mãik'aapa jara bi Cristopa waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee (caps. 9.1-10.18). Jara bi Cristode ijãapataarãpa p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi mãik'aapa iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õre k'ait'a wãdaipia bi it'aa t'ĩ p'anide (cap. 10.19-39). K'irãpapi bi Tachi Ak'õrepa chonaarãwedapema ijãapataarã pia ak'ida, irua jaradade ijãapatap'edaa perã mãik'aapa oopatap'edaa perã irua k'inia bik'a (cap. 11). Jara bi Cristode ijãapataarã jĩp'a ijãapataadamerã ãchi piurutamaa (cap. 12). T'ëepai ūraa k'ĩra t'ãdo jarap'eda, jara bi ichia k'inia bi Cristopa ãra pia oomerã mãik'aapa k'aripamerã (cap. 13).

Tachi Ak'õrepa ichi Warra it'aideepa jarada

¹ Chonaarãweda Tachi Ak'õre pedeeapachi tachi chonaarãmaa ichi pedee jarapataarã it'aideepa. Mãgĩrãpa jarateepachida Ak'õrepa oopi k'inia bi eperãarãmaa. At'apai jarateepachida; ūraade mãik'aapa k'aride.

² Mamĩda Tachi Ak'õre Warra, Jesucristo chedak'ãriipa na p'ek'au eujãdee, Tachi Ak'õre pedee pari iru k'ap'ia pari. Ichi Warramaa ne-inaa jõmaweda it'ĩ nĩbi mãik'aapa eujãde nĩbi oopiji. K'ĩsia iru baji ma jõmaweda teeit'ee chi Warramaa ichi-it'ee iru bamerã.

³ Chi Warra chi ak'õre jĩak'a bi. Iru bi jõma chi ak'õre k'ĩra wãree. Iru pedeerupapai ne-inaa jõma iru juade nĩbi. Piup'eda Tachi Ak'õrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wëpapiit'ee, it'aa wãji mãik'aapa Tachi Ak'õre juaraare it'ari su-ak'i banaji.

Jesucristo angeleerã k'ãyaara waibiara bi

⁴ Tachi Ak'õrepa ichi angeleerãmaa “chok'apariirã” aparti. Mamĩda chi warramaa “Warra” aparti. K'awa p'ani eperã warra chi mimiapari k'ãyaara

waibiara bi. Māgá ichiaba Tachi Ak'õre Warra waibiara bi ichi angeleerã k'ãyaara.

⁵ Tachi Ak'õrepa waide jara-e paji ichi angeleerã apidaamaa:
'Mia idi jõmaarãmaa jara bi pi mi Warra.' (Sal 2.7)

Ma awara ichi ángel apidaamaa jara-e paji:
'Mi pi ak'õre pait'ee. Jõdee pi mi warra pait'ee.' (2 S 7.14)

⁶ Mamĩda chí Warra naapema jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, iru na p'ek'au eujãdee pëik'ãri, jaraji ichi angeleerãmaa:

'Bedabáiti mi Warra k'ĩrapite mãik'aapa it'aa t'ĩti irumaa.' (Sal 97.7)

⁷ Angeleerã nãga p'anida a bi ichi ũraa p'ãdade:
'Irua ichi angeleerã nãuk'a papipari mãik'aapa wëpapipari maa-e pirã t'ipitauk'a uruapipari mãik'aapa k'ĩpipari.' (Sal 104.4)

⁸ Mamĩda nãga bida a bi chi Warra:
'Tachi Ak'õreda, a bi, pi ichita jõmaarã rey bapariit'ee, na p'ek'au eujã jõru pijida. K'achia wëe bapari perã, pia pia ak'i bapari pi jua ek'ari p'anĩrã.

⁹ Ne-inaa pia aupai oo k'inia bapachi. P'ek'au k'achia ooamaa bada perã, p'ek'au k'achia wëe bi. Maperã pi Ak'õre, Tachi Ak'õrepa pi jirit'eraji waibiara pamerã pi k'õp'ãyoorã k'ãyaara. Mãga ook'ãri, pi o-ĩapiji.' (Sal 45.6-7)

¹⁰ Tachi Ak'õrepa chi Warramaa ichiaba mägaji:
'Eperãarã Ak'ipari Waibia, ewaa weda piata pichi juadoopa ooji na p'ek'au eujã mãik'aapa pajã.

¹¹ Ma jõmaweda p'aru sorek'a pak'oodaridait'ee mãik'aapa jõdaridait'ee. Mamĩda pi ichita bapariit'ee, na p'ek'au eujã jõru pijida.

¹² Na eujã pari pia eujã mãik'aapa pajã chiwidi ooit'ee. Mamĩda pi jõ-e; ichita bapari perã.' (Sal 102.25-27)

¹³ Tachi Ak'õrepa ichi ángel apidaamaa jara-e paji:
'Pi mi ome auk'a waibia bairã, mi juaraare su-ak'i béjei, mia pi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã p'oyaaru misa.' (Sal 110.1)

¹⁴ Mãga jara-e paji, Tachi Ak'õrepa ichi angeleerã jõmaweda pëipari perã na eujãdee eperãarã k'aripade. Āra eperã k'ap'ia wëe p'ani mĩda, Tachi Ak'õrepa āra pëipari ichimaa wãdait'eerã k'aripadamerã.

2

Jesucristopa jarada ũri k'iniada-e p'anadap'edaarã

¹ Māgá Cristo waibiara bairã angeleerã k'ãyaara, tachia pia k'awadaipia bi Tachi Ak'õrepa jara pëida iru k'ap'ia pari, Ak'õre odeepa uchiada-e pait'ee.

² Tachi Ak'õre ũraa jarada Moiseamaa ichi angeleerã it'aideepa wāara paji. Mapa Tachi Ak'õrepa mǎgí ũraa ũri k'iniada-e p'anadap'edaarã miapiji.

³ Māgá miapiji pirã ichi ũraa ũri k'iniada-e p'anadap'edaarã naaweda, ¿sǎgá tachi irumaa wãdaima, iru ũraa jara pëida Cristo k'ap'ia pari ũri k'iniada-e p'ani pirã? Tachi Waibia Jesucristota naapiara cheji jarait'ee Tachi Ak'õrepa ũraa chiwidi iru bi irude ijãapataarã-it'ee. T'ëepai ma ũraa ũridap'edaarãpa tachimaa jarateejida.

⁴ Ma ũraa chiwidi jaratee p'anide Tachi Ak'õrepa āramaa oopipachi ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa mãik'aapa Tachi Ak'õre Jaurepa ichia oopi k'inia bik'a āramaa oopipachi.

Jesucristo eperã jip'aak'a bada

⁵ Tachi Ak'õrepa Jesucristota jirit'eraji jaramerã ma ũraa chiwidi mia jaramaa bi na p'ãdade. Maperã ma ũraade ijãa p'anadap'edaarã bi-e paji ichi angeleerã jua ek'ari.

6 Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:
 'Ak'ōre, ¿eperā pi-it'ee k'āarema, pia ichi ak'i bapariimerā māik'aapa k'inia iru
 bapariimerā?

7 Na p'ek'au eujāde bi misa, pia ichi ek'ariara biji pichi angeleerā k'āyaara.
 Māgá biji mīda, ichi waibia papiji māik'aapa k'īra wāree papiji pik'a.

8 Ne-inaa jōma nībi ichi jua ek'ari biji.' (Sal 8.4-6)

Māga ooji mīda, waide ne-inaa jōma ichi jua ek'ari bi-e.

9 Mamīda Jesús jua ek'ari bi. Tachi Ak'ōrepa Jesús ek'ariara biji ichi angeleerā
 k'āyaara, taarā-e nīde eperā jīp'aak'a bapariimerā. Eperāarā k'inia iru bairā,
 Jesús piupiji jōmaarā pari. Māgá chupiria piuda perā, Tachi Ak'ōrepa iru tachi
 rey waibia papiji māik'aapa k'īra wāree papiji.

10 Ne-inaa jōma nībi Tachi Ak'ōre-it'ee. Ichiata pia k'īsia iru baji ichi Warra
 piuda k'aurepa awaraa warrarā chok'ara ichi ome p'anapataadamerā, ichi
 eujā k'īra wāree bīde. Mapa chi Warra chupiria piupiji. Cristopa jōma ooji
 ichi Ak'ōrepa oopidak'a, mia nībaji mīda māga ooit'ee. Mapa ichia wāara Tachi
 Ak'ōre o ak'ipii eperāarāmaa, aīde t'īudap'eda, it'aa wādamerā.

11 Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa Jesucristo jirit'eraji, iru k'aurepa eperāarā
 t'īudamerā māik'aapa Ak'ōre ode p'anapataadamerā. Jōma eperāarā Tachi
 Ak'ōre ode p'anarā chi Warra k'aurepa ichiaba ichi warrarā. Mapa Tachi
 Ak'ōre Warra k'īra nejasia-e bi māgīrāmaa ipema ait'ee.

12 Māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'ōre, mia pi k'awapiit'ee mi ipemaarāmaa māik'aapa pīmaa it'aa t'īt'ee
 k'ari nībīde āra taide.' (Sal 22.22)

13 Ichiaba awara āi jara bi:

'Mia Tachi Ak'ōrede ijāait'ee.' (Is 8.17)

Ichiaba jara bi:

'Mi nama bīda aji, pia warrarā mīmaa teeda ome.' (Is 8.18)

14 Māgí warrarā tachik'a p'anadairā, k'awa p'ani Jesucristo auk'a eperā
 paji. Māga pa k'inia baji k'awada perā ichi piuda k'aurepa eperāarā irude ijāa
 p'ani uchiapiit'ee Netuara Poro Waibia jua ek'ariipa. Māgīpa eperāarā peepii
 awaa bapari.

15 Māgí jua ek'ari eperāarā esclavoorāk'a p'anapata, piudait'ee waawee
 p'anadairā. Mamīda Jesucristopa aweda Netuara Poro Waibia p'oyaada perā
 piuk'āri, ichia eperāarā uchiapii māgí jua ek'ariipa waa waaweenadamerā
 piut'ee.

16 Maperāpi tachia k'awa p'ani Jesucristo che-e paji na p'ek'au eujādee
 angeleerā k'aripait'ee. Ma k'āyaara cheji k'aripait'ee Tachi Ak'ōrede ijāapataarā
 Abrahampa ijāadak'a.

17 Cristo māgá cheda perā ichi ipemaarā k'aripade, tachik'a baji na
 p'ek'au eujāde bak'āri. Mapa P'aareerā Poro Waibia ooparik'a, tachi
 chupiria k'awaapari māik'aapa it'aa t'īpari tachi pari. Iru piuda k'aurepa
 Tachi Ak'ōrepa wēpapipari tachia p'ek'au k'achia oopata, ma k'aurepa atua-
 nadamerā.

18 Jesucristo tachik'a bada perā, auk'a chupiria nībaji Netuara Poro
 Waibia irumaa ne-inaa k'achia oopi chek'āri. Mapa ichia tachi k'aripai
 auk'a choodamerā māik'aapa ne-inaa k'achia oonaadamerā.

3

Jesús Moisés k'āyaara waibīara bi

¹ ĩpemaarã Cristo k'aurepa, Tachi Ak'õrepa tachi awara bida perã ichi ome it'ari p'anapataadamerã, k'ĩsiati Jesucristopa oo bide tachi k'aripait'ee. Tachi Ak'õrepa iru pëiji jarateemerã iru ũraa chiwidi mãik'aapa P'aareerã Poro Waibiak'a it'aa iidipariimerã tachi pari, irude ijãapata perã.

² Tachi Ak'õrepa Jesucristo pëiji iru Ak'õrepa oopi bik'a oo k'inia bada perã, Moisepa oo k'inia badak'a, chonaarãweda Ak'õre eperãarã k'aripak'ãri.

³ Mamĩda Jesús Moisés k'ãyaara waibiara bi. K'ĩsiadáma nãgĩde. Eperãarãpa te oopataarã pipiara ak'ipata, mãirãpa te oodap'edaa k'ãyaara.

⁴ Eperãarãpa te chok'ara oodai. Mamĩda Tachi Ak'õrãpata ooji ne-inaa jõma nĩbi.

⁵ Moisés Tachi Ak'õredeerã ak'ipari pia paji, oo k'inia bada perã Ak'õrepa jaradak'a. Eperãarãmaa jarateepachi Tachi Ak'õrepa t'ẽepai ooit'ee bada.

⁶ Mamĩda Cristo Tachi Ak'õre Warra perã, ichideerã pipiara ak'ipari Ak'õrepa k'inia bik'a. Tachita irudeerã ichiaba, Cristode ijãa amaada-e p'ani pirã mãik'aapa o-ĩa unu k'inia p'ani pirã ne-inaa pia Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi tachi-it'ee.

Tachi Ak'õrepa ichide ijãapataarã k'ãiwee p'anapipari

⁷ Maperã pia ũridaipia bi Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi iru ũraa p'ãdade:

'Idi Tachi Ak'õre pedee ũriruta pirã,

⁸ k'ĩiri k'isua p'ananáati pãchi chonaarãk'a, ãchi wãyaa wãdak'ãri eujã pania wẽe bide. Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ana k'iniada-e paji, ãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadap'edaa perã.

⁹ Mapa Ak'õrepa jaraji: "Cuarenta años pãchi chonaarãpa unupachida mia oo bada ãchi k'aripait'ee. Mamĩda at'ãri mia jarada oo k'iniada-e p'anapachida.

¹⁰ Maperãpi mi k'ĩraudachi ma eperãarã ome." Mãpai jaraji: "Na eperãarãpa ãchia oo k'iniata oopata. Oodak'aa mia oopi bik'a, mi o k'awada-e p'anadairã."

¹¹ Mãpai mi k'ĩrau bada perã ãchi ome, juraaaji: "Wãda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee." ' (Sal 95.7-11)

¹² ĩrá ĩpemaarã, mãga bada perã tachi chonaarã ome, Tachi Ak'õre ichita bapari odeepa uchianaadamerã, t'ãri k'achia-idaa p'ananáati mãik'aapa k'ĩiri k'isua p'ananáati.

¹³ Ma k'ãyaara, chok'ai p'ani misa, ewari chaa chik'aripa p'anapatáati waapiara ijãadait'ee, apida Tachi Ak'õre odeepa uchianaadamerã, p'ek'au k'achia oo k'iniapa.

¹⁴ Tachi Ak'õrede ijãadaipia bi tachi piurutamaa. Mãga ooruta pirã, unudait'ee irua ne-inaa pia k'ĩsia iru bi tachi-it'ee, Cristo tachi ome bapari perã.

¹⁵ Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bi:

'Idi Tachi Ak'õre pedee ũriruta pirã, k'ĩiri k'isua p'ananáati pãchi chonaarãk'a, ãchi wãyaa wãdak'ãri eujã pania wẽe bide. Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ana k'iniada-e paji, ãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadap'edaa perã.' (Sal 95.7-8)

¹⁶ Maperã k'ĩsiadáma tachi chonaarãde. Moisés ãchi poro waibia paji Egip-todeepa uchiadak'ãri. Maapai Tachi Ak'õrepa ãchima jĩp'a pedeeji ichi it'aideepa. Mamĩda irua jaradak'a oo k'iniada-e paji.

¹⁷ Maperãpi piuk'oodachida ma eujã pania wẽe bide, wãdai naaweda ma eujãdee Tachi Ak'õrepa p'anapiit'ee padamã. Cuarenta años ãchia oo k'iniata oo p'anipa Tachi Ak'õre k'ĩraupijida.

¹⁸ Mapa irua nãga jaraji:

'ĩrá parã wãda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee.' (Nm 14.22, 30, 35)

19 Ma chonaarã wãda-e paji ma eujãdee, Tachi Ak'õrepa jarada ijãada-e pada perã.

4

¹ At'ãri Tachi Ak'õrepa tachi k'ãiwee p'anapi k'inia bi. Maperã pia p'anapataadama irua k'inia bik'a, apidaamaa irua jaranaamerã: “Mia k'ãiwee bapi-e.”

² Mia mãga jara bi Tachi Ak'õrepa tachimaa ichiaba jara pëida perã ichia ooda eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Mãga ijãadak'ãri, k'ãiwee p'anapataadait'ee. Ichia chonaarãmaa jara pëidak'a, mãgã ichiaba tachimaa jara pëiji. Mamãda ãchi-it'ee pia uchua-e paji, k'ãriipapai ùridap'edaa perã, t'ãride ijãada-ee.

³ Tachia ãchik'a oodaik'araa bi. Ijãada-e p'ani pirã, Tachi Ak'õrepa tachi jida k'ãiwee p'anapi-e. Mãga k'awa p'ani iru ùraa p'ãdade jara bairã:

‘K'ïrau bada perã ãchi ome, jurajji: “Wãda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee.”’

(Sal 95.11)

K'awa p'ani na p'ek'au eujã ooi naaweda Tachi Ak'õrepa k'ïsia iru bajji tachi k'ãiwee p'anapiit'ee ichi ome.

⁴ Ma awara k'awa p'ani iru k'ãiwee bapari, awara ãi iru ùraa p'ãdade jara bairã:

‘K'ãima sieteede Tachi Ak'õrepa ichi mimia oo aupak'ãri, ïiji mãik'aapa k'ãiwee beeji.’

(Gn 2.2)

⁵ Mamãda waya ùriti irua naaweda jarada ichi ùraa p'ãdade:

‘Wãda-eda aji, mia k'ãiwee p'anapiit'eeda ada eujãdee.’

(Sal 95.11)

⁶ Mãga jaraji ma naa ùridap'edaarãpa irua jara pëida ijãada-e p'anadap'edaa perã. Mamãda irua at'ãri ichide ijãapataarã k'ãiwee p'anapi k'inia bi.

⁷ Ma-it'ee ewari awara bijji. Mãga k'awa p'ani mãgã chonaarã piudap'edaa t'ëepai, Tachi Ak'õrepa jarada perã Rey David it'aideepa:

‘Idi Tachi Ak'õre pedee ùriruta pirã, k'ãri k'isua p'ananãati.’

(Sal 95.7-8)

⁸ Josuépa mãgã chonaarã k'ãiwee p'anapida paara, ai t'ëepai David it'aideepa Tachi Ak'õrepa “idi” jara-e pak'aji.

⁹ Mãgara irude ijãapataarã idipema ewari ñidai ichiaba, Tachi Ak'õre ñidak'a na p'ek'au eujã oo aupak'ãri.

¹⁰ Tachia oo k'iniata oopata oo amaadak'ãri oo k'inia p'anadairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, wãara iruk'a ñidait'ee mãik'aapa k'ãiwee p'anapataadait'ee.

¹¹ Maperã jiridaipia bi iruk'a ñidait'ee. K'ãri k'isua p'anadaik'araa bi tachi chonaarãk'a.

¹² Iru ùraa ùridaipia bi Tachi Ak'õre Ùraa chok'ai pik'a bairã. Ma k'aurepa eperãarã ichita p'anapataadai. Ma awara iru ùraa waibiara bi awaraa ùraa k'ãyaara, irua jara bik'a mãgã p'asapari perã. Espada k'ïraichaa weda p'ewedee bik'a, mãga pik'a iru ùraa ichiaba p'ewedee pik'a bi, ma ùraa tachi t'ãride t'ïupari perã. K'awapipari tachia k'ïsia bi mãik'aapa oo k'inia bi, pia wa k'achia.

¹³ Ne-inaa apida wë-e Tachi Ak'õrepa k'awa-e pai. Iru-it'ee ne-inaa jõma ewaraa jëra bi. Ewari cherude tachi jõmaweda p'anadait'ee iru k'ïrapite mãik'aapa irumaa tachia oopatap'edaa jõmaweda jaradait'ee.

Jesús awara bida ijãapataarã P'aareerã Poro Waibia pamerã

¹⁴ Ìrá mia waya k'irãpapi k'inia bi parãmaa: Tachi Ak'õrepa Jesús awara bijji waibia pamerã mãik'aapa it'aa t'ïpariimerã tachi pari. Maperã Tachi Ak'õre Warra Jesús tachi ijãapataarã P'aareerã Poro Waibia. It'ari bapari ichi Ak'õre ome. Mama it'aa t'ïmaa bairã tachi pari, t'ãripa irude ijãadama.

¹⁵ Nāgí P'aareerā Poro Waibiapa k'awapari tachi t'āride k'ĩsia p'ani, tachik'a na p'ek'au eujāde bapachi perā. Mamīda māgá bapachi mīda, maarepida p'ek'au k'achia oo-e paji.

¹⁶ Māgá P'aareerā Poro Waibia iruk'a iru p'anadairā, waaweenaadāma wādait'ee Tachi Ak'ōre Waibia k'ait'aara, tachi it'aa iididak'āri. Ne-inaa jōma Cristo jua ek'ari nībi māik'aapa irua tachi k'aripa k'inia bi. Maperā chupiria iididāma, irua jara bik'a ooda-e pak'āri. Ichiaba tachi k'ĩradoopa irua k'inia bik'a p'oyaa ooda-e pak'āri, iididāma irua k'aripamerā, tachi k'inia iru bapari perā.

5

¹ P'aareerā poro waibia chaa tachi ome auk'a bi mīda, Tachi Ak'ōrepa māgí eperā awara bīpari, ichimaa it'aa iidipariimerā eperāarā pari. Ma awara irua jitapari ne-inaa eperāarāpa aneepata teedait'ee Tachi Ak'ōremaa. Ichiaba ne-animalaarā peek'āri, irua paapari Tachi Ak'ōre-it'ee, eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

² Māgí p'aareerā poro waibiapa tachik'a ne-inaa k'achia oopari perā, irua chupiria k'awaai chi ne-inaa k'achia oo p'anīrā, k'awada-e p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchimaa oopi k'inia bi.

³ Maperāpi irua chupiria iidipari, ne-inaa teepari māik'aapa ne-animalaarā peep'eda, paapari Tachi Ak'ōre-it'ee, naapiara ichi k'ap'ia pari, maap'eda apemaarā pari.

⁴ Eperā apida ichi k'ĩradoopa p'aareerā poro waibia pa-e pai. Tachi Ak'ōrépata māgí mimiade bīpari, chonaarāweda Aarón bīdak'a.

⁵ Māgapi Cristo ome baji ichiaba. Ichi k'ĩradoopa waibia pa-e paji. Tachi Ak'ōrépata iru biji tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā. Māga k'awa p'ani Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bairā:

'Mia idi jōmaarāmaa jara bi pi mi Warra.' (Sal 2.7)

⁶ Ichiaba awara āi jara bi:

'Pi ichita P'aareerā Poro Waibia pait'ee, Melquisedeck'a.' (Sal 110.4)

⁷ Jesucristo na p'ek'au eujāde bak'āri, at'apai taubade chupiria iidiji Tachi Ak'ōrepa ichi k'aripamerā. K'awaji ichi piut'ee māik'aapa Tachi Ak'ōrépata ichi madeepa uchiapii. Tachi Ak'ōrepa ma chupiria iidida ũriji, Cristopa oo k'inia bada perā chi Ak'ōrepa oopidak'a.

⁸ Tachi Ak'ōre Warra paji mīda, mia nībide Tachi Ak'ōrepa k'iniata oo k'awaa wā nipaji.

⁹ Mapa chi Ak'ōrepa oopi k'inia bada oo aupak'āri, Tachi Ak'ōrepa iru biji tachi o k'achiadeepa k'aripa atamerā. Māga biji irude ijāapataarā Ak'ōre truade ichita p'anapataadamerā iru ome, waa piuda-ee.

¹⁰ Irua māgá ooi Tachi Ak'ōrepa iru bīda perā tachi ijāapataarā P'aareerā Poro Waibia pamerā Melquisedeck'a.

K'ĩrak'aupai naapiara jarateedap'edaa ijāa amaadai

¹¹ Mia pipiara jaratee k'inia bi sāga Jesucristopa ooda Melquisedecpa oodak'a. Mamīda māga ooru pirā, parāpa pia k'awada-e pai, wāara ũri k'iniada-e p'anadairā.

¹² ¡Pāchita Tachi Ak'ōre Ũraa jarateepataarā pak'ajida, taarāruta perā Cristode ijāa p'ani! Mamīda māga-e. At'āri awaraarāpa parāmaa jarateepata, waide pia k'awada-e p'anadairā Tachi Ak'ōre Ũraa jarateedap'edaa, ewaa irude ijāadak'āri. Māga p'ani ma ũraa pipiara k'awa k'iniada-e p'anadairā.

¹³ Ara warra chak'e juto bi chik'o k'o atua bik'a, māga pik'a parāpa ijāa p'ani mīda, k'awada-e p'ani chisāgí ne-inaa pia māik'aapa chisāgí ne-inaa k'achia Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹⁴ Jōdee Tachi Ak'ōre Ūraa pipiara k'awa p'anirā k'īsia k'awaa p'ani, pia māik'aapa k'achia k'awapata perā.

6

¹ Mapa oodāma Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a māik'aapa iru ūraa pipiara k'awaa wādāma. O-īa p'ananaadāma tachimaa naapiara jarateedap'edaa ome. Nāga jarateejida tachimaa: Eperāarāpa p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi, ma k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā ichi bimāi t'īupi-e pait'ee perā. Ijāadaipia bi Tachi Ak'ōrepa Jesucristo pēiji eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atamerā, mágā āra p'anapataadamerā Ak'ōre truade iru ome, waa piuda-ee.

² Poro choopidaipia bi ak'ipidait'ee āchi Cristodeerā. Ma t'ēepai, tachi naawedapemaarāpa oodap'edaak'a, ijāapataarā poroorāpa jua bidaipia bi āra īri, Tachi Ak'ōrepa āramaa ichi Jaure pēimerā. Ichiaba ijāadaipia bi Cristo waya chek'āri, ichide ijāa jai-idaadap'edaarā Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabaipiit'ee, k'ap'ia chiwidi p'anapataadamerā, waa piuda-ee. Jōdee Ak'ōre ewari waibia ewate jai-idaadap'edaarā Cristode ijāada-ee, ichimāiipa pēiit'ee awara āyaa, chupiria p'anapataadamerā, waa piuda-ee.

³ Māga paji ma naapiara jarateedap'edaa. Mamīda ma ūraa k'āyaara waa k'awaadai, Tachi Ak'ōrepa tachi k'ariparu pirā.

⁴ Mia māga jara bi eperāarāpa Cristode ijāa amaadap'eda, waya p'oyaa ijāada-e perā. Māgīrāmaa Tachi Ak'ōrepa k'awaapiji Cristopa ooda āchi-it'ee. Maap'eda āchia ijāajida iru piuji āchi k'aripait'ee it'aa wādamerā. Māga ijāadap'eda, Tachi Ak'ōre Jaure ba cheji āchi ome, Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi āchimaa pia k'awaadamerā.

⁵ Ichiaba k'awaajida Tachi Ak'ōrepa jarak'āri ichia ne-inaa pia ooit'ee, māga oopari. Unujida Tachi Ak'ōrepa ne-inaa ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa, tau p'āriu bada māik'aapa chiwa bada jipak'āri. K'awaajida mágā ooit'ee na p'ek'au eujā jōrumaa.

⁶ Māga k'awa p'anide, Cristode ijāa amaaruta pirā, ne-inaa awaraa wē-e āchi k'aripait'ee, waya āchi p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa it'aa wādamerā. Mágā ijāa amaaruta pirā, oodai Tachi Ak'ōre Warra peedap'edaarāpa oodap'edaak'a, iru kurusode bidak'āri arii p'anadap'edaarāpa oo iru p'anadamerā.

⁷ Mia jarait'ee sāga p'ani Cristode ijāa amaa p'anirā. K'oi chek'āri, eujā p'ūasaade t'īupari māik'aapa madeepa ne-uuda uchiapari. Ma ne-uuda pia chauk'āri, eperāarāpa p'epata k'odait'ee. Māga bak'āri, Tachi Ak'ōrepa ma eujā pia ak'iparida apata.

⁸ Mamīda k'oi che bi mīda, ne-iri uchiaru pirā, Tachi Ak'ōrepa ma eujā pia ak'i-e bida apata, māik'aapa ma eujā atabaibēipata, paa atapēidamerā.

⁹ Ipemaarā Cristo k'aurepa k'iniarā, māga jara bi mīda, k'awa bi parāpata Cristode ijāa amaada-e p'ani, Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oo p'anadairā. Mágā ak'ipipata parāpa wāara p'ek'au k'achia oo amaajida Cristode ijāapataadait'ee.

¹⁰ K'irāpāti Tachi Ak'ōrepa ichita pia oopari. Ichia k'īra atua-e bi parāpa irudeerā k'aripadap'edaa māik'aapa at'āri māga oo p'ani, iru k'inia iru p'anadairā.

¹¹ Mia k'inia bi parā māga p'anapataadamerā piurutamaa. Māga p'anaruta pirā, pia k'awaadait'ee Cristo k'aurepa iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi parā-it'ee.

¹² K'inia-e bi k'oo-idaa p'anadamerã. Ma k'ãyaara k'inia bi parãpa ijãadamerã tachi chonaarãk'a, chi irua jarada pedee ijãa p'anadap'edaarã ãchi piurutamaa. Choojida unurutamaa jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bada ãramaa teeit'ee.

Tachi Ak'õrepa ichia jaradak'a ooit'ee

¹³ Tachi Ak'õrepa ichi pedee Abrahammaa jarak'ãri, awaraa ichi k'ãyaara waibiara wẽ-e paji ma k'ĩrapite jarait'ee. Mapa ichi t'ide jaraji:

¹⁴ 'Mia pi pia ak'i bapariit'ee. Pideepa warrarã chok'ara uchiapiit'ee.' (Gn 22.16-17)

¹⁵ Abrahampa ijãaji Tachi Ak'õrepa jarada, taarãji mĩda ooit'ee ichia jaradak'a. Abrahampa mãgã ijãada perã, Ak'õrepa wãara ooji ichia jaradak'a.

¹⁶ K'awa p'ani eperãarã nepirade p'anide ak'ipi k'inia p'anadak'ãri wãarata jara p'ani, juraapata eperã ãchi k'ãyaara waibiara bi k'ĩrapite, chi ùri p'anĩrãpa ijãadamerã.

¹⁷ Mãga pik'a Tachi Ak'õrepa ak'ipi k'inia bak'ãri wãara ooit'ee ichia jaradak'a Abrahammaa mãik'aapa iruk'a ijãapatap'edaarãmaa, mãga jaraji ichi t'ide, awaraa ichi k'ãyaara waibiara wẽ-e pada perã.

¹⁸ Tachi Ak'õrepa ma pedee jarada perã mãik'aapa ichi t'ide jarada perã, k'awa p'ani iru seewak'aa. Irua jara bik'a, ichita mãga oopari. Mapa tachi o k'achiadeepa uchiapata Cristode ijãadait'ee. K'awa p'ani irua tachi k'aripait'ee p'ek'au k'achia jua ek'ariipa, t'ãri a-ba p'anapataadamerã iru ome mãik'aapa iru p'anadamerã ne-inaa jõma irua k'ĩsia iru bi tachi-it'ee.

¹⁹ Maperã tachia ijãapata; ijãa amaada-ee. Ara anclapa barco pia jita iru bik'a ãyaa wãpiamaapa, mãga pik'a tachia pia ijãapata, k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa tachi ateeit'ee ichimaa, Jesupa ooda k'aurepa.

²⁰ Jesuta tachi k'ãyaara naapiara wãji Tachi Ak'õre baparimaa, t'ẽepai tachi auk'a wãdamerã. Mama bak'ãri, Jesús tachi P'aareerã Poro Waibia beeji, ichita tachi pari it'aa t'ĩpari perã, Melquisedecpa oodak'a.

7

P'aare waibia Melquisedec bapata

¹ Mãgĩ Melquisedec Salem p'uurudepema rey paji. Tachi Ak'õre Waibiapa iru p'aare waibia papiji. Abraham chek'ãri awaraarã reyrã p'oyaap'eda, Melquisedec iru k'ĩrapite uchijaji mãik'aapa bendiciaji.

² Mãpai Abrahampa Melquisedecmaa teeji net'aa diezdepema chaa aba, irua net'aa jõmaweda jãri atadadepema ma reyrã juak'aawa. Melquisedec jara k'inia bi: "reypa ichi jua ek'ari p'anĩrã ak'ipari Tachi Ak'õrepa oopi bik'a". Ichiaba Salem p'uurudepema rey jara k'inia bi: "reypa ichi jua ek'ari p'anĩrã k'ãiwee p'anapipari".

³ Tachi Ak'õre Ñraa p'ãdade jara-e bi Melquisedec nawe, chi ak'õre, chi ak'õchonaarã, chi t'oda, chi piuda. Ma awara jara-e bi chi p'aare mimia jõda. Iru Tachi Ak'õre Warrak'a, ichita p'aare waibia bapari perã.

⁴ ¡K'ĩsiati nãgide! Melquisedec eperãarã poro waibia paji. Ichiaba tachi chonaarãwedapema ak'õchona Abraham tachi chonaarã poro waibia paji, Tachi Ak'õrepa irumaa naapiara jarada perã. Mamĩda Melquisedecmaa Abrahampa teeji net'aa ma reyrã juak'aawa jãridadepema; ma net'aa jõmaweda diezdepema chaa, aba.

⁵ Tachi Ak'õrepa Ñraa Moiseama p'ãpidade jaraji Israel pidaarã poro waibiarãpa Levĩ ãreerãdepemaarã ùk'uru awara bidamerã, p'aareerã mimia oodamerã. Ma ùraade ichiaba jaraji ma p'aareerãpa iidipataadamerã net'aa

diezdepema chaa aba āchi auk'aarāmaa, māirā ichiaba Abrahamdeepa uchi-adap'edaa paji mīda āchi jāk'a.

⁶ Jōdee Melquisedec Leví ēreerādeepa uchia-e paji mīda, Abrahammaa iidiji net'aa jārida diezdepema chaa, aba. Ma awara Abraham waibia paji, Tachi Ak'ōrepa irumaa jarada perā ichia k'īsia iru bada warrarā chok'ara teeit'ee. Māgá Abraham waibiaara pik'a baji mīda Melquisedec k'āyaara, irua Abraham bendiciaji.

⁷ Jōmaarāpa k'awa p'ani p'aare waibia, chi it'aa t'īpari awaraarā pari, waibiaara bi eperā jīp'aa k'āyaara.

⁸ Ma awara īrapema net'aa diezdepema chaa aba iidipataarā jai-idaapata. Jōdee Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara-e bi Melquisedec piuda.

⁹ Ma ewate Abrahampa Melquisedecmaa teek'āri net'aa jārida diezdepema chaa aba, jōma Leví ēreerādepema p'aareerā k'ap'ia pari teeji, āra at'āri t'oda-e p'anajida mīda.

¹⁰ At'āri Leví uchia-e baji mīda Abraham k'ap'iadeepa, jaradai ma ewate Levideerāpa teejida Melquisedecmaa Abraham pari, ai t'ēpai Abraham āichak'e Jacobdeepa uchiadait'ee pada perā.

Jesucristopa p'aare waibia mimia oopari Melquisedecpa oodak'a

¹¹ Moisepa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda teek'āri Israel pidaarāmaa, awara biji Leví ēreerā, Aarondeepa uchiadap'edaarā p'aareerā mimia oodamerā. Māgāirāpa Tachi Ak'ōrepa jaradak'a oopipachida eperāarāmaa. Mamīda, māga oo p'anajida mīda, ma p'aareerāpa p'oyaa wēpapida-e paji eperāarāpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa, Tachi Ak'ōre k'ait'aara wādamerā. Māga oodap'edaa paara, Tachi Ak'ōrepa awaraa pēi-e pak'aji Melquisedec jāk'a.

¹² Mamīda Tachi Ak'ōrepa awaraa p'aare biji māga oomerā. Nāgí bi-e paji Aarón bidak'a. Ma k'āyaara Melquisedeck'a biji. Nāgí p'aarepa ichi mimia ook'aa Aarondeepa uchiadap'edaarāk'a. Oopari Tachi Ak'ōre Ūraa chiwidide jara bik'a.

¹³ K'awa p'ani nāgí p'aare, mia jara bi, uchia-e paji Leví ēreerādeepa. Wāara, na p'aare ēreerādeepa p'aare apida uchiadak'aa paji.

¹⁴ Māga k'awa p'ani Tachi Waibia Jesuta uchiada perā Judá ēreerādeepa. Moisepa apida Judá ēreerā eerepema t'ījara-e paji, apemaarā p'aareerā awara bik'āri.

¹⁵ Ichiaba nāga perā audupiara k'awa p'ani Jesuta tachi īrapema p'aare waibia, Melquisedeck'a.

¹⁶ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi Leví ēreerādepemaarā awara bidamerā p'aareerā mimia-it'ee. Ma mimia oodait'ee paji na p'ek'au eujāde p'ani misa. Mamīda māga-e paji Jesús ome. Iru Leví ēreerādeepa uchia-e paji awaraa p'aareerāk'a, taarā-e weda ma mimia oomerā. Māga-e. Tachi Ak'ōrepata Jesús awara biji ichita ma mimiade bapariimerā.

¹⁷ Māga k'awa p'ani irumaa jara bairā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade: 'Pi ichita P'aareerā Poro Waibia pait'ee, Melquisedeck'a.' (Sal 110.4)

¹⁸ Naaweda Tachi Ak'ōrepa Moisemaa p'āpiji ichia oopi k'inia bada ichi eperāarāmaa. Jaraji ne-animalaarā p'aareerāmaa ateedamerā, āchia peedamerā māik'aapa paadamerā ichi-it'ee. Mamīda ma p'aareerāpa ma p'āpidak'a oo p'anipa, eperāarā p'ek'au k'achia oopata p'oyaa wēpapida-e paji.

¹⁹ Maperā Tachi Ak'ōrepa ma p'āpidak'a oodap'edaa waa oopi-e paji. Ma k'āyaara ichi ūraa chiwidi tachimaa k'awaapiji, ichi k'īrapite p'ek'au k'achia wēe p'anadamerā Cristode ijāadak'āri. Ma awara māgí ūraa chiwidi k'aurepa irā Tachi Ak'ōre k'ait'aara wā p'ani it'aa t'īdak'āri.

20 Tachi Ak'õrepa Leví ëreerãdepema p'aareerã awara bik'ãri, awaraarã k'ĩrapite pedee-e paji.

21 Jõdee, ãrapema p'aare awara bik'ãri, Tachi Ak'õrepa ichi t'ĩde pedeeji. Mãga k'awa p'ani iru ũraa p'ãdade jara bairã:

'Tachi Ak'õrepa ichi t'ĩde nãga jara bairã, awaraa ne-inaa oo-e pait'ee. "Pi ichita p'aareerã poro waibia pait'ee." ' (Sal 110.4)

22 Tachi Ak'õrepa Jesumaa mãga jarada perã mãik'aapa Jesús k'aurepa ũraa chiwidi paraa perã, k'awa p'ani ma ũraa chiwidide jara bi tachimaa pipiara bi irua Moisemaa jarada k'ãyaara.

23 Tachi Ak'õrepa apemaarã p'aareerã chok'ara bipachi. Mamãda ãra mãgí mimiade ichita p'anadak'aa, piupata perã.

24 Jõdee Jesús piuk'aa perã, Tachi Ak'õrepa awaraa p'aareerã poro waibia bi-e pait'ee iru pari.

25 Mapa irua k'aripai ichide ijãapataarã, p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ichita bapari perã, ichita Tachi Ak'õremaa chupiria iidipariit'ee tachi pari.

26 Nãgí Jesús P'aareerã Poro Waibia tachia k'inia p'ani. Irua p'ek'au k'achia ook'aa, k'achia wëe bairã. K'ĩsia k'achia k'ĩsiak'aa. Na p'ek'au eujãde bak'ãri, bapachi mĩda eperãarã k'achia oopataarã t'ãide, mãgá ook'aa paji. Maperãpi Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibia papiji.

27 Cristo apemaarã P'aareerã Poro Waibiarãk'a bi-e. Mãgĩrãpa chok'apata apemaarã p'aareerã ewari chaa ne-animalaarã peedamerã paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee. Ma awara ne-animalaarã peedak'ãri paadait'ee Tachi Ak'õre-it'ee, naapiara mãga oopata ãchi pari, maap'eda apemaarã pari, p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Jõdee Cristo piuda aba piuji, tachia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wëpapiit'ee.

28 Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani Moisepa p'ãdade jara bi p'aareerã poro waibia mimia-it'ee awara bidamerã eperã tachik'a, p'ek'au k'achia oopari. Mamãda, ma p'ãpida t'ëepai, Tachi Ak'õrepa ichi t'ĩde pedee bipa, biji ichi Warra, chi p'ek'au k'achia ook'aa bita, ichita tachi P'aareerã Poro Waibia pamerã.

8

Tachi Ak'õre Ũraa chiwidide jara bi Jesús tachi P'aareerã Poro Waibia

¹ Mia na pedee jara che wã, nãgata jara k'inia bi. Cristota tachi P'aareerã Poro Waibia. Iru Tachi Ak'õre juaraare su-ak'i bapari Ak'õre truade.

² Ichi bimãi it'ari, mamata Tachi Ak'õre te waibia. Eperãarãpa mãgí te ooda-e paji. Tachi Ak'õrepata ooji. Mama Jesupa P'aareerã Poro Waibia mimia oopari tachi pari.

³ Jõma P'aareerã Poro Waibiarã bipata, ãchia teedamerã Tachi Ak'õremaa ne-inaa eperãarãpa aneepata iru-it'ee. Mãgá Cristopa pida ne-inaa teepari Tachi Ak'õremaa, ichi tachi P'aareerã Poro Waibia perã.

⁴ At'ãri Cristo na p'ek'au eujãde bada paara, Tachi Ak'õre te waibiade p'aare pa-e pak'aji, mãgee p'aareerã at'ãri paraa perã. Mãirãpa oomaa p'ani Moisepa p'ãdade jara bik'a. Cristo nama bi-e perã eperã k'ap'iade, tachia k'awa p'ani iru mimia oomaa bi Ak'õre truade.

⁵ Mamãda na eujãdepema p'aareerãpa ne-inaa oo p'ani jĩp'a Cristopa oo bik'a it'ari. Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa jarada perã ichi te oopiit'ee pak'ãri Moisemaa:

'Óoji ne-inaa jõmaata mia ak'ipidak'a, pi ee nok'ode bak'ãri mi ome.' (Ex 25.40)

⁶ K'awa p'ani tachi P'aareerã Poro Waibiapa oo bi it'ari pipiara bi na p'ek'au eujãdepema p'aareerãpa oopata k'ãyaara. Mãga bi Tachi Ak'õrepa ichi ùraa chiwidide jara bairã tachi pia ak'ipariit'ee Cristo k'aurepa.

⁷ Tachi Ak'õrepa naa ùraa jarada k'aurepa eperãarã p'ek'au k'achia wëe p'aneedap'edaa paara, awaraa ùraa chiwidi jara-e pak'aji. Mamĩda ma naa ùraa jarada mãga-e pada perã, tachi chonaarãpa ùraa chiwidi jiri p'anajida.

⁸ Ma awara Tachi Ak'õrepa unuk'ãri eperãarãpa p'oyaa ooda-e ma naawedapema ùraade jaradak'a, jaraji:

–'Mi, Ak'õre Waibiapa jara bi: ¡Úriti! Ewari cherude ne-inaa chiwidi ooit'ee. Ùraa chiwidi jarait'ee Judá èreerãdepemaarãmaa mãik'aapa awaraa Israeldeepa uchiadap'edaa èreerãdepemaarãmaa.

⁹ Nãgí ùraa chiwidi awara bi. Israel pidaarã chonaarãmaa jaradak'a mia aneek'ãri Egiptodeepa, mãga bi-e. Michi juadoopa ãchi aneeji mĩda, ãchia oo k'iniada-e paji mia jaradak'a. Mapa mia ãchi ak'i k'inia-e paji. ¡Mi, Ak'õre Waibiapa mãga jara bi!

¹⁰ Mamĩda ewari cherude Israel pidaarã jõmaarãmaa ùraa chiwidi jarait'ee. ¡Mi, Ak'õre Waibiapa mãga jara bi! Nãgata ooit'ee. Ma ewatedeepa ãramaa k'awapiit'ee mia oopi k'inia bi, mãik'aapa mãga oo k'inia p'anadait'ee, t'ãripa k'inia p'anadairã. Mapa mĩmaa aupai Tachi Ak'õreda adai, mãik'aapa mia ãra pia ak'i bapariit'ee, michi eperãarã perã.

¹¹ Mãga bak'ãri, apidaapa chĩaramaa, chi k'õp'ãyoorãmaa mãik'aapa chi èreerãmaa jarateda-e pait'ee Tachi Ak'õre k'awaadamerã mãik'aapa irude ijãapataadamerã. Jõmaarãpa mi k'awa p'anadait'ee ãchi Ak'õre Waibiak'a, chupiria beerãdeepa p'arat'ara beerãmaa.

¹² ãrapa p'ek'au k'achia oopata chupiria k'awaait'ee mãik'aapa wëepapiit'ee. Maap'eda waa k'irãpa-e pait'ee ãrapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa.' (*Jer 31.31-34*)

¹³ Tachi Ak'õrepa “ùraa chiwidida” ak'ãri, jara k'inia bi ma naa ùraa jarada Moisemaa sore pik'a bi. Ne-inaa soredaiparik'a, mãga pik'a ma naa ùraa jarada soredai wã.

9

Jesupa ichi waa it'aripema te waibiade bida

¹ Naapiara Moisemaa ùraa jarak'ãri Tachi Ak'õrepa jaraji sãgata irude ijãadai mãik'aapa irua jaradak'a oodai. Ma awara Tachi Ak'õre te ne-edeo ooda oopiji.

² Ma te ne-edeo oodade chi naapema quartode baji lámpara bipata mãik'aapa mesa pan p'epari Tachi Ak'õre-it'ee. Mãgí Cuarto Awara Bida apachida Tachi Ak'õre Net'aa-it'ee.

³ Araarepema Cuarto Awara Bida apachida Tachi Ak'õre-it'ee. Mãgí t'iak'au baji p'aru teesoo bipa.

⁴ Ma p'aru teesoo bi k'ait'a baji altar nẽepa p'ẽeda. Ai ñri ne-inaa t'ũa bapari paapachida. Ma p'aru teesoo bi edupema eere baji baaltek'a bi nẽepa p'ẽeda. Ma baaltek'a bi eperãarãmaa k'irãpapi baji Tachi Ak'õrepa Moisemaa jarada. Mãgí edajãde baji *maná* chok'o nẽedee oodade. Ichiaba baji Aarón pak'uru jua t'ono bada chonaarãweda mãik'aapa Tachi Ak'õrepa Moisemaa Ùraa mãude p'ãpida.

⁵ Ma baaltek'a bada t'ap'a ñri bainĩ p'anajida santok'a bee omé isia paraa. Mãgí jãapataarã k'ĩra wãree, Tachi Ak'õre ik'aawa p'anapata iru truade. Maperã santo mãgí jãak'a bijida ma t'ap'ade ak'ipiit'ee Tachi Ak'õre mama

bi. Ma t'ap'ade p'aareerã poro waibiapa ne-animalaarã waa j̄ap'ej̄i Tachi Ak'õrepa eperãarã miapinaamerã ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamĩda mia naapai p'oyaa j̄õma jara-e.

⁶ Israel pidaarãpa Tachi Ak'õre te cuarto omeede oodap'eda, p'aareerã ewari chaa t'ĩupachida naapema cuartode ãchi mimia oode, Tachi Ak'õrepa Moisemaa jaradak'a.

⁷ Mamĩda chi araarepema cuartode p'aareerã poro waibia aupaita t'ĩupachi, año chaa t'ĩuda aba. T'ĩuk'ãri, atepachi ne-animal waa biit'ee ma baaltek'a bi ĩri. Mãmisa Tachi Ak'õremaa chup̄iria iidiji ichia p'ek'au k'achia oopata pari m̄aik'aapa Israel pidaarãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa pari; ãchia ne-inaa k'achia k'awada-ee oopatap'edaa paara.

⁸ M̄aga oopida k'aurepa Tachi Ak'õre Jaurepa eperãarãmaa k'awapi baji m̄aḡi tede Tachi Ak'õre k'ait'a w̄adaik'araa bi.

⁹ Ma j̄õma oopida k'aurepa ma eperãarãmaa, Tachi Ak'õrepa jarateemaa baji ichia ãramaa k'awapi k'inia bada m̄aik'aapa tachi ĩrapemaarãmaa paara. N̄aga k'awapi k'inia baji. Net'aa teedak'ãri m̄aik'aapa ne-animalaarã peepidap'eda, paapidak'ãri Tachi Ak'õre-it'ee, eperãarã at'ãri k'ĩsia p'ua p'anapachida ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

¹⁰ Chi m̄aga oopataarãpa ne-inaa k'odak'ãri, k'ap'ia siidak'ãri m̄aik'aapa ne-inaa todak'ãri Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'ãpidak'a, ĩripai o-ĩa p'aneepachida, Tachi Ak'õrepa pipiara k'awapirumaa ichia k'ĩsia iru bada ãchi-it'ee.

Cristo waa bat'ada

¹¹ Ma-it'ee Cristo cheji, tachi P'aareerã Poro Waibia pait'ee. Ichia k'awapipari Tachi Ak'õrede ij̄apataarãmaa Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ãchi-it'ee. M̄aga ooi ichi bapari perã Tachi Ak'õre it'aripema te waibiade. M̄aḡi te waibia pipiara bi na p'ek'au eujãdepema te waibia k'ãyaara, eperãarãpa ooda-e pada perã. J̄ip'a Tachi Ak'õrẽpata ooji.

¹² Ma awara na eujãdepema p'aareerã poro waibia ma edupiara bi cuartode t'ĩuk'ãri, ne-animalaarã waa atepari. Mamĩda Cristo t'ĩuk'ãri ma it'aripema tede chi cuarto edupiara bide, t'ĩuda aba t'ĩuji ichi waa bat'adata bide Tachi Ak'õre bimã. M̄aḡa tachi neto pik'a ataji uchiadamerã tuchia p'ek'au k'achia oopata jua ek'ariipa m̄aik'aapa atuanaadamerã.

¹³ K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa naa ũraa jaradadeepa Moisemaa eperãarã t'ĩudaik'araa p'anadak'ãri Tachi Ak'õre te waibia bimã, n̄aga oojida waya t'ĩudaipia p'anadamerã. Chivo chak'eerã m̄aik'aapa p'ak'a chak'eerã ateejida p'aareerãmaa peedamerã m̄aik'aapa chi waa j̄ap'edamerã ãchi ĩri. M̄aga-e pirã j̄ap'epipachida it'abarre p'ora p'ak'a w̄era chak'e paadap'edaa p'oirada pania ome. Ma ne-animalaarã waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã ĩripema k'achia aupai w̄epapiji.

¹⁴ Mamĩda Cristo waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa ne-inaa pipiara oopari. Cristopa p'ek'au k'achia maarepida oo-e paji m̄ida, Tachi Ak'õre Jaurepa k'aripaji iru tachi pari piumerã. M̄aḡa iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa w̄epapipari ne-inaa k'achia j̄õmaweda tachi atuapipari, ne-inaa tachi k'ĩsia p'uapipari paara. Tachi Ak'õre ichita baparipa m̄aga oopari k'inia bairã tuchia irude ij̄apataadamerã m̄aik'aapa oopataadamerã irua k'inia bik'a.

Cristopa ooda Tachi Ak'õre Ũraa chiwidide jara bik'a

¹⁵ Tachi Ak'õrepa m̄aga k'inia bairã, Cristo p̄eji irua oomerã Ak'õre Ũraa chiwidide jara bik'a. M̄aḡa chonaarãwedapema Tachi Ak'õrede ij̄apatap'edaarãpa auk'a iru p'anadait'ee ne-inaa j̄õma irua k'ĩsia iru bada ãchi-it'ee. Cristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa w̄epapiji ãrapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa, tachide

ome auk'a. Māga ooji Cristo piuda perā jōmaarā pari, p'ek'au k'achia wēe ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹⁶ K'īsiadāma nāgide. Eperāpa k'art'ade p'ā iru bak'āri k'aimaa ichi net'aa bēiit'ee ichi piuk'āri, chi net'aa atait'ee bīpa ma net'aa atak'aa chipari chok'ai bi misa. Mamīda ma k'art'a p'ā iru bi eperā piuk'āri, apemapa iru net'aa atapari.

¹⁷ Māga pik'a Cristo piuji ooit'ee Tachi Ak'ōre Ūraa chiwidi jara bik'a. Piu-e pada paara, tachia iru p'anada-e pak'aji Tachi Ak'ōrepa jarada tachimaa teeit'ee.

¹⁸ Māga baji ichiaba chonaarāweda, ne-animalaarā peedak'āri Tachi Ak'ōrepa oomerā ichia Moisemaa naa jaradak'a.

¹⁹ Moisepa Tachi Ak'ōre Ūraa jōmaweda jarap'eda ichi p'uuru pidaarāmaa, p'ak'a māik'aapa chivo peejida. Māpai madeepa waa ataji māik'aapa p'oiraji pania ome. Oveja k'ara p'oree t'idapa *hisopo* jua chak'eerā k'ōrajīma abaade jīk'ooji. Mamāik'aapa māgipa waa jīap'aji Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda īri māik'aapa eperāarā īri.

²⁰ Māga oo bi misa, māgaji:

'Nāgī waa jara k'inia bi Tachi Ak'ōrepa mīmaa jaradak'a parā pia ak'iit'ee, irua oopi bik'a ooruta pirā.' (Ex 24.8)

²¹ Ichiaba Tachi Ak'ōre te ne-edee ooda edajāde māik'aapa chi ne-inaa jōma aide nībada īri ma waapa jīap'aji.

²² Māga ooji ai naaweda Tachi Ak'ōrepa irumaa jarada perā māgī te māik'aapa net'aa jīap'emerā ne-animalaarā waapa. Māga ook'āri, Ak'ōrepa ne-inaa k'achia ma tede nībada waa ak'i-e paji. Māga bada perā ne-animalaarā waa ome, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapi-e pait'ee, aba piu-e pirā āchi pari.

²³ Moisepa ne-animalaarā waapa jīap'aji na p'ek'au eujādepema te waibiade, Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā pia ak'imerā. Mamīda Tachi Ak'ōrepa ma ne-animalaarā waa k'āyaara pipiara k'inia baji jīap'emerā ichi it'aripema te waibiade, ichia eperāarā jōmaweda pia ak'imerā. Mapa Cristo pēiji eperāarā pari piumerā. Cristo chok'ai p'irabaik'āri, ma it'aripema te waibiade ichi waa jīap'aji eperāarā p'ek'au k'achia wēe p'aneedamerā Ak'ōre k'īrapite.

Cristo it'aripema te waibiade t'ūda

²⁴ Cristo t'ū-e paji ma it'aripema jīak'aa tede; eperāarāpa te oodap'edaade. Ma k'āyaara it'aripema te waibiadeta t'ūuji Tachi Ak'ōre k'īrapite, chupiria iidiit'ee tachi pari.

²⁵ Ma it'aripema tede t'ūuk'āri, oo-e paji judiorā p'aareerā poro waibiapa ooparik'a. Māgipa año chaa ne-animal waa atepari Tachi Ak'ōre te waibia edupīara bi cuartode. Mamīda Cristopa ateeda apai ichi waa ateeji it'aripema te waibiade.

²⁶ Māga-e pada paara, Cristo piuda chok'ara piuk'aji, Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā oorū weda. Mamīda Cristo cheda aba cheji māik'aapa kurusode piuda aba piuji na p'ek'au eujā jōrumaa, tachi p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

²⁷ Eperā chaa piuda aba piut'ee. Maap'eda Tachi Ak'ōrepa ak'iit'ee ma eperāpa pia maa-e pirā k'achia ooda na p'ek'au eujāde bi misa.

²⁸ Māga pik'a Cristo piuda aba piuji eperāarā chok'araarāpa p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee. Waya cheit'ee. Mamīda ma cherude tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapide che-e pait'ee. Jīp'a cheit'ee ichi cheru ni p'anīrāmaa teede jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi āchi-it'ee.

10

Jesude ijãapataarã Tachi Ak'õre k'ĩrapite p'ek'au k'achia wẽe p'anadait'ee

¹ Tachi Ak'õrepa Moisemaa p'ãpidak'a oopataarãpa waide k'awada-e jõmaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi ooit'ee Cristo k'ap'ia pari. Maperã ip'iipai ne-animalaarã peedap'eda, paa p'ani mĩda Tachi Ak'õre-it'ee, iru k'ĩrapite p'oyaa p'ek'au k'achia wẽe p'anadak'aa.

² Moisepa p'ãdade jara bik'a oo bipa p'ek'au k'achia wẽepapida paara, waa ne-animalaarã peedap'eda, paada-e pak'aji ãchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa. Mamĩda at'ãri mãga oopata. Mapa k'awa p'ani ãchi at'ãri k'ĩsia p'ua jõnapata.

³ Año chaa ma ne-animalaarã peedak'ãri, ãchia k'achia oopata waapiara k'irãpapata,

⁴ p'ak'a waa mãik'aapa chivo waapa p'ek'au k'achia wẽepapik'aa perã.

⁵ Maperãpi Cristo na p'ek'au eujãdee chek'ãri, ichi Ak'õremaa mãgaji:
—'Ne-animalaarã peepachida mĩda pi-it'ee mãik'aapa ne-inaa ateepachida mĩda pĩmaa teedait'ee, wãara pia mãga k'inia-e paji. Maperã mi na eujãdepemaarãk'a t'opiji piumerã eperãarã pari.

⁶ Ichiaba pi o-ĩa-e baji ne-animalaarã peedap'eda, paadak'ãri ak'ipidait'ee pi k'inia iru p'ani, maa-e pirã chupiria iididait'ee ãrapa p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

⁷ Mapa mia mãgaji: "Pichá, Ak'õre, mi nama bipi ooit'ee pia k'inia bik'a. Pichi ũraa p'ãdade jara bik'a mia ooit'ee." *(Sal 40.6-8)*

⁸ Cristopa mãga jarak'ãri, naapiara mãgaji:

—K'inia-e paji ne-animalaarã peedamerã mãik'aapa ne-inaa ateedamerã pĩmaa teedait'ee. Pi o-ĩa-e bajida aji, ne-animalaarã peedak'ãri ak'ipidait'ee pi k'inia iru p'ani maa-e pirã chupiria iididait'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa.

Cristopa mãga jaraji Tachi Ak'õrépata Moisemaa jaraji mĩda ne-animalaarã peedamerã ma-it'ee.

⁹ Maap'eda Cristopa mãgaji:

—Ak'õre, mi nama bi ooit'ee pia k'inia bik'a.

Mãga jarada perã tachia k'awa p'ani chi naaweda oopatap'edaa Moisepa p'ãdak'a jõru, Tachi Ak'õrepa ichi ũraa chiwidipida perã Cristo k'aurepa.

¹⁰ Cristopa ooda perã Tachi Ak'õrepa k'inia badak'a, kurusode piuda aba piu chek'ãri tachi k'ap'ia pari, Tachi Ak'õrepa tachi p'ek'au k'achia wẽepapiji. Maperãpi irã tachi ijãapataarã p'ek'au k'achia wẽe p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹¹ Moisepa p'ãdade jara bik'a, ewari chaa judiorã p'aareerãpa ne-animalaarã paapata. Mãgá ip'iipai oopata, mãga oopata k'aurepa p'oyaa p'ek'au k'achia wẽepapidak'aa pai mĩda.

¹² Jõdee Cristo piuda abaade p'ek'au k'achia wẽepapiji. Maap'eda su-ak'ĩ beejji Tachi Ak'õre truade iru juaraare.

¹³ Mama Cristopa nĩmaa bi Tachi Ak'õrepa iru k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã ichi jua ek'ari birumaa.

¹⁴ Cristo piuda aba piuda perã tachi k'ap'ia pari, irude ijãapataarã p'ek'au k'achia wẽe ichita p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹⁵ Tachi Ak'õre Jaurepa ichiaba made jara baji jarak'ãri:

¹⁶ 'Ewari cherude mia Israel pidaarãmaa ũraa chiwidi jarait'ee. ¡Mi, Ak'õre Waibiapa mãga jara bi! Ma ewatedeepa k'awaapiit'ee mia ãramaa oopi k'inia bi mãik'aapa mãga oo k'inia p'anadait'ee, t'ãriipa k'inia p'anadairã.'

(Jer 31.33)

¹⁷ Mãga jarap'eda, ichiaba jaraji:

'Mia waa k'irāpa-e pait'ee ārapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa.' (Jer 31.34)

¹⁸ Tachi Ak'ōrepa māgá p'ek'au k'achia waa k'irāpa-e pait'eeda ada perā, k'awa p'ani Jesús piuda k'āyaara ne-inaa pipiara wē-e p'ek'au k'achia wēpapiit'ee.

It'aa t'idak'āri, Tachi Ak'ōre k'ait'a wādai

¹⁹ Māpai ĩpemaarā, Jesucristo waa bat'ada k'aurepa nāgaweda tachi panadai Tachi Ak'ōre bimaa.

²⁰ ¿Sāga jāma panadaima? K'irāpāti Ak'ōre te waibiade chi cuarto edupiara t'iak'au baji p'aru teesoo bipa, eperāarā t'īunaadamerā Tachi Ak'ōre badamāi. Mamīda Jesucristo kurusode piuk'āri, Tachi Ak'ōrepa ma p'aru teesoo bi jēpiji ak'ipiit'ee ma k'āyaara ne-inaa chiwidi biit'ee, ma k'aurepa eperāarā t'īudamerā ichi bimāi. Māgí Jesús k'ap'ia chok'ai p'irabaida. Ma k'aurepata tachi it'aa t'idak'āri, it'ari t'īudai Tachi Ak'ōre bimāi.

²¹ Ma awara Cristo, tachi P'aareerā Poro Waibia perā, irua Tachi Ak'ōre it'aripema te ak'ipari.

²² Mapa it'aa t'īmaa bide t'āri pia wādama Tachi Ak'ōre k'ait'a. Irua oopi bik'a oo k'inia p'anadama māik'aapa ijāadama irua tachi p'ek'au k'achia wēe ak'ibi. K'īsia p'ua p'ananaadama tachia p'ek'au k'achia oopatap'edaa k'aurepa, Cristo waapa ma jōma wēpapida perā māik'aapa ne-inaa k'achia oo amaa k'inia p'anida ada perā paniapa siidak'āri.

²³ Māgapai-epi. Ichita p'anadama tachi p'anadap'edaak'a naa t'āriipa ijāadak'āri, k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa teeit'ee ne-inaa jōma ichia k'īsia iru bi tachi-it'ee. ¡Tachi Ak'ōrepa ichita oopari ichia jara bik'a!

²⁴ Jiridama chik'aripapataadait'ee, tachi jōmaweda chik'inia p'anapataadait'ee māik'aapa ne-inaa pia oopataadait'ee.

²⁵ P'ananaadama awaraarāk'a, chi cheda-e p'anirā Tachi Ak'ōre Ūraa ūride. Ma k'āyaara chip'edaidap'eda, chik'aripa p'anadama pipiara ijāadait'ee, Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate paru misa. Ma ewate Tachi Ak'ōrepa ak'it'ee eperāarāpia pia māik'aapa k'achia oopatap'edaa.

²⁶ Ijāadak'āri Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristode, tachia oo k'iniata oo wāruta pirā, ijāa amaa k'iniapa, k'īsiadaik'araa bi awaraa ne-inaapa tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapii. Cristo awara ne-inaa wē-e tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee.

²⁷ Chi māga ijāada-e p'anirāpa āchi piuda waaweedaipia bi, ai t'ēepai Tachi Ak'ōrepa āchia k'achia oopatap'edaa ak'ik'āri, āchi pēiit'ee perā t'ipitau jērājēraa jira bide. Mamaata wādait'ee jōma Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'ana k'iniadak'aa p'anirā.

²⁸ Chonaarāweda eperāpa oomaa bak'āri Moisepa p'ādade jara bik'a, māgipa p'ek'au k'achia oo bi unudap'edaarāpa, omé maa-e pirā ōpee, jara-pachida āchi poroorāmaa. Māga k'awaadak'āri, peet'aapachida, chupiria k'awada-ee.

²⁹ Chonaarāweda māga paji pirā, ¿audupiara Tachi Ak'ōrepa nāgīrā miapi-e paik'ā? Ijāa amaa wāda Jesucristota Tachi Ak'ōre Warra māik'aapa Tachi Ak'ōre Jaurepa oo bi eperāarā k'aripait'ee Tachi Ak'ōredapema-e. Ma awara jara p'ani ichi Ūraa chiwidi jara bik'a Cristo waa bat'ada k'aurepa eperāarā p'ek'au k'achia wēpapi-e māik'aapa māgá p'ek'au k'achia wēe p'anada-e Ak'ōre k'īrapite.

³⁰ K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa māgīrā miapiit'ee ichia jarada perā:

'Miata p'ek'au k'achia oopataarā miapiit'ee. Miata āchi k'achia ooit'ee āchia ne-inaa k'achia oopata pari.'

(Dt 32.35)

Ichiaba ichi ūraa p'ādade jara bi:

'Tachi Ak'ōrepata ak'iit'ee ichi eperāarāpa ne-inaa pia māik'aapa k'achia oopatap'edaa.' (Dt 32.36)

31 Tachi Ak'ōre Waibia ichita bapari. Ichi k'īraudaru pīrā tachi ome, tachia waaweepa p'oyaa chooda-e pai.

32 Mamīda k'irāpāti parāpa naa Cristode ijāadak'āri, chupīria jōnadap'edaa. Tachi Ak'ōrepa parāmaa k'awapiji ichi ūraa chiwidide jara bi Cristode. Maap'eda awaraarāpa parā miapijida mīda, choopachida ijāa p'anadap'edaa perā.

33 Edaare choopachida ijāadak'aa beerāpa ik'achia jarapatap'edaa māik'aapa parā oo iru p'anapataadap'edaa apemaarā taide. Ma awara parāpa unudak'āri pāchi ipemaarā Cristo k'aurepa māgá chupīria chitooni, k'aripapachida.

34 Ichiaba chupīria k'awaa jōnapachida ijāapataarā carcelde p'ani māik'aapa āra k'aripajida. Parā o-īa p'anapachida ijāadak'aa beerāpa pāchi net'aa jōma jāri atadak'āri, k'awa p'anadap'edaa perā it'ari iru p'ani ne-inaa pi-iaara. Ma ne-inaa jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi tachi-it'ee jō-e pait'ee.

35 Jōma ma et'ewa jarada wāara perā, waaweenāati. Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi parāmaa ne-inaa pi-ia teeit'ee.

36 Mapa choo p'anapatāati pāchi ijāa p'anide Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a oodait'ee. Māga ooruta pīrā, unudait'ee jōma irua jarada teeit'ee parāmaa.

37 K'irāpāti irua jarada:

'Taarā-e nide chi cheit'ee bita cheit'ee. Taarā-e pait'ee.

38 P'ek'au k'achia wēe p'anirā mīde ijāapata perā, mi ome p'anadait'ee. Mamīda waya naa para badak'a ijāada-e p'aneeruta pīrā, mi o-īa ba-e pait'ee āra ome.' (Hab 2.3-4)

39 Tachi Ak'ōrepa māga jaraji mīda, tachita atuada-e pait'ee ma ijāada-eerāk'a, Cristode wāara ijāapata perā. Maperāpi irua tachi k'aripait'ee irumaa parutamaa.

11

Chonaarāpa ijāapatap'edaak'a ijāadaipia bi

1 ¿K'āata jara k'inia bima Tachi Ak'ōrede ijāapari? Ijāapata perā k'awa p'ani wāarata uchiat'ee Tachi Ak'ōrepa jara bik'a, waide māga unuda-e p'ani mīda.

2 Tachi chonaarāpa māgá ijāa p'anapatap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa āra pia ak'iji.

3 Ijāapata perā tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā māik'aapa pajā ooji ichi pedeepapai. Mapa irā tachia jōmaweda unu p'ani irua ooda ne-inaa wē-e padadeepa.

4 Abelpa ijāa bada perā, Tachi Ak'ōremaa ne-inaa pipiara teeji Caínpa teeda k'āyaara. Mapa Tachi Ak'ōrepa pia ak'iji Abelpa teeda māik'aapa irumaa jaraji: "Pi pia bapari mi k'īrapite." Abel piuji mīda, at'āri tachimaa k'awaapipari Tachi Ak'ōrede ijāadaipia bi māik'aapa oodaipia bi irua k'inia bik'a.

5 Enocpa ijāa bada perā, Tachi Ak'ōrepa ateeji na p'ek'au eujādeepa, piuee. Maperā iru ik'aawa p'anapatap'edaarāpa waa unuda-e paji. Ma ateei naaweda Ak'ōrepa jaraji: "Enocpa mi t'āri o-īapiparida aji, mi k'īrapite pia bapari perā."

6 Mamīda eperāpa Tachi Ak'ōrede ijāa-e bi pīrā, Tachi Ak'ōre p'oyaa t'āri o-īapi-e. Mapa eperā it'aa t'īmaa bak'āri, Tachi Ak'ōremaa k'ait'aara wā k'inia bi pīrā, ijāaipia bi Tachi Ak'ōre ichita bapari. Ichiaba ijāaipia bi Tachi Ak'ōrepa k'aripapari ichide pipiara ijāarutaarā.

⁷ Noépa ijãaji Tachi Ak'õrepa jarak'ãri na p'ek'au eujã jõma paniapa ùut'aait'ee, mãga waide unuda-e paji mĩda. Tachi Ak'õre waawee bada perã, ooji barco choma ichi èreerã ome bataudait'ee, mãgã piuda-e pait'ee. Ma barco mãgã ook'ãri, apemaarãmaa ak'ipiji ichia ijãa bi. Mãga unujida mĩda ijãada-e paji. Maperãpi k'iniijida. Mamĩda Noépa ijãa bada perã, Ak'õrepa jaraji: “Noé pia bapari mi k'ĩrapite.”

⁸ Abrahampa ijãa bada perã, Tachi Ak'õrepa jarak'ãri wãmerã ichia teeit'ee pada eujãdee, Abraham uchijai ichi eujãdeepa. Mamĩda k'awa-e paji sãmaa wãru.

⁹ Abrahampa ijãa bada perã, banaji ma eujã jaradade. Bapachi te ne-edeo oodade awaraa eujãdepemaarãpa oopatap'edaak'a. Ichiaba mãgã p'anapachida Isaac mãik'aapa Jacob, ijãadap'edaa perã Tachi Ak'õrepa jarada; ma eujã teeit'ee ãchi èreerãmaa.

¹⁰ Abraham mãgã bapachi ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa ichi ateeit'ee ichia p'uuru oodamaa; ma p'uuru jõ-e pait'ee.

¹¹ Abraham audú chonaa baji warra ooit'ee. Ichiaba Sara warra t'ok'aa paji. Mamĩda Tachi Ak'õrepa warra oopiji Abrahammaa, ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a.

¹² Mãpai Abraham eperã piudak'a baji mĩda, warrarã chok'ara irudeepa uchijida, lucero pajãde nĩbik'a mãik'aapa p'usa ide ipu tau nãusaa nĩbik'a.

¹³ Ma eperãarã jõmaarãpa ijãa p'anapachida ãchi piurutamaa, at'ãri jõma Tachi Ak'õrepa jarada teeit'ee ãramaa unuda-e paji mĩda. Mamĩda ijãa p'anadap'edaa perã, k'awa p'anajida Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a. Mapa o-ia k'ĩsiadak'ãri ãchia ne-inaa iru p'anadait'ee Ak'õre juadeepa, ape-maarãmaa jarajida ma eujã ãchi p'anadap'edaamãi wãara ãchide-e paji.

¹⁴ Mãga jarajida it'aripema eujãde k'ĩsia p'anadap'edaa perã.

¹⁵ ãchi uchiadap'edaa eujãde k'ĩsia p'anadap'edaa paara, waya ãpíteo wãk'ajida.

¹⁶ Mamĩda wã k'inia p'anajida p'anapataade it'aripema eujãde, mãgĩ na p'ek'au eujã k'ãyaara pipiara bairã. Mãga k'ĩsia p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õre k'ĩra nejasia-e ãchi Ak'õre Waibia pait'ee. Irua ãra-it'ee p'uuru oo iru bi ichi truade.

¹⁷ Tachi Ak'õrepa k'awaa k'inia baji Abrahampa irude wãara ijãa bi wa mãga-e. Maperã jaraji Abrahammaa chi warra Isaac peemerã mãik'aapa paamerã ichi-it'ee.

¹⁸ Abrahampa ijãa bada perã, mãgã peeit'ee paji chi warra apai Sara ome iru bada, Tachi Ak'õrepa ai naaweda Abrahammaa jaraji mĩda:

‘Mia Isaacdeepa uchiadait'eerã pia ak'it'ee pi mĩde ijãapari perã.’ (Gn 21.12)

¹⁹ Abrahampa ijãaji Tachi Ak'õrepa eperã piuda chok'ai p'irabaipii. Wãara mãga pik'a baji Isaac ome. Piuda p'irabaidak'a baji, chi ak'õrepa peei naaweda, Tachi Ak'õrepa peenaapãde ada perã.

²⁰ Isaacpa ijãa bada perã, Tachi Ak'õrepa jarapidak'a jaraji Jacobmaa mãik'aapa Esaumaa. It'aa iidiji Tachi Ak'õrepa Jacob Esaú ome pia ak'i bapari-imerã.

²¹ Jacobpa Ak'õrede ijãa bada perã, ichi piut'ee pak'ãri, it'aa iidiji Tachi Ak'õrepa José warrarã bendiciamerã. Chonaa bada perã, ichi bordonde t'idik'aji mãga ook'ãri.

²² Josepa Tachi Ak'õrepa jarada ijãada perã, ichi piut'ee pak'ãri, chi arii p'anadap'edaarãmaa jaraji Israel pidaarã Egipto eujãdeepa uchiadait'ee. Ichi-aba jaraji mãga p'asak'ãri, ãrapa ichi biri auk'a ateedamerã.

²³ Moisés ak'õreerãpa ijãa p'anadap'edaa perã, Moisés t'ok'ãri mãik'aapa k'ĩra wãree unudak'ãri, atane õpee mera bijida. Rey pedee waaweeda-e paji, irua jaraji mĩda imik'ĩra warra chak'eerã jõmaweda peepiit'ee.

²⁴ Moisepa ijãa bada perã, chonaa pak'ãri, Faraón k'au warrak'a pa k'inia-e paji.

²⁵ Ma k'ãyaara apemaarã Israel pidaarã chupirria chitooni ome auk'a ba k'inia baji mimia chaaree oomaa, p'ek'au k'achia ode o-ia nipai k'ãyaara.

²⁶ K'ĩsijaji pipiara bai chupirria nibait'ee Tachi Ak'õredeerã ome, ni p'ani misa Tachi Ak'õrepa pëit'ee bi ãchi k'aripamerã, Egiptodepema ne-inaa pia iru bai k'ãyaara. Mãga k'ĩsijaji k'awa bada perã Tachi Ak'õrepa teeit'eeda ada pipiara bi.

²⁷ Moisepa ijãa bada perã wãji Egipto eujãdeepa, rey k'ĩrau bi waawee-ee. K'awa baji Tachi Ak'õre ichi ome bi, ichi taupa unu-e paji mĩda.

²⁸ Moisepa ijãa bada perã Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã k'aripai, ãramaa Pascua fiesta oopiji. Mãgide oveja peepiji, maap'eda ãra te t'ũpata i chaa waa jiap'epiji *hisopo* jua chak'eerãpa. Mãga oojida ãchi warrarã naapemaarã peepiamaapa, Tachi Ak'õrepa jarada perã ichi ángel pëit'ee Egipto pidaarã warrarã naapemaarã peede.

²⁹ Israel pidaarãpa ijãa p'anadap'edaa perã, Mar Rojo p'oo bide wãyaajida eujã pania wëe bik'a. Mamĩda Egipto pidaarã auk'a wãyaadait'ee pak'ãri, jõma toida k'iniijida.

³⁰ Israel pidaarãpa ijãa p'anadap'edaa perã, ewari siete parumaa ewari chaa p'irrabaijida Jericó p'uuru ik'aawa, Tachi Ak'õrepa jaradak'a oodamerã. Mãgá oodap'eda, Tachi Ak'õrepa muralla choma ma p'uuru t'iak'au bada baaipiji.

³¹ Prostituta Rahabpa Tachi Ak'õrede ijãa bada perã, ichi temã i o-ia t'ũpiji Josuépa eperãarã omé pëida; ma p'uuru ak'ide chedap'edaarã. Maperã piu-e paji apemaarã ma p'uurude ijãadak'aa beerãk'a, Israel pidaarãpa ma p'uuru jõt'aa chedak'ãri.

³² ¿K'ãata waa jaraima? P'oyaa jõma jara-e jua araa-e perã jarait'ee Gedeónpa ooda, Baracpa, Sansonpa, Jeftepa, Davidpa mãik'aapa Samuelpa oodap'edaa, Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa oodap'edaa paara.

³³ Mãgãrãpa ijãa p'anadap'edaa perã, Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripaji nãga oodamerã. Ûk'uru jura chõo p'oyaaajida; awaraarãpa pia ak'ijida ãchi jua ek'ari p'anadap'edaarã; awaraarãpa unujida Tachi Ak'õrepa ooit'eeda ada ãchi chonaarã k'aripait'ee; awaraarãpa león it'ai jiapijida, Tachi Ak'õrepa k'aripap'eda;

³⁴ Awaraarã t'ipitaudeepa paa-ee uchijida; awaraarã chok'ai uchijida espadapa pee k'inia p'anadap'edaarã juadeepa; ùk'uru juatau t'ũmaa p'anadak'ãri, Tachi Ak'õrepa juataura papiji; awaraarã Tachi Ak'õrepa sõcharra papip'eda, chõojida ãchi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã ome; ùk'uruurãpa ãchi eujãdeepa jërek'oojida awaraa eujãdepema chõode chedap'edaarãpa.

³⁵ Ichiaba wëraarã ùk'uruurãpa Tachi Ak'õrede ijãa p'anadap'edaa perã, unujida ãchia k'inia iru p'anadap'edaa piudap'edaarã chok'ai p'irabairuta.

Jõdee, ijãa p'anajida mĩda, ùk'uru piu k'achia piujida. Ijãadak'aa beerãpa mãgãrã jita atadak'ãri, mãgapachida: “Pëida-eda apachida, Cristode ijãa amaarutamaa”. Mamĩda mãga ooda-e paji. Maperã piujida. ãchia k'awajida piudap'eda, Tachi Ak'õrepa ãchi waya chok'ai p'irabaiipiit'ee iru ome p'anapataadamerã, waa piuda-ee.

³⁶ Ichiaba ijãadak'aa beerãpa ùk'uru imik'ĩraarãmaa ik'achia jarajida mãik'aapa wĩjida. Ma awara cadenapa jĩdap'eda, carcelde t'ĩ nĩbĩjida.

³⁷ Awaraarã mãupa bat'a peejida maa-e pirã serruchopa esajĩak'a t'oop'e peejida. Ûk'uru peejida espadapa. Ûk'uru chupĩria oveja e maa-e pirã cabra e jĩ nipapachida; jarra oopachida mãik'aapa chĩarapa ãra k'achia ooruta choopachida.

³⁸ Na p'ek'au eujãde ichita p'anadaik'araa baji, ãchi ik'aawa p'anadap'edaarã k'ãyaara pipĩara p'anadap'edaa perã. Mãga p'anajida Tachi Ak'õrede ijãa p'anadap'edaa perã. Nipapachida eujã pania wẽe bide mãik'aapa mẽe, eera jẽra bimãi. Maapai p'anapachida yooro te uriade mãik'aapa mãu te uriade.

³⁹ Ma jõmaarãpa Tachi Ak'õrede ijãa p'anadap'edaa perã, irua ãra k'aripaji mãik'aapa pia ak'iji. Mamĩda piudai naaweda, Tachi Ak'õrepa ãramaa teeit'eeda ada maarepida unuda-e paji.

⁴⁰ Irua k'inia baji ãrapa ne-inaa pipĩara iru p'anadamerã tachi ome auk'a. Iru ùraa chiwidi k'aurepa wẽpapiji ãrapa p'ek'au k'achia oopatap'edaa tachide ome auk'a, jõmaweda p'ek'au k'achia wẽe p'anadamerã ichi k'ĩrapite.

12

Choodaipia bi Cristode ijãa p'anide

¹ Mãpai ma ijãa p'anadap'edaarã chok'araarãpa tachi ak'ĩmaa p'anadairã Ak'õre truadeepa, p'anapataadãma ãra p'anapatap'edaak'a. Ara p'irapataarã jĩp'a p'irapatak'a panadait'ee ãchi p'ira wãrutamaa, mãga pik'a Cristode ijãadãma. Oo amaadãma p'ek'au k'achia mãik'aapa ne-inaa Tachi Ak'õrepa oopi-e bi. Jĩp'a oodãma Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, irumaa p'anandaruta misa.

² Mãga oo p'anide k'ĩsiadãma Jesucristode, irua naapiara ijãa bada perã ichi piurumaa. Írá ichia mãgã tachi k'aripapari, pipĩara ijãa wãdamerã piurutamaa. Ichi kurusode chupĩria piuk'ãri, k'ĩra nejasia-e paji mãgã piut'ee, k'awa bada perã chupĩria nĩbap'eda, o-ĩa bait'ee. Mãgã írá su-ak'i bi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari juaraare.

³ Parãpa k'ĩsiadaipia bi Jesús chupĩria nĩbada ijãadak'aa beerã k'aurepa. Æchia ijãadaamaa p'anajida irua ooda unudak'ãri mãik'aapa irua jarada ùridak'ãri. Mãgã oojida mĩda, iru choopachi. Mãgã parã auk'a choodaipia bi irude ijãa p'anide. Sẽdaik'araa bi mãik'aapa p'oyaa choo-eda adaik'araa bi.

⁴ Parã mãgã choo jõnide, waide p'ek'au k'achia oopi k'inia p'anĩrãpa parã peeda-e p'ani Jesús peedap'edaak'a.

⁵ ¿K'ĩra atua p'anik'ã Tachi Ak'õrepa parã ùraada, eperãpa chi warra ùraa bik'a? Iru ùraa p'ãdade jara bi:

'Warra, pia k'ĩsíaji Tachi Ak'õrepa jarateek'ãri itria pik'a bide. Irua k'irãpapik'ãri pia ne-inaa k'achia oopata, k'ĩra pia-ee beenãaji.

⁶ Tachi Ak'õrepa mãgã itria pik'a bide ak'ipipari pi k'inia iru bi mãik'aapa wĩmaa pik'a bide miapik'ãri, ak'ipipari wãara pi ichi warra.' (Pr 3.11-12)

⁷ Mapa choo p'anadaipia bi mia jõnide, Tachi Ak'õrepa jarateemaa bairã na eujãdepema ak'õrepa ooparik'a. Mãga oopari ichia k'inia bita oo k'awaadamerã. Na eujãdepema ak'õreerãpa ãchi warrarã ùraapata mãik'aapa itriapata ne-inaa k'achia oodak'ãri.

⁸ Mãgã ichiaba Tachi Ak'õrepa oopari. Mãga oo-e pirã, parã ichi warrarã-e; jĩp'a awaraa ak'õreddepema.

⁹ Tachi k'aippee p'anadak'ãri, ak'õreerãpa itriapachida ne-inaa k'achia oodak'ãri. Mapa tachia ãra waawee p'anapachida. Mãgã bi pirã ak'õreerã

na eujãdepema ome, Tachi Ak'õre audupiarã waaweedaipia bi irua tachi wimaa pik'a iru bak'ãri, iru ome ichita p'anapataadait'ee perã.

10 Taarã-e nide tachi k'aippee weda tachi ak'õreerãpa ùraapachida mãik'aapa itriapachida tachimaa ne-inaa oopi k'inia p'anadak'ãri. Jõdee Tachi Ak'õrepata ichita pia ùraapari mãik'aapa itriapari pipiara p'anapataadamerã, t'ãri pia ichik'a.

11 Tachi Ak'õrepa tachi itriamaa bi misa, k'ira pia-ee p'anapata. Mamida ma t'ëepai pia k'isia p'aneedak'ãri, oo k'awaa wãpata irua oopi k'inia bik'a mãik'aapa k'ãiwee p'anapata.

12 Maperã t'ãridepai choopatãati ijãa p'anide. Parã ùk'uru p'irapataarãk'ata p'ani. Mãirã ñyapaadaidak'ãri, juatau t'ũmaadaipata mãik'aapa b'iri wëredaipata. jMãgã p'ananaati!

13 Ma k'ãyaara naawedapema oodap'edaak'a pia oopatãati Tachi Ak'õrepa parãmaa oopi bik'a. Mãga ooruta pirã, pia ijãada-e p'anirã pia ijãapidai. Parãpa oo p'anapatak'a ãchia auk'a oo k'inia p'anadai.

K'irak'aupai Tachi Ak'õre Ûraa ùri k'iniada-e pai

14 Jiridaipia bi k'ãiwee p'anapataadait'ee jõmaarã ome mãik'aapa oo p'anapataati Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Mãga oodaipia bi k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ooda-e p'anirã irumaa p'oyaa wãda-e.

15 jK'irak'aupai ijãa amaa p'aneedai Ak'õrepa Jesucristo pëida, ichia tachi k'inia iru bairã! Ichiaba apidaapa ùridaik'araa bi ijãa amaapi k'inia p'anirãpa jaratee p'ani Jesucristopa oodade. Ma jaratee p'ani neera k'achiak'ata bi, todak'ãri, chok'ara peepari perã.

16 Apida awaraa ome k'ãik'araa bi, miak'ãi-e bi pirã. Ichiaba oodaik'araa bi Esaúpa oodak'a. Ichia Tachi Ak'õre waaweek'aa paji. Jacobmaa teeji chi ak'õre net'aa atait'ee pada mãik'aapa Tachi Ak'õrepa iru pia ak'it'ee pada, warra naapema pada perã. Mãga teeji chik'o p'arat'u abaa pari.

17 Parãpa k'awa p'ani ma t'ëepai pia k'isiak'ãri, chi ak'õrepa teeit'ee pada net'aa audú ata k'inia baji mãik'aapa audú k'inia baji Tachi Ak'õrepa ichi pia ak'imerã. Mamida audupai jëeji mida, mãga uchia-e paji, ai naaweda chi ak'õrepa jarada perã Tachi Ak'õrepa jarapidak'a; Jacob pipiara ak'it'ee Esaú k'ãyaara.

18 jK'isiatì! Tachi Ak'õre Ûraa chiwidi k'aurepa, parã iru k'ait'aara wãpata Israel pidaarã wãdap'edaa k'ãyaara, irua Moisemaa jarada k'aurepa. Naaweda irua Moisemaa pedeeji ee it'ia bideepa, mama bada perã. Maapai tachi chonaarã mãgi ee it'ia bi k'ait'a wãdap'eda, t'ipitau it'aa urua nìbik'a unujida. Ichiaba unujida p'ãriu jjararak'a ma ee aneu cheru. Ma awara ùrijida nãumia pururua nìbi mãik'aapa pa jiwaa nìbi.

19 Mãga unudak'ãri, ichiaba ùrijida trompeta jiwaa nìbi mãik'aapa Tachi Ak'õre ãchimaa pedeemaa bi. Chi mãga ùridap'edaarã audú p'era jõnipa chupiria iidijida Moisemaa, Tachi Ak'õrepa ãchimaa waa pedeenamerã.

20 Mãga oojida p'oyaa chooda-e pada perã Tachi Ak'õrepa jarak'ãri:
'Chi t'iaru na eede, ne-animal paara, peet'ãati mãupa.' (Ex 19.12-13)

21 Ma ewate jõmaarãta p'era para bajì. Mapa Moisepa pida mãgaji:
'Mi audú p'era nìbida aji.' (Dt 9.19)

22 Jõdee mãga-e parã ome. Jip'a it'aa t'ĩmaa bide k'ait'a wã p'ani Tachi Ak'õre bimaa it'aripema eede t'ijarapata Siòn mãik'aapa Tachi Ak'õre, chi ichita chok'ai bi, k'irapite panapata it'aripema p'uuru Jerusalende. Mama unu p'ani angeleerã cho-k'ara see jõni, o-ia k'ari para bi.

²³ Ichiaba mama unu p'ani Tachi Ak'õre warrarã, chi it'ari t'í p'ã jëra bïrã. Mãgïrã jõma Tachi Ak'õre warra naapemaarãk'a, Jesucristode ijãapata perã. Mama ichiaba unu p'ani Tachi Ak'õre, na p'ek'au eujãdepemaarãpa pia mãik'aapa k'achia oopata ak'ipari. Ma awara unu p'ani chonaarãwedapema ijãa p'anapatap'edaarã, p'ek'au k'achia wëe p'ani Cristo k'aurepa.

²⁴ Mama unu p'ani Jesús, Tachi Ak'õrepa pëida ichi ùraa chiwidi jaramerã. Mama iru waa jãap'eda k'aurepa Tachi Ak'õre bimãi, parã p'ek'au k'achia wëe p'ani iru k'irapite. Ma waa awara bi Abel waa k'ãyaara. Tachi Ak'õrepa Abel waa unuk'ãri, chi Abel peeda k'achia oo k'inia baji. Mamïda Cristo waa unuk'ãri, irude ijãapataarã p'ek'au k'achia wëpapida perã mãgí waapa, k'achia oo k'iniak'aa Tachi Ak'õrepa.

²⁵ Mapa parãpa Tachi Ak'õre Ûraa ùridaipia bi. Ma ee it'ia bideepa pedee k'ãri, Tachi Ak'õrepa chupiria k'awa-e paji pïrã ichi ùraa ùridaamaa p'anadap'edaarã, audupïara tachi iru juadeepa uchiada-e pai, ùridaamaa p'ani pïrã iru ùraa jara pëida it'ariipa ichi Warra k'ap'ia pari.

²⁶ Ma ewate Tachi Ak'õrepa pedee k'ãri, eujã wëre jira ataji. Mamïda ïrapema ewari jara bi:

'Ewari cherude eujã waya wëre jira atait'eeda a bi, pajã paara.' (Hag 2.6)

²⁷ Mãgí pedee waya jara k'inia bi ma wëre jira atarude Tachi Ak'õrepa jõt'aait'ee ichia ooda na p'ek'au eujãde nïbi mãik'aapa pajãde nïbi. Jõdee ne-inaa it'aripema mãik'aapa ichide ijãapataarã ichiak'au biit'ee.

²⁸ Mãgá tachi, Tachi Ak'õre trua wërek'aade p'anadait'ee perã, gracias jaradáma irumaa mãik'aapa oodáma irua oopi bik'a, t'ãriipa mãga oo k'inia p'anadairã. Ma awara Tachi Ak'õre waaweedáma, irua mãga k'inia bairã.

²⁹ Ma jõma oodáma Tachi Ak'õrepa ichi ùraa ùri k'iniadak'aa p'anïrã k'achia ooit'ee perã. Ooit'ee t'ipitaupa ne-inaa paa jõt'aaparik'a.

13

Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a oodaipia bi

¹ Chik'inia p'anapatáati. Mãga p'anapataadaipia bi Cristode ijãapataarã, iru k'aurepa ïpemaarã p'anadairã.

² Parãmaa te iidi chedak'ãri, wãak'anáati. Tachi chonaarãpa te wãak'ada-ee, t'ïpipachida ãchi temãï pacherutaarãmaa. Ûk'uruurãpa k'awada-ee, angeleerã k'ãipijida.

³ K'irãpáti mãik'aapa k'aripapatáati carcelde p'anïrã Cristo k'aurepa. Chupiria k'awáati parã jida mãga p'aneedai perã. Ichiaba ijãadak'aa beerãpa parã k'õp'ãyoorã miapi p'anadak'ãri Cristo k'aurepa, k'aripapatáati, parã jida mãga p'anadap'edaa perã.

⁴ Miak'ãi p'anïrã awaraarã ome k'ãináati, Tachi Ak'õrepa jara bairã chi miak'ãidapa awaraa iru baik'araa bi. Ichiaba tuu bïpa awaraarã jirïik'araa bi mãirã ome k'ãiit'ee. Tachi Ak'õrepa chi mãga oo p'anïrã k'achia ooit'eeda a bi.

⁵ P'arat'a waibia ichita jirïnáati waa k'inia bairã. O-ïa p'anáti pãchia iru p'ani omepai, Tachi Ak'õrepa jara bairã:

'Mia pi ak'i amaa-e. Ewari apida ituaba atabëi-e.' (Dt 31.8)

⁶ Mapa waawee-ee tachia jaradaipia bi:

'Tachi Ak'õrépata mi k'aripapari. Mapa mia eperãarã jua waawee-e bi.' (Sal 118.6)

Ijãadaipia bi naawedapema jarateepataarãpa jarateedap'edaa

7 Naawedapema jarateepataarã k'irãpáti. Mãgĩrãpa ãchi piurutamaa ijãapachida Jesucristopapai eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atai. Mãga parãmaa pia jarateepachida, auk'a ijãa p'anapataadamerã. Mapa ãrak'a ijãapatáati.

8 Jesucristo awara pa-e pait'ee. Naawedapemaarã o k'achiadeepa k'aripa ataji, ãrapemaarã auk'a k'aripapari mãik'aapa waide t'oda-e p'anadait'eerã auk'a k'aripait'ee.

9 Parãmaa naawedapema jarateepataarãpa jarapachida Tachi Ak'õrepa Jesucristo pëiji eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atade, tachi k'inia iru bapari perã. Ma wãara perã, t'ãriipa waapiara ijãadãma irude. Ijãanáati awaraa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo jarateepataarã pedee. Mãirãpa jara p'ani Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripapari k'o p'anadairã ne-animalaarã peedap'eda, paadap'edaa altarde. Mamĩda mãga oo bipa apida p'ek'au k'achia wẽe bak'aa Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

10 Moisepa p'ãdade jara bik'a oo p'anĩrãpa p'oyaa k'awada-e Cristopa ãchi pari kurusode ooda.

11 Ma jara bik'a oodak'ãri, p'aareerã poro waibiapa ne-animal waa atap'eda, atepari ma cuarto edupiara bide Tachi Ak'õre te waibiade. Mãgĩ waa bĩpari Tachi Ak'õre bimãi eperãarã miapinaamerã ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamĩda ma ne-animal peeda k'ap'ia p'uurudeepa taawaa atepata paadait'ee.

12 Jõdee Jesús p'uurudeepa taawaa ateejida mãik'aapa mama miapijida pi-urumaa. Mãgã piuda perã eperãarã pari, ãchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wẽepapiji ichi waa bat'ada k'aurepa. Mãga ooji ãchi p'ek'au wẽe p'aneedamerã Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

13 Moisepa p'ãdade jara bi k'achia baji piut'ee p'uurude taawa. Mãga baji mĩda, Cristo mãgã piuji k'ĩra unuamaa iru p'anadap'edaa perã. Mamĩda irua mãgide k'ĩsia-e paji k'awa bada perã piut'ee tachi pari. Mapa wãdãma iru ome p'uurudeepa taawaa pik'a. Uchiadãma ma chonaarãwedapema ùraa jua ek'ariipa p'anadait'ee ùraa chiwidi jua ek'ari, tachi k'ĩra unuamaa iru p'ani mĩda Cristo iru p'anadap'edaak'a. K'ĩsiada-ee, waapiara irude ijãadãma.

14 Na p'ek'au eujãde p'uuru apida ichita ba-e pait'ee. Maperã tachia k'ĩsia p'ani it'aripema p'uuru k'ĩra wãreede. Mamata p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome.

15 Mãpai Jesucristo mãgã piuda perã tachi pari mãik'aapa tachi k'aripapari perã, it'aa t'ĩmaa bide ip'ii jaradãma: "Ak'õre, pi ichita t'ãri pia bapari, Jesús tai k'aripamerã pëida perã."

16 Ichiaba k'ĩra atuanáati chik'aripa p'anapataadait'ee mãik'aapa wẽe beerãmaa teedait'ee pãchia iru p'ani net'aadepema, Tachi Ak'õrepa mãgata k'inia bairã. Mãga oodak'ãri, Tachi Ak'õre t'ãri o-ĩapidai.

17 Ma awara oopatáati pãchi ak'ipataarãpa jara p'anik'a, ãchia parã ak'i p'anadairã mãik'aapa parã k'aripa p'anadairã Tachi Ak'õre Ùraa k'awaadamerã. It'aa t'ĩmaa p'anide ãrãpata jaradait'ee ãchia parã ak'i p'anadap'edaa mãik'aapa parãpa oodap'edaa. Maperã oo p'ani pirã ãchia jara p'anik'a, ãchi o-ĩa p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite, parãpa ijãapata perã. Mamĩda mãga ooda-e pirã, ãchi k'ĩsia p'ua p'anadait'ee iru k'ĩrapite.

18 It'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õremaa tai pari. Taipa k'awa p'ani irua pia p'anaut'ee. Tachi Ak'õrepa tai k'ĩsia p'ua k'ĩsiapi-e, irua oopi bik'a oo p'anadairã mãik'aapa mãga oo k'inia p'ani jai-idaarutamaa.

19 Ichiaba mia enenee nĩbi it'aa t'ĩpataadamerã mi pari Tachi Ak'õrepa mi k'aripamerã, waya isapai wã k'inia bairã parã ak'ide.

Na k'art'a p'ã aupak'ãri ũraada

²⁰ Tachi Ak'õrepata tachi k'ãiwee p'anapipari. Jesús waa bat'ada k'aurepa ichia eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wẽpapiji, mãik'aapa Jesucristo chok'ai p'irabaipiji. Maap'eda ichi ũraa chiwidi k'aurepa Cristo biji tachi ak'ipari waibia, irude ijãapataarã ichita ak'i bamerã mãik'aapa k'aripamerã, oveja ak'iparipa ichi ovejaarã ak'iparik'a.

²¹ It'aa t'ĩmaa bide parã pari mia jara bi: “Ak'õre, ãra pia ak'i baparíji, pia oopi bik'a oo k'awaa wãdamerã. Tachia mǎgá oodai mãik'aapa pi t'ãri o-ĩapidai Jesucristopa k'aripak'ãri. Ak'õre, jirua pi k'ĩra wãree ichita iru bapariit'ee! ¡Amén!”

²² ĩpemaarã, mia k'inia bi parãpa na k'art'a pia leedamerã mãik'aapa aide jara bik'a oodamerã. Na k'art'a mak'iaara teesoo-e bi, ne-inaa waa at'ãri p'ãi paraa perã.

²³ Mia parãmaa k'awapi k'inia bi tachi ĩpema Timoteo uchiaji carceldeepa. Nama mi bimãi isapai pacheru pirã, iru ome parã ak'ide wãit'ee.

²⁴ Salude téeti parã ak'ipataarãmaa mãik'aapa awaraa Cristode ijãapataarãmaa. Italiadepema ijãapataarãpa parãmaa salude tee pëiruta.

²⁵ Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã jõmaweda pia ak'i bapariimerã. Mãgapai paji.

SANTIAGO

Santiagopa K'art'a P'ãda Judiorã Ijãapataarãmaa

Santiago, Jerusalendepema ijãapataarã poro waibiapa na k'art'a p'ãji. Cristo chok'ai p'irabaip'eda, unupiji nãgí Santiagomaa (1 Co 15.7). Santiagopa na k'art'a p'ã pëiji judiorã Cristode ijãadap'edaarã, eujã awara-awaraade p'ananadap'edaarãmaa. Ma ijãapataarã ũraaji ichita ijãapataadamerã Cristopa k'inia bik'a.

Salude jarap'eda, naapiara Santiagopa jara bi ijãapataarãpa jiridamerã k'isia k'awaa p'anadait'ee mãik'aapa ijãa-ijãa p'ananaadamerã (cap. 1.1-18). Jara bi oopataadamerã Ak'õre ũraade jara bik'a; jip'a ma ũraa ũridai k'ãyaara (cap. 1.19-27) mãik'aapa eperãarã ũk'uru piara ak'inaadamerã awaraarã k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa ijãapataarã jõmaweda auk'a pia ak'ipari perã Cristo k'aurepa (cap. 2.1-13). Jara bi k'ãata jara k'inia bi Tachi Ak'õrede ijãapari (cap. 2.14-26). Jara bi tachi k'ĩramede; sãga ma k'aurepa k'achiade baaidai (cap. 3.1-12). Jara bi wãara k'isia k'awaa p'anirãde (cap. 3.13-18) mãik'aapa sãap'eda ijãapataarã chik'inia p'anada-e (cap. 4.1-12). Jara bi audua pedeenadamerã (cap. 4.13-17) mãik'aapa p'arat'ara beerã ũraa bi (cap. 5.1-6). T'ẽepai jara bi choodamerã ãra ijãa p'anide mãik'aapa it'aa t'ipataadamerã k'ayaa beerã pari (cap. 5.7-20).

Salude pëida

¹ Mi, Santiagopa oopari Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bik'a. Na k'art'a pëiru parã Israeldepa uchiadap'edaa èreerã docedepema ijãapataarãmaa, t'imí na p'ek'au eujãde p'ani chaa. Pia p'anáti.

Ijãapataarã nepirade p'ani pijida, o-ia p'anadaipia bi

² Ipemaarã Cristo k'aurepa, parã nepirade p'anadak'ãri maa-e pirã chupiria jõnadak'ãri, waapiara Cristode o-ia ijãa p'anáti.

³ Mãgá choodak'ãri, k'awa p'ani ne-inaa k'ira t'ãdoo choodai.

⁴ Mãgá choo p'ani misa, ichiak'au Tachi Ak'õremaa oopiti irua k'inia bik'a. Mãgá parãpa ne-inaa apida faltada-e pait'ee irua oopi k'inia bi parãmaa. Pia k'ĩsiapataadai mãik'aapa jõma pia oopataadai, irua k'aripa bairã.

⁵ Mamída parãdepemapa k'awa-e bi pirã k'ãata oopipia bi chupiria nibide, it'aa t'iji Tachi Ak'õrepa k'awapimerã. Tachia chupiria iidiruta pirã, iru k'ĩrau-epi. Ma k'ãyaara k'aripait'eepi, ne-inaa jõmaade tachi k'aripa k'inia bapari perã.

⁶ Mapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ik'ãri, ijãaji wãara irua ooit'ee pia iidi bik'a. K'ĩsianãaji: “¿Mia oo k'inia baik'ã irua k'inia bik'a wa mãga-e?” Mãgee eperã k'isia nãga bi: ara p'usa abaamãi bak'áak'ata bi.

⁷ Mãgee eperãpa ijãa-e Tachi Ak'õrepa ichi k'aripai.

⁸ Idi ne-inaa aba ijãapari mãik'aapa nu ne-inaa awaraa ijãapari. K'ira jip'a ijãak'aa.

Chupiria beerã p'arat'ara beerã ome

⁹ Piara k'awaadamerã sãga oodaipia bi chupiria jõnide, parãmaa nãga nepirãit'ee. Ijãapari aba chupiria bi pirã p'arat'a wëe, o-ia baipia bi Tachi Ak'õrepa iru auk'a pia ak'ipari perã apemaarã ijãapataarãk'a. Ma awara o-ia baipia bi it'ari banait'ee perã.

¹⁰ Jõdee ijãapari p'arat'ara bi o-ia baik'araa bi p'arat'ara bairã. Eperã p'arat'ara bi taarã chook'aa, nep'ono ewaraade bik'a.

11 Māgee nep'ono pi-ia bi t'ok'āri tap'eda. Mamīda ai ĩri ak'ōrejīru jēra nībeek'āri, pīdaipari wāsiapa. Taarā-e nīde ma nep'ono pi-ia jōdaipari. Māga pik'a bi eperā p'arat'ara bee. Mimia oomaa p'anīde pida, jōma āchia iru p'ani jōdarii.

Tachi Ak'ōrepa k'īsia k'achia k'īsiapik'aa

12 Tachi Ak'ōrepa o-īapipari eperā chupīria nībide maa-e pirā nepirade nībide, chook'āri Cristode ijāa bairā. Māgá chook'āri, Tachi Ak'ōrepa ma eperāmaa it'aripema poro jīra teeit'ee; pia jarait'eera, ichita ichi ome bapiit'ee. Ichia māga oopari jōma ichi k'inia iru p'anīrā ome, chonaarāweda māga jarada perā.

13 Mamīda māgá nepirade jōnīde abaapa k'īsiaru pirā k'achia ooit'ee, jarai'araa bi: “Tachi Ak'ōrépata māga oopi bi”. Māga jaraik'araa bi Tachi Ak'ōrepa k'īsiak'aa perā ne-inaa k'achia ooit'ee. Ma awara eperāmaa māga k'īsiapik'aa.

14 Jīp'a tachi t'ārideepata k'īsia k'achia uchiapari. Maap'eda ne-animal trampade t'ūparik'a carnada k'oit'ee, māga pik'a eperā ichia k'īsia k'achia oo k'iniadaik'āri,

15 ma ne-inaa k'achia oopari. Chi māga ooyaa bi atuit'ee.

16 Maperā ĩpemaarā k'iniarā, pāchi itu k'ūrapināati. K'īrak'aupai k'īsiadai Tachi Ak'ōrepa k'īsiapii ne-inaa k'achia ooit'ee.

17 Māga-epi. Tachia ne-inaa pia jōmaweda iru p'ani Tachi Ak'ōre k'aurepata iru p'ani. Irua ooji ak'ōrejīru, atane māik'aapa lucero. Māgí edaare ĩdaapata, edaare ĩdaadak'aa. Tachi Ak'ōre māga bada paara, edaare k'īsiapik'aji k'achia ooit'ee; edaare k'īsiapik'aji pia ooit'ee. Mamīda māga-e. Ichita pia oopari.

18 Māgá pia oopari perā, apemaarāpa irude waide ijāadai naaweda, tachi judiorāmaa k'awapiji ichia wāarata jara pēida, ma ũraa wāarade ijāadap'eda, atuanaadamerā. Māga ooji k'inia bairā ichi k'īrapite pia nipadamerā.

Tachi Ak'ōre Ūraa ũripataarāpa oopata

19 ĩpemaarā k'iniarā, Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā tachi-it'ee, k'īri ēesaa p'anāti iru ũraa ũridamerā. Mamīda pia k'īslati pededai naaweda. Ma awara isapai k'īraunāati.

20 Mia māga jara bi chi isapai k'īrauyaa bīpa ook'aa perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

21 Maperā k'achia k'īra t'ādoo k'īsia amāati. P'ananāati naaweda p'anapatap'edaak'a, waide ijāada-e p'anadak'āri. Ma k'āyaara audua-ee óoti Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Ichiba k'īsiapatāati irua wāarata jara pēidade, ma k'aurepata ijāapata perā māik'aapa it'aa wādait'ee perā.

22 Māga ooda-e pirā, pāchi k'inia ijāa p'aník'ata bi. Mia māga jara bi ũk'uruurāpa k'īsiadai perā Tachi Ak'ōre Ūraa ũri bīpapai oo p'ani irua k'inia bik'a. Mamīda pāchi itu k'ūrapī p'ani. Tachi Ak'ōre Ūraa ũridak'āri, oodaipia bi irua jara bik'a.

23 Chi māga oo-e bīpa ara eperāpa espejode ichi k'īra ak'īparík'ata bi.

24 Jāgí eperā espejode ak'ī bak'āri, ichi k'īra pia unupari. Mamīda ma espejodeepa āyaa wāk'āri, espejode unuda k'īra atuadaipari.

25 Māga pik'a bi eperā ome Ak'ōre Ūraa ũrik'āri. Ūrii Tachi Ak'ōrepa ichimaa oopi k'inia bi. Mamīda, ai t'ēepai ichia ũrida k'īra atuadaru pirā, oo-e pai Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Jōdee chi ooparipa Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a nāga bi. Tachi Ak'ōrepa Ūraa Pia jara pēida Cristode ũrik'āri, aide k'īsia wāpari māik'aapa

Cristode ijãapari. K'ira atua-ee mǎgí jara pëida, Cristopata k'aripapari perã ichia oomerã ma ũraade jara bik'a. Mǎga ook'ãri, t'ãri o-ña bapariit'ee.

²⁶ Eperãpa k'ĩsiai Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a oo bi, it'aa t'ĩpari perã maa-e pirã primisia teepari perã. Mamĩda ik'achia pedeeru pirã awaraarã ãpíte maa-e pirã audua pedeeru pirã, ichi itu k'ũramaa bi, wãara Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a oo-e bairã.

²⁷ Wãara Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a ooparipa ooamaa bapari ijãadak'aa beerãpa k'achia oopata k'ira t'ãdo. Ma awara k'aripapari ak'õre wëe beerã mǎik'aapa p'ëtrãa beerã ãchi chupiria jõnide.

2

Sǎgá awaraarã ak'idaipia bi

¹ Ipemaarã, parãpa k'awa p'ani net'aa jõma Tachi Waibia Jesucristo jua ek'ari nĩbi. Iruata Tachi Ak'õre k'ira wãree iru bi. Mǎga k'awa p'anita mǎik'aapa irude ijãa p'anita, ¿sǎap'eda parãpa aba k'iniara iru p'anapatama apemaarã k'ãyaara? Tachi Ak'õrepa mǎga oopik'aa.

² ¿Sǎga pak'ajima parãpa mia jararuk'a oodap'edaa paara? Parã cheepuru-dak'ãri it'aa t'ĩdait'ee, pachei aba p'arat'ara bi mǎik'aapa aba chupiria bi.

³ Chi p'aru pi-ia jĩ bi mǎik'aapa sortija nēedee jĩ bi pipiara ak'idai chi p'aru sore jĩ bi k'ãyaara. Jaradai ma p'arat'ara bimaa: “Nama su-ak'i ba chéji su-ak'i beepata pipiara bide.” Jõdee ma chupiria chimaa jaradai: “Jãma bainĩ banáji, maa-e pirã jãma su-ak'i banáji.”

⁴ Mǎga oodap'edaa paara, Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a ooda-e p'anak'ajida. Mapa parãpa mǎgá oo p'ani pirã, pia ooda-e p'ani. Cristo Tachi Waibiada a p'ani mĩda, jara p'ani chisǎgita k'iniadaipia bi apemaarã k'ãyaara. Mǎga oodak'ãri, k'achia k'ĩsia p'ani.

⁵ Ipemaarã k'iniarã, jũrítí! Tachi Ak'õrepa audú jirit'erajipi chupiria chederã, Cristode ijãadap'eda, o-ña p'anapataadamerã na p'ek'au eujãde, k'awa p'anadairã irua ãchi k'aripapari. Ma awara ãchi jirit'eraji it'aa wãdamerã. Tachi Ak'õrepa mǎga oopari ãchi-it'ee mǎik'aapa jõma iru k'inia iru p'anirã-it'ee, chonaarãweda mǎga jarada perã.

⁶ Tachi Ak'õrepa mǎgá chupiria beerã jirit'eraji mĩda, parãpa p'arat'ara beerã pipiara ak'ipata chupiria beerã k'ãyaara. ¿K'awada-e p'anik'ã p'arat'ara beerãpata parã chupiria oo iru p'anapata mǎik'aapa charraarã k'ĩrapite atadaipata?

⁷ Ma awara ãchia Jesucristo t'ĩ ichi k'inia ik'achia jarapata. Mǎga oopata Tachi Waibia Jesucristopa jõmaarãmaa pia oopari mĩda. ¡Iru t'ĩdeta parã poro choopijida! Mǎga bita, ¿sǎga ãrata pipiara ak'idaima chupiria beerã k'ãyaara?

⁸ Ma k'ãyaara oodaipia bi Tachi Ak'õrepa ũraa waibiara bide jara bik'a ichi ũraa p'ãpidade:

‘Awaraarã k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.’ (Lv 19.18)

⁹ Mǎgá parãpa eperãarã ũk'uru ak'i p'ani pirã pãchi k'ap'ia ak'ipatak'a, mamĩda mǎga ooda-e p'ani pirã jõmaarã ome, k'achiata oomaa p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mǎgá oodak'ãri, ooda-e p'ani iru ũraa p'ãdade jara bik'a.

¹⁰ Eperãpa Tachi Ak'õrepa Ũraa jaradadepema aba oo-e pirã, ichita iru ũraade jara bik'a jõmaweda oo-e bi.

¹¹ Iruata jaraji:

‘Miak'ã bi awaraarã ome k'aináaji.’

Ichiaba jaraji:

‘Eperã peenáaji.’

(Ex 20.13-14)

Mapa awaraa jiri-e pijida, eperã peeru pirã, ichita oo-e bi jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jara bik'a.

¹² Mamīda parāpa Cristode ijāadak'āri, ma ūraa p'āda jua ek'ariipa uchijida. Mapa parāpa pia pedeedaipia bi awaraarāde māik'aapa jōmarā auk'a ak'idaipia bi, ewari cherude Tachi Ak'ōrepa ak'it'ee perã ichide ijāapataarāpa oopatap'edaa māik'aapa peedeapatap'edaa. Māgá k'awaait'ee ichia jaradak'a oojida wa ooda-e paji.

¹³ Māgá Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatap'edaa ak'ik'āri, chupiria k'awa-e pait'ee awaraarā chupiria k'awada-e p'anadap'edaarā. Jōdee chupiria k'awaait'ee awaraarā chupiria k'awaadap'edaarā. Māirā o-ia uchiadait'ee iru k'irapite, oodap'edaa perã irua jaradak'a.

Tachi Ak'ōrede wāara ijāapataarāpa oopata irua k'inia bik'a

¹⁴ Māpai ipemaarā, k'isiatu mia jararude. Eperāpa Tachi Ak'ōrede ijāa bida ai. Mamīda māgipa chīara k'aripak'aa pirã Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ichi k'inia māga jara bi. Māga jara bipapai it'aa wā-e pait'ee.

¹⁵ Pia jarait'eera, ijāapari abaapa unuru pirã awaraa ijāapari p'aru wēe bi jīsua-it'ee, māik'aapa chik'o wēe bi k'oit'ee, ¿sāgak'ajima nāga jarada paara?

¹⁶ “P'aru mōtaapa pira bēji jīsuapiamaapa māik'aapa nek'óji bi jāwaa beerumaa. Maap'eda pia wāji Tachi Ak'ōre ome.” Māga jara bide maarepida tee-e pirã ma ijāapari chupiria chimaa, ¿k'āare piata baima? Ichi k'inia māga jaraji.

¹⁷ Māga pik'a bi chi jara bipa: “Mia Tachi Ak'ōrede ijāapari.” Mamīda māgí eperāpa ook'aa pirã Tachi Ak'ōrepa jara bik'a ichi ūraade, ma eperāpa ichi k'inia māga jara bi.

¹⁸ Ewaa eperāpa jarai: “Pia Tachi Ak'ōrede ijāa bi māik'aapa mia ne-inaa oopari irua jara bik'a. Mamīda pia ne-inaa oo-e pirã irua jara bik'a, māgara wāara ijāa-e bi. Jōdee mia māgá irua jara bik'a oopari perã, pia k'awaai mia wāara ijāa bi.”

¹⁹ K'awa bi pia ijāa bi Tachi Ak'ōre apai. Wāarapi, mamīda māga ijāa bipa tachi it'aa wā-e pait'ee. Netuaraarāpa ichiaba māga k'awa p'ani. Mamīda p'era p'anapata k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchi k'achia ooit'ee.

²⁰ Pariatua k'isianáaji. Ma k'āyaara óoji Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. K'awáaji wāara Tachi Ak'ōrede ijāa bipa oopari irua oopi bik'a.

²¹ Chonaarāweda auk'a māga paji. Tachi chonaarāwedapema Abrahampa ichi warra ateeji ee nok'ode biit'ee altar ĩri māik'aapa peeit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, Tachi Ak'ōrepa irumaa māga jarada perã. Māgá Abrahampa chi warra wāak'a-e pada perã, wāara p'ek'au k'achia wēe beeji Tachi Ak'ōre k'irapite.

²² Ai naaweda Abrahampa Tachi Ak'ōrede ijāaji. Mamīda ichia ook'āri Ak'ōrepa jaradak'a, ak'ipiji wāara ijāa bi.

²³ Ma awara māga ook'āri, wāara uchijaji Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a: ‘Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperã Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.’

(Gn 15.6)

Abrahampa ichia wāara ijāada māgá ak'ipida perã, Tachi Ak'ōre k'ōp'āyoda apachida.

²⁴ Māpai ipemaarā, Tachi Ak'ōrepa māga ooda perã Abraham ome, parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa p'ek'au k'achia wēe ak'ipari eperã irude wāara ijāa bi māik'aapa irua jara bik'a oo bi. Mamīda māgá ak'i-epi eperã irude ijāa bida apari, māgipa oo-e bi pirã irua jara bik'a.

²⁵ Tachi Ak'ōrepa Abraham ome oodak'a ichiaba ooji Rahab ome. Māgí prostituta baji. Mamīda Israel pidaarā chedak'āri iru baparimāi ma p'uuru ak'ide, irua ma Israel pidaarā k'aripaji ichi auk'arāpa jita atanaadamerā.

Māga ooji Tachi Ak'ōrede ijāa bada perā. Māgá ooda perā māik'aapa wāara ijāada perā, Tachi Ak'ōrepa māgí wēra p'ek'au k'achia wēe ak'iji.

²⁶ Māpai ma jōma jara aupadade k'īsiadak'āri, parāpa k'awaadai Tachi Ak'ōrede ijāa bida aparipa ook'aa pīrā irua jara bik'a ichi ūraade, wāara ijāa-e bi. Iru tachi piuda k'ap'iak'ata bi.

3

Pariatua pedeedaik'araa bi

¹ Īpemaarā, parādepema Ak'ōre Ūraa jarateepari pa k'inia bi pīrā, k'awaaipia bi apemaarā ijāapataarāpa oopatap'edaa ak'ii k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa taipa oopatap'edaa audupiarā ak'it'ee jarait'ee pia wa k'achia. Māgá irua k'awaait'ee taipa jarateedap'edaak'a p'anapachida wa māgá p'anadak'aa paji.

² Māga jara bi tai chi jarateepataarāpa chīara k'īraupidai perā taipa jarapata k'aurepa. Wāara tachi ijāapataarā jōmaarāpa edaare māga oopata māik'aapa awaraa ne-inaa k'achia pariatua oopata. Eperā pada paara chīara k'īraupik'aa ichi pedee, māgipa awaraa ne-inaa k'achia apida ook'aa pak'aji.

³ K'īsiadāma nāgide. Ne-inaa ma-āri hierrodee ooda caballo it'aide bipata. Māgipa wāpipata chi wāpi k'iniamaa.

⁴ Ichiaba barco choma tok'esaa wāk'āri, nāupa golpe p'ua nībi mīda āyaa wāpiit'ee, ma barco p'eraparipa ichia atee k'iniamaa atepari chi timonpa. Māga oopari ma barco k'āyaara timón ma-āriara bi mīda.

⁵ Māga pik'a bi tachi k'īrame ome. Tachi k'ap'iade ma-āri bi mīda, māgipa ne-inaa k'īra t'ādoo audua jarapata eperāarāpa. Ma awara k'awa p'ani t'ipitau ma-āriipa eujā āree paat'aa.

⁶ Ma t'ipitáuk'ata bi tachi k'īrame. Tachi k'ap'iade ma-āri bi mīda, nepira waibiade baaipipari māik'aapa ne-inaa k'achia oopipari, madeepa na p'ek'au eujādepema pedee k'achia k'īra t'ādoo uchiapari perā. Ma awara madeepa netuarapa pedee uchiapari. Mapa k'awa p'ani tachi k'īramepa māgá nepirade baaipipariit'ee tachi t'oru wedapema piurumaa.

⁷ K'awa p'ani eperāarāpa taunomaapata nāgee ne-animalaarā mēepema k'īra t'ādoo: wābaipata; eujāde nīuteepata; eujāde bipa urt'iu nīuteepata; p'usa jādepema; jāgee.

⁸ Māga oopata mīda ne-animalaarā ome, apidaapa āchi k'īradoopa k'īrame p'oyaa t'idik'adak'aa. Māga p'oyaada-e tachi k'īramedeepa pedee k'achia k'īra t'ādoo pariatua uchiapari perā. Madeepa uchiada pedee k'achia nera k'achíak'ata bi, chīara miapipari perā.

⁹ Tachi k'īramepa pedee pia jarapari Tachi Ak'ōremaa it'aa t'idak'āri. Mamīda māgipa ichiaba ik'achia pedee jarapari chīaramaa. Māgá pedee k'achia jaradak'āri awaraarāmaa, ik'achia jara p'aník'ata bi Tachi Ak'ōremaa, irua eperāarā jōma ooda perā.

¹⁰ Īpemaarā, Tachi Ak'ōrede ijāapataarā it'aideepa pedee pia pedee k'achia ome māgá uchiak'araa bi.

¹¹ Pania poatri uchia bimāi eujā ek'ariipa asia naap'ee ome uchiak'aapi. Ichiaba pania k'iyaa uchiaparimāiipa naap'ee uchia-epi.

¹² Ma awara higuera biirideepa orodak'aa olivo, māik'aapa uva k'arradeepa p'edak'aa higojō. Mapa ĩpemaarā, Tachi Ak'ōrede ijāapataarāpa pedee k'achia k'īra t'ādoo jaradaik'araa bi; jīp'a pia aupaita jarapataadaipia bi.

Wāara k'īsia k'awaa beerā

¹³ Parādepema k'isia k'awaa bi pirā, k'awaa wāipia bi ooit'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māik'aapa māga ak'ipiipia bi apemaarāmaa. Chīara ome t'āri pia baipia bi māik'aapa k'aripaipia bi, audua-ee. Māgata p'anapata wāara k'isia k'awaa beerā.

¹⁴ Mamīda māga p'anapataadai k'āyaara, parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jaratee k'inia p'ani pirā apemaarā k'āyaara waibiara pa k'iniapa, wāara Tachi Ak'ōre-it'ee k'isia atua p'ani, irua māga oopik'aa perā.

¹⁵ Chi māgá k'isia p'anirā ijāadak'arāk'api k'isiapata, āchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairā. ¡Netuarapata māgá k'isiapipari!

¹⁶ Eperā aba waibiara pa k'inia bak'āri apemaarā k'āyaara, jōmaarāpa ichi pedee aupai ūridamerā, nāgee ne-inaa k'achia k'ira t'ādoo ooi: nepira jiriyaa bai, pedee audua bai, maa-e pirā apemaarā k'aripak'aa bai.

¹⁷ Mamīda chi wāara k'isia k'awaa bi Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māgá nipak'aapi. Ne-inaa awaraa k'āyaara jōma oopari oo k'inia bairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Nepira jirik'aa chīara ome; jīp'a k'āiwee bapari. Chīara k'irau chok'ak'aa māik'aapa pia ūripari ne-inaa iidide chedak'āri. K'irau-ee oopari ichi poropa oopi bik'a. Awaraarā chupiria k'awaapari māik'aapa k'aripapari. Eperā aba pipiara ak'ik'aa apemaarā k'āyaara. Oopari ichia jara bik'a; seewata ne-inaa ook'aa. Māgeepa ne-inaa k'ira t'ādoo oopari chīara k'aripait'ee.

¹⁸ Chi māga ooparipa k'inia bapari jōmaarā k'āiwee p'anapataadamerā ichik'a, Tachi Ak'ōre k'irapite māik'aapa apemaarā k'irapite. Mapa pia nipapari. Māgá ichi ik'aawa p'anirā iruk'a p'ana k'iniadaipi.

4

¹ Ma k'isia k'awaa bi māga bapari mīda, parādepema chok'ara k'āiwee p'anadak'aa. ¿Wāara-ek'ā? Aupedee para bapari māik'aapa k'irau para bapari, pāchi t'āride k'isia k'achia iru p'anadairā. ¿K'āare k'aurepata māga para bapari? ¿Pāchia oo k'inia p'ani k'aurepa-ek'ā?

Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oodak'arā

² Nāga oo p'ani. Parā waibiara pa k'inia p'anapata apemaarā k'āyaara maa-e pirā chīara net'aa k'īapata. Tēepai ma net'aa p'oyaa atada-e pak'āri, ma net'aa chipari k'ira unuamaa iru p'aneepata, peet'aa k'iniadarutamaa. Māga oo p'ani mīda, atadak'aa parāpa k'inia p'ani, Tachi Ak'ōremaa iididak'aa perā.

³ Jōdee Tachi Ak'ōremaa iididak'āri, pāchi-it'ee aupaita iidipata. Mapa Tachi Ak'ōrepa teek'aa pāchia iidi p'ani, māgá k'achia iidi p'anadairā.

⁴ Pāchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairā, Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oo k'iniada-e. Ara wērapa chi k'ima amaaparik'a awaraa ome banait'ee, māga pik'a parāpa oodaamaa p'ani ne-inaa Tachi Ak'ōrepa oopi bi, oonadait'ee irude ijāadak'aa beerāpa oopatak'a. ¿K'awada-e p'anik'ā māga oodak'āri, t'ū p'ani Tachi Ak'ōre k'ira unuamaa iru p'anapataarā eere?

⁵ ¿K'āata k'isia p'anima? ¿Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa p'ādade nāga pariatua jara bik'ā?

'Mia jaure bida eperā k'ap'iade k'inia bi michi-it'ee.'

(Dt 4.24)

¡Tachi Ak'ōrepa pariatua māga jara-e paji!

⁶ Māga jaraji tachi pia ak'i k'inia bairā māik'aapa k'aripa k'inia bairā. Mamīda wāara k'inia p'ani pirā irua māga oomerā, pāchia k'inia p'ani oo amaadaipia bi māik'aapa irua jara bik'a oodaipia bi. Māga k'awa p'ani iru ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'ōrepa k'aripa-e audua p'anapataarā, mamīda t'āri pia k'aripapari audua-ee beerā.'

(Pr 3.34)

⁷ Mapa ñpemaarã, oopíti Tachi Ak'õremaa irua oo k'inia bik'a pãchi t'ãride mãik'aapa pãchi k'ĩsiade. Ma awara netuarapa k'ĩsia k'achia k'ĩsiapik'ãri, oonáati ichia k'inia bik'a. Ma k'ãyaara chóoti mãik'aapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'íiti. Mágá oodak'ãri, ma netuara ãyaa wãit'ee.

⁸ Parãdepema ne-inaa k'achia oo p'anĩrãpa jarãti Tachi Ak'õremaa jõma k'achia oodap'edaa, irua mágí wẽpapik'oomerã. Maap'eda k'achia k'ĩra t'ãdoo oo amáati. Mãga ooruta pĩrã, irumaa it'aa t'ĩdak'ãri, irua waya ùriipi. Ichiaba pariatua k'ĩsia p'anĩrãpa mãga oodaipia bi. Mãgeerã eda k'ĩsiapata “mia ooit'ee Tachi Ak'õrepa oopi bik'a” mãik'aapa eda k'ĩsiapata “mia ooit'ee michia oo k'iniata”. Tachi Ak'õrepa mágá pariatua k'ĩsiapik'aa.

⁹ Parã wãara pia nipa k'inia p'anĩ pĩrã Tachi Ak'õre k'ĩrapite, k'ĩsiati pãchia oopatap'edaade. Maap'eda k'ĩsia p'ua p'anãti. Ëidai k'ãyaara, t'ãri p'ua p'anãti mãik'aapa jëeti, pãchia k'achia oopatap'edaa k'aurepa.

¹⁰ Mãga ooruta pĩrã, Tachi Ak'õremaa ak'ipidai wãara oo k'inia p'anĩ irua jara bik'a. Ma awara mágá oodak'ãri, irua parã pia ak'ii.

Ak'idaik'araa bi chĩarapa oo p'anĩ ma t'ẽepai ãra ãpĩte ik'achia jarait'ee

¹¹ Mamĩda ñpemaarã, k'ĩrak'aupai chĩara ãpĩte pedee k'achia pedeedai, k'ĩsia p'anadairã ãchia ooda-e p'anĩ Tachi Ak'õre Ûraa p'ãpidade jara bik'a. Mágá eperãpa pedee k'achia pedeeik'ãri, ichiaba oo-e bi Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ichi ùraade jara bairã chĩara ãpĩte pedee k'achia pedeeik'araa bi. Ma awara ijãapataarãpa mãga oodak'ãri, ak'ipipata k'ĩsia p'anĩ ãchia Tachi Ak'õre k'ãyaara pipiara k'awa p'anĩ chĩarapa oo p'anĩ ak'idait'ee.

¹² Mágá k'ĩsiadaik'araa bi. Tachi Ak'õrepapaita eperãarãpa oopata ak'ipari, ichiata jarada perã sãga p'anapataadaipia bi. Ichia aupaita eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atapari ichi ome p'anadamerã. Ma awara ichia aupai jarapari chisãgĩrã ichimãiipa ãyaa pëit'ee. Mapa apidaapa ak'idaik'araa bi chĩarapa oopata, jarait'ee pia wa k'achia.

Ûraa audua pedeenadamerã

¹³ Ûrĩti parãdepema jarapataarã: “Idi maa-e pĩrã nu wãdait'ee jãgí p'uurudee net'aa netode mãik'aapa año aba mama p'aneedait'ee mimiamaa p'arat'a jitadait'ee.”

¹⁴ Mãga jaradaik'araa bi parãpa k'awada-e p'anadairã nu chok'ai p'anadai wa p'anada-e pai. Parã nãupa jĩarara taarã-ee ãyaa p'ua ateparik'api p'anĩ.

¹⁵ Idi wa nu ne-inaa oodait'eeda adai k'ãyaara, jaradaipia bi: “Tachi Ak'õrepa k'inia bi pĩrã mãik'aapa chok'ai p'anĩ pĩrã, ne-inaa oodait'ee.”

¹⁶ Mamĩda parãpa mãgadak'aa. Audua pedeeapata, pãchi k'ĩradoopa ne-inaa jõmaweda oo k'inia p'anadairã. Mamĩda mágá audua pedeedaik'araa bi, tachi jõmaweda Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anadairã.

¹⁷ Mãpai eperãpa k'awa bi pĩrã ne-inaa pia ooipia bi, mamĩda mãga oo-ee, k'achia oomaa bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

5

Ûraa p'arat'ara beerã-it'ee

¹ Írá ùrĩti p'arat'ara beerã. Jëeti mãik'aapa bíati, parã miadait'ee perã Tachi Ak'õrepa ak'ik'ãri na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopatap'edaa.

² Ma ewate pãchia ne-inaa iru p'anĩ jõmaweda servi-ee baibeeit'ee. Jõma pãchia k'odait'ee ia bidap'edaa mik'ia bait'ee. Ma awara parãpa p'aru pi-ia p'ee iru p'anĩ jĩdait'ee wĩwirria jëra bait'ee, polillapa k'ok'ooda perã.

³ Parã nêe mãik'aapa p'arat'a p'e iru p'ani mogosia jêra bait'ee hierrok'a. Tachi Ak'õrepa ma net'aa jômaweda jôpiit'ee, ichi k'ĩrapite servi-e bairã. Parãpa ma nêe p'arat'a ome mǎgá mogosiadaida unudak'ãri, k'awaadait'ee pãchi k'ap'ia paara jôdait'ee, t'ipitaupa ne-inaa paa jôparik'a. Írá parãpa mǎgee net'aa at'ãri p'emaa p'ani. Mamĩda taarã-e Tachi Ak'õrepa ooit'ee mia jara bik'a.

⁴ ¡Ūríti! Parãpa mimiapataarã jiripata pãchi ne-uudap'edaa chauda p'edamerã. Mamĩda ma mimiapataarãmaa p'aadak'aa. Mapa chupiria iidipata abaapa ãchi k'aripamerã. Jõmaarã Ak'õre Waibiapa ãra chupiria iidida ũri bi.

⁵ Na p'ek'au eujãde p'ani misa, jômaweda pãchia oo k'iniata oopata mãik'aapa net'aa k'iniata p'e wãpata. P'ak'a poreepidák'api p'ani. Mamĩda taarã-e ewari cherude p'ak'a ateeptak'a chi peepatamaa, Tachi Ak'õrepa parã k'achia ooit'ee, ooda-e p'anadairã irua k'inia bik'a.

⁶ Ma awara parãpa eperã t'ãri pia p'anirã charraarãmaa ateeptata, ne-inaa k'achia maarepida ooda-e p'ani mĩda. Maap'eda charraarãmaa p'aapata ma chupiria chitoonirã peepidamerã. ¿K'aipa p'oyaaima parã ome?

Choodaipia bi chupiria jõnide

⁷ Ípemaarã, Tachi Ak'õrepa mǎgá ooit'ee perã mǎgeerã ome, choopataati chupiria jõnadak'ãri ãra k'aurepa. Mǎga oodaipia bi Tachi Waibia Jesucristo cheit'ee perã. Iru mǎgá cheru misa, p'anapataadaipia bi ne-uupataarãk'a. Mãirãpa ne-inaa uudap'eda, k'ãiwee nipata ijãa p'anadairã k'oi chek'ãri, ãchi ne-uudap'edaa t'onoit'ee mãik'aapa wariit'ee. Ai t'ẽepai waya nipata k'oi waya chek'ãri, ma ne-uudap'edaa chaumerã.

⁸ Mǎga pik'a parã k'ãiwee nidaipia bi mãik'aapa ijãapataadaipia bi Tachi Waibiade, iru taarã-ee cheit'ee perã, jõmaarãpa oopatap'edaa ak'ide.

⁹ Mamĩda ípemaarã, mǎgá k'ãiwee ni p'ani misa ma chupiria jõnide, k'ĩrak'aupai jaradai: “Jǎgí ijãapari k'aurepa mi nǎgá chupiria nĩbi.” Tachi Ak'õrepa mǎgá k'achia k'ĩsiapataarã pia ak'i-e pait'ee, iru chek'ãri jõmaarãpa oopatap'edaa ak'ide. Taarã-ee iru waya cheit'ee na p'ek'au eujãdee.

¹⁰ Piara k'awaadamerã sǎga choodaipia bi nepirade jõnide, mia k'irãpapi k'inia bi Tachi Ak'õre pedee jarapataarã chonaarãweda p'anapatap'edaa. Tachi Ak'õrepa ãra pëiji jarade irua oopi k'inia bada eperãarãmaa. Mamĩda ma eperãarãpa ãra miapijida, ãrapa jaradap'edaa ũri k'iniada-e p'anadap'edaa perã. Mǎgá iru p'anajida mĩda, choopachida.

¹¹ Tachi ijãapataarãpa pia pedeeptata ãra ãpíte, waapiara ijãapatap'edaa perã Tachi Ak'õrede ãra chupiria jõnadak'ãri. Parãpa k'awa p'ani sǎga chooji chonaarãwedapema Job, chupiria nĩbide. Mǎgá baji mĩda, Tachi Ak'õrede ijãapachi. Maap'eda ma chupiria nĩbideepa uchiak'ãri, Tachi Ak'õrepa Job k'aripaji pipiara bapariimerã naawedapema k'ãyaara. Tachi Ak'õrepa mǎga ooji chupiria jõnirã chupiria k'awaapari perã.

¹² Írá ípemaarã, ne-inaa awaraa k'awapi k'inia bi parãmaa. Juraadaik'araa bi ne-inaa apida k'ĩrapite: pajã k'ĩrapite, na eujã k'ĩrapite, wa ne-inaa awaraa k'ĩrapite. Tachi Ak'õrepa jõmaarãpa oopatap'edaa ak'ik'ãri, pia ak'i-e pait'ee mǎgá pariatua jarapataarã, chĩarapa ijãadamerã ãchia jara p'ani. Mǎgá juradai k'ãyaara parãpa jaradaipia bi: “ooit'eepi” jaradak'ãri ne-inaa oodait'ee mãik'aapa “oo-epi” jaradak'ãri ne-inaa ooda-e pait'ee.

¹³ Mãpai ípemaarã, parãdepema aba chupiria nĩbak'ãri, it'aa t'ĩipia bi. Jõdee o-ia bak'ãri, Tachi Ak'õremaa k'ariipia bi.

¹⁴ Ma awara parãdepema aba k'ayaa bak'ãri, jara pëidaipia bi tachi ijãapataarã ak'ipataarãmaa, ãra chedamerã mãik'aapa it'aa t'ĩdamerã iru pari. Iru ik'aawa

pachedak'ãri, ãrapa it'aa t'idaipia bi Jesucristopa iru jipamerã. Mãimisa ãradepemapa iru k'ap'ia p'uruipia bi aceitepa.

¹⁵ Mamãda it'aa t'idak'ãri, wãara ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa jipai. Mãga ooruta pirã, Ak'õrepa ooit'ee ãrapa iidi p'anik'a. Ma k'ayaa wẽpait'ee mãik'aapa k'ayaa baji pirã p'ek'au k'achia ooda k'aurepa, ma p'ek'au k'achia wẽpait'ee.

¹⁶ Tachi Ak'õrepa mãga oopari perã, k'ayaa beerãpa jaradaipia bi ãchia k'achia oodap'edaa awaraa ijãapataarãmaa, mãirãpa it'aa t'idamerã ãchi pari. Mãgã Tachi Ak'õrepa ãra jipaipi. Mia mãga jara bi irua oopari perã ichi k'irapite pia nipapataarãpa iidi p'anik'a, wãara ijãadak'ãri. Mãga oopari ãrapa ne-inaa chaaree iidi p'ani pijida.

¹⁷ Mãga ooji chonaarãweda ichi pedee jarapari Elías ome. Elías eperã paji tachik'a. Mamãda it'aa iidik'ãri Tachi Ak'õremaa irua k'oi chepinaamerã, Tachi Ak'õrepa mãga ooji, Eliapa wãara ijãa bada perã. Año õpee esa-auk'a k'oi che-paji.

¹⁸ Ma t'ẽpai waya it'aa iidik'ãri, Tachi Ak'õrepa k'oi chepiji mãik'aapa ma eujãde ne-uudap'edaa t'onop'eda mãik'aapa warip'eda, chauji.

¹⁹ Mãpai ipemaarã, mia et'ewa jaradak'a chik'aripa p'anapatáati. Mãgã parãdepema aba k'achiade baairu pirã oo k'inia-e bairã Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, awaraarãpa iru k'aripadai, waya wãara ijãamerã mãik'aapa k'achia oo amaamerã.

²⁰ K'awadaipia bi chi mãgã k'ariparupa mãgí eperã o k'achiadeepa uchiapiit'ee. Mãgã Tachi Ak'õrepa irua k'achia ooda jõmaweda wẽpapii.

Mãgapai paji.

1 SAN PEDRO

San Pedropa K'art'a Naapiara P'ãda

San Pedro, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ã pëiji Cristode ijãapataarã Ásia eujãde awara-awaraa p'anapatap'edaarãmaa. Chupiria p'anapatap'edaa perã ijãadak'aa beerã juade, Pedropa ũraa bi choodamerã ãchi ijãa p'anide.

Salude jarap'eda, naapiara Pedropa k'irãpapi bi sãga Tachi Ak'õrepa ãra chupiria k'awaaji mãik'aapa k'aripaji Cristode ijãadamerã. Jara bi chonaarãwedapema Ak'õre pedee jarapataarãpa, iru angeleerãpa paara mãga k'awa k'inia p'anajida, mamãda p'oyaada-e paji (cap. 1.1-12). Jara bi Ak'õrepa ijãapataarã mãgá o k'achiadeepa k'aripa atada perã, p'ek'au k'achia oo amaadaipia bi mãik'aapa irua oopi bik'a p'anapataadaipia bi (caps. 1.13-2.3). Jara bi Jesucristopa ãra jirit'eraji p'aareerãk'a p'anadamerã ichideerã t'ãide mãik'aapa awara p'anapataadamerã na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã k'ãyaara (cap. 2.4-12). Jara bi ãchi poro waibiaarã waaweedamerã. Ichiaba jara bi Cristo miada ãra k'aripait'ee (cap. 2.13-25). ũraa bi miak'ãi p'anirãpa k'awaadamerã sãga p'anapataadaipia bi Cristo jua ek'ari (cap. 3.1-7). Waya jara bi ijãapataarãpa naawedapema ne-inaa k'achia oopata oo amaadamerã mãik'aapa ne-inaa pia oopataadamerã, ma k'aurepa miaruta pijida (caps. 3.8-4.19). T'ëepai ũraa awara-awaraa jara bi ijãapataarã-it'ee (cap. 5.1-11) mãik'aapa ãramaa salude pëi bi (cap. 5.12-14).

Salude pëida

¹ Mi, Pedro Jesucristopa pëida ichi ũraa jarateede. Mia na k'art'a p'ã pëiru parã, Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarãmaa Cristode ijãadamerã; chi awara-awaraa p'anapataarã k'ira tewaraarãk'a nãgí eujãde: Ponto, Galacia, Capadocia, Ásia mãik'aapa Bitinia; mãgí eujãde.

² Tachi Ak'õrepa naaweda k'ĩsia iru badak'a, parã jirit'eraji. Iru Jaurepa parã awara biji oodamerã Jesucristopa oopi bik'a mãik'aapa p'ek'au k'achia wëe p'anadamerã iru waa bat'ada k'aurepa. Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã audú pia ak'i bapariimerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Cristode ijãapataarãpa it'ari ne-inaa pia iru p'anadait'ee

³ O-ã it'aa t'ĩdáma Tachi Ak'õremaa. Iru Tachi Waibia Jesucristo Ak'õre. Tachi audú chupiria k'awaada perã, ichi Jaurepa tachi waya t'o pik'apiji ichideerã p'aneedamerã. Mãga ooji Jesucristo piup'eda, chok'ai p'irabaipik'ãri. Ma k'aurepata k'awa p'ani tachi jida ichiaba chok'ai p'irabaidait'ee.

⁴ Ma awara k'awa p'ani tachia iru p'anadait'ee ne-inaa jõmaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi teeit'ee ichideerãmaa. Mãgí ne-inaa ia iru bi it'ari parã-it'ee. Mãgí ne-inaa pi-ia bi. Jõk'aa mãik'aapa sore pak'aa, ne-inaa it'aripema perã.

⁵ Parãpa wãara Tachi Ak'õrede ijãapata perã, irua parã ak'i bapariit'ee mãgí ne-inaa unurutamaa. Iru jõmaarã k'ãyaara waibia bairã, parã ak'ipari atuanaadamerã ichi ewari waibia ewate, na p'ek'au eujã jõk'ãri. Ma ewate irua unupit'ee jõma ichia k'ĩsia iru bi ichideerã-it'ee.

Ijãapataarã o-ã p'anapata

⁶ Tachi Ak'õrepa mãga oopari perã parã-it'ee, t'ãri o-ã p'anapata. Mamãda ãrá, taarã-e nide k'ĩsia p'uadaridai, nepira k'ira t'ãdoode baaidak'ãri.

⁷ Parã nepirade baaipata k'awaadait'ee wãara Cristode ijãapata wa mãga-e. K'ĩsĩati nãgĩde. Eperãarãpa t'ipĩtaude nãe torrabaipata, nejarra uchiamerã. Mãga pik'a parã nepirade baaipata, audupĩara Cristode ijãapataadamerã. Nãe pi-ia bi, mamĩda pipĩara bi Cristode ijãait'ee. Nãe jõdaipari na eujãdepema perã. Mamĩda eperãpa wãara Cristode ijãak'ãri, jõ-e pait'ee. Mapa chóoti parã ijãa p'anide, nepirade baairuta pijida. Mãga ooruta pirã, Jesucristo waya chek'ãri, Tachi Ak'õrepa pia pedeeit'ee parãmaa.

⁸ Parãpa Cristo waide unuda-e p'ani mĩda, iru k'inia iru p'ani. Ma awara ãrã unuda-e p'ani mĩda, irude ijãapata. Mapa t'ãri o-ia p'anapata. Pedee wẽ-e jarait'ee sãga parã audupai o-ia p'ani.

⁹ Parãpa k'awa p'ani wãara ijãapata perã, Tachi Ak'õrepa parã k'aripamaa bi atuanaadamerã.

Chonaarãwedapemaarãpa k'awa k'inia p'anadap'edaa

¹⁰ Chonaarãweda Ak'õre pedee jarapataarãpa pi-ia ak'ijida Tachi Ak'õre Ūraa p'ãda k'awaadait'ee sãga Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripait'ee atuanaadamerã, parã ome oomaa bik'a. Mãgã ak'i p'ani misa, ãchia jõma pia k'awada-e paji mĩda, Tachi Ak'õrepa jarapiji ãramaa sãga irua parã ãrapemaarã k'aripait'ee baji, eperãarã jõmaweda k'inia iru bairã.

¹¹ Cristo Jaurepa ãramaa jarapipachi iru cheit'ee bada, chupĩria nãbait'ee bada mãik'aapa k'ĩra wãree bait'ee bada, jõmaarã k'ãyaara waibiara pak'ãri. Mapa ãrapa audú k'awa k'inia p'anapachida sãga mãik'aapa sãapai ma jõma p'asait'ee paji.

¹² Mamĩda Tachi Ak'õrepa ãramaa k'awapiji mãgĩ pedee jaradak'ãri irua jara-pidak'a, ãchi-it'ee-e paji. Ma k'ãyaara parã ãrapemaarã-it'ee paji. Mãgĩ pedee parãpa ũrijida Tachi Ak'õre Ūraa jarateepataarãpa parãmaa jarateedak'ãri Cristopa ooda parã o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Mãga jarateejida Tachi Ak'õre Jaure it'ariipa ãra ome ba cheda perã. ¡Angeleerãpa paara mãgĩ net'aa jõma k'awa k'inia p'anapata! Mamĩda k'awada-e tuchia k'awa p'anik'a.

Cristode ijãapataarã k'achia wẽe p'anapataadaipia bi

¹³ Maperã k'ĩra jĩp'a p'anapatáati. Ichita k'ĩsĩati Tachi Ak'õrepa ooit'ee bide parã k'aripait'ee Cristo waya chek'ãri.

¹⁴ Warrarã chok'ek'ee p'anapatak'a p'anapatáati. Ijãadai naaweda p'anapatap'edaak'a p'ananáati. Maapai Tachi Ak'õre k'awada-e p'anadap'edaa perã, ne-inaa k'achia pariatua oopachida; pãchia oo k'iniata.

¹⁵ Ma k'ãyaara ne-inaa jõmaade k'achia wẽe p'anapatáati, Tachi Ak'õre k'achia wẽe bapari perã. Iruata parã jiriji mãga p'anapataadamerã.

¹⁶ Iru ũraa p'ãdade auk'a jara bi:

'K'achia wẽe p'anapatáati, mi mãga bapari perã.'

(Lv 19.2)

Tachi Ak'õre waaweedaipia bi

¹⁷ Tachi Ak'õre, "Ak'õreda" a p'ani pirã, iru waaweedaipia bi na p'ek'au eujãde p'ani misa k'ĩra tewaraarãk'a. Iru waaweedaipia bi irua jõmaarãpa ne-inaa oopata auk'a ak'ipari perã jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁸ Pariatua parãpa ne-inaa k'achia oo wãpachida pãchi chonaarãpa oo p'anadap'edaak'a. Pia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa parã k'aripa-e paji ma naaweda o k'achiade wãdadeepa, apidaapa irumaa p'aadap'edaa perã ne-inaa jõparipa, nãek'a maa-e pirã p'arat'ak'a.

¹⁹ Ma k'ãyaara Tachi Ak'õrepa parã ma o k'achiadeepa k'aripa ataji Cristo waa bat'ada k'aurepa. Ma waa pipĩara baji ne-inaa awaraa k'ãyaara, oveja chak'e waak'a bada perã. Chonaarãweda eperãarãpa oveja chak'e maarepida

t'uda anida wēe ateedak'āri peepidait'ee māik'aapa paadait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, irua āra pia ak'ipachi. Māga bi Cristo waa ome. Iru maarepida k'achia wēe baji. Mapa iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'ōrepa irude ijāapataarā pia ak'ipari.

²⁰ Na eujā ooi naaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji Cristopa ichi waa bat'amerā eperāarā k'aripait'ee. Mamīda ĩrapaita, na p'ek'au eujā jōi naaweda, irua Cristo pēiji parā ĩrapemaarā k'aripade.

²¹ Ma awara Cristo chok'ai p'irabaipiji māik'aapa it'aa ateeji ichi k'īra wāree eujādee. Mapa Cristo k'aurepa parāpa Tachi Ak'ōrede wāara ijāapata māik'aapa k'awapata jai-idaadak'āri, irua parā ichiaba chok'ai p'irabaipiit'ee.

Chik'inia p'anapataadaipia bi

²² Parāpa ũridap'eda Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida Cristode, t'āriipa ijāajida māik'aapa Ak'ōrepa parā p'ek'au k'achia wēpapiji. Mapa ĩrá wāara pāchi ĩpemaarā Cristo k'aurepa k'inia iru p'anadai. Mapa jīp'a pāchi t'āriipa chik'inia p'anapataati.

²³ Māga p'anadaipia bi Tachi Ak'ōre Jaurepa parā waya t'o pik'apida perā ichideerā p'aneedamerā. Māga padaida-e paji pāchi ak'ōreerā k'aurepa, ewaa t'odak'a. Māgee ak'ōreerā piupata. Mamīda Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari. Iruata parā ichideerā papiji ichi pedee k'aurepa. Māgí pedee jōk'aa. Ichita bapari Tachi Ak'ōrek'a. Mapa parā jida ichita p'anapataadait'ee.

²⁴ Tachi Ak'ōre Ũraa p'ādade jara bi:
'Eperāarā jōmaweda p'ūajarak'a p'ani. P'ūajara bap'eda, taarā-ee pūidaipari.
Ichiaba p'ūajara p'ono t'onop'eda, pi-ia unupata mīda, piu baaipari eujāde.

²⁵ Mamīda māga-e Tachi Ak'ōre pedee ome. Māgí ichita bapari.' (Is 40.6-8)
Parāpa māgí pedee ũrijida Tachi Ak'ōre Ũraa jarateepataarāpa parāmaa jarateedak'āri Cristopa ooda parā k'aripait'ee atuanaadamerā. Māgí pedee pia k'aurepata parā jida ichita p'anapataadait'ee.

2

Tachi Ak'ōre Ũraa audú k'awaa k'inia p'anadaipia bi

¹ Maperā oo amāati ne-inaa k'achia k'īra t'ādo. Seewanāati māik'aapa seewata ne-inaa oonāati. Awaraarā k'īra unuamaa iru p'ananāati ārapa net'aa iru p'ani k'aurepa. Pedee k'achia apida chīara āpīte jaranāati.

² Ma k'āyaara, ara warra ewaa t'oda juto k'inia bik'a, k'awaa k'inia p'anapataati Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida. Māgá oo wādait'ee irua oopi bik'a it'aa wārutamaa.

³ ĩrá k'awa p'ani Tachi Waibia t'āri pia bapari.

Jesucristo ijāapataarā poro waibia

⁴ Mapa óoti irua k'inia bik'a. Irua tachi k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerā. Eperāarāpa iru yiarāa iru p'anapachida te oopataarāpa māu orp'e-ee yiarāa iru p'anapatak'a, māu basa-it'ee jirit'eradak'āri. Mamīda Tachi Ak'ōre k'īrapite iru chi māu pipiara pik'a bi, Tachi Ak'ōrepa iru jirit'erada perā.

⁵ Parā jida ma ichita bapari tedepema māuk'apī p'ani ichita p'anapataadait'ee perā. Mapa oopiti Tachi Ak'ōremaa irua k'inia bik'a. Māga oodak'āri, parāpa mimia oodait'ee p'aareerāpa oopatak'a ne-animalaarā peedap'eda, paadak'āri Tachi Ak'ōre-it'ee. Mamīda ma k'āyaara ne-inaa pipiara oodait'ee, Cristo k'ap'ia pari ne-inaa oodait'ee perā ichi Jaurepa oopi bik'a.

⁶ Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa mãga jaraji ichi Ũraa p'ãdade:
'Mia aba pi-ia bita jirit'eraji biit'ee michi it'aripema Sion p'uurude, parãpa
irude ijãadamerã. Irude ijãapataarã k'ïra nejasia p'anada-e pait'ee ma
p'uurude panadak'ãri, ichideerã perã.' (Is 28.16)

⁷ Wãara parã ijãapataarã-it'ee iru jõmaarã k'ãyaara pipiara bi. Mamãda mãga-e
ijãadak'aa beerã-it'ee. Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Te oopataarãpa mãu k'iniada-e padap'edaa pipiara padachi.' (Sal 118.22)

⁸ Ichiaba awara ãi Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Ara eperã mãumaa t'ïutiparik'a, mãga pik'a eperãarã chok'ara t'ïuti
pik'adait'ee ma mãu pipiara papida k'aurepa.' (Is 8.14)

Mãgí mãu Jesucristo. Wãara ijãadak'aa beerã t'ïuti pik'apata, Tachi Ak'õrepa
wãarata jara pëida Cristo k'ap'ia pari ijãadaamaa p'anadap'eda, atuadait'ee
perã Tachi Ak'õrepa k'ïsia iru badak'a.

⁹ Mamãda Ak'õrepa parãta jirit'eraji ichideerã p'anadamerã. Ichiaba jõmaarã
reypa parã awara bïji mimia oodamerã ichi pari, p'aareerãpa Ak'õre mimia
oopatak'a. Ak'õrepa k'inia bi parã ichi p'uuru pidaarã p'anadamerã ichik'a,
k'achia wëe. Ichideerã papiji parãpa jõmaarãmaa jaradamerã irua ooda
eperãarã k'aripait'ee. Iruata parã jiriji uchiadamerã ijãadak'aa beerã p'ãriu
pik'a p'anideepa t'ïudait'ee ïdaa pik'a pi-ia bidee iru ome.

¹⁰ Naaweda parã Tachi Ak'õre p'uuru pidaarã-e paji. Mamãda ïrá iru p'uuru
pidaarã. Naaweda Tachi Ak'õrepa parã chupiria k'awa-e paji, ijãadak'aa
p'anadap'edaa perã. Mamãda ïrá parã chupiria k'awaa bi, ichideerã perã.

Oopatáati Tachi Ak'õrepa oopi bik'a

¹¹ Mapa ïpemaarã k'iniarã, mia enenee nïbi oonaadamerã pãchi p'ek'au
k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi k'inia bik'a. Mãgipa chõo pik'apari tachi
t'ãri ome. Parã k'ïra tewaraarãk'a p'anapata ijãadak'aa beerã t'ãide. Mapa
oodaik'araa bi ãchia oopatak'a.

¹² Ma k'ãyaara ãchi t'ãide k'ïra jïp'a p'anadaipia bi. Mãgá p'anaruta pirã, ãchia
"k'achia beerãda" aruta pijida parã ãpïte, unudait'ee parãpa ne-inaa pia oo
p'anï mãik'aapa Tachi Ak'õre cheru ewate jaradait'ee iruata parãmaa mãga
oopiji.

¹³ Na p'ek'au eujãde p'anï misa, óoti eperãarã poroorãpa jara p'anik'a,
apidaapa Tachi Waibia ãpïte k'achia pedeenadamerã parã k'aurepa. Mãga
oodaipia bi César ome, iru waibia bairã apemaarã poro waibiaarã k'ãyaara.

¹⁴ Ichiaba mãga oodaipia bi iru ek'ari p'anirã ome. Irua ãra pëipari k'achia
beerã atadamerã mãik'aapa miapidamerã; jõdee t'ãri pia p'anirãmaa pia
pedeedamerã.

¹⁵ Tachi Ak'õrepa k'inia bi parãpa ne-inaa pia aupai oodamerã. Mãga ooruta
pirã, chi k'ïsia k'awa-ee p'anirãpa parã ãpïte pariatua pedeeda-e pai. K'ïup'ee
p'anadait'ee.

¹⁶ Parã esclavoorã-e. Mapa p'anapatáati esclavo-eerãk'a. Mamãda mãimisa
k'ïsianáati oodait'ee pãchia oo k'iniata, ne-inaa k'achia oorutamaa. Ma
k'ãyaara p'anapatáati Tachi Ak'õre esclavoorãk'a, oomaa irua oopi bik'a.

¹⁷ T'ãri pia p'anapatáati jõmaarã ome. K'inia iru p'anapatáati pãchi ïpemaarã
Cristo k'aurepa. Tachi Ak'õre waawepatáati mãik'aapa César waawepatáati,
eperãarãpa ãchi poro waibiaarã waawepatak'a.

P'anadaipia bi Cristo mimiapataarãk'a (Ef 6.5-9; Col 3.22-25; Tit 2.9-10)

18 Teeda mimiapataarã, pãchi poro waibiarã waawepataáati mãik'aapa oopataáati árapa jara p'anik'a. Mãga oodaipia bi ára t'ári pia p'ani pirã, maa-e pirã t'ári k'achia p'ani pijida.

19 Árapa parã miapidai, ne-inaa k'achia ooda-e p'ani mïda. Mamïda k'ïrau-ee chooruta pirã oo k'inia p'anadairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a, irua parã pia ak'it'ee.

20 Jõdee mágá ak'i-e pait'ee parãpa ne-inaa k'achia oodap'eda, k'ïrau-ee chooruta pirã miapidak'ári ma k'achia oodap'edaa k'aurepa. Mamïda parã k'ïrau-ee chooruta pirã miapidak'ári ne-inaa pia oodap'edaa perã, mágara Tachi Ak'õrepa parã pia ak'it'ee.

21 Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji, Cristo jïak'a p'anapataadamerã. Iru miaji parã k'aripait'ee. K'inia bi parãpa awaraarã auk'a k'aripadamerã, miaruta pijida mágá oo p'ani k'aurepa. Tachi Ak'õre pedee jaraparipa irude nãga jaraji:

22 'Irua p'ek'au k'achia ook'aa paji. Seewa apidaamaa jarak'aa paji.' (Is 53.9)

23 Cristomaa ik'achia jaradak'ári, mágá p'anauk'aa paji. Miapidak'ári, maarepida jarak'aa paji k'achia ooit'ee iru imiateedap'edaarãmaa. Ma k'ãyaara ma nepira ichiak'au biji Tachi Ak'õrepa oomerã ichia oo k'iniata. K'awaji Tachi Ak'õrepapai ak'ii eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.

24 Kurusode bak'ári, Cristopa ichi itu tachia p'ek'au k'achia oopata iru baji ichi k'ap'ide. Mágá piuji tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, tachi uchiadaidamerã p'ek'au k'achia jua ek'ariipa mãik'aapa k'achia wëe p'anapataadamerã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Ma p'ek'au k'achia oopatap'edaa perã, parã k'ayaa pik'a p'anapachida. Mamïda Cristo miapida k'aurepa parã pari, jipa pik'a p'aneejida. Maperãpi írá parã ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'õre ome.

25 Parãpa ijãadai naaweda, p'anapachida oveja o atua bik'a, Tachi Ak'õre k'awada-ee p'anadap'edaa perã. Mamïda írá, ma oveja ãpïtee cheruk'a ichi ak'ipari waya unu atarumaa, mágá pik'a parã o k'achiade wãdap'edaadeepa ãpïtee chejida unu atarutamaa pãchi ak'ipari, Cristo ome. Iruata parã t'ári ak'ipari.

3

*Ūraa miak'ãi p'anirã-it'ee
(Ef 5.22-23; Col 3.18-19)*

1 Mia parã wëraarã miak'ãi beerã ūrait'ee oodamerã pãchi imik'ïraarãpa jara p'anik'a. Mãga ooruta pirã, chi imik'ïraarã ijãadak'aa p'anirãpa Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida ijãadai parã k'aurepa. Cristopa ooda áchimaa jarada-e p'ani mïda, áchia irude ijãadai,

2 unudak'ári parãpa Tachi Ak'õre waawepata mãik'aapa ne-inaa k'achia oodaamaa p'anapata.

3 Parã wëraarã Cristode ijãapataarãpa jiridaik'araa bi k'ïra wãree p'anadait'ee ïripai, pãchi poro pi-ia bida p'anipa maa-e pirã ne-inaa nëedee ooda jï p'anipa maa-e pirã p'aru pi-ia jï p'anipa.

4 Ma k'ãyaara jiridaipia bi t'áride k'ïra wãree p'anadait'ee, awaraarãpa mãgee k'ïra p'oyaa unuda-e p'ani mïda. Tachi Ak'õre-it'ee piara bi t'ári pia mãik'aapa k'ãiwee p'anapataadamerã, ne-inaa ïripai oopata k'ãyaara. Mãgee ne-inaa jõpata, mamïda ne-inaa t'áride ichita bapari.

5 Mágá p'anapachida chonaarãwedapema wëraarã, Tachi Ak'õrede ijãapatap'edaa. T'áride k'ïra wãree p'anapachida ijãapatap'edaa perã Tachi

Ak'õrepa ãchi k'aripait'ee m̃aik'aapa oopatap'edaa perã ãchi imik'ĩraarãpa jaradap'edaak'a.

⁶ M̃aga paji Abraham w̃era Sara. Ichia oopachi Abrahampa jaradak'a m̃aik'aapa irumaa: "michi poro waibiada" apachi. Parã Sara k'aurãk'a p'ani, iruk'a ne-inaa pia ooruta pirã m̃aik'aapa ne-inaa apidaamaa p'erapida-e p'ani pirã.

⁷ Ichiaba ũraait'ee parã imik'ĩraarã Cristode ijãapataarã k'ĩsia k'awaa p'anadamerã p'anapataadait'ee pãchi w̃eraarã ome. Æra k'aripapatãati ju-atau mak'iaara w̃ee p'anadairã imik'ĩraarãk'a. Ma awara ãra pia ak'ipataãti, auk'a Cristode ijãapata perã m̃aik'aapa it'aa wãdait'ee perã Tachi Ak'õrepa k'aripap'eda. Æra m̃agã pia ak'idaipia bi Tachi Ak'õrepa parãpa it'aa iidipata p'anaumerã.

Sãga p'anapataadaipia bi awaraarã ome

⁸ Ma awara parã jõmaarãmaa ũraait'ee auk'a k'ĩsia p'anapataadamerã oodait'ee Cristopa oopi bik'a. Tãri auk'a p'anapatãati m̃aik'aapa chik'inia p'anapatãati ipemaarã perã Cristo k'aurepa. Awaraarã chupiria k'awaa p'anapatãati m̃aik'aapa audua-ee p'anapatãati.

⁹ Awaraarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oodak'ãri, auk'a oonãati. Parãmaa ik'achia jaradak'ãri, auk'a jaranãati. Ma k'ãyaara ãchimaã pia pedéeti m̃aik'aapa it'aa iiditi Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripamerã. Ma-it'ee Tachi Ak'õrepa parã jiriji, parã jida k'aripa k'inia bada perã.

¹⁰ Iru ũraa p'ãdade jara bi:

'Eperã t'ãri o-ia taarã ba k'inia bi pirã na p'ek'au eujãde, awaraarã ãpíte pedee k'achia jara amaaipia bi m̃aik'aapa seewa amaaipia bi.

¹¹ Ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo amaaipia bi m̃aik'aapa ne-inaa pia oopipia bi. Jiriipia bi k'ãiwee bapariit'ee jõmaarã ome.

¹² Ma jõma oopipia bi Tachi Waibiapa ak'ia bapari perã ne-inaa pia oopataarã m̃aik'aapa ũripari perã ãrapa it'aa iidipata. Mamĩda m̃aga oo-e ne-inaa k'achia oopataarã ome. Mãirã k'aripa-epi.' *(Sal 34.12-16)*

¹³ Parãpa jiriruta pirã oodait'ee ne-inaa pia aupai, ¿k'airãpa parãmaa k'achia oodaima?

¹⁴ Mamĩda awaraarãpa parã miapiruta pijida ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa, o-ia p'anadaipia bi. Ma miapida k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã pia ak'it'ee. Mapa p'erapinãati parã jiripataarãmaa m̃aik'aapa k'ĩsia jõnanãati ãchi k'aurepa.

¹⁵ Ma k'ãyaara k'irãpãti Tachi Waibia Cristo bapari pãchi t'ãride m̃aik'aapa irumaa it'aa t'iti. Apidaapa parãmaa iidiruta pirã sãap'eda Cristode ijãapata, ichita p'anãuti.

¹⁶ Mamĩda m̃aga óoti t'ãri pia, audua-ee, Tachi Ak'õre waaweepata perã. Ne-inaa pia aupaita oopatãati. M̃aga ooruta pirã, k'ĩsia p'ua p'anada-e pait'ee. Ma awara parã imiateepataarãpa parã ãpíte pedee k'achia jaradak'ãri, awaraarãpa ãchi k'ĩra nejasiapidait'ee, parã wãara p'anapata perã Cristopa oopi bik'a.

¹⁷ Piara bi miadait'ee ne-inaa pia ooda k'aurepa, m̃aga k'inia bi pirã Tachi Ak'õrepa, miadai k'ãyaara ne-inaa k'achia ooda k'aurepa.

¹⁸ Ichiaba Cristo miaji piuk'ãri tachia p'ek'au k'achia oopata w̃epapiit'ee. Iru p'ek'au k'achia w̃ee baji mĩda, piuda aba piuji p'ek'au k'achia oopataarã pari, m̃agã tachi ijãapataarã t'ĩudamerã Tachi Ak'õre ode iru ome. Eperãarãpa iru peejida. Mamĩda aramata Tachi Ak'õre Jaure waya araa paji iru jaure ome.

¹⁹ Māpai iru wāji angeleerā, chi k'achia oodap'edaarā, jīa paraa bīmaa. Jaraji māirāmaa irua āchi p'oyaada piuk'āri eperāarā k'aripait'ee atua-naadamerā.

²⁰ Māga jaraji māirāpa oodak'aa p'anadap'edaa perā Ak'ōrepa oopi bik'a, chonaarāweda Noé na p'ek'au eujāde bak'āri. Māirā k'aurepa Tachi Ak'ōrepa na eujādepemaarā k'achia beerā audú miapi k'inia baji. Mamīda chooji Noépa barco choma ooru misa, aide bataut'ee ichi ēreerā ome. Āra ochopai p'anajida. Mamīda ma barcode bataudap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa āra k'aripaji k'iniinaadamerā awaraarā ome. Jaradai ma pania pēidapa k'achia beerā jōpiit'ee, Tachi Ak'ōrepa Noé ichideerā ome k'aripaji chok'ai uchiadamerā.

²¹ Tachi Ak'ōrepa āra k'aripadak'a chok'ai uchiadamerā ma pania k'aurepa, māga pik'a írá pania k'aurepa Ak'ōrepa parā jida k'aripapari ichita chok'ai p'anapataadamerā iru ome. Māga oopari parā poro choopidak'āri paniapa. Māga oodak'āri, íripai ooda-e, ma paniapa jaik'oo pāchi k'ap'iade sīmerā māik'aapa wēpapimerā. Ma k'āyaara poro choopipata ak'ipidait'ee Jesucristo chok'ai p'irabaida k'aurepa t'āripa irude ijāa p'ani māik'aapa iidi p'ani Tachi Ak'ōrepa pāchia p'ek'au k'achia oopata wēpapimerā.

²² Cristo chok'ai p'irabaik'āri, wāji it'aa su-ak'i bapariit'ee Tachi Ak'ōre juaraare. Mama bīde jōma na p'ek'au eujādepema-erā iru jua ek'ari p'anadait'ee; angeleerā māik'aapa Netuara Poro Waibia eere p'anirā paara.

4

Ne-inaa oodaipia bi Cristopa oopi bik'a

¹ Parāpa k'awa p'anadairā Cristo miada māgá iru k'ap'iade, sōcharra p'anapatáati māik'aapa auk'a k'ísia p'anapatáati iruk'a. Miadak'āri, p'ek'au k'achia oonáati.

² Oodai k'āyaara pāchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a, óoti Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a parā piurutamaa.

³ Cristode ijāadai naaweda parāpa audupai oopachida ijāadak'aa beerāpa nāgee ne-inaa k'achia ooi awaa p'anapatak'a: pariatua p'ek'au ooyaa; ne-inaa k'achia ooyaa; it'ua toyaa; wēraarā pariatua jiriyaa māirā ome k'achia oodait'ee; k'íra nejasia wēe it'aa t'íi awaa ne-inaa juapa oodamaa; māgee ne-inaa k'achia.

⁴ Írá māgee ijāadak'aa beerāpa k'awada-e p'ani k'āata k'ísiadai, parā waa wādak'aa perā āchi ome māgee ne-inaa k'achia oode. Maperāpi pedee k'achia jarapata parā āpite.

⁵ Mamīda ewari cherude Tachi Ak'ōrepa iidik'āri āchia ne-inaa jōmaweda oopatap'edaa pari, ichita p'anaudait'ee. Ma ewate iruata ak'it'ee jōmaarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia; chok'ai p'anirāpa oopata māik'aapa piudap'edaarāpa oopatap'edaa paara.

⁶ Ma piudap'edaarā chok'ai p'anadak'āri, miapachida k'ap'iade māik'aapa piujida k'ap'iade eperāarā jōmaarāk'a. Mamīda ijāadap'edaarāpa Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode ichita chok'ai p'anapatadait'ee iruk'a, ma ijāadap'edaa k'aurepa āra jaure araa padaida perā iru Jaure ome. Ma-it'eepi Tachi Ak'ōrepa jara pēiji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee.

⁷ Taarā-e na p'ek'au eujā jōit'ee. Mapa it'aa t'íi k'awaadait'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a, k'íra jīp'a p'anapatáati māik'aapa k'ísia k'awaa p'anapatáati.

⁸ Ma awara nāga óoti awaraa ne-inaa jōmaweda oodai naaweda. T'āripa chik'inia p'anapatáati, māgá p'anadak'āri, maarepida k'irāpada-e pait'ee perā awaraarāpa parāmaa ne-inaa k'achia oopata māik'aapa jarapata.

⁹ Awaraa ijāpataarā p'asianadak'āri parāmaa, t'āri pia auteebāiti, maarep-ida k'achia pedeeda-ee.

¹⁰ Tachi Ak'ōre Jaurepa ne-inaa awara-awaraa oopipari parā chaachaa, māgá awaraarā k'aripadamerā. Mapa māgí ne-inaa pia oopatáati irua oopi bik'a.

¹¹ Tachi Ak'ōre Ūraa jarateeparipa jarateepia bi Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a. Ichiaba ne-inaa ooparipa awaraarā k'aripait'ee, māga oopia bi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ne-inaa jōmaade māga ooruta pirā, ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi, Jesucristo k'ap'ia pari ne-inaa pia oopipari perā parāmaa. ¡Iru ichita Tachi Waibia pait'ee! ¡Amén!

Cristode ijāpataarā miadak'āri

¹² Ipemaarā k'iniarā, p'eranāati awaraarāpa parā jiridak'āri miapidait'ee. Māgá chupiria p'anadak'āri, parāpa k'awaa atadai wāara Cristode ijāa p'ani wa mak'iaara ijāada-e p'ani. K'īsanāati parā miadaik'araa bi ichideerā perā.

¹³ Ma k'āyaara o-īa p'anāti parā miapidak'āri Cristo miapidap'edaak'a, ne-inaa pia oo p'ani k'aurepa. O-īa p'anadai māgá miaruta misa na eujāde, k'awa p'anadairā na ewari wāara t'āri o-īa p'anadait'ee Cristo chek'āri ichi k'īra wāree unupide jōmaarāmaa.

¹⁴ Ichiaba o-īa p'anāti ik'achia jaradak'āri parāmaa Cristode ijāapata perā. Māgá p'anadai k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōre Jaure, chi jaure pipiara bi, parā ome bapari perā.

¹⁵ Awaraarāpa parā miapidait'ee. Mamīda k'īrak'aupai miapidai parā t'āidepemapā nāgee ne-inaa k'achia ooda pari: chīara peeda perā; chīara net'aa chiada perā maa-e pirā awaraa ne-inaa k'achia ooda perā chīaramaa; maa-e pirā pedee-idaa bapari perā; ne-inaa māgee pari.

¹⁶ Jōdee parā t'āidepema ijāapari miapiruta pirā Cristode ijāapari perā, k'īra nejasia baik'araa bi. Ma k'āyaara Tachi Ak'ōremaa gracias jaraipia bi, parā 'Cristodeerā' apata perā.

¹⁷ Taarā-e Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarāpa oopata ak'it'ee māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia. Apemaarā k'āyaara ichideerā naapiara māgá ak'it'ee māik'aapa miapiit'ee chi ne-inaa k'achia oo p'anīrā, māgí k'achia oo amaadamerā. Irua tachi ome māga ooru pirā, audupiara irua jara pēida ūridaamaa p'anīrā uchiada-e pait'ee iru juadepa.

¹⁸ 'Tachi Ak'ōre k'īrapite k'achia wēe p'anīrā it'aa wādai naaweda, Cristo k'aurepa miaruta pirā Ak'ōre juade, audupiara miadait'ee p'ek'au k'achia ooyaa p'anīrā, irude ijāadak'aa perā. Māgīrā atuadait'ee.' (*Pr 11.31*)

¹⁹ Maperā parā miadak'āri Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bairā, audupiara irude ijāadaipia bi māik'aapa ichita ne-inaa pia oodaipia bi. Māga oodaipia bi k'awa p'anadairā iru, tachi oodapa oopari ichia jara bik'a. Tachi ak'i bapariit'ee ichimaa wāruta misa.

5

Ūraa Cristode ijāpataarā-it'ee

¹ Irā mia ūraait'ee parā t'āidepema ijāapataarā chonaarā. Parā chonaarā jīak'a mia pida ijāapataarā ak'ipari. Michi taupa unuji Cristo miada tachi k'aripait'ee māik'aapa michi it'aipa māga jarapari eperāarāmaa. Cristo waya chek'āri, mīmaa ichiaba Tachi Ak'ōrepa ichi k'īra wāree unupiit'ee.

² Mapa ak'i p'anapatáati ijāapataarā parā jua ek'ari p'ani. Ūra ak'i p'anadaipia bi oveja ak'iparipa ichi ovejaarā ak'iparik'a. Māga oodaik'araa

bi apidaapa mǎga oopi p'anadairǎ parǎmaa. Āra ak'i p'anadaipia bi, t'āripa oo k'inia p'anadairǎ Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Ichiaba ma mimia oodaik'araa bi p'arat'a atadait'ee. Ma k'āyaara óoti awaraarǎ k'aripa k'inia p'anadairǎ.

³ Parǎ jua ek'ari p'anirǎ chipariirǎk'a p'ananáati. Ma k'āyaara t'āri pia p'anapatáati āra ome, āra parǎ jǎak'a p'ana k'inia p'aneedamerǎ.

⁴ Mǎgá p'anaruta pirǎ, tachi ak'ipari waibiara bipa ichi waya unupik'āri jōmaarǎmaa, parǎpata atadait'ee iru k'īra wāree mǎik'aapa ichita p'anapataadait'ee iru ome. Mǎgí pipiara bi na p'ek'au eujādepema poro jǎra atai k'āyaara, Cristo k'īra wāree jōk'aa perǎ.

⁵ Chonaarǎmaa ūraadak'a ichiaba parǎ t'āidepema k'ūtrǎarǎmaa ūraait'ee. Oopataáati chonaarǎpa jara p'anik'a. Parǎ ijǎapataarǎ t'āidepema apida audua baik'araa bi, Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bairǎ:

'Tachi Ak'ōrepa k'aripa-e audua p'anapataarǎ, mamǐda t'āri pia k'aripapari audua-ee beerǎ.' (Pr 3.34)

⁶ Maperǎpi audua-ee p'anapatáati Tachi Ak'ōre jua ek'ari, irua k'inia bi ewaride irua parǎ awaraarǎ k'āyaara waibiara papimerǎ.

⁷ Parǎ k'īsia jōnadak'āri, ma k'īsia jōmaweda jarátati Tachi Ak'ōremaa, irua parǎ pia ak'i bapari perǎ.

⁸ K'īra jǎip'a p'anapatáati mǎik'aapa tauk'a nipapatáati, Netuara Poro Waibiapa parǎ k'īra unuamaa iru bapari perǎ. Ichia eperǎarǎ jiri nipapari Cristode ijǎa amaapiit'ee, león bia nipaparik'a ne-inaa jiri nipak'āri k'oit'ee.

⁹ Ichia parǎ mǎgá jiri chek'āri, chóoti Cristode ijǎa p'anide mǎik'aapa oonáati mǎgipa oopi k'inia bik'a. K'irǎpátati ichia auk'a jiripari parǎ ĩpemaarǎ Cristo k'aurepa miapiit'ee, na p'ek'au eujāde para bee chaa.

¹⁰ Mamǐda taarǎ-e, parǎ miadap'eda, Tachi Ak'ōrepa k'aripait'ee ichia k'inia bik'a p'anapataadamerǎ mǎik'aapa pipiara choodamerǎ pǎchia Cristode ijǎa p'anide. Tachi Ak'ōrepa mǎgá parǎ k'aripait'ee tachi k'inia iru bapari perǎ mǎik'aapa tachi jirida perǎ, Jesucristo k'aurepa ichita p'anapataadamerǎ iru eujǎ k'īra wāreede.

¹¹ ¡Tachi Ak'ōre ichita jōmaarǎ k'āyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Salude pēida

¹² Tachi ĩpema Cristo k'aurepa, Silvano, nama bi mi ome. Mia k'awa bi irua pia oopari Cristopa oopi bik'a. Mapa mia na k'art'a k'ak'at'ua p'āpiji irumaa. P'āpiji parǎpa k'awaadamerǎ mia et'ewa jaradak'a Tachi Ak'ōrepa parǎ k'inia iru bapari mǎik'aapa wāara parǎ k'aripait'ee. Mapa mia ūraait'ee parǎ choodamerǎ Cristode ijǎa p'anide, maarepida ijǎa amaada-ee.

¹³ Nama Babilónia p'uurude Tachi Ak'ōrepa ichiaba eperǎarǎ jirit'eraji Cristode ijǎadamerǎ, parǎ ome oodak'a. Mǎirǎpa parǎmaa salude pēiruta. Ichiaba salude pēiru Marcopa. Iru mi warrak'a bi, mi ome nipapari perǎ Cristopa ooda jarateede.

¹⁴ Chik'inia saludaa para bátati.

Mia it'aa iidi bi parǎ Cristodeerǎ jōmaarǎ pari, k'āiwee p'anapataadamerǎ.

Mǎgapai paji.

2 SAN PEDRO

San Pedropa K'art'a T'ēepema P'āda

San Pedro, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'āji pēiit'ee jōmaweda Cristode ijāapataarāmaa. Ūraa k'inia baji seewa jarateepataarāpa jarateepata ūrinaadamerā.

Salude jarap'eda, naapiara Pedropa jara bi sāga Cristode ijāapataarāpa waapiara oopataadai irua oopi bik'a (cap. 1.1-15) māik'aapa k'irāpapi bi ichia Cristo unuda k'īra awaradaik'āri. Ichiaba jara bi k'irāpadamerā chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa ichita uchia- pari, Ak'ōre Jaurepa jarapida perā (cap. 1.16-21). Jara bi Tachi Ak'ōrepa pia-ee ak'ipari seewa jarapataarā, ichide ijāapataarā k'ūrapata perā (cap. 2). Jara bi sāga pait'ee Cristo cheru ewate; na p'ek'au eujā jō chek'āri. Ūraa bi audupiara oopataadamerā Cristopa oopi bik'a māik'aapa apidaamaa k'ūrapinaadamerā (cap. 3).

Salude pēida

¹ Mi, Simón Pedropa oopari Jesucristopa oopi bik'a. Irua mi pēiji ichi ūraa jarateede.

Mapa na k'art'a p'āru parā Cristode ijāapataarā, tai jīak'a ijāa p'anirāmaa. Jesucristo Tachi Ak'ōre. Irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataparī. Audú t'āri pia bapari perā, tachi auk'a k'aripaji irude ijāapataadamerā.

² Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'ōrepa parā audú pia ak'i bapariimerā. Māgá k'āiwee p'anapataadait'ee iru māik'aapa Tachi Waibia Jesús ome k'awa wādade.

P'anapatáati Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a

³ Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, tachimaa teepari ne-inaa jōma falta p'anī p'anapataadamerā irua k'inia bik'a. Māgá p'anapataadait'ee iru wāara k'awaadak'āri. Iruata tachi jiriji k'awapiit'ee ichi k'īra wāree māik'aapa t'āri pia, māgá p'anapataadamerā ichik'a.

⁴ Iru māga bapari perā, tachimaa jaraji jōmaweda ne-inaa pi-ia ichia ooit'ee tachi k'aripait'ee. Māga jaraji parāpa ma jarada ijāa p'anīpa iruk'a padaidamerā māik'aapa uchiadaidamerā na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerāpa ne-inaa k'achia oopata jua ek'ariipa. Āchia p'ek'au k'achia k'īra t'ādo oopata, āchia oo k'iniata oopata perā.

⁵ Tachi Ak'ōrepa ma jōma ooda perā parā k'aripait'ee, jiripatáati Cristode wāara ijāapataadait'ee. Ma awara jiripatáati t'āri pia, k'īsia k'achia wēe p'anapataadait'ee. Ma awara jiripatáati k'īsia k'awaa p'anapataadait'ee.

⁶ Ma awara jiripatáati oo amaadait'ee tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a. Ma awara jiripatáati choodait'ee pāchi ijāa p'anīde, nepirade baairuta pijida. Ma awara jiripatáati Tachi Ak'ōre k'inia iru p'anapataadait'ee.

⁷ Ma awara jiripatáati chik'inia p'anapataadait'ee pāchi ipemaarā Cristo k'aurepa ome. Ma awara jiripatáati eperāarā jōmaweda k'inia iru p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōrepa āchi k'inia iru baparik'a.

⁸ Parāpa ichita waapiara jiriruta pirā māgá p'anapataadait'ee, Tachi Waibia Jesucristo wāara k'awa wādait'ee māik'aapa p'anapataadait'ee irua k'inia bik'a. Oodait'ee irua oopi bik'a.

⁹ Mamīda chi jiri-e bipa māgá bapariit'ee k'īsia k'awa-ee bi. Eperā tau t'awaa pik'a bi, k'ait'apai unupari perā. Māgipa na p'ek'au eujādepema

net'aa audupiarara k'awa k'inia bi, Cristo k'awai k'ãyaara. K'irãpa k'inia-e ichia naawedapema p'ek'au k'achia ooda Tachi Ak'õrepa wẽpapiji.

¹⁰ Maperã michi ipemaarã, jip'a jiripataati p'anapataadait'ee mia et'ewa jaradak'a. Mãga ooruta pirã, ak'ipidait'ee Tachi Ak'õrepa parã jirip'eda, wãara jirit'eraji ichideerã papiit'ee. Ma awara mãga ooruta pirã, k'achiade baaida-e pait'ee.

¹¹ Ma k'ãyaara ewari cherude Tachi Ak'õrepa parã o-ia auteebaiit'ee mãik'aapa wãpiit'ee Tachi Waibia, Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari Jesucristo truadee. Mãgí trua jök'aa Tachi K'aripapari mama bapari perã.

¹² Ma jõma jara aupada mia parãmaa ip'ii k'irãpapiit'ee, mãgí ũraa k'awa p'ani mĩda mãik'aapa ijãa p'ani mĩda jõma Tachi Ak'õrepa wãarata jara pẽida parãmaa.

¹³ Wãara, mia k'inia bi parãpa mãgí ũraa k'irãpadamerã, mi-it'ee Tachi Ak'õrepa mãga k'inia bairã. Mia mãga ooit'ee chok'ai bi misa,

¹⁴ Tachi Waibia Jesucristopa mimaa k'awapida perã taarã-e mi na k'ap'ideepa uchiat'ee piuk'ãri.

¹⁵ Mamĩda jirit'ee parãpa mi ũraa ichita k'irãpa p'anapataadamerã, mi piuda t'ẽepai.

Cristo k'ira awaraidida unudap'edaarã

¹⁶ Taipa parãmaa jarateejida Tachi Waibia Jesucristopa ooda mãik'aapa iru waya cheit'ee. Maapai jarateeda-e paji eperãarãpa oopatak'a, ãchi k'ĩsiadeepa nepiridak'ãri awaraarã k'ũradait'ee. Ma k'ãyaara tachi taupa taipa iru k'ira wãree unujida.

¹⁷ Mãga unujida Tachi Ak'õrepa taimaa ak'ipik'ãri irua Cristo pia ak'ipari. Mãga ooji iru k'ira wãree eujãdeepa pedee'ãri:

'Nãgita mi Warra k'inia, mia jirit'erada. Irua mi t'ãri o-ĩapipari.' (Mt 17.5; Mr 9.7; Lc 9.35)

¹⁸ K'ĩripa taipa mãgí otau it'ariipa pedeeda ũrijida, mãga nide tai p'anadap'edaa perã Tachi Waibia ome ee awara bidade Tachi Ak'õre-it'ee.

¹⁹ Tachi Ak'õrepa mãgí pedee jarai naaweda, chonaarãweda ichi pedee jarapataarãpa iru Warrade jarajida mãik'aapa p'ãjida. Mapa taipa mãgí pedee ũridak'ãri tachi k'ĩripa, k'awaajida wãara Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bik'a, mãgá ichita p'asait'ee. Tachi Ak'õre ũraa p'ãda lámpara p'ãriude bik'a bi, ĩdaaru misa; pia jarait'eera, Cristo waya cheru misa. Ma ewate irua na p'ek'au eujãdepema p'ãriu pik'a bi wẽpapiit'ee mãik'aapa Tachi Ak'õre wãarata jõmaweda k'awaapiit'ee tachi t'ãrimaa.

²⁰ Mamĩda Tachi Ak'õre ũraa p'ãda mãgá ak'idai naaweda, parãpa na pedee k'awaadaipia bi. Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa jaradap'edaa leedap'eda Ak'õre ũraa p'ãdade, apidaapa jaradaik'araa bi ichi k'ĩsiadeepa ma pedee k'ãata jara k'inia bi, jarateei awaraarãmaa.

²¹ Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa pedee apida ãchi k'ĩradoopa jaradak'aa paji. Ma k'ãyaara Tachi Ak'õre pedee jarapachida Tachi Ak'õre Jaurepa jarapidak'a.

2

Seewa jarateepataarã

¹ Mamĩda maapai Israel pidaarã, tachi chonaarã t'ãide ichiaba seewa jarateepataarã paraaji. "Tai ichiaba Tachi Ak'õre pedee jarapataarãda" apachida mĩda, mãga-e paji. Mãirã jlak'a parã t'ãide ichiaba seewa jarateepataarã paraait'ee. Mãirãpa ãchi k'ĩsiadeepa ijãapataarãmaa seewa imeraa

jarateedait'ee. Meradait'ee Jesucristo tachi chipari, irua ãchi neto pik'a ataji mĩda ãchi pari piuk'ãri, atuanaadamerã. Ma meraruta k'aurepata, atu p'anide Tachi Ak'õrepa ãchi jõpiit'ee.

² Chok'araarãpa ma seewa ijãadait'ee mãik'aapa pariatua p'ek'au oo p'anapataadait'ee mãirã jĩak'a. Ma k'aurepa jõmaarãpa pedee k'achia jaradait'ee Tachi Ak'õre o wãara bide.

³ Ma awara mãirãpa p'arat'a audú ata k'inia p'anadairã, parã k'üradait'ee seewa jaratee p'anipa. Taarã weda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi mãgeerã atuapiit'ee. Tachia k'awa p'ani iru sêk'aa mãik'aapa k'ãik'aa. Irua wãara ãchi jõpiit'ee.

⁴ K'ĩsiadáma nãgide. Tachi Ak'õrepa ichi angeleerãpa k'achia oodap'edaa wẽpapi-e paji. ãchi pẽiji eperãarã k'achia beerã piudap'edaarãmãiipa waawí mãik'aapa jĩa paraa biji uria audú nãpia bide, mama iru ewari waibia ewate nidamerã.

⁵ Ichiaba chonaarãweda Tachi Ak'õrepa wẽpapi-e paji eperãarãpa p'ek'au k'achia oodap'edaa. ãchi jõpiji na p'ek'au eujã jõma ùpirupa. Mãga ooji ijãadak'aa p'anapatap'edaa perã. Jĩp'a Noé awaraa eperãarã siete ome chok'ai uchua ataji, Noépa jarateepachi perã eperãarã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a p'anapataadamerã.

⁶ Ichiaba Tachi Ak'õrepa wẽpapi-e paji Sodoma p'uurudepemaarãpa ne-inaa k'achia oodap'edaa mãik'aapa Gomorra p'uurudepemaarãpa ne-inaa k'achia oodap'edaa. Ma p'uuru omee weda k'achia ooji t'ipitaupa jõpik'ãri. Mãga ooji mãirã t'ẽepai ijãadaamaa p'anadait'eerãpa k'awaadamerã irua k'achia beerã k'achia oopari.

⁷ Mãga ooji mĩda ma p'uurudepemaarãmaa, ma p'uuru jõt'aai naaweda irude ijã bada, Lot chok'ai uchiapiji. Mãgí eperã pia baji Ak'õre k'ĩrapite. Iru audupai k'ĩsia nĩbapachi, p'ek'au ooyaa p'anapatap'edaarã t'ãide bapachi perã.

⁸ Ma p'uuru pidaarãpa oodak'aa paji Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Ma k'ãyaara ne-inaa k'achia aupai oopachida. Mapa mãgí eperã pia bita ichi t'ãride miapachi, ewari chaa ma k'achia beerãpa oopata unupachi perã mãik'aapa ùripachi perã.

⁹ Mamĩda Tachi Ak'õrepa Lot uchiapiji ma k'achia beerã t'ãideepa. Tachi Ak'õrepa k'awa bi sãga k'aripait'ee ichide ijãapataarã, ne-inaa k'achia oonadamerã mãik'aapa irua k'inia bik'a oodamerã. Jõdee ichia k'awa bi sãga jĩa pik'a bit'ee k'achia oopataarã ãchi miapirumaa mãik'aapa atuapirumaa ichi ewari waibia ewate.

¹⁰ Audupiara miapiit'ee oo p'anapataarãpa ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Mãirãpa oodaamaa p'anapata Tachi Ak'õrepa oopi bik'a.

Mãgí seewa jarateepataarãpa ãchia oo k'iniata oopata. K'ĩri k'isua p'anapata mãik'aapa audua p'anapata. Waaweeda-ee pedee k'achia jaradait'ee angeleerã ãpate.

¹¹ Jõdee angeleerã, mãirã k'ãyaara waibiaara p'ani mĩda, maarepida pedee k'achia jarada-e, k'achia beerã imiateenadak'ãri Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹² Ma seewa jarateepataarã ne-animalaarãk'api p'ani. Ne-animalaarã k'ĩsiadak'aa eperãarãk'a. Oopata ãchi k'ap'iaapa oopi bik'a. T'opata eperãarãpa jita atadamerã mãik'aapa peedamerã. Mãga pik'a p'ani ma seewa jarateepataarã. Pedee k'achia jarapata ne-inaa jõma ãchia k'awada-e p'ani ãpate. Ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa ãchi jõpiit'ee, eperãarãpa ne-animalaarã jõpipatak'a.

¹³ ãchi miadait'ee ne-inaa k'achia oopata perã. ãstaawa pida oo k'inia p'anapata ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Parã ijãapataarã

t'áide paara mǎga oopata, t'íudak'ári nek'odait'ee parǎ ome. Mǎgá parǎ k'úrapata auk'a oo k'inia p'anadamerǎ áchia oopatak'a. Áchi k'aurepata awaraarǎpa parǎ pia ak'ida-e p'ani.

¹⁴ Áchia wēraarǎ unudak'ári, audú k'ái k'inia p'anapata mǎirǎ ome. Ichita k'ísia p'anapata ne-inaa k'achia oodait'ee. K'úrapata pia ijáada-e p'anirǎ, auk'a k'ái k'inia p'anadamerǎ áchi ome. Jiripata waapiara ne-inaa k'achia oodait'ee mǎik'aapa k'íapata ne-inaa jǐma áchia iru p'anadaik'araa bi. Maperǎpi Tachi Ak'órepa áchi k'achia ooit'ee, ichia ooda mǐda.

¹⁵ Mǎgá p'ana k'iniapa áchia Tachi Ak'óre o atuajida. Oodai k'áyaara Tachi Ak'órepa oopi bik'a, oopata chonaarǎwedapema Bosor warra Balaampa oodak'a. Mǎgipa ne-inaa k'achia ooit'ee paji, p'arat'a audú ata k'inia bada perǎ mǎga oorumaa.

¹⁶ Mamǐda Tachi Ak'órepa iru burromaa pedeeji itriat'aamerǎ. Ne-animal paji mǐda, mǎgí burropa pedeeji mǎik'aapa oopi-e paji chiparipa ma ne-inaa k'achia k'íra k'awa-ee, pariatua oomerǎ.

¹⁷ Ma seewa jarateepataarǎ pozo p'oo bík'apí p'ani maa-e pirǎ jǐarara pania wēe bík'apí p'ani, parǎ k'aripada-e p'anadairǎ. Mapa Tachi Ak'órepa áchi pēit'ee p'áridee.

¹⁸ Ma seewa jarateepataarǎpa iwēsaa, pedee audua, pariatua nǎga jarateepata: ijáapataarǎpa oodai jǐma áchia p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Ma awara áchia ijáapataarǎ jiripata k'achia oodait'ee ára ome. Mǎgá k'úrapata ewaa uchiarutaarǎ ijáadak'aa beerǎ p'anapatadeepa.

¹⁹ Jarapata áchi eere t'íurutaarǎ apida jua ek'ari p'anapataadait'ee. Mamǐda áchita p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata esclavoorák'a, oopata perǎ áchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. Mǎgímaa p'oyaapijidapi.

²⁰ Mǎirǎpa Tachi Waibia, Tachi K'aripapari Jesucristo k'awadak'ári, oo amaajida na p'ek'au eujádepema ijáadak'aa beerǎpa oopata mǎik'aapa uchijida p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Mamǐda mǎga oodap'eda, waya baaijida p'ek'au k'achiade, p'oyaapidap'edaa perǎ áchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iamaa. Maperǎpi írá k'achiara p'ani áchi ijáadai naaweda p'anadap'edaa k'áyaara.

²¹ Piara bak'aji k'awada-e pada paara sǎga p'anapataadait'ee Tachi Ak'órepa k'inia bik'a, mǎga k'awa p'anadap'eda, uchiadai k'áyaara iru jua ek'ariipa, ijáadaamaa p'anadairǎ irua úraa pia jara pēida eperǎarǎmaa.

²² Mamǐda mǎgírǎ p'anapata nǎgí wǎara pedee eperǎarǎpa jarapatak'a: 'Usapa áp'op'eda, waya k'o chepari ichi áp'oda.' (Pr 26.11)
mǎik'aapa 'Sina pania bēisáade k'uip'eda, waya yoorode t'íupari.'

3

Tachi Waibia waya cheit'ee

¹ Ípemaarǎ k'iniarǎ, na k'art'ade mǎik'aapa apema k'art'a mǐa parǎmaa p'á pēidade, nǎgí ne-inaa jǐma k'irǎpapiji. Ma awara úraaji jǐp'a k'ísiadamerǎ Tachi Ak'órepa k'inia bik'a.

² K'irǎpáti chonaarǎwedapema Ak'óre pedee jarapataarǎpa jaradap'edaa, jaradak'ári Tachi Ak'órepa ooit'ee bada áchi t'ēepai. Ichiaba k'irǎpáti Tachi Waibia, Tachi K'aripaparipa jarada tai k'ap'ia pari. Irua tai parǎmaa pēiji jarateedamerǎ, mǎgá parǎpa iru úraa pia k'awaadamerǎ.

³ Mamǐda ma jǐma jaradap'edaade k'ísiadap'eda, nǎgí audupiará k'irǎpáti pia k'awaadamerǎ. Tachi Waibia waya chei naaweda, parǎ ijáapataarǎ t'áide Tachi Ak'óre Úraa oo iru p'anapataarǎ uchiadait'ee. Mǎgírǎpa oodait'ee

ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a m̃aik'aapa parã oo iru p'anadait'ee.

⁴ “¿Sãgajima adait'ee, Tachi Ak'õrepa Cristo waya p̃eiiit'eeda ada? Ma jarada ũridap'edaarã jai-idaadak'ãriipa, na eujã aide ñibi ome auk'a bi naawedape-mak'a, Tachi Ak'õrepa ewaa ook'ãri. ¡Cristo waya che-e pait'eeda!” adait'ee.

⁵ M̃airãpa m̃aga jarapata k'irãpa k'iniada-e p'anadairã Tachi Ak'õrepa naaweda ooda. Ichi pedeepapai pajã beeji m̃aik'aapa auk'a ichi pedeepapai pania ũk'uru ãyaa p̃eiji eujã uchiamerã paniadeepa.

⁶ Ichiaba ichi pedeepapai ma p'ek'au eujã j̃opiji paniapa ũupik'ãri.

⁷ Ma awara auk'a ichi pedeepapai pajã m̃aik'aapa eujã j̃ia iru bi ichi ewari waibia ewate t'ip̃itaupa j̃opirumaa. Ma ewate ijãadak'aa beerã j̃omaweda atuapiit'ee.

⁸ Ipemaarã k'iniarã, ichiaba k'irãp̃ati ñag̃i pedee. Tachi-it'ee k'ãima aba mak'iarã taarã-e; j̃odee mil años taarãpari. Mam̃ida Tachi Ak'õre-it'ee k'ãima aba auk'a bi mil años ome. J̃odee mil años auk'a bi k'ãima abaa ome.

⁹ Eperãrã ũk'uruurãpa k'ĩsia p'ani Cristo waide che-e bairã, Tachi Ak'õrepa oo-e pait'ee ichia jaradak'a. Mam̃ida m̃aga-e. Iru choo ñibi m̃aik'aapa parã chup̃iria k'awaa ñibi, k'inia-e bairã apida atuadamerã. Ma k'ãyaara k'inia bi j̃omaarãpa ne-inaa k'achia oo amaadamerã m̃aik'aapa oodamerã irua oopi bik'a, iru ewari waibia ewate pai naaweda.

¹⁰ Tachi Ak'õre m̃agã choo ñibi m̃ida, ichi ewari waibia ewate pait'ee. Ara nechipari p'ãrik'ua tachi atu p'anide paruk'a, m̃aga pik'a eperãrã atu p'anide iru ewari waibia ewate pait'ee. Ma ewate golpe pururua ñibide pajã w̃epadariit'ee m̃aik'aapa Tachi Ak'õrepa j̃omaweda aide ñibi atane, ak'õrej̃iru, m̃agee t'ip̃itaupa j̃opiit'ee. Auk'a na p'ek'au eujã m̃aik'aapa aide ñibi j̃omaweda j̃opiit'ee.

¹¹ M̃agã Tachi Ak'õrepa ne-inaa j̃omaweda j̃opiit'ee perã, ¿sãga parã p'anapataadaipia bima? K'achia w̃ee p'anapataadaipia bi irua k'inia bik'a.

¹² Ni p'anadaipia bi iru ewari waibia ewate pamerã m̃aik'aapa oodaipia bi irua oopi bik'a, ma ewate isapaira pamerã. Ma ewate pajã j̃oit'ee t'ip̃itaupa. J̃omaweda aide ñibi m̃aik'aapa na p'ek'au eujãde ñibi auk'a j̃oit'ee.

¹³ Mam̃ida irua jaraji ma t'ẽepai pajã chiwidi m̃aik'aapa eujã chiwidi ooit'ee. M̃ag̃i eujãde eperãrãpa irua oopi bik'a oodait'ee, aide ne-inaa k'achia w̃e-perã. M̃ag̃i eujãta tachia nimaa p'ani.

¹⁴ Maperã ipemaarã k'iniarã, parã ni p'ani misa Ak'õrepa oomerã ichia jaradak'a, j̃iripataati k'achia w̃ee p'anapataadait'ee iru k'ĩrapite. M̃agã t'ãri auk'a p'anapataadai iru ome.

¹⁵ K'irãp̃ati Tachi Waibia choo ñibi k'inia bairã j̃omaarãpa ichide ijãadamerã m̃aik'aapa t'ĩudamerã Tachi Ak'õre ode, ichi waya chei naaweda. Tachi ipema k'inia Pablopa ma ũraa ichiaba p'ã p̃eiji parãmaa, Tachi Ak'õrepa iru k'ĩsia k'awaapida perã.

¹⁶ Irua k'art'a j̃oma p'ãdade ma ũraa jaradoo, madepema pedee ũk'uru tachia pia p'oyaa k'awada-e p'ani m̃ida. K'ĩsia k'awa-ee p'añirãpa m̃aik'aapa waide pia ijãada-e p'añirãpa oopata m̃ag̃i pedee ome, awaraa Tachi Ak'õrepa ũraa p'ãpida ome oopatak'a. Æchi k'ĩsiadeepa ma ũraa seewa papipata m̃aik'aapa awaraarãmaa ma seewa jarateepata. Maperãpi Æchi atuadait'ee.

¹⁷ M̃apai ipemaarã k'iniarã, ãrã parãpa k'awa p'anadairã m̃agee seewa jarateepataarã uchiadait'ee ijãapataarã t'ãide, k'ĩrak'aupai ijãadai ãrapa jarateepata. Ichiaba k'ĩrak'aupai oodai ãrapa oopatak'a, oodak'aa perã Tachi Ak'õre Ũraade

jara bik'a. İrá parāpa pia ijāpata. Mamıda k'ürapiruta pırā āramaa, parā āyaa atadaridai Cristo ik'aawaapa.

¹⁸ Ma k'āyaara pipiara k'awa wāti Tachi Waibia, Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari Jesucristo māk'aapa irumaa iiditi parā k'aripamerā. Māgá p'anapataadait'ee irua k'inia bik'a. İrua Tachi Ak'õre k'İra wāree ichita unupiit'ee, na eujā jõru pijida! İAmén!

Māgapai paji.

1 SAN JUAN

San Juanpa K'art'a Naapiara P'ãda

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Pëiji jômaweda Cristode ijãapataarãmaa. Ũraa k'inia baji jïp'a ijãapataadamerã Ak'õrepa jirit'eradaarãpa jarateedap'edaak'a, seewa jarateepataarãpa ijãapataarã k'ũra nipapatap'edaa perã. Na k'art'ade Juanpa audú jara bi sãga Tachi Ak'õrepa ijãapataarã k'inia iru bapari.

Naapiara jara bi ichia unuda Jesucristo, Tachi Ak'õre pedee chok'ai pik'a bi (cap. 1.1-4). Jara bi Tachi Ak'õre ïdaa pik'a bi mãik'aapa Cristode ijãapataarã iru ïdaa pik'a bide p'anapataadaipia bi (caps. 1.5-2.6). Jara bi ũraa chiwidi Cristopa jarateedak'a: chik'inia p'anapataadamerã. Ũraa bi warrarã chonaarã ome (cap. 2.7-17). Jara bi ijãapataarãpa k'irãpadamerã naaweda jarateeda ũridap'edaa mãik'aapa k'ũrapinaadamerã seewa jarateepataarãmaa (caps. 2.18-3.10). Jara bi Cristode ijãapataarã Tachi Ak'õre warrarã perã, p'ek'au k'achia jômaweda oo amaadaipia bi mãik'aapa chik'inia p'anapataadaipia bi, k'ĩsia p'ua-ee (cap. 3.11-24). Jara bi sãga k'awaadai Ak'õre Jaurepa jarapi bi pedee mãik'aapa seewa pedee (cap. 4.1-6). Jara bi chik'inia p'anapataadamerã, Tachi Ak'õrepa ijãapataarã k'inia iru bapari perã (cap. 4.7-21). Jara bi jômaweda Tachi Ak'õre Warrade ijãapataarãpa p'oyaapata na p'ek'au eujãdepemaarãpa ne-inaa k'achia oopata (cap. 5.1-5). Jara bi Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichia jara bik'a mãik'aapa ichi Warrade ijãapataarã o k'achiadeepa k'aripa atapari atuanaadamerã (cap. 5.6-12). T'ëepai jara bi chik'aripa p'anapataadamerã, p'ek'au k'achia p'oyaa wãruta misa (cap. 5.13-21).

Jesucristopa ichi k'ap'ia eperã k'ap'iade unupida

¹ Tai Jesucristo ome nipapatap'edaarãpa nepiripata k'aita iru. Mia na k'art'a p'ã pëiru parãpa pida mãga k'awaadamerã. Na p'ek'au eujã bai naaweda, Tachi Ak'õre Pedeeta bapachi. Mãgí Jesucristo. Iru k'aurepata eperãarã ichita p'anapataadai Tachi Ak'õre ome iru truade. Jesucristo na p'ek'au eujãde nipak'ãri, taipa iru unujida eperã jïp'aak'a. Taipa iru t'õbaijida tachi juapa. Ichiaba ũrijida irua ũraa jarada.

² Cristo Tachi Ak'õre ome ichita bapachi mïda, tai ïrapemaarãmaa eperã k'ap'iade unupiji. Irua Tachi Ak'õre Ũraa jarateepachi eperãarãmaa, ma ũraa ijãadap'eda ichita p'anapataadamerã iru ome Tachi Ak'õre truade. Cheji na p'ek'au eujãdee. Taipa unujida irua ooda mãik'aapa jõmaarãmaa ma ooda nepiripata.

³ Parãmaa jarapata taipa unudap'edaa mãik'aapa taipa ũridap'edaa, parãpa mãga k'awaadap'eda, araa p'anapataadamerã tai ome, tai araa p'anapatak'a Tachi Ak'õre ome mãik'aapa iru Warra Jesucristo ome.

⁴ Tachi jõmaarãta mãga p'anapataadak'ãri, wãara o-ia p'anadait'ee. Ma-it'eeta mia parãmaa na k'art'a p'ãmaa bi.

Tachi Ak'õre ïdaa pik'a bi

⁵ Jesucristo k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa taimaa nãga jara pëiji. Tachi Ak'õre ïdaa pik'a bi. ïdaade maarepida p'ãriu unuda-e p'anik'a, mãga pik'a Tachi Ak'õrede maarepida k'achia unuda-e.

⁶ Tachidepemapa jarai ichi araa bapari Tachi Ak'õre ome. Mamĩda ma eperãpa at'ãri ne-inaa k'achia oomaa bi pirã, seewamaa bi. Ichia oo-e bi Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidak'a.

⁷ Mamĩda eperã wãara ĩdaa pik'a bide bapari pirã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, araa bapariit'ee Tachi Ak'õre ome mãik'aapa awaraa ijãapataarã ome. Ma awara Tachi Ak'õrepa ma eperã p'ek'au k'achia jõmaweda wẽpapiit'ee, iru Warra Jesús waa bat'ada k'aurepa.

⁸ Tachidepemapa jararu pirã ichi t'ãride k'ĩsia k'achia wẽe bi, ichi itu k'ũramaa bi, seewamaa bairã. Mãgipa k'awa-e bi Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida.

⁹ Mamĩda mãgipa ichia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda jararu pirã Tachi Ak'õremaa, tachi t'ãride k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa chupiria k'awaaait'ee. Ooit'ee ichia jara bik'a ichi ũraa jara pëidade. Ma eperã p'ek'au k'achia jõmaweda wẽpapiit'ee.

¹⁰ Mamĩda abaapa jararu pirã ichia ne-inaa k'achia ook'aa, jõmaarãmaa ak'ipi bi ichia Tachi Ak'õre ũraade ijãa-e. Mãgĩ eperãpa k'ĩsia bi pirã ichia p'ek'au k'achia ook'aa, mãgara ichiaba k'ĩsia bi Tachi Ak'õrepa seewa jara bi ichi ũraade.

2

Cristo Tachi K'aripapari

¹ Warrarã, mia na k'art'a p'ãru parãmaa ne-inaa k'achia oonaadamerã. Mamĩda tachia ne-inaa k'achia ooruta pirã, Tachi K'aripapari iru p'ani irua chupiria iidimerã Tachi Ak'õremaa tachi pari. Mãgĩ Jesucristo, chi p'ek'au k'achia ook'aa bi.

² Iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wẽpapii atuanaadamerã. Wãara tachia p'ek'au k'achia oopata wẽpapii. Mamĩda mãgapai-e. Ichiaba wẽpapii jõmaweda na p'ek'au eujãdepemaarãpa p'ek'au k'achia oopata.

³ Tachia k'awadai Tachi Ak'õre wãara k'awa p'ani, iru ũraade jara bik'a oodak'ãri.

⁴ Awaraa eperãpa jarai ichia Tachi Ak'õre wãara k'awa bi. Mamĩda mãgipa oo-e bi pirã Ak'õrepa jara bik'a, seewamaa bi. K'awa-e bi Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida.

⁵ Mamĩda eperãpa ook'ãri Tachi Ak'õre ũraade jara bik'a, Tachi Ak'õre wãara k'inia iru bi mãik'aapa chik'inia bapari iru ome. Nãgã k'awa p'ani tachi, Tachi Ak'õredeerã.

⁶ Eperãpa jara bi pirã wãara Tachi Ak'õre k'awa bi, ma eperã baipia bi Jesucristo badak'a.

Juanpa jarada Cristode ijãapataarãpa oodamerã

⁷ ĩpemaarã k'iniarã Cristo k'aurepa, mia na jararu parãpa oodamerã ĩrapema-e, parãpa ũridooda perã Cristode ijãadak'ãriipa. Chonaarãweda paara Tachi Ak'õrepa jara pëiji eperãarãpa awaraarã ichiaba k'inia iru p'anapataadamerã.

⁸ Mamĩda na k'art'ade mia ma jarada chiwidi pik'a jara bi. Chik'inia p'anapataati. Cristo wãara mãga bapachi ichideerã ome. Parãpa pida k'awaa wãda mãga p'anapataadait'ee. Parã Cristode ijãadai naaweda, p'ãriu pik'a bide p'anapachida, awaraarã k'iniada-e p'anadap'edaa perã. Mamĩda ĩrã ma p'ãriu pik'a bideepa uchia wãda ĩdaa pik'a bidee.

⁹ Ma jara aupada wãara mĩda, parãdepemapa jarai ichia awaraarã k'inia iru bi Tachi Ak'õrepa jara bik'a. Mamĩda chi ĩpema Cristo k'aurepa k'ĩra unuamaa

iru bi pirã, wãara mãga oo-e bi. At'ãri ne-inaa k'achia oomaa bi, p'ãriu pik'a bide ook'ajik'a.

¹⁰ Jõdee abaapa chi ñpema Cristo k'aurepa k'inia iru bak'ãri, mãgipa wãara oopari Tachi Ak'õrepa jara bik'a. Wãara mãgí eperã k'achiade baaipi-e.

¹¹ Mamída ma eperãpa chi ñpema Cristo k'aurepa unuamaa iru bi pirã, ichi k'iradoopa k'achiade bi, oo-e bairã Tachi Ak'õrepa jara bik'a. Wãara mãgí eperãpa k'awa-e Tachi Ak'õrepa jara bi. Ma awara mãgá ne-inaa k'achia oomaa bairã, p'oyaa oo-e Tachi Ak'õrepa jara bik'a.

¹² Warrarã, mia parãmaa p'ãru, Jesucristo piuda k'aurepa Tachi Ak'õrepa parãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapida perã.

¹³ Chonaarã, mia parãmaa p'ãru, parãpa wãara Jesucristo k'awa p'anadairã. Iru bapachi na p'ek'au eujã bai naaweda.

K'ũtrãarã, mia parãmaa p'ãru, parãpa Netuara Poro Waibia p'oyaa wãda perã.

¹⁴ Warrarã, mia parãmaa p'ãmaa bi, parãpa Tachi Ak'õre wãara k'awapata perã.

Chonaarã, parãmaa p'ãmaa bi, parãpa wãara k'awapata perã chi na p'ek'au eujã ooi naaweda ichita bapari.

K'ũtrãarã, ichiaba parãmaa p'ãmaa bi, parã Cristode wãara ijãapata perã mãik'aapa oopata perã Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a. Ma awara parãmaa p'ãmaa bi Netuara Poro Waibiapa oopi bik'a oodak'aa perã.

¹⁵ P'ananaati na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã p'anapatak'a. Jirináati ne-inaa k'achia k'ãra t'ãdoo na p'ek'au eujãde paraa. Mãga jiriruta pirã, chik'inia p'anada-e pai Tachi Ak'õre ome.

¹⁶ Mia mãga jara bi na p'ek'au eujãde tachia unupata perã nãgee ne-inaa k'achia k'ãra t'ãdoo: ne-inaa k'achia oo k'inia p'ani tachi t'ãridepai; ne-inaa k'achia unudak'ãri tachi taupa, auk'a oo k'inia p'ani; pedee audua p'anapata ne-inaa iru p'anadairã. Tachi Ak'õrepa mãgee ne-inaa k'achia apida oopik'aa eperãarãmaa.

¹⁷ Mãgee ne-inaa mãik'aapa jõma ne-inaa k'achia na p'ek'au eujãdepemaarãpa oo k'inia p'ani jõdaridait'ee. Mamída chi Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oopataarã ichita p'anapataadait'ee iru ome.

Wãara Cristode ijãapataarãpa k'ũrapida-e seewa jarapataarãmaa

¹⁸ Warrarã, taarã-e na p'ek'au eujã jõdariit'ee. Parãpa ùrijida Anticristo cheit'ee. Wãara mãgí jãak'arã paraa tachi t'ãide. Mapa k'awa p'ani na p'ek'au eujã taarã-e jõdariit'ee.

¹⁹ Mãgãrã tachi t'ãideepa uchijida Cristode wãara ijãada-e pada perã tachia ijãapatak'a. Wãara mãgá ijãadap'edaa paara, wãda-e pak'aji. Mamída uchiadak'ãri, unupijida ãchidepema apida Cristode wãara ijãada-e paji.

²⁰ Jõdee parã jõmaweda Cristode wãara ijãa p'ani. Parãpa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida, Jesucristo, chi p'ek'au k'achia wëe bipa mãga k'awapida perã ichi Jaure pëik'ãri parã ome bapariimerã.

²¹ Mia na k'art'a p'ãrupa jara k'inia-e bi parãpa k'awada-e Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida. Jip'a mia p'ãmaa bi parãpa k'awa p'anadairã ma wãarata jara pëidade seewa apida unudak'aa, Tachi Ak'õrepata ma wãara jarada perã.

²² Maperã abaapa jara bi pirã Tachi Ak'õrepa Jesús pëi-e paji eperãarã rey pamerã, mãgí eperã seewamaa bi. Ma eperã Anticristo, jara bairã Jesús Tachi Ak'õre Warra-e mãik'aapa Tachi Ak'õre Jesús Ak'õre-e.

²³ Chi māga jara bīpa wāara Jesucristode ijāa-e bi māik'aapa Tachi Ak'ōre wāara k'awa-e bi. Jōdee chi jara bīpa Jesucristo Tachi Ak'ōre Warra, Tachi Ak'ōre wāara k'awa bi.

²⁴ Maperā k'irāpāti parāpa naaweda ūridap'edaa, ewaa Cristode ijāadak'āri. Maapai k'awaajida Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida eperāarāmaa māik'aapa t'āripa oo k'inia p'aneejida irua oopi bik'a. Māgá oo wāk'āti wāti. Māga ooruta pirā, t'āri a-ba p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome māik'aapa ichi Warra Jesucristo ome.

²⁵ Cristopa māga jara baji, jarak'āri ichita p'anapataadai Tachi Ak'ōre ome.

²⁶ Mia naa jaradak'a māgee Cristo k'īra unuamaa iru p'anirā tachi t'āide paraa. Māgiirāpa parā k'ūra k'inia p'ani.

²⁷ Mamīda parāpa ūrida-e pait'ee māgeerāpa jarateepata, Cristopa ichi Jaure pēida perā parā ome bapariimerā. Ma Jaurepa parāmaa ne-inaa wāara jōmaweda jarateepari. Seewa jarateek'aa. Mapa irua jaratee bik'a oo wāk'āti wāti. Māgá wāara t'āri a-ba p'anapataadait'ee Cristo ome.

²⁸ Warrarā, māgá t'āri a-ba p'anaruta pirā Cristo ome, parāpa waaweeda-e pait'ee iru waya chek'āri na p'ek'au eujādee. Ma ewate iru k'īrapite k'īra nejasia-ee p'anadait'ee.

²⁹ Parāpa k'awa p'ani Jesucristo, Tachi Ak'ōre Warrapa ichita oopari ichi Ak'ōrepa jara bik'a. Ichiaba k'awadaipia bi chi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oopariipa auk'a Tachi Ak'ōre warra.

3

Tachi Ak'ōre warrarā

¹ ¡K'īsīati! Tachi Ak'ōrepa tachi audú k'inia iru bapari perā, jarapari tachi ichi warrarā. ¡Wāarapi! Mamīda na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerāpa māga p'oyaa k'awada-e, wāara Tachi Ak'ōre k'awadak'aa perā.

² Īpemaarā k'iniarā, irā tachi wāara Tachi Ak'ōre warrarā. Mamīda waide k'awada-e sāga p'anadai Cristo cheda t'ēpai. Aba k'awa p'ani Cristo waya chek'āri, iruk'a p'anadait'ee, iru k'īra wāree k'awadait'ee perā.

³ Tachi jōmaweda māga k'awa p'anirā nīmaa p'ani iru cherumaa. Mapa māgá ni p'ani misa, ne-inaa k'achia jōmaweda oo amaadaipia bi, iruk'a p'anadait'ee, k'awa p'anadairā iru p'ek'au k'achia wēe bapari.

⁴ Tachia k'awa p'ani chi ne-inaa k'achia oo bīpa oo-e bi Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Māga oo-e bak'āri, k'achiade bi.

⁵ Parāpa ichiaba k'awa p'ani Jesucristo na p'ek'au eujādee cheji eperāarāpa p'ek'au k'achia oopata jōmaweda wēpapiit'ee. Irua maarepida k'achia ook'aa paji.

⁶ Mapa wāara oo k'inia p'anirāpa irua oopi bik'a t'āri a-ba p'anapata iru ome. Ne-inaa k'achia oo k'iniadak'aa, ichideerā perā. Mamīda chi ne-inaa k'achia oopataarā t'āri a-ba p'anadak'aa iru ome, irude wāara ijāadak'aa perā māik'aapa wāara iru k'awadak'aa perā.

⁷ Warrarā, k'ūrapināati apida seewapataarāmaa. Chi oopariipa Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a t'āri pia bapari Tachi Ak'ōrek'a.

⁸ Jōdee chi ne-inaa k'achia oopariipa oomaa bi Netuara Poro Waibiapa oopi bik'a. Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujā oodak'āriipa, Netuara Poro Waibiapa p'ek'au k'achia k'īra t'ādoo oopari. Ma-it'ee cheji Tachi Ak'ōre Warra na p'ek'au eujādee: jōpiit'ee Netuara Poro Waibiapa ne-inaa k'achia oopata.

⁹ Tachi Ak'ōre warrarāpa p'ek'au k'achia oo k'iniadak'aa, Tachi Ak'ōre Jaure āchi ome bapari perā. Wāara k'achiade p'oyaa p'anadak'aa, Tachi Ak'ōre warrarā perā.

¹⁰ Nāga k'awa p'ani chisāgí Tachi Ak'ōre warrarā māik'aapa chisāgí Netuara Poro Waibia warrarā. Chi oo-e bīpa Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a Tachi Ak'ōre warra-e. Ma awara chi ipema Cristo k'aurepa k'ira unuamaa iru bīpa Tachi Ak'ōre warra-e.

Chik'inia p'anapataadaipia bi

¹¹ Cristode ijāadak'āriipa parāpa nāga ūridooda: chik'inia p'anapataadaipia bi.

¹² Tachia māga k'awa p'anadairā, oonaadāma Caīnpa oodak'a. Ichia ooji Netuara Poro Waibia oopidak'a. Chi ipema k'ira unuamaa iru bap'eda, peet'aaji. ¿Sāap'eda māga ooji? Ichi t'āri k'achia bapachi. Jōdee chi ipema t'āri pia bapachi.

¹³ Maperā ipemaarā, k'īsianāati na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerāpa parā k'ira unuamaa iru p'anadak'āri.

¹⁴ Naaweda tachi jida āchik'a atuadait'ee paji, Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oodak'aa pada perā. Mamīda Cristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji, ichita p'anapataadamerā Tachi Ak'ōre ome māik'aapa oopataadamerā irua oopi bik'a. K'awa p'ani tachia wāara māga oomaa p'ani, tachi ipemaarā Cristo k'aurepa k'inia iru p'anapata perā. Chi ipemaarā k'ira unuamaa iru p'anapataarā atuadait'ee.

¹⁵ Tachi Ak'ōre-it'ee eperāpa ichi ipema k'ira unuamaa iru bi pirā, auk'a bi eperā chīara peeparī ome. Parāpa k'awa p'ani chīara peepataarā it'aa wādak'aa.

¹⁶ Nāgá k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa tachi k'inia iru bapari. Jesucristo piuji tachi pari. Māga ooji tachi audú k'aripa k'inia bada perā. Māgá tachia pida tachi ipemaarā Cristo k'aurepa k'aripa k'inia p'anadaipia bi, piuruta pijida ma k'aurepa.

¹⁷ Mapa chi net'aa iru bīpa ichi ipema Cristo k'aurepa chupiria nībi unuru pirā, mamīda chupiria k'awa-e bi pirā, ma eperāpa ak'ipimaa bi ichia Tachi Ak'ōre k'inia-e bi. ¿Sāga ichia Tachi Ak'ōre k'inia iru bida aima, chi ipema Cristo k'aurepa k'aripa-e bi pirā?

¹⁸ Warrarā, pedeeppapai tachi ipemaarā k'inia iru p'anadaik'araa bi. Āra k'aripadaipia bi. Māgá ooruta pirā, ak'ipidai wāara āra māik'aapa Tachi Ak'ōre k'inia iru p'ani.

Inejasia-ee it'aa t'ipataadaipia bi Tachi Ak'ōremaa

¹⁹ Māgá tachi ipemaarā k'inia iru p'anadak'āri, tachia nāgí wāarata k'awaadait'ee. Tachi, Tachi Ak'ōredeerā. T'āride māga k'awadak'āri, inejasia-ee it'aa t'ipataadait'ee irumaa.

²⁰ Mamīda inejasiadarii tachi t'āridepai k'īsiaruta pirā: “Aai, mia wāara mi ipemaarā Cristo k'aurepa mak'īara k'aripa-e.” Māga k'īsiaruta pirā, k'irāpadaipia bi Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōmaweda k'awa bi. Tachi k'āyaara k'awaara bi tachia wāara oo k'inia p'ani ichi-it'ee.

²¹ Jōdee, ipemaarā k'iniarā, tachia māgá k'īsiada-e p'ani pirā, wāara inejasia-ee it'aa t'ipataadait'ee Tachi Ak'ōremaa.

²² Ma awara it'aa iididak'āri Tachi Ak'ōremaa, irua ooit'ee jōmaweda tachia iidi p'ani. Māga ooit'ee tachia oopata perā irua jara bik'a.

²³ Tachi Ak'ōrepa jara bi tachia nāga oodamerā: Ijāadaipia bi Jesucristo wāara Tachi Ak'ōre Warra māik'aapa chik'inia p'anapataadaipia bi irua jaradak'a.

²⁴ Chi ooparipa Tachi Ak'ōrepa jara bik'a t'āri a-ba bapari iru ome. Chik'inia p'anapata. Tachia māga k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Jaurepa tachimaa māga k'awapipari perā. Ma-it'ee ichi Jaure pēiji tachi ome bapariimerā.

4

Sāga seewa jarapataarā k'awadai

¹ Ipemaarā k'iniarā, na p'ek'au eujāde seewa-idaa beerā chok'ara paraa. Māirāpa “Tai Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepataarāda” apata mīda, ijāanāati āchia jara p'ani. Pia ūridaipia bi jōmaarāpa jaramaa p'ani, k'awaadait'ee wāara jara p'ani Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a wa māga-e.

² Parāpa k'awaadai chisāgí eperāpa wāara jara bi Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapi bik'a. Chi jara bīpa: “Jesucristo eperā jīp'aak'a na p'ek'au eujāde ba cheji” jara bi Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapi bik'a, wāara Cristode ijāapari perā.

³ Mamīda chi māga jara-e bīpa p'oyaa jara-e Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapi bik'a, māgí eperāpa ijāak'aa perā Jesús, Cristo paji. Anticristo na p'ek'au eujāde bada paara, māgí pedeparik'a pedee'aji. Parāpa k'awa p'ani iru cheit'ee t'ēpai. Mamīda nāgaweda iru jīak'aa na p'ek'au eujāde paraa.

⁴ Warrarā, parā Tachi Ak'ōredeerā. Mapa parāpa oodak'aa māgí seewa-idaa beerāpa jara p'anik'a. Parāpa āchi māgá p'oyaadai chi parā ome bapari, Tachi Ak'ōre waibiara bairā chi na eujādepema ijāadak'aa beerā ome bapari, Netuara Poro Waibia k'āyaara.

⁵ Āchi māik'aapa jōmaweda na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā Netuara Poro Waibia jua ek'ari p'anapata. Maperā na p'ek'au eujādepema k'isia k'ira t'ādo jara wādak'āri, awaraarāpa ma seewa ūripata māik'aapa aide ijāapata.

⁶ Mamīda māga-e tai ome, tai Tachi Ak'ōredeerā perā. Taipa wāarata jarateepata Tachi Ak'ōre Jaurepa jarapi bik'a. Mapa chi Tachi Ak'ōre k'awa beerāpa ūri k'inia p'anapata taipa jarapata. Mamīda chi Tachi Ak'ōre k'awa-e beerāpa ūri k'iniadak'aa taipa jarateepata. Āchia ūri k'inia p'ani seewa jarateepataarā, Netuara Poro Waibia jarapi bik'a. Nāga k'awaadai chisāgí wāarata jarateepataarā māik'aapa chisāgí seewa jarateepataarā. Tachi Ak'ōre k'awa beerāpa wāarata jarateepataarā ūri k'inia p'anapata. Jōdee Tachi Ak'ōre k'awa-e beerāpa seewa jarateepataarā ūri k'inia p'anapata.

Tachi Ak'ōrepa eperāarā jōmaweda k'inia iru bapari

⁷ Ipemaarā k'iniarā, chik'inia p'anapataadāma, Tachi Ak'ōrepa māga oopi bairā. Jōmaarāpa awaraarā k'inia iru p'anapata māgá p'anapataadai, Tachi Ak'ōre warrarā perā māik'aapa Tachi Ak'ōre k'awa p'anapata perā.

⁸ Chi awaraarā k'inia-e bīpa Tachi Ak'ōre k'awa-e bi, Tachi Ak'ōrepa jōmaweda k'inia iru bapari perā.

⁹ Nāgá Tachi Ak'ōrepa unupiji tachi audú k'inia iru bapari. Na p'ek'au eujādee pēiji ichi Warra apai iru bada, māgí k'aurepa tachi ichita p'anapataadamerā iru ome.

¹⁰ Tachi Ak'ōrepa ichi Warra māgá pēik'āri, ak'ipiji tachi wāara k'inia iru bapari. Tachia iru māgá k'iniada-e paji. Iruata tachi k'inia iru baji. Mapa ichi Warra pēiji piumerā tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapiit'ee.

¹¹ Ipemaarā k'iniarā, Tachi Ak'ōrepa tachi māgá audú k'inia iru bapari perā, tachi jida chik'inia p'anapataadai pia bi.

¹² Apidaapa Tachi Ak'ōre k'ira unuda-e p'ani. Mamīda tachi chik'inia p'anaruta pirā, t'āri a-ba p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome. Māgá tachi k'ap'ia pari irua jōmaarāmaa unupiiit'ee wāara irua āra jida k'inia iru bapari.

¹³ Nāga k'awa p'ani tachi t'āri a-ba p'anapata Tachi Ak'ōre ome. Irua ichi Jaure pēiji tachi ome bapariimerā.

¹⁴ Ma awara taipa Tachi Ak'õre Warra bapata unujida tachi taupa. Mapa jõmaarãmaa nãga nepiripata: Tachi Ak'õrepa ichi Warra pëiji na p'ek'au eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa atade.

¹⁵ Mapa chi jara bipa Jesús Tachi Ak'õre Warra t'ãri a-ba bapari Tachi Ak'õre ome.

¹⁶ Mãgá tachia Tachi Ak'õre k'awa p'ani mãik'aapa ijãa p'ani irua tachi k'inia iru bapari. Tachi Ak'õrepa eperãarã jõmaweda k'inia iru bapari perã, eperãpa auk'a Tachi Ak'õre k'inia iru bak'ãri, t'ãri a-ba bapari iru ome.

¹⁷ Tachia Tachi Ak'õre mãgá k'inia iru p'anadak'ãri, oomaa p'ani irua k'inia bik'a. Irua k'inia bi waawee-ee p'anadamerã ichi k'irapite, ichi ewari waibia ewate pak'ãri. Wãara ma ewate mãga p'anadait'ee, na p'ek'au eujãde p'ani misa iru ome t'ãri a-ba p'anapata perã, Jesucristo iru ome t'ãri a-ba baparik'a.

¹⁸ Wãara Tachi Ak'õre k'inia iru bapari maarepida waawee-ee bapari, k'awa bairã Tachi Ak'õrepa iru auk'a k'inia iru bapari mãik'aapa maarepida iru k'achia oo-e pait'ee. Mamida chi waide mãga k'awa-e bipa Tachi Ak'õre waawee bapari, k'isia bairã Tachi Ak'õrepa ichi k'achia ooi. Mapa tachia nãga k'awadai. Eperã abaapa waawee bi pirã Tachi Ak'õrepa iru k'achia ooit'ee, ma eperãpa waide pia k'awa-e bi Tachi Ak'õrepa iru audú k'inia iru bapari.

¹⁹ Tachia Tachi Ak'õre k'inia iru p'ani, irua naapara tachi k'inia iru bada perã.

²⁰ Tachidepemapa jarai ichia Tachi Ak'õre k'inia iru bapari. Mãga jara bi mĩda, ichi t'ãride chi ipema Cristo k'aurepa unuamaa iru bi pirã, mãgĩ eperã seewamaa bi. Ichi ipema unu bita k'inia-e bi pirã, ¿sãga k'inia iru bai Tachi Ak'õre, unu-e bita?

²¹ Maperãpi Jesucristopa jaraji chi Tachi Ak'õre k'inia iru bipa ichi ipemaarã Cristo k'aurepa auk'a k'inia iru baipia bi.

5

Ne-inaa k'achia k'ira t'ãdoo oo amaa wãk'ãti wãpataarã

¹ Jõmaweda Tachi Ak'õre warrarãpa nãga ijãapata: Jesús, Cristo, ichi ai, Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã rey pamerã. K'isiadama nãgide. Tachia k'awa p'ani eperã abaapa awaraa eperã k'inia iru bak'ãri, ma eperã warrarã paara k'inia iru bapariit'ee.

² Mãga bi ichiaba Tachi Ak'õre ome. Tachia Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadak'ãri mãik'aapa oodak'ãri irua jara bik'a, k'awa p'ani iru warrarã jida k'inia iru p'anadait'ee.

³ Oodak'ãri Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ak'ipimaa p'ani wãara iru k'inia iru p'ani. Irua iidi-e bi oodamerã ne-inaa tachia p'oyaa oodak'aa.

⁴ Tachia oodai Tachi Ak'õrepa jara bik'a, iru warrarã perã. Jõmaweda Tachi Ak'õre warrarãpa na p'ek'au eujãdepema k'achia k'ira t'ãdoo oo amaa wãk'ãti wãpata, oo k'inia p'anapata perã irua jara bik'a. Tachia ne-inaa k'achia mãgá oo amaadai Cristode ijãapata perã.

⁵ Mapa jaradai: "Tachia ijãadak'ãri Jesús Tachi Ak'õre Warra, irua k'aripapari tachia na p'ek'au eujãdepema ne-inaa k'achia jõma oo amaa wãk'ãti wãdamerã."

Tachi Ak'õrepa jarada Jesús ichi Warra

⁶ Jesucristo na p'ek'au eujãdee chek'ãri, ak'ipiji ichi Tachi Ak'õre Warra. Mãga ooji paniapa poro choopik'ãri mãik'aapa ichi waa bat'ak'ãri. Jesús, ichi ai, Cristo paji poro choopik'ãri paniapa mãik'aapa ichi waa bat'ak'ãri. Tachi Ak'õre Jaurepata ichiaba tachimaa k'awapipari Jesús Tachi Ak'õre Warra.

Ma Jaurepa ichita wāarata k'awapipari. Maperā ijāa p'ani wāara Jesús Tachi Ak'ōre Warra.

⁷ Māpai jaradai nāgí ne-inaa ōpeepa auk'a tachimaa k'awapi p'ani Jesús wāara Tachi Ak'ōre Warra:

⁸ Tachi Ak'ōre Jaurepa ma wāarata k'awapipari perā tachimaa; Jesupa ooda perā Tachi Ak'ōrepa oopidak'a poro choopik'āri paniapa māik'aapa Jesupa ooda perā Tachi Ak'ōrepa oopidak'a iru waa bat'ak'āri.

⁹ K'īsiadáma nāgide. Eperāarāpa charraarā k'īrapite ne-inaa jaradak'āri, ijāapata māirāpa jara p'ani. Maperā audupiarā ijāadaipia bi Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jarak'āri, ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bapari perā. Ichia jaramaa bi Jesucristo ichi Warra ma jarada ōpeepa.

¹⁰ Mapa chi Tachi Ak'ōre Warrade ijāaparipa k'awa bi iru wāara Tachi Ak'ōre Warra, Tachi Ak'ōre Jaurepata ma eperā t'āride māga k'awapipari perā. Mamīda chi māga ijāa-e bīpa jōmaarāmaa ak'ipimaa bi ichi k'īsiade Tachi Ak'ōrepa seewa jara bi.

¹¹ Tachi Ak'ōrepa jara bi tachia iru Warrade wāara ijāadak'āri, ichita p'anapataadait'ee iru ome.

¹² Mapa jaradai: “Chi Tachi Ak'ōre Warrade wāara ijāapari it'aa wāit'ee. Mamīda chi Tachi Ak'ōre Warrade ijāa-e bi it'aa wā-e pait'ee. Māgí atuait'ee.”

Juanpa awaraa ūraa jarada

¹³ Mia jōma jara aupada na k'art'ade p'āji parā, Tachi Ak'ōre Warrade ijāapataarā, k'awaadamerā wāara ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome.

¹⁴ Maperā tachi inejasia-ee it'aa iidipata Tachi Ak'ōremaa. T'āride k'awa p'ani tachia iidiruta pirā Tachi Ak'ōrepa ne-inaa oomerā ichia oo k'inia bik'a eperāarā k'aripait'ee, tachia iidiruta irua ūriit'ee.

¹⁵ Ma awara k'awa p'anadairā irua ūripari māgá iididak'āri, ichiaba k'awa p'ani irua ooit'ee tachia iidi p'anik'a.

¹⁶ Parādepemapa unuru pirā pi ipema Cristo k'aurepa ne-inaa k'achia oomaa bi, it'aa t'īpia bi ma ipema pari, Tachi Ak'ōrepa iru chupiria k'awaamerā. Māgá pia ma ipema k'aripai, Tachi Ak'ōrepa iru it'aa wāpimerā. Māga ooi ma ipemapa oo bi pirā ne-inaa k'achia, ma k'aurepa tachi atuapi-e. Mamīda ne-inaa k'achia paraa, ma k'aurepa tachi atuapipari. Irua māgí oo bi pirā, mia parāmaa jara-e it'aa t'īdamerā iru pari.

¹⁷ Wāara eperāarāpa ooda-e p'anadak'āri Tachi Ak'ōrepa jara bik'a, ne-inaa k'achia oomaa p'ani iru k'īrapite. Mamīda p'ek'au k'achia jōmaapa tachi atuapi-e.

¹⁸ K'awa p'ani Tachi Ak'ōre warrarāpa p'ek'au k'achia oo amaa wāk'āti wāpata, Tachi Ak'ōre Warra, Jesucristopa āra k'aripapari perā. Irua āra ak'ipari Netuara Poro Waibiapa āramaa ne-inaa k'achia oopinaamerā.

¹⁹ K'awa p'ani tachi Cristode ijāapataarā Tachi Ak'ōredeerā. Jōdee apemaarā na p'ek'au eujādepemaarā Netuara Poro Waibia jua ek'ari p'anapata.

²⁰ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'ōre Warra na p'ek'au eujādee cheji Tachi Ak'ōre k'awapiit'ee tachimaa, māgá k'awaadamerā k'aita wāara Tachi Ak'ōre. Tachi ijāapataarā chaa t'āri a-ba bapari ma wāara Ak'ōre ome, t'āri a-ba bapari perā iru Warra Jesucristo ome. Māgita wāara Tachi Ak'ōre. Iru k'aurepata it'aa wādait'ee.

²¹ Chi māga ijāada-e p'anirā seewadeta ijāa p'ani. Āchia ijāapata chi ne-inaa juapa ooda k'īrapite it'aa t'īpataarāk'a. Mapa ijāanāati āchik'a.

Māgapai paji.

2 SAN JUAN

San Juanpa K'art'a T'ēepema P'ãda

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Ichia “mi Cristode ijãapataarã ak'ipari waibiada” apari, taarã ijãada perã, Cristo ome nipadak'ãriipa. Na k'art'a pëiji “Ak'õrepa jirit'eradaarãmaa”; pia jarait'eera, jirit'erada Cristode ijãapataadamerã.

Naapiara Juanpa jara bi ãra k'inia iru bi mãik'aapa o-ña bi ùk'uru Ak'õre ode pia nipapata perã. Ûraa bi chik'inia p'anapataadamerã (vs. 1-6). K'irãpapi bi Cristo na p'ek'au eujãde nipada eperã jip'aak'a; mapa ùrinaadamerã seewa jarateepataarãpa jara p'ani mãik'aapa ãchi t'ãide mãirã auteebainaadamerã (vs. 7-11). T'ēepai jara bi ichi wã k'inia bi ãchi ak'ide mãik'aapa salude pëiru (vs. 12-13).

Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidade jara bik'a p'anapataadaipia bi

¹ Mi, Juan, Cristode ijãapataarã ak'ipari waibia. Mia na k'art'a p'ãru parã ijãapataarãmaa, Tachi Ak'õrepa parã jirit'erada perã Cristode ijãapataadamerã. Wãara mia parã k'inia iru bi. Mia aupaita parã mágá k'inia iru bi-e. Jõma Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida k'awa p'anirãpa parã auk'a k'inia iru p'ani.

² Mia parã mágá k'inia iru bi ma wãarata iraweda tachi t'ãride bapari perã mãik'aapa ichita bait'ee perã tachi ome.

³ Wãara Tachi Ak'õre mãik'aapa iru Warra Jesucristo t'ãri pia p'anapata tachi ome. Mapa ãrapa tachi pia ak'i p'anadait'ee. Ma awara tachi chupiria k'awaadait'ee mãik'aapa k'ãiwee p'anapidait'ee. Mágá wãara p'anadai Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãik'aapa chik'inia p'anapataadai iru ome.

⁴ Mi o-ña beiji k'awaak'ãri parãdepemaarã ùk'uru p'anapata Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidade jara bik'a.

⁵ Írá, ipemaarã Cristo k'aurepa, mia parãmaa enenee nĩbi tachi chik'inia p'anapataadamerã. Mia mágá jarak'ãri, jara-e bi ne-inaa parãpa waide k'awada-e p'ani. Tachia naa Cristode ijãadak'ãriipa ma jarada ùridooda.

⁶ Nágá tachia ak'ipidai Tachi Ak'õre mãik'aapa awaraarã k'inia iru p'ani: oodak'ãri Tachi Ak'õrepa jara bik'a. Iruata jara bi tachi chik'inia p'anapataadamerã. Parãpa mágá ùrijida naaweda Cristode ijãadak'ãri.

K'irak'aupai seewa jarateepataarã t'ũpidai parã t'ãide

⁷ Ma Tachi Ak'õrepa jarada mia parãmaa k'irãpapi k'inia bi, na p'ek'au eujãde seewa-idaa beerã chok'ara paraa perã. Mãgirãpa ijãadak'aa Jesucristo na p'ek'au eujãde ba cheji eperã jip'aak'a. Jaradak'aa Jesucristo Tachi Ak'õre Warra. Mágá tachia k'awa p'ani ãchia seewa jaratee nipapata. ãchi Anticristo jãak'arã.

⁸ K'irak'aupai ijãadai ãchia jara p'ani. Mágá ijãaruta pirã, jõpidait'ee jõma parãpa oomaa p'ani Tachi Ak'õre-it'ee. Mia k'inia bi parãpa atadamerã jõma Tachi Ak'õrepa k'isia iru bi teeit'ee ichideerãmaa it'ari, oopatap'edaa perã irua oopi bik'a.

⁹ Eperãpa jararu pirã Cristopa jarateedak'a oo-e pait'ee, ichia ma jarateeda k'ãyaara Tachi Ak'õre net'aa waapiara k'awa bairã, mágá eperãpa wãara Tachi Ak'õre k'awa-e bi. Jõdee chi Cristopa jarateedak'a oo bipa wãara ijãapari Tachi Ak'õre Warrade mãik'aapa Tachi Ak'õre k'awa bapari.

¹⁰ Maperã mãgee Cristopa jarateedak'a ooda-e p'anirãdepema aba parã t'ãide cheru pirã, iru auteebaidaik'araa bi. Mãgee jarateepataarã parãmaa chepidaik'araa bi.

¹¹ Parãdepema abaapa mãgee eperã auteebairu pirã, k'aripait'ee irua waapiara k'achia oomerã ijãapataarãmaa, irua seewa jaratee bi k'aurepa.

¹² Mia parãmaa waa jara k'inia bi, mamĩda k'art'a p'ãdade mãga oo k'inia-e. Parã ak'ide wã k'inia bi, k'ĩrapite pedeedait'ee. Mãgá tachi o-ĩa p'anadait'ee.

¹³ Parã ãpemaarã Cristo k'aurepa, chi nãpema Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã Cristode ijãadamerã, parãmaa ichiaba salude tee pëiruta.

Mãgapai paji.

3 SAN JUAN

San Juanpa K'art'a Araarepema P'ãda

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Na k'art'a pëiji Cristode ijãapari Gayomaa. P'ãji jarait'ee ichia jarateepataarã pëida auteebaidamerã ijãapataarã chip'epatamãi.

Naapiara Juanpa pedee pia jara bi Gayomaa, Tachi Ak'õrepa iru pia oomerã. Jara bi ichi o-ia beeda nepiri chedak'ãri Gayo pia ijãapari Cristode. Gayomaa chupiria iidi bi ichia jarateepataarã pëida auteebaimera mãik'aapa ãra k'aripamerã pia ijãapata perã Cristode (vs. 1-8). Jara bi jãpema Diotrefepa iru ùraa ùriamaa bi mãik'aapa irua pëida eperãarã auteebai k'inia-e bi. Ùraa bi Gayopa mãga oonaamerã; ma k'ãyaara jãpema Cristode ijãapari pia Demetriok'a bamerã (vs. 9-12). T'ëpai jara bi ichi wã k'inia bi Gayo ak'ide mãik'aapa salude pëiru jãpema k'õp'ãyoorãmaa (vs 13-15).

Juanpa Gayomaa jarada

¹ K'õp'ãyo Gayo mia wãara k'inia iru bapari,

Mi, Juan, Cristode ijãapataarã ak'ipari waibiapa na k'art'a pãmaa p'ãru. Wãara mia pi k'inia iru bi.

² Ñpema k'inia Cristo k'aurepa, mia it'aa t'ĩ bi ne-inaa jõmaade pi pia wãmerã mãik'aapa k'ap'ia pia bamerã pi t'ãride Tachi Ak'õre k'ĩrapite pia baparik'a.

³ Ùk'uru tachi ñpemaarã Cristo k'aurepa nama chedak'ãri, nepirijida pia wãara oopari Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidak'a, mãgide ijãapari perã. Mãga ùrik'ãri, mi o-ia beejì.

⁴ Wãara mi ichita o-ia beepari k'awaak'ãri ijãapataarã michi warrarãk'a p'ani p'anapata Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëidade jara bik'a. Mi-it'ee mãga k'awaai k'ãyaara, ne-inaa awaraa pipiara wë-e mi o-ãpapiit'ee.

⁵ Ñpema k'inia, pia Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a pia oomaa bi k'aripak'ãri tachi ñpemaarã Cristo k'aurepa, chi awara ãi jaratee nipapataarã. Wãara pia ãra auteebaipari, ãra k'awa-e bi mĩda.

⁶ Mapa nama chedak'ãri, jõmaarã ijãapataarã taide nepiripata pia ãra k'aripada, ãra k'inia iru bapari perã. Mãgã k'aripapariji ãchi ode pia wãdamerã. ãra k'aripãji Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, ãrapa iru mimia oomaa p'anadairã.

⁷ ãra uchijida ãchi t'ãideepa jarateedait'ee Cristopa ooda mãik'aapa irua jarada. Ma wãdade ne-inaa maarepida iidi k'iniada-e paji ijãadak'aa beerã juadepema.

⁸ Mapa tachia ãra auteebaidaipia bi mãik'aapa k'aripadaipia bi. Mãga ooruta pirã, ãra ome auk'a mimiadait'ee awaraarãpa Tachi Ak'õre wãarata k'awaadamerã.

Diotrefepa k'achia ooda; jõdee Demetriopa pia ooda

⁹ Mia auk'a jaraji awaraa k'art'a pëidade pi t'ãidepema ijãapataarãmaa. Mamĩda Diotrefepa mi pedee ùri k'inia-e, ichi audua bairã. Ichi ijãapataarã poro waibiapa k'inia bi.

¹⁰ Ichia mi pedee mãgã ùri k'inia-e bairã, mi wãk'ãri parã ak'ide, k'ĩrapite pedeeit'ee ichi ome. Mia k'irãpapiit'ee ichia pedee k'achia jaramaa bi tai Ak'õrepa jirit'eradaarã ãpìte. Mãgapai oo-e ichia. Ichiaba tachi ñpemaarã Cristo k'aurepa jaratee nipadak'ãri ijãapataarã t'ãide ichi k'ait'a, ichia mãgãrã auteebaik'aa. Ma awara, awaraa ijãapataarãpa ãra auteebai

k'inia p'anadak'āri, ichia māga oopik'aa māik'aapa jērepari ma auteebai k'inia p'anirā awaraa ijāpataarā ik'aawaapa.

¹¹ Gayo, mi ĩpema k'inia, oonāaji ichia oo bik'a, ne-inaa k'achia oomaa bairā. Ma k'āyaara pia óoji. Nāgí k'irāpáji. Chi ne-inaa pia oo bipa oopari Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Mamīda chi k'achia oo bipa Tachi Ak'ōre k'awa-e bi.

¹² Wāara Diotrefepa māgá ne-inaa k'achia oomaa bi. Mamīda Demetriopa māga oo-e bi. Ijāpataarā jōmaarāpa nepiripata irua ne-inaa pia oopari. Iru bapari Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidade jara bik'a. Tai nāpemaarāpa ichiaba jara p'ani iru t'āri pia bapari. Piata k'awa bi taipa seewadak'aa.

¹³ Mia pīmaa waa jara k'inia bi, mamīda k'art'a p'ā bide māga jara k'inia-e.

¹⁴ Taarā-e nide mi wā k'inia bi pi ak'ide. Māgá k'irapite pedeedai.

¹⁵ Gayo, mia it'aa iidi bi Tachi Ak'ōrepa pi k'āiwee bapimerā. Tachi k'ōp'āyoorā nāpemaarāpa ichiaba pīmaa salude tee pēiruta. Tai pari salude téjeji jāma p'ani k'ōp'āyo chaa.

Māgapai paji.

SAN JUDAS

San Judapa K'art'a P'ãda

San Judapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsia p'ani na Judas Jerusalendepema ijãapataarã poro waibia Santiago ïpema paji. Na k'art'a Cristode ijãapataarãmaa pëiji.

Salude teep'eda mãik'aapa pedee pia jarap'eda (vs. 1-2), Judapa naapiara ũraa bi ũrinaadamerã seewa jarateepataarãpa jaratee nipapata ãchi t'ãide. Jara bi Tachi Ak'õrepa ooda chonaarãweda mãgeerã ome (vs. 3-7). Ichiaba jara bi ma seewa jarateepataarãpa oodak'aa Cristopa oopi bik'a. Jïp'a oopata ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a (vs. 8-16). K'irãpapi bi mãga pait'ee perã Cristo chei naaweda, k'ĩra jïp'a p'anapataadamerã irua k'inia bik'a (vs. 17-23). T'ëepai iidi bi Ak'õrepa ãra pia ak'i bapariimerã mãik'aapa pedee pia jara bi Jesucristode (vs. 24-25).

Salude pëida

¹ Mi, Judas, Santiago ïpema, mimiapari Jesucristo-it'ee. Na k'art'a p'ãru Tachi Ak'õrepa jirãt'eradaarãmaa. Irua parã k'inia iru bapari. Ma awara, Jesucristopa parã ak'i bapari atuanaadamerã ichi waya cheru misa.

² Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã audú chupãria k'awaamerã, k'ãiwee p'anapimerã mãik'aapa k'inia iru bamerã.

Sãap'eda na k'art'a p'ãda

³ ïpemaarã k'iniarã, mia t'ãriipa p'ãit'ee paji jarait'ee sãga Cristopa tachi ijãapataarã jõmaweda o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Mamãda, ma k'ãyaara, p'ãru ũraait'ee parãpa ijãa amaadamerã awaraarãpa seewa jarateepata mãik'aapa t'ãriipa Cristopa k'inia bik'a ijãadamerã, tai naapema ijãapataarãpa naaweda jarateedap'edaak'a.

⁴ Mãga jara bi ijãadak'aa beerã mera t'ĩudap'edaa perã parã t'ãide Tachi Ak'õrede ijãapataarãk'a. Tachi Ak'õrepa p'ek'au k'achia wëpapipari perã, pia bida a p'ani oodait'ee ne-inaa jõma tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a. ¡Mamãda mãga-e! Ichiaba merapata Jesucristo Tachi Waibia, tachi ijãapataarã chipari. Tachi Ak'õre ũraa chonaarãweda p'ãdade jara bi mãgeerã jõdait'ee iru juapa.

Tachi Ak'õrepa ooda naawedapema ijãadak'aa beerã ome

⁵ Parãpa nãgí k'awa p'ani mĩda, mia k'irãpapiit'ee. Tachi Waibiaapa Israel pidaarã jõmaweda Egipto eujãdeepa uchiapiji. Mamãda t'ëepai ijãa amaa p'anadap'edaarã jõmaweda ichi juapa jõpiji.

⁶ Ma awara ai naaweda angeleerã ũk'uru uchijida Ak'õre jua ek'ariipa, ãchi awaraa angeleerã poro waibiarã p'anajida mĩda. Irua ãchi p'anapatap'edaamãiipa pëik'ooji p'ãriudee. Mama at'ãri cadenapa jia iru bi, ichi ewari waibia ewate nĩmaa. Mãgí ewate irua jõmaarã k'ĩrapite ãchia k'achia oodap'edaa jarait'ee.

⁷ Awaraarã ichiaba ma angeleerã k'achia beerãk'a. Sodoma pidaarã mãik'aapa Gomorra pidaarã awaraa p'uuru k'ait'a p'anadap'edaarã ome ãchi k'ap'iaapa p'ek'au k'achia oopachida; ne-inaa eperãarã jïp'arãpa yiaara iru p'anapata. Maperãpi Tachi Ak'õrepa ma p'uurudepemaarã jõpiji t'ipitaupa. Mãgá apemaarãmaa ak'ipiji sãga t'ãri k'achia-idaa beerã jõpit'aait'ee t'ipitau k'ĩik'aa bipa.

Ne-inaa Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichi ewari waibia ewate

⁸ Māgí ijāadak'aa beerā parā t'āide p'anirāpa auk'a oopata. Tachi Ak'õrepa ma k'achia beerāmaa māga ooji mīda, irapema seewa jarateepataarāpa māirā jīak'a āchia oo k'iniata oopata. K'āimok'araa pik'apata perā, āchia oopata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a. Ma awara merapata Tachi Waibia āchi chipari māik'aapa angeleerā āpīte pedee k'achia jarapata.

⁹ Jōdee Miguel, angeleerā poro waibia mīda, ak'ipiji ichi Tachi Ak'õre jua ek'ari bapari. Ik'achia pedee-e paji Satanamaa aupedeedak'āri Moisés k'ap'ia piuda pari; k'aipa atait'ee. Māgaji:

'Tachi Ak'õrépata pi itriait'ee.'

(Zac 3.2)

¹⁰ Mamīda māgí seewa jarateepataarāpa māga ooda-e. Ne-inaa Tachi Ak'õrede pia k'awada-e pak'āri, oo iru p'anapata pedee k'achiapa. Ne-animalaarāk'a āchi k'ap'iapa oopi bik'a oopata, k'īsiadak'aa perā Tachi Ak'õrepa k'īsiapiparik'a. Mapa mia jōnīpa āchi itu jōk'oodait'ee p'ek'au k'achia ooyaa k'aurepa.

¹¹ ¡Aai, Tachi Ak'õrepa āchi k'achiadee pēiit'eepi! P'ek'au k'achiade nipapata Caīna oodak'a. Ichiaba oopata Balaampa oodak'a. P'arat'a jita k'iniapa ichia Tachi Ak'õre eere p'anadap'edaarā p'ek'au k'achiade baaipiji. Ma awara āchi poroorā ome chōo jiri p'ani, Corepa oodak'a ichi eere p'anadap'edaarā ome. Maperāpi Tachi Ak'õrepa āchi ichiaba k'enak'ooit'ee iru k'īrapite panadak'āri.

¹² Parā chip'edaidak'āri ne-inaa jedek'odait'ee, k'īra nejasiadaipata māgí seewa jarateepataarā k'aurepa. Mamīda āchi k'īra nejasia wēe, waibia k'opata māik'aapa waibia topata, āchita poro waibiarāk'a Tachi Ak'õre k'īrapite. Māgá oodak'āri, chupiria chitoonirā ak'idak'aa. Jōmaweda āchi-it'ee aupai oopata. Jīarara pania wēe bīk'api p'ani, nāupa atepari eujā p'ūasaadee. Ichiaba nejō bīrik'api p'ani chauk'aa bak'āri, chaujara bi mīda. Āchi piu pik'a p'ani ma pak'uru ēt'adak'a māik'aapa p'oodak'a.

¹³ P'usa t'ojara pak'āri, k'īraudaipari māik'aapa k'ōp'ep'ee nejarra k'achia ome ipu ide atabēipari. Māga pik'a māgeerā. Golpe pedeeepata eperāarā waibiarāk'a. Mamīda tachia unudai ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo āchia oopata. Lucero Ak'õrepa bidamāiipa uchiadák'api p'ani, awaraarāmaa Tachi Ak'õre o atuapipata perā. Mapa irua āchi atuapiit'ee, ichita p'āriude jīa paraa p'anadamerā.

Enocpa seewa jarateepataarāde jarada

¹⁴ Enoc Adandepa uchiadap'edaarā sietede uchijai. Tachi Ak'õrepa Enoc-maa pedeeipiji māgeerāde:

—jūrīti mia jararu! Tachi Waibia cheit'ee ichi angeleerā cho-k'ara ome.

¹⁵ Ak'i cheit'ee jōmaweda eperāarāpa oopatap'edaa, jarait'ee pia wa k'achia. Tachi Ak'õrede ijāadak'aa beerā k'achiadee pēiit'ee. Māga ooit'ee āchi irude ijāadak'aa p'anadairā; ne-inaa k'achia oopatap'edaa perā māik'aapa iru āpīte pedee k'achia jarapatap'edaa perā.

¹⁶ Māgīrā t'āri o-īa p'anadak'aa. Ik'īati pedeeepata awaraarāmaa, ne-inaa oodak'āri. T'āride oodaamaa p'anadairā Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a, oopata āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa oopi bik'a. Audua pedeeepata awaraarāpa pia ak'idamerā māik'aapa pedee pia jara p'anīpa k'ōp'āyo meraa pik'apata, jōmaweda pia uchiamerā āchi-it'ee aupai.

Jesucristo k'ōp'āyoorāpa naaweda jaradap'edaa

¹⁷ Mamīda ipemaarā k'inīarā, parā māga p'anadak'aa. Mapa k'irāpāti Tachi Waibia Jesucristopa jirit'eradaarāpa jaradap'edaa:

18 —Tachi Ak'õre ewari waibia ewate pai naaweda, ijãapataarã t'ãide uchiadait'ee Tachi Ak'õre Ûraa oo iru p'anapataarã. Mãgãrãpa oodait'ee ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a.

19 Parã t'ãide mãgã p'asa bi. Mãgee seewa jarateepataarãpa parã k'ĩraupipata pãchi auk'arã ome. Mapa awara-awaraadaipata. ãchia oopata na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa oopatak'a, Tachi Ak'õre Jaure wëe p'anadairã.

Ûraada Cristode wãara ijãapataarã-it'ee

20 Jõdee parã, ãpemaarã k'iniarã, mãga p'anadak'aa. Mapa chik'aripa p'anapatãati waapiara Cristode ijãadait'ee mãik'aapa pipiara k'awaadait'ee Tachi Ak'õrepa wãarata pedee jara pëida. Ma awara it'aa t'ĩpatãati Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a.

21 K'ĩra k'aupai k'ĩra atuadai Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari mãik'aapa p'anapatãati ichia k'inia bik'a. K'ãiwee nipatãati Tachi Waibia Jesucristopa chupiria k'awaaru ewate, ichita p'anapataadait'ee perã iru ome.

22 Pia ijãa-e beerã chupiria k'awãati waapiara Cristode ijãadamerã.

23 Eperãarã netuara o k'achiade nipapataarã k'aripãti ijãadamerã mãik'aapa uchiadamerã t'ipitau urua nĩbideepa uchiak'ajidak'a. Eperã p'ek'au k'achia ooyaa bak'ãri, ichiaba chupiria k'awãati. Mamãda ichia p'ek'au k'achia oopata unuamaa iru p'anadaipia bi, p'aru mik'ia jo bik'a. Mapa k'ĩrak'aupai oodai ãchia oopatak'a.

It'aa t'ida ijãapataarã pari

24 Tachi Ak'õrepata parã k'aripai mãirã k'achiade baainaadamerã. Ma awara ichia parã ateei ichimaa ichi k'ĩra wãree unudamerã mãik'aapa t'ãri o-ã, p'ek'au k'achia wëe bainĩ p'anadamerã ichi k'ĩrapite. Mapa o-ã irumaa it'aa t'ĩdãma.

25 Ichita Tachi Ak'õre; awaraa Ak'õre Waibia iru k'ãyaara wë-e. Ichi Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari. Maperã t'ãriipa o-ã it'aa t'ĩpata: “Jesucristo, pi jõmaweda na p'ek'au eujãde nĩbi Rey Waibia K'ĩra Wãree. Ne-inaa jõmaweda pi jua ek'ari iru bi. Ewaa weda ne-inaa jõmaweda chok'aji; at'ãri chok'apari mãik'aapa ichita mãga bapariit'ee. Amén.”

APOCALIPSIS

Tachi Ak'õrepa k'awapida San Juanmaa

San Juan, Jesucristopa jirit'eradapa na libro Apocalipsis apata p'ãji. Apocalipsis jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa k'awapida. Juanpa na pedee p'ãji Cristode ijãapataarã ũraait'ee, Cesarpa ãra miapi iru bada perã ichi jua ek'ari. Na p'ãdade Juanpa jara bi Tachi Ak'õrepa unupida ichimaa k'ãimok'araa pik'a bide, Patmos islade bak'ãri. Made Ak'õrepa unupiji ichia ooit'ee bi netuara eere p'anirã p'oyaaait'ee.

Naapiara Juanpa jara bi Jesucristopa na pedee k'awapida ichi ángel k'ap'ia pari (cap. 1.1-3). Ijãapataarãmaa saludaap'eda, jara bi ichia Jesucristo unuda mãik'aapa ichia Cristopa jara pëida p'ã bi Ásia eujãdepema Cristode ijãapataarã chip'epata siete p'anirãmaa (caps. 1.4-3.22). Jara bi ichia Tachi Ak'õre rey su-ak'i beepari unuda (cap. 4); joip'aruk'a bi pirat'ida unuda mãik'aapa Oveja Chak'e unuda (cap. 5). Jara bi ma joip'aruk'a bi k'arada siete unuda mãik'aapa ichia unuda ma Oveja Chak'epa ma k'arada chaa ogat'aak'ãri (caps. 6.1-8.1). Jara bi ichia unuda angeleerãpa trompeta seis chaadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'achia oopii naaweda na p'ek'au eujãdepemaarãmaa (caps. 8.2-9.21); ichia ángel unuda joip'aruk'a k'aipee bi ome (cap. 10) mãik'aapa ichia unuda Ak'õre pedee jarapataarã omé it'ariipa chedak'ãri na p'ek'au eujãdee mãik'aapa ma seis eerepema trompeta chaak'ãri (cap. 11). Jara bi wëra je choma bi ome pajãde unuda (cap. 12); nemisia ne-animal k'achia ome unuda (cap. 13); Oveja Chak'e unuda ciento cuarenta y cuatro mil judiorã ome (cap. 14.1-5); angeleerã unuda ãrapa na p'ek'au eujãdepemaarã k'achia oodak'ãri (cap. 14.6-20); k'ari ũrida mãik'aapa angeleerã siete unuda (cap. 15). Unuji awaraa ne-inaa siete p'asadap'edaa na p'ek'au eujãdepemaarãmaa, angeleerãpa p'arat'u weedak'ãri mairã iri (cap. 16). Jara bi Babilónia p'uuru unuda (cap. 17) mãik'aapa Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jõpida (caps. 18.1-19.5). Jara bi Oveja Chak'e miak'ãida fiesta unuda mãik'aapa sãga pait'ee Cristo waya chek'ãri (cap. 19.6-21). Jara bi Tachi Ak'õrepa Netuara Poro Waibia p'oyaada (cap. 20.1-10) mãik'aapa sãga jõmaweda eperãarã panadait'ee Tachi Ak'õre su-ak'i beepari t'oreroo bi k'irapite (cap. 20.11-15). Ichiaba jara bi sãga pait'ee Tachi Ak'õrepa ooit'ee bi eujã chiwidi mãik'aapa Jerusalén p'uuru chiwidi (caps. 21.1-22.5). T'ëepai jara bi na p'ãda leerutaarãpa oopataadamerã na ũraade jara bik'a mãik'aapa ichita Cristode ijãapataadamerã (cap. 22.6-21).

Jesucristopa k'awapida

¹ Na p'ãdade mi, Juanpa jara bi Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'awapida Jesucristomaa. K'awapiji ichia na ewari ooit'ee bi, Jesucristopa jõdee ichideerãmaa mãga k'awapimerã. It'ariipa Cristopa pëiji ichi ángel mĩmaa, mi iru mimiapari perã.

² Na p'ãdade mĩa jara bi Tachi Ak'õrepa mĩmaa unupida, ichia mĩmaa jara pëida mãik'aapa Jesucristopa mĩmaa jarada.

³ Tachi Ak'õrepa pia ak'it'ee na p'ãda leerupa awaraarã taide, ichia jara pëida perã. Ichiaba pia ak'it'ee na p'ãdade jara bi ũridap'eda, oo p'anipa aide ũraa bik'a, ma jõma ooit'ee taarã-e perã.

Juanpa Ásia eujãdepema ijãapataarãmaa jarada

⁴ Mi, Juanpa nãga p'ã pëiru parã Ásia eujãdepema ijãapataarãmaa, siete chip'epataarã chaachaa.

Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariimerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee. Tachi Ak'õre ichita bapari; ichita bapachi mãik'aapa ichita cheit'ee. Mia ichiaba iidi bi Tachi Ak'õre Jaurepa parã k'aripamerã. Iru jaure siete pik'a bi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'irapite.

⁵ Ichiaba mia iidi bi Jesucristopa parã k'aripamerã. Iruata wãara jarapari Tachi Ak'õrepa jara bi. Iruata piup'eda, naapiara chok'ai p'irabaiji ichita bapariit'ee. Na p'ek'au eujãdepema reyrã jõmaweda p'anapata iru jua ek'ari. Iruata tachi k'inia iru bapari. Mapa tachi uchiapiji tachia p'ek'au k'achia oopata jua ek'ariipa. Mãga ooji iru waa bat'ada k'aurepa kurusode piuk'ãri tachi pari.

⁶ Iruata tachi ichideerã papiji ichi Ak'õremaa p'aareerãk'a it'aa t'ipataadamerã eperãarã pari. Mapa jaradãma: "Jesucristo ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bapariit'ee." ¡Amén!

⁷ ¡Ûrítí! Iru cheit'ee jãrarade. Maapai jõmaarãpa iru unudait'ee; iru supidap'edaarã paara. Na p'ek'au eujãdepema to bee chaa eperãarã jarajëedait'ee waaweepa, irua ãchi miapiit'ee jãak'aapa ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mãga pait'ee. Amén.' (Dn 7.13)

⁸ Tachi Ak'õre Waibiapa jara bi:

—Mita Alfa; nejõmaata naa. Ichiaba mita Omega; nejõmaata t'ëe. Mita jõmaarã Waibia. Mi ichita bapari; ichita bapachi mãik'aapa ichita cheit'ee.

Juanpa Jesucristo unuda k'ãimok'araa pik'a bide

⁹ Mi, Juan, parã ipema Cristo k'aurepa, parãk'a mi t'ãri a-ba bapari perã iru ome. Mi ichiaba parã k'õp'ãyo, tachi auk'a wãdait'ee perã Ak'õre truadee mãik'aapa iraweda tachi auk'a choopata perã Jesude ijãa p'anide, tachi jiri p'aní mĩda miapidait'ee ma k'aurepa. Mi Patmos islade pëijida Tachi Ak'õre Ûraa jarateepachi perã mãik'aapa Jesupa ooda jarateepachi perã.

¹⁰ Mama bide tomia ewate it'aa t'ĩmaa baji Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Mãga nide k'ãimok'araa pik'adachi. Mi ãpитеik'a eereepa ùriji eperã golpe pedeeru, trompeta golpe jĩwaaparik'a.

¹¹ Mãgaji:

—P'ãji pia unuru maap'eda pëiji ijãapataarã chip'epata bee chaa nãgí siete p'uurude: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadelfia, Laodicea p'uurudee auk'a.

¹² Mãga ùrik'ãri, p'irrabaiji ak'iit'ee k'aipata mĩmaa mãga jara bi. Unuji lámpara bipata siete, awara-awaraa bainí bi. Mãgí chaachaa nëedee ooda paji.

¹³ Mãgí esajĩak'a unuji eperãk'a. P'aru teeso jĩ baji. K'irride ne-inaa nëedee ooda jĩ baji. Nërabei baji ichi t'ũade.

¹⁴ Ichi puda t'o-t'oo baji, oveja k'arak'a maa-e pirã nievek'a. Chi tau urua nĩbaji t'ipitauk'a.

¹⁵ Chi bĩri jida urua baji, bronce irradak'ãri uruaparik'a. Chi otau ùriji to k'ida chaaree jĩwaaparik'a.

¹⁶ Ichi jua juaraare lucero siete iru baji. Chi it'aideepa uchijai espada choma, k'ĩraichaa weda p'ewedee bi. Chi k'ĩra urua nĩbaji ak'õrejĩru imat'ipa urua nĩbaparik'a.

¹⁷ Mia iru unuk'ãri, eujãde baainaji iru k'irapite mãik'aapa piudak'a baibeeji. Mãpai irua mi t'õbaji ichi juarapa mãik'aapa mĩmaa mãgaji:

—P'eranáaji. Mi nejõmaata naa mãik'aapa nejõmaata t'ëe.

¹⁸ Miata eperãarã chok'ai p'anapipari. Na p'ek'au eujãde bide mi jai-idaaji. Mamĩda chok'ai p'irabaiji, maadak'ãriipa ichita bapariit'ee. Mia llavek'a iru

bi piudap'edaarāmāi ewait'ee. Madeepa eperāarā uchiapii māk'aapa āra k'aripai ichiaba chok'ai p'irabaidamerā ichita p'anapataadait'ee mi ome. Maa-e pirā, k'inia-e pirā, āra māgá uchiapi-e pait'ee.

¹⁹ Maperā p'āji pia unuru, írá ne-inaa wāyaa nībi māk'aapa ne-inaa t'ēpai wāyaait'ee bi.

²⁰ Pia unu bi ne-inaa Tachi Ak'ōrepa waide unupi-e pada apidaamaa: na lucero siete mi jua juaraare māk'aapa jā lámpara bipata siete nēedee ooda. Na lucero siete jara k'inia bi angeleerā siete bida ijāapataarā chip'epata siete ababaa ak'idamerā. Jōdee jā lámpara bipata siete jara k'inia bi ma ijāapataarā chip'epatamāi siete.

2

Cristopa jara pēida Éfeso p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹ Māpai irua mimaa māgaji:

—Nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Éfeso p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi ma lucero siete iru bipa ichi juaraare, bi misa ma lámpara bipata siete nēedee ooda ome.

² Mia k'awa bi parā Efesodepemaarā p'anapata. Pia mimiapata seewaidaa beerā t'īunaadamerā pāchi t'āide māk'aapa pia choopata mīde ijā p'anīde. K'awa bi parāpa chooda-e, t'āri k'achia-idaa beerā t'īu k'inia p'anadak'āri pāchi t'āide. Māirāpa seewata taita Cristopa pēidada adak'āri, parāpa ak'ipachida āchia jarateepata, k'awaa atarutamaa āchi seewa-idaa bee.

³ Maapai parāpa choopachida, māirāpa nepira jiripachida mīda parā ome. Sē-ee māgá choopachida, nepirade baaijida mīda mīde ijā p'ani k'aurepa.

⁴ Māgá choopachida mīda, mia pia ak'i-e nāgí ne-inaa parāpa oopata. Mi māk'aapa pāchi k'ōp'āyoorā k'inia iru p'anada-e naawedapemak'a.

⁵ K'irāpāti sāga p'anapachida ewaa mīde ijāadak'āri. Parāpa ne-inaa k'achia oopata oo amāati māk'aapa t'āriipa jōma oopatāati naawedapemak'a, mi k'inia iru p'anadairā māk'aapa pāchi k'ōp'āyoorā k'inia iru p'anadairā. Māga ooda-e pirā, mia pāchi lámpara bipata āyaa atait'ee. Māgá mi waa parā ome ba-e pait'ee.

⁶ Mia māga jara bi mīda, parāpa nāgí ne-inaa pia oopata. Mik'a parāpa auk'a unuamaa iru p'anapata Nicolaíta pidaarāpa k'achia oopata.

⁷ K'iri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarāmaa mia k'opiit'ee eperāarā chok'ai p'anapipari pak'urudepema; māgí pak'uru Tachi Ak'ōre eujāde bi.

Cristopa jara pēida Esmirna p'uurudepema ijāapataarāmaa

⁸ Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Esmirna p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi nejōmaata naa, nejōmaata t'ēe; chi jai-idaap'eda chok'ai p'irabaidapa.

⁹ Mia k'awa bi parā Esmirnadepemaarā nepirade p'anapata eperāarāpa parā jiripata perā miapidait'ee. Unu bi parā chupiria jōnapata, wāara chupiria-ee p'ani mīda, it'ari iru p'anadairā jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi parā-it'ee. K'awa bi pedee k'achia judiorā apataarāpa jara jōni parā āpite. Māirā

Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tede chip'epata mīda, wāara Tachi Ak'õredeerā-e, michideerā jiripata perā. Tachi Ak'õredeerāk'a p'anapataadai k'āyaara, Satanadeerāk'api p'anapata.

¹⁰ Waaweenāati māgeerāpa parāmaa ooruta. ¡Ūrítí! Māgeerā k'ap'ia pari Satanapa parā ūk'uru t'ipiit'ee carcelde, mide ijāa amaadai jīak'aapa ma k'aurepa. Ewari diez mama p'anadait'ee. Mamīda chóoti mide ijāa p'anide, mama parā peeruta pijida. Māgá chooruta pīrā, mia it'aripema poro jīra teeit'ee parāmaa, ichita p'anapataadamerā mi ome michi truade.

¹¹ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarā piuda aba piudait'ee. Atuada-e pait'ee Cristode ijāadak'aa beerāk'a.

Cristopa jara pēida Pérgamo p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹² Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pēidamaa Pérgamo p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi espada choma k'īraichaa weda p'ewedee iru bīpa.

¹³ Mia k'awa bi parā Pergamodepemaarā p'anapatamāi. Satanás rey su-ak'i beeparik'api bi, jāpemaarā chok'ara ichi jua ek'ari p'anapata perā. Mamīda parāmaa ik'achia Cristodeerāda adak'āri, mi merada-e paji. Ma awara parā choopachida mide ijāa p'anide, parā k'ōp'āyo Antipas peejida mīda mia ooda jarateeda perā. Parā māgá choojida, iru peejida mīda pāchi t'āide, Satanás baparimāi.

¹⁴ Parā māgá choopachida mīda, mia pia ak'i-e nāgí ne-inaa parāpa oopata. Pāchi t'āide ūk'uruurāpa jarateepata Balaampa chonaarāweda jarateedak'a. Māgipa Balacmaa jaraji sāga k'ūrai Israel pidaarā, ārapa k'odamerā nechiarā ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite eperāarāpa it'aa t'īpata. Ichiaba k'ūraji ārapa k'achia oodamerā awaraarā ome. Israel pidaarāpa ma ne-inaa omé oodak'āri, Tachi Ak'õrepa āra pia ak'i-e paji.

¹⁵ Ma jīak'a pāchi t'āide ichiaba ūk'uruurāpa jarateepata Nicolaíta pidaarāpa jarateepatak'a.

¹⁶ ¡Ma k'achia choonāati pāchi t'āide! Māirāpa jarateepata choodai k'āyaara, ma jarateepata k'īra unuamaa iru p'anapatāati, mia k'īra unuamaa iru baparik'a. Maa-e pīrā mia māirā miapiit'ee mi it'aideepa uchía bi espada choma bīpa; māgí mi pedee.

¹⁷ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarāmaa mia k'opiit'ee it'aripema chik'o mera iru bi *maná* apata. Ma awara parā chaachaa mia teeit'ee māu t'orroo; t'ī chiwidi aide p'āda ome. Ma māu jitarupapai parāpa k'awaait'ee ichi t'ī aide p'ā bi.

Cristopa jara pēida Tiatira p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹⁸ Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pēidamaa Tiatira p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi Tachi Ak'õre Warrapa; chi tau urua nībi t'ipitauk'a māik'aapa bīri urua bi bronze irradak'āri uruaparik'a.

¹⁹ Mia k'awa bi parā Tiatiradepemaarāpa oopata mide ijāapata perā. Chik'inia p'anapata māik'aapa choopata mide ijāa p'anide. Mapa awaraarā k'aripapata māik'aapa choopata, nepirade baairuta pijida. Audupiarā māga oomaa p'anī naawedapema k'āyaara, mide ewaa ijāa p'anedak'āri.

20 Írá mǎga oomaa p'ani mǐda, mia pia ak'i-e nǎgí ne-inaa parǎpa oopata. Ichiak'au bĭpata jǎ chonaarǎwedapema wĕra Jezabel jĭak'aa, ichia ne-inaa k'achia jarateemerǎ pǎchi t'ǎide. Ichi Tachi Ak'õre pedee jara-parida aperi. Mamǐda mǎga-e. K'ũrayaa bapari. Ichia jarateepari pia bi michideerǎpa p'ek'au oodamerǎ mǎik'aapa pia bi ǎrapa k'odamerǎ nechiara ata bĭdap'edaa ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite, ai k'ĩrapite eperǎarǎpa it'aa t'ĩpata.

21 Mia jaraji ma k'achia oopata oo amaamerǎ. Mamǐda mǎga oo k'inia-e.

22 Mapa mia ichi k'ayaapiit'ee; ichi ome k'achia oo p'anĭrǎ paara. Mǎirǎ auk'a miapiit'ee, oo amaada-e pĭrǎ ma k'achia ichia oopida.

23 Ma awara mia peeit'ee ichia jaratee bĭde ijǎapataarǎ, ichi warrarǎk'a p'anadairǎ. Mǎgapĭ mĭde ijǎapataarǎ jõmaarǎpa k'awaadait'ee mia nejõmaata k'awa bi; eperǎpa t'ǎridepai k'ĩsia bi mǎik'aapa t'ǎripa oo k'inia bi paara. Miata ak'it'ee pǎchia oopata mǎik'aapa ne-inaa teeit'ee eperǎ chaachaa irua ne-inaa oopata pari na p'ek'au eujǎde bi misa; ne-inaa pia irua pia oopata pari maa-e pĭrǎ ne-inaa k'achia irua k'achia oopata pari.

24 Írá mia nǎga jara bi parǎ apemaarǎmaa Tiatira p'uurude p'ani. Parǎpa pia oo p'ani k'awa k'iniadak'aa perǎ ma wĕrapa jaratee bi. Jĭridak'aa Satanás net'aa k'awaadait'ee; jǎgee net'aa eperǎarǎpa k'awadaik'araa bi. Parǎ ma k'achiade t'ũ k'iniadak'aa perǎ, mia ne-inaa awaraa iidi-e pait'ee parǎpa oodamerǎ.

25 Jĭp'a k'inia bi parǎ choodamerǎ mĭde ijǎa p'anĭde mǎik'aapa ne-inaa pia oo p'anĭde, mi waya cheru misa.

26 Parǎdepema k'achia p'oyaapataarǎ pia ak'it'ee mia oopi bik'a oo p'anadak'ǎri parǎ jai-idaarutamaa. Parǎ biit'ee eperǎarǎ p'uuru ak'ipataadamerǎ, reypa ooparik'a.

27 Mi Ak'õrepa eperǎarǎ bĭdak'a mi jua ek'ari, mǎgá mia eperǎarǎ biit'ee parǎ jua ek'ari. Parǎpa ma p'uuru pidaarǎ pǎchi jua ek'ari iru p'anadait'ee mǎik'aapa chupĭria k'awaada-ee mi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarǎ jõt'aadait'ee. Reypa tuma hierrodee juade iru bĭpa ooparik'a, mǎga pik'a parǎpa oodait'ee.

'Mǎirǎ ome oodait'ee eperǎpa chok'o pak'urupa wik'ǎri ooparik'a.' (Sal 2.9)

28 Ichiaba mia ĭdatĭpodopa lucero teeit'ee parǎmaa, mi jĭak'a ĭdaa pik'a p'anapataadamerǎ.

29 K'ĩrĭ ĕesaa p'anátĭ ũridamerǎ ma pedee Tachi Ak'õre Jaurepa jarada ijǎapataarǎmaa, ǎchi chip'epata chaa.

3

Cristopa jara pĕida Sardes p'uurudepema ijǎapataarǎmaa

1 Mǎpai irua mǎgaji:

—Írá nǎgí pedee p'ǎ pĕiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pĕidamaa Sardes p'uurudepema ijǎapataarǎ ak'imerǎ:

Nǎga jara bi Tachi Ak'õre Jaure siete pik'a iru bĭpa; chi lucero siete iru bi ichi juade. Mia k'awa bi parǎ Sardedepemaarǎpa ne-inaa oopata. Eperǎarǎpa jarapata: "Jǎ ijǎapataarǎ chok'ai p'anĭda" apata, parǎpa wǎara mĭde ijǎapata jĭak'aapa. Mamǐda mǎga-e. Piudap'edaarǎk'apĭ p'ani, wǎara ijǎada-e p'anadairǎ.

2 ĭMapa ũrĭti! Parǎpa mĭde ijǎapata jõĭ naaweda, jĭrĭpatáati oodait'ee mia oopi bik'a. Mia unu bi parǎpa ne-inaa oopata pia-e bi Michi Waibia k'ĩrapite.

3 K'ĩsĭati parǎpa naaweda ũridap'edaade Tachi Ak'õrepa jara pĕida jaratee chedak'ǎri. Parǎpa ma jarateedap'edaa ijǎajida. Mapa ĭrá oopatáati ma

jaradak'a. Parāpa ne-inaa k'achia oopata oo amáati. Māga ooda-e pirā, atu bide nechiapari cheparik'a, māga pik'a mi cheit'ee. Parāpa k'awada-e ewari mi cheit'ee parā miapide.

⁴ Mamīda parā Sardedepema ijāapataarā jōmaweda nipadak'aa ijāadak'aa beerāk'a. Chok'ara-ee p'ani mīda, ūk'uru p'anadak'aa māirāk'a. Mapa parā it'ari mi ome nipapataadait'ee. P'aru t'o-t'oo jī p'anadait'ee, pia p'anapata perā Tachi Ak'ōre k'īrapite.

⁵ Wāara jōmaweda k'achia p'oyaapataarā p'aru t'o-t'oo jīpataadait'ee. Mia māirā t'ī wēpapak'aa pait'ee Tachi Ak'ōre ome ichita it'ari p'anapataadait'eerā t'ī p'ā jēra bi librodeepa. Ma k'āyaara michideerā ait'ee mi Ak'ōremaa māik'aapa ichi angeleerāmaa.

⁶ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa.

Cristopa jara pēida Filadelfia p'uurudepema ijāapataarāmaa

⁷ Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Filadelfia p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi p'ek'au k'achia wēe bi, chi wāara aupaita jaraparipa. Chonaarāwedapema Rey David jōmaarā poro waibia badak'a, mi jōmaarā poro waibia. Mia aupaita llavek'a iru bi eperāarā wāpiit'ee Ak'ōre trua-dee. Mi awara apidaapa wāpida-e pai māik'aapa apidaapa jarada-e pai wānaadamerā.

⁸ Mia k'awa bi parā Filadelfiadepemaarāpa oopata. K'awa bi awaraarā k'īrapite parā mak'iarā waibia-ee p'ani mīda, p'anapata mia jarateedak'a māik'aapa choopata mīde ijāa p'anīde, mi merada-ee. Māga p'anapata perā parā k'īrapite mia o ooji, aide wādamerā. Mīata ma o ooda perā, apidaapa jarada-e pai parā aide wānaadamerā.

⁹ jūrīti mia ooit'ee Satanadeerāmaa! Māirāpa tai wāara judiorāda apata; Tachi Ak'ōredeerā. Mamīda seewamaa p'ani. Mia māirā bedabaipiit'ee parā k'īrapite. Māga ooit'ee āchia k'awaadamerā mia parā k'inia p'e iru bapari.

¹⁰ Parāpa oojida mia jaradak'a. Choopata mīde ijāa p'anīde, ma k'aurepa nepirade baajida mīda. Maperāpi mia parā k'aripait'ee Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā miapik'āri ichia ewari awara bidade ma-it'ee. Ma ewate ichia ak'īpiit'ee chisāgīrā wāara ichide ijāapata māik'aapa chisāgīrā ijāadak'aa.

¹¹ Taarā-e mi cheit'ee. Chóoti mīde ijāa p'anīde. K'īrak'aupai apidaapa atuapidai it'aripema poro jīra Tachi Ak'ōrepa parāmaa teeit'ee bi, ichita mi ome chok'ai p'anapataadamerā. Māgá atuapidai mīde ijāa amaapiruta pirā parāmaa.

¹² K'achia p'oyaapataarā mia te bīri māudee oodak'a papiit'ee mi Ak'ōre tede. Ichita p'anapataadait'ee jāma mi Ak'ōre ome. Mia mi Ak'ōre t'ī p'āit'ee ma p'oyaapataarā īri, jōmaarāpa k'awaadamerā mi Ak'ōre āchi chipari. Ma awara mia p'āit'ee mi Ak'ōre p'uuru t'ī, Jerusalén chiwidi, āchi īri, jōmaarāpa k'awaadamerā āchi ma p'uurudepemaarā. Māgí p'uuru Ak'ōrepa pēiit'ee it'ariipa. Ma awara āchi īri mia p'āit'ee michi t'ī chiwidi, jōmaarāpa k'awaadamerā āchi michideerā.

¹³ K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarā jōmaarāmaa.

Cristopa jara pēida Laodicea p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹⁴ Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Laodicea p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Chi nāga jara bi Amén apata. Irua ichita oopari ichia jara bik'a māk'aapa Tachi Ak'ōre wāarata jara pēida jarapari. Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa ne-inaa jōma ooji.

¹⁵ Mia k'awa bi parā Laodiceadepemaarāpa oopata. K'awa bi parā k'ūrasaa pik'a p'ani-e ijāada-e p'anirāk'a. Mamīda ichiaba wāsia pik'a p'ani-e wāara ijāapataarāk'a. Taawa parā k'ūrasaa pik'a p'anapataadai maa-e pirā wāsia pik'a p'anapataadai.

¹⁶ Mamīda māga p'ani-e. Ma k'āyaara parā jīria pik'a p'ani; ijāa-ijāa pik'a p'ani. Mapa mi choo-e parā ome. Parā yiarāa iru bait'ee.

¹⁷ Mia parā choo-e pāchia māgapata perā: “michi juadoopa nejōmaata iru bi. Mapa maarepida falta-eda” apata. Māga jaradak'āri, pariatua pedeeapata. P'arat'ara p'ani mīda, Tachi Ak'ōre-it'ee parā wāara chupiria chitooni; tau p'āriu pik'a p'ani, māk'aapa āk'adaa pik'a p'ani.

¹⁸ Māga p'anadairā mia ūraait'ee mīmaata neto atadamerā ne-inaa nēe ewaa atadak'a t'ipitaudepa. Ichiaba mīmaa neto atāti p'aru t'oroo jīdait'ee mia jīparik'a. Māgá waa k'īra nejasia p'anada-e, parā āk'adaa pik'a p'anadairā. Ma awara mīmaa neto atāti neera pāchi tau-it'ee. Māgá Tachi Ak'ōre wāarata pia unudai.

¹⁹ Mia itriapari māk'aapa miapipari mia k'inia iru bīrā jōmaweda. Maperā k'īra jīp'a ijāapatāati. Pāchi audua pedee pedee amāati māk'aapa óoti mia oopi bik'a.

²⁰ ¡Ūrítí! Eperā puerta t'aide t'ijaramaa bainī beeparik'a, māga pik'a mia parā t'ijaramaa bi. Chi mi pedee ūrik'āri, ichi puerta ewaru pirā, mi t'ūt'ee iru tede māk'aapa t'āri a-ba p'anadait'ee.

²¹ K'achia p'oyaapataarā mia su-ak'i beepiit'ee mi ik'aawa, mi su-ak'i beeparik'a mi Ak'ōre ik'aawa. Mi mama su-ak'i beepari, k'achia p'oyaapari perā.

²² K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa.

4

Tachi Ak'ōrepa it'aripema ne-inaa Juanmaa unupida

¹ Ma t'ēpai awaraa k'āimok'araa pik'aji. Unuji puerta Tachi Ak'ōre eujāde t'ūpata ewa nībi. Māpai ūriji ma otau naaweda ūrida golpe pedeeru trompeta jīwaaparik'a. Māgaji:

—Chéji it'aa. Mia ak'ipiit'ee ne-inaa Tachi Ak'ōrepa na ewari ooit'ee bi.

² Aramata Tachi Ak'ōre Jaurepa mi ateeji. Mama it'ari mia unuji rey su-ak'i beepari bainī bi. Ai īri Tachi Ak'ōre su-ak'i baji.

³ Iru k'īra wāree baji. Urua baji māu pi-ia bēisāa jaspek'a māk'aapa māu pi-ia p'oree cornalinak'a. Chi su-ak'i beepari t'iak'au baji euma p'itria pik'a bīpa; p'āwaraa bi māu pi-ia esmeraldak'a.

⁴ Ma su-ak'i beepari wap'ira baji awaraa su-ak'i beepari veinticuatro. Ai īri su-ak'i p'anajida chonaarā poro waibiarā veinticuatro. P'aru t'o-t'oo jī p'anajida māk'aapa poro jīra nēedee ooda jī p'anajida.

⁵ Tachi Ak'ōre su-ak'i beeparideepa pa tau p'orep'orepari nībaji māk'aapa pa jīwaa nībaji pedee ome. Ma su-ak'i beepari k'īrapite lámpara siete urua p'anajida. Māgí lámpara Tachi Ak'ōre Jaure siete pik'a bi.

⁶ Ichiaba ma su-ak'i beepari k'irapite mia unuji ne-inaa lago bëi-sãak'a vidriodee oodak'a.

Ma su-ak'i beepari k'ait'a; ai ik'aawa, ãpíte mãik'aapa k'irapite bainĩ p'anajida ne-inaa chok'ai bi k'imari; aba ik'aawa chaa. Mãgĩrã k'irapite mãik'aapa ek'arra eere tau-idaa baji.

⁷ Aba león k'irak'a baji; awaraa p'ak'a chak'e k'irak'a; awaraa eperã k'irak'a mãik'aapa chi apema nejĩpi wãabai wãk'a baji.

⁸ Ma chaachaa paraaji isiak'ara seis. Ma isiak'ara ichiaba tau-idaa baji taawaik'a eere, edaik'a eere paara. Mãirãpa ãstaawa, p'ãrik'ua pida Tachi Ak'õremaa ñida-ee nãga k'aripata:

—P'ek'au wëe, p'ek'au wëe, p'ek'au wëe bapari Tachi Ak'õre Waibia.

Ichita bapachi; ichita bapari; ichita cheit'ee.' (Is 6.2-3)

⁹ Mãirãpa k'aridak'ãri, jarapata ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ira wãree. Ichiaba jarapata iru ichita bapari mãik'aapa jõmaarã k'ãyaara waibia bi. Mãgã k'ari p'anide ichiaba gracias jarapata irumaa.

¹⁰ Mãirãpa mãga k'ariruta chaa, ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro bedabaipata ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'irapite mãik'aapa it'aa t'ĩpata irumaa, iru ichita bapari perã. Mãga oo p'anide ãchi poro jĩra ãradak'ãri, bĩpata iru k'irapite mãik'aapa jarapata:

¹¹ —Tachi Ak'õre Waibia, pĩmaa aupaita jaradaipia bi: Pi jõmaarã k'ãyaara k'ira wãreera bi mãik'aapa jõmaarã k'ãyaara waibia bi. Nejõmaata pi jua ek'ari nĩbi, pia nejõmaata ooda perã. Pia k'inia bada perã, nejõmaata mãga ooji.

5

Juanpa pedee p'ãda mãik'aapa Oveja Chak'e unuda

¹ Ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi jua juaraare mia unuji joip'aruk'a bi pirat'ida pedee p'ãda ome. P'ã baji taawaik'a eere, edajãde paara. Tauchaada siete tauchaa baji jĩrri torrabadapa.

² Ichiaba unuji angeleerã poro waibia aba. Mãgĩ golpe pedee baji. Iidiji:

—¿K'aipata nãga k'ĩsia bĩma? “Michia jã tauchaada ogat'aai mãik'aapa ewai jãgĩ joip'aruk'a bi.”

³ Mamĩda apidaapa ma joip'aruk'a bi ewada-e pai; it'aripemaarã apidaapa, na p'ek'au eujãdepemaarãpa pida mãik'aapa piudap'edaarã eujã ek'ari p'anĩrãpa pida.

⁴ Mãpai mi jëedachi apida wë-e pada perã ma joip'aruk'a bi ewadait'ee mãik'aapa ma pedee p'ãda leedait'ee.

⁵ Mamĩda ma chonaarã poro waibiarã veinticuatrodepemapa mĩmaa mãgaji:

—Jëenãaji. ¡Ak'ĩji! León apata Judá ëreerãdepema; chonaarãwedapema Rey Daviddepa uchiadapa k'achia p'oyaaaji. Iruata jã tauchaada siete ogat'aai mãik'aapa jã joip'aruk'a bi ewat'aai.

⁶ Ak'ik'ãri, mia unuji Oveja Chak'e apata eperãarãpa peedap'edaak'a. Ichi bainĩ baji ma rey su-ak'i beepari k'irapite mãik'aapa ma ne-inaa chok'ai bi k'imari k'irapite, mãirã ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro esajĩak'a. Ichia cacho siete iru baji. Ichiaba tau siete iru baji. Ma tau siete jara k'inia bi Tachi Ak'õre Jaure, jaure siete pik'a pëida na p'ek'au eujã jõmaade.

⁷ Ma Oveja Chak'e wãji ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ait'a mãik'aapa mãgĩ jua juaraarepa ataji ma joip'aruk'a bi pirat'ida.

8 Māga ook'āri, ma ne-inaa chok'ai bīrā k'īmari weda māik'aapa ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro weda bedabaidachida iru k'īrapite. Ma chonaa chaachaa iru baji arpa māik'aapa p'arat'u nēedee ooda. Ma p'arat'u chaa ipuru baji ne-inaa bajūbak'a t'ūa bīpa. Māgí jara k'inia bī Cristodeerāpa it'aa t'īpata.

9 Māga nīde ma bedabaidap'edaarā jōmaarāpa k'ari chiwidi k'arijida:

—Piata ma joip'aruk'a bī atai māik'aapa ma tauchaada ogat'aai, eperāarāpa pī peet'aadap'edaa perā.

Pīchi waa māgá bat'ada k'aurepa eperāarā uchiapiji p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Māgá Tachi Ak'ōre-it'ee neto pik'a ataji eperāarā k'īra t'ādo nāgee chaadepema: ēreerā, pedee, p'uuru, eujā, māgee chaadepema.

10 Pīa āra Tachi Ak'ōre jua ek'ari bīji p'aareerāk'a irumaa it'aa t'īpataadamerā.

Ichiaba pīa āra reyrāk'a papiit'ee na p'ek'au eujādepemaarā ak'īpataadamerā. (Ex 19.6)

11 Māpai mia unuji ma rey su-ak'i beepari, ma ne-inaa chok'ai bī k'īmari māik'aapa ma chonaarā poro waibiarā angeleerāpa wap'ira ata p'ani. Audú cho-k'ara paraaji; tachia p'oyaa juasiada-e.

12 Māirāpa otau apai pik'a bīde golpe pedeejida:

—Oveja Chak'e peedap'edaa; irumaapaita jaradaipia bī:

Jōmaweda pī jua ek'ari p'anapata, nejōmaata pēré perā.

Pī k'īra wāreera bī; jōmaarā k'āyaara k'īsia k'awaara bapari; jōmaarā k'āyaara juataura bapari; jōmaarā k'āyaara waibiara bī.

Mapa pīmaa it'aa t'īpata, awaraarāmaa it'aa t'īdai k'āyaara.

13 Māpai mia ūriji jōma ne-inaa chok'ai p'anīrā it'aripema, na p'ek'au eujādepema, na p'ek'au eujā ek'aripema māik'aapa p'usadepema; ne-inaa jōmaweda Tachi Ak'ōrepa ooda. Māirāpa māgajida:

—Rey su-ak'i beeparide su-ak'i bīmaa māik'aapa Oveja Chak'ema jōmaarāpa ichita it'aa t'īdaipia bī māik'aapa ichita jaradaipia bī parā jōmaarā k'āyaara waibiara bī, ne-inaa jōmaweda parā jua ek'ari bapari perā.

14 Māga jaradak'āri, ma ne-inaa chok'ai bī k'īmariirāpa p'anaujida:

—¡Amén!

Ma awara ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro waya bedabaidachida ma su-ak'i bī k'īrapite māik'aapa Oveja Chak'e k'īrapite.

6

K'āata jara k'inia bī ma tauchaada siete

1 T'ēpai mia unuji ma Oveja Chak'epa ogat'aaru chi naapiara tauchaada, ma tauchaada siete joip'aruk'a bīde k'ara bada. Māga nīde ma ne-inaa chok'ai bī k'īmariidepema abaapa pa jīwaaparik'a pedeeji:

—Chepáde aji.

2 Mia ak'ik'āri, unuji caballo t'orroo. Ai īri su-ak'i badapa ichi juade ematrima ateeji. Angelpa teeji chōo p'oyaapataarā poro jīra irumaa, wāmerā na p'ek'au eujādee jura p'oyaade. Wāji.

3 Māpai ma Oveja Chak'epa araarepema tauchaada ogat'aaji. Māga ook'āri, mia ūriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bī k'īmariidepemapa jararu:

—Chéji.

⁴ Ak'ik'āri, unuji caballo p'oree. Ai ĩri su-ak'i bĭmaa Tachi Ak'ōrepa espada choma teeji māik'aapa māgĭ juade biji na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda, māgĭ k'aurepa waa eperāarā k'āiwee p'ananaadamerā. Maperā eperāarāpa chĭara pee para beejĭ.

⁵ Māpai ma Oveja Chak'epa omé eerepema tauchaada ogat'aak'āri, mĭa ũriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĭmariidepemapā auk'a jararu:

—Chéji.

Ak'ik'āri, unuji caballo p'āimaa. Ai ĩri su-ak'i bĭpa net'aa chaapari iru baji ichi juade.

⁶ Māpai nāgĭ pedee uchĭaji ma ne-inaa chok'ai bi k'ĭmari t'āideepa:

—Jarra óoji trigo kilo apai t'erabaidamerā ewari aba mimiada pari; maa-e pirā cebada kilo ōpeepai t'erabaidamerā ewari aba mimiada pari. Mamĭda olĭvo māik'aapa uva t'ōbaināaji, aceite paraamerā māik'aapa vino paraamerā.

⁷ Māpai ma Oveja Chak'epa ōpee eerepema tauchaada ogat'aak'āri, mĭa ũriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĭmariidepemapā jararu:

—Chéji.

⁸ Ak'ik'āri, unuji caballo k'uarak'uarāa bi. Ai ĩri su-ak'i bada Piuda apachida. Māgĭ t'ēe cheda Piudaarā P'anapatamāi apachida. Māgĭrā juade Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā k'ĭmariidepema chaa aba biji, ma eperāarā piudamerā jura chōo jōnĭpa, jarra oo jōnĭpa, k'ayaapa māik'aapa ne-animal k'achĭa beerāpa.

⁹ Māpai ma Oveja Chak'epa k'ĭmari eerepema tauchaada ogat'aak'āri, mĭa unuji altar bainĭ bi māik'aapa ai ek'ari unuji jai-idaadap'edaarā jaureerā. Ijāadak'aa beerāpa ma eperāarā peejĭda, Cristode ijāapatap'edaa perā māik'aapa iru ũraa jarateedap'edaa perā.

¹⁰ Māirāpa otau apai pik'a bide golpe pedeejĭda:

—Tachi Waibia, pia nejōmaata k'awapari. Pi k'achĭa wēe bapari māik'aapa ichĭta oopari pia jara bik'a. ¿Sāapai ak'it'eema eujādepemaarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achĭa? ¿Sāapai tai peedap'edaarā miapiit'eema? ajĭda.

¹¹ Māgĭrā chaachaa Tachi Ak'ōrepa p'aru teesoo t'orroo bi teeji. Māpai jaraji āchĭmaa taarāpai ĩdamerā māik'aapa nidamerā āchĭ ĩpemaarā, chĭ Cristopa oopi bik'a oopataarā Tachi Ak'ōrepa awara bĭda ma-it'ee, auk'a piudamerā k'achĭa beerā juapa.

¹² Māpai ma Oveja Chak'epa joisomaa eerepema tauchaada ogat'aak'āri, unuji na p'ek'au eujā golpe wēre nĭbi awērachĭpa. Ak'ōrejĭru k'ĭi pik'adachĭ. P'āi-maa baji p'aru cabra k'aradee oodak'a; māgee p'aru jĭpata chĭ-ĭadak'āri. Ma awara atane p'oreedachĭ tachi waak'a.

¹³ Lucero pajādeepa jurruk'oodachĭda na eujāde, higojō chĭk'aa jurru-patak'a higuera bĭrĭdeepa nāumĭa p'uak'āri.

¹⁴ Pajā pirat'ĭdaji joip'aru pirat'ĭpatak'a. Māpai wēpadachĭ. Ma awara eera, isla ome āyaa wājĭda ma badamāĭpa.

¹⁵ Māga unudak'āri, na p'ek'au eujādepema reyrā, eperāarā poro waibĭarā, soldaorā poro waibĭarā, p'arat'ara beerā, juataura beerā, esclavoorā, esclavo-eerā; ma jōmaweda mirudachĭda māu te uriade māik'aapa eera jĕra bi eujāde māu-idaa bĭmāi.

¹⁶ Mama p'anĭde biajĭda eemaa māik'aapa māu-idaa bĭmaa:

—ĭTai ĩri baai chĕti, rey su-ak'i beeparĭde su-ak'i bĭpa māik'aapa Oveja Chak'epa tai ununaadamerā, tai jĭrĭpata perā miapidait'ee!

¹⁷ Tachi Ak'ōre ewari waibia ewate paji. Apĭdaapa iru k'ĭrau chooda-payada ajĭda.

7

Ciento cuarenta y cuatro mil Israel pidaarã Tachi Ak'õrepa jirit'erada

¹ Ma t'ëepai mia unuji angeleerã k'ĩmari; aba bainĩ bi norte eere; aba sur eere; aba ak'õrejĩru uchiapari eere; chi apema chi baaipari eere. Mãgĩrãpa madepema nãu t'idik'a p'anajida p'uanaamerã eujã ãri, p'usa ãri wa pak'uru ãri.

² Ichiaba unuji ángel awaraa ak'õrejĩru uchiapari eereepa uchua cheru. Mãgĩpa ne-inaa tauchaa bipari iru baji ichi juade. Ma ne-inaapa tauchaa bidak'ãri eperãarã ãri, jara k'inia bi ma eperãarã Tachi Ak'õre ichita chok'ai baparideerã. Mãgĩ ángel golpe pedeeji apema k'ĩmariirãmaa; mãgĩ jirit'eradaarãmaa eujã mãik'aapa p'usa ãripidamerã:

³—Waide ãripinãati eujã, p'usa mãik'aapa pak'uru, waide taipa tauchaa bidape perã Tachi Ak'õredeerã tau biiride.

⁴ Mia ãriji jaradak'ãri jõmasaa eperãarã ãri ma tauchaa bidap'edaa. Israel pidaarã ãreerãdepemaarã ciento cuarenta y cuatro mil paji.

⁵ Judá ãreerãdepema doce mil paji;

Rubén ãreerãdepema doce mil paji;

Gad ãreerãdepema doce mil paji;

⁶ Aser ãreerãdepema doce mil paji;

Neftalí ãreerãdepema doce mil paji;

Manasés ãreerãdepema doce mil paji;

⁷ Simeón ãreerãdepema doce mil paji;

Leví ãreerãdepema doce mil paji;

Isacar ãreerãdepema doce mil paji;

⁸ Zabulón ãreerãdepema doce mil paji;

José ãreerãdepema doce mil paji

mãik'aapa Benjamín ãreerãdepema doce mil paji.

Eperãarã chok'ara p'aru t'orroo jĩ p'anadap'edaa

⁹ Ma t'ëepai unuji eperãarã audú chok'ara nãgĩ chaadepema: eujã, ãreerã, p'uuru, pedee; mãgĩ chaadepema. Bainĩ p'anajida ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite mãik'aapa ma Oveja Chak'e k'ĩrapite. Apidaapa ãra p'oyaa juasiadae, audú chok'ara p'anadap'edaa perã. P'aru t'orroo jĩ p'anapachida mãik'aapa palma k'iru ateepachida ãchi juade ak'ipidait'ee o-ãa p'ani.

¹⁰ Jõmaarãpa golpe pedeejida:

—Tachi Ak'õre, ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bipa mãik'aapa Oveja Chak'epa eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atajida atuanaadamerã.

¹¹ Angeleerã, chi wap'ira atadap'edaa ma rey su-ak'i beepari, ma chonaarã poro waibiarã mãik'aapa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari; mãgĩ angeleerã bedabaidachida tau biiri te jãde t'õbairutamaa ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite mãik'aapa it'aa t'ĩpachida Tachi Ak'õremaa.

¹² Mãgapachida:

—¡Amén! apachida. Jõmaarãpa it'aa t'ĩdaipia bi Tachi Ak'õremaa mãik'aapa jaradaipia bi: “Pi jõmaarã k'ãyaara waibiara bapari; jõmaarã k'ãyaara k'ĩsia k'awaara bapari; jõmaarã k'ãyaara t'ãri piara; jõmaarã k'ãyaara juataura; jõmaweda pi jua ek'ari p'anapata. Mãga ichita jaradait'ee, jõe. ¡Amén!”

¹³ Mãpai ma chonaarã poro waibiarãdepema abaapa mimaa iidiji:

—¿K'áirãma na p'aru t'orroo jĩ p'ani? ¿Sãmãik'aapa chejidama? aji.

¹⁴ Mia p'anauji:

—Piata k'awa bida aji, mi k'āyaara.

Irua māgaji:

—Āchi jai-idaadak'āri, uchijaida audú miapi iru p'anadap'edaarā juadeepa. P'aru t'oroo jĩ p'ani, āchi p'aru t'ōdap'edaa perā ma Oveja Chak'e waade. Māgapi āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wēpajida.

¹⁵ 'Maperāpi Tachi Ak'ōre su-ak'i beepari k'īrapite bainĩ p'ani.

Āstaawa, p'ārik'ua pida āchia oopata Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a ichi it'aripema te waibiade.

Ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bipa āra ichita ak'i bapariit'ee, ichita āra ome bapariit'ee perā.

¹⁶ Waa jarra ooda-e pait'ee māik'aapa waa opisiada-e pait'ee.

Ichiaba ak'ōrejīrupa waa paada-e pait'ee māik'aapa waa wāsiapa jia cheda-e pait'ee.' (Is

49.10)

¹⁷ Māga pait'ee ma Oveja Chak'e, rey su-ak'i beepari k'īrapite bainĩ bipa, āra pia ak'i bapariit'ee perā.

Āramaa ak'ipiit'ee pania poatri uchia bimāi, māgí pania todak'āri, ichita p'anapataadamerā iru ome.

Ma awara Tachi Ak'ōre āra ome bapariit'ee perā, waa t'āri p'ua p'anadak'aa pait'ee.

8

Seis eerepema tauchaada ogat'aada

¹ Oveja Chak'epa ma seis eerepema tauchaada ogat'aak'āri, it'aripemaarā jōmaweda k'īuu nībeeji. Māgá p'anejida perá hora esa-auk'a.

² Ma t'ēpai mia unuji angeleerā siete, iru k'īrapite bainĩ p'anapataarā. Māgí chaa trompeta āchi chaachaa jitajida.

³ Māpai ángel awaraa cheji māik'aapa bainĩ beeji altar k'ait'a. Ichi juade k'uuruk'a bi nēedee ooda iru baji. Aide ne-inaa t'ūa bapari paapachida Tachi Ak'ōre-it'ee. Awaraapa irumaa ne-inaa t'ūa bapari waibia teeji, p'oiramerā Cristodeerā it'aa t'īpata ome māik'aapa bimerā ma altar īri Tachi Ak'ōre-it'ee. Māgí biji altar nēedee ooda īri; ma altar rey su-ak'i beepari k'īrapite bainĩ bi.

⁴ Ma ne-inaa t'ūa bapari paak'āri, chi nari Cristodeerā it'aa t'īpata ome ma ángel juadeepa it'aa wāji Tachi Ak'ōre baparimāi.

⁵ Māpai ma angelpa t'ipitau atap'eda altardeepa, ma k'uuruk'a bi ipurut'aaji. Māpai bat'at'aaji na p'ek'au eujādee. Māga oo bide mia ūriji pa jīwaa nībi pedee ome. Ichiaba unuji pa tau p'orep'orepari māik'aapa na p'ek'au eujā wēre nībi awērahaipa.

Angeleerāpa trompeta chaadap'edaa

⁶ Māpai ma angeleerā sieteerāpa trompeta iru p'ani āchi juade ewaa jirajida chaadait'ee.

⁷ Chi naapiara angelpa ichi trompeta chaak'āri, angeleerāpa hielō k'oi taúk'a bat'ajida na p'ek'au eujādee. Ma hielō p'oirā baji t'ipitau ome māik'aapa waa ome. Perá eujā esajīak'a paadachi. Ichiaba pak'uru ōpeedepema chaa aba māik'aapa p'ūajara jōmaweda paadachi.

⁸ Araarepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, māu choma t'ipitau ome urua nībi bat'ajida p'usa jādee. Māpai perá p'usa jā esajīak'a waa padachi.

⁹ Ma awara p'usadepema ne-inaa chok'ai bi ōpeedepema chaa aba piudachida. Ichiaba barco p'usade wā nipadap'edaa, māgí ōpeedepema chaa aba jōdachida.

¹⁰ Ma omé eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, lucero choma t'ipitau ome urua nĩbi pajãdeepa baaidachi na eujãdepema to mãik'aapa pania poatri uchiapata ãri; ma õpeedepema chaa aba ãri.

¹¹ Mãgí t'ijarapata Lucero Asia. Mãgí baaik'ãri, to mãik'aapa pania poatri uchiapata õpeedepema chaa aba ãri, pania asia ũu beeji. Eperãarãpa ma pania todak'ãri, chok'ara piujida.

¹² Ma õpee eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, ak'õrejĩru, atane, lucero ãridachida. Perá ak'õrejĩru k'ĩra esajĩak'a k'ĩidachi. Perá atane k'ĩra esajĩak'a auk'a k'ĩidachi. Ichiaba perá lucero esa-auk'a k'ĩidachida. Mapa ãstaawa hora õpeedepema chaa aba ak'õrejĩru jẽra-e paji. Ichiaba p'ãrik'ua hora õpeedepema chaa aba atane lucero ome ãdaada-e paji.

¹³ Mãpai mia unuji nejĩpi pajãde it'í wãabai ni. Ũriji ma nejĩpĩpa golpe pederu:

—jAai, eperãarã at'ãri eujãde p'ani audú chupĩria jõnadait'eeda aji, apema angeleerã õpeerãpa ãchi trompeta chaadak'ãri!

9

K'ĩmari eerepema trompeta chaada

¹ Mãpai ma k'ĩmari eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, mia unuji lucerok'a pajãdeepa baai cheda na eujãde. Mãgĩpa llave jitaji ewait'ee arii uria bi, chi t'ai jĩa nĩbada perã. Ma uria audú nãpia baji.

² Ma uria t'ai ewak'ãri, narira uchua nĩbeeji, nari waibia uchiaparik'a t'ipitau waibiadeepa. Ma nari k'aurepa p'ãriudachi. Ak'õrejĩru mãik'aapa pajã perá unu-e paji nari jĩrak'awaa nĩbĩpa.

³ Ma nari ome netuaraarã sisi k'ap'iak'a uchiadachida mãik'aapa wãaichoo chejida na p'ek'au eujãdee. Eujãde pa wãdak'ãri, mia unuji ne-inaa Tachi Ak'õrepa mãirãmaa bida; mãgí ne-inaa tusõrepa iru bik'a eperãarã k'aait'ee.

⁴ Tachi Ak'õrepa mãirãmaa jaraji p'ũajara apida; pak'uru jida ãrinaadamerã. Jĩp'a p'ua oodaipia bida aji, chi Tachi Ak'õre tauchaa wẽe beerã ãchi tau bĩrĩde.

⁵ Mamĩda jaraji eperãarã k'aa peenaadamerã. Jĩp'a p'ua oodaipia bida aji, atane joisomaa wãyaaru misa. Mãirãpa k'aada golpe p'ua nĩbaji tusõrepa k'aada p'ua nĩbaparik'a.

⁶ Mãgá eperãarã k'aa jõnide, ma eperãarã audú piu k'inia p'anadait'ee. Mamĩda piuda-e pait'ee.

⁷ Mia sisira unuji caballoorã uchiapatak'a jura chõode. Ne-inaa poro jĩra nẽedee oodak'a jĩ p'anajida ãchi porode. ãchi k'ĩra eperã k'ĩrak'a beeji.

⁸ ãchi puda waree beeji; wẽraarãdek'a mãik'aapa ãchi k'ida león k'idak'a beeji.

⁹ ãchi t'ũade ne-inaa jĩ p'anajida armadura hierrodee oodak'a. Wãaichook'oodaidak'ãri, ãchi isia jĩwaapachida carro caballopa jidiupata jĩwaapatak'a, chok'ara uchiadak'ãri jura chõode.

¹⁰ ãchi trude ne-inaa awapari iru p'anajida, tusõreerãpa iru p'anapatak'a. Mãgĩpa eperãarã k'aadait'ee atane joisomaa wãyaaru misa.

¹¹ ãchi rey Satanapa ãra chok'apari. Ichi ma uria nãpia bi jĩapari. Hebreo pedeede ichi t'ijarapata Abadón; griego pedeede Apolión; jara k'inia bi Eperãarã Peepari.

¹² Ma naapiara ne-inaa k'achiara wãyaaji. Ne-inaa k'achiara omé at'ãri falta bi.

Joisomaa eerepema trompeta chaada

¹³ Māpai ma joisomaa eerepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, mia pedee ūriji altar nēedee oodadeepa. Ma altar Tachi Ak'ōre k'īrapite bainĩ baji. Ma altar āuk'idāa k'īmariide cacho paraa. Madeepa ma pedee uchua baji.

¹⁴ Jaraji ma angelpa trompeta iru badamaa:

—K'ena pēiji angeleerā k'īmari Éufrates to ide jīa paraa p'ani.

¹⁵ Māgí angeleerā k'ena pēik'āri, uchujida peenadait'ee na p'ek'au eujādepemaarā ōpeedepema chaa aba. Ai naaweda jīa paraa p'anajida ni p'ani misa año, atane, ewari māik'aapa hora Tachi Ak'ōrepa awara bidamaa paru misa.

¹⁶ Mia ūriji jaradak'āri jōmasaa soldaorā p'e atadap'edaa caballok'a bi ĩri wādamerā āchi ome. Audú chok'ara; doscientos millones paji.

¹⁷ Ma caballok'a bi māik'aapa māgí ĩri wādap'edaarā mia unuji k'āimok'araa pik'a bide. Āchi t'ūade armadura jī p'anajida. Ma armadura p'oree baji, t'ipitauk'a. Ichiaba p'āp'āraa baji māu pi-ia jacintok'a. Ichiaba k'uarāa baji māu azufrek'a. Ma caballoorāk'a beeda poro león porok'a beeji. Māirā it'aideepa uchujaji t'ipitau, nari māik'aapa azufre p'ora.

¹⁸ Ma ne-inaa k'achia ōpeepa; t'ipitaupa, naripa māik'aapa azufrepa na p'ek'au eujādepemaarā ōpeedepema chaa aba piuji.

¹⁹ Ma caballoorāk'a beerāpa eperāarā māgá p'oyaaajida āchi it'aipa māik'aapa āchi trupa, āchi tru taama porok'a beeda perā. Māgipa auk'a eperāarā p'ua oopachida.

²⁰ Māgá eperāarā chok'ara piujida mīda ma k'achiapa, chi waide peeda-e p'anadap'edaarāpa āchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'iniada-e paji. It'aa t'ī amaa k'iniadak'aa paji netuaraarāmaa. Ichiaba it'aa t'ī amaa k'iniadak'aa paji āchia ne-inaa juapa ooda k'īrapite; ne-inaa nēedee ooda, p'arat'adee ooda, broncedee ooda, māudee ooda, pak'urudee ooda. Māgí k'īrapite it'aa t'ī k'inia p'anapachida māgee ne-inaa p'oyaa ak'ik'aa mīda, p'oyaa ūrik'aa mīda māik'aapa p'oyaa t'iak'aa mīda.

²¹ Ichiaba awaraarā pee amaa k'iniadak'aa paji. Jaipanaarāpa oopatak'a oo amaa k'iniadak'aa paji. P'ek'au oo amaa k'iniadak'aa paji māik'aapa nechia amaa k'iniadak'aa paji.

10

Joip'aruk'a bi pirat'ida k'aippee

¹ Māpai mia unuji angeleerā poro waibia awaraa. Māgí it'ariipa cheji jīarara pirat'i nībide. Euma paraa baji ichi poro ĩri. Chi k'īra urua baji ak'ōrejīruk'a māik'aapa chi jīru t'ipitau urua nībik'a baji.

² Ichi juade iru baji joip'aruk'a pirat'ida k'aippee. Māgí ewat'i baji. Ma angeleerā poro waibia na eujāde bainĩ ba chek'āri, chi jīru juaraarepema bijī p'usa ĩri. Jōdee chi jīru juabi eerepema bijī eujā ĩri.

³ Golpe biaji león biaparik'a. Māgá biak'āri, pa siete jīwaa nībeeji pedee ome. Māgá iru biak'āri, papa p'anauji.

⁴ Mia māga ūrik'āri, ma pedee p'ait'ee paji. Mamīda it'ariipa pedee ūriji:

—Apidaamaa jaranáaji pia ūrida māik'aapa ma pedee apida p'ánáaji.

⁵ Māpai ma ángel bainĩ bada p'usa ĩri māik'aapa eujā ĩri ichi jua juaraarepema iaji pajāmaa. Ooji eperāarāpa oopatak'a ne-inaa juraadak'āri Tachi Ak'ōre k'īrapite, awaraarāpa ijāadamerā wāarata jara bi.

⁶ Māpai ma angelpa ne-inaa jaraji Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari k'īrapite. Iruata ooji pajā māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi; na eujā māik'aapa

ne-inaa jōma aide nībi; p'usa māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi. Iru k'īrapite ma angelpa māgaji:

—jTaarā-ee Tachi Waibiapa k'achia beerā jōpiit'eeda! aji.

⁷ Angeleerā seis eerepemapa ichi trompeta chaak'āri, aupait'ee Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada eperāarā-it'ee. Jōmaarāmaa māga k'awapi-e paji. Ichi mimiapataarāmaa; ichi pedee jarapataarāmaa aupaita k'awapiji ichia k'īsia iru bada.

⁸ Māpai ma naaweda it'ariipa pedee badapa waya mīmaa ne-inaa jaraji:

—Atanāji ma joip'aruk'a pirat'ida k'aipee ewat'i bi, jāma bainī bi p'usa īri māik'aapa eujā īri iru bi ichi juade.

⁹ Aramāgá mi wāji ma angelmaa ma joip'aruk'a bi iidide. Ichia p'anauji:

—Jitāji māik'aapa k'ot'āaji. Pichi it'aide k'ū-ūa bait'ee mielek'a. Mamīda pichi bimaa pak'āri, asia bait'ee.

¹⁰ Irua jaradak'a mia ma joip'aruk'a bi atanaji māik'aapa k'o pēiji. Wāara, mīchi it'aide k'ū-ūa baji. Mamīda mit'aap'eda, mīchi bide pak'āri, mi t'āri urati nībeeji.

¹¹ Māpai mīmaa māgaji:

'Pia waya jaraipia bi Tachi Ak'ōrepa jarapi bik'a. Jaraipia bida aji, irua ooit'ee bi p'uuru pidaarā chok'ara ome, eujādepemaarā chok'ara ome, pedee chok'ara awara-awaraa pedeepataarā ome māik'aapa reyrā chok'ara ome.

11

Tachi Ak'ōrepa eperāarā omé pēida ichi pedee jaranadamerā

¹ Māpai pak'uru sīautaa mīmaa teeji, māgipa ne-inaa chaamerā. Māgaji:

—Wāji chaade Tachi Ak'ōre te waibia chi altar ome. Ma awara ai tede it'aa t'ipataarā juasīaji.

² Mamīda chaanáaji ma te ātaude t'iak'au bimāi, māgimāi Tachi Ak'ōrepa awara bida perā ijāadak'aa beerā-it'ee. Atane cuarenta y dos wāyaaru misa, māgīrāpa āchi jua ek'ari iru p'anadait'ee Tachi Ak'ōrepa p'uuru jirīt'erada ichi-it'ee.

³ Māpai Tachi Ak'ōrepa māgaji:

—Mia omé pēiit'eeda aji, chi-īapata p'aru jī p'anik'a p'ani. Māirāpa jaradait'ee mia jarapi bik'a, ma k'āima mil doscientos sesenta wāyaaru misa.

⁴ Māgīrā omé olivo bīrik'a p'ani māik'aapa lámpara bipatak'a p'ani; Tachi Waibia, chi na p'ek'au eujā ooda k'īrapite p'ani.

⁵ Apidaapa ma omé jiriruta pirā miapidait'ee, t'ipitau uchua bi āchi it'aideepa paapeeit'ee āra k'īra unuamaa iru p'anapataarā. Māgá piudait'ee jōmaweda āra miapi k'inia p'anīrā.

⁶ Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'īra t'ādoo āramaa oopiji. Mapa ārapa pajā jīa pik'adai k'oi chenaamerā, Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a jara p'ani misa. Ma awara ārapa k'iniadak'āri, pania tachi waa papidai māik'aapa eperāarā miapidai.

⁷ Mamīda jara aupadak'āri jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada jara-piit'ee āramaa, nemīsia uchiat'ee ma uria nāpia bideepa māik'aapa āra ome chōo jirīt'ee. Māgipa āra p'oyaaait'ee māik'aapa peek'ooit'ee.

⁸ Āra k'ap'ia piuda calle jāde baip'anedait'ee p'uuru waibia Jerusalende; āchi waibia kurusode peedap'edaa p'uurude. Māgí p'uuru ichiaba Sodoma maa-e pirā Egipto apata.

9 Mama p'aneedait'ee k'āima õpee ap'eda esa-auk'a. Mama p'anide eperāarā eujā k'īra t'ādoodepema, p'uurudepema, pedee k'īra t'ādoo pedee-ataarā māik'aapa ēreerā k'īra t'ādoorāpa āra k'ap'ia piuda ak'idait'ee māik'aapa jaradait'ee āra ianaadamerā.

10 Na p'ek'au eujādepemaarāpa āra piuda ūridak'āri, o-īa p'aneedait'ee māik'aapa regalo tee para bait'ee o-īapa, ma Tachi Ak'õre pedee jarapataarā omeerāpa āra miapidap'edaa perā.

11 Mamīda k'āima õpee ap'eda esa-auk'a wāyaap'eda, Tachi Ak'õrepa ma omé chok'ai p'anapiji. Māgá āra p'irabaidachida. Jōmaweda māga unudak'āri, p'eradachida.

12 Māpai ma omé ūrijida it'ariipa golpe pedeeru:

—jt'aa chéti!

Aramāgá it'aa wājida jīrarade, āra k'īra unuamaa iru p'anadap'edaarā taide.

13 Aramata awērachai golpe wēre nībeeji. Ma p'uuru pidaarā diezdepema chaa aba jōdachi; māgá eperāarā siete mil k'iniidachida. Chi p'aneedap'edaarā p'erarutapa āchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'inia p'aneejida. Mapa jarajida Tachi Ak'õre it'ari baparimaa, iruta wāara jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

14 Ma ne-inaa k'achia aba eerepema aupaji. Mamīda omé eerepema taarā-e pait'ee.

Trompeta seis eerepema chaada

15 Māpai ángel seis eerepemapa ichi trompeta chaak'āri, it'ariipa mia golpe pedee ūriji. Chok'araarāpa jara p'anajida:

—'Írá wāara na p'ek'au eujādepemaarā Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ani māik'aapa Tachi Waibia Jesucristo jua ek'ari p'ani. Tachi Ak'õre ichita jōmaarā rey bapariit'ee.' *(Ex 15.18; Dn 2.44)*

16 Māpai ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro su-ak'i p'ani āchi rey su-ak'i beeparide Tachi Ak'õre k'īrapite bedabaidachida irumaa it'aa t'īdait'ee.

17 Māgapachida:

—Tachi Ak'õre Waibia, pita ichita bapari māik'aapa ichita bapachi. Gracias jara p'ani pimaa.

¡Pita jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, jōmaarā rey paru!

18 Na p'ek'au eujādepema p'uuru pidaarā t'āri k'achia p'anapachida pi ome.

Írá jōdee, pi k'īrau bait'ee āra ome.

Írapí pia ak'it'ee piudap'edaarāpa oopatap'edaa māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia pi k'īrapite.

Írá teeit'ee ne-inaa pia jōmaweda pia k'ísia iru bidepema teeit'ee pi mimia-pataarāmaa, chi pi pedee jarapatap'edaarāmaa; pichideerā jōmaarāmaa māik'aapa pi waawepataarā jōmaarāmaa, ek'ariara beerāmaa, waibiara beerāmaa paara.

Ichiaba írapí eujāde ne-inaa k'achia oopatap'edaarāmaa pia k'achia ooit'ee.

Juanpa Tachi Ak'õre it'aripema te waibiade unuda

19 Māpai Tachi Ak'õre it'aripema te waibia ewadachi māik'aapa ma edajāde mia unuji baaltek'a bi Tachi Ak'õrepa ūraa Moisemaa p'āpida ome. Māga nide pa tau p'orep'orepari unuji māik'aapa pa jīwaa nībaji. Ichiaba paraaji awērachai māik'aapa hielo k'oi tauk'a baaiji.

12

Juanpa wēra je ome unuda

¹ Māpai mia ne-inaa awaraa waide unuk'aa pada unuji. Pajāde unuji wēra ak'ōrejīru urua nībik'a jī bi. Bainī baji atane īri. Poro jīra lucero docedee ooda jī baji.

² Māgí wēra biak'oo baji. Bi p'ira baji chi warra ewaa t'oit'ee bada perā. Mapa bia nībaji.

³ Māpai ne-inaa awaraa waide unuk'aa pada padachi pajāde. Unuji je choma. P'oree baji māik'aapa poro siete iru baji. Ma chaachaa poro jīra jī baji. Ichiaba cacho diez iru baji.

⁴ Māgí jepa ichi tru wirawiraarupa pajāde nībi lucero perá esa-auk'a baapiji eujādee. Māgí bainī banaji ma wēra k'īrapite māik'aapa nīmaa beeji iru warra t'omerā, ma warra chai k'o atapēiit'ee pada perā.

⁵ Māpai ma wērapa imik'īra warra t'oji. Ma warrapa reyk'a na eujādepemaarā ichi jua ek'ari iru bapariit'ee. Reypa tuma hierrodee juade iru bīpa ooparik'a, māga pik'a irua ooit'ee. Māgí je choma mama baji mīda, ma warra chai p'oyaa k'o-e paji, Tachi Ak'ōrepa āyaa atepida perā ichi baparimaa ichi rey su-ak'i beeparide.

⁶ Jōdee ma wēra mirudachi eperāarā mak'īara wēe jēra bimaa; Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badamaa. Mama angeleerāpa nek'opijida māik'aapa pia ak'ī p'anajida k'āima mil doscientos sesenta.

⁷ Māpai it'ari jura paraaji. Angeleerā poro waibia Miguel awaraa angeleerā ome chōo jirijida māgí je choma bi ome. Māpai jepa ichideerā p'e atap'eda, chōojida.

⁸ Mamīda ma je choma bi eerepemaarā chooda-e paji. Angeleerāpa āra it'ariipa jērek'oojida.

⁹ Māgá bat'at'aajida ma je choma bi na p'ek'au eujādee. Māgí je choma chonaarāwedapema taama; Netuara Poro Waibia maa-e pirā Satanás apata. Māgípata na p'ek'au eujādepemaarā k'ūrapari. Māgí bat'at'aajida na p'ek'au eujādee ichideerā ome.

¹⁰ Māpai mia ūriji Tachi Ak'ōredeerā it'ariipa golpe pedee p'ani:

—frapi Tachi Ak'ōrepa k'achia p'oyaaaji māik'aapa aupaji tachi o k'achiadeepa k'aripa atada atuanaadamerā.

frapi jōmaarā rey beeji māik'aapa ichia pēida, Cristo jua ek'ari jōmaweda p'aneejida.

Māga bi jēret'aadap'edaa perā ma imiateeparipa tachi ipemaarā Cristo k'aurepa.

Māgí īi-ee tachi imiateepachi Tachi Ak'ōre k'īrapite.

¹¹ Mamīda tachi ipemaarāpata iru p'oyaapachida Cristopa ichi waa bat'ada perā āra pari.

Ichiaba iru p'oyaapachida Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee awaraarāmaa jaradap'edaa perā.

Eperāarāpa āra peedait'ee pak'āri, waaweedak'aa paji piudait'ee ma jaradap'edaa k'aurepa.

¹² ¡O-īa p'anadāma angeleerā, it'ari p'anapata perā!

Mamīda chupiria p'ani parā eujāde p'anapataarā māik'aapa p'usade p'anapataarā Netuara Poro Waibia parā t'āide bapari perā.

Ichi audú k'īrau bi k'awa bairā taarā-e Tachi Ak'ōrepa jōpiit'ee irua ne-inaa k'achia oopari.

13 Māgí je choma bīpa k'awaa atak'āri ichi na p'ek'au eujāde bi, ichi jēredap'edaamāi, ma wērapa warra t'oda jirīmaa beeji.

14 Mamīda Tachi Ak'ōrepa nejīpi tapia isiak'ara omé teeji ma wēramaa, māgá ma je choma badamāiipa t'imí wāabaimerā ichia k'īsia iru badamaa; eperāarā mak'iara wē-ema. Mama nek'opidai māik'aapa pia ak'i p'anadai año ōpee ap'eda esa-auk'a wāyaaru misa.

15 Māga unuk'āri, ma je choma bi it'aideepa pania jīchooji to chomadaru-maa, to chomaapa ma wēra to barree ateei jīak'aapa.

16 Mamīda eujāpa ma wēra k'aripaji. Ewadachi māik'aapa ma to choma je choma bīpa jīchooda weedachi ai uriade.

17 Māga unuk'āri, ma je choma bi audupīara k'īraudachi ma wēra ome. Mapa chōo jirīnaji ma wēradeepa uchiadap'edaarā ome; chi na eujāde at'āri nībīrā ome. Māirāpa oopata Tachi Ak'ōre Ūraade jara bik'a māik'aapa ijāapata Jesupa jarateeda ūraade.

18 Māpai māgí je choma bi bainī banaji p'usa ide.

13

Nemīsia p'usa jādeepa uchiada

1 Māpai mia unuji nemīsia uchiaru p'usa jādeepa. Māgīpa poro siete iru baji māik'aapa cacho diez. Chi cacho chaa poro jīra jī baji. Jōdee chi poro chaa t'ī p'ā baji. Tachi Ak'ōre t'ī chok'ara made p'ā jēra baji, irua māga unuk'āri, k'īraudaimerā. Māgá ma nemīsiapa iru oo iru baji.

2 Māgí nemīsia imamak'a baji. Mamīda chi bīri oso realdek'a baji. Chi it'ai león it'aik'a baji. Je choma bīpa ma nemīsia ichi jīak'a papiji, māgīpa auk'a oomerā ma jēpa ooparik'a māik'aapa je choma bi jua ek'ari p'anīrā auk'a iru bamerā ichi jua ek'ari.

3 Māgí nemīsia poro aba supeet'aa baji espadapa, mamīda ichia jīpat'aaji. Mapa na p'ek'au eujādepemaarā jōmaarāpa iru pia unupachida māik'aapa irua oopi bik'a oo k'inia p'anapachida.

4 Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īdai k'āyaara, je choma bīmaa it'aa t'īpachida, iru juapa ma nemīsiapa ne-inaa k'īra t'ādoo oopachi perā. Ma awara ma nemīsiamaa paara it'aa t'īpachida. Māgapachida:

—¿K'aita nāgí nemīsiak'a bīma? ¿K'aita chōoima iru ome?

5 Tachi Ak'ōrepa ma nemīsia ichiak'au bīji ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo oo wāmerā atane cuarenta y dos wāyaaru misa. Māgīpa pedee audua pedeeepachi māik'aapa ichi Tachi Ak'ōreda a nipapachi.

6 Māgá pedee k'achia jara wāpachi Tachi Ak'ōre āpīte māik'aapa ichideerā it'ari p'anī āpīte.

7 Ma awara Tachi Ak'ōrepa māgí ichiak'au bīda perā, jura chōo beeji Cristodeerā, chi at'āri na p'ek'au eujāde p'anadap'edaarā ome, āra p'oyaarumaa. Ichiaba māgá ichiak'au bīda perā, māgīpa ichi jua ek'ari p'e wāji eperāarā ēreerā chaadepema, p'uuru chaadepema, pedee chaadepema māik'aapa eujā chaadepema.

8 Jōmaweda t'ī p'ā-ee p'anīrā Oveja Chak'e peedap'edaapa Tachi Ak'ōre ome ichita p'anapataadait'eerā t'ī p'ā jēra bi librode it'ari, māirāpa ma nemīsiamaa it'aa t'īdait'ee, tachia Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpatak'a. Māga p'anadait'ee Tachi Ak'ōrepa na eujā ooi naaweda, ai p'ādade āchi t'ī p'ā-ee p'anadap'edaa perā.

9 K'īri ēesaa p'anāti ūridamerā mia jararu:

10 —Tachi Ak'õrepa k'isia iru bi pirã ma nemõsiapa parãdepema aba ãyaa ateemerã carcelde t'i nãbiit'ee, mãga pait'ee.

Jõdee k'isia iru bi pirã mãgipa parãdepema aba peemerã espadapa, mãga pait'ee.

Maperã Cristodeerã choodaipia bi ãchi ijãa p'anide mãik'aapa Cristode ijãapataadaipia bi, ma k'aurepa piuruta pijida.

Ne-animal k'achia eujãdeepa uchiada

11 Ma t'ẽepai mia unuji awaraa ne-animal k'achia eujãdeepa uchiaru. Cacho omé iru baji Oveja Chak'epa iru baparik'a. Mamãda pedeeepachi je choma pedeeeparik'a.

12 Mãgipa nemõsia k'irapite ne-inaa k'ira t'ãdoo oopachi irua oo badak'a. Jaraji na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaarãmaa it'aa t'ipataadamerã ma nemõsia, chi poro aba supeedap'edaa jipada.

13 Ichiaba ne-inaa k'ira t'ãdoo oopachi eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Eperãarã taide t'ipitau paara baaipiji pajãdeepa na eujãde.

14 Tachi Ak'õrepa ichiak'au bida perã, mãgee ne-inaa ooji. Mãgã ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa oo bipa nemõsia k'irapite, mãgipa na p'ek'au eujãde p'anadap'edaarã jõmaweda k'urat'aaji. Ma awara jaraji ãchia oodamerã mãgí nemõsia espadapa supee p'anadap'edaa chok'ai padaida k'irak'a.

15 Tachi Ak'õrepa mãgí ne-animal k'achia ichiak'au bida perã, ma nemõsia k'irak'a chok'ai pik'a beejí mãik'aapa pedeeji. Maap'eda ma k'irak'a chok'ai pik'a padaidapa peepiji jõmaweda ichi waawee k'iniada-ee p'anadap'edaarã.

16 Ma awara mãgí ne-animal k'achia t'ẽe uchiadapa tauchaa bipiji jõmaarã eperãarã jua juaraarede mãik'aapa tau bõrìde. Ma tauchaa bijida ek'ariara beerãmaa, waibiara beerãmaa auk'a; p'arat'ara beerãmaa, chupiria beerãmaa auk'a; esclavo-eerãmaa, esclavoorãmaa auk'a.

17 Ma tauchaa wẽe apidaapa ne-inaa neto atada-e pai mãik'aapa apidaapa ne-inaa neto pẽida-e pai. Ma tauchaa ma nemõsia t'ĩ maa-e pirã ichi número paji.

18 K'islati mia jararude. Chi k'isia k'awaa beerãpa k'awaa atadai ma nemõsia t'ĩ, ichi número juasiadak'ãri. Ma número eperã número: seiscientos sesenta y seis.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil ijãapataarã Oveja Chak'e ome

1 Mãpai mia unuji ma Oveja Chak'e baini bi Siõn ee nok'ode. Ichi ome p'anajida ciento cuarenta y cuatro mil eperãarã. Ichi t'ĩ mãik'aapa chi Ak'õre t'ĩ p'ã baji ãchi tau bõrìde.

2 Mãpai it'ariipa ùriji ne-inaa to k'ida chaaree jĩwaaparik'a maa-e pirã pa golpe jĩwaaparik'a maa-e pirã arpa chaapataarã chok'araarãpa ãchi arpa chaa p'anik'a.

3 Ma eperãarã Oveja Chak'e ome p'anadap'edaarãpa k'ari chiwidi k'ari p'anajida Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'irapite, ma ne-inaa chok'ai bi k'imari k'irapite mãik'aapa ma chonaarã poro waibiara veinticuatro k'irapite. Awaraarãpa mãgí k'ari p'oyaa k'arida-e paji. Jip'a ma ciento cuarenta y cuatro mil Cristopa na p'ek'au eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa atada, mãirãpapaita mãgí k'ari k'awajida.

4 Mãirã wẽraarã ome k'ãida-e paji, ãchi p'anapata awara bidap'edaa perã Tachi Ak'õre-it'ee. Mapa ãchi wãpata ma Oveja Chak'e wãrumaa mãik'aapa oopata irua ooparik'a. Cristopa ãra na eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa

ataji, awaraarã k'ãyaara naapiara primisiak'a p'anadamerã Tachi Ak'õre-it'ee mãik'aapa ichi-it'ee.

⁵ ãchia maarepida seewa jaradak'aa paji, p'ek'au k'achia jõmaweda oo amaadap'edaa perã.

Ángel õpeerãpa jaradap'edaa

⁶ Mãpai mia unuji awaraa ángel it'ari wãabai ni. Mãgipa Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pëida atee baji eperãarãpa irude ijãadamerã. Ma pedee ichita bapari, jõ-ee. Ma pedee atee baji jarade na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaarãmaa; èreerã chaadepema, p'uuru chaadepema, pedee chaadepema mãik'aapa eujã chaadepema.

⁷ Golpe pedee pachi:

—Tachi Ak'õre waawee p'anapatáati mãik'aapa irumaa jarapatáati iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Ewari paji irua ak'imerã eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia. It'aa t'ipatáati irumaa, iruata ooda perã pajã, na eujã p'usa ome mãik'aapa jõmaweda pania poatri uchua bimã.

⁸ Mãpai mia awaraa ángel unuji mãgí uchiada t'ëe. Mãgipa jaramaa baji:

—jõdachi, jõdachipi p'uuru waibia Babilónia! Ma p'uuru k'aurepa eperãarã jõmaarãpa p'ek'au k'achia k'ira t'ãdoo oopachida. Eperãpa vino topi bik'a awaraamaa piudaimerã, mãga pik'a ma p'uuru pidaarãpa p'ek'au k'achia k'ira t'ãdoo oopipachida awaraarãmaa.

⁹ Mãpai mia awaraa ángel unuji ma omé uchiadap'edaa t'ëe. Mãgípata golpe pedeeji:

—Eperãarãpa ma nemĩsiamaa mãik'aapa mãgí k'irak'a bimaa it'aa t'iruta pirã mãik'aapa mãgírã tauchaa bipiruta pirã áchi tau büride wa juade,

¹⁰ Tachi Ak'õrepa áchi k'achia ooit'ee. Mãgí eperãarãpa Tachi Ak'õre vinota todait'ee. Mãgí vino jara k'inia bi iru jip'a k'irau bait'ee áchi ome; chupiria k'awa-ee. Audú k'irau bait'ee perã, áchi miapiit'ee t'ipitau azufre ome audú wãsia bipa. Mãga ooit'ee ichi angeleerã pia beerã k'irapite mãik'aapa ma Oveja Chak'e k'irapite.

¹¹ Irua mãgírã mãgá ñi-ee miapi bipa nari jirak'awaa nibait'ee ãstaawa, p'arik'ua pida. Tachi Ak'õrepa mãgírã mãgá miapi iru bait'ee, áchia it'aa t'ipatap'edaa perã ma nemĩsiamaa ichi k'irak'a bi ome mãik'aapa ichi t'í tauchaa bipidap'edaa perã áchi k'ap'iade.

¹² Mapa Tachi Ak'õredeerãpa choodaipia bi áchia oo p'anide iru ùraade jara bik'a mãik'aapa áchi Cristode ijãa p'anide.

¹³ Mãpai mia ùriji it'ariipa nãga pedeeru:

—P'ãji nãgí pedee: “T'ãri o-ia p'ani Tachi Waibiadeerã, chi namãik'aapa waa piudait'eerã k'achia beerã juapa.”

Mãpai Tachi Ak'õre Jaurepa mãgaji:

—Wãarapi. Mãirã piudak'ãri, waa mimiada-e pait'ee. Ma k'ãyaara k'ãiwee p'anadait'ee. Tachi Ak'õre o-ia bait'ee ãra ome, ãrapa ne-inaa pia oopatap'edaa perã Cristo k'ap'ia pari.

Angeleerãpa na p'ek'au eujãdepemaarã ewadap'edaa

¹⁴ Mãpai mia ak'iji mãik'aapa unuji jãrara t'oroo. Ai ñri su-ak'i baji Eperã Ak'õre Truadepema. Mãgipa poro jãra nēedee ooda jã baji. Ichi juade atee wãji nek'o esiiri jõree p'ewedee bi.

¹⁵ Mãpai unuji awaraa ángel uchua bi Tachi Ak'õre baparimãiipa. Mãgipa golpe pedeeji ma jãrarade su-ak'i bimaa:

—Ara eperāarāpa net'atau waraa bi ewapatak'a nek'opa, māga pik'a jā p'ek'au eujādepema ijāapataarā p'e atāji. Ewari paji māga oomerā.

¹⁶ Aramāgá ma jīararade su-ak'i bīpa ijāapataarā p'e ataji.

¹⁷ Maap'eda awaraa ángel uchiaji Tachi Ak'ōre it'aripema te waibiadeepa. Māgīpa nek'o esīiri jōree p'ewedee bi ichiaba atee wāji ichi juade.

¹⁸ Māga nīde awaraa ángel uchiaji it'aripema altarmāiipa. Māgí ma altardepema t'ipitau jīapari paji. Māgīpa golpe pedeeji ma ángel nek'o esīiri jōree p'ewedee iru bīmaa:

—Eperāarāpa uva waraa bi k'imī t'iap'epatak'a nek'opa, māga pik'a jā p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'e atāji, ma-it'ee ewari pada perā.

¹⁹ Aramāgá ma nek'o iru badapa na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'e ataji uva p'e atapatak'a. Māpai mimiapataarāpa uva p'e bīpatak'a bōgo tapiade piart'idait'ee māik'aapa chi ba atadait'ee, māga pik'a ma angelpa ma ijāadak'aa beerā peek'ooji.

²⁰ P'uurude taawa māga ook'āri, ma piudap'edaarā waa wee nībeeji trescientos kilometros parumaa; chi nāpia caballo t'ūa it'ia aba parumaa.

15

Ne-inaa k'achia siete p'asait'ee bada

¹ Māpai mīa ne-inaa awara waide unuk'aa pada it'ari unuji. P'era pik'a beejī māga unuk'āri. Unuji angeleerā siete. Ma chaachaa ne-inaa k'achia atee wāji p'asapiit'ee eperāarāmaa. Māgí ne-inaa k'achia siete aupadak'āri, Tachi Ak'ōre k'īrau bada na p'ek'au eujādepemaarā ome jōit'ee.

² Ichiaba unuji ne-inaa lago bēi-sāa pik'a, vidriodee oodak'a, t'ipitau ome p'oirada. Ai ik'aawa bainī p'anajida chi p'oyaadap'edaarāpa māgí nemīsia, ichi k'īrak'a māik'aapa ichi t'ī maa-e pīrā número tauchaa bīdaarā eperāarā k'ap'iade. Ma bainī p'anadap'edaarāpa arpa Tachi Ak'ōrepa āramaa teeda iru p'anajida.

³ K'arimaa p'anajida Tachi Ak'ōre mimiapari Moisepa k'aridak'a māik'aapa Oveja Chak'edeerāpa k'aripatak'a:

—Tachi Ak'ōre Waibia, pia jōmaarā k'āyaara ne-inaa piara oopari.

Pīta jōmaarā eujādepemaarā Rey.

Pīa ne-inaa jōma pia k'īsia iru bi māik'aapa ichita wāarata jarapari.

⁴ Tachi Waibia, ¿k'aipa pī waawee-e paima?

¿K'aipa pī t'ī t'o-e paima?

Pī aupai k'achia wēe bapari.

P'uuru pidaarā jōmaweda chedait'ee it'aa t'īde pī k'īrapite, pia pia oopari perā k'achia beerā miapik'āri.

⁵ Ma t'ēepai unuji Tachi Ak'ōre it'aripema te waibia ewa bi. Ma te edajāde unuji iru baparimāi. Māgimāi chonaarāwedapema Ak'ōre te ne-edee ooda edupīara bi cuarto jīak'aa paji.

⁶ Māpai unuji ma te waibiadeepa angeleerā siete uchīa p'anī. Māirā paji ne-inaa k'achia atepataarā p'asapidait'ee eperāarāmaa. P'aru linodee jī p'anajida. Ma p'aru maarepida t'āu-ee baji. Urua pik'a baji t'o-t'oo bada perā. Ne-inaa k'īrīde jīpatak'a nēedee ooda nērabai jī p'anajida āchi t'ūade.

⁷ Māpai unuji ma Tachi Ak'ōre ik'aawa p'anī ne-inaa chok'ai bi k'īmariidepema abaapa vaso nēedee ooda teeru ma angeleerā chaachaa. Ma vaso chaa ipuru baji Tachi Ak'ōre k'īrau bīpa. ¡Iru ichita baparipi!

⁸Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, ichi k'ïra wãree uchua baji ichi baparimãipa ma te ipururumaa. Maapai apida ma tede t'ïudak'aa paji. Mãga baji ma angeleerã sieteerãpa ne-inaa k'achia atee p'ani jõruta misa.

16

Tachi Ak'õrepa k'achia ooda eperãarãmaa vaso wet'aada k'aurepa

¹Mãpai mia ùriji Tachi Ak'õre it'ari golpe pedeemaa bi. Ma pedee uchua ichi it'aripema te waibiadeepa. Mãgaji ma angeleerã sieteerãmaa:

—Wãti mãik'aapa eujã ïri wet'áati ma vaso siete ipuru p'ani mi k'ïrau bïpa. Mãgá mia eujãdepemaarã miapiit'ee.

²Aramãgá ma naapiara ángel wãji mãik'aapa ichi vasode iru bada wet'aaji eujã ïri. Mãpai eperãarã jõmaweda ma nemisia k'ïrak'a bimaa it'aa t'ïpatap'edaarã mãik'aapa ichi tauchaa iru p'anapatap'edaarã k'ayaadachida ne-inaa k'achiapa aida-idaa bik'a. Mãgipa áchi audú mia p'aneepachida, p'ua nãbada perã.

³Mãpai araarepema angelpa ichi vaso wet'aaji p'usa jãde. Mãpai pania aide nãbi eperã piuda waak'a padachi. Mapa ne-inaa chok'ai p'anadap'edaarã aide nãbi jõmaweda piudachida.

⁴Mãpai ma omé eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji to bee ïri mãik'aapa pania poatri uchiapata ïri. Ma pania jõmaweda tachi waa padachi.

⁵Maap'eda ùriji ángel awara bida pania jãamerã pedeemaa bi. Mãgipa mãgaji:

—Tachi Ak'õre, jõmaarã k'ãyaara pia ne-inaa piara oo bi.

Pi ichita bapari mãik'aapa ichita bapachi.

⁶Pia pia ooji mãgá pania waa papik'ãri, jãgí eperãarãpa pichideerã waa mãik'aapa pi pedee jarapataarã waa bat'apidap'edaa perã, ãra pee atapëidak'ãri.

Maperãpi jãgírãmaa waa topimaa bi.

Mãgí todaipia bi jãgeerãpa.

⁷Ichiaba mia ùriji ángel pedee uchua bi altardeepa:

—Wãarapi, Tachi Ak'õre Waibia.

Pia pia oo bi, mãga ook'ãri k'achia beerãmaa.

⁸Mãpai ma õpee eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji ak'õrejïrumaa, ak'õrejïrupa eperãarã paak'oomerã t'ipitaupa paaparik'a.

⁹Mãgá eperãarã jõmaweda mia p'aneepachida ma paada p'uapa. Mamãda áchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'iniada-e paji mãik'aapa Tachi Ak'õre waawee k'iniada-e paji. Ma k'ãyaara ik'achia jarapachida Tachi Ak'õremaa, irua ma k'achia áchima pëida perã.

¹⁰Mãpai ma k'ïmari eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji mãgí nemisia su-ak'i beepari ïri. Mãpai ma nemisia trua, na p'ek'au eujã jõmaweda p'ãriude beeji. Eperãarã aide p'anadap'edaarãpa áchi k'ïrame k'aak'oopachida, p'ua chooda-e p'anadap'edaa perã.

¹¹Mãgá mia p'anapachida mïda, oo amaa k'iniada-e paji áchia ne-inaa k'achia oopata. Ma k'ãyaara ik'achia jarapachida Tachi Ak'õre it'aripemamaa, áchi p'ua jõnada k'aurepa mãik'aapa áchi aida-idaa p'anadap'edaa k'aurepa.

¹²Mãpai ma joisomaa eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji Éufrates to waibia jãde p'oodaamerã. Mãgá reyrã ak'õrejïru uchiapari eerepa jïp'a chedai.

¹³ Māpai mia unuji jaure k'achia beerā ōpee, baso k'īrak'a bi. Māgīrā uchijida je choma bi it'aideepa, nemīsia it'aideepa māik'aapa ma ne-animal k'achia; chi seewa jarapari it'aideepa.

¹⁴ Māgī jaure k'achia beerā netuaraarā. Māgīrāpa oopachida ne-inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Wāpachida na p'ek'au eujādepema reyrāmaa māik'aapa ūraapachida chip'edaidamerā jura chōode Tachi Ak'ōre Waibia ome iru ewari waibia ewate.

¹⁵ Māpai Tachi Waibiaapa māgaji:

—jŪriti! Parā atu bide mi cheit'ee nechiapari cheparik'a. Tachi Ak'ōrepa k'īra jīp'a nipapataarā pia ak'it'ee. Māirā k'īra nejasiada-e pait'ee atu bide mi chek'āri.

¹⁶ Ma reyrā jaure k'achia beerāpa ūraadap'edaa chip'edachida abaamāi, hebreo pedeede t'ījarapachida *Armagedón*.

¹⁷ Māpai ma seis eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji. Māga nide Tachi Ak'ōre golpe pedee uchijai ichi it'aripema te waibiaideepa; ichi su-ak'i beeparideepa. Māgaji:

—jōdachida aji, mia k'īsia iru bada k'achia beerā miapiit'ee!

¹⁸ Māga jararude pa baaji, pa jīwaa nībaji māik'aapa awērachaipa na p'ek'au eujā golpe wēret'aaji. Audú golpe wēreji. Eperāarā na eujāde p'aneedak'āriipa awērachai apida ma k'āyaara golpeera wēre-e paji.

¹⁹ Māgā golpe wērek'āri, chi p'uuru waibia t'oodachi t'ooma ōpeede. Apema p'uuru na p'ek'au eujāde p'ani jōdachida. Tachi Ak'ōrepa k'awaji ma p'uuru waibia Babilónia pidaarāpa oopatap'edaa. Audú k'īrau bada perā āchi ome, māgī p'uuru miapiji.

²⁰ Ma awara ma wēre nībide jōmaweda isla ee ome wēpadachida.

²¹ Māga nide it'ariipa hielo k'oi tau tapia bik'a baai cheji eperāarā ĩri. Ma chaachaa cuarenta kilos waa paji. Māga bak'āri, eperāarāpa ik'achia jarajida Tachi Ak'ōrema ma hielo tau tapia k'aurepa, audú golpe tee bada perā.

17

Tachi Ak'ōrepa wēra t'āri k'achia-idaa bi k'achia ooda

¹ Ma angeleerā sieteerāpa vaso iru p'anadap'edaa, māirādepema aba mīmaa cheji māik'aapa māgaji:

—Chéji. Mia ak'ipiit'eeda aji, sāga Tachi Ak'ōrepa k'achia ooit'ee wēra jōmaarāpa k'awa p'ani. Māgī prostitutak'a bi su-ak'i baparík'api bi to k'ait'ak'ait'aa jēra bimāi.

² Na p'ek'au eujādepema reyrāpa p'ek'au oopachida, araa padak'āri māgī wēra ome. Ma awara na p'ek'au eujādepemaarāpa ooi awaa p'anapachida ne-inaa k'achia k'īra t'ādoō ichia oodak'a.

³ Maap'eda ma k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'ōre Jaurepa unupida mīmaa, ma angelpa mi ateeji eujā eperāarā mak'īara wēe jēra bidee. Mama bide unuji ma prostitutak'a bi su-ak'i bi nemīsia p'oree bi ĩri. Māgī nemīsia k'ap'ia jōma ĩri Tachi Ak'ōre t'ī p'ā jēra baji, oo iru bait'ee. Māgī nemīsiapa poro siete māik'aapa cacho diez iru baji.

⁴ Māgī wērapa p'aru p'up'uchia p'oree ome jī baji. Ichiaba nēe, māu pi-ia māik'aapa perla jī baji. Ichi juade iru baji copa nēedee ooda. Māgī ipuru baji ne-inaa k'achia k'īra t'ādoopa; ne-inaa jōmaweda Tachi Ak'ōrepa unuamaa iru bi.

⁵ Ichi tau bīrīde nāgī t'ī p'ā baji:
P'uuru Waibia Babilónia,

*Prostitutaarã**Mãik'aapa Ne-inaa K'achia K'ĩra T'ãdoo**Oopataarã Nawe Apata.*

Eperã apidaapa k'awada-e ma t'ĩ k'ãata jara k'inia bi. Tachi Ak'õrepaaita k'awa bi.

⁶ Mia unuji mǎgí wěra piu pik'a bi. Eperã it'uapa piudaik'ãri, o-ĩadaiparik'a, mǎga pik'a mǎgí wěra o-ĩadachi Tachi Ak'õredeerã, Cristode ijãa p'anadap'edaarã peepida perã.

Mǎgá ak'ĩmaa bide mi p'era pik'a beeji.

⁷ Mǎpai ma angelpa mĩmaa mǎgaji:

—¿Sǎap'eda pi p'era pik'a nĩbĩma? aji. Mia jarait'ee ne-inaa pia waide k'awa-e bi. Jarait'ee k'ãata jara k'inia bi mǎgí wěra mãik'aapa ichi su-ak'i bi ĩri nemĩsia; mǎgí poro siete, cacho diez iru bi.

⁸ Ma nemĩsia pia unuda naaweda chok'ai bapachi mĩda, ĩrá wě-e. Mamĩda na ewari uchiat'ee ma uria nǎpia bideepa, wǎi naaweda Tachi Ak'õrepa jõt'aait'eemaa. Na p'ek'au eujãdepemaarã, chi Tachi Ak'õrepa na eujã ooi naaweda t'ĩ p'ã-ee beerã Tachi Ak'õre ome ichita p'anapataadait'eerã t'ĩ p'ã jěra bi librode it'ari, mǎirãpa ak'ĩtrua para bait'ee mǎgí nemĩsia unudak'ãri. Mǎgí bapachi mĩda, ĩrá wě-e. Mamĩda waya cheit'ee.

⁹ 'Mia nǎgí pedee jararu k'ĩsia k'awaa beerã-it'ee, aide k'ĩsia p'anadamerã mãik'aapa k'awaadamerã wãara k'ãata jara k'inia bi. Ma nemĩsia poro siete jara k'inia bi ee siete. Mamãik'aapa ma wěrapa eperãarã ak'ĩpari. Ichiaba ma poro chaachaa jara k'inia bi rey aba.

¹⁰ Ma reyrã sietedepema joisomaa piujida. ĩrá abaapa eperãarã iru bi ichi jua ek'ari. Chi apema waide uchiae. Mamĩda mǎgí t'ēepema rey uchiak'ãri, taarã-epai eperãarã iru bapariit'ee ichi jua ek'ari.

¹¹ Mǎgí nemĩsia chok'ai bada mamĩda ĩrá wě-e ma reyrã siete t'ēe uchiat'ee, ai eerepemak'a. Mamĩda wãara mǎgí ma sietedepema uchiada pait'ee. Waya eperãarã iru bapariit'ee ichi jua ek'ari. Mǎgita wãit'ee Tachi Ak'õrepa jõt'aait'eemaa.

¹² 'Mǎgí cacho diez pia unuda jara k'inia bi reyrã diez waide uchiada-e p'ani. Mamĩda ma nemĩsia uchiak'ãri, taarã-e ma reyrã ichi ome eperãarã iru p'anadait'ee āchi jua ek'ari.

¹³ Ma reyrã diez auk'a k'ĩsiadait'ee mãik'aapa ma nemĩsia eere t'ĩudait'ee.

¹⁴ Jura chõonadait'ee ma Oveja Chak'e ome. Mamĩda irua āchi jõmaweda p'oyaaait'ee. Iru eere p'anadait'eeda aji, eperãarã Tachi Ak'õrepa jirida irude ijãapataadamerã, chi jirit'eradaarã choopatap'edaa perã Cristode ijãa p'anide. Iru Rey jõmaarã rey mãik'aapa iru Poro Waibia jõmaarã poro waibia.

¹⁵ Ma angelpa ichiaba mǎgaji:

—Ma to chok'ara k'ait'ak'ait'aa bimãi, mǎgí prostitutak'a bi su-ak'i pik'a bimãi, jara k'inia bida aji, eujãdepemaarã, p'uuru pidaarã, ĩreerã k'ĩra t'ãdoo mãik'aapa pedee k'ĩra t'ãdoo pedepataarã.

¹⁶ Ma reyrã diez pia unuda mǎgí nemĩsia ome, mǎgí prostitutak'a bi k'ĩra unuamaa iru p'anedait'ee. Mapa āchia jãri atadait'ee jõmaweda ma wěrapa ne-inaa iru bi, āk'adaa pik'a beemerã. Maap'eda iru paa jõdait'ee.

¹⁷ Tachi Ak'õrẽpata ma k'ĩsia biji āchi t'ãride mǎga oodamerã, ichia naaweda k'ĩsia iru badak'a. Ichiaba ichiata k'ĩsiapiji mǎgí reyrãmaa ma nemĩsia eere t'ĩudamerã ichia jarada jõru misa.

¹⁸ Māgí wēra pia unuda jara k'inia bida aji, p'uuru waibia, ai jua ek'ari na p'ek'au eujādepema reyrā p'anapata.

18

Babilónia p'uuru waibia jōda

¹ Ma t'ēpai mia unuji awaraa ángel it'ariipa baai cheru. Māgí angeleerā poro waibia paji. Mapa ichi baai cherude eujā ĩdaadachi ichi k'īra wāreepa.

² Māgipa golpe pedeeji:

—jōdachi; jōdachida aji, jā p'uuru waibia Babilónia!

frá māgí p'uuru badamāi jaure k'achia beerā te padachi, netuaraarā aupai mama p'anapata perā.

Mama ichiaba p'anapata ipanaarā k'īra t'ādo Tachi Ak'ōrepa k'iniak'aa eperāarāpa k'odamerā.

³ Na p'ek'au eujādepemaarā jōmaarāpa māgí wēra vino topachida piudaru-tāmaa.

Pia jarait'eera, ne-inaa k'achia ooi awaa p'aneejida iru k'aurepa.

Ichiaba na p'ek'au eujādepema reyrāpa p'ek'au k'achia k'īra t'ādo oopachida māgí wēra k'aurepa.

Ma awara na p'ek'au eujādepema net'aa netopataarāpa p'arat'a waibia atapachidada aji, māgí wērapa audú net'aa p'e wāda k'aurepa ichi-it'ee.

⁴ Māpai it'ariipa awaraa ūriji nāga pedeeru:

—Michideerā, uchiadapāde aji ma p'uurudeepa, auk'a oonaadamerā māgí p'uuru pidaarāpa ne-inaa k'achia oopatak'a māik'aapa uchiadapāde aji, jōnaadamerā āchi ome.

⁵ Tachi Ak'ōrepa māgīrā miapiit'ee āchia ne-inaa k'achia oopata k'aurepa, audú ne-inaa k'achia chok'ara oopatap'edaa perā.

⁶ Michi angeleerā, ne-inaa k'achia óoti māgí wēramaa, ichia awaraarāmaa ne-inaa k'achia ooda pari.

Ne-inaa k'achia audú óoti irumaa, ichia ne-inaa k'achia ooda chaa.

Māgá parāpa audupāra k'achia oodait'ee ichimaa, ichia ooda k'āyaara awaraarāmaa.

⁷ Ichi audú t'āri p'uapítī māik'aapa miapítī audua pedeeda pari māik'aapa net'aara iru bī pari.

Ichi t'āridepai audua pedee jarapari:

“jMita nama su-ak'i bī reinak'a!

Eperāarā jōmaweda mi jua ek'ari p'ani.

Mi t'āri p'ua ba-e p'ētrāak'a.

Mi k'ima wē-e perā, mi chi-ia-eda” aji.

⁸ Ma audua pedee k'aurepa k'āima abaade ichi atu bide nāgee ne-inaa k'achia k'īra t'ādo p'asait'ee:

Piut'ee, t'āri p'ua bait'ee māik'aapa jarra ooit'ee.

T'ipitaude paat'aadait'ee ichia k'achia oopata k'aurepa.

Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bīpata māga oopiit'ee.

⁹ Na p'ek'au eujādepema reyrā, ma p'ek'au k'achia oopatap'edaarā ma wēra ome māik'aapa p'arat'ara atadap'edaarā ichi k'aurepa jarajēdait'ee unudak'āri nari jīrak'awaa nībi ichi paadadeepa.

¹⁰ Ichi māgá jōru misa, ma reyrā t'imí bainī p'anadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āchi auk'a miapii jīak'aapa. Māpai jaradait'ee:

“jAai, p'uuru waibia Babilónia; p'uuru jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

Hora abaade, taarā-ee jōpiji Tachi Ak'ōrepa.”

11 'Na p'ek'au eujãdepema netopataarã ichiaba jarajëedait'ee ma p'uuru jōda k'aurepa. Māga oodait'ee waa wẽ-e pait'ee perã ãchi net'aa netodamerã.

12 Mama netopachida nẽe; p'arat'a; mǎu pi-ia; perla; p'aru linodee mǎik'aapa sedadee, k'ĩra p'oree p'up'uchia ome; pak'uru t'ũa; ne-inaa ooda marfildee, pak'uru pi-iadee, broncedee, hierrodee, mǎu pia marmoldee.

13 Ichiaba mama netopachida canela awaraa ne-aliño t'ũa beepari ome; ne-inaa t'ũa beepari eperãarãpa paapata; mirra k'era awaraa k'era ome; vino; aceite; harina nǎusaa; trigo tau mǎik'aapa nǎgee ne-animalaarã: p'ak'a, oveja, caballo; carro caballopa jidiupata mǎik'aapa esclavoorã, eperãarã paara netopatap'edaa perã.

14 Ma ne-inaa netopataarãpa jaradait'ee ma p'uuru jōdamaa:

“jĩrá pia chik'o pi-ia net'aa pi-ia ome wẽe bida adait'ee!

Pia net'aara mǎik'aapa p'arat'ara iru bada atuadachi.

Waa unudak'aa pait'eeda” adait'ee.

15 'Mǎgí netopataarã, chi p'arat'ara atadap'edaarã ma p'uuru k'aurepa, t'imí bainí p'anadait'ee ma p'uuru jōru misa, Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a miapii jĩak'aapa. Mǎpai jarajëedait'ee:

16 “jAai, p'uuru waibia!

Pi wẽra jĩak'a bapachida adait'ee, p'aru pi-ia linodee ooda jĩ bi; p'aru p'up'uchia p'oree ome.

jNẽe jĩ bapachi mǎu pi-ia ome, perla ome!

17 jTaarã-e nide jōmaweda pia ne-inaa pi-ia iru bada jōdachida adait'ee!”

'Ichiaba t'imí p'anedait'ee barco p'erapataarã, chi barcode mimiapataarã mǎik'aapa mǎirã ome nipapataarã. Jōmaweda p'anapataarã ne-inaa p'usadeepa ata p'ani k'aurepa t'imípa jǎgí p'uuru jōru unudait'ee.

18 Nari jĩrak'awaa nĩbi ak'i p'anide golpe pedeedait'ee: “¿Awaraa p'uuru paraajik'ã nǎgí p'uuru waibia?”

19 Jarajëe bi misa, yooro p'ora it'aa bat'adait'ee baaimerã ãchi poro ĩri. Mǎgá ak'ipipata ãchi t'ãri p'ua p'ani. Mǎpai golpe pedeedait'ee:

“jAai, p'uuru waibia!

Pichia net'aa p'e wãda k'aurepa p'usade nidá barco chipariirã jōmaweda p'arat'ara padachida.

ĩrá, taarã-e weda, pichia iru bada jōmaweda jōdachida adait'ee.

20 O-ĩa p'anéeti angeleerã, Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jōt'aada perã.

Ichiaba o-ĩa p'anéeti parã Tachi Ak'õredeerã, Cristopa pëida mǎik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarã.

Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jōt'aaji, aide p'anadap'edaarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oodap'edaa perã.”

21 Mǎpai ángel juataura bipa mǎu tapia k'ũrumak'a bi jira ataji mǎik'aapa bat'at'aaji p'usade. Maap'eda mǎgaji:

—Jǎgá pi baaiit'ee, p'uuru waibia Babilónia.

Pi waa unudak'aa pait'ee.

22 Pichi calle jãde waa ũridak'aa pait'ee arpa chaapata, flauta chaapata wa trompeta chaapata.

Pichi jãde ne-inaa oo k'awaa bee apida unudak'aa pait'ee.

Ũridak'aa pait'ee eperãarãpa k'ũrumade ne-inaa bapata.

23 Pichi jãde lámpara ĩdaadak'aa pait'ee.

Miak'ãipata fiestade pedee o-ĩa ũridak'aa pait'ee.

Ma jōma wēpait'ee, pichi netopataarā waibiara p'anajida mīda awaraa netopataarā k'āyaara māik'aapa pia p'uuru pidaarā jōmaweda k'ūrapachi mīda, petau tau net'aa k'awaa bi oo bipa.

²⁴ Tachi Ak'ōrepa ma p'uuru jōt'aaji, aide eperāarāpa peedap'edaa perā iru pedee jarapataarā, ichideerā māik'aapa awaraarā.

19

Angeleerāpa pedee pia jaradap'edaa

¹ Ma t'ēpai mia ūriji eperāarā chok'ara it'ari golpe pedeemaa p'anik'a:

—jt'aa t'ídama Tachi Ak'ōremaa!

¡Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

Iruata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerā.

Mapa Tachi Ak'ōre aupaita waaweedaipia bi māik'aapa iru jua ek'ari aupaita p'anapataadaipia bi.

² Irua aupaita wāara jarapari. Irua ne-inaa pia ooji ma prostitutak'a bi jōt'aak'āri.

Māgipa eujādepemaarā k'achiade baaipiji, audú ne-inaa k'achia āchima oopida k'aurepa.

Ma awara Tachi Ak'ōredeerā peepachi.

Maperāpi Tachi Ak'ōrepa jōt'aajida ajida.

³ Māpai waya golpe pedeejida:

—¡Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

Māgí wēra paa jōda nari jīrak'awaa nībi ichita k'irāpadait'eeda ajida.

⁴ Ma chonaarā poro waibiarā veinticuatro ma ne-inaa chok'ai bi k'īmari ome bedabaidachida Tachi Ak'ōre, ma su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'īrapite māik'aapa māgajida:

—¡Amén! ¡Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

⁵ Māpai mia ūriji ma su-ak'i beeparideepa pedeeru:

—Parā jōmaarāpa Tachi Ak'ōremaa jarapatáati iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

Parā jōmaarāpa oopata irua oopi bik'a māik'aapa iru waawepata, ek'ariara beerā, waibiara beerāpa paara māga jaradaipia bi.

Oveja Chak'e miak'āiit'ee bi fiesta

⁶ Māpai waya ūriji ma eperāarā chok'ara pedeemaa p'anik'a; to k'ida chaa-ree jīwaaparik'a maa-e pirā pa golpe jīwaaparik'a:

—jt'aa t'ídama Tachi Ak'ōremaa!

¡Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bi!

Tachi Ak'ōre Waibiapa ne-inaa jōmaweda biru ichi jua ek'ari.

⁷ O-īa p'anadāma māik'aapa iru waaweedāma, Oveja Chak'e miak'āiit'ee fiesta paru perā.

Wēra imik'īra ome miak'āiparik'a bapariit'ee chi k'ima ome, māga pik'a Cristode ijāapataarā ichita p'anapataadait'ee iru ome.

Āchia miak'āipata p'aru jī p'ani.

⁸ Tachi Ak'ōrepa ma p'aru pi-ia teeji āchima jī p'aneedamerā iru ome p'aneedak'āri.

Māgí p'aru lino nāusaadee k'ada.

T'o-t'oo bi maarepida t'āu-e bairā.

Māgí lino nāusaa jara k'inia bi Tachi Ak'ōredeerāpa ne-inaa pia oopatap'edaa irua oopidak'a.

⁹ Māpai ma angelpa mīmaa māgaji:

—P'ãji nãgí pedee: “O-ĩa p'ani chi Tachi Ak'õrepa t'ĩ pëida eperãarã wãdamerã ma Oveja Chak'e miak'ãi bi fiestadee.”

Ichiaba mãgaji:

—Tachi Ak'õrepata mãgí pedee jara bi wãara.

¹⁰ Mia mãga ùrik'ãri, bedabaidachi ma ángel k'ĩrapite irumaa it'aa t'ĩit'ee. Mamĩda ichia mãgaji:

—jãga oonãaji! Mi Tachi Ak'õre-it'ee mimiapari pik'a mãik'aapa pi ñpemaarãk'a; chi awaraarãmaa jarapataarãpa Jesupa ooda eperãarã k'aripait'ee. Tachi Ak'õremaa aupaita it'aa t'ĩpáde aji.

Tachi Ak'õre Jaurepata Jesupa ooda jarapi bi iru pedee jarapataarãmaa.

Caballo t'orroo ñri wãda

¹¹ Mãpai mia unuji it'ari ewaraa k'obi. Aide caballo t'orroo unuji. Ma caballo ñri wã nipada t'ĩjarapata Ichita Oopari Ichia Jara Bik'a mãik'aapa Wãarata Jarapari. Mãgí t'ĩ jara p'anik'a ichia ak'ipari eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia mãik'aapa chõopari ichi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã ome.

¹² Chi tau urua nĩbaji t'ipitauk'a. Poro jãra chok'ara jã baji ichi porode. T'ĩ p'ã baji ichi tau bĩrĩde. Mamĩda apidaapa k'awada-e pai ma t'ĩ k'ãata jara k'inia bi. Ichia aupaita k'awa bi.

¹³ Ichi ñripema p'aru jã bada bek'ee baji waapa. Ichi t'ĩjarapata Tachi Ak'õre Pedee.

¹⁴ Angeleerã chok'ara nipajida iru ome soldaorãk'a. Mãirã ichiaba wã nipajida caballo t'orroo ñri. P'aru lino nãusaadee jã p'anajida. T'o-t'oo baji, maarepida t'ãu-ee bada perã.

¹⁵ Ichi it'aideepa uchia baji espada choma k'ĩraichaa weda p'ewedee bi. Mãgipa ichia jõpiit'ee na eujãdepemaarã chok'ara; iru k'ĩra unuamaa iru p'anĩrã. Mãirã jõpiit'ee eperãpa net'aa jõpik'ajik'a pak'uru hierrodee oodapa. Uva piart'ipatak'a chi ba bõgo tapiadee wãmerã, mãga pik'a ichia ma k'achia beerã biit'ee Tachi Ak'õre juade piuk'oodamerã, iru k'ĩrau bairã ãchi ome.

¹⁶ Ichi ñripema p'aru mak'ara ñri jã badamã nãgí t'ĩ p'ã baji:

Rey Jõmaarã Rey mãik'aapa

Poro Waibia Jõmaarã Poro Waibia.

¹⁷ Mãpai mia unuji ángel bainĩ bi ak'õrejĩru k'ĩrapite. Mãgipa golpe pedeeji ipanaarã it'ĩ wãabaipataarãmaa:

—Chéti; cheepurúti k'odait'ee chik'o waibia Tachi Ak'õrepa teeru.

¹⁸ Chéti piudap'edaarã chiara k'ode: reyrã chiara; soldaorã poro waibiarã chiara; eperãarã poro waibiarã chiara; ichiaba caballo chiara mãik'aapa ai ñri wãpataarã chiara; eperãarã jõmaarã chiara; esclavo-eerãde, esclavoorãde paara, ek'ariirãde, waibiarãde paara.

¹⁹ Mãpai unuji mãgí nemĩsia na p'ek'au eujãdepema reyrã ome mãik'aapa ãchi soldaorã ome. Mãgĩrã chip'e p'anajida jura chõonadait'ee ma caballo t'orroo ñri wã nipada ome mãik'aapa iru eere p'anadap'edaarã ome.

²⁰ Mamĩda ichia ma nemĩsia jita ataji ma ne-animal k'achia ome; chi mãgí nemĩsia k'ĩrapite oodapa ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mãga oo bĩpa ma ne-animal k'achia, chi seewa jaraparipa eperãarã k'ũraji ma nemĩsia tauchaa bĩpidamerã ãchi k'ap'ĩade mãik'aapa ma nemĩsia k'ĩrak'a bĩmaa it'aa t'ĩpataadamerã. Ma caballo t'orroo ñri wã nipadapa ma nemĩsia ma seewa jarapari ome chok'ai bita bat'ak'ooji lagok'a t'ipitau azufre ome jërajëraa jira bĩdee.

²¹ Māgīrā ome nipadap'edaarā piuk'oojida māgí espada uchiadapa ma caballo ĩri wā nipada it'aideepa. Māpai ipanaarāpa māirā k'ap'ia piuda jōmaweda k'o chejida. K'ojida bi jāwaarutamaa.

20

Satanás mil años ĵia bada

¹ Māpai mia unuji ángel it'ariipa baai cheru. Māgipa ma uria nāpia bidepema llave cadena choma bi ome iru baji ichi juade.

² Ichia ĵita ataji māgí je choma bi; māgí chonaarāwedapema taama; Netuara Poro Waibia maa-e pirā Satanás apata. Ma cadenapa māgí ĵi nībiji mil años wāyaaru misa.

³ Māpai bat'at'aaji ma uria nāpia bidee. Ĵia nībiji ma llavepa māik'aapa ma uria pia ĵiat'aaji apidaapa ewanaadamerā. Māga ooji ma je choma bīpa na eujādepemaarā waa k'ūranaamerā ma mil años wāyaaru misa. Ai t'ēpai k'ena pēiit'ee, mak'iaara taarā-eepai.

⁴ Māpai mia unuji rey su-ak'i beepari chok'ara. Tachi Ak'ōrepa jaraji aide su-ak'i p'anadap'edaarāmaa reyrāk'a eperāarā ak'ipataadamerā. Māirā ome unuji eperāarā jaureerā; chi otau t'iap'edap'edaa awaraarāmaa jaradap'edaa perā Tachi Ak'ōre Ūraa māik'aapa Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māgīrāpa it'aa t'īdak'aa paji ma nemīsiamaa maa-e pirā ichi k'īrak'a bīmaa. Ichiaba māgí tauchaa bīpidak'aa paji āchi tau bīride wa juade. Māgīrā chok'ai padaidap'eda, Cristo ome eperāarā ak'ipachida reyrāk'a, ma mil años wāyaaru misa.

⁵ Ma chok'ai padaidaarā naapiara eperāarā p'irabaidap'edaa paji ichita chok'ai p'anapataadamerā. Apemaarā piudap'edaarā p'irabaidait'ee ma mil años jōrumaa.

⁶ O-īa p'ani Tachi Ak'ōrepa awara bidaarā ichideerā p'anadamerā. Māirāta naapiara chok'ai p'irabaidait'ee ichita p'anapataadait'ee. Atuada-e pait'ee. Ma k'āyaara p'aareerā mimia oodait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee māik'aapa Cristo-it'ee. Cristo ome ārapa eperāarā ak'ipataadait'ee reyrāk'a, ma mil años wāyaaru misa.

Satanás p'oyaada

⁷ Ma mil años wāyaap'eda, angelpa Satanás k'ena pēiit'ee ichi ĵia badamāiipa.

⁸ Māpai ichi uchiat'ee na p'ek'au eujā jōmaade, jōmaarā eujādepemaarā k'ūrade. K'ūrait'ee Gog māik'aapa Magog, āchi soldaorā chip'edaidamerā jura chōodait'ee Tachi Ak'ōredeerā ome. Āchi soldaorā audú chok'ara p'anadait'ee, ipu tau nāusaa audú chok'ara paraaparik'a p'usa ide.

⁹ Māgīrā ĵichoojida na eujāde māik'aapa Tachi Ak'ōredeerā wap'irajida; ichia p'uuru k'inia iru bi t'iak'auda edajāde p'anadap'edaarā māik'aapa taawa p'anadap'edaarā paara. Mamīda māga bi misa, it'ariipa t'ipitau baai cheji āchi ĩri māik'aapa āchi k'iniidachida.

¹⁰ Māpai Tachi Ak'ōrepa Netuara Poro Waibia, chi eperāarā k'ūradapa, bat'apit'aaji ma lagok'a t'ipitau azufre ome jērajēraa jira bidee. Mama ma nemīsia, ma ne-animal k'achia, chi seewa jarapari ome ichita miapi bapariit'ee, jō-ee.

Rey su-ak'i beepari waibia t'orroo bi

¹¹ Māpai mia unuji rey su-ak'i beepari waibia, t'orroo bi. Aide Tachi Ak'ōre su-ak'i baji. Ichi k'īrapite na eujā māik'aapa pajā wēpadachida. Maarepida unu-e paji ma nībadamāi, wē-e pada perā.

¹² Māpai mia unuji piudap'edaarā; waibiara beerā, ek'ariara beerā paara. Māirā bainī p'anajida ma rey su-ak'i beepari k'irapite. Māpai angeleerāpa librora ewat'ijida. Ma librode ne-inaa jōma eperāarāpa oopatap'edaa p'ā baji. Awaraa libro ichiaba ewat'ijida. Māgide Tachi Ak'ōre ome ichita p'anapataadait'eerā t'ī p'ā jēra baji. Tachi Ak'ōrepa ma piudap'edaarāpa oopatap'edaa p'āda māik'aapa chok'ai p'anirā t'ī p'āda ak'iji jarait'ee chisāgīrā wāpii ichi truadee māik'aapa chisāgīrā atuapii.

¹³ Ma piudap'edaarā p'usadeepa p'irabai uchijida. Piudap'edaarāmāiipa ichiaba uchijida. Tachi Ak'ōrepa ma piudap'edaarā jōmaarāpa ne-inaa oopatap'edaa ak'iji jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁴ Māpai angeleerāpa k'achia beerā jōmaweda māik'aapa piudap'edaarā p'anapatamāi bat'at'aajida ma lagok'a t'ipitau jērajēraa jira bidee. Maadamāiipa apida piuda-e paji. Māgī lagok'a eperāarā piuda t'ēpema apata.

¹⁵ Mamaa ichiaba bat'at'aajida jōmaweda t'ī p'ā-ee beerā ma libro chok'ai p'anirā t'ī p'ā jēra bide.

21

Pajā chiwidi māik'aapa eujā chiwidi

¹ Māpai mia unuji pajā chiwidi māik'aapa eujā chiwidi, naapema pajā māik'aapa eujā p'usa ome jōdarida perā.

² Unuji p'uuru Tachi Ak'ōrepa ichi-it'ee jirit'erada. Māgī Jerusalén p'uuru chiwidi baai cheji it'ariipa, Tachi Ak'ōre baparimāiipa. Pi-ia baji. Wēra chi-oo pi-ia jīparik'a miak'āiit'ee pak'āri, māga pik'a baji ma p'uuru.

³ Māgā ak'ima bide ūriji ángel Ak'ōre su-ak'i beeparideepa golpe pedeeru:
—Írá Tachi Ak'ōre bapari eperāarā t'āide. Bapariit'ee eperāarā ome. Ichi p'uuru padait'ee. Tachi Ak'ōre ichi k'ap'ia bapariit'ee āra ome māik'aapa āra Ak'ōre pait'ee.

⁴ Ichia eperāarā tauba jōmaweda wēpapiit'ee. Māirā waa piuda-e pait'ee; waa jarajēda-e pait'ee; waa p'ua sentida-e pait'ee, irua māgee naawedapema ne-inaa jōmaweda wēpapiit'ee perā.

⁵ Māpai chi su-ak'i bīpa ma rey su-ak'i beeparide māgaji:

—Írapī mia ne-inaa jōma chiwidi papiit'ee.

Ichiaba mīmaa māgaji:

—P'āji nāgī pedee, mia wāarata jarapari perā.

Maap'eda māgaji:

⁶ —Oojipi mia k'isia iru bada. Mita Alfa; nejōmaata naa. Ichiaba mita Omega; nejōmaata t'ēe. Apida opisīa nībī pīrā, mia panīa pari teeit'ee eperāarā chok'ai p'anapipari, māgī panīa poatri uchīa bīdepema. Māgī panīa tok'āri, ichita mi ome bapariit'ee.

⁷ K'achia p'oyaaparipa māgī ne-inaa chiwidi jōmaweda iru bait'ee. Ma awara mita iru Ak'ōre pait'ee; jōdee iru mi warra pait'ee.

⁸ Mamīda waawee-idaa beerā mide ijāadait'ee; ijāa amaarutaarā jōmaweda ijāadak'aa beerā ome; k'achia ooi awaa p'anirā; chīara peepataarā; p'ek'au oopataarā; jaipanaarā petau tau k'awaa beerā ome; ne-inaa juapa ooda k'irapite it'aa t'īpataarā māik'aapa jōmaweda seewa jarapataarā; māgeerā p'anadait'ee ma lagok'a t'ipitau azufre ome jērajēraa jira bide māik'aapa t'ēpema piuda apata mama piudait'eeda aji, ichita māgā mī ik'aawaapa t'imī p'anapataadait'ee perā.

Jerusalén p'uuru chiwidi

⁹ Māpai ángel mīmaa cheji. Māgí angeleerā sieteerāpa vaso ne-inaa k'achiapa ipuru iru p'anadap'edaadepema paji. Māgipa mīmaa māgaji:

—Chéji. Mīa ma Oveja Chak'e wēra pīmaa ak'ipiit'eeda aji.

¹⁰ Ma k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'ōre Jaurepa unupida mīmaa, māgí angelpa mī ateeji ee it'ia bī nok'odee. Mama p'anide ichia mīmaa ak'ipiiji Tachi Ak'ōre p'uuru jirit'erada, Jerusalén, baai cheru it'ariipa, Tachi Ak'ōre baparimāiipa.

¹¹ Ma p'uuru urua nībaji Tachi Ak'ōre k'īra wāreepa. Urua baji māu pi-ia bēi-sāa jaspek'a.

¹² Ma p'uuru t'iak'au nībaji muralla waibia it'ia bīpa. Aide t'īupata doce paraaji. Ma t'īupata chaa ángel aba bainī baji. Ichiaba ma t'īupata chaa Israeldeepa uchiadap'edaa ēreerā docedepema t'ī aba p'ā baji.

¹³ Ma muralla i chaa t'īupata ōpe-ōpee p'anajida. Ak'ōrejīru uchiapari eere t'īupata ōpee paraaji; norte eere ichiaba; sur eere ichiaba; ak'ōrejīru baaipari eere ichiaba.

¹⁴ Ma p'uuru t'iak'au nībada muralla edupema basa doce iru baji. Ma basa māu pi-iadee ooda paji. Māgí basa chaa īri Oveja Chak'e ome nipap-atap'edaarā doce t'īdepema t'ī aba p'ā baji.

¹⁵ Ma ángel mīmaa pedee badapa pak'uru nēedee ooda juade atee wāji. Māgipa ma p'uuru chaamaa beeji; chi muralla, chi t'īupatamāi paara.

¹⁶ Ma p'uuru kuádria baji. Angelpa māgí pak'urupa chaak'āri, dos mil doscientos kilometros baji. Chi teeso chi jobia, chi it'ia paara dos mil doscientos kilometros baji.

¹⁷ Ma muralla ichiaba chaaji. Sesenta y cinco metros baji, eperāarāpa chaapatak'a, māgá chaa bada perā ma angelpa.

¹⁸ Ma muralla māu pi-ia jaspedee ooda paji. Chi p'uuru nēedee ooda paji; nēe pi-ia, maarepida nejarra wēe. Bēi-sāa baji vidriok'a.

¹⁹ Ma muralla basadepema māu, māu pi-ia ome p'oirā baji; nāgee māu pi-ia k'īra t'ādo, chi naapema basa māu pi-ia jaspe ome; araarepema zafiro ome; omé eerepema ágata ome; ōpee eerepema esmeralda ome;

²⁰ k'īmari eerepema ónice ome; joisomaa eerepema cornalina ome; seis eerepema crisólito ome; siete eerepema berilo ome; ocho eerepema topacio ome; nueve eerepema crisoprasa ome; diez eerepema jacinto ome; once eerepema amatista ome.

²¹ Ma murallade t'īupata doce perla docedee ooda paji; t'īupata chaa perla abaadee. Calle jā nēedee ooda paji; nēe pi-ia, maarepida nejarra wēe. Bēi-sāa baji vidriok'a.

²² Mīa Tachi Ak'ōre te waibia unu-e paji ma p'uurude, Tachi Ak'ōre Waibia mama bapari perā ma Oveja Chak'e ome. Ārata ma p'uurudepema Ak'ōre te waibiaak'a, āramaa it'ari p'anīrāpa mama ichita it'aa t'īpataadait'ee perā.

²³ Ma p'uurude p'anīrāpa ak'ōrejīru jēra wa atane īdaa faltada-e pait'ee, Tachi Ak'ōre k'īra wāreepa jērait'ee perā ma p'uuru īri māik'aapa ma Oveja Chak'e īdaait'ee perā lamparak'a.

²⁴ Ma p'uuru īdaade na eujādepemaarā k'īra t'ādo nipapataadait'ee māik'aapa na eujādepema reyrāpa āchi net'aa pi-ia aneedait'ee ma p'uurudee, Tachi Ak'ōremaa tee k'inia p'anadairā.

²⁵ Ma murallade t'īupata jōmaweda ichita ewa nībait'ee. Jīadak'aa pait'ee; mama p'ārik'ua wē-e pait'ee perā.

²⁶ Na p'ek'au eujãdepemaarãpa net'aa pi-ia iru p'ani aneedait'ee mãik'aapa Tachi Ak'õremaa teedait'ee.

²⁷ Mamãda ma p'uurude ne-inaa k'achia apida unuda-e pait'ee. K'achia oopataarã apida mãik'aapa seewa jarapataarã apida mama unuda-e pait'ee. Aba unudait'ee Tachi Ak'õrepa t'ĩ p'ãpidaarã Oveja Chak'e librode.

22

¹ Mãpai ma angelpa mĩmaa ak'ipiji to uchia bi Tachi Ak'õre Oveja Chak'e ome su-ak'i beeparideepa. Adepema pania maarepida nejarra wẽe baji. Bẽsãa baji vidriok'a. Ma paniapa eperãarã ichita chok'ai p'anapata.

² Mãgĩ to weepachi p'uuru calle jã esajĩak'a. To i chaa pak'urura paraaji. Mãgĩpa eperãarã chok'ai p'anapipari. Mãgĩ nejõ chauda doce chaupari año abaade. Chi k'irupa eperãarã k'ayaa k'ĩra t'ãdoo jipapari.

³ Ma p'uurude wẽ-e pait'ee ne-inaa apida Tachi Ak'õrepa k'achiade baaipida, naapema eperãarãpa p'ek'au k'achia oodap'edaa k'aurepa. Mãga pait'ee Tachi Ak'õre, Oveja Chak'e ome su-ak'i beepari ma p'uurude bapari perã. Mama ichideerãpa ichita it'aa t'ĩpataadait'ee irumaa.

⁴ Iru k'ĩra unudait'ee mãik'aapa ãchi tau biiride iru t'ĩ p'ã iru p'aneedait'ee.

⁵ Mama p'ãriu-e pait'ee. Ichideerãpa lámpara ñdaa wa ak'õrejĩru jẽra faltada-e pait'ee, Tachi Ak'õre Waibia jẽrapariit'ee perã ãchi ñri. Reyrãk'a ichita p'anapataadait'ee iru ome iru truade.

Taarã-ee Jesucristo waya cheit'ee na eujãdee

⁶ Mãpai ma angelpa mĩmaa mãgaji:

—Nãgĩ pedee ijãaipia bi wãara perã. Tachi Waibiapa ichi Jaure pẽiji wãarata jarapimerã ichi pedee jarapataarãmaa. Ichia aupaita pẽiji ichi ángel, mãgĩpa ichideerãmaa k'awaapimerã ne-inaa taarã-ee p'asait'ee.

⁷ Jesupa mãga bi:

—j'Ūriti! j'Taarã-e mi cheit'ee! O-ĩa p'ani jõmaweda oopataarã Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a na p'ãdade.

⁸ Mi, Juanpata unuji mãgĩ ne-inaa jõmaweda angelpa mĩmaa unupida. Ichiaba miata ũriji ma pedee jõmaweda irua mĩmaa jarada. Maap'eda mi bedabaidachi ma ángel k'ĩrapite irumaa it'aa t'ĩit'ee.

⁹ Mamãda ichia mãgaji:

—j'Jãga oonãaji! Pík'a mãik'aapa pi ñpemaarãk'a mi Tachi Ak'õre-it'ee mimiapari. Parã mimiapata iru-it'ee, jaradak'ãri Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a mãik'aapa jõmaweda ijãapataarã mimiapata iru-it'ee oodak'ãri na pedee p'ãdade jara bik'a. Tachi Ak'õremaa aupaita it'aa t'ĩpãde aji.

¹⁰ Ichiaba mãgaji:

—Ne-inaa maarepida oonãaji eperãarãpa k'awaanaadamerã Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida na p'ãdade, taarã-e aide jara bi p'asait'ee perã.

¹¹ Maperã awaraarãmaa ne-inaa k'achia oopataarãpa at'ãri mãga oopataadait'ee mãik'aapa k'achia ooi awaa p'anapataarã at'ãri mãga p'anapataadait'ee. Jõdee ne-inaa pia oopataarãpa at'ãri mãga oopataadait'ee mãik'aapa awara bidaarã Tachi Ak'õre-it'ee at'ãri oopataadait'ee irua oopi bik'a.

¹² Jesupa mãga bi:

—j'Ūriti! Taarã-e mi cheit'ee ne-inaa miã k'ĩsia iru bi jõmaarãmaa teede. Ma ne-inaa teit'ee eperã chaachaa, irua ne-inaa oopata pari na eujãde bak'ãri; ne-inaa pia irua oopata pari maa-e pirã ne-inaa k'achia irua oopata pari.

¹³ Miã Alfa; nejõmaata naa. Ichiaba miã Omega; nejõmaata t'ẽe.

14 'O-ña p'ani chi p'aru t'ödap'edaarã Oveja Chak'e waade, ãchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wēpamerã. Mãirãta k'odait'ee ma pak'uru eperãarã chok'ai p'anapiparidepema mãik'aapa t'ũdait'ee ma p'uuru chiwidi t'ũpatamãi.

15 Mamãda ma p'uurude unudak'aa pait'ee nãgee eperãarã: k'achia ooi awaa p'anapataarã; jaipanaarã; petau tau k'awaa beerã; p'ek'au oopataarã; chĩara peepataarã; ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite it'aa t'ĩpataarã mãik'aapa jõmaweda seewa jarapataarã chĩara k'ũrapataarã ome. Mãgeerãta unuda-e pait'ee ma p'uurude.

16 Jesupa mãga bi:

—Mi ángel pēiji irua na jõma k'awaapimerã pĩmaa, pia jõdee k'awaapimerã mĩde ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa. Mi Rey Daviddepa uchiada. Mi chi ĩdatipododepema lucerok'a bi.

17 Tachi Ak'õre Jaure mãik'aapa Oveja Chak'e wēra; Cristodeerãpa eperãarãmaa jarapata:

—¡Chéti!

Jõmaarãpa na pedee ũrirutaarã auk'a jaradaipia bi:

—¡Chéti!

Jõma opisia p'anĩrã chedaipia bi eperãarã chok'ai p'anapipari pania tode, mãgá ichita p'anapataadait'ee. Mãgĩ pania Tachi Ak'õrepa pari teepari chi to k'inia p'anĩrãmaa.

Juanpa ũraada na libro p'ã auparude

18 ĩrá mia ũraait'ee chi ũrirutaarãpa Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida na p'ãdade. K'ĩrak'aupai Tachi Ak'õre Jaurepa na p'ãdade jarapida awara jarateedai. Apidaapa mãga ooruta pĩrã, Tachi Ak'õrepa ma ne-inaa k'achia jarada na p'ãdade, mãga p'asapii ãchima.

19 Ma awara k'ĩrak'aupai wēpapidai Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida pedee na p'ãdade bi. Apidaapa mãga ooruta pĩrã Tachi Ak'õrepa iru bapi-e pait'ee ichi p'uuru chiwidide, na p'ãdade jara bi. K'opi-e pait'ee ma eperãarã chok'ai p'anapipari pak'urudepema, ai p'uurude bi.

20 Jesucristo, chi na p'ãdade jara bi k'awapidapa mãgapari:

—Taarã-e mi cheit'eeda aperi.

Mi, Juanpa jara bi:

—¡Amén! ¡Chéji, Tachi Waibia Jesús!

21 Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã jõmaweda pia ak'i bapari-imerã. Amén.